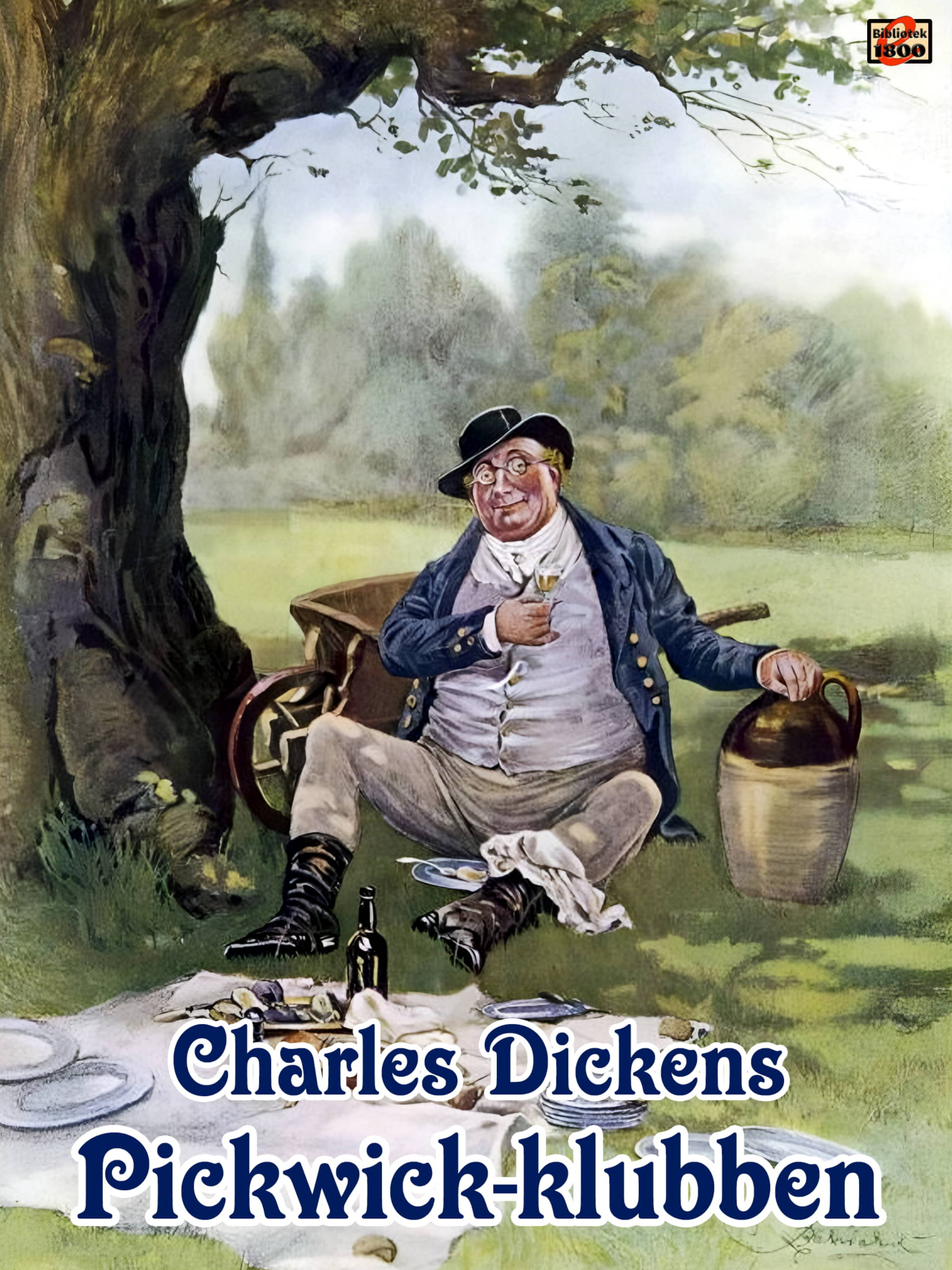

Bibliotek 1800

Charles Dickens

Pickwick-klubben

Charles Dickens

Pickwick-klubbens efterladte papirer

indeholdende
en nøjagtig beretning
om
dens korresponderende medlemmers vandringer, farer, rejser, hændelser og idrætter.

---

eBibliotek 1800

2026

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Charles Dickens: *Pickwick-klubben* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Charles Dickens: *Pickwick-klubben* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

I

Pickwickianerne.

Den første lysstråle, som opklarer det mørke og forvandler den dunkelhed, hvori den udødelige Pickwicks offentlige løbebanes tidligere historie kunne synes at være indhyllet, til en blændende glans, hidrører fra gennemlæsningen af nedenstående optegnelse i Pickwick-klubbens forhandlingsprotokol, som det er udgiveren af disse papirer den største glæde at forelægge sine læsere som et bevis på den omhyggelige opmærksomhed, utrættelige flid og fine takt, hvormed han har undersøgt de forskellige ham betroede dokumenter.

"Den 12te maj 1833. *Joseph Smiggers*, Esq., B.V.P.M.P.K. *(Bestandig VicePræsident, Medlem af Pickwick Klubben)* præsiderede. Følgende beslutninger vedtoges enstemmigt:

"At dette selskab med ublandet tilfredshed og ubetinget bifald har hørt oplæse den af Samuel Pickwick, Esq., G.P.M.P.K. *(GeneralPræsident, Medlem af Pickwick Klubben)* meddelte afhandling: "Betragtninger over Kilden til Gadekærene i Hampstead, samt nogle Bemærkninger vedrørende Læren om Hundestejlerne", og at selskabet herved bevidner bemeldte Samuel Pickwick, Esq., G.P.M.P.K, sin varmeste tak herfor.

At selskabet i varm erkendelse af de fordele, som videnskabens sag må høste af det ovenanførte arbejde, ikke mindre end af G.P.M.P.K. Samuel Pickwicks utrættelige undersøgelser i Hornsey, Highgate, Brixton og Camberwell,

ikke kan andet end nære en levende følelse af de uvurderlige goder, som vil være det uundgåelige resultat, når hin lærde mands betragtninger får en større tumleplads, når hans rejser forøges, og følgelig også området for hans iagttagelser til udvikling af kundskab og udbredelse af lærdom udvides.

At selskabet i nysnævnte øjemed har taget et af ovennævnte Samuel Pickwick, Esq., G.P.M.P.K., og tre andre nedenfor nævnte pickwickianere stillet forslag om at danne en ny gren af de "Forenede Pickwickianere" under titel af "Pickwick Klubbens Korresponderende Selskab" under nøjeste overvejelse.

At bemeldte forslag har fået selskabets stadfæstelse og bifald.

At Pickwick Klubbens Korresponderende Selskab som følge heraf er konstitueret; at Samuel Pickwick, G.P.M.P.K., Tracy Tupman, Esq., M.P.K., Augustus Snodgrass, Esq., M.P.K., og Nathaniel Winkle, Esq., M.P.K., herved udnævnes til og ansættes som medlemmer af samme; at de anmodes om fra tid til anden at fremsende autentiske beretninger om deres rejser og undersøgelser, iagttagelser af personer og sæder og om samtlige deres hændelser tillige med alle de fortællinger og dokumenter, hvortil lokaliteter eller forbindelser måtte give anledning, til Pickwick Klubben i London.

"At selskabet gerne anerkender det princip, at ethvert medlem af det korresponderende selskab selv afholder sine rejseomkostninger, og at det ikke ser det mindste til hinder for, at medlemmerne af bemeldte selskab på disse vilkår fortsætter deres undersøgelser, så længe de har lyst.

At medlemmerne af bemeldte korresponderende selskab skal underrettes og herved bliver underrettet om, at deres forslag om selv at betale portoen for deres breve og pakker er blevet

taget under overvejelse af nærværende selskab. At nærværende selskab anser et sådant forslag for de store sjæle værdigt, fra hvilke det er udgået, og at det herved tilkendegiver sin fuldstændige tilslutning."

En tilfældig iagttager, tilføjer sekretæren, hvis optegnelser vi skylder den nedenstående beretning, ville muligvis ikke have bemærket noget påfaldende ved det skaldede hoved og de runde brilleglas, som under oplæsningen af de ovenanførte beslutninger var stift fæstet på sekretærens ansigt; men for dem, som vidste, at det var Pickwicks gigantiske hjerne, der arbejdede i det hoved, og at det var Pickwicks strålende øjne, som plirrede bag de glas, var dette syn højst interessant. Der sad den mand, som havde fulgt de mægtige gadekær i Hampstead lige til deres kilde og sat den videnskabelige verden i røre ved sin lære om hundestejlerne, lige så ubevægelig og rolig som hines dybe vande på en vinterdag, eller som et enligt eksemplar af disse på bunden af en lerkrukke. Og hvor langt mere interessant blev dette syn ikke, da den berømte mand, idet hans omgivelser udbrød i det enstemmige råb "Pickwick!" pludselig fik liv og bevægelse, langsomt steg op på den lænestol, som han nylig havde siddet i, og talte til den klub, han selv havde stiftet. Hvilket studium for en kunstner frembød ikke dette spændende optrin! Der stod den veltalende Pickwick, med den ene hånd beskedent skjult bag frakkeskøderne, og slog ud med den anden for at støtte sit glødende foredrag, medens hans ophøjede stilling viste hine snævre benklæder og gamacher, som, hvis et almindeligt menneske havde haft dem på, måske slet ikke ville være blevet bemærkede, men som nu, da de havde Pickwick i sig, ifald vi tør bruge dette udtryk,

uvilkårligt indgød ærefrygt og ærbødighed; og om ham flokkede sig de mænd, som frivilligt havde tilbudt at dele de med hans rejser forbundne farer og af skæbnen var udset til at få del i hans berømmelige opdagelser. På hans højre hånd sad mr. Tracy Tupman, den alt for letfængelige Tupman, der med modnere års visdom og erfaring forenede ynglingens begejstring og ild i den interessanteste og tilgiveligste af alle menneskelige svagheder – kærligheden. Tiden og kraftige næringsmidler havde udvidet denne fordum romantiske skikkelse; den sorte silkevest var blevet mere og mere lagt ud; tomme for tomme var guldurkæden på maven forsvundet fra Tupmans synskreds, og efterhånden havde den fyldige hage gjort større og større overgreb på det hvide halstørklædes grænser; men Tupmans sjæl var ikke blevet forandret – beundring for det smukke køn var stadig dens herskende lidenskab. Til venstre for den store fører sad den poetiske Snodgrass og ved siden af ham igen idrætsmanden Winkle. Den første var poetisk indhyllet i en hemmelighedsfuld, blå kappe med hundeskinds krave, og den sidstnævnte gav en ny, grøn jagtfrakke, et ternet halstørklæde og et par tætsluttende, grå benklæder yderligere glans.

Mr. Pickwicks tale ved denne lejlighed og den derefter følgende diskussion er indført i klubbens forhandlingsprotokol. Begge dele er nært beslægtede med andre berømte personligheders foredrag og forhandlinger, og da det altid er interessant at se ligheden mellem store mænds fremgangsmåde, vil vi her meddele det pågældende afsnit.

"Mr. Pickwick bemærkede," skriver sekretæren, "at hæder var ethvert menneskes hjerte dyrebar. Digterhæder var hans ven

Snodgrass' hjerte dyrebar; erobrerens hæder var lige så dyrebar for hans ven Tupman, og attråen efter at vinde hæder i skovens, luftens og vandets idrætter var den herskende lidenskab i hans ven Winkles bryst. Han – mr. Pickwick – ville ikke nægte, at også han blev påvirket af menneskelige lidenskaber og menneskelige følelser (bifald) – muligvis også af menneskelige svagheder – (larmende "Nej!"); men så meget kunne han sige, at hvis nogen sinde selvfølelsens ild brød ud i hans barm, så slukkede attråen efter først og fremmest at gavne menneskeslægten den dog altid fuldstændig. Menneskeslægtens ros var hans lyst, menneskekærligheden hans assurancekontor (voldsomt bifald). Han havde følt en vis stolthed – han tilstod det uforbeholdent, og hans fjender kunne udnytte denne tilståelse, som de ville – han havde følt en vis stolthed, da han meddelte verden sin hundestejle-teori; måske blev den berømt, måske ikke (et råb: "Den er det!" og stærkt bifald). Han ville ikke modsige den hæderlige pickwickianer, hvis røst han nys havde hørt – den *var* berømt; men selv om denne afhandlings ry skulle udstrække sig til den kendte verdens yderste grænser, ville den stolthed, hvormed han ville tænke på, at han havde skrevet dette arbejde, være for intet at regne i sammenligning med den stolthed, hvormed han så sig om i dette hans livs stolteste øjeblik (bifald). Han var kun en ganske jævn mand (Nej, Nej!) Men ikke des mindre erkendte han, at man havde valgt ham til et hæderfuldt og ikke ganske farefrit hverv. Det var meget usikkert at rejse, og kuske var urolige folk. Han opfordrede forsamlingen til at se sig om og iagttage de optrin, der foregik rundt omkring. Diligencer væltede på alle kanter, heste løb løbsk, både kuldsejlede, og

dampkedler sprang (bifald – en stemme: "Nej!") Nej? (Bifald). Han måtte opfordre den ærede pickwickianer, der så lydeligt havde råbt Nej, til at træde frem og benægte det, om han kunne (bifald). Hvem var det, som råbte Nej? Var det en forfængelig og skuffet mand – han ville ikke sige kræmmer – (lydeligt bifald) – der, misundelig over den ros, som – måske ufortjent var blevet hans (mr. Pickwicks) undersøgelser til del, og harmfuld over den kritik, der havde knust hans egne svage forsøg på at optræde som medbejler, nu brugte dette lumpne og bagtaleriske middel for –

Mr. Blotton (fra Aldgate) rejste sig for at kalde taleren til orden. Havde den hæderlige pickwickianer ment ham? (Råb af "Til orden!" – "Ja!" – "Nej!" – "Bliv ved!" – "Stille!")

Mr. Pickwick ville ikke lade sig skræmme af råb. Han havde ment den hæderlige gentleman (stærk bevægelse).

Mr. Blotton ville da kun sige, at han afviste den hæderlige gentlemans falske og latterlige beskyldning med dyb foragt (stærkt bifald). Den hæderlige gentleman var en vindbøjtel (umådelig støj og lydelige råb af "Dirigenten!" og "Til orden!")

Mr. A. Snodgrass rejste sig for at kalde til orden. Han henvendte sig til dirigenten (Hør!). Han ønskede at vide, om denne upassende strid imellem to af klubbens medlemmer burde fortsættes (Hør, Hør!)?

Dirigenten var overbevist om, at den hæderlige pickwickianer ville tage det nylig brugte udtryk tilbage.

Med al mulig agtelse for dirigenten ville *mr. Blotton* på ingen måde gøre det.

Dirigenten anså det for sin pligt at spørge den hæderlige gentleman, om han havde brugt den ham undslupne ytring i

almindelig betydning?

Mr. Blotton tog ikke i betænkning at svare, at det havde han ikke; han havde brugt ordet i dets pickwickianske betydning (Hør, Hør!). Han måtte tilstå, at han personlig nærede den største højagtelse for den hæderlige gentleman; han havde kun fra et pickwickiansk synspunkt anset ham for en vindbøjtel (Hør, Hør!)

Mr. Pickwick var fuldt tilfredsstillet ved sin hæderlige vens åbne, oprigtige og fuldstændige forklaring og bad forsamlingen være overbevist om, at det kun havde været meningen med hans egne bemærkninger, at de alene skulle underkastes en pickwickiansk fortolkning (Bifald!)"

Her slutter optegnelsen, hvilket debatten formodentlig også gjorde, efter at være kommet til et så tilfredsstillende og klart standpunkt. Vi har ingen officielle oplysninger om de kendsgerninger, som læseren vil finde meddelt i det næste kapitel; men de er blevet omhyggeligt samlet i breve og andre, så uomtvisteligt ægte, håndskrevne kilder, at man har ret til at fremstille dem i en sammenhængende form.

2

Den første dags rejse og den første aftens hændelser med deres følger.

Den punktlige enepige, solen, var lige stået op og havde begyndt at tænde lys om morgenen den 13. maj 1833, da Samuel Pickwick lig en anden sol for op af sin slummer, åbnede sit sovekammervindue og skuede ud over verden nedenfor. Goswell Street lå for hans fødder. Goswell Street lå på hans højre hånd, så langt øjet kunne nå, udstrakte Goswell Street sig på hans venstre hånd, og den modsatte side af Goswell Street lå lige over for ham.

"Således," tænkte Pickwick, "går det med de filosoffer, hvis synskreds er snæver, fordi de nøjes med at undersøge de ting, som ligger foran dem, uden at tage hensyn til de sandheder, som skjules hinsides. Jeg kunne også nøjes med ivrigt at stirre på Goswell Street uden en eneste gang at bestræbe mig for at trænge ind i de skjulte lande, som omgiver det på alle sider."

Og efter denne skønne betragtning skred han til at tage sine klæder på og til at gemme klæder i sin vadsæk. Store mænd er sjældent overdrevent omhyggelige med deres klædedragt. Mr. Pickwick var derfor snart færdig med at barbere sig, klæde sig på og drikke kaffe, og inden en time var han, med sin vadsæk i hånden, sin kikkert i overfrakkelommen og sin notesbog i vestelommen, rede til at modtage de opdagelser, som fortjente at noteres, ankommet til holdepladsen i St. Martins le Grand.

"Droske!" sagde Pickwick.

"Her, sir!" råbte et mærkeligt eksemplar af menneskeslægten, der var iført en frakke af sækkelærred samt et ditto forklæde og havde en nummereret messingplade om halsen, så at han så ud, som om han hørte til en eller anden samling af sjældenheder. Det var karlen der på holdepladsen. "Her, sir! Halløj, første droske!" Og da kusken var blevet hentet fra værtshuset, hvor han havde siddet og røget sin morgenpibe, blev Pickwick og hans vadsæk kastet ind i køretøjet.

"Guldkorset!" sagde Pickwick.

"Det er kun en sløj tur, Tommy," råbte kusken tvært til underretning for sin ven karlen, idet drosken kørte bort.

"Hvor gammel er den hest, min ven?" spurgte Pickwick og gned sin næse med den shilling, han havde i hånden til at betale drosken med.

"To og fyrre," svarede kusken og skævede til ham.

"Hvad!" udbrød Pickwick og greb efter notesbogen.

Kusken gentog sit tidligere udsagn. Pickwick så meget vist på manden, men hans træk var uforanderlige, og han noterede derfor straks dette faktum.

"Og hvor længe lader De den gå ad gangen?" spurgte Pickwick for at få flere oplysninger.

"To-tre uger," svarede kusken.

"Uger!" sagde Pickwick forbavset, og frem kom notesbogen igen.

"Den har hjemme i Pentonville," bemærkede kusken roligt, "men vi lader den kun sjældent komme hjem, fordi den er svagelig."

"Fordi den er svagelig!" gentog den forbavsede Pickwick.

"Den falder altid, når den bliver spændt fra," fortsatte kusken, "men når den er spændt for, stiver vi den af og holder den så stramt, at den ikke godt kan falde, og så bruger vi et par mægtige store hjul, og når den så er kommet godt i gang, så løber de efter den, så den må af sted. Den kan ikke andet."

Pickwick indførte hvert eneste ord af denne forklaring i notesbogen i den hensigt at meddele klubben den som et mærkeligt eksempel på, hvor sejlivede heste kunne være, selv under den hårdeste behandling. Næppe var han færdig med dette, førend de holdt ved Guldkorset. Ned sprang kusken, og ud sprang Pickwick. Tupman, Snodgrass og Winkle, som længselsfuldt havde ventet på deres berømte fører, flokkedes om ham for at hilse på ham.

"Her er Deres betaling," sagde Pickwick og rakte kusken shillingen.

Men hvor stor blev ikke den lærde mands forbavselse, da denne ubegribelige person kastede pengestykket ned på brostenene og med fagter bad om den fornøjelse at slås med ham – Pickwick – om beløbet.

"Han er gal!" sagde Snodgrass.

"Eller fuld!" sagde Winkle.

"Eller begge dele!" sagde Tupman.

"Kom an!" sagde droskekusken og svingede med armene som med et par perpendikler. "Kom an, alle fire, hvis I har lyst!"

"Hvad er der i vejen?" råbte en halv snes hyrekuske. "Kil på, Sam!"

Og med inderligt velbehag flokkedes de om selskabet.

"Hvad er der i vejen, Sam?" spurgte en herre med sorte kattunsærmer.

"I vejen!" svarede droskekusken, "hvorfor vil han have mit nummer at vide?"

"Jeg vil ikke have Deres nummer at vide," sagde Pickwick forbavset.

"Hvorfor skrev De det da op?" spurgte kusken.

"Jeg skrev det ikke op," sagde Pickwick harmfuldt.

"Hvem skulle tro," sagde droskekusken til hoben, "hvem skulle tro, at en angiver ville sætte sig ind i ens droske og ikke alene skrive ens nummer op, men hvert eneste ord, man siger, oven i købet?"

Der gik et lys op for Pickwick; det var notesbogen.

"Gjorde han virkelig det?" spurgte en droskekusk.

"Ja vel gjorde han," svarede den første, "og efter at han har gjort mig gal i hovedet, får han fat i tre vidner mod mig. Men han skal have det betalt, om jeg så får seks måneder for det. Kom an!"

Og med disse ord kastede han med letsindig ligegyldighed for sine private ejendele sin hat på jorden, slog Pickwicks briller af og ledsagede angrebet med et slag på Pickwicks næse, et andet på Pickwicks bryst, et tredje i Snodgrass' øje og et fjerde, for en afvekslings skyld, på Tupmans vest, hvorpå han fo'r ud på gaden og så ind på fortovet igen og endelig bankede alt det vejr, Winkle for øjeblikket havde i sig, ud af hans krop, og det alt sammen i løbet af en halv snes sekunder.

"Hvor er der en politibetjent?" sagde Snodgrass.

"Under posten med dem," foreslog en mand, der solgte varme postejer.

"De skal komme til at bøde for det," stønnede Pickwick.

"Angivere!" brølede hoben.

"Kom an!" råbte droskekusken, som hele tiden havde slået om sig.

Hoben havde hidtil kun set til, men da efterretningen om, at pickwickianerne var angivere, bredte sig iblandt den, begyndte den meget livligt at drøfte postejmandens forslag, og det er umuligt at sige, hvilke personlige voldsomheder man ville have tilladt sig, hvis optøjerne ikke var blevet standset ved en ny persons mellemkomst.

"Hvad er her på færde?" spurgte en temmelig høj, mager, ung mand i grøn kjole, som pludselig kom ud af gæstgivergården.

"Angivere!" brølede hoben atter.

"Nej, det er vi ikke," skreg Pickwick i en tone, som ville have overbevist enhver rolig tilhører.

"Er De ikke, er De virkelig ikke?" sagde den unge mand til Pickwick og banede sig vej igennem hoben ved det kraftige middel at støde albuerne i ansigtet på dem, der stod i vejen.

Den lærde Pickwick forklarede nu med nogle få ord sagens virkelige sammenhæng.

"Så følg med," sagde den anden, idet han trak Pickwick med sig og talte hele tiden. "Her, nr. 924, tag din betaling og stik af – hæderlig mand – kender ham godt – ingen vrøvl – denne vej, sir – hvor er Deres venner? – ren fejltagelse, ser jeg – bryd Dem ikke om det – kan hændes den bedste – stik bare ikke op – mod i brystet – på stationen med ham – lang ham en ud – lugte tulipanen – fordømte slyngler."

Og med en lang række afbrudte sætninger, som udtaltes med stor tungefærdighed, gik den fremmede foran ind i ventesalen, mens Pickwick og hans disciple fulgte lige i hælene på ham.

"Opvarter," råbte den fremmede og ringede voldsomt på klokken, "en omgang toddy – cognacstoddy, varm, stærk, sød og store glas – stødt Deres øje, sir? Opvarter, et stykke råt kød til herrens øje – intet så godt som råt kød mod stød. Kold jernlygtepæl meget god, men lygtepæl ubekvem – fordømt underligt at stå på åben gade en halv time med øjet mod en lygtepæl – hvad? – Meget godt – ha, ha!"

Og uden at standse for at trække vejret, slugte den fremmede i et drag en pægl af den glohede toddy og kastede sig på en stol så ugenert, som om intet usædvanligt var hændt.

Mens hans tre ledsagere var ivrigt beskæftigede med at takke deres ny ven, havde Pickwick lejlighed til at undersøge hans klædedragt og udseende.

Han var omtrent af middelhøjde, men hans magerhed og lange ben gav ham udseende af at være meget højere. Den grønne kjole havde vist nok været flot, da "knibtængerne" var på moden, men på den tid havde den sikkert prydet en meget mindre mand end den fremmede; for de plettede og falmede ærmer nåede ham næppe til håndleddene. Den var knappet lige op til hagen og truede med at revne i ryggen, og et gammelt halsbind, uden spor af skjortelinning, prydede hans hals. Hans luvslidte, sorte benklæder, på hvilke man hist og her så disse glinsende pletter, som røber lang tjeneste, var med stropper spændt om et par lappede og flikkede sko, som om de skulle skjule de smudsige, hvide sokker, som ikke des mindre var tilstrækkeligt synlige. Hans lange, sorte hår bølgede frit ned under kanten af hans gamle, opstivede hat, og man kunne skelne glimt af hans bare håndled imellem hans handsker og opslagene på hans kjoleærmer. Hans ansigt var magert og

udtæret, men hele hans person var præget af et ubeskriveligt udtryk af flot uforskammethed og sikker selvfølelse.

Således var det individ, Pickwick stirrede på gennem sine briller, som han lykkeligvis havde fået igen, og hvem han bevidnede sin varmeste tak for den hjælp, han havde ydet ham.

"Tal ikke om det," afbrød den fremmede ham, "intet at takke for – slet intet – rask fyr, den droskekusk – proper næve – men havde jeg været Deres ven i den grønne jakke – gale mig – dunket ham i hovedet – bestemt – postejmand med – uden videre vrøvl."

Dette sammenhængende foredrag blev afbrudt af kusken på Rochesterdiligencen, som meldte, at vognen straks skulle til at køre.

"Rochesterdiligencen!" udbrød den fremmede og sprang op. "Det er min befordring – taget billet – udenpå – De betaler toddyen – skulle have vekslet – dårligt sølv – regnepenge – går ikke – går ikke – hvad behager?"

Og dermed rystede han på hovedet med en fiffig mine.

Nu traf det sig således, at Pickwick og hans tre venner ligeledes havde besluttet at gøre Rochester til deres første station, og da de havde meddelt deres ny bekendt, at de skulle rejse til den samme by, blev de enige om at tage plads bagpå, hver de alle kunne sidde sammen.

"Op med Dem," sagde den fremmede, idet han hjalp Pickwick op oven på diligencen og det så hovedkulds, at han gav denne herres alvorsfulde holdning et ordentligt knæk.

"Intet rejsegods, sir?" spurgte kusken.

"Hvem – jeg? Denne papirspakke, det er det hele, andet gods sendt til søs – pakkasser, spigrede til – store som huse – tunge,

tunge, bandsat tunge," svarede den fremmede, idet han proppede så meget som muligt ned i sin lomme af sin pakke, som bar meget mistænkelige spor af kun at indeholde én skjorte og ét lommetørklæde.

"pas på, pas på! Ned med hovedet!" råbte den snaksomme fremmede, idet de kørte ud af den lave porthvælving, som førte ind til gården. "Skrækkeligt sted – farligt – forleden – fem børn – moder – høj dame, sad og spiste smørrebrød – glemte porten bums – børn så sig om – moderens hoved væk – smørrebrød i hånden – ingen mund at putte det i – hovedet for en familie væk – rædsomt – rædsomt. Se på Whitehall, sir – smukt sted – lille vindue – der var også en, som mistede hovedet – Charles den Første – hvad? – Så sig heller ikke rigtig for, hvad, sir?"

"Jeg grublede," sagde Pickwick, "over de menneskelige forholds sælsomme omskiftelser."

"Ja – ja vel – på tronen den ene, på skafottet den anden dag! – Filosof, sir?"

"En iagttager af den menneskelige natur," sagde Pickwick.

"Jeg med. Det er de fleste, når de kun har lidt at bestille og endnu mindre at tjene. Digter, sir?"

"Min ven mr. Snodgrass har megen sans for poesi."

"Jeg med," sagde den fremmede. "Epos – titusinde vers – Julirevolutionen – digtede det på stedet – Mars om dagen, Apollo om natten – bum, sagde kanonen, ding, ding, sagde lyren."

"Var De til stede ved den mindeværdige kamp, sir?" spurgte Snodgrass.

"Til stede! Skulle jeg mene. Skyder et gevær af – opflammes af en idé – ned i vinkælder – skriver den op – tilbage igen – pif,

paf! – igen en idé – atter vinkælder – pen og blæk – tilbage igen – ritsch, ratsch! – dejlig tid. Jæger, sir?" tilføjede han, idet han pludselig vendte sig om mod Winkle.

"Lidt," svarede denne.

"Herlig idræt – holder hunde, sir?"

"Ikke for tiden," sagde Winkle.

"Burde holde hunde – herlige dyr – kloge skabninger – havde engang en hund – hønsehund – forbavsende instinkt – på jagt en dag – går gennem et hegn – fløjter – hund står – fløjter igen – Ponto – ikke af pletten – kalder på den – Ponto, Ponto – hjalp ikke, stod som en mur – gloede på et bræt – så op, bemærkede en indskrift – "Skytten har ordre til at skyde alle de hunde, han træffer inden for dette hegn" – ville ikke igennem – vidunderlig hund – ubetalelig hund den – ubetalelig!"

"Et mærkeligt tilfælde," sagde Pickwick. "Tillader De, at jeg noterer det?"

"Med fornøjelse, sir, med fornøjelse – mange flere anekdoter om det samme dyr. – Smuk pige, sir."

Disse sidste ord gjaldt Tupman, der havde tilkastet en ung dame nede på vejen adskillige antipickwickianske blikke.

"Meget smuk!" sagde Tupman.

"De engelske piger ikke så smukke som de spanske – herlige skabninger – kulsort hår – mørke øjne – yndige former – søde væsener – dejlige."

"Har De været i Spanien?" spurgte Tupman.

"Opholdt mig der – masser af år."

"Gjort mange erobringer?" spurgte Tupman.

"Erobringer? I tusindvis. Don Bolaro Fizzgigg – grande – eneste datter – donna Christina – elskede mig til raseri –

skinsyg fader – højsindet datter – smuk englænder – donna Christina fortvivlet – blåsyre – mavepumpe i min vadsæk – operationen lykkes – gamle Bolaro henrykt – samtykkede i vor forbindelse – lagde vore hænder sammen – strømme af tårer – romantisk historie – meget romantisk."

"Er denne dame nu i England?" spurgte Tupman, som beskrivelsen havde gjort et dybt indtryk på.

"Død – død," svarede den fremmede, idet han trykkede en højst ubetydelig levning af et gammelt lærredslommetørklæde mod sit højre øje. "Kom sig aldrig efter mavepumpen – ødelagt helbred – faldt som et offer."

"Og hendes fader?" spurgte den poetiske Snodgrass.

"Samvittighedsnag og elendighed," svarede den fremmede. "Forsvandt pludselig – hele byen talte om det – søgte over alt efter ham – forgæves – springvand på det store torv holdt pludselig op at springe – flere uger gik – stod stadig stille – arbejdere renser det – vandet ledes bort – svigerfader fandtes med hovedet i ledningsrøret og med en fuldstændig tilståelse i sin højre støvle – trak ham ud, og springvandet sprang atter lige så godt som før."

"Tillader De mig at nedskrive denne lille roman?" spurgte Snodgrass inderlig rørt.

"Med fornøjelse, sir, med fornøjelse – halvhundrede til, hvis De har lyst til at høre dem – ført et sælsomt liv – mærkelig historie – om ikke overordentlig, så dog påfaldende."

I denne tone, som af og til afbrødes af et glas ale i stedet for en parentes, hver gang diligencen skiftede heste, fortsatte den fremmede, indtil de kom til Rochester, og da var både

Pickwicks og Snodgrass' notesbøger helt fulde af udvalg af hans eventyr.

"Pragtfuld ruin!" udbrød Snodgrass med al den poetiske ild, som udmærkede ham, da de fik øje på den smukke, gamle borg. "Hvilket studium for en oldgransker!" var de ord, som faldt fra Pickwicks læber, da han satte kikkerten for øjet.

"Ja! Smukt sted," sagde den fremmede, "herlig bygning – truende mure – vaklende hvælvinger – mørke kroge – forfaldne trapper – også gammel domkirke – jordagtig lugt – pilgrimmes fødder slidt de gamle trin op – lave, angelsaksiske døre – skriftestole som billetkassserernes lukafer i teatrene – sære fyre, disse munke – paver og finansministre og alle slags gamle snegle med store, røde ansigter og knækkede næser, viser sig hver dag – også læderkøllerter – luntebøsser – sarkofager – smukt sted – gamle sagn, underlige historier, brillant!"

Og den fremmede vedblev at tale med sig selv, indtil de nåede gæstgivergården "Tyren", hvor vognen holdt.

"Bliver De her, sir?" spurgte Winkle.

"Her? – Nej – men De skulle – godt hus – rare senge – huset ved siden af er Wrights, dyrt, meget dyrt – en halv krone til på regningen, hvis De ser på opvarteren – skriver Dem en større regning, når De spiser hos en ven, end hvis De havde spist i hotellet – løjerlige fyre – meget løjerlige!"

Winkle henvendte sig til Pickwick og hviskede nogle ord til ham. Fra Pickwick gik en hvisken til Snodgrass og fra Snodgrass til Tupman, og de vekslede nik. Så sagde Pickwick til den fremmede:

"De gjorde os en stor tjeneste i morges. Tillad os at tilbyde dem et ringe tegn på vor taknemmelighed, idet vi udbeder os

æren af Deres selskab til middag?"

"Stor fornøjelse – vover ikke at bestille noget, men stegte høns med champignons – delikat! Hvornår?"

"Lad mig se," sagde Pickwick og så på sit ur, "nu er den næsten tre. Skal vi sige klokken fem?"

"Passer brillant," sagde den fremmede. "Klokken fem præcis – farvel så længe," og idet han lettede sin hat et par tommer og med en skødesløs mine atter satte den på snur, gik han rask ud på gaden, mens halvdelen af papirspakken stak op af hans lomme.

"Åbenbart en mand, der har rejst meget, og en skarp iagttager af mennesker og ting," sagde Pickwick.

"Jeg gad nok se hans epos," sagde Snodgrass.

"Og jeg hans hund," sagde Winkle.

Tupman sagde intet, men tænkte på donna Christina, mavepumpen og springvandet, og hans øjne fyldtes med tårer.

Efter at selskabet havde bestilt et eget værelse, beset sovekamrene og bestilt middagsmaden, gik de ud for at se på byen og omegnen.

Ved en omhyggelig gennemlæsning af Pickwicks optegnelser om de fire byer Stroud, Rochester, Chatham og Brompton finder vi, at det indtryk, de gjorde på ham, ikke i noget væsentligt punkt er forskelligt fra det, de har gjort på andre rejsende. Hans almindelige bemærkninger kan med lethed forkortes.

"Disse byers hovedfrembringelser," siger Pickwick, "synes at være soldater, matroser, jøder, kridt, rejer, officerer og værftsarbejdere. De varer, som fornemmelig falbydes, er skibsinventarier, beskøjter, æbler, flyndere og østers. Gaderne

yder et livligt og muntert skue, der især hidrører fra militærets munterhed. Det er i sandhed et fornøjeligt syn for en menneskeven at betragte disse tapre mænd, når de vakler af sted fulde af mod og spiritus, især når man husker på, hvilken billig og uskyldig adspredelse det er for den opvoksende ungdom at følge efter dem og drive sin barnlige spøg med dem. Intet kan overgå deres godmodighed. Netop dagen før min ankomst var en af dem blevet fornærmet i et værtshus på det groveste. – Opvartningspigen havde på det bestemteste nægtet at skænke mere for ham, og til gengæld havde han – bare for spøg – trukket sin bajonet og såret pigen i skulderen. Og dog var den brave karl den allerførste, som næste morgen gik hen til værtshuset for at tilkendegive sin villighed til at slå en streg over det hele og glemme, hvad der var sket!"

"Forbruget af tobak i disse byer," fortsætter mr. Pickwick, "må være meget stort, og den lugt, som gennemtrænger gaderne, må være overordentlig behagelig for dem, som holde meget af at ryge. En overfladisk rejsende vil måske finde noget at udsætte på den smudsighed, som er deres hovedpræg, men for den, der betragter den som et kendetegn på liv og blomstrende handel, er den glædelig."

På slaget fem kom den fremmede og straks efter middagsmaden. Han havde skilt sig ved sin pakke, men ikke foretaget nogen forandring med sin dragt og var, om muligt, endnu snaksommere end før.

"Hvad er det?" spurgte han, da opvarteren tog låget af et af fadene.

"Fisketunge, sir."

"Fisketunge – ah! – herlig fisk – lige fra London – fragtmændene får politiske måltider bragt i stand – ladninger af fisketunger – kurve i snesevis – snedige fyre. Må jeg drikke et glas med Dem, sir?"

"Med fornøjelse," sagde Pickwick, og den fremmede drak først med ham, og så med Snodgrass, og så med Tupman, og så med Winkle, og så med hele selskabet på en gang, næsten lige så hurtigt, som han talte.

"Pokker til mudder ude på trappen, opvarter," sagde den fremmede. "Bænke bæres op – tømmermænd går ned – lamper, glas, instrumenter. Hvad er på færde?"

"Bal, sir," svarede opvarteren.

"Sluttet selskab – hvad?"

"Nej, sir. Det er et offentligt bal i et velgørende øjemed."

"Er der mange smukke damer her i byen?" spurgte Tupman med stor interesse.

"Glimrende skønheder – enhver kender Kent – berømt for æbler, kirsebær, humle og smukke piger. Må jeg drikke et glas med Dem?"

"Med stor fornøjelse," svarede Tupman. Den fremmede fyldte og tømte sit glas.

"Jeg kunne have stor lyst til at være med," sagde Tupman, idet han talte om ballet, "meget stor lyst."

"Billetter fås i gæstestuen," bemærkede opvarteren, "til en halv guinea stykket."

Tupman udtrykte atter et inderligt ønske om at være med til festen, men da han ikke fandt noget svar i Snodgrass' tilslørede øje eller i Pickwicks åndsfraværende blik, gav han sig med stor iver i færd med portvinen og desserten, som netop var blevet

sat på bordet. Opvarteren gik, og selskabet hengav sig nu til nydelsen af det par hyggelige timer, som følger oven på en middag.

"Undskyld, sir," sagde den fremmede, "flasken står stille – lad den gå rundt – med solen – gennem spunshullet – ingen slatter," og han tømte sit glas, som han lige havde fyldt, og stak et til ud som en mand, der var vant til det.

Flasken gik rundt, og ny vin blev bestilt. Den fremmede talte, pickwickianerne lyttede, Tupman fik hvert øjeblik større og større lyst til at gå på bal. Pickwicks ansigt strålede af menneskekærlighed, og Winkle og Snodgrass faldt i søvn.

"Nu begynder de ovenpå," sagde den fremmede, "hør, hvor de snakker – nu stemmer de violinerne – det er harpen – nu går det løs!" De forskellige lyde, som banede sig vej ned, meldte, at den første kvadrille begyndte.

"Hvor jeg kunne have lyst til at være med!" sagde Tupman igen.

"Det kunde jeg også," sagde den fremmede, "fordømt med den bagage – de langsomme pæreskuder – intet at gå i – løjerligt, hvad?"

Nu var velvilje et af hovedtrækkene i den pickwickianske teori, og ingen udmærkede sig mere end Tracy Tupman ved den iver, hvormed han fulgte en så ædel grundsætning. Den mangfoldighed af tilfælde, der findes optegnet i selskabets forhandlingsprotokol, hvor denne fortræffelige mand havde henvist "værdige trængende" til andre medlemmers huse for at skaffe dem aflagte klæder eller pengehjælp, er næsten utrolig.

"Det ville være mig særdeles kært at overlade Dem et sæt klæder," sagde Tupman, "men De er temmelig smækker og jeg

–"

"Temmelig tyk – en fuldvoksen Bacchus – uden vinløvet – steget ned fra tønden og krøbet i borgerligt tøj, ikke sandt? – Ikke dobbelt destilleret, men dobbelt vatteret – ha, ha, ha! – lad flasken gå."

Om Tupman følte sig noget fornærmet over den bydende tone, hvori han blev opfordret til at ekspedere flasken, som den fremmede var så hurtig til at ekspedere videre, eller om han med rette var forarget over, at et indflydelsesrigt medlem af Pickwick klubben var blevet så hånligt sammenlignet med en detroniseret Bacchus, er endnu ikke fuldstændigt opklaret. Han gav ham flasken, hostede to gange og betragtede ham i flere sekunder strengt og alvorligt, men da den fremmede var fuldstændig fattet og rolig under hans forskende blik, blev han efterhånden mildere stemt og gav sig atter til at tale om ballet.

"Jeg ville sige, sir," sagde han, "at skønt mine klæder ville være for store til Dem, ville et sæt af min ven Winkles måske passe Dem bedre."

Den fremmede tog mål af Winkle, og hans synsorgan tindrede af tilfredshed, da han sagde:

"Det går an!"

Mr. Tupman så sig om; vinen, som havde øvet sin søvndyssende indflydelse på Snodgrass og Winkle, havde ligeledes overlistet Pickwick. Denne herre havde gennemgået de forskellige stadier, der går forud for den dvale, som følger efter et middagsmåltid. Han havde gennemgået de sædvanlige overgange fra munterhedens toppunkt til elendighedens dyb og fra elendighedens dyb til munterhedens toppunkt. Ligesom en gaslygte på gaden, når vinden blæser ned i røret, havde der over

hans ansigt et øjeblik bredt sig en unaturlig klarhed, derpå var det blevet så mat, at det næppe kunne skelnes, efter et kort mellemrum var det atter blusset op for at lyse et øjeblik, havde så flammet med et ustadigt, usikkert skær og var til sidst gået helt ud. Hans hoved var sunket ned på hans bryst, og en stadig snorken og en smule hoste en gang imellem var de eneste tegn på den store mands nærværelse.

Fristelsen til at være med til ballet og få det første indtryk af de kentiske damers skønhed virkede stærkt på Tupman. Fristelsen til at tage den fremmede med var lige så stærk. Han selv var aldeles ukendt med byen og dens indbyggere, hvorimod den fremmede syntes at have et sådant kendskab til dem, som om han havde boet der fra sin barndom. Winkle sov, og Tupman havde erfaring nok i denne henseende til at vide, at han i det øjeblik, han vågnede, ville kaste sig tungt i sin seng. Endnu vaklede han. "Skænk i Deres glas og lad flasken gå videre," sagde den utrættelige fremmede.

Tupman gjorde som forlangt, det sidste glas fik ham til at fatte en beslutning.

"Winkles sovekammer er inden for mit," sagde han, "selv om jeg nu vækkede ham, ville jeg dog ikke kunne gøre ham begribeligt, hvad jeg vil, men jeg ved, at han har en selskabsdragt med i sin vadsæk, og hvis De nu tog den på til ballet og trak den af, når vi kommer tilbage, kan jeg atter gemme den, uden at gøre ham mindste ulejlighed med det."

"Ypperligt," sagde den fremmede, "udmærket plan – fordømt kedelig stilling – fjorten kjoler i pakkasser og dog være nødt til at gå med en andens – meget godt indfald, det – brillant."

"Vi må sørge for billetter," sagde Tupman.

"Aldrig værd at flække et guldstykke," sagde den fremmede. "Plat og krone om, hvem der skal betale – jeg vælger, De snurrer rundt – plat – gener Dem ikke, Deres Majestæt – op med ansigtet –" og ganske rigtigt vendte mønten det kongelige brystbillede op.

Tupman ringede, købte billetterne og bestilte lys ind på sit værelse. Et kvarter senere var den fremmede iført et sæt klæder, som tilhørte mr. Nathaniel Winkle.

"Det er en ny kjole," sagde Tupman, mens den fremmede med stort velbehag betragtede sig i et spejl. "Det er den første, der er blevet syet med vor klub-knap" – med hvilke ord han henledede den fremmedes opmærksomhed på en stor, forgyldt knap med Pickwicks brystbillede i midten og bogstaverne "P. K." på begge sider af det.

"P. K.", sagde den fremmede, "sært våben – den gamles portræt og "P. K." – Hvad skal det P. K. sige? – Privat kjole, hvad?" – Men med stigende harme og stor vigtighed forklarede Tupman den gådefulde indskrift.

"Temmelig kort i livet, hvad?" sagde den fremmede, idet han vred og vendte sig for at få et glimt af knapperne, der sad midt oppe på hans ryg. "Ser ud som et postbud – snurrige kjoler, de – sys på leverance – ingen mål – gådefuld styrelse af Forsynet – alle små mandfolk får lange kjoler – alle høje mandfolk korte." Og idet han blev ved at snakke i denne tone, ordnede Tupmans ny ven sin eller rettere mr. Winkles dragt og gik derpå sammen med Tupman op ad trappen til balsalen.

"Hvem skal jeg melde, sir?" spurgte manden ved døren. Mr. Tracy Tupman ville allerede til at træde frem for at opgive sine titler, da den fremmede standsede ham.

"Nævn ingen navne" – og derpå hviskede han til Tupman: "Det går ikke an at nævne vore navne – ukendte – meget gode navne i og for sig, men ikke store navne – ypperlige navne i et lille selskab, men ville ikke gøre indtryk i offentlige forsamlinger – inkognito – herrer fra London – fornemme udlændinge – hvad som helst."

Døren blev smækket op, og Tupman og den fremmede trådte ind i balsalen.

Det var en lang sal med bænke og med vokslys i glaslysekroner. Musikanterne var spærret inde i en ophøjet bås, og to-tre par dansede alvorsfuldt en kvadrille. I værelset ved siden af stod to spilleborde, og to par gamle damer og lige så mange svære herrer spillede whist derinde. Musikken tav, de dansende gik rundt i salen, og Tupman og hans ledsager stillede sig i et hjørne for at se på selskabet.

"Fortryllende kvinder!" sagde Tupman.

"Vent et minut!" sagde den fremmede, "nu får vi straks løjer – de fornemme ikke kommet endnu – sært sted – embedsfamilier af højeste rang kender ikke embedsfamilier af lavere rang – embedsfamilier af lavere rang kender ikke de handlende – værftschefen kender slet ingen."

"Hvem er den lille dreng med det lyse hår og de missende øjne i kostumedragt?" spurgte Tupman.

"Tys, stille – missende øjne – kostumedragt – lille dreng – snak – fændrik ved det 97. – Velbårne mr. Wilmot Snipe – fin familie – Snipe – meget fin."

"Sir Thomas Clubber, lady Clubber og misses Clubber!" råbte manden ved døren med stentorstemme. Der blev et stærkt røre i salen, idet en høj herre i blå kjole med blanke knapper trådte

ind sammen med en svær dame i blåt atlask og to unge damer af lignende dimensioner og i moderne kjoler af samme farve.

"Værftschefen – stor mand, overmåde stor mand," hviskede den fremmede Tupman i øret, mens velgørenhedskomiteen førte sir Thomas Clubber og familie op til den øverste ende af salen. Den velbårne Wilmot Snipe og andre fornemme herrer flokkedes for at hylde de unge misses Clubber, og sir Thomas Clubber stod stiv som en stok og så majestætisk ud over sit sorte halstørklæde ned på det forsamlede selskab.

"Mr. Smithie, mrs. Smithie og misses Smithie," blev derpå meldt.

"Hvad er mr. Smithie?" spurgte Tupman.

"Noget ved værftet," svarede den fremmede. Mr. Smithie bukkede ærbødigt for sir Thomas Clubber, og sir Thomas modtog denne hilsen med selvbevidst nedladenhed. Lady Clubber kastede et overfladisk blik på mrs. Smithie med familie gennem sin lorgnet, og mrs. Smithie stirrede på en mrs. den og den, hvis mand slet ikke hørte til værftet.

Nu kom "oberst Bulder, oberstinde Bulder og miss Bulder."

"Chefen for garnisonen," sagde den fremmede som svar på Tupmans spørgende blik.

Miss Bulder blev modtaget varmt af de to misses Clubber; hilsenerne mellem oberstinde Bulder og lady Clubber var meget hjertelige. Oberst Bulder og sir Thomas Clubber bød hinanden deres tobaksdåser og lignede i høj grad et par Robinson Cruso'er – "der var herskere over alt, hvad de overskuede."

Mens stedets aristokrati – Bulder'ne, Clubber'ne og Snipe'rne – således iagttog sin værdighed i den øverste ende af salen, efterlignede de andre samfundsklasser det på andre steder i

den. De mindre aristokratiske officerer af det 97. helligede deres opmærksomhed til de lavere embedsmænds familier. Prokuratorernes koner og vinhandlerens kone stod i spidsen for det næste trin på samfundsstigen – bryggerens kone kom hos Bulders – og postholderinden, mrs. Tomlinson, syntes ved fælles samtykke at være blevet valgt til førerske for handelsstanden.

En af de mest yndede personligheder i sin egen kreds var en lille tyk mand med en krans af stive, sorte hår om hovedet og en omfangsrig, skaldet slette på issen. Det var doktor Slammer, regimentskirurg ved det 97. Doktoren tog snus af enhvers dåse, sladrede med enhver, lo, dansede, gjorde løjer, spillede whist, deltog i alt og var over alt. Til disse idrætter, hvor forskellige de end var, føjede den lille doktor en, der var vigtigere end alle de andre, idet han nemlig var utrættelig i den stadigste og ømmeste opmærksomhed mod en lille, gammel enke, hvis kostbare dragt og mange smykker talte for, at hun var et såre ønskeligt tillæg til indskrænkede indtægter.

Tupmans og hans ledsagers blikke havde allerede i nogen tid været fæstede på enken, da den fremmede brød tavsheden.

"Masse penge – gammel tøs – naragtig doktor – intet dårligt indfald – herlige løjer," var de forståelige sætninger, som udgik fra hans læber. Tupman så spørgende på ham.

"Jeg vil danse med enken," sagde den fremmede.

"Hvem er hun?" spurgte Tupman.

"Ved ikke – har aldrig set hende før – stikker doktoren ud – gå på!" Med disse ord gik den fremmede tværs over salen og begyndte, idet han støttede sig til en kamingesims, at betragte den lille, gamle dames fede ansigt med et udtryk af ærbødig og

tungsindig beundring. Tupman så til i stum forbavselse. Den fremmede gik rask til værks; den lille doktor dansede med en anden dame – enken tabte sin vifte – den fremmede tog den op og rakte hende den – et smil – et buk – et kniks – nogle venlige ord. Den fremmede gik dristigt hen til og vendte tilbage med balinspektøren; en lille, introducerende pantomime, og den fremmede og mrs. Budger tog plads i en kvadrille.

Tupmans forundring over denne raske fremgangsmåde blev, hvor stor den end var, dog langt overtruffet af doktorens forbavselse. Den fremmede var ung, og enken følte sig smigret. Enken brød sig ikke om doktorens opmærksomheder, og hans harme var aldeles spildt på hans uforstyrrelige medbejler. Doktor Slammer var som lamslået. At han, doktor Slammer af det 97. på et øjeblik skulle stikkes ud af en mand, som ingen havde set før, og som ingen, ikke engang nu, kendte! Doktor Slammer – doktor Slammer af det 97. – fået en kurv! Umuligt! Det kunne ikke være tilfældet! Jo det var; der stod de. Hvad! Forestiller han sin ven? Kunne han tro sine øjne? Han så en gang til derhen og kom i den smertelige nødvendighed at måtte erkende sine seredskabers sanddruhed! Mrs. Budger dansede med mr. Tupman, det var ikke til at tage fejl af. Der så han enken hoppe lyslevende med uvant kraft, og Tracy Tupman springe omkring med et ansigt, der udtrykte den største højtidelighed, og danse, som om en kvadrille ikke var noget at le af, men en alvorlig selvprøvelse, hvortil der kræves urokkelig bestemthed.

Tavs og tålmodig udholdt doktoren alt dette og al den byden limonade og al den passen på glas og al den springen efter småkager og al den koketteren, som fulgte med, men få

sekunder efter at den fremmede var forsvundet for at følge mrs. Budger til vogns, fo'r han som en stormvind ud af salen med ansigtet glødende af den længe indeklemte harme og med lidenskabens perlende dråber på sin pande.

Den fremmede var på tilbagevejen, og Tupman fulgte med ham. Han talte med dæmpet stemme og lo. Den lille doktor tørstede efter hans blod. Han var jo så overmodig. Han havde triumferet.

"Sir," sagde doktoren med rædsom stemme, idet han tog et kort frem og trak sig tilbage i et hjørne af gangen. "Mit navn er Slammer, doktor Slammer – 97. regiment – kasernen – der er mit kort, sir – mit kort." Han ville have sagt mere, men hans forbitrelse kvalte ordene.

"Ah!" svarede den fremmede køligt. "Slammer – mange tak – meget venligt – er ikke syg nu, Slammer – men bliver jeg det – skal jeg banke Dem op."

"De – De er en lurendrejer," gispede den rasende doktor, "en usling – en kryster – en løgner – en – en – kan intet få Dem til at give mig Deres kort, sir?"

"Å, nu mærker jeg det," sagde den fremmede halvt afsides, "alt for stærke drikkevarer her – rundhåndet vært – meget dumt – ja – limonade langt bedre – værelserne alt for varme – aldrende herrer – befinder sig ilde dagen efter – grusomt – grusomt," og dermed gik han et par skridt videre.

"De logerer her i huset, sir," sagde den forbitrede lille mand, "nu er De fuld, men De skal høre fra mig i morgen. Jeg skal finde Dem, sir, jeg skal nok finde Dem, sir."

"Find mig snarere ude end hjemme," svarede den uforstyrrelige fremmede.

Doktorens ansigt blev ubeskrivelig glubsk, idet han med et harmfuldt dask satte hatten på hovedet, men den fremmede og Tupman gik op til Tupmans værelse for at aflevere de lånte fjer til den intet anende Winkle.

Denne herre lå i en dyb søvn, og afleveringen var snart tilendebragt. Den fremmede var overordentlig spøgefuld, og Tracy Tupman, der var ganske fortumlet i hovedet af vin, toddy, lys og damer, fandt hele sagen meget morsom. Hans ny ven forlod ham, og efter at Tupman havde fundet åbningen på sin nathue, som var bestemt til at give plads til hans hoved, og til sidst under sine anstrengelser for at få den på havde væltet lysestagen, lykkedes det ham endelig ved en række indviklede evolutioner at finde sengen, hvor han kort efter faldt i søvn.

Næste morgen havde klokken næppe holdt op at slå syv, førend Pickwicks klart skuende ånd vaktes af den dvale, hvori slummeren havde sænket den, ved en stærk banken på hans kammerdør.

"Hvem er det?" spurgte Pickwick og fo'r op i sengen.

"Støvlepudseren, sir."

"Hvad vil De?"

"Å, sir, kan De ikke sige mig, hvem af de herrer det er, som har en blå kjole med en forgyldt knap med P. K. på?"

"Den er blevet givet ud for at børstes, og karlen har glemt, hvem den tilhører," tænkte Pickwick. "Mr. Winkle," råbte han, "det andet værelse til højre."

"Mange tak," sagde støvlepudseren og gik.

"Hvad er der på færde?" råbte Tupman, da en stærk banken på hans dør vakte ham af hans alt forglemmende ro.

"Kan jeg få mr. Winkle i tale, sir?" svarede støvlepudseren udenfor.

"Winkle – Winkle!" råbte Tupman ind i værelset ved siden af.

"Halløj!" svarede en mat røst imellem sengeklæderne.

"Der står en udenfor, som vil tale med Dem," sagde Tupman, og efter at have anstrengt sig ved at frembringe disse ord, vendte han sig om og faldt atter i en dyb søvn.

"Tale med mig!" sagde Winkle, idet han sprang ud af sengen og trak nogle få klædningsstykker på. "Tale med mig! I denne afstand fra byen – hvem i al verden kan ville tale med mig?"

"En herre nede i gæstestuen," svarede støvlepudseren, idet Winkle åbnede døren. "Han siger, at det kun skal vare et øjeblik, men han vil ikke vide af noget afslag."

"Højst underligt!" sagde Winkle. "Jeg skal straks komme."

Han tog i en fart et rejsetørklæde og en slåbrok om sig og gik ned. En gammel kone og et par opvartere gjorde rent i gæstestuen, og en officer i daglig uniform så ud ad vinduet. Da Winkle trådte ind, vendte han sig om og bukkede stift, og efter at have ladet folkene gå ud og omhyggeligt lukket døren sagde han: "Mr. Winkle, formoder jeg?"

"Mit navn er Winkle, sir."

"De vil ikke blive overrasket, sir, når jeg underretter Dem om, at jeg har indfundet mig her i dag i et ærinde for min ven dr. Slammer af det 97."

"Doktor Slammer?" sagde mr. Winkle.

"Doktor Slammer. Han bad mig sige Dem, at Deres opførsel i går aftes var af en natur, som ingen gentleman kan tåle, og," tilføjede han, "som den ene gentleman ikke bør vise mod den anden."

Winkles forbavselse var alt for naturlig og iøjnefaldende til at undgå officerens opmærksomhed. Han fortsatte derfor: "Min ven doktor Slammer bad mig tilføje, at han er fast overbevist om, at De havde drukket for meget og måske ikke vidste, hvor stor den fornærmelse var, De gjorde Dem skyldig i. Han pålagde mig at sige, at skulle dette blive brugt som en undskyldning for Deres opførsel, ville han samtykke i at modtage en skriftlig undskyldning, skrevet af Dem efter mit diktat."

"En skriftlig undskyldning!" gentog Winkle i den mest forbavsede tone af verden.

"De kender naturligvis valget," svarede officeren roligt.

"Blev dette budskab givet Dem til mig personlig, med navns nævnelse?" spurgte Winkle, hvis forstand blev håbløst forvirret ved denne mærkelige samtale.

"Jeg var ikke selv til stede," svarede officeren, "og som følge af Deres bestemte afslag at give doktor Slammer Deres kort, pålagde denne herre mig at finde en person med meget ualmindelig kjole, en lyseblå kjole med en forgyldt knap, prydet med et brystbillede og bogstaverne P. K."

Winkle var lige ved at dåne, da han hørte sin egen kjole så nøjagtigt beskrevet. Doktor Slammers ven fortsatte:

"Af de undersøgelser, jeg har anstillet i gæstestuen, er jeg overbevist om, at ejeren af den omtalte kjole kom hertil i går eftermiddags med tre andre herrer. Jeg sendte straks bud op til den herre, der efter beskrivelsen lod til at være dette selskabs fører, og han henviste mig til Dem."

Hvis hovedtårnet i Rochester Castle pludselig var begyndt at spadsere væk fra sin grundvold og havde stillet sig lige over for

vinduet i gæstestuen, ville Winkles forundring have været for intet at regne i sammenligning med den forbavselse, hvormed han havde hørt på denne tiltale. Det første indtryk, den fremkaldte hos ham, var, at hans kjole måtte være blevet stjålet.

"Tillader De, at jeg opholder Dem et øjeblik?" spurgte han.

"Gerne," svarede den uvelkomne gæst.

Winkle løb hurtigt ovenpå og åbnede med skælvende hånd vadsækken. Der lå kjolen på sit sædvanlige sted, men ved nærmere eftersyn viste den umiskendelige tegn på at være blevet brugt den foregående aften.

"Det må være således," sagde Winkle og lod kjolen falde ud af hænderne på sig. "Jeg drak for meget efter bordet og har en dunkel erindring om senere at have drevet om på gaderne og røget en cigar. Sandheden er, at jeg var meget drukken – jeg må have skiftet kjole – være gået et eller andet sted hen – og have fornærmet nogen – der kan ingen tvivl være om det, og dette budskab er den skrækkelige følge af det." Med disse ord vendte han tilbage til gæstestuen med den mørke og rædsomme beslutning at modtage den krigerske doktors udfordring og afvente de værste følger, som dette måtte føre til.

Til denne beslutning blev Winkle drevet af en mængde forskellige hensyn, hvoraf det første var hans anseelse i klubben. Han var altid blevet regnet for den højeste autoritet i alle anliggender, der vedrørte ridderlige idrætter og legemlige færdigheder, hvad enten disse nu var af offensiv, defensiv eller rent fredelig natur, og ifald han nu ved denne den allerførste lejlighed til at blive sat på prøve lod sig afskrække og det lige for sin førers øjne, var hans navn og hans stilling ødelagte for stedse. Desuden erindrede han at have hørt sagkyndige ytre

den formodning, at pistolerne ved en stiltiende overenskomst mellem sekundanterne sjældent blev ladt med kugler, og end ydermere betænkte han, at når han anmodede Snodgrass om at være hans sekundant og skildrede faren i glødende udtryk, ville denne herre muligvis bringe efterretningen om det til Pickwick, som sikkert ikke ville tøve et øjeblik med at lade den gå videre til de lokale autoriteter for således at forebygge, at en af hans ledsagere blev dræbt eller lemlæstet.

Med disse tanker vendte han tilbage til gæstestuen og sagde, at han ville modtage doktorens udfordring.

"Vil De henvise mig til en ven, for at vi kunne aftale tid og sted?" spurgte officeren.

"Det er aldeles overflødigt," svarede Winkle, "nævn mig dem, så skal jeg nok skaffe mig en vens bistand."

"Skulle vi fastsætte det til – i aften ved solnedgang?" spurgte officeren i en ligegyldig tone.

"Meget vel," svarede Winkle, som i sit hjerte fandt det meget ilde.

"Kender De Fort Pitt?"

"Ja, jeg så det i går."

"Vil De have den ulejlighed at dreje ind på den mark, som støder til løbegraven, følge stien til venstre, når De kommer til en vinkel af værkerne, og går lige ud, indtil De ser mig, så skal jeg gå foran Dem til et afsides sted, hvor sagen kan blive tilendebragt, uden at vi behøver at frygte for at blive forstyrret."

"Frygte for at blive forstyrret!" tænkte Winkle.

"Så har vi vist ikke mere at aftale?" sagde officeren.

"Ikke det jeg ved," svarede Winkle.

"God morgen."

"God morgen," og officeren fløjtede en munter melodi, idet han fjernede sig.

Frokosten gik den morgen langsomt fra hånden. Tupman var efter den foregående nats uvante udskejelser ikke i stand til at stå op. Snodgrass syntes at lide af en poetisk forstemthed, og selv Pickwick viste en usædvanlig tilbøjelighed til tavshed og sodavand. Winkle ventede ivrigt på en lejlighed, som heller ikke udeblev længe. Snodgrass foreslog en tur til slottet, og da Winkle var det eneste af selskabets medlemmer, som var oplagt til at gå, fulgtes de ad.

"Snodgrass," sagde Winkle, da de var kommet bort fra de befærdede gader, "Snodgrass, kære ven, kan jeg stole på Deres tavshed?" Da han sagde dette, var det hans inderligste, mest levende håb, at han ikke kunne det.

"Det kan De," svarede Snodgrass. "Skal jeg sværge –"

"Nej, nej," afbrød Winkle ham, forfærdet ved tanken om, at hans ledsager, uden selv at vide alt, ville forpligte sig til ikke at være angiver. "Sværg ikke, det er aldeles overflødigt."

Snodgrass sænkede den hånd, som han i poetisk stemning havde hævet op mod skyerne, da han ville til at sværge, og indtog en opmærksom stilling.

"Jeg ønsker Deres hjælp, kære ven, i en æressag," sagde Winkle.

"Den skal De få," svarede Snodgrass og greb sin vens hånd.

"Med en doktor – doktor Slammer af det 97.," sagde Winkle, der ville gøre sagen så højtidelig som muligt, "en æressag med en officer, som har en anden officer til sekundant, i aften ved solnedgang, på en afsides mark ved Fort Pitt."

"Jeg følger Dem," sagde Snodgrass.

Han var overrasket, men ingenlunde forskrækket. Det er mærkeligt, hvor koldblodige alle parter kunne være i sådanne tilfælde, med undtagelse af hovedmanden. Det havde Winkle glemt. Han havde bedømt sin vens følelser efter sine egne.

"Følgerne bliver måske skrækkelige," sagde Winkle.

"Det vil jeg ikke håbe," sagde Snodgrass.

"Doktoren skal være en meget god skytte," sagde Winkle.

"Det er de fleste militære," sagde Snodgrass, "men det er De jo også?"

Winkle svarede bekræftende, og da han så, at han ikke havde gjort sin ledsager tilstrækkelig bange, slog han om i en anden tone.

"Snodgrass," sagde han med en røst, der skælvede af bevægelse, "hvis jeg falder, vil De i den pakke, som jeg skal levere Dem, finde et brev til min – til min fader."

Også dette angreb mislykkedes. Snodgrass blev rørt, men han påtog sig at besørge brevet lige så villigt, som om han havde været postbud.

"Falder jeg," sagde Winkle, "eller falder doktoren, vil De, kære ven, blive tiltalt som medskyldig. Skal jeg udsætte min ven for deportation – måske på livstid?"

Snodgrass ømmede sig lidt ved dette, men hans heltemod var uovervindeligt. "For venskabets skyld," udbrød han glødende, "trodser jeg enhver fare."

Hvor Winkle stiltiende forbandede sin ledsagers opofrende venskab, mens de i tavshed vandrede videre ved siden af hinanden i nogle minutter, hver hensunket i deres egne tanker! Formiddagen gik. Han blev fortvivlet.

"Snodgrass," sagde han og blev stående, "lad mig *ikke* blive hindret i denne sag – giv *ikke* de lokale autoriteter meddelelse om det – søg *ikke* hjælp hos politiet for at få enten mig eller doktor Slammer af det 97. regiment, der for tiden er indkvarteret i kasernen, arresteret og for således at forhindre denne duel. Jeg siger, gør det *ikke*!"

Snodgrass greb varmt sin vens hånd, idet han med begejstring svarede: "Ikke for alt i verden!"

Der fo'r en gysen gennem Winkle, da det stod klart for ham, at han intet havde at håbe af sin vens frygt, men var bestemt til at være en levende skive.

Efter at hele sagen var blevet fuldstændig forklaret for Snodgrass, og en kasse med pistoler til at tilfredsstille blodtørsten med, og en lige så tilfredsstillende ladning krudt, kugler og knaldhætter var blevet lejet hos en bøssemager, vendte de to venner tilbage til gæstgivergården, Winkle for at gruble over den forestående kamp, og Snodgrass for at ordne de krigerske våben og gøre dem i stand til øjeblikkeligt brug.

Det var en tung og lummer aften, da de drog ud i deres ubehagelige ærinde. Winkle var indhyllet i en stor kappe for at undgå at blive set, og Snodgrass bar ødelæggelsens værktøj under armen.

"Har De fået alting med?" spurgte Winkle i en bevæget tone.

"Ja," svarede Snodgrass, "ammunition i overflødighed, ifald de første kugler ikke skulle træffe. Der er et kvart pund krudt i kassen, og i min lomme har jeg to aviser til forladning."

Det var beviser på venskab, som enhver fornuftigvis måtte være meget taknemmelig for. Winkles taknemmelighed var

formodentlig så stærk, at den tog mælet fra ham, for han sagde ikke et ord, men blev ved at gå – temmelig langsomt.

"Vi kommer i god tid," sagde Snodgrass, da de steg over gærdet ved den første mark, "solen er lige ved at gå ned."

Winkle så op på den dalende kugle og tænkte med smerte på sandsynligheden af, at det snart også ville gå ned ad med ham selv.

"Der er officeren," udbrød Winkle efter nogle minutters gang.

"Hvor?" spurgte Snodgrass.

"Der – den herre der i den blå kappe." Snodgrass så i den af hans ven angivne retning og bemærkede en tilhyllet skikkelse. Officeren tilkendegav ved et let vink med hånden, at han havde set dem, og de to venner fulgte i kort afstand efter ham.

Aftenen blev for hvert øjeblik mere og mere trist, og en tungsindig blæst susede hen over de øde marker lig en kæmpe, der i det fjerne fløjter efter sin hund. De triste omgivelser gav Winkles følelser et mørkt anstrøg. Han fo'r sammen, da de kom forbi løbegravens vinkel – den lignede en uhyre grav. Officeren forlod pludselig stien og gik, efter at være klatret først over et pæleværk og derpå over et gærde, ind på en afsides mark. To herrer ventede der. Den ene var en lille, tyk mand med sort hår, og den anden – en svær person i en snorefrakke – sad med den største ro på en feltstol.

"Formodentlig modparten og en kirurg," sagde Snodgrass. "Drik en dråbe cognac."

Winkle greb kurveflasken, som hans ven rakte ham, og tog et langt drag af det opmuntrende fluidum.

"Min ven mr. Snodgrass," sagde Winkle, da officeren nærmede sig. Doktor Slammers ven bukkede og fremtog en

kasse, mage til den, som Snodgrass førte med.

"Vi har rimeligvis intet videre at sige, sir," bemærkede han koldblodigt. "En undskyldning er med bestemthed blevet afslået."

"Intet, sir," svarede Snodgrass, som nu begyndte selv at blive uhyggelig til mode.

"Vil De måske være så god at træde frem?"

"Ja gerne," svarede Snodgrass. Afstanden blev målt, og det fornødne aftalt.

"De vil finde, at disse er bedre end Deres egne," sagde modstanderens sekundant, idet han tog sine pistoler frem. "De har set mig lade dem. Har De noget imod at bruge dem?"

"Ikke det mindste," svarede Snodgrass. Dette tilbud fritog ham for en betydelig forlegenhed, idet hans begreber om at lade en pistol var temmelig dunkle og ubestemte.

"Så kan vi vel stille vore folk op?" bemærkede officeren med samme ligegyldighed, som om hovedmændene havde været skakbrikker, og sekundanterne skakspillere.

"Ja, det kan vi vel," svarede Snodgrass, der ville have samtykket i alt, da han ikke forstod sig på det hele. Officeren gik derpå hen til doktor Slammer, og Snodgrass hen til Winkle.

"Alt er færdigt," sagde han og gav ham pistolen. "Giv mig Deres kappe."

"De har jo fået pakken, kære ven?" sagde den stakkels Winkle.

"Ja, jeg har," sagde Snodgrass. "Nu bare rolig og skyd ham i armen."

Det faldt Winkle ind, at dette råd i høj grad lignede det, som tilskuerne altid giver den mindste dreng under et slagsmål på gaden, nemlig; "På ham, du! Stik ham en ud!" – Et ypperligt

råd, når man bare ved, hvorledes man skal bære sig ad med at følge det. Han tog imidlertid stiltiende sin kappe af – det varede altid så længe at få den kappe af – og modtog pistolen. Sekundanterne trak sig tilbage, herren på feltstolen lige så, og stridsmændene nærmede sig hinanden.

Winkle udmærkede sig stadig ved en overordentlig menneskekærlighed. Denne ulyst til med forsæt at gøre et medmenneske fortræd var formodentlig grunden til, at han lukkede sine øjne, da han nåede det skæbnesvangre sted, hvad der rimeligvis hindrede ham i at se doktor Slammers påfaldende og uforklarlige adfærd. Denne herre stirrede og stirrede, trak sig tilbage, gned sine øjne, stirrede atter og råbte til sidst: "Stands, stands!"

"Men hvad er dog dette?" sagde doktor Slammer, da hans ven og Snodgrass kom løbende til. "Det er jo ikke den rette mand!"

"Ikke den rette mand!" sagde doktor Slammers sekundant.

"Ikke den rette mand!" sagde Snodgrass.

"Ja, vist så," sagde den lille doktor. "Det er ikke den person, som fornærmede mig i går aftes."

"Meget underligt!" udbrød officeren,

"Ja," sagde herren med feltstolen. "Det eneste spørgsmål er, om ikke denne herre, da han er mødt, for formens skyld må betragtes som det individ, der i går aftes fornærmede vor ven doktor Slammer, hvad enten han nu er dette individ eller ikke," og efter at have udtalt denne mening med en meget dybsindig og gådefuld mine, tog manden med feltstolen sig en stor pris tobak og så sig om som den, der havde ret til at regnes for en autoritet i slige sager.

Winkle havde imidlertid lukket både øjne og øren op, da han hørte sin modstander forlange våbenstilstand, og da han af det, han senere havde sagt, havde opdaget, at der måtte herske en misforståelse, indså han straks, hvilken anseelse han måtte skaffe sig, når han skjulte den sande bevæggrund til, at han var mødt. Han trådte derfor kækt frem og sagde:

"Jeg er ikke manden. Det ved jeg."

"Så er dette," sagde manden med feltstolen, "en fornærmelse mod doktor Slammer og en tilstrækkelig grund til straks at gå videre."

"Vær dog stille, Payne," sagde doktorens sekundant. "Hvorfor meddelte De mig ikke denne omstændighed i morges?"

"Ja vist, ja vist," sagde manden med feltstolen harmfuldt.

"Jeg beder Dem være rolig, Payne," sagde den anden. "Tillader De, at jeg gentager mit spørgsmål?"

"Det var fordi," svarede Winkle, der havde haft tid til at tænke over sit svar, "fordi De beskrev en beruset og uopdragen person, der skulle have båret en kjole, jeg har den ære ikke alene at bære, men at have opfundet – den for Pickwick Klubben i London bestemte uniform. Denne uniforms ære føler jeg mig forpligtet til at hævde, og jeg modtog derfor uden videre undersøgelse udfordringen."

"Bedste herre," sagde den godmodige doktor, som nærmede sig med udstrakt hånd, "jeg ærer Deres mod. Tillad mig at sige, at jeg højligt beundrer Deres adfærd og særdeles beklager at have ulejliget Dem med dette møde til ingen nytte."

"Det har aldeles intet at sige," sagde Winkle.

"Jeg vil føle mig stolt ved at gøre Deres bekendtskab," sagde den lille doktor.

"Det vil være den største glæde for mig at lære Dem nærmere at kende," svarede Winkle. Og derpå vekslede doktoren og Winkle håndtryk, og så Winkle og løjtnant Tappleton – doktorens sekundant – og så Winkle og manden med feltstolen, og Winkle og Snodgrass, sidstnævnte herre med et overmål af beundring for sin heltemodige vens adfærd.

"Nu er det vel bedst at gå," sagde løjtnant Tappleton.

"Ja vist," sagde doktoren.

"Med mindre," tog manden med feltstolen til orde, "med mindre mr. Winkle skulle føle sig fornærmet ved udfordringen, i hvilket tilfælde jeg mener, at han har ret til satisfaktion."

Winkle erklærede med stor selvfornægtelse, at han allerede havde fået tilstrækkelig satisfaktion.

"Eller muligvis," forsatte manden, "føler denne herres sekundant sig fornærmet ved nogle ord, som undslap mig på et tidligere tidspunkt af mødet. I så fald skal det være mig en fornøjelse straks at give *ham* satisfaktion."

Snodgrass skyndte sig at forsikre, at han følte sig meget smigret ved dette tilbud, som kun hans tilfredshed med ordningen af sagen kunne formå ham til at afslå. De to sekundanter bragte pistolkasserne i orden, og alle forlod nu pladsen i en langt livligere stemning, end da de gik hen til den.

"Bliver De her længe?" spurgte doktor Slammer Winkle, mens de på det venskabeligste fulgtes ad.

"Vi rejser formodentlig i overmorgen," var svaret.

"Jeg håber at have den fornøjelse at se Dem og Deres ven hjemme hos mig og tilbringe en behagelig aften med Dem oven på denne kedelige misforståelse," sagde den lille doktor. "Er De Deres egne herrer i aften?"

"Vi er her med et par venner," svarede Winkle, "som jeg ikke gerne vil forlade i aften. Men måske De og Deres venner ville gøre os selskab i "Tyren"?"

"Med stor fornøjelse," svarede den lille doktor. "Vil det være for sent klokken ti at se ind til Dem en halv times tid?"

"Å gud nej," sagde Winkle. "Det vil være mig særdeles kært at forestille mine venner mr. Pickwick og mr. Tupman for Dem."

"Det skal være mig en stor ære," svarede doktor Slammer, der lidet anede, hvem mr. Tupman var.

"De kommer altså?" sagde Snodgrass.

"Ganske vist."

Imidlertid havde man nået landevejen. Man sagde hinanden hjerteligt farvel, og selskabet skiltes ad. Doktor Slammer og hans venner vendte tilbage til kasernen, og Winkle og hans ven tilbage til gæstgivergården.

3

Et nyt bekendtskab. Den omrejsende skuespillers fortælling. En ubehagelig afbrydelse og et ubehageligt møde

Pickwick havde været noget ængstelig i anledning af sine to venners usædvanlige udeblivelse, og deres gådefulde adfærd om formiddagen havde ingenlunde bidraget til at formindske denne følelse. Han rejste sig derfor med stor glæde for at modtage dem, da de atter trådte ind, og spurgte dem om årsagen til, at de så længe havde unddraget sig hans spørgsmål. Som svar på dette ville Snodgrass meddele en historisk beretning om de nylig skildrede omstændigheder, men holdt pludselig inde, idet han opdagede, at ikke alene Tupman og deres diligencekammerat fra den foregående dag var til stede, men desuden en fremmed, der så lige så ejendommelig ud. Det var en mand med et trist udseende, hvis gustne ansigt og dybt liggende øjne blev endnu mere påfaldende, end de var af naturen, ved det stride, sorte hår, som hang sammenfiltret og uredt halvt ned over ansigtet. Hans øjne var næsten unaturligt klare og gennemtrængende, hans kindben høje og fremstående, og hans kæber så lange og tynde, at en iagttager ville have troet, at han ved en eller anden muskelbevægelse trak kødet i sit ansigt ind, hvis hans halvt åbenstående mund og hans ubevægelige udtryk ikke havde vist, at således så han altid ud. Om halsen havde han et grønt sjal, hvis lange ender hang ned over hans bryst og af og til viste sig gennem de slidte knaphuller af hans gamle vest. Hans overtøj bestod i en lang,

sort frakke, og under den bar han et par vide, drapfarvede benklæder og store støvler, der var meget nær ved at gå i frø.

Det var på denne sælsomme person, Winkles øje hvilede, og det var mod ham, at Pickwick strakte sin hånd ud, idet han sagde: "En ven af vor ven her. Vi opdagede i morges, at vor ven hører til teatret her på stedet, skønt han ikke ønsker, at det skal blive videre kendt, og denne herre hører til samme stand. Han var netop i færd med at glæde os med en lille fortælling."

"Masse fortællinger," sagde den grønkjolede fremmede, idet han nærmede sig Winkle og talte i en dæmpet, fortrolig tone. "Snild fyr – gør det svære arbejde – ikke skuespiller – alle slags genvordigheder – *Triste Jemmy* kalder vi ham på rejsen." Winkle og Snodgrass hilste høfligt på den så elegant som Triste Jemmy nævnte herre og satte sig ved bordet efter at have bestilt cognac og vand.

"Nå, sir," sagde Pickwick, "vil De nu glæde os med at gå videre med Deres fortælling?"

Det triste individ tog en smudsig rulle papir op af lommen, vendte sig om mod Snodgrass, som netop havde taget sin notesbog frem, og sagde med en hul røst, der fuldstændig svarede til hans ydre: "Er De digteren?"

"Jeg – jeg arbejder lidt i den retning," svarede Snodgrass, noget forlegen ved dette pludselige spørgsmål.

"Ah! Digtekunsten er for livet, hvad lys og musik er for skuepladsen. Berøv hin dets falske prydelser og denne dens blændværker, hvad bliver der så tilbage af virkeligt, som det er værd at leve for eller bryde sig om?"

"Meget sandt," svarede Snodgrass.

"At være foran lamperækken," fortsatte den triste mand, "er det samme som at se en stor hofkur og beundre den brogede vrimmels silkedragter; at være bag ved den er det samme som at være de uænsede og ukendte mennesker, der laver denne stads og må svømme eller synke, leve eller sulte ihjel, som skæbnen vil."

"Ganske sikkert," sagde Snodgrass, for den triste mands hule øjne hvilede på ham, og han fandt det nødvendigt at sige noget.

"Bliv ved, Jemmy," sagde den spanske rejsende, "ligesom den sortøjede Susanne – nede i Downs – ingen ravneskrig – tal fra leveren – vær munter!"

"Vil De ikke lave Dem et glas endnu, førend De begynder?" sagde Pickwick.

Den triste mand tog dette vink til indtægt, og efter at have lavet sig et glas toddy og langsomt sunket halvdelen af det, åbnede han papirrullen og gav sig dels til at læse op, dels til at fortælle følgende hændelse, der findes optegnet blandt klubbens forhandlinger som "Den Omrejsende Skuespillers Fortælling."

Den omrejsende skuespillers fortælling

"Der er intet vidunderligt," sagde den triste mand, "ikke engang noget usædvanligt i det, jeg nu vil fortælle. Mangel og sygdom er alt for almindelige i mange livsstillinger til at kunne fortjene større opmærksomhed, end der skænkes de sædvanligste omskiftelser i den menneskelige natur. Jeg har gjort disse få optegnelser, fordi jeg har kendt genstanden for dem i mange år. Jeg har fulgt hans gang ned ad bakke skridt for skridt, indtil

han til sidst nåede den skrækkelige nød, han aldrig mere hævede sig fra.

Den mand, jeg taler om, var en pantomimeskuespiller af underordnet rang og, ligesom så mange af hans klasse, meget forfalden. I sine bedre dage, førend han var blevet svækket ved udsvævelser og udtæret af sygdom, havde han haft en god løn, som han, hvis han havde været klog og forsigtig, måske kunne være blevet ved at få i adskillige, om end ikke mange år, for enten dør disse mennesker tidlig, eller også svækker de ved overanstrengelse før tiden de legemlige evner, som deres underhold ene og alene afhænger af. Hans skødesynd tog imidlertid således overhånd, at det blev umuligt at bruge ham i de stillinger, han virkelig kunne have gjort nytte ved teatret i. Værtshuset havde en tillokkelse for ham, som han ikke kunne modstå. Forsømt sygdom og håbløs fattigdom ville lige så vist blive hans lod som døden selv, hvis han fortsatte sin levemåde, men dog fortsatte han den, og man kan let gætte sig til udfaldet. Han kunne ikke få nogen plads, og han manglede brød.

Enhver, der har noget kendskab til teatervæsen, ved, hvilken sværm af lurvede, forarmede mennesker der holder til ved ethvert stort teater, ikke som skuespillere, men som korister, statister, gymnastikere osv. og bruges, så længe en pantomime eller et fastelavnsstykke går, hvorpå de afskediges, indtil opførelsen af et nyt spektakelstykke gør det nødvendigt atter at benytte deres tjeneste. Til denne stilling måtte manden tage tilflugt, og da han desuden hver aften præsiderede i en simpel teaterkippe, tjente han nogle få shillings mere om ugen og blev i stand til at tilfredsstille sin tilbøjelighed. Men også denne

indtægtskilde svigtede ham snart; hans uordentlighed var for stor, til at han kunne tjene den jammerlige ubetydelighed, han således kunne få, og han kom til sidst i en tilstand, der bogstaveligt grænsede til hungersnød, idet han kun en gang imellem kunne skaffe sig en smule ved at låne lidt af en eller anden gammel kammerat eller ved at få lov til at give en gæsterolle på et eller andet af de simpleste mindre teatre, men hver gang han havde tjent noget, blev det sat over styr på den gamle vis.

Omtrent på den tid, og efter at han havde fristet livet i et år, uden at nogen vidste hvorledes, fik jeg ansættelse ved et af teatrene i London, og her så jeg atter denne mand, som jeg i nogen tid havde tabt af syne, for jeg havde rejst omkring i provinserne, og han havde lusket om i Londons gader og stræder. Jeg havde klædt mig på for at gå, og netop som jeg gik over skuepladsen hen til udgangen, klappede han mig på skulderen. Aldrig skal jeg glemme det frastødende syn, der mødte mit øje, da jeg vendte mig om. Han var påklædt til pantomimen, iført en klovns hele naragtige kostume. Spøgelsesfigurerne i dødningedansen, de frygteligste skikkelser, som den dygtigste maler har bragt på lærredet, kunne ikke have set halvt så rædsomme ud. Hans opsvulmede krop og indskrumpede ben, hvis vanskabthed blev hundrede gange større ved den fantastiske dragt; de glasagtige øjne, som dannede en frygtelig modsætning til den tykke, hvide sminke, ansigtet var belagt med; det grotesk pyntede hoved, der rystede deliristisk, og de lange, skindmagre hænder, der var indgnedet med kridt – alt dette gav ham et afskyeligt, unaturligt udseende, som ingen beskrivelse kan give en tilsvarende

forestilling om, og som jeg endnu den dag i dag kommer til at gyse ved, når jeg tænker på det. Hans stemme var hul og rystende, da han trak mig til side og med afbrudte ord opregnede en lang fortegnelse over sygdomme og savn, der som sædvanlig endte med en indstændig bøn om et lån af en lille pengesum. Jeg stak ham nogle shillings i hånden og hørte, da jeg vendte mig om, den skingrende latter, der fulgte på hans første krumspring.

Nogle aftener senere bragte en dreng mig en smudsig lap papir, hvorpå der med blyant var kradset nogle ord af det indhold, at manden var farligt syg, og at jeg endelig efter forestillingen måtte se til ham i hans bolig i en gade – jeg husker ikke længere dens navn – ikke langt fra teatret. Jeg lovede at komme, så snart jeg kunne, og da tæppet var faldet, gik jeg af sted i mit sørgelige ærinde.

Det var sent; jeg havde spillet i det sidste stykke, og da det var en beneficeaften, havde forestillingen varet usædvanlig længe. Det var en mørk, kold nat, og en isnende, fugtig blæst jog regnen tungt mod vinduerne og facaderne. I de smalle og lidet befærdede gader havde der samlet sig vandpytter, og da den stærke blæst havde blæst mange af de sparsomt anbragte lygter ud, var min vandring ikke alene uhyggelig, men samtidig usikker. Jeg havde imidlertid heldigvis taget den rigtige kurs, og med nogen møje lykkedes det mig at finde det hus, der var blevet mig anvist, et kulskur med en etage ovenpå, i hvis bagstue den mand, jeg søgte, lå.

Et jammerligt udseende fruentimmer, mandens kone, kom mig i møde på trappen og førte mig, efter at have sagt mig, at han var faldet i en slags døs, sagte ind og satte en stol til mig

ved siden af sengen. Den syge mand lå med ansigtet ind mod væggen, og da han ikke bemærkede min nærværelse, kunne jeg undersøge stedet.

Han lå i en gammel slagbænk, som blev slået sammen om dagen. De pjaltede levninger af et broget gardin var samlet omkring den øverste ende af slagbænken for at holde blæsten ude, som ikke des mindre trængte ind i det usle kammer gennem de mange sprækker i døren og kastede gardinet frem og tilbage. På den rustne, løse kaminrist brændte en svag kulild, og et gammelt, trekantet bord, fuldt af pletter, med nogle medicinflasker, et knækket spejl og nogle andre ting, var trukket hen foran den. Et lille barn sov på et midlertidigt leje, der var redt til det på gulvet, og konen sad på en stol ved siden af det. Der var et par hylder med nogle tallerkener og kopper, og et par teatersko og et par fleuretter var hængt op neden under dem. Med undtagelse af nogle små bunker pjalter, som lå kastet hen i krogene, var disse de eneste ting, som fandtes i stuen.

Jeg havde haft tid til at lægge mærke til alle disse små enkeltheder og den syge mands tunge åndedræt og febergys, førend han så mig. I sine urolige forsøg på at finde et mageligt hvilested for sit hoved for han med sin hånd ud af sengen, og den kom til at røre ved min. Han fo'r op og stirrede mig stift i ansigtet.

"Det er mr. Hutley, John," sagde hans kone, "mr. Hutley, som du sendte bud efter i aften, ved du."

"Nå," sagde den syge og strøg hånden hen over sin pande, "Hutley – Hutley – lad mig en gang se." Han søgte at samle sine tanker i nogle sekunder, derpå greb han mig fast om

håndleddet og sagde: "Forlad mig ikke – forlad mig ikke, gamle kammerat. Hun vil myrde mig; jeg ved, hun vil myrde mig."

"Har han længe været således?" spurgte jeg den grædende kone.

"Siden i går aftes," svarede hun. "John, John, kender du mig ikke?"

"Lad hende ikke komme nærmere," sagde manden med en gysen, da hun bøjede sig ned over ham. "Jag hende bort. Jeg kan ikke tåle hende så nær ved mig." Han stirrede vildt på hende med et udtryk af dødsangst og hviskede derpå til mig: "Jeg bankede hende, Jem, jeg bankede hende i går og mange gange før. Jeg har sultet hende og drengen med, og nu, da jeg er svag og hjælpeløs, vil hun myrde mig for det; jeg ved, hun vil det. Havde du set hende græde, således som jeg har set, ville du også vide det. Hold hende fra mig." Han slap mig og sank udmattet tilbage på puden.

Jeg vidste kun alt for godt. Hvad alt dette havde at sige. Havde jeg noget øjeblik kunnet nære tvivl om det, ville et eneste blik på konens blege ansigt og udtærede skikkelse have forklaret sagens sande sammenhæng. "De gør bedre i at gå til side," sagde jeg til den stakkels skabning. "De kan ikke være ham til nogen nytte. Han bliver måske roligere, når han ikke ser Dem."

Hun gik bort, så at manden ikke kunne se hende. Få sekunder efter slog han øjnene op og så sig ængsteligt om.

"Er hun borte?" spurgte han ivrigt.

"Ja, ja," svarede jeg, "hun skal ikke gøre dig noget."

"Jo," sagde manden med dæmpet stemme. "Der er noget i hendes øjne, som vækker en så rædsom frygt i mit hjerte, at det gør mig vanvittig. Hele forrige nat var hendes store, stirrende

øjne og blege ansigt tæt ved mit. Hvorhen jeg vendte mig, vendte de sig også, og hver gang jeg fo'r op af søvne, stod hun ved sengekanten og så på mig." Han trak mig tættere ned til sig og sagde med en dyb, forfærdet hvisken: "Jem, hun må være en ond ånd – en djævel! Stille! Jeg ved, hun er det. Havde hun været et fruentimmer, ville hun have været død for længe siden. Ingen ville have kunnet udholde det, hun har måttet døje."

Jeg var nær ved at få ondt ved tanken om den lange række af grusomheder og tilsidesættelser, der måtte have fundet sted for at gøre et sådant indtryk på et sådant menneske. Jeg kunne intet svare, for hvem var vel i stand til at give det usle væsen, jeg så for mig, håb eller trøst?

Jeg blev siddende hos ham et par timer, i hvilke han kastede sig på sit leje, mumlede udbrud af smerte eller utålmodighed, slog rastløs om sig med armene og idelig vendte sig fra den ene side til den anden. Omsider sank han hen i den halvt bevidstløse tilstand, hvor sjælen vandrer uroligt fra det ene optrin, det ene sted, til det andet, uden at beherskes af fornuften, men dog samtidig ude af stand til at frigøre sig for en ubeskrivelig følelse af lidelse. Da jeg af hans usammenhængende fantaseren mærkede, at dette var tilfældet, og så, at feberen efter al sandsynlighed ikke foreløbig ville blive værre, forlod jeg ham, idet jeg lovede hans ulykkelige kone, at jeg næste aften skulle gentage mit besøg og blive hos den syge om natten.

Jeg holdt mit løfte. Det sidste døgn havde frembragt en frygtelig forandring. Øjnene tindrede, skønt de var tunge og indfaldne, med en glans, der var rædsom at se, læberne var tørre og på mange steder sprukne; den tørre, hårde hud

glødede af en brændende hede, og der lå et næsten spøgelsesagtigt udtryk af vild ængstelse i mandens ansigt, som vidnede om sygdommens ødelæggelser. Feberen var på sit højdepunkt.

Jeg satte mig på samme sted som den foregående aften og blev siddende der i flere timer og lyttede til den lyd, som må gøre et dybt indtryk på selv den mest forhærdedes hjerte – en døendes forfærdelige rallen. Af det, jeg havde hørt om, hvad lægen havde sagt, vidste jeg, at der ikke var noget håb; jeg sad ved hans dødsleje. Jeg så de udtærede lemmer, der for nogle få timer siden var blevet fortrukket for at more et larmende galleri, vride sig under en brændende febers pinsler; jeg hørte klovnens skingrende latter blande sig med den døendes dæmpede mumlen.

Det er rørende at høre sjælen vende tilbage til den raskes daglige sysler og idrætter, når legemet ligger svagt og hjælpeløst, men når disse sysler danner den skarpeste modsætning til det, vi sætter i forbindelse med alvorsfulde eller ophøjede begreber, bliver indtrykket uendelig stærkere. Teatret og værtshuset var hovedemnerne for den ulykkeliges fantaseren. Det var aften, indbildte han sig; han skulle spille en rolle og måtte straks gå hjemmefra. Hvorfor holdt de på ham og hindrede ham i at gå? Han mistede jo sine penge – han måtte gå. Nej! De ville ikke slippe ham. Han skjulte sit ansigt med sine brændende hænder og hulkede mat over sin egen svaghed og sine forfølgeres grusomhed. Et kort ophold, og han fremsagde højt nogle dårlige vers – de sidste, han havde lært. Han rejste sig op i sengen, stivede sine visne lemmer af og tumlede om i uhyggelige stillinger; han spillede, han var på skuepladsen. Et

minuts tavshed, og han mumlede omkvædet på en støjende vise. Omsider var han kommet til det gamle hus. Hvor der var varmt i salen! Han havde været syg, meget syg, men nu var han frisk og lystig. Fyld hans glas! Hvem var det, som slog ham det fra læberne? Det var den samme forfølger, som før havde plaget ham. Han sank ned på puden og stønnede lydeligt. Et kort tidsrum af forglemmelse, og han vandrede gennem en kedelig labyrint af lave, hvælvede værelser, så lave undertiden, at man måtte krybe på hænder og fødder for at komme frem; der var trangt og mørkt, og over alt, hvor han vendte sig hen, stillede ny hindringer sig i vejen for ham. Der var også insekter, hæsligt kryb med øjne, der stirrede på ham, opfyldte luften og glimtede rædsomt i det tykke mørke. Væggene og loftet vrimlede af slanger; hvælvingen udviklede sig i et uhyre omfang; frygtelige skikkelser svævede frem og tilbage, og ansigter, som han kendte, blev hæslige ved deres gaben og stirrede på ham; de brændte ham med gloende jern og snørede hans hoved sammen med strikker, til blodet sprang frem, og han kæmpede vanvittigt for sit liv.

Ved slutningen af et af disse anfald, under hvilket jeg med møje havde holdt ham fast i sengen, faldt han, som det syntes, i en slags slummer. Overvældet af vågen og anstrengelse havde jeg lukket mine øjne nogle minutter, men pludselig følte jeg et voldsomt tag i min skulder. Jeg vågnede øjeblikkelig. Han havde sat sig op i sengen; der var foregået en skrækkelig forandring med hans ansigt, men bevidstheden var vendt tilbage, for han kendte mig åbenbart. Barnet, som for længe siden var blevet vækket ved hans fantaseren, stod op af sin lille seng og løb skrigende af frygt hen til sin fader; moderen tog det hurtigt på

armen, for at han ikke under sit vanvid skulle gøre det fortræd, men blev, forfærdet over forandringen i hans træk, stående målløs ved sengen. Han greb mig krampagtigt i skulderen og gjorde, idet han slog sig for brystet med den anden hånd, et fortvivlet forsøg på at tale. Forgæves – han strakte armen ud imod dem og gjorde endnu en voldsom anstrengelse. En rallende lyd i hans strube – et glimt i øjet – en kort, kvalt stønnen og – han sank om og var død!"

Det ville være os en stor fornøjelse at kunne optegne Pickwicks mening om den her meddelte fortælling, og vi tvivler heller ikke på, at vi ville have været i stand til det, hvis ikke en uheldig begivenhed var indtruffet.

Pickwick havde atter sat det glas fra sig, som han havde holdt i sin hånd under de sidste sætninger, og havde netop gjort sig klar til at tale – ja, vi har Snodgrass' notesbog til hjemmel for, at han allerede havde åbnet munden, da opvarteren trådte ind og sagde:

"Der er nogle herrer, sir, som vil tale med Dem."

Der er blevet fremsat den gisning, at Pickwick ville gøre nogle bemærkninger, som ville have oplyst verden, om ikke Themsen, da han således blev afbrudt, for han stirrede alvorligt på opvarteren og betragtede derpå selskabet, som om han søgte oplysning om de ny gæster.

"Å," sagde Winkle, idet han rejste sig, "det er nogle venner af mig. Vis dem ind. Meget behagelige folk, officerer af det 97., hvis bekendtskab jeg gjorde i morges på en temmelig snurrig måde. De vil synes overmåde godt om dem."

Ligevægten i Pickwicks sind blev straks genoprettet. Opvarteren vendte tilbage og førte tre herrer ind i stuen.

"Løjtnant Tappleton," sagde Winkle, "løjtnant Tappleton, mr. Pickwick – doktor Payne, mr. Pickwick – mr. Snodgrass, som De har set før. Min ven mr. Tupman, doktor Payne – doktor Slammer, mr. Pickwick – mr. Tupman, doktor Slam-"

Her standsede Winkle pludselig, for en stærk sindsbevægelse viste sig både i Tupmans og i doktorens ansigt.

"Jeg har set denne herre før," sagde doktoren med stærkt eftertryk.

"Virkelig?" sagde Winkle.

"Og – og denne person med, hvis jeg ikke tager fejl," sagde doktoren med et forskende blik på den fremmede i den grønne kjole. "Det forekommer mig, at jeg i går aftes meget indtrængende anmodede denne person om et møde, som han fandt det passende at afslå." Doktoren skulede hånligt til den fremmede og hviskede til sin ven løjtnanten.

"Det er da aldrig muligt?" sagde denne herre.

"Jo det er," sagde doktoren.

"Så må De tugte ham lige på stedet," mumlede ejeren af feltstolen med megen vigtighed.

"Vær rolig, Payne," afbrød løjtnanten ham. "Tillad mig det spørgsmål, sir," sagde han og henvendte sig til Pickwick, der ikke kunne fatte dette uhøflige intermezzo, "tillad mig det spørgsmål, om denne person hører til Deres selskab?"

"Nej, sir," svarede Pickwick, "han er vor gæst."

"Han er medlem af Deres klub, hvis jeg ikke tager fejl?" spurgte løjtnanten.

"Aldeles ikke," svarede Pickwick.

"Og bærer aldrig Deres klubknap?" spurgte løjtnanten.

"Nej," svarede den forbavsede Pickwick.

Løjtnant Tappleton vendte sig om mod sin ven doktor Slammer med et næppe synligt skuldertræk, som om han nærede nogen tvivl om hans hukommelses pålidelighed. Den lille doktor så opbragt, men samtidig forvirret ud, og Payne stirrede med en glubsk mine på den uskyldige Pickwicks strålende ansigt.

"Sir," sagde doktoren pludselig til Tupman i en tone, der bragte denne herre til at fare sammen, lige så tydeligt, som om en knappenål var blevet stukket ind i hans læg, "var De på ballet i aftes?"

Tupman fremgispede et svagt Ja og så stift på Pickwick.

"Var den person i Deres selskab?" sagde doktoren og pegede på den urokkelige fremmede.

Tupman indrømmede denne kendsgerning.

"Godt," sagde doktoren til den fremmede, "i disse herrers nærværelse spørger jeg Dem endnu en gang, om De vil give mig Deres kort og behandles som gentleman, eller om De vil sætte mig i den nødvendighed at tugte Dem på stedet?"

"Holdt, sir," sagde Pickwick, "jeg kan virkelig ikke tilstede, at denne sag drives videre uden nogen yderligere forklaring. Meddel omstændighederne, Tupman."

Efter denne højtidelige opfordring fremstillede Tupman sagen med få ord; berørte let lånet af kjolen; udbredte sig vidtløftig over, at det var sket "efter bordet"; sluttede med en lille undskyldning for sit eget vedkommende og overlod det til den fremmede selv at rense sig, så godt han kunne. Denne ville netop gøre det, da løjtnant Tappleton, som havde betragtet ham

meget nysgerrigt, sagde hånligt: "Har jeg ikke set Dem på teatret, sir?"

"Jo," svarede den uforknytte fremmede.

"Det er en omrejsende skuespiller," sagde løjtnanten hånligt til doktor Slammer. "Han spiller i det stykke, som officererne af det 52. i morgen aften lader opføre i Rochester. De kan ikke gå videre i denne sag, Slammer. Det er umuligt."

"Aldeles umuligt!" sagde den værdige Payne.

"Det gør mig ondt at have bragt Dem i denne ubehagelige stilling," sagde Tappleton til Pickwick, "men tillad mig at sige, at det bedste middel til for fremtiden at undgå gentagelse af sådanne optrin vil være, at De er mere omhyggelig i valget af Deres omgang. Far vel, sir!" Og dermed spankede løjtnanten ud ad døren.

"Og tillad mig at sige, sir," sagde den hidsige doktor Payne, "at hvis jeg havde været Tappleton eller Slammer, havde jeg givet Dem og alle de andre her i selskabet en næsestyver. Det havde jeg, sir – hver eneste en af Dem. Mit navn er Payne, doktor Payne af det 43. God aften." Efter at have sluttet denne tale og sagt de sidste ord meget højt, skred han majestætisk ud af døren efter sin ven, fulgt tæt i hælene af doktor Slammer, som ikke sagde noget, men nøjedes med at knuse selskabet med et blik.

Under denne udfordrende tale havde stigende harme og en overordentlig høj grad af forvirring opfyldt Pickwicks ædle bryst, så at hans vest var nær ved at sprænges. Han stod ubevægelig og stirrede ud i det tomme rum. Dørens lukning bragte ham til sig selv igen. Han styrtede frem med rasende blik og luende øjne. Hans hånd lå på dørlåsen; i det næste

øjeblik ville den have ligget på doktor Paynes strube, hvis Snodgrass ikke havde grebet sin højtærede fører i frakkeskøderne og trukket ham tilbage.

"Hold på ham," råbte Snodgrass, "Winkle, Tupman – han må ikke sætte sit dyrebare liv på spil i en sag som denne."

"Slip mig!" sagde Pickwick.

"Hold på ham!" råbte Snodgrass, og ved hele selskabets forenede bestræbelser blev Pickwick trykket ned i en lænestol.

"Lad ham i fred," sagde den fremmede, "cognac og vand – prægtig gammel dreng – lader sig ikke gå på – drik dette – ah! – brillant medicin." Efter at have prøvet det bæger, som var blevet blandet af den triste mand, holdt han glasset for munden af Pickwick, og resten af indholdet forsvandt hurtigt.

Der opstod en kort pause; cognac'en havde gjort sin virkning, Pickwicks elskværdige ansigt antog atter mere og mere dets vante udtryk.

"De fortjener ikke, at De ænser dem," sagde den triste.

"De har ret, sir," sagde Pickwick, "de fortjener det ikke. Jeg undser mig ved at have ladet mig forlede til denne opbrusning af mine følelser. Flyt Deres stol herhen til bordet."

Den triste adlød; der dannedes på ny en kreds omkring bordet, og atter herskede der harmoni. Lidt pirrelighed syntes rigtig nok at slumre i Winkles barm, muligvis i anledning af den midlertidigt forsvundne kjole, skønt det fornuftigvis næppe kan tænkes, at en så ubetydelig omstændighed kan have vakt en endog kun forbigående følelse af harme i et pickwickiansk bryst. Når dette undtages var den velvillige stemning genoprettet, og aftenen sluttedes med samme munterhed, hvormed den begyndte.

4

En mønstring og en bivuak. – Flere ny venner og indbydelse til en landtur.

Mange forfattere har en ikke alene tåbelig, men virkelig uredelig ulyst til at vedkende sig de kilder, hvorfra de henter en mængde vigtige oplysninger. Vi nærer ingen sådan følelse, vi søger kun på en hæderlig måde at opfylde vort forfatterkalds ansvarsfulde hverv, og hvilken ærgerrighed vi end under andre forhold kunne have sat i at gøre krav på forfatterskabet til disse hændelser, så forbyder agtelse for sandheden os dog at gøre mere end at tilregne os fortjenesten af en forstandig ordning og en upartisk meddelelse. Pickwick-dokumenterne er vor New River kilde, og vi kan sammenlignes med New River vandledningsselskabet. Andres anstrengelser har skaffet os en uhyre beholdning af vigtige kendsgerninger; vi anvender dem kun og meddeler dem i en klar og jævn strøm gennem disse blade til en verden, der tørster efter pickwickiansk kundskab.

Idet vi handler i denne ånd og resolut følger vor beslutning at vedkende os vore pligter mod de kildeskrifter, hvormed vi har rådført os, tilstår vi frimodigt, at det er Snodgrass' notesbog, som vi skylder de enkeltheder, der findes i dette og det følgende kapitel, enkeltheder, som vi nu, da vi har lettet vor samvittighed, skrider til at skildre uden kommentar.

Hele befolkningen i Rochester og nabobyerne var tidligt på benene næste morgen, og i en meget travl og livlig tilstand. Der skulle holdes en stor mønstring; en halv snes regimenter skulle inspiceres af den næstkommanderendes ørneblik. Der var

opkastet midlertidige forskansninger; kastellet skulle angribes og indtages, og en mine skulle sprænges.

Pickwick var, som vore læsere måske har set af det korte udtog, vi meddelte af hans beskrivelse af Chatham, en begejstret beundrer af hæren. Intet kunne have været ham mere kærkomment, intet kunne have stemt bedre med enhver af hans ledsageres særegne tilbøjelighed end dette skue. De kom følgelig snart på benene og drog hen til skuepladsen, hvor skarer af mennesker allerede strømmede hen.

Fælledens hele udseende vidnede om, at den forestående højtidelighed ville blive overordentlig storartet og vigtig. Der var skildvagter for at holde pladsen ryddelig til tropperne; på batterierne holdt oppassere plads åben for damerne; sergenter løb frem og tilbage med pergamentsruller under armen, og oberst Bulder galoperede i fuld uniform fra det ene sted til det andet, holdt sin hest an midt i menneskemassen og lod den gøre krumspring og kaprioler, mens han selv råbte på den forfærdeligste måde og blev ganske hæs og ganske rød i hovedet, uden nogen som helst rimelig grund. Officerer løb frem og tilbage, talte først med oberst Bulder, gav derpå sergenterne ordre og forsvandt aldeles, og selv de menige så ud over deres lakerede halsbind med et udtryk af gådefuld højtidelighed, der noksom vidnede om dagens vigtighed.

Pickwick og hans tre ledsagere stillede sig i forreste række og ventede tålmodigt på, at forestillingen skulle begynde. Trængslen tog til med hvert øjeblik, og de anstrengelser, de var nødt til at gøre for at beholde den plads, de havde vundet, optog tilstrækkeligt deres opmærksomhed i de to påfølgende timer. I det ene øjeblik kom der pludselig et tryk bagfra, og Pickwick

blev skubbet flere meter frem med en hurtighed og spændstighed, der var i høj grad uforenelige med hans sædvanlige satte væsen; i det andet lød der fra fronten et: "Tilbage!" og så lod man enten kolben af et gevær falde ned på Pickwicks tå for at minde ham om befalingen, eller man stødte ham i maven med den for at få ham til at lystre. Så var der nogle spøgefulde herrer til venstre, som først i samlet trop gav sig til at trykke til siden og næsten pressede sjælen ud af livet på Snodgrass, og som derpå spurgte: "Hva' han trykkede for?" og da Winkle havde udtrykt sin højeste misbilligelse af dette uforskyldte overfald, trykkede en person bagfra hatten ned over øjnene på ham og bad ham være så venlig at putte sit hoved i lommen. Disse og lignende nærgående vittigheder gjorde i forbindelse med Tupmans uforklarlige fraværelse – han var pludselig forsvundet og intetsteds at finde – deres stilling snarere uhyggelig end behagelig.

Omsider hørte man den dumpe susen, som plejer at tilkendegive, at det, man har ventet på, nu endelig kommer. Alles øjne vendte sig mod udfaldsporten. Efter nogle øjeblikkes spændte forventning så man faner vaje lystigt i luften, våben skinnede blankt i solen, og den ene kolonne efter den anden myldrede ud på fælleden. Tropperne gjorde holdt og stillede sig op, kommandoordet lød igennem linjen, der hørtes en almindelig klirren, da der blev præsenteret gevær, og den næstkommanderende, ledsaget af oberst Bulder og en talrig stab, red hen mod fronten. Musikkorpsene spillede op, alle hestene stejlede, gik baglæns og svingede med deres haler i alle mulige retninger; hundene gøede; pøblen hujede; tropperne

skuldrede, og på alle sider så man, så langt øjet kunne nå, kun en eneste række af ubevægelige røde frakker og hvide bukser.

Pickwick havde været så optaget af at forvilde sig ind imellem og atter at rede sig ud af hestenes ben, at han ikke havde haft tilstrækkelig tid til at betragte skuespillet foran sig, førend det havde det udseende, som vi nylig har beskrevet. Da han omsider kunne stå fast på sine ben, var hans glæde og henrykkelse grænseløs.

"Kan noget være smukkere eller herligere?" spurgte han Winkle.

"Nej," svarede denne herre, som i det sidste kvarter havde haft en lille mand stående på hver af sine fødder.

"Det er i sandhed et ophøjet og glimrende skue," sagde Snodgrass, i hvis bryst en poetisk flamme var i færd med at blusse op, "at se fædrelandets tapre forsvarere opstillet i glimrende slagorden foran dets fredelige borgere, mens deres ansigter stråler, ikke af krigersk glubskhed, men af civiliseret velvilje, og deres øjne tindrer, ikke af rovlystens eller hævngerrighedens rå ild, men af humanitetens og intelligensens blide lys."

Pickwick gik ganske ind i denne lovtales ånd, men kunne ikke så aldeles gøre dens udtryk til sine, for intelligensens blide lys brændte temmelig svagt i krigernes øjne, eftersom der var blevet kommanderet: "Se lige ud!" og alt, hvad tilskueren så foran sig, var flere tusinde par øjne, der stirrede lige ud uden noget som helst udtryk.

"Nu har vi en fortræffelig plads," sagde Pickwick, idet han så sig om. Hoben havde efterhånden fjernet sig fra dem, og de var næsten alene.

"Brillant!" sagde Snodgrass og Winkle.

"Hvad mon de gør nu?" spurgte Pickwick og rettede på sine briller.

"Jeg – jeg – tror næsten," sagde Winkle og skiftede farve, "jeg tror næsten, at de skal til at skyde."

"Å snak," sagde Pickwick hurtigt.

"Jo – jeg tror det næsten," sagde Snodgrass ængsteligt.

"Umuligt," svarede Pickwick. Næppe havde han udtalt dette ord, førend samtlige regimenter lagde geværerne til kinden, som om de kun havde et fælles mål, og dette mål var pickwickianerne, og affyrede en så rædsom og forfærdelig salve, som nogensinde har rystet Jorden lige til dens midtpunkt, eller en aldrende herre ud af hans. I denne kritiske stilling, udsat for den ubehagelige ild med løst krudt og plaget af troppernes bevægelser, hvoraf en ny afdeling havde begyndt at nærme sig fra den modsatte side, var det, at Pickwick viste den fuldstændige koldblodighed og fatning, der er uadskillelige fra en stor sjæl. Han tog Winkle ved armen, stillede sig mellem ham og Snodgrass og bønfaldt dem indstændigt at huske på, at med undtagelse af, at man kunne miste hørelsen på grund af larmen, var der ingen overhængende fare at frygte af skydningen.

"Men – men sæt, at nogle af soldaterne ved en fejltagelse havde fået skarpe patroner?" indvendte Winkle og blegnede ved den mulighed, han selv havde fremmanet. "Jeg hørte netop i dette øjeblik noget pibe så skarpt gennem luften tæt forbi mit øre."

"Gør vi ikke bedst i at kaste os ned?" spurgte Snodgrass.

"Nej, nej, nu er det forbi," sagde Pickwick. Hans læbe kunne måske dirre og hans kind blive hvid, men intet udbrud af frygt eller bekymring undslap den udødelige mands mund. Han havde ret; skydningen holdt op, men han havde næppe haft tid til at glæde sig over rigtigheden af sin mening, før man mærkede en rask bevægelse på hele linjen. Kommandoordets hæse lyd løb langs med den, og førend nogen af selskabet kunne tænke sig meningen med denne ny manøvre, marcherede samtlige regimenter med fældet gevær i stormskridt løs, netop på det sted, hvor Pickwick og hans venner stod.

Vi er jo kun dødelige, og der er et punkt, ud over hvilket det menneskelige mod ikke kan række. Pickwick stirrede gennem sine briller på den fremrykkende masse, vendte derpå ryggen til den og – vi vil ikke sige løb, for det første, fordi dette er et uskønt udtryk, og dernæst, fordi Pickwicks legemsbygning på ingen måde egnede sig til den slags tilbagetog – nej, han travede så rask af sted, som hans ben kunne bære ham, ja, så rask, at hans ubehagelige stilling ikke stod klart for ham, før det var for sent.

Tropperne på den modsatte side, hvis optræden nogle sekunder i forvejen havde forvirret Pickwick, blev stillet op for at afslå det skinanslag, som de, der forestillede angriberne, skulle foretage på kastellet, og følgen heraf var, at Pickwick og hans to ledsagere pludselig så sig indesluttede mellem to meget lange rækker, hvoraf den ene nærmede sig med hurtige skridt, og den anden med fasthed og i fjendtlig slagorden afventede sammenstødet.

"Halløj!" råbte officererne i den fremrykkende linje.

"Af vejen!" brølede officererne i den stillestående.

"Hvor skal vi gå hen?" skreg de forskrækkede pickwickianere.

"Halløj! halløj!" var det eneste svar. Der var en skrækkelig forvirring, en voldsom trampen, så kom der et stærkt sammenstød, så en halvkvalt latter – regimenterne var et tusinde meter borte, og Pickwicks støvlesåler sprællede i luften.

Efter at både Snodgrass og Winkle med mærkelig smidighed havde slået en ufrivillig kolbøtte, var den første genstand, der mødte den sidstnævntes blik, mens han sad på jorden og med et gult silkelommetørklæde standsede den purpurstrøm, der sprang ud af hans næse, hans højtærede fører, som i nogen afstand fra ham løb efter sin hat, der gjorde de lystigste krumspring i det fjerne.

Der gives meget få øjeblikke i et menneskes tilværelse, hvor han er udsat for så megen lattervækkende elendighed og finder så liden venlig medfølelse, som når han løber efter sin egen hat. Der kræves en god del koldblodighed og megen snedighed til at fange en hat. Man må ikke være alt for ivrig, for ellers løber man over den, og man må heller ikke gå til den modsatte yderlighed, for så får man den aldrig. Den bedste måde er at holde så jævnt skridt med flygtningen, være varsom, passe sit snit, efterhånden komme foran den, så hurtigt dukke sig, gribe den i pulden og sætte den fast på hovedet, mens man hele tiden sætter et venligt smil op, som om man selv syntes, det var lige så morsomt som alle andre.

Der blæste en jævn, behagelig vind, og Pickwicks hat trillede af sted for den. Vinden pustede, og Pickwick pustede, og hatten boltrede sig lige så muntert som en livlig delfin i vandet, og den ville måske være blevet ved at trille langt uden for Pickwicks

rækkevidde, hvis den ikke lykkeligvis var blevet standset, netop som han tænkte på at overlade den til dens skæbne.

Pickwick var, som sagt, aldeles udmattet og i færd med at opgive jagten, da hatten temmelig voldsomt blev blæst mod hjulet af en vogn, som holdt i række med en halv snes andre køretøjer på det sted, hans skridt var rettede imod. Pickwick, som passede sit snit, styrtede rask frem, fik fat i sin ejendom, satte den på hovedet og standsede for at trække vejret. Han havde ikke stået et halvt minut, førend han hørte sit navn blive ivrigt nævnt af en stemme, som han straks genkendte som Tupmans, og nu så han et syn, som fyldte ham med undren og glæde.

I en åben wienervogn, som hestene var spændt fra, for at den bedre kunne få plads i trængslen, stod en svær, gammel herre i blå kjole med blanke knapper, bomuldstøjsbenklæder og kravestøvler, to unge damer med skærf og fjer, en ung herre, der åbenbart var forelsket i en af de unge damer med skærf og fjer, en dame af tvivlsom alder, formodentlig de to andres tante, og Tupman så fri og ugenert, som om han fra barnsben havde hørt til familien. Bag på wienervognen var bundet en kurv af rummeligt omfang – en af disse kurve, som for et tænksomt sind altid fremkalder betragtninger, der står i forbindelse med kolde kyllinger, oksetunger og vinflasker – og på bukken sad en tyk, rødmosset dreng i dvaletilstand, som en forstandig iagttager straks måtte opfatte som den, der var sat til at uddele indholdet af den omtalte kurv, når det rette øjeblik var kommet.

Næppe havde Pickwick kastet et hurtigt blik på disse tiltrækkende genstande, førend han atter blev hilst af sin tro discipel.

"Pickwick – Pickwick," råbte Tupman, "kom herop, skynd Dem!"

"Kom herop, sir, værs'god," sagde den svære herre. "Joe! – Den fordømte dreng, nu er han igen faldet i søvn. – Joe, slå trinet ned." Den tykke dreng trillede ned fra bukken, slog trinet ned og holdt vogndøren åben. Snodgrass og Winkle kom i samme øjeblik til.

"Der er plads nok til Dem alle, mine herrer," sagde den svære mand. "To indeni og en udenpå. Joe, gør plads på bukken for en af herrerne. Nå, kom så, sir," og den svære herre rakte hånden ud og trak af al magt først Pickwick og derpå Snodgrass ind i vognen. Winkle satte sig op på bukken, og den tykke dreng kravlede op til det samme hvilested, hvor han straks faldt i søvn.

"Nå, velkommen, mine herrer," sagde den svære mand, "det glæder mig at se Dem. Kender Dem meget godt, mine herrer, skønt De måske ikke husker mig. Jeg tilbragte nogle aftener forrige vinter i Deres klub – traf min ven mr. Tupman her i morges og blev meget glad ved at se ham. Nå, sir, hvorledes har De det? De ser min sandten rigtig rask ud!"

Pickwick takkede for komplimenten og vekslede et hjerteligt håndtryk med den svære herre.

"Nå, og hvorledes har De det, sir?" spurgte den svære herre Snodgrass med faderlig omhu. "Fortræffeligt, hvad? Nå, det var ret. Og hvorledes har De det, sir?" (til Winkle) "Nå, det glæder mig, at De har det godt, glæder mig overmåde. Det er mine døtre, mine tøsebørn, disse hersens, og det er min søster, miss Rachel Wardle. Hun er pebermø, men ikke så pebret endda –

hvad, sir, hvad?" Og den svære herre stødte spøgefuld sin albue ind mellem Pickwicks ribben og lo hjerteligt.

"Gud, broder!" sagde miss Wardle med et bønfaldende smil.

"Jo, sandt er det," sagde den svære herre, "det kan ikke nægtes. Undskyld, mine herrer, det er min ven, mr. Trundle. Og nu da vi alle kender hinanden, så lad os være glade og fornøjede og se på stadsen; det er nu min mening." Dermed satte han sine briller på, og Pickwick tog sin kikkert frem, og alle stod op i vognen og så over hinandens skuldre på troppernes manøvrer.

Og forbavsende var disse manøvrer, idet et geled skød over hovedet på et andet geled og løb sin vej, og så et andet geled skød hen over hovedet på et tredje geled og ligeledes løb sin vej, hvorpå de formerede karrer med officerer i midten og dernæst steg ned i graven på den ene side ved hjælp af stormstiger og op ad den igen på den anden side på samme måde og så væltede barrikader af skansekurve og viste den størst mulige tapperhed. Og så proppede de med redskaber, som lignede forstørrede svabere, sådan en mængde ting ned i de uhyre kanoner på batteriet, og så var der så mange forberedelser, førend de blev skudt af, og sådant et rædsomt rabalder, da de blev det, at luften genlød af damernes skrig. De unge frøkner Wardle blev så forskrækkede, at Trundle ligefrem var nødt til at holde på den ene af dem, mens Snodgrass understøttede den anden, og Wardles søster led af en så forskrækkelig, nervøs angst, at Tupman fandt det aldeles nødvendigt at slynge sin arm om hendes liv, for at hun ikke skulle falde. Alle var spændte undtagen den tykke dreng, der sov så trygt, som om kanonernes drøn var hans sædvanlige vuggevise.

"Joe, Joe!" sagde den svære herre, da kastellet var erobret, og belejrerne og de belejrede havde sat sig til at spise. "Den fordømte dreng, nu er han igen faldet i søvn. Å, vær så god, at knibe ham i benet; det er den eneste måde at få ham vækket på – mange tak! Luk kurven op, Joe."

Den tykke dreng, der virkelig var vågnet ved et tryk på en del af hans ben imellem Winkles tommel- og pegefinger, trillede atter ned fra bukken og gav sig med større hurtighed, end man skulle have ventet af hans tidligere sløvhed, til at pakke kurven ud.

"Nu må vi rykke tæt sammen," sagde den svære herre. Efter en del løjer om, at man var bange for at trykke damernes ærmer, og en hel del rødmen over diverse spøgefulde forslag om, at damerne skulle sidde på herrernes skød, blev hele selskabet stuvet ned i wienervognen, og den svære herre gav sig til at lange sagerne ind i vognen, efterhånden som han modtog dem fra den tykke dreng, der var klatret op bagpå.

"Nå, Joe, kom så med knive og gafler." Knivene og gaflerne blev langet ind, og damerne og herrerne indeni og Winkle på bukken blev forsynet med disse nyttige redskaber.

"Tallerkener, Joe, tallerkener!" Samme fremgangsmåde ved fordelingen af porcelænet.

"Nu hønsene, Joe. Den fordømte dreng, nu er han igen faldet i søvn. Joe! Joe!" – Diverse dask på hovedet med en stok, og med nogen vanskelighed vækkes den tykke dreng af sin dvale. – "Skynd dig, kom med spisevarerne."

Der var noget i lyden af det sidste ord, som satte liv i den fede dreng. Han sprang op, og de stirrende øjne, som blinkede bag

hans basunkinder, skelede rædsomt til maden, mens han pakkede den ud af kurven.

"Nå, skynd dig," sagde Wardle, for den tykke dreng dvælede kærligt ved en kapun, som han syntes slet ikke at kunne skille sig fra. Drengen sukkede dybt og rakte den med et brændende blik på dens smækfede dejlighed kun ugerne til sin herre.

"Det var godt – rap dig! Nu tungen – så duepostejen. Pas på kalvestegen og skinken – glem ikke hummerne – tag salaten – lad mig få platmenagen." Således strømmede ordene fra Wardles læber, idet han modtog de forskellige ting og anbragte tallerkener og fade i uendelig mængde i alles hænder og på alles knæ.

"Nå, er det nu ikke prægtigt?" spurgte denne joviale personlighed, da ødelæggelsens værk var begyndt.

"Prægtigt!" sagde Winkle, der skar en høne for oppe på bukken.

"Et glas vin?"

"Med største fornøjelse."

"Var det ikke bedre, at De fik en flaske op for Dem selv?"

"Mange tak!"

"Joe!"

"Ja, sir." – Denne gang sov han ikke, da det netop var lykkedes ham at knibe sig et stykke indbagt kalvesteg.

"En flaske vin op til herren på bukken. Glæder mig at se Dem, sir."

"Tak!" Winkle tømte sit glas og satte flasken ved siden af sig på bukken.

"Må jeg drikke et glas med Dem, sir?" sagde Trundle til Winkle.

"Med glæde," svarede Winkle, hvorpå disse to herrer først drak et glas med hinanden og dernæst et glas rundt med både damer og herrer.

"Gud, hvor Emily koketterer med den fremmede herre," hviskede jomfrutanten med ægte jomfrutantelig misundelse til sin broder.

"Å, det synes jeg ikke," sagde den joviale, gamle herre, "det er jo så naturligt, der er ikke noget påfaldende i det. – Et glas vin, mr. Pickwick?"

Pickwick, som var fordybet i en undersøgelse af duepostejen, gik gerne ind på anmodningen.

"Søde Emily," sagde jomfrutanten med en beskyttende mine, "tal ikke så højt, min pige."

"Å, tante!"

"Tante og den lille, gamle herre vil nok have alting for sig selv," hviskede Isabella Wardle til sin søster. De unge damer lo hjerteligt, og den gamle prøvede på at se venlig ud, men hun kunne ikke komme rigtig ud af det.

"Unge piger er nu altid så overgivne!" sagde miss Wardle til Tupman med et udtryk af ædel medlidenhed, som om overgivenhed hørte til de forbudne ting og var en grov forbrydelse og meget upassende.

"Ja, vist så," svarede Tupman, idet han ikke ganske gav det svar, hun ventede af ham. "Det er meget fornøjeligt."

"Hm!" sagde miss Wardle noget tvivlende.

"Tillader De?" spurgte Tupman på sin mest indsmigrende måde, idet han berørte den henrivende Rachels håndled med sin ene hånd og forsigtigt hævede flasken med den anden. "Tillader De?"

"Tak, sir!" Tupman så så bønfaldende ud, og Rachel udtrykte frygt for, at flere kanoner ville blive affyret, da hun så naturligvis atter ville trænge til bistand.

"Finder De mine kære niecer smukke?" hviskede den kærlige tante til Tupman.

"Det ville jeg, hvis deres tante ikke var til stede," svarede den altid belevne pickwickianer med et lidenskabeligt blik.

"Å, De afskyelige menneske – men, oprigtig talt, hvis Deres hudfarve bare var lidt bedre, ville De så ikke se ganske nette ud – ved lys?"

"Jo, det tror jeg nok," sagde Tupman ligegyldig.

"Å, De gavtyv, jeg ved, hvad De ville sige."

"Ville sige?" spurgte Tupman, som ikke havde bestemt sig til overhovedet at sige noget.

"De ville sige, at Isabella er rundrygget – jeg ved det – De mandfolk lægger mærke til alt. Ja, hun er rundrygget, det kan ikke nægtes, og er der noget, som misklæder en pige, så er det rundryggethed. Jeg siger så tit til hende, at når hun bliver ældre, så vil hun se forfærdelig ud. Men De er virkelig en slem en!"

Tupman havde intet imod at indlægge sig denne berømmelse for så godt køb.

"Hvilket spydigt smil!" sagde den beundrede Rachel. "Jeg er virkelig ganske bange for Dem."

"Bange for mig?"

"Å, De kan ikke skjule noget for mig; jeg ved meget godt, hvad det smil betyder."

"Hvad behager?" spurgte Tupman, der ikke selv havde mindste begreb om det.

"De mener," sagde den kærlige tante, idet hun dæmpede sin stemme endnu mere, "De mener, at Isabellas rundryggethed ikke er så slem som Emilys fri væsen. Ja, hun er for fri! De kan ikke forestille Dem, hvor ulykkelig det undertiden gør mig – jeg kan græde i hele timer over det, forsikrer jeg Dem – min kære broder er så god og umistænksom, at han aldrig ser det. Gjorde han det, er jeg vis på, at det ville knuse hans hjerte. Gid jeg kunne tro, at det kun er noget påtaget – jeg håber, det er det –" her drog den kærlige tante et dybt suk og rystede fortvivlet på hovedet.

"Jeg er vis på, at tante taler om os," hviskede Emily til sin søster, "hun ser så ondskabsfuld ud."

"Så?" svarede Isabella "Hm! Lille tante!"

"Ja, min søde pige."

"Jeg er så bange for, at du forkøler dig, tante. Bind et silketørklæde om dit rare, gamle hoved; du må virkelig være forsigtig. Tænk på din alder!"

Hvor vel fortjent denne gengældelse end kunne være, var den dog så nærgående som tænkes kan. Det er umuligt at gætte, i hvilke udtryk tantens forbitrelse ville have skaffet sig luft, hvis Wardle ikke tilfældigt havde forandret emnet ved at kalde på Joe.

"Den fordømte dreng! Nu er han igen faldet i søvn."

"Det er dog en mærkelig dreng," sagde Pickwick. "Sover han altid således?"

"Om han sover?" sagde den gamle herre; "han sover altid. Han går ærinder i søvne og snorker, når han varter op ved bordet."

"Det er da underligt!" sagde Pickwick.

"Ja, det må De nok sige," svarede Wardle; "jeg er stolt af den dreng – jeg vil ikke skille mig af med ham for nogen pris – han er en naturhistorisk mærkværdighed! Hejda, Joe, hejda! Tag disse ting bort og træk en flaske op – hører du?"

Den tykke dreng rejste sig, åbnede øjnene, sank det vældige stykke postej, han havde været i færd med at tygge, den gang han sidst faldt i søvn, og adlød langsomt sin herres befalinger, idet han gloede dorsk på levningerne af måltidet, mens han tog tallerkenerne bort og gemte dem i kurven. Den ny flaske kom frem og blev hurtigt tømt; kurven blev bundet fast igen; den tykke dreng satte sig atter op på bukken; brillerne og lommekikkerten kom atter frem, og tropperne begyndte igen at røre sig. Der opstod en stærk knalden af kanoner og forskrækkelse blandt damerne, en mine blev sprængt til alles fornøjelse, og da den var gået af, fulgte tropperne og selskabet dens eksempel og gik ligeledes.

"Husk nu vel på," sagde Wardle, idet han rakte Pickwick hånden, "at vi venter Dem alle i morgen."

"Det kan De stole på," svarede Pickwick.

"De har jo fået adressen?"

"Manor Farm, Dingley Dell," sagde Pickwick og så i sin lommebog.

"Rigtigt," sagde Wardle. "Jeg lader Dem ikke slippe med mindre end otte dage og skal sørge for, at De får alt at se, som fortjener at ses. Hvis De kommer for at nyde landlivet, så kom til mig, og De skal få nok af det. Joe, hjælp Tom med at spænde hestene for."

Hestene blev spændt for, kusken satte sig op, den tykke dreng kravlede op ved siden af ham; man sagde farvel, og vognen

kørte. Da pickwickianerne vendte sig om for at se det sidste glimt af den, udbredte den nedgående sol et stråleskær over deres værts ansigt og faldt på den tykke drengs skikkelse. Hans hoved var sunket ned på brystet, og han sov atter.

5

Som er kort og blandt andet viser, hvordan Pickwick påtog sig at køre og Winkle at ride, og hvordan de begge bar sig ad med det.

Klar og behagelig var himlen, luften balsamisk, og alle omgivelserne skønne, da Pickwick lænede sig ud over rækværket på Rochester Bridge, idet han betragtede naturen og ventede på sin frokost. Udsigten var virkelig så dejlig, at den kunne have dåret et langt mindre tænksomt sind end hans.

Til venstre lå den forfaldne mur, der dels var styrtet sammen og dels hang i plumpe, svære masser ud over den smalle strandbred. Vældige klumper tang hang på de kantede og spidse sten og skælvede ved ethvert vindpust, og den grønne vedbend klyngede sig sørgmodig til de mørke og ødelagte tinder. Bag dem hævede sig den gamle borg med sine tårne uden tag og sine tykke, hensmuldrende mure, men den fortalte stolt om sin fordums magt og styrke, dåden for syvhundrede år siden rungede af våbenbrag eller genlød af gæstebuddenes og drikkelagenes støj. På begge sider lå Medwayflodens bredder, dækkede med kornmarker og græsgange og med enkelte vindmøller eller en kirke i det fjerne, så langt øjet kunne nå, og man så et rigt og broget landskab, der forskønnedes end mere ved de vekslende skygger, som fo'r hurtigt hen over det, idet de tynde og formløse skyer sejlede af sted i morgensolens skær. Floden, der afspejlede himlens klare blå, tindrede og blinkede i sit lydløse løb, og fiskernes årer sænkede sig i vandet med en

tydelig og klar lyd, mens de plumpe, men maleriske både gled langsomt ned ad strømmen.

Pickwick blev vækket af de behagelige drømmerier, som omgivelserne havde fremkaldt, ved et dybt suk og en sagte berøring af hans skulder. Han vendte sig om, og den triste mand stod ved siden af ham.

"De betragter naturen?" spurgte den triste.

"Ja," sagde Pickwick.

"Og glæder Dem over at være så tidligt oppe?" Pickwick nikkede.

"Ja, folk må stå tidligt op for at se solen i hele dens glans, for dens klarhed varer sjældent hele dagen. Dagens og livets morgen ligner kun hinanden alt for meget."

"Det er sandt, sir," sagde Pickwick.

"Hvor almindeligt er ikke ordsproget," fortsatte den triste, "*morgen rød gør aften blød*, men hvor godt passer det ikke på vor tilværelse! Gud! Hvad ville jeg ikke give for atter at kunne opleve mine barndomsdage eller for at være i stand til at glemme dem for stedse."

"Har De haft megen modgang?" sagde Pickwick medlidende.

"Ja," svarede den triste hastigt, "det har jeg, mere end de, som nu ser mig, ville tro muligt." Han tav et øjeblik og sagde derpå pludselig: "Er det en morgen som denne aldrig faldet Dem ind, at det ville være fred og lykke at drukne sig?"

"Gud bevare mig, nej!" svarede Pickwick og trak sig lidt bort fra rækværket, som om muligheden af, at den triste kunne finde på at vippe ham over for et forsøgs skyld, pludselig trængte sig ind på ham.

"Jeg har ofte tænkt på det," sagde den triste uden at lægge mærke til Pickwicks bevægelse. "Det rolige, kolde vand forekommer mig at mumle en indbydelse til hvile og ro. Et spring, et plask, en kort kamp. Et øjeblik viser der sig en hvirvel, som efterhånden taber sig i en svag krusning. Vandene har lukket sig over ens hoved, og verden har for altid lukket sig for ens ulykker og genvordigheder."

Hans indfaldne øjne strålede klart, mens han talte, men den øjeblikkelige livlighed svandt snart, og han vendte sig roligt om, idet han sagde: "Så – nok om det. Jeg ville tale med Dem om noget andet. De opfordrede mig i forgårs aftes til at læse den fortælling højt og hørte opmærksomt til, mens jeg gjorde det."

"Ja," svarede Pickwick, "og jeg troede ganske bestemt –"

"Jeg bad ikke om nogen dom," sagde den triste, "og jeg ønsker ingen. De rejser for at søge adspredelse og belæring. Sæt, at jeg overlod Dem et mærkeligt håndskrift – vel at mærke, ikke mærkeligt, fordi det er fantastisk eller usandsynligt, men fordi det er et blad af det virkelige livs romantik – vil De da meddele det i den klub, De har talt så meget om?"

"Ja," sagde Pickwick, "hvis De ønsker det, og det vil da blive indført i dens forhandlingsprotokol."

"De skal få det," svarede den triste. "Må jeg bede om Deres adresse?" Og efter at Pickwick havde underrettet ham om deres rejserute, nedskrev den triste den i en fedtet lommebog, afslog Pickwicks indstændige indbydelse til frokost og forlod ham ved gæstgivergården.

Pickwick erfarede, at hans tre ledsagere var stået op og ventede på hans komme for at begynde på frokosten, der var anrettet på den mest fristende måde. De satte sig til bords, og

ristet skinke, æg, te, kaffe og diverse andre sager begyndte at forsvinde med en hurtighed, der vidnede såvel om varernes fortræffelighed som om gæsternes madlyst.

"Men nu var det Manor Farm," sagde Pickwick, "på hvilken måde skal vi tage derhen?"

"Vi gør vist bedst i at rådføre os med opvarteren," sagde Tupman, hvorpå opvarteren blev kaldt ind.

"Dingley Dell, mine herrer – femten mil, mine herrer – ad korsvejen – postvogn, sir?"

"En postvogn rummer kun to," sagde Pickwick.

"Meget sandt, sir – undskyld, sir – meget net firhjulet enspænder – med plads til to bagpå – og plads foran til den herre, som kører – om forladelse, sir – så er der endda kun plads til tre."

"Hvad skal vi gøre?" spurgte Snodgrass.

"Måske kan en af herrerne have lyst til at ride, sir," spurgte opvarteren med et blik på Winkle. "Vi har meget gode rideheste – når en af mr. Wardles folk kommer til Rochester, kan han tage den med tilbage."

"Funtus!" sagde Pickwick. "Vil De ride, Winkle?"

Nu nærede Winkle i sit hjertes inderste lønkroge en betydelig mistillid til sin rytterfærdighed, men da han ikke for alt i verden ville have, at nogen skulle tvivle om den, svarede han straks med stor dristighed: "Gerne! Det vil være mig en sand fornøjelse." Winkle havde styrtet sig i sin skæbnes arme; der var ingen anden udvej. "Lad så hesten og vognen være for døren klokken elleve," sagde Pickwick.

"Meget vel, sir," sagde opvarteren.

Opvarteren gik, frokosten blev afsluttet, og de rejsende gik op på deres soveværelser for at pakke nogle klæder, som de ville tage med på deres udflugt.

Pickwick var færdig med sine foreløbige forberedelser og så bag jalousierne i gæstestuen på folk på gaden, da opvarteren trådte ind og meldte, at vognen var der, et budskab, som dette køretøj selv stadfæstede ved straks efter at vise sig udenfor. Det var en snurrig, lille, grøn kasse på fire hjul med et lavt sæde bagtil, der lignede en pakkasse og rummede to, og et højt sæde foran til én, og den blev trukket af en umådelig stor, brun hest med en symmetrisk knoglebygning. Tæt ved stod en staldkarl og holdt en anden umådelig stor hest – åbenbart en slægtning af den første – som var sadlet til Winkle.

"Men du gode Gud," sagde Pickwick, da de stod på stenbroen, mens rejsetøjet blev båret ud, "men du gode Gud! Hvem skal køre? Det har jeg slet ikke tænkt på."

"Naturligvis De," sagde Tupman.

"Naturligvis," sagde Snodgrass.

"Jeg!" udbrød Pickwick.

"Herren behøver ikke at være bange," bemærkede staldkarlen. "Jeg indestår for, at han er rolig, sir. Et barn kunne køre ham."

"Den er dog vel ikke sky?" spurgte Pickwick.

"Sky, sir? Han ville ikke blive sky, om han så mødte et helt vognmandslæs abekatte med afsvedne haler."

Den sidste anbefaling var slående. Tupman og Snodgrass satte sig bagpå. Pickwick steg op på sit ophøjede sæde og satte fødderne på en slags hylde, der skulle agere skammel.

"Nå, blanke William," sagde staldkarlen til sin medhjælper, "giv nu herren tømmen." Blanke William, der formodentlig blev

kaldt således på grund af sit blanke hår og fedtede ansigt, lagde tømmen i Pickwicks venstre hånd, og staldkarlen stak ham en pisk i den højre.

"Prrr!" råbte Pickwick, idet den store firbenede røbede en afgjort tilbøjelighed til at gå baglæns ind ad vinduet.

"Prrr!" gentog Tupman og Snodgrass.

"Det er kun hans løjer," sagde staldkarlen opmuntrende, "tag fat i ham, William." Medhjælperen dæmpede dyrets vælighed, og hans foresatte løb hen for at hjælpe Winkle op.

"Fra den anden side, om De vil være så god, sir."

"Har jeg nu set så galt, han ville stå op fra den gale side!" hviskede en grinende postillon til den ubeskriveligt fornøjede opvarter.

Efter denne oplysning klatrede Winkle op i sadlen med lige så stor møje, som han ville have haft ved at entre op ad siden på et linjeskib.

"Alting i orden?" spurgte Pickwick med en stille anelse om, at alt var i uorden.

"Alting i orden," svarede Winkle med mat stemme.

"Så af sted," råbte staldkarlen. "Hold ham stramt, sir!" og af sted gik vognen og ridehesten med Pickwick på bukken af den første og Winkle på ryggen af den anden til hele gæstgivergårdens fryd og glæde.

"Hvorfor går den således på siden?" sagde Snodgrass fra kassen til Winkle i sadlen.

"Jeg forstår det ikke," svarede Winkle, hvis hest gik op ad gaden på den løjerligste måde – sidelæns og med hovedet mod den ene og halen mod den anden side af vejen.

Pickwick havde ikke tid til at lægge mærke til denne eller andre ejendommeligheder, da han var helt optaget af at tumle det dyr, der var spændt for vognen. Det udfoldede forskellige egenskaber, som vel kunne være meget interessante for tilskueren, men ingenlunde var lige så morsomme for den, der havde at gøre med det. Foruden at det idelig på en ubehagelig og uhyggelig måde slog med nakken og rev i tømmen i en grad, som gjorde det såre vanskeligt for Pickwick at holde den, havde det en underlig lyst til nu og da pludselig at fare hen mod vejkanten, derpå standse lige med ét og så igen styrte frem i nogle minutter med en fart, som det var aldeles umuligt at standse.

"Hvad kan der dog være i vejen med den?" sagde Snodgrass, da hesten for tyvende gang havde gjort denne manøvre.

"Det ved jeg ikke," svarede Tupman, "det ser ud til, at den er sky, ikke sandt?"

Snodgrass ville lige til at svare, da han blev afbrudt ved et råb af Pickwick.

"Halløj!" sagde denne. "Jeg har tabt min pisk."

"Winkle," råbte Snodgrass, da rytteren kom travende på den store hest med hatten ned over ørene og rystende over hele kroppen, som om han skulle rystes i stykker af den voldsomme bevægelse. "Tag pisken op, så er De rar."

Winkle trak den store hest i tøjlen, til han blev ganske sort i ansigtet, og da det omsider lykkedes ham at standse den, steg han af og gav Pickwick pisken, hvorpå han greb tøjlen for atter at sætte sig op.

Om nu hesten på grund af sin medfødte lystighed følte sig oplagt til at gøre nogle uskyldige løjer med Winkle, eller om det

faldt den ind, at den til lige så stor tilfredsstillelse for sig selv kunne tilbagelægge vejen uden som med rytter, det er noget, vi naturligvis ikke kan fælde nogen afgørende dom om. Men af hvilke bevæggrunde dyret end handlede, så er det vist, at ikke så snart havde Winkle rørt ved tøjlen, førend det kastede den over hovedet og sprang tilbage, så langt tøjlen nåede.

"Så, så," sagde Winkle beroligende, "god gammel hest!"

Den "gode gamle hest" var imidlertid døv for smiger. Jo mere Winkle søgte at nærme sig den, des mere trak den sig tilbage, og trods al lokken og smigren blev Winkle og hesten ved at gå rundt om hinanden i ti minutter, hvorpå den ene netop var lige så langt fra den anden, som da de begyndte, noget, der altid er meget ubehageligt, men især på en afsides landevej, hvor der ingen hjælp er at få.

"Hvad skal jeg gøre?" råbte Winkle, da disse narrestreger havde varet en rum tid. "Jeg kan ikke komme op."

"De gør bedst i at trække den, til vi kommer til en bom," svarede Pickwick fra vognen.

"Men den vil ikke følge med," brølede Winkle. "Kom og hold på den!"

Pickwick var godheden og menneskekærligheden selv; han kastede tømmen over ryggen på sin hest, steg ned og trak vognen omhyggeligt hen til en hæk, da der jo kunne komme nogen på vejen, og gik hen for at hjælpe sin ulykkelige rejsefælle, mens Tupman og Snodgrass blev i vognen.

Ikke så snart så hesten Pickwick nærme sig med pisken i hånden, førend den forandrede den kredsgang, som den hidtil havde fundet fornøjelse i, til en tilbagegående bevægelse, og det så afgjort, at den trak Winkle, der stadig holdt i tøjlen, med en

noget stærkere fart end hastig gang tilbage i den retning, hvorfra de netop var kommet. Pickwick ilede ham til hjælp, men jo hurtigere han løb fremad, des hurtigere løb hesten tilbage. Den skrabede og sparkede, og støvet rejste sig i massevis, og til sidst måtte Winkle, hvis arme næsten var vredet af led, slippe tøjlen. Hesten standsede, gloede, rystede på hovedet, vendte om og travede i ro og mag hjem til Rochester, mens Winkle og Pickwick stod og stirrede rådvilde på hinanden. En raslende lyd et kort stykke fra dem tiltrak sig deres opmærksomhed. De så derhen.

"Men gud bevares vel," udbrød den forfærdede Pickwick, "nu løber den anden hest også sin vej!"

Det var kun alt for sandt. Dyret var blevet forskrækket over larmen, og tømmen lå på ryggen af det. Man kan slutte sig til resten. Det løb med enspænderen efter sig og med Tupman og Snodgrass i den. Tupman kastede sig over i hækken, Snodgrass fulgte hans eksempel, hesten kastede vognen mod en træbro, rev hjulene løse fra fadingen og agestolen fra bukken og stod så bomstille for at betragte den ødelæggelse, den havde anrettet.

Det første, de to herrer, der var sluppet for at vælte, gjorde, var at hjælpe deres ulykkelige kammerater op fra deres tornefulde leje, og de havde snart den ubeskrivelige glæde at opdage, at de ikke var kommet til skade, når undtages nogle flænger i deres klæder og nogle rifter i ansigtet. Det næste, der skulle gøres, var at spænde hesten fra, og da denne indviklede gåde var løst, gik selskabet langsomt videre, idet de trak hesten imellem sig og overlod vognen til dens skæbne.

En times vandring bragte de rejsende til en lille kro med to elmetræer, et vandingstrug og et skilt; en eller to vanskabte

høstakke bagved; en køkkenhave på siden, og faldefærdige skure og udhuse spredt rundt omkring i sælsom forvirring. En rødhåret mand stod og arbejdede i haven, og til ham råbte Pickwick: "Halløj, De der!"

Den rødhårede rettede sig, skyggede med hånden for øjnene og stirrede længe og koldblodigt på Pickwick.

"Hør, De der!" gentog Pickwick.

"Nå!" var den rødhåredes svar.

"Hvor langt er der til Dingley Dell?"

"Henved to mil."

"Er vejen god?"

"Nej, den er ikke."

Efter at have givet dette korte svar og tilfredsstillet sin nysgerrighed ved en ny undersøgelse, tog den rødhårede atter fat på sit arbejde.

"Vi vil gerne sætte denne hest ind her," sagde Pickwick, "det kan vi vel nok, hvad?"

"Vil I sætte denne hest ind her?" gentog den rødhårede og støttede sig på sin spade.

"Ja," svarede Pickwick, som imidlertid havde trukket hesten hen til havestakittet.

"Madam!" brølede manden, idet han gik ud af haven og så stift på hesten, "madam!"

En høj, knoklet kone – lige op og ned som et strygebræt – i en grov, blå pels, hvis liv sad et par tommer neden for armhulerne, kom ud.

"Kan vi sætte denne hest ind her, min gode kone?" spurgte Pickwick, idet han nærmede sig og talte i sin mest forføreriske

tone. Konen så meget vist på hele selskabet, og den rødhårede hviskede noget til hende.

"Nej," svarede konen, "jeg tør ikke."

"Tør ikke!" udbrød Pickwick, "hvorfor ikke?"

"Jeg er én gang kommet i forlegenhed for det," svarede konen, idet hun gik ind i huset, "og jeg vil ikke risikere mere af den slags."

"Det er det underligste, jeg endnu har oplevet," sagde den forbavsede Pickwick.

"Jeg – jeg – tror virkelig," hviskede Winkle, idet hans venner flokkedes om ham, "at de tror, at vi er kommet til denne hest på en uredelig måde."

"Hvad?" udbrød Pickwick forfærdelig ophidset.

"Hejda, du der!" sagde den forbitrede Pickwick, "tror du, at vi har stjålet denne hest?"

"Ja, det tror jeg rigtignok," svarede den rødhårede med et grin, så hans mund gik helt op til ørene. Og så gik han ind i huset og smækkede døren i efter sig.

"Det er som en drøm," udbrød Pickwick, "en afskyelig drøm. Tænk bare at gå omkring hele dagen med en frygtelig hest, som man ikke kan blive fri for!"

De modfaldne pickwickianere traskede af sted med den store firbenede, som de nærede den inderligste afsky for.

Det var sent på eftermiddagen, da de fire venner med deres firbenede ledsager drejede ind på den bivej, som førte til Manor Farm, og selv da de var så nær ved bestemmelsesstedet, blev den glæde, de ellers ville have følt, meget dæmpet, når de tænkte på deres underlige udseende og deres latterlige stilling. Sønderrevne klæder, blodige ansigter, støvede sko, trætte miner

og frem for alt hesten! Å, hvor Pickwick forbandede den hest langt væk! Han havde fra tid til anden betragtet det ædle dyr med blikke, der røbede had og hævngerrighed; mere end én gang havde han udregnet de omkostninger, han sandsynligvis ville pådrage sig ved at skære halsen over på det, og nu følte han mere end nogen sinde fristelse til at tilintetgøre det eller slippe det løs. Af sin grublen over disse mørke forestillinger blev han vækket ved, at to skikkelser pludselig viste sig ved et hjørne. Det var Wardle og hans tro tjener Joe.

"Men hvor i al verden bliver De dog af?" spurgte den gæstfri herre. "Jeg har ventet Dem hele dagen. Nå, De ser trætte ud. Hvad! Rifter! De er da vel ikke kommet til skade, vil jeg håbe? – Nå, det glæder mig at høre. Så De er væltet? Bryd Dem aldrig om det. Det hænder så tit her på egnen. Joe, skil herren ved hesten og træk den ind i stalden!"

Den tykke dreng traskede dorsk bag efter dem med dyret, og den gamle herre viste vej til køkkenet, mens han i jævne udtryk bevidnede sine gæster sin deltagelse i anledning af den del af deres ulykker, som de fandt for godt at meddele ham.

"De kan gøre Dem i stand her," sagde han, "og så vil jeg forestille Dem inde i dagligstuen. Kom med kirsebærbrændevinen, Emma; hent nål og tråd, Jane; bring vand og håndklæder, Mary. Skynd jer, piger."

Tre-fire raske piger løb hurtigt hver til sin side for at hente de forskellige genstande, mens et par tykhovedede mandfolk med runde ansigter rejste sig fra deres plads ved skorstenen – for skønt det var en majaften, syntes deres kærlighed til varmen dog at være lige så stor, som om det havde været jul – og

forsvandt i en mørk hule, hvorfra de snart kom frem igen med en flaske blanksværte og en halv snes børster.

"Skynd jer," sagde den gamle herre atter, men formaningen var ganske overflødig, for en af pigerne skænkede kirsebærbrændevin, en anden kom med håndklæder, og den ene af karlene greb pludselig Pickwick i benet med fare for at berøve ham ligevægten og børstede på hans støvle, så hans ligtorne glødede, mens den anden gned væk på Winkle, idet han samtidig udstødte den hvislende lyd, som staldkarle plejer at frembringe, når de strigler en hest.

Da Snodgrass var færdig med sine renselser, kastede han et blik på køkkenet, mens han stod med ryggen mod ilden og nippede til sin kirsebærbrændevin med inderlig tilfredshed. Han beskriver det som et stort rum med rødt murstensgulv samt en vældig skorsten og loftet behængt med skinker, flæskesider og løgknipper. Væggene var dekorerede med piske, bidsler, en sadel og en gammel, rusten muskedonner med en indskrift forneden, som meldte, at den var "ladt" – hvilket den, ifølge samme hjemmel, havde været i mindst et halvt århundrede, et gammelt otte-dages stueur med et højtideligt, adstadigt væsen dikkede gravitetisk i et hjørne, og et gammelt sølvlommeur dinglede på en af de mange kroge, som prydede tallerkenrækken.

"Er De færdig?" spurgte den gamle, da, hans gæster var blevet vasket, lappet, børstet og brændevinet. "Så følg med," og da selskabet var kommet igennem flere mørke gange og blevet indhentet af Tupman, som havde forsinket sig for at snappe et kys fra Emma, som han var blevet tilbørlig lønnet for med diverse puf og knubs, nåede de dagligstuedøren.

"Velkommen," sagde den gæstfri vært, idet han åbnede den og trådte ind for at melde sine gæster. "Velkommen til Manor Hall, mine herrer!"

6

Et gammeldags spilleparti. – Præstens vers. Fortællingen om straffefangens tilbagekomst.

Flere af de tilstedeværende gæster rejste sig for at hilse på Pickwick og hans venner, og mens forestillingsceremonien gik for sig med alle tilbørlige formaliteter, havde Pickwick lejlighed til at iagttage de personer, som omgav ham, og anstillede betragtninger over deres karakterer og livsstillinger, en vane, han ligesom så mange andre store mænd gerne hengav sig til.

En meget gammel dame med høj kappe og falmet silkekjole – ingen ringere person end mr. Wardles moder – indtog ærespladsen til højre for kaminen, og flere beviser på, at hun i sin ungdom havde lært, hvilken bane hun skulle følge, og på, at hun ikke havde forladt den i sin alderdom, prydede væggene i skikkelse af navneklude af gammel dato og broderede landskaber af lige så høj ælde. Tanten, de to unge damer og Wardle selv, som alle kappedes om at vise den gamle dame den ivrigste og utrætteligste opmærksomhed, flokkedes om hendes lænestol, den ene for at holde hendes hørerør, den anden en appelsin, den tredje en lugteflaske, mens en fjerde havde travlt med at glatte og ordne hendes puder. På den anden side sad præsten fra Dingley Hall, en skaldet gammel herre med et godmodigt, velvilligt ansigt, og ved siden af ham sad hans kone, en svær, blomstrende gammel dame, der så ud, som om hun var vel bevandret ikke alene i den hemmelige kunst at lave hjemmebryggede drikkevarer til andre folks store fornøjelse, men også i af og til at smage på dem til sin egen opmuntring.

En lille rødmosset mand med et kraftigt bygget hoved talte med en tyk gammel herre i en krog, og to-tre andre gamle herrer samt nogle andre gamle damer sad stive og ubevægelige på deres stole og så meget vist på Pickwick og hans venner.

"Det er mr. Pickwick, moder," sagde Wardle så højt, han kunne.

"Ak, ak," sagde den gamle dame, "hvad siger du?"

"Pickwick, bedstemoder!" skreg begge de unge damer på én gang.

"Ak, ja, ja," udbrød den gamle dame, "nå, det gør ikke noget. Han bryder sig vist ikke om en gammel kone som mig."

"Jeg forsikrer Dem, frue," sagde Pickwick, idet han greb den gamle dames hånd og talte så højt, at anstrengelsen gav hans velvillige åsyn et karmoisinfarvet skær, "jeg forsikrer Dem, at intet er mig en større glæde end at se en dame i Deres alder, omgivet af så smuk en familie og selv se så ung og rask ud, som De gør."

"Ak, ja, ja," sagde den gamle dame, "det er vist alt sammen meget rart, hvad han siger, men jeg kan ikke høre."

"Bedstemoder er lidt forstemt for øjeblikket," sagde Isabella, "men hun giver sig snart i snak med Dem."

Pickwick nikkede som tegn på, at han var villig til at rette sig efter alderdommens svagheder og indlod sig i samtale med det øvrige selskab.

"En dejlig beliggenhed, denne," sagde Pickwick.

"Ja, dejlig!" gentog Snodgrass, Tupman og Winkle.

"Ja, ikke sandt?" sagde Wardle.

"Der gives ikke et bedre sted i hele Kent," sagde den lille rødmossede mand med det svære hoved, "nej det gør der ikke,

det gør der bestemt ikke;" og manden med det svære hoved så sig triumferende om, som om han var blevet stærkt modsagt af en eller anden, men omsider havde fået bugt med ham.

"Der gives ikke et bedre sted i hele Kent," sagde manden med det svære hoved atter efter en pause.

"Undtagen Mullins Meadows," bemærkede den tykke mand højtideligt.

"Mullins Meadows!" udbrød den anden med dyb foragt.

"Ja, Mullins Meadows!" gentog den tykke mand.

"Udmærket jord, den!" sagde en anden tyk mand.

"Ja, det er den rigtignok," sagde en tredje tyk mand.

"Det ved jo enhver," sagde den svære vært.

Manden med det svære hoved så sig tvivlende om, men da han mærkede, at han var i mindretal, satte han en medlidende mine op og sagde ikke noget.

"Hvad er det, De tale om?" spurgte den gamle dame en af sine sønnedøtre med høj, lydelig stemme, for ligesom så mange andre døve folk, syntes hun aldrig at tænke på muligheden af, at andre kunne høre, hvad hun selv sagde.

"Det er om jorden, bedstemoder."

"Hvad vil det sige? Er der noget i vejen med den?"

"Nej, nej. Mr. Miller sagde kun, at vor jord var bedre end Mullins Meadows."

"Hvad forstår han sig på det?" sagde den gamle dame vredt. "Miller er en indbildsk nar, det kan du fortælle ham, at jeg har sagt," og dermed rettede den gamle dame sig i sædet, idet hun troede, at hun havde hvisket, og sendte synderen et hvast blik.

"Nå, nå," sagde den travle vært, der naturligvis gerne ville give samtalen en anden retning. "Hvad siger De til en rubber

whist, mr. Pickwick?"

"Intet vil være mig behageligere," svarede denne, "men De må endelig ikke gøre Dem ulejlighed for min skyld."

"Jeg kan forsikre Dem, at min moder holder meget af at få sig en rubber," sagde Wardle, "ikke sandt, moder?"

Den gamle dame, der var langt mindre døv for dette emne end for ethvert andet, svarede ja.

"Joe, Joe," råbte den gamle herre, "Joe – den fordømte – nå, der kommer han. Sæt spillebordene frem."

Uden nogen yderligere opmuntring lykkedes det den søvndrukne yngling at få to borde satte frem, det ene til gnav og det andet til whist. Whistspillerne var Pickwick og den gamle dame, samt Miller og den tykke herre, hele det øvrige selskab spillede gnav.

Rubberen blev spillet med al den alvor og anstand, der sømmer sig for "whist", denne højtidelige ceremoni, som man, efter vor mening, så uærbødigt og hånligt har kaldet et "spil". Derimod var gnavspillerne så støjende og lystige, at de i den grad forstyrrede Miller i hans betragtninger, at han, da han ikke havde sin opmærksomhed så udelukkende henvendt på whisten, som han burde, gjorde flere grove fejl, der vakte en meget stærk forbitrelse hos den tykke herre og i samme forhold satte den gamle dame i glad stemning.

"Nå," sagde forbryderen Miller triumferende, idet han ved slutningen af et spil strøg trikket til sig, "det kunne da ikke være blevet spillet bedre, skulle jeg mene; det ville have været umuligt at få et trik til."

"Miller burde have stukket ruderen med trumf, ikke sandt, sir?" sagde den gamle dame.

Pickwick nikkede.

"Burde jeg virkelig?" sagde den ulykkelige med et spørgende blik på sin makker.

"Ja De burde," svarede den tykke med skrækkelig stemme.

"Det gør mig meget ondt," sagde Miller modfaldent.

"Det skal hjælpe stort!" brummede makkeren.

"To honnører – det bliver otte," sagde Pickwick.

Der blev atter givet. "Kan De gøre noget?" spurgte den gamle dame.

"Ja jeg kan," svarede Pickwick. "Det var en dubbel og en simpel, og så er rubberen ude."

"Jeg har aldrig set mage til held," sagde Miller.

"Jeg har aldrig set mage til kort," sagde den tykke.

En højtidelig stilhed, Pickwick var fornøjet, den gamle dame alvorlig; den gamle herre gnaven og Miller bange.

"Igen en dubbel," sagde den gamle dame og noterede triumferende denne omstændighed ved at lægge en sixpence og en forslidt halvpenny under lysestagen.

"En dubbel, sir," sagde Pickwick,

"Ved det nok, sir," svarede denne skarpt.

Endnu et parti med et lignende udfald fremkaldte en undskyldning fra den ulykkelige Miller, hvilket den tykke kom i en meget eksalteret tilstand over; en tilstand som varede, lige til spillet var ude, hvorpå han trak sig tilbage i en krog og var aldeles stum i en time og syv og tyve minutter, efter hvilken tids forløb han trådte frem af sit skjul og bød Pickwick en pris tobak med en mine, som om han havde besluttet at bære alle de krænkelser, han havde lidt, med kristelig tålmodighed. Den gamle dames hørelse blev afgjort bedre, og den ulykkelige

Miller følte sig lige så meget ude af sit element som en fisk i et skilderhus.

Imidlertid fortsattes gnavspillet lystigt. Isabel Wardle og Trundle sad ved siden af hinanden, og det samme gjorde Emily Wardle og Snodgrass; ja, selv Tupman og jomfrutanten havde fundet hinanden og sad og smiskede og tiskede. Gamle Wardle var lystigheden selv, og han var så morsom, mens han ledede spillet, og de gamle damer så forsigtige, at bordet stadig genlød af spøg og latter. Der var én gammel dame, som altid fik "nullet", og når den gamle dame så ærgerlig ud, lo de andre så meget højere, hvorved den gamle dames ansigt efterhånden blev revet med, indtil hun til sidst lo højere end hele det øvrige selskab. Så hændte det, at Tupman fik "narren" og jomfrutanten "uglen", og da så Wardle råbte op: "Nu går min sandten narren og tager uglen med," så brød latteren løs på ny, så jomfrutanten blev helt tvær og ærgerlig, indtil Tupman passede sit snit og ømt trykkede hendes hånd under bordet, hvorved begges ansigter på en gang opklaredes af stille fryd, hvilket gav anledning til en ny lattersalve. Snodgrass gjorde ikke andet end hviske sin dame poetiske sentenser i øret om makkerskab i spil og makkerskab i livet, hvilket en gammel herre gjorde forskellige skæmtsomme og vittige bemærkninger om, ledsaget af snedige øjekast og smil, som satte hele selskabet og særlig den gamle herres kone i en meget lystig stemning. Og Winkle kom med indfald, som er velkendte i hovedstaden, men aldeles ukendte på landet, og da alle lo hjerteligt af dem og sagde, at de var fortræffelige, kom også han i strålende humør. Og den venlige præst så fornøjet til, for de glade ansigter, der omgav bordet, gjorde også den gode gamle mand glad; og skønt

lystigheden var temmelig støjende, kom den dog fra hjertet og ikke fra læberne, og dette er, når alt kommer til alt, den rette slags lystighed.

Aftenen gik hurtigt under disse muntre adspredelser, og da det kraftige, men tarvelige aftensmåltid var spist, og det lille selskab dannede en fortrolig kreds om kaminen, forekom det Pickwick, at han aldrig før i sit liv havde følt sig så glad og aldrig så oplagt til at nyde og efter bedste evne at glæde sig ved det flygtige øjeblik.

"Se," sagde den gæstfri vært, som sad på hæderspladsen ved siden af den gamle dame, hvis hånd han holdt i sin, "se, således er det netop, jeg kan lide det. De lykkeligste øjeblikke i mit liv har jeg tilbragt ved denne gamle kamin, og den er mig så kær, at jeg hver aften lader en blussende ild brænde i den, indtil den bliver så varm, at man næppe kan holde det ud. Min kære gamle moder her plejede, mens hun var en lille pige, at sidde foran denne kamin på denne lille skammel, ikke sandt, moder?"

Den tåre, som træder uvilkårligt frem i øjet, når mindet om gamle dage og glade timer for mange år tilbage pludselig vækkes, listede sig ned ad den gamle dames ansigt, idet hun med et tungsindigt smil rystede på hovedet.

"De må undskylde, mr. Pickwick, at jeg taler om dette gamle sted," fortsatte værten, "men jeg holder så inderligt af det og kender intet andet. De gamle huse og marker forekommer mig som levende venner, og det samme gør vor lille kirke med vedbenden, om hvilken, i forbigående sagt, vor fortræffelige ven der skrev et digt kort efter sin ankomst hertil. Mr. Snodgrass, har De noget i Deres glas?"

"Jo mange tak," svarede denne, hvis poetiske nysgerrighed var blevet stærkt vakt. "Undskyld, men De talte om et digt om vedbenden."

"Det må De spørge vor ven lige over for Dem om," sagde værten skælmsk, idet han betegnede præsten ved et nik.

"Det ville være mig meget kært at høre Dem fremsige det, sir," sagde Snodgrass.

"Det er sandelig en stor ubetydelighed," svarede præsten, "og den eneste undskyldning, jeg har for at have skrevet det, er, at jeg den gang var en ung mand. Men således som det er, skal De imidlertid få det at høre, hvis De ønsker det."

En nysgerrig mumlen var naturligvis svaret, og præsten gav sig nu ved hjælp af forskellige suffleringer af sin kone til at fremsige det.

"Jeg kalder det," sagde han,

Den Grønne Vedbend

Så kræsen en plante er vedbenden grøn,
på ruiner den kryber, så golde.
Udsøgt er den føde, den nyder i løn
i sin celle, den ensomme, kolde.
Den revnede mur med sin mugne lugt,
så liflig monne den smage,
og støvet, det smuldrende, årenes frugt,
er for den den herligste kage.
    Hvor intet liv røres, den lusker i løn,
    en gæv gammel plante er vedbenden grøn.

Skønt vingeløs, rask den dog sniger sig let,
dens hjerte ej lader sig bøje,
hvor den slynger sig fast, hvor den klynger sig tæt
op til vennen, egen den høje!
Listig med jorden den slæber sig frem,
mens sin løvskærm så sagte den ryster,
og fast til sin favn med fynd og med klem
de dødes grave den kryster.
    Hvor døden har været, den lusker i løn,
    en gæv gammel plante er vedbenden grøn.

Henrundne er sekler og knust deres værk,
udslettet fra jorderigs slægter,
men stedse den vedbend så grøn er og stærk,
ej nogen at fælde den mægter.
Hos fortid den søger sin næring med flid,
med den står den ensom og kæmper,
og borgene, rejste ved menneskets id,
til sidst til sin føde den lemper.
    Hvor tiden har været, den lusker i løn,
    en gæv gammel plante er vedbenden grøn.

Mens den gamle herre endnu en gang gentog disse linjer for at sætte Snodgrass i stand til at nedskrive dem, betragtede Pickwick hans ansigtstræk med megen interesse. Og da præsten var færdig med at diktere, og Snodgrass havde gemt sin notesbog, sagde Pickwick:

"Undskyld, at jeg efter et så kort bekendtskab tillader mig en bemærkning, men det kan sikkert ikke slå fejl, at en mand som De og med Deres erfaring som en evangeliets tjener må have

oplevet mange optrin eller begivenheder, som fortjener at opbevares."

"Jeg har vistnok været vidne til adskillige," svarede den gamle herre, "men da min virkekreds er så indskrænket, har begivenhederne og personerne kun været af en simpel og almindelig art."

"Det forekommer mig, at De optegnede noget om John Edmunds?" sagde Wardle, der syntes at ville fremhæve sin ven til sine ny gæsters opbyggelse.

Den gamle præst nikkede let med hovedet, som om han ville sige ja, og ville til at gå over til et andet emne, da Pickwick sagde:

"Undskyld, men tør jeg ikke være så fri at spørge, hvem var John Edmunds?"

"Det ville jeg netop også spørge om," sagde Snodgrass ivrigt.

"Nu er ævred opgivet," sagde den lystige vært. "De kommer dog tidligt eller sent til at tilfredsstille disse herrers nysgerrighed. Det er derfor bedst, at De gør det straks."

Den gamle præst smilte godmodigt, idet han trak sin stol frem; de andre rykkede deres stole nærmere sammen, især Tupman og jomfrutanten, der måske var noget tunghøre, og efter at den gamle dames hørerør var blevet bragt i den rette stilling, og Miller, som var faldet i søvn, mens versene blev fremsagt, blevet vækket af sit blund ved et nap, som han fik under bordet af sin whistmakker, den højtidelige, tykke mand, begyndte præsten uden videre indledning på følgende fortælling, som vi har taget os den frihed at kalde

Straffefangens tilbagekomst

"Den gang jeg bosatte mig her i landsbyen," sagde den gamle herre, "hvilket nu netop er fem og tyve år siden, var den mest berygtede blandt mine sognefolk en mand ved navn Edmunds, som havde forpagtet en lille gård her i nærheden. Det var en knarvorn, hårdhjertet, ond mand, doven og udsvævende, grusom og rå. Med undtagelse af de få letsindige dagdrivere, han dryssede tiden bort sammen med ude på marken eller svirede med i kroen, havde han ikke en eneste ven eller bekendt; ingen havde lyst til at tale med en mand, som mange frygtede, og alle foragtede, og Edmunds blev skyet af alle.

Denne mand havde en kone og en søn, som, den gang jeg kom hertil, var omtrent tolv år gammel. Denne kones bitre lidelser, den blidhed og tålmodighed, hun bar dem med, den ængstelige bekymring, hun opdrog sin søn med, kan ingen rigtig tænke sig. Himlen tilgive mig denne formodning, hvis den er ukærlig, men jeg tror fuldt og fast, at manden i flere år forsætligt søgte at knuse hendes hjerte. Men hun bar det alt sammen for sit barns skyld og, så underligt det måske vil forekomme mange, også for dets faders, for hvorledes han end var, og hvor grusomt han også behandlede hende, havde hun dog engang elsket ham, og mindet om det, han havde været for hende, vakte under lidelserne blide og overbærende følelser, der er fremmede for alle Guds skabninger, undtagen for kvinden.

De var fattige, det kunne ikke være anderledes, når manden opførte sig således, men konens uophørlige og utrættelige anstrengelser, tidligt og sent, morgen, middag og aften, bevarede dem mod ligefrem nød. Disse anstrengelser blev kun dårligt lønnede. Folk, som kom forbi huset om aftenen,

undertiden langt ud på natten, fortalte, at de havde hørt en fortvivlet kvindes stønnen og hulken og lyden af slag, og mere end en gang bankede drengen på døren til en nabos hus, som han var blevet sendt hen til for at undgå sin unaturlige, fulde faders raseri.

I al denne tid, og selv om den arme skabning ofte bar mærker af vold og mishandling, som hun ikke kunne skjule, indfandt hun sig stadig i vor lille kirke. Hver søndag både formiddag og eftermiddag indtog hun regelmæssigt den samme plads med drengen ved siden af sig, og skønt de begge var fattigt klædte, endog langt uslere end mange af deres naboer, som sad dårligere i det, var de dog altid rene og ordentlige. Alle havde et venligt nik og et venligt ord til "den stakkels madam Edmunds", og når hun undertiden efter gudstjenesten standsede for at veksle et par ord med en nabo i den lille allé, som fører til våbenhuset, eller blev lidt tilbage for med moderlig stolthed og ømhed at se på sin raske dreng, der legede foran hende med nogle af sine kammerater, kunne hendes sorgfurede ansigt opklares af et udtryk af hjertelig taknemmelighed, og hun kunne se, om ikke glad og lykkelig, så dog i det mindste rolig og tilfreds ud.

Fem-seks år gik, og drengen var blevet en kraftig, velvoksen yngling. Tiden, som havde styrket barnets spæde krop og givet dets svage lemmer manddommens kraft, havde bøjet moderens skikkelse og gjort hendes gang usikker, men den arm, der skulle have støttet hende, lå ikke længere i hendes; det ansigt, der skulle have opmuntret hende, så ikke længere på hende. Hun sad endnu stadig på sin gamle plads, men ved siden af hende var der tomt. Bibelen blev holdt lige så omhyggelig som før; der

var lagt mærker ved skriftstederne ligesom altid, men der var ingen, som læste dem med hende, og tårerne randt tæt og hurtigt ned på bogen og hindrede hende i at læse ordene. Naboerne var lige så venlige som i gamle dage, men hun undgik deres hilsener med bortvendt ansigt. Nu tøvede hun ikke længere i alleen; nu havde hun ikke længere nogen forventning om fremtidig lykke.

Behøver jeg at sige Dem, at det unge menneske, som, når han så tilbage til de tidligste af sine barndomsdage, intet kunne mindes, som ikke på en eller anden måde stod i forbindelse med en lang række frivillige savn, som hans moder havde lidt for hans skyld, mishandlinger, fornærmelser og voldsomheder, som hun havde tålt for hans skyld – behøver jeg at sige Dem, at han med en letsindig ligegyldighed for hendes bristende hjerte og en tvær, egensindig forglemmelse af alt, hvad hun havde gjort og lidt for hans skyld, havde søgt selskab med nogle fordærvede mennesker og kastet sig ind på en afsindig løbebane, som måtte bringe død over ham og skændsel over hende? Ak, den menneskelige natur er så elendig! De har gættet det for længe siden.

Den ulykkelige kones ulykkesbæger var ved at løbe over. En mængde forbrydelser var blevet begået i omegnen, uden at gerningsmændene kunne opdages; deres forvovenhed tog til. Et tyveri af en dumdristig, graverende beskaffenhed førte til større årvågenhed og strengere undersøgelser, end de havde ventet. Den unge Edmunds tre kammerater blev mistænkt. Han blev fængslet, stillet for retten og dømt – til døden.

Det vilde og gennemtrængende skrig af en kvindes røst, som lød i retssalen, da den højtidelige dom var blevet afsagt, runger

endnu i dette øjeblik i mine øren. Det skrig slog forbryderens hjerte med en rædsel, som anklagen, domfældelsen, ja selv den nært forestående død ikke havde kunnet fremkalde. De læber, som stivsindet tværhed hidtil havde holdt sammenpressede, dirrede og skiltes uvilkårligt ad; ansigtet blev askegråt, da den kolde sved sprang ud af hver pore; tyvens kraftige lemmer skælvede, og han kunne næppe stå oprejst.

Under det første anfald af sine åndelige kvaler havde den lidende moder kastet sig på knæ ved mine fødder og brændende bønfaldet den Almægtige, som hidtil havde opretholdt hende under alle hendes genvordigheder, om at fri hende fra al den jammer og elendighed og skåne hendes eneste barns liv. Derefter fulgte et udbrud af sorg og en frygtelig kamp, som jeg håber, jeg aldrig skal opleve igen. Jeg vidste, at hendes hjerte fra dette øjeblik var bristefærdigt, men ikke en eneste gang herte jeg en klage eller en knurren undslippe hendes læber.

Det var et ynkeligt syn at se denne kvinde i fængselsgården den ene dag efter den anden ivrigt og inderligt prøve på ved kærlighed og bønner at blødgøre sin forhærdede søns hårde hjerte. Det var frugtesløst. Han blev ved at være mørk, halsstarrig og ubevæget. Ikke engang den uventede forandring af hans dom til deportation i fjorten år kunne et øjeblik mildne hans forhærdede stivhed.

Med den hengivelse og udholdenhed, der så længe havde holdt hende oppe, formåede hun ikke at kæmpe mod legemlig svaghed og afkræftelse. Hun blev syg. Hun slæbte sig ud af sengen for endnu en gang at se sin søn, men hendes kræfter svigtede hende, og hun sank afmægtig om på gulvet.

Og da blev i sandhed det unge menneskes foregivne kulde og ligegyldighed satte på prøve, og den gengældelse, som faldt tungt på ham, havde nær berøvet ham forstanden. En dag gik, og hans moder kom ikke; en dag til, og hun nærmede sig ham ikke; en tredje aften kom, og endnu havde han ikke set hende, og om fire og tyve timer skulle han skilles fra hende, måske for evigt. Ak, hvor de glemte tanker fra tidligere dage nu stormede frem, mens han næsten løb op og ned i den snævre gård, som om der ville komme budskab så meget des snarere, fordi han skyndte sig – og hvilken bitter følelse af hjælpeløshed og forladthed havde han ikke, da han fik sandheden at vide! Hans moder, den eneste slægtning, han havde kendt, var syg – lå måske for døden – kun et par kilometer fra det sted, hvor han stod; havde han været fri og uden lænker, ville nogle få minutter have bragt ham til hende. Han fo'r hen til porten og ruskede i den, idet han med fortvivlelsens kraft greb fat i jernstængerne, og kastede sig imod den tykke mur, som om han ville tvinge sig igennem stenene, men den stærke bygning spottede hans svage anstrengelser, og han slog hænderne sammen og græd som et barn.

Jeg bragte moderens tilgivelse og velsignelse til sønnen i fængslet og medtog hans højtidelige forsikring om anger og brændende bøn om tilgivelse til hendes sygeleje. Med inderlig medlidenhed hørte jeg den angergivne udkaste tusinde småplaner til gavn for hende, når han kom hjem igen, men jeg vidste, at mange måneder, førend han kunne nå sit bestemmelsessted, ville hans moder ikke længere være her i denne verden.

Han blev ført bort om natten. Nogle uger derefter svang den arme kvindes sjæl sig, som jeg tillidsfuldt håber og tror, op til den evige ro og salighed. Jeg kastede jord på hendes levninger, som ligger på vor lille kirkegård. Der er ingen sten på hendes grav. Hendes sorger kendtes af mennesker, hendes dyder af Gud.

Før den domfældtes afrejse var det blevet aftalt, af han skulle skrive til sin moder, så snart han kunne få tilladelse til det, og at brevet skulle sendes til mig. Faderen havde bestemt afslået at se sin søn, lige fra det øjeblik han var blevet grebet, og det var ham ligegyldigt, om han levede eller døde. Mange år gik, uden at der kom noget budskab fra ham, og da over halvdelen af hans deportationstid var udløbet, uden at jeg havde fået brev, troede jeg, at han var død, hvilket jeg næsten håbede måtte være tilfældet.

Ved sin ankomst til straffekolonien var Edmunds imidlertid blevet sendt langt op i landet, og denne omstændighed var måske skyld i, at de breve, som han havde afsendt, ikke var kommet mig i hænde. I de fjorten år blev han på det samme sted. Da hans tid var udløbet, rejste han, idet han holdt fast ved sin beslutning og det løfte, han havde givet sin moder, tilbage til England under utallige vanskeligheder og nåede til fods sit fødested.

En søndag aften i august måned satte John Edmunds atter sin fod i den landsby, han for sytten år siden havde forladt med skam og vanære. Den nærmeste vej gik over kirkegården. Mandens hjerte svulmede, da han gik over stenten. De høje, gamle elmetræer, gennem hvis grene den nedgående sol hist og her kastede en glimrende lysstråle på den skyggefulde sti, vakte

forestillinger fra hans tidligste dage, han tænkte på, hvordan han havde været, da han ved sin moders hånd vandrede stille til kirken. Han mindedes, hvorledes han plejede at se op på hendes blege ansigt, og hvorledes hendes øjne undertiden kunne fyldes med tårer, når hun betragtede hans træk, tårer, som faldt hede på hans pande, når hun bukkede sig for at kysse ham og ligeledes fik ham til at græde, skønt han den gang kun vidste lidt af, hvor bitre hendes tårer var. Han tænkte på, hvor ofte han lystigt var løbet ned ad denne sti med sine legekammerater, idet han hvert øjeblik vendte sig om for at se sin moders smil eller høre hendes blide stemme, og da syntes et slør at blive løftet fra hans hukommelse, og kærlige, men uænsede ord, foragtede advarsler og brudte løfter opfyldte hans tanker, indtil modet svigtede ham.

Han trådte ind i kirken; aftensangen var forbi og menigheden gået, men kirken var endnu ikke lukket. Hans fodtrin genlød i den lave bygning med en hul lyd, og han blev næsten bange for at være alene, for der var så stille og roligt. Han så sig om. Alt var uforandret. Kirken syntes mindre, end den fordum havde været, men endnu var de gamle gravminder der, som han tusinde gange havde set på med barnlig skræk; den lille prædikestol med den falmede pude; alterbordet, foran hvilket han så ofte havde gentaget de bud, han havde æret som barn, men glemt som mand. Han nærmede sig den gamle kirkestol. Den havde et koldt og øde udseende. Hynden var taget bort, Bibelen var der ikke. Måske benyttede hans moder nu en ringere stol, eller måske var hun blevet svagelig og kunne ikke gå alene i kirke. Han vovede ikke at tænke på det, han

frygtede for. En kold gysen sneg sig over ham, og han skælvede heftigt, da han vendte sig om.

En gammel mand trådte ind i våbenhuset, netop som han nåede det. Edmunds for tilbage, for han kendte ham godt; mangen en gang havde han set ham grave grave på kirkegården. Hvad ville han sige til den tilbagevendte straffefange? Den gamle så på den fremmede, bød ham godaften og gik langsomt videre. Han havde glemt ham.

Han gik langsomt ned ad bakken og gennem landsbyen. Vejret var varmt, og folk sad uden for deres døre eller puslede i deres små haver og glædede sig ved den klare aften og hvilen efter arbejdet. Mangt et øje så på ham, og mangt et tvivlende blik kastede han til begge sider for at se, om nogen kendte og skyede ham. Næsten i alle huse var der fremmede ansigter; i nogle genkendte han en eller anden gammel skolekammerat, han havde set som dreng, men som nu var omgivet af en flok muntre børn, i andre så han affældige, svage, gamle mænd, som han kunne huske som sunde og kraftige arbejdere, men de havde alle glemt ham, og han gik dem ukendt forbi.

Det sidste blide lys af den nedgående sol var faldet på jorden, hvor det kastede et klart skær på de gule kornaks og forlængede frugttræernes skygger, da han stod foran det gamle hus, hans barndoms hjem, som hans hjerte under lange og mødige år af fangenskab og sorg havde længtes efter med ubeskrivelig inderlighed. Plankeværket var lavt, skønt han godt huskede den tid, da det var forekommet ham som en høj mur, og han så over det ind i den gamle have. Der var flere urter og smukkere blomster i den end før, men endnu stod det gamle træ der, det selvsamme træ, han havde ligget under vel tusinde gange, når

han var blevet træt af at lege i solen og havde mærket, hvorledes den lykkelige barndoms blide, milde søvn listede sig over ham. Der lød stemmer inde i huset. Han lyttede, men de klang så fremmede i hans øre; han kendte dem ikke. Desuden var de muntre, og han vidste alt for vel, at hans stakkels gamle moder ikke kunne være glad. Døren gik op, og en flok små børn sprang råbende og dansende ud. Faderen viste sig i døren med en lille dreng på armen, og de stimlede sammen om ham, klappede i deres spæde hænder og trak i ham, for at han skulle deltage i deres glade lege. Straffefangen tænkte på de mange gange, han på det samme sted var gyst tilbage ved synet af sin fader. Han huskede på, hvor ofte han havde skjult sit skælvende hoved under sengeklæderne og hørt de barske ord, de hårde slag og sin moders jamren, og skønt manden hulkede lydeligt af indre smerte, da han forlod stedet, var hans hånd dog knyttet og hans tænder sammenpressede i heftig og oprørt lidenskabelighed.

Således var den tilbagekomst, som han havde imødeset i mange møjsommelige år, og for hvis skyld han havde udstået så mange lidelser! Intet ansigt, der bød ham velkommen, intet tilgivende blik, intet hus til at modtage, ingen hånd til at hjælpe ham – og det oven i købet i den gamle landsby! Hvad var hans ensomhed i de vilde, tykke skove, hvor der aldrig viste sig mennesker, i sammenligning med denne! Han følte, at han i sin trældoms og skændsels fjerne land havde tænkt sig sit fødested, som det var, da han forlod det, ikke som det ville være, når han kom tilbage. Den sørgelige virkelighed gød kulde i hans hjerte, og hans mod forlod ham. Han vovede ikke at spørge om eller fremstille sig for den eneste person, som måske ville modtage ham med godhed og medlidenhed. Han gik langsomt videre,

skyede alfarvejen som et brødebetynget menneske og drejede ind på en eng, som han godt huskede; der skjulte han sit ansigt med sine hænder og kastede sig ned i græsset.

Han havde ikke lagt mærke til, at en mand lå på diget ved siden af ham; mandens klæder knitrede, da han vendte sig om for at skotte til den nysankomne, og Edmunds hævede hovedet.

Manden havde sat sig op. Hans legeme var meget bøjet, og hans ansigt var gult og rynket. Hans dragt viste, at han var en beboer af arbejdshuset; han så ud til at være meget gammel, men dog syntes dette mere at være en følge af udsvævelser eller sygdom end af alder. Han stirrede vist på den fremmede, og skønt hans øjne i begyndelsen var sløve og glansløse, syntes de dog at gløde med et unaturligt og forskrækket udtryk efter en kort tid at have hvilet på ham, så at det så ud, som om de skulle springe ud af deres huler. Edmunds rejste sig efterhånden op på sine knæ og så mere og mere vist på den gamle mands ansigt. De stirrede tavse på hinanden.

Den gamle mand var dødbleg. Han gøs og rejste sig vaklende op. Med et spring kom Edmunds på benene. Han trådte et par skridt tilbage. Edmunds nærmede sig.

"Lad mig høre dig tale," sagde straffefangen med tykt, brudt mæle.

"Tilbage!" råbte den gamle mand med en frygtelig ed. Straffefangen gik tættere ind på ham.

"Tilbage!" skreg den gamle mand. Rasende af skræk løftede han sin stok og gav Edmunds et voldsomt slag over ansigtet.

"Fader – djævel," mumlede straffefangen imellem sine sammenpressede tænder. Han styrtede blindt frem og greb den gamle mand i struben – men det var hans fader, og hans arm

faldt afmægtig ned. Den gamle mand udstødte et højt skrig, der rungede over de ensomme marker som en ond ånds hyl. Hans ansigt blev sort; blodet strømmede ud af næse og mund og farvede græsset mørkerødt, idet han vaklede og faldt. Et blodkar var sprunget i ham, og han var død, førend hans søn kunne løfte ham op af den tykke, levrede pøl.

"I det hjørne af kirkegården," sluttede den gamle præst efter nogle øjeblikkes tavshed, "som jeg før har omtalt, ligger der en mand begravet, som tjente mig i tre år efter denne begivenhed, og som i sandhed var så sønderknust, angergiven og ydmyg, som noget menneske har været. Mens denne mand levede, vidste ingen uden jeg, hvem han var, eller hvorfra han var kommet. – Det var John Edmunds, den tilbagevendte straffefange."

7

Hvorledes Winkle, i stedet for at skyde efter duen og fælde kragen, skød efter kragen og sårede duen. Hvorledes Dingley Dell Cricket Klub spillede med hele Muggleton, og hvorledes hele Muggleton spiste på Dingley Dells bekostning, med flere interessante og lærerige materier.

Dagens anstrengende eventyr eller den søvndyssende indflydelse af præstens fortælling virkede således på Pickwicks soveevner, at han, ikke fem minutter efter at han var blevet vist ind i sit hyggelige sovekammer, faldt i en tryg og drømmefri søvn, af hvilken han først vågnede ved, at morgensolen sendte sine klare stråler bebrejdende ind i værelset. Han var ingen driver; som en ivrig kriger sprang han ud af sin feltseng.

"Dejligt, dejligt er dog landet," sukkede han begejstret, idet han åbnede vinduet. "Hvem kan udholde at stirre dag ud og dag ind på mursten og skifertage, når han en gang har fået et indtryk som dette? Hvem kan udholde at leve på et sted, hvor der ej ses andet fjerkræ end vejrhanerne, hvor der ej spores nogen anden duft af Pan end dampen af fedtede pandekager i kældervinduerne, ej gives andet grønt end det grønne mos på murstenene? Hvem kan udholde at henslæbe sit liv på et sådant sted? Hvem, spørger jeg, ville kunne finde sig deri?" Og efter at have krydsforhørt ensomheden i overensstemmelse med de mest anerkendte præcedenser stak Pickwick hovedet ud ad vinduet og så sig om.

Den yppige, søde duft fra høstakkene steg op til hans kammervindue; de hundrede parfumer fra den lille blomsterhave krydrede luften, de mørkegrønne enge skinnede af morgenduggen, der glinsede på ethvert blad, når det skælvede for den sagte vind, fuglene sang, som om enhver funklende dråbe var en begejstringskilde for dem. Pickwick sank hen i et sødt, fortryllende drømmeri.

"Halløj!" var den lyd, som vakte ham af det.

Han så til højre, men opdagede ingen; hans øjne vandrede til venstre og ligeud; han stirrede op mod himlen, men der ville man ham ikke noget, og derpå gjorde han, hvad ethvert almindeligt menneske straks ville have gjort – han så ned i haven og fik øje på Wardle.

"God morgen!" sagde dette glade individ, ganske stakåndet af sine egne forventninger om fornøjelse. "Dejlig morgen, hvad? Glæder mig at se Dem så tidligt oppe. Skynd Dem ned og kom ud! Jeg skal vente på Dem her."

Pickwick behøvede ikke flere opfordringer, ti minutter var tilstrækkeligt for ham til at blive færdig med at klæde sig på, og efter denne tids forløb stod han ved siden af den gamle herre.

"Halløj!" sagde nu Pickwick, da han så, at hans ledsager var væbnet med en bøsse, og at en anden lå i græsset. "Hvad skal her ske?"

"Jo, Deres ven og jeg," svarede værten, "ville ud og skyde råger før frokost. Han skal jo være en meget god skytte?"

"Ja, jeg har nok hørt ham sige, at han skyder fortræffeligt," svarede Pickwick, "men jeg har aldrig set ham sigte efter noget."

"Nå," sagde værten, "bare han nu ville komme! Joe – Joe!" – Den tykke dreng, som under morgenens æggende indflydelse

ikke syntes at være mere end trekvart og en lille brøk til søvnig, trådte ud af huset. "Gå ovenpå og kald på herren og sig ham, at han kan træffe mig og mr. Pickwick i rågelunden. Vis ham derhen."

Drengen gik, og værten, der, som en anden Robinson, bar begge geværerne, gik foran ud af haven.

"Her er stedet," sagde han og standsede efter nogle minutters gang i en alle. Underretningen var overflødig, for de intetanende rågers uophørlige skrigen tilkendegav tilstrækkeligt, hvor de var at finde.

"Der kommer de," sagde Pickwick, og idet han talte, viste Tupman, Snodgrass og Winkle sig i afstand. Den tykke dreng, som ikke var ganske vis på, hvilken herre det var, han skulle hente, havde med ejendommelig skarpsindighed og for at forebygge muligheden af en fejltagelse, hentet dem alle.

"Skynd Dem!" råbte Wardle til Winkle, "en rask karl som De burde have været oppe for længe siden, selv til et så simpelt stykke arbejde som dette."

Winkle svarede med et tvungent smil og tog det ene gevær med et udtryk i sit ansigt, som en metafysisk råge, gennemtrængt af anelsen om en nærforestående, voldsom død, formodentlig ville have antaget. Det skulle måske være raskhed, men det lignede bemærkelsesværdigt meget modløshed. Den gamle herre nikkede, og to pjaltede drenge, som var blevet tilkaldt, begyndte straks at klatre op i træerne.

"Hvad skal de drenge?" spurgte Pickwick kort. Han var nemlig noget urolig, da han ikke var ganske vis på, om ikke landbostandens nød, som han ofte havde hørt tale om, kunne have tvunget de små drenge, der hørte til den nævnte stand, til

at skaffe sig et usikkert og voveligt udkomme ved at gøre sig selv til skiver for uerfarne skytter.

"De skal bare klappe op," svarede Wardle smilende.

"Hvad for noget?"

"Ih, på ligefremt engelsk: Bare skræmme rågerne."

"Å, er det det hele?"

"Ja, er De så beroliget?"

"Ja."

"Godt. Skal jeg begynde?"

"Vær så god," svarede Winkle, der var glad ved enhver udsættelse.

"Gå så til side! – Kil på!"

Drengene gav sig til at råbe og rystede en gren, hvorpå der var en rede. En halv snes unge råger, der sad i den livligste samtale, fløj op for at spørge, hvad der var på færde. Til svar løsnede Wardle et skud. Ned faldt én fugl, og væk fløj de andre.

"Tag den op, Joe," sagde den gamle herre.

Der var et smil på ynglingens ansigt, da han nærmede sig. Ubestemte billeder af rågepostejer svævede for hans indbildningskraft. Han smilede, da han gik bort med fuglen – den var så dejligt buttet.

"Nå, mr. Winkle," sagde værten. "Skyd De nu."

Winkle trådte frem og sigtede. Pickwick og hans venner krøb uvilkårligt sammen for at undgå at blive ramt af de masser af råger, som de var overbevist om, ville falde for deres vens ødelæggende bøssepibe. Der opstod en højtidelig pause – et råb – nogle vingeslag – et svagt smæld.

"Halløj!" sagde Wardle.

"Ville den ikke gå af?" spurgte Pickwick.

"Den klikkede," svarede Winkle, der var meget bleg, formodentlig af ærgrelse.

"Det var da underligt," sagde den gamle herre. "Jeg har aldrig før set nogen af dem klikke, men der er jo ingen fænghætte!"

"Men gud bevares," sagde Winkle, "den har jeg min sandten glemt."

Denne ubetydelige forsømmelse blev snart rettet. Pickwick krøb atter sammen; Winkle trådte frem med en bestemt, kæk mine, og Tupman tittede frem bag et træ. Drengene råbte – fire fugle fløj op, og Winkle skød. Der hørtes et skrig som af et individ – ikke en råge – i legemlig kvide. Tupman havde frelst utallige uskyldige fugles liv ved at modtage en del af ladningen i sin venstre arm.

Det ville være umuligt at beskrive den forvirring, der opstod. At sige, hvorledes Pickwick i den første hede kaldte Winkle "usling!" hvorledes Tupman lå udstrakt på jorden, og hvorledes Winkle, slået af rædsel, knælede ved hans side; hvorledes Tupman i sin åndsfraværelse stønnede et kvindeligt fornavn og derpå åbnede først det ene og så det andet øje og så igen sank tilbage og lukkede dem begge – at skildre alt dette i dets enkeltheder ville være lige så vanskeligt som at skildre, hvorledes det uheldige individ efterhånden kom til sig selv igen, hvorledes hans arm blev forbundet med lommetørklæder, og hvorledes han langsomt førtes tilbage, understøttet af sine bekymrede venner.

De nærmede sig huset. Damerne stod ved havelågen og ventede på dem og på frokosten. Jomfrutanten viste sig. Hun smilede og vinkede til dem, at de skulle gå raskere – det var klart, at hun var uvidende om ulykken. Den stakkel! Der gives

øjeblikke, da uvidenhed i sandhed er en velsignelse. De kom nærmere.

"Men hvad er der i vejen med den lille, gammelagtige herre?" udbrød Isabella. Jomfrutanten ænsede ikke denne ytring, som hun troede gjaldt Pickwick. I hendes øjne var Tracy Tupman en yngling. Hun betragtede hans år gennem et formindskelsesglas.

"Bliv ikke bange!" råbte Wardle, der ville hindre, at hans døtre blev forskrækkede. Det lille selskab havde flokket sig så tæt om Tupman, at de endnu ikke tydeligt kunne skelne, hvilken ulykke der var sket.

"Bliv ikke bange," sagde værten.

"Hvad er der på færde?" skreg damerne.

"Mr. Tupman har haft et lille uheld, det er det hele."

Jomfrutanten udstødte et gennemtrængende skrig, brast i en krampagtig latter og faldt baglæns over i armene på sine niecer.

"Stænk noget koldt vand på hende," sagde Wardle.

"Nej, nej," mumlede jomfrutanten, "nu er det bedre. Bella, Milly – en læge! Er han såret? – Er han død? – Er han – ha, ha, ha!" Her brast jomfrutanten i krampelatter nr. 2, blandet med skrig.

"Vær rolig," sagde Tupman, rørt næsten til tårer over denne deltagelse for hans lidelser. "Kære, bedste frøken, vær rolig."

"Det er hans stemme!" udbrød jomfrutanten, og der var straks stærke symptomer til et anfald nr. 3.

"Jeg besværger Dem, dyrebare frøken, vær ikke urolig," sagde Tupman trøstende. "Jeg er kun ganske lidt såret."

"De er altså ikke død!" udbrød den hysteriske dame. "O sig, at De ikke er død!"

"Vær ingen nar, Rachel," sagde Wardle noget plumpere, end det stod i samklang med optrinnets poetiske natur, "hvad fanden kan det nytte, at han *siger*, han ikke er død?"

"Nej, nej, jeg er ikke," sagde Tupman. "Jeg trænger ikke til anden hjælp end Deres. Lad mig støtte mig på Deres arm," tilføjede han hviskende, "o, Rachel!" Den rørte kvinde nærmede sig og tilbød ham sin arm, og derpå gik de ind i spisestuen. Tupman trykkede blidt hendes hånd til sine læber og sank om på en sofa.

"Får De ondt?" spurgte den bekymrede Rachel.

"Nej," sagde Tupman. "Det er intet; det bliver straks bedre." Han lukkede øjnene.

"Han sover," mumlede jomfrutanten (hans øjne havde været lukkede i næsten tyve sekunder). "Kære – kære – mr. Tupman."

Tupman sprang op.

"O sig det igen!" udbrød han.

Damen fo'r sammen.

"De hørte det da ikke?" sagde hun undseligt.

"Jo, jeg gjorde!" svarede Tupman, "gentag det! Vil De, at jeg skal komme mig, så gentag det."

"Stille!" sagde damen. "Min broder!"

Tupman indtog sin tidligere stilling, og Wardle trådte ind, ledsaget af en læge. Armen blev undersøgt, såret forbundet og erklæret for højst ubetydeligt, og efter at alle således var blevet beroligede, skred de med udtryk, der atter var blevet muntre, til at tilfredsstille deres madlyst. Kun Pickwick var tavs og tilbageholden. Tvivl og mistillid prægede hans ansigt. Hans tillid til Winkle var blevet rokket, stærkt rokket, ved morgenens begivenhed.

"Spiller De cricket?" spurgte Wardle den uheldige skytte.

Til enhver anden tid havde Winkle svaret ja, men nu følte han det kildne ved sin stilling og svarede beskedent: "Nej."

"Gør De?" spurgte Snodgrass.

"Tidligere har jeg gjort det," svarede værten, "men nu har jeg lagt det på hylden. Jeg er medlem af klubben her, men jeg spiller ikke."

"I dag bliver nok, så vidt jeg ved, det store parti spillet," sagde Pickwick.

"Ja, det gør," svarede værten. "De har vel lyst til at se på?"

"Jeg, sir," svarede Pickwick, "glæder mig ved enhver idræt, som man med tryghed kan hengive sig til, og hvorunder menneskeliv ikke sættes i fare ved uduelige personers afmægtige anstrengelser."

Pickwick standsede og så vist på Winkle, der vred sig under sin førers forskende blik. Efter et par minutters forløb tog den store mand øjnene til sig og tilføjede:

"Kan vi forsvare at lade vor sårede ven bliver tilbage under damernes varetægt?"

"De kan ikke efterlade mig i bedre hænder," sagde Tupman.

"Umuligt!" sagde Snodgrass.

Det blev altså afgjort, at Tupman skulle blive hjemme hos damerne, og under anførsel af Wardle gik de øvrige gæster hen til det sted, hvor den færdighedsprøve skulle afholdes, som havde vakt hele Muggleton af dets dvale og sat Dingley Dell i en feberagtig spænding. Da vejen gik hen ad skyggefulde og ensomme stier, og da samtalen drejede sig om den dejlige natur, der omgav dem på alle sider, fortrød Pickwick næsten, at

de var gået så hurtigt, da de nåede hovedgaden i staden Muggleton.

Enhver, hvis ånd har topografiske tilbøjeligheder, ved, at Muggleton er en købstad med sin borgmester, sine borgerrepræsentanter og sine valgberettigede borgere, og enhver, som vil rådføre sig med borgmesterens adresser til de valgberettigede borgere, eller disses til borgmesteren, eller begges til borgerrepræsentanterne, eller alle tre parter til Parlamentet, vil deraf erfare, at Muggleton er en gammel og loyal kommune, der forener en ivrig hyldest af kristelige grundsætninger med en inderlig hengivenhed for kommercielle rettigheder. Til bevis på dette har de til forskellige tider indgivet ikke færre end et tusinde fire hundrede og tyve petitioner imod negerslaveriet i udlandet og et lige så stort antal imod ethvert indgreb i fabriksarbejdssystemet hjemme, otte og tres for tilladeligheden af at sælge kirkelige embeder og seks og firs for ophævelsen af søndagshandelen på gaden.

Pickwick stod i denne berømte bys hovedgade og så på omgivelserne med nysgerrighed og interesse. En åben firkant tjente til torveplads, og midt på den lå et stort værtshus med et skilt, der indeholdt en genstand, som vel er meget almindelig i kunsten, men som kun sjældent findes i naturen – nemlig en blå løve med tre krummede forben i luften, mens den balancerede på den yderste spids af midterkloen på det fjerde ben. Man havde nærmest for sig et auktions- og brandassurancekontor, en kornhandlers, en lærredskræmmers, en sadelmagers, en brændevinsbrænders, en urtekræmmers og en skomagers butik. Sidstnævnte benyttedes desuden til udbredelse af hatte, huer, klædningsstykker, bomuldstøjs

paraplyer og nyttige skrifter. Der lå et rødt, grundmuret hus med en lille brolagt gård foran, der, som enhver måtte kunne se, tilhørte prokuratoren, og der var desuden et andet rødt, grundmuret hus med grønne jalousier og en stor messingdørplade, hvorpå der tydeligt stod at læse, at huset tilhørte lægen. Nogle få drenge ilede ud til cricketpladsen, og to-tre kræmmere, der stod i deres butiksdøre, så ud, som om de kunne have haft lyst til at drage derhen, hvad de efter al sandsynlighed også gerne kunne have gjort, uden derved at have mistet nogen videre stor søgning. Pickwick, der var blevet stående for at gøre disse iagttagelser, som skulle noteres ned på et mere passende tidspunkt, ilede nu af sted for at indhente sine venner, der havde forladt hovedgaden og allerede havde fået kamppladsen i sigte.

Målene var opstillet og et par telte opslået til hvile- og forfriskningssted for de kæmpende parter. Spillet var endnu ikke begyndt. Nogle dingley-dellere og muggletonianere morede sig ved med en majestætisk mine at kaste bolden skødesløst fra hånd til hånd, og flere herrer, der, ligesom de, var iført stråhatte, flonelstrøjer og hvide bukser – et kostume, hvori de i høj grad lignede folk, der var maskeret som murersvende – drev omkring ved teltene, til et af hvilke Wardle førte selskabet hen. Flere snese "Goddag!" modtog den gamle herre, og en almindelig letten på stråhattene og bøjen af flonelstrøjerne fulgte efter hans forestilling af hans gæster som herrer fra London, der var yderst ivrige efter at blive vidner til dagens begivenheder, hvori de sikkert ville finde stor fornøjelse.

"De gør bedst i at gå ind i teltet," sagde en meget svær herre, hvis krop og ben lignede halvdelen af en gigantisk rulle flonel

på et par sofapølser.

"De vil finde det langt behageligere der," påstod en anden svær herre, der stærkt lignede den anden halvdel af den omtalte rulle flonel.

"Mange tak," sagde Pickwick.

"Denne vej," sagde den, der havde talt først. "Her markeres der – det er det bedste sted på hele pladsen," og cricketspilleren gik pustende foran dem hen til teltet.

"Herligt spil – rask legemsøvelse – ypperlig motion – ypperlig," var de ord, som lød for Pickwicks øren, da han trådte ind i teltet, og den første, som han fik øje på, var hans grønkjolede ven fra diligencen, der udbredte sig om spillet til ikke ringe pryd og opbyggelse for en udvalgt kreds af Muggletons notabiliteter. Hans påklædning var en lille smule bedre, og han havde støvler på, men det var ikke muligt at tage fejl af ham.

Den fremmede genkendte straks sine venner, og idet han sprang frem og greb Pickwicks hånd, trak han ham på sin sædvanlige, heftige måde hen til en stol, idet han stadig talte, som om anordningen af det hele særligt stod under hans varetægt og overopsyn.

"Denne vej – denne vej – herlige løjer – masse øl – i tøndevis; mørbradstege – hele stude, sennep – hele vognlæs; glimrende dag – sæt Dem – lad, som De var hjemme – glæder mig at se Dem – glæder mig."

Pickwick satte sig, og Winkle og Snodgrass adlød ligeledes deres gådefulde vens opfordringer. Wardle så til i stum forundring.

"Mr. Wardle – en ven af mig," sagde Pickwick.

"Ven af Dem! – Kære herre, god dag – ven af min ven – giv mig Deres hånd, sir," og den fremmede greb Wardles hånd med en mangeårig fortroligheds hele varme, trådte derpå et par skridt tilbage, ligesom for rigtigt at overskue hans ansigt og skikkelse, og trykkede derefter atter hans hånd, om muligt med endnu større varme.

"Nå, men hvorledes er De kommet her?" spurgte Pickwick med et smil, hvori velvilje kæmpede med forbavselse.

"Kommet her," svarede den fremmede, "bedede i *Kronen*, *Kronen* i Muggleton – traf et selskab – flonelstrøjer – hvide bukser – smørrebrød med ansjos – stegte nyrer – prægtige fyre – herligt."

Pickwick var tilstrækkelig kendt med den fremmedes stenografiske system til af den hurtige og usammenhængende meddelelse at kunne slutte sig til, at han på en eller anden måde havde gjort bekendtskab med muggletonianerne, hvilket han på sin ejendommelige måde havde forvandlet til et sådant godt kammeratskab, at en indbydelse til festen blev følgen. Hans nysgerrighed var derfor tilfredsstillet, og efter at have sat sine briller på belavede han sig til at iagttage spillet, som nu skulle til at begynde.

Muggleton var inde, og spændingen blev umådelig, da mr. Dumkins og mr. Podder, to af denne berømte klubs mest udmærkede medlemmer, hånd i hånd gik hen til deres mål. Mr. Luffey, Dingley Dells ypperste prydelse, var stillet for at give bolden op imod den vældige Dumkins, og mr. Struggles var udkåret til at varetage det samme hverv for den hidtil uovervundne Podder. Flere medspillere var opstillet på forskellige steder for at holde udkig, og de satte sig alle i den

rette stilling ved at lægge en hånd på hvert knæ og bukke sig stærkt, som om de gjorde sig rede til at stå for en eller anden begynder i den ædle kunst at springe buk. Således bærer ordentlige spillere sig ad, ja det er en almindelig mening, at det er aldeles umuligt at holde rigtigt udkig i nogen anden stilling.

Dommerne var posteret bag ved målene; markørerne stod rede til at notere løbene; en åndeløs tavshed påfulgte. Luffey gik nogle få skridt tilbage bag ved den passive Podders mål og holdt i flere sekunder bolden for sit højre øje. Dumkins ventede tillidsfuldt på den og fulgte med ufravendt blik enhver af Luffeys bevægelser.

"Giv agt!" råbte boldkasteren. Bolden fløj lige og rask hen mod midtpunktet af målet. Den årvågne Dumkins passede på; den faldt på spidsen af boldtræet og hoppede langt bort over hovedet på udkiggerne, som netop havde bukket sig nok til at lade den flyve hen over dem.

"Løb – løb – endnu en gang. – Nå, kast den op – op med den – stop der – en anden – nej – jo – nej – hiv den op – hiv den op!"

Disse var de råb, som fulgte på kastet, hvorefter Muggleton havde vundet to streger. Ej heller var Podder sen med at vinde laurbær, som skulle smykke ham og Muggleton. Han stoppede de tvivlsomme bolde, undgik de slette, ramte de gode og sendte dem i flyvende part af sted i alle retninger. Udkiggerne var blevet varme og trætte; boldopgiverne var blevet afløst og havde kastet, til det værkede i deres arme, men Dumkins og Podder var endnu uovervundne. Når en ældre spiller søgte at standse boldens gang, trillede den mellem hans ben eller slap ud af fingrene på ham. Søgte en smidig spiller at fange den, traf den

ham på næsen og hoppede lystigt bort med fordoblet hurtighed, mens hans øjne fyldtes med vand, og hans krop vred sig af smerte. Blev den kastet lige hen mod målet, nåede Dumkins dette før den. Kort sagt, da Dumkins og Podder omsider var udmattede, havde Muggleton vundet fire og halvtreds streger, mens dingley-dellernes tavle var lige så tom som deres ansigter. Fordelen var for stor til, at den kunne indhentes. Forgæves gjorde den ivrige Luffey og den begejstrede Struggles alt, hvad færdighed og erfaring kunne tilråde, for at tilbagevinde det terræn, Dingley Dell havde tabt. Det hjalp ikke, og allerede tidligt i spillet gav Dingley Dell tabt og indrømmede Muggletons overlegne dygtighed sejren.

Imidlertid havde den fremmede uophørligt spist, drukket og snakket. Ved ethvert godt kast ytrede han sin tilfredshed og sit bifald med den spillende på den mest nedladende og beskyttende måde, der ikke kunne være andet end højst opmuntrende for den pågældende, hvorimod han ved ethvert klodset forsøg på at fange eller enhver mislykket bestræbelse for at standse bolden udøste sit personlige mishag med det ulykkelige individ i ytringer som "Å, å! – Dumt – Klodrian! – Humbug!" – osv., udbrud, der syntes at overtyde alle hans omgivelser om, at han måtte være den fortræffeligste dommer i alle det ædle cricketspils hemmeligheder.

"Ypperligt parti – godt spillet – nogle kast udmærkede," sagde den fremmede, da begge partier efter spillets slutning strømmede ind i teltet.

"Har De været med til det spil før?" spurgte Wardle, der havde moret sig over hans snaksomhed.

"Om jeg har! Det skulle jeg mene – tusinde gange – ikke her – i Vestindien – nervepirrende – varmt arbejde – meget varmt."

"Ja, det må være et meget varmt arbejde i sådan et klima," bemærkede Pickwick.

"Varmt! – Glohedt – brændende – fortærende! Spillede engang et parti – med min ven obersten – sir Thomas Blazo – om hvem der kunne vinde de fleste løb. – Fik forhånden – klokken syv morgen – seks indfødte til at holde udkig – kom ind. Blev inde – heden frygtelig – de indfødte besvimede alle sammen – blev ført bort – seks ny stillede op – besvimede også – Blazo gav bolden op – understøttet af to indfødte – kunne ikke få bugt med mig – besvimede også – obersten blev båret bort – ville ikke give tabt – tro tjener – Quanko Samba – sidste mand på pletten – solen brændende – boldtræet fuldt af vabler – bolden svedet brun – femhundrede og halvfjerds løb – temmelig udmattet – Quanko samlede sine sidste kræfter – fik bugt med mig – tog mig et bad og gik til middagselskab."

"Men hvad blev der af – hvad var det, han hed?" spurgte en gammel herre.

"Blazo?"

"Nej, den anden."

"Quanko Samba?"

"Ja."

"Stakkels Quanko – forvandt det aldrig – ville ikke stikke op for mig – måtte dog stikke op – der op" – (han pegede mod himlen) – "døde, sir." Her begravede den fremmede sit ansigt i et brunt krus, men om det var for at skjule sin bevægelse eller for at indsuge dets indhold, kunne vi ikke med bestemthed afgøre. Vi ved kun, at han pludselig standsede, trak vejret længe

og dybt og så sig nysgerrigt om, da to af de vigtigste medlemmer af Dingley Dell-klubben nærmede sig Pickwick og sagde:

"Vi er i færd med at indtage et simpelt måltid i *Den Blå Løve*, sir, og håber, at De og Deres venner vil gøre os selskab."

"Til vore venner regner vi naturligvis også mr. –" sagde Wardle med et blik på den fremmede.

"Jingle," sagde den snaksomme herre, idet han straks greb vinket. "Alfred Jingle, Esq., til Ejgård, Inteby."

"Det vil være mig en stor fornøjelse," sagde Pickwick.

"Og mig med," sagde Jingle, idet han stak sin ene arm gennem Pickwicks og den anden gennem Wardles, og hviskede fortroligt til Pickwick: "Forbandet god middag – koldt køkken, men fortræffeligt – kiggede ind i salen i morges – høns og postejer og alt sådan noget – vakre fyre, disse – og velopdragne."

Da der ikke var flere forberedelser at træffe, drog hele selskabet ind i byen i små afdelinger, og efter et kvarters forløb havde alle taget plads i den store sal i værtshuset *Den Blå Løve*. Mr. Dumkins var formand og mr. Luffey viceformand.

Der var en stor del snakken og klirren med knive, gafler og tallerkener, en uophørlig løben omkring af tre tykhovedede opvartere, og en hurtig forsvinden af de kraftige fødemidler på bordet, og al denne larm og forvirring søgte den skæmtsomme Jingle at forhøje efter evne, idet han lavede mindst lige så meget støj som en halv snes almindelige mennesker. Da alle havde spist så meget, de orkede, blev dugen taget af bordet, og der blev sat glas, flasker og dessert frem, mens opvarterne

forsvandt for at vaske op, eller med andre ord, for at redde alle de levninger, de kunne få fingre i.

Under den almindelige lystighed og livlige passiaren, som fulgte, observerede man en lille mand med vigtig, opblæst mine, som om han ville sige: Kom an, om De tør, så skal jeg kanøfle Dem! Han holdt sig meget rolig, idet han kun af og til så sig om, når samtalen gik i stå, som om han tænkte på at komme frem med noget meget vigtigt, og nu og da hostede med umådelig selvfølelse. Under et forholdsvis længere ophold råbte omsider den lille mand meget højtideligt:

"Mr. Luffey."

Der blev påbudt almindelig tavshed, hvorpå denne herre svarede: "Ja, sir."

"Jeg ønsker at henvende nogle ord til Dem, sir, hvis De vil opfordre de tilstedeværende til at fylde deres glas."

Jingle kom med et beskyttende: "Hør, hør!" som blev gentaget af selskabet, og da glassene var blevet fyldt, satte viceformanden under spændt opmærksomhed et dybsindigt ansigt op og sagde: "Mr. Staple har ordet."

"Sir," sagde den lille mand, idet han rejste sig, "jeg ønsker at henvende det, jeg har at sige, til Dem, og ikke til vor højtærede formand, fordi vor højtærede formand i en vis forstand – jeg kan gerne sige i høj grad – er genstand for, hvad jeg har at sige eller, burde jeg måske sige, at – at –"

"Fremføre," bemærkede Jingle.

"– at fremføre," sagde den lille mand. "Jeg takker min ærede ven, hvis han vil tillade mig at kalde ham således" – (fire "Hør!" Det ene ganske sikkert fra Jingle) – "for hans bemærkning. Sir, jeg er en deller – en dingley-deller." (Bifald.) "Jeg kan ikke gøre

krav på den ære at være en ringe del af Muggletons befolkning, og heller ikke, sir, jeg tilstår det åbent, higer jeg efter denne ære, og jeg skal sige Dem hvorfor." (Hør!) "Muggleton indrømmer jeg villigt al den hæder og alle de udmærkelser, det kan gøre krav på; de er alt for velkendte til at behøve nogen støtte eller omtale af mig. Men mens vi mindes, at det var i Muggleton, at en Dumkins og en Podder så lyset, så lad os ikke glemme, at Dingley Dell kan være stolt af en Luffey og en Struggles," (larmende bifald.) "Man tror ikke, at jeg skulle ville nedsætte de førstnævnte herrers fortjenester. Jeg misunder dem den rigdom af følelser, som i dette øjeblik opfylder deres barm (bifald). Enhver af mine ærede tilhørere kender sandsynligvis det svar, som et individ, der – om jeg så må sige – havde nedsat sig i en tønde, gav kejser Alexander: – "Var jeg ikke Diogenes," sagde han, "ville jeg være Alexander." Jeg kan godt tænke mig, at disse herrer kunne sige: "Var jeg ikke Dumkins, ville jeg være Luffey; var jeg ikke Podder, ville jeg være Struggles." (Begejstring.) "Men, mine herrer fra Muggleton, er det kun i cricket, at Deres medborgere indtager en så fremragende plads? Har De aldrig hørt Dumkins og dygtighed nævnt i samme åndedræt? Har De ikke lært at identificere Podder med velstand?" (Stærkt bifald.) "Har De aldrig, når De har kæmpet for Deres rettigheder, Deres friheder, Deres privilegier, været, om end kun et øjeblik, udsat for mørke anelser og fortvivlelse? Og når De således har været modfaldne, har da ikke navnet Dumkins atter i Deres bryst lagt næring til den ild, der nylig var gået ud, og har da ikke et ord af denne mand igen fået den til at brænde lige så klart, som om den aldrig havde været slukket?" (Levende jubel.) "Mine herrer, jeg

opfordrer Dem til at smykke de to navne Dumkins og Podder med en pragtfuld glorie af begejstrede hurraråb."

Her tav taleren, og selskabet begyndte en råben og dundren i bordene, som med korte afbrydelser varede hele den øvrige del af aftenen. Flere skåler blev drukket. Mr. Luffey og mr. Struggles, mr. Pickwick og mr. Jingle blev hver for sig gjort til genstand for højstemte lovtaler og takkede tilbørligt for den dem viste ære.

Så begejstrede vi end er for den ædle sag, vi har helliget os til, ville vi dog have haft en følelse af stolthed, som vi ikke kan udtrykke, og en bevidsthed om at have udrettet noget udødeligt, som vi nu føler os berøvede, hvis vi havde kunnet meddele vore ivrige læsere om end kun det svageste omrids af disse skåltaler. Snodgrass optegnede en stor mængde noter, der upåtvivlelig ville have indeholdt værdifulde oplysninger, hvis ikke ordenes glødende veltalenhed eller vinens ophidsende indflydelse havde gjort hans hånd så usikker, at hans skrift blev næsten og hans stil ganske uforståelig. Ved hjælp af en tålmodig undersøgelse er vi blevet satte i stand til at tyde nogle skrifttegn, der har en svag lighed med talernes navne, og vi kan ligeledes skelne begyndelsen af en vise – der formodes at være blevet sunget af Jingle – hvori ordene "bolle", "tindrende", "rubinrød", "klar" og "vin" ofte gentages med korte mellemrum. Vi tror også, at vi lige i slutningen af noterne kan skelne nogle dunkle hentydninger til "sildesalat", og derpå ordene "koldt" og "udenfor". Men da enhver hypotese, vi kunne bygge på dem, nødvendigvis ikke ville kunne støtte sig på andet end gisninger, føler vi os ikke kaldet til at hengive os til nogen af de betragtninger, som disse ord kunne fremkalde.

Vi vil derfor vende tilbage til Tupman og kun tilføje, at nogle få minutter før klokken tolv den aften hørtes Dingley Dells og Muggletons forsamlede hædersmænd med dyb følelse og udtryk at synge den skønne og rørende fædrelandssang:

Vi går ej hjem før morgen,
vi går ej hjem før morgen,
vi går ej hjem før morgen,
før dagen bryder frem.

8

Der i høj grad bekræfter den sandhed, at den sande kærligheds veje ikke altid er så lige som sporveje.

Dingley Dells stille ensomhed, nærværelsen af så mange blide kvindelige medskabninger og den omhu og bekymring, de lagde for dagen for Tupmans skyld, alt dette virkede mægtigt til at nære og udvikle de ømme følelser, som naturen havde nedlagt så dybt i hans barm, og som nu syntes at være bestemt til at samle sig om en enkelt elskelig genstand. De unge damer var smukke, deres væsen indtagende, deres opførsel mønsterværdig, men der var en værdighed i jomfrutantens åsyn, en mimoseagtig blufærdighed i hendes holdning, en højhed i hendes blik, som de i deres alder ikke kunne gøre krav på, og som udmærkede hende frem for enhver kvinde, som Tupman hidtil havde fæstet sit øje på. At der var noget beslægtet i deres naturer, noget samstemmende i deres sjæle, noget sympatisk i deres hjerter, var klart. Hendes navn var det første, der svævede på hans læber, da han lå såret i græsset, og hendes krampelatter var den første lyd, som ramte hans øre, da han blev ført ind i huset. Men var hendes bevægelse opstået af en kærlig og kvindelig følsomhed, som lige så lidt havde ladet sig undertrykke i ethvert andet tilfælde, eller var den blevet fremkaldt af en varmere og lidenskabeligere følelse, som kun han blandt alle dødelige kunne vække? Det var disse tvivl, som pinte hans hjerne, mens han lå udstrakt på sofaen; det var disse tvivl, som han besluttede straks at få løst.

Det var aften. Isabella og Emily var gået ud at spadsere med Trundle; den døve gamle dame var faldet i søvn i sin lænestol; den tykke drengs snorken trængte med en dump, enstonende lyd ind fra det fjerne køkken; de hævre tjenestepiger stod og drev i køkkendøren, mens de i den behagelige aftentime fjasede i al ærbødighed med nogle plumpe, mandlige væsener, der hørte til gården. Og der sad det interessante par, uænset af alle og uden selv at ænse nogen, kun drømmende om sig selv; der sad de, kort sagt, som et par omhyggeligt sammenlagte glacéhandsker, ganske fortabte i hinanden.

"Jeg har glemt at vande mine blomster," sagde tanten.

"Vand dem nu," sagde Tupman i en overtalende tone.

"De forkøler Dem i aftenluften," indvendte hun ømt.

"Nej, nej," sagde Tupman, idet han rejste sig, "den vil gøre mig godt. Lad mig ledsage Dem."

Hun standsede for at rette på det bind, ynglingens venstre arm hvilede i, og tog derpå hans højre arm og førte ham ud i haven. I den nederste ende af den lå der et lysthus omgivet af kaprifolier, jasminer og slyngplanter, – et af disse yndige tilflugtssteder, som menneskene plejer at indrette til gavn for edderkopper. Frøkenen tog en stor vandkande, som stod i en krog, og ville til at forlade løvhytten. Tupman holdt hende tilbage og drog hende ned ved siden af sig.

"Miss Wardle!" sagde han.

Frøkenen rystede således, at nogle småsten, der havde fundet vej ned i den store vandkande, gav sig til at rasle som en barnerangle.

"Miss Wardle, De er en engel!"

"Gud, mr. Tupman!" udbrød Rachel, så blussende rød som vandkanden selv.

"Jo!" sagde den veltalende pickwickianer, "jeg ved det kun alt for godt."

"Folk siger jo, at alle damer er engle," mumlede hun spøgende.

"Hvad kan De da være, eller hvad kan jeg uden formastelighed sammenligne Dem med?" svarede Tupman. "Hvor findes den kvinde, der ligner Dem? Hvor ellers kunne jeg håbe at unde en så sjælden forening af fortræffelighed og skønhed? Hvor ellers kunne jeg søge at – o!"

Her standsede Tupman og trykkede den hånd, som omsluttede hanken på den lyksalige vandkande.

Hun vendte hovedet bort.

"Mændene er så troløse," hviskede hun blidt.

"Ja, det er de," udbred Tupman, "men ikke alle. Der lever i det mindste én, som er uforanderlig – én, som ville glæde sig ved at kunne hellige Deres lykke hele sin tilværelse – som kun lever i Deres blik – kun ånder i Deres smil – kun bærer livets tunge byrde for Deres skyld."

"Findes der virkelig en sådan person?"

"Ja, der gør," sagde den fyrige Tupman. "Her er han, miss Wardle."

Og førend hun anede hans hensigt, var han sunket på knæ for hendes fødder.

"Rejs Dem op, mr. Tupman," sagde Rachel.

"Aldrig!" var det modige svar. "O Rachel!" – Han greb hendes hånd uden modstand, og idet han trykkede den til sine læber, faldt vandkanden på jorden. "O Rachel, sig, at De elsker mig!"

"Mr. Tupman," sagde frøkenen med bortvendt hoved, "jeg kan næppe udtale ordene, men – men – De er mig ikke ganske ligegyldig."

Ikke så snart havde Tupman hørt denne tilståelse, før han gav sig til at gøre, hvad hans begejstring drev ham til at gøre, og hvad, så vidt vi ved – for vi er kun lidet bevandrede i slige materier – folk under sådanne omstændigheder altid gør. Han sprang op, lagde sin arm om hendes hals og trykkede talrige kys på hendes læber, som hun, efter tilsyneladende passende modstand og uvilje, modtog med en sådan sindsro, at det er umuligt at sige, hvor mange flere Tupman ville have givet hende, hvis hun ikke pludselig havde gjort et højst naturligt sæt og i en forskrækket tone udbrudt:

"Mr. Tupman, vi bliver beluret! Vi er opdaget!"

Tupman så sig om. Der stod den tykke dreng, aldeles ubevægelig, og stirrede med sine store, runde øjne ind i lysthuset, men uden det ringeste udtryk i sit ansigt, som selv den mest drevne fysiognom kunne have kaldt forbavselse, nysgerrighed eller nogen anden kendt lidenskab, der bevæger det menneskelige bryst. Tupman stirrede på den tykke dreng, og den tykke dreng stirrede på ham, og jo længere Tupman iagttog den fuldstændige tomhed i den tykke drengs ansigt, des mere overbevist blev han om, at han enten ikke vidste eller ikke fattede noget af det, der var foregået. Under dette indtryk sagde han meget bestemt til ham:

"Hvad vil du her?"

"Aftensbordet er dækket, sir," var svaret.

"Kom du lige nu?" spurgte Tupman med et gennemborende blik.

"Ja," svarede den tykke dreng.

Tupman så atter vist på ham, men han ikke så meget som blinkede med øjnene eller fortrak en mine. Tupman tog frøkenens arm og gik hen til huset; den tykke dreng fulgte bagefter.

"Han ved slet ikke, hvad der er sket," hviskede Tupman.

"Nej," sagde frøkenen.

Der hørtes en lyd ligesom af et halvkvalt latterkluk. Tupman vendte sig pludselig om. Nej, det kunne ikke have været den tykke dreng; der sporedes ikke et glimt af lystighed eller af noget som helst andet end mad i hele hans ansigt.

"Han må have sovet," hviskede Tupman.

"Det tvivler jeg slet ikke om," svarede frøkenen. Derpå lo de begge hjerteligt. Tupman tog fejl. Den tykke dreng havde for første gang ikke sovet. Han havde været vågen, lysvågen ved det, der var foregået.

Man spiste til aften uden at gøre noget forsøg på en almindelig samtale. Den gamle dame var gået i seng; Isabella helligede sig udelukkende til Trundle; frøkenens opmærksomhed forbeholdtes alene Tupman, og Emilys tanker syntes optaget af en fjern genstand – muligvis var de hos den fraværende Snodgrass.

Klokken var slået elleve – tolv – ét, og herrerne var endnu ikke kommet. Skræk stod at læse i alles ansigt. Skulle de være blevet overfaldet og plyndret? Skulle man sende folk med lygter ud efter dem? Eller skulle man – tys, der kom de? Hvad mon der havde opholdt dem så længe? Man hørte en fremmed stemme! Hvem kunne det være? De ilede ud i køkkenet, hvor

natteravnene havde forføjet sig hen, og fik straks noget mere end et glimt af sagens sande sammenhæng at se.

Pickwick stod med hænderne i lommen og hatten trykket ned over det venstre øje og støttede sig til køkkenbordet, idet han rokkede med hovedet fra den ene side til den anden og uafbrudt smilede så venligt og rart, uden at have nogen synlig grund dertil; gamle Wardle stod med blussende kinder og trykkede en fremmed herre i hånden under forsikringer om evigt venskab; Winkle, der støttede sig til det gamle stueur, nedkaldte med mat stemme forbandelsen over enhver, som ville finde det passende at anmode ham om at gå i seng den aften, og Snodgrass var sunket ned på en stol med et udtryk af den ynkeligste og mest håbløse jammer, som nogen dødelig kan tænke sig, malet i ethvert træk i hans udtryksfulde ansigt.

"Er der noget i vejen?" spurgte damerne.

"Der er intet i vejen," svarede Pickwick. "Vi – vi har – det alle godt. Hør, Wardle, har vi det ikke godt, hvad?"

"Det skulle jeg mene," svarede den glade vært. "Se her, børnlille, det er min ven, mr. Jingle – mr. Pickwicks ven, mr. Jingle, der er kommet – på et lille besøg."

"Er der noget i vejen med Snodgrass?" spurgte Emily meget bekymret.

"Ingenting i vejen, frøken," svarede den fremmede, "cricket-middag – herligt selskab – ypperlige viser – gammel portvin – rødvin – god – meget god – vin – vin."

"Det var ikke vinen," mumlede Snodgrass med hæs stemme. "Det var laksen." (Hvorledes det nu er eller ikke, så er det i den slags tilfælde aldrig vinen).

"Var det ikke bedst, at De kom i seng?" spurgte tjenestepigen. "To af karlene kunne jo bære herrerne ovenpå."

"Jeg går ikke i seng," sagde Winkle bestemt.

"Ingen levende karl skal bære mig," sagde Pickwick trodsigt og blev ved at smile ligesom før.

"Hurra!" gispede Winkle mat.

"Hurra!" gentog Pickwick, idet han tog sin hat af og daskede den i gulvet, samt som en vanvittig kastede sine briller hen i køkkenet, over hvilken humoristiske bedrift han lo himmelhøjt.

"Lad os – få – en – flaske til!" råbte Winkle, idet han begyndte i en meget lydelig og endte i en meget svag tone. Hans hoved sank ned på hans bryst, og idet han mumlede, at han var fuldt og fast bestemt på ikke at ville gå i seng og kom med en blodtørstig beklagelse over, at han ikke "havde gjort det af med gamle Tupman" om morgenen, faldt han i søvn. I denne tilstand blev han båret op på sit værelse af to unge kæmper under tilsyn af den tykke dreng, til hvis beskyttende omsorg Snodgrass kort efter betroede sin egen person. Pickwick modtog Tupmans fremrakte arm og forsvandt blidelig og smilende mere end ellers, og efter at Wardle havde taget en så rørende afsked med hele familien, som om han i samme øjeblik skulle føres til retterstedet, overdrog han Trundle den ære at følge med ovenpå og trak sig tilbage med et såre frugtesløst forsøg på at se imponerende værdig og højtidelig ud.

"Hvilket uhyggeligt optrin!" sagde frøkenen.

"Modbydeligt!" udbrød begge de unge damer.

"Skrækkeligt, skrækkeligt!" sagde Jingle med en alvorlig mine; han var omtrent halvanden flaske forud for enhver af sine kammerater. "Fælt syn – meget fælt!"

"Det er en net mand!" hviskede tanten til Tupman.

"Han ser godt ud," hviskede Emily Wardle.

Tupman tænkte på enken i Rochester og blev urolig. Samtalen i den næste halve time var ikke af en sådan natur, at den kunne berolige hans ængstede sind. Den nye gæst var meget snaksom, og mængden af hans anekdoter kunne kun overgås af hans udsøgte artighed. Tupman følte, at jo mere Jingles stjerne steg, des mere dalede hans egen. Hans latter var tvungen, hans lystighed forstilt, og da han omsider lagde sine bankende tindinger på hovedpuden, tænkte han med rædsom glæde på, hvilken tilfredsstillelse det ville være ham i dette øjeblik at have Jingles hoved mellem dynen og madrassen.

Den utrættelige fremmede stod tidligt op næste morgen, og skønt hans venner blev liggende, overvældede af den foregående nats udskejelser, lykkedes det dog hans anstrengelser at fremkalde munterhed ved frokostbordet. Hans bestræbelser var i den grad heldige, at selv den døve gamle dame absolut ville have et par af hans bedste indfald gentaget gennem hørerøret og nedlod sig til at bemærke til frøkenen, at "han" – Jingle – "var en rigtig gavstrik," en bemærkning, som samtlige tilstedeværende ubetinget tiltrådte.

På de smukke sommermorgener plejede den gamle dame på følgende måde at gå ned i det lysthus, hvor Tupman nys havde udmærket sig: Først tog den tykke dreng fra en knage bag den gamle dames sovekammerdør en lille sort silkekyse, et varmt bomuldssjal og en tyk stok med et stort håndtag, og når den gamle dame i ro og mag havde taget kysen og sjalet på, støttede hun sig med den ene hånd på stokken og med den anden på den tykke drengs skulder og gik langsomt ned til lysthuset. Den

tykke dreng forlod hende her, mens hun en halv times tid nød den friske luft, så kom han igen og førte hende tilbage til huset.

Den gamle dame var meget pedantisk, og da denne ceremoni var blevet iagttaget i tre somre uden mindste afvigelse fra den en gang vedtagne form, blev hun ikke så lidt forbavset ved netop denne morgen at se, at den tykke dreng, i stedet for at forlade lysthuset, gik et par skridt uden for det, så sig omhyggeligt om til alle sider og derpå listede sig tilbage til hende med en meget hemmelighedsfuld mine.

Den gamle dame var frygtsom – hvilket de fleste gamle damer er – og hun troede først, at den pluskæbede dreng ville øve vold mod hende for at tage hendes småpenge. Hun ville gerne have råbt om hjælp, men alder og svagelighed havde for længe siden berøvet hende evnen til at råbe, hvorfor hun iagttog hans bevægelser med den største skræk, som ingenlunde blev mindre, da han gik ganske tæt hen til hende og i en altereret og, som det forekom hende, truende tone råbte hende ind i øret: "Missus!"

Nu traf det sig således, at Jingle i dette øjeblik spadserede i haven tæt ved lysthuset. Også han hørte råbet "Missus" og blev stående for at høre mere. Hertil havde han tre grunde. For det første havde han ikke andet at gøre og var nysgerrig; dernæst var han ingenlunde samvittighedsfuld, og endelig skjultes han af nogle blomstrende buske. Der stod han altså og lyttede.

"Hør, Joe," sagde den skælvende gamle dame, "jeg har altid været god imod dig. Du er altid blevet godt behandlet. Du har aldrig haft for meget at gøre og altid fået nok at spise."

Den sidste sætning ramte den tykke dreng på hans ømmeste sted. Han syntes rørt, da han med eftertryk sagde: "Ja, det har

jeg."

"Hvad vil du da nu?" spurgte hun noget modigere.

"Få hårene til at rejse sig på Deres hoved."

Dette lød som en meget blodtørstig måde at vise sin taknemmelighed på, og da den gamle dame ikke ganske fattede, ved hvilke midler dette resultat skulle opnås, blev hun lige så forskrækket som før.

"Hvad tror De, jeg så her i lysthuset i aftes?" spurgte drengen.

"Vorherre bevares! Hvad så du?" udbrød den gamle dame, forfærdet over den fyldige ynglings højtidelige væsen.

"Den fremmede herre – han, som blev såret i armen – kyssede og krammede –"

"Hvem, Joe, hvem? Da vel ingen af tjenestepigerne, vil jeg håbe?"

"Værre endnu!" brølede den tykke dreng damen i øret.

"Da vel ingen af mine niecer?"

"Værre endnu."

"Værre endnu, Joe?" sagde den gamle dame, som havde anset dette for toppunktet af menneskelig nederdrægtighed. "Hvem var det, Joe? Jeg vil vide det."

Den tykke dreng så sig forsigtigt om og råbte, efter at have spejdet tilstrækkeligt, den gamle dame i øret: "Miss Rachel."

"Hvad?" skreg den gamle dame med skingrende stemme. "Tal højere."

"Miss Rachel!" brølede den tykke dreng.

"Min egen datter?"

Den mængde nik, den tykke dreng bekræftede sit udsagn med, satte hans tykke kinder i en buddingagtig bevægelse.

"Og hun tillod ham det?" udbrød den gamle dame.

Den tykke dreng grinede smørret, idet han sagde: "Hun kyssede ham igen."

Hvis Jingle kunne have set det udtryk, som den gamle dames ansigt fik ved denne meddelelse, ville sandsynligvis et pludseligt udbrud af latter have røbet, at han var så tæt ved lysthuset. Han lyttede opmærksomt. Brudstykker af forbitrede sætninger, som f.eks.: "Uden min tilladelse!" – "I hendes alder" – "Et stakkels gammelt fruentimmer ligesom jeg" – "Kunne dog have ventet, til jeg var død," osv. nåede hans øren, og derpå hørte han den tykke drengs støvlehæle i gruset, da han gik og lod den gamle dame være alene.

Det var måske et mærkeligt træf, men ikke des mindre en kendsgerning, at Jingle fem minutter efter sin ankomst til Manor Farm den foregående dag havde besluttet at belejre frøkenens hjerte. Han havde et tilstrækkeligt skarpt blik til at se, at hans flotte væsen på ingen måde var den skønne genstand for hans angreb ubehageligt, og han havde den allerstærkeste formodning om, at hun besad det væsentligste af alt, en lille formue. At det var en bydende nødvendighed for ham på en eller anden måde at stikke sin rival ud, så han øjeblikkelig, og han besluttede straks uden et øjebliks opsættelse at træffe nogle forberedende skridt med dette mål for øje. Fielding siger et sted, at manden er ild og kvinden blår, og at mørkets fyrste stikker dem i brand. Jingle vidste, at unge mænd er det samme for jomfrutanten, som brændende gas for krudt, og besluttede uopholdeligt at prøve virkningen af en sprængning.

Grublende over denne vigtige beslutning krøb han frem af sit skjul og nærmede sig, dækket af buskene, huset. Lykken syntes at ville fremme hans plan. Tupman og de andre herrer gik ud af

haven gennem sideporten, netop som han dukkede frem, og de unge damer, vidste han, var gået ud at spadsere. Farvandet var altså åbent. Døren til dagligstuen stod på klem. Han kiggede ind; jomfrutanten sad og strikkede. Han hostede, hun så op og smilte. Tvivlrådighed var ikke noget, som lå i Jingles karakter. Han lagde hemmelighedsfuldt fingeren på læberne, gik ind og lukkede døren.

"Miss Wardle," sagde han med påtaget alvor, "jeg forstyrrer Dem – kort bekendtskab – tiden er kostbar – uden omsvøb – alt er opdaget."

"Min herre!" sagde jomfrutanten forbavset over dette uventede besøg og halvvejs ængstelig for, at han ikke var ved sine fulde fem.

"Tys!" sagde Jingle med en teaterhvisken, "tyk dreng – bacchuskinder – store øjne – slyngel!" Her rystede han betydningsfuldt på hovedet, og frøkenen skælvede af angst.

"De mener formodentlig Joe?" sagde damen, idet hun gjorde sig umage for at synes fattet.

"Ja – fordømt unge, den Joe – lumsk hund, den Joe – fortalte den gamle dame – gamle dame rasende, vild, fra forstanden – lysthus – Tupman – kysset og krammet – alt sådant noget – hvad behager?"

"Mr. Jingle," sagde jomfrutanten, "er De kommet for at fornærme mig –"

"Slet ikke – på ingen måde," svarede den uforstyrrelige Jingle. "Hørte ham fortælle det – kom for at underrette Dem om faren – tilbyde min tjeneste – standse snakken. Men Gud bevares – tror, det er en fornærmelse – går min vej" – og han vendte sig om som for at udføre truslen.

"Hvad skal jeg gøre?" sagde den stakkels gamle jomfru og brast i gråd. "Min broder bliver rasende."

"Naturligvis," sagde Jingle, "umådelig rasende."

"Ak, mr. Jingle, hvad skal jeg sige?" udbrød jomfrutanten på ny, badet i tårer.

"Sig, han har drømt det," svarede Jingle koldblodigt.

Et glimt af trøst fo'r gennem jomfrutantens sjæl ved dette råd. Jingle bemærkede det og benyttede sin fordel.

"Pyh! – intet er lettere – slubbert af dreng – elskværdig kvinde – tykke dreng prygl – man tror Dem – ende på historien – alt i orden."

Om nu sandsynligheden for at undgå følgerne af denne ubetimelige opdagelse virkede velgørende på jomfrutantens følelser, eller om det, at hun hørte sig selv blive kaldt en "elskværdig kvinde," formildede bitterheden af hendes smerte, ved vi ikke. Hun rødmede lidt og sendte Jingle et taknemmeligt blik. Denne indsmigrende herre sukkede dybt, fæstede sine øjne et par minutter på jomfrutantens ansigt, gjorde en teatralsk bevægelse og sænkede atter blikket.

"De synes modfalden, mr. Jingle," sagde damen med en deltagende stemme. "Må jeg vise min taknemmelighed for Deres venlige mellemkomst ved at spørge om årsagen dertil, da jeg så muligvis kunne fjerne denne årsag?"

"Ha!" udbrød Jingle med en ny gestus, "fjerne! Fjerne min sorg! Og De skænker Deres kærlighed til en mand, som er ufølsom for denne salighed – ja, som endog tænker på at vinde en broderdatter af det væsen, som – dog nej; han er min ven; jeg vil ikke afsløre hans nedrighed. Miss Wardle – farvel!"

Ved slutningen af denne tale, den mest sammenhængende, som Jingle nogen sinde havde holdt, dækkede han sine øjne med den tidligere omtalte levning af et lommetørklæde og vendte sig hen imod døren.

"Bliv, mr. Jingle!" sagde jomfrutanten med kraft. "De har gjort en hentydning til mr. Tupman. Forklar Dem!"

"Aldrig!" udbrød Jingle med en fagmæssig, dvs. teatralsk mine, og for at vise, at han ikke ønskede at blive yderligere udspurgt, rykkede han en stol nærmere hen til jomfrutanten og satte sig.

"Mr. Jingle," sagde tanten, "jeg besværger, jeg bønfalder Dem. Er der en skrækkelig hemmelighed, som står i forbindelse med mr. Tupman, så åbenbar den."

"Kan jeg," sagde Jingle og fæstede sine øjne på tantens ansigt, "kan jeg se – elskværdigt væsen – opofret på alteret – hjerteløs gerrighed!" Han syntes at kæmpe nogle sekunder med modstridende følelser og sagde derpå med dæmpet, dyb stemme: "Tupman bryder sig kun om Deres penge."

"Den usling!" udbrød jomfrutanten med energisk harme. Jingles tvivl var løst; hun havde penge!

"Hvad værre er," sagde Jingle, "han elsker en anden."

"En anden!" udbrød den gamle jomfru. "Hvem?"

"Lille dame – sorte øjne – miss Emily."

Der var et øjebliks tavshed.

Var der nogen i hele den vide verden, jomfrutanten nærede den dybeste og mest rodfæstede skinsyge imod, så var det denne niece. Hendes ansigt og hals dækkedes med en dyb rødme, og hun slog med nakken for at udtrykke sin

ubeskrivelige foragt. Endelig fo'r hun op, bed sig i de tynde læber og sagde:

"Det er umuligt. Jeg vil ikke tro det."

"Hold øje med dem," sagde Jingle.

"Det skal jeg," sagde tanten.

"Iagttag hans øjekast."

"Det vil jeg."

"Hans hvisken."

"Ja!"

"Han sætter sig ved siden af hende ved bordet."

"Lad ham det."

"Han vil sige hende smukke ting."

"Lad ham det."

"Han vil vise hende al mulig opmærksomhed."

"Lad ham det."

"Og han vil ignorere Dem."

"Ignorere mig!" skreg jomfrutanten. "Ignorere mig?" Og hun dirrede af ærgrelse og harme.

"Vil De overbevise Dem om det?" spurgte Jingle.

"Ja."

"Vil De være fast?"

"Ja."

"Og ikke tage ham siden?"

"Aldrig."

"Men tage en anden?"

"Ja."

"Det skal De!"

Jingle faldt på knæ, blev liggende i fem minutter og rejste sig op som jomfrutantens erklærede tilbeder, dog på det vilkår, at

Tupmans forræderi blev klart og tydeligt.

Bevisbyrden påhvilede Alfred Jingle, og endnu samme dag ved middagsbordet tilvejebragte han sine beviser. Jomfrutanten ville ikke tro sine egne øjne. Tracy Tupman sad ved siden af Emily, koketterende, hviskende og smilende og tog helt luven fra mr. Snodgrass. Ikke et ord, ikke et blik, ikke en mine skænkede han sit hjertes udkårne fra den foregående aften.

"Den fordømte dreng!" tænkte den gamle mr. Wardle. Han havde hørt historien af sin moder. "Den fordømte dreng! Han må have sovet. Det er alt sammen snak."

"Forræder!" tænkte jomfrutanten. "Den kære mr. Jingle har ikke bedraget mig. Å, hvor jeg hader den usling!"

Den efterfølgende samtale kan tjene til at forklare denne uforklarlige forandring i Tupmans opførsel.

Tiden var om aftenen, skuepladsen haven. Der gik to skikkelser i en sidegang; den ene var temmelig lille og fø'r, den anden temmelig høj og smækker. Det var Tupman og Jingle. Den føre skikkelse indledede samtalen.

"Hvorledes bar jeg mig ad?" spurgte han.

"Ypperligt – fortræffeligt – kunne ikke have spillet bedre selv – De må gentage forestillingen i morgen – hver aften – til De får nærmere besked."

"Ønsker Rachel det endnu stadig?"

"Naturligvis – hun holder ikke af det – men det må gøres – afvende mistanken – bange for sin broder – siger, der er intet andet for – endnu nogle få dage – når de gamle er blevet trygge – sætte kronen på Deres lykke."

"Har De noget bud til mig fra hende?"

"Hilsener – kærligste hilsener – uforanderlig kærlighed. Skal jeg sige hende noget fra Dem?"

"Kære ven," svarede den godtroende Tupman og greb varmt "den kære vens" hånd, "bring hende min bedste hilsen; sig hende, hvor tungt det falder mig at forstille mig; sig alt muligt kærligt til hende, men tilføj, at jeg godt fatter nødvendigheden af at følge det råd, hun i formiddags gav mig gennem Dem. Sig, at jeg bifalder hendes klogskab og beundrer hendes forstandige optræden."

"Det skal jeg. – Mere?"

"Nej, tilføj kun, hvor inderligt jeg længes efter den tid, da jeg skal kalde hende min, og al forstillelse er overflødig."

"Skal ske, skal ske. Ellers intet?"

"O min ven," sagde den stakkels Tupman og greb atter sin ledsagers hånd, "modtag min varmeste tak for Deres uegennyttige godhed og tilgiv mig, om jeg nogen sinde, om end kun i tankerne, har vist Dem den uretfærdighed at tro, at De ville stå mig i vejen. Kære ven, hvorledes kan jeg nogen sinde gengælde Dem dette?"

"Tal ikke om det," svarede Jingle. Han standsede pludselig, som om han med ét huskede på noget, og sagde:

"Det er sandt, kan De undvære ti pund? – Ganske særligt øjemed – får dem igen om tre dage."

"Jo, det kan jeg ganske bestemt," svarede Tupman i sin overstrømmende følsomhed. "Tre dage, sagde De?"

"Kun tre dage – så er alting overstået – ikke længere i forlegenhed."

Tupman talte pengene op i sin ledsagers hånd, og denne stak dem i lommen, mens de gik hen mod huset.

"Vær forsigtig," sagde Jingle, "ikke et blik!"

"Ikke et øjekast!"

"Ikke en stavelse!"

"Ikke en lyd!"

"Al mulig opmærksomhed mod niecen – alt andet end venlig mod tanten – eneste måde at narre de gamle."

"Jeg skal nok spille min rolle godt," sagde Tupman.

"Og jeg også min," sagde Jingle ved sig selv, da de trådte ind i huset.

Forestillingen ved middagsbordet blev gentaget om aftenen og de tre følgende middage og aftener. Den fjerde dag var værten i det ypperligste humør, for han havde overbevist sig om, at beskyldningen mod Tupman var ugrundet. Og Tupman var ligeledes i perlehumør, for Jingle havde sagt ham, at han snart ville nå sine længslers mål. Og Pickwick var det, for han var sjældent anderledes. Og Snodgrass var det ikke, for han var skinsyg på Tupman. Men den gamle dame var det, for hun havde vundet i whist. Og Jingle og miss Wardle var det af grunde, der er af så stor betydning for denne mærkelige historie, at de må omtales i et særskilt kapitel.

9

Opdagelse og forfølgelse.

Aftensmaden var anrettet, stolene sat til bordet, flasker, kander og glas opstillet på skænken, og alt tydede på, at de selskabeligste timer i det hele døgn nu nærmede sig.

"Hvor er Rachel?" spurgte Wardle.

"Ja, og Jingle?" tilføjede Pickwick.

"Ih ja," sagde værten, "det undrer mig, at jeg ikke har savnet ham før. Jeg tror såmænd ikke, jeg har hørt hans stemme i de sidste to timer. Ring på klokken, lille Emily."

Det skete, og den tykke dreng kom ind.

"Hvor er miss Rachel?" Det kunne han ikke sige.

"Hvor er mr. Jingle?" Det vidste han ikke.

Alle blev forundrede. Det var sent, klokken var over elleve. Tupman lo i skægget. De havde spadseret et eller andet sted for at tale om ham. Ha, ha, ha! Ypperligt indfald det – mageløst!

"Det er det samme," sagde Wardle, "de kommer sikkert snart. Jeg venter aldrig på nogen med aftensmaden."

"Fortræffelig, beundringsværdig regel, den," sagde Pickwick.

"Kom nu og sæt Dem," sagde værten.

"Mange tak," sagde Pickwick, og de satte sig til bords. På bordet stod en gigantisk oksesteg, og Pickwick blev forsynet med en dygtig portion af den. Ligesom han havde ført gaflen til sine læber og ville til at åbne munden for at stikke et stykke steg i den, hørtes pludselig en summen af mange stemmer ude i køkkenet. Han standsede og lagde gaflen fra sig. Wardle standsede ligeledes og slap uvilkårligt forskærerkniven, som

blev siddende i stegen. Han så på Pickwick. Pickwick så på ham.

Ude i gangen hørtes tunge trin; dagligstuedøren blev revet op, og den karl, som ved Pickwicks ankomst havde børstet hans støvler, styrtede ind i stuen, fulgt af den tykke dreng og hele det øvrige tyende.

"Hvad pokker skal alt det sige?" udbrød værten.

"Der er da vel aldrig ild i køkkenskorstenen?" spurgte den gamle dame.

"Gud nej, bedstemoder!" skreg begge de unge damer.

"Hvad er der på færde?" råbte husets herre.

"De er væk, herre! Stukket af!"

Ved disse ord så man Tupman lægge kniv og gaffel fra sig og blive meget bleg.

"Hvem er væk?" spurgte Wardle barsk.

"Mr. Jingle og miss Rachel, med ekstrapost fra *Den Blå Løve* i Muggleton. Jeg var der, men kunne ikke stoppe dem, og derfor løb jeg hjem for at fortælle det."

"Og jeg har betalt rejseomkostningerne!" sagde Tupman og sprang op som en rasende. "Han fik ti pund af mig! – Stop ham! – Han har snydt mig! – Jeg tåler det ikke! – Jeg holder på min ret, Pickwick! – Jeg tåler det ikke!"

Og med forskellige lignende, usammenhængende udbrud fo'r den ulykkelige mand om i stuen.

"Gud fri og bevare os!" udbrød Pickwick og betragtede sin vens forunderlige fagter med gru og forundring. "Han er gået fra forstanden! Hvad skal vi gøre?"

"Gøre?" sagde den kraftige gamle vært, som kun lagde mærke til det sidste ord af sætningen. "Spænde hesten for giggen! Jeg

tager ekstrapost i *Løven* og forfølger dem øjeblikkelig. Men," udbrød han, da karlen løb ud for at besørge dette, "hvor er den slyngel Joe?"

"Her er jeg, men jeg er ingen slyngel," svarede en stemme. Det var den tykke drengs.

"Lad mig få fat i ham, Pickwick!" råbte Wardle, idet han fo'r løs mod den ulykkelige yngling. "Han har ladet sig bestikke af den skurk Jingle til at lede mig på vildspor ved at fortælle en røverhistorie om min søster og Deres ven Tupman!" (Her sank Tupman ned på en stol.) "Lad mig få fat i ham!"

"Nej, lad ham ikke!" skreg alle fruentimmerne, over hvis skrig den tykke drengs hulken tydeligt kunne høres.

"Jeg lader mig ikke holde tilbage!" råbte den gamle mand. "Tag Deres hænder til Dem, Winkle! Slip mig, Pickwick!"

Det var et skønt syn i dette stridens og forvirringens øjeblik at se det rolige og filosofiske, skønt af anstrengelse noget ophidsede udtryk i Pickwicks ansigt, da han stod med sine arme fast slyngede om deres fyldige værts omfangsrige liv for således at lægge en dæmper på hans heftighed, mens den tykke dreng blev knubset og puffet og skubbet ud af værelset af de tilstedeværende kvinder. Ikke så snart var han borte, førend karlen kom ind for at melde, at giggen var klar.

"Lad ham ikke rejse alene!" skreg damerne. "Han gør en ulykke på en eller anden!"

"Jeg følger med ham," sagde Pickwick.

"De er en brav fyr, Pickwick," sagde værten og trykkede hans hånd. "Emma, giv mr. Pickwick et uldent tørklæde om halsen, skynd dig. Hjælp jeres bedstemoder, pigebørn; hun er besvimet. Nå, er De så færdig?"

Da Pickwicks mund og hage i en fart var blevet indhyllet i et stort tørklæde, hans hat sat på hans hoved, og hans kappe lagt på hans arm, svarede han ja.

De sprang op i vognen.

"Slip tømmen, Tom," råbte værten, og af sted kørte de ned ad den snævre vej, idet de skumplede frem og tilbage mellem hjulsporene og tørnede mod gærderne på begge sider, som om de hvert øjeblik skulle gå i stykker.

"Hvor stort forspring har de?" råbte Wardle, da de kørte op for døren af *Den Blå Løve*, hvor en lille skare mennesker, hvor sent det end var, havde samlet sig.

"Ikke over tre kvarter," var det enstemmige svar.

"En firspænder lige på stedet! – Frem med hestene! Sæt giggen ind bagefter. Rap jer, karle!" råbte værten. "Muntert nu, skynd jer!"

Bort fo'r staldkarlene og drengene. Lygterne tindrede, mens folkene løb frem og tilbage; hestehovene trampede på den ujævne stenbro i gården; vognen rumlede, da den blev trukket ud af skuret, og over alt var der larm og travlhed.

"Nå, kommer den vogn ud i aften?" råbte Wardle.

"Nu kommer den, sir," svarede staldkarlen.

Vognen kom frem, hestene spændtes for, postillonerne sprang op, og de rejsende satte sig op.

"Hører I – vi må nå den næste station på mindre end en halv time!" råbte Wardle. "Af sted med jer!"

Postillonerne brugte pisk og sporer, staldkarlene råbte hurra, og afsted gik det over stok og sten.

"En net stilling," tænkte Pickwick, da han havde fået et øjebliks tid til eftertanke. "En net stilling for Pickwick-klubbens

generalpræsident. En fugtig postvogn – fremmede heste – flere mil i timen – og det klokken tolv om natten!"

De første fem kilometer blev der ikke mælet et ord af nogen af de to herrer, da de begge var alt for hensunkne i deres egne tanker til at kunne sige noget. Men da de var nået så vidt, og hestene, som nu var blevet gennemvarme, begyndte at hale rigtigt ud, blev Pickwick så oplivet af den raske fart, at han ikke længere kunne holde sig aldeles tavs.

"Vi indhenter dem da ganske sikkert," sagde han.

"Det vil jeg håbe," svarede hans rejsefælle.

"En dejlig nat!" sagde Pickwick med et blik på månen, som skinnede klart.

"Det er netop det gale ved det," svarede Wardle, "for de har hele fordelen ved det til at få forspring for os, mens vi går glip af det. Om en time er den nede."

"Bliver det ikke temmelig ubehageligt at køre i en sådan fart i mørket?" spurgte Pickwick.

"Jo," svarede hans ven.

Pickwicks midlertidige glade stemning blev noget kølnet, da han overvejede ulemperne og farerne ved den tur, som han så ubetænksomt havde indladt sig på. Af disse betragtninger blev han vækket ved et lydeligt råb af postillonen på forhesten.

"Hov, hov, hov!" råbte denne.

"Hov, hov, hov!" råbte den anden.

"Hov, hov, hov!" sagde gamle Wardle selv helt livligt, med hovedet og den halve krop ude af vognen.

"Hov, hov, hov!" råbte Pickwick i kor med de andre, skønt han ikke havde mindste tanke om dette råbs betydning. Og under alle fires hov-hov holdt vognen.

"Hvad er der i vejen?" spurgte Pickwick.

"Der er et led her, hvor vi kan få noget at vide om flygtningene," svarede gamle Wardle.

Efter fem minutters forløb, hvor der uophørligt var blevet råbt og banket, kom en gammel mand, kun iført skjorte og benklæder, ud af bomhuset og åbnede leddet.

"Hvor længe er det siden, at en postvogn kom her forbi?" spurgte mr. Wardle.

"Hvor længe det er siden?"

"Ja."

"Å, det ved jeg ikke så nøje. Det er ikke så længe siden, og det er heller ikke så kort siden – det er måske midt imellem."

"Er der i det hele taget kommet en postvogn her forbi?"

"Ja."

"Hvor længe er det siden, min ven?" spurgte Pickwick. "En time?"

"Ja, det er det nok," svarede manden.

"Eller to timer?" spurgte postillonen på stanghesten.

"Ja, det kunne nok være muligt," svarede manden tøvende.

"Kør til, folk," råbte den hidsige, gamle Wardle, "og spild ikke mere tid på det gamle fæ!"

"Fæ!" udbrød den gamle mand med et grin, mens han stod midt på vejen med leddet halvt lukket og så efter vognen, der hurtigt tabte sig i det fjerne. "Ikke så meget fæ endda. Du har spildt ti minutter her og er lige så klog, som da du kom. Hvis enhver mand på vejen, der får et guldstykke stukket ud, fortjener det halvt så godt, får du ikke fat på den anden vogn på denne side Mikkelsdag, du gamle tyksak."

Og med et langt grin lukkede den gamle mand leddet, gik igen ind og stængede døren efter sig.

Imidlertid nærmede vognen sig med umindsket fart skiftestedet. Månen var, som mr. Wardle havde forudsagt, nær ved at gå ned; store lag af sorte, tunge skyer, som lidt efter lidt havde bredt sig ud på himlen, dannede nu en eneste sort masse, og store regndråber, som af og til slog mod vinduerne på vognen, syntes at varsle, at det snart ville blive uroligt vejr. Også blæsten, som de havde lige imod sig, piskede i rasende vindstød ned ad den smalle vej og hylede sørgeligt mellem træerne ved siden af stien. Pickwick trak sin kappe tættere sammen, trykkede sig fastere ind i det ene hjørne af vognen og faldt i en dyb søvn, som han først blev vækket af, ved at vognen holdt, og ved lyden af staldmesterens klokke og det lydelige råb:

"Heste straks!"

Men her indtraf en standsning. Postillonerne sov med en så gådefuld fasthed, at det tog fem minutter pr. styk at vække dem. Staldmesteren havde, Gud ved hvorledes, forlagt nøglen til stalden, og selv, da den var fundet, lagde hans to søvnige medhjælpere galt seletøj på hestene, hvorfor den hele proces med at lægge tøjet på måtte gøres om igen. Havde Pickwick været alene, ville disse mangfoldige hindringer straks ganske have gjort ende på forfølgelsen; men gamle Wardle lod sig ikke så let afskrække, og han brugte sig med en så god vilje, idet han snart trak i en karl, snart puffede til en anden, spændte en rem hist og løsnede en strop her, at vognen blev færdig i langt kortere tid, end man fornuftigvis kunne have ventet under så vanskelige omstændigheder.

De fortsatte rejsen, men udsigterne var alt andet end opmuntrende. Den næste station var tre mil derfra, natten mørk, blæsten stærk, og regnen skyllede ned i strømme, det var umuligt at skyde nogen stærk fart imod så mange hindringer. Klokken var allerede næsten ét, og det varede henved to timer, førend de nåede stationen. Men her viste der sig noget, som atter vakte deres håb og mod.

"Hvornår kom denne vogn?" råbte gamle Wardle, idet han sprang ud af sit køretøj og pegede på et andet, der stod i gården, tilsølet af snavs og dynd.

"For ikke et kvarter siden, sir," svarede karlen.

"En dame og en herre?" spurgte Wardle, næsten åndeløs af utålmodighed.

"Ja, sir."

"Høj herre – kjoleklædt – langbenet – mager?"

"Ja, sir."

"Ældre dame – magert ansigt – spinkel – hvad?"

"Ja, sir."

"Det er min tro dem, Pickwick!" udbrød Wardle.

"De ville have været her før," sagde staldkarlen, "hvis der ikke var sprunget en skagle for dem."

"Det er dem," sagde Wardle, "det er dem! En vogn med fire heste straks. Vi indhenter dem endnu, førend de når næste station. En guinea til jer hver, gutter; skynd jer, rap jer. Det var godt."

Og med opmuntringer som disse løb den gamle herre ivrigt frem og tilbage i gården i en spænding, der også greb Pickwick, og i hvilken denne på den mest forbavsende måde fik sig indviklet i seletøj, heste og vognhjul i den faste tro, at han

derved væsentligt fremskyndede forberedelserne til rejsens fortsættelse.

"Op med Dem!" råbte gamle Wardle, idet han klatrede op i vognen, slog trinet op og smækkede døren i efter sig. "Kom, skynd Dem!" Og førend Pickwick rigtigt vidste, hvad han skulle gøre, følte han sig presset ind ad den anden dør ved et ryk af den gamle herre og et stød af staldmesteren, og af sted gik det igen.

"Nå, det kalder jeg at køre!" sagde den gamle herre glad.

Og køre gjorde de rigtignok, det fik Pickwick at føle ved de idelige sammenstød med det hårde træværk i vognen eller med hans rejsefælles legeme.

"Hold fast!" sagde den raske gamle Wardle, idet Pickwick stod på hovedet i hans rummelige vest.

"Jeg har aldrig i mit liv kendt mage til skumpleri," sagde Pickwick.

"Bryd Dem ikke om det," svarede hans rejsefælle. "Det er snart forbi. Hold Dem bare fast!"

Pickwick klemte sig, så godt han kunne, ind i sit hjørne, og vognen hvirvlede hurtigere af sted endnu. Da de havde kørt omtrent tre mil på denne måde, trak Wardle, der i de sidste minutter havde set ud ad vinduet, pludselig sit ansigt, der var overstænket med snavs, til sig og udbrød med åndeløs ivrighed:

"Der er de!"

Pickwick stak hovedet ud ad vinduet. Ja, et kort stykke foran dem fo'r en firspænder af sted i fuld galop.

"Kør til, kør til!" næsten skreg den gamle herre. "To guineas til jer hver, gutter – lad dem ikke få forspring – kil på – kil på!"

Hestene for den forreste vogn løb, alt hvad remmer og tøj kunne holde, og Wardles galoperede som rasende efter dem.

"Jeg ser hans hoved!" udbrød den iltre Wardle.

"Det gør jeg med," sagde Pickwick. "Det er ham!"

Pickwick tog ikke fejl. Jingles ansigt, der var aldeles tilsølet af mudder fra hjulene, kunne tydeligt ses i vognvinduet, og bevægelsen af hans arm, som han truede med ad postillonerne, viste, at han opmuntrede dem til forøgede anstrengelser. Spændingen var umådelig. Marker, træer og gærder syntes at styrte forbi dem som en hvirvelvind, så hurtig for de af sted. Snart var de tæt ved siden af den forreste vogn. Trods hjulenes larm kunne man tydelig høre Jingles stemme, når han skyndte på postillonerne. Gamle Wardle skummede af iver og forbitrelse. Han brølede skældsord som Skurk og Kæltring i dusinvis, knyttede hånden og rystede den truende ad genstanden for sin harme, men Jingle svarede kun med et hånligt smil og gengældte hans trusler med et triumferende råb, da hans heste, opmuntrede ved pisk og sporer, satte sig i en endnu hurtigere fart og lod forfølgerne bag sig. Pickwick havde netop taget hovedet til sig, og Wardle, udmattet af at råbe, gjort ligeså, da et frygteligt stød kastede dem forover i vognen. Derpå fulgte et pludseligt bump – et lydeligt brag – væk rullede et hjul, og vognen væltede.

Efter ganske få sekunders forskrækkelse og forvirring, hvor der ikke kunne skelnes andet end hestenes stampen og rudernes klirren, følte Pickwick sig voldsomt trukket ud af den sønderslåede vogn, og så snart han var kommet på benene og havde fået sit hoved ud af kappeskøderne, som hindrede ham i brugen af hans briller, så han ulykken i dens fulde omfang.

Uden hat og med sønderrevne klæder stod gamle Wardle ved siden af ham, og for deres fødder lå brudstykkerne af vognen. Postillonerne, som det lykkedes at få skaglerne skåret over, stod, tilsmurte med dynd og med deres klæder bragt i uorden af den voldsomme kørsel, og holdt hestene ved bidslerne. Omtrent hundrede skridt foran dem sås den anden vogn, som var blevet holdende ved lyden af braget. De to postilloner, hvis ansigter var fortrukne af et bredt grin, så på modpartiet fra deres sadler, og Jingle overskuede med åbenbar tilfredshed ødelæggelsen fra vognvinduet. Dagen var netop ved at bryde frem, og den grå morgenbelysning gjorde hele optrinnet fuldstændig tydeligt.

"Halløj!" råbte den uforskammede Jingle, "nogen kommet til skade? – Ældre herrer – temmelig tunge – farlige løjer – meget farlige!"

"De er en skurk!" brølede Wardle.

"Ha, ha, ha!" svarede Jingle og tilføjede derpå med en polisk blinken, og idet han pegede hen mod sin vogn: "Hør – hun har det godt – be'r hilse – gør Dem ikke ulejlighed – hilsen til *Tuppy* – vil De ikke stå bag på? – Kør til!"

Postillonerne satte sig atter til rette i sadlen, og bort rullede vognen, mens Jingle spottende viftede med et hvidt lommetørklæde.

Intet i det hele eventyr, ikke engang væltningen, havde forstyrret den rolige og jævne strømning i Pickwicks sind. Men at denne skurk først kunne låne penge af hans trofaste ledsager og derpå forkorte hans navn til Tuppy, var mere, end han med tålmodighed kunne finde sig i. Han drog vejret dybt og

rødmede lige op til brillestængerne, idet han langsomt og med eftertryk sagde:

"Hvis jeg nogen sinde træffer denne mand, skal jeg –"

"Ja, ja," afbrød Wardle ham, "det er alt sammen så meget godt, men mens vi står her og snakker, løser de kongebrev og lade sig vie i London."

Pickwick blev tavs, tappede sin hævngerrighed på flaske og proppede den til.

"Hvor langt er der til næste station?" spurgte Wardle en af postillonerne.

"Godt og vel halvanden mil!"

"Det hjælper ikke," sagde Wardle, "vi må gå det stykke vej, Pickwick."

"Det må vi," sagde denne i sandhed store mand.

Efter altså at have sendt den ene postillon af sted til hest for at skaffe en ny vogn og heste og ladet den anden blive tilbage for at passe på den væltede vogn, satte Pickwick og Wardle sig mandigt i gang, men bandt dog først deres uldne tørklæder om halsen og trykkede hatten dybt ned i øjnene for så meget som muligt at værne sig mod den syndflod af regn, der atter var begyndt at skylle ned.

10

Som opklarer enhver tvivl – for så vidt der har været en sådan – om Jingles uegennyttige karakter.

Der findes i London flere gamle gæstgivergårde, som fordum var hovedkvarterer for berømte diligencer i disse dage, da diligencerne gjorde deres rejser på en mere værdig og højtidelig måde end nu om stunder, men de er nu udartet til tilholdssteder for fragtvogne. Læserne vil forgæves lede efter et af disse gamle herberger imellem de *Guldkors* og *Tyre og Hunde*, som knejser med deres statelige facader i Londons forbedrede gader. Vil man opsøge et af de gamle steder, må man gå til byens mere afsides liggende kvarterer, og der kan man i adskillige afkroge finde nogle, som med en slags knarvorn halsstarrighed holder ud midt iblandt de moderne anstalter, som omgiver dem.

Det var i gården til et af disse gæstgiversteder – der var berømt under navnet *Den hvide Hjort* – at et menneske var ivrigt beskæftiget med at børste snavset af et par støvler tidligt om morgenen efter de i forrige kapitel fortalte tildragelser. Han var iført en bredstribet vest med sorte kattunsærmer og glasknapper og drapfarvede knæbukser med læderovertræk. Et lyserødt tørklæde var bundet let og utvungent om hans hals, og en gammel hvid hat hang skødesløst på den ene side af hans hoved. Foran ham stod to rækker støvler, den ene pudset og den anden smudsig, og hver gang han forøgede den pudsede række, holdt han inde med sit arbejde og betragtede med åbenbar tilfredshed dette udbytte.

Der var ikke her det liv og den tummel, som ellers plejer at udmærke gæstgivergårde. Tre-fire svære fragtvogne, hver med en stabel af gods under den store presenning, der var så høj, at den næsten ragede op til anden sal i et almindeligt hus, var stuvet hen under et højt tag, som gik hen over den ene ende af gården, mens en anden, som sandsynligvis skulle tiltræde en rejse samme morgen, var trukket ud på den åbne plads. En dobbelt svalegang, der førte ind til forskellige gæstekamre og var forsynet med gamle, klodsede rækværker, løb langs med de to sider af bygningen, og en dobbelt række af tilsvarende klokker, som blev skærmet mod vejret af et lille skråtag, hang over døren, der førte ind til skænke- og gæstestuen. Et par gigger og kalechevogne var trukket ind under forskellige små skure og halvtage, og nu og da meldte en fragtvognshests tunge stampen eller en kædes klirren længst nede i gården enhver, som brød sig om at vide det, at stalden lå i den retning. Når vi tilføjer, at nogle karle lå og sov på tunge pakker, uldsække og andre genstande, der var kastet hen på halmdynger, har vi så fuldstændigt, som ønskes kan, beskrevet, hvordan gæstgivergården *Den hvide Hjort* så ud den omtalte morgen.

Efter en lydelig ringen med en af klokkerne viste en net opvartningspige sig på den øverste svalegang, hvorfra hun, efter at have banket på en af dørene og fået besked indefra, råbte ud over rækværket: "Sam!"

"Javel," svarede manden med den hvide hat.

"Nr. 22 vil have sine støvler."

"Spørg nr. 22, om han vil have dem straks, eller om han vil vente, til han får dem."

"Å, vær nu fornuftig, Sam," bad pigen, "herren må straks have sine støvler."

"Du er rigtig et pænt kvindemenneske til at tage på bal med," sagde støvlepudseren. "Se en gang disse støvler – elleve par støvler og en sko, der tilhører nr. 6 med træbenet. Alle disse elleve par støvler skulle være færdige til klokken halv ni og skoen til klokken ni. Hvad er det for en nr. 22, der vil stikke foran alle de andre? Nej, nej, ingen slingren i valsen, som bødlen sagde, da han klyngede gavtyvene op. Det gør mig ondt, at De må vente, sir, men nu skal jeg straks være hos Dem."

Og med disse ord gav manden med den hvide hat sig med forøget flid til at børste løs på en kravestøvle.

Det ringede atter, og nu var det den travle værtinde i *Den hvide Hjort*, som viste sig på svalegangen på den modsatte side.

"Sam!" råbte værtinden; "hvor er han, den dagdriver? – men Sam dog – nå, der er du; hvorfor svarer du ikke?"

"Det ville ikke være høfligt at svare, mens De taler," svarede Sam muggent.

"Puds straks disse sko til nr. 17 og bring dem til det private værelse nr. 5 på første sal."

Værtinden kastede et par damesko ned i gården og ilede bort.

"Nr. 5," sagde Sam, idet han tog skoene op og med et stykke kridt optegnede numrene på sålerne. "Damesko og privat værelse! Hun er bestemt ikke kommet med dagvognen."

"Hun kom i morges," sagde pigen, som endnu stod og bukkede sig ud over rækværket på svalen, "med en herre i en droske. Det er ham, der vil have sine støvler, og det er bedst, De gør dem i stand; det er nu min mening."

"Hvorfor sagde De ikke det før?" sagde Sam meget fornærmet og udsøgte det omtalte par støvler i bunken, "jeg vidste ikke andet, end at han var en af de sædvanlige skillingsfyre. Privat værelse! Og en dame oven i købet! Er der det mindste ved ham, er han lige så god som en shilling om dagen, foruden ærinderne."

Opmuntret ved disse udsigter børstede mr. Samuel væk med en så inderlig god vilje, at støvlerne og skoene efter få minutters forløb stod uden for døren til nr. 5 med en glans, så man kunne spejle sig i dem.

"Kom ind!" sagde en mandfolkestemme, da Sam bankede på døren.

Sam gjorde sit bedste buk og nærmede sig en dame og en herre, der sad ved frokostbordet. Efter omhyggeligt at have sat herrens støvler til højre og venstre for hans fødder og damens sko til højre og venstre for hendes, gik han baglæns hen mod døren.

"Hør en gang," sagde herren.

"Sir," svarede Sam, idet han lukkede døren og holdt hånden på dørgrebet,

"Kender De – hvad er det nu det hedder – Doctors' Commons?"

"Ja, sir."

"Hvor er det?"

"Ved St. Pauls kirkegård; lav porthvælving for enden af gaden; en boghandler på det ene hjørne, et hotel på det andet, og i midten to portnere, som råber med kongebreve."

"Råber med kongebreve!" sagde herren.

"Råber med kongebreve," svarede Sam. "Fyre med hvide forklæder på – tager til hatten, når man går ind – "Kongebrev, sir, kongebrev!" Snurrige fættere, de, og deres herrer med, – lommeprokuratorer, det er både vist og sandt."

"Hvad tager de sig for?" spurgte herren.

"De laver gældsbeviser, og det er endda ikke det værste, de gør. De sætter gamle folk ting i hovedet, som de aldrig har drømt om. Min fader var diligencekusk. Enkemand var han og tyk nok, til hvad det skulle være, umådelig tyk, forsikrer jeg Dem. Hans madmoder døde og testamenterede ham fire hundrede pund. Ned går han til Commons for at snakke med prokuratoren og hente mønten – meget flot – kravestøvler – buket i knaphullet – bredskygget hat – grønt tørklæde – en rigtig gentleman. Går gennem porten og tænker på, hvorledes han bedst skal anvende pengene – ud kommer udråberen – tager til hatten – "Kongebrev, sir, kongebrev?" – "Hvad er det?" spørger min fader. – "Kongebrev, sir," siger han. – "Kongebrev til hvad?" siger min fader. – "Kongebrev til at gifte sig på," siger udråberen. – "Død og plage," siger min fader, "det har jeg slet ikke tænkt på." – "De skal bestemt have et, sir," siger udråberen. Min fader bliver stående og tænker sig lidt om. "Nej," siger han, "jeg er for gammel, og så er jeg desuden mange gange for tyk," siger han. – "Ikke en smule, sir," siger han, "endnu i mandags giftede vi en herre bort, som var dobbelt så tyk som De." – "Gjorde De det?" siger min fader. – "Ja såmænd gjorde vi så," siger udråberen. "De er et barn imod ham – denne vej, sir, denne vej!" – Og ganske rigtigt går min fader bag efter ham, ligesom en tam abekat efter en lirekasse, ind i et lille kontor, hvor der sad en fyr imellem nogle støvede papirer og blikkasser

og lod, som om han havde frygtelig travlt. "Sid ned. Sir, mens jeg skriver attesten," siger prokuratoren. – "Mange tak, sir," siger min fader, og ned satte han sig og gloede med opspilede øjne og åben mund på navnene på kasserne. – "Hvad er Deres navn, sir," siger prokuratoren. – "Tony Weller," siger min fader. – "Fra hvad sogn?" siger prokuratoren. – "Vildmanden," siger min fader, for i den gæstgivergård plejede han at holde med diligencen, og han vidste pokker ingen besked om sogne, gjorde han ikke. – "Og hvad er damens navn?" spørger prokuratoren. Min fader blev ganske forskrækket. "Guds død!" siger han, "det ved jeg ikke." – "Ved De det ikke?" siger prokuratoren. – "Ikke mere end De," siger min fader, "men kan jeg ikke sætte det til bagefter?" – "Umuligt!" siger prokuratoren. – "Godt," siger min fader, efter at have tænkt sig et øjeblik om, "skriv mrs. Clarke." – "Hvad for en Clarke?" spørger prokuratoren og dypper pennen. – "Susanne Clarke i *Markien af Granby* i Dorking," siger min fader "Hun tager mig nok!" – Kongebrevet blev skrevet, og hun tog ham, og hvad værre er, hun har ham endnu, og jeg, hvad der er det allerværste, jeg fik ikke en skilling af de fire hundrede pund. – Om forladelse, sir," sagde Sam, da han var færdig med sin fortælling, "men når jeg kommer til at tale om den ulykke, så går det for mig som kæp i hjul."

Med disse ord og efter at have nølet et øjeblik for at se, om man ellers ville ham noget, gik Sam ud af stuen.

"Halv ti – netop tiden – straks af sted!" sagde herren, som vi næppe behøver at præsentere som mr. Jingle.

"Tiden – til hvad?" spurgte jomfrutanten koket.

"Kongebrev, dyrebare engel – taler med klokkeren – kalder Dem min i morgen," sagde Jingle og trykkede jomfrutantens

hånd.

"Kongebrev!" sagde Rachel rødmende.

"Kongebrev," gentog Jingle –

I en fart jeg det kongebrev løser,
som et lyn jeg er her igen."

"Hvor det går for Dem," sagde Rachel.

"Går – intet i sammenligning med timerne, dagene, ugerne, månederne, årene, når vi er blevet forenet – å! – De vil løbe – flyve – fare – dampmaskine – tusinde hestes kraft – ingen sammenligning."

"Kunne – kunne vi ikke blive gift før i morgen formiddag?" spurgte Rachel.

"Umuligt – lader sig ikke gøre – må tale med klokkeren – kongebrev i dag – vielse i morgen."

"Jeg er så bange for, at min broder skal finde os?"

"Finde – snak – blev alt for rystet ved væltningen – desuden – stor forsigtighed – forlod postvognen – gik – tog en droske – kørte til Southwark – sidste sted i verden, hvor han vil søge os – ha, ha, ha! – ypperligt indfald – ypperligt."

"Bliv ikke for længe borte," sagde den gamle jomfru ømt, idet Jingle satte hatten på sit hoved.

"Længe borte fra *Dem?* – Grusomme tryllerinde!" Og han hoppede spøgende hen til jomfrutanten, trykkede et ærbart kys på hendes læber og dansede ud af stuen.

"Den kære mand!" sagde den gamle jomfru, da døren lukkedes efter ham.

"Snurrig gammel tøs," sagde Jingle, da han gik ned ad gangen.

Det er smerteligt at tænke på vort køns troløshed, og vi vil derfor ikke følge tråden i Jingles betragtninger, mens han gik til Doctors' Commons. Det vil være tilstrækkeligt for vort øjemed at meddele, at han, efter at være undgået snarerne af de drager med hvide forklæder, som bevogtede indgangen til dette fortryllede sted, lykkelig og vel kom til kontoret, hvor han skaffede sig en højst smigrende skrivelse på pergament fra ærkebiskoppen af Canterbury til hans "tro og elskelige Alfred Jingle og Rachel Wardle, vor hilsen," hvilket mystiske dokument han gemte omhyggeligt i sin lomme, hvorpå han vendte triumferende tilbage til *Den hvide Hjort*.

Mens han var på vejen, trådte to føre og én smækker herre ind i gården og så sig om efter en eller anden med stedet fortrolig person, som de kunne gøre nogle spørgsmål. Sam Weller var i dette øjeblik tilfældigvis beskæftiget med at pudse et par gulkravede støvler, der tilhørte en forpagter, som vederkvægede sig efter torvets besværligheder med en lille frokost af to-tre pund koldt oksekød og et par krus porter, og til Samuel gik den smækre herre lige hen.

"Min ven," sagde han.

"Du hører nok til dem, der vil have gode råd for ingenting," tænkte Sam, "ellers ville du ikke straks være så venskabelig imod mig."

Men han sagde kun:

"Hvad godt, sir?"

"Min ven," sagde den smækre herre med et indsmigrende Hm, "har De mange rejsende her for øjeblikket? Meget travlt, hvad?"

Sam kastede et stjålent blik på manden. Det var en lille, vindtør person med skarpe træk og et par små, sorte, rastløse øjne, som uophørligt blinkede på begge sider af hans forskende næse, som om de legede skjul med denne legemsdel. Han var helt sort klædt, med støvler, der var lige så glinsende som hans øjne, et smalt, hvidt halstørklæde og en ren skjorte med kalvekrøs. En urkæde af guld med signeter hang ud af hans urlomme. Han bar sine sorte handsker i hænderne og stak, når han talte, håndleddene ind under kjoleskøderne med samme mine som en mand, der er vant til at komme med vanskelige spørgsmål.

"Å ja, sir," svarede Sam, "vi spiller ikke fallit, og vi bliver heller ikke velhavere. Vi spiser vort lammekød uden kaperssauce og bryder os ikke om peberrod, når vi kan få oksesteg."

"Åh," sagde den lille mand, "De er nok vittig?"

"Min ældste broder led af den syge," sagde Sam. "Den er måske smitsom – jeg plejede at ligge i seng med ham."

"Det er et underligt, gammelt hus, De har," sagde den lille mand, idet han så sig om.

"Hvis De havde ladet os vide, at De kom, skulle vi have ladet det reparere," svarede den uforstyrrelige Sam.

Den lille mand syntes at blive noget forlegen ved disse forskellige afvisninger, og der blev nu holdt en kort rådslagning mellem ham og de to herrer. Da den var forbi, tog den lille mand sig en pris af en sølvdåse og ville til at fortsætte samtalen, da en af de føre herrer, der foruden et velvilligt åsyn havde et par briller og et par sorte gamacher, tog ordet.

"Sagen er," sagde han, "at min ven her vil give Dem en halv guinea, hvis De vil besvare et eller to –"

"Undskyld, bedste sir," sagde den lille mand, "undskyld, men, bedste sir, i sådanne tilfælde som dette er det det allerførste princip, at når man overgiver sagen til en mand af faget, må man på ingen måde gribe ind i forretningens gang, men have uindskrænket tillid til ham. Derfor, mr." (her vendte han sig om mod den anden herre og sagde) – "jeg har glemt Deres vens navn."

"Pickwick," sagde. Wardle, for det var ingen anden end denne livsglade person.

"Ah, Pickwick, rigtigt – mr. Pickwick, bedste sir, undskyld – det vil være mig meget behageligt at modtage ethvert privat råd af Dem som *amicus curiæ*, men De vil selv indse det urigtige i, at De blander Dem i min behandling af denne sag ved et sådant argument *ad captandum* som tilbuddet af en halv guinea. Det går ikke an, bedste sir, det går ikke an," og dermed tog den lille mand sig en pris og så meget dybsindig ud.

"Jeg ønskede kun," sagde Pickwick, "at få ende på denne ubehagelige sag så hurtigt som muligt."

"Ganske rigtigt, ganske rigtigt," sagde den lille mand.

"Og derfor," blev Pickwick ved, "brugte jeg det argument, som min menneskekundskab har lært mig altid er det bedste."

"Ja, ja," sagde den lille mand, "meget godt, det er virkelig meget godt, men De burde have foreslået mig det. Jeg er overbevist om, at De ikke kan være uvidende om, hvor megen tillid man må have til mænd af faget. Kunne der behøves nogen hjemmel i et sådant punkt, kunne jeg henvise Dem til sagen Barnwell kontra –"

"Pokker i vold med Barnwell," udbrød Sam, der var blevet stående og havde hørt på denne korte samtale. "Enhver ved,

hvorledes hans sag var, og det har nu altid været min mening, må De vide, at det unge fruentimmer langt mere fortjente at komme i galgen end han. Men det kan nu være det samme. De vil have mig til at tage imod en halv guinea. Meget vel, det er jeg villig til, og bedre kan jeg ikke sige, kan jeg vel, sir?" (Pickwick smilede.) "Det næste spørgsmål er da, hvad fanden vil De mig? som manden sagde, da han så spøgelset."

"Vi vil gerne vide –" sagde Wardle.

"Undskyld, bedste sir," afbrød den travle lille mand ham.

Wardle trak på skulderen og tav.

"Vi vil gerne vide," sagde den lille mand højtideligt, "og vi henvender dette spørgsmål til Dem for ikke at vække mistanke inde i huset – vi vil gerne vide, hvem der for tiden opholder sig her i huset?"

"Hvem der opholder sig her!" sagde Sam, i hvis tanker beboerne var repræsenteret af den særlige del af deres klædningsstykker, som stod under hans umiddelbare tilsyn. "Der er et træben på nr. 6, et par langskaftede på nr.13, to par halvstøvler i gæstestuen, disse hersens gulkraver i kammerset inden for skænken, og fem andre par kravestøvler i kaffestuen."

"Ikke flere?" spurgte den lille mand.

"Jo, vent lidt," svarede Sam, idet han tænkte sig om. "Jo, der er et par temmelig slidte langskaftede og et par damesko på nr. 5."

"Hvad for en slags sko?" spurgte Wardle hastigt, der ligesom Pickwick var målløs af forbavselse over den sælsomme fortegnelse over de rejsende.

"De er syet på landet," svarede Sam.

"Står fabrikantens navn på dem?"

"Brown."

"Fra hvad by?"

"Muggleton."

"Det er dem!" udbrød Wardle, "Ved himlen, vi har fundet dem."

"Det er sandt," sagde Sam, "skaftestøvlerne er gået hen til Doctors' Commons."

"Nej?" sagde den lille mand.

"Jo, efter et kongebrev."

"Vi er kommet tids nok," udbrød Wardle. "Vis os værelset; der er ikke et øjeblik at spilde."

"Undskyld, bedste sir," sagde den lille mand, "forsigtighed, forsigtighed." Han tog en rød silkepung op af sin lomme og så meget vist på Sam, mens han tog en sovereign ud af den. Sam grinede betydningsfuldt.

"Vis os straks ind i værelset uden at melde os," sagde den lille mand, "så får De denne."

Sam kastede kravestøvlerne hen i en krog og gik foran gennem en mørk gang op ad en bred trappe. Han standsede for enden af en anden mørk gang og rakte hånden frem.

"Der er den," hviskede sagføreren, idet han lagde pengestykket i deres vejvisers hånd.

Karlen gik nogle skridt videre, fulgt af de to venner og deres juridiske rådgiver. Han blev stående ved en dør.

"Er det her?" mumlede den lille herre.

Sam nikkede.

Gamle Wardle åbnede døren, og alle tre trådte ind i værelset, netop som Jingle, der for et øjeblik siden var kommet tilbage, havde vist jomfrutanten kongebrevet. Den gamle jomfru udstødte et højt skrig, kastede sig i en lænestol og skjulte

ansigtet i sine hænder. Jingle klemte kongebrevet sammen og stak det i lommen. De uvelkomne gæster trådte midt ind i værelset.

"De – De er mig en net kæltring, De!" udbrød Wardle åndeløs af forbitrelse.

"Bedste sir," sagde den lille mand og lagde sin hat på bordet. "Forsigtig, betænk Dem dog. *Scandalum magnatum*, æresfornærmelser, erstatningsspørgsmål!"

"Hvor tør De vove at rive min søster bort fra hendes hjem?" sagde den gamle mand.

"Ja – ja – meget godt," sagde den lille herre, "det kan De gerne spørge om. Hvor tør De vove det, sir?"

"Hvem fanden er De?" spurgte Jingle i en så glubsk tone, at den lille uvilkårlig trådte et par skridt tilbage.

"Hvem han er, De skurk?" tog Wardle til orde. "Det er min prokurator, mr. Perker. Perker, jeg vil have den karl sagsøgt – anklaget – jeg vil – jeg vil – fanden gale mig – jeg vil ødelægge ham. Og du," fortsatte Wardle, idet han pludselig henvendte sig til sin søster, "du, Rachel, som dog er i en alder, hvor du burde have bedre forstand, hvad tænker du på ved således at løbe bort med en landstryger, vanære din familie og gøre dig selv ulykkelig? Tag din hat på og følg med. Hent straks en droske og bring mig denne dames regning, hører I – hører I?"

"Javel, sir," svarede Sam, der havde besvaret Wardles voldsomme kimen med klokken med en hurtighed, som måtte være forekommet enhver vidunderlig, der ikke havde vidst, at hans øjne under hele samtalen havde været anbragt ved nøglehullet.

"Tag din hat på," gentog Wardle.

"Lad det være," sagde Jingle. "Gå Deres vej, sir – ingenting at gøre her – damen er herre over sin person – over en og tyve."

"Over en og tyve!" udbrød Wardle hånligt. "Over en og fyrre!"

"Det er ikke sandt," sagde jomfrutanten, hvis forbitrelse overvandt hendes beslutning om at besvime.

"Jo det er," svarede Wardle, "du er lige så vist halvhundrede år, som du er én time gammel."

Nu udstødte jomfrutanten et højt skrig og dånede.

"Et glas vand!" sagde den menneskekærlige Pickwick og kaldte på værtinden.

"Et *glas* vand!" sagde den lidenskabelige Wardle. "Hent en hel spand fuld og kast den over hende, det kan hun have godt af, hun har ærlig fortjent det."

"Uh, de afskum!" udbrød den godmodige værtinde. "Å, den stakkel!" og med diverse udbrud af: "Kom nu, vær nu sød – drik lidt af det her – det vil gøre Dem godt – tag ikke således på vej – vær nu rolig," osv. osv., gav værtinden, understøttet af en stuepige sig til at væde jomfrutantens pande med eddike, banke hendes hænder, kilde hende under næsen, snøre hendes snøreliv op og anvende forskellige andre af de oplivelsesmidler, som medlidende kvinder pleje at bruge over for damer, der arbejder sig op til krampeanfald.

"Drosken er der, sir," sagde Sam, idet han viste sig i døren.

"Kom så," sagde Wardle, "jeg skal bære hende ned ad trappen."

Ved dette forslag begyndte anfaldet på ny med fordoblet heftighed. Værtinden ville netop nedlægge en kraftig indsigelse mod denne fremgangsmåde og var allerede kommet med et

forbitret spørgsmål: Om mr. Wardle måske anså sig for skabningens herre? da Jingle tog ordet.

"Opvarter," sagde han, "hent en politibetjent."

"Stop, stop," sagde den lille Perker. "Betænk – sir, betænk, hvad De gør."

"Jeg betænker mig ikke," svarede Jingle; "hun er sin egen herre – gad nok se, hvem der vover at føre hende bort – mod hendes vilje."

"Jeg vil ikke føres bort," mumlede jomfrutanten, "jeg *vil* ikke." Her fik hun et frygteligt tilbagefald.

"Bedste sir," sagde den lille mand med dæmpet stemme, idet han trak Wardle og Pickwick til side, "vi er i en slem stilling. Det er en ubehagelig sag, meget ubehagelig, jeg har aldrig kendt nogen ubehageligere, men, bedste sir, vi har virkelig ikke lov til at blande os i denne dames handlinger. Jeg fortalte Dem i forvejen, førend vi gik herhen, at der ikke var andet at tænke på end at se at komme til et forlig."

Der opstod en kort pause.

"Hvad slags forlig vil De foreslå?" spurgte Pickwick.

"Ja, bedste sir, vor ven er i en ubehagelig stilling, en meget ubehagelig stilling. Vi må finde os i at lide et pekuniært tab."

"Jeg vil hellere tabe, hvad det skal være, end finde mig i denne skam og lade hende, hvor stor tosse hun end er, blive ulykkelig for livstid," sagde Wardle.

"Jeg tror nok, det lader sig gøre," sagde den travle lille mand. "Mr. Jingle, vil De ikke gå et øjeblik ind med os i værelset ved siden af?"

Jingle samtykkede, og firkløveret gik ind i et tomt værelse.

"Hør nu," sagde den lille mand, efter at han omhyggeligt havde lukket døren, "findes der intet middel til at jævne denne sag? – Kom et øjeblik herhen – herhen til vinduet, hvor vi kan være alene – så, så, sæt Dem. Hør nu, bedste sir, mellem os sagt, så ved vi meget godt, at De er løbet bort med denne dame for hendes penges skyld. Ingen rynker i panden! Jeg siger, mellem os sagt, vi ved det. Vi er begge mænd, der har blik på verden, og meget godt ved, at vore venner her ikke har det – ikke sandt?"

Jingles ansigt begyndte atter at falde i sine naturlige folder, og noget, der havde en fjern lighed med en blinken, dirrede et øjeblik i hans venstre øje.

"Meget vel, meget vel," sagde den lille mand, der mærkede det indtryk, han havde gjort. "Sagen er, at med undtagelse af et par hundrede pund, har damen så godt som intet før efter sin moders død – en flink gammel dame, bedste sir."

"*Gammel,*" sagde Jingle kort, men med eftertryk.

"Å ja," svarede prokuratoren og rømmede sig. "De har ret, bedste sir, hun er temmelig gammel. Men hun hører til en gammel familie, gammel i ordets videste betydning. Stifteren af denne familie kom til Kent, den gang Julius Cæsar trængte ind i Britannien – og siden har kun et af dens medlemmer ikke nået de firs, og han blev halshugget under en af Henry'erne. Den gamle dame er endnu ikke tre og halvfjerds." Den lille mand standsede og tog sig en pris.

"Og hvad så?" udbrød Jingle.

"Ja, ser De, bedste sir – De snuser ikke? – meget fornuftigt – dyr vane – nå, bedste sir, De er en smuk ung mand, en mand,

som forstår Dem på verden – i stand til at gøre Deres lykke, hvis De havde kapital, ikke sandt?"

"Og hvad så?" sagde Jingle igen.

"Forstår De mig?"

"Ikke ganske."

"Tror De ikke – ja, jeg henstiller det til Dem, bedste sir – men tror De ikke, at halvtreds pund og at være sin egen herre ville være bedre end miss Wardle og uvisse udsigter?"

"Forslår ikke – alt for lidt!" sagde Jingle og rejste sig.

"Nå, nå, bedste sir," indvendte den lille sagfører og tog ham ved knappen. "God, rund sum – en mand som De kan snart forøge den til det tredobbelte – der kan udrettes meget med halvtreds pund, bedste sir."

"Der kan udrettes mere med halvandet hundrede," svarede Jingle koldblodigt.

"Ja, ja, vi vil ikke spilde tiden med hårkløveri," sagde den lille mand. "Skal vi sige halvfjerds?"

"Forslår ikke," sagde Jingle.

"Godt, godt, bedste sir," sagde den lille mand og holdt stadig fast på ham, "sig mig da, hvad De mener."

"Dyr historie," sagde Jingle, "sat mange penge til – ekstrapost, ni pund; kongebrev, tre – det er tolv – erstatning, hundrede – hundrede og tolv – æresfornærmelser – og tabet af damen –"

"Ja, bedste sir, ja," sagde den lille mand med et polisk blik, "de to sidste poster vil vi nu ikke tale om. Det var hundrede og tolv – skal vi sige hundrede?"

"Og tyve," sagde Jingle.

"Vel, vel, jeg skal skrive Dem en anvisning," sagde den lille mand og satte sig ved bordet.

"Jeg daterer den til udbetaling i overmorgen," sagde den lille mand med et blik på Wardle, "så kan vi imens få damen bort."

Wardle nikkede tvært.

"Hundrede," sagde den lille mand.

"Og tyve," sagde Jingle.

"Bedste sir," indvendte den lille mand.

"Giv ham dem," sagde Wardle, "og lad ham gå."

Den lille herre skrev anvisningen, og Jingle stak den i lommen.

"Forlad nu øjeblikkelig dette hus!" sagde Wardle og for op. "Og læg vel mærke til," fortsatte han, "at intet ville have bragt mig til at slutte dette forlig – ikke engang hensynet til min familie – hvis jeg ikke havde vidst, at så snart De får pengene i lommen, vil De gå om muligt endnu hurtigere ad helvede til, end De ville uden dem."

"Bedste sir," indvendte den lille mand.

"Ti stille, Perker," blev Wardle ved. "Gå Deres vej, sir."

"Straks," sagde Jingle frækt. "Far vel – Pickwick."

Hvis en uhildet tilskuer under den sidste del af denne samtale havde kunnet iagttage den ophøjede mand, hvis navn danner hovedtitlen på denne fortælling, ville han have undret sig over, at den harmfulde ild, som lynede ud af hans øjne, ikke smeltede hans brilleglas – så majestætisk var hans forbitrelse. Hans næsebor svulmede, og uvilkårligt knyttede han hænderne, da han hørte sig tiltalt af skurken. Men han tæmmede sin vrede; han knuste ham ikke til støv.

"Der," fortsatte den forhærdede slyngel og kastede kongebrevet hen for Pickwicks fødder, "få navnet forandret – tag damen med Dem – Tuppy kan bruge det."

Pickwick var filosof, men når alt kommer til alt, er filosoffer dog kun mennesker i rustning. Pilen havde ramt ham og var gået igennem hans filosofiske rustning lige ind i hans hjerte. I sin rasende forbitrelse slyngede han blækhuset efter ham og fulgte selv bagefter. Men Jingle var forsvundet, og han så sig grebet af Sams arme.

"Halløj," sagde denne snurrige fyr, "på bohave er der nok godt køb der, hvor De kommer fra. Det er min sandten en ny måde at skrive sit navn på uden at dyppe pennen. Rolig, sir, hvad kan det hjælpe at løbe efter et menneske, der er sluppet væk og allerede nu er pokker i vold?"

Pickwicks sjæl var, ligesom alle andre virkelig store mænds, modtagelig for fornuft. Han havde en hurtig og skarp fatteevne, og et øjebliks overvejelse var nok til at minde ham om, hvor afmægtig hans vrede var. Den lagde sig lige så hurtigt, som den var kommet. Han snappede efter vejret og kastede et venligt blik på sine venner.

Skulle vi beskrive de klager, der påfulgte, da miss Wardle så sig forladt af den troløse Jingle? Skulle vi meddele et udtog af Pickwicks mesterlige skildring af dette hjerteskærende optrin? Hans notesbog, der bærer tydelige mærker af hans medfølende tårer for den lidende menneskehed, ligger åben for os; et ord, og den er i sætterens hånd. Men nej! Vi vil være faste! Vi vil ikke sønderslide offentlighedens barm med en beskrivelse af så dybe lidelser!

Langsomt og nedslåede vendte de to venner og den forladte dame næste dag tilbage i Muggletondiligencen. Skummelt og mørkt havde sommernattens dunkle skygger bredt sig over alle omgivelserne, da de atter kom til Dingley Dell og stod ved indgangen til Manor Farm.

11

Der indeholder en anden rejse og en antikvarisk opdagelse, omtaler Pickwicks beslutning at overvære et valgmøde og meddeler et af den gamle præsts manuskripter.

En nats ro og hvile i Dingley Dells dybe stilhed og en times indånden af dets friske og duftende luft den følgende morgen vederkvægede fuldstændig Pickwick efter hans legemlige anstrengelser og sjælelige bekymringer. Denne ophøjede mand havde i to hele dage været skilt fra sine venner og ledsagere, og det var med en glæde og henrykkelse, som en almindelig fantasi ikke let kan fatte, at han trådte frem for at hilse på Winkle og Snodgrass, da han på tilbagevejen fra sin tidlige morgenvandring mødte dem. Glæden var gensidig, for hvem kunne se Pickwicks strålende ansigt uden at have den samme følelse? Og dog syntes der at svæve en sky over hans rejsefæller, som den store mand ikke kunne andet end lægge mærke til, men som han slet ikke var i stand til at forklare sig. De havde et hemmelighedsfuldt væsen, som var lige så usædvanligt, som det var foruroligende.

"Men hvorledes," sagde Pickwick, idet han greb sine ledsageres hænder og vekslede varme hilsener med dem, "hvorledes har Tupman det?"

Winkle, som dette spørgsmål nærmest var henvendt til, svarede ikke. Han vendte hovedet bort og syntes fordybet i mørke betragtninger.

"Snodgrass," sagde Pickwick alvorligt, "hvorledes har vor ven det – han er da ikke syg?"

"Nej," svarede Snodgrass, og en tåre dirrede på hans øjenlåg ligesom en regndråbe på en vinduesramme.

Pickwick standsede og stirrede skiftevis på sine venner.

"Winkle – Snodgrass, hvad skal dette sige? Hvor er vor ven? Hvad er der sket? Tal – jeg bønfalder, jeg besværger – ja, jeg befaler Dem, tal!"

Der var en højtidelighed – en værdighed i Pickwicks væsen, som de ikke kunne modstå.

"Han er rejst," sagde Snodgrass.

"Rejst?" udbrød Pickwick. "Rejst?"

"Rejst," gentog Snodgrass.

"Hvorhen?" udbrød Pickwick.

"Vi kan gætte os til det af denne meddelelse," svarede Snodgrass, idet han tog et brev op af lommen og lagde det i sin vens hånd. "I går morges, da der var kommet et brev fra mr. Wardle om, at De ville komme hjem med hans søster om aftenen, bemærkede vi, at den tungsindighed, som havde hvilet over vor ven hele den foregående dag, tiltog. Kort efter forsvandt han; han var borte hele dagen, og om aftenen bragte staldkarlen i *Kronen* i Muggleton dette brev. Han havde fået det om morgenen med det bestemte pålæg ikke at aflevere det før om aftenen."

Pickwick åbnede skrivelsen. Den var skrevet med hans vens hånd, og indholdet var følgende:

"Kære Pickwick!

De, kære ven, er langt ophøjet over mange dødelige skrøbeligheder og svagheder, som sædvanlige

mennesker ikke kan overvinde. De ved ikke, hvad det er med ét at blive forladt af en elskværdig og fortryllende skabning og at falde som offer for en skurks rænker, der skjulte snedighedens grin under venskabets maske. Gid De aldrig må erfare det!

Ethvert brev, adresseret til mig i *Læderflasken*, Cobham i Kent, vil komme til mig – forudsat, at jeg endnu er i live. Jeg iler bort fra synet af den verden, der er blevet mig forhadt. Skulle jeg ile aldeles bort fra den, da beklag – tilgiv mig. Livet, kære Pickwick, er blevet mig utåleligt. Den ånd. Der brænder i os, er som malerdrengens krans, til at bære de jordiske sorgers og besværligheders tunge byrde på, og når denne ånd svigter os, bliver byrden for tung til at kunne bæres. Vi synker under den. De kan sige Rachel – ak, dette navn!

Tracy Tupman."

"Vi må straks bort herfra," sagde Pickwick, idet han lagde brevet sammen. "Det ville under alle omstændigheder ikke have været passende for os at blive her, efter hvad der er sket, og nu er det vor pligt at opsøge vor ven." Med disse ord gik han hen til huset. Hans beslutning blev snart kendt. Bønnerne om at blive var indstændige, men han var urokkelig. Forretninger, sagde han, krævede ufortøvet hans nærværelse.

Den gamle præst var til stede.

"Rejser De virkelig?" sagde han og tog Pickwick til side. Pickwick gentog sine tidligere ytringer. "Så er her," sagde den gamle præst, "et lille manuskript, som jeg havde håbet at skulle

få den fornøjelse at læse for Dem. Jeg fandt det efter en af mine venners død – en læge, der var ansat ved galehospitalet her – blandt en mængde papirer, som jeg kunne tilintetgøre eller gemme, som jeg selv ville. Jeg kan næppe tro, at manuskriptet er ægte, skønt det vistnok ikke er skrevet med min vens hånd, men hvad enten det nu virkelig er forfattet af en afsindig eller kun støtter sig på et sådant ulykkeligt væsens vilde fantasier, hvilket jeg mener er det sandsynligste, så læs det og døm selv."

Pickwick modtog manuskriptet og skiltes fra den venlige gamle herre med mange ytringer af velvilje og agtelse.

En vanskeligere opgave var det at tage afsked med beboerne af Manor Farm, hvor de havde nydt så megen gæstfrihed og godhed. Pickwick kyssede de unge damer – Vi havde nær sagt, som om de var hans egne døtre, hvis han ikke havde lagt så megen varme i denne ceremoni, at sammenligningen næppe kunne være helt træffende – trykkede den gamle dame med sønlig hjertelighed til sit bryst og klappede tjenestepigerne på deres rødmossede kinder på den mest patriarkalske måde, idet han trykkede mere materielle beviser på sin tilfredshed i hånden på dem. Udvekslingen af venskabsytringer med deres gode vært og Trundle var endnu hjerteligere og langvarigere, og først efter at der flere gange var blevet kaldt på Snodgrass, som til sidst kom frem fra en mørk gang, straks efter fulgt af Emily, hvis klare øjne så usædvanligt formørkede ud, blev vore tre venner i stand til at løsrive sig fra deres venlige værter. Mangt et blik kastede de tilbage på gården, idet de fjernede sig med langsomme skridt, og mangt et kys sendte Snodgrass ud i luften som svar på noget, der i høj grad lignede en dames

lommetørklæde, hvormed der blev viftet fra et af de øverste vinduer, indtil en drejning af stien skjulte det gamle hus.

I Muggleton tog de vogn til Rochester. Da de kom dertil, havde deres heftige sorg lagt sig så meget, at det blev dem muligt at nyde en fortræffelig middag tidligt på dagen, og efter at have indhentet oplysninger om vejen gik vore venner om eftermiddagen atter videre til Cobham.

Det var en herlig vandring, for det var en smuk eftermiddag i juni måned, og vejen førte dem gennem en tæt og skyggefuld skov, hvor der var svalt i den lette luftning, der satte løvet i bevægelse, mens fuglene sang. Vedbend og mos slyngede sig i tætte klynger om de gamle træer, og det bløde grønsvær dækkede jorden som et silketæppe, de så en åben park med en gammel herregård, der var opført i den fine, maleriske stil fra dronning Elizabeths tid. Statelige ege- og elmetræer viste sig over alt; store dådyr nippede til det friske græs, og undertiden fo'r en forskrækket hare hen over jorden med samme hurtighed som skyggerne af de lette skyer, der lig en bortilende sommerluftning, sejle hen over et solbeskinnet landskab.

"Var dette," sagde Pickwick, idet han så sig om, "var dette det sted, som alle de kom til, der lider af samme sygdom som vor ven, så tror jeg, at deres tidligere kærlighed til denne verden snart ville vende tilbage."

"Det tror jeg med," sagde Winkle.

"Og når man tænker på," sagde Pickwick, da en halv times gang havde bragt dem til landsbyen, "at det er en menneskefjende, som har valgt dette sted, må man indrømme, at det er et af de smukkeste og behageligste opholdssteder, man kan finde."

Også heri erklærede Winkle og Snodgrass sig enige med ham, og efter at de havde fundet *Læderflasken*, en renlig og rummelig landsbykro, gik de rejsende derind og spurgte om en herre, der hed Tupman.

"Vis herrerne ind i storstuen, Tom," sagde værtinden.

En bondedreng åbnede en dør for enden af gangen, og de tre venner trådte ind i en lang, lav stue, der var besat med en mængde højryggede stole med læderbetræk og af fantastisk form og smykket med en mængde gamle portrætter og plumpt kolorerede kobberstik. I den øverste ende af stuen stod et smukt dækket bord med en stegt høne, skinke, ale osv., og ved bordet sad Tupman og lignede så lidt som muligt en mand, der har taget afsked med denne verden. Da hans venner trådte ind, lagde han kniv og gaffel fra sig og gik dem i møde med en sorgfuld mine.

"Jeg ventede ikke at se Dem her," sagde han, idet han greb Pickwicks hånd. "Det er meget venligt."

"God dag, god dag!" sagde Pickwick, idet han satte sig og tørrede sveden af sin pande. "Bliv færdig med at spise og gå så ud med mig. Jeg ønsker at tale i enrum med Dem."

Tupman gjorde, som han sagde, og efter at Pickwick havde forfrisket sig med en rigelig slurk ale, ventede han på, at hans ven skulle blive færdig. Måltidet var snart forbi, og de gik ud sammen. I en halv time kunne man se deres skikkelser skride frem og tilbage på kirkegården, mens Pickwick søgte at bekæmpe sin vens beslutning. At gentage hans grunde ville være overflødigt, for hvilket sprog kunne give dem den kraft og styrke, som lå i deres store ophavsmands væsen? Hvad enten nu Tupman allerede var ked af ensomheden, eller han ikke kunne

modstå de veltalende opfordringer, det endte med, at han gav efter. Det var ham ikke videre magtpåliggende, sagde han, hvor han henslæbte den elendige rest af sine dage, og da hans ven lagde så stor vægt på hans ringe selskab, var han villig til at være med til hans eventyr.

Pickwick smilede; de trykkede hinandens hænder og vendte tilbage til deres rejsefæller. Det var i dette øjeblik, at Pickwick gjorde den udødelige opdagelse, som har været hans venners stolthed, og som alle oldgranskere i alle lande har misundt ham. De var kommet forbi kroen og gået et lille stykke ned i landsbyen, førend de huskede på, hvor kroen lå, og idet de nu vendte om, faldt Pickwicks øje på en lille, sønderbrudt sten, der lå halvt begravet i jorden uden for et bondehus. Han standsede.

"Det er meget påfaldende!" sagde Pickwick.

"Hvad er påfaldende?" spurgte Tupman og stirrede ivrigt på alt andet end på det rette. "Store Gud, hvad er der på færde?"

Dette sidste var et udbrud af uimodståelig forbavselse, da han så Pickwick i sin begejstring for opdagelsen falde på knæ ved den lille sten og begynde at tørre støvet af den med sit lommetørklæde.

"Der står en indskrift her," sagde Pickwick.

"Er det muligt?" sagde Tupman.

"Jeg kan," fortsatte Pickwick, idet han gned af alle kræfter og stirrede ivrigt igennem sine briller, "jeg kan skelne et kors og et B og så et T. Det er rigtigt!" blev han ved og for op. "Det er en meget gammel indskrift, som måske har været til, længe før de gamle fattighuse her på stedet. Den må ikke gå tabt."

Han bankede på døren til bondehuset; en arbejder åbnede den.

"Ved De, hvorledes denne sten er kommet til at ligge her, min ven?" spurgte den venlige Pickwick.

"Nej jeg ved ikke, sir," svarede manden høflig. "Den har ligget der, længe førend jeg eller nogen af os blev født."

Pickwick så triumferende på sin ledsager.

"De – De – sætter vel ikke videre pris på den?" spurgte Pickwick, skælvende af spænding. "Vil De have noget imod at sælge den?"

"Nej, men hvem vil købe den?" svarede manden med et udtryk i sit ansigt, som han rimeligvis mente var meget snedigt.

"Jeg giver Dem straks ti shillings for den," sagde Pickwick, "hvis De vil tage den op for mig."

Man kan let forestille sig landsbyens forbavselse, da Pickwick, efter at den lille sten var blevet taget op med et spadestik, med megen personlig anstrengelse egenhændigt bar den hen til kroen, hvor han vaskede den omhyggeligt af og lagde den på bordet. Pickwickianernes glæde og jubel kendte ingen grænser, da deres tålmodighed og udholdenhed, deres vasken og skraben blev kronet med held. Stenen var ujævn og kantet, og bogstaverne skæve og uregelmæssige, men man kunne dog tydeligt læse følgende brudstykke af en indskrift:

+
BILST
UM
PSHA
NSM
ÆRKE.

Pickwicks øjne strålede af henrykkelse, da han sad og rugede over den skat, han havde opdaget. Han havde opnået et af de største formål for sin ærgerrighed. I et grevskab, der var kendt for sin rigdom på levninger fra gamle tider; i en landsby, hvor der endnu fandtes nogle mindesmærker fra oldtiden, havde han – han, Pickwick-klubbens præsident – opdaget en sælsom og mærkelig indskrift af ubestridelig alder, der ganske var undgået hans mange lærde forgængeres opmærksomhed. Han kunne næppe tro sine egne sansers vidnesbyrd.

"Dette – dette," sagde han, "bestemmer mig. Vi vender tilbage til byen i morgen."

"I morgen!" udbrød hans beundrende rejsefæller.

"Ja," sagde Pickwick. "Denne skat må straks gemmes et sted, hvor den kan blive grundigt undersøgt og tilbørligt fortolket. Jeg har desuden en anden grund til dette skridt. Om få dage skal der foretages et parlamentsvalg for Eatanswill. Mr. Perker, en herre, hvis bekendtskab jeg nylig har gjort, er agent for en af kandidaterne. Vi vil iagttage og omhyggeligt undersøge dette for enhver englænder så tiltrækkende optrin."

"Ja, det vil vi!" lød det livlige udråb af tre stemmer.

Pickwick så sig om. Hans ledsageres kærlighed og varme tændte begejstringens glød i ham. Han var deres fører, og han følte det.

"Lad os højtideligholde dette glædelige møde med et muntert glas," sagde han, hvilket forslag, ligesom de andre, blev modtaget med enstemmigt bifald. Og efter at have gemt den vigtige sten i en fyrretræskasse, som han købte af værtinden, satte han sig i en lænestol for enden af bordet, og aftenen blev helliget til festlighed og samtaler.

Klokken var over elleve – meget sent for den lille landsby Cobham – da Pickwick gik til sit sovekammer. Han åbnede gittervinduet og faldt i tanker over de to foregående dages mærkelige tildragelser.

Tiden og stedet var gunstige for betragtninger, som Pickwick vaktes af, ved at kirkeklokken slog tolv. Timens første slag klang højtideligt i hans øre, men da klokken tav, syntes stilheden utålelig, ja det forekom ham næsten, som om han havde mistet en ven. Han følte sig nervøs og gik i seng, efter i en hast at have klædt sig af og sat lyset i kaminen.

Enhver har oplevet den ubehagelige sjælstilstand, i hvilken en følelse af legemlig træthed forgæves kæmper med søvnløshed. I denne tilstand var Pickwick; han kastede sig først om på den ene og så på den anden side og lukkede standhaftigt øjnene, ligesom for at lokke sig selv i søvn. Det hjalp ikke. Om det var de uvante anstrengelser, han havde gennemgået, eller varmen, toddyen, eller den fremmede seng – hvad det end var, så vendte hans tanker på en yderst pinefuld måde stadig tilbage til de harske portrætter nedenunder og til de gamle fortællinger, de havde givet anledning til i løbet af aftenen. Da han havde ligget således og kastet sig frem og tilbage en halv times tid, kom han til den utilfredsstillende overbevisning, at det ikke kunne nytte at prøve på at falde i søvn; han stod derfor op og klædte sig halvt på. Alt andet, syntes han, var bedre end at ligge der og forestille sig alle slags rædsler. Han så ud ad vinduet – det var meget mørkt. Han gik omkring i kammeret – det var meget ensomt.

Da han havde gjort nogle få vendinger fra vinduet til døren og fra døren til vinduet, kom han til at tænke på præstens manuskript. Det var et godt indfald. Hvis han ikke syntes om

manuskriptet, kunne det måske få ham til at falde i søvn. Han tog det frem, trak et lille bord hen til sengekanten, pudsede lyset, satte sine briller på og gjorde sig rede til at læse. Det var en mærkelig håndskrift, og papiret var smudsigt og fuldt af pletter. Endog titlen overraskede ham, og han kunne ikke nære sig for at kaste et ængsteligt blik omkring i kammeret. Men efter at have indset det tåbelige i at give efter for sådanne følelser, pudsede han lyset og læste, som følger:

En gal mands manuskript

Ja! – en gal mand! Hvor disse ord for mange år tilbage ville have ramt mit hjerte! Hvor de ville have vakt den skræk, der undertiden plejede at overfalde mig og jage blodet sydende og hvislende gennem mine årer, indtil frygtens kolde dug stod i store dråber på min hud, og mine knæ slog mod hinanden af forfærdelse! Men nu synes jeg godt om det. Det er et smukt navn. Vis mig den monark, hvis vrede bryn nogen sinde var frygtet som flammen i en gal mands blik – hvis strikke og økse var sikrere end en gal mands tag. Ha, ha! Det er en storartet ting at være gal! At blive gloet på, ligesom en vild løve bag jernstænger – at skære tænder og hyle i den lange, stille nat til en tung lænkes lystige klirren – og at rulle og boltre sig i halmen af henrykkelse over en så liflig musik. Hurra for galehuset! Det er et herligt sted!

Jeg husker den tid, da jeg var bange for at blive gal; da jeg plejede at fare op af søvnen og falde på knæ og bede om at blive skånet for min slægts forbandelse; da jeg styrtede bort fra al lystighed og glæde for at skjule mig på et ensomt sted og tilbringe de langsomme timer med at iagttage udviklingen af

den feber, der skulle fortære min hjerne. Jeg vidste, at der var vanvid i mit blod, i marven i mine ben; at én slægtfølge havde levet, uden at denne pest havde vist sig iblandt den, og at jeg var den første, den skulle leve op hos igen. Jeg vidste, at det *måtte* være således, og når jeg krøb sammen i en mørk krog af et værelse fyldt med mennesker og så folk hviske til hinanden og pege og vende deres øjne hen imod mig, da vidste jeg, at de fortalte hinanden om den tilkommende gale, og listede mig atter bort for at gruble i stilhed.

Således gik det i flere år, og lange, meget lange var disse år. Her er nætterne undertiden lange – meget lange, men de er intet i sammenligning med de søvnløse nætter og rædsomme drømme, jeg havde den gang. Jeg gyser ved at tænke på dem. Store, mørke skikkelser med listige, spottende ansigter lurede i krogene og bøjede sig om natten over min seng for at friste mig til vanvid. De fortalte mig med dæmpet hvisken, at gulvet i det gamle hus, hvor min farfader døde, var plettet af hans eget blod, som hans egen hånd i rasende afsindighed havde udgydt. Jeg stak fingrene i ørene, men de skreg ind i mit hoved, så værelset rungede af det, at i ét slægtled før hans havde vanviddet slumret, men at hans farfader havde levet i mange år med hænderne lænket til gulvet, for at han ikke skulle sønderrive sig selv. Jeg vidste, at de sagde sandt – jeg vidste det kun alt for godt. Jeg havde fundet ud af det for flere år siden, skønt man havde søgt at skjule det for mig. Ha, ha, ha! Jeg var dem for snu, skønt de troede, jeg var gal!

Omsider kom det over mig, og det undrede mig, at jeg havde kunnet være bange for det. Nu kunne jeg færdes i verden og le og råbe som det passede mig. Jeg vidste, at jeg var gal, men man

anede det ikke engang. Hvor jeg godtede mig ved tanken om det puds, jeg spillede dem, efter at de så længe havde spottet og peget fingre ad mig, mens jeg ikke var gal, men kun frygtede for en gang at blive det! Og hvor jeg kunne le af glæde, når jeg var alene og tænkte på, hvor godt jeg gemte min hemmelighed, og hvor hurtigt mine kærlige venner ville have forladt mig, hvis de havde kendt sandheden. Jeg kunne have skreget af henrykkelse, når jeg spiste alene med en eller anden lystig kammerat og tænkte på, hvor bleg han ville være blevet, og hvor hurtigt han ville være løbet sin vej, hvis han havde vidst, at den gode ven, der sad tæt ved ham og hvæssede en blank, funklende kniv, var en gal mand med hele kraften og den halve vilje til at støde den i hans hjerte. Å, det var et morsomt liv!

Jeg blev rig, formuer strømmede ind til mig, og jeg hengav mig til nydelser, der blev tusinde gange større ved bevidstheden om min skjulte hemmelighed. Jeg fik en stor arv. Loven, selv loven med sine ørneøjne var blevet ført bag lyset og havde overgivet omtvistede tusinder i en afsindigs hænder. Hvor var nu de fornuftige, skarpsindige menneskers vid og forstand? Hvor var sagførernes dygtighed? De ville jo ellers så gerne opdage en fejl! Den gales snuhed havde overlistet dem alle.

Jeg havde penge. Hvor jeg blev gjort af! Jeg brugte dem rundhåndet. Hvor jeg blev lovprist! Hvor disse tre stolte, hovmodige brødre ydmygede sig for mig. Også den gamle, hvidhårede fader – hvilken ærbødighed – hvilken agtelse – hvilket inderligt venskab – ja, han tilbad mig! Den gamle mand havde en datter, og de unge mænd havde en søster, og alle var de fattige. Jeg var rig, og da jeg blev viet til pigen, så jeg et triumferende smil spille på hendes trængende slægtninges

læber, som om de tænkte på deres godt lagte plan og deres herlige bytte. Det var mig, som det tilkom at smile. At smile! At skoggerle og rive mig i håret og rulle mig på jorden med skrig af henrykkelse. De tænkte kun lidt på, at de havde giftet hende med en gal mand.

Men holdt! Hvis de havde vidst det, ville de så have frelst hende? En søsters lykke imod hendes mands guld. Den letteste fjer, jeg puster ud i luften, imod den muntre lænke, som pryder min krop.

I én henseende blev jeg dog narret trods min snuhed. Havde jeg ikke været gal – for skønt vi gale er kløgtige nok, bliver vi dog undertiden ført bag lyset – ville jeg have vidst, at pigen hellere ville lade sig lægge kold og stiv i en skummel blykiste end lade sig føre som en misundt brud til mit rige, glimrende hus. Jeg ville have vidst, at hendes hjerte var hos det sortøjede unge menneske, hvis navn jeg engang havde hørt hende nævne i urolig søvn, og at hun var blevet ofret til mig for at lindre den gamle, hvidhårede mands og de stolte brødres fattigdom.

Nu kan jeg ikke længere huske skikkelser eller ansigter, men pigen var smuk. Jeg *ved*, at hun var det, for i de lyse, måneklare nætter, når jeg farer op af søvne, og alt er stille omkring mig, ser jeg en mager og udtæret skikkelse med lange, sorte hår, der bølger ned ad dens ryg, og som ingen jordisk vind bevæger, og med øjne, som fæster deres stive blik på mig uden at blinke eller lukke sig; den står stille og ubevægelig i en af krogene i denne celle. Tys! Blodet isner i mit hjerte, idet jeg skriver dette – denne skikkelse er hendes. Ansigtet er meget blegt, og øjnene er klare som glas, men jeg kender dem godt. Skikkelsen rører sig aldrig; den truer eller spotter aldrig, således som de andre gør,

der undertiden opfylder dette sted, men den er langt rædsommere for mig end selv de ånder, der fristede mig for mange år siden; den kommer lige fra graven og er døden så lig.

I næsten et år så jeg det ansigt blive blegere; i næsten et år så jeg tårerne liste sig ned ad de sorgfulde kinder, uden at jeg fik årsagen at vide. Omsider kom jeg dog efter den; de kunne ikke længere skjule den for mig. Hun havde aldrig kunnet lide mig; det havde jeg heller ikke troet; hun foragtede min rigdom og hadede den glans, hun levede i – det havde jeg ikke ventet. Hun elskede en anden – det havde jeg aldrig tænkt på. Sælsomme følelser kom over mig, og tanker, som blev mig påtvunget af en hemmelig magt, hvirvlede idelig rundt i min hjerne. Jeg hadede ikke hende, men den unge mand, som hun endnu stadig begræd. Jeg beklagede, ja, jeg beklagede det ulykkelige liv, hendes kolde og egennyttige slægtninge havde dømt hende til. Jeg vidste, at hun ikke kunne leve længe, men tanken om, at hun muligvis før sin død kunne skænke et ulykkeligt væsen livet, som skulle plante vanviddet til dets afkom, fik mig til at træffe beslutningen. Jeg besluttede at dræbe hende.

I mange uger tænkte jeg på gift, så på drukning, og omsider på ild. Et stolt syn at se det prægtige hus i flammer og den gales kone smuldre hen til aske! Og så at tænke sig, hvilke herlige løjer det ville være, når der blev udsat en stor belønning, og en eller anden åndsfrisk mand kom til at dingle i galgen for en gerning, han ikke havde gjort, og det alt sammen ved en gal mands list! Jeg tænkte ofte på det, men opgav det til sidst. Å, hvilken glæde var det at stryge ragekniven den ene dag efter den anden og føle på dens skarpe æg og tænke sig det gabende

sår, som et rask snit med dens tynde, blanke klinge ville frembringe!

Omsider hviskede de ånder, der tidligere så ofte havde hjemsøgt mig, mig i øret, at tiden var kommet, og de stak mig ragekniven i hånden. Jeg greb fast om den, listede mig sagte op af min seng og bøjede mig over min sovende hustru, hendes ansigt var skjult i hendes hænder. Jeg trak dem sagte til side, og de sank uden lyd ned på hendes barm. Hun havde grædt, for der var endnu spor af tårer på hendes kinder. Hendes ansigt var roligt og mildt, og selv mens jeg betragtede det, opklarede et fredeligt smil hendes blege træk. Jeg lagde sagte min hånd på hendes skulder. Hun fo'r sammen – det var kun en flygtig drøm. Jeg bøjede mig atter forover. Hun skreg og vågnede.

En bevægelse med min hånd, og hun ville aldrig mere have givet noget skrig eller nogen lyd fra sig. Men jeg blev forskrækket og trak mig tilbage. Hendes øjne var fæstede på mine. Jeg ved ikke, hvorledes det gik til, men de skræmte og forfærdede mig, og jeg lod mig kue af dem. Hun stod op af sengen, idet hun blev ved at stirre fast og vist på mig. Jeg skælvede; ragekniven var i min hånd; men jeg kunne ikke røre mig. Hun nærmede sig døren. Da hun var kommet tæt hen til den, vendte hun sig om, og hendes øjne hvilede ikke mere på mit ansigt. Trolddommen var brudt. Jeg sprang frem og greb hende i armen. Hun udstødte det ene skrig efter det andet og faldt.

Nu kunne jeg have dræbt hende uden kamp, men folk i huset var blevet vækket, og jeg hørte skridt på trappen. Jeg gemte ragekniven, åbnede døren og råbte om hjælp. Man kom, løftede hende op og lagde hende i sengen. Der lå hun i flere timer uden

bevidsthed, men da livet, synet og mælet vendte tilbage, havde hun mistet forstanden og fantaserede vildt og rasende.

Der blev kaldt læger – store mænd, som kom kørende i magelige ekvipager med smukke heste og brogede tjenere. De så til hende i flere uger. De holdt en stor rådslagning med dæmpede og højtidelige stemmer i et andet værelse. Den dueligste og berømteste af dem tog mig til side og bad mig forberede mig på det værste og sagde til mig – mig, den gale! – at min kone var gal! Han stod tæt ved mig ved et åbent vindue med sine øjne fæstede på mit ansigt og sin hånd på min arm. Ved en eneste anstrengelse kunne jeg have kastet ham ned på gaden. Det ville have været ypperlige løjer at have gjort det, men min hemmelighed stod på spil, og jeg lod ham slippe. Få dage efter sagde de mig, at jeg måtte holde hende under en vis tvang og lade hende bevogte. Jeg! Jeg gik ud på den fri mark, hvor ingen kunne høre mig, og lo, så luften genlød af min latter!

Hun døde den næste dag. Den hvidhårede, gamle mand fulgte hende til graven, og de stolte brødre fældede en tåre over det afsjælede lig af hende, hvis lidelser de, mens hun levede, havde betragtet med jernmuskler. Alt dette var næring for min hemmelige pryd, og jeg lo bag det hvide lommetørklæde, som jeg holdt for ansigtet, mens jeg kørte hjem, så jeg fik tårer i øjnene.

Men skønt jeg havde opnået min hensigt og dræbt hende, var jeg dog urolig og forvirret og mærkede, at min hemmelighed snart måtte blive kendt. Jeg kunne ikke skjule den vilde fryd og lystighed, der kogte inden i mig og, når jeg var alene hjemme, fik mig til at springe op, klappe i hænderne, danse rundt på gulvet og brøle højt. Når jeg gik ud og så de travle skarer ile af

sted i gaderne eller til teatret og hørte musik eller så folk danse, blev jeg så ellevild, at jeg kunne have styrtet mig ind iblandt dem og sønderslidt dem lem for lem og hylet af henrykkelse. Men jeg skar tænder, stampede i jorden og pressede mine skarpe negle i mine hænder. Jeg gemte min hemmelighed, og endnu vidste ingen, at jeg var gal.

Jeg husker – skønt det er noget af det sidste, jeg kan huske, for nu blander jeg virkeligheden sammen med mine drømme, og da jeg har så meget at gøre og jages fra det ene til det andet, har jeg ikke tid til at skille dem fra hinanden i den sælsomme forvirring, de er blevet indviklet i – jeg husker, hvorledes jeg omsider røbede den. Ha, ha, ha! Jeg synes, at jeg nu ser deres forskrækkede blikke, og føler, hvor let jeg stødte dem fra mig og slyngede min knyttede næve i deres blege ansigter og derpå fløj af sted som en vind, mens de skreg og råbte langt bag ved mig. Jeg får kæmpekræfter, når jeg tænker på det. Se, se, hvorledes denne jernstang bøjer sig under mit rasende tag. Jeg kunne knække den som en pibestilk, men der er lange gange her med mange døre. Jeg tror ikke, at jeg kunne finde ud af dem, og selv om jeg kunne, ved jeg, at der er jernporte nedenunder, som holdes lukkede og stænget. De ved, hvilken listig, gal mand jeg har været, og er stolte af at kunne vise mig frem her.

Lad mig se – ja, jeg havde været ude. Det var sent om aftenen, da jeg kom hjem og fandt den stolteste af de tre stolte brødre; han ventede på mig – påtrængende forretninger, sagde han; jeg husker det godt. Jeg hadede dette menneske med en gal mands had. Mangen en gang havde mine fingre længtes efter at sønderslide ham. Man sagde mig, at han var der. Jeg løb hurtigt

ovenpå. Han havde et ord at sige mig under fire øjne. Jeg lod tjeneren gå. Det var sent, og vi var alene sammen *for første gang*.

I begyndelsen holdt jeg omhyggeligt mine øjne borte fra ham. for jeg vidste, hvad han kun lidet anede – og jeg var stolt af denne bevidsthed – at vanviddets lys strålede ud af dem som ild. Vi sad tavse i nogle minutter. Omsider talte han. Mine udskejelser i den sidste tid og de sælsomme bemærkninger, jeg havde gjort så kort efter hans søsters død, var en fornærmelse mod hendes minde. Ved at bringe mange omstændigheder i forbindelse, som i begyndelsen var undgået hans opmærksomhed, fandt han, at jeg ikke havde behandlet hende godt. Han ønskede at vide, om han havde ret i at antage, at jeg ville sætte en plet på hendes minde og beskæmme hendes familie. Han skyldte den uniform, han bar, at forlange denne forklaring.

Dette menneske beklædte en officerspost – en post, der var købt for mine penge og med hans søsters elendighed. Det var denne mand, som havde været den første i et komplot, der gik ud på at besnære mig og tage min formue. Det var denne mand, som havde været hovedredskabet til at tvinge sin søster til at ægte mig, skønt han godt vidste, at hun havde skænket denne klynkende yngling sit hjerte. Skyldte! Skyldte sin uniform! Hans fornedrelses liberi! Jeg vendte mine øjne mod ham – jeg kunne ikke lade være – men jeg sagde ikke et ord.

Jeg mærkede den pludselige forandring, som ved mit blik foregik med ham. Han var kæk, men blodet veg fra hans ansigt, og han trak sin stol tilbage. Jeg trak min nærmere hen til ham, og da jeg lo – jeg var den gang rigtig glad – så jeg ham gyse. Jeg

mærkede, at galskaben tog overhånd hos mig. Han blev bange for mig.

"De holdt meget af Deres søster, da hun levede" – sagde jeg, – "meget."

Han så sig urolig om, og jeg så hans hånd gribe fast i stoleryggen, men han sagde intet.

"Skurk," sagde jeg, "jeg kender dig; jeg opdagede dine djævelske rænker imod mig; jeg ved, at hendes hjerte tilhørte en anden, førend du tvang hende til at ægte mig. Jeg ved det – jeg ved det."

Han sprang pludselig op fra sin stol, svang den op i luften og bød mig blive ham fra livet – for mens han talte, søgte jeg at komme tæt ind på ham. Jeg skreg snarere end talte, for jeg følte stormende lidenskaber bruse i mine årer og de gamle ånder hviske og friste mig til at rive hans hjerte ud.

"Fanden i vold med dig!" sagde jeg og fo'r ind på ham, "jeg dræbte hende. Jeg er gal. Ned med dig. Blod, blod, jeg vil have blod!"

Med ét slag slog jeg stolen, som han i sin forfærdelse slyngede hen imod mig, til side og greb fat i ham. Jeg vidste, at ingen kræfter kunne lignes med mine, og jeg havde atter ret. Atter ret, skønt jeg var gal! Hans modstand blev svagere. Jeg knælede på hans bryst og klemte begge mine hænder fast sammen om hans kraftige hals. Hans ansigt blev purpurrødt; hans øjne trådte ud af hovedet, og med sin fremrakte tunge syntes han at spotte mig. Jeg klemte fastere.

Døren blev pludselig sprængt med lydelig larm, og en flok mennesker styrtede ind og skreg i munden på hinanden, at man skulle gribe den gale. Min hemmelighed var kommet for

lyset, og nu havde jeg kun friheden at kæmpe for. Jeg kom på benene, førend nogen havde fået lagt hånd på mig, kastede mig ind blandt mine angribere og banede mig vej med min stærke arm, som om jeg havde haft en økse i hånden, og huggede dem ned for fode. Jeg nåede døren, sprang over trapperækværket og var et øjeblik efter på gaden.

Rask løb jeg lige ud, uden at nogen vovede at standse mig. Jeg hørte larmen blive svagere og svagere og til sidst dø aldeles hen, men af sted sprang jeg gennem sumpe og kær, over grøfter og gærder med et vildt råb, som istemtes af de sælsomme væsener, der flokkede sig om mig på alle sider og forstærkede lyden, så at den gennemtrængte luften. Jeg blev båret på armene af dæmoner, der fo'r af sted på vinden, fejede hække og diger af vejen og snurrede mig rundt med en raslen og fart, der fik mit hoved til at svimle, indtil de til sidst kastede mig fra sig med et voldsomt stød, og jeg faldt tungt til jorden. Da jeg vågnede, var jeg her – her i denne celle, hvor sollyset sjældent kommer, hvor månen sniger sig ind med stråler, som kun tjener til at vise mig de mørke skygger omkring mig og den tavse skikkelse i dens gamle krog. Når jeg ligger vågen, kan jeg stundom høre sælsomme skrig og råb fra fjerne afdelinger af denne store bygning. Hvad det er for skrig, ved jeg ikke, men de komme ikke fra den blege skikkelse, og heller ikke ænser den dem. For fra tusmørkets mørke skygger til morgenens første lys står den ubevægelig på samme sted, lytter til min jernlænkes musik og iagttager mine krumspring på mit halmleje."

Ved slutningen af manuskriptet var med en anden hånd tilføjet følgende anmærkning:

"Den ulykkelige mand, hvis fantasier er meddelt ovenfor, var et sørgeligt eksempel på de fordærvelige følger af misbrugt ungdomskraft og af udsvævelser, som fortsattes, indtil der ikke kunne rådes bod på deres følger. Hans yngre dages letsindige svir og sværm avlede feber og delirium. Den første virkning varden sælsomme indbildning, som støttede sig på en velkendt lægevidenskabelig læresætning, der bekæmpes lige så stærkt af nogle, som den forsvares af andre, nemlig den, at der herskede arveligt vanvid i hans familie. Dette avlede atter det vedvarende tungsind, som med tiden gik over til afsind og endte med fuldstændig galskab. Der er al grund til at tro, at de af ham skildrede begivenheder virkelig har tildraget sig, skønt de er blevet forvansket af hans syge fantasi. De, som har kendt hans lastefulde ungdomsliv, undrer sig kun over, at hans utøjlede lidenskaber ikke bragte ham til at øve endnu skrækkeligere gerninger."

Pickwicks lys var lige ved at brænde ned, da han var færdig med at gennemlæse den gamle præsts manuskript, og da lyset pludselig gik ud uden nogen foregående, advarende opblussen, gav det hans pirrede nervesystem et stærkt stød. Efter i en fart at have klædt sig af og kastet et frygtsomt blik omkring i værelset, kravlede han hurtigt ned mellem lagenerne og faldt snart i en tryg søvn. Solen skinnede klart ind til ham, da han vågnede, og det var langt ud på morgenen. Det tungsind, der havde trykket ham om natten, var svundet bort med de mørke skygger, der tilhyllede landskabet, og hans tanker og følelser var lyse og muntre som morgenen selv. Efter en dygtig frokost gik de fire herrer til fods ad Gravesend til, ledsaget af en mand, der bar den kostbare sten. De nåede byen omtrent kl. et, og da de

var heldige nok til at få pladser i en diligence, kom de, sunde på sjæl og legeme, samme eftermiddag til London.

De følgende dage blev brugte til at forberede deres rejse til Eatanswill, men da enhver meddelelse om dette vigtige foretagende fordrer et særskilt kapitel, vil vi bruge de få linjer, der endnu er tilbage af dette, til i al korthed at fortælle den antikvariske opdagelses historie.

Af klubbens forhandlingsprotokol ses det da, at Pickwick i et til aftenen efter deres hjemkomst sammenkaldt, almindeligt klubmøde holdt et foredrag over opdagelsen og udtalte en mængde sindrige og lærde gisninger om indskriftens betydning. Det ses ligeledes, at en duelig kunstner udførte en nøjagtig tegning af denne kuriositet, der blev litograferet og sendt til Det Kongelige Antikvariske Selskab og andre lærde samfund; at nag og skinsyge uden grænse blev følgen af de kontroverser, som førtes i pennen om denne sag, og at Pickwick selv skrev en brochure på seks og halvfems tættrykte sider, som indeholdt syv og tyve forskellige læsemåder af indskriften. Endvidere ses det, at tre gamle herrer gjorde deres ældste sønner arveløse, fordi de dristede sig til at drage brudstykkets ælde i tvivl, og at et begejstret individ holdt op at spise af fortvivlelse over, at han ikke var i stand til at forstå dets betydning, samt at Pickwick valgtes til æresmedlem af sytten inden- og udenlandske selskaber, fordi han havde gjort opdagelsen, men at intet af de sytten kunne få noget ud af den, skønt de alle sytten var enige om, at den var meget mærkelig.

Mr. Blotton – og dette navn vil blive dømt til evig foragt af dem, der dyrker det mystiske og det sublime – mr. Blotton dristede sig med den for lave sjæle ejendommelige tvivle- og

dadlesyge til at fremsætte en lige så latterlig som skammelig fortolkning. I den lumpne hensigt at fordunkle glansen af det udødelige navn Pickwick foretog han en rejse til Cobham og fortalte efter sin tilbagekomst spydigt i en tale i klubben, at han havde talt med den mand, stenen var blevet købt af. Denne mand troede rigtignok, at stenen var gammel, men nægtede derimod på det højtideligste indskriftens ælde, såsom han havde forklaret, at den var blevet hugget af ham selv i et ledigt øjeblik og for at udhugge bogstaver, der hverken skulle betyde mere eller mindre end de simple ord: "*BILL STUMPS, hans mærke*," samt at Stumps, der kun var lettere fortrolig med skrivekunsten og snarere lod sig lede af ordenes lyd end af de strenge regler for retskrivningen, havde udeladt det sidste "*L*" i sit døbenavn.

Pickwick-klubben modtog, som det var at vente af en så oplyst forening, denne forklaring med den foragt, den fortjente, udstødte den formastelige og uopdragne Blotton af selskabet og voterede Pickwick et par guldbriller som tegn på sin tillid og sit bifald, til gengæld lod Pickwick male og hænge op i klubben sit portræt, hvilket han, i forbigående sagt, ikke ønskede skulle tilintetgøres, når han var blevet nogle år ældre.

Blotton var udstødt, men ikke overvundet. Han skrev ligeledes en til de sytten lærde selskaber stilet brochure, der indeholdt hans forklaring, og som mere end halvt antydede den mening, at disse sytten lærde selskaber var lige så mange selskaber af "vindbøjtler". Da de sytten selskaber derover kom i dydig harme, blev der udgivet flere andre brochurer. De udenlandske lærde selskaber korresponderede med de indenlandske lærde selskaber. De indenlandske lærde selskaber

oversatte de udenlandske lærde selskabers stridsskrifter til engelsk. De udenlandske lærde selskaber oversatte de indenlandske selskabers stridsskrifter på alle slags tungemål, og således begyndte hin berømte, videnskabelige diskussion, der er så velkendt under navn af "Pickwick-striden".

Men dette lumpne forsøg på at skade Pickwick faldt tilbage på dets bagtalerske ophavsmands hoved. De sytten lærde selskaber erklærede enstemmigt Blotton for en uvidende rænkesmed og gav sig ufortøvet til at skrive endnu flere afhandlinger. Og endnu den dag i dag er stenen et ulæseligt mindesmærke om Pickwicks storhed og et uforgængeligt trofæ over hans fjenders smålighed.

12

Der beskriver et meget vigtigt skridt fra Pickwicks side, betydningsfuldt såvel for ham selv som for denne fortælling.

Pickwicks lejlighed i Goswell Street var, skønt indskrænket af omfang, ikke alene meget net og hyggelig, men samtidig særlig passende for en mand med hans ånd og iagttagelsesevne. Hans dagligstue lå på første sal til gaden og hans soveværelse på anden sal til gaden, og således havde han, hvad enten han sad ved sin pult i det ene eller stod foran spejlet i det andet, lige god lejlighed til at iagttage den menneskelige natur i alle de talrige skikkelser, hvori den viste sig i denne ikke mindre folkelige end folkerige gade. Hans værtinde, mrs. Bardell, enke og eneste arving efter en afdød toldbetjent, var en tækkelig kone med et travlt og behageligt ydre og medfødte anlæg til madlavning, der ved flid og lang øvelse var blevet udviklet til ligefrem kunstfærdighed. Der fandtes ingen småbørn, ingen tjenestefolk, ingen høns. De eneste beboere af huset var en stor mand og en lille dreng, den ene logerende og denne mrs. Bardells pode. Den store mand kom altid hjem kl. ti om aftenen og krympede sig så straks sammen i en lillebitte feltseng i bagstuen, og lille Bardells barnlige lege og legemsøvelser var udelukkende henvist til de nærmeste fortove og rendesten. Renlighed og stilhed herskede i hele huset, og Pickwicks vilje var dets lov.

For enhver, som kendte disse punkter i husets indre økonomi og var fortrolig med den beundringsværdige orden i Pickwicks

sind, ville hans væsen og adfærd den morgen, der gik forud for den, som var bestemt til rejsen til Eatanswill, have været meget gådefulde og uforklarlige. Han gik hurtigt frem og tilbage i værelset, stak omtrent hver tredje minut hovedet ud ad vinduet, idet han stadig rådførte sig med sit ur, og viste mange andre hos ham usædvanlige tegn på utålmodighed. Det var klart, at noget vigtigt var i gære, men hvad dette noget var, kunne mrs. Bardell ikke opdage.

"Mrs. Bardell," sagde Pickwick omsider, da denne elskværdige kvinde var lige ved at blive færdig med afstivningen af værelset, der havde stået usædvanlig længe på. "Deres lille dreng bliver meget længe borte."

"Der er også et godt stykke til Southwark," bemærkede mrs. Bardell.

"Ja," sagde Pickwick, "meget sandt, det er der." Han sank atter hen i tavshed, og hun tog fat på støvekosten.

"Mrs. Bardell," sagde Pickwick efter nogle få minutter. "Tror De, det er dyrere at føde to mennesker end ét?"

"Gud, mr. Pickwick," sagde mrs. Bardell og rødmede lige op til sin kappestrimmel, idet hun troede at mærke en slags ægteskabelig blinken i sin logerendes øjne, "det var da også et spørgsmål!"

"Nå, hvad mener De?" spurgte Pickwick.

"Det afhænger," sagde hun og flyttede støvekosten ganske tæt hen til Pickwicks albue, som hvilede på bordet, "ser De, det afhænger for en stor del af personen og af, om det er en sparsommelig og ordentlig person."

"Det er meget sandt," sagde Pickwick, "men den person, jeg har for øje," her så han meget skarpt på mrs. Bardell, "har, tror

jeg, disse egenskaber og har desuden en betydelig verdenskundskab og en stor del kløgt, hvilket kan være mig til væsentlig nytte."

"Gud, mr. Pickwick!" sagde mrs. Bardell, og blodet fo'r atter op til hendes kappestrimmel.

"Jeg tror det," sagde Pickwick og blev varm, som det var hans vane, når han talte om noget, der interesserede ham, "jeg tror det virkelig, og sandt at sige, mrs. Bardell, så har jeg taget min beslutning."

"Gud, sir!" udbrød mrs. Bardell.

"De vil sagtens finde det meget påfaldende," sagde den venlige Pickwick med et godmodigt blik på sin værtinde, "at jeg ikke har rådført mig med Dem om denne sag, ja ikke engang har omtalt den, førend jeg sendte Deres lille dreng ud i morges – hvad?"

Mrs. Bardell kunne kun svare med et blik. Hun havde længe tilbedt Pickwick på afstand, men nu blev hun pludselig hævet op på en tinde, som hun i sine mest fantastiske og højtflyvende tanker aldrig havde vovet at tragte efter. Pickwick var i færd med at fri – og det efter modent overlæg – havde sendt hendes lille dreng bort for at få ham af vejen – hvor tænksomt – hvor opmærksomt!

"Nå," sagde Pickwick, "hvad mener De?"

"Å, mr. Pickwick," sagde mrs. Bardell, skælvende af bevægelse, "det er meget venligt af Dem."

"Det vil spare Dem en hel del ulejlighed, ikke sandt?" sagde Pickwick.

"Å, jeg har aldrig tænkt på ulejligheden," svarede mrs. Bardell, "og jeg ville naturligvis mere end før stræbe efter at

gøre Dem tilpas, men det er så smukt af Dem, mr. Pickwick, at tænke således på min ensomhed."

"Den har jeg, sandt at sige, ikke tænkt på," sagde Pickwick, "men når jeg er i byen, vil De rigtignok altid have en om Dem. Det vil De jo rigtignok."

"Jeg har rigtignok al mulig grund til at føle mig lykkelig," sagde mrs. Bardell.

"Og Deres lille dreng –" sagde Pickwick.

"Gud velsigne det lille skind!" sagde mrs. Bardell med et moderligt suk.

"Han vil få en kammerat," fortsatte Pickwick, "en lystig kammerat, der sikkert vil lære ham flere skælmsstykker på en uge, end han før har lært på et år." Og Pickwick smilte kærligt.

"Å, De kære –" sagde mrs. Bardell.

Pickwick studsede.

"Å, De venlige, gode, spøgefulde sjæl," sagde mrs. Bardell, og uden videre omstændigheder sprang hun op fra sin stol og slyngede sine arme om Pickwicks hals under en syndflod af tårer og en ustandselig række suk.

"Men du gode Gud!" udbrød den forbavsede Pickwick. "Mrs. Bardell – gode kone – Gud, hvilken stilling – tænk dog over, hvad De gør. – Mrs. Bardell, lad være – hvis der kom nogen –"

"Å, lad dem komme!" udbrød hun ude af sig selv. "Jeg forlader Dem aldrig, De kære, gode sjæl," og med disse ord klyngede hun sig fastere til ham.

"Himlen se i nåde til mig," sagde Pickwick og strittede heftigt imod, "jeg hører nogen komme op ad trappen. Slip mig, slip mig, så så, slip mig dog!"

Men bønner og indsigelser var lige frugtesløse, for mrs. Bardell var besvimet i Pickwicks arme, og før han kunne få tid til at sætte hende på en stol, trådte unge Bardell ind i stuen og efter ham Tupman. Winkle og Snodgrass.

Pickwick var ubevægelig og målløs. Han stod med sin yndige byrde i sine arme og stirrede sløvt på sine venners ansigter uden det mindste forsøg på genkendelse eller forklaring. Til gengæld stirrede de på ham, og drengen stirrede på dem alle. Pickwickianernes forbavselse var så stor, og Pickwicks forlegenhed så overordentlig, at de gerne kunne være blevet i de samme stillinger, indtil damen var kommet til sig selv igen, hvis ikke hendes unge dreng havde lagt sin sønlige kærlighed for dagen på den skønneste og mest rørende måde. I en snæver dragt af bomuldstøj, der var besat med messingknapper af meget betydelig størrelse, var han i begyndelsen blevet stående forvirret og forbavset ved døren, men efterhånden trængte den forestilling, at hans moder måtte have lidt en eller anden personlig overlast, ind i hans unge, halvt udviklede sjæl, og i den tanke, at Pickwick var forbryderen, istemte han et forfærdeligt og næsten umenneskeligt hyl og begyndte med bøjet hoved at overfalde denne udødelige herre i ryggen og benene med sådanne slag og nap, som hans arms styrke og hans heftige sindsbevægelse tillod ham.

"Tag den lille slyngel bort," sagde den fortvivlede Pickwick; "han er gal."

"Hvad er der på færde?" spurgte de tre forfærdede pickwickianere.

"Det ved jeg ikke," svarede Pickwick ærgerlig. "Tag den unge bort."

Her trak Winkle den interessante dreng, der skrålede og stampede, hen i den anden ende af værelset.

"Hjælp mig nu at bringe det fruentimmer ned."

"Å, nu er det bedre," sagde mrs. Bardell mat.

"Lad mig følge Dem ned," sagde den altid galante Tupman.

"Tak, sir, mange tak," udbrød mrs. Bardell hysterisk, og ned blev hun da ført, ledsaget af sin kærlige søn.

"Jeg kan ikke fatte, hvad der gik af konen," sagde Pickwick, da hans ven kom tilbage. "Jeg havde kun meddelt hende, at det var min hensigt at holde tjener, da hun fik dette underlige anfald, som De var vidne til. Højst påfaldende!"

"Ja, højst påfaldende," sagde hans tre venner.

"Hun bragte mig i en meget ubehagelig stilling," fortsatte Pickwick.

"Meget ubehagelig stilling," svarede hans venner med en let hosten, idet de så tvivlende på hinanden.

Denne adfærd undgik ikke Pickwick. Han mærkede deres vantro miner. De havde ham åbenbart mistænkt.

"Der er en mand ude på gangen," sagde Tupman.

"Det er den mand, jeg har talt til Dem om," sagde Pickwick. "Jeg sendte bud efter ham i morges. Vær så god at lade ham komme ind, Snodgrass."

Snodgrass opfyldte anmodningen, hvorpå mr. Samuel Weller uden tøven trådte ind.

"De husker mig vel nok?" sagde Pickwick.

"Det skulle jeg mene," svarede Sam med en beskyttende mine. "Snurrig historie den, men han var Dem én for mange, var han ikke? Hvad?"

"Ja, lad nu den sag fare," sagde Pickwick hastigt. "Jeg har noget andet at tale med Dem om. Sid ned."

"Tak, sir," sagde Sam, som satte sig uden flere indbydelser, efter først at have lagt sin gamle hvide hat fra sig på trappeafsatsen. "Den er ikke så net at se til, men den er udmærket til at gå med, og førend skyggen gik fløjten, var det såmænd en overmåde køn hat. Imidlertid er den lettere uden skygge, det er én ting, og gennem hullerne kan der komme frisk luft ind, det er en anden ting – en rigtig fin ventilator kalder jeg den." Efter hvilken tale mr. Weller smilede venlig til de samlede pickwickianere.

"Og nu til den sag, hvorfor jeg med disse herrers samtykke sendte bud efter Dem," sagde Pickwick.

"Ja, det var det, sir," afbrød Sam ham, "op med den, som faderen sagde til drengen, der havde sunket en skilling."

"For det første," sagde Pickwick, "ønsker vi at vide, om De har grund til at være utilfreds med Deres nuværende kondition."

"Førend jeg besvarer dette spørgsmål," svarede Weller, "vil jeg for det første gerne vide, om De har i sinde at skaffe mig en bedre?"

En solstråle af kærlig velvilje spillede på Pickwicks ansigt, idet han sagde: "Jeg har halvvejs besluttet at fæste Dem."

"Har De virkelig?" sagde Sam.

Mr. Pickwick nikkede.

"Løn?" spurgte Sam.

"Tolv pund om året," svarede Pickwick.

"Liberier?"

"To sæt."

"Hvad skal jeg gøre?"

"Varte mig op og rejse med os."

"Top," sagde Sam med kraft, "jeg er fæstet af en ugift herre, og om vilkårene er vi enige."

"De modtager konditionen?" spurgte Pickwick.

"Ja," svarede Sam. "Synes jeg bare halvt så godt om liberiet som om pladsen, er der ikke noget i vejen."

"De kan naturligvis skaffe en anbefaling?" sagde Pickwick.

"Spørg værtinden i *Den hvide Hjort* om det, sir."

"Kan De komme i aften?"

"Jeg vil tage liberiet på lige på minutten, hvis De har det ved hånden," svarede Sam meget ivrigt.

"Kom i aften klokken otte," sagde Pickwick, "og hvis skudsmålet er tilfredsstillende, skal liberiet blive skaffet."

Når undtages en elskværdig ubesindighed, som en stuepige også havde sin del i, var Wellers fortid så dadelfri, at Pickwick følte god grund til at afslutte kontrakten samme aften. Med den fasthed og energi, der var et særkende ikke alene i denne overordentlige mands offentlige foretagender, men også i alle hans private handlinger, førte han straks sin ny tjener til et af disse udsalgssteder for ny og brugte herreklæder, hvor man slipper for den besværlige formalitet med måltagningen, og før sengetid var Weller forsynet med en grå frakke med P.K.-knappen, en sort hat med kokarde, en rødstribet vest, lyse knæbenklæder med gamacher og en mængde andre nødvendige sager, som det bliver for vidtløftigt at omtale.

"Se så," sagde dette pludselig forvandlede individ, idet han næste morgen tog plads uden på diligencen, "jeg gad nok vide, om jeg skal forestille en lakaj, en rideknægt, en skovfoged eller en frøhandler. Jeg ser ud som en blanding af alle tre. Lige

meget, det er en forandring af luft, nok at se og lidt at gøre, og alt det passer godt for mit helbred. Derfor siger jeg: Hurra for Pickwick!"

13

Beskrivelsen af Eatanswill, af partiernes stilling der og af en valghandling.

Vi vil åbent tilstå, at vi lige til den tid, da vi begyndte at fordybe os i Pickwick-klubbens omfangsrige papirer, aldrig havde hørt tale om Eatanswill; vi vil med samme frimodighed indrømme, at vi forgæves har søgt om beviser for et sådant steds tilværelse. Da vi kendte den ubetingede tillid, der kan sættes til alle Pickwicks meddelelser og ikke dristede os til at stille vor hukommelse imod denne store mands skriftlige erklæringer, rådførte vi os med de kilder, vi kunne henvende os til. Vi har set ethvert navn på listerne uden at støde på navnet Eatanswill. Vi har omhyggeligt undersøgt enhver prik på de af vore udmærkede forlæggere til bedste for samfundet udgivne samlinger af grevskabskort, men vore forskninger har stadig givet det samme udbytte. Vi må derfor tro, at Pickwick med det inderlige ønske at undgå at fornærme nogen og med den fine følelse, han så højligt udmærkede sig ved, med vilje har sat et opdigtet navn i stedet for det virkelige på det sted, hvor han gjorde sine iagttagelser. I denne tro bestyrkes vi af en lille omstændighed, der vel i sig selv er ringe og ubetydelig, men som dog, betragtet fra dette synspunkt, ikke er uværdig til opmærksomhed. I Pickwicks notesbog finder vi optegnet, at han og hans ledsagere havde taget plads i diligencen til Norwich, men denne optegnelse er siden blevet overstreget, ligesom for at skjule selv den egn, byen ligger i. Vi skal derfor ikke tillade os nogen gisning, men straks skride til vor

beretning og lade os nøje med de materialier, som de handlende personer har skaffet os.

Det ses da, at befolkningen i Eatanswill, ligesom befolkningen i mange andre små byer, tillagde sig selv den største og højeste vigtighed, og at hver mand i byen, i bevidstheden om den vægt, der blev lagt på hans eksempel, anså det for sin pligt med hele sin sjæl at holde sig til et af de to store partier, byen var delt i, de brune og de blå. Nu forsømte de blå ingen lejlighed til at modarbejde de brune, og de brune ingen lejlighed til at modarbejde de blå, og følgen heraf var, at hver gang de brune og de blå traf hinanden i offentlige forsamlinger på rådhuset, markedet eller torvet, opstod der tvist og klammeri mellem dem. På grund af denne uenighed er det næsten overflødigt at sige, at alt blev gjort til partispørgsmål. Ville de brune have ny belysning på torvet, sammenkaldte de blå offentlige møder og erklærede foretagendet for skadeligt. Foreslog de blå at få en post til i Algade, rejste de brune sig som en mand og modsatte sig forfærdet denne frækhed. Der var blå butikker og brune butikker, blå værtshuse og brune værtshuse, ja selv i kirken var der blå stole og brune stole.

Det var naturligvis væsentligt og uundgåelig nødvendigt, at begge disse mægtige partier havde sit udvalgte organ og sin udvalgte repræsentant, og følgelig fandtes der to blade i byen, *Eatanswill Gazette* og *Den Uafhængige i Eatanswill*, af hvilke hint forfægtede blå grundsætninger, og dette redigeredes i afgjort brun ånd. Det var to ypperlige blade. Hvilke ledende artikler og hvilke kernefulde angreb! "Vor uværdige kollega, *Gazetten*" – "Hint skammelige og feje blad, *Den Uafhængige*" – "Det falske og

latterlige smøreri, *Den Uafhængige*" – "Det lumpne og bagvaskende organ, *Gazetten*"; disse og andre ophidsende udtryk blev i rigt mål spredt i alle spalter i hvert nummer og vakte den største fryd og forbitrelse hos byens indbyggere.

Pickwick havde med sin sædvanlige omtanke og skarpsindighed valgt et særlig gunstigt øjeblik til sit besøg i denne valgflække. Aldrig havde man set mage til kamp. Den velbårne Samuel Slumkey til Slumkey Hall var den blå kandidat, og Horatio Fizkin til Fizkin Lodge havde af sine venner ladet sig overtale til at optræde som talsmand for de brune interesser. *Gazetten* gjorde vælgerne opmærksomme på, at ikke alene Englands, men hele den civiliserede verdens øjne hvilede på dem, og *Den Uafhængige* fordrede bydende at vide, om vælgerne endnu var de samme stolte karle, som den altid havde regnet dem for, eller lumpne, slaviske redskaber, der lige så lidt fortjente navn af englændere, som de fortjente frihedens goder. Aldrig før havde en sådan valgkamp sat byen i røre.

Det var sent om aftenen, da Pickwick og hans ledsagere, understøttede af Sam, steg ud af diligencen. Store, blå silkeflag vajede fra vinduerne i gæstgivergården *Stadsvåbenet*. Og i alle ruder var der opslået plakater, som med kæmpestore bogstaver forkyndte, at den velbårne Samuel Slumkeys komité dagligt holdt møde der. En flok dagdrivere var samlet nede på gaden og stirrede på en hæs mand på altanen, der talte sig ganske rød i hovedet til fordel for Slumkey, men det slående og overbevisende i hans ord svækkedes noget ved, at der idelig blev slået på fire store trommer, som Fizkins komité havde opstillet på gadehjørnet. Ved siden af ham stod en travl lille mand, der ved af og til at tage sin hat af gav hoben tegn til at råbe hurra,

hvilket den også gjorde med den største begejstring, og da den rødhovedede herre fortsatte at tale, til han blev endnu rødere i hovedet, lod det til, at han opnåede sin hensigt lige så godt, som om man havde hørt, hvad han sagde.

Pickwickianerne var ikke så snart kommet ned, før de blev omringede af en mindre hob af redelige, uafhængige mænd, som istemte tre øredøvende hurraer, hvilke blev besvarede af den større hob – for det er slet ikke nødvendigt, at en menneskehob ved, hvorfor den råber hurra – og svulmede op til et frygteligt triumfbrøl, som endog bragte manden på altanen til at forstumme.

"Hurra!" råbte hoben til slut.

"Endnu en gang hurra!" skreg føreren på altanen. Og atter skrålede hoben, som om dens lunger var af støbestål.

"Længe leve Slumkey!" brølede de redelige og uafhængige.

"Længe leve Slumkey!" gentog Pickwick og tog hatten af.

"Ned med Fizkin!" brølede hoben.

"Ja, ned med ham!" råbte Pickwick.

"Hurra!" Og så kom der et nyt brøl som i et menageri, når dyrene skulle fodres.

"Hvem er Slumkey?" hviskede Tupman.

"Det ved jeg ikke," svarede Pickwick i samme tone. "Stille. Spørg ikke. Ved sådanne lejligheder er det altid bedst at gøre ligesom mængden."

"Men når der nu er to partier?"

"Så skrål med det største," svarede Pickwick.

Tykke folianter kunne ikke have sagt mere.

De trådte ind i huset, idet hoben under lydelige bifaldsråb gjorde plads til højre og venstre for at lade dem komme

igennem. Det første, man måtte tænke på, var at sikre sig natteleje.

"Kan vi få senge her?" spurgte Pickwick opvarteren.

"Ved ikke, sir," svarede denne, "bange for, her er optaget – skal høre ad." Han forsvandt og straks efter kom han igen for at spørge herrerne, om de var "blå". Da hverken Pickwick eller hans ledsagere havde nogen forkærlighed for den ene eller den anden kandidat, var det temmelig vanskeligt at svare på dette spørgsmål. I denne knibe huskede Pickwick på sin ven Perker.

"Kender De en herre, som hedder Perker?" spurgte han.

"Ja, sir, han er agent for mr. Samuel Slumkey."

"Han er vel blå?"

"Ja, gud bevares, sir."

"Så er vi også blå," sagde Pickwick, men da han så, at opvarteren satte et noget tvivlende ansigt op ved dette tillempede svar, gav han ham sit kort og pålagde ham straks at levere det til Perker, hvis denne var til stede. Opvarteren gik, men kom næsten i samme øjeblik tilbage med anmodning til Pickwick om at følge med, hvorpå han førte ham op i et stort værelse på første sal, i hvilket Perker sad ved et langt bord, der var fuldt af bøger og papirer.

"Ah – ah, bedste herre," sagde den lille mand, idet han gik ham i møde, "glæder mig meget at se Dem. Sid ned, sid ned. Så De har altså gjort alvor af det? De er rejst hertil for at være til stede ved et valg, hvad?"

Pickwick gav et bekræftende svar.

"Heftig kamp," sagde den lille mand.

"Det fornøjer mig at høre," sagde Pickwick og gned sig i hænderne. "Jeg kan nok lide at se en kraftig

fædrelandskærlighed, på hvilken side den så end viser sig. Så det er altså en heftig kamp?"

"Ja, det er det rigtignok," svarede den lille mand. "Vi har åbnet alle værtshusene for vælgerne og kun levnet vor modstander ølkipperne – mesterligt fif det, hvad?" Og den lille mand smilede velbehageligt og tog sig en stor pris tobak.

"Men hvorledes vil udfaldet blive?"

"Det er endnu meget tvivlsomt, meget tvivlsomt," svarede den lille mand. "Fizkins folk har indespærret tre og tredive vælgere i vognskuret i *Den hvide Hjort*."

"I vognskuret!" sagde Pickwick, meget forbavset over dette andet politiske træk.

"De holder dem indespærret der, til de behøver dem," fortsatte den lille mand. "Deraf følger, vil De indse, at vi hindres i at vinde dem, og selv om vi kunne, ville det dog ikke nytte os noget, da de med forsæt holder dem i en stadig rus. Snild karl, denne Fizkins agent, meget snild karl. Imidlertid er vi dog ved ganske godt mod. Vi havde et lille teselskab her i aftes – fem og fyrre fruentimmer – og forærede hver af dem en grøn parasol, da de gik."

"En parasol!" sagde Pickwick.

"Bogstavelig. Fem og fyrre grønne parasoller til seks shillings syv pence stykket. Alle fruentimmer holder af stads, og disse parasoller gjorde en umådelig virkning. De har sikret os alle deres mænd og halvdelen af deres brødre – de stikker strømper, flonel og alle den slags ting helt ud. Det var min idé, udelukkende min idé. Hvad enten det er haglvejr, regn eller solskin, kan de ikke gå ti skridt op ad gaden uden at møde en halv snes grønne parasoller."

Her tillod den lille mand sig en skoggerlatter, som kun blev afbrudt ved, at en tredje person trådte ind. Det var en høj, mager mand med rødligt hår og anlæg til en skaldet isse samt et ansigt, hvori højtidelig vigtighed blandede sig med et udtryk af uudforskelig dybsindighed. Han var iført en lang brun frakke, sort klædes vest og gråbrune bukser. En pincenez hang og dinglede på brystet af ham, og på hovedet havde han en meget lavpuldet hat med bred skygge. Han blev forestillet for Pickwick som mr. Pott, redaktøren af *Gazette*. Efter nogle foreløbige bemærkninger vendte Pott sig om mod Pickwick og sagde højtideligt:

"Denne valgbevægelse vækker formodentlig stor opmærksomhed i hovedstaden?"

"Det tror jeg nok, den gør," svarede Pickwick.

"Og jeg har grund til at tro," sagde Pott, idet han henvendte sig til Perker for at søge bekræftelse hos ham, "og jeg har grund til at tro, at min artikel fra i lørdags har bidraget til det."

"Det er der ikke den mindste tvivl om," sagde den lille mand.

"Pressen er et mægtigt redskab," sagde Pott. "Men jeg håber, at jeg aldrig har rettet det ædle våben, der er betroet til min varetægt, mod privatlivets hellige fred, eller mod den enkeltes følelser for sin borgerlige fred. Jeg håber, at jeg har anvendt mine kræfter til – til bestræbelser for – så ringe de måske end er, og så ringe som jeg indrømmer de er – for at indskærpe de grundsætninger – som – er –"

Da redaktøren her syntes at køre fast med sine tanker, kom Pickwick ham til undsætning og sagde:

"Ganske sikkert."

"Men hvorledes," sagde Pott, "tillad, at jeg spørger Dem om dette som en upartisk mand – hvorledes er den offentlige stemning i London med hensyn til min strid med *Den Uafhængige*?"

"Utvivlsomt i højeste grad spændt," sagde Perker med et polisk blik, som sandsynligvis var ganske tilfældigt.

"Denne strid," sagde Pott, "skal blive fortsat, så længe jeg beholder sundhed og kræfter og den smule talent, jeg er udrustet med. Fra denne strid skal jeg, selv om den forvirrer menneskenes sind, ægger deres følelser og gør dem uskikkede til at opfylde hverdagslivets sædvanlige pligter, fra denne strid skal jeg ikke lade mig afskrække, førend jeg har sat min hæl på *Den Uafhængige*s nakke. Gid Londons indbyggere, gid samtlige dette lands indbyggere måtte få at vide, at de kan stole på mig, at jeg ikke vil svigte dem, at jeg er fast besluttet på at stå ved deres side til det sidste."

"Deres adfærd er i sandhed ædel, sir," sagde Pickwick og greb den højsindede Potts hånd.

"Jeg ser, sir, at De er en forstandig og begavet mand," sagde Pott, næsten åndeløs af lutter overstrømmende fædrelandskærlighed. "Det glæder mig overordentligt at gøre en sådan mands bekendtskab."

"Og jeg," sagde Pickwick, "føler mig i høj grad hædret ved Deres udtalelse. Tillad, at jeg forestiller Dem for mine rejsefæller, de øvrige korresponderende medlemmer af den klub, som jeg er stolt af at have stiftet."

Pickwick gik og hentede sine tre venner, som han derpå i tilbørlig form forestillede for redaktøren.

"Men nu, min kære Pott," sagde Perker, "er det spørgsmålet, hvad vi skal gøre med vore venner her?"

"Kan vi ikke blive, hvor vi er?" spurgte Pickwick.

"Her er ikke en ledig seng i hele huset."

"Det var da ærgerligt," sagde Pickwick.

"Jeg har et forslag at stille," sagde Pott, "som jeg håber, De vil gå ind på. Der er to senge til overs i *Påfuglen*. Jeg tør på min kones vegne dristigt forsikre, at hun vil være henrykt over at huse mr. Pickwick og en af hans venner, hvis de to andre herrer og deres tjener ikke har noget imod at indrette sig i *Påfuglen*, som de bedst kan."

Efter gentagen nøden fra Potts og gentagne forsikringer fra Pickwicks side om, at han ikke kunne tænke på at ulejlige eller falde hans elskværdige kone til byrde, blev det afgjort, at dette var den eneste tænkelige måde, sagen kunne ordnes på. Det blev derfor ved det, og efter at vennerne havde spist sammen i *Stadsvåbenet*, skiltes de ad. Tupman og Snodgrass gik til *Påfuglen*, og Pickwick og Winkle til Potts bopæl med den aftale, at de alle skulle indfinde sig næste morgen i *Stadsvåbenet* og ledsage den velbårne Samuel Slumkey til valgstedet.

Potts huslige kreds indskrænkede sig til ham selv og hans kone. Alle mænd, hvis genialitet har hævet dem op til en stolt, fremragende stilling i samfundet, har i almindelighed en eller anden lille svaghed, som bliver så meget mere iøjnefaldende ved den modsætning, den danner til deres øvrige karakter. Vi føler ikke ret til at lægge nogen særlig vægt på denne kendsgerning, eftersom mrs. Pott ved denne lejlighed anvendte al sin elskværdighed for at modtage de to herrer.

"Min ven," sagde Pott, "må jeg forestille dig mr. Pickwick, mr. Pickwick fra London."

Mrs. Pott modtog Pickwicks faderlige håndtryk med fortryllende elskværdighed, og Winkle, som slet ikke var blevet nævnt, bukkede og listede sig ubemærket hen i en mørk krog.

"Kære P.," sagde mrs. Pott.

"Min elskede," sagde Pott.

"Forestil dog den anden herre for mig."

"Jeg beder tusinde gange om forladelse," sagde Pott. "Tillad – mrs. Pott, mr. –?"

"Winkle," sagde Pickwick.

"Winkle," gentog Pott, og dermed var forestillingsceremonien færdig.

"Vi må gøre Dem mange undskyldninger, frue," sagde Pickwick, "fordi vi så uventet gør Dem ulejlighed."

"Tal ikke om det," svarede den feminine Pott med liv. "Det er en stor fest for mig, kan jeg forsikre Dem, at se ny ansigter, da jeg dag ud og dag ind lever på dette kedelige sted, hvor man ingen ser."

"Ingen, min ven?" sagde Pott skælmsk.

"Ingen andre end dig," svarede mrs. Pott skarpt.

"Ser De, mr. Pickwick," sagde værten for at forklare sin kones klager, "vi er på en måde afskåret fra mange nydelser og glæder, som vi ellers kunne deltage i. Mit offentlige hverv som redaktør, den stilling, mit blad indtager i landet, min idelige dykken ned i politikkens malstrøm –"

"Bedste P. –" afbrød mrs. Pott ham.

"Min elskede," sagde redaktøren.

"Gid du ville finde på et andet emne, som fornuftigvis ville interessere disse herrer."

"Men, min skat," sagde Pott meget ydmygt, "mr. Pickwick har virkelig interesse for dette."

"Det er godt for ham, hvis han har det," sagde mrs. Pott med eftertryk. "Jeg for mit vedkommende er led og ked af din politik og dine kævlerier med *Den Uafhængige* og alt det vrøvl. Det forbavser mig virkelig, at du således kan stille din tåbelighed til skue."

"Men, min ven –" sagde mr. Pott.

"Sniksnak, tal ikke til mig," sagde mrs. Pott. "Spiller De ecarté, sir?"

"Det vil være mig en stor fornøjelse at lære det af Dem," svarede Winkle.

"Vil De så flytte det lille bord hen til vinduet, for at jeg kan blive fri for denne prosaiske politik."

"Jane," sagde Pott til tjenestepigen, der kom ind med lys, "gå ned på kontoret og hent mig årgangen atten hundrede og tredive af *Gazetten*. Jeg skal dog," tilføjede redaktøren til Pickwick, "jeg skal dog læse et par af de ledende artikler for Dem, som jeg skrev den gang om de brunes rænker ved ansættelsen af en ny bommand her i byen. Jeg tror, de vil more Dem."

"Det vil være mig meget kært at høre Dem," sagde Pickwick. Op kom årgangen, og ned satte redaktøren sig med Pickwick ved siden af sig.

Vi har forgæves gennemgået bladene i Pickwicks notesbog i håb om at støde på et udtog af disse smukke afhandlinger. Vi har al grund til at tro, at han blev aldeles henrykt over stilens

kraft og friskhed. ja, Winkle har noteret, at hans øjne under hele oplæsningen var lukkede, ligesom overvældede af fryd.

Efterretningen om, at aftensbordet var dækket, afbrød såvel ecartépartiet som gentagelsen af de skønne steder i *Eatanswill Gazette*. Mrs. Pott var i den ypperligste stemning. Winkle havde allerede gjort betydelige fremskridt i hendes gode mening, og hun tog ikke i betænkning at betro ham, at Pickwick ret var en "sød, rar, gammel mand". Det var den slags fortrolige udtryk, som kun få af dem, der var nøje kendt med denne kæmpeånd, ville have vovet at bruge. Vi har ikke des mindre optegnet dem, da de indeholde et både rørende og overtydende bevis på den agtelse, han nød i alle samfundsklasser, og den lethed, hvormed han banede sig vej til deres hjerter og følelser.

Det var sent om aftenen – længe efter at Tupman og Snodgrass var faldet i søvn i *Påfuglens* inderste afkroge – da de to venner gik til hvile. Søvnen overvældede snart Winkle, men hans følelser var blevet spændte, og hans beundring vakt, og i mange timer efter at søvnen havde gjort ham ufølsom for jordiske ting, fremstillede den behagelige mrs. Potts ansigt og skikkelse sig atter for hans omkringflakkende indbildningskraft.

Den larm og tummel, som indledede morgenen, var tilstrækkelige til at bortjage alle andre forestillinger end dem, som stod i umiddelbar forbindelse med det nærforestående valg, fra selv den mest romantiske drømmers hjerne. Trommeslag, horn- og trompetklang, hestetrampen og hurraråb genlød fra den ene gade til den anden lige fra det tidligste morgengry, og enkelte slagsmål mellem begge partiers

blænkere krydrede forberedelserne og bragte en behagelig afveksling ind i deres præg.

"Nå, Sam," sagde Pickwick, da hans tjener, netop som han var færdig med sin påklædning, viste sig i døren til hans soveværelse, "i dag er der nok liv alle vegne?"

"Rigtig sjov, sir," svarede Weller, "vore folk samler sig ved *Stadsvåbenet* og har allerede skrålet sig hæse."

"Ah," sagde Pickwick, "så er de sagtens meget begejstrede for sagen?"

"Jeg har aldrig set sådan en begejstring."

"Kraftig, hvad?" sagde Pickwick.

"Voldsom," sagde Sam. "Jeg har aldrig før set folk spise og drikke så meget. Det er sært, at de ikke er bange for at revne."

"Det er en alt for overdreven godhed af godsejerne her," sagde Pickwick.

"Højst sandsynligt," svarede Sam kort.

"Det synes at være nogle smukke, kraftige, friske folk," sagde Pickwick, idet han så ud ad vinduet.

"De har også fået sig en ordentlig forfriskning," svarede Sam, "for jeg og de to opvartere i *Påfuglen* har postet på de uafhængige vælgere, som spiste der i går aftes."

"Postet på de uafhængige vælgere!" udbrød Pickwick.

"Ja," svarede hans tjener, "hver mand faldt i søvn på det sted, hvor han drattede om. I morges trak vi dem ud én for én og lagde dem under posten, og nu er de kommet til hægterne igen. En shilling pr. hoved fik vi af komiteen for det stykke arbejde."

"Er det virkelig muligt?" udbrød Pickwick.

"Gud velsigne Dem, sir," sagde Sam, "hvor har De gået i skole? Det er jo ikke noget at tale om."

"Ikke det?" sagde Pickwick.

"Nej, det er ikke," sagde hans tjener. "Aftenen før den sidste valgdag ved det forrige valg her bestak modpartiet opvartningspigen i *Stadsvåbenet* til at mikse toddyen for fjorten vælgere, der var der i huset, førend de skulle til at stemme."

"Hvad mener du med at mikse toddyen?"

"Komme opium i den," svarede Sam. "På min sjæl, om hun ikke fik dem til at sove til tolv timer efter valget. En mand bar de, for et forsøgs skyld, på en trillebør hen til valgprotokollen, men det var til ingen nytte, de ville ikke lade ham stemme, og så bar de ham tilbage igen og lagde ham i seng."

"Det var da en mærkelig fremgangsmåde," sagde Pickwick, halvt for sig selv og halvt til Sam.

"Ikke halvt så mærkelig som en underlig historie, der en gang skete for min egen fader ved et valg på dette selvsamme sted," svarede Sam.

"Hvad var det da?" spurgte Pickwick.

"Å, han kørte den gang en diligence her til byen," sagde Sam. "Valgdagen kom, og det ene parti havde lejet ham til at køre vælgere hertil fra London. Aftenen førend han skulle køre derop, sender komiteen for det andet parti i al stilhed bud efter ham, og væk går han med buddet, som fører ham ind i en stor sal med en mængde herrer, bunker af papirer, penne, blæk og alt sådant noget. "Nå, mr. Weller," siger den herre, der sidder for bordenden, "det glæder mig at se Dem. Hvorledes har De det?" – "Mange tak, rigtig godt," siger min fader, "og jeg håber, de også har det så slidelig," siger han. – "Å, jo såmænd," siger den samme herre, "værs'go, sid ned." Dermed sætter min fader sig, og han og den anden ser vist på hinanden. "Husker De mig

ikke?" spørger herren. – "Kan inte sige det," siger min fader. – "Da kender jeg såmænd godt Dem," siger den anden, "jeg har kendt Dem, fra De var dreng," siger han. – "Ja, da kan jeg såmænd ikke huske Dem," siger min fader. – "Det var da sært," siger den anden. – "Meget sært," siger min fader. – "De må have en dårlig hukommelse, mr. Weller," siger den anden. – "Den kan være dårlig nok," siger min fader. – "Det tænkte jeg nok," siger den anden. Og derpå skænker de ham et glas vin og giver sig i snak med ham om kørslen og får ham i rigtig godt humør og stikker ham til sidst en tyvepundsseddel i næven. "Vejen er meget dårlig herfra til London," siger herren. – "På sine steder er den tung nok," siger min fader. – "Især nede ved Kanalen, tror jeg," siger den anden. – "Fælt stykke, det," siger min fader. – "Hør nu, mr. Weller," siger den anden, "vi ved, at De er en dygtig kusk og kan gøre, hvad De vil med Deres heste. Vi holder alle sammen meget af Dem, mr. Weller, og skulle der derfor tilstøde Dem noget, når De kører disse hersens vælgere hertil, og skulle De komme til at vælte dem ud i Kanalen, uden at de kommer til skade, så skal de penge være Deres," siger han. – "Det er meget venligt af Dem," siger min fader, "og jeg vil drikke Deres skål i et glas vin til," siger han, hvilket han gør, og stikker derpå pengene til sig og bukker og skraber og går sin vej. Og hvem skulle nu have troet det, sir," fortsatte Sam med et ubeskrivelig uforskammet blik på sin herre, "at netop den dag, da han kørte derned med disse hersens vælgere, væltede hans diligence på det selvsamme sted, og hver eneste sjæl af dem plumpede i Kanalen?"

"Og kom op igen?" spurgte Pickwick.

"Ja," svarede Sam meget langsomt, "jeg tror næsten, at man savnede en gammel herre. Jeg ved, at hans hat blev fundet, men jeg er ikke ganske vis på, om hans hoved var i den eller ikke. Men det, som undrer mig, er det mærkelige og underlige træf, at min faders diligence skulle vælte på det selvsamme sted og den selvsamme dag, således som herren havde sagt."

"Ja, det var et højst mærkeligt træf," sagde Pickwick. "Men børst nu min hat, Sam, for jeg hører, mr. Winkle kalder mig ned til morgenmaden."

Med disse ord gik Pickwick ned i dagligstuen, hvor han fandt morgenbordet dækket og familien samlet. Måltidet var snart afsluttet, og alle herrerne fik deres hat prydet med en uhyre stor, blå sløjfe, som mrs. Pott selv havde lavet, og da Winkle havde påtaget sig at ledsage denne dame til en altan i nærheden af valgtribunen, gik Pickwick og Pott alene til *Stadsvåbenet*, hvor et medlem af Slumkeys komité netop var i færd med fra et vindue at tiltale seks små drenge og et pigebarn, som han ved hver anden sætning hædrede med den imponerende titel "mænd af Eatanswill", hvad de omtalte seks små drenge istemte umådelige jubelråb over.

Gården viste utvetydige kendetegn på de blås glans og styrke. Der var en formelig skov af blå faner, nogle med én, andre med to stænger og med passende indskrifter i gyldne, fire fod høje bogstaver af tilsvarende bredde. Der var et stort musikkorps af trompetere, basunblæsere og trommeslagere, opstillet med fire mand pr. række, og som ærligt fortjente deres penge, hvis mennesker nogen sinde har gjort det, især trommeslagerne. Der var betjente med blå stokke, tyve komitémedlemmer med blå skærf og en skare vælgere med blå kokarder. Der var vælgere

til hest og vælgere til fods. Der var en åben wienervogn med fire heste til den velbårne Samuel Slumkey, og der var fire andre vogne med to heste til hans venner og stillere. Og fanerne raslede, og musikken spillede, og betjentene bandede, og hoben hujede, og hestene stejlede, og forriderne svedte, og alle de personer og alle de ting, som her var samlet, var udelukkende til gavn, glæde, nytte og forherligelse for den velbårne Samuel Slumkey til Slumkey Hall, den ene af de kandidater, som Eatanswill opstillede til de forenede kongerigers parlament.

Lydelige og langvarige blev bifaldsråbene, og vældigt blev der raslet med en af de blå faner, der bar indskriften "Pressefrihed", da folkeskaren opdagede Potts rødhårede hoved oppe i et af vinduerne, og frygtelig blev begejstringen, da den velbårne Samuel Slumkey selv, i kravestøvler og med blåt halstørklæde, trådte frem, greb Potts hånd og med melodramatiske fagter til mængden nedenfor bevidnede, hvilke taknemmelige følelser han nærede for *Eatanswill Gazette*.

"Er alt i orden?" spurgte Samuel Slumkey Perker.

"Alt, bedste sir," var den lille mands svar.

"Intet er vel blevet glemt, håber jeg?"

"Intet, bedste sir – slet intet. Nede ved gadedøren står der tyve renvaskede mandfolk, som De kan tage i hånden, og der er ligeledes seks pattebørn, som De kan klappe på hovedet, og om hvis alder De kan spørge. De må endelig høre Dem for om børnene, bedste sir. Sådan noget gør altid megen virkning."

"Det skal jeg nok huske," sagde Samuel Slumkey.

"Og, bedste sir," sagde den forsigtige lille mand, "hvis De kan – jeg vil ikke sige, at det er uundgåelig nødvendigt – men kan

De overtale Dem selv til at kysse et af børnene, vil det gøre et overordentlig stærkt indtryk på mængden."

"Vil det ikke gøre lige så god virkning, hvis en af stillerne eller en af valgkomiteen gjorde det?"

"Det tror jeg næppe," svarede agenten, "men gør De det selv, bedste sir, vil De bliver umådelig populær."

"Meget vel," sagde den velbårne Samuel Slumkey fattet, "så skal det ske, og dermed nok."

"Bring optoget i orden!" råbte de tyve komitémedlemmer.

Under mængdens jubelråb indtog musikanterne, betjentene, komitémedlemmerne, vælgerne, rytterne og vognene deres pladser. Alle vognene blev proppet fulde med så mange herrer, som kunne få plads til at stå i dem, og i den, der var bestemt for Perker, fandtes desuden Pickwick, Tupman og Snodgrass foruden en halv snes medlemmer af komiteen.

Der påfulgte et øjeblik af umådelig spænding, da man ventede på, at den velbårne Samuel Slumkey skulle stige i sin vogn. Pludselig istemte hoben et højt jubelråb.

"Nu er han kommet ud," sagde den lille Perker i stærk spænding, og det så meget mere, som deres plads ikke tillod dem at se, hvad der gik for sig.

Endnu et jubelråb, højere end det foregående.

"Nu har han givet mandfolkene hånden!" udbrød den lille agent.

Atter et jubelråb, endnu voldsommere.

"Han har klappet børnene på hovedet," sagde Perker, skælvende af spænding.

Et rungende bifaldsbrøl.

"Han har kysset et af dem!" udbrød den lille mand henrykt.

Endnu et brøl.

"Han har kysset et til," stønnede den ivrige lille mand.

Et tredje brøl.

"Han har kysset dem alle!" skreg den begejstrede lille herre. Og under mængdens øredøvende råb satte optoget sig i bevægelse.

Hvorledes eller på hvilken måde det blev blandet sammen med det andet optog, og hvorledes det blev redet ud af den deraf opståede forvirring, er mere, end vi kan påtage os at beskrive, så meget mere som Pickwicks hat straks i begyndelsen blev slået ned over hans øjne, næse og mund ved et slag med en "brun" fanestang. Han beskriver, hvorledes han, da det lykkedes ham at få et lille glimt af omgivelserne at se, fandt sig omringet på alle sider af forbitrede og truende ansigter, en uhyre støvsky og en tæt skare kæmpende. Han skildrer, hvorledes han blev løftet ud af vognen af en usynlig magt og personlig deltog i en nævekamp, men med hvem, hvorledes eller hvorfor, er det ham aldeles umuligt at sige. Derpå mærkede han, at han blev trængt op ad en trappe, idet man skubbede til ham bagfra, og da han fik sin hat af, fandt han sig omgivet af sine venner lige foran den venstre side af valgtribunen. Den højre side var forbeholdt det brune parti, og midten borgmesteren og hans betjente, af hvilke én, den tykke udråber i Eatanswill, ringede med en uhyre klokke for at påbyde tavshed, mens mr. Horatio Fizkin og den velbårne Samuel Slumkey med hånden på hjertet og med største venlighed bukkede for det oprørte hav af hoveder, som oversvømmede den åbne plads foran, og hvorfra der opsteg et

uvejr af hyl, brøl, hyssen og hujen, der ville have gjort selv et jordskælv ære.

"Der er Winkle!" sagde Tupman og trak sin ven i ærmet.

"Hvor?" sagde Pickwick og satte sine briller på, som han lykkeligvis hidtil havde ladet ligge i lommen.

"Der," sagde Tupman, "oppe på altanen på det hus."

Og ganske rigtigt, der sad nok så bekvemt Winkle og mrs. Pott på et par stole og viftede med deres lommetørklæder til tegn på genkendelse, hvilken høflighed Pickwick besvarede ved at kysse på fingeren ad damen.

Forhandlingen var endnu ikke begyndt, og da mængden, når den ikke har andet at bestille, altid er oplagt til at gøre løjer, var denne uskyldige bevægelse tilstrækkelig til at vække dens lystighed.

"Sikken gammel rad!" råbte en stemme, "kigger du efter pigebørnene, hvad?"

"Det er en net gammel udhaler!" råbte en anden.

"Han tager nok brillerne på for at se efter de gifte koner!" sagde en tredje.

"Jeg kan se, han misser til hende med sine gamle katteøjne!" råbte en fjerde.

"Pas på din kone, Pott!" brølede en femte, og derpå opstod der en skraldende latter.

Da disse stiklerier blev ledsaget af ondskabsfulde sammenligninger mellem Pickwick og en gammel buk og forskellige vittigheder af lignende slags, og da de desuden tjente til at fremkalde betragtninger over en uskyldig dames ære, var Pickwicks harme overordentlig stor, men da der i samme øjeblik blev påbudt tavshed, nøjedes han med at straffe

pøbelhoben med et blik, fuldt af medlidenhed over dens vildfarne sind, hvorved der fremkaldtes en endnu mere larmende latter.

"Stille!" brølede borgmesterens betjente.

"Påbyd stilhed, Whiffin," sagde borgmesteren med en majestætisk mine, der passede sig for hans høje stilling. Ifølge denne befaling opførte udråberen en ny koncert med klokken, hvorpå en herre blandt hoben gav sig til at råbe: "Så, nu går ballonen!" hvilket fremkaldte en ny skoggerlatter.

"Mine herrer," sagde borgmesteren i så høj en tone, som hans stemme tillod det, "mine herrer, medvælgere i Eatanswill! Vi er kommet sammen i dag for at vælge en repræsentant i stedet for vor afdøde –"

Her blev borgmesteren afbrudt af en stemme blandt hoben.

"Hurra for borgmesteren!" råbte denne stemme, "og længe leve de søm og kasseroller, han tjener sine penge ved."

Denne hentydning til borgmesterens private virksomhed blev modtaget med en storm af henrykkelse, der i forbindelse med et klokkeakkompagnement gjorde det umuligt at høre resten af hans tale med undtagelse af slutningssætningen, hvori han takkede forsamlingen for den tålmodighed og opmærksomhed, den havde hørt ham til ende med, – en taknemmelighedsytring, som fremkaldte et nyt udbrud af munterhed, der varede omtrent et kvarter.

Derpå trådte en høj, mager herre med et meget stift, hvidt halstørklæde frem, og efter at han flere gange af hoben var blevet opfordret til at sende en dreng hjem for at spørge, om han ikke havde glemt sin stemme i sengen, bad han, om det måtte være ham tilladt at nævne en duelig og passende person

til at repræsentere dem i Parlamentet. Og da han havde sagt, at denne person var Horatio Fizkin til Fizkin Lodge, gav fizkinitterne sig til at klappe og slumkeyitterne sig til at hyle så længe og så lydeligt, at både han og hans medstillere godt kunne have sunget lystige viser i stedet for at tale, uden at man af den grund var blevet en smule klogere på, hvad der blev sagt.

Efter at Horatio Fizkins venner havde sagt, hvad de havde at sige, trådte en lille, ilter, rødmosset mand frem for at foreslå en anden duelig og passende person til at repræsentere Eatanswills vælgere i Parlamentet, og den rødmossede mand ville være kommet godt fra det, hvis han ikke havde været alt for ilter til at have den tilbørlige sans for hobens skæmt. Men efter ganske få sætninger af billedlig veltalenhed gav den rødmossede taler sig først til at skælde dem ud blandt hoben, der afbrød ham, og derpå til at veksle trusler med herrerne på valgtribunen, hvorpå der opstod et sådant røre i forsamlingen, at han så sig nødsaget til at lægge sine følelser for dagen alene ved tegn og miner og til sidst måtte vige pladsen for sin medstiller, som læste en forud skrevet tale af en halv times længde op uden at ville lade sig standse, fordi han havde sendt den hel og holden til *Eatanswill Gazette*, og *Eatanswill Gazette* havde aftrykt den ord for ord.

Derpå fremstillede Horatio Fizkin til Fizkin Lodge sig for at tale til vælgerne, men ikke så snart begyndte han, førend den velbårne Samuel Slumkeys musikanter begyndte at spille med en kraft, i sammenligning med hvilken deres rabalder om morgenen kun var en ubetydelighed. Til gengæld for dette gav den brune hob sig til at slå løs på hovederne og rygstykkerne af den blå hob, hvorpå den blå hob søgte at skille sig af med sine

ubehagelige naboer i den brune hob, og der påfulgte et optrin med bryden, støden og slagsmål, som vi slet ikke selv kan få bugt med at skildre, lige så lidt som borgmesteren selv kunne få bugt med det, skønt han udstedte en meget bydende befaling til tolv betjente om at pågribe hovedmændene, hvis tal var to hundrede og halvtreds eller så omtrent. Over alle disse sammenstød blev Horatio Fizkin og hans venner forbitrede og rasende, indtil Horatio Fizkin tillod sig at spørge sin modstander, den velbårne Samuel Slumkey til Slumkey Hall, om musikken spillede med hans samtykke, og da den velbårne Samuel Slumkey nægtede at svare på dette spørgsmål, truede Horatio Fizkin med knyttet næve ad Samuel Slumkey, hvorpå denne, hvis blod var kommet i kog, udfordrede Horatio Fizkin til en kamp på liv og død. Ved denne krænkelse af alle hidtil kendte regler for god orden påbød borgmesteren et nyt nummer med klokken og erklærede, at han ville stille både Horatio Fizkin og Samuel Slumkey for retten for at bringe dem til at holde fred. Oven på denne forfærdelige erklæring lagde de to kandidaters stillere sig imellem, og efter at begge parters venner havde kævledes parvis i tre kvarter, tog Horatio Fizkin til sin hat for Samuel Slumkey. Samuel Slumkey tog til sin hat for Horatio Fizkin. Musikken blev standset, hoben til dels bragt til ro, og Horatio Fizkin fik lov til at fortsætte sin tale.

Skønt begge kandidaters taler i enhver anden henseende var forskellige, ydede de dog begge Eatanswills vælgeres fortjenester og høje værd en skøn hyldest. Hver af dem udtalte, at en mere selvstændig, mere oplyst, mere fædrelandskærlig, mere højsindet, mere uegennyttig klasse mænd end de, der havde lovet at stemme på ham, fandtes der ikke på jorden. Hver

af dem lod falde nogle dunkle vink om sin mistanke om, at modpartens vælgere havde visse lave og dyriske laster og tilbøjeligheder, som gjorde dem uskikkede til at opfylde de vigtige pligter, de var kaldet til at varetage. Fizkin erklærede sig rede til at gøre alt, hvad man ville have ham til at gøre. Slumkey sagde, at han var fast besluttet på ikke at gøre andet, end hvad der forlangtes af ham. Begge sagde, at Eatanswills handel, fabrikker og velstand ville ligge dem mere på hjertet end nogen anden jordisk ting, og begge så sig i stand til med den største tillidsfuldhed at forsikre, at han var den mand, som dog til sidst ville blive valgt.

Man skred nu til kåring, og borgmesteren erklærede sig til fordel for den velbårne Samuel Slumkey til Slumkey Hall. Horatio Fizkin til Fizkin Lodge forlangte skriftlig afstemning. Derpå blev der henvendt en tak til en for den dygtige måde, han havde indtaget forsædet på, og borgmesteren, som inderligt ønskede, at han havde haft et sæde (han havde nemlig måttet stå op hele tiden), takkede for taksigelsen. Optogene ordnede sig atter, vognene rullede langsomt gennem mængden, og denne skreg og råbte hurra efter dem, alt som dens følelser eller nykker indgav den.

Under den skriftlige afstemning var byen hele tiden i en uafbrudt, feberagtig spænding. Alt blev ledet på den mest hensynsfulde og tilfredsstillende måde. Stærkt beskattede varer var mærkværdigt billige på alle offentlige steder, og vogne kørte omkring i gaderne til bekvemmelighed for de vælgere, som fik et forbigående anfald af svimmelhed, en smitsot, der under valgkampen herskede i en højst foruroligende grad blandt vælgerne, som under dens påvirkning tit blev fundet liggende

på stenbroen i en aldeles bevidstløs tilstand. Et meget lille antal vælgere afgav først deres stemmer den allersidste dag. Det var nogle snilde folk, som endnu ikke var blevet overbevist ved de forskellige parters argumenter, skønt de havde haft sammenkomster med dem begge. En time før afstemningens slutning udbad Perker sig æren af en hemmelig sammenkomst med disse oplyste, disse ædle, disse fædrelandskærlige borgere. Den blev indrømmet. Hans argumenter var korte, men tilfredsstillende. De drog alle som en til valgprotokollen, og da de havde afgivet deres stemmer, blev den velbårne Samuel Slumkey til Slumkey Hall erklæret for valgt.

14

Der indeholder en kort beskrivelse af det i "Påfuglen" samlede selskab, samt en fortælling, som fortælles af en handelsrejsende.

Det er behageligt at vende fra det politiske livs kamp og strid tilbage til privatlivets fredelige ro. Skønt Pickwick, egentlig talt, ikke var nogen videre ivrig tilhænger af noget af partierne, blev han dog tilstrækkelig opildnet af Potts begejstring til at bruge hele sin tid og opmærksomhed på de forhandlinger, det foregående kapitel indeholder en af hans egne optegnelser uddraget beskrivelse af. Mens han var således beskæftiget, var heller ikke Winkle ledig, idet han helligede hele sin tid til behagelige spadsereture og korte udflugter på landet med mrs. Pott, som aldrig, når lejligheden bød sig, forsømte at søge afveksling i den kedsommelige ensformighed, hun idelig klagede over. Da disse to herrer således var blevet fuldstændig som hjemme i redaktørens hus, var Tupman og Snodgrass for en stor del henvist til deres egne hjælpekilder. Da de kun havde ringe interesse for offentlige sager, fordrev de for det meste tiden med de adspredelser, som *Påfuglen* tilbød, hvilke indskrænkede sig til fortunaspil på første sal og en ensom keglebane i baggården. I begge disse forlystelsers finesser, der er langt mere uudgrundelige, end folk i almindelighed tror, blev de efterhånden indviet af Weller, der havde nøje kendskab til den slags tidsfordriv, og således kunne de, skønt de for det meste savnede Pickwicks behagelige og belærende selskab, dog

nogenlunde få tiden til at gå, uden at den hvilede alt for tungt på dem.

Det var imidlertid især om aftenen, at *Påfuglen* havde en tiltrækningskraft, som satte de to venner i stand til at modstå den talentfulde, skønt noget kedelige Potts indbydelser. Det var om aftenen, at gæstestuen søgtes af en selskabelig kreds, hvis karakter og væsen det var Tupmans glæde at iagttage, og hvis ord og gerninger Snodgrass plejede at optegne.

De fleste ved, hvorledes gæstestuer i almindelighed er. Den i *Påfuglen* var i ingen væsentlig henseende forskellig fra de fleste andre, det vil sige, den var et stort, noget tomt udseende værelse, hvis bohave utvivlsomt havde været bedre, da det var nyt, med et rummeligt bord i midten og en mængde mindre ditto i krogene, en omfangsrig samling af stole af forskellige faconer og et gammelt tyrkisk gulvtæppe, der omtrent stod i samme forhold til værelsets størrelse, som et damelommetørklæde til gulvet i et skilderhus. Væggene var prydet med et par landkort, og diverse medtagne overfrakker hang og dinglede på en lang knagerække i det ene hjørne. Kamingesimsen var dekoreret med et skrivetøj af træ, hvorpå lå en stump af en pen og en halv oblat, en rejseliste, en vejviser uden bind og de dødelige levninger af en ørred i en ligkiste af glas. Atmosfæren duftede af tobaksrøg, hvis dunster havde givet hele værelset og især de støvede gardiner, der skyggede for vinduerne, et temmelig smudsigt farveskær. På skænken var en mængde forskellige genstande opstablede, af hvilke de mest fremragende var nogle uklare glas med fiskesauce, et par handsker, to-tre piske og lige så mange rejsetørklæder, en bakke med knive og gafler og en sennepskrukke.

Her var det, at Tupman og Snodgrass aftenen efter valget sad i selskab med nogle andre midlertidige beboere af huset og røg og drak.

"Nå, folkens," sagde en svær, kraftig person på omtrent fyrre år og med kun ét øje – et meget klart, sort øje, der blinkede med et polisk udtryk af lystighed og godmodigt lune, "på vort eget ærede selskabs velgående! Den skål foreslår jeg altid selskabet, mens jeg drikker Marys for mig selv. Hvad, Mary?"

"Pas De bare dem selv, De abekat," sagde opvartningspigen, skønt hun åbenbart ikke var vred over komplimenten.

"Lad være at gå, Mary," sagde den sortøjede mand.

"Pas Dem selv, Per Næsvis," sagde den unge dame.

"Nå, det er lige meget," råbte den enøjede mand efter pigen, da hun gik. "Jeg skal nok siden komme ud til Dem, Mary. Bare ikke forknyt, min tøs."

Derpå gennemgik han den ikke så vanskelige proces at blinke til selskabet med sit ene øje til stor fryd for en ældre person med et snavset ansigt og en kridtpibe.

"Snurrige skabninger, de fruentimmer," sagde manden med det snavsede ansigt efter en pause.

"Ja, det må De nok sige," sagde en mand med et meget rødt ansigt og en cigar.

Efter denne lille stump filosofi var der atter en pause.

"Der gives dog snurrigere ting i denne verden end fruentimmer; læg vel mærke til det," sagde manden med det ene øje, idet han langsomt stoppede en stor kridtpibe med et rummeligt hoved.

"Er De gift?" spurgte manden med det snavsede ansigt.

"Kan just ikke sige det."

"Det tænkte jeg nok." Her kom manden med det snavsede ansigt i en sand henrykkelse over sit eget svar, og hans lystighed deltes af en mand med en blid stemme og et sagtmodigt ansigt, der altid gjorde sig det til pligt at være enig med alle.

"Kvinderne, mine herrer," sagde den sværmeriske Snodgrass, "er dog vor tilværelses trøst og støtte."

"Det er de," sagde den sagtmodige herre.

"Ja, når de er i godt humør," bemærkede manden med det snavsede ansigt.

"Meget rigtigt," sagde den sagtmodige.

"Jeg protesterer mod dette vilkår," sagde Snodgrass, hvis tanker mere og mere vendte tilbage til Emily Wardle, "jeg protesterer mod den med foragt, med harme. Vis mig den mand, der siger noget mod kvinderne som kvinder, og jeg erklærer dristigt, han er ingen mand!" Og Snodgrass tog sin cigar af munden og slog voldsomt i bordet med knyttet næve.

"Det er et godt, sundt argument," sagde den sagtmodige.

"Som indeholder en sætning, jeg benægter," tog han med det snavsede ansigt til orde.

"Ja, der er vist en hel del sandt også i det, De siger," sagde den sagtmodige herre.

"Skål, sir," sagde den enøjede handelsrejsende med et bifaldende nik til Snodgrass. "Jeg kan altid godt lide at høre en god, skarp bevisførelse som denne. Denne lille tvist om fruentimmerne minder mig om en fortælling, jeg har hørt af en gammel onkel af mig. Det var den, der bragte mig til at sige, at man undertiden kunne støde på snurrigere ting her i verden end fruentimmer."

"Den historie gad jeg nok høre," sagde manden med det røde ansigt og cigaren.

"Så?" svarede den handelsrejsende kort og fortsatte med at dampe meget stærkt.

"Det gad jeg med," sagde Tupman, som nu for første gang åbnede munden. Han ville altid gerne høste erfaringer.

"Det er en anden sag; så vil jeg fortælle den. Nej, De tror ikke på den," sagde manden med det poliske øje, som nu fik et endnu mere polisk udtryk.

"Når De siger, den er sand, tror jeg Dem naturligvis," sagde Tupman.

"Nå, under den forudsætning vil jeg fortælle den," svarede den rejsende. "Har De nogen sinde hørt tale om det store handelshus Bilson & Slum? Men det gør intet til sagen; det hus har for længe siden opgivet forretningerne. Det er firs år siden, begivenheden indtraf for en rejsende for dette hus, men han var en meget god ven af min onkel, og min onkel har igen fortalt mig historien. Det er et sært navn, men han plejede at kalde den:

Den handelsrejsendes fortælling

og plejede at fortælle den på følgende måde:

En vinteraften omtrent klokken fem, ligesom det begyndte at skumre, kunne man have set en mand i en gig drive sin hest hen ad den vej, som fører over Marlboroughklitterne ad Bristol til. Jeg siger, at man *kunne* have set ham, og jeg tvivler heller ikke på, at han ville være blevet set, hvis nogen anden end en blind mand tilfældigvis var kommet den vej. Men vejret var så

slet, og aftenen så kold og fugtig, at det eneste, der var ude, var vandet, og således blev den rejsende skumplet ensomt og kedeligt nok af sted midt hen ad vejen. Hvis nogen af den tids handelsrejsende havde set det lille halsbrækkende køretøj med den gulgrå fading og de røde hjul og den ondskabsfulde, iltre, brune hoppe, som så ud som en blanding af en slagterhest og en postkleppert, ville han straks have vidst, at denne rejsende ikke kunne være nogen anden end Tom Smart fra det store hus Bilson & Slum. Da der imidlertid ingen handelsrejsende var til stede som tilskuer, var der heller ingen, som vidste noget om sagen, og således drog Tom Smart og den gulgrå gig med de røde hjul og den ondskabsfulde, iltre hoppe af sted. De var alene om hemmeligheden, og ingen blev klogere for det.

Der findes selv i denne kedsommelige verden mange behageligere steder end Mariboroughklitterne, når det blæser stærkt, og når man dertil føjer en skummel vinteraften, et sølet og sjasket føre og en tæt, gennemtrængende regn, og for et forsøgs skyld prøver virkningen af det på sin egen person, vil man til fulde erkende rigtigheden af denne bemærkning.

Vinden blæste – ikke op eller ned ad vejen, skønt det kan være slemt nok – men lige tværs over den og drev regnen i en skrå retning ligesom de linjer, der i skolen bliver slået i skrivebøgerne, for at drengene kan lære at give bogstaverne den rigtige skrå stilling. Et øjeblik kunne den dø hen og den rejsende begynde at bilde sig ind, at den, udmattet af sit tidligere raseri, ganske ville lægge sig til hvile, men straks efter kunne han høre den brumme og pibe i det fjerne, og så kom den farende ned over bjergåsene og fejede hen over sletterne, samlende styrke og lyd, indtil den med et vældigt stød tørnede

mod hest og mand, piskede den skarpe regn ind i øjnene på dem og sin kolde fugtighed lige ind i deres knokler, og forbi dem fo'r den langt, langt bort med en bedøvende brølen, som om den hånede deres svaghed og triumferede ved bevidstheden om sin egen styrke og magt.

Med ludende øren og nu og da rystende på hovedet som for at tilkendegive sit mishag med denne ugalante opførsel af elementerne, plaskede den brune hoppe af sted gennem mudder og vand, men skød dog en ganske god fart, indtil et vindstød, der var endnu mere rasende end noget af de tidligere, pludselig bragte den til at stå stille og sætte sine fire fødder fast mod jorden for ikke at blive blæst over ende. Det var en sand Himlens tilskikkelse, at den gjorde dette, for var den blæst omkuld, var den ondskabsfulde hoppe så let, og giggen så let, og Tom Smart selv så let oven i købet, at de ufejlbarligt alle til hobe ville være blevet ved med at slå kolbøtter, indtil de havde nået jordens yderste grænser, eller indtil vinden havde lagt sig, og i begge tilfælde er det sandsynligt, at hverken hoppen eller giggen eller Tom Smart nogen sinde mere ville have kunnet gøre tjeneste.

"Pokker tage mine strygeremme og bakkenbarter," sagde Tom Smart (Tom havde sommetider en egen, ubehagelig måde at bande på), "om det ikke er morsomt, blæse mig!"

Nu vil De sagtens spørge, hvorfor Tom, der dog allerede var blevet så skikkeligt gennemblæst, udtalte dette ønske om endnu en gang at blive underkastet den samme proces. Jeg kan ikke sige det; alt, hvad jeg ved, er, at Tom sagde det, eller i det mindste fortalte min onkel altid, at han havde sagt det, hvilket da er ét og det samme.

"Blæse mig!" sagde Tom Smart, og hoppen vrinskede, som om den var af samme mening. "Munter, gamle tøs," sagde Tom og klappede hoppen på halsen med enden af sin pisk. "Det hjælper ikke at ville tvinge sig frem i et vejr som dette; ved det første nogenlunde skikkelige hus, vi kommer til, holder vi, og jo raskere du går, des før er det forbi. Så, gamle tøs, sagte – sagte."

Hvad enten den ondskabsfulde hoppe var tilstrækkeligt kendt med tonen i Toms stemme til at fatte hans mening, eller den fandt det koldere at stå end at gå, kan jeg naturligvis ikke sige. Men det kan jeg sige, at ikke så snart var Tom holdt op at tale, førend den spidsede øren og travede ud med en fart, der fik den gulgrå gig til at rasle sådan, at man skulle have troet, at hver eneste en af de røde eger ville være fløjet ud på grønsværet på klitterne, og selv Tom, så god en kusk han også var, var ikke i stand til at få hold på den, førend den af sin egen fri vilje blev stående uden for en kro på højre hånd af landevejen, nogle hundrede skridt fra klitterne.

Med et hastigt blik overskuede Tom den øverste del af huset, idet han kastede tømmen til staldkarlen og stak pisken fast. Det var et sært, gammelt sted, opført af bindingsværk og en slags tagspåner, med gavlvinduer, der hang helt ud over fortovet, og en lav dør med en mørk gang og et par stejle trappetrin, der førte nedad ind i huset, i stedet for de nu brugelige, jævnt skrånende, som fører opad. Ikke des mindre tog huset sig ret hyggeligt ud, for i skænkestuevinduet skinnede et stærkt, muntert lys, der sendte en klar stråle tværs over vejen og endog oplyste gærdet på den modsatte side, og i vinduet lige overfor sås et rødt, flammende lys, som i det ene øjeblik kun svagt kunne skelnes og i det næste skinnede stærkt gennem de

sammentrukne gardiner, hvilket tydede på, at et lystigt bål blussede derinde. Efter med en erfaren rejsendes øje at have lagt mærke til disse små kendetegn, steg Tom ud af giggen med så megen behændighed, som hans halvt stivnede lemmer tillod, og gik ind i huset.

På mindre end fem minutter derefter var Tom forskanset i værelset lige over for gæstestuen – det selvsamme værelse, hvori han havde tænkt sig den blussende ild – foran et rigtigt, virkeligt bragende bål med over en skæppe stenkul og grene nok, til at der kunne være gjort en halv snes anstændige stikkelsbærbuske af dem, og som var stablet midtvejs op i skorstenen, hvor de bragede og knitrede med en lyd, der alene kunne have varmet ethvert rimeligt menneskes hjerte. Alt dette var hyggeligt, men det var dog ikke alt, for en pyntelig klædt, ung pige med et par klare øjne og et net smalben bredte en ren, hvid dug på bordet, og mens Tom sad med sine betøflede fødder på kaminen og med ryggen mod døren, så han et fortryllende prospekt af gæstestuen i spejlet over kamingesimsen med henrykkende rækker af grønne flasker og forgyldte etiketter i forening med krukker med pickles og syltetøj, oste, kogte skinker og mørbradstege opstillet på hylder i den skønneste og mest indbydende orden. Nu vel, også dette var hyggeligt; men selv dette var ikke nok, for i gæstestuen, ved tetøjet på det måske allermest nydelige lille bord, der var trukket tæt hen til det allermest klare lille bål, sad en fyldig, tækkelig enke, som kunne være henved de otte og fyrre og havde et ansigt, der var lige så hyggeligt som gæstestuen. Denne enke var åbenbart værtinden i huset og øverste herskerinde over alle disse behagelige ejendomme. Ved hele

dette skønne billede var der kun én mangel, og det var en høj mand – en meget høj mand – i en brun frakke med blanke knapper, samt med sort kindskæg og sort, bølgende hår, der sad og drak te med enken og som der ikke krævedes nogen stor skarpsindighed for at opdage var på bedste vej til at overtale enken til ikke at være enke længere, men indrømme ham privilegium på at sidde i denne stue hele resten af hans levedage.

Tom Smart havde ingenlunde noget pirreligt eller misundeligt sind, men hvorledes det nu gik til eller ikke, så satte den høje mand med den brune kjole og de blanke knapper den smule galde, der fandtes i hans organisme, i bevægelse og gjorde ham yderst forbitret, så meget mere som han fra sin plads nu og da kunne se, at der forefaldt visse små fortroligheder mellem den høje mand og enken, der noksom tydede på, at han var lige så højt begunstiget, som han var det af vækst. Tom var en ven af varm punch – jeg vover endog at sige, at han var en *stor* ven af varm punch – og efter at have forvisset sig om, at den ondskabsfulde hoppe var blevet godt fodret og godt forsynet med strøelse, samt selv spist hver eneste bid af den nydelige, lille, varme aftensmad, som enken med egne hænder anrettede for ham, bestilte han sig, bare som prøve, et glas af denne drik. Var der nu nogen ting inden for husholdningskunstens hele område, som enken forstod bedre at tillave end enhver anden, så var det netop denne artikel, og det første glas var så ganske og aldeles efter Tom Smarts smag, at han bestilte sig et til så hurtigt som muligt. Varm punch er en behagelig ting, mine herrer – under alle forhold en yderst behagelig ting – men i denne hyggelige gamle stue, foran det

bragende bål, mens vinden udenfor blæste, så at hver bjælke i det gamle hus knagede, fandt Tom den aldeles fortryllende. Han bestilte sig et glas og så et til – ja, jeg er ikke ganske vis på, om han ikke bestilte sig endnu et – men jo mere han drak, des mere tænkte han på den høje mand.

"Gid fanden havde hans uforskammethed," sagde Tom ved sig selv, "hvad har han der at gøre i den hyggelige gæstestue? Og så er det oven i købet sådan en styg slyngel! Havde enken den mindste smag, kunne hun let finde en smukkere karl."

Her vandrede Toms øje fra spejlglasset over kamingesimsen til glasset på bordet, og da han mærkede, at han begyndte at blive følsom, tømte han det fjerde glas punch og bestilte det femte.

Tom, mine herrer, havde altid haft megen lyst til at være værtshusholder. Det havde længe været hans ærgerrigheds mål at stå i en gæstestue, der tilhørte ham selv, med grøn frakke, bomuldsknæbenklæder og kravestøvler. Han var meget for at sidde for bordenden ved gemytlige middage og havde ofte tænkt på, hvor godt han ville kunne føre forsædet og lede talen i sin egen spisesal, og med hvilket ypperligt eksempel han ville kunne foregå sine gæster med hensyn til at drikke. Alle disse ting fo'r hurtigt gennem Toms hoved, mens han sad og drak sin varme punch, og han følte sig med al grund harmfuld over, at den høje mand skulle være på gode veje til at komme til at eje et så fortræffeligt hus, mens han, Tom Smart, endnu var så langt derfra. Efter derfor ved de to sidste glas at have grublet over, om han ikke var fuldt berettiget til at yppe kiv med den høje mand, fordi det var lykkedes denne at vinde den tækkelige enkes gunst, kom Tom omsider til den tilfredsstillende

overbevisning, at han var et såre mishandlet og forfulgt individ og gjorde bedst i at gå til sengs.

På en bred og ældgammel trappe gik den raske, unge pige foran Tom, idet hun skyggede for lyset med sin hånd for at beskytte det mod de luftstrømme, som i et sådant fantastisk gammelt hus godt kunne have fundet plads til at boltre sig uden at blæse lyset ud, men som alligevel blæste det ud og således gav Toms fjender lejlighed til at sige, at det var ham og ikke vinden, der blæste lyset ud, og at han, mens han lod, som om han ville puste det i flamme igen, i virkeligheden kyssede pigen. Hvordan det nu end var; et andet lys blev skaffet til veje og Tom ført gennem en masse værelser og gange til den stue, der var blevet gjort i stand til ham, hvorpå pigen sagde ham godnat og gik.

Det var et godt, stort værelse med dybe alkover og en seng, hvori en hel kostskole kunne have fået plads, for ikke at tale om et par egetræsskabe, der kunne have rummet en hel hærs bagage. Men det, som især gjorde indtryk på Tom, var en sælsom, barsk udseende, højrygget stol, der var udskåret på den mest fantastiske måde og prydet med en blomstret damaskespude, mens de runde kugler nede på dens ben var omhyggeligt indsvøbt i rødt klæde, som om den havde podagra i tæerne. Om enhver anden sær stol ville Tom bare have tænkt, at det var en sær stol, og dermed havde den sag været forbi, men ved denne stol var der noget, skønt han ikke kunne sige, hvad det var, noget så underligt og så forskelligt fra ethvert andet stykke bohave, han hidtil havde set, at det syntes at forhekse ham. Han satte sig foran kaminilden og stirrede en

halv time på den gamle stol; – den fordømte stol! Det var sådan en underlig gammel tingest; han kunne ikke få øjnene fra den.

"Nå," sagde Tom, idet han langsomt klædte sig af og hele tiden stirrede på den gamle stol, der stod og så hemmelighedsfuld ud ved siden af sengen. "Jeg har aldrig set mage til underlig indretning," sagde Tom, der var kommet sig noget efter den varme punch, "meget underlig." Han rystede på hovedet med et udtryk af dybsindig visdom og så atter på stolen, men da han ikke kunne blive klog på den, gik han i seng, dækkede sig varmt til og faldt snart i søvn.

Omtrent en halv time efter vågnede Tom med et sæt op af en forvirret drøm om høje mænd og puncheglas, og den første genstand, der fremstillede sig for hans vågnende fantasi, var den underlige stol.

"Jeg vil ikke se mere på den," sagde Tom til sig selv, idet han lukkede øjnene og søgte at få sig til at tro; at han var ved at falde i søvn igen. Det hjalp ikke; lutter underlige stole dansede for hans øjne, slog bagud med benene, sprang buk over hinanden og gjorde alle slags krumspring.

"Jeg kan lige så godt se på en virkelig stol som på to-tre fuldstændige sæt indbildte," sagde Tom og stak hovedet op over dynen. Der stod den ganske tydelig i skæret fra ilden med det samme drillende udseende som før. Tom stirrede på stolen, og der syntes pludselig at foregå den mærkeligste forandring med den. Udskæringerne på ryggen antog efterhånden et gammelt, rynket menneskeansigts træk og udtryk; den damaskes pude blev til en gammeldags vest med store lommer; de runde kugler til et par fødder i røde klædes tøfler, og hele stolen så ud som en meget hæslig, gammel mand fra forrige århundrede med

armene over kors. Tom satte sig op i sengen og gned sine øjne for at forjage blændværket. Nej, stolen var og blev en hæslig, gammel herre, der oven i købet blinkede ad Tom Smart.

Tom var af naturen en letsindig, forvoven krabat og havde tilmed fem glas varm punch i kroppen; han begyndte derfor, skønt han først studsede lidt, at blive gal i hovedet, da han så den gamle herre blinke og skele til ham med en sådan uforskammet mine. Omsider besluttede han ikke at tåle det længere, og da det gamle ansigt blev ved at blinke, sagde Tom meget vredt:

"Hvorfor fanden blinker De til mig?"

"Fordi jeg har lyst til det, Tom Smart," sagde stolen eller den gamle herre, hvad man nu vil kalde ham. Han holdt imidlertid op at blinke, da Tom talte, og begyndte at grine som en afdanket abekat.

"Hvorfra ved De mit navn, gamle nøddeknækkerfjæs?" spurgte Tom forvirret, skønt han lod som ingenting.

"Nå, nå, Tom," sagde den gamle. "Det er ingen måde at tale til ægte mahogni på. De kunne ikke behandle mig med mindre agtelse, hvis jeg var fineret."

Da han sagde dette, så han så hidsig ud, at Tom begyndte at blive bange.

"Det var ikke min mening at fornærme Dem, sir," sagde Tom i en langt mere ydmyg tone end før.

"Nå, det er godt," sagde den gamle fyr, "Tom – jeg ved alt om Dem, Tom, alt. De er meget fattig."

"Ja, sir," sagde Tom. "Men hvorfra ved De det?"

"Bryd Dem ikke om det," sagde den gamle. "De holder for meget af punch, Tom."

Tom Smart ville lige til at forsikre, at han ikke havde smagt en dråbe siden sin sidste fødselsdag, men idet hans øje mødte den gamles, så denne så kløgtig ud, at Tom rødmede og tav.

"Tom," sagde den gamle, "enken er en smuk kone, en meget smuk kone, hvad, Tom?"

Her kneb den gamle karl øjnene sammen, krummede det ene af sine små tynde ben og så i det hele taget så forelsket ud, at Tom ordentlig væmmedes ved hans letfærdighed, og så oven i købet i hans alder.

"Jeg er hendes formynder, Tom," sagde den gamle.

"Nej virkelig?" spurgte Tom Smart.

"Jeg har kendt hendes moder, Tom, og hendes bedstemoder. Hun holdt meget af mig – syede denne vest til mig."

"Gjorde hun?" sagde Tom Smart.

"Og disse sko," sagde den gamle fyr, idet han løftede et af de røde klædes hylstre op, "men De skal ikke tale om det. Jeg ville nødig, at man skulle få at vide, at hun havde så megen godhed for mig. Det kunne volde ubehageligheder i familien."

Da den gamle slubbert sagde dette, så han så næsvis ud, at Tom gerne kunne have sat sig på ham uden mindste samvittighedsnag.

"Jeg har i min tid været pigernes Jens," sagde den gamle udhaler, "mange hundrede smukke fruentimmer har i timevis siddet på mit skød. Hvad synes De om det, De gavtyv, hvad?" Men ligesom den gamle ville til at fortælle en af sine ungdomsbedrifter, fik han et så heftigt anfald af knagen, at han måtte holde inde.

"Det har du godt af, gamle dreng," tænkte Tom Smart, men sagde ingenting,

"Åh," sagde den gamle fyr, "jeg lider meget under det nu. Jeg bliver gammel og har mistet næsten alle mine tremmer. Og jeg har måttet lade mig operere – lade et lille stykke sætte ind i min ryg – det var en svær dyst."

"Ja, det vil jeg tro," sagde Tom Smart.

"Men det kommer nu ikke sagen ved," sagde den gamle. "Jeg ville gerne, at De skulle gifte Dem med enken."

"Jeg, sir!" sagde Tom.

"Ja De," sagde den gamle.

"Gud velsigne Deres ærværdige lokker," sagde Tom – (han havde nogle få krølhår tilbage) – "Gud velsigne Deres ærværdige lokker, hun vil ikke have mig." Og Tom sukkede uvilkårligt, idet han tænkte på gæstestuen.

"Vil hun ikke?" sagde den gamle med eftertryk.

"Nej," sagde Tom, "der er en anden på tapetet. En høj mand – en fandens høj mand – med sorte bakkenbarter."

"Tom," sagde den gamle, "hun tager ham aldrig."

"Gør hun ikke?" spurgte Tom. "Hvis De var nede i gæstestuen, gamle herre, ville De kvæde en anden vise."

"Visvas," sagde den gamle. "Det ved jeg bedre."

"Hvad ved De?" spurgte Tom.

"Kyssene bag døren og alt sådan noget," sagde den gamle, og her satte han igen en uforskammet mine op, som gjorde Tom ganske arrig, fordi intet – som De selv alle ved, mine herrer – kan være mere ubehageligt end at høre en gammel fyr, der burde have bedre forstand, tale om sådanne ting.

"Jeg ved god besked om alt det, Tom," sagde den gamle. "Jeg har meget ofte set det i min tid imellem flere folk, end jeg har lyst til at sige Dem, men det blev dog aldrig til noget rigtigt."

"De må have set adskillige snurrige ting," sagde Tom med et spørgende blik.

"Det må De nok sige, Tom," svarede den gamle med en meget indviklet blinken. "Jeg er den sidste af min familie," sagde den gamle med et tungsindigt suk.

"Var familien talrig?" spurgte Tom.

"Vi var tolv, Tom, så smukke, ranke fyre, som man kunne ønske at se," sagde den gamle. "Ingen af disse nymodens misfostre, men alle med arme og en politur, som det, skønt jeg ikke burde rose mig selv, ville have glædet Deres hjerte at se."

"Og hvad er der da blevet af de andre?" spurgte Tom.

Den gamle førte sin albue op til øjet, idet han svarede: "Væk, Tom, væk. Vi havde en streng tjeneste, og de havde ikke alle mit helbred. De fik gigt i arme og ben og kom i køkkener og på hospitaler, og en af dem gik formelig fra forstanden af lang tjeneste og ilde medfart. Han blev så skørhovedet, at han måtte brændes. Det er rædsomt at tænke sig, Tom."

"Ja, skrækkeligt!" sagde Tom Smart.

Den gamle karl tav nogle minutter, idet han åbenbart kæmpede med sin bevægelse, og sagde derpå: "Men jeg må holde mig til sagen. Denne høje mand er en lumpen eventyrer. I det øjeblik han blev gift med enken, ville han sælge alt bohave og løbe sin vej. Hvad ville følgen blive? Hun ville være forladt og nødlidende, og jeg fryse ihjel i en marskandiserbutik."

"Ja, men –"

"Afbryd mig ikke," sagde den gamle. "Om Dem, Tom, har jeg en ganske anden mening, for jeg ved godt, at hvis De først havde bosat Dem i et værtshus, ville De ikke forlade det, så længe der var noget at drikke inden for dets mure."

"Jeg er Dem meget forbunden for Deres gode tanker om mig, sir," sagde Tom Smart.

"Derfor," tog den gamle i en bydende tone atter til orde, "skal De have hende, og han ikke."

"Hvad skal forebygge det?" spurgte Tom Smart ivrigt.

"Den meddelelse," svarede den gamle herre, "at han allerede er gift."

"Hvorledes kan jeg bevise det?" spurgte Tom og fo'r halvt ud af sengen.

Den gamle løsnede sin arm fra sin side og lagde den, efter at have peget på et af de egetræsskabe, straks igen i dens forrige stilling.

"Han har ingen anelse om," sagde den gamle, "at han i den højre lomme i et par bukser, som hænger i dette skab, har ladet ligge et brev, som besværger ham om at vende tilbage til hans utrøstelige kone med seks – læg vel mærke til det, Tom – seks børn, der alle er spæde."

Da den gamle herre højtideligt havde udtalt disse ord, blev hans træk mindre og mindre tydelige og hans skikkelse mere skyggeagtig. En tåge bredte sig over Tom Smarts øjne. Den gamle mand syntes efterhånden at forsvinde i stolen, den damaskes vest at opløse sig til en pude, de røde tøfler at skrumpe ind til små poser af rødt klæde. Lyset gik ud, og Tom sank tilbage på sit leje og faldt i søvn.

Morgenen vakte Tom Smart af den dvale, han var faldet i, da den gamle mand forsvandt. Han satte sig op i sengen og søgte i nogle minutter forgæves at huske, hvad der var sket den foregående aften. Pludselig stod alt tydeligt for ham. Han så på stolen; den var rigtignok et fantastisk og barsk udseende stykke

bohave, men det måtte dog have været en mærkværdig sindrig og levende indbildningskraft, der ville kunne opdage nogen lighed imellem den og en gammel mand.

"Hvorledes har De det, gamle dreng?" sagde Tom. Han var dristigere om dagen, som de fleste mennesker jo er.

Stolen var ubevægelig og sagde ikke et ord.

"Elendig morgen," sagde Tom. Men stolen ville ikke indlade sig på en samtale.

"Hvilket skab mente De? Kan De ikke sagtens sige mig det?" spurgte Tom Smart. Men stolen ville pokker ikke sige noget.

"Det er da ingen stor ulejlighed at åbne det," sagde Tom og stod sindigt ud af sengen. Han gik hen til et af skabene. Nøglen sad i låsen; han drejede den om og åbnede døren. Der hang virkelig et par bukser derinde. Han stak hånden i lommen og trak det brev frem, som den gamle herre havde beskrevet!

"En snurrig historie," sagde Tom Smart og så først på stolen og så på skabet og derefter på brevet og så igen på stolen. "Meget snurrig," sagde Tom, men da ingen af delene indeholdt noget, som kunne gøre snurrigheden mindre, syntes han, at han lige så gerne kunne klæde sig på og straks få det afgjort med den høje mand – bare for at hjælpe ham ud af hans elendighed.

Mens Tom gik ned, mønstrede han de værelser, han kom igennem, med en husejers granskende øje og mente det ikke umuligt, at de og deres indhold med det første kunne høre ham til. Den høje mand stod nede i gæstestuen med hænderne på ryggen og var ganske som hjemme. Han grinede fjollet til Tom. En overfladisk iagttager ville måske have tænkt, at han kun gjorde det for at vise sine hvide tænder, men Tom Smart syntes,

at en bevidsthed om triumf fo'r igennem det sted, hvor den høje mands fornuft ville have været, hvis han havde haft nogen. Tom lo ham lige op i øjnene og kaldte på værtinden.

"God morgen," sagde Tom Smart og lukkede døren til den lille dagligstue, idet værtinden trådte ind.

"God morgen, sir," sagde enken. "Hvad ønsker De til morgenmad?"

Tom tænkte på, hvorledes han skulle begynde på sagen, og svarede derfor ikke.

"Jeg har rigtig god skinke," sagde enken, "og en dejlig, kold, spækket høne. Skal jeg sende det ind?"

Disse ord vakte Tom af hans tanker. Hans beundring for enken steg, mens hun talte. Betænksomme skabning! Forsynlige husmoder!

"Hvem er den herre derinde i gæstestuen?" spurgte Tom.

"Hans navn er Jinkins, sir," svarede enken og rødmede lidt.

"Det er en høj mand," sagde Tom.

"Det er en meget smuk mand," svarede enken, "og en meget pæn herre."

"Ja så!" sagde Tom.

"Er der mere, De ønsker, sir?" spurgte enken, noget forvirret over Toms væsen.

"Ja, det kunne nok være," sagde Tom. "Bedste frue, vil De ikke have den godhed at sætte Dem et øjeblik?"

Enken så meget forbavset ud, men satte sig, og Tom satte sig med, tæt ved siden af hende. Jeg ved ikke, hvorledes det gik til, mine herrer – ja, min onkel har tit fortalt mig, at Tom Smart sagde, at han heller ikke vidste, hvorledes det var gået til – men

nok er det, at Toms hånd lagde sig på enkens hånd og blev liggende der, mens han talte.

"Bedste frue," sagde Tom – han havde altid, stor lyst til at spille den elskværdige, "De fortjener at få en udmærket god mand, ja De gør sandelig."

"Gud, sir!" sagde enken, hvilket hun nok måtte sige, da Toms måde at begynde samtalen på var temmelig usædvanlig, for ikke at sige påfaldende, især når man husker på, at han aldrig havde set hende for sine øjne før den foregående aften.

"Jeg foragter smiger, bedste frue," sagde Tom, "De fortjener en beundringsværdig ægtefælle, og hvem det end er, så bliver han en lykkelig mand." Ved disse ord vandrede Toms øjne uvilkårligt fra enkens ansigt hen på de behageligheder, der omgav ham.

Enken blev mere og mere forvirret og prøvede på at rejse sig. Tom trykkede hendes hånd ligesom for at holde hende tilbage, og hun blev siddende. Enker er i almindelighed ikke frygtsomme, som min onkel plejede at sige.

"Jeg er Dem meget forbunden for Deres gode tanker," sagde den tækkelige værtinde halvt smilende, "og hvis jeg nogen sinde skulle gifte mig igen –"

"Hvis," sagde Tom Smart med et underfundigt blik fra den højre øjenkrog, "hvis –"

"Nå ja," sagde enken og lo denne gang højt. "*Når* jeg gifter mig, håber jeg at få så god en mand som den, De ønsker mig."

"Nemlig Jinkins," sagde Tom.

"Gud, sir!" udbrød enken.

"Tal ikke om ham, jeg kender ham," sagde Tom.

"Jeg er vis på, at ingen, som kender ham, ved noget ondt om ham," sagde enken, der var fornærmet over den hemmelighedsfulde mine, Tom havde talt med.

"Hm," sagde Tom Smart.

Enken fandt, at det var på høje tid at græde, og tog derfor sit lommetørklæde frem og spurgte Tom, om han ville fornærme hende, om han fandt, at det passede sig for en gentleman at tale ilde om en anden gentleman bag hans ryg, og hvorfor han, når han havde noget at sige, ikke som en mand sagde det til manden selv, i stedet for at forskrække et stakkels, svagt fruentimmer således, osv.

"Jeg skal nok sige ham det," sagde Tom, "men jeg ønsker kun, at De skal høre det først."

"Hvad er det da?" spurgte enken og så stift på Tom.

"Det vil forbavse Dem," sagde Tom og stak hånden i lommen.

"Hvis det er det, at han ingen penge har," sagde enken, "så ved jeg det allerede, og De skal ikke gøre Dem ulejlighed."

"Å snak, hvad gør det?" sagde Tom Smart. "Jeg har heller ingen penge. Nej, det er ikke det."

"Men gud, hvad er det da?" udbrød den stakkels enke.

"Bliv ikke forskrækket," sagde Tom Smart. Han tog langsomt brevet frem og åbnede det. "De vil dog vel ikke give Dem til at skrige?" spurgte Tom prøvende.

"Nej, nej," sagde enken, "lad mig bare se det."

"Eller falde i besvimelse, eller gøre andre sådanne dumme streger?" sagde Tom.

"Nej, nej," svarede enken hastigt.

"Og heller ikke løbe ud og skælde ham huden fuld?" sagde Tom, "for det skal jeg nok gøre for Dem; De må helst lade være

at anstrenge Dem."

"Ja, ja," sagde enken, "vis mig det bare."

"Det skal jeg," svarede Tom Smart og lagde brevet i enkens hånd.

Mine herrer, jeg har hørt min onkel sige, at Tom Smart sagde, at enkens klager ved denne opdagelse måtte have rørt et stenhjerte. Tom havde et meget ømt hjerte, og de trængte ind i hans inderste. Enken rokkede frem og tilbage på stolen og vred sine hænder.

"Å, de falske, lumpne mandfolk!" sagde hun.

"Ja, det er skrækkeligt, bedste frue, men fat Dem," sagde Tom Smart.

"Å, jeg kan ikke fatte mig," skreg enken. "Jeg finder aldrig nogen, jeg kan elske så højt."

"Jo, De gør, min elskede," sagde Tom Smart med en plaskregn af tårer i største format af medynk med enkens ulykke. I sin medlidenhed havde Tom Smart lagt sin arm om enkens liv og enken i sin lidenskabelige sorg grebet Toms hånd. Hun så op på Toms ansigt og smilede gennem tårer. Tom så ned på hendes og smilte gennem tårer. Jeg har aldrig kunnet finde ud af, om Tom i dette øjeblik virkelig har kysset enken eller ikke. Han plejede rigtignok at sige til min onkel, at han ikke havde gjort det, men jeg nærer dog en vis tvivl om det. Imellem os sagt, mine herrer, tror jeg næsten, at han gjorde det.

I ethvert tilfælde sparkede Tom den høje mand ud ad gadedøren en halv time derefter og giftede sig med enken en måned senere. Og han blev ved at køre omkring i landet med den gulgrå gig med de røde hjul og den ondskabsfulde hoppe

med de raske skridt, indtil han mange år efter rejste til Frankrig med sin kone, og så blev det gamle hus revet ned."

"Med forlov at spørge," sagde den nysgerrige gamle herre, "hvad blev der af stolen?"

"Ja," svarede den enøjede handelsrejsende, "man lagde rigtignok mærke til, at den knagede stærkt på bryllupsdagen, men Tom Smart kunne ikke sige med vished, om det var af glæde eller af legemlig svaghed, skønt han antog, at det var af den sidste grund, for den talte aldrig siden."

"Og alle troede historien, ikke sandt?" spurgte manden med det røde ansigt, idet han atter stoppede sin pibe.

"Alle undtagen Toms fjender," svarede den handelsrejsende. "Nogle af dem sagde, at Tom havde opdigtet den helt og holdent, og andre sagde, at han havde været drukken og bildt sig det ind og fået fat på et par forkerte bukser, førend han gik i seng. Men ingen brød sig om, hvad de sagde."

"Og Tom sagde, at det alt sammen var sandt?"

"Hvert ord!"

"Og Deres onkel?"

"Hvert bogstav."

"De må have været mærkelige mænd, begge to," sagde manden med det snavsede ansigt.

"Ja, det var de," svarede den handelsrejsende, "to meget mærkelige mænd!"

15

Hvori meddeles en tro skildring af to udmærkede personligheder, samt en nøjagtig beskrivelse af en frokost i deres villa og park, hvilken frokost leder til genkendelsen af en gammel bekendt.

Pickwicks samvittighed havde gjort ham nogle små bebrejdelser, fordi han i den sidste tid havde forsømt sine venner i *Påfuglen*, og han ville netop gå ud for at opsøge dem, da hans trofaste kammertjener bragte ham et visitkort med følgende trykte indskrift:

Mrs. Leo Hunter.
Grotten. Eatanswill.

"Der er en person udenfor," sagde Sam.

"Vil den person tale med mig, Sam?" spurgte Pickwick.

"Han vil tale med Dem og ingen anden, som Fandens privatsekretær sagde, da han hentede doktor Faust."

"*Han*? Er det da en herre?" spurgte Pickwick.

"I det mindste en meget god efterligning af en."

"Men det er jo en dames kort," sagde Pickwick.

"Alligevel fået det af en herre." svarede Sam, "og han står og venter nede i salen og siger, han vil hellere vente der den hele dag end ikke få Dem at se."

Da Pickwick hørte dette, gik han ned i salen, hvor der sad en alvorlig mand, som ved hans indtrædelse sprang op med et meget ærbødigt udtryk og sagde:

"Formodentlig mr. Pickwick?"

"Ja, netop."

"Vis mig den ære, sir, at tillade mig at gribe Deres hånd. Tillad, at jeg trykker den," sagde den alvorlige mand.

"Med største fornøjelse," sagde Pickwick.

Den fremmede trykkede hans hånd og fortsatte:

"Deres ry, sir, er nået til os. Deres antikvariske opdagelse har gjort et dybt indtryk på mrs. Leo Hunter – min kone. Mit navn er Leo Hunter."

Den fremmede standsede, som om han ventede, at Pickwick skulle blive overvældet af denne opdagelse, men da han så, at han var fuldstændig rolig, fortsatte han:

"Min kone er stolt af blandt sine bekendte at tælle enhver, der har gjort sig berømt ved værker og talenter. Tillad mig, sir, på et iøjnefaldende sted på listen at sætte navnene på mr. Pickwick og hans medbrødre, medlemmerne af den klub, der bærer hans navn."

"Det vil være mig en overordentlig stor fornøjelse at gøre en sådan dames bekendtskab," svarede Pickwick.

"De skal gøre det," sagde den alvorlige mand. "I morgen formiddag give vi en frokost – en *fête champêtre* – for en stor del af dem, der har gjort sig berømte ved værker og talenter. Und mrs. Hunter den glæde at se Dem i "Grotten"."

"Med stor fornøjelse," svarede Pickwick.

"Mrs. Hunter giver mange sådanne frokoster," fortsatte den ny bekendt. "*Fornuftens gilder og sjælens fester*, som en person, der skrev en sonet til hende om hendes frokoster, lige så følsomt som originalt udtrykte sig."

"Var også han berømt for sine værker og talenter?"

"Ja han var," svarede den alvorlige mand. "Det er alle min kones bekendte. Hun sætter sin ærgerrighed i ikke at have andre.".

"En meget ædel ærgerrighed," sagde Pickwick.

"Når jeg underretter min kone om, at denne bemærkning er kommet fra Deres læber, vil hun blive stolt," sagde den alvorlige mand. "De har en herre i Deres følge, der nok har skrevet nogle dejlige smådigte."

"Min ven, mr. Snodgrass, har megen sans for poesi," svarede Pickwick.

"Det har mrs. Hunter også. Hun sværmer for poesi. Hun tilbeder den; jeg kan sige, at hele hendes ånd og sjæl smelter sammen med den. Hun har selv skrevet nogle skønne digte. De har måske set hendes *Ode til en døende frø*?"

"Det mindes jeg dog ikke," sagde Pickwick.

"Det forbavser mig, sir. Den gjorde umådelig opsigt. Den var mærket med et L. og otte stjerner og stod oprindelig i en damejournal. Den begynder således:

Kan jeg se dig gispe, klage,
på din mave vejret drage
kan urørt jeg se dig dø?
O du arme, arme frø!

"Det er smukt!" sagde Pickwick.

"Så fint og simpelt," sagde den fremmede. "Og det næste vers er endnu mere rørende. Skal jeg fremsige det?"

"Ja tak," sagde Pickwick.

"Det lyder således," sagde den alvorlige mand endnu alvorligere.

"Har dæmonisk drengeskare
jaget dig i denne snare,
hvor du ynkelig må dø?
O du arme, arme frø!"

"Smukt udtrykt," sagde Pickwick.

"Alt sammen så slående," sagde Leo Hunter, "men De skal høre min kone deklamere den. Hun kan lade den vederfares retfærdighed. Hun vil deklamere den i karakterdragt i morgen formiddag."

"I karakterdragt?"

"Som Minerva. Men jeg havde nær glemt at sige det; det er en kostumefrokost."

"Gud bevares," sagde Pickwick og betragtede sin egen kære person, "jeg kan umuligt –"

"Umuligt, sir, umuligt?" udbrød Leo Hunter. "Jøden Salomon Lucas på Algaden har karakterdragter i tusindvis. Tænk, sir, blandt hvor mange passende karakterer De kan vælge: Plato, Zeno, Epikur. Pythagoras – alle stiftere af klubber."

"Jeg ved det nok," sagde Pickwick, "men da jeg ikke tør måle mig med disse store mænd, formaster jeg mig heller ikke til at bære deres dragt."

Den alvorlige mand tænkte dybt i nogle sekunder og sagde derpå:

"Ved nærmere eftertanke ved jeg ikke, om det ikke er min kone en større glæde, at hendes gæster ser en så berømt mand som Dem i hans egne klæder end i kostume. Jeg tør love en undtagelse for Deres vedkommende – ja, jeg er ganske vis på, at jeg på hendes vegne tør sige det."

"I så tilfælde vil det være mig en stor fornøjelse at komme," sagde Pickwick.

"Men jeg spilder Deres tid," sagde den alvorlige mand. "Jeg kender dens værd; jeg vil ikke opholde Dem. Jeg kan altså sige mrs. Hunter, at hun bestemt kan vente Dem og Deres udmærkede venner? God morgen, sir; jeg er stolt af at have set en så fremragende personlighed – ikke et skridt."

Og uden at give Pickwick tid til at gøre indsigelser eller sige nej, spankulerede han gravitetisk af sted.

Pickwick tog sin hat og gik hen til *Påfuglen*, men Winkle havde allerede overbragt efterretningen om kostumefrokosten, førend han kom.

"Mrs. Pott tager med," var de første ord, han hilste sin lærer med.

"Gør hun?" sagde Pickwick.

"Som Apollo," svarede Winkle. "Men Pott protesterer mod tunikaen."

"Han har fuldstændig ret," sagde Pickwick med eftertryk.

"Ja, og derfor tager hun også en hvid atlaskeskjole med guldpailletter på."

"Man vil næppe kunne fatte, hvad hun skal forestille," mente Snodgrass.

"Jo vist vil man," sagde Winkle harmfuldt. "Kan man ikke se hendes lyre?"

"Det er sandt, det glemte jeg," sagde Snodgrass.

"Jeg møder som bandit," sagde Tupman.

"Som hvad?" spurgte Pickwick og fo'r pludselig op.

"Som bandit," gentog Tupman blidt.

"Det er da vel aldrig Deres alvor!" sagde Pickwick, idet han med højtidelig strenghed stirrede på sin ven, "De kan ikke have i sinde, mr. Tupman, at iføre Dem en grøn fløjlstrøje med en to tommer lang hale?"

"Jo, det har jeg netop i sinde," svarede Tupman med varme. "Og hvorfor ikke?"

"Fordi," sagde Pickwick betydeligt ophidset, "fordi De er for gammel."

"For gammel!" udbrød Tupman,

"Og hvis en yderligere indvending er nødvendig," blev Pickwick ved, "fordi De er for tyk."

"Sir," sagde Tupman, hvis ansigt blussede med et skarlagenrødt skær, "det er en fornærmelse."

"Sir," svarede mr. Pickwick i samme tone, "det er ikke halvt så stor en fornærmelse imod Dem, som Deres optræden i en grøn fløjlstrøje med en to tommer lang hale i min nærværelse ville være imod mig."

"De er et subjekt," sagde Tupman.

"De er selv et subjekt," sagde Pickwick.

Tupman gik et par skridt nærmere og stirrede på Pickwick. Pickwick svarede på denne stirren, som sammentrængtes i et brændpunkt ved hjælp af hans briller, og så kækt udfordrende ud. Snodgrass og Winkle så til, forstenede ved at være vidner til et sådant optrin imellem to sådanne mænd.

"Sir," sagde Tupman efter et kort ophold, med dyb og dæmpet stemme, "De har kaldt mig gammel."

"Det har jeg," sagde Pickwick.

"Og tyk."

"Jeg gentager det."

"Og et subjekt."

"Det er De!"

Der var en frygtelig pause.

"Min hengivenhed for Deres person," sagde Tupman, idet han talte med en af bevægelse dirrende stemme og smøgede sine manchetter op, "er stor, meget stor, men for dette subjekt må jeg tage summarisk hævn!"

"Hvad!" udbrød Snodgrass og genvandt pludselig sit mæle, som den dybeste forbavselse hidtil havde taget fra ham, idet han styrtede sig imellem dem begge med overhængende fare for at få en sansekage af dem begge. "Hvad, mr. Pickwick, mens verdens øjne vogter på Dem! Mr. Tupman, De, som samtidig med os alle låner glans af hans udødelige navn! Skam Dem, mine herrer, skam Dem!"

De uvante furer, som en øjeblikkelig heftighed havde draget i Pickwicks klare og åbne pande, smeltede efterhånden bort, mens hans unge ven talte, ligesom sporene af en blyant under den blidnende påvirkning af et stykke viskelæder. Hans ansigt havde atter fået sit sædvanlige, velvillige udtryk, førend Snodgrass havde talt ud.

"Jeg har været overilet," sagde Pickwick, "meget overilet. Tupman, Deres hånd!"

Den mørke skygge veg fra Tupmans ansigt, idet han varmt greb sin vens hånd.

"Også jeg har været overilet," sagde han.

"Nej, nej," afbrød Pickwick ham. "Fejlen er min. De tager altså den grønne fløjlstrøje på?"

"Nej, nej," svarede Tupman.

"For at føje mig gør De det," sagde Pickwick.

"Godt, godt, så skal jeg gøre det," lovede Tupman.

Det blev følgelig afgjort, at Tupman, Winkle og Snodgrass alle skulle møde i karakterdragter. Således blev Pickwick af sin egen varme godmodighed bragt til at samtykke i et skridt, for hvilket hans modnere dømmekraft ville have bævet tilbage, og et mere slående eksempel på hans elskværdige karakter ville næppe kunne være blevet udtænkt, selv om de her meddelte tildragelser helt og holdent havde været opdigtede.

Mr. Hunter havde ikke overdrevet Salomon Lucas' hjælpekilder. Hans garderobe var omfattende, meget omfattende, måske ikke strengt klassisk og heller ikke ganske ny, ligesom den ikke heller indeholdt noget klædningsstykke, der stemte nøjagtig overens med nogen tidsalders mode, men alt var mere eller mindre besat med pailletter, og hvad kan være smukkere end pailletter? Man kunne måske indvende, at de ikke tager sig ud om dagen, men enhver ved, at de glimrer ved lys, og intet kan være klarere, end at når folk giver kostumeballer om dagen, og dragterne ikke tager sig fuldt så godt ud, som de ville tage sig ud om aftenen, er skylden ene og alene de folks, som giver kostumeballer, og kan ingenlunde tilskrives pailletterne. Dette var Salomon Lucas' overbevisende ræsonnement, og påvirkede af dette vedtog Tupman, Winkle og Snodgrass at iføre sig de kostumer, som han med sin smag og erfaring anbefalede som de mest passende.

I *Stadsvåbenet* blev der lejet en karet til brug for pickwickianerne, og samme sted bestiltes der en karriol, som skulle bringe mr. og mrs. Pott til mrs. Hunters park, der, som Pott allerede, som en fin tak for at have fået en indbydelse, tillidsfuldt havde forudsagt i *Eatanswill Gazette*, "ville frembyde

et skue af det mest afvekslende og yndige trylleri – en blændende glans af skønhed og talent – en rundhåndet og ødsel gæstfrihed – frem for alt en pragt, behersket af den mest udsøgte smag – så at det østerlandske eventyrriges fabelagtige herligheder i sammenligning hermed ville synes indhyllet i lige så mange grå og fæle farver som de, der viste sjælen hos det galdesyge og umandige væsen, der med sin misundelses gift kunne formaste sig til at plette de forberedelser, som gjordes af hin dydige og udmærkede dame, på hvis alter denne ringe tribut af beundring nedlagdes." Denne sidste sætning var et bidende udfald mod redaktøren af *Den Uafhængige*, der, fordi han ikke var blevet indbudt, i fire numre havde gjort nar ad den hele sag og ladet disse artikler trykke med den fedeste skrift og alle adjektiver sætte med store bogstaver.

Morgenen kom. Det var et smukt syn at se Tupman i fuldstændig røverdragt med en meget snæver trøje, der sad ligesom en nålepude på hans ryg og skuldre, overdelen af hans ben indhyllede i snævre fløjlsknæbenklæder, og deres nederste del indsvøbt i de indviklede bind, som alle røvere har en særlig forkærlighed for. Det var smukt at se hans åbne og ærlige, skæggede og sværtede ansigt stikke frem af en åbenstående skjortelinning og at se den spidspuldede hat med de brogede bånd, som han var nødt til at holde på knæene, eftersom intet kendt lukket køretøj ville have tilladt noget menneske at have den på. Lige så morsomt og behageligt var synet af Snodgrass i blå taftes-pludderhoser og kappe, hvide silkestrømper og sko, samt græsk hjelm, hvilket alle ved (og ved de det ikke, så vidste Salomon Lucas det) har været det almindelige, autentiske, daglige kostume for trubadurer, lige fra deres første begyndelse

indtil deres definitive forsvinden fra Jordens overflade. Alt dette var smukt, men dog for intet at regne i sammenligning med folkemassens råb, da kareten blev holdende uden for døren, og døren gik op og frembød skuet af den store Pott, kostumeret som en russisk politiembedsmand med en frygtelig knut i hånden – et smagfuldt sindbillede på *Eatanswill Gazette*s strenge og vældige magt og de rædsomme svøbeslag, hvormed den tugtede offentlige forbrydere.

"Bravo!" råbte Tupman og Snodgrass, da de så denne vandrende allegori.

"Pott længe leve!" brølede mængden. Under disse hilsener steg Pott op i vognen, idet han smilede med en nedladende værdighed, der viste, at han kendte sin magt og vidste, hvorledes han skulle bruge den.

Derpå kom mrs. Pott frem, der ganske ville have set ud som Apollo, hvis hun ikke havde haft skørter på. Hun blev ført af Winkle, der i sin røde kjole umulig kunne være blevet antaget for andet end en parforcejæger, hvis han ikke havde haft en lige så stor lighed med et postbud. Sidst af alle kom Pickwick, som gadedrengene applauderede lige så stærkt som alle de andre, formodentlig i den tanke, at hans snævre benklæder og gamacher var levninger fra den grå oldtid. Og derpå drog de to køretøjer af sted til mrs. Hunter med Sam Weller, der skulle hjælpe til ved opvartningen, på bukken af vognen, hvori hans herre var.

Alle de mænd, kvinder, drenge og piger og småbørn, der var samlet for at se gæsterne i deres karakterdragter, skreg af fryd og henrykkelse, da Pickwick med røveren under den ene og trubaduren under den anden arm gik op ad trappen. Aldrig

hørtes der sådanne råb som de, der hilste Tupmans bestræbelser for at få den spidspuldede hat sat fast på sit hoved, for at han kunne træde ind i haven i fuld galla.

Forberedelserne var truffet efter den mest storartede målestok og opfyldte fuldstændig den profetiske Potts forventninger om det østerlandske eventyrriges herligheder, idet de tillige frembød en tilstrækkelig gendrivelse af den lumpne *Uafhængiges* ondskabsfulde snak. Parken var næsten en tønde land i omfang og fuld af mennesker! Aldrig sås en sådan glans af skønhed, dannelse og kundskab. Der så man den unge dame, som "havde" poesien i *Eatanswill Gazette*, klædt som sultaninde og støttende sig på armen af den unge mand, der "havde" det kritiske departement og meget passende var iført en feltmarskals uniform, dog uden stive støvler. Der så man hele skarer af genier, og ethvert rimeligt menneske ville have regnet det for en stor ære at træffe dem. Men hvad mere var, fra London havde der indfundet sig en halv snes løver – forfattere, virkelige forfattere, der havde skrevet hele bøger og siden efter ladet dem trykke – og her kunne man se dem vandre omkring som andre mennesker, smilende og talende – ja, og de sagde endda temmelig meget nonsens, uden tvivl i den velvillige hensigt at gøre sig forståelige for de simple dødelige, der omgav dem. Endvidere var der et musikkorps med paphuer, fire udenlandske sangere i deres nationaldragt og et dusin lejetjenere også i nationaldragt, og "det oven i købet en meget smudsig nationaldragt." Men frem for alt var der mrs. Hunter, der, kostumeret som Minerva, modtog selskabet og strømmede over af stolthed og henrykkelse ved tanken om at have samlet sådanne udmærkede individer.

"Mr. Pickwick," meldte en tjener, da denne herre med hatten i hånden, røveren under den ene og trubaduren under den anden arm nærmede sig den præsiderende gudinde.

"Hvad, hvor?" udbrød mrs. Hunter og fo'r op med påtaget overraskelse.

"Her," sagde Pickwick.

"Er det muligt, at jeg virkelig har den glæde at se mr. Pickwick selv!" udbrød damen.

"Ja, frue," svarede Pickwick med et meget dybt buk. "Tillad at jeg forestiller mine venner, mr. Tupman – mr. Winkle – mr. Snodgrass for forfatterinden af *Den Døende Frø*."

Kun få andre end de, som selv har prøvet det, ved, hvor besværligt det er at bukke, iført snævre, grønne fløjlsbenklæder, en stram trøje og en spidspuldet hat, eller blå atlaskes-pludderhoser og hvidt trikot, eller knæbenklæder og kravestøvler, der ikke er blevet syet til den, som har dem på, men er blevet trukket på ham uden det fjerneste hensyn til forholdet mellem dem og dragten. Aldrig har man set mage til de forvridninger, som Tupmans krop gjorde under hans anstrengelser for at synes let og utvungen. Aldrig har man set mage til de sindrige stillinger, som han og hans venner indtog.

"Mr. Pickwick," sagde mrs. Hunter, "jeg må tage det løfte af Dem, at De ikke viger fra min side hele dagen. Der er flere hundrede mennesker til stede her, som jeg endelig må forestille for Dem."

"De er alt for god, frue," sagde Pickwick.

"For det første er her nu mine småpiger; jeg havde nær glemt dem," sagde Minerva, idet hun pegede ligegyldigt på et par fuldvoksne unge damer, hvoraf den ene kunne være tyve år og

den anden et år eller to ældre, og som var iført meget ungdommelige kostumer; men om det var, for at de selv skulle se unge eller deres mama yngre ud, underretter Pickwick os ikke udtrykkelig om.

"De er meget smukke," sagde Pickwick, idet de unge damer vendte sig om efter at være blevet forestillet.

"De ligner deres moder," sagde Pott majestætisk.

"De slemme mand!" udbrød mrs. Hunter og slog spøgende redaktøren over armen med sin vifte. (Minerva med vifte!)

"Men, bedste mrs. Hunter," sagde Pott, der var stabstrompeter i grotten, "De ved jo selv, at da Deres portræt i fjor hang oppe på Kunstakademiets udstilling, spurgte alle, om det skulle forestille Dem eller Deres yngste datter, for de lignede hinanden så meget, at det var umuligt at se nogen forskel."

"Nå, ja, men behøver De derfor at gentage det i fremmedes påhør?" sagde mis. Hunter, idet hun gav *Eatanswill Gazette*s slumrende løve et smæk til.

"Greve! Greve!" råbte mrs. Hunter til en skægget person i fremmed uniform, som gik forbi.

"Kalder De på mig?" spurgte greven og vendte om.

"Jeg vil gerne forestille to udmærkede mænd for hinanden," sagde mrs. Hunter. "Mr. Pickwick, jeg har den store fornøjelse at forestille Dem for grev Smorltork." Hun hviskede hurtigt: "Den berømte udlænding – der samler materialier til sit store værk om England – hm! – Grev Smorltork, mr. Pickwick."

Pickwick hilste på greven med den en så stor mand skyldige ærbødighed, og greven tog en notesbog op af lommen.

"Hvad siger De, mrs. Hunt? Pig Wig eller Big Wig?" spurgte greven og smilede til den glædestrålende dame.

"Nej, nej, greve," sagde hun, "Pick-wick."

"Ah, jeg forstår," sagde greven. "Pig, Whig. Pig, det er familienavnet, og Whig siger, at mr. Pig hører til det berømte politiske parti Whiggerne. Det glæder mig at gøre Deres bekendtskab, mr. Pig. Hvorledes befinder De Dem?"

"Jeg takker, meget vel," svarede Pickwick med hele sin sædvanlige venlighed. "Har De været længe i England?"

"Længe – meget lang tid – fjorten dage – længere."

"Bliver De her længe?"

"Otte dage til."

"De vil få nok at gøre," sagde Pickwick, "når De i den tid skal samle alle de materialier, De har brug for."

"De er allerede samlet," sagde greven.

"Virkelig?" sagde Pickwick.

"De er her!" tilføjede greven og bankede betydningsfuldt på panden. "Stor bog hjemme – fuld af noter – musik, malerkunst, videnskaber, poesi, politik, alt muligt."

"Ordet politik," sagde Pickwick, "indbefatter i og for sig et vanskeligt studium af ikke ubetydeligt omfang."

"Ah," sagde greven og tog atter notesbogen frem, "meget godt. Smukke ord til at begynde et kapitel med. Syv og fyrretyvende kapitel. Politik. Ordet *politik* indbefatter i og for sig –" og Pickwicks bemærkning blev skrevet i grevens notesbog med de forandringer og tilføjelser, som hans overstrømmende indbildningskraft eller hans ufuldkomne kendskab til sproget medførte.

"Greve, dette er mr. Snodgrass, en ven af mr. Pickwick og digter."

"Vent lidt!" udbrød greven og tog atter notesbogen frem. "Artikel: Poesi – Kapitel: Litterære venner – Navn: Snodgrass; meget godt. Forestillet for Snodgrass – stor digter, ven af whiggen Pig – af mrs. Hunt, som selv har skrevet et dejligt digt – hvad hedder det nu? – Frø – døende frø – meget godt!" Og greven lukkede sin notesbog og gik med diverse buk og komplimenter sin vej, fuldstændig overbevist om, at han havde føjet vigtige og værdifulde ting til sit kundskabsforråd.

"Vidunderlig mand, den greve," sagde mrs. Hunter.

"Ægte filosof," sagde Pott.

"Mand med et klart hoved og en stærk ånd," tilføjede Snodgrass. Et kor af omkringstående istemte råbet til grev Smorltorks pris, rystede dybsindigt på hovedet og udbrød enstemmigt i et: "Ja, det er sandt!"

Da begejstringen for grev Smorltork stod meget højt, ville hans pris måske være blevet sunget lige til festlighedernes slutning, hvis de udenlandske sangere ikke havde stillet sig op lige over for et lille æbletræ for at give sig et malerisk udsende og var begyndte at synge deres nationalsange, som ikke syntes vanskelige at udføre, eftersom det lod til, at den store hemmelighed lå i, at tre af de udenlandske sangere gryntede, mens den fjerde hylede. Da denne interessante kunstpræstation var forbi, gav en dreng sig til at flette sig ind imellem tremmerne af en stol og springe over den, krybe ind under den, falde ned med den og gøre alt andet end sætte sig på den, og derpå til at gøre et halsbind af sine ben, som han slyngede omkring sin hals, og dernæst til at vise, med hvilken lethed et

menneskeligt væsen kan give sig udseende af en forstørret skrubtudse. Disse idrætter skaffede alle tilskuerne den største morskab og tilfredsstillelse. Derefter hørtes mrs. Pott med svag stemme at nynne noget, som høfligheden tolkede som en sang, hvilket var højst klassisk og i fuldkommen overensstemmelse med karakteren, eftersom Apollo selv var komponist, og komponister meget sjældent kunne synge. Mrs. Hunter deklamerede derpå sin vidtberømte *Ode til den Døende Frø*, som forlangtes en gang til og ville være blevet forlangt to gange, hvis flertallet af gæsterne, som syntes, at det var på den høje tid at få noget at spise, ikke havde sagt, at det var skammeligt således at misbruge mrs. Hunters forekommenhed. Og selv om hun erklærede sig rede til at deklamere oden endnu en gang, ville hendes kærlige og omhyggelige venner på ingen måde høre den oftere, men da spisesalen blev åbnet, skyndte alle de, som havde været der før, sig derind med den størst mulige hurtighed, da det var mrs. Hunters sædvanlige fremgangsmåde at udstede indbydelseskort til hundrede og kun sætte frokost frem til halvtreds, eller med andre ord, kun at fodre de egentlige løver og lade de andre dyr sørge for sig selv.

"Hvor er mr. Pott?" sagde mrs. Hunter, idet hun anviste løverne plads omkring sig.

"Her er jeg," sagde redaktøren fra den alleryderste ende af værelset, langt borte fra ethvert håb om mad, medmindre værtinden ville gøre noget for ham.

"Vil De ikke komme herop?"

"Å, bryd Dem ikke om ham," sagde mrs. Pott i den forbindtligste tone, "De gør dem alt for megen ulejlighed, mrs.

Hunter. Du har det jo meget godt, hvor du er, ikke sandt, min ven?"

"Jo, min elskede!" svarede den ulykkelige Pott med et bittert smil. Den stakkels knut! Den kraftfulde arm, som svang den med en sådan kæmpestyrke mod offentlige personligheder, blev lammet af den bydende mrs. Potts blik.

Mrs. Hunter så sig triumferende om. Grev Smorltork havde travlt med at nedskrive notater om fadenes indhold; Tupman gjorde med en anstand, som ingen røver nogen sinde før havde lagt for dagen, honnørs med hummersalaten for adskillige løvinder; Snodgrass var, efter at have været forskærer for den unge herre, der skar bøger op for *Eatanswill Gazette*, indviklet i en levende disput med den unge dame, som havde det poetiske fag, og Pickwick gjorde sig behagelig for alle. Intet syntes således at mangle for at gøre den udvalgte kreds fuldstændig, da mr. Hunter – hvis departement det ved slige lejligheder var at stå ved døren og tage imod de mindre vigtige personer – pludselig råbte:

"Min ven, der kommer mr. Charles Fitz-Marshall."

"Å Gud," sagde mrs. Hunter, "hvor jeg har længtes efter ham! Hav den godhed at gøre plads, så at mr. Fitz-Marshall kan komme frem. Bed ham straks komme hen til mig, min ven, for at jeg kan skænde dygtigt på ham, fordi han kommer så sent."

"Jeg kommer, bedste frue," råbte en stemme, "så hurtigt jeg kan – masse mennesker – propfuld sal – hårdt stykke arbejde – meget hårdt."

Kniv og gaffel faldt ud af Pickwicks hånd. Han stirrede tværs over bordet på Tupman, der så ud, som om han skulle synke i jorden lige på stedet.

"Ah!" råbte stemmen, idet dens ejer banede sig vej mellem mindst fem og tyve tyrker, officerer, kavalerer og Charles Stuarter, der var mellem ham og bordet. "Formelig rulle – Bakers patent – ikke en fold i min kjole efter al denne trykken – kunne få mit linned rullet, mens jeg trængte mig frem – ha! intet dårligt indfald, det – snurrigt at få det rullet, mens man har det på kroppen – besværlig operation – meget besværlig!"

Med disse afbrudte ord banede en ung mand, klædt som søofficer, sig vej til bordet og viste de forbavsede pickwickianere Alfred Jingles virkelige skikkelse og ansigt.

Forbryderen fik netop tid til at gribe mrs. Hunters hånd, da han mødte Pickwicks forbitrede blikke.

"Det er sandt!" sagde Jingle. "Rent glemt – ingen besked sagt kusken – sige ham den straks – tilbage om et minut."

"Tjeneren eller mr. Hunter kan jo gøre det, Fitz-Marshall," sagde mrs. Hunter.

"Nej, nej – må selv gøre det – skal ikke vare længe – straks tilbage igen," svarede Jingle og forsvandt i mængden.

"Tør jeg spørge Dem, frue," sagde Pickwick ivrigt, "hvem er denne unge mand, og hvor opholder han sig?"

"Det er en formuende mand, mr. Pickwick," sagde mrs. Hunter, "som jeg særdeles gerne vil forestille for Dem. Greven vil blive henrykt over ham."

"Ja, ja," sagde Pickwick hastigt. "Hans opholdssted –"

"Er for tiden *Englen* i Bury, en halv mil herfra. Men, bedste mr. Pickwick, De vil dog vel ikke forlade os? Nej, mr. Pickwick, De må virkelig ikke tænke på at gå så snart."

Men længe før mrs. Hunter havde afsluttet sætningen, havde Pickwick arbejdet sig gennem trængslen og var kommet ud i

haven, hvor han blev indhentet af Tupman.

"Det nytter ikke," sagde Tupman. "Han er borte."

"Jeg ved det," sagde Pickwick, "men jeg vil følge ham."

"Følge ham! Hvorhen?" spurgte Tupman.

"Til *Englen* i Bury," svarede Pickwick og talte meget rask. "Hvem kan vide, hvem han bedrager der? Han har engang bedraget en værdig mand, og vi var den uskyldige årsag til det. Han skal ikke gøre det oftere, hvis jeg kan forhindre det; jeg vil blotte ham. Sam! Hvor er min tjener?"

"Her, sir!" sagde Sam, idet han trådte frem fra et ensomt sted, hvor han havde behandlet en flaske madeira, som han et par timer i forvejen havde knebet fra frokostbordet. "Her er Deres tjener, sir. Stolt af den titel, som den levende benrad sagde, da de viste ham frem."

"Følg straks med," sagde Pickwick. "Hvis jeg bliver i Bury, Tupman, kan De komme til mig der, når jeg skriver. Indtil da lev vel!"

Indsigelserne var frugtesløse; Pickwick var ophidset og hans beslutning taget, Tupman vendte tilbage til sine rejsefæller og havde i den næste time druknet enhver tanke om Alfred Jingle eller Charles Fitz-Marshall i en opmuntrende kvadrille og en flaske champagne. På samme tid formindskede Pickwick og Sam Weller i en diligence med hvert minut vejen mellem sig og den gode gamle by Bury.

16

Der er alt for fuldt af eventyr til at kunne beskrives i korthed.

I ingen af årets måneder har naturen et smukkere udseende end i august. Våren har mange skønheder, og maj er en frisk og blomstrende måned, men denne årstids skønheder forhøjes ved den modsætning, de danner til vinteren. August har ingen sådan fordel. Den kommer, mens man ikke husker andet end klar himmel, grønne marker og vellugtende blomster, da mindet om sne, is og kold blæst har tabt sig lige så fuldstændigt, som de selv er forsvundet fra jorden, men hvor det alligevel er en behagelig årstid! Frugthaver og kornmarker genlyder af biernes summen; træerne bugner under de rige klynger af frugt, som tynger deres grene ned til jorden, og kornet, der er stillet sammen i smukke neg eller svajer hid og did for enhver sagte luftning, som om det længtes efter leen, farver landskabet med et gyldent skær. En blid blødhed synes at hvile over hele jorden. Årstidens indflydelse synes endog at udstrække sig til høstvognen, hvis langsomme bevægelse hen over den glat mejede ager kun ses af øjet uden at ramme øret med nogen skærende lyd.

Alt som diligencen ruller forbi frugthaverne og kornmarkerne, som omgiver vejen, standser de grupper af kvinder og børn, som enten lægger frugten i kurve eller samler aks, et øjeblik deres arbejde og stirrer, idet de skygger for det solbrændte ansigt med en endnu brunere hånd, på de rejsende, mens et kraftigt barn, der er for lille til at arbejde, men dog for

fuldt af spilopper til at man kan lade det blive hjemme, kravler ud af den kurv, det for sikkerheds skyld er blevet lagt ned i, og sparker og skriger af glæde. Høstkarlen holder inde med sit arbejde og bliver stående med korslagte arme for at se efter vognen, mens den hvirvler forbi, og de tunge arbejdsheste kaster et søvnigt blik på det raske diligencespand, idet de siger så tydeligt, som en hests blik er i stand til: "Det er alt sammen meget smukt at se til, men at gå langsomt hen over en blød mark er dog bedre end sådant et varmt stykke arbejde." Men se dig om, idet vejen svinger. Kvinderne og børnene har atter taget fat på deres arbejde; høstkarlen bukker sig atter; arbejdshestene er blevet sat i gang, og alle er igen i virksomhed.

Et skue som dette var ikke spildt på Pickwicks velordnede sind. Optaget af beslutningen om at blotte den nedrige Jingles sande karakter, hvor han end drev sit bedragerske spil, sad han i begyndelsen tavs og grublende og overvejede, ved hvilke midler han bedst kunne nå sin hensigt. Efterhånden henvendtes hans opmærksomhed mere og mere på omgivelserne, og til sidst følte han sig så oplivet af køreturen, som om denne var blevet foretaget af den fornøjeligste grund af verden.

"Dejlig udsigt, Sam," sagde han.

"Stikker skorstenspiberne," svarede Sam og tog til hatten.

"Du har vel næppe set andet end skorstenspiber og mure i dine dage, Sam," sagde Pickwick smilende.

"Jeg har ikke altid været støvlepudser, sir," sagde Sam og rystede på hovedet. "Engang var jeg fragtmandsdreng."

"Hvornår var det?" spurgte Pickwick.

"Det var, da jeg blev kastet ud i verden for at springe buk over dens møjsommeligheder," svarede Sam. "Først blev jeg løbedreng, så fragtmandsdreng, derpå karl, derefter støvlepudser, og nu er jeg tjener. Jeg bliver måske selv en gang en fin herre med pibe i munden og lysthus i min have. Hvem kan vide det? Det skulle i det mindste slet ikke undre mig."

"Du er jo en hel filosof, Sam," sagde Pickwick.

"Det ligger til familien, sir, tror jeg," svarede Sam. "Min fader er selv et stykke af en filosof. Når min stedmoder skælder ham ud, fløjter han. Hun bliver hidsig og slår hans pibe i stykker. Han går ud og køber sig en anden. Så giver hun sig til at skrige og får krampe, men han bliver siddende og ryger ganske roligt, til hun kommer til sig selv igen. Er det ikke filosofi, sir?"

"I det mindste en meget god erstatning for det," svarede Pickwick smilende. "Den må have været dig til stor nytte på din ustadige løbebane, Sam."

"Til stor nytte, sir," udbrød Sam. "Det må De nok sige. Efter at jeg var løbet væk fra min første kondition, havde jeg umøbleret logi i fjorten dage."

"Umøbleret logi?" sagde Pickwick.

"Ja – hvælvingerne under Waterloo Bridge. Rart sovested – kun ti minutters gang fra alle de offentlige kontorer – det eneste, der er at sige på det, er bare, at det er en smule vel luftigt. Jeg så adskillige underlige ting der."

"Det vil jeg tro," sagde Pickwick nysgerrig.

"Ting, sir," fortsatte Sam Weller, "som ville gå lige lukt igennem Deres kærlige hjerte og komme ud på den anden side. Man ser ikke de rigtige kæltringer der; nej, hvad det angår, har de bedre forstand. Unge tiggere, både mandfolk og

fruentimmer, der ikke har gjort lykke i deres håndværk, tager undertiden kvarter der, men i almindelighed er det de udasede, forsultne, husvilde skabninger, som ruller sig sammen i de mørke kroge der – fattige stakler, som ikke har råd til topenny-tovet."

"Hvad er topenny-tovet for noget?" spurgte Pickwick.

"Topenny-tovet, sir," svarede Sam, "er det samme som et billigt herberg, hvor en seng koster to pence om natten."

"Men hvorfor kaldes en seng et tov?"

"Gud velsigne Deres uskyldighed, sir, det gør den heller ikke," svarede Sam. "Da værten og værtinden i hotellet først begyndte på deres næringsvej, redte de sengene på gulvet; men det kunne nu slet ikke betale sig, fordi de logerende, i stedet for at tage sig en rimelig søvn til to pence, blev liggende der den halve dag. Derfor har de nu to tove, omtrent to meter fra hinanden og én fra gulvet, som går fra den ene ende af stuen til den anden, og sengene er lavet af strimler af groft sækkelærred, der er udspilede imellem dem."

"Nå, og så?" sagde Pickwick.

"Ja," sagde Sam Weller, "fordelen ved denne indretning er tydelig nok. Hver morgen klokken seks løsner man bare tovene ved den ene ende, så plumper alle de logerende ned, og da de derved bliver lysvågne, står de følgelig ganske tålmodigt op og går deres vej. Om forladelse, sir," sagde Sam, idet han pludselig afbrød sit foredrag, "er dette Bury?"

"Ja, det er," svarede Pickwick.

Vognen rullede nu gennem de brolagte gader i en smuk lille by af blomstrende og venligt udseende og holdt uden for en stor

gæstgivergård, der lå i en bred, åben gade næsten lige over for et gammelt abbedi.

"Og dette," sagde Pickwick, idet han så op, "er *Englen*. Her tager vi ind. Men vi må være lidt forsigtige. Bestil et værelse og nævn ikke mit navn. Du forstår mig?"

"Klart som blæk, sir," svarede Sam med en lun blinken, og efter at have taget Pickwicks vadsæk ned fra bagsædet, hvorpå den i hast var blevet slængt op i Eatanswill, forsvandt Sam Weller for at udrette sit ærinde. Et værelse var snart bestilt, og Pickwick blev vist ind i det.

"Nå, Sam," sagde Pickwick, "det første, vi har at gøre, er at –"

"Få middagsmad, sir," afbrød Sam Weller ham. "Det er meget sent på dagen."

"Ja, det er det også," sagde Pickwick, idet han så på sit ur. "Du har ret, Sam."

"Og hvis jeg turde råde herren," tilføjede Sam, "så ville jeg have mig en nats god søvn oven på maden og ikke anstille undersøgelser om denne hersens snedige slyngel før i morgen. Intet er så styrkende som søvn, sir, som tjenestepigen sagde, førend hun tømte æggebægeret med opium."

"Jeg tror, du har ret, Sam," sagde Pickwick. "Men jeg må først skaffe mig vished om, at han er i huset og ikke tænker på at smutte væk."

"Lad mig om det, sir," sagde Sam. "Jeg skaffer Dem et godt, lille måltid mad, og imens anstiller jeg undersøgelser i køkkenet. På fem minutter skal jeg pumpe enhver hemmelighed ud af karlen."

"Gør det," sagde Pickwick, og dermed gik Sam.

En halv time senere sad Pickwick ved et meget tilfredsstillende middagsmåltid, og efter tre kvarters forløb kom Sam ind og fortalte, at Charles Fitz-Marshall havde sagt, at hans værelse skulle holdes ledigt til ham til nærmere ordre. Han ville tilbringe aftenen i et privat hus i omegnen, havde pålagt karlen at sidde oppe, til han kom hjem, og taget sin tjener med sig.

"Hvis jeg nu bare kan komme i snak med denne tjener i morgen, sir," fortsatte Sam, "så siger han mig nok alt om sin herre."

"Hvorfra ved du det?" spurgte Pickwick.

"Gud velsigne Dem, sir, det gør tjenere jo altid."

"Ja, det er sandt, det havde jeg glemt," sagde Pickwick. "Det er godt."

"Så kan De afgøre sir, hvad der helst bør gøres, og vi kan indrette os derefter."

Da dette syntes at være den bedste ordning af sagen, blev den vedtaget. Med sin herres tilladelse trak Sam Weller sig tilbage for at tilbringe aftenen på sin egen måde og blev kort efter enstemmig kåret til præsident af hele forsamlingen i skænkestuen, hvilket hæderfulde hverv han skilte sig ved til gæsternes tilfredshed i den grad, at deres skingrende latter og stormende bifaldsråb trængte op til Pickwicks sovekammer og afkortede fristen for hans naturlige hvile med mindst tre timer.

Mens Sam Weller tidligt næste morgen ville fordrive de tømmermænd, han havde fået efter den foregående aftens lystighed, med et styrtebad til en halv penny (idet han nemlig havde fået en ung mand, der var ansat i stalden til for den nævnte mønt at poste ham på hovedet og i ansigtet, indtil han

var kommet helt til kræfter igen), blev han opmærksom på en ung fyr i morbærfarvet liberi, der sad på en bænk i gården og med den dybeste andagt læste i noget, der så ud til at være en salmebog, men ikke des mindre af og til kastede et blik på individet under posten, som om han følte en vis interesse for, hvad dette foretog sig.

"Du er en net fyr at se til, du," tænkte Sam Weller, da hans øjne første gang mødte blikket fra den morbærfarvede, der havde et bredt, gult, grimt ansigt, meget dybtliggende øjne og et kæmpestort hoved med lange tjavser sort hår. Manden blev ved at skele fra sin salmebog til Sam og fra Sam til sin salmebog, som om han havde lyst til at indlede en samtale, hvorfor Sam, for at give ham en lejlighed, til sidst med et fortroligt nik sagde:

"Hvordan går det, gamle?"

"Tak, det går gud ske lov godt," sagde manden med stor ro og lukkede bogen. "Jeg håber det samme er tilfældet med Dem?"

"Hvis jeg følte mig mindre lig en vandrende cognacsflaske, ville jeg ikke være fuldt så vakkelvorn i dag," svarede Sam. "Opholder De Dem her i huset, kammerat?"

Den morbærfarvede mand svarede ja.

"Hvorfor var De da ikke nede hos os i går aftes?" spurgte Sam og skrubbede sit ansigt med håndklædet. "De ser mig ud til at være en lystig fætter – lystig som en levende laks i en kalkkule," tilføjede han med dæmpet stemme.

"Jeg var ude i aftes med min herre," svarede den fremmede.

"Hvad hedder han?" spurgte Sam og blev ganske rød i hovedet af den pludselige spænding i forbindelse med gnidningen med håndklædet.

"Fitz-Marshall," svarede den morbærfarvede.

"Hid med Deres næve," råbte Sam, idet han nærmede sig; "jeg har stor lyst til at gøre Deres bekendtskab. Jeg synes godt om Dem, kammerat."

"Det er dog morsomt," sagde den morbærfarvede med enfoldig mine, "for jeg synes så godt om Dem, at jeg lige fra det første øjeblik, jeg så Dem under posten, fik lyst til at tale med Dem."

"Gjorde De virkelig?"

"Ja min tro gjorde jeg så! Er det ikke mærkeligt?"

"Meget mærkeligt," sagde Sam, som i sit stille sind lykønskede sig til den andens dumhed. "Hvad hedder De, min patriark?"

"Job."

"Det er et meget godt navn; det eneste, som man ikke har lavet noget øgenavn til, så vidt jeg ved. Men hvad hedder De mere?"

"Trotter," sagde den anden. "Hvad hedder De?"

Sam huskede på sin herres advarsel og sagde:

"Jeg hedder Walter, og min herre hedder Wilkins. Men vil De ikke tage Dem en lille hjertestyrkning på morgenstunden?"

Job Trotter tog imod dette venlige tilbud og ledsagede, efter at have gemt sin bog i lommen, Sam Weller til gæstestuen, hvor de snart var beskæftigede med at tømme en opmuntrende mikstur, der var dannet ved i et tinkar at blande et vist kvantum genever med en duftende essens af kryddernelliker.

"Hvorledes er den kondition, De har?" spurgte Sam, idet han for anden gang fyldte sin kammerats glas.

"Dårlig," sagde Job og smækkede med læberne, "meget dårlig."

"Det er da aldrig muligt?" sagde Sam.

"Jo, det er såmænd. Og hvad værre er, min herre vil til at gifte sig."

"Nej da!"

"Jo, og hvad endnu værre er, han vil løbe bort med en uhyre rig arving fra en kostskole."

"Sikken en satan!" sagde Sam og fyldte atter sin kammerats glas. "Det er vel en kostskole her i byen?"

Skønt nu dette spørgsmål blev fremsat i den ligegyldigste tone, man kan tænke sig, viste Job Trotter dog tydeligt ved sine fagter, at han havde lagt mærke til sin ny vens ivrighed efter at få svar på det. Han tømte sit glas, så hemmelighedsfuldt på sin kammerat, blinkede med begge sine små øjne, det ene efter det andet, og gjorde til sidst en bevægelse med sin arm, som om han bevægede en pumpestang, for dermed at antyde, at han selv var genstand for en sådan behandling fra Sam Wellers side.

"Nej, nej," sagde Job omsider, "det er noget, som man ikke kan sige til alle og enhver. Det er en hemmelighed, en stor hemmelighed, mr. Walker." Med disse ord vendte han op og ned på sit glas for at minde sin kammerat om, at der ikke mere var noget i det, han kunne slukke sin tørst med. Sam greb dette vink og lod, i erkendelse af den fine måde, det blev givet på, tinkarret fylde på ny, hvorved den morbærfarvedes øjne gav sig til at tindre.

"Så det er en hemmelighed?" sagde Sam.

"Ja, det skulle jeg mene," sagde Job og nippede med velbehag til sin drik.

"Deres herre er vel meget rig?" sagde Sam.

Job smilede og slog, idet han holdt glasset i sin venstre hånd, med den højre fire gange på lommen i sine morbærfarvede unævnelige ligesom for at vise, at hans herre gerne kunne gøre det samme uden at forurolige nogen ved klangen af mønt.

"Nå," sagde Sam, "det er således fat, hvad?"

Den morbærfarvede nikkede betydningsfuldt.

"Men synes De da ikke, gamle ven," bemærkede Sam, "at når De lader Deres herre bortføre denne unge dame, så er De en stor slyngel?"

"Jo, jeg gør," sagde Job Trotter med et halvkvalt suk og et sønderknust blik på sin kammerat. "Jo, jeg gør, og det er det, som nager mig. Men hvad skal jeg gøre?"

"Gøre?" sagde Sam, "melde det til bestyrerinden og lade Deres herre gå fanden i vold."

"Men hvem ville tro mig?" svarede job Trotter. "Den unge dame regnes for et mønster på dyd og uskyldighed. Hun vil nægte alt, og det vil min herre med. Hvem vil tro mig? Jeg vil miste min kondition og blive beskyldt for falsk angivelse eller sådant noget; det vil være alt, hvad jeg ville opnå ved at røre ved den sag."

"Der er noget i det," sagde Sam grublende.

"Nej, hvis jeg kendte en hæderlig herre, som ville tage sig af sagen," fortsatte Trotter, "kunne jeg endda have håb om at hindre bortførelsen, men her møder den samme vanskelighed, mr. Walker, lige den samme vanskelighed. Jeg kender ingen sådan herre på dette fremmede sted, og om jeg også gjorde det, turde jeg dog holde ti mod en på, at han ikke ville tro mig."

"Følg med," sagde Sam, idet han pludselig sprang op og greb den morbærfarvede i armen. "Min herre er netop den mand, De søger." Og efter en svag modstand fra Job Trotters side førte Sam sin nye ven op til Pickwick, som han forestillede ham for, idet han meddelte et kort udtog af deres samtale.

"Det gør mig ondt at forråde min herre, sir," sagde Job Trotter, idet han holdt et rødternet lommetørklæde, som var omtrent femten centimeter i firkant, op mod øjnene.

"Denne følelse gør Dem megen ære," sagde Pickwick, "men det er ikke des mindre Deres pligt."

"Jeg ved, det er min pligt, sir," svarede Job stærkt bevæget. "Vi bør alle stræbe efter at opfylde vor pligt, sir, og jeg søger ydmygt at opfylde min, men det er en hård prøve at forråde en herre, hvis klæder man bærer, og hvis brød man spiser, selv om han er et slet menneske."

"De er et rigtig godt menneske," sagde Pickwick meget rørt, "en rigtig ærlig karl."

"Nå, nå," tog Sam, som med stor utålmodighed havde set på Trotters tårer, til orde, "lad nu det vandingsvæsen fare. Det fører ikke til noget, nej, det gør ikke."

"Sam," sagde Pickwick bebrejdende, "det gør mig ondt at se, at du har så ringe agtelse for denne unge mands følelser."

"Hans følelser kan være gode nok, sir," svarede Sam, "og da de er så smukke, og det ville være synd, om han skulle miste dem, synes jeg, at han hellere skulle gemme dem i sit bryst end lade dem dunste væk i varmt vand, især da det ikke fører til noget. Tårer har endnu aldrig trukket et ur op eller sat en dampmaskine i gang. Når De næste gang går i tobaksselskab, min unge ven, så stop Deres pibe med denne betragtning, og

stik nu den røde lap i lommen igen. Den er slet ikke så smuk, at De behøver at svinge med den, som om De var en linedanser."

"Min tjener har ret," sagde Pickwick til Job, "skønt den måde, han udtrykker sine tanker på, er noget ligefrem og undertiden uforståelig."

"Han har ret, sir, fuldkommen ret," sagde Trotter, "og jeg vil ikke græde mere."

"Meget vel," sagde Pickwick. "Hvor ligger så kostskolen?"

"Det er et stort, gammelt, rødt, grundmuret hus, tæt uden for byen, sir," svarede Job Trotter.

"Og hvornår," sagde Pickwick, "hvornår skal denne skændige plan udføres, hvornår skal bortførelsen gå for sig?"

"I nat, sir," svarede job, "netop i nat. Det er det, som gør mig så urolig."

"Der må øjeblikkelig tages forholdsregler," sagde Pickwick. "Jeg vil straks tale med forstanderinden for instituttet."

"Undskyld, sir," sagde Job, "men på den måde lader det sig ikke gøre."

"Hvorfor ikke?" spurgte Pickwick.

"Min herre er en meget snedig mand."

"Det ved jeg," sagde Pickwick.

"Og han har boret sig således ind i den gamle dames hjerte," fortsatte Job, "at hun ikke ville tro noget ondt om ham, om De så lagde Dem på Deres bare knæ og svor på det, især da De ikke har andre beviser end et udsagn af en tjener, der, efter alt, hvad hun ville tro – og min herre ville ganske bestemt sige det – var blevet afskediget for en eller anden fejl og derfor gjorde dette af hævngerrighed."

"Hvad skal vi da gøre?" spurgte Pickwick.

"Kun når han bliver grebet på fersk gerning, vil den gamle dame lade sig overbevise, sir," svarede Job.

"Alle disse gamle katte *vil* nu stadig løbe hovedet mod en milepæl," indflettede Sam i parentes.

"Men jeg er bange for," sagde Pickwick, "at det vil være meget vanskeligt at gribe ham på fersk gerning."

"Det vil jeg netop ikke sige, sir," sagde Trotter efter nogle øjeblikkes betænkning. "Jeg tror, det ville være en temmelig let sag."

"Hvorledes det?" spurgte Pickwick.

"Jo," svarede Trotter, "min herre og jeg, som har sikret os to tjenestepigers hjælp, vil skjule os i køkkenet i aften klokken ti. Når familien er gået i seng, kommer vi ud af køkkenet, og den unge dame ud af sit sovekammer. En postvogn venter på os, og af sted går det."

"Nå, og så?" spurgte Pickwick.

"Ja, så har jeg tænkt, at hvis De vil vente ude i haven bagved, alene – "

"Alene!" sagde Pickwick. "Hvorfor alene?"

"Jeg synes, det er naturligt," svarede Job, "at den gamle dame nødig vil have, at en sådan opdagelse skulle gøres i flere personers nærværelse end højst nødvendigt. Og desuden den unge dame, sir – tænk på hendes følelser."

"De har fuldkommen ret," sagde Pickwick. "Deres ord vidner om en høj grad af fin følelse. Bliv ved! De har fuldkommen ret."

"Jeg har tænkt, at hvis De vil vente ude i haven, alene, og jeg lukker Dem ind ad den dør, som vender ud til den for enden af gangen, præcis klokken halv tolv, vil De netop i det rette øjeblik være til stede for at hjælpe mig med at kuldkaste denne slette

mands planer, hvori jeg, desværre for mig, er blevet indviklet." Her sukkede Trotter dybt.

"Sørg ikke over det," sagde Pickwick, "havde han bare et gran af den fine følelse, som udmærker Dem, ville jeg endnu nære noget håb om ham."

Job Trotter bukkede dybt, og trods Sam Wellers tidligere forestillinger trådte tårerne atter frem i hans øjne.

"Jeg har aldrig set mage til karl," sagde Sam. "Man skulle tro, at han havde fået et vandrør lagt ind i sit hoved, og at hanen idelig var åben."

"Sam," sagde Pickwick med stor strenghed, "hold din mund."

"Ja vel, sir," svarede Sam Weller.

"Jeg synes ikke om denne plan," sagde Pickwick efter nærmere overvejelse. "Hvorfor kan jeg ikke sætte mig i forbindelse med den unge dames slægtninge?"

"Fordi de bor hundrede mile herfra, sir," svarede Job.

"Det slår hovedet på sømmet!" sagde Sam afsides.

"Og nu denne have," fortsatte Pickwick, "hvorledes skal jeg komme ind i den?"

"Muren er meget lav, sir, og Deres tjener kan hjælpe Dem op."

"Min tjener kan hjælpe mig op," gentog Pickwick mekanisk. "De vil altså ganske bestemt være i nærheden af den dør, De taler om?"

"De kan ikke tage fejl af den, sir. Det er den eneste, der går ud til haven. Bank på den, når De hører klokken slå, og jeg skal straks åbne den."

"Jeg synes slet ikke om denne plan," sagde Pickwick, "men da jeg ikke ser nogen anden udvej, og den unge dames hele

fremtids lykke står på spil, vil jeg dog gå ind på den. Jeg skal ganske sikkert komme."

Således indviklede Pickwicks medfødte godmodighed ham for anden gang i et foretagende, som han allerhelst ville have været fri for.

"Hvad hedder stedet?" spurgte Pickwick.

"Westgate House, sir. Når De er kommet til enden af byen, går De et lille stykke til højre. Det ligger ganske for sig selv kort fra landevejen, og navnet står på en messingplade på porten."

"Jeg kender det," sagde Pickwick. "Jeg har lagt mærke til det, da jeg en gang tidligere var her i byen. De kan stole på mig."

Mr. Trotter bukkede atter, og idet han vendte sig om for at gå, stak Pickwick ham en guinea i hånden.

"De er en brav karl," sagde Pickwick, "og jeg beundrer Deres gode hjerte. Jeg beder – intet at takke for. Husk altså – klokken halv tolv."

"De behøver ikke at frygte for, at jeg skal glemme det," svarede Job. Med disse ord gik han sammen med Sam.

"Hør," sagde denne, "det var intet galt indfald med denne hersens græden. På sådanne vilkår ville jeg græde som en tagrende i plaskregn. Hvorledes bærer De Dem ad med det?"

"Det kommer fra hjertet, mr. Walker," svarede Job højtideligt. "God morgen." Vi kan ikke nøjagtigt meddele, hvad for tanker der krydsede Trotters hjerne, eftersom vi ikke ved, hvilke disse tanker var.

Dagen gik, aftenen kom, og lidt før klokken ti meldte Sam, at Jingle og Job var gået ud sammen, at deres tøj var pakket sammen, og at de havde bestilt en postvogn. Komplottet skulle åbenbart udføres, således som Trotter havde sagt. Klokken blev

halv elleve, og det var på tide, at Pickwick drog ud i sit vanskelige ærinde. Han afslog Sams tilbud om at bringe ham hans overfrakke, for at den ikke skulle være ham til hinder, når han klatrede over muren. Det var fuldmåne, men månen var skjult af skyer. Det var en smuk, tør nat, men ualmindelig mørk. Stier, gærder, marker, huse og træer lå alle i en dyb skygge, luften var lummervarm, kornmodene glimtede svagt i synskredsen og var det eneste, som bragte afveksling ind i det skumle mørke; af lyde hørtes ingen undtagen den fjerne gøen af en eller anden urolig lænkehund.

De fandt huset, læste indskriften på messingpladen, gik langs med muren og blev stående ved den del af den, som lå imellem dem og det nederste af haven.

"Når du har hjulpet mig over, Sam, går du tilbage til gæstgivergården," sagde Pickwick.

"Ja vel, sir."

"Og bliver siddende oppe, til jeg kommer tilbage."

"Det skal ske, sir."

"Tag mig i benet, og når jeg siger *over,* så løft mig langsomt op."

"Jeg er klar, sir."

Efter denne indledning tog Pickwick fat i muren og udtalte ordet "over", som blev bogstavelig adlydt. Hvad enten hans legeme i en vis grad delte hans ånds spændstighed, eller Sams begreber om at løfte langsomt var af en noget mere plump natur end Pickwicks, nok er det, at den umiddelbare virkning af hans hjælp var den, at den udødelige mand blev kastet helt over muren ned mod bedet neden for den, hvor han, efter at

have knust tre stikkelsbærbuske og et rosentræ, omsider kom til at ligge, så lang han var.

"De har da ikke slået Dem, sir?" spurgte Sam med lydelig hvisken, så snart han var kommet sig af sin forundring over sin herres gådefulde forsvinden.

"Nej, jeg har ikke slået mig, Sam," svarede Pickwick, "men jeg tror næsten, at du har slået mig."

"Det vil jeg ikke håbe, sir," sagde Sam.

"Nå, lad det nu være godt," sagde Pickwick og rejste sig, "det er kun nogle rifter. Gå din vej, ellers hører man os."

"Farvel, sir." Med sagte fjed listede Sam Weller sig bort og lod Pickwick alene tilbage i haven.

Af og til viste der sig lys i forskellige vinduer i huset eller på trappegangene, som om beboerne var i færd med at gå til hvile, men da Pickwick ikke brød sig om at komme døren alt for nær før den bestemte tid, krøb han sammen i en krog ved muren så længe.

Dette var en stilling, som nok kunne have taget modet fra en mand, men Pickwick følte hverken frygt eller mørke anelser. Han vidste, at hans forsæt var godt, og han nærede ubetinget tillid til den højsindede Job. Ganske vist var stillingen kedelig, ja endog trættende, men en tænksom mand kan altid beskæftige sig med sine egne tanker. Pickwick havde tænkt sig ind i en lille blund, da han blev vækket ved, at klokken i den nærliggende kirke slog det aftalte slag – halv tolv.

"Nu er det tid," tænkte han og trådte forsigtigt frem. Han så op ad huset. Lysene var forsvundet og skodderne lukkede. Alle var utvivlsomt gået i seng. Han gik på tæerne hen til døren og bankede sagte på den, og da det varede nogle minutter, uden at

han fik svar, bankede han en gang til, og så endnu en gang stærkere.

Omsider hørtes lyden af fodtrin på trappen, og derpå skinnede en lysstråle gennem nøglehullet. Der gik nogen tid med at tage kæden bort og trække slåer fra, og til sidst blev døren langsomt lukket op.

Nu gik døren udad, og mens den gik mere og mere op, veg Pickwick mere og mere tilbage. Hvor stor var ikke hans forbavselse, da han, idet han forsigtigt kiggede lidt frem, så, at den person, der havde åbnet den, var, ikke Job Trotter, men en tjenestepige med et lys i hånden! Pickwick trak hovedet til sig igen.

"Det må have været katten, Sara," sagde pigen til en anden person inde i huset. "Mis, Mis, Mis."

Men da intet dyr blev lokket frem ved disse venlige ord, lukkede pigen langsomt døren og låste den atter, mens Pickwick blev stående tæt op til muren.

"Det er dog underligt," tænkte han. "De sidder rimeligvis oppe her over deres sædvanlige tid. Det er meget uheldigt, at de netop har valgt denne nat til det, meget uheldigt."

Og med disse tanker trak han sig forsigtigt tilbage til den krog, hvor han havde holdt sig skjult, for at vente, indtil han fandt det rådeligt at gentage signalet.

Han havde ikke stået der fem minutter, førend et stærkt lyn blev efterfulgt af et tordenskrald, der dundrede og rullede bort i det fjerne med forfærdelig larm. Derpå kom der igen et lyn, stærkere end det forrige, og atter et tordenskrald, lydeligere end det forrige, og så styrtede regnen ned med en voldsomhed og et raseri, der jog alt af sted foran den.

Pickwick vidste godt, at et træ er en meget farlig nabo i tordenvejr. Han havde et træ på højre, et træ på venstre side, et tredje foran og et fjerde bagved. Hvis han blev, hvor han var, kunne han falde som offer for et ulykkestilfælde; viste han sig midt i haven, kunne han blive overgivet til politiet. Et par gange prøvede han på at klatre over muren, men da han denne gang ikke havde andre ben end dem, naturen havde givet ham, fik hans anstrengelser intet andet udfald, end at han fik en mængde ubehagelige skrammer på sine knæ og skinneben og kom i den stærkeste sved.

"Det er en skrækkelig stilling!" sagde Pickwick, idet han standsede for efter denne legemsøvelse at tørre sveden af sin pande. Han så op ad huset – alt var mørkt. Nu måtte de være gået i seng. Han ville atter give signalet. Han gik på tæerne hen over det våde grus og bankede på døren. Han holdt vejret og lyttede ved nøglehullet. Intet svar. Han bankede igen og lyttede. Der hørtes en dæmpet hvisken indenfor, og derpå råbte en stemme:

"Hvem er det?"

"Det er ikke Job," tænkte Pickwick, idet han i en fart igen stillede sig tæt op til muren. "Det er et fruentimmer."

Næppe havde han haft tid til at gøre denne slutning, førend et vindue ovenpå blev stødt op, og tre-fire kvindestemmer gentog spørgsmålet:

"Hvem er det?"

Pickwick vovede ikke at røre hverken hånd eller fod. Han besluttede at blive, hvor han var, indtil larmen havde lagt sig, og derpå at gøre en kraftanstrengelse for at slippe over muren eller omkomme under forsøget.

Ligesom alle Pickwicks beslutninger var denne den bedste, han kunne tage, men den hvilede uheldigvis på den forudsætning, at man ikke ville vove oftere at åbne døren. Hvor stor blev derfor ikke hans ængstelse, da han hørte kæden og slåerne blive taget fra og så døren åbne sig mere og mere! Han trak sig skridt for skridt tilbage i krogen, men han kunne gøre, hvad han ville, så hindrede hans egen person bag døren den fra at blive åbnet på vid gab.

"Hvem er det?" skreg et talrigt kor af diskantstemmer fra trappegangen indenfor. Det var instituttets ugifte forstanderinde, tre lærerinder, fem tjenestepiger og tredive kostgængere, alle halvt påklædte og i en skov af krøllepapir.

Pickwick sagde naturligvis ikke, hvem det var, og derpå istemte koret et nyt omkvæd:

"Gud, jeg er så bange!"

"Susanna," sagde forstanderinden, som passede at holde sig øverst oppe på trappen og allerbagest i gruppen, til kokkepigen, "Susanna, hvorfor går du ikke et stykke ud i haven?"

"Undskyld, frøken, jeg tør ikke."

"Gud, hvor den kokkepige dog er dum!" sagde de tredive kostgængere.

"Susanna," sagde forstanderinden med megen værdighed, "jeg frabeder mig, at du svarer mig igen. Nu går du på øjeblikket ud i haven."

Her begyndte kokkepigen at græde, og stuepigen sagde, at det var "en skam", for hvilken deltagende bemærkning hun lige på stedet blev opsagt til månedens udgang.

"Hører du, Susanna?" sagde forstanderinden og stampede utålmodig med foden. – "Hører du ikke, hvad dit herskab siger,

Susanna?" sagde de tre lærerinder. – "Hvor den kokkepige dog er en uforskammet en!" sagde de tredive kostgængere.

Den ulykkelige kokkepige, som således blev drevet frem, gik et par skridt udenfor, men da hun netop holdt sit lys således, at det hindrede hende i at se noget, erklærede hun, at der ingenting var, og at det måtte have været blæsten, og døren var, som en følge heraf, netop ved at blive lukket igen, da en nysgerrig kostgænger, som havde set ud imellem hængslerne, istemte et frygteligt skrig, der kaldte stue- og kokkepigen og alle de mere dristige tilbage i en håndevending.

"Hvad er der i vejen med miss Smithers?" spurgte forstanderinden, da miss Smithers gav sig til at få et rigtigt højtryks krampetilfælde.

"Gud, miss Smithers!" sagde de andre ni og tyve kostgængere.

"Uh! der er et mandfolk – et mandfolk – bag ved døren!" skreg miss Smithers.

Ikke så snart hørte forstanderinden dette gyselige skrig, førend hun flygtede til sit sovekammer, lukkede døren i lås og dånede i al magelighed. Kostgængerne, lærerinderne og tjenestepigerne retirerede tilbage mod trappen i en klump, og aldrig har der været mage til skrigen, besvimen og forvirring. Midt under denne tummel trådte mr. Pickwick ud af sit skjul og fremstillede sig iblandt dem.

"Mine damer, mine kære damer!" sagde Pickwick.

"Han kalder os kære!" skreg den ældste og grimmeste lærerinde. "Uh, det skarn!"

"Mine damer," brølede Pickwick, fortvivlet over sin farlige stilling. "Hør mig! Jeg er ingen tyv. Hvor er forstanderinden? "

"Å, det rædsomme uhyre!" skreg en anden lærerinde. "Han vil have fat i miss Tomkins!"

"Ring med stormklokken!" råbte en halv snes stemmer.

"Nej, nej!" råbte Pickwick. "Se på mig. Ser jeg ud som en tyv? Mine kære damer, De må gerne binde hænder og fødder på mig eller indespærre mig, om De vil. Men hør, hvad jeg har at sige, hør mig!"

"Hvorledes er De kommet ind i vor have?" stammede stuepigen.

"Kald på forstanderinden, og jeg skal sige hende alt, alting!" sagde Pickwick og anstrengte sine lunger til det yderste. "Kald på hende – vær bare stille og kald på hende – vær bare stille og kald på hende, og De skal få, alt at høre."

Det var måske Pickwicks ydre eller hans væsen, eller måske også den for det kvindelige sind så uimodståelige fristelse at få noget at vide, som hidtil havde været indhyllet i dunkelhed, der bragte den fornuftigere del af instituttet i en forholdsvis rolig tilstand. Disse foreslog, at Pickwick, som bevis på sin sanddruhed, straks skulle underkaste sig personlig tvang, og efter at han havde samtykket i at holde en konference med miss Tomkins indelukket i et skab, hvori eleverne hængte deres hatte og smørrebrødsposer, gik han straks frivilligt derind og blev ordentlig indespærret. Dette gav de andre nyt mod, og efter at miss Tomkins var kommet til sig selv igen og blevet bragt ned, begyndte forhøret.

"Hvad havde De i min have at gøre, menneske?" sagde miss Tomkins med mat røst.

"Jeg kom for at gøre Dem opmærksom på, at en af Deres unge damer ville løbe bort i nat," svarede Pickwick inde fra

skabet.

"Løbe bort!" udbrød miss Tomkins, de tre lærerinder, de tredive kostgængere og de fem tjenestepiger. "Med hvem?"

"Med Deres ven, Charles Fitz-Marshall."

"Min ven? Jeg kender ingen af det navn!"

"Godt, Jingle da."

"Jeg har aldrig i mit liv hørt det navn."

"Så er jeg blevet narret og bedraget," sagde Pickwick. "Jeg er blevet offer for et komplot, et skammeligt, lumpent komplot. Send bud til *Englen*, kære frøken, hvis De ikke vil tro mig. Send bud til *Englen* efter Pickwicks tjener."

"Det må være en anstændig mand. Han holder tjener," sagde miss Tomkins til lærerinden i skrivning og regning.

"Efter min mening, miss Tomkins," sagde lærerinden, "er det snarere hans tjener, som holder ham. Han er rimeligvis gal, og den anden er hans vogter."

"Jeg tror, De har ret, miss Gwynn," svarede miss Tomkins. "To af tjenestepigerne skal gå til *Englen* og de andre bliver her for at beskytte os."

Altså blev to af tjenestepigerne sendt til *Englen* for at opsøge Sam Weller, og de andre tre blev tilbage for at beskytte miss Tomkins og de tre lærerinder og de tredive kostgængere. Og Pickwick satte sig ned i skabet, omgivet af smørrebrødsposer, og ventede på sendebuddets tilbagekomst med al den filosofi og styrke, der stod til hans rådighed.

Halvanden time gik, førend de kom tilbage, og da de kom, genkendte Pickwick, foruden Sam Wellers stemme, to andre røster, hvis toner klang fortroligt i hans øren, men hvis de var, kunne han, om det så skulle koste hans liv, ikke komme på.

Der fulgte nu en meget kort samtale. Døren blev åbnet, Pickwick trådte ud og fandt sig omgivet af det hele institut, Sam Weller og – gamle Wardle, samt dennes tilkommende svigersøn, mr. Trundle!

"Kære ven," sagde Pickwick, idet han sprang frem og greb Wardles hånd, "kære ven, forklar for Himlens skyld denne dame den uheldige og skrækkelige stilling, jeg er i. De må have erfaret den af min tjener; sig i det mindste, at jeg hverken er en tyv eller en gal mand."

"Det har jeg sagt, bedste ven, det har jeg allerede sagt." svarede Wardle, idet han trykkede sin vens højre hånd, mens Trundle trykkede den venstre.

"Og hvem der siger eller har sagt, at han er nogen af delene," tog Sam til orde, idet han trådte frem, "siger, hvad der ikke er sandt, men tværtimod lige det modsatte. Og hvis der er nogle mandfolk her på stedet, der har sagt det, vil det være mig en meget stor fornøjelse at give dem alle sammen et slående bevis for, at de har taget fejl, og det her i denne stue, ifald disse højstærede damer vil have den godhed at gå ud og kalde dem ind, én for én."

Efter med stor tungefærdighed at have fremsat denne udfordring, daskede Sam sig eftertrykkeligt i sin flade hånd med den knyttede næve og blinkede venligt til miss Tomkins, hvis dydige harme over, at han kunne tro det inden for mulighedens grænser, at der kunne gives mandfolk på pigeinstituttets enemærker, det er umuligt at beskrive.

Da Pickwicks forklaring allerede delvis var fremsat, blev den snart afsluttet. Hverken på vejen hjem med hans venner eller senere, da han sad foran en blussende ild ved det aftensmåltid,

han så højlig trængte til, var det muligt at lokke et eneste ord af ham. Han syntes forvirret og forbavset. Én gang, og kun én gang, vendte han sig om mod Wardle og sagde:

"Hvorledes er De kommet hertil?"

"Trundle og jeg tog herned for at gå på jagt den 1.," svarede Wardle. "Vi kom i aften og blev forundrede ved at høre af Deres tjener, at De også var her. Men det glæder mig, at De er her," sagde den lystige gamle herre og slog ham på ryggen. "Det glæder mig, at De er her. Vi skal få os en munter tur den 1. og endnu en gang give Winkle lejlighed til at prøve sin lykke, hvad, gamle dreng?"

Pickwick svarede ikke og spurgte ikke engang til sine venner i Dingley Dell, men gik kort efter til hvile efter at have befalet Sam at hente hans lys, når han ringede.

Nogen tid efter ringede klokken, og Sam indfandt sig.

"Sam," sagde Pickwick og så op over dynen.

"Ja vel," sagde Sam.

Pickwick gjorde et ophold, og Sam pudsede lyset.

"Sam," sagde Pickwick igen, ligesom med en fortvivlet anstrengelse.

"Ja vel," svarede Sam atter.

"Hvor er denne Trotter?"

"Han er stukket af."

"Og hans herre sagtens med?"

"Ven eller herre eller hvad han er, så er han væk sammen med ham," svarede Sam. "De er to alen af et stykke."

"Jingle anede rimeligvis min plan og satte denne karl ud på dig med sin historie," sagde Pickwick, halvt kvalt af vrede.

"Ja, sir," svarede Sam.

"Det er naturligvis løgn alt sammen?"

"Alt sammen, sir," svarede Sam. "Løgn fra ende til anden, en rigtig durkdreven slyngelstreg."

"Næste gang undgår han os ikke så let, vel Sam?" sagde Pickwick.

"Det tror jeg ikke, sir."

"Når og hvor som helst jeg atter træffer denne Jingle," sagde Pickwick, idet han rejste sig op i sengen og gav sin pude et frygteligt slag, "vil jeg give ham en personlig tugtelse og afsløre hans skændighed, hvad han fortjener. Det vil jeg, så sandt mit navn er Pickwick."

"Og får jeg nogen sinde fingre i denne hersens tåreperser med det sorte hår," sagde Sam, "skal jeg i det mindste en gang få rigtigt vand i hans øjne, så sandt mit navn er Weller. God nat, sir,"

17

Der viser, at et anfald af gigt i visse tilfælde virker som en spore for opfindsomhed.

Skønt Pickwicks helbred var i stand til at udholde meget, kunne det dog ikke modstå en sådan forening af angreb, som han var blevet udsat for denne mindeværdige nat. Først at blive vasket i natteluften og derpå tørret i et indelukket skab er lige så farligt som ejendommeligt. Pickwick måtte holde sengen på grund af et anfald af gigt.

Men skønt denne store mands legemlige kræfter således var svækkede, beholdt hans åndelige evner dog deres oprindelige styrke. Hans ånd var spændstig, hans gode lune genoprettet. Endog ærgrelsen over hans overståede eventyr var borte, og han kunne uden harme og forlegenhed istemme den hjertelige latter, som enhver hentydning til det fremkaldte hos Wardle. Men det var ikke alt. I de to dage, han var fængslet til sygelejet, var Sam stadig om ham. Den første dag søgte han at underholde sin herre med anekdoter og samtaler; den anden forlangte Pickwick sin skrivepult, pen og blæk og var ivrigt beskæftiget hele dagen. Den tredje dag kunne han være oppe og sendte sin tjener til Wardle og Trundle med den hilsen, at hvis de ville drikke deres glas vin inde hos ham den aften, ville det være ham en stor fornøjelse. Indbydelsen blev modtaget, og da de sad ved vinen, fremtog Pickwick, ikke uden lidt undseelse, følgende lille fortælling, som han under sin upasselighed havde "redigeret" efter sine optegnelser af Sam Wellers ukunstlede meddelelser.

Skolelæreren. En fortælling om trofast kærlighed

"Engang levede der i en meget lille købstad langt fra London en lille mand ved navn Nathaniel Pipkin. Han var skolelærer og kirkesanger i byen og boede i et lille hus omtrent ti minutters gang fra kirken, og hver dag fra ni til fire gav han de små drenge en smule lærdom. Pipkin var et fredeligt, stilfærdigt, godmodigt menneske med opstoppernæse og temmelig indadvendte ben, en skelen i blikket og en halten i gangen, og han delte sin tid imellem kirken og skolen i den faste overbevisning, at der på hele jorden ikke fandtes en så opvakt mand som præsten, et så imponerende gemak som sakristiet eller en så velordnet undervisningsanstalt som hans egen. Én gang og kun én gang i sit liv havde han set en biskop, en virkelig biskop, med armene i poseærmer og hovedet i en paryk. Han havde set ham gå og hørt ham tale ved en konfirmation, ved hvilken lejlighed Pipkin blev i den grad overvældet af ærefrygt og forfærdelse, da samme biskop lagde sin hånd på hans hoved, at han ligefrem faldt i besvimelse og måtte bæres ud af kirken af graveren.

Dette var en stor begivenhed, en skrækkelig æra i hans liv, og det var næsten den eneste, der havde kruset hans rolige tilværelses jævne strøm, indtil han en smuk eftermiddag i et anfald af åndsfraværelse tilfældigvis ved at slå øjnene op fra den tavle, hvorpå han nedskrev en eller anden frygtelig additionsopgave, som skulle løses af en vanartig unge, kom til at fæste dem på et blomstrende ansigt, der tilhørte Maria Lobbs, eneste datter af gamle Lobbs, den store sadelmager på den anden side af gaden. Nu havde Pipkins øjne ofte tidligere hvilet på Maria Lobbs' smukke ansigt både i kirken og

andetsteds; men hendes øjne havde aldrig set så klare, hendes kinder aldrig set så røde ud som netop ved denne lejlighed. Intet under da, at Pipkin ikke var i stand til at vende sine øjne bort fra miss Lobbs' åsyn; intet under da, at miss Lobbs, da hun mærkede, at en ung mand stirrede på hende, trak hovedet tilbage fra det vindue, hun havde set ud ad, lukkede det og trak rullegardinet ned; intet under da, at Pipkin umiddelbart derefter kastede sig over den ulykkelige unge og puffede og knubsede ham af hjertens lyst. Alt dette var meget naturligt, og der er slet intet at undre sig over i det.

Men hvad der er til at undre sig over, det er, at en person af Pipkins indesluttede karakter, nervøse temperament og meget indskrænkede indtægter fra den dag af kunne vove at tragte efter den stolte, gamle Lobbs' eneste datters hånd og hjerte, gamle Lobbs, den store sadelmager, der kunne have købt hele byen med et eneste pennestrøg uden at have mærket udgiften; gamle Lobbs, om hvem det var en velkendt sag, at han havde dynger af penge liggende i banken i nærmeste købstad, at han gemte utallige og uudtømmelige skatte i det lille jernpengeskrin med det store nøglehul oven over kaminen i stuen til gården, mens han, hvad gud og hver mand vidste, ved festlige lejligheder prydede sit bord med tepotte, flødekande og sukkerskål af ægte sølv, som han i sit hjertes stolthed pralede af skulle tilhøre hans datter, når hun fandt en mand, hun syntes om. Jeg gentager, at det meget forbavsede, at Pipkin kunne have den forvovenhed at kaste sine øjne i den retning; men kærlighed er blind, og Pipkin havde et vist kast med øjnene, og måske har disse to omstændigheder i forening hindret ham i at se sagen i dens rette lys. Ifald nu gamle Lobbs havde næret den

fjerneste eller dunkleste forestilling om Pipkins følelser, havde han jævnet skolestuen med jorden eller udryddet dens herre fra jordens overflade eller begået en anden lignende ugerning af samme vilde og voldsomme natur, for det var en frygtelig gammel karl, denne Lobbs, når hans stolthed Var fornærmet, eller hans blod kom i kog. Undertiden rullede og tordnede der da sådanne salver af eder og forbandelser tværs over gaden, når han skældte ud på den dovne, knoklede læredreng med de tynde ben, at Pipkin rystede af rædsel, og hårene rejste sig på hans disciples hoveder.

Nå, den ene dag efter den anden, når skoletiden var ovre og drengene gået, satte Pipkin sig ved vinduet og kastede, mens han lod, som om han læste i en bog, sideblikke hen over gaden for at søge efter Maria Lobbs' klare øjne, og han havde ikke siddet således ret mange dage, førend de klare øjne viste sig i et kvistvindue, tilsyneladende ligeledes ivrigt optaget af at læse. Dette var storartet og glædede Pipkins hjerte. Det var allerede noget at sidde der i flere timer og se på det smukke ansigt, når øjnene var slået ned, men når Maria Lobbs begyndte at slå øjnene op fra sin bog og sende deres stråler i retning af Pipkin, blev hans henrykkelse og beundring aldeles grænseløse. Omsider havde Pipkin en dag, da han vidste, at gamle Lobbs var ude, den forvovenhed at kysse på fingeren ad Maria Lobbs, og i stedet for at lukke vinduet og slå rullegardinet ned kyssede Maria Lobbs på fingeren ad ham og smilte, hvorpå Pipkin besluttede, hvad der så end måtte ske, straks at åbenbare sine følelsers tilstand.

En smukkere fod, et gladere hjerte, et mere smilende ansigt og en raskere figur har aldrig svævet så let hen over den jord, de

smykkede, end Maria Lobbs', den store sadelmagers datters. Der var en skælmsk blinken i hendes tindrende øjne, som ville have banet sig vej til langt mindre modtagelige hjerter end Pipkins, og hendes muntre latter havde en så glad klang, at den barskeste menneskefjende måtte have smilet ved at høre den. Selv gamle Lobbs kunne ikke, om også hans glubskhed var på højdepunktet, modstå sin smukke datters smiger, og når hun og hendes kusine Kate – en polisk, næsvis, fortryllende person – i forening bestormede den gamle mand, hvilket de, sandt at sige, meget ofte gjorde, kunne han ikke nægte dem noget, selv om de havde forlangt en del af de utallige og uudtømmelige skatte, der lå gemte i jernpengeskrinet.

Pipkins hjerte bankede stærkt, da han en sommeraften så dette indtagende lille par nogle hundrede skridt foran sig på den mark, hvor han mangen en gang var vandret omkring næsten lige til sengetid og havde grublet over Maria Lobbs' skønhed. Men skønt han da ofte havde tænkt sig, hvor rask han ville gå hen til Maria Lobbs og tilstå hende sin lidenskab, når han mødte hende, følte han dog nu, da hun uventet var der, at alt blodet i hans krop steg op i hans ansigt, åbenbart til stor skade for hans ben, der manglede deres sædvanlige del af det og derfor rystede under ham. Når de blev stående for at plukke en markblomst eller lytte efter en fugls kvidren, blev Pipkin også stående og lod, som om han var faldet i tanker, hvilket han i virkeligheden også var, for han tænkte på, hvad i al verden han skulle gøre, når de vendte sig om, hvilket de uundgåeligt en gang måtte gøre, og mødte ham ansigt til ansigt. Men skønt han var bange for at nærme sig dem, kunne han dog ikke få sig til at tabe dem af syne. Og når de derfor gik hurtigere, gik han

også hurtigere. Når de nølede, nølede han med, og når de blev stående, stod han stille, og således kunne de være blevet ved, indtil mørket havde hindret det, hvis Kate ikke havde set sig skælmsk om og opmuntrende vinket ad Pipkin. Der var noget uimodståeligt i Kates væsen, hvorfor Pipkin også fulgte indbydelsen, og efter en hel del rødmen på hans side og en umådelig latter på den ondskabsfulde lille kusines side faldt Pipkin på knæ og udtalte sin beslutning at ville blive liggende således for evigt, med mindre det blev ham tilladt at stå op som Maria Lobbs' erklærede bejler. Så genlød Maria Lobbs' muntre latter i den rolige aftenluft – dog uden at bringe disharmoni; den havde sådan en behagelig klang – og den ondskabsfulde lille kusine lo endnu mere overstadig end før, og Pipkin rødmede stærkere end før. Omsider vendte Maria, træt af den elskovssyge lille mands påtrængenhed, hovedet bort og hviskede til sin kusine, at hun skulle sige – i hvert tilfælde *sagde* Kate det – at hun følte sig meget æret ved mr. Pipkins tilbud, at hendes fader rådede over hendes hånd og hjerte, men at ingen kunne være ufølsom for mr. Pipkins fortjenester. Da alt dette blev sagt med megen alvor, og da Pipkin fulgte Maria Lobbs hjem og stredes med hende om et afskedskys, gik han i seng som et lykkeligt menneske og drømte hele natten igennem om at formilde gamle Lobbs, åbne pengeskrinet og gifte sig med Maria.

Næste dag så Pipkin gamle Lobbs ride ud på sin gamle grå kleppert, og efter en mængde tegn fra vinduet fra den ondskabsfulde lille kusine, hvis hensigt og betydning han på ingen mulig måde kunne forstå, kom den knoklede læredreng med de tynde ben over til ham og sagde, at hans mester ikke

kom hjem hele aftenen, og at damerne ventede mr. Pipkin til te klokken seks præcis. Hvorledes lektierne blev gennemgået den dag, vidste hverken Pipkin eller hans disciple, men gennemgået blev de, og da drengene var borte, anvendte Pipkin hele tiden, lige til klokken seks, til at klæde sig på til sin tilfredshed, ikke fordi så meget lang tid var nødvendig til at vælge de klædningsstykker, han skulle tage på, eftersom han intet valg havde i den henseende, men at tage dem på på den fordelagtigste måde og børste dem var en opgave af ikke ringe vanskelighed og vigtighed.

Det var et meget hyggeligt lille selskab, som bestod af Maria Lobbs, hendes kusine Kate og tre eller fire overgivne, godmodige, rødmossede pigebørn. Pipkin overbeviste sig med egne øjne om den kendsgerning, at selv rygterne om gamle Lobbs' skatte ikke var overdrevne. På bordet stod tepotten, flødekanden og sukkerskålen af ægte sølv, og der var ægte sølvteskeer til at røre rundt i teen med og ægte porcelænskopper til at drikke den af og fade af samme slags til kagerne og det ristede brød. Den eneste ubehagelighed ved det hele var et andet søskendebarn til Maria Lobbs, en broder til Kate, som Maria kaldte "Henry", og som syntes at ville have hende for sig selv ved et hjørne af bordet. Det er et smukt syn at se kærlighed mellem slægtninge, men den kan dog også drives for vidt, og Pipkin kunne ikke undertrykke den tanke, at Maria måtte holde særdeles meget af sine slægtninge, hvis hun skænkede dem alle den samme opmærksomhed som denne fætter. Og da den ondskabsfulde lille kusine efter teen foreslog, at de skulle lege blindebuk, blev Pipkin næsten altid bundet for øjnene, og hver gang han lagde sin hånd på fætteren, kunne han

være vis på, at Maria ikke var langt borte. Og skønt det ondskabsfulde lille søskendebarn og de andre pigebørn kneb ham, rykkede ham i håret, satte stole i vejen for ham og gjorde alle mulige skælmsstykker, kunne han dog aldrig finde Maria, og én gang – én gang turde Pipkin have svoret på, at han hørte lyden af et kys, hvorpå der fulgte en svag indsigelse fra Maria og en halvt undertrykt latter af hendes veninder. Alt dette var påfaldende, meget påfaldende, og det er umuligt at sige, hvad Pipkin ville have gjort eller ikke gjort, hvis hans tanker ikke pludselig var blevet ledet i en ny retning.

Hvad der førte hans tanker i en ny retning, var en lydelig banken på gadedøren, og den person, som frembragte denne banken, var ingen anden end gamle Lobbs selv, som uventet var kommet hjem og hamrede væk som en ligkistesnedker, da han længtes efter sin aftensmad. Ikke så snart havde den knoklede læredreng med de tynde ben meddelt dette foruroligende budskab, førend pigebørnene trippede ovenpå til Maria Lobbs' sovekammer, og fætteren og Pipkin blev skubbet ind hver i sit skab i dagligstuen i mangel af bedre skjulesteder, og da Maria og den ondskabsfulde lille kusine havde gemt dem og gjort stuen i orden, lukkede de gadedøren op for gamle Lobbs, der var blevet ved at banke.

Nu var uheldigvis gamle Lobbs meget gnaven, når han var sulten. Pipkin kunne høre ham brumme som en lænkehund, der har ondt i halsen, og hver gang den ulykkelige læredreng kom ind i stuen, begyndte gamle Lobbs at bande ham på den mest vildmandsagtige måde, skønt åbenbart uden noget som helst andet mål eller med end at lette sit hjerte ved en salve af nogle overflødige eder. Omsider blev noget aftensmad sat på

bordet, og da tog gamle Lobbs fat med fynd og klem, hvorpå han, efter i en håndevending at have gjort rent bord, kyssede sin datter og forlangte sin pibe.

Naturen havde stillet Pipkins knæ meget tæt ved hinanden, men da han hørte gamle Lobbs forlange piben, stødte de sammen, som om de skulle mase hinanden til pulver, for i det skab, hvori han stod, hang på et par kroge en stor, sølvbeslået pibe med brunt rør, hvilken pibe han selv i de sidste fem år regelmæssigt hver eftermiddag og aften havde set i munden på gamle Lobbs. De to pigebørn gik nedenunder efter piben og ovenpå efter piben og over alt, undtagen hvor de vidste, at piben var, og gamle Lobbs buldrede imidlertid løs på den vidunderligste måde. Omsider kom han til at tænke på skabet og gik hen til det. Det hjalp ikke, at en lille mand som Pipkin holdt i døren indvendig, når en stor, stærk mand som gamle Lobbs trak i den udvendig. Lobbs gav bare et ryk, og op fløj den, og der stod Pipkin stiv som en stok og rystede af skræk som et espeløv. Du gode gud, hvilket forfærdeligt blik gamle Lobbs kastede ham, da han trak ham ud ved kraven og holdt ham en arms længde fra sig.

"Hvad fanden vil De her?" sagde den gamle med frygtelig røst.

Pipkin kunne ikke svare, og derfor rystede gamle Lobbs ham frem og tilbage i to-tre minutter for at ordne hans tanker for ham.

"Hvad vil De her?" brølede Lobbs, "jeg må næsten tro, at De er kommet her for min datters skyld."

Gamle Lobbs sagde dette kun af spot, for han troede ikke, at dødelig formastelighed kunne have bragt Pipkin så vidt. Hvor

stor blev derfor ikke hans forbitrelse, da det stakkels menneske svarede:

"Ja, det er jeg, mr. Lobbs. Jeg er kommet her for Deres datters skyld. Jeg elsker hende, mr. Lobbs!"

"Hvad, du snottede, rynkede lille slyngel," gispede gamle Lobbs, lamslået af denne skrækkelige tilståelse, "hvad mener du med det? Siger du mig det lige op i øjnene? Jeg skal fanden gale mig kvæle dig!"

Det er ingenlunde usandsynligt, at Lobbs i sit umådelige raseri ville have iværksat denne trussel, hvis hans arm ikke var blevet standset ved et uventet syn. Fætteren trådte nemlig ud af sit skab, gik hen til gamle Lobbs og sagde:

"Jeg kan ikke lade denne uskyldige person, som ved et overgivent indfald af pigebørnene er blevet indbudt hertil, så ædelmodigt påtage sig skylden for en brøde, som jeg er skyldig i, og som jeg villigt vedkender mig. Jeg elsker Deres datter, og jeg kom her for at træffe hende."

Gamle Lobbs spilede sine øjne vidt op ved at høre dette, dog ikke videre end Pipkin.

"Gjorde De det?" sagde Lobbs, da han omsider fik vejr nok til at tale.

"Ja jeg gjorde."

"Men jeg har jo forbudt Dem dette hus for længe siden."

"Det har De, ellers var jeg ikke kommet her hemmeligt."

Det gør mig ondt at skulle skrive det om gamle Lobbs, men jeg tror, at han havde slået fætteren, hvis ikke hans smukke datter med tårer i de klare øjne havde klynget sig til hans arm.

"Hold ikke på ham, Maria," sagde den unge mand, "har han lyst til at slå mig, så lad ham kun. Ikke for al verdens rigdomme

ville jeg krumme et hår på hans grå hoved."

Den gamle mand slog ved denne bebrejdelse øjnene ned, og de mødte hans datters. Jeg har et par gange ladet falde et vink om, at det var et par klare øjne, og skønt de nu var fulde af tårer, var deres indflydelse ikke af den grund blevet svækket. Gamle Lobbs vendte hovedet bort, ligesom for at undgå at lade sig overtale af dem, men så da, ret som ved en skæbnens tilskikkelse, den ondskabsfulde lille kusine, som, halvt angst for sin broders skyld og halvt leende ad Pipkin, så så fortryllende og skælmsk ud, at man ikke kunne tænke sig magen. Hun stak indsmigrende sin arm gennem den gamle mands og hviskede ham noget i øret, og gamle Lobbs måtte gøre, hvad han ville, så kunne han ikke bare sig for at smile, mens en tåre på samme tid listede sig ned ad hans kind.

Fem minutter efter blev pigebørnene hentet ned fra sovekammeret under en hel del fnisen og undselighed, og mens de unge mennesker gjorde sig rigtig glade, fik gamle Lobbs sin pibe og røg den, og det var en mærkelig omstændighed ved denne pibe tobak, at det var den mest beroligende og let brændende, han nogen sinde havde røget.

Pipkin fandt det bedst at beholde sin hemmelighed for sig selv og kom derved efterhånden i stor yndest hos gamle Lobbs, som i tidens løb lærte ham at ryge, og i mange år derefter plejede de at sidde ude i haven om aftenen, når vejret var godt, og ryge og drikke med stor pomp. Han overvandt snart virkningerne af sin kærlighed, for vi finder hans navn i kirkebogen som forlover ved Maria Lobbs' bryllup med hendes fætter, og af andre dokumenter ses det endvidere, at han bryllupsaftenen blev indespærret i byens arresthus, fordi han i

en meget drukken tilstand havde begået forskellige gadeoptøjer med den knoklede læredreng med de tynde ben som trofast staldbroder og medhjælper."

18

Der kort oplyser to punkter, for det første krampens og dernæst omstændighedernes magt.

Efter frokosten hos mrs. Hunter blev pickwickianerne to dage i Eatanswill, idet de længselsfuldt ventede på, at der skulle komme et eller andet budskab fra deres højt ærede fører. Tupman og Snodgrass morede sig, så godt de kunne på egen hånd, for Winkle efterkom en meget indstændig indbydelse og fortsatte med at bo i Potts hus og helligede sin tid til at holde dennes elskværdige gemalinde med selskab. Pott var også lejlighedsvis til stede og gjorde deres lykke fuldkommen. Fordybet i sine betragtninger til det almindelige bedstes og *Den Uafhængige*s ødelæggelses fremme, var det ellers ikke denne store mands vane at stige fra sin åndelige tinde ned til almindelige sjæles beskedne standpunkt, men ved denne lejlighed og ligesom for udtrykkelig at vise en ven af Pickwick en artighed, løsnede han sig imidlertid, bøjede sig, trådte ned fra sin piedestal og skred ben over jorden, idet han velvilligt lempede sine ord efter den store hobs fatteevne og i sin ydre skikkelse, om ikke i ånden, syntes at være en af den.

Da denne berømte, offentlige person havde vist en sådan adfærd mod Winkle, kan man let tænke sig, at en betydelig forbavselse stod skrevet i sidstnævnte herres ansigt, da han en dag sad ene i spisestuen, og døren hastigt blev stødt op og lige så hastigt lukket efter Pott, hvorpå denne skred majestætisk hen mod ham og stødte hans fremrakte hånd til side, skar

tænder, ligesom for at sætte en skarpere æg på det, han ville til at sige, og med en stemme, der lød som en sav, udbrød:

"Øgle!"

"Sir!" udbrød Winkle og fo'r op fra sin stol.

"Øgle, sir," gentog Pott, hævede sin stemme og dæmpede den derpå pludselig. "Jeg sagde: Øgle, sir – nu kan De tage det, som De vil."

Når man er skiltes fra en mand klokken to om morgenen i den bedste forståelse, og han atter møder en klokken halv ti og hilser en som en øgle, er det ingen urimelig slutning, at der må være indtruffet noget ubehageligt. Det tænkte Winkle. Han svarede på Potts forstenende blik og gav sig efter hans opfordring til at tage "øglen", som han ville. Men det, han ville, var omtrent det samme som intet, hvorfor han efter en dyb tavshed af nogle minutters varighed sagde:

"Øgle, mr. Pott! Hvad skal det sige? Det må være Deres spøg?"

"Spøg!" udbrød Pott med en bevægelse med sin hånd, der vidnede om en levende lyst til at kyle den nysølvs tepotte i hovedet på gæsten. "Spøg, sir! – Men nej! Jeg vil være rolig." Og til bevis på sin rolighed kastede Pott sig ned på en stol, mens fråden stod ham om munden.

"Bedste sir," sagde Winkle.

"*Bedste sir!*" svarede Pott. "Hvor tør De tiltale mig med bedste sir? Hvor tør De vove at se mig i øjnene, mens De gør det?"

"Godt, siden De endelig vil have det således," sagde Winkle, "hvor tør De da vove at se mig i ansigtet og kalde mig en øgle?"

Et ondskabsfuldt hånsmil bredte sig ud over redaktørens ansigt, idet han trak *Den Uafhængige* for samme dag op af sin

lomme, lagde fingeren på en bestemt artikel og skød bladet hen over bordet til Winkle. Denne tog det og læste, som følger:

"Vor skumle og smudsige samtidige har i nogle væmmelige bemærkninger over det sidste valg dristet sig til at krænke privatlivets helligdom og på en umiskendelig måde hentyde til vor forrige kandidats – ja, og trods hans skammelige nederlag vil vi tilføje: vor tilkommende repræsentant, mr. Fizkins personlige anliggender. Hvad mener vor feje samtidige med det? Hvad ville skurken sige, hvis vi, ligesom han, tilsidesatte samfundslivets sømmeligheder og løftede det slør, som lykkeligvis skjuler *hans* private liv for almindelig fordømmelse? Hvad om vi ville fremhæve og udbrede os over forhold og omstændigheder, der er offentlige kendsgerninger og ses af alle undtagen af vor muldvarpeøjede samtidige; hvad om vi vil trykke nedenstående udbrud, som vi, mens vi nedskrev begyndelsen af denne artikel, modtog fra en talentfuld medborger og medarbejder:

Linjer til en kobberpotte.

O havde, Pott, du kunnet se,
at hun dig ville volde spe
og gøre din lykke så spinkel,
du havde da gjort, jeg siger for sand,
hvad nu derimod ej gøre du kan
hende overladt villig til W...

Hvad," sagde Pott højtideligt, "hvad rimer på spinkel, skurk?

"Hvad der rimer på spinkel?" sagde mrs. Pott, som i dette øjeblik trådte ind. "Winkle, naturligvis," og med disse ord smilte hun ømt til den forvirrede pickwickianer og strakte sin hånd

imod ham. Den rørte unge mand ville have taget den, hvis Pott ikke harmfuldt havde lagt sig imellem.

"Tilbage, frue, tilbage!" sagde redaktøren, "at gribe hans hånd lige for mine øjne!"

"Mr. P.!" sagde hans forbavsede gemalinde.

"Usle kvinde, se her!" udbrød ægtemanden. "Se her – *Linjer til en kobberpotte,* frue. "Kobberpotte!" Det er mig, frue. "At hun dig ville volde spe," – det er Dem, frue."

Med denne opbrusning af et raseri, der ikke var fri for at ledsages af noget, der lignede en skælven over udtrykket i hans kones ansigt, kastede Pott nummeret af *Den Uafhængige* hen for hendes fødder.

"Hvad går der af Dem, sir?" sagde den forbavsede kone, idet hun bukkede sig for at tage bladet op.

Pott vred sig under sin kones hånlige blik. Han gjorde en fortvivlet anstrengelse for at skrue sit mod op; men det blev hurtigt skruet ned igen. Der synes ikke at være noget videre frygteligt i den lille sætning: "Hvad går der af Dem, sir?" når man læser den, men den tone, den udtaltes i, og det blik, som ledsagede denne tone, hvilke begge syntes at varsle om en eller anden hævn, der senere ville bryde løs over Potts hoved, gjorde deres fulde virkning på ham. Den mest overfladiske iagttager ville i hans forvirrede ansigt have læst, at han var villig til at afstå sine støvler til enhver, der ville samtykke i at tage dem på i dette øjeblik.

Mrs. Pott læste artiklen, udstødte et skrig og kastede sig, så lang hun var, ned på kamintæppet og bankede således på det med sine hæle, at der ikke kunne være mindste tvivl om hendes følelser.

"Min ven," sagde den forskrækkede Pott, "jeg sagde jo ikke, at jeg troede det, – jeg" – men den ulykkelige mands stemme druknede i hans mages skrigen. "Kæreste frue, jeg besværger Dem, vær rolig," sagde Winkle; men skrigene og bankningen blev værre og værre.

"Det gør mig meget ondt, min ven," sagde Pott. "Vil du ikke tage hensyn til dit eget helbred, så tænk på mig, min ven. Der bliver opløb uden for huset."

Men jo indstændigere han blev i sine bønner, des voldsommere blev skrigene.

Mrs. Pott havde imidlertid til al lykke en livvagt, en ung dame, hvis forretning tilsyneladende var at ordne hendes påklædning, men som desuden gjorde sig nyttig på mange forskellige måder og særlig i den henseende at kunne hjælpe og understøtte sin frue i enhver attrå og tilbøjelighed, der stod i strid med den ulykkelige Potts ønsker. Skrigene nåede i rette tid den unge dames øren og bragte hende ind i stuen med en fart, som så meget faretruende ud for den højst smagfulde ordning af hendes kappe og lokker.

"Å min kære, kære frue!" udbrød livvagten og knælede vanvittig ved siden af den på gulvet liggende dame. "Å, kære frue, hvad er der på færde?"

"Deres herre, Deres brutale herre," mumlede patienten.

Pott var åbenbart ved at give efter.

"Det er en skam," sagde livvagten bebrejdende. "Jeg ved, han bliver Deres død, kære frue. Stakkels, kære frue!"

Han gav endnu mere efter. Modparten fortsatte angrebet.

"Å forlad mig ikke, forlad mig ikke, Goodwin," mumlede mrs. Pott og greb med et hysterisk tag fat om Goodwins håndled. "De

er den eneste, der er god imod mig."

Ved denne rørende tiltale opførte Goodwin en lille selvstændig, huslig tragedie og udgød rigelige tårer.

"Aldrig, frue, aldrig," sagde hun. "Å, sir, De burde tage Dem i agt, burde De; De ved ikke, hvilken skade De kan gøre fruen. Engang vil De sørge over det, det ved jeg, det har jeg altid sagt."

Den ulykkelige Pott så frygtsom til, men sagde intet.

"Goodwin," sagde mrs. Pott med blid stemme.

"Frue," sagde Goodwin.

"Hvis De vidste, hvor jeg har elsket denne mand."

"Vold Dem ikke selv sorg ved at tænke på det, frue," sagde livvagten.

Pott så meget forskrækket ud. Katastrofen nærmede sig.

"Og nu," hulkede mrs. Pott, "nu alligevel at blive behandlet således; at blive irettesat og fornærmet i nærværelse af en tredje person, og det en tredje person, der er så godt som en fremmed. Men jeg vil ikke tåle det, Goodwin," fortsatte mrs. Pott, idet hun rejste sig op i sin jomfrus arme. "Min broder, løjtnanten, skal have det at vide. Jeg vil skilles, Goodwin."

"Det ville virkelig være løn som forskyldt," sagde Goodwin.

Hvilke tanker truslen om skilsmisse end vakte hos Pott, så afholdt han sig fra at udtale dem og nøjedes med i største ydmyghed at sige:

"Min ven, vil du høre mig?"

Et nyt anfald af hulken var det eneste svar, og imidlertid blev mrs. Pott mere hysterisk, forlangte at vide, hvorfor hun i det hele var blevet født, og bad om flere andre oplysninger af en lignende natur.

"Min ven," sagde Pott, "giv ikke efter for disse ømtålige følelser. Jeg har aldrig troet, at der var nogen grund til denne artikel, min ven! Jeg var kun opbragt, min ven, ja rasende på *Den Uafhængige*, fordi den havde vovet at optage den. Det er det hele."

Og han kastede et bønfaldende blik på den uskyldige årsag til ulykken, ligesom for at besværge ham ikke at sige noget om øglen.

"Men hvad agter De at gøre, sir, for at få satisfaktion?" spurgte Winkle, der fik mod ved at se Pott blive bange.

"Å Goodwin," sagde mrs. Pott, "siger han, at han vil banke redaktøren af *Den Uafhængige* med sin ridepisk, hvad, Goodwin?"

"Stille, stille, frue, De må endelig være rolig," sagde livvagten, "jeg er vis på, at han gerne gør det, hvis De ønsker det."

"Ja," sagde Pott, da hans kone viste tegn til at bryde løs igen, "det vil jeg naturligvis."

"Hvornår, Goodwin, hvornår?" sagde mrs. Pott, der endnu ikke vidste, om hun skulle bryde løs eller ikke.

"Naturligvis straks," sagde Pott, "endnu i dag."

"Å, Goodwin," blev mrs. Pott ved, "det er det eneste middel til at standse bagtalelsen og retfærdiggøre mig i verdens øjne."

"Ja, frue," svarede Goodwin. "Ingen mand, der er en mand, vil vægre sig ved at gøre det."

Da derfor krampen endnu stadig var i opmarch, sagde Pott endnu en gang, at han ville gøre det, men mrs. Pott var så overvældet alene ved tanken om at kunne være blevet mistænkt, at hun en halv snes gange var lige ved at få et tilbagefald og ganske sikkert ville være brudt løs, hvis ikke den omhyggelige

Goodwins utrættelige bestræbelser og den overvundne Potts gentagne bønner om tilgivelse havde været, og da det ulykkelige individ var blevet skræmmet og overfuset ned til dets tilbørlige standpunkt, kom hun omsider til sig selv igen, hvorpå man satte sig til frokostbordet.

"De vil dog vel ikke lade denne lumpne avisbladder forkorte Deres ophold her, mr. Winkle?" sagde mrs. Pott, smilende gennem sporene af sine tårer.

"Det vil jeg ikke håbe," sagde Pott, idet han hemmeligt ønskede, at hans gæst måtte kvæles i den bid ristet brød, som han i dette øjeblik førte til sine læber, og således gøre ende på sit besøg.

"De er alt for god," sagde Winkle, "men der er kommet et brev fra mr. Pickwick – det ser jeg af en billet, som jeg fik i morges fra mr. Tupman – der beder os støde til ham i Bury i dag, og vi skal rejse til middag."

"Men De kommer dog igen?" sagde mrs. Pott.

"Ja, sikkert," svarede Winkle.

"Er det også ganske vist?" sagde mrs. Pott, idet hun hemmeligt kastede et kælent blik til sin gæst.

"Ja, det er," svarede Winkle.

Frokosten blev nydt i stilhed, for hvert enkelt af selskabets medlemmer grublede over sine personlige sorger. Mrs. Pott beklagede tabet af en kavaler; mr. Pott sit ubesindige løfte om at lade *Den Uafhængige* smage ridepisken, og Winkle, at han havde bragt sig selv i en så ubehagelig stilling. Det var snart middag og efter mangt et farvel og løfte om at komme igen, rev han sig løs.

"Kommer han nogen sinde igen, giver jeg ham gift," tænkte Pott, idet han gik ind i det lille kontor, hvor han smedede sine tordenkiler.

"Hvis jeg nogen sinde kommer igen og giver mig af med disse mennesker," tænkte Winkle på vejen til *Påfuglen*, "så fortjener jeg selv at smage ridepisken."

Hans venner var færdige, diligencen var det næsten, og en halv time senere drog de hen ad den vej, som Pickwick og Sam for kort tid siden havde tilbagelagt, og da vi allerede har talt om den, føler vi os ikke opfordret til at meddele Snodgrass' poetiske og smukke beskrivelse af den.

Sam stod i døren til *Englen*, rede til at modtage dem, og de blev ført ind i Pickwicks værelse, hvor de til ikke ringe forundring for Winkle og Snodgrass og til ikke ringe forlegenhed for Tupman fandt gamle Wardle og Trundle.

"God dag, god dag!" sagde den gamle, idet han greb Tupmans hånd. "De må ikke hænge med næbbet eller se sentimental ud over det; det lader sig ikke ændre, gamle ven. For hendes skyld ville jeg ønske, at De havde fået hende, men for Deres egen glæder det mig, at De ikke har. En ung fyr finder nok noget bedre, hvad?"

Med denne trøst slog gamle Wardle Tupman på ryggen og lo hjerteligt.

"Nå, og hvorledes har I det, børnlille?" sagde den gamle, idet han vekslede håndtryk med Winkle og Snodgrass. "Jeg har netop sagt Pickwick, at I alle sammen må komme ned til os til jul; så skal der være bryllup, et rigtigt bryllup hos os."

"Bryllup!" udbrød Snodgrass og blev ganske bleg.

"Ja, bryllup. Men bliv ikke bange," sagde den godmodige gamle, "det er kun Trundle der og Bella."

"Nå ikke andet?" sagde Snodgrass, lettet for en pinefuld tvivl, der allerede var faldet tungt på hans sind. "Til lykke, sir! Hvorledes har Joe det?"

"Å han, – meget godt, søvnig som altid."

"Og Deres moder, og præsten, og de alle?"

"Meget godt."

"Hvor," sagde Tupman med synlig anstrengelse – "hvor er – *hun*, sir?" Og han vendte hovedet bort og skjulte sine øjne med sin hånd.

"*Hun!*" sagde den gamle herre og rystede betegnende på hovedet, "mener De min ugifte søster?"

Tupman tilkendegav ved et nik, at hans spørgsmål gjaldt den bedragne Rachel.

"Å, hun er borte," sagde den gamle herre. "Hun opholder sig hos nogle slægtninge, temmelig langt borte. Hun kunne ikke udholde at se pigebørnene, og derfor lod jeg hende rejse. Men kom, der er middagsmaden. De må være sulten efter rejsen, og jeg er det uden at have rejst. Lad os derfor tage fat."

Der blev gjort måltidet al skyldig ære, og da de senere sad om bordet, fortalte Pickwick, til sine venners største afsky og forbitrelse, det eventyr, han havde udstået, og det held, der havde ledsaget den djævelske Jingles skammelige rænker.

"Og det anfald af gigt, som jeg fik i haven," sagde Pickwick til slut, "hindrer mig endnu i dette øjeblik i at bevæge mig frit."

"Jeg har også haft en slags eventyr," sagde Winkle med et smil, og på Pickwicks opfordring skildrede han nu *Den*

Uafhængiges ondskabsfulde bagvaskelse og deres ven redaktørens deraf følgende harme.

Pickwicks pande blev mørk under meddelelsen. Hans venner så det og iagttog en dyb tavshed, da Winkle havde talt ud. Pickwick slog eftertrykkeligt i bordet med sin knyttede næve og holdt følgende tale:

"Er det dog ikke vidunderligt, at vi synes bestemte til ikke at kunne træde ind i nogen mands hus uden at volde ham en eller anden ubehagelighed? Vidner det ikke om uforsigtighed, eller, hvad værre er, om et sort hjertelag – det er trist, at jeg skal sige det! – hos mine ledsagere, at hvor de end opholder sig, så forstyrrer de en eller anden tillidsfuld kvindes sindsro og lykke? Er det ikke, siger jeg –"

Pickwick ville efter al sandsynlighed være blevet ved endnu i nogen tid, hvis ikke Sam ved at komme ind med et brev havde afbrudt hans veltalende foredrag. Han fo'r med sit lommetørklæde hen over panden, tog sine briller af, polerede dem og satte dem på igen, og hans stemme havde genvundet sin vante blidhed, da han sagde: "Hvad har du der, Sam?"

"Jeg var just inde på posthuset og fandt dette brev, der har ligget der i to dage," svarede Sam Weller. "Det er forseglet med en oblat, og der er skrevet udenpå med en flot hånd."

"Jeg kender ikke denne skrift." sagde Pickwick, idet han åbnede brevet. "Himlen se i nåde til os! Hvad er det? Det må være en spøg; det – det – kan ikke være sandt!"

"Hvad er der i vejen?" lød det almindelige spørgsmål.

"Der er da ikke nogen død?" sagde Wardle.

Pickwick svarede ikke, men idet han skød brevet over bordet og bad Tupman læse det højt, lod han sig falde tilbage i sin stol

med et udtryk af stum forbavselse, der så helt foruroligende ud.

Med skælvende røst oplæste Tupman brevet.

"Freemans Court, Cornhill,
d. 28. august 1883.

Bardell contra Pickwick.

Sir.

Da vi af mrs. Martha Bardell er blevet befuldmægtigede til at anlægge sag imod Dem for brud på ægteskabsløfte, for hvilket citantinden sætter den hende tilkommende skadeserstatning til femten hundrede pund, undlader vi ikke at tilkendegive Dem, at der i bemeldte sag er udtaget stævning imod Dem til civilretten, hvorfor vi med omgående post beder os underrettede om navnet på Deres sagfører i London, for at han på Deres vegne kan iagttage det fornødne.

Ærbødigst

Dodson & Fogg."

Der var noget så udtryksfuldt i den stumme forbavselse, hvormed nabo så på nabo og derpå betragtede Pickwick, at alle syntes at være bange for at tale. Omsider brød Tupman tavsheden.

"Dodson & Fogg," gentog han mekanisk.

"Bardell kontra Pickwick," sagde Snodgrass grublende.

"Tillidsfulde kvinders sindsro og lykke," brummede Winkle med en åndsfraværende mine.

"Det er et komplot," sagde Pickwick, der omsider fik sit mæle igen, "et afskyeligt komplot mellem disse to grådige

prokuratorer Dodson og Fogg. Mrs. Bardell ville aldrig have gjort det. – Hun har ikke hjerte til at gøre det. – Hun har ikke grund til at gøre det. Det er latterligt – aldeles latterligt."

"Om hendes hjerte," sagde Wardle, "må De vistnok være den bedste dommer. Jeg vil nødig gøre Dem bange, men jeg tror dog, at om hendes grunde er Dodson og Fogg bedre dommere end nogen af os."

"Det er et lumpent forsøg på at afpresse penge," sagde Pickwick.

"Det håber jeg, det er," sagde Wardle med en kort, tør hoste.

"Hvem har nogen sinde hørt mig henvende mig til hende på anden måde, end som en logerende henvender sig til sin værtinde?" fortsatte Pickwick med stor heftighed. "Hvem har nogen sinde set mig sammen med hende? Ikke engang mine venner her – "

"Undtagen ved én lejlighed," sagde Tupman.

Pickwick skiftede farve.

"Ja så!" sagde Wardle, "det er meget vigtigt. Der skete da vel intet mistænkeligt?"

Tupman så frygtsomt på sin fører.

"Nej," sagde han, "der skete ikke noget mistænkeligt, men – jeg ved ikke, hvorledes det var gået til – hun hvilede rigtignok i hans arme."

"Almægtige Himmel!" udbrød Pickwick, idet erindringen om det omtalte optrin viste sig for ham. "Hvilket skrækkeligt eksempel på omstændighedernes magt! Det gjorde hun – det gjorde hun."

"Og vor ven trøstede hende i hendes sorg," sagde Winkle noget ondskabsfuldt.

"Det gjorde jeg," sagde Pickwick, "jeg vil ikke nægte det. Det gjorde jeg."

"Ved De hvad," sagde Wardle, "af en sag at være, hvori der ikke er noget mistænkeligt, ser dette dog temmelig påfaldende ud – hvad, Pickwick, hvad? Gamle gavstrik – gamle gavstrik!" Og han lo, så glassene på skænken rungede.

"Hvilket forfærdeligt sammentræf af tilfældigheder!" udbrød Pickwick. "Winkle, Tupman, jeg beder Dem om forladelse for de bemærkninger, jeg før gjorde. Vi er alle ofre for omstændighederne, og jeg det største."

Med denne undskyldning begravede han sit hoved i sine hænder og grublede, mens Wardle tegnede en regelmæssig cirkel af nik og øjekast til de øvrige medlemmer af selskabet.

"Men jeg vil have det opklaret," sagde Pickwick, idet han så op og dundrede i bordet. "Jeg vil tale med disse herrer Dodson og Fogg. Jeg rejser til London i morgen."

"Ikke i morgen," sagde Wardle, "De er for halt."

"Nå, så i overmorgen."

"I overmorgen er det den første september, og De har lovet at tage ud med os til sir Geoffrey Mannings vildtbane og træffe os ved frokosten, hvis De ikke vil tage del i jagten."

"Godt, så dagen efter," sagde Pickwick, "på torsdag. – Sam!"

"Ja vel," svarede Sam Weller.

"Bestil to pladser til London til på torsdag morgen; én til dig og én til mig."

"Skal ske, sir."

Sam forlod stuen for i al magelighed at udrette sit ærinde, med hænderne i lommen og øjnene fæstede på jorden. "Rask fyr, denne hersens gamle kejser," sagde han, mens han gik

langsomt ned ad gaden. "At tænke sig, at han ville give sig i lag med mrs. Bardell – der oven i købet har en lille dreng! Men således går det altid med disse gamle knaster, der ser så adstadige ud. Havde dog ikke troet det om ham!" Og moraliserende i denne tone tog Samuel Weller vejen til posthuset.

19

En behagelig dag med en ubehagelig slutning

Fuglene, der til held for deres sindsro og personlige velvære levede i lykkelig uvidenhed om de forberedelser, der var blevet truffet for at forbavse dem den første september, hilste den utvivlsomt som en af de behageligste morgener, de havde set på den årstid. Mangen en ung agerhøne, der spankulerede velbehagelig omkring mellem stubbene med al ungdommens affekterede indbildskhed, og mangen en ældre, som med sit lille runde øje iagttog dens letsindighed med en klog og erfaren fugls hånlige mine, badede sig, begge uden at ane den skæbne, der ventede dem, i den friske morgenluft med livlige og glade følelser og lå nogle få timer senere på jorden. Men vi bliver rørte, derfor videre.

Altså med jævne, ligefremme ord: Det var en smuk morgen, så smuk, at man næppe skulle have troet, at de få sommermåneder allerede var svundet. Hække, marker og træer, bakker og moser frembød deres evigt afvekslende afskygninger af saftigt mørkegrønt; næppe et blad var faldet; næppe et stænk af gult blandede sig med sommerens farver og mindede om, at efteråret var begyndt. Himlen var skyfri; solen skinnede klart og varmt; fuglenes sang og myriader af sommerinsekters summen opfyldte luften, og haverne ved bønderhusene, der stod fulde af blomster af det skønneste og mest brogede farveskær, tindrede i den tætte dug som skinnende ædelstene. Alt bar sommerens præg, og ingen af dens dejlige farver var endnu blegnet for nattefrosten.

Således var morgenen, da en åben vogn med tre pickwickianere (Snodgrass havde nemlig foretrukket at blive hjemme), Wardle og Trundle og Sam Weller hos kusken, blev holdende ved et landevejsled, ved hvilket der stod en høj, knokkelstærk skytte og en dreng med lædergamacher, hver med en jagttaske af rummeligt omfang og ledsagede af et par hønsehunde.

"Hør," hviskede Winkle til Wardle, idet skytten slog vogntrinet ned, "det er da vel ikke Deres mening, at vi skal skyde så meget vildt, at det kan fylde disse tasker?"

"Fylde dem!" udbrød gamle Wardle, "Gud velsigne Dem, jo! De skal fylde den ene og jeg den anden, og når vi er færdige med dem, kan vore frakkelommer rumme lige så meget til."

Winkle stod af vognen uden at sige noget til svar, men han tænkte ved sig selv, at hvis selskabet blev ude i fri luft, indtil han havde fyldt den ene jagttaske, ville det være betydelig udsat for at få snue.

"Nå, Juno, nå, gamle tøs, stille, Daf, stille," sagde Wardle og kælede for hundene. "Sir Geoffrey er naturligvis endnu stadig i Skotland, Martin?"

Den høje skytte svarede bejaende og så med en vis undren fra Winkle, der holdt sin bøsse, som om han ønskede, at hans frakkelomme skulle spare ham den ulejlighed at trykke på aftrækkeren, hen på Tupman, der holdt sin, som om han var bange for den, hvilket der heller ikke er den allerfjerneste grund til at drage i tvivl.

"Mine venner er endnu ikke rigtig vant til den slags ting, Martin," sagde Wardle, idet han så dennes blik. "Men man skal jo lære, så længe man lever, ved De. Der bliver nok gode skytter

af Dem. Jeg må dog undtage min ven Winkle; han har allerede nogen øvelse."

Winkle smilede svagt ud over sit blå halstørklæde og fik sig selv så gådefuldt sammenfiltret med sin bøsse i sin beskedne forvirring, at havde geværet været ladt, ville han uundgåeligt have skudt sig selv ihjel på stedet.

"De må ikke håndtere Deres bøsse således, når De har kommet skud i den," sagde den høje skytte barsk, "ellers gør De hver en evig en af os kold."

Således advaret forandrede Winkle pludselig sin stilling, hvorved det lykkedes ham at bringe løbet i ublid berøring med Sam Wellers hoved.

"Halløj," sagde Sam, idet han gned sig i tindingen og tog sin hat op, der var blevet stødt af. "Halløj, sir! Vender De den den vej, fylder De en af taskerne og noget mere til i et skud."

Her gav drengen med lædergamacherne sig til at le og søgte derpå at se ud, som om det var en anden, der havde lét, hvilket Winkle majestætisk rynkede panden over.

"Hvor har De sat drengen med provianten stævne, Martin?" spurgte Wardle.

"Ved Ét-Træs højen, sir, klokken tolv."

"Det er jo ikke på sir Geoffreys grund, vel?"

"Nej, men det er ganske tæt derved. Grunden tilhører kaptajn Boldwig, men ingen vil forstyrre os der, og desuden er der en dejlig lille grønning der."

"Det er godt," sagde gamle Wardle. "Jo før vi nu kommer af sted, des bedre. De kommer altså til os klokken tolv, Pickwick?"

Pickwick havde stor lyst til at være med til jagten, så meget mere som han var ængstelig med hensyn til Winkles liv og

lemmer. Og desuden var det på en så smuk morgen yderst pinligt at vende om og overlade hele fornøjelsen til vennerne. Det var derfor med en meget nedslået mine, at han sagde: "Ja, det må jeg vel."

"Er denne herre jæger, sir?" spurgte den høje skytte.

"Nej," svarede Wardle, "han er desuden dårligt til bens."

"Jeg kunne have stor lyst til at være med," sagde Pickwick, "meget stor lyst."

Der opstod en kort, medlidende pause.

"Der står en trillebør på den anden side af hækken," sagde drengen. "Når herrens tjener triller ham langs med stierne, kan han blive i nærheden, og vi kan løfte den over stenterne."

"Akkurat sgu," sagde Sam Weller, der var personligt interesseret i sagen, eftersom han brændte af længsel efter at se jagten. "Det er brillant. Godt sagt, lille ven; jeg skal hente den på øjeblikket."

Men her opstod en vanskelighed. Den lange skytte protesterede bestemt imod, at en herre på en trillebør tog del i jagten. Det var en grov krænkelse af alle gældende regler og præcedenser, denne indvending var vægtig, skønt ikke uovervindelig. Efter at skytten havde fået gode ord og betaling og desuden lettet sit sind ved at dunke den opfindsomme yngling i hovedet, blev Pickwick sat på trillebøren og selskabet sat i gang, idet Wardle og den lange skytte gik foran, og Pickwick på børen, der blev kørt af Sam, sluttede toget.

"Stop, Sam," sagde Pickwick, da de var kommet halvvejs over den første mark.

"Hvad er der på færde?" spurgte Wardle.

"Jeg tillader ikke, at denne bør bliver trillet et skridt videre," sagde Pickwick bestemt, "medmindre Winkle bærer sit gevær anderledes."

"Hvorledes skal jeg da bære det?" spurgte den ulykkelige Winkle.

"Bær det med mundingen ned mod jorden."

"Det er så ujagtmæssigt," indvendte Winkle.

"Ujagtmæssigt eller ikke," svarede Pickwick, "jeg har ikke lyst til at lade mig skyde på en trillebør for at føje andre."

"Nå – nå, det er det samme," sagde den stakkels Winkle, idet han vendte sit gevær om med kolben i vejret, – " så!"

"Ja, det kommer først og fremmest an på et roligt liv," sagde Sam Weller, og af sted gik de igen.

"Stop," sagde Pickwick, da de var kommet lidt videre.

"Hvad er der nu?" sagde Wardle.

"Tupmans gevær er ikke sikkert; jeg ved det bestemt."

"Hvad for noget! Ikke sikkert?" sagde Tupman forskrækket.

"Ikke således, som De bærer det," sagde Pickwick. "Det er mig meget ubehageligt, at jeg skal gøre så mange indvendinger, men jeg kan ikke samtykke i at gå videre, medmindre De bærer det således, som Winkle bærer sit."

"Det gør De bedst i, sir," sagde den lange skytte, "for ellers vil De rimeligvis lige så let kunne sætte skuddet i Deres egen vest som i enhver andens."

Med den største føjelighed bragte Tupman sin bøsse i den forlangte stilling, hvorpå selskabet atter satte sig i gang, idet de to søndagsjægere marcherede med omvendte geværer som et par menige soldater ved en kongelig ligfærd. Pludselig

standsede hundene, og selskabet standsede ligeledes, efter forsigtigt at have nærmet sig dem et par skridt.

"Hvad er der i vejen med hundenes ben?" hviskede Winkle. "De stiller sig så underligt."

"Kan De ikke tie stille?" svarede Wardle. "Kan De ikke se, at de *står*?"

"Står!" sagde Winkle og stirrede omkring sig, som om han ventede at opdage en eller anden særlig skønhed ved landskabet, som de skarpsindige dyr henvendte deres opmærksomhed på. "Jeg kan nok se, at de står, men hvorfor står de?"

"Hold øjnene åbne," sagde Wardle, der ikke ænsede spørgsmålet i øjeblikkets spænding. "Nu da!"

Der hørtes en gennemtrængende, surrende lyd, som fik Winkle til at fare tilbage, som om han selv var blevet skudt. Puf, puf, knaldede det fra et par bøsser; røgen fo'r hurtigt hen over marken og krusede sig i luften.

"Hvor er de?" sagde Winkle i den største spænding og drejede sig rundt i alle retninger. "Sig mig, når jeg skal skyde. Hvor er de – hvor er de?"

"Hvor de er?" sagde Wardle, idet han tog et par høns op, som hundene havde lagt ved hans fødder. "Her er de."

"Nej, nej, jeg mener de andre," sagde den forvirrede Winkle.

"Langt herfra for øjeblikket," svarede Wardle og ladede koldblodigt sin bøsse.

"Om fem minutter finder vi rimeligvis en flok til," sagde den lange skytte. "Hvis herren begynder at skyde nu, vil han måske få skuddet ud af piben, når de rejser sig."

"Ha, ha, ha!" brølede Sam.

"Sam," sagde Pickwick, der følte medynk med sin vens forvirring og forlegenhed.

"Ja vel."

"Du må ikke le!"

"Vel, sir." Og dermed gav Sam, for at holde sig skadesløs, sig til at vride sit ansigt bag ved trillebøren til udelukkende moro for drengen med gamacherne, som derved brast i en skraldende latter og blev ordentlig dunket af den lange skytte, der måtte have et påskud til at vende sig om for at skjule sin egen munterhed.

"Bravo, gamle dreng!" sagde Wardle til Tupman, "De skød jo dog denne gang."

"Ja," svarede Tupman med selvbevidst stolthed. "Jeg lod den gå af."

"Godt gjort. De rammer nok noget næste gang, hvis De ser Dem godt for. Det er ganske let, ikke sandt?"

"Jo, det er meget let," sagde Tupman. "Men det gør lidt ondt i skulderen; jeg var nær faldet bag over. Jeg havde ingen forestilling om, at disse små geværer kunne støde således."

"Å," sagde den gamle herre smilende, "med tiden bliver De nok vant til det. Nå da – alt i orden – er De klar med trillebøren der?"

"Ja vel, sir," svarede Sam Weller.

"Så af sted!"

"Hold fast, sir," sagde Sam, idet han løftede børen op,

"Ja, ja," svarede Pickwick, og af sted gik de så rask, de kunne.

"Bliv nu tilbage med børen," råbte Wardle, da den var blevet løftet over en stente ind på en anden mark, og Pickwick atter var blevet sat op i den.

"Vel, sir," svarede Sam og blev stående.

"Følg nu sagte med mig, Winkle," sagde den gamle herre, "og kom ikke for sent denne gang."

"Det er der ikke tale om," sagde Winkle. "Står de?"

"Nej, nej, endnu ikke. Sagte, bare sagte." De krøb fremad og ville også i al stilhed være kommet videre, hvis Winkle ikke, under udførelsen af nogle indviklede bevægelser med sin bøsse, tilfældigvis i det mest kritiske øjeblik havde skudt hen over drengens hoved lige mod det sted, hvor den høje mands hjerne ville have været, hvis han havde stået der, hvor drengen var.

"Men hvorfor i al verden gjorde De det?" spurgte gamle Wardle, da hønsene fløj uskadte bort.

"Jeg har aldrig i mit liv set mage til bøsse," svarede stakkels Winkle og så på låsen, som om det kunne nytte noget. "Den går af af sig selv. Den *vil* gå af."

"Vil gå af?" gentog Wardle lidt pirrelig: "Gid den også vil skyde noget af sig selv."

"Det gør den nok, sir, og det snart," bemærkede den høje mand med dæmpet, profetisk røst.

"Hvad mener De med det, sir?" spurgte Winkle opbragt.

"Bryd Dem aldrig om det, sir," svarede den lange skytte, "selv har jeg ikke familie, og denne hersens drengs moder får nok en pæn lille skilling af sir Geoffrey, hvis han blev skudt på hans grund. Lad igen, sir!"

"Tag bøssen fra ham!" råbte Pickwick fra trillebøren, slået af rædsel over den lange mands mørke hentydninger, "vil ingen tage bøssen fra ham?"

Der var imidlertid ingen, som tilbød sig at adlyde denne opfordring, og efter at have tilkastet Pickwick et oprørsk blik

ladede Winkle igen sin bøsse og gik videre med de andre.

Med mr. Pickwick som autoritet er vi forpligtede til at sige, at Tupmans fremgangsmåde vidnede om langt større klogskab og overlæg end Winkles, hvilket ingenlunde svækker sidstnævnte herres store ry for kendskab til jagtidrætter, da det, som Pickwick så smukt skriver, fra umindelige tider så ofte har været tilfældet, at mange af de bedste og dygtigste lærde mænd, der i teorien har været sande videnskabens lys, slet ikke har magtet at overføre denne teori i praksis.

Tupmans fremgangsmåde var som så mange af vore mest ophøjede opdagelser overordentlig simpel. Med en genial mands hurtighed og skarpsindighed havde han straks lagt mærke til, at da de to hovedpunkter, som skulle søges nået, for det første var at skyde sin bøsse af uden at gøre sig selv fortræd, og dernæst at gøre det uden fare for de andre, var det bedste, han kunne gøre, efter at have overvundet den vanskelighed at skyde, åbenbart at lukke øjnene og skyde op i luften.

En gang bemærkede Tupman, efter at have udført denne stordåd og slået øjnene op igen, en fed agerhøne, der lige skulle til at falde anskudt til jorden, og han ville netop til at ønske Wardle tillykke med hans stadige held, da denne herre nærmede sig ham og tog ham varmt i hånden.

"Tupman," sagde den gamle herre. "De sigtede efter den høne?"

"Nej," sagde Tupman, "nej."

"Jo De gjorde," sagde Wardle. "Jeg så Dem gøre det; jeg lagde mærke til, at De sigtede på den; jeg holdt øje med Dem, da De lagde an, og jeg vil kun sige så meget, at den bedste skytte i

verden ikke kunne have gjort et smukkere skud. De har større øvelse, end jeg troede, Tupman; De har været på jagt før."

Forgæves forsikrede Tupman med et selvfornægtende smil, at han aldrig havde været på jagt før. Selve smilet blev regnet som bevis på det modsatte, og fra dette øjeblik af stod hans anseelse fast. Det er ikke den eneste anseelse, der er blevet nået så let, og heller ikke indskrænker sådanne heldige omstændigheder sig alene til agerhønsejagt.

Imidlertid knaldede Winkle væk uden at få noget som helst udbytte, idet han snart løsnede sit skud op i luften og snart sendte det så tæt hen mod jordens overflade, at de to hundes livsvarighed derved blev meget tvivlsom. Som skydning for fornøjelses skyld var disse øvelser yderst livlige og underholdende, som prøve derimod på at skyde efter et vist, bestemt mål måske mislykkede. Det er en fast regel, at "hver kugle har sin kvarterbillet." Hvis dette også gælder om hagl, så var Winkles hagl nogle ulykkelige hittebørn, som man berøvede deres naturlige rettigheder og slap ud i verden uden at give dem noget som helst kvarter.

"Nå," sagde Wardle, idet han gik hen til trillebøren og tørrede hele strømme af sved af sit glade, røde ansigt. "Det er en stegende hede, hvad?"

"Ja, det er det rigtignok," svarede Pickwick. "Solen er frygtelig varm, selv for mig! Jeg kan ikke begribe, hvorledes De kan holde det ud."

"Å ja, det er dygtig varmt," sagde den gamle herre. "Men klokken er jo over tolv. Kan De se den grønne bakke derhenne?"

"Ja."

"Der skal vi spise frokost, og der kommer, min sandten, drengen med kurven så punktlig som et urværk."

"Ja det gør han," sagde Pickwick fornøjet. "Det er en god dreng; jeg vil straks give ham en shilling. Nå da, Sam, tril væk!"

"Hold fast, sir," sagde Sam, styrket ved udsigten til forfriskninger. "Af vejen med dig, unge læderstrømpe. Har De mit kostbare liv kært, så vælt mig ikke, som manden sagde til kusken, da de kørte ham til retterstedet." Og Weller trillede sin herre nok så net hen til den grønne bakke, væltede ham behændigt af ved siden af kurven og gav sig til at pakke denne ud med den største hurtighed.

"Kalvepostej," sagde Sam Weller, idet han stillede madvarerne på græsset. "En kalvepostej er en meget god ting, når man kender den dame, der har lavet den, og er ganske sikker på, at den ikke er af kattekillinger; skønt alligevel, så er det i grunden lige meget, når kattekød ligner kalvekød så meget, at ikke engang postejsælgerne kan se forskellen!"

"Kan de ikke det, Sam?" spurgte Pickwick.

"Nej, sir," svarede Sam og tog til hatten. "Jeg logerede engang i hus sammen med en postejbager, en meget pæn mand var det, og en snild karl oven i købet, der kunne lave postejer af, hvad det skulle være. – "Sikken mængde katte De dog har, mr. Brooks," sagde jeg engang til ham, da jeg var blevet nøjere kendt med ham. – "Ja vist har jeg det," siger han, "der er en hel del," siger han. – "De må holde meget af katte," siger jeg. – "Det er andre folk, der holder af dem," siger han og blinker til mig, "men det er først deres tid til vinter," siger han. – "Deres tid til vinter!" siger jeg. – "Ja," siger han, "nu er det frugttiden," siger han, "og kattetiden er forbi." – "Men hvad mener De med det?"

siger jeg. – "At jeg aldrig vil slå mig sammen med slagterne for at skrue kødpriserne i vejret," siger han. "Mr. Weller," siger han og trykker min hånd meget hårdt og hvisker mig i øret, "sig det ikke til nogen igen, men det er tillavningen, der gør det. Det bliver alt sammen lavet af disse herlige dyr," siger han og peger på en nysselig, lille killing, "og jeg laver bøfpostej, nyrepostej og kalvepostej af dem, ligesom man vil have det, og hvad mere er," siger han, "af en kalvepostej kan jeg lave en bøfpostej, en nyrepostej eller en lammepostej med et minuts varsel, alt eftersom efterspørgslen og lysten forandrer sig."

"Det må have været en meget sindrig mand, Sam," sagde Pickwick med en let gysen.

"Ja, det var han, sir," svarede Sam, idet han vedblev at pakke ud, "og hans postejer var dejlige. Tunge, nå, det kan være en meget god ting undtagen hos et fruentimmer. Brød – en skinke, præcis som om den var malet – kold oksesteg i skiver, meget godt. Hvad er der i disse dunke, unge kakerlak?"

"Øl i den ene," sagde drengen, idet han løftede et par store stenkrukker, der var spændt sammen med en læderrem, ned fra skulderen, "kold punch i den anden."

"Der er i det hele taget en rigtig fornuftig frokost," sagde Sam, idet han undersøgte sin ordning af madvarerne med stor tilfredshed. "Nå, mine herrer, "fald an", som engelskmændene sagde til franskmændene, da de satte bajonetten på."

Der behøvedes ikke flere opfordringer til at få selskabet til at vise maden al mulig retfærdighed, og lige så lidt var det nødvendigt at overtale Sam, den lange skytte og de to drenge til at tage plads i græsset i nogen afstand og gøre et nederlag på en passende del af spisevarerne. En gammel eg ydede selskabet

behagelig skygge, og en vid udsigt over enge og marker, gennemskårne af frodige hække og rigt prydet med skov, bredte sig for deres blik.

"Det er henrivende, aldeles henrykkende!" sagde Pickwick, på hvis udtryksfulde ansigt huden skallede af ved at være udsat for solen.

"Det er det, ja, det er det," sagde Wardle. "Nå, hvad mener De om et glas punch?"

"Med stor fornøjelse," sagde Pickwick, og tilfredsheden i hans ansigt, efter at han havde drukket det, vidnede om svarets oprigtighed.

"Det er god punch," sagde Pickwick og smækkede med læberne, "meget god punch. Jeg må have mig et glas til. Kold, dejlig kold! En skål, mine herrer, for vore venner i Dingley Dell!"

Skålen blev drukket under lydelige bifaldsråb.

"Jeg skal sige Dem, hvad jeg vil gøre for atter at komme i vane med at skyde," sagde Winkle, som spiste brød og skinke med en lommekniv. "Jeg vil sætte en udstoppet agerhøne på toppen af en stang og skyde efter den, først på nært og siden efterhånden på længere hold. Det mener jeg er en ypperlig øvelse."

"Jeg har kendt en herre, sir," sagde Sam Weller, "der bar sig lige sådan ad og begyndte på to skridt, men han gjorde det ikke tiere, for ved det første skud skød han fuglen rent i smadder, så man ikke så så meget som en fjer af den siden."

"Sam," sagde Pickwick.

"Ja vel," svarede Sam.

"Hav den godhed at gemme dine historier, til man beder dig om at fortælle dem."

"Meget vel, sir."

Her blinkede Sam med det øje, der ikke skjultes af øldunken, som han førte op til sine læber, med en sådan skæmtefuldhed, at de to drenge uvilkårligt fik konvulsioner, og selv den lange mand nedlod sig til at smile.

"Det er virkelig en ganske fortrinlig, kold punch," sagde Pickwick med et kærligt blik på stendunken, "og det er så overmåde varmt, og – Tupman, min kære ven, skal vi drikke et glas?"

"Med største glæde," svarede Tupman. Og efter at have drukket dette glas drak Pickwick et til kun for at se, om der ikke var citronskal i punchen, eftersom han altid havde ondt af citronskal, og efter at have forvisset sig om, at der ingen citronskal var i den, drak Pickwick endnu et glas på deres fraværende vens sundhed og følte sig derpå bydende opfordret til at foreslå endnu et til ære for punchens ukendte fremstiller.

Denne uafbrudte række glas gjorde sin virkning på Pickwick; hans ansigt strålede af det soleklareste smil, latteren spillede på hans læber, og godmodig lystighed tindrede i hans øje. Idet han efterhånden gav efter for indflydelsen af den hidsende drik, som varmen gjorde endnu mere hidsende, udtrykte han en levende attrå efter at mindes en sang, han havde hørt i sin barndom, og da forsøget viste sig frugtesløst, søgte han at opfriske sin hukommelse ved flere glas punch, der syntes at gøre lige den modsatte virkning, for fra at glemme ordene i sangen gik han over til at glemme, hvorledes han skulle udtale ord i almindelighed, og efter at han til sidst havde rejst sig op for at tiltale selskabet i et veltalende foredrag, faldt han om i trillebøren og i en fast søvn.

Da kurven igen var blevet pakket, fandt man det aldeles umuligt at vække Pickwick af hans dvale, hvorfor der opstod en forhandling, om det ville være bedst, at Sam trillede sin herre tilbage igen, eller at man lod ham blive, hvor han var, til de alle kom tilbage. Omsider bestemte man sig for det sidste, og da Sam Weller bad så indstændig om at måtte følge med selskabet, blev det besluttet at lade Pickwick sove i børen og vække ham ved tilbagekomsten. Dermed gik de da og lod ham ligge og snorke i skyggen.

At Pickwick ville være blevet ved til snorke, til hans venner kom tilbage, eller i mangel af dette, til aftenens skygger havde bredt sig over landskabet, er der ikke mindste fornuftig grund til at drage i tvivl, stadig under forudsætning af, at han fik lov til at blive der i fred. Det fik han ikke, og det var det, som hindrede ham i at snorke.

Kaptajn Boldwig var es lille hidsig mand med stift, sort halsbind og blå frakke, der, når han nedlod sig til at gå omkring på sin ejendom, altid gjorde det i selskab med en tyk spanskrørsstok med messingdupsko, samt en gartner og en undergartner med blide ansigter, til hvem (gartnerne, ikke stokken) kaptajnen gav sine befalinger med al tilbørlig højhed og barskhed, for hans kones søster var gift med en marquis, og kaptajnens hus var en villa, og hans jorder "vildtbaner", og det var alt sammen såre højt og mægtigt og stort.

Pickwick havde ikke sovet en halv time, før den lille kaptajn, ledsaget af de to gartnere, kom vandrende så hurtigt, som hans størrelse og stolthed ville tillade det, og da kaptajnen nærmede sig egen, standsede han, trak vejret dybt og så på udsigten, som om han fandt, at denne måtte føle sig meget æret ved, at han

ville ænse den, og derpå stødte han eftertrykkeligt i jorden med sin stok og kaldte på overgartneren.

"Hunt," sagde kaptajn Boldwig,

"Ja, sir," sagde gartneren.

"Denne plads skal være tromlet i morgen; hører du, Hunt?"

"Ja, sir,"

"Og pas på at holde mig denne plads i god orden; hører du, Hunt?"

"Ja, sir."

"Og husk på, at der skal slås et bræt op om uvedkommende personer og selvskud og alt sådant noget for at holde simple folk borte herfra. Hører du, Hunt, hører du?"

"Jeg skal ikke glemme det, sir."

"Undskyld, sir," sagde den anden gartner, idet han nærmede sig med hatten i hånden.

"Nå, Wilkins, hvad har du på samvittigheden?"

"Undskyld, sir, men jeg tror, at der har været uvedkommende personer her i dag."

"Hvad behager?" sagde kaptajnen og så sig brummende om.

"Jo, sir, de har vist spist her, sir."

"Hvilken fordømt uforskammethed! Ja, det har de," sagde kaptajn Boldwig, da han fik øje på de krummer og levninger, der lå rundt om i græsset. "De har virkelig spist her. Gid jeg havde de landstrygere her!" Og han knyttede hånden om sin stok.

"Om forladelse, sir," sagde Wilkins, "men –"

"Men hvad? Hvad?" brølede kaptajnen, og idet han fulgte Wilkins' frygtsomme blik, fik han øje på trillebøren og Pickwick.

"Hvem er du, slyngel?" sagde kaptajnen, idet han gav Pickwicks legeme forskellige stød med den tykke stok. "Hvad hedder du?"

"Kold punch," mumlede Pickwick, idet han atter faldt i søvn.

"Hvad for noget?" spurgte kaptajn Boldwig.

Intet svar.

"Hvad sagde han, at han hed?" spurgte kaptajnen.

"Jeg synes, han sagde punch, sir," svarede Wilkins.

"Det er bare uforskammethed," sagde kaptajnen. "Han lader kun, som han sover. Han er drukken; det er en drukken børste. Kør ham bort, Wilkins, kør ham straks bort!"

"Hvor skal jeg køre ham hen?" spurgte Wilkins frygtsomt.

"Kør ham fanden i vold," svarede kaptajnen.

"Meget vel, sir," sagde Wilkins.

"Vent lidt," sagde kaptajnen.

Wilkins standsede.

"Kør ham," sagde kaptajnen, "kør ham ind i kvægfolden, og lad os se, om han også kalder sig Punch, når han er kommet til sig selv. Han skal ikke holde mig for nar – han skal ikke holde mig for nar! Kør væk med ham!"

Bort blev Pickwick kørt i overensstemmelse med denne bydende befaling, og den store kaptajn Boldwig fortsatte svulmende af harme sin vandring.

Ubeskrivelig var det lille selskabs forbavselse, da det ved tilbagekomsten fandt, at Pickwick var borte og havde taget trillebøren med. Det var den gådefuldeste og uforklarligste ting, man nogen sinde havde hørt. Det ville allerede have været mærkeligt, at en halt mand uden videre varsel var stået op og gået sin vej, men at han oven i købet for sin fornøjelses skyld

skulle have trillet en tung bør bort, var ubetinget et mirakel. De gennemsøgte alle hjørner og kroge; de råbte, fløjtede, lo, kaldte – alt sammen med det samme udfald. Pickwick var intetsteds at finde, og efter nogle timers frugtesløs søgen kom de til den ubehagelige slutning, at de måtte gå hjem uden ham.

Imidlertid var Pickwick blevet trillet hen til folden og, sovende trygt i trillebøren, indelukket i den til umådelig glæde og fornøjelse ikke alene for alle drengene i landsbyen, men for de tre fjerdedele af befolkningen, der havde samlet sig og ventede på, at han skulle vågne. Havde det voldt dem den inderligste fornøjelse at se ham blive kørt ind i folden, hvor mange hundrede gange fordobledes da ikke deres fryd, da han efter nogle utydelige råb på "Sam!" satte sig op i børen og med ubeskrivelig forbavselse stirrede på de ansigter, der omgav ham.

Et almindeligt brøl var naturligvis signalet for, at han var vågnet, og hans uvilkårlige spørgsmål: "Hvad er der på færde?" fremkaldte et nyt, om muligt endnu lydeligere.

"Her er sjov!" skrålede hoben.

"Hvor er jeg?" udbrød Pickwick.

"I folden," svarede skaren.

"Hvorledes er jeg kommet her? Hvad har jeg gjort? Hvor er jeg kommet fra?"

"Boldwig – kaptajn Boldwig!" var det eneste svar.

"Lad mig komme ud!" råbte Pickwick. "Hvor er min tjener? Hvor er mine venner?"

"Du har ingen venner, hurra!" Og dermed kom der en kålrabi og så en kartoffel og så et æg og nogle andre små beviser på mængdens spøgefulde stemning.

Hvor længe dette optrin kunne have varet, eller hvor meget Pickwick ville have udstået, kan ingen sige, hvis ikke en vogn, som rullede hurtigt forbi, pludselig var blevet holdende, og hvis ikke gamle Wardle og Sam Weller var steget ud af den. Den førstnævnte banede sig i kortere tid, end der behøves til at nedskrive det, om ikke at læse det, vej til Pickwick og satte ham op i vognen, netop som Sam havde tilendebragt den tredje og sidste opførelse af en nævekamp med byens politibetjent.

"Spring hen til dommeren!" råbte en halv snes stemmer.

"Ja, skynd jer," sagde Sam Weller og sprang op hos kusken. "Hils dommeren fra mig, fra Weller og sig ham, at jeg har slået hans betjent fordærvet, og hvis han vil antage en ny, skal jeg komme igen i morgen og slå ham fordærvet. Kør til, kammerat."

"Så snart jeg kommer til London, lader jeg udtage stævning mod denne kaptajn Boldwig for uberettiget fængsling," sagde Pickwick, da vognen drejede ud af landsbyen.

"Det lader til, vi har opholdt os på ulovlig grund," sagde Wardle.

"Det er det samme," sagde Pickwick, "jeg udtager alligevel stævning."

"Nej, De gør ikke."

"Jo, jeg gør, ved –" men da der var et skalkagtigt udtryk i Wardles ansigt, afbrød Pickwick sig selv og sagde: "Hvorfor ikke?"

"Fordi," sagde gamle Wardle, halvt bristefærdig af latter, "fordi man kunne vende anklagen om mod en af os og sige, at vi havde drukket for megen punch."

Pickwick kunne gøre, hvad han ville, så kom der et smil på hans ansigt. Smilet udviklede sig til en fnisen og denne igen til en skoggerlatter, der blev almindelig. For så at holde deres gode humør ved lige, holdt de ved den første kro, de kom til, og bestilte cognacstoddy rundt, samt en pokal med dobbelt væge til Samuel Weller.

20

Der viser, hvilke flinke forretningsfolk de herrer Dodson & Fogg var, og hvilke muntre og selskabelige folk deres kontorister var, og hvorledes en rørende sammenkomst fandt sted mellem Sam og hans længe savnede fader, samt hvilke udvalgte ånder der var forsamlede i "Skaden og Stubben", og hvilket kapitalt kapitel det næste vil blive.

I stueetagen i et smudsigt hus i den yderste ende af Freemans Court sad de fire kontorister hos d'hrr. Dodson & Fogg, to af Hans Majestæts sagførere ved Kings Bench og civilretten samt advokater ved den høje kanslerret. Disse kontorister fik under deres daglige gerning omtrent lige så mange gunstige glimt af himlens lys og himlens sol, som en mand kan håbe at få, når han er nede på bunden af en rimelig dyb brønd, men uden at de havde den lejlighed til at kigge stjerner ved dagen, som dette afsides opholdssted ellers tilbyder.

Dodson & Foggs kontor var et mørkt, muggent, jordslået værelse med et højt træskillerum for at skjule kontoristerne for profane blikke, et par gamle træstole, et meget højt dikkende ur, en almanak, et paraplystativ, en række hatteknager og nogle få hylder, hvorpå der lå forskellige nummererede pakker smudsige papirer, nogle gamle fyrretræs kasser med papiretiketter og diverse tomme blækflasker af forskellige skikkelser og størrelser. Ind fra gangen, som dannede forstuen til kontoret, førte en glasdør, og uden for denne glasdør viste Pickwick, med Sam Weller i hælene, sig fredag morgen efter den tildragelse,

hvoraf en tro beskrivelse er blevet meddelt i det foregående kapitel.

"Kan De ikke komme ind!" råbte en stemme bag skillerummet til svar på Pickwicks sagte banken på døren. Og ind trådte da mr. Pickwick og Sam.

"Er mr. Dodson eller mr. Fogg hjemme, sir?" spurgte Pickwick høfligt, idet han nærmede sig skillerummet.

"Mr. Dodson er ikke hjemme, og mr. Fogg er for øjeblikket optaget," svarede stemmen, og samtidig så det hoved, hvortil stemmen hørte, med en pen bag øret op over skillerummet hen på Pickwick.

Det var et grimt hoved, hvis røde hår, der var omhyggeligt skilte ad på den ene side og glattede ned med pomade, var slyngede i små, halvrunde spytkrøller omkring et fladt ansigt, der var prydet med et par små øjne og omkranset af en meget snavset skjortelinning og et rustbrunt halsbind.

"Hvornår kommer mr. Dodson hjem?" spurgte Pickwick.

"Kan ikke sige det."

"Vil mr. Fogg være optaget længe?"

"Ved det ikke."

Nu gav manden sig til meget sindigt at skære sin pen, mens en anden kontorist, som blandede noget sodapulver under sin pult, smilede bifaldende.

"Så må jeg vente," sagde Pickwick.

Der fulgte intet svar, og Pickwick satte sig derfor ned uden opfordring og lyttede til urets stærke dikken og kontoristernes hviskende samtale.

"Var det ikke sjovt?" spurgte en herre i brun frakke med blanke knapper, blækkede benklæder og højskaftede støvler,

idet han afsluttede en ikke hørlig beretning om hans eventyr fra den foregående aften.

"Forbandet godt, forbandet godt," sagde sodapulvermanden.

"Tom Cummins præsiderede," sagde manden med den brune frakke. "Klokken var halv fem, da jeg kom hjem, og jeg var så dejlig drukken, at jeg ikke kunne finde nøglehullet, men var nødt til at banke madammen op. Jeg gad nok vide, hvad Fogg ville sige, hvis han vidste det. Han ville nok spille op for mig, hvad?"

Over dette morsomme indfald lo alle kontoristerne.

"Der var også løjer nok her i morges med Fogg," sagde manden med den brune frakke, "da Jack var ovenpå for at ordne dokumenterne, og I to var gået til stempelpapirskontoret. Medens nemlig Fogg hernede åbnede brevene, kom den fyr, som vi tog stævningen ud mod, I ved nok – hvad er det nu, han hedder?"

"Ramsey," sagde den kontorist, som havde talt til Pickwick.

"Rigtig, Ramsey – en stakkels, lurvet djævel! "Nå, sir," siger gamle Fogg og ser meget glubsk på ham – I kender jo hans måde – "nå, er De kommet for at afgøre sagen?" – "Ja, jeg er," siger Ramsey, idet han stikker hånden i lommen og tager pengene frem, "gælden er to pund og ti shillings, og omkostningerne tre pund og fem shillings, og her er de," og han sukkede som et gammelt udgangsøg, idet han pillede pengene ud af en stump trækpapir. Gamle Fogg så først på pengene og derefter på ham og gav sig derpå til at hoste på sin underfundige måde, så at jeg kunne mærke, at der var noget i gære. "De ved sagtens ikke, at der er indgivet en klage, som forøger omkostningerne betydeligt?" sagde Fogg. "Det er da vel

aldrig Deres alvor?" sagde Ramsey og fo'r tilbage, "tiden var først udløbet i går aftes." – "Jo, det er mit ramme alvor," sagde Fogg, "min fuldmægtig er lige gået med den. Er Jackson ikke gået for at indgive klagen, Wicks?" Jeg sagde naturligvis jo, og derpå hostede Fogg igen og så på Ramsey. "Min Gud!" sagde Ramsey. "Og jeg, som har været nær ved at gå fra forstanden for at få pengene skrabet sammen og det til ingen verdens nytte!" – "Nej, til slet ingen nytte," sagde Fogg koldblodig, "De gør derfor bedst i at vende om og skrabe nogle flere sammen og komme igen med dem i tide." – "Jeg kan ved Gud ikke skaffe dem," sagde Ramsey og slog i pulten med næven. – "Trods mig ikke," sagde Fogg, som med vilje lod, som om han blev hidsig. – "Jeg trodser Dem ikke," sagde Ramsey. – "Jo De gør," sagde Fogg, "gå, forlad dette kontor, sir, og kom tilbage, når De har lært at opføre Dem anstændigt." Nå, Ramsey ville tale, men Fogg lod ham ikke komme til orde, og derfor stak han pengene i lommen og luskede af. Næppe var døren lukket, førend gamle Fogg vendte sig om mod mig med et sødt smil og trak klagen op af sin lomme. "Der, Wicks," siger han, "tag en droske og skynd Dem til Temple så hurtigt, De kan, og fremlæg dette. Vi er sikre nok på omkostningerne, for han er en ordentlig mand med en stor familie og har fem og tyve shillings om ugen, og giver han os en forskrivning for pengene, som han til sidst må, vil hans principaler nok sørge for, at den bliver betalt. Vi må derfor se at få så meget ud af ham som muligt, og det er desuden en kristelig handling, for med sin store familie og sine små indtægter vil han have godt af at blive påmindet om at tage sig i agt for at gøre gæld, ikke sandt, mr. Wicks?" Og han smilede så godmodigt, at det var en sand glæde at se ham. Han er en

udmærket forretningsmand," sagde Wicks med et udtryk af den dybeste beundring, "ganske udmærket, ikke sandt?"

De andre tiltrådte enstemmigt denne mening, og fortællingen vandt deres mest ubetingede bifald.

"Nette folk, disse hersens, sir," hviskede Weller til sin herre, "og nette begreber er det, de har om løjer."

Pickwick nikkede bifaldende og hostede for at vække de unge menneskers opmærksomhed bag skillerummet, og da de nu havde lettet deres sind ved en lille indbyrdes samtale, nedlod de sig også til at skænke den fremmede nogen opmærksomhed.

"Mon Fogg endnu skulle være optaget?" spurgte Jackson.

"Jeg skal se ad," sagde Wicks, idet han langsomt rejste sig. "Hvem skal jeg melde?"

"Pickwick," sagde den navnkundige hovedperson i denne fortælling.

Jackson gik ovenpå og vendte straks tilbage med den besked, at mr. Fogg ville modtage mr. Pickwick om fem minutter, hvorpå han vendte tilbage til sin pult.

"Hvad var det, han sagde, at han hed?" hviskede Wicks.

"Pickwick," svarede Jackson, "det er indstævnte i Bardell-kontra-Pickwick."

En pludselig skraben med fødder, blandet med en undertrykt latter, hørtes bag skillerummet.

"De ugleser Dem, sir," hviskede Sam Weller.

"Ugleser mig, Sam?" svarede Pickwick. "Hvad mener du med det?"

Sam Weller svarede ved at pege med tommelfingeren over sin skulder, og da Pickwick vendte sig om, gjorde han den pludselige opdagelse, at alle fire kontorister med ansigter, der

udtrykte den højeste munterhed, og med hovederne ragende op over skillerummet meget omhyggeligt undersøgte den formentlige hjerteknuser og kvindebedårers skikkelse og udsende. Da han så op, forsvandt hovederne øjeblikkelig, og der fulgte med det samme en lyd af penne, som med rasende hastværk fo'r hen over papiret.

En pludselig ringen på den klokke, der hang i kontoret, kaldte Jackson til Foggs værelse, hvorfra han kom tilbage for at sige, at mr. Fogg var rede til at modtage mr. Pickwick, hvis han ville ulejlige sig ovenpå.

Pickwick ulejligede sig følgelig ovenpå og lod Sam Weller blive tilbage. På døren til værelset ovenpå stod med store bogstaver de majestætiske ord "Mr. Fogg", og efter at have banket på den førte Jackson Pickwick ind.

"Er mr. Dodson til stede," spurgte Fogg.

"Han er lige kommet, sir," svarede Jackson.

"Så bed ham træde herop."

"Ja, sir." Jackson gik.

"Sæt Dem ned, sir," sagde Fogg, "der er avisen. Min kompagnon vil straks være her, og så kan vi tale nærmere om sagen."

Pickwick tog en stol og avisen, men i stedet for at læse i den kiggede han ud over randen af den og mønstrede forretningsmanden, der var en slags aldrende, fregnet vegetarianer i sort kjole, mørke benklæder og korte, sorte gamacher; en slags væsen, der syntes at være en vigtig bestanddel af den pult, hvorved han skrev, og at have lige så megen tænksomhed og følelse som den.

Efter nogle minutters pause trådte Dodson, en vindtør, statelig, alvorlig mand med en høj stemme ind, og samtalen begyndte.

"Det er mr. Pickwick," sagde Fogg.

"Ah! De er indstævnte i Bardell-kontra-Pickwick?" sagde Dodson.

"Ja, jeg er," svarede Pickwick.

"Nå, sir," sagde Dodson, "hvad foreslår De så?"

"Ja," sagde Fogg, idet han stak hænderne i bukselommerne og lagde sig tilbage i sin lænestol, "hvad har De at foreslå?"

"Tys, Fogg," sagde Dodson, "lad os høre, hvad mr. Pickwick har at sige."

"Jeg kommer, mine herrer," svarede Pickwick, idet han så roligt på de to sagførere, "for at udtale min forundring over Deres brev fra forleden dag og for at spørge, hvilke grunde De kan have til at anlægge sag imod mig."

"Om grundene til søgsmålet," svarede Dodson med moralsk højhed i sit udtryk, "må De rådføre Dem med Deres egen samvittighed og Deres egne følelser. Vi, sir, vi ledes ene og alene af vor klientindes forklaring. Denne forklaring kan være sand, og den kan være falsk; den kan være troværdig, og den kan være utroværdig, men er den sand, og er den troværdig, tager jeg ikke i betænkning at sige, at vore grunde til at anlægge sag er stærke og ikke til at kuldkaste. De kan være en uheldig mand, og De kan være en rænkefuld mand, men blev jeg som edsvoren opfordret til på min ære og samvittighed at udtale en mening om Deres adfærd, tager jeg ikke i betænkning at erklære, at jeg kun ville have én mening om den."

Her skruede Dodson sig i vejret med et udtryk af fornærmet dyd og så på Fogg, som stak hænderne endnu dybere ned i lommerne og, idet han nikkede kløgtigt, sagde i den mest bifaldende tone: "Ganske vist!"

"Meget vel, sir," sagde Pickwick med et smerteligt udtryk i ansigtet, "De må tillade mig at forsikre Dem, at jeg er en meget uheldig mand i denne sag."

"Jeg vil håbe det," svarede Dodson, "jeg vil tro, at De måske er det. Er De virkelig uskyldig i det, der lægges Dem til last, så er De mere uheldig, end jeg havde troet muligt, at nogen mand kunne være. Hvad siger De, mr. Fogg?"

"Jeg siger netop det samme som De," svarede Fogg.

"Den stævning, hvormed sagen indledes," fortsatte Dodson, "er udstedt i lovlig form. Hvor er kopibogen, mr. Fogg?"

"Her er den," sagde Fogg og rakte ham en bog i kvadratisk form med pergamentsbind.

"Her er rubrikken," tog Dodson atter til orde. "Stævning udtagen af Martha Bardell, enke, kontra Samuel Pickwick. Erstatningspåstand 1500 £. Dodson & Fogg for citantinden, den 28. august 1833. Alt i fuldstændig orden."

Og Dodson hostede og så på Fogg, som ligeledes sagde: "Fuldstændig orden."

Og derpå så de begge på Pickwick.

"Jeg må altså tro," sagde Pickwick, "at det virkelig er Deres hensigt at gå videre i den sag?"

"Det kan De trygt gøre," svarede Dodson med noget, der kom et smil så nær, som hans værdighed tillod det.

"Og at erstatningspåstanden virkelig er sat til femten hundrede pund?" sagde Pickwick.

"Ja, og hvis vi havde kunnet få vor klientinde dertil, ville den være blevet sat til den tredobbelte sum, sir," svarede Dodson.

"Jeg tror imidlertid, at mrs. Bardell udtrykkelig sagde," bemærkede Fogg med et blik på Dodson, "at hun ikke ville indgå forlig på ringere vilkår."

"Ganske vist," svarede Dodson alvorligt; for sagen var nylig anlagt, og det ville ikke gå an at lade Pickwick forlige den på dette standpunkt, selv om han havde været tilbøjelig dertil.

"Da De intet tilbud gør, sir," sagde Dodson, idet han fremviste et stykke pergament, han holdt i sin højre hånd, og kærligt påtvang Pickwick en genpart deraf med sin venstre, "er det bedst, at jeg præsenterer Dem en kopi af denne stævning, sir. Her er originalen, sir."

"Meget vel, mine herrer, meget vel," sagde Pickwick med stigende harme og selvfølelse, "De skal høre nærmere fra min sagfører, mine herrer."

"Det vil være os en stor fornøjelse," sagde Fogg.

"En stor fornøjelse," gentog Dodson og åbnede døren.

"Men førend jeg går, mine herrer," sagde den opbragte Pickwick, idet han vendte sig om på trappeafsatsen, "må jeg tillade mig at bemærke, at af alle de lumpne og skammelige skridt –"

"Vent lidt, sir, vent lidt," afbrød Dodson ham yderst høfligt. "Mr. Jackson – mr. Wicks."

"Ja," sagde de to kontorister, idet de viste sig neden for trappen.

"Jeg ønsker, at De skal høre, hvad denne herre siger," sagde Dodson. "Bliv kun ved, sir – lumpne og skammelige skridt, syntes jeg, de sagde?"

"Ja, det sagde jeg," udbrød Pickwick rasende. "Jeg sagde, at af alle de lumpne og skammelige skridt, som nogen sinde er blevet forsøgt, er dette det værste. Jeg gentager det, sir."

"Hører De det, mr. Wicks?" spurgte Dodson.

"De glemmer ikke disse udtalelser, mr. Jackson?" spurgte Fogg.

"De vil måske kalde os bedragere?" sagde Dodson. "Gør det kun, sir, hvis De har lyst dertil, gør det kun."

"Ja jeg vil," sagde Pickwick. "De er bedragere."

"Meget godt," sagde Dodson. "De kan da høre det dernede, mr. Wicks?"

"Å jo, sir," svarede Wicks.

"For kan De ikke, må De hellere gå et par trin højere op," tilføjede Fogg.

"Bliv kun ved, sir, bliv kun ved. Kald os kun tyve, eller har De måske lyst til at overfalde en af os? Vær så god, gør det, om De lyster. Vi skal ikke gøre den ringeste modstand. Vær så god, sir!"

Da Fogg stillede sig meget fristende inden for rækkevidden af Pickwicks knyttede kæve, var det mere end sandsynligt, at denne herre ville have opfyldt hans indstændige opfordring, hvis ikke Sam havde lagt sig imellem, idet han skred ud af kontoret, gik op ad trappen og tog sin herre ved armen.

"Gå bare Deres vej," sagde Sam Weller. "Fjerbold kan være et meget godt spil, men ikke når man selv er fjerbold og to prokuratorer ketsjere, så bliver det let for varmt til at være behageligt. Gå, sir, gå. Trænger De til at lette Deres sind ved at mørbanke nogen, så gå ned i gården og giv mig en dragt prygl, men her vil det blive for kostbart at indlade sig på de dele."

Og uden videre omstændigheder halede Sam sin herre ned ad trappen og ud af gården og stillede sig bag ved ham, rede til at følge ham, hvorhen han ønskede.

Pickwick fortsatte i dybe tanker sin gang, gik over gaden hen mod Mansion House og derpå op ad Cheapside. Sam kunne ikke indse, hvor de skulle hen, førend hans herre vendte sig om og sagde:

"Sam, jeg vil straks hen til mr. Perker."

"Netop det sted, hvor De skulle være gået hen i aftes."

"Det tror jeg næsten også, Sam," sagde Pickwick.

"Jeg ved det," sagde Sam Weller.

"Ja, ja, Sam," svarede Pickwick, "vi vil straks gå derhen, men da jeg har ærgret mig en del, vil jeg gerne først have mig et glas cognacstoddy. Hvor kan jeg få det, Sam?"

Sam Wellers kendskab til London var omfattende og nøjagtigt, og han svarede derfor uden mindste betænkning:

"Anden gade til højre – næstsidste hus på samme side af gaden – vælg det bord, der er nærmest kaminen, for der er der intet ben lige i midten, således som under alle de andre borde, hvad der er lidt generende."

Pickwick fulgte nøjagtigt sin tjeners anvisning, lod Sam følge med og trådte ind i det omtalte værtshus, hvor cognacstoddyen snart kom til stede, mens Sam, der sad i en ærbødig afstand, skønt ved det samme bord som hans herre, blev vederkvæget med et krus porter.

Værelset var yderst simpelt og lod til i særdeleshed at kunne glæde sig ved søgning af diligencekuske, for flere herrer, der efter deres hele udseende at dømme dyrkede denne ædle kunst, sad og drak og røg tobak ved forskellige borde. Iblandt dem

tiltrak en tyk, ældre mand med et rødt ansigt, der sad lige overfor, sig især Pickwicks opmærksomhed. Manden røg voldsomt, men mellem hver halve snes drag tog han piben ud af munden og så først på Sam og dernæst på Pickwick. Derpå begravede han så meget af sit ansigt i et tinkrus, som krusets omfang kunne modtage, og så igen på Sam og Pickwick. Derefter tog han atter en halv snes drag af piben med den dybsindigste mine og så igen på dem. Og til sidst begyndte han, efter at have lagt benene op på en stol og støttet ryggen mod væggen, at dampe af sin pibe uden at høre op med det, og at stirre på de ny gæster, som om han havde besluttet at se sig rigtig mæt på dem. I begyndelsen var den tykkes bevægelser undgået Sams opmærksomhed, men efterhånden som han så Pickwicks øjne af og til vende sig hen imod ham, begyndte han at stirre i samme retning, idet han skyggede for øjnene med sin hånd, som om han skulle kende vedkommende og gerne ville forvisse sig fuldstændig om hans identitet. Hans tvivl blev imidlertid snart hævet, for efter at den tykke havde pustet en tyk sky ud af sin pibe, arbejdede en hæs stemme, ligesom ved en sælsom anstrengelse af bugtaler kunst, sig op af de svære tørklæder, som tilhyllede hans hals og bryst, og udstødte langsomt disse lyde: "Men Sammy dog."

"Hvem er det, Sam?" spurgte Pickwick.

"Ja, jeg ville nær ikke have troet det, sir," svarede Sam Weller forbavset. "Det er den gamle."

"Den gamle?" sagde Pickwick. "Hvad for en gamle?"

"Min far, sir," svarede Sam. "Hvorledes har du det, gamle?"

Og med denne skønne opbrusning af sønlig kærlighed gjorde Sam plads på bænken ved siden af sig for den tykke mand, som

nærmede sig med piben i munden og kruset i hånden for at hilse på ham.

"Men, Sammy," sagde faderen, "jeg har jo ikke set dig nu godt og vel i to samfulde år."

"Det har du heller ikke, gamle sveder," svarede sønnen. "Hvorledes har stedmor det?"

"Hør, ved du hvad, Sammy," sagde Weller senior meget højtideligt, "der har aldrig været et pænere fruentimmer af en enke at være end denne min anden spekulation – en sød skabning var hun, Sammy, og alt, hvad jeg nu kan sige om hende, er, at da hun var en så ualmindelig behagelig enke, er det stor skade, at hun gik hen og forandrede sig. Hun fører sig slets inte op som en kone, Sammy."

"Gør hun ikke?" spurgte Weller junior.

Den ældre mr. Weller rystede på hovedet, idet han svarede med et suk: "Jeg har gjort det en gang for mange, Sammy. Spejl dig i din faders eksempel, min dreng, og vær meget forsigtig med enker hele dit liv igennem, især med værtshusholderenker," og efter med megen patos at have udtalt dette faderlige råd stoppede Weller Senior på ny sin pibe, tændte den ved gløderne af den udrøgede og begyndte at dampe meget stærkt.

"Om forladelse, sir," sagde han, idet han efter en større pause atter optog emnet og henvendte sig til Pickwick; "Jeg vil da ikke håbe, at jeg har sagt noget, der kunne krepere Dem, sir? Vil ikke håbe, at De også har fået en enke?"

"Nej, jeg har ikke," svarede Pickwick smilende, og mens Pickwick smilede, underrettede Sam Weller hviskende sin fader om det forhold, hvori han stod til denne herre.

"Undskyld, sir," sagde Weller senior og tog hatten af, "jeg håber, at De ikke har noget at udsætte på Sammy?"

"Ikke det mindste," svarede Pickwick.

"Glæder mig meget at høre, sir," sagde den gamle mand, "jeg gjorde mig en hel del ulejlighed med hans opdragelse, lod ham løbe omkring i gaderne, mens han endnu var ganske ung, og hytte sig selv. Det er den eneste måde, hvorpå man kan vænne en dreng til at lukke øjnene op, sir."

"Men dog en temmelig farlig fremgangsmåde, skulle jeg mene," sagde Pickwick med et smil.

"Og heller ikke videre sikker," tilføjede Sam. "Jeg blev taget ordentlig ved næsen forleden dag."

"Nej virkelig?" sagde faderen.

"Jo," sagde sønnen og fortalte nu med så få ord som muligt, hvorledes han som et rigtigt tossehoved havde ladet sig narre af Job Trotter.

Weller senior hørte med dybeste opmærksomhed på fortællingen og sagde, da den var ude: "Var den ene af disse fyre høj og tynd, med langt hår og en mund som en peberkværn?"

Pickwick forstod ikke ganske den sidste del af beskrivelsen, men da han fattede den første, sagde han på lykke og fromme: "Ja."

"Den anden var en sorthåret laban i morbærfarvet liberi og med et meget stort hoved?"

"Ja, det er rigtigt," sagde Pickwick og Sam ivrigt.

"Så ved jeg, hvor de er, så meget er vist," sagde Weller. "De er begge to i god behold i Ipswich."

"Er det muligt?" sagde Pickwick.

"Det er de," sagde Weller, "og jeg skal sige Dem, hvoraf jeg ved det. Jeg kører en gang imellem en Ipswichdiligence for en af mine venner. Lige dagen efter den nat, da De fik gigten, kørte jeg derned, og i *Den Sorte Dreng* i Chelmsford – netop det sted, hvortil De var kommet – tog jeg dem op og kørte dem til Ipswich, hvor tjeneren fortalte mig, at de ville opholde sig i længere tid."

"Jeg vil følge efter ham," sagde Pickwick, "vi kan lige så godt rejse til Ipswich som ethvert andet sted. Jeg vil følge efter ham."

"Er du ganske vis på, at det var dem, fatter?" spurgte Weller junior.

"Ganske vis, Sammy, ganske vis," svarede hans fader. "For deres udseende er meget påfaldende, og desuden undrede det mig at se, at herren var så fortrolig med sin tjener, og hvad mere er, mens de sad foran lige bag ved bukken, hørte jeg dem le og snakke om, hvorledes de havde narret "den gamle raket."

"Gamle hvad?" spurgte Pickwick.

"Gamle raket, sir, hvormed de sikkert mente Dem."

Nu indeholder udtrykket "gamle raket" vel intet ligefrem ondt eller fornærmeligt, men det er dog ingenlunde en ærbødig eller smigrende betegnelse. Mindet om alle de ubehageligheder, han havde været udsat for af Jingle, fremstod i sin fulde styrke hos Pickwick i samme øjeblik, mr. Weller begyndte at tale. Der behøvedes kun en fjer til at få vægtskålen til at synke, og den "gamle raket" gjorde det.

"Jeg vil følge efter ham!" sagde Pickwick med et ordentligt slag i bordet.

"Jeg kører til Ipswich i overmorgen, sir," sagde den ældre Weller, "og vil De derned, gør De bedst i at tage med mig."

"Ja, det har De ret i," sagde Pickwick; "jeg kan skrive til Bury og bede dem møde mig i Ipswich. Vi tager til Ipswich, men hvorfor har De sådan en hast, mr. Weller? Vil De ikke nyde noget?"

"De er alt for god, sir," sagde Weller og blev stående, "måske ville en lille snaps til at drikke på Deres sundhed og på Sammys lykke ikke være af vejen, sir."

"Sikkert ikke," svarede Pickwick. "Opvarter, en snaps!"

Snapsen kom, og efter at have taget til hatten for Pickwick og nikket til Sam slog Weller den i sin rummelige mave, som om det havde været et fingerbøl fuldt.

"Godt gjort, fader," sagde Sam, "men tag dig i agt, gamle kammerat, at du ikke får en mindelse af din gamle syge, podagraen."

"Jeg har opdaget en udmærket kur for den, Sammy," svarede Weller sen., idet han satte glasset fra sig.

"En udmærket kur for podagra!" sagde Pickwick og tog i en hast sin notesbog frem. "Hvori består den?"

"Podagra, sir," svarede Weller, "podagra er en syge, der kommer af for megen magelighed og alt for gode dage. Skulle De nogen sinde få podagra, så gift Dem med en enke, der har en dygtig stærk røst og så jævnt forstår sig på at bruge den, og De vil aldrig mere få podagra. Det er et fortræffeligt middel. Jeg bruger det regelmæssigt og tør indestå for, at det bortdriver enhver sygdom, der kommer af for megen lystighed."

Efter at have meddelt dette værdifulde middel sugede mr. Weller endnu en gang på sit glas, kneb med et tvungent smil det ene øje til, sukkede dybt og trak sig langsomt tilbage.

"Nå, hvad mener du om det, din fader siger, Sam?" spurgte Pickwick med et smil.

"Mener, sir?" svarede Sam. "Å, jeg mener, han er et offer for giftesygen, som Blåskægs huskapellan sagde med en medlidende tåre, da han begravede ham."

Der var intet at svare på denne meget passende slutningsbemærkning, hvorfor Pickwick betalte regningen og fortsatte sin gang til Grays Inn. Men da de nåede dets ensomme lunde, var klokken over otte, og den uafbrudte strøm af herrer med smudsige ankelsko, fedtede, hvide hatte og rustfarvede klæder, som uafbrudt tog vejen mod de forskellige udgange, underrettede ham om, at de fleste kontorer var lukket for den dag.

Efter at være steget op ad et par trapper, fandt han sine forventninger stadfæstede. Perkers dør var lukket, og den dødsstilhed, som fulgte på hans gentagne spark på den, tilkendegav, at kontorfolkene havde trukket sig tilbage fra forretningerne for den aften.

"Det er ubehageligt, Sam," sagde Pickwick, "jeg vil meget gerne have talt med ham, og jeg ved, at jeg ikke får søvn i mine øjne i nat, når jeg ikke kan trøste mig ved den tanke at have betroet denne sag til en mand af faget."

"Der kommer en gammel kone op ad trappen, sir," svarede Sam Weller, "måske ved hun, hver vi kan finde nogen. Halløj, mutter, hvor er mr. Perkers folk?"

"Mr. Perkers folk," sagde en mager, usselt udseende gammel kone, der blev stående for at trække vejret, da hun var kommet op ad trappen, "de er gået, og jeg skal til at feje kontoret."

"Tjener De hos mr. Perker?" spurgte Sam Weller.

"Jeg er mr. Perkers vaskekone," sagde den gamle.

"Sam," sagde Pickwick halvt afsides til Sam, "det er mærkeligt, at man kalder de gamle koner her vaskekoner. Jeg gad vide, hvoraf det kommer?"

"Det er sagtens, fordi de have en så afgjort modbydelighed for at vaske noget, sir," svarede Sam Weller.

"Det skulle ikke undre mig," sagde Pickwick, idet han så på den gamle kone, hvis udseende såvel som tilstanden i kontoret, som hun imidlertid havde åbnet, vidnede om et rodfæstet fjendskab til brugen af sæbe og vand. "Ved De ikke, hvor jeg kan træffe mr. Perker, min gode kone?"

"Nej," svarede hun tvært, "han er taget på landet."

"Det er uheldigt," sagde Pickwick, "kan De da ikke sige mig, hvor hans fuldmægtig er?"

"Jo, det kunne jeg nok, men han ville ikke takke mig, hvis jeg sagde Dem det."

"Jeg har noget meget vigtigt at tale med ham om," sagde Pickwick.

"Kan det ikke blive til i morgen?" spurgte konen,

"Ikke ret godt," svarede Pickwick.

"Nå," sagde den gamle kone, "så er der vel ikke noget ondt i, at jeg siger Dem, hvor han er. Når De vil gå hen i *Skaden og Stubben* og spørge efter mr. Lowton, vil man vise Dem ind til ham, og han er mr. Perkers fuldmægtig."

Med den anvisning og den yderligere oplysning, at hotellet lå i en nærliggende gade, steg Pickwick sammen med Sam lykkelig og vel ned ad den skrøbelige trappe og drog ud for at finde *Skaden og Stubben*.

Da Pickwick trådte ind i gæstestuen, kom en aldrende kvinde frem bag en skærm og stillede sig foran ham.

"Er mr. Lowton her?" spurgte Pickwick.

"Ja han er, sir," svarede værtinden. "Hejda, Charley, vis denne herre ind til mr. Lowton."

"Denne herre kan ikke komme derind nu," sagde en sjusket opvarter, "for mr. Lowton synger en lystig vise og jager ham bestemt ud igen. Men han er straks færdig, sir."

Opvarteren havde næppe talt ud, før en enstemmig hamren på borde og klirren med glas meldte, at visen i samme øjeblik var blevet sluttet, hvorpå Pickwick, efter at have opfordret Sam til at trøste sig i gæstestuen, lod sig vise ind til Lowton.

Da der var blevet meldt: "En herre, der vil tale med Dem, sir," så en pluskæbet, ung mand, som sad for bordenden, med en vis forundring i den retning, hvorfra stemmen kom, og forundringen syntes ingenlunde at blive mindre, da hans øjne kom til at hvile på et individ, som han aldrig før havde set.

"Jeg beder undskylde, sir," sagde Pickwick, "det gør mig meget ondt at forstyrre de andre herrer, men mit ærinde er af største vigtighed, og hvis De vil tillade mig at opholde Dem fem minutter i denne ende af stuen, vil jeg være dem meget forbunden."

Den unge mand rejste sig, skød en stol hen til Pickwick i en mørk krog af stuen og hørte opmærksomt på hans beskrivelse af sine lidelser.

"Ja så!" sagde han, da Pickwick var færdig, "Dodson & Fogg – skrap praksis – udmærkede forretningsmænd er Dodson & Fogg, sir."

Pickwick indrømmede Dodson & Foggs skrappe praksis, hvorpå Lowton fortsatte:

"Perker er ikke i byen og kommer ikke tilbage før i slutningen af denne uge, men ønsker De stævningen imødegået, og vil De betro mig kopien, kan jeg varetage alt fornødent, til han kommer tilbage."

"Det var netop derfor, jeg kom," sagde Pickwick, idet han overrakte dokumentet. "Skulle der indtræffe noget særligt, kan De skrive mig til, poste restante, Ipswich."

"Så er den sag i orden," svarede Perkers fuldmægtig, og da han derpå så Pickwicks øjne vandre nysgerrigt hen mod bordet, tilføjede han: "Men vil De ikke blive sammen med os en halv times tid? Vi er et ypperligt selskab her i aften. Der er Samkins & Greens første fuldmægtig, og Smithers & Princes kontorist, og Pimkins & Thomas' bogholder – synger en ypperlig vise, gør han – og Jack Bamber og en hel del andre. De kommer vel sagtens fra landet? Har De ikke lyst til at blive hos os?"

Pickwick kunne ikke modstå en så fristende lejlighed til at studere den menneskelige natur. Han lod sig føre hen til bordet, hvor han fik en stol i nærheden af formanden og bestilte sig et glas af sin yndlingsdrik.

En dyb tavshed påfulgte, ganske imod Pickwicks forventning.

"De finder da vel ikke dette ubehageligt, sir?" sagde hans nabo til højre, en herre med en broget skjorte med brystknapper af mosaik og med cigar i munden.

"Ikke det mindste," svarede Pickwick, "jeg holder meget af det, skønt jeg ikke selv ryger."

"Da ville det gøre mig meget ondt, hvis jeg ikke gjorde det," tog en anden herre på den anden side af bordet til orde. "Tobak er det samme som kost og logi for mig."

Pickwick så på ham og fandt, at hvis tobakken havde været vask med for ham, ville det have været så meget des bedre.

Nu opstod der atter en pause. Pickwick var fremmed, han havde åbenbart lagt en dæmper på selskabet.

"Mr. Grundy vil glæde selskabet med en vise," sagde formanden,

"Nej, han vil ikke," sagde Grundy.

"Hvorfor ikke?" spurgte formanden.

"Fordi jeg ikke kan," svarede Grundy.

"Sig hellere, at De ikke vil," sagde formanden.

"Nå, så vil jeg ikke," svarede Grundy. Hans bestemte afslag på at glæde selskabet fremkaldte atter en pause.

"Vil da ingen gøre noget?" sagde formanden modfalden.

"Hvorfor gør De ikke selv noget, hr. formand?" sagde en ung mand med kindskæg. Han skelede og havde en åbenstående snavset skjortekrave.

"Fordi jeg kun kan én vise, som jeg allerede har sunget, og der er en mulkt af et glas rundt for at synge den samme vise to gange på én aften," svarede formanden.

Dette var der ingenting at sige til, og atter var der tavshed.

"Jeg har i aften, mine herrer," sagde Pickwick, i håb om at bringe et emne på bane, som hele selskabet kunne være med til at drøfte, "jeg har i aften været på et sted, som De sikkert alle kender meget godt, men hvor jeg ikke har været i flere år, og som jeg kun kender meget lidt til. Jeg mener Grays Inn, mine

herrer. Det er dog nogle underlige, små afkroge i en så stor by som London, disse gamle kollegier."

"For pokker," sagde formanden og hviskede til Pickwick, "De har der rørt ved noget, som i det mindste en af os gerne kunne tale stadig om. De får nok gamle Jack Bamber på gled. Man har aldrig hørt ham tale om andet end kollegierne, og han har boet alene i dem, til han er blevet halvt fjantet."

Det individ, som Lowton mente, var en lille, gul, højskuldret mand, hvis ansigt Pickwick ikke tidligere havde kunnet lægge mærke til, da han havde den vane at bøje sig forover. Men da den gamle mand vendte sit rynkede ansigt opad og fæstede sit klare, grå øje på ham med et skarpt, forskende blik, kunne han ikke andet end undre sig over, at disse mærkelige træk et øjeblik kunne være undgået hans opmærksomhed. Der hvilede stadig et barsk smil på hans ansigt; sin hage støttede han på en lang, tør hånd med negle af overordentlig længde, og når han lagde hovedet på den ene side og skuede skarpt ud under sine buskede, grå øjenbryn, var der en sælsom og vild, meget frastødende snedighed i hans skulen.

Dette var den skikkelse, som nu fo'r op og brød ud i en strøm af ord.

21

Hvori den gamle mand udbreder sig over sit yndlingsemne og fortæller en historie om en sær klient.

"Aha!" sagde den gamle mand, "hvem var det, der talte om kollegierne?"

"Det var mig," svarede Pickwick. "Jeg sagde, at det var nogle underlige, gamle afkroge."

"De!" sagde den gamle mand hånligt, "hvad kender De til de tider, da unge mennesker lukkede sig inde i de ensomme værelser og læste og læste den ene time, den ene nat efter den anden, indtil de var nær ved at gå fra forstanden over deres midnatsstudier, indtil de havde udtømt deres åndelige evner, indtil morgenlyset hverken bragte dem styrke eller sundhed, så at de bukkede under for det unaturlige offer, som deres ungdommelige kræfter bragte de tørre, gamle bøger? Og går vi nu længere tilbage i tiden, til en helt anden tid, hvad kender De så til svindsotens eller feberens ødelæggelse – de store resultater af "liv" og udsvævelser – som mennesker er blevet underkastet i de samme værelser? Hvor mange forgæves bønfaldende tror De, der har vendt sig modfaldne bort fra sagførernes kontorer for at søge et hvilested i Themsen eller et asyl i fængslet? Det er ingen almindelige huse, disse kollegier. Der gives ikke et felt i de gamle paneler, som, hvis det kunne huske og tale, ikke ville springe ud af væggen og fortælle sit rædselssagn – livets romantik. Så dagligdags de end nu kunne synes at være, siger jeg Dem dog, at de er nogle sælsomme, gamle bygninger, og jeg vil hellere høre mange sagn med

rædsomt klingende navne end et eneste af disse kamres sande historie."

Der var noget så påfaldende i den gamle mands pludselige kraft og i det emne, som havde vakt den, at Pickwick ikke var forberedt på at svare, og den gamle mand, som undertrykte sin heftighed og atter skulede, hvilket han ikke havde gjort under sin nervøse tale, sagde: "Iagttag dem i et andet lys, i deres mest dagligdags og mindst romantiske; hvilke smukke steder for en langsom tortur er de ikke da! Forestil Dem den trængende mand, der har brugt alt, hvad han ejede, bragt sig selv til tiggerstaven og tryglet hos sine venner for at komme ind i det fag, som aldrig vil skaffe ham en bid brød – forventningen – håbet – skuffelsen – frygten – elendigheden – fattigdommen – hans knuste forhåbninger og enden på hans løbebane – selvmordet måske eller snarere den lurvede drukkenbolt med hæleløse støvler! Har jeg ret, hvad?"

Og den gamle mand gned sig i hænderne og skulede ligesom henrykt over at have fundet et nyt synspunkt at se sit yndlingsemne fra.

Pickwick iagttog den gamle mand med stor nysgerrighed, og de andre smilede og hørte stiltiende til.

"Man snakker så meget om de tyske universiteter," sagde den gamle mand. "Å pyt! Vi har romantik nok herhjemme, uden at vi behøver at gå så meget som en halv mil efter den. Folk tænker bare aldrig på det."

"Jeg har i hvert tilfælde aldrig tænkt på det romantiske ved det her foreliggende emne," sagde Pickwick smilende.

"Nej, det har De naturligvis ikke," sagde den gamle, "således plejede en af mine venner at sige til mig, "Hvad er der vel i

grunden ved disse kollegier?" – "Det er nogle underlige, gamle steder," sagde jeg. – "Nej, slet ikke," sagde han. – "De er så ensomme," sagde jeg. – "Ikke det mindste," sagde han. En morgen døde han af apopleksi, ligesom han ville gå hen og åbne sin yderdør. Han faldt på hovedet ned i sin egen brevkasse, og der blev han liggende i atten måneder. Alle troede, at han var taget fra byen."

"Hvordan blev han da til sidst fundet?" spurgte Pickwick.

"Dekanerne besluttede at bryde døren op, da han ikke havde betalt husleje i to år. Det gjorde de så, låsen blev sprængt, og et meget støvet skelet i blå kjole, sorte knæbenklæder og silkestrømper faldt i armene på portneren, som havde åbnet døren. Det var sært, det, meget sært, ikke sandt?"

Og den lille mand lagde hovedet endnu mere på siden og gned sig ubeskrivelig fornøjet i hænderne.

"Jeg kender et andet tilfælde," sagde han, da hans fnisen holdt op. "Det fandt sted i Cliffords Inn. Beboeren af en kvistlejlighed – en slet person – lukkede sig inde i sit sovekammer og tog rottegift. Inspektøren troede, at han var løbet sin vej, åbnede døren og bekendtgjorde, at lejligheden var ledig. En anden kom, lejede den, forsynede den med bohave og flyttede derind. Men hvorledes det nu var eller ikke, så kunne han ikke sove, men var altid urolig og uhyggelig til mode. "Det er sært," sagde han, "jeg vil tage det andet værelse til sovekammer og dette til dagligstue." Han foretog da denne forandring og sov også meget godt om natten, men pludselig mærkede han, at han ikke kunne læse om aftenen. Han blev nervøs og ængstelig og måtte stadig pudse lysene og se sig om. "Jeg kan ikke fatte det," sagde han en aften, da han var kommet hjem fra teatret og sad og

drak et glas toddy med ryggen mod væggen for ikke at kunne bilde sig ind, at der var nogen bag ved ham, men i det samme faldt hans øjne på skabet, som altid havde været aflukket, og en gysen for igennem hele hans krop fra, hoved til fod. "Jeg har før mærket denne sælsomme fornemmelse," sagde han. "Jeg kan ikke bare mig for den tanke, at der må være noget galt ved dette skab." Han gjorde en kraftanstrengelse, samlede sit mod, knuste låsen med et par slag af ildrageren, åbnede døren, og der stod, ganske rigtigt, i en krog og stiv som en stok den forrige lejer med en lille flaske i hånden, og med en ansigtsfarve, der vidnede om en smertefuld død."

Da den lille mand tav, så han på sine forbavsede tilhøreres opmærksomme ansigter med et bittert glad smil.

"Den var ikke så gal, hvis den bare var sand," sagde manden med mosaikknapperne og tændte sig en ny cigar.

"Hvis!" udbrød den gamle mand med et ubeskrivelig hånligt blik. "Han vil sagtens," tilføjede han og henvendte sig til Lowton, "også sige, at min historie om den sære klient, vi havde, mens jeg var på advokatens kontor, heller ikke er sand – det skulle ikke undre mig!"

"Jeg skal ikke indlade mig på at sige det allermindste om den, eftersom jeg aldrig har hørt den historie," bemærkede ejeren af mosaikdekorationerne.

"Gid De ville fortælle os den," sagde Pickwick.

"Ja, gør det," sagde Lowton, "der er ingen andre end jeg, som har hørt den, og jeg har næsten glemt den igen."

Den gamle så sig rundt om og skulede om muligt endnu skrækkeligere, som om han triumferede over deres opmærksomhed. Derpå gned han sig om hagen med sin hånd,

så op imod loftet, som for at tænke sig om, og begyndte, som følger:

Fortællingen om den sære klient

"Det gør hverken fra eller til i denne sag, hvor eller hvorledes jeg er blevet kendt med denne korte historie. Hvis jeg ville fortælle den i den orden, hvori jeg fik den at vide, måtte jeg begynde midt i den og, når jeg var kommet til slutningen af den, gå tilbage til begyndelsen. Det er nok, når jeg siger, at nogle af tildragelserne er foregået lige for mine øjne; om de øvrige ved jeg, at de har tildraget sig, og der lever endnu folk, som kun alt for godt husker dem.

I High Street i Southwark tæt ved St. Georgekirken ligger det mindste af vore gældsfængsler, Marshalsea. Skønt det i den senere tid er blevet ganske forskelligt fra den sump af skam og urenlighed, som det engang var, er det i sin forbedrede tilstand dog kun en ringe fristelse for ødelanden eller trøst for den letsindige. Den domfældte forbryder har i Newgate en lige så god gård til at trække frisk luft og gøre sig bevægelse i, som den insolvente skyldner i Marshalsea fængslet.

Det er måske indbildning af mig, eller også kan jeg måske ikke adskille stedet fra de gamle minder, der knytter sig til det, men denne del af London kan jeg ikke udstå. Gaden er bred, butikkerne rummelige, larmen af forbikørende vogne, fodtrinene af en evindelig menneskestrøm, enhver lyd af det travle handelsrøre høres der fra morgen til aften, men de omkringliggende gader er dårlige og smalle; fattigdom og udsvævelser har hjemme i de sammenpakkede stræder; savn og ulykker er indespærrede i det snævre fængsel; et skummelt og

kedeligt udtryk synes at svæve over denne skueplads og give den et smudsigt og sygeligt præg.

For tyve år siden blev denne stenbro slidt af fodtrinene af en moder og et barn, som den ene dag efter den anden, lige så sikkert som morgenen kom, indfandt sig ved fængselsporten; ofte kom de efter en søvnløs og elendig nat, en hel time for tidligt, og da vendte den unge moder fromt om, førte barnet hen til den gamle bro og søgte, efter at have taget det op på sine arme for at vise det det blanke vand, som blev farvet af morgensolens lys og oplivet af alle de travle forberedelser til arbejde eller adspredelse, som i denne tidlige time viser sig på floden, at beskæftige dets tanker med de genstande, der viste sig for det. Men snart satte hun det fra sig igen og skjulte ansigtet i sit sjal for at give de tårer, der blændede hendes øjne, frit løb, for der var ingen interesse eller adspredelse synlig i sønnens magre og sygelige ansigt. Hans minder var kun få, men de var alle af én slags; de knyttede sig alle til hans forældres fattigdom og elendighed. Den ene time efter den anden havde han siddet på sin moders knæ og med barnlig medfølelse betragtet de tårer, der listede sig ned ad hendes kinder, og derpå var han krøbet sagte hen i en mørk krog og havde hulket sig i søvn. Livets bitre virkelighed med mange af dets værste savn – sult og tørst, kulde og nød – havde han kendt fra forstandens første morgengry, og skønt han var et barn, manglede han dog barnets lette sind, dets muntre latter og dets tindrende øjne.

Faderen og moderen så på dette og på hinanden med smertefulde tanker, som de ikke vovede at udtrykke i ord. Den sunde, kraftigt byggede mand, der kunne have udholdt så godt

som enhver legemlig anstrengelse, hentæredes af den strenge indespærring og usunde luft i et propfuldt fængsel; den fine og spinkle kvinde bukkede under for legemlig og åndelig sygdom; barnets unge hjerte var nær ved at briste.

Vinteren kom, og med den kolde og regnfulde uger. Den stakkels, unge kone var flyttet ind i en ussel lejlighed tæt ved sin mands fængsel, og skønt det var deres tiltagende fattigdom, som havde gjort denne forandring nødvendig, var hun dog nu lykkeligere, da hun var ham nærmere. I to måneder passede hun og hendes lille ledsager som sædvanlig på, når porten blev lukket op, men en dag blev hun for første gang borte. Næste morgen kom, og hun kom alene; barnet var dødt.

For dem, der lagde mærke til moderens forandrede udseende, var det klart, at døden snart ville gøre ende på hendes lidelser og prøvelser. Hendes mands medfanger ville ikke forstyrre ham i hans sorg og elendighed og overlod ham ene det lille værelse, som han tidligere havde beboet i selskab med to ulykkesbrødre. Hun delte dette med ham, og idet hun dvælede der uden smerter, men også uden håb, svandt hendes liv langsomt hen.

En aften var hun besvimet i sin mands arme, og han havde båret hende hen til det åbne vindue for atter at bringe hende til live ved hjælp af den friske luft, men idet månelyset faldt på hendes ansigt, viste det ham en forandring i hendes træk, som fik ham til at vakle som et hjælpeløst barn under byrden af hende.

"Sæt mig ned, George," sagde hun mat. Han gjorde det og skjulte, idet han satte sig ved siden af hende, sit ansigt med sine hænder og brast i gråd.

"Det er meget tungt at forlade dig, George," sagde hun, "men det er Guds vilje, og du må bære det for min skyld. Å, hvor jeg takker ham, fordi han har taget vor dreng til sig. Nu er han lykkelig og i himlen, men hvad skulle der være blevet af ham her uden hans moder?"

"Du må ikke dø, Mary, du må ikke dø," sagde manden og fo'r op. Han gik hurtigt frem og tilbage og slog sig for panden med sin knyttede hånd; derpå satte han sig ned igen ved siden af hende og tilføjede roligere, idet han tog hende i sine arme: "Fat mod, min søde pige, fat mod; du vil komme til kræfter igen!"

"Nej aldrig, George, aldrig," sagde den døende kone. "Lad dem lægge mig ved siden af min stakkels dreng, men lov mig, at du, hvis du nogen sinde skulle forlade dette skrækkelige sted og blive rig, vil lade os flytte til en eller anden stille kirkegård på landet, langt, langt borte, meget langt herfra, hvor vi kan hvile i fred. Kære George, lover du mig det?"

"Ja, ja," sagde manden og kastede sig lidenskabelig på knæ for hende. "Tal endnu en gang til mig, Mary; endnu et blik – kun ét –"

Han tav pludselig, for den arm, der havde omslynget hans hals, blev stiv og tung. Et dybt suk undslap den udtærede skikkelse foran ham; læberne rørte sig, og et smil spillede på ansigtet, men læberne var blege, og smilet blev til en stiv og spøgelsesagtig stirren. Han var alene i verden.

Den nat knælede den ulykkelige mand i sin usle boligs tavshed og ensomhed ved siden af sin kones lig og tog med en frygtelig ed Gud til vidne på, at han fra denne time indviede sig til at hævne hendes og sit barns død; fra nu af og til hans livs sidste øjeblik skulle alle hans kræfter være rettet mod dette ene

mål; hans hævn skulle blive langvarig og frygtelig; hans had skulle være uophørligt og uudsletteligt og forfølge dets genstand fra den ene ende af verden til den anden.

Det var nødvendigt, at hans kones lig ufortøvet blev ført bort fra fængslet. Han modtog budskabet om dette med fuldstændig ro og uden at gøre nogen indvending. Næsten alle beboerne af fængslet havde samlet sig for at se det blive bragt bort, og da enkemanden nærmede sig, veg de til side; han gik hastigt fremad og stillede sig alene i en lille tilgitret kælder tæt ved porten, hvorfra mængden med en instinktmæssig finfølelse havde trukket sig tilbage. Nogle mænd bar langsomt den plumpe ligkiste på deres skuldre. En dødsstilhed trængte gennem mængden og blev kun afbrudt af fruentimmernes lydelige veklager og af ligbærernes tunge fodtrin. De kom til det sted, hvor den forladte mand stod, og standsede. Han lagde sin hånd på kisten, ordnede mekanisk det klæde, den var tildækket med, og vinkede til dem, at de skulle gå videre. Slutterne tog hatten af, da kisten blev båret gennem porthvælvingen, og straks efter lukkede de svære portfløje sig efter den. Han stirrede stift på mængden og faldt tungt til jorden.

Skønt han i mange uger derefter blev bevogtet nat og dag under det vildeste feberraseri, forlod dog hverken bevidstheden om hans tab eller mindet om det løfte, han havde aflagt, ham et eneste øjeblik. Skuepladsen skiftede for hans øjne, det ene sted afløste det andet, og tildragelse fulgte på tildragelse med vanviddets hele hast, men de stod alle på en eller anden måde i forbindelse med hans sjæls store formål. Han sejlede hen over en grænseløs havflade med en rød himmel oven over, mens de oprørte vande skummede af raseri og kogte og sydede. Der var

et andet skib foran dem, som gyngede og arbejdede i den hylende storm; dets sejl flagrede i stumper fra masten, og dets dæk vrimlede af mennesker, der var surret fast til rælingen, som vældige bølger hvert øjeblik brød ind over og skyllede nogle dødsdømte skabninger ned i det frådende hav. Fremad gik det gennem de brølende vandmasser med en fart og en kraft, som intet kunne modstå, og idet de tørnede mod det forreste skibs spejl, knuste de det under deres køl. Fra den vældige vandhvirvel, som opstod omkring det synkende vrag, rejste der sig et skrig så lydeligt og skingrende – dødsskriget af hundrede druknende stakler, der blev til et eneste vildt hyl – at det langt overdøvede elementernes stridsråb og genlød og genlød, indtil det syntes at gennemtrænge himlen, luften og oceanet. Men hvad var det – hvad var det for et gammelt gråhoved, som hævede sig op over vandets overflade og med dødsangst i blikket og råb om hjælp kæmpede med bølgerne? Et blik, og han sprang over bord og svømmede med kraftige tag hen mod det. Han nærmede sig det, han var tæt ved det. Det var *hans* træk. Den gamle mand så ham komme og søgte forgæves at undgå ham. Men han greb fat i ham og trak ham ned under vandet, ned, ned med ham, halvhundrede favne dybt; hans modstand blev svagere og svagere, indtil den ganske ophørte. Han var død, han havde dræbt ham og havde holdt sin ed.

Alene og med bare fødder vandrede han hen over en mægtig ørkens glødende sand. Sandet kvalte og blændede ham, dets fine korn trængte ind i selve porerne i hans hud og pinte ham, så at han var nær ved at blive vanvittig. Gigantiske masser af det samme stof, der førtes frem af blæsten og blev ophedet af den brændende sol, vandrede i det fjerne som flammende ildstøtter.

Ben af mennesker, som var omkommet i den øde ørken, lå spredt for hans fødder. Et frygteligt lys faldt på alle omgivelser, og så langt øjet kunne nå, var der kun skrækkelige og afskyelige ting. Idet han forgæves prøvede på at udstøde et forfærdelsesskrig med sin tunge, der klæbede til ganen, styrtede han vanvittig fremad. Med overnaturlige kræfter vadede han gennem sandet, indtil han, udmattet af anstrengelse og tørst, sank bevidstløs til jorden. Hvad var det for en duftende kølighed, som atter kaldte ham til live, hvad var dette for en brusende lyd? Vand! Det var virkelig en kilde, og den klare, friske strøm rislede ved hans fødder. Han drak dybt af den, kastede sig med sine værkende lemmer på bredden og sank hen i en sød henrykkelse. Lyden af fodtrin, der nærmede sig, vakte ham. En gammel, gråhåret mand vaklede frem for at slukke sin brændende tørst. Det var atter *ham*. Han slog sine arme om den gamle mand og holdt ham tilbage. Manden kæmpede i vældige krampetrækninger og skreg på vand – kun én dråbe vand for at frelse sit liv. Men han holdt fast på den gamle mand og iagttog med grådigt blik hans dødskamp, og da hans livløse hoved sank ned på hans bryst, sparkede han liget fra sig med foden.

Da feberen forlod ham, og bevidstheden vendte tilbage, vågnede han og fandt, at han var rig og fri, og hørte, at den fader, som ville have ladet ham dø i fængsel – *ville!* som *havde* ladet dem, der var ham mere dyrebare end hans eget liv, dø af mangel og den sygdom i hjertet, som lægemidler ikke kunne helbrede – var blevet fundet død på sit edderdunsleje. Han ville have haft hjerte til at gøre sin søn til tigger, men, stolt endog af sin sundhed og kraft, havde han udsat det sidste skridt, til det

var for sent, og kunne nu i den anden verden skære tænder ved tanken om den rigdom, hans forsømmelighed havde efterladt. Sønnen vågnede til dette og til mere; for at mindes det forsæt, han levede for, og for at huske, at hans fjende var hans hustrus egen fader – den mand, der havde kastet ham i fængsel og som, da hans kone og hans barn knælende havde tigget om nåde, havde jaget dem bort fra sin dør. Å, hvor han forbandede den svaghed, som hindrede ham i at stå op og virke for sin hævn!

Fra sin elendigheds skueplads lod han sig bringe til et roligt opholdssted ved kysten – ikke i håb om at tilbagevinde sin sindsro eller tilfredshed, for de var flygtet for stedse, men for at styrke sine svækkede kræfter og gruble over sit yndlingsemne. Og her banede en ond ånd ham vej til den første, skrækkelige hævn.

Det var sommertid, og fordybet i sine skumle tanker plejede han tidligt om aftenen at forlade sin ensomme bolig og vandre hen ad en smal sti under klipperne til et vildt og ensomt sted, der havde tiltalt ham, og der satte han sig på et klippestykke, skjulte ansigtet i sine hænder og kunne blive siddende således i flere timer, undertiden indtil det var blevet helt nat, og de lange skygger af de truende klipper over hans hoved kastede et tykt, sort mørke over alle omgivelserne.

Mens han en aften sad der på sin plads og nu og da så op, enten for at iagttage en måges flugt eller for med øjet at følge den herlige, rosenrøde stribe, der begyndte midt ude på oceanet og syntes at nå lige til dets rand der, hvor solen var ved at gå ned, blev stedets dybe stilhed afbrudt af et lydeligt råb om hjælp, og mens han lyttede, uvis om han havde hørt rigtigt,

gentoges råbet med endnu større heftighed end før, så at han fo'r op og ilede hen i den retning, hvorfra det kom.

Sagen var straks indlysende; på kysten lå nogle klædningsstykker, et menneskeligt hoved var netop synligt et lille stykke fra land, og en gammel mand, som vred sine hænder af fortvivlelse, løb frem og tilbage og råbte om hjælp; skrantningen, som nu tilstrækkeligt havde genvundet sine kræfter, kastede frakken og ilede ned mod havet for at springe ud og slæbe den druknende i land.

"Skynd Dem, sir, for Guds skyld; hjælp i Himlens navn! Det er min søn, min eneste søn," sagde den gamle mand fortvivlet, idet han gik ham i møde. "Min eneste søn, og han er ved at dø for sin faders øjne."

Ved det første ord, den gamle talte, standsede den fremmede og blev stående ubevægelig med korslagte arme.

"Store Gud!" udbrød oldingen og for tilbage – "Heyling!"

Den fremmede smilede, men tav.

"Heyling!" råbte oldingen vildt, "min kære søn, se, se!"

Og den ulykkelige fader snappede efter vejret og pegede på det sted, hvor den unge mand kæmpede med døden.

"Hør!" sagde den gamle mand, "han råber endnu en gang. Han lever endnu. Frels ham, Heyling, frels ham!"

Den fremmede smilede atter og blev stående ubevægelig som en billedstøtte.

"Jeg har forurettet Dem," skreg oldingen, idet han faldt på knæ og slog hænderne sammen. "Hævn Dem; tag alt, hvad jeg ejer, tag mit liv; kast mig i vandet, og hvis nogen kan undertrykke dødskampen, vil jeg dø uden at røre hånd eller fod.

Gør det, Heyling, gør det, men frels min søn; han er for ung til at dø!"

"Hør mig," sagde den fremmede og greb oldingen hårdt om håndleddet, "jeg vil have liv for liv, og her er *ét*. Mit barn døde for sin faders øjne en langt mere kvalfuld og pinligere død end den, denne unge bagvasker af sin søsters dyd nu går i møde, mens jeg taler. De lo – lo Deres datter i ansigtet, hvor døden allerede havde sat sit mærke, lo ad vore lidelser den gang. Hvad synes De nu om dem? Se der, se der!"

Mens den fremmede talte, pegede han ud mod havet. Et svagt råb døde hen på dets overflade, den døendes sidste, mægtige kamp satte de krusede vover i røre i nogle få sekunder, og det sted, hvor han var sunket ned i sin tidlige grav, kunne ikke længere skelnes fra vandet, som omgav det.

Tre år derefter steg en herre ud af sin egen vogn hos en sagfører i London, der den gang var velkendt for punktlighed i sine forretninger, og udbad sig en samtale med ham under fire øjne i en vigtig sag. Skønt han åbenbart endnu var i sine bedste år, var hans ansigt dog blegt, udtæret og indfaldent, og der krævedes ikke forretningsmandens skarpe blik til ved første øjekast at se, at sygdom eller lidelser mere end tidens hånd havde frembragt en forandring i hans udvortes.

"Jeg vil bede Dem om at overtage en sag for mig," sagde den fremmede.

Sagføreren bukkede ærbødigt og kastede et blik på en stor pakke, som den fremmede holdt i hånden. Denne lagde mærke til øjekastet og fortsatte:

"Det er ingen almindelig sag, og disse papirer er heller ikke kommet mig i hænde uden megen møje og store omkostninger."

Sagføreren kastede et endnu mere nysgerrigt blik på pakken, hvorpå hans gæst løste båndet om den og viste ham en mængde forskrivninger og nogle skøder og andre dokumenter.

"På disse papirer," sagde klienten, "har den mand, med hvis navn de er forsynede, for nogle år siden, som De vil se, rejst store pengesummer. Det var en stiltiende overenskomst imellem ham og de mænd, i hvis hænder dokumenterne oprindelig kom, og som jeg efterhånden har købt dem af for det tre- og firedobbelte af de pålydende summer, at disse lån skulle fornys, inden en vis, bestemt frist var udløbet. Men en sådan overenskomst er intetsteds udtrykkeligt omtalt. Han har i den sidste tid lidt mange tab, og hvis han på én gang skulle betale disse forskrivninger, ville han være ødelagt."

"Den hele sum er flere tusinde pund," sagde sagføreren, idet han gennemgik papirerne.

"Ja," sagde klienten.

"Hvad skal vi da gøre?" spurgte forretningsmanden.

"Gøre?" gentog klienten med pludselig heftighed. "Sætte alle lovens maskiner i gang, bruge ethvert kneb, som sindrighed kan udtænke og lumpenhed udføre; slette midler og gode; lovens fulde strenghed i forbindelse med al dens skarpsindigste tjeneres snedighed. Jeg vil, at han skal dø en langsom, pinefuld død. Ødelæg ham; gør eksekution i hans ejendomme og sælg dem, driv ham fra hus og hjem, og lad ham som en tigger på hans gamle dage gå i fængsel og dø der."

"Men omkostningerne ved alt dette," sagde sagføreren, da han var kommet over den første forundring, "når skyldneren kun er en stråmand, hvem skal så betale omkostningerne?"

"Nævn en hvilken som helst sum," sagde den fremmede, hvis hånd rystede så stærkt, at han næppe kunne holde den pen, han havde grebet, "og den er Deres, vær ikke bange for at nævne den, menneske. Jeg vil ikke finde den for høj, når De kun opfylder mit ønske."

Sagføreren nævnede på må og få en betydelig sum som det forskud, han måtte have for at sikre sig mod muligheden af et tab, skønt snarere for at få at vide, hvor vidt hans klient i virkeligheden var tilbøjelig til at gå, end i nogen tanke om, at han ville opfylde forlangendet. Den fremmede skrev en anvisning på sin bankier for den hele sum og forlod ham.

Anvisningen blev rigtig udbetalt, og sagføreren, som så, at han trygt kunne stole på sin sælsomme klient, skred nu for alvor til værket. I over to år kunne nu Heyling sidde hele dagen i kontoret og gennemgå retspapirerne, mens de hobede sig, og med glædestrålende øjne læse alle de indsigelser, alle de bønner om en smule udsættelse, alle de forestillinger om den visse undergang, modparten ville blive styrtet i, som strømmede ind, mens det ene søgsmål blev anlagt efter det andet. På enhver bøn om en kort overbærenhed var der kun ét svar: Pengene måtte betales. Jorde, huse, bohave, alt blev genstand for de mange eksekutionsforretninger, som blev foretaget, og den gamle mand selv ville være blevet indemuret i et fængsel, hvis han ikke havde narret retsbetjentenes årvågenhed og var flygtet.

Det var så langt fra, at Heylings uforsonlige had blev mættet ved hans sejrrige forfølgelse; det blev tværtimod forøget hundrede gange ved den ødelæggelse, han anrettede. Da han fik den gamle mands flugt at vide, blev hans raseri grænseløst. Han skar tænder af forbitrelse, rev hårene af sit hoved og overøste de mænd, arrestordren var blevet overgivet til, med de gyseligste forbandelser. Han blev kun nogenlunde rolig ved gentagne forsikringer om, at man nok skulle finde flygtningen. Agenter blev udsendt på alle kanter for at opsøge ham; enhver tænkelig list blev brugt for at opdage hans skjul, men alt var frugtesløst. Et halvt år gik, og han var endnu ikke fundet.

Omsider indfandt Heyling, som man ikke havde set noget til i flere uger, sig en aften sent i sin sagførers private bolig og lod ham vide, at en herre ønskede straks at tale med ham. Førend sagføreren, som havde genkendt hans stemme, kunne befale tjeneren at føre ham ind, styrtede han op ad trappen og trådte ind i stuen, bleg og åndeløs. Efter at have lukket døren for ikke at blive hørt sank han ned på en stol og sagde med dæmpet stemme:

"Tys! Endelig har jeg fundet ham."

"Nå!" sagde sagføreren, "det var godt gjort!"

"Han holder sig skjult i et usselt hul i Camden Town," sagde Heyling, "det var måske lige så godt, at vi tabte ham af syne, for han har levet alene der i den usleste elendighed hele tiden og er fattig, meget fattig."

"Meget vel," sagde sagføreren. "De vil naturligvis lade ham anholde i morgen?"

"Ja," svarede Heyling. "Nej! I overmorgen. De undrer Dem over, at jeg vil udsætte det," tilføjede han med et uhyggeligt

smil, "men jeg havde nær glemt noget. I overmorgen er det en mærkedag i hans liv, og så skal det ske."

"Meget vel," sagde sagføreren. "Vil De skrive instruksen til betjenten?"

"Nej, lad ham møde mig her klokken otte om aftenen, så skal jeg selv følge med ham."

De mødtes den bestemte aften, tog en droske og lod kusken holde på det hjørne af den gamle Pancras Street, hvor sognets fattighus ligger. Da de steg ud der, var det ganske mørkt, og efter at være gået langs med muren gik de ind i et lille stræde, som var meget øde og ikke var omgivet af meget andet end marker og grøfter.

Efter at have trukket den rejsehue, han havde på, halvt ned over ansigtet, standsede Heyling uden for det dårligste hus i strædet og bankede sagte på døren. Den blev straks åbnet af en kvinde, som nejede til tegn på, at hun kendte ham, og efter at Heyling havde hvisket til betjenten, at han skulle blive nede, listede han sig op ad trappen, åbnede døren til værelset til gaden og gik ind.

Genstanden for hans søgen og uforsonlige had, nu en affældig, gammel mand, sad ved et umalet fyrretræsbord, hvorpå der stod et usselt lys. Han fo'r sammen, da den fremmede trådte ind, og rejste sig møjsommeligt.

"Hvad er der, hvad er der?" sagde den gamle mand, "hvilken ny ulykke er dette? Hvad vil De her?"

"Tale et ord med *Dem,*" sagde Heyling. Idet han talte, satte han sig ved den anden ende af bordet, kastede hue og kappe fra sig og viste sit ansigt.

Den gamle mand syntes øjeblikkelig at blive målløs. Han sank bagover, slog hænderne sammen og stirrede på ham med en blanding af frygt og afsky.

"I dag for seks år siden," sagde Heyling, "krævede jeg det liv, du skyldte mig for mit barns. Ved din datters livløse skikkelse, gamle mand, svor jeg at leve et hævnens liv. Intet øjeblik er jeg veget fra mit forsæt; men var jeg det, ville en eneste tanke om hendes blide, lidende blik, mens hun hentæredes, eller om vort uskyldige barns udhungrede ansigt have styrket mig til min opgave. Min første gengældelse husker du nok; dette er min sidste."

Oldingen gøs, og hans hænder sank kraftløse ned ved hans side.

"I morgen forlader jeg England," sagde Heyling efter et øjebliks ophold. "I aften overgiver jeg dig til den levende død, du indviede hende til – et håbløst fængsel –"

Han så den gamle mand ind i ansigtet og tav. Han holdt lyset hen til det, satte det fra sig og gik ud af stuen.

"De gør bedst i at se til den gamle mand," sagde han til konen, idet han åbnede døren og vinkede ad betjenten, at han skulle følge med ud på gaden, "jeg tror, han er syg!"

Konen lukkede døren, skyndte sig ovenpå og fandt ham livløs. Han var død af et slagtilfælde.

Under en simpel ligsten på en af de fredeligste og mest afsides kirkegårde i Kent, hvor vilde blomster blander sig med græsset, og det bløde landskab danner det smukkeste sted i Englands have, hviler den unge moder og hendes søde barn. Men faderen hviler ikke ved deres side, og heller aldrig fandt

sagføreren siden den aften nogen tråd til sin sære klients senere historie."

Da den gamle mand havde endt sin fortælling, gik han hen til en knage i en krog, hvor han tog hat og frakke, tog dem på med største sindighed og gik langsomt sin vej uden at sige et eneste ord mere. Da herren med mosaikknapperne var faldet i søvn, og flertallet af selskabet var stærkt optaget af den humoristiske bedrift at dryppe smeltet lysetælle i hans grog, slap Pickwick ubemærket bort og vandrede sammen med Sam ud gennem *Skaden og Stubbens* portal.

22

Pickwick rejser til Ipswich og oplever et romantisk eventyr med en midaldrende dame med gule krøllepapirer.

"Er det din herres rejsegods, Sammy?" spurgte Weller senior sin kærlige søn, da denne trådte ind i gården i *Tyren* i Whitechapel med en rejsetaske og en lille vadsæk.

"Du kunne have gættet mere forkert end som så, gamle," svarede den yngre Weller, idet han satte sin byrde fra sig i gården og sig selv oven på den. "Herren vil selv straks være her."

"Han drosker sagtens hertil?" sagde faderen.

"Ja, han får sig ½ mils fart for otte pence," svarede sønnen. "Hvorledes har ste'mor det i dag?"

"Dårlig, Sammy, dårlig," svarede den ældre Weller med majestætisk alvor. "Hun er for nylig gået ind mellem metodisterne og er umådelig from, det er nu vist nok. Hun er alt for god til mig, Sammy; jeg føler, at jeg ikke fortjener hende."

"Så?" sagde Sam, "det er meget beskedent af dig."

"Ja meget," svarede hans fader med et suk. "Hun har fået fat på en opfindelse, hvorved voksne mennesker kan blive født på ny – genfødelse, tror jeg, de kalder den. Jeg kunne have stor lyst til at se din ste'mor blive født på ny. Så ville jeg sætte hende i kost hos en amme."

"Hvad tror du, kvindfolkene fandt på forleden dag?" fortsatte han efter et kort ophold, under hvilket han flere gange bankede sig betydningsfuldt på næsen.

"Ved ikke," svarede Sam, "hvad var det?"

"De gik hen og lavede en stor tevandsslabberads for en fyr, som de kalder deres hyrde," sagde Weller senior. "Ligesom jeg står og glor på billederne i butikken tæt ved vores, får jeg øje på en lille plakat midt imellem dem: "Billetten en halv krone. Man henvender sig til komiteens sekretær, mrs. Weller", og da jeg kommer ind, så sidder komiteen i vor bagstue. Fjorten kvindfolk! Gid du kunne have hørt dem, Sammy! Der sad de da og vedtog beslutninger og bevilgede penge og gjorde alle sådanne slags hundekunster. Nå, dels plagede din ste'mor mig for, at jeg skulle gå med, og dels var jeg selv nysgerrig efter at se, hvad det ville blive til, og så skrev jeg mig da for en billet, og i fredags aftes klokken seks pyntede jeg mig, det bedste jeg kunne, og fulgtes ud med mutter. Vi kom op på en første sal, hvor der stod tekopper til tredive personer, og en hel flok kvindfolk begyndte at hviske til hinanden og glo på mig, som om de aldrig før havde set en noget svær herre på otte og halvtreds. Imidlertid hører vi, at der bliver mudder nedenunder, og en langbenet pjalt med en rød næse og et hvidt halstørklæde kommer farende op og synger ud: "Nu kommer hyrden til sin trofaste hjord", og ind kommer en tyk fatter i sorte klæder og med et stort, hvidt ansigt og smiler uafladelig. Og nu begyndte det da. "Fredskysset," siger hyrden, og dermed kyssede han alle kvindfolkene rundt, og da han var færdig, begyndte manden med den røde næse. Mens jeg nu stod og spekulerede på, om jeg ikke også kunne begynde – især da der sad et virkelig overmåde kønt fruentimmer ved siden af mig – så kom tevandet ind og med det din ste'mor, der havde været nede og koge tevandet. Og nu gik det løs af alle livsens kræfter. Sådan en dejlig salme, mens teen blev brygget, og sådan som

der blev bedt til bords og spist og drukket. Gid du kunne have set hyrden tage til sig af skinken og brødet, Sammy, jeg har aldrig set mage til karl til at spise og drikke, nej aldrig! Ikke for det, den rødnæsede karl var heller ikke den mands søn, jeg ville tage på fo'r efter akkord, men han var dog ingenting imod hyrden. Nå, da tevandsdrikningen var forbi, sang de en salme til, og så begyndte hyrden at præke og gjorde det såmænd overmåde godt, når man husker på, hvor tungt skinken må have ligget ham i maven. Men på en gang holder han pludselig op og brøler: "Hvor er synderen, hvor er den usle synder?" hvorpå alle kvindfolkene gav sig til at glo på mig og begyndte at stønne, som om de skulle til at dø. Jeg syntes jo rigtignok, at det var noget løjerligt noget, men jeg sagde dog ingenting. Men straks efter strammede han linerne igen, så vist på mig og sagde: "Hvor er synderen, hvor er den usle synder?" og så gav kvindfolkene sig til at stønne igen ti gange værre end før. Det blev jeg nu noget gal i parykken over og gik et par skridt frem og sagde: "Hvor, gode ven," sagde jeg, "var det kanskesens mig, De mente med den tale?" Men i stedet for at bede mig om forladelse, således som enhver anden ville have gjort, blev han kun endnu grovere og skældte mig ud for et kar, et forbitrelsens kar og alt sådan noget. Derover kom mit blod da rigtig i kog, og så gav jeg ham først et par stykker til ham selv og så et par stykker til fyren med den røde næse, og så gik jeg min vej. Gid du kunne have hørt kvindfolkene skråle, Sammy, da de samlede hyrden op under bordet. – Halløj, der kommer din herre lyslevende."

Idet Weller senior sagde disse ord, steg Pickwick ud af en droske og gik ind i gården.

"Smuk morgen, sir," sagde Weller senior.

"En dejlig morgen," svarede Pickwick.

"Ja dejlig," gentog en rødhåret mand med en nyfigen næse og blå briller, som havde pakket sig ud af en droske i samme øjeblik som Pickwick. "Vil De til Ipswich, sir?"

"Ja, jeg vil," svarede Pickwick.

"Mærkeligt træf; det vil jeg med."

Pickwick bukkede.

"Kører De udenpå?" spurgte den rødhårede mand.

Pickwick bukkede atter.

"Det kan man kalde mærkværdigt – jeg kører også udenpå," sagde manden, "vi skal åbenbart følges ad."

Og den rødhårede mand, der så vigtig ud, havde en spids næse og talte meget hemmelighedsfuldt, mens han havde den fugleagtige vane at gøre et kast med hovedet, hver gang han sagde noget, smilede, som om han havde gjort en af de sælsomste opdagelser, der er faldet i den menneskelige visdoms lod.

"Jeg glæder mig allerede forud til Deres selskab," sagde Pickwick.

"Ja," sagde den fremmede, "det er godt for os begge, ikke sandt? Selskab, ser De – selskab er – er – noget ganske andet end ensomhed – ikke sandt?"

"Det kan ingen nægte," sagde Sam, idet han blandede sig i samtalen med et forekommende smil. "Det er, hvad jeg kalder en selvfølgelig sag, som hunderakkeren sagde, da stuepigen lod ham høre, at han ikke var en gentleman."

"Ja så!" sagde den rødhårede mand, idet han med et hovmodigt blik mønstrede Sam Weller fra øverst til nederst. "Er

det en ven af Dem, sir?"

"Ikke lige en ven," svarede Pickwick med dæmpet stemme. "Det er min tjener, men jeg tillader ham at tage sig adskillige friheder, for mellem os sagt, smigrer jeg mig med, at han er en original, og jeg er ikke lidt stolt af ham."

"Ja så, det, ser De, er en smagssag. Jeg holder nu ikke af originaler; jeg kan ikke lide dem; jeg indser ikke deres nødvendighed. Deres navn, sir?"

"Her er mit kort," svarede Pickwick, som morede sig meget over det pludselige i spørgsmålet og den fremmedes påfaldende væsen.

"Ja så," sagde manden, idet han lagde kortet i sin lommebog, "Pickwick, meget godt! Jeg vil gerne vide en mands navn, det sparer en hel del ulejlighed. Der er mit kort, sir. Magnus, som De vil se, Magnus er mit navn. Et ganske godt navn, skulle jeg mene."

"Ja, meget godt navn!" sagde Pickwick, som ikke kunne undertrykke et smil.

"Ja, det skulle jeg mene," fortsatte mr. Magnus. "Og der er også et godt fornavn til det. Tillad mig, ifald De vil holde kortet lidt skråt, således, så falder lyset på det i den rigtige retning. Der er det – Peter Magnus – lyder godt, synes jeg?"

"Meget godt," sagde Pickwick.

"Mærkelig omstændighed ved disse forbogstaver," sagde Magnus. "De vil bemærke – P.M. – post meridiem. I hastige billetter til gode venner underskriver jeg mig undertiden "Eftermiddag". Det morer dem meget."

"Det er også meget morsomt," sagde Pickwick, der ligefrem misundte mr. Magnus' venner deres nøjsomhed med hensyn til

morsomheder.

"Nu kører diligencen, mine herrer," sagde staldmesteren, "værs'go at stige op."

"Er alt mit tøj kommet med?" spurgte Magnus,

"Det er i orden, sir."

"Er den røde vadsæk med?"

"Alt i orden, sir."

"Og den stribede vadsæk?"

"Foran, sir."

"Og papirspakken?"

"Under bukken, sir."

"Og hattefutteralet?"

"Det er alt sammen med."

"Vil De nu ikke sætte Dem op?" sagde Pickwick.

"Undskyld," svarede Magnus og blev stående på hjulet. "I denne uvishedstilstand kan jeg ikke sætte mig op. Dette menneskes væsen overbeviser mig om, at hattefutteralet *ikke* er med."

Trods alle staldmesterens højtidelige forsikringer måtte hattefutteralet hentes op fra bunden af pakrummet for at overbevise ham om, at det var blevet pakket ned, og efter at han havde beroliget sig i denne henseende, følte han en højtidelig anelse om, først, at den røde vadsæk var blevet forlagt, og dernæst, at den stribede vadsæk var blevet stjålet, og endelig, at papirspakken var gået op. Da han omsider med egne øjne havde overbevist sig om, at alle disse formodninger var ubegrundede, samtykkede han i at sætte sig op på diligencen, idet han bemærkede, at han nu, da enhver sten var faldet fra hans hjerte, følte sig fuldstændig veltilfreds og glad.

"De er nok ængstelig af Dem, ikke sandt, sir?" spurgte Weller senior og skelede til den fremmede, idet han selv satte sig op.

"Ja, det er jeg altid med hensyn til disse småting," sagde den fremmede, "men nu er alt godt, meget godt."

"Nå, det var jo dejligt," sagde Weller. "Hjælp din herre op på bukken, Sammy. Det andet ben, sir, det er rigtigt. Hid med Deres hånd! Op med Dem! De var lettere, da De var dreng."

"Det var jeg rigtignok, mr. Weller," sagde den åndeløse Pickwick godmodigt, idet han satte sig ved siden af ham.

"Spring du op foran, Sammy," sagde Weller. "Nå, William, træk Dem nu kun ud. Tag Dem i agt for porten. "Duk Dem," som bademesteren siger. Så, William, lad så gå."

Og af sted gik diligencen.

"Ikke nogen behagelig omegn, sir," sagde Sam med den berøring af hatten, som han altid gjorde som indledning til en samtale med sin herre.

"Nej vist så, Sam," svarede Pickwick, idet han betragtede den af mennesker myldrende, smudsige gade, de kørte igennem.

"Det er en meget mærkelig omstændighed, sir," sagde Sam, "at fattigdom og østers altid følges ad."

"Jeg forstår dig ikke, Sam," sagde Pickwick.

"Jo jeg mener, sir," sagde Sam, "at jo fattigere et sted er, des større efterspørgsel synes der at være efter østers. Se en gang her, sir. Her er en østerskælder for hvert halve dusin huse – gaden er ordentlig foret med dem. Man skulle minsæl tro, at når en mand er rigtig fattig, farer han ud af huset og spiser østers af bare fortvivlelse."

"Det gør han også," sagde Weller senior, "og det samme er tilfældet med røget laks."

"Det er to højst mærkelige kendsgerninger, som aldrig før er faldet mig ind," sagde Pickwick. "På det første sted vi holder, vil jeg notere mig dem."

Imidlertid herskede nu i længere tid en dyb tavshed, indtil Weller pludselig vendte sig om mod Pickwick og sagde:

"Det er dog et sært liv, som en sådan bommert fører."

"Hvad for en?" sagde Pickwick.

"En bommert."

"Hvad mener De med en bommert?" spurgte Peter Magnus.

"Den gamle mener en bommand," bemærkede Sam.

"Nå, nu fatter jeg det," sagde Pickwick. "Ja, et meget underligt, meget ubehageligt liv."

"De er alle sammen folk, som har haft modgang i livet," sagde Weller senior.

"Så?" sagde Pickwick,

"Ja, og derfor trækker de sig tilbage fra verden og lukker sig inde i bomhuse, dels for at være alene og dels for at hævne sig på menneskene ved at kræve bompenge."

"Nej virkelig," sagde Pickwick, "det har jeg aldrig hørt før."

"Da er det både vist og sandt, sir," sagde Weller sen., "hvis de var fine folk, ville man kalde dem menneskehadere, men nu kaldes de kun bommerter."

Med sådanne samtaler, der havde den uvurderlige fordel at forene det nyttige med det behagelige, forkortede den ældre Weller den største del af dagen rejsens ensformighed. Emne til samtale fattedes aldrig, for selv når der indtrådte en pause i hans snaksomhed, opvejedes denne rigeligt af Peter Magnus' bestræbelser efter at gøre sig fortrolig med sine rejsefællers levnedsløb og den ængstelse, han lagde for dagen, hver gang

man gjorde holdt, med hensyn til de to vadsække, hattefutteralet og papirspakken.

I hovedgaden i Ipswich ligger en under navnet *Den store, hvide Hest* vidt og bredt kendt gæstgivergård, der bliver end mere iøjnefaldende ved, at der oven over hoveddøren står en stenbilledstøtte af et eller andet glubende dyr med flyvende manke og hale, som har en fjern lighed med en kulret vognmandsrallike. *Den store, hvide Hest* er berømt i omegnen af samme grund som en præmiestud, – et uformeligt svin eller en i en provinsavis udbasuneret kålrabi – nemlig for sin uhyre størrelse. Aldrig har sådanne labyrinter af gange uden tæpper, sådanne grupper af mugne, slet oplyste værelser, sådanne masser af små huler til at sove eller spise i været bragt under noget tag som de, der er samlet inden for *Den store, hvide hest*s fire vægge.

Uden for dette uhyre af en gæstgivergårds dør var det, at London diligencen holdt til samme klokkeslæt hver aften, og det var fra den samme London diligence, at Pickwick, Sam Weller og Peter Magnus steg ned denne aften.

"Tager De ind her, sir?" spurgte Peter Magnus, da den stribede vadsæk og den røde vadsæk og papirspakken og hattefutteralet var blevet lagte til side i gangen. "Tager De ind her, sir?"

"Ja jeg gør," svarede Pickwick.

"Nej, vil man se," sagde Peter Magnus, "jeg har dog aldrig kendt mage til mærkelige sammentræf. Jeg tager jo også ind her; jeg håber, at vi spiser sammen?"

"Med fornøjelse," svarede Pickwick. "Jeg er ikke ganske vis på, om ikke nogle af mine venner er her. Er der ikke en herre ved

navn Tupman her, opvarter?"

En fø'r mand med en fjorten dage gammel serviet under armen og et par jævnaldrende strømper på benene holdt langsomt op med at stirre ud på gaden, da dette spørgsmål forelagdes ham af Pickwick, og efter omhyggeligt at have inspiceret denne herres ydre lige fra hans hattepuld til den nederste knap i hans gamacher, svarede han eftertrykkeligt:

"Nej."

"Heller ikke en herre ved navn Snodgrass?"

"Nej."

"Eller Winkle?"

"Nej."

"Mine venner er ikke kommet, sir," sagde Pickwick, "altså spiser vi alene. Giv os et privat værelse, opvarter."

Den føre opvarter nedlod sig til at befale karlen at bringe herrernes rejsegods ind og gik foran dem ned ad en lang, mørk gang og førte dem ind i et stort, slet møbleret værelse med en smudsig kamin, hvori et ganske lille bål gjorde et afmægtigt forsøg på at blusse, men var nær ved at bukke under for stedets nedtrykkende indflydelse. Efter en times forløb blev der sat en bid fisk og et stykke beefsteak frem for de rejsende, og da maden var taget af bordet, skød Pickwick og Peter Magnus deres stole hen til kaminen, hvor de, efter at have bestilt en flaske af den mindst ringe portvin til den højst mulige pris til bedste for huset, drak toddy til bedste for dem selv. Peter Magnus var af naturen meget meddelsom, og toddyen virkede med vidunderlig kraft på de dybeste hemmeligheder i hans bryst, så at de kom for lyset. Efter diverse fortællinger om sig selv, sin familie, sine forbindelser, sine venner, sine vittigheder,

sine forretninger og sine brødre (de fleste snaksomme folk har gerne en hel del at sige om deres brødre), optog Peter Magnus i flere minutter gennem sine farvede brilleglas et blåt prospekt af Pickwick og sagde derpå med en beskeden mine:

"Og hvorfor tror De nu – hvorfor tror De nu, mr. Pickwick – at jeg er kommet hertil?"

"På ære," sagde Pickwick, "det er mig ganske umuligt at gætte det. I forretninger måske?"

"Til dels har De ret," svarede Peter Magnus, "men til dels også uret. Prøv en gang til, mr. Pickwick."

"Ja," sagde Pickwick, "jeg må ganske overlade det til Dem, om De vil sige mig det eller ikke, for jeg ville ikke kunne gætte det, om jeg så prøvede den hele nat."

"Ja, hi – hi – hi!" sagde Peter Magnus med en undselig fnisen, "hvad mener De så, mr. Pickwick, hvis jeg var kommet hertil for at fri, hvad? Hi – hi – hi!"

"Mener! At De efter al rimelighed vil have lykken med Dem," svarede Pickwick med et af sine mest strålende smil.

"Nej virkelig!" sagde Magnus, "men er det også Deres alvor, mr. Pickwick? De spøger sikkert?"

"Nej jeg gør sandelig ikke."

"Nå," sagde Magnus, "i al fortrolighed så er jeg af samme mening. Jeg tager ikke i betænkning at betro Dem, skønt jeg af naturen er frygtelig skinsyg – voldsomt – at damen er her i huset."

Med disse ord tog Magnus sine briller af i den hensigt at blinke og satte dem derefter på igen.

"Det var altså derfor, at De løb så ofte ud af stuen, førend vi spiste," sagde Pickwick polisk.

"Tys – ja, De har ret, det var det, men jeg var ikke så dum at hilse på hende."

"Ikke?"

"Nej, det gik ikke an, ser De, da jeg var kommet lige fra rejsen. Vent til i morgen, så har jeg dobbelt så gode udsigter. I den sæk, mr. Pickwick, er der et sæt klæder, og i det futteral en hat, sir, som jeg med hensyn til den virkning, de vil gøre, venter vil blive uvurderlige for mig."

"Nej virkelig?" sagde Pickwick.

"Ja, De må have lagt mærke til min ængstelighed for dem i dag. Jeg tror ikke, at man for penge ville kunne få mage til klæder eller mage til hat."

Pickwick ønskede ejeren af de uimodståelige klædningsstykker til lykke med at eje dem, og Peter Magnus sad nogle øjeblikke hensunket i dybe tanker.

"Hun er smuk," sagde Magnus.

"Er hun?" sagde Pickwick.

"Meget smuk," sagde Magnus, "meget smuk. Hun bor nogle mil herfra, mr. Pickwick. Jeg fik at vide, at hun ville opholde sig her i nat og hele formiddagen i morgen, og rejste derfor hertil for at udnytte lejligheden. Jeg synes, at en gæstgivergård ret egner sig til et frieri til en enlig dame. Hun vil måske snarere føle ensomheden ved sin stilling, når hun rejser, end når hun er hjemme. Hvad mener De, mr. Pickwick?"

"Jeg finder det meget sandsynligt," svarede denne.

"Undskyld," sagde Peter Magnus, "men jeg er af naturen noget nysgerrig af mig; hvorfor er De egentlig kommet hertil?"

"I et langt mindre behageligt ærinde," svarede Pickwick, idet blodet steg ham op i ansigtet ved tanken om det. "Jeg er

kommet hertil for at blotte en persons løgnagtighed og falskhed, en person, til hvis ærlighed og sanddruhed jeg havde fattet ubetinget tillid."

"Herre Gud," sagde Peter Magnus, "det er da højst ubehageligt. Det er vel en dame, hvad? De går lunt med det. Bevares, mr. Pickwick, jeg vil ikke for alt i verden trænge ind i Deres hjerteanliggender. Pinlige materier, disse, meget pinlige materier. Bryd Dem ikke om mig, hvis De ønsker at give Deres følelser luft. Jeg ved, hvad det er at blive skuffet; jeg har prøvet det en tre-fire gange."

"Jeg er Dem meget forbunden for Deres medfølelse i anledning af det, som De tror er årsagen til mit sørgelige ærinde," sagde Pickwick, idet han trak sit ur op og lagde det på bordet, "men –"

"Nej, nej," sagde Peter Magnus, "ikke et ord mere, det er en pinlig sag, ser jeg. Hvad er klokken, mr. Pickwick?"

"Over tolv."

"Men Gud bevares, så er det jo på tide at gå til ro. Det går ikke an at blive siddende her længere, ellers bliver jeg så bleg i morgen."

Ved tanken om en sådan ulykke ringede Peter Magnus på stuepigen, og efter at den stribede sæk, den røde sæk, hattefutteralet og papirspakken var blevet bragt ind i hans sovekammer, trak han sig i selskab med en lakeret lysestage tilbage til den ene side af huset, mens Pickwick og en anden lakeret lysestage blev ført igennem en mængde krinkelkroge til den anden.

"Der er Deres værelse, sir," sagde stuepigen.

"Meget vel," sagde Pickwick og så sig om. Det var et temmelig stort værelse med to senge og ild i kaminen, og det havde et hyggeligere udseende, end Pickwicks korte bekendtskab med lejlighederne i *Den store, hvide Hest* havde ladet ham vente.

"Der sover naturligvis ingen i den anden seng?" sagde Pickwick.

"Nej, sir."

"Meget vel. Lad min tjener bringe mig varmt vand klokken halv ni i morgen og sig ham, at jeg ikke har brug for ham mere i aften."

"Ja, sir."

Stuepigen gik og lod ham være alene.

Pickwick satte sig i en lænestol foran kaminen og sank hen i en række usammenhængende tanker. Først tænkte han på sine venner og spurgte sig selv, hvornår de mon ville komme; derpå vendte hans tanker sig til mrs. Bardell og vandrede ved en ganske naturlig bevægelse fra denne dame til Dodson & Foggs kontor. Fra Dodson & Fogg fløj de i en fart lige midt ind i fortællingen om den sære klient, og derfra vendte de tilbage til *Den store, hvide Hest* i Ipswich med klarhed nok til at overbevise Pickwick om, at han var nær ved at falde i søvn, hvorfor han stod op og begyndte at klæde sig af, indtil han pludselig huskede på, at han havde ladet sit ur ligge nede på bordet.

Nu var dette ur et af Pickwicks yndlingsklenodier, eftersom han havde båret det under sin vest i et større antal år, end vi for øjeblikket føler os opfordret til at nævne. Muligheden af at falde i søvn, når dette ur ikke pikkede sagte under hans hovedpude eller i urfutteralet over hans hoved, var aldrig opstået i Pickwicks hjerne, og da det nu var temmelig sent, og han ikke

ville ringe på klokken på den tid af natten, tog han atter sin frakke på, som han nylig havde taget af, og gik med den lakerede lysestage i hånden sagte ned ad trappen.

Jo flere trapper Pickwick gik ned ad, des flere syntes der at være tilbage, og hver gang han var kommet ind i en eller anden snæver gang og begyndte at ønske sig til lykke med at være kommet ned i stueetagen, viste der sig atter en trappe for hans forbavsede øjne. Omsider nåede han en flisebelagt forstue, som han huskede på, at han havde set, da han kom ind i huset. Han undersøgte den ene gang efter den anden, kiggede ind i det ene værelse efter det andet og åbnede til sidst, ligesom han fortvivlet ville opgive ransagningen, netop det værelse, hvor han havde tilbragt aftenen, og så den savnede genstand ligge der på bordet.

Pickwick greb triumferende uret og gav sig til at vende tilbage til sit sovekammer. Men havde hans nedstigen været forbundet med vanskelighed og uvished, var tilbagevejen uendelig vanskeligere. Rækker af døre, der var bræmmede med støvler af enhver skikkelse, størrelse og facon, bøjede af i alle mulige retninger. En halv snes gange drejede han sagte låsegrebet på en eller anden sovekammerdør, der lignede hans egen, men hver gang tvang et barsk råb indefra som: "Hvem fanden er det?" eller: "Hvad vil De her?" ham til at liste sig bort på tåspidserne med vidunderlig fart. Netop som han var lige på fortvivlelsens rand, tiltrak en åben dør sig hans opmærksomhed. Han så ind – endelig var han gået rigtigt. Der stod de to senge, hvis plads han huskede meget godt, og ilden brændte endnu i kaminen. Hans lys, der ikke havde været af de længste, da han fik det, var på grund af trækvinden i gangene

brændt ned i piben og gik ud, ligesom han lukkede døren efter sig. "Det er det samme," sagde han, "jeg kan lige så godt klæde mig af ved skinnet fra ilden."

Sengene stod hver på sin side af døren, og inden for hver af dem var der en lille gang med en sivstol for enden. Gangen var netop bred nok til, at en person kunne komme i eller ud af sengen på denne side, når han eller hun fandt for godt. Efter at Pickwick havde trukket gardinerne omhyggeligt sammen for den udvendige side af sin seng, satte han sig på sivstolen og skilte sig i al magelighed ved sine sko og gamacher. Derpå tog han sin frakke, vest og halstørklæde af og lagde dem sammen, satte langsomt sin med en kvast prydede nathue på og bandt den sammen under hagen. Det var i dette øjeblik, at det latterlige i, at han således før var faret vild, randt ham i hu, og idet han lagde sig tilbage i sivstolen, lo han så hjerteligt ved sig selv, at det ville have været en sand fryd for et ufordærvet gemyt at have iagttaget det smil, der bredte sig over hans venlige træk under nathuen.

"Nå," sagde Pickwick ved sig selv og smilede, så at nathuebåndene var nær ved at briste, "det er det pudsigste, jeg nogen sinde har hørt, at jeg kunne fare vild her og vandre omkring på trapperne. Snurrigt, højst snurrigt!" Her smilede Pickwick atter og det endnu stærkere end før og ville netop i den ypperligste stemning af verden fortsætte afklædningen, da han pludselig standsede ved den mest uventede afbrydelse, nemlig derved, at en person trådte ind i værelset med et lys i hånden og, efter at have lukket døren i lås, gik hen til natbordet og satte lyset på dette.

Det smil, som spillede i Pickwicks træk, tabte sig øjeblikkelig i et udtryk af grænseløs og himmelfalden forbavselse. Personen, hvem det så var, var kommet så pludselig og med så lidt støj, at Pickwick ikke havde haft tid til at råbe og modsætte sig vedkommendes indtrædelse. Hvem kunne det være? En tyv? Måske en eller anden ildesindet person, der havde set ham gå op ad trappen med et smukt ur i hånden? Hvad skulle han gøre?

Den eneste måde, hvorpå Pickwick kunne få et glimt at se af sin gådefulde gæst med mindst fare for selv at blive set, var at krybe op i sengen og se ud mellem gardinerne på den modsatte side. Til denne manøvre tog han følgelig sin tilflugt. Han holdt gardinerne omhyggeligt sammen med den ene hånd, så at der ikke kunne ses andet af ham end hans ansigt og nathue, satte sine briller på med den anden, tog mod til sig og så ud.

Han var nær dånet af rædsel og fortvivlelse. Foran spejlet stod en midaldrende dame med gult krøllepapir og var beskæftiget med at børste, hvad damer kalder "nakkehåret". Hvorledes nu end den intetanende dame var kommet ind i dette værelse, så var det klart nok, at hun agtede at blive der natten over, for hun havde taget et natlys med skærm med, hvilket hun med prisværdig forsigtighed havde sat på gulvet i et vandfad, hvor det skinnede ligesom et kæmpestort fyrtårn i en ganske lille vandpyt.

"Ih du min Gud og skaber," tænkte Pickwick, "det er dog skrækkeligt!"

"Hm!" sagde damen, og ind fo'r Pickwicks hoved med automatagtig hurtighed.

Det var aldeles umuligt for ham at modstå det levende ønske om at se, hvad der foregik udenfor, og følgelig kom Pickwicks

hoved atter frem. Alt så endnu værre ud end før. Damen var blevet færdig med at ordne sit hår, havde svøbt det omhyggelig ind i en musselins-natkappe med en smal, hæklet strimmel om og stirrede tankefuldt ind i ilden.

"Det bliver foruroligende," tænkte Pickwick ved sig selv. "Jeg kan ikke lade det blive ved at gå således, denne dames ro viser, at jeg må være kommet ind i et forkert værelse. Hvis jeg taler til hende, bringer hun huset i oprør, og hvis jeg bliver, hvor jeg er, bliver følgerne endnu frygteligere."

Pickwick var den mest beskedne og velanstændigste af alle dødelige. Alene tanken om at skulle vise en dame sin nathue overvældede ham, men han havde bundet disse fordømte bånd i knude, og han kunne gøre, hvad han ville, så kunne han ikke få den af. Forklaringen måtte ske. Der var kun en eneste måde at gøre det på. Han krøb sammen bag gardinerne og råbte temmelig højt: "Ha – hum!"

At damen fo'r sammen ved denne uventede lyd, var klart deraf, at hun stødte mod lyseskærmen; at hun måtte have troet, at den var et foster af hendes indbildningskraft, var lige så klart, for da Pickwick i den mening, at hun lå besvimet, halvdød af skræk, atter vovede at se ud, sad hun og stirrede lige så tankefuldt som før ind i ilden.

"Højst mærkeligt fruentimmer," tænkte Pickwick og trak igen næsen til sig. "Ha – hum!"

Denne sidste lyd, der lignede den, hvormed, ifølge sagnet, den vilde kæmpe Blunderbore plejede at udtrykke, at det var på tide at dække bordet, var alt for tydelig, til at den atter kunne antages for et foster af indbildningskraften.

"Store Gud!" sagde damen. "Hvad er det?"

"Det er – det er – bare en herre," sagde Pickwick bag gardinerne.

"En herre!" udbrød damen forfærdet.

"Nu er det hele forbi," tænkte Pickwick.

"Et fremmed mandfolk!" skreg damen. Et øjeblik endnu, og hele huset ville være i oprør! Hendes klæder raslede, idet hun fo'r hen mod døren.

"Frue," sagde Pickwick og stak i største fortvivlelse hovedet frem. "Frue!"

Skønt nu Pickwick ikke havde nogen bestemt hensigt med at stikke hovedet frem, gjorde det dog øjeblikkelig en god virkning. Damen stod tæt ved døren. For at komme ud på trappen måtte hun gå igennem den, og hun havde upåtvivlelig også gjort det, hvis ikke synet af Pickwicks nathue havde jaget hende tilbage i den fjerneste krog af værelset, hvor hun blev stående og stirrede vildt på Pickwick, mens han ligeledes stirrede vildt på hende.

"Usling," sagde damen, idet hun holdt hænderne for øjnene, "hvad vil De her?"

"Intet, aldeles intet," sagde Pickwick alvorligt.

"Intet?" sagde damen og så op.

"På ære intet," sagde Pickwick og nikkede så energisk, at kvasten på hans nathue gav sig til at danse. "Jeg er nær ved at synke i jorden af skam over at vise mig med nathue for en dame" (her rev damen i en fart sin natkappe af), "men jeg kan ikke få den af," (her gav Pickwick et frygteligt ryk i den for at bevise det). "De ser nu, at jeg har taget dette soveværelse for mit eget, jeg havde ikke været her fem minutter, da De pludselig kom herind."

"Hvis denne usandsynlige historie virkelig er sand," sagde damen med et dybt suk, "må De øjeblikkelig gå."

"Det skal jeg med største fornøjelse," svarede Pickwick.

"Øjeblikkelig, sir!" sagde damen.

"Ja, frue," sagde Pickwick hurtigt. "Det skal jeg. Det – det gør mig meget ondt at have været den uskyldige anledning til denne uro og skræk, særdeles ondt."

Damen pegede på døren. En af de fortræffelige egenskaber ved Pickwicks karakter viste sig på en smuk måde under disse vanskelige forhold. Skønt han i en fart havde sat sin hat oven på sin nathue på de gamle natvægteres maner; skønt han bar sine sko og gamacher i hånden og sin frakke og vest på armen, kunne intet holde hans medfødte høflighed tilbage.

"Det gør mig overordentlig ondt," sagde han med et meget dybt buk.

"Hvis det virkelig er tilfældet, sir, så forlader De straks dette værelse," svarede damen.

"Straks på øjeblikket!" sagde Pickwick, idet han åbnede døren, hvorved han kom til at tabe sine sko med et lydeligt rabalder.

"Jeg håber," tog Pickwick atter til orde, idet han tog skoene op og vendte sig om for at gøre endnu et buk, "jeg håber, at min uplettede karakter og den dybe højagtelse, jeg nærer for Deres køn, vil tjene som en ringe undskyldning for et –" Men førend han kunne slutte sætningen, havde damen skubbet ham ud på gangen og lukket døren i lås.

Hvor god grund Pickwick end kunne have til at ønske sig til lykke med at være sluppet for så godt køb ud af den knibe, han havde været stedt i, var hans nuværende stilling dog ingenlunde

misundelsesværdig. Han var alene på en åben gang, i et fremmed hus, midt om natten, halvt påklædt; det var ikke rimeligt, at han kunne finde vej i mørke til et værelse, som det havde været ham umuligt at opdage med et lys, og hvis han gjorde den mindste støj under sine frugtesløse forsøg på det, var der al mulig udsigt til, at en eller anden årvågen rejsende ville skyde på ham, ja måske tage livet af ham. Han havde ingen anden udvej end at blive, hvor han var, til det blev dag. Efter derfor at have famlet sig nogle få skridt frem i gangen og til sin ubeskrivelige forfærdelse var kommet til at snuble over forskellige par støvler derved, krøb han sammen i en lille fordybning i væggen for at afvente morgenens komme med al den sindsro, han rådede over.

Han var imidlertid ikke bestemt til at skulle udstå denne tålmodighedsprøve, for han havde ikke ret længe holdt sig skjult i sit smuthul, førend en mand med et lys til hans største forskrækkelse viste sig for enden af gangen. Men hans rædsel blev forvandlet til glæde, da han genkendte sin tro tjener, for det var virkelig Sam Weller, som, efter at have siddet længe oppe under en samtale med hotelkarlen, der skulle vente på posten, nu ville gå til ro.

"Sam," sagde Pickwick, idet han pludselig trådte frem for ham, "hvor er mit sovekammer?"

Sam stirrede med den dybeste forbavselse på sin herre, og først efter at spørgsmålet var blevet gentaget tre gange, vendte han sig om og viste vej.

"Sam," sagde Pickwick, da han var kommet i seng, "jeg har i nat begået en af de allermærkeligste fejltagelser, jeg nogen sinde har hørt tale om."

"Meget muligt, sir," svarede Sam Weller tørt.

"Men så meget har jeg besluttet," sagde Pickwick, "at hvis jeg skulle blive måneder her i huset, ville jeg dog ikke nogen sinde vove mig alene ud i det."

"Det er den klogeste beslutning, De kunne tage, sir," svarede Sam Weller, "De trænger virkelig til en, der kan passe på Dem, når Deres forstand er ude på visitter."

"Hvad mener du med det, Sam?" spurgte Pickwick.

Han rejste sig op i sengen og strakte hånden ud, som om han ville have sagt noget mere, men holdt pludselig inde, vendte sig om og sagde god nat.

"God nat, sir," svarede Sam Weller.

Da han var kommet uden for døren, standsede han – rystede atter på hovedet – gik videre – pudsede lyset – rystede atter på hovedet og gik til sidst langsomt til sit kammer, åbenbart hensunket i dybe tanker.

23

Hvori Sam Weller begynder at hellige sine kræfter til at afgøre sit mellemværende med Job Trotter.

Tidligt om morgenen sad Weller senior i et lille kammer i nærheden af stalden og forberedte sig til sin rejse til London. Han sad i en ypperlig stilling til at blive malet, og her er hans portræt.

Det er nok muligt, at mr. Wellers ansigt på et tidligere stadium af hans livsbane kunne have været kækkere og mere fremtrædende, men under påvirkningen af god levemåde og et mærkeligt anlæg til resignation havde hans ansigt udvidet sig, og dets kække, kødfulde krumninger havde strakt sig så langt uden for de oprindelig anviste grænser, at man, når man ikke så hans ansigt helt *en face*, havde ondt ved at skelne andet end den yderste tip af en meget rød næse. Hans hage havde af samme årsag fået den alvorlige og imponerende form, som i almindelighed betegnes ved at sætte ordet "dobbelt" foran denne udtryksfulde ansigtsdel, og hans hud frembød den ejendommelige, spraglede tone, som kun findes hos herrer af hans fag og halvt gennemstegt oksekød. Om halsen havde han et højrødt uldtørklæde, der smeltede så umærkeligt sammen med hans hage, at det var vanskeligt at skelne folderne i denne fra folderne i hint. Uden om dette tørklæde bar han en lang vest af et bredt, rødstribet mønster og uden om denne igen en bredskødet, grøn jakke, smykket med store messingknapper, af hvilke de to, der var anbragt bagpå, sad så langt fra hinanden, at ingen nogen sinde havde set dem begge to på en gang. Hans

hår, der var kort, glat og sort, kunne man lige skimte under den brede skygge på en lavpuldet, brun hat. Hans ben var stukket i et par bukser af groft bomuldstøj og i et par gulkravede støvler, og en tombaks urkæde, der endte med et signet og en nøgle af samme metal, dinglede løst neden for vesten.

Vi har sagt, at Weller sen. var i gang med at forberede sig til sin rejse til London, det vil sige, han provianterede sig. På bordet foran ham stod et krus ale, et stykke koldt oksekød og et meget anseligt brød, og hver enkelt af disse sager skænkede han vekselvis sin opmærksomhed med den strengeste upartiskhed. Netop som han havde skåret sig en vældig skive af brødet, fik lyden af fodtrin ham til at vende sig om, og han så da sin søn.

"God morgen, Sammy," sagde faderen.

Sønnen gik hen til alekruset og tog med et betydningsfuldt blik på faderen et langt drag af det i stedet for at svare.

"Ikke så dårligt et sugeværk, Sammy," sagde den gamle, idet han så ned i kruset, da hans førstefødte havde sat det halvt tomt fra sig. "Du ville være blevet en overmåde flink østers, Sammy, om du var blevet født i den livsstilling."

"Ja, jeg skulle såmænd nok have skaffet mig føden på en honnet måde," svarede Sammy og gav sig med betydelig kraft i færd med det kolde oksekød.

"Det gør mig grumme ondt, Sammy," sagde faderen, idet han, førend han drak, rørte op i øllet ved at beskrive små kredse med kruset, "det gør mig grumme ondt, Sammy, at høre af din mund, at du lod dig holde for nar af denne hersens morbærmand. Lige til for tre dage siden havde jeg stadig troet, at navnet Weller og nar ikke havde noget med hinanden at gøre."

"Naturligvis undtagen, når en enke var med i spillet," sagde Sam.

"Enker, Sammy," svarede den gamle og skiftede lidt farve, "enker er undtagelser fra enhver regel. Jeg har engang hørt, hvor mange sædvanlige fruentimmer en enke kan måle sig med, når det kommer an på at få bugt med et mandfolk. Jeg tror, det er fem og tyve, men jeg ved ikke rigtig, om det ikke er flere."

"Nå," sagde Sam, "det er jo allerede godt det."

"Desuden," vedblev Weller sen. uden at ænse afbrydelsen, "er det en ganske anden sag. Du ved, hvad prokuratoren sagde til dommeren, da han forsvarede manden, som bankede sin kone med ildrageren, når han var i godt humør. "Når alt kommer til alt, mylord," sagde han, "er det en elskværdig svaghed!" Det samme siger jeg om enker, Sammy, og det vil du sige, når du bliver så gammel som jeg."

"Ja, jeg ved nok, at jeg burde have haft bedre forstand."

"Burde have haft bedre forstand!" gentog Weller sen. og slog i bordet med sin knyttede næve. "Da har jeg kendt en ung hvalp, der ikke havde fået kvart så god en opdragelse som du – som ikke i fuldt seks måneder havde drevet om på torvene – men han ville have skammet sig ved at lade sig tage således ved næsen, ja skammet sig, Sammy!" Overvældet af de følelser, som denne smertelige betragtning fremkaldte, ringede den gamle på klokken og bestilte et krus ale til.

"Ja, det kan nu ikke nytte at snakke mere om det," sagde Sam, "det er sket og kan ikke gøres om igen, og det er dog altid en trøst, som de siger i Tyrkiet, når de har hugget hovedet af den forkerte mand. Men nu er det min tur, gamle, og får jeg bare

fingre i denne hersens Trotter, skal jeg nok vise ham, hvor David købte øllet."

"Det håber jeg," svarede Weller sen. "Dit velgående, Sammy, og gid du snart må få den plet vasket af, som du har sat på familienavnet."

Til ære for denne skål slugte han i et drag næsten de to tredjedele af indholdet af det ny krus, som han derpå rakte sin søn, for at denne kunne tømme resten, hvilket han også øjeblikkelig gjorde.

"Og nu, Sammy," sagde faderen, idet han rådførte sig med det store, dobbeltkapslede sølvur, "nu er det på tide, at jeg går hen på kontoret for at hente min fragtseddel og få diligencen ladet, for det går med diligencer, som med geværer, de må lades meget omhyggeligt, førend man lader dem gå af."

Denne faderlige og fagmæssige spøg påskønnede Weller junior med et sønligt smil, hvorpå hans ærværdige fader i en højtidelig tone fortsatte:

"Jeg må nu forlade dig, min søn Samivel, og ingen kan sige, når jeg skal se dig igen. Din ste'mor har måske gjort det af med mig, eller der er måske hændt tusinde andre ting, når du næste gang spørger nyt om den berømte mr. Weller fra Vildmanden. Familienavnet ligger for største parten i dine hænder, Samivel, og jeg håber, du vil gøre, hvad ret er imod det. I alle mindre dele ved jeg, at jeg kan stole på dig som på mig selv, og derfor vil jeg bare give dig dette ene råd. Hvis du nogen sinde når de halvtreds og skulle føle lyst til at gifte dig – lige meget med hvem – så luk dig inde i dit kammer, hvis du har et for dig selv, og tag gift. At hænge sig er så gement, så det kan der ikke være

tale om. Tag gift, min søn Samivel, og du vil glæde dig over det bagefter."

Med disse rørende ord så mr. Weller alvorligt på sin søn, drejede sig langsomt om på hælen og forsvandt for hans blik.

I den dybsindige stemning, som disse ord havde fremkaldt, gik Sam fra *Den store, hvide Hest* og søgte efter at have nået St. Clements kirke at forjage sit tungsind ved at vandre om på dens gamle enemærker. Da han havde dvælet der nogen tid, så han sig på et afsides sted – en slags gårdsplads af ærværdigt udseende – der ikke havde nogen anden udgang end det stræde, han var kommet gennem. Ligesom han ville til at vende om igen, blev han stående som fastnaglet til jorden ved et pludseligt syn. Af hvad art dette syn var, skulle vi nu skildre.

Mens Sam stirrede op på de gamle røde, grundmurede huse og nu og da i sin åndsfraværelse blinkede til en rødmosset tjenestepige, som enten trak et rullegardin op eller åbnede et sovekammervindue, gik den grønne låge til en have inderst inde i gården op, og et mandfolk, som trådte ud ad den, lukkede den meget forsigtigt efter sig og gik rask hen mod det sted, hvor Sam stod.

Dette var nu i og for sig og uden at være ledsaget af andre omstændigheder ingenlunde nogen mærkelig tildragelse, eftersom der så mange steder i verden kan komme mandfolk ud af haver, lukke grønne låger efter sig og endog gå hurtigt bort uden at tiltrække sig nogen særlig opmærksomhed. Det er derfor klart, at der må have været noget ved dette mandfolk eller ved hans væsen eller ved begge dele, som kunne vække Sam Weller af hans dybe tanker.

Da det omtalte mandfolk kom ned på gårdspladsen, fik han ikke så snart øje på Sam Weller, førend han blev stående, som om han for øjeblikket ikke ret vidste, hvad han skulle gøre, men da den grønne låge var lukket efter ham, og der ikke var nogen anden udgang end den foran ham, var han ikke længe om at indse, at han måtte forbi Sam Weller for at komme bort. Han gik derfor atter rask til og nærmede sig, idet han stirrede lige ud for sig. Det mærkeligste ved ham var, at han vred sit ansigt på den frygteligste og mest forbavsende måde af verden. Aldrig er naturens mesterværk blevet gjort ukendeligt ved så overordentlig kunstige forvridninger som dem, dette mandfolk på et øjeblik forstod at sprede over sit ansigt.

"Det var dog højst underligt," sagde Sam Weller, "jeg turde have bandet på, at det var ham."

Mandfolket kom nærmere, og hans ansigt forvred sig endnu frygteligere, jo nærmere han kom.

"Jeg turde gøre min ed på disse sorte hår og disse morbærfarvede klæder," sagde Sam. Weller, "men jeg har aldrig set sådan et ansigt som det."

Imidlertid undergik mandens træk en unaturlig, aldeles afskyelig fordrejning, men da han var nødt til at gå ganske tæt forbi Sam, satte dennes forskende blik ham i stand til, trods alle disse forfærdelige ansigtstrækninger, at opdage noget, der havde en alt for stor lighed med Job Trotters små øjne, til at han kunne tage fejl af det.

"Halløj der!" råbte Sam højt.

Den fremmede standsede.

"Halløj!" gentog Sam med endnu grovere stemme.

Mandfolket med det frygtelige ansigt så med største forundring op ad gården og ned ad gården og op til vinduerne i husene, kort sagt, over alt hen, undtagen på Sam Weller, og gjorde endnu et skridt fremad, men blev atter bragt til at stå stille ved et råb.

"Halløj!" sagde Sam for tredje gang. Det nyttede nu ikke længere at lade uvidende om, hvor stemmen kom fra, hvorfor den fremmede, som ingen anden udvej havde, til sidst så Sam lige i ansigtet.

"Det hjælper ikke, Job Trotter," sagde Sam. "Hold nu bare op med disse narrestreger. De er ikke smuk nok til at have råd til at kaste så meget af Deres skønhed væk. Sæt nu Deres øjne på deres rette sted igen, eller jeg slår dem ud af hovedet på Dem. Hører De?"

Da Sam Weller syntes at være fuldstændig opsat på at lade handling følge på ord, lod Trotter sit ansigt efterhånden falde i dets naturlige folder og udbrød, idet han gjorde et glædeshop:

"Hvad ser jeg, mr. Walker?"

"Ja vel!" svarede Sam, "så det glæder Dem at se mig?"

"Glæder mig!" udbrød Job Trotter, "å mr. Walker, hvis De vidste, hvor jeg har længtes efter at træffe Dem! Det er for meget, mr. Walker. Jeg kan ikke udholde det, nej jeg kan virkelig ikke."

Og med disse ord brast Trotter i en formelig syndflod af tårer og slyngede henrykt af glæde sine arme om Sam.

"Bliv mig fra livet," udbrød Sam, der var meget vred over denne bevægelse og forgæves søgte at rive sig løs fra sin begejstrede vens favntag, "bliv mig fra livet, siger jeg. Hvad hyler De over mig for, De håndsprøjte?"

"Fordi jeg er så glad ved at se Dem," svarede Job Trotter, idet han langsomt slap Sam Weller, da de første kendetegn på dennes kamplyst syntes at tabe sig. "Å, mr. Walker, det er for meget."

"For meget?" gentog Sam. "Ja, jeg synes også, at det er for meget. Nå, hvad har De så at sige mig?"

Job Trotter svarede ikke, for det lille røde lommetørklæde var i fuld virksomhed.

"Hvad har De at sige mig, førend jeg slår hovedet itu på Dem?" gentog Sam Weller i en truende tone.

"Hvad?" sagde Trotter i en dydig, forundret tone.

"Hvad har De at sige mig?"

"Jeg, mr. Walker?"

"Kald mig ikke Walker. Mit navn er Weller, det ved De meget godt. Hvad har De at sige mig?"

"Gud velsigne Dem, mr. Walker – mr. Weller, ville jeg sige – mangfoldige ting, hvis De vil følge med et sted hen, hvor vi kan tale uforstyrret sammen. Hvis De vidste, hvor jeg har længtes efter Dem, mr. Weller –"

"Ja, det har De vist," sagde Sam tørt.

"Ja meget, meget," svarede Trotter uden at bevæge en muskel i sit ansigt. "Men giv mig Deres hånd, mr. Weller."

Sam betragtede sin ledsager nogle sekunder og gav derpå, ligesom drevet af en pludselig indskydelse, efter for hans ønske.

"Hvorledes," sagde Job Trotter, idet de gik bort sammen, "hvorledes har Deres kære, gode herre det? Ak, det er en brav mand, mr. Weller. Jeg håber dog ikke, at han forkølede sig hin skrækkelige nat, sir?"

Der viste sig et øjeblik et skalkagtigt glimt i Job Trotters øje, idet han sagde dette, hvilket bragte Sams knyttede næve til at dirre, som om den brændte af lyst efter at gere et udfald mod hans ribben. Sam tvang sig imidlertid og svarede, at hans herre havde det godt.

"Å, hvor det glæder mig!" svarede Trotter. "Er han her?"

"Er Deres her?" spurgte Sam i stedet for at svare.

"Ja vist er han, og jeg må desværre sige, at han driver sit spil værre og værre."

"Så?" sagde Sam.

"Ja, det er rædsomt, frygteligt!"

"Er det igen i en kostskole?" spurgte Sam.

"Nej, ikke i en kostskole," svarede Job med det samme snu udtryk.

"I huset med den grønne havelåge?" spurgte Sam og så vist på sin ledsager.

"Nej, nej, ikke der," svarede Job med usædvanlig ivrighed. "Det er slet ikke der."

"Hvad har De da at gøre der?" spurgte Sam med et skarpt blik. "De var måske bare tilfældigvis inden for lågen?"

"Ja, ser De, mr. Weller," svarede Job, "jeg har intet imod at betro Dem mine små hemmeligheder, eftersom vi jo blev så gode venner, da vi første gang så hinanden. Husker De, hvor morsomt vi havde det den morgen?"

"Ja det husker jeg godt," svarede Sam utålmodigt.

"Ja," svarede Job, idet han talte med megen bestemthed og i en sagte tone, som om han meddelte en vigtig hemmelighed, "i huset her holdes der mange tjenestefolk."

"Ja, det kan man nok se på det," sagde Sam.

"Ja," blev Trotter ved, "og en af dem er en kokkepige, der har sparet lidt penge sammen og har stor lyst til at være sin egen og at åbne en lille butik i spækhøkerfaget, ser De."

"Nå, og så?"

"Ja, mr. Weller, jeg traf hende i et kapel, som jeg besøger – et rigtig pænt, lille kapel her i byen, hvor folk synger den samme samling salmer, som jeg altid har hos mig i en lille bog, som De måske har set – og jeg gjorde bekendtskab med hende, og siden er vi blevet fortroligere, så at jeg nok tør sige, at det er mig, der bliver spækhøkeren."

"Nej, ser man det, og en rigtig net høker kan De blive," svarede Sam og så på Job med inderligt mishag.

"Den store fordel ved det, mr. Weller," fortsatte Job, hvis øjne fyldtes med tårer, "vil være, at jeg kan forlade min nedværdigende kondition hos det slette menneske og hengive mig til et bedre og dydigere levned, som mere svarer til den opdragelse, jeg har fået, mr. Weller."

"De må have fået en rigtig pæn opdragelse," sagde Sam.

"Ja, det har jeg såmænd også," og ved mindet om sin skyldfri barndom trak Trotter det røde lommetørklæde frem og lod tårerne have frit løb.

"De må have været en rigtig rar skolekammerat."

"Det var jeg," svarede Job med et dybt suk. "Jeg blev forgudet i skolen."

"Ja," sagde Sam, "det undrer mig ikke! Hvilken trøst må De ikke have været for Deres salig moder!"

Ved disse ord stak Job Trotter en ende af det røde lommetørklæde ind i den ene og så i den anden øjenkrog og gav sig atter til at græde.

"Hvad går der af mennesket?" sagde Sam forbitret. "Vandledningen i Chelsea er jo ingenting i sammenligning med Dem. Hvad smelter De nu af? Er det, fordi De ved med Dem selv, at De er en slyngel?"

"Jeg kan ikke lægge bånd på mine følelser, mr. Weller," sagde job efter en kort pause. "At tænke sig, at min herre fattede mistanke om den samtale, jeg havde med Dem, og derfor slæbte mig bort i en postvogn, og efter at have overtalt den søde, unge dame til at sige, at hun ikke kendte noget til ham, og bestukket den gamle institutbestyrerinde til at gøre det samme, forlod hende for et bedre partis skyld – ak, mr. Weller, jeg gyser ved at tænke på det!"

"Nå, så det gik sådan til?" sagde Sam.

"Ja det gjorde såmænd," svarede Job.

"Godt," sagde Sam, da de imidlertid var kommet i nærheden af hotellet. "Men nu kunne jeg have lyst til at slå en lille passiar af med Dem, og hvis De ikke skal noget andet sted hen, kunne De gerne komme herhen i aften sådan ved det lag klokken otte."

"Jeg skal ganske bestemt komme," sagde Job.

"Det gør De også bedst i," svarede Sam med et betydningsfuldt blik, "for ellers spørger jeg måske efter Dem på den anden side af den grønne havelåge, og så kunne jeg let stikke Dem ud, forstår De?"

"Jeg skal ganske bestemt komme," sagde Trotter og gik efter meget varmt at have trykket Sams hånd.

"Tag dig i agt, Job Trotter," sagde Sam, idet han så efter ham, "ellers bliver jeg dig en for mange denne gang, ja jeg gør min tro."

Efter denne enetale og efter at have set efter Job, til han ikke længere kunne se ham, skyndte Sam sig til sin herres sovekammer.

"Alt er i god gænge, sir," sagde Sam.

"Hvad er i god gænge, Sam?" spurgte Pickwick.

"Jeg har opsnuset dem, sir," sagde Sam.

"Hvem?"

"Denne hersens løjerlige fyr og den tungsindige pjalt med det sorte hår."

"Umuligt, Sam!" sagde Pickwick umådelig rørig. "Hvor er de, Sam, hvor er de?"

"Så sagte, herre, så sagte!" svarede Sam, og mens han hjalp sin herre med at klæde sig på, meddelte han ham den plan, han mente, der burde følges.

"Men hvornår skal det ske, Sam?" spurgte Pickwick.

"Alting til sin tid, sir," svarede Sam.

Men om det skete til sin tid eller ikke, vil man få at se siden.

24

Hvori Peter Magnus bliver skinsyg og den midaldrende dame forskrækket, hvilket bringer pickwickianerne i konflikt med politiet.

Da Pickwick var kommet ned i det værelse, hvor han og Peter Magnus havde tilbragt den foregående aften, traf han denne herre der med den største del af indholdet af de to sække, hattefutteralet og papirspakken på sin person, og gående op og ned ad gulvet, frygtelig nervøs.

"God morgen, sir," sagde Peter Magnus, "hvad synes De så om denne dragt?"

"Den tager sig meget godt ud," svarede Pickwick, idet han med et godmodigt smil tog klæderne i øjesyn.

"Ja, jeg tænker nok, det går an," sagde Magnus. "Mr. Pickwick, jeg har sendt mit kort op, og opvarteren bragte mig den besked tilbage, at hun ville tage imod mig klokken elleve – klokken elleve, sir; den er nu kvart i."

"Så er øjeblikket der snart," sagde Pickwick.

"Ja, det er," svarede Magnus, "næsten for snart til at være behageligt, hvad, mr. Pickwick?"

"Selvtillid er en stor ting i sådanne tilfælde," sagde Pickwick.

"Ja, det mener jeg med," sagde Peter Magnus. "Jeg har megen selvtillid. Jeg indser virkelig ikke, hvorfor en mand skulle nære frygt i et tilfælde som dette. Hvad er det hele, sir? Det er ikke noget at skamme sig over; det er en gensidig overenskomst, intet andet. Mand på den ene, kone på den anden side. Det er min måde at se sagen på, sir."

"Og det er meget fornuftigt," svarede Pickwick. "Men frokosten venter, mr. Magnus. Kom."

De satte sig nu til frokosten, men trods Peter Magnus' store ord var det klart, at han led af en høj grad af ængstelighed, hvorpå mangel på madlyst, tilbøjelighed til at vælte tekoppen, unaturlige tilløb til lystighed og en uimodståelig trang efter at se på uret hvert andet sekund var de mest fremtrædende symptomer.

"Hi, hi, hi," fniste Magnus, der lod, som han var i godt lune, skønt han gispede af benovelse. "Nu mangler den kun to minutter, mr. Pickwick. Er jeg bleg, sir?"

"Ikke videre," svarede Pickwick.

En kort pause indtrådte.

"Undskyld, mr. Pickwick, men har De nogen sinde i Deres dage gjort noget lignende?" spurgte Magnus.

"De mener friet?" sagde Pickwick.

"Ja."

"Nej, aldrig," svarede Pickwick med eftertryk, "aldrig!"

"De har altså ingen forestilling om, hvorledes man bedst skal begynde?" spurgte Magnus.

"Ja," sagde Pickwick, "jeg har jo rigtignok dannet mig visse forestillinger, men da jeg ikke har underkastet dem erfaringens prøvelse, ville det gøre mig ondt, hvis De ville indrette Deres handlemåde efter dem."

"Jeg vil være Dem meget taknemmelig for ethvert råd," sagde Magnus og så igen på uret, hvis viser nærmede sig fem minutter over elleve.

"Nu vel," sagde Pickwick med den dybe højtidelighed, hvormed denne store mand, når han ville, forstod at gøre sine

ord så slående, "jeg ville begynde med at bringe damens skønhed og fortræffelige egenskaber min hyldest, og derpå ville jeg gå over til at omtale min egen uværdighed."

"Meget godt," sagde Magnus.

"Uværdighed, dog kun i sammenligning med hende, agt vel på det, sir," blev Pickwick ved, "thi for at vise, at jeg ikke var ganske uværdig, ville jeg begynde med at give en kort skildring af min fortid og nuværende stilling. Jeg ville ved lignende tilfælde godtgøre, at jeg for enhver anden måtte være en meget attråværdig genstand. Jeg ville derpå udbrede mig over min varme kærlighed og min store hengivenhed. Måske ville jeg da føle mig fristet til at gribe hendes hånd."

"Ja det ville være et hovedpunkt," sagde Magnus.

"Derpå, sir, ville jeg," fortsatte Pickwick, som blev varmere, efterhånden som sagen fremstillede sig for ham i mere levende farver, "derpå ville jeg komme til det ligefremme og simple spørgsmål: "Vil De have mig?" Og jeg tror, jeg har ret til at tro, at damen så ville vende hovedet bort."

"De tror, at man kan antage dette for givet?" sagde Magnus, "for hvis hun nu ikke gjorde det på rette sted, kunne man jo komme i en slem forlegenhed."

"Det tror jeg, hun ville," sagde Pickwick. "Derefter ville jeg trykke hendes hånd, og jeg tror – jeg tror nok, mr. Magnus – at jeg, efter at have gjort dette, forudsat at jeg ikke havde fået afslag, så ville drage det lommetørklæde, som mit ringe kendskab til den menneskelige natur bringer mig til at formode, at damen i dette øjeblik ville holde for øjnene, til side og stjæle et ærbødigt kys. Jeg tror, jeg ville kysse hende, mr. Magnus, og netop på dette stadium af sagen er jeg af den

bestemte mening, at damen, hvis hun overhovedet ville have mig, ville hviske mig et undseligt samtykke i øret."

Magnus fo'r sammen, stirrede en kort tid stille på Pickwicks intelligente ansigt, trykkede derpå varmt hans hånd og styrtede med fortvivlelsens mod ud af stuen.

Pickwick havde gjort nogle skridt frem og tilbage, og da den lille viser på uret, som i så henseende havde fulgt hans eksempel, var kommet til det tal, som betegner klokken halv tolv, gik døren. Han vendte sig om for at hilse på Peter Magnus, men så i hans sted Tupmans glade ansigt, Winkles åbne pande og Snodgrass' intelligente træk.

Mens Pickwick hilste på dem, smuttede Peter Magnus ind i stuen.

"Mine venner, det er den herre, jeg har talt om – mr. Magnus," sagde Pickwick.

"Deres tjener, mine herrer," sagde Magnus, som åbenbart var i den stærkeste spænding; "må jeg tale et øjeblik med Dem, Mr. Pickwick?" Med disse ord stak Magnus sin pegefinger ind i Pickwicks knaphul og sagde, idet han trak ham ind i en vinduesfordybning: "Ønsk mig til lykke, mr. Pickwick. Jeg har fulgt Deres råd, ord til anden."

"Og det viste sig brugbart?" spurgte Pickwick.

"Ja, sir, det kunne ikke have været bedre," svarede Magnus. "Hun er min."

"Jeg ønsker Dem af ganske hjerte til lykke," sagde Pickwick og trykkede varmt sin ny vens hånd.

"De må se hende, sir," sagde Magnus, "er De så god, denne vej! Undskyld os et øjeblik, mine herrer."

Og Peter Magnus halede Pickwick ud af stuen. Ved den nærmeste dør ude på gangen blev han stående og bankede sagte på.

"Kom ind," sagde en kvindelig røst, og ind gik de.

"Miss Witherfield," sagde Magnus, "tillad, at jeg forestiller min særdeles gode ven, mr. Pickwick, for Dem. Mr. Pickwick. Må jeg gøre Dem bekendt med miss Witherfield?"

Damen var i den anden ende af stuen, og idet Pickwick bukkede, tog han sine briller op af vestelommen og satte dem på. Men ikke så snart var han blevet færdig dermed, førend han med et udråb af forbavselse trak sig flere skridt tilbage, og damen med et halvkvalt skrig skjulte sit ansigt med sine hænder og sank ned på en stol, hvorpå Magnus blev stående som fastnaglet til gulvet og stirrede snart på den ene og snart på den anden med et ansigt, der udtrykte den højeste forfærdelse og forundring.

Dette var nu tilsyneladende en aldeles uforklarlig adfærd, men sagen var den, at Pickwick ikke så snart havde fået sine briller på, førend han straks i Magnus' tilkommende ægtehalvdel genkendte den dame, i hvis værelse han så uforsvarligt var trængt ind den foregående aften. Og brillerne sad ikke så snart på Pickwicks næse, førend damen straks genkendte det ansigt, som hun havde set omgivet af alle en nathues rædsler. Derfor skreg damen, og derfor fo'r Pickwick tilbage.

"Mr. Pickwick! Hvad skal dette sige? – Hvad *skal* det sige?" udbrød Magnus i en truende tone.

"Sir," sagde Pickwick, noget stødt over den pludselige måde, hvorpå Peter Magnus havde arbejdet sig op i imperativ, "jeg

nægter at svare på dette spørgsmål."

"De nægter det," sagde Magnus.

"Ja, sir," sagde Pickwick, "jeg vil ikke uden denne dames samtykke og tilladelse sige noget, som kunne stille hende blot eller vække ubehagelige minder i hendes bryst."

"Miss Witherfield," sagde Peter Magnus, "kender De denne person?"

"Om jeg kender ham!" gentog den midaldrende dame tøvende.

"Ja, om De kender ham, frøken, jeg siger, kender ham," gentog Magnus heftig.

"Jeg har set ham," svarede den midaldrende dame.

"Hvor?" spurgte Magnus, "hvor?"

"Det," sagde damen, idet hun rejste sig op og vendte ansigtet bort, "det åbenbarer jeg ikke for alt i verden."

"Jeg forstår Dem, frøken," sagde Pickwick, "og ærer Deres fine følelse. Af mig skal det aldrig blive åbenbaret, det kan De stole på."

"På min ære, frøken," sagde Magnus, "af hensyn til det forhold, hvori jeg står til Dem, tager De denne sag temmelig koldt, temmelig koldt."

"Grusomme mr. Magnus!" sagde den midaldrende dame og lod tårerne have frit løb.

"Henvend Deres ord til mig," sagde Pickwick, "kun jeg fortjener at dadles, hvis nogen fortjener det."

"Nå, så det er kun Dem, sir, som fortjener at dadles?" sagde Magnus. "Så – så – fatter jeg det. De fortryder vel Deres beslutning, ikke sandt?"

"Min beslutning?" sagde Pickwick.

"Deres beslutning, sir. Å, De skal ikke se således på mig," sagde Magnus. "Jeg husker meget godt Deres ord i går aftes. De kom hertil for at blotte en persons løgnagtighed og falskhed, til hvis ærlighed og sanddruhed De havde næret ubetinget tillid, ikke sandt?" Her hengav Peter Magnus sig til et længere hånsmil, tog sine grønne briller af – hvilke han i sit anfald af skinsyge formodentlig fandt overflødige – og lod sine små øjne rulle på en måde, der var frygtelig at skue.

"Ikke sandt?" sagde Magnus og gentog derpå smilet med forøget kraft. "Men De skal stå til ansvar!"

"Til ansvar, for hvad?" spurgte Pickwick.

"Lige meget, sir," svarede Magnus, som med lange skridt skred op og ned ad gulvet, "lige meget!"

Der må ligge noget meget omfattende i det udtryk "lige meget", for vi mindes ikke nogen sinde at have været vidne til en strid på gaden, i skuespillet, på et offentligt sted, eller hvor som helst ellers, hvor det ikke har været det stående svar på alle krigerske spørgsmål. "Kalder De Dem en gentleman, sir?" – "Lige meget, sir." – "Har jeg tilladt mig at sige noget til den unge dame, sir?" – "Lige meget, sir." – "Vil De måske have Deres hoved slået i stykker, sir?" – "Lige meget, sir." – Og det er klart, at der må ligge en eller anden skjult brod i dette almindelige "lige meget", som fremkalder større forbitrelse i det vedkommende individs bryst, end de groveste skældsord kunne vække.

Vi vil ikke påstå, at anvendelsen af denne korte talemåde over for Pickwick tændte den samme harme i hans sjæl, som den ufejlbarligt ville have vakt i et simpelt bryst. Vi optegner kun

den kendsgerning, at Pickwick lukkede døren op og råbte: "Tupman, kom herind."

Tupman viste sig straks med en meget forbavset mine.

"Tupman," sagde Pickwick, "en hemmelighed, som til dels vedrører denne dame, er årsag til en tvist, som er opstået mellem denne herre og mig. Når jeg i Deres nærværelse forsikrer ham, at denne hemmelighed er ham uvedkommende og ikke har noget at gøre med hans sager, er det næppe nødvendigt at bede Dem lægge mærke til, at hvis han bliver ved at benægte det, udtrykker han en tvivl om min sanddruhed, som jeg må opfatte som i højeste grad fornærmelig." Idet Pickwick sagde dette, tilkastede han Peter Magnus hele ladninger af gennemborende blikke.

Pickwicks frimodige og hæderlige holdning ville i forbindelse med den kraft og styrke, som i så høj grad udmærkede hans tale, have overbevist ethvert fornuftigt menneske, men uheldigvis var Peter Magnus netop i dette øjeblik i en alt andet end fornuftig tilstand. I stedet for at modtage Pickwicks forklaring således, som han burde have modtaget den, arbejdede han sig derfor op til en rødglødende, fortærende lidenskab og til at tale om, hvad der skyldtes hans følelser, og alt sådan noget, idet han gav sin deklamation end større eftertryk ved at gå op og ned ad gulvet og rive sig i håret, adspredelser, som han af og til varierede med at holde sin knyttede næve hen for Pickwicks menneskekærlige åsyn.

Pickwick var, i bevidstheden om sin uskyldighed og retskaffenhed og ophidset over uheldigvis at have indviklet den midaldrende dame i en sådan ubehagelig sag, heller ikke så fromt stemt, som han ellers plejede at være. Følgen heraf blev,

at ordvekslingen førtes meget højrøstet, og at Magnus til sidst sagde til Pickwick, at han skulle høre fra ham, hvortil Pickwick med prisværdig høflighed svarede, at jo før han hørte fra ham, des bedre, hvorpå damen styrtede forfærdet ud af stuen, mens Tupman trak Pickwick ud og overlod Peter Magnus til sig selv og sine tanker.

Hvis nu den midaldrende dame havde kendt mere til denne travle verden eller overhovedet kendt de selskabelige sæder og skikke, ville hun have vidst, at denne slags voldsomhed netop er den uskadeligste sag, som tænkes kan, men da hun for det meste havde opholdt sig på landet og aldrig læst parlamentsdebatterne, havde hun kun ringe erfaring i disse ejendommelige forfinelser, der er hentet fra den store, dannede verden. Da hun var kommet ind i sit sovekammer, havde lukket døren i lås efter sig og begyndte at tænke over det optrin, hun netop havde set, fremstillede følgelig de frygteligste billeder af drab og ødelæggelse sig for hendes indbildningskraft, som til sidst udmalede sig et portræt i legemsstørrelse af mr. Peter Magnus, der viste hvordan han blev båret hjem af fire mænd med en hel ladning geværkugler anbragt som forskønnelse i hans venstre side. Jo mere hun grublede, des mere forfærdet blev hun, og til sidst besluttede hun at gå til den første øvrighedsperson i byen for at bede ham om ufortøvet at sikre sig Pickwicks og Tupmans personer.

Til denne beslutning blev hun ledet af en mængde forskellige grunde, men især fordi et sådant skridt ville give det uigendriveligste bevis på hendes hengivenhed for Peter Magnus og på hendes omsorg for hans sikkerhed. Hun kendte hans skinsyge karakter alt for godt til at turde vove den fjerneste

hentydning til den sande grund til hendes forlegenhed ved at se Pickwick, og hun stolede på, at hendes indflydelse og overtalelsesgaver ville kunne dæmpe den lille mands støjende skinsyge, når kun Pickwick var fjernet, og ingen ny strid kunne opstå. Opfyldt af disse tanker iførte hun sig hat og sjal og gik straks hen til borgmesterens hus.

Nu var denne første øvrighedsperson, George Nupkins, omtrent så stormægtig en person, som den hurtigste fodgænger ville kunne opdage fra solens opgang til dens nedgang den 21. juni, der, da den ifølge almanakken er den længste dag i året, naturligvis ville give ham den længst mulige tid til hans søgen. Denne formiddag var mr. Nupkins nu netop i højeste grad ophidset og forbitret, fordi der havde været opløb i byen. Alle drengene i den største skole havde sammensvoret sig om at slå vinduerne ind hos en forhadt frugthandler, havde hujet ad rådstuetjeneren og kastet stene på politiet, det vil sige på en ældre herre, som var sendt ud for at undertrykke opstanden og havde stået som mand og dreng i politiets tjeneste i det mindste i et halvt århundrede. Og Nupkins sad i sin lænestol med majestætiske rynker i panden og skummede af raseri, da en dame blev meldt i et vigtigt, hemmeligt og særligt ærinde. Nupkins så skrækkelig alvorlig ud og bød, at damen skulle vises ind, hvilken befaling, ligesom alle kejseres, borgmestres og andre store potentaters befalinger, øjeblikkelig blev efterkommet, hvorfor miss Witherfield altså blev ført ind i kendelig bevæget tilstand.

"Muzzle," sagde øvrighedspersonen. Muzzle var en undersætsig tjener med langt liv og korte ben.

"Ja, Deres Velbyrdighed."

"Sæt en stol herhen og gå din vej."

"Ja, Deres Velbyrdighed."

"Vær så god at sige mig Deres ærinde," sagde øvrighedspersonen.

"Det er af en meget pinlig natur, sir," sagde damen.

"Meget muligt," sagde øvrighedspersonen. "Fat Dem." Her antog Nupkins' ansigt et velvilligt udtryk. "Og sig mig så, hvad det er for et retsligt ærinde, der bringer Dem herhid."

Her triumferede øvrighedspersonen over mennesket, og han så atter barsk ud.

"Det er meget ubehageligt for mig at gøre denne anmeldelse," sagde miss Witherfield, "men jeg frygter for, at en duel vil finde sted her."

"Her!" sagde øvrighedspersonen. "Hvor?"

"I Ipswich."

"I Ipswich – en duel i Ipswich!" sagde øvrighedspersonen, aldeles forfærdet alene ved tanken. "Det er umuligt; noget sådant kan ingen finde på her i byen; det er jeg temmelig overbevist om. Store Gud, kender De ikke den lokale øvrigheds virksomhed? Har De måske ikke hørt, madame, at jeg den 4. maj sidstleden, kun ledsaget af tresindstyve ekstrabetjente, styrtede mig ind i en bokserkreds og med åbenbar fare for at falde som et offer for en rasende hobs lidenskaber forebyggede en nævekamp mellem "Melbollen" fra Middlesex og "Hanekyllingen" fra Suffolk? En duel i Ipswich! Jeg tror ikke – nej, jeg kan ikke tro," sagde øvrighedspersonen til sig selv, "at der gives to mænd, som kunne være dumdristige nok til at påtænke et sådant brud på den offentlige fred her i byen."

"Min påstand er desværre kun alt for rigtig," sagde den midaldrende dame; "jeg var til stede ved ordstriden."

"Det er meget mærkeligt!" sagde den forbavsede øvrighedsperson. "Muzzle!"

"Ja, Deres Velbyrdighed."

"Lad mr. Jinks straks komme herind – på øjeblikket!"

"Ja, Deres Velbyrdighed."

Muzzle gik, og en bleg, spidsnæbbet, halvt forsulten og lurvet klædt, midaldrende skriver trådte ind i stuen.

"Denne dame, mr. Jinks, er kommet for at gøre anmeldelse om en påtænkt duel her i byen." Jinks, der ikke rigtig vidste, hvad han skulle sige, smilede, som en underordnet smiler.

"Hvad ler De af, mr. Jinks?" spurgte øvrighedspersonen. Jinks så øjeblikkelig alvorlig ud.

"Mr. Jinks," sagde øvrighedspersonen, "De er et fæ." Mr. Jinks så ydmygt på den store mand og tyggede på sin pen.

"De ser måske noget højst komisk i denne angivelse, sir, men jeg kan sige Dem, at De kun har meget lidt at le ad."

Den forsultne Jinks sukkede, som om han meget vel vidste, at han virkelig intet havde at være glad for, og klatrede op på en stol for at føre damens forklaring til protokols.

"Denne Pickwick er altså hovedmanden?" sagde øvrighedspersonen, da alt var indført.

"Ja," sagde den midaldrende dame.

"Og den anden tumultuant – hvad er det nu, han hedder, mr. Jinks?"

"Tupman, sir."

"Tupman er sekundanten?"

"Ja."

"Derimod siger De, madame, at den anden hovedperson har absenteret sig?"

"Ja," svarede miss Witherfield med en svag stønnen.

"Meget vel," sagde øvrighedspersonen. "Det er to banditter fra London, der er kommet hertil for at aflive Hans Majestæts undersåtter i den tanke, at lovens arm i en sådan afstand fra hovedstaden er svag og lammet. Der skal statueres et eksempel på dem. Skriv arrestbefalingen, mr. Jinks. Muzzle!"

"Ja, Deres Velbyrdighed."

"Lad Grummer komme op."

Den lydige Muzzle gik bort og vendte straks efter tilbage med den ældre herre, som især udmærkede sig ved en rubinnæse og en hæs stemme, en kanelfarvet frakke og et svømmende blik.

"Grummer," sagde øvrighedspersonen. "Er byen nu rolig?"

"Så temmelig, Deres Velbyrdighed," svarede Grummer, "obsternasigheden har for en del lagt sig, eftersom drengene er gået ud for at spille kricket."

"Kun kraftige foranstaltninger kan udrette noget i disse tider, Grummer," sagde øvrighedspersonen i en bestemt tone. "Vises der ringeagt mod kongens politi, må vi lade oprørsakten læse op. Kan den civile magt ikke skærme disse vinduer, må militæret skærme den civile magt og vinduerne med. Det tror jeg er en af forfatningens grundsætninger, mr. Jinks?"

"Ganske vist, sir," sagde Jinks.

"Meget vel," sagde øvrighedspersonen, idet han underskrev arrestbefalingerne. "I eftermiddag fremstiller De disse personer for mig, Grummer. De vil finde dem i *Den store, hvide Hest*. De husker nok sagen med "Melbollen" fra Middlesex og "Hanekyllingen" fra Suffolk, Grummer?"

Grummer tilkendegav med en alvorsfuld hovedrysten, at han aldrig ville kunne glemme den, hvilket han rimeligvis heller ikke ville, så længe den daglig blev omtalt.

"Dette er endog endnu mere forfatningsstridigt," sagde øvrighedspersonen. "Dette er endog et endnu større fredsbrud og et grovere indgreb i Hans Majestæts prærogativer. Er duelleren ikke et af Hans Majestæts mest utvivlsomme prærogativer, mr. Jinks?"

"Det står udtrykkelig i Magna Charta, sir," var svaret.

"En af den britiske krones mest strålende ædelstene, som blev fravristet Hans Majestæt af en politisk forening af lensherrerne, ikke sandt, mr. Jinks?" sagde øvrighedspersonen.

"Jo netop, sir," svarede Jinks.

"Meget vel," sagde øvrighedspersonen og rejste sig stolt i sit sæde, "dette prærogativ skal ikke krænkes i denne del af hans lande. Grummer, tag folk med dem og eksekver disse arrestbefalinger så hurtigt som muligt. Muzzle!"

"Ja, Deres Velbyrdighed."

"Følg denne dame ned."

Miss Witherfield trak sig tilbage, gennemtrængt af øvrighedspersonens lærdom og sagkundskab. Nupkins trak sig tilbage for at spise frokost. Jinks trak sig tilbage ind i sig selv, hvilket var det eneste tilflugtssted, han havde, med undtagelse af sovesofaen i den lille dagligstue, og Grummer trak sig tilbage for ved at udføre sit nuværende hverv at afvaske den plet, der i løbet af formiddagen var blevet sat på ham selv og Hans Majestæts anden repræsentant, rådstuetjeneren.

Mens disse raske og bestemte anstalter til håndhævelsen af den kongelige myndighed blev taget, havde Pickwick og hans

venner, der var aldeles uvidende om de store tildragelser, som forestod, sat sig til middagsbordet, hvor de alle lod munden løbe, og Pickwick ville netop til stor morskab for sine rejsefæller og navnlig for Tupman fortælle sit eventyr den foregående aften, da døren gik op, og et noget frastødende ansigt kiggede ind i værelset. Øjnene i dette ansigt så nogle sekunder meget alvorlig på Pickwick og blev tilsyneladende meget tilfredse ved denne undersøgelse, for den krop, ansigtet hørte til, skød sig langsomt ind i stuen og viste sig at tilhøre en aldrende herre – kort sagt, for ikke længere at holde læseren spændt: Øjnene var Grummers svømmende øjne, og kroppen var den samme herres krop.

Grummers fremgangsmåde var fagmæssig, men ejendommelig. Hans første skridt var at lukke døren i lås; hans andet meget omhyggeligt at polere sit hoved og ansigt med sit lommetørklæde; hans tredje at sætte sin hat med lommetørklædet inden i den på den nærmeste stol; hans fjerde at trække op af sin brystlomme en kort stav med en messingkrone og vinke med staven ad Pickwick med en sur og spøgelsesagtig mine.

Snodgrass var den første, som brød den målløse tavshed. Han så et øjeblik fast og roligt på Grummer og sagde derpå med eftertryk:

"Dette er et privat værelse!"

Grummer rystede på hovedet og svarede:

"Intet værelse er privat for Hans Majestæt, når først gadedøren er overskredet. Således er loven. Nogle påstår, at en englænders hus er hans fæstning. Det er noget snak."

Pickwickianerne stirrede på hinanden med forbavsede blikke.

"Hvem er mr. Tupman?" spurgte Grummer. Han havde instinktivt kunnet tænke, hvem der var Pickwick; han havde straks kendt ham.

"Mit navn er Tupman," sagde denne herre.

"Mit navn er Loven," sagde Grummer.

"Hvad for noget?" sagde Tupman.

"Loven," svarede Grummer, "Loven, den servile og eksekrative magt, det er mine titler; her er min fuldmagt. Tupman, fornavn ikke opgivet; Pickwick, fornavn ikke opgivet, kontra vor forurettede herre, kongens fred – som stadfæstet og dukkementeret er alting i fuldkommen orden. Jeg arresterer Dem, Pickwick, Tupman, som ovenfor nævnt."

"Hvad skal denne uforskammethed sige?" sagde Tupman og fo'r op. "Gå Deres vej, siger jeg."

"Hejda," sagde Grummer, idet han meget hastigt trak sig tilbage til døren og åbnede den på klem. "Dubbley!"

"Her," svarede en dyb stemme ude på gangen.

"Kom ind, Dubbley," sagde Grummer.

På dette kommandoord pressede en noget over seks fod høj og forholdsmæssigt tyk mand med et snavset ansigt sig gennem den halvt åbne dør, til han blev ganske rød i hovedet, og trådte ind i stuen.

"Er de andre betjente udenfor?" spurgte Grummer. Dubbley, der var en mand af meget få ord, nikkede.

"Lad Deres mandskab rykke ind," sagde Grummer.

Dubbley gjorde, som der blev ham sagt, og seks mand, hver med en kort stav med messingkrone, trængte ind i stuen.

Grummer stak sin stav i lommen og så på Dubbley. Dubbley stak sin stav i lommen og så på betjentene, og disse stak deres stave i lommen og så på Tupman og Pickwick. Pickwick og hans ledsagere rejste sig alle som én.

"Hvad er meningen med denne uforskammede indtrængen i mit private værelse?" sagde Pickwick.

"Hvem vover at lægge hånd på mig?" sagde Tupman.

"Hvad vil I her, I slyngler?" sagde Snodgrass.

Winkle sagde intet, men fæstede sit blik på Grummer og lånte ham et par øjne, som, hvis han havde haft nogen følelse, ville være trængt gennem hans hjerne og kommet ud på den anden side. Men således som han var, gjorde de slet intet indtryk på ham.

Da denne lovens håndhæver så, at Pickwick og hans venner var tilbøjelige til at modsætte sig deres myndighed, smøgede de meget betydningsfuldt deres frakkeærmer op, som om det at kaste pickwickianerne i gulvet og bagefter samle dem op var en simpel, fagmæssig gerning, der kun behøvede at påtænkes for at blive udført som noget, der faldt af sig selv. Denne demonstration var ikke spildt på Pickwick. Han rådslog nogle øjeblikke afsides med Tupman og tilkendegav derpå, at han var villig til at gå til borgmesterens bolig, idet han alene krævede de tilstedeværende til vidner på, at det var hans faste beslutning at kræve oprejsning for denne uhørte krænkelse af hans rettigheder som engelskmand, så snart han var kommet i frihed, hvilket de tilstedeværende gav sig hjertelig til at le over, alene med undtagelse af Grummer, der syntes at antage selv den mindste hån mod øvrighedens guddommelige rettigheder som en slags gudsbespottelse, der ikke kunne tåles.

Men da Pickwick havde vist sin redebonhed til at bøje sig for sit lands love, og netop da opvarterne, staldkarlene, pigerne og postillonerne, der havde ventet sig en behagelig lungerystelse af hans truende halsstarrighed, begyndte at gå slukørede og ærgerlige bort, viste der sig en vanskelighed, som man ikke havde forudset. Med al ærbødighed for de lovlige autoriteter protesterede Pickwick bestemt imod at vise sig på offentlig gade, omringet og bevogtet af retfærdighedens tjenere som en simpel forbryder. Grummer protesterede på grund af den endnu oprørte folkestemning – drengene havde den dag månedsfri – lige så bestemt imod at gå på det andet fortov og modtage Pickwicks æresord for, at han ville gå lige hen til borgmesteren, og både Pickwick og Tupman modsatte sig lige så bestemt udgiften til en karet, der var det eneste anstændige køretøj, som var at få. Ordvekslingen blev levende, og uenigheden varede længe, men netop som den udøvende magt ville til at gøre kort proces med Pickwicks indvendinger imod at gå hen til borgmesteren ved den sindrige udvej at bære ham derhen, huskede han, at der ude i gården stod en gammel bærestol. Da den oprindelig var blevet lavet til en podagristisk pengemand, kunne den rumme Pickwick og Tupman i det mindste lige så godt som en nymodens karet. Bærestolen blev lejet og bragt ind i forstuen; Pickwick og Tupman pressede sig ind i den og slog jalousierne ned. Et par dragere blev snart skaffet, og optoget drog af sted med stor højtidelighed. Betjentene omringede befordringen, Grummer og Dubbley marcherede triumferende foran. Snodgrass og Winkle gik arm i arm bagefter, og Ipswichs uvaskede ungdom dannede bagtroppen.

Byens spidsborgere kunne, skønt de kun havde en meget utydelig forestilling om forbrydelsens natur, ikke andet end føle sig højst opbyggede af dette skuespil. Her faldt lovens stærke arm med en snes politistokkes kraft på to forbrydere fra selve hovedstaden; det vældige maskineri styredes af deres egen borgmester og holdtes i gang af deres eget politi, og begge synderne var ved forenede bestræbelser blevet sikkert indespærrede inden for en bærestols snævre område. Mange var de ytringer af bifald og beundring, som hilste Grummer, mens han med stav i hånd anførte optoget; lydelige og langvarige var de jubelråb, som istemtes af de uvaskede; og midt under disse vidnesbyrd om almindelig billigelse skred optoget langsomt og majestætisk af sted.

Sam Weller kom i sin morgentrøje med de sorte shirtingsærmer noget mismodig tilbage fra en uheldig undersøgelse af det gådefulde hus med den grønne havelåge og opdagede nu en stimmel af mennesker, som strømmede ned ad gaden og omringede en genstand, som havde en stærk lighed med en bærestol. Da han nok kunne have lyst til at vende sine tanker bort fra sit mislykkede foretagende, trådte han til siden for at se stimlen gå forbi, og da han hørte den råbe hurra, begyndte han, kun for at muntre sig, også at råbe hurra af alle livsens kræfter.

Grummer gik forbi, og Dubbley gik forbi, og bærestolen gik forbi, og hele politistyrken gik forbi, og Sam istemte endnu stadig pøbelens hurraråb og svang sin hat, som om han var ude af sig selv af henrykkelse – skønt han naturligvis ikke havde mindste anelse om, hvad der foregik – da han pludselig holdt inde ved uventet at se de herrer Winkle og Snodgrass.

"Hvad er her på færde, mine herrer?" råbte Sam. "Hvem har de stukket ind i dette sørgeklædte skilderhus?"

Begge herrerne svarede på en gang, men deres ord tabte sig i tummelen.

"Hvem er det?" brølede Sam atter.

Endnu en gang svarede de begge, og skønt ordene ikke kunne høres, så Sam dog af læbernes bevægelse, at de udtalte trylleordet "Pickwick". Dette var nok. I det næste minut havde Sam banet sig vej igennem mængden, standset dragerne og stillet sig lige over for den vældige Grummer.

"Stop lidt, go'e herre," sagde Sam, "hvem har De puttet ind i denne hersens æske?"

"Tilbage!" sagde Grummer, hvis selvfølelse, ligesom så mange andre menneskers selvfølelse, var blevet vidunderligt forøget ved denne smule folkegunst.

"Slå ham ned, hvis han ikke går," sagde Dubbley.

"Jeg er Dem meget forbunden, gamle," svarede Sam, "fordi De tager Dem af mig, og jeg er den anden herre, der ser ud, som om han lige var sluppet ud fra et menageri, endnu mere forbundet for hans venlige råd, men jeg ville dog hellere, at De svarede mig på mit spørgsmål, hvis det er Dem lige meget. – Hvorledes har De det, sir?"

Denne sidste ytring henvendtes med en beskyttende mine til Pickwick, der så ud ad det forreste vindue.

Grummer, der var aldeles målløs af forbitrelse, trak staven med messingkronen op af lommen og svang den for Sams øjne.

"Ja," sagde Sam, "den er meget smuk, især kronen, som ligner den ægte ualmindelig godt."

"Tilbage!" sagde den rasende Grummer, og for at gøre denne befaling mere eftertrykkelig stødte han kongeværdighedens sindbillede ind i Sams halstørklæde med den ene hånd og greb Sam i kraven med den anden, en kompliment, som Sam gengældte ved i et snuptag at kaste ham til jorden, efter i forvejen med udsøgt opmærksomhed at have kastet en drager omkuld til underlag for ham.

Om nu Winkle fik et midlertidigt anfald af den art vanvid, som opstår, når man føler sig forurettet, eller han blev opildnet af Sam Wellers tapperhed, ved vi ikke, men vist er det, at han ikke så snart så Grummer falde, førend han gjorde et frygteligt udfald på en lille dreng, som stod ved siden af ham, hvorpå Snodgrass i en sand kristelig ånd og for ikke at komme bag på nogen, meget lydeligt udtalte, at nu ville han til at begynde, og gav sig til at trække frakken af med største sindighed. Han blev straks omringet og arresteret, og det er kun simpel retfærdighed både mod ham og Winkle at sige, at de ikke gjorde mindste forsøg på at fri sig selv eller Sam Weller, som efter den kraftigste modstand blev overvældet af overmagten og taget til fange. Optoget blev bragt i orden, dragerne indtog atter deres pladser, og marchen blev atter satte i gang.

Pickwicks harme under hele dette optrin var uden grænser. Han kunne netop se Sam kaste betjentene over ende og fare omkring i alle retninger, men dette var også alt, hvad han kunne se, da bærestolen ikke lod sig åbne, og jalousierne ikke kunne trækkes op. Omsider lykkedes det ham ved Tupmans hjælp at skyde taget op, og stående på sædet og støttende sig, så godt han kunne, ved at lægge sin hånd på Tupmans skulder, gav han sig til at holde en tale til mængden, idet han udbredte sig

over den uforsvarlige måde, hvorpå han var blevet behandlet, og krævede alle til vidne på, at hans tjener først var blevet angrebet. Således nåede de borgmesterens hus, idet dragerne travede, Pickwick deklamerede, og pøbelen hujede.

25

Der iblandt en mængde morsomme ting viser, hvor majestætisk og upartisk mr. Nupkins var, og hvorledes Sam Weller sendte Job Trotters fjerbold lige så tungt tilbage, som den kom, foruden andre ting, som vil findes på rette sted.

Voldsom var Sam Wellers forbitrelse, mens han blev trukket af sted; talrige var stiklerierne til Grummers og hans staldbroders ydre og opførsel, og modig var den trods, han bød enhver af de seks tilstedeværende lovens håndhævere, han udøste sin harme over. Snodgrass og Winkle lyttede med mørk ærefrygt til den strøm af veltalenhed, som deres fører udøste fra bærestolen, og hvis hurtige løb alle Tupmans indstændige anmodninger om at få taget lukket ikke magtede at standse et eneste øjeblik. Sams harme veg hurtigt for nysgerrigheden, da optoget drejede ind i den samme gård, hvor han havde truffet landstrygeren Job Trotter, og nysgerrigheden afløstes atter af den gladeste forbavselse, da den stormægtige Grummer, efter at have befalet dragerne at stå stille, med værdige, vigtige skridt nærmede sig den samme grønne låge, ad hvilken Job var trådt ud, og gav et vældigt ryk i klokkestrengen, som hang ved siden af den. Ringningen hidkaldte en rask tjenestepige med et smukt ansigt, som først slog hænderne sammen af forbavselse over arrestanternes oprørske udseende og over Pickwicks lidenskabelige sprog og derefter kaldte på Muzzle. Muzzle åbnede den ene portfløj for at lade bærestolen, fangerne og betjentene komme ind, men smækkede den straks derpå i lige

for næsen af pøbelsværmen, som, opbragt over at blive udelukket og nysgerrig efter at se, hvad der ville følge på, gav sine følelser luft ved i et par timers tid at dundre på porten og ringe på klokken. I denne morskab tog alle skiftevis del, med undtagelse af nogle heldige individer, som, efter at have opdaget en sprække i porten, gennem hvilken man slet ikke kunne se noget, stirrede ind igennem den med samme utrættelige udholdenhed, hvormed folk trykker deres næser flade mod ruderne i et apotek, når en fuld mand, der er blevet kørt over på gaden, underkastes et kirurgisk eftersyn i bagstuen.

Ved foden af en trappe, der førte op til døren, som på hver side blev bevogtet af en amerikansk aloe i en grøn balje, standsede bærestolen, og Pickwick og hans venner blev ført ind i forstuen, hvorfra de, efter at Muzzle havde meldt dem og mr. Nupkins givet ordre til at bringe dem ind, blev stedet for denne borgervenlige magistratspersons velvise ansigt.

Det var et skue, som helt vel egnede sig til at fylde syndernes hjerter med rædsel og give dem en tydelig forestilling om lovens strenge majestæt. Foran en vældig boghylde, i en stor lænestol ved et vældigt bord og med en vældig bog foran sig sad mr. Nupkins og tog sig dobbelt så vældig ud som nogen af dem, hvor vældige de end kunne være. Bordet var prydet med store bunker papirer, og oven for den nederste ende af det sås hovedet og skuldrene af Jinks, der havde travlt med at give sig et så travlt udseende som muligt. Da alle var kommet ind, lukkede Muzzle omhyggeligt døren og stillede sig bag ved sin herres stol for at afvente hans befalinger. Mr. Nupkins lagde sig

tilbage i stolen med gyselig højtidelighed og mønstrede sine ufrivillige gæsters ansigter.

"Nå, Grummer, hvem er denne person?" sagde Nupkins og pegede på Pickwick, der som ordfører for sine venner stod med hatten i hånden og bukkede med udsøgt høflighed og ærbødighed.

"Denne hersens er Pickwick, Deres Velbyrdighed."

"Holdt, inte noget af den slags, gamle blinkfyr," afbrød Sam Weller ham, idet han skubbede sig frem i den forreste række. "Undskyld, sir, men Deres betjent der ville aldrig noget sted kunne tjene sit brød som ceremonimester. Denne, sir," blev Sam ved, idet han skød Grummer til side og tiltalte borgmesteren med en venlig fortrolighed, "denne er S. Pickwick, Esquire. Han der er mr. Tupman. Han der er mr. Snodgrass, og han der på den anden side af ham er mr. Winkle – alle sammen meget pæne herrer, hvis bekendtskab det vil være Dem en stor fornøjelse at gøre. Jo før De derfor putter Deres betjente i brummen en måneds tid eller to, des før vil vi komme til at stå på en god fod med hinanden. Først forretninger, siden fornøjelser, som kong Richard sagde, da han myrdede den anden konge i Tower, før han kvalte de små prinser."

Mod slutningen af denne tale børstede Sam sin hat med sin højre albue og nikkede nedladende til Jinks, der med ubeskrivelig rædsel havde hørt hans ord.

"Hvem er denne mand, Grummer?" sagde borgmesteren.

"Et skarnsmenneske, Deres Velbyrdighed," svarede Grummer. "Han forsøgte at befri arrestanterne og overfaldt betjentene; derfor anholdt vi ham og tog ham med."

"Deri gjorde De ret," svarede borgmesteren, "det er åbenbart en fræk skurk."

"Det er min tjener, sir," sagde Pickwick opbragt.

"Ja så, er han Deres tjener?" sagde Nupkins. "Et komplot altså, der gik ud på at hindre retfærdigheden i at ske fyldest og på at myrde dens håndhævere. Pickwicks tjener. Protokoller det, mr. Jinks."

"Hvad er dit navn, karl?" tordnede mr. Nupkins.

"Weller," svarede Sam.

"Et meget godt navn til forbryderlisten," sagde Nupkins.

Dette skulle være en vittighed, og følgelig brast Jinks, Grummer, Dubbley, alle betjente og Muzzle i en skoggerlatter, som varede flere minutter.

"Skriv hans navn, mr. Jinks," sagde borgmesteren.

"Med to l'er, gamle," sagde Sam.

Her lo en ulykkelig betjent igen, hvorpå borgmesteren truede med øjeblikkelig at lade ham arrestere. Det kan i sådanne tilfælde være farligt at le ad den urette mand.

"Hvor bor du?" spurgte borgmesteren.

"Hvor jeg kan," svarede Sam.

"Protokoller det, mr. Jinks," sagde borgmesteren, som var nær ved at blive rasende.

"Streg det under," sagde Sam.

"Han er en løsgænger, mr. Jinks," sagde borgmesteren. "Han er efter sit eget udsagn en løsgænger, er han ikke?"

"Ganske bestemt, sir."

"Så vil jeg anholde ham som sådan – jeg vil dømme ham til varetægtsarrest," sagde Nupkins.

"Sikken et land for lov og ret," sagde Sam. "Her findes minsandten ikke den øvrighedsperson, som ikke glat væk sætter en anden i varetægt, selv om han slet ikke kan tage vare på sig selv."

Over dette udfald gav en anden betjent sig til at le og søgte derpå at give sig et så unaturlig højtideligt udseende, at borgmesteren øjeblikkelig opdagede ham.

"Grummer," sagde Nupkins, rød i hovedet af ærgrelse, "hvor tør De vove at vælge et så dårligt og uvederhæftigt subjekt som dette menneske til medhjælper?"

"Det gør mig meget ondt, Deres Velbyrdighed," stammede Grummer.

"Meget ondt!" sagde den rasende borgmester. "De skal komme til at angre denne pligtforsømmelse. Der skal statueres et eksempel. Tag denne karls stav fra ham. Han er drukken. De er drukken, menneske."

"Nej, jeg er ikke drukken, Deres Velbyrdighed," sagde manden.

"De er drukken," sagde borgmesteren. "Hvor tør De vove at sige, at De ikke er drukken, når jeg siger, at De er det? Lugter han ikke af brændevin, Grummer?"

"Afskyeligt, Deres Velbyrdighed," svarede Grummer, som havde en svag forestilling om, at der et eller andet sted lugtede af rom.

"Det vidste jeg nok," sagde Nupkins. "Så snart han kom herind i stuen, kunne jeg se på hans blik, at han var drukken. Lagde De ikke mærke til hans blik, mr. Jinks?"

"Jo, ganske bestemt, sir."

"Jeg har ikke smagt en dråbe brændevin i dag," sagde manden, der var så ædru som nogen.

"Hvor tør De vove at lyve for mig?" sagde borgmesteren, "jeg anholder dette menneske for utilbørlig adfærd. Udfyld arrestbefalingen, mr. Jinks."

Og manden ville være blevet arresteret, hvis Jinks, der var borgmesterens rådgiver og i tre år havde nydt undervisning i lovkyndighed på en underretsprokurators kontor, ikke havde hvisket til borgmesteren, at han ikke troede, at det gik an, hvorfor borgmesteren holdt en tale og sagde, at han af hensyn til mandens familie kun ville irettesætte og afskedige ham. Følgelig blev betjenten skældt voldsomt ud et kvarters tid og derpå jaget bort, og Grummer, Dubbley, Muzzle og de andre betjente tilkendegav mumlende deres beundring over mr. Nupkins højmodighed.

"Nå, mr. Jinks," sagde borgmesteren, "edfæst så Grummer."

Grummer blev straks taget i ed, men da han vaklede i sin forklaring, og Nupkins middagsmad næsten var færdig, gjorde borgmesteren kort proces ved at forelægge ham ledende spørgsmål, som Grummer besvarede så bekræftende, han kunne. Forhøret gik derfor meget glat, så at Sam Weller overbevistes om to overfald, Winkle om en trussel og Snodgrass om et stød. Og da alt dette var sket til borgmesterens tilfredshed, rådførte han og Jinks sig hviskende med hinanden. Godt og vel ti minutter efter gik Jinks ned til sin plads ved bordet, mens dommeren rømmede sig til indledning, rettede sig i sin lænestol og allerede ville til at begynde på sin tale, da Pickwick tog ordet.

"Undskyld, sir, at jeg afbryder Dem," sagde Pickwick, "men førend De udtaler Dem og handler efter den anskuelse, De måtte have fattet på grund af de her givne forklaringer, gør jeg fordring på at blive hørt, for så vidt sagen vedrører mig personlig."

"Hold mund, sir," sagde borgmesteren bydende.

"Jeg er nødt til at adlyde," sagde Pickwick.

"Hold mund, sir," afbrød borgmesteren ham, "eller jeg lader Dem føre ud af en betjent."

"De kan befale Deres betjente, hvad De behager," sagde Pickwick, "og ifølge de prøver på deres lydighed, som jeg har været vidne til, tvivler jeg ikke på, at de vil udføre, hvad der befales dem, men jeg er så fri at fordre at blive hørt, indtil man fører mig bort med magt."

"Pickwick stikker ikke op for bollemælk," udbrød Sam Weller højt.

"Ti, stille, Sam," sagde Pickwick.

"Så stum som en tromme med et hul i skindet, sir."

Nupkins stirrede på Pickwick med den dybeste forbavselse over hans uhørte frækhed og var åbenbart lige ved at give et opbragt svar, da Jinks trak ham i ærmet og hviskede ham noget i øret, herpå gav borgmesteren et halvt hørligt svar, og derefter fortsattes hviskningen. Jinks gjorde åbenbart indvendinger. Omsider vendte borgmesteren, idet han meget mod sin vilje undertvang sin ulyst til at høre mere, sig om mod Pickwick og sagde skarpt:

"Hvad har De da at sige?"

"For det første," sagde Pickwick, idet han gennem sine briller lod lyne et blik, for hvilket endog Nupkins måtte bøje sig, "for

det første ønsker jeg at vide, hvorfor jeg og min ven er blevet ført herhid."

"Må jeg sige ham det?" hviskede borgmesteren til Jinks.

"Det gør De bedst i, sir," hviskede Jinks.

"Der er gjort edelig anmeldelse for mig om," sagde borgmesteren, "at De har i sinde at duellere, og at den anden mand, Tupman, er Deres medvider og hjælper. Derfor – hvad, mr. Jinks?"

"Ganske vist, sir."

"Derfor opfordrer jeg Dem begge til – til – til – hvad, mr. Jinks?" sagde borgmesteren ærgerlig.

"Til at stille kaution, sir."

"Ja. Derfor opfordrer jeg Dem begge til – som jeg ville have sagt, da jeg blev afbrudt af min skriver – til at stille kaution."

"God kaution," hviskede Jinks.

"Jeg fordrer god kaution," sagde borgmesteren.

"Folk her fra byen," hviskede Jinks.

"Det må være folk her fra byen," sagde borgmesteren.

"Hver for halvhundrede pund," hviskede Jinks, "og naturligvis husejere."

"Jeg fordrer to kautionister, hver for halvhundrede pund," sagde borgmesteren højt og med stor værdighed, "og de må naturligvis være husejere."

"Men min Gud, sir," sagde Pickwick, der, ligesom Tupman, var lutter forbavselse og harme, "vi er jo helt fremmede her i byen. Jeg kender lige så lidt til nogen husejer her, som jeg har i sinde at duellere med nogen."

"Det kan nok være," svarede borgmesteren, "det kan nok være – ikke sandt, mr. Jinks?"

"Ganske vist, sir."

"Har De mere at sige?" spurgte borgmesteren.

Pickwick havde virkelig en hel del mere at sige, som han upåtvivlelig også ville have sagt til liden både for sig selv og til liden opbyggelse for borgmesteren, hvis han ikke i samme øjeblik, da han tav, var blevet rykket i ærmet af Sam Weller, med hvem han straks fordybede sig i en så alvorlig samtale, at han lod borgmesterens forespørgsel uænset. Nupkins var ikke den mand, som gjorde et sådant spørgsmål to gange, og han rømmede sig derfor igen, og under betjentenes ærbødige og beundrende tavshed gav han sig til at afsige sin kendelse.

Han mulkterede Sam med to pund for det første og tre pund for det andet overfald. Winkle mulkterede han med to og Snodgrass med et pund og gav dem tilhold om at forpligte sig at til holde fred med alle Hans Majestæts undersåtter og navnlig med hans lydige tjener, Daniel Grummer. Pickwick og Tupman havde han allerede pålagt at stille kaution.

Så snart borgmesteren havde talt ud, trådte Pickwick, atter med et smil på sit godmodige ansigt, frem og sagde:

"Jeg beder borgmesteren undskylde, men jeg vil gerne udbede mig en samtale med Dem i enrum i en sag af største vigtighed for Dem selv."

"Det er et ganske ualmindeligt forlangende," sagde borgmesteren, "en samtale i enrum!"

"En samtale i enrum," svarede Pickwick med fasthed, "kun kunne jeg ønske, at min tjener måtte være nærværende ved den, da en del af de oplysninger, jeg ønsker at meddele, hidrører fra ham."

Borgmesteren så på Jinks; Jinks så på borgmesteren, og betjentene så forbavsede på hinanden. Nupkins blev pludselig bleg. Havde denne Weller måske i et øjeblikkeligt anfald af samvittighedsnag afsløret en hemmelig sammensværgelse om at myrde ham? Det var en skrækkelig tanke. Han var en offentlig mand, og han blev blegere, da han tænkte på Julius Cæsars mord og andre lignende tildragelser.

Borgmesteren så på Pickwick og vinkede ad Jinks. "Hvad mener De om dette, mr. Jinks?"

Jinks, som egentlig slet ingen mening havde om det og var bange for at støde nogen, smilede mat og tvivlende og rystede langsomt på hovedet, idet han trak mundvigene i vejret.

"Mr. Jinks," sagde borgmesteren, "De er et fæ."

Over denne korte meningsytring smilede Jinks atter, skønt noget mattere end før, og skubbede sig efterhånden tilbage til sin egen krog.

Nupkins overvejede sagen nogle sekunder, rejste sig op fra sin lænestol og bad Pickwick og Sam følge med ind i et lille værelse, som stod i forbindelse med retssalen. Efter at have bedt Pickwick om at gå hen i den anden ende af det lille værelse, og idet han selv holdt hånden på den halvt lukkede dør for øjeblikkelig at kunne flygte i tilfælde af, at der skulle vise sig mindste tilbøjelighed til fjendtligheder, erklærede han sig villig til at høre meddelelsen, hvad den så end var.

"Jeg vil straks gå til sagen," sagde Pickwick. "Den vedkommer væsentlig Dem og Deres ære. Jeg har al grund til at tro, sir, at De huser en grov bedrager!"

"To," afbrød Sam ham. "Morbærret er en uting af tårer og kæltringestreger."

"Sam," sagde Pickwick, "hvis jeg skal gøre mig forståelig for denne herre, må jeg bede dig lægge bånd på dine følelser."

"Om forladelse, sir," svarede Sam, "men når jeg tænker på denne hersens Job, må jeg altid lette ventilen en tomme eller to."

"Kort sagt, sir," sagde Pickwick, "har min tjener ret i den formodning, at en kaptajn Fitz-Marshall plejer at komme her i huset? For," tilføjede Pickwick, da han så, at Nupkins var forbitret og ville afbryde ham, "for hvis det er således, ved jeg, at denne person er en –"

"Stille, stille," sagde Nupkins og lukkede døren. "Hvad ved De om denne person?"

"At han er en samvittighedsløs eventyrer – en slet person – en hånd, som plyndrer samfundet og gør lettroende mennesker til sine ofre, til forhånede, ulykkelige ofre," sagde Pickwick heftigt.

"Men Gud bevares," sagde Nupkins, som blev ganske rød i hovedet og straks forandrede hele sit væsen. "Men Gud bevares, mr. –"

"Pickwick," sagde Sam.

"Pickwick," sagde borgmesteren, "mr. Pickwick – vær dog så god at sætte Dem – det kan dog vel aldrig være Deres alvor? Kaptajn Fitz-Marshall!"

"Kald ham ikke kaptajn," sagde Sam, "og heller ikke Fitz-Marshall, for han er ingen af delene. Det er en omrejsende komediant, og hans navn er Jingle, og hvis der nogen sinde har været en ulv i morbærfarvede klæder, så er det denne hersens Job Trotter."

"Det er fuldstændig rigtigt, sir," sagde Pickwick, "mit eneste ærinde her i byen er at afsløre denne person."

Og Pickwick gav sig nu til at give den forfærdede Nupkins en kort skildring af alle Jingles afskyeligheder.

I fortællingens løb strømmede alt det varme blod i Nupkins' krop helt op i øreflipperne på ham. Han havde truffet kaptajnen ved et væddeløb der i egnen. Henrykte over hans fornemme bekendtskaber, hans vidtløftige rejser og hans fine væsen havde han og hans kone og hans datter forevist kaptajn Fitz-Marshall og påberåbt sig kaptajn Fitz-Marshall for og kastet kaptajn Fitz-Marshall i hovedet på deres udvalgte omgangskreds, indtil deres bedste venner, mrs. Porkenham og de unge misses Porkenhams og mr. Sidney Porkenham, var færdige at briste af misundelse og fortvivlelse. Og nu oven på alt dette at høre, at han var en fattig eventyrer, en omrejsende skuespiller og, om ikke ligefrem en bedrager, så dog nær ved at være det! Himmel, hvad ville Porkenhams sige? Hvor ville mr. Porkenham triumfere, når han fik at vide, at hans ægteskabstilbud var blevet forkastet for en sådan rivals skyld! Hvorledes kunne han se den gamle Porkenham i øjnene ved fredsdommernes næste møde? Og hvilken fangst ville det ikke være for oppositionen i kommunalbestyrelsen, hvis denne historie kom ud blandt folk!

"Men," sagde Nupkins og klarede op efter et langt ophold, "når alt kommer til alt, er dette dog kun en ensidig forklaring. Kaptajn Fitz-Marshall er en mand med et meget indtagende væsen og har upåtvivlelig mange fjender. Hvilke beviser har De for sandheden af disse beskyldninger?"

"Konfronter mig med ham," sagde Pickwick; "det er alt, hvad jeg ønsker og beder om. Konfronter ham med mig og mine venner her, og De vil ikke have flere beviser nødig."

"Ja," sagde Nupkins, "det kan let lade sig gøre. Han kommer her i aften, og så kunne man undgå at gøre sagen offentlig kendt, bare – bare – for den unge mands egen skyld. Imidlertid kan – kan – jeg nok have lyst til først at rådføre mig med min kone om det passende i sådant et skridt. Men i ethvert tilfælde må vi have ende på retssagen, førend vi kan gøre noget. Behag at gå tilbage til det andet værelse."

De gik altså derind.

"Grummer," sagde borgmesteren med streng røst.

"Deres Velbyrdighed," svarede Grummer med en yndlings tillidsfulde smil.

"Hvad går der af Dem?" sagde borgmesteren barsk. "Jeg vil ikke vide af sådanne fri manerer. Det er upassende, og jeg kan forsikre Dem, at De kun har ringe grund til at smile. Var Deres forklaring strengt stemmende med sandheden? Tag Dem nu vel i agt!"

"Deres Velbyrdighed," stammede Grummer, "jeg –"

"Nå, så De bliver forvirret?" sagde borgmesteren. "Læg mærke til hans forvirring, mr. Jinks!"

"Ja vel, sir," svarede Jinks.

"Gentag nu Deres forklaring, Grummer," sagde borgmesteren, "og jeg advarer Dem endnu en gang om at tage Dem i agt. Før hans ord til protokols, mr. Jinks."

Den ulykkelige Grummer gav sig da til at gentage sin klage, men på grund af den måde, borgmesteren nu opfattede hans ord på og Jinks protokollerede dem, og ved den ham medfødte tilbøjelighed til vidtløftigheder og den forvirring, han var i, indviklede han sig på mindre end tre minutter i et sådant virvar af modsigelser, at Nupkins erklærede, at han ikke kunne tro

ham. Mulktkendelserne blev derfor ophævet, og Jinks skaffede i en håndevending et par kautionister til veje. Og da alle disse højtidelige forhandlinger lykkelig og vel var færdige, blev Grummer med spot og spe vist ud – et skrækkeligt eksempel på den menneskelige storheds ustadighed og usikkerheden ved store mænds yndest.

Mrs. Nupkins var en majestætisk dame med en blå florsturban og en lysebrun paryk. Miss Nupkins havde sin mamas hele overlegenhed uden turbanen og hele hendes arrighed uden parykken, og hver gang disse to elskværdige egenskaber bragte moder og datter i forlegenhed, hvilket ikke skete så sjældent, var de begge enige om at lægge skylden på Nupkins' skuldre. Da han altså opsøgte mrs. Nupkins og meddelte hende de oplysninger, som Pickwick havde givet ham, huskede mrs. Nupkins pludselig, at hun altid havde ventet noget af den slags. Hun havde *altid* sagt, at det ville gå således, men hendes råd blev jo *aldrig* hørt; hun vidste *sandelig* ikke, hvad mr. Nupkins anså hende for, osv.

"At tænke sig," sagde miss Nupkins, idet hun pressede en meget lille tåre ud af hver af sine øjenkroge, "at tænke sig, at jeg skulle blive holdt således for nar!"

"Ja, det kan du takke din fader for, min ven," sagde fruen. "Har jeg ikke tigget og bedt ham om at høre sig for om kaptajnens familieforbindelser? Har jeg ikke på det indstændigste bønfaldet ham om at gøre et bestemt skridt? Jeg er vis på, ganske vis på, at ingen ville tro det!"

"Men, min ven!" sagde Nupkins.

"Tal ikke til mig, plageånd," sagde mrs. Nupkins.

"Du har selv sagt, at du syntes så godt om kaptajn Fitz-Marshall, min ven," sagde Nupkins. "Du har stadig bedt ham komme her og ikke undladt nogen lejlighed til at præsentere ham andre steder."

"Sagde jeg det ikke nok, Henrietta?" sagde mrs. Nupkins til sin datter med en højlig fornærmet kvindes mine. "Sagde jeg ikke, at din fader ville vende op og ned på alt og give mig skylden for det hele? Sagde jeg ikke det?"

Her gav fruen sig til at hulke.

"Men fader!" udbrød frøkenen og gav sig også til at hulke.

"Er det ikke for meget, at han, efter at have bragt al denne spot og skam over os, nu vil bebrejde mig, at jeg er skyld i det?" udbrød mrs. Nupkins.

"Hvor kan vi nogen sinde vise os blandt folk?" sagde miss Nupkins.

"Hvor kan vi se Porkenhams i øjnene?" sagde mrs. Nupkins.

"Eller Griggs?" sagde miss Nupkins.

"Eller Slummintowkens?" sagde mrs. Nupkins. "Men hvad bryder din fader sig om det? Hvad gør det ham?"

Ved denne skrækkelige tanke græd begge damerne.

Mrs. Nupkins' tårer vedblev at strømme, indtil hun havde fået en smule tid til at overveje sagen, og hun blev da enig med sig selv om, at det bedste, der kunne gøres, var at bede Pickwick og hans venner at blive, indtil kaptajnen kom, og så skaffe Pickwick den lejlighed, han søgte. Kom det da for dagen, at han havde sagt sandhed, kunne de vise kaptajnen døren uden at vække opsigt, og de kunne let forklare Porkenhams hans Forsvinden ved at sige, at han ved sin families indflydelse ved hoffet var blevet ansat som generalguvernør på Sierra Leone

eller i et andet af de dejlige klimater, der fortryller europæerne i den grad, at de, når de først er kommet derhen, næsten aldrig kan overtale sig til at vende tilbage.

Da mrs. Nupkins tørrede sine tårer, tørrede miss Nupkins også sine, og mr. Nupkins var meget glad ved at ordne sagen således, som damerne havde foreslået. Pickwick og hans venner blev derfor ført ind til damerne og kort efter til bords, og Sam Weller, i hvem borgmesteren med den ham ejendommelige skarpsindighed på mindre end en halv time havde opdaget et af de skønneste mennesker i verden, blev givet til Muzzles omsorg og varetægt med den udtrykkelige befaling, at han skulle tage ham med ned i køkkenet og sørge på det bedste for hans pleje.

"Hvorledes har De det?" sagde Muzzle, mens han førte Sam Weller ned ad køkkentrappen.

"Å, der er ikke sket nogen videre forandring i min sundhedstilstand, siden jeg så Dem stå stiv og stram bag Deres herres stol oppe i salen," svarede Sam.

"De må undskylde, at jeg den gang ikke tog mere notits af Dem," sagde Muzzle. "Herren havde jo endnu ikke forestillet os for hinanden den gang. Gud, hvor han holder af Dem, mr. Weller, det er mageløst!"

"Ja," sagde Sam, "det er en prægtig fyr!"

"Ja, ikke sandt?" svarede Muzzle.

"Og så morsom!" sagde Sam.

"Og sådan en mand til at tale," sagde Muzzle. "Tankerne strømmer fra ham, ikke sandt?"

"Jo, højst mærkværdigt," svarede Sam. "De kommer sådan strømmende og giver hinanden på hovedet i en sådan fart, at de ligefrem slår hinanden ihjel. Man ved aldrig, hvor han vil hen."

"Det er netop dyden ved hans måde at tale på," sagde Muzzle. "Vil De ikke vaske Deres hænder, førend vi går ind til damerne? Her er en vask, og bag døren hænger der et rent håndklæde."

"Ja det kunne måske ikke være så galt at skrubbe sig lidt," svarede Sam, idet han tog en god del grøn sæbe på håndklædet og gned sit ansigt, så det skinnede. "Hvor mange damer er der her i huset?"

"Kun to her i køkkenet," sagde Muzzle, "en kokkepige og en stuepige. Vi holder en dreng til det simple arbejde og en skuretøs, men de spiser i vaskekælderen. I begyndelsen lod vi dem sidde til bords med os, men det var ikke til at holde ud. Tøsens manerer var så gyseligt simple, og drengen snøfter så forskrækkeligt, når han spiser, at vi ikke kunne have dem hos os."

"Sikken en somikkel!" sagde Sam Weller.

"Det må De nok sige," sagde Muzzle, "men således går det altid med tjenestefolk fra landet. I begyndelsen er de ligesom rent vilde. Denne vej, værsgo'."

Og Sam Weller blev med største høflighed ført ind i køkkenet af Muzzle.

"Mary," sagde Muzzle til den smukke tjenestepige, "det er mr. Weller, en herre, som herren har sendt herned, for at vi skal gøre ham det så behageligt som muligt."

"Og Deres herre ved nok, hvad han gør – og har netop sendt mig til det rette sted," sagde Sam med et beundrende blik på Mary. "Var jeg herre her i huset, ville jeg altid føle mig behagelig, når Mary var til stede."

"Gud, mr. Weller!" sagde Mary rødmende.

"Nå, det må jeg sige!" udbrød kokkepigen.

"Min Gud, jeg har jo rent glemt Dem," sagde Muzzle til kokkepigen. "Må jeg forestille Dem mr. Weller."

"Nå, hvordan har De det?" sagde Sam. "Det er mig en stor fornøjelse at møde Dem, og jeg håber, vort bekendtskab må vare længe, som manden sagde til fempundsnoten."

Da denne forestillingsceremoni var færdig, trak kokkepigen og Mary sig noget tilbage for at fnise, og da de, fnisende og rødmende, kom igen, satte man sig til bords.

Sam Wellers utvungne væsen og behagelige talegaver havde en så uimodståelig indflydelse på hans ny venner, at de, før måltidet var halvt forbi, var kommet på den fortroligste fod med ham og havde fået en fuldstændig skildring af Jobs skændighed.

"Jeg har aldrig kunnet udstå den Job," sagde Mary.

"Det skulle De ikke heller, min skat," svarede Sam.

"Hvorfor ikke?" spurgte Mary.

"Fordi grimhed og bedrageri aldrig bør blive gode venner med skønhed og dyd. Bør de vel, mr. Muzzle?"

"Nej, på ingen måde," svarede denne herre.

Her gav Mary sig til at le og sagde, at det var kokkepigen, der fik hende til det, og kokkepigen lo og sagde, at det ikke var sandt.

"Jeg har intet glas fået," sagde Mary.

"Drik af mit, min skat," sagde Sam. "Sæt Deres mund til dette bæger, så kan jeg kysse Dem ved fuldmægtig."

"Fy skam Dem noget, mr. Weller," sagde Mary.

"Hvorfor skal jeg skamme mig?"

"At tale således."

"Hvad er det for en snak, der er jo intet ondt i det. Det er jo ganske naturligt, ikke sandt?" sagde Sam til kokkepigen.

"Kom ikke med sådanne næsvise spørgsmål til mig," svarede denne fornøjet, hvorpå hun og Mary atter gav sig til at le, så at Mary ved de forenede virkninger af øl, mad og latter var lige ved at kvæles, en foruroligende tilstand, som hun kun overstod ved hjælp af diverse dunk i ryggen og andre nødvendige opmærksomheder, som Sam Weller viste hende på den delikateste måde af verden.

Midt under al denne lystighed og munterhed hørtes en lydelig ringen på havelågen, som den unge herre, der indtog sine måltider i vaskekælderen, øjeblikkelig adlød. Sam var fordybet i sine opmærksomheder mod den smukke stuepige; Muzzle havde travlt med at gøre tjeneste ved bordet, og kokkepigen havde netop holdt op at le for at føre en vældig bid til munden, da køkkendøren gik op, og ind trådte Job Trotter.

Vi har sagt, ind trådte Job Trotter; men denne ytring udmærker sig ikke ved vor sædvanlige, samvittighedsfulde nøjagtighed. Døren gik op, og Trotter viste sig. Han ville være gået ind og var også i færd med at gøre det, men da han fik øje på Sam, trådte han uvilkårligt et par skridt tilbage og stod som lamslået af forbavselse og forfærdelse og stirrede på det optrin, der viste sig for ham.

"Der er han," sagde Sam og rejste sig sjæleglad. "Vi talte netop i dette øjeblik om Dem. Hvorledes har De det? Hvor har De været? Kom nærmere!"

Og idet han lagde sin hånd på den modstandsløse Jobs morbærfarvede krave, trak han ham ind i køkkenet, lukkede

døren i lås og rakte nøglen til Muzzle, der roligt gemte den i sin lomme.

"Nå, sikke løjer!" udbrød Sam. "At tænke sig, at min herre har den fornøjelse at træffe Deres ovenpå, og jeg den glæde at træffe Dem hernede! Hvorledes går det Dem, og hvorledes ser det ud med høkerspekulationen? Å, hvor det glæder mig at se Dem. Hvor De ser glad ud! Det er en rigtig sjælesvir at se ham. Ikke sandt, mr. Muzzle?"

"Jo, det er det rigtignok," sagde Muzzle.

"Hvor han er munter!" sagde Sam.

"Og i så godt humør!" sagde Muzzle.

"Og så glad ved at se os – det gør det endnu morsommere," sagde Sam. "Sid ned, sid ned!"

Trotter lod sig trykke ned på en stol ved skorstenen og fæstede sine små øjne først på Sam og derefter på Muzzle, men sagde intet.

"Hør en gang," sagde Sam, "jeg kunne have stor lyst til i disse damers påhør at spørge Dem, bare af nysgerrighed, om De anser Dem selv for så pæn og velopdragen en ung mand, som nogen sinde har gået med et rødternet lommetørklæde og en salmebog i lommen?"

"Og som nogen sinde har villet gifte sig med en kokkepige?" sagde denne dame harmfuldt. "Det skarn!"

"Og lade sine slette streger fare og blive spækhøker?" sagde stuepigen.

"Hør, unge mand, nu skal jeg sige Dem noget," sagde Muzzle højtideligt, men tillige forbitret over de to sidste hentydninger. "Denne hersens dame" – her pegede han på kokkepigen – "er gode venner med mig, og når De er fræk nok til at tale om at

holde spækhøkerbutik med hende, tager De mig på et af de ømmeste steder, den ene mand kan tage en anden på, forstår De det?"

Her standsede Muzzle, der havde høje tanker om sin veltalenhed, hvori han efterlignede sin herre, for at vente på svar. Men Trotter svarede ikke. Muzzle blev derfor ved i en højtidelig tone:

"Det er meget rimeligt, at der ingen brug vil være for Dem ovenpå straks, eftersom min herre netop i dette øjeblik er i færd med at opgøre sin regning med Deres herre, og De vil derfor have tid nok til en lille privat samtale med mig. Forstår De det?"

Muzzle standsede atter for at vente på svar, men atter skuffede Trotter ham.

"Godt," sagde Muzzle, "jeg vil meget nødig forklare mig nærmere i damernes nærværelse, men sagens påtrængende nødvendighed må undskylde mig. Der er ingen i bagstuen, og vil De nu træde derind, så vil mr. Weller sørge for, at alting går ordentligt og redeligt til, og så kan vi klare de ærter med hinanden, til det ringer på klokken. Kom med, mr. Trotter!"

Idet Muzzle sagde disse ord, gjorde han et par skridt hen mod døren, og for at spare tid begyndte han undervejs at trække sin frakke af. Men ikke så snart hørte kokkepigen slutningsordene af denne udfordring på liv og død og så Muzzle i færd med at iværksætte den, før hun udstødte et gennemtrængende skrig. Derpå fo'r hun løs på Job Trotter, som øjeblikkelig rejste sig op fra sin stol, kradsede og slog ham med den for ophidsede kvinder ejendommelige energi i hans brede, flade ansigt og snoede sine hænder ind i hans lange, sorte hår og rykkede så meget ud af det, at det havde været mere end nok

til fem-seks dusin af de allerstørste sørgeringe. Efter at have udført denne bedrift med al den ivrighed, som hendes oprigtige kærlighed til Muzzle indgød hende, tumlede hun tilbage, og da hun var en dame med hellige og fine fornemmelser, gled hun øjeblikkelig ned under køkkenbordet og dånede.

I samme øjeblik ringede det på klokken.

"Det gælder Dem, Job Trotter," sagde Sam; og førend denne kunne gøre indvendinger eller svare – ja endog førend han kunne få tid til at standse blodet af de sår, som den besvimede dame havde tilføjet ham – greb Sam ham ved den ene og Muzzle ham ved den anden arm og førte ham, idet den ene halede i ham forfra og den anden skubbede til ham bagfra, ovenpå og ind i salen.

Det var et imponerende tableau! Alfred Jingle alias kaptajn Fitz-Marshall stod i nærheden af døren med sin hat i hånden og med et smil på læben, aldeles upåvirket af sin ubehagelige stilling. Lige over for ham stod Pickwick, som åbenbart havde indskærpet en eller anden ophøjet, moralsk grundsætning, for hans venstre hånd var gemt under hans frakkeskød, og hans højre var strakt ud i luften, således som det var hans vane, når han holdt et imponerende foredrag. Et lille stykke derfra stod Tupman med harmfuldt ansigt og blev omhyggeligt holdt tilbage af sine to yngre venner, og længst borte i stuen sås mr. Nupkins, mrs. Nupkins og miss Nupkins i mørk majestæt og ophidset stemning.

"Hvad afholder mig fra," sagde Nupkins med borgmesterlig værdighed, da Job blev ført ind, "at lade disse to personer arrestere som kæltringer og bedragere? Det er en tåbelig medlidenhed. Hvad afholder mig fra det?"

"Stolthed, gamle ven, stolthed," svarede Jingle ganske i sit es. "Går ikke an – går på ingen måde an – fisket en kaptajn? – Ha, ha, ha! Meget godt – mand til pigebarnet – falder i sin egen snare – kommer ud blandt folk – ikke for alt i verden – flov historie – meget flov!"

"Usling," sagde mrs. Nupkins, "vi foragter Deres skammelige hentydninger."

"Jeg har altid hadet ham," tilføjede Henrietta.

"Naturligvis," sagde Jingle. "Høj ung mand – gammel kæreste – Sidney Porkenham – rig – smuk fyr – men dog ikke så rig som kaptajnen, hvad? – Væk med ham – giv ham en kurv – Alt i verden for kaptajnen – ikke mage til kaptajnen noget steds på jorden – alle pigebørnene rasende forelskede – hvad, Job, hvad?"

Ved disse ord lo Jingle meget hjerteligt, og Job, der gned sig i hænderne af henrykkelse, gav den første lyd fra sig, siden han var kommet ind i huset – en dæmpet, stille klukken, der syntes at tilkendegive, at han satte alt for stor pris på sin latter til at lade noget af den undslippe i form af lyd.

"Mr. Nupkins," sagde den ældre dame, "det passer sig ikke, at tjenestefolkene hører sådanne ytringer. Lad disse uslinger blive fjernet."

"Straks, min ven," sagde Nupkins. "Muzzle."

"Deres Velbyrdighed."

"Luk gadedøren op."

"Ja, Deres Velbyrdighed."

"Forlad huset," sagde Nupkins og slog værdigt ud med hånden.

Jingle smilede og gik hen mod døren.

"Stands," sagde Pickwick.

"Jeg kunne," sagde Pickwick, "have taget en langt større hævn for den medfart, jeg har lidt af Dem og Deres hykleriske ven derhenne." – Her bukkede Job Trotter med største høflighed og lagde hånden på hjertet. – "Jeg gentager," sagde Pickwick med stigende harme, "at jeg kunne have taget større hævn, men jeg nøjes med at afsløre Dem, hvilket jeg anser for en pligt, som jeg skylder samfundet. Det er en overbærenhed, som jeg håber, De vil mindes."

Da Pickwick kom til dette punkt, holdt Job Trotter med skæmtefuld alvor hånden til øret, ligesom for ikke at gå glip af en stavelse.

"Og jeg skal endnu tilføje," sagde Pickwick, som nu var forbitret, "at jeg anser Dem for en kæltring, for en – skurk – og for værre end noget andet menneske, jeg har set eller hørt tale om, ene og alene med undtagelse af denne gudfrygtige og hellige landstryger i det morbærfarvede liberi."

"Ha, ha!" sagde Jingle, "skikkelig fyr, den Pickwick – mod i brystet – rask gammel karl – men bare ikke så hidsig – slem ting det – farvel, farvel – ser Dem vel en anden gang – hold humøret oppe – kom så, Job!"

Med disse ord satte Jingle hatten på hovedet på sin vante vis og spankulerede ud af værelset. Job Trotter standsede, så sig om, smilede og fulgte derpå med et påtaget højtideligt buk for Pickwick, og idet han blinkede til Sam på en så snu og uforskammet måde, at det trodser enhver beskrivelse.

"Sam," sagde Pickwick, da denne ville følge efter Job.

"Sir."

"Bliv her."

"Må jeg ikke polere denne hersens Job en smule derude i haven?" spurgte Sam Weller.

"Vist ikke, nej," svarede Pickwick.

"Må jeg ikke spænde ham ud ad lågen, sir?"

"Ikke på nogen måde," svarede hans herre.

For første gang, siden han havde fået denne kondition, så Sam et øjeblik misfornøjet og utilfreds ud. Men hans ansigt opklaredes straks efter, for ved at skjule sig bag gadedøren og i rette øjeblik styrte voldsomt ud, lykkedes det den listige Muzzle at kaste Jingle og hans tjener ned ad trappen og ned i baljerne med de amerikanske aloer.

"Da jeg nu har opfyldt min pligt, sir," sagde Pickwick til Nupkins, "vil jeg, sammen med mine venner, sige Dem farvel. Idet vi takker Dem for den gæstfrihed, vi har nydt, må det være mig tilladt i vort fælles navn at forsikre Dem, at vi ikke ville have modtaget den eller samtykket i at rede os ud af vor tidligere forlegenhed på denne måde, hvis vi ikke havde følt os drevet af en stærk pligtfølelse. I morgen vender vi tilbage til London. Deres hemmelighed er sikker hos os."

Efter således at have nedlagt sin protest mod den behandling, de havde været udsat for om morgenen, bukkede Pickwick dybt for damerne, og trods familiens indstændige bønner forlod han stuen med sine venner.

"Hent din hat, Sam," sagde Pickwick.

"Den er nedenunder, sir," sagde Sam og løb ned efter dem.

Nu var der ingen andre i køkkenet end den smukke stuepige, og da Sams hat var blevet forlagt, måtte han søge efter den, og den smukke stuepige lyste for ham. De måtte søge over alt efter hatten, og i sin ivrighed for at finde den lagde hun sig på knæ

og vendte op og ned på alle de sager, der var dynget sammen i en lille krog bag døren. Det var en løjerlig krog. Man kunne ikke komme til den uden først at lukke døren.

"Her er den," sagde hun. "Det er jo den, ikke sandt?"

"Lad mig en gang se," sagde Sam.

Den smukke stuepige havde sat lyset på bordet, og da det brændte meget dårligt, måtte Sam også lægge sig på knæ for at se, om det virkelig var hans hat eller ikke. Det var en mærkværdig lille krog, og derfor – det var ingen andens skyld end den mands, der havde bygget huset – kom Sam og stuepigen nødvendigvis ganske nær op til hinanden.

"Jo, det er den," sagde Sam. "Farvel."

"Farvel," sagde den smukke stuepige.

"Farvel," sagde Sam, og idet han sagde dette, tabte han hatten, som det havde kostet så megen umage at finde.

"Næ, hvor De er klodset!" sagde stuepigen. "De mister den igen, hvis De ikke passer bedre på."

Og bare for at han ikke skulle miste den, satte hun den på for ham. Om det nu var, fordi den smukke stuepiges ansigt så endnu smukkere ud, da hun løftede det op mod Sam, eller om det var en tilfældig følge af, at de var hinanden så nær, er endnu den dag i dag uafgjort, men nok er det, Sam kyssede hende.

"De gjorde det da vel ikke med vilje?" sagde hun rødmende.

"Nej, den gang ikke," sagde Sam, "men nu gør jeg det."

Og med disse ord kyssede han hende en gang til.

"Sam!" råbte Pickwick ud over trapperækværket.

"Nu kommer jeg," svarede Sam og løb op ad trappen.

"Men hvor bliver du af?" sagde Pickwick.

"Der var noget bag ved døren, sir, så vi længe ikke kunne få den op," svarede Sam.

Og dette var det første kapitel af Sams første kærlighed.

26

Som indeholder en kort beretning om gangen i sagen: Bardell kontra Pickwick.

Efter at have opnået hovedformålet for sin rejse ved at afsløre Jingle besluttede Pickwick straks at vende tilbage til London for at få at vide, hvilke skridt Dodson & Fogg i mellemtiden måtte have gjort imod ham. Idet han med sin karakters hele energi og bestemthed lod handling følge på beslutning, satte han sig op i den første diligence, der forlod Ipswich dagen efter og kom, ledsaget af sine tre venner og Sam, samme aften lykkelig og vel til hovedstaden.

Her skiltes vennerne for en kort tid. Tupman, Winkle og Snodgrass gik hjem til deres respektive boliger for at træffe de forberedelser, der måtte være fornødne til deres forestående besøg i Dingley Dell, og Pickwick og Sam indkvarterede sig i et meget godt, gammelt og hyggeligt herberg, nemlig gæstgivergården *George og Gribben* i Lombard Street.

Pickwick havde spist, tømt sin anden halve flaske gammel portvin, dækket sit hoved med sit silkelommetørklæde, lagt sine fødder op på kamingærdet og sig selv i sin lænestol, da Sam Weller trådte ind med hans vadsæk og forstyrrede ham i hans bo.

"Sam," sagde Pickwick.

"Sir," sagde Sam Weller.

"Jeg har netop tænkt på, Sam," sagde Pickwick, "at da jeg endnu har en hel del ting stående hos mrs. Bardell, må jeg sørge for at få dem flyttet, førend jeg igen forlader byen."

"Meget vel, sir," svarede Sam.

"Jeg kunne gerne sende dem hen til mr. Tupmans logi," fortsatte Pickwick, "men førend vi flytter dem, må de dog samles og efterses. Du må derfor gå derhen, Sam, og sørge for at bringe den ting i orden."

"Straks, sir?" spurgte Sam Weller.

"Ja straks," svarede Pickwick. "Bliv lidt," tilføjede han, idet han trak sin pung op af lommen. "Der er nogen husleje at betale. Kvartalet løber rigtignok ikke ud til jul, men du kan lige så gerne betale lejen nu, så er det gjort. Jeg kan sige lejligheden op med en måneds varsel, og her har du en opsigelse. Giv mrs. Bardell den og sig hende, at hun kan sætte værelserne i avisen, når hun vil."

"Meget vel, sir," svarede Sam Weller, "er der mere?"

"Nej, der er ikke, Sam."

Sam Weller nærmede sig langsomt døren, som om han ventede noget mere, åbnede den langsomt, gik langsomt ud ad den og havde allerede lukket den langsomt på et par tommer nær, da Pickwick i det samme råbte. "Sam!"

"Ja vel, sir," sagde Sam Weller og vendte hurtigt om.

"Jeg har intet imod, Sam, at du søger at komme efter, hvorledes mrs. Bardell selv er stemt imod mig, og om det virkelig er muligt, at denne skændige og ugrundede klage skal drives til det yderste. Jeg siger, jeg har intet imod, at du gør det, Sam, hvis du har lyst," sagde Pickwick.

Sam tilkendegav ved et kort nik, at han forstod sin herre, og gik straks. Pickwick bredte atter silketørklædet over sit hoved og satte sig i lave til en lur.

Klokken var næsten ni, da Sam nåede Goswell Street. I den lille dagligstue til gaden brændte et par lys, og på rullegardinet så man skyggerne af et par fruentimmerkapper. Mrs. Bardell havde selskab. Sam Weller bankede på døren og efter en temmelig lang tid – som personen udenfor brugte til at fløjte en melodi, og personerne indenfor til at overtale en stridig tællepås til at lade sig tænde – stampede et par barnestøvler hen over gulvtæppet, og unge Bardell viste sig.

"Så, unge gadestryger," sagde Sam, "hvorledes har mo'er det?"

"Å ret godt," svarede drengen, "og jeg med."

"Nå, det er jo glædeligt," sagde Sam; "sig hende, at jeg gerne ville tale med hende, du Guds under af et drengebarn."

Efter denne besværgelse satte drengen den stridige tællepås på trappen og forsvandt med sit ærinde.

De to fruentimmerkapper, der kastede skygge på rullegardinet, tilhørte et par af mrs. Bardells fortroligste veninder, der så ind til hende for at gøre sig til gode med en kop te og lidt varm aftensmad af grisetæer og ristet ost. Osten snurrede og sydede nok så indbydende i en lille gryde foran ilden, og grisetæerne brasede nok så delikat i en lille stegepande på risten, og mrs. Bardell og hendes veninder var ligeledes nok så hyggeligt fordybet i en lille lun passiar om alle deres veninder og bekendte, da unge Bardell kom tilbage og meddelte mr. Samuel Wellers budskab.

"Mr. Pickwicks tjener!" sagde mrs. Bardell og blev ganske bleg.

"Min Gud og fader!" sagde mrs. Cluppins.

"Nå, det havde jeg såmænd aldrig troet, hvis jeg ikke selv havde været til stede!" sagde mrs. Sanders.

Mrs. Cluppins var en lille livlig, væver kone, og mrs. Sanders en stor, tyk person med et vigtigt ansigt.

Mrs. Bardell fandt det passende at blive hjerteklemt, og da ingen af de tre rigtig vidste, om det under de foreliggende omstændigheder gik an at have noget samkvem med Pickwicks tjener, undtagen gennem Dodson & Fogg, følte de sig helt overrumplede. I denne ubestemthed var det første, der var at gøre, åbenbart at banke drengen, fordi han havde truffet Sam Weller ved døren. Hans moder bankede ham altså, og han skrålede i vilden sky.

"Vil du være stille – hører du – din uartige unge!" sagde mrs. Bardell.

"Ja, plag ikke din stakkels moder!" sagde mrs. Sanders.

"Hun har plager nok foruden dig, Tommy," sagde mrs. Cluppins deltagende.

"Ja desværre, den stakkels sjæl!" sagde mrs. Sanders.

Ved disse moralske betragtninger hylede unge Bardell imidlertid kun så meget des højere.

"Men hvad skal jeg dog gøre?" sagde mrs. Bardell.

"Jeg finder, De bør tage imod ham," svarede mrs. Cluppins, "men på ingen måde undtagen i et vidnes nærværelse."

"Jeg mener, at to vidner vil være sikrere," sagde mrs. Sanders, der, ligesom veninden, var bristefærdig af nysgerrighed.

"Det er måske bedst at lade ham komme herind," sagde mrs. Bardell.

"Ja naturligvis," sagde mrs. Cluppins, som begærligt greb denne tanke, "kom ind, unge mand, men vær så god først at lukke gadedøren."

Sam Weller greb straks dette vink, trådte ind i dagligstuen og forklarede sit ærinde for mrs. Bardell således:

"Det gør mig meget ondt at volde Dem personlig ulejlighed, madame, som røveren sagde til den gamle dame, da han lagde hende på ilden, men da jeg og min herre for ganske nylig er kommet til byen og snart skal bort igen, kan det ikke undgås, ser De."

"Naturligvis, den unge mand kan ikke gøre for sin herres fejl," sagde mrs. Cluppins, som Sam Wellers ydre og ord havde gjort et dybt indtryk på.

"Nej på ingen måde," sagde mrs. Sanders, som efter visse ængstelige blikke på den lille stegepande syntes at være fordybet i en beregning over grisetæernes antal for det tilfælde, at Sam skulle blive indbudt til at spise med.

"Hvorfor jeg er kommet," sagde Sam uden at ænse afbrydelsen, "er for det første for at aflevere min herres opsigelse – værs'go. For det andet for at betale huslejen – værs'go. For det tredje for at sige, at hans sager skal pakkes ind og leveres til buddet, vi sender efter dem. For det fjerde for at sige, at De kan sætte værelserne i avisen, når De vil – det er det hele!"

"Til trods for hvad der er sket," sagde mrs. Bardell, "så har jeg dog altid sagt og skal altid sige, at mr. Pickwick i enhver henseende, undtagen én, har opført sig som en dannet mand. Hans penge var altid lige så sikre som banken – altid."

Med disse ord holdt hun sit lommetørklæde for øjnene og gik ud af stuen for at hente kvitteringen.

Sam vidste udmærket, at han kun behøvede at holde sig rolig, så ville fruentimmerne nok få munden gled, og han så

derfor i den dybeste tavshed afvekslende på stegepanden, på den ristede ost og på loftet.

"Den stakkel!" sagde mrs. Cluppins.

"Ja, den stakkel!" svarede mrs. Sanders.

Sam sagde intet. Han så, at nu gik det løs.

"Jeg kan virkelig ikke dy mig," sagde mrs. Cluppins, "når jeg tænker på sådan en troløshed. Jeg vil ikke sige noget for at fornærme Dem, unge mand, men Deres herre er et gammelt æsel, og jeg ville ønske, at jeg havde ham her for at kunne sige ham det."

"Ja gid De havde," sagde Sam.

"At se, hvor hun svinder hen og går og sørger og ikke kender nogen anden glæde, end når hendes veninder af medlidenhed se ind til hende og søge at trøste hende," fortsatte mrs. Cluppins, "det er rædsomt!"

"Barbarisk!" sagde mrs. Sanders.

"Og Deres herre, unge mand, en herre med penge, der kan føde en kone så let som nogenting i verden," blev mrs. Cluppins ved med stor tungefærdighed. "Der er jo ikke den svageste skygge af en undskyldning for hans opførsel! Hvorfor gifter han sig ikke med hende?"

"Ja vel," sagde Sam, "det er spørgsmålet!"

"Spørgsmålet, jo vist," gentog mrs. Cluppins, "hun ville stille ham spørgsmål, hvis hun havde mit mod. Men der er da også lov og ret for os fruentimmer, så usle man også gerne vil gøre os, hvis man kunne, og det vil Deres herre nok få at vide til sin egen skade, unge mand, før han er blevet et halvt år ældre."

Med denne trøstelige betragtning holdt hun inde og smilede til mrs. Sanders, som smilede tilbage til hende.

"Sagen går sin gang, det er nu vist nok," tænkte Sam, da mrs. Bardell kom tilbage med kvitteringen.

"Der er kvitteringen, mr. Weller," sagde hun, "og der har De penge tilbage, og nu håber jeg, at De tager en dråbe for at holde kulden ude, om ikke for andet, så for gammelt bekendtskabs skyld."

Sam indså, hvilken fordel han ville få, og samtykkede straks, hvorpå mrs. Bardell tog en sort flaske og et vinglas ud af et lille skab, og i sin sorg var hun så åndsfraværende, at hun, efter at have skænket i Sam Wellers glas, hentede tre vinglas til og ligeledes skænkede i dem.

"Gud, mrs. Bardell," sagde mrs. Cluppins, "hvad er det dog, De gør?"

"Nå, det må jeg sige!" udbrød mrs. Sanders.

"Ak, mit stakkels hoved!" sagde mrs. Bardell med et mat smil.

Sam forstod naturligvis det alt sammen og sagde straks, at han ikke kunne drikke, førend han havde spist aftensmad, med mindre en dame drak med ham. Dette vakte nu en del latter, og til sidst var mrs. Sanders så god at føje ham og tog et lille nip af sit glas. Så sagde Sam, at det måtte gå helt rundt, og så tog de alle et lille nip. Og så foreslog mrs. Cluppins som en skål: "Til lykke med Bardell-kontra-Pickwick," hvorpå damerne tømte deres glas til ære for skålen og blev straks meget snaksomme.

"De har sagtens hørt, hvad der går for sig, mr. Weller?" sagde mrs. Bardell.

"Ja, jeg har jo nok hørt noget om det," sagde Sam.

"Det er frygteligt at blive stillet offentligt frem på den måde, mr. Weller," sagde mrs. Bardell, "men nu forstår jeg nok, at det er det eneste, jeg har at gøre, og mine prokuratorer, Dodson &

Fogg, siger, at vi med de beviser, vi har, absolut må vinde. Og vinder jeg ikke, ved jeg sandelig ikke, hvad jeg kan finde på at gøre."

Alene tanken om, at mrs. Bardell kunne tabe sin sag, angreb mrs. Sanders så stærkt, at hun så sig nødsaget til atter at fylde og lige på øjeblikket at tømme sit glas, idet hun, som hun sagde bagefter, blev til mode, som om hun skulle have besvimet, hvis hun ikke havde haft den åndsnærværelse at gøre det.

"Hvornår kommer mon sagen for?" spurgte Sam.

"I februar eller marts," svarede mrs. Bardell.

"Nå, der vil nok møde en ordentlig portion vidner!" sagde mrs. Cluppins.

"Ja, ikke sandt?" sagde mrs. Sanders.

"Og hvor Dodson & Fogg vil blive rasende, hvis klagerinden ikke vinder," tilføjede mrs. Cluppins, "for de gør det hele på spekulation."

"Ja, det tror jeg også," sagde mrs. Sanders.

"Men hun må vinde," blev mrs. Cluppins ved.

"Det vil jeg håbe," sagde mrs. Bardell.

"Å, det kan der ikke være nogen tvivl om," sagde mrs. Sanders.

"Ja," sagde Sam, idet han stod op og satte sit glas fra sig, "alt, hvad jeg kan sige, er, at jeg ønsker, at De må vinde."

"Tak skal De have, mr. Weller," sagde mrs. Bardell ivrigt.

"Og hvad nu Dodson & Fogg og andre skikkelige og brave folk af den samme profession angår," fortsatte Sam, "der befatter sig med sådanne sager pr. spekulats og hidser folk sammen gratis omsonst for ingen betaling og sætter deres skrivere ud for at opdage småkævl mellem naboer og bekendte, der har lyst til at

få processer på nakken – ja, så kan jeg ikke sige andet om dem, end at jeg ønsker, de må få den løn, jeg gerne ville give dem."

"Ja, gid de må få den løn, som ethvert ædelt og godt hjerte vil unde dem," sagde den lykkelige mrs. Bardell.

"Det siger jeg ja og amen til," svarede Sam, "så ville de nok få et fedt og godt levebrød. Og nu må jeg sige Dem godnat, mine damer."

Til stor trøst for mrs. Sanders fik Sam lov til at gå uden nogen hentydning fra værtindens side til grisetæerne og den ristede ost, som damerne med unge Bardells hjælp lod vederfares en så fuldstændig retfærdighed, at alt forsvandt for deres udholdende anstrengelser.

Sam Weller vendte tilbage til *George og Gribben* og meddelte troligt sin herre de kendetegn på Dodson & Foggs hvasse praksis, som det var lykkedes ham at komme til kendskab om under sit besøg. Ved en samtale med Perker den næste dag blev Sams forklaring end mere stadfæstet, og Pickwick forberedte sig altså til sit julebesøg i Dingley Dell med den behagelige udsigt til, at han om et par måneder ville blive nødt til at møde offentligt i retten i en sag om brud på ægteskabsløfte, hvori ikke alene omstændighedernes magt, men også Dodson & Foggs hvasse praksis ville give klagerinden alle fordele.

27

Sam Weller gør en pilgrimsrejse til Dorking og besøger sin stedmoder.

Da der endnu var to dage inden pickwickianernes afrejse til Dingley Dell, satte Sam Weller sig en eftermiddag til at gruble over, hvorledes han bedst skulle bruge tiden inden. Det var en mærkværdig smuk dag, og han havde ikke drøftet sagen i ti minutter, førend han pludselig følte sig sønligt og kærligt stemt og blev så opfyldt af den tanke, at det var hans pligt at tage ned og besøge sin fader og hilse på sin stedmoder, at han forbavsedes over, at han havde kunnet være så tankeløs, at denne moralske forpligtelse aldrig før var faldet ham ind. Begærlig efter at indhente sin forsømmelighed uden lang tidsspilde gik han straks op til Pickwick og bad om orlov i dette rosværdige øjemed.

"Meget gerne, Sam," sagde Pickwick, hvis øjne tindrede af glæde over dette tegn på gode følelser hos hans tjener, "meget gerne, Sam."

Sam Weller bukkede taknemmelig.

"Det glæder mig at se, at du har så smuk sans for dine pligter som søn, Sam," sagde Pickwick.

"Det har jeg altid haft, sir," svarede Sam Weller.

"Det er en meget tilfredsstillende tanke, Sam," sagde Pickwick.

"Ja, det er det, sir," svarede Sam, "når jeg ville have noget af min fader, bad jeg altid meget ærbødigt og høfligt om det, og gav han mig det ikke, så tog jeg det for ikke at blive forført til at

gøre noget urigtigt, når jeg ikke fik det. Og på den måde har jeg sparet ham en hel del ulejlighed."

"Det var just ikke det, jeg mente, Sam," sagde Pickwick og rystede på hovedet med et lille smil.

"Det var alt sammen af bare godmodighed, sir – i den allerbedste hensigt, som manden sagde, da han løb væk fra sin kone, fordi hun syntes at være ulykkelig med ham."

"Ja, rejs nu kun," sagde Pickwick.

"Mange tak, sir," svarede Sam, og efter at have gjort sit bedste buk og taget sine bedste klæder på, satte Sam sig oven på en diligence og kørte til Dorking.

Marquien af Granby var den gang et sandt mønster på en kro af den bedre slags – stor nok til at være bekvem, og lille nok til at være hyggelig. Lige for landevejen stod en lang stang med et stort skilt, som forestillede hovedet og skuldrene af en herre med et apoplektisk ansigt, en rød kjole med mørkeblå rabatter og et strøg af den samme farve oven over hans trekantede hat som himmel. Over denne himmel sås endvidere et par flag og under den nederste knap i hans kjole et par kanoner, og det hele var et udtryksfuldt og uomtvisteligt portræt af marquien af Granby, glorværdig ihukommelse. Vinduet i gæstestuen frembød skuet af en udvalgt samling geranier og en omhyggelig afstøvet række likørflasker. Skodderne bar en mængde forgyldte indskrifter med lovtaler over gode vine og pæne senge, og den udvalgte gruppe af bønder og staldkarle ved stalddøren og vandtruget, afgav vidnesbyrd nok om de ypperlige egenskaber ved den ale og brændevin, som solgtes indenfor. Da Sam var kommet ned af diligencen, blev han stående for med en erfaren rejsendes kyndige blik at mærke sig alle disse kendetegn på en

blomstrende søgning og gik derpå ind, højst fornøjet med alt, hvad han havde iagttaget.

"Nåda," sagde en skingrende fruentimmerstemme, i samme øjeblik Sam stak hovedet ind ad døren, "hvad er til tjeneste, unge mand?"

Sam så hen i den retning, stemmen kom fra. Den kom fra en temmelig svær dame af triveligt udseende, som sad ved kaminen i gæstestuen og pustede til ilden for at få tekedlen i kog. Hun var ikke alene, for på den anden side af kaminen på en højrygget stol sad en mand i luvslidte klæder. Hans ryg var næsten lige så lang og stiv som stolens, og han tiltrak sig straks Sams særlige opmærksomhed.

Det var en spidsnæbbet, rødnæset mand med et langt, magert ansigt og et halvt klapperslangeagtigt blik – temmelig stikkende, men afgjort ondt. Han gik med korte benklæder og sorte bomuldsstrømper, der, ligesom hans øvrige klædningsstykker, faldt stærkt i det rustrøde. Hans flipper var stivede, hans hvide halstørklæde var det derimod ikke, og dets lange, sjaskede ender hang og dinglede ned over hans tæt tilknappede vest på en meget uordentlig og umalerisk måde. Et par gamle, slidte kastorhandsker, en bredskygget hat og en falmet, grøn paraply, gennem hvis bund en mængde fiskeben stak frem ligesom for at opveje manglen af et håndtag på den modsatte ende, lå på en stol ved siden af ham og syntes, da de var omhyggelig og pyntelig ordnede, at tyde på, at den rødnæsede mand, hvem han så var, ikke havde i sinde at gå så snart.

For ikke at gøre manden uret må det også indrømmes, at det ingenlunde ville have været klogt af ham, om han havde næret

nogen sådan hensigt, for efter alt at dømme måtte han have haft en helt misundelsesværdig omgangskreds, hvis han fornuftigvis kunne vente at få det bedre andetsteds. Ilden blussede rask under pusterens påvirkning, og kedlen snurrede muntert under påvirkning af begge. En lille bakke med tetøj stod på et bord; et fad med varmt, ristet brød med smør på brasede sagte foran ilden, og den rødnæsede selv havde meget travlt med at forvandle en stor skive brød til den samme slags behagelige spise ved hjælp af en lang messinggaffel. Ved siden af ham stod et glas glohed ananasromtoddy med en skive citron i, og hver gang den rødnæsede standsede for at holde brødskiven op til øjet for at se, om den havde fået nok, nippede han til den varme romtoddy og smilede til den temmelig svære dame.

Sam tabte sig så ganske i skuet af dette hyggelige optrin, at han lod den svære dames første spørgsmål aldeles uænset. Først efter at det var blevet gentaget to gange i en mere skingrende tone, gik det upassende i hans opførsel op for ham.

"Er den gamle hjemme?" spurgte han.

"Nej, han er ikke," svarede mrs. Weller, for den svære dame var ingen anden end den ved døden afgangne mr. Clarkes fordums enke og universalarving. "Nej, han er ikke, og jeg venter ham heller ikke."

"Så kører han vel op i dag?" sagde Sam.

"Måske og måske også ikke," svarede mrs. Weller, idet hun smurte smør på den ristede skive brød, som den rødnæsede netop var blevet færdig med. "Jeg ved det ikke, og hvad mere er, jeg bryder mig heller ikke om at vide det. Læs så bordbønnen, mr. Stiggins!"

Den rødnæsede opfyldte hendes ønske og begyndte straks med glubsk forslugenhed på det ristede brød.

Synet af den rødnæsede havde ved første øjekast vakt mere end en halv mistanke hos Sam om, at han måtte være den underhyrde, som hans værdige fader havde talt om. I det øjeblik han så ham spise, svandt enhver tvivl, og han indså straks, at hvis han ville opslå sit kvarter, hvor han var, måtte han ufortøvet sætte sig på en god fod med dem, hvorfor han skred til værket, idet han stak armen over halvdøren, koldblodigt lukkede døren op og ganske roligt gik ind.

"God dag, ste'mor!" sagde Sam.

"Men jeg tror sandfærdig, han er en Weller," sagde konen, idet hun så på Sam med et ingenlunde fornøjet udtryk.

"Jeg skulle næsten mene det," sagde den uforstyrrelige Sam, "og jeg håber, at den velærværdige herre vil undskylde mig, når jeg siger, at jeg ville ønske, at jeg var den Weller, som har Dem til kone, ste'mor."

Dette var en dobbeltløbet artighed, idet den både antydede, at mrs. Weller var et højst behageligt fruentimmer, og at Stiggins havde et gejstligt udseende. Den gjorde øjensynlig straks indtryk, og Sam sikrede sig yderligere den fordel, han havde vundet, ved at kysse sin stedmoder.

"Gå væk med Dem," sagde mrs. Weller, idet hun skød ham fra sig.

"Skam Dem, unge mand," sagde den rødnæsede.

"Om forladelse, om forladelse," svarede Sam, "men De har fuldkommen ret. Det ligner ikke noget, når ens ste'mor er ung og smuk, vel, sir?"

"Det er idel forfængelighed," sagde Stiggins.

"Ja, det er det," sagde mrs. Weller og rettede på kappen.

Sam syntes det samme, men holdt sin mund.

Underhyrden lod ikke til at være den, der var mest fornøjet over Sams komme, og da den første opbrusning over artigheden havde sat sig, så også mrs. Weller ud, som om hun kunne have undværet ham uden det allermindste savn. Imidlertid var han der nu en gang, og da han ikke godt kunne kastes på døren, satte de sig alle tre til at drikke te.

"Hvorledes har fa'r det?" spurgte Sam.

Ved dette spørgsmål løftede mrs. Weller hænderne i vejret og vendte øjnene opad, som om det var en alt for pinlig sag at tale om. Stiggins stønnede.

"Hvad fejler herren der?" spurgte Sam.

"Han forarger sig over den måde, Deres fader opfører sig på," svarede mrs. Weller.

"Nej, gør han virkelig?" sagde Sam.

"Og med alt for god grund," tilføjede hun alvorligt.

Stiggins tog sig et nyt stykke ristet brød og stønnede.

"Han er en gyselig synder," sagde mrs. Weller.

"Et forbitrelsens kar!" udbrød Stiggins og tog en stor, halvmånedannet bid af brødskiven og stønnede atter.

Sam fik den inderligste lyst til at give den velærværdige herre noget at stønne for, men tvang sig og spurgte kun:

"Hvad tager den gamle sig da for?"

"Ak, han har et hårdt hjerte," sagde mrs. Weller. "Den ene aften efter den anden kommer denne udmærkede mand – ingen rynker i panden, mr. Stiggins; jeg vil sige, at De er en udmærket mand – herhen og bliver siddende her i flere timer uden at det gør mindste virkning på ham."

"Ja, det er rigtignok sært," sagde Sam, "for det ville gøre en umådelig virkning på mig, hvis jeg var i hans sted."

"Sagen er, min unge ven," sagde Stiggins højtideligt, "han har et forhærdet sind. O, min unge ven, hvem kunne ellers have modstået seksten af vore skønneste søstres bønner og opfordringer til at yde pengebidrag til vort ædle selskab for at skaffe negerbørnene i Vestindien flonelsnattrøjer og moralske lommetørklæder?"

"Hvad er et moralsk lommetørklæde for noget?" spurgte Sam. "Den slags kender jeg ikke."

"Det er sådanne, som forener underholdning med undervisning, min unge ven," svarede Stiggins, "idet de indeholder udvalgte fortællinger og billeder."

"Å, nu ved jeg det," sagde Sam; "det er af den slags, som hænger hos hosekræmmerne med tiggerbreve og sådan noget på?"

Stiggins begyndte på et nyt stykke ristet brød og nikkede.

"Så han ville ikke lade sig overtale af damerne?"

"Han blev siddende og smøgede sin pibe og sagde, at negerbørnene var – hvad var det, han sagde, at negerbørnene var?" sagde mrs. Weller.

"Små vindbøjtler," sagde Stiggins dybt rystet.

Endnu mange flere skændigheder af lignende art ville måske være blevet bragt for lyset, hvis ikke alt det ristede brød var spist og teen blevet meget tynd, og da Sam desuden endnu ikke gjorde mine til at ville gå, huskede Stiggins pludselig på, at han havde en meget vigtig sag at tale med hyrden om, og anbefalede sig derfor.

Næppe var tetøjet taget bort og kaminristen fejet ren, førend Londondiligencen satte Weller sen. af ved døren, hans ben satte ham ind i stuen, og hans øjne viste ham hans søn.

"Nej, er det dig, Sammy?" udbrød faderen.

"Hvad, er det dig, gamle!" udbrød sønnen.

Og de trykkede hinanden hjerteligt i hånden.

"Glæder mig meget at se dig, Sammy," sagde faderen, "skønt det er mig en gåde, hvorledes du har fået krammet på din ste'mor. Gid du ville give mig recepten, så ville jeg være glad."

"Stille!" sagde Sam. "Hun er hjemme, gamle!"

"Hun kan ikke høre os," svarede faderen, "for efter te går hun altid og rumsterer nedenunder et par timers tid. Lad os derfor tage os en hjertestyrkning."

Med disse ord lavede Weller sen. to glas toddy og hentede piber. Derpå satte fader og søn sig lige over for hinanden, Sam på den ene side af kaminen i den højryggede stol, og Weller sen. på den anden i en lænestol, og gav sig til at gøre sig til gode med al tilbørlig alvor.

"Har der været nogen, Sammy?" spurgte gamle Weller tørt efter en lang pause.

Sam svarede med et udtryksfuldt nik.

"Rødnæset fyr?"

Sam nikkede atter.

"Behagelig mand, den samme, Sammy," sagde Weller sen. og dampede voldsomt.

"Lader til det," sagde Sam.

"God regnemester," sagde Weller sen.

"Så?" sagde Sam.

"Låner atten pence om mandagen og kommer igen om tirsdagen og får en shilling for at det kan blive lige en halv krone. Indfinder sig atter om onsdagen efter en halv krone til, for at det kan blive fem shillings, og bliver således ved, stadig dobbelt op, indtil han, inden man ved af det, har fået det til en fempunds note, ligesom stykkerne i regnebogen om hesteskosømmene, Sammy."

Sam tilkendegav ved et nik, at han godt huskede den opgave, hans fader havde hentydet til.

"Så du vil ikke give penge til de flonelstrøjer?" spurgte Sam, efter at de havde dampet en stund.

"Nej, på ingen måde," svarede den gamle. "Hvad skal negerungerne derude med flonelstrøjer? Men jeg vil sige dig noget, Sammy," sagde han med dæmpet stemme, idet han bukkede sig ned over ildstedet, "jeg vil gerne give noget godt for spændetrøjer til visse folk herhjemme."

Med disse ord satte han sig langsomt i sin forrige stilling og blinkede dybsindigt til sin førstefødte.

"Det synes rigtignok at være noget sært noget at sende lommetørklæder til folk, der ikke forstår at bruge dem," bemærkede Sam.

"Å, de har altid sådanne galskaber for, Sammy," svarede faderen, "da jeg forleden søndag gik op ad gaden, hvem anden skulle jeg da se stå ved kapeldøren med en blå suppeterrin i hånden end din ste'mor? Jeg tror såmænd, der var for et par sovereigns småpenge i den den gang, alt sammen i halvpence, og da folk gik ud, raslede de således med skillingerne, når de kastede dem i, at man skulle tro, at ingen terrin, der var blevet

brændt på denne jord, kunne have tålt den behandling. Og hvad tror du, det var til?"

"Til et nyt teselskab måske," sagde Sam.

"Nej, slet ikke," svarede faderen, "det var til hyrdens vandskat, Sammy."

"Hyrdens vandskat!" sagde Sam.

"Ja," svarede den gamle. "Der var hele tre kvartaler at klare, og hyrden havde ikke betalt en døjt, nej han havde såmænd ikke – måske var det, fordi han ingen brug havde for vandet, for det er grumme lidt det, han drikker af den tønde, grumme lidt. Imidlertid blev skatten ikke betalt, og vandet blev følgelig stoppet, og hanen lukket af for ham. Men hvad gør hyrden? Han går ned til kapellet, gør han, lader, som om han var en forfulgt helgen, og siger, han håber, at den vandkigger, som havde drejet hanen om, vil blive forbedret og omvende sig og hanen med, skønt han rigtignok tror, at der er noget muggent ved det hele. Derpå sammenkalder fruentimmerne et møde, vælger din ste'mor til dirigent, sætter en indsamling i gang næste søndag og overgiver det alt sammen til hyrden. Og har han ikke fået nok af dem, til at han kan holde sig fri for vandskat hele sin levetid," sagde den gamle til slutning, "så er jeg en hollænder, og du med, det er nu vist nok."

Han dampede væk et par minutter i tavshed og fortsatte derpå:

"Det værste med disse hersens hyrder, min dreng, er, at de gør alle de unge fruentimmer her i egnen tummelumske i hovedet. Gud velsigne deres små hjerter; de synes, at det er nok så dejligt, og ved ikke bedre, men de bliver taget ved næsen, Samivel, de bliver taget ved næsen."

"Man skulle synes det," sagde Sam.

"Det er ikke andet," sagde faderen og rystede på hovedet, "og hvad der ærgrer mig, Samivel, det er at se dem spilde tid og arbejde på at sy klæder til kobberfarvede folk, der ikke trænger til dem og ikke bryder sig om kødfarvede, kristne mennesker, der kunne have brug for dem. Måtte jeg råde, Samivel, ville jeg sætte nogle af disse hersens dovne hyrder bag en tung trillebør og lade dem spadsere op og ned med den hele dagen igennem ad en fjorten tommer bred planke. Det ville ryste deres vrøvl ud af dem, om noget kunne."

Efter at have fremsat denne lempelige kurmetode, og det med stærkt eftertryk, idet han ledsagede sine ord med en mængde blik og vridninger med det ene øje, tømte Weller sit glas i et drag og bankede med medfødt værdighed asken ud af sin pibe. Mens han endnu var optaget af denne operation, hørtes en skingrende stemme ude på gangen.

"Der er din kære mor, Sammy," sagde faderen, og mrs. Weller ilede ind i stuen.

"Nå, så du er kommet tilbage?" spurgte hun.

"Ja, jeg er, min ven," svarede han, idet han stoppede sig en ny pibe.

"Har mr. Stiggins været her siden?" spurgte hun.

"Nej, han har ikke, min ven," svarede han og tændte piben på den sindrige måde, at han holdt en glød fra kaminen med ildtangen hen til hovedet af den, "og hvad mere er, jeg skal se til at overleve det, hvis han slet ikke skulle komme igen."

"Uf, dit uhyre!" sagde hun.

"Tak, min engel," sagde han.

"Stille, fa'er, stille," sagde Sam, "ingen kærlighedsytringer i fremmedes nærværelse. Der kommer Hans Velærværdighed!"

Ved dette budskab tørrede mrs. Weller i en hast de tårer bort, som hun lige havde begyndt at fremtvinge, og Weller trak gnaven sin stol hen i krogen ved kaminen.

Stiggins lod sig let overtale til at nyde endnu et glas af den varme ananasromtoddy og et andet og et tredje for at styrke sig til et aftensmåltid, førend han begyndte igen. Han sad på samme side som Weller sen., og hver gang denne så sit snit til, uset af sin kone, at meddele sin søn de skjulte følelser i sit bryst, gjorde han det ved at ryste sin knyttede næve over underhyrdens hoved, og denne forlystelse skaffede hans søn den mest ublandede glæde og tilfredsstillelse, især da Stiggins blev ved i ro og mag at drikke den varme toddy, aldeles uvidende om, hvad der gik for sig.

Samtalen førtes mest mellem mrs. Weller og den velærværdige mr. Stiggins, og de emner, som særligt blev drøftede, var hyrdens dyder, hans hjords værdighed og alle andres synder og udyder – en underholdning, som den ældre Weller undertiden afbrød ved halvt undertrykte hentydninger til en person ved navn Driversen og andre strøbemærkninger af lignende art.

Omsider tog Stiggins sin hat og gik med utvivlsomme kendetegn på at have nok så megen ananasromtoddy i sig, som han uden ulejlighed kunne rumme, og Sam blev straks efter fulgt til sengs af sin fader. Den agtbare gamle herre trykkede varmt hans hånd og syntes at ville henvende nogle ord til sin søn, men da mrs. Weller nærmede sig, lod det til, at han opgav denne hensigt, idet han kort og godt sagde ham godnat.

Sam stod tidligt op næste dag og gjorde sig, efter i en fart at have spist frokost, færdig til at vende tilbage til London. Næppe havde han sat foden uden for huset, førend hans fader stod foran ham.

"Skal du af sted, Sammy?" spurgte faderen.

"Lige straks," svarede Sam.

"Gid du kunne kneble denne hersens Stiggins og tage ham med dig," sagde Weller sen.

"Jeg skammer mig over dig, din gamle kryster," sagde Sam bebrejdende. "Hvorfor tillader du ham at vise sin røde næse i *Marquien af Granby?*"

Den ældre Weller fæstede et alvorligt blik på sønnen og svarede:

"Fordi jeg er en gift mand, Samivel. Når du en gang bliver gift mand, Samivel, vil du forstå en hel del ting, som du ikke forstår nu, men om det er umagen værd at gå så meget igennem for at lære så lidt – som drengen i fattigskolen sagde, da han kom til enden af alfabetet – se, det er en smagssag. Det synes jeg næsten ikke!"

"Nå," sagde Sam, "farvel!"

"Farvel," svarede hans fader.

"Ja, jeg vil kun sige så meget," sagde Sam og blev stående, "at hvis jeg ejede *Marquien af Granby*, og denne hersens Stiggins kom og ristede brød i min gæstestue, ville jeg –"

"Hvad for noget?" afbrød faderen ham i stadig spænding. "Hvad for noget?"

"Komme gift i hans toddy," sagde Sam.

"Nej, ville du?" spurgte den gamle og trykkede ivrigt sin søns hånd. "Ville du virkelig, Sammy?"

"Ja, jeg ville," sagde Sam. "Jeg ville ikke være alt for hård imod ham lige straks, men bare kaste ham i vandtønden og lægge låget på, men når jeg så, at han ikke påskønnede min godhed, ville jeg prøve den anden kur."

Gamle Weller kastede sin søn et tavst, beundrende blik og gik, efter endnu en gang at have trykket hans hånd, langsomt sin vej, grublende over de talrige tanker, som dette råd havde fremkaldt.

Sam så efter ham, til han drejede om et gadehjørne, og begyndte derpå sin vandring til London. I begyndelsen tænkte han på de mulige følger af sit råd og på sandsynligheden og usandsynligheden af, at hans fader ville bruge det, men snart slog han dette emne hen med den trøsterige tanke, at det var noget, som kun tiden kunne vise, og det er netop det samme, vi vil anbefale læseren.

28

Et lystigt julekapitel, der indeholder en beskrivelse af et bryllup, samt af nogle andre idrætter, som, skønt de på deres vis er lige så gode skikke som ægteskabet selv, dog ikke overholdes fuldt så samvittighedsfuldt i disse vanartede tider.

Så muntre som bier, om end ikke så lette som alfer, samlede de fire pickwickianere sig om morgenen den 22. december i det Herrens år, hvori de oplevede og fuldførte de her optegnede, troværdige eventyr. Julen stod for døren med al sin hjertelige og ligefremme ærlighed; det var gæstfrihedens, munterhedens og åbenhjertighedens årstid; det gamle år lavede sig, lig en gammel vismand, til at samle sine venner om sig og stille og roligt at liste sig bort under gæstebuddets og lystighedens larm. Glad og munter var tiden, og rigtig glade og muntre var i det mindste fire af de mange hjerter, som glædede sig over dens komme.

Og mangfoldige er de hjerter, som julen bringer et kort tidsrum af glæde og nydelse. Hvor mange familier, hvis medlemmer har været spredt vidt og bredt omkring under livets rastløse kampe, genforenes ikke da og mødes i den lykkelige, broderlige stemning og med den gensidige velvilje, der er kilden til en så ren og ublandet glæde, og som er så upåvirket af denne verdens sorger og bekymringer, at såvel de mest civiliserede nationers religiøse tro som de rå vildes plumpe sagn regner den blandt de fornemste glæder, der i et tilkommende liv er forbeholdt de salige og lykkelige! Hvor

mange gamle minder og hvor mange slumrende sympatier vækker ikke juletiden!

Vi skriver disse ord mange mil borte fra det sted, hvor vi år efter år mødtes med en glad og lystig kreds. Mange af de hjerter, som den gang bankede så muntert, er hørt op at slå; mange af de blikke, som den gang strålede så klart, gløder ikke mere; de hænder, vi trykkede, er blevet kolde; de øjne, vi søgte, har gemt deres glans i graven, og dog – det gamle hus, salen, de lystige stemmer og smilende ansigter, spøgen, latteren, de mindste omstændigheder ved disse glade møder, alt dette vælder frem for tanken, hver gang denne højtid vender tilbage, som om den sidste sammenkomst først havde fundet sted i går. Lykkelige, lykkelige jul, som kan føre os tilbage til vore barndomsdages uskyldige fornøjelser, som hos oldingen kan genkalde hans ungdoms glæder og flytte sømanden og den rejsende tusinder af mile bort til deres egen arne og deres stille hjem!

Men vi er i den grad optaget af og fordybede i skildringen af den kære juls gode egenskaber, at vi lader Pickwick og hans venner vente i kulden uden på Muggletondiligencen, som de netop har nået, godt indpakkede i kavajer og rejsetørklæder. Kufferterne og natsækkene er blevet pakket på, og Sam Weller og postføreren arbejde på at få en vældig kabliau stoppet ned i det forreste pakrum, men den er mange gange for stor og er desuden pakket ind i en lang, brun kurv med et lag halm under låget og er blevet gemt til sidst for i sikkerhed at kunne hvile oven på et halvt dusin fjerdinger med friske østers, som tilhører Pickwick og er blevet opstillet i regelmæssig orden på bunden af magasinet. Pickwicks ansigt røber den mest levende spænding,

mens de søger at presse kabliauen ned. Først med hovedet og så med halen, og så med bunden, og så med låget i vejret, og dernæst på langs, og så på kant, mens den ubevægelige kabliau hårdnakket modstår alle deres kunstgreb, indtil postføreren tilfældigvis giver den et puf midt på kurven, hvorpå den pludselig forsvinder i magasinet, og med den hovedet og skuldrene af ham selv. Da han ikke har gjort regning på en så brat ende på kabliauens passive modstand, får han et uventet stød, til alle sjovernes og de øvrige tilskueres ustandselige jubel. Pickwick smiler med største godmodighed, tager en shilling op af vestelommen og beder postføreren, idet denne pakker sig selv ud af magasinet, at drikke hans skål i et glas varm toddy, hvorover postføreren også giver sig til at smile, og d'hrr. Snodgrass, Winkle og Tupman smiler alle i forening. Postføreren og Sam forsvinder på en fem minutters tid, rimeligvis for at få toddyen, for de lugter meget stærkt af den, da de kommer tilbage. Kusken sætter sig op på bukken; Sam springer op bagpå. Pickwickianerne trækker kavajerne sammen om deres ben og deres rejsetørklæder op over deres næser; staldkarlene tager dækkenerne af hestene; kusken råber sit lystige: "Færdig!" og af sted går det.

De har rumlet gennem gaderne og er blevet skumplet på stenene og når omsider det flade, åbne land. Hjulene farer hen over den hårde, frosne jord, og hestene, som ved et rask smæld med pisken sætter sig i trav, skrider hen ad vejen, som om hele læsset bag ved dem, diligencen, passagerer, kabliau og østersfjerdinger, var så let som en fjer for dem. De er kommet ned ad en jævn skråning og ud på en jævn strækning, der er så tør og fast som en marmorblok. Endnu et smæld med pisken,

og af sted går det i en rask galop, mens hestene slår med hovederne og rasler med seletøjet, ligesom af jubel over den hurtige bevægelse, og kusken, der holder pisk og tømme i den ene hånd, tager sin hat af med den anden og sætter den på skødet, tager sit lommetørklæde og tørrer panden, dels fordi det er en vane, han har, og dels for at vise passagererne, hvor rolig han er, og hvad det er for en let sag at køre med fire, når man har så megen øvelse. Efter at have gjort dette i al magelighed – ellers ville indtrykket jo være gået tabt – gemmer han lommetørklædet, sætter hatten på hovedet, tager handsker på, spiler albuerne ud, smælder igen med pisken, og af sted går det endnu lystigere end før.

Nogle småhuse, der ligger spredt på begge sider af vejen, tyder på, at man nærmer sig en købstad eller en landsby. De livlige toner af postførerens horn dirrer i den kolde, klare luft og vækker en ældre herre inde i vognen, og efter at han forsigtigt har slået vinduet ned, kigger han flygtigt ud, trækker omhyggeligt vinduet op igen og underretter den anden passager inde i vognen om, at nu skal de straks skifte, hvorpå den anden passager inde i vognen mander sig op og beslutter at udsætte sin næste lur, til de har bedt. Atter toner hornet lystigt og sætter liv i husmandens kone og børn, der kigger ud ad døren og passer på diligencen, til den drejer om hjørnet, hvorpå de igen kryber sammen om ilden og lægger endnu en knude på til fatter, når han kommer hjem, mens han selv en hel fjerdingvej derfra har vekslet et venskabeligt nik med kusken og vendt sig om for at se sig rigtig mæt på køretøjet, mens det hvirvler af sted.

Og nu blæser hornet et lystigt stykke, mens diligencen ruller gennem en købstads slet brolagte gader, og kusken løsner spændet, som holder hans tømmer sammen, og gør sig klar til at kaste dem fra sig, i samme øjeblik han holder. Pickwick dukker op af sin kavajkrave og ser sig nysgerrigt om, og da kusken mærker dette, underretter han ham om byens navn og fortæller ham, at det var torvedag der i går, hvilke to oplysninger Pickwick meddeler sine rejsefæller, som derpå også dukker op af deres kavajkraver og ligeledes ser sig om. Winkle, som sidder på yderkanten med det ene ben dinglende i luften, er nær ved at blive kastet ned på gaden, idet diligencen snor sig om det skarpe hjørne ved spækhøkerens butik og drejer ind på torvet, og endnu førend Snodgrass, der sidder ved siden af ham, er kommet sig af sin skræk, holder de uden for gæstgivergården, hvor friske heste allerede står og venter. Kusken kaster tømmerne og stiger selv ned, og de andre udvendige passagerer kravler ligeledes ned med undtagelse af dem, der ikke rigtig stoler på deres evne til at stige op igen og derfor bliver, hvor de er, og stamper med fødderne mod vognen for at varme dem, mens de med længselsfulde øjne og røde næser skotter til den klare ild i gæstestuen og kristtornkvistene med de røde bær, som smykker vinduet til tegn på, at det er jul.

Men postføreren har i melhandlerbutikken afleveret den karduspapirs pakke, som han har taget ud af den lille taske, der hænger over hans skulder i en læderrem, og har sørget for, at hestene er blevet spændt ordentligt for, og har lagt sadlen, som han har ført med fra London oven på diligencen, ned på stenbroen og har deltaget i en drøftelse mellem kusken og staldmesteren om den grå hoppe, som sidste tirsdag skrabede

sit fjermer forben, og han og Sam Weller har indtaget deres pladser bagpå, og kusken sin foran, og den ældre herre inde i vognen, som hele tiden har haft vinduet fulde to tommer nede, har trukket det op igen, og dækkenerne er taget af, og alle er færdige til at køre undtagen de "to føre herrer", som kusken utålmodigt spørger efter. Derpå giver kusken og postføreren og Sam og Winkle og Snodgrass og alle staldkarlene og alle lediggængerne, hvis antal er større end alle de andres tilsammen, sig til at kalde på de to herrer så højt, de kan skråle. Et fjernt svar høres inde fra gården, og Pickwick og Tupman kommer løbende helt åndeløse; de har drukket sig et glas ale, og Pickwicks fingre er så kolde, at han har været fulde fem minutter om at finde en sixpence til at betale med. Kusken råber formanende: "Nå, mine herrer"; postføreren gentager det; herren inde i vognen finder det højst underligt, at folk absolut vil ned, selv om de ved, at der ikke er tid til det. Pickwick klatrer op på den ene side, Tupman på den anden, Winkle råber: "Færdig!" og af sted går det. Tørklæder bliver trukket op, kavajkraver atter sat i lave, stenbroen holder op, husene hører op, og atter farer de hen ad den åbne landevej, hvor den friske luft blæser dem i ansigtet og glæder dem lige ind i hjertet.

Således var Pickwicks og hans venners rejse med "Muggleton Telegrafen" på vejen til Dingley Dell, og klokken tre den samme eftermiddag stod de alle friske og raske på trappen ved *Den Blå Løve* efter undervejs at have taget ale og rom nok til sig til at kunne trodse frosten, der bandt jorden med sine jernlænker og snoede sit dejlige fletværk over træer og gærder. Mens Pickwick var ivrigt optaget af at tælle østersfjerdingerne og inspicere kabliauens genopstandelse, mærkede han, at der var en, som

trak i hans frakkeskøder og opdagede, at det individ, der havde brugt dette middel for at tiltrække sig hans opmærksomhed, ikke var nogen anden end Wardles yndlingspage, bedre kendt af denne usminkede fortællings læsere under hædersnavnet *den tykke dreng*.

"Aha!" sagde Pickwick.

"Aha!" sagde den tykke dreng, og idet han sagde dette, stirrede han fra kabliauen over på østersfjerdingerne og lo, så det klukkede i ham. Han var endnu tykkere end før.

"Du blomstrer jo som en rose, min unge ven," sagde Pickwick.

"Jeg har siddet og sovet ved ilden i skænkestuen," svarede den tykke dreng, der under en times lur havde fået samme farve som en nybrændt tagsten. "Herren har sendt mig herover med enspænderen efter Deres tøj, og han ville også gerne have sendt nogle rideheste, men da det var så koldt, troede han, at De hellere ville gå."

"Ja, ja," sagde Pickwick hastigt, idet han huskede på, at de ved en tidligere lejlighed var gået det samme stykke vej. "Ja, ja, vi vil hellere gå. Hør, Sam."

"Ja vel, sir," svarede Sam.

"Hjælp mr. Wardles tjener at lægge pakkerne på vognen og kør så over med ham. Vi går i forvejen."

Efter at have givet denne befaling og betalt diligencekusken slog Pickwick og hans venner ind på den sti, der gik over markerne, idet de for første gang lod Sam og den tykke dreng være alene sammen. Sam så meget forbavset på den tykke dreng uden at sige et ord, og begyndte rask at læsse sagerne på vognen, mens den tykke dreng blev stående ganske rolig ved

siden af ham og syntes at finde det højst interessant at se Sam Weller gøre hele arbejdet.

"Så," sagde Sam, idet han kastede den sidste vadsæk op på vognen. "Nu er det besørget."

"Ja," sagde den tykke dreng i en meget tilfreds tone, "nu er det besørget."

"Nå, du unge skippundslod," sagde Sam, "du er mig en rigtig knop af en præmiedreng, er du."

"Synes De virkelig," svarede den tykke dreng.

"Har du ikke noget på hjertet, som trykker dig, hvad?"

"Ikke det jeg ved af," svarede drengen.

"Da havde jeg dog af dit udseende at dømme næsten troet, at du led af ulykkelig kærlighed til et eller andet ungt fruentimmer," sagde Sam.

Den tykke dreng rystede på hovedet.

"Nå," sagde Sam, "det glæder mig at høre. Drikker du nogen sinde noget?"

"Jeg holder mere af at spise," svarede drengen.

"Ja," sagde Sam, "det kunne jeg egentlig nok tænke, men jeg mente bare, om du ikke kunne have lyst til et par dråber til at varme dig på, skønt du vel aldrig fryser med alle de viskelædersdeller."

"Jo, sommetider fryser jeg," svarede drengen, "og jeg kan nok lide et par dråber, når det er godt."

"Nå, så det kan du?" sagde Sam. "Følg så med da."

De var ikke længe om at komme ind i skænkestuen, hvor den tykke dreng slugte et glas brændevin uden så meget som at blinke, en idræt, som hævede ham betydeligt i Sams agtelse, og

efter at Sam havde tilendebragt en lignende forretning for sin egen regning, satte de sig op på vognen.

"Kan De køre?" spurgte den tykke dreng.

"Jo, det tror jeg nok," svarede Sam.

"Så værs'go," sagde drengen, idet han rakte ham tømmen og pegede op ad en gyde. "Det går lige efter næsen, så De kan ikke tage fejl af vejen."

Med disse ord lagde han sig kælent ved siden af kabliauen, skød en østersfjerding under sit hoved som pude og faldt øjeblikkelig i søvn.

"Nå, det må jeg sige," mumlede Sam, "af alle de dødbidere, jeg har set, er denne fyr så noget nær den dødeste. Hejda, vågn op, unge syvsover!"

Men da den unge syvsover ingen tegn gav på, at livet vendte tilbage hos ham, satte Sam sig foran i vognen og jollede, efter at have givet den gamle hest et ryk med tømmen, adstadigt afsted til Manor Farm.

Imidlertid havde Pickwick og hans venner sat deres blod i rask omløb ved at gå og vandrede muntert fremad. Stierne var hårde; græsset skørt og frossent; luften havde en behagelig, tør, styrkende kølighed, og det grå – skiferfarvet er et bedre udtryk i frostvejr – tusmørke, som hurtigt nærmede sig, bragte dem til glade at tænke på alt det gode, som ventede dem hos deres gæstfri vært. Det var en eftermiddag af den slags, som kan få et par aldrende herrer til på en ensom mark at trække deres overfrakker af og springe buk af lutter lystighed og glæde, og vi er fast overbevist om, at havde Tupman i det øjeblik "vendt ryg", så havde Pickwick med største venlighed modtaget dette tilbud.

Tupman kom imidlertid ikke med den slags tilbud, og vennerne gik under muntre samtaler videre. Idet de drejede ind på en tværvej, ramte lyden af mange stemmer deres øren, og endnu førend de fik tid til at finde ud af, fra hvem disse stemmer hidrørte, stod de midt i det selskab, som ventede deres komme, en kendsgerning, som pickwickianerne først kom til kundskab om ved det rungende hurra, som lød fra gamle Wardles læber, da han så dem. Først var der Wardle selv, der om muligt så endnu gladere ud end ellers, og så var der Bella og hendes trofaste Trundle, og endelig var der Emily og en halv snes unge damer, der var kommet til brylluppet, som skulle finde sted næste dag, og som var så lykkelige og vigtige, som unge damer gerne plejer at være ved sådanne betydningsfulde lejligheder, og alle som én fik de markerne og vejene til at genlyde af deres latter og overgivenhed.

Præsentationen blev under sådanne omstændigheder meget snart tilendebragt, eller, som vi måske snarere burde sige, præsentationen var snart forbi uden nogen ceremoni, og to minutter efter spøgte Pickwick med så megen utvungenhed, som om han havde kendt de unge damer lige fra deres fødsel, når de ikke ville gå over stenten, mens han så på dem, eller når de havde smukke fødder og upåklagelige smalben og derfor foretrak at blive stående øverst oppe på den i fem minutter og erklærede, at de var alt for bange til at røre sig. Det fortjener samtidig at bemærkes, at Snodgrass tilbød Emily langt større hjælp, end stentens egentlige rædsler – skønt den vistnok var hele tre fod høj og kun havde et par trin – skulle synes at kræve, samt at en sortøjet ung dame med et par nysselige små støvler

med lodden kant skreg meget højt, da Winkle tilbød at hjælpe hende over.

Alt dette var nu meget rart og fornøjeligt, og da vanskelighederne ved stenten var overvundet, og man atter var kommet ud på åben mark, underrettede gamle Wardle Pickwick om, at de alle sammen havde været ude for at tage bohavet og indretningerne i øjesyn i det hus, som det unge par skulle drage ind i efter julehelligdagene, ved hvilken meddelelse Bella og Trundle blevet lige så røde som den tykke dreng ved ilden i gæstestuen. Den sortøjede unge dame hviskede Emily noget i øret og så derpå skælmsk på Snodgrass, hvilket Emily svarede på ved at sige, at hun var en tosset tøs, mens hun dog selv blev meget rød, og Snodgrass, der var så undselig, som alle store genier plejer at være, følte rødmen stige sig til hovedet og ønskede i sit hjertes inderste, at den unge dame med sine sorte øjne, sit skælmeri og sine støvler sad i god behold på Bloksbjerg.

Men havde de været muntre og glade uden for huset, hvor meget mere varm og hjertelig blev ikke modtagelsen, da de kom til gården! Selv tjenestefolkene grinede af glæde ved synet af Pickwick, og Emma tilkastede Tupman et halvt adstadigt, halvt uforskammet, men helt smukt blik til tegn på genkendelse, så man skulle tro, at det kunne have fået Bonapartes billedstøtte ude i gangen til at åbne sine korslagte arme og trykke hende i sin favn.

Den gamle dame sad med sædvanlig majestæt i dagligstuen, men var noget gnaven og som følge deraf meget døv. Selv gik hun aldrig ud og var, ligesom en hel del andre gamle damer af samme slags, tilbøjelig til at anse det for et husligt forræderi,

når nogen anden tog sig den frihed at gøre, hvad hun selv ikke kunne gøre. Således sad hun da – Gud velsigne hendes gamle sjæl! – så rank som hun kunne, i sin store lænestol og så så vred ud som muligt, og alligevel var hun godheden selv.

"Moder," sagde Wardle, "det er mr. Pickwick. Du husker ham nok."

"Det er lige meget," svarede den gamle dame med megen værdighed. "Gør ikke mr. Pickwick ulejlighed for sådan en gammel ens skyld som jeg. Der er ingen, som bryder sig om mig nu, og det er jo også ganske naturligt."

Her virrede den gamle dame med hovedet og glattede med skælvende hånd sin lavendelblå silkekjole.

"Nej, ved De hvad, frue," sagde Pickwick, "således må De ikke støde en gammel ven fra Dem. Jeg er udtrykkelig kommet for at få mig en lang passiar og en rubber med Dem, og vi skal vise disse unge mennesker, førend de er blevet mange timer ældre, hvorledes en menuet skal danses."

Den gamle dame var allerede i færd med at falde til føje, men havde dog ikke lyst til at gøre det lige straks og sagde derfor:

"Jeg kan ikke høre, hvad han siger."

"Sniksnak, moder," sagde Wardle. "Hør, vær nu ikke så tvær, så er du sød. Husk på Bella. Kom, du må holde modet oppe hos den stakkels pige."

Den gode gamle dame hørte dette, for hendes læber dirrede, da hendes søn havde talt. Men alderdommen har sine små sindets skrøbeligheder, og hun var endnu ikke ganske overvundet. Hun glattede derfor atter kjolen og sagde til Pickwick:

"Ak, mr. Pickwick, unge mennesker var ganske anderledes, da jeg var pige."

"Ganske sikkert, frue," svarede Pickwick, "og derfor sætter jeg også stor pris på dem, der endnu bærer spor af det gamle blod," med hvilke ord Pickwick blidt trak Bella hen til sig, trykkede et kys på hendes pande og bad hende om at sætte sig på den lille skammel ved sin bedstemoders fødder. Hvad enten nu udtrykket i hendes ansigt, idet hun hævede det op mod den gamle dames, fremkaldte et minde om gamle tider, eller om den gamle dame blev rørt over Pickwicks hjertelige godmodighed, eller hvilken grunden så kan have været, nok er det, hun smeltede, bøjede sig ned til sin sønnedatter, og vrantenheden dampede bort i en stille tårestrøm.

Et fornøjeligt selskab var det den aften. Adstadige og højtidelige var de rubbere, som Pickwick og den gamle dame spillede, og stormende var lystigheden ved det runde bord. Længe efter at damerne havde trukket sig tilbage, gik den varme hyldebærvin, tilbørlig tilsat med cognac og krydderier, rundt og rundt og atter rundt, og tryg var den søvn og behagelige de drømme, som fulgte ovenpå. Det er en mærkelig omstændighed, at Snodgrass idelig drejede sig om Emily Wardle, og at hovedpersonen i Winkles syner var en ung dame med sorte øjne, et skælmsk smil og et par mærkværdigt nydelige støvler med lodden kant.

Pickwick blev vækket tidligt om morgenen ved en summen af stemmer og en klapren af fodtrin, der var stærke nok til endog at vække den tykke dreng af hans tunge søvn. Han satte sig op i sengen og lyttede. Tjenestepigerne og de kvindelige gæster løb frem og tilbage, og der hørtes så mange bønner om varmt vand,

en sådan råben på nål og tråd og så mange halvt sagte anmodninger om: "Kom dog og bind det bånd!" at Pickwick i sin uskyldighed begyndte at tro, at der måtte være hændt noget skrækkeligt, indtil han blev mere vågen og huskede på brylluppet. Da dette var en vigtig begivenhed, klædte han sig på med største omhu og gik ned i dagligstuen.

Hele det kvindelige, tjenende personale var klædt i splinterny dragter af lyserødt musselin med hvide sløjfer i kapperne og løb omkring i huset i en spænding og travlhed, som det er umuligt at skildre. Den gamle dame var iført en brokadeskjole, der ikke havde set lyset i de sidste tyve år, ene og alene med undtagelse af sådanne forræderske stråler, som havde listet sig ned mellem revnerne i den kasse, hvori den hele tiden havde været gemt. Trundle var i den gladeste stemning, skønt lidt nervøs. Den kraftige, gamle vært gjorde sig umage for at se lystig og utvungen ud, men var afgjort uheldig med det. Alle de unge damer svømmede i tårer og hvidt musselin med undtagelse af to eller tre udkårne, som nød den ære at tage bruden og brudepigerne i øjesyn ovenpå. Alle pickwickianere havde pyntet sig på det mest glimrende, og ude fra plænen foran gården hørtes et forfærdeligt skrål af alle gårdens karle, knøse og drenge, som, hver med sin hvide sløjfe i knaphullet, råbte hurra af alle livsens kræfter, hvortil de opfordredes og ansporedes af den utrættelige Samuel Weller, der allerede havde gjort sig populær og var lige så hjemme, som om han var født derude på landet.

Et bryllup er nu en gang viet til morskab, skønt der dog egentlig ikke er noget så videre morsomt ved den sag; vi taler kun om ceremonien og beder udtrykkeligt om, at man lægger

mærke til, at vi ikke tillader os skjulte spydigheder mod det ægteskabelige liv. I dagens glæde og munterhed blander sig sorgen over at skulle forlade hjemmet, tårerne ved skilsmissen mellem forældrene og barnet og bevidstheden om at skulle lade de dyrebareste og kærligste venner fra den lykkeligste del af det menneskelige liv blive tilbage for selv at gå dets sorger og bekymringer i møde med andre, hvis venskab man endnu ikke har prøvet, og som man kun kender lidt til – naturlige følelser, ved hvis beskrivelse vi ikke vil formørke dette kapitel, og som endnu nødigere skal synes at være genstand for vor spot.

Vi vil derfor i al korthed sige, at ceremonien udførtes af den gamle præst, og at Pickwicks navn findes indført i kirkebogen, som endnu gemmes i sakristiet; at den unge dame med de sorte øjne skrev sit navn med en meget usikker og rystende hånd, og at Emilys og den anden brudepiges underskrifter næsten er ulæselige; at det hele foregik på en beundringsværdig måde; at de unge damer i almindelighed fandt det langt mindre rystende, end de havde ventet, og at vi, skønt ejerinden af de sorte øjne og det skælmske smil lod Winkle vide, at hun aldrig ville underkaste sig noget så skrækkeligt, dog havde de allerbedste grunde til at tro, at hun tog fejl. Hertil må vi endnu tilføje, at Pickwick var den første, som hilste på bruden, og at han samtidig hængte et kostbart guldur med kæde, som intet dødeligt øje, undtagen juvelerens, nogen sinde før havde set, om hendes hals, derpå ringede den gamle kirkeklokke, så lystigt den kunne, og hele selskabet vendte tilbage for at spise frokost.

"Hvor skulle kødpostejerne stå, du unge opiumsluger?" spurgte Sam Weller den tykke dreng, mens han hjalp til med at dække bordet.

Den tykke dreng viste pladsen til postejerne.

"Meget vel," sagde Sam, "stik lidt julegrønt i dem og i fadet på den anden side. Så, nu ser det ordentligt og pynteligt ud, som faderen sagde, da han havde skåret hovedet af sin lille dreng for at kurere ham for at skele."

Idet Sam Weller gjorde denne sammenligning, trådte han et par skridt tilbage for at give den det rigtige eftertryk og undersøgte opstillingen med den største tilfredshed.

"Wardle," sagde Pickwick, næsten lige så snart de havde sat sig, "et glas vin til ære for denne lykkelige begivenhed."

"Det vil være mig en glæde, gamle ven," sagde Wardle, "Joe – den fordømte dreng, han er faldet i søvn!"

"Nej, jeg er ikke," svarede den tykke dreng og fo'r op fra en afsides krog, hvor han havde ædt en julepostej, skønt ikke med den kulde og ro, som ellers prægede denne unge herres foretagender.

"Skænk i mr. Pickwicks glas."

"Ja vel, sir."

Den tykke dreng skænkede i Pickwicks glas og stillede sig derpå bag sin herres stol, hvorfra han med en megetsigende, mørk glæde iagttog knivenes og gaflernes bevægelse og de udvalgte lækkerbiskeners vandring fra tallerkenerne til selskabets munde.

"Gud velsigne Dem, gamle ven." sagde Pickwick.

"Det samme siger jeg til Dem, kammerat," svarede Wardle, hvorpå de drak hinanden hjerteligt til.

"Mrs. Wardle," sagde Pickwick, "vi gamle må også drikke et glas sammen."

Den gamle dame tog sig netop meget majestætisk ud, for hun sad ved den øverste ende af bordet i sin brokadeskjole mellem sin nygifte sønnedatter og Pickwick for at skære for. Pickwick havde ikke talt videre højt, men hun forstod ham straks og tømte et fuldt glas på, at han måtte leve længe og lykkeligt, hvorpå den værdige gamle sjæl udbredte sig i en udførlig og omhyggelig beskrivelse af sit eget bryllup, ledsaget af en afhandling om den mode at gå med højhælede sko, samt nogle enkeltheder vedrørende den smukke, afdøde lady Tollimglowers levned og eventyr, som den gamle dame selv lo hjertelig over, og det gjorde de unge damer med, skønt de ikke kunne høre, hvad det var, bedstemoder talte om. Da de lo, lo den gamle dame endnu ti gange hjerteligere og sagde, at disse historier altid var blevet anset for at være ganske fortræffelige, hvilket fik dem alle til at le igen og satte den gamle dame i det mest strålende humør. Derpå blev brudekagen skåret itu og budt om, og de unge damer gemte stykker af den for at lægge dem under deres hovedpuder og derved komme til at drømme om deres tilkommende mænd, hvad der vakte en hel del rødmen og lystighed.

"Mr. Miller," sagde Pickwick til sin gamle bekendt, den tykhovedede herre, "må jeg drikke et glas med Dem?"

"Med stor fornøjelse," svarede den tykhovedede højtideligt.

"Vil De ikke tage mig med?" sagde den venlige gamle præst.

"Og mig," istemte hans kone.

"Og mig, og mig," sagde et par fattige slægtninge ved nederste ende af bordet, som havde spist og drukket med god vilje og lét ad alting.

Pickwick tilkendegav sin glæde over hvert enkelt forslag, og hans øjne strålede af henrykkelse og munterhed.

"Mine damer og herrer," sagde Pickwick, idet han pludselig rejste sig.

"Hør, hør! Hør, hør!" sagde Sam i sine overstrømmende følelser.

"Kald folkene ind!" råbte gamle Wardle, idet han tog ordet for at forebygge den irettesættelse, som Sam ellers utvivlsomt ville have fået af sin herre.

"Giv dem hver et glas vin til at drikke skålen i. Nå, Pickwick!"

Under selskabets tavshed, tjenestepigernes hvisken og karlenes kejtede forlegenhed gik mr. Pickwick videre.

"Mine damer og herrer – nej jeg vil ikke sige mine damer og herrer, jeg vil kalde Dem mine venner, mine kære venner, hvis damerne tillader, at jeg tager mig en så stor frihed –"

Her blev Pickwick afbrudt af damernes umådelige bifaldsråb, der blev gentaget af herrerne, og ejerinden af de sorte øjne sagde ganske højt, at hun kunne kysse den kære mr. Pickwick, hvortil Winkle galant spurgte, om det ikke kunne ske ved en fuldmægtig, hvortil den unge dame med de sorte øjne svarede: "Pas Dem selv!" – og ledsagede dette forlangende med et blik, der sagde så tydeligt, som noget blik kunne sige det: "hvis De kan."

"Mine kære venner," tog Pickwick atter til orde, "jeg vil udbringe en skål for brud og brudgom – Gud velsigne dem." (Bifald og tårer). "Min unge ven Trundle anser jeg for en fortræffelig, mandig personlighed, og hans kone, ved jeg, er en elskværdig og yndig kvinde, som er vel skikket til at føre den

lykke, hun nu i tyve år har udbredt omkring sig i sin faders hus, over i en anden virkekreds."

Her brast den tykke dreng i en lydelig flæben og blev taget i nakken af Sam og ført ud. –

"Gid," fortsatte Pickwick, "gid jeg var ung nok til at blive hendes søsters mand" (bifald); "men i mangel deraf glæder jeg mig ved at være gammel nok til at kunne være hendes fader, idet jeg af denne grund ikke kan blive mistænkt for at nære hemmelige planer, når jeg siger, at jeg beundrer, agter og elsker dem begge." (Bifald og hulken). "Brudens fader, vor gode ven her, er en herlig mand, og jeg er stolt af at kende ham" (larmende bifald). "Han er en velvillig, fortræffelig, selvstændig, ædelsindet, gæstfri og gavmild mand" (begejstrede bifaldsråb fra de fattige slægtninge ved samtlige adjektiver og især ved de to sidste). "At hans datter må nyde al den lykke, som han kan ønske, og at synet af hendes lykke må skænke ham al den tilfredshed i sind og hjerte, som han så rigeligt fortjener, det er, er jeg overbevist om, vort fælles ønske. Lad os derfor drikke deres skål og ønske, at de må leve længe og nyde alle livets goder!"

Pickwick sluttede under en orkan af bifaldsråb, og atter blev tjenerskabets lunger på Sam Wellers kommando sat i ny og kraftig virksomhed. Wardle foreslog en skål for Pickwick og Pickwick en skål for den gamle dame; Snodgrass foreslog en skål for Wardle, og Wardle en skål for Snodgrass; den ene fattige slægtning en skål for Tupman og den anden fattige slægtning en skål for Winkle, og alt var festlighed og glæde, indtil begge de fattige slægtninges gådefulde forsvinden under bordet mindede selskabet om, at det var på tide at bryde op.

Ved middagsbordet mødtes man atter, efter at mandfolkene på Wardles forslag var gået en ordentlig tur for at uddrive virkningerne af vinen ved frokosten; de fattige slægtninge havde ligget i sengen hele dagen for at nå det samme glædelige formål, men da dette ikke ville lykkes dem, måtte de blive, hvor de var. Sam Weller holdt tjenestefolkene i uafbrudt lystighed, og den tykke dreng delte sin tid i små, skiftende portioner spisen og soven.

Middagsmåltidet var lige så kraftigt som frokosten og fuldt så larmende, men uden tårer. Derefter kom desserten og nogle flere skåler, så teen og kaffen, og endelig dansen.

Den bedste stue på gården var et anseligt, langt værelse med panel af mørkt træ, en høj kaminhylde og et rummeligt ildsted, som man godt kunne have kørt ind i med en af de ny patentgigger med hjul og det hele. I den øverste ende af værelset sad i et skyggefuldt lysthus af kristtorn og stedsegrønt de to bedste violinspillere og den eneste harpespiller i Muggleton. I alle slags fordybninger og på alle slags konsoller stod svære, gammeldags, firarmede sølvlysestager. Tæppet var taget af gulvet, lysene strålede, ilden blussede og bragede i kaminen, og muntre stemmer og lystig latter rungede gennem salen. Hvis nogle af de gamle engelske selvejerbønder efter deres død var blevet forvandlet til alfer, var dette netop et sted, hvor de ville have holdt deres gilder.

Hvis noget kunne have forøget det tiltrækkende ved denne glade fest, ville det have været den mærkelige omstændighed, at Pickwick for første gang i mands minde viste sig uden gamacher.

"Agter De at danse?" spurgte Wardle.

"Ja naturligvis," svarede Pickwick, "ser De ikke, at jeg udtrykkeligt har klædt mig på til det?" og dermed hentydede han til sine spraglede silkestrømper og sine dansesko med pæne sløjfer.

"De i silkestrømper!" udbrød Tupman skæmtende.

"Og hvorfor ikke, sir?" sagde Pickwick med varme.

"Der er naturligvis ingen grund til, at De ikke skulle gå med dem," svarede Tupman.

"Det mener jeg med, sir, det mener jeg med," sagde Pickwick i en højst bestemt tone.

Tupman havde tænkt på et smil, men fandt det dog at være en mislig sag, hvorfor han satte et alvorligt ansigt op og sagde, at strømperne havde et meget smukt mønster.

"Det håber jeg," sagde Pickwick og fæstede sine øjne på sin ven. "De finder intet påfaldende ved disse strømper som strømper betragtet, vil jeg håbe?"

"Nej, Gud bevares," svarede Tupman. Han gik, og Pickwicks åsyn antog atter sit sædvanlige, velvillige udtryk.

"Nu er vi nok færdige?" sagde Pickwick, som stod øverst i kvadrillen med den gamle dame og i sin ivrighed efter at begynde allerede flere gange havde sat sig i bevægelse.

"Så begynd da," sagde Wardle, "nu!"

Op spillede de to violinister og den ene harpenist, og ud fo'r allerede Pickwick, da der i det samme hørtes en almindelig klappen i hænderne og råbet:

"Holdt, holdt!"

"Hvad er der på færde?" sagde Pickwick, som kun blev bragt til at stå stille, ved at violinerne og harpen holdt inde, og ikke

ville have ladet sig standse af nogen anden magt på jorden, selv om huset havde stået i lys lue.

"Hvor er Arabella Allen?" spurgte en halv snes stemmer.

"Og Winkle?" tilføjede Tupman.

"Her er vi!" udbrød denne herre og trådte frem af en krog med sin smukke dame, og idet han gjorde dette, ville det have været vanskeligt at sige, hvem der var rødest i ansigtet, han eller den unge dame.

"Det er dog underligt, Winkle," sagde Pickwick lidt vred, "at De ikke har kunnet stille Dem op før."

"Nej, det er slet ikke underligt," sagde Winkle.

"Å nej," sagde Pickwick med et talende smil, idet hans øjne hvilede på Arabella, "å nej, det er i grunden heller ikke så underligt endda."

Men der var ikke tid til at tænke mere på den sag; for violinerne begyndte nu rigtig for alvor. Af sted fo'r Pickwick lige til enden af salen og halvvejs ind i kaminen og igen tilbage til døren – med lydelig stampen i gulvet – klar for det næste par – af sted – den hele tur om igen – atter en stampen i gulvet – næste par, og så det næste, og så igen det næste – aldrig har der været mage til liv, og til sidst, efter at de havde danset hele kvadrillen igennem med fulde fjorten par, og den gamle dame havde trukket sig tilbage aldeles udmattet, og præstekonen var trådt i hendes sted, blev Pickwick ved, skønt der intet krav gjordes på hans anstrengelser, at danse på sin plads og slå takt til musikken, idet han hele tiden smilede til sin dame med en venlighed, som trodser enhver beskrivelse.

Længe førend Pickwick blev træt af at danse, havde det nygifte par trukket sig tilbage fra skuepladsen. Ikke des mindre

indtog man endnu et herligt aftensmåltid, og man blev siddende længe efter det, og da Pickwick vågnede sent næste morgen, havde han en uklar forestilling om, at han i al fortrolighed havde indbudt omkring fem og fyrre personer til at spise hos sig i *George og Gribben*, så snart de kom til London, hvilket Pickwick med rette tog som et temmelig sikkert tegn på, at han den foregående aften havde nydt noget mere end alene motion.

"Nå, så Deres herskab leger jul i køkkenet i aften, min skat?" spurgte Sam stuepigen Emma.

"Ja, således har vi det altid juleaften. Herren vil ikke for alt i verden opgive den skik."

"Deres herre er vist ikke den mand, der forsømmer noget, mit barn," sagde Sam. "Jeg har aldrig set sådan en fornuftig mand. Han er en rigtig hædersmand."

"Ja, det er han!" sagde den tykke dreng, "og er det ikke nogle dejlige svin, han holder?"

Den tykke dreng skelede halvt kannibalsk til Sam Weller ved tanken om flæskesteg med sauce til.

"Nå, så du er endelig vågnet?" sagde Sam.

Den tykke dreng nikkede.

"Jeg vil sige dig noget, du unge kvælerslange," sagde Sam," hvis du ikke sover lidt mindre og rører dig lidt mere, så kan du let, når du bliver voksen, udsætte dig for de samme ubehageligheder, som der hændtes den gamle herre med pisken i nakken."

"Hvorledes gik det da ham?" spurgte drengen med usikker røst.

"Det skal jeg fortælle dig," svarede Sam Weller, "han var en af de sværeste maskiner, der nogen sinde har gået på to ben – en rigtig tyksak, der ikke havde set et glimt af sine egne sko i de sidste fem og tyve år."

"Gud bevares!" udbrød Emma.

"Nej, han havde ikke, min skat," sagde Sam, "og hvis De havde sat en nøjagtig afstøbning af hans egne ben på spisebordet foran ham, ville han ikke have kendt dem. Nå, han gik altid til sit kontor med en meget smuk guldurkæde, som dinglede omtrent en halv alen neden for hans vest, og med et guldur i lommen, som havde kostet – ja, jeg tør ikke bestemt sige, hvor meget det havde kostet; men det havde da kostet så meget, som et ur vel kan koste – rigtig svært, massivt sejerværk og lige sådan en tyksak som han selv og med et tilsvarende fuldmånefjæs af en skive. "De skulle ikke gå med det ur," sagde hans venner tit til ham, "det kan blive stjålet fra Dem."

"Så?" sagde han.

"Ja det kan," sagde de.

"Da gad jeg nok se den tyv," sagde han, "som kunne få det ur ud af lommen på mig, så fast sidder det," sagde han, "og hver gang jeg vil vide, hvad klokken er, er jeg nødt til at se ind i bagerbutikkerne", sagde han. Og så lo han, så han var færdig at revne, og ud gik han igen med sit pudrede hår og sin pisk og vraltede ned ad gaden med kæden hængende længere ud end ellers, og det store runde ur var nær ved at sprænge hans kirseys knæbukser. Der var ikke en lommetyv i London, som ikke havde forsøgt et ryk i den kæde, men den ville aldrig gå itu og uret aldrig følge med, så de blev snart kede af at slæbe sådan en gammel svær herre hen ad fortovet, og han kom altid hjem i

god behold og lo, så hans pisk dinglede ligesom perpendiklen i et hollandsk stueur. Endelig så han en dag, mens han således vraltede af sted, en lommetyv, som han kendte af udseende, komme arm i arm med en lille dreng med et stort hoved.

"Det bliver løjer," sagde den gamle herre ved sig selv, "de har i sinde at prøve det endnu en gang, men det hjælper dem ikke." Og så begyndte han ret at grine i skægget, men pludselig slap den lille dreng lommetyvens arm og stødte hovedet lige ind i maven på den gamle herre, så han måtte vride sig af smerte som en orm.

"Mord!" brølede den gamle herre.

"Der er ingen ting i vejen!" hviskede lommetyven ham i øret. Og da han havde rettet sig igen, var ur og kæde væk, og hvad værre var, den gamle herres fordøjelse var ødelagt lige til hans dødsdag. Pas derfor godt på, du unge lømmel, og tag dig i agt for, at du ikke bliver for tyk."

Da Sam Weller havde sluttet denne moralske fortælling, som den tykke dreng syntes at blive ilde til mode over, gik de alle tre ned i køkkenet, hvor familien nu var samlet ifølge årlig skik juleaften, som gamle Wardles forfædre fra Arilds tid havde overholdt.

Midt under køkkenloftet havde Wardle nylig med egen hånd ophængt en vældig gren af en mistelten. Denne gren gav øjeblikkelig anledning til en almindelig og fornøjelig tummel og forvirring, hvorunder Pickwick med et galanteri, der ville have gjort en ætling af selve lady Tollimglower ære, tog den gamle dame ved hånden, førte hende hen under grenen og kyssede hende med al artighed og høviskhed. Den gamle dame underkastede sig denne temmelig personlige hyldest med al

den værdighed, som sømmede sig ved en så vigtig og højtidelig ceremoni, men de yngre damer, der ikke var så fuldstændig gennemtrængte af overtroisk ærefrygt for skikken, eller som måske troede, at værdien af et kys forhøjes betydeligt, når det koster lidt umage at få det, skreg og gjorde modstand og flygtede hen i kroge og truede og vægrede sig og gjorde alt muligt, undtagen at løbe deres vej, indtil nogle af de mindre dristige herrer var lige ved at opgive ævred, hvorpå de pludselig fandt, at det var overflødigt at gøre modstand længere, og tålmodigt lod sig kysse. Winkle kyssede den unge dame med de sorte øjne, og Snodgrass kyssede Emily, og Sam, som ikke tog hensyn til den formalitet at stå under mistelgrenen, kyssede Emma og alle de andre piger, efterhånden som han kunne få fat på dem. De fattige slægtninge kyssede alle og enhver, også de mindre kønne af de unge damer, som af bare forvirring løb lige hen under mistelgrenen! Wardle stod med ryggen mod skorstensilden og fulgte den hele scene med stor tilfredshed, og den tykke dreng benyttede lejligheden til at stjæle og i en fart at æde en ganske fortrinlig kødpostej, som var blevet sat til side.

Larmen havde imidlertid lagt sig, ansigterne glødede, og lokkerne var i ulave, og mens Pickwick, efter at have kysset den gamle dame, stod under mistelen og med et såre fornøjet ansigt iagttog alt, hvad der foregik rundt omkring ham, sprang den unge dame med de sorte øjne, efter at have hvisket lidt med de andre unge damer, pludselig frem, lagde sin arm om Pickwicks hals og kyssede ham på den venstre kind, og førend Pickwick rigtig vidste, hvad der var på færde, var han omringet af alle pigebørnene og blev kysset af hver eneste af dem.

Det var smukt at se Pickwick stå midt i denne klynge og snart blive trukket den ene og snart den anden vej og blive kysset først på hagen og så på næsen og så på brillerne og at høre den stormende latter; men endnu smukkere var det at se Pickwick, da han kort efter var blevet bundet for øjnene med et tørklæde, tumle hen mod væggen, famle omkring i krogene og med den største nydelse gennemgå alle blindebuklegens hemmeligheder, indtil han til sidst fangede en af de fattige slægtninge, og derpå selv måtte søge at undgå blindebukken, hvad han gjorde med en raskhed og færdighed, der fremkaldte bifald og beundring hos alle tilskuerne. De fattige slægtninge fangede kun dem, som de troede havde lyst til at blive fanget, og når legen begyndte at gå i stå, lod de sig selv fange. Da man var blevet ked af blindebuk, gav man sig til at lege Snapdragon. Der var også mange, der fik deres fingre brændt i denne farlige leg, når de skulle snappe rosinerne ud af fadet med den brændende rom. Endelig satte man sig ved det vældige bål af blussende brændeknuder til et kraftigt aftensmåltid og en mægtig bolle wassail [Note 1)], der kun var lidt mindre end en almindelig vaskekedel, og hvori de stegte æbler sydede og boblede med et indbydende udseende og en munter lyd, der var aldeles uimodståelig.

"Dette," sagde Pickwick, idet han så sig om, "dette er virkelig hyggeligt og rart."

"Det er vor uforanderlige skik," svarede Wardle. "Alle sætter sig til bords med os juleaften, således som de nu ser, tjenestefolk og det hele, og her venter vi, til klokken slår tolv, for at byde julen velkommen og bruge tiden til pantelege og gamle eventyr. – Rør en gang op i ilden, lille Trundle."

Op fløj de lysende gnister i tusindvis, da brændeknuderne blev vendt, og den mørkerøde flamme udsendte en kraftig glød, som trængte ind i den fjerneste krog i stuen og bredte sit livlige skær over alle ansigter.

"Hør," sagde Wardle, "en vise, en julevise! Jeg vil synge en for jer i mangel af en bedre."

"Bravo!" sagde Pickwick.

"Skænk i!" udbrød Wardle. "Det varer to gode timer, førend man kan se bunden af bollen gennem den mørkebrune wassail. Skænk i over alt, så skal I få visen."

Med disse ord begyndte den muntre mand uden videre indledning og med en god, fyldig og kraftig røst.

En julevise

Kun lidet jeg ænser letsindige vår,
som selv sine blomster med hagl jo nedslår.
Ustadig og troløs, den altid har il,
og ofte den skuffer med gækkende smil.

Den glødende sommer er ikke min ven,
skønt dejlig, den dog ej skal rive mig hen.
Dens torden og lynild mig driver i ly,
så Guds frie himmel jeg ofte må sky.

Vel høsten mig bringer sit gyldene neg,
som køres i lade med sang og med leg,
men sørgelig dog med det faldende løv
den minder mig om, at jeg selv kun er støv.

Nej, julen jeg priser, den huer mig bedst,
den trofast og ærlig mig byder til gæst.
Den vinker til fryd både fattig og rig,
på døren den jager al sorrig og svig.

Thi ville vi, venner, med bredfuldt mål
for julen nu tømme en hjertelig skål:
Velkommen, velkommen, du jorderigs drot,
som fremkalder glæde i hytte og slot.

Denne vise blev modtaget med larmende bifald, for venner og afhængige folk er taknemmelige tilhørere. Atter blev der lagt ved til ilden, og atter gik wassailen rundt.

"Hvor det sner!" sagde en af karlene sagte.

"Så? Sner det?" sagde Wardle.

"Det er en rå, kold aften, sir," svarede manden, "og det blæser, så sneen fyger hen over marken som en tyk, hvid sky."

"Hvad er det, Jem siger?" spurgte den gamle dame. "Der er vel ikke noget galt på færde?"

"Nej, nej, moder," svarede Wardle, "han siger kun, at det er snefog og en bidende, kold blæst. Jeg kan nok tænke det, således som det rusker i skorstenen."

"Nå!" sagde den gamle dame. "Det var netop sådan en blæst og sådant et snefog for en hel del år siden, husker jeg – det var netop fem år, førend din salig fader døde. Det var også en juleaften, og jeg kan huske, at han den aften fortalte os historien om nisserne, som bortførte gamle Gabriel Grub."

"Hvad var det for en historie?" sagde Pickwick.

"Å, det er ingenting," svarede Wardle. "Det er en historie om en gammel graver, som godtfolk her i egnen mener blev

bortført af nisserne."

"Mene!" udbrød den gamle dame. "Er nogen dumdristig nok til ikke at tro det? Mene! Har du ikke hørt det lige fra din barndom, at han blev bortført af nisserne, og ved du ikke, at han blev det?"

"Nå, ja, ja da, han blev det, moder, siden du vil have det. Han blev bortført af nisserne, Pickwick, og dermed er den potte ude."

"Nej, nej," sagde Pickwick, "dermed er den ikke ude, kan jeg forsikre Dem, for jeg må høre, hvorledes det gik til, og hvorfor det skete."

Wardle smilede, idet alle hoveder bøjede sig frem for at høre efter, og idet han skænkede wassailen med gavmild hånd, nikkede han til Pickwick og begyndte, som følger –

Men Gud nåde vor syndige digtersjæl! Hvilket langt kapitel har vi ikke ladet os forlede til at skrive! Vi havde rent glemt, at der var sådanne smålige indskrænkninger som kapitler. Nu vel da, lad nisserne tumle sig i et nyt kapitel. Plads for nisserne, mine damer og herrer! Værs'go!

29

Historien om nisserne, som stjal en graver.

I en gammel by her i nabolaget levede for længe, længe siden – ja, det er så længe siden, at historien må være sand, eftersom vore oldefædre afgjort troede den – Gabriel Grubb, der gjorde tjeneste som degn og graver ved kirken. Fordi en mand er graver og stadig omgivet af sindbilleder på døden, er det nu ingenlunde nogen nødvendighed, at han er gnaven og tungsindig. Bedemændene f.eks. er de lystigste fyre af verden, og jeg havde engang den ære at stå på en fortrolig fod med en ligbærer, der i det daglige liv, og når han var fri for tjenesten, var så morsom og lystig en lille fyr, som har nynnet en overgiven vise uden at glemme noget eller tømt en god, stiv toddy uden at puste. Men trods disse beviser på det modsatte var Gabriel Grubb en egensindig, tvær surmuler – en gnaven, ensom mand, der ikke holdt omgang med andre end sig selv og en gammel kurveflaske, som passede i hans vide, dybe vestelomme, og som så på ethvert muntert ansigt med en så uvillig og ondskabsfuld skulen, at man skulle have ondt ved at få øje på den uden at føle sig ilde berørt af den.

Kort før tusmørket en juleaften tog Gabriel sin spade på nakken, tændte sin lygte og gik hen til den gamle kirkegård, hvor han skulle have en grav færdig til næste formiddag. Da han følte sig noget ilde til mode, troede han, at han måske kunne blive i bedre humør, hvis han straks gav sig i færd med sit arbejde. Mens han gik op ad den gamle gade, så han de muntre lys fra de blussende bål skinne ud ad de gamle vinduer og hørte

lydelig latter og glade råb af dem, der var samlet om dem. Han lagde mærke til de travle tilberedelser til den gode levemåde den følgende dag og lugtede de mange krydrede dunster, der var en følge af dem og dampede ligesom skyer ud gennem køkkenvinduerne. Alt dette var galde og malurt for Gabriel Grubbs hjerte, og når klynger af børn kom springende ud af husene, trippede tværs over gaden og, førend de kunne komme til at banke på genboens dør, mødte en halv snes krushårede små skælme, som flokkede sig om dem, mens de trængte sig op ad trappen for at tilbringe aftenen med deres julelege, så smilede Gabriel barsk og trykkede hånden fastere sammen om spadeskaftet, idet han tænkte på mæslinger, skarlagensfeber, kighoste, kirtelsyge og en hel del andre trøstens kilder.

Idet Gabriel besvarede de godmodige hilsner, som han nu og da fik af naboer, med en kort, tvær brummen, vandrede han i denne glade stemning stadig videre, indtil han bøjede ind i det mørke stræde, som førte til kirkegården. Gabriel længtes efter at nå det mørke stræde, fordi det var et rigtig skummelt og sørgeligt sted, hvor folk ikke gerne færdedes undtagen ved højlys dag, og når solen skinnede. Følgelig blev han ikke så lidt ærgerlig over at høre en ung laban skråle en lystig vise om den glade jul i denne helligdom, der lige fra det gamle klosters og de skaldede munkes tid havde heddet Ligkistestrædet. Mens han gik videre, og stemmen nærmede sig, opdagede han, at den kom fra en lille dreng, som skyndte sig hen til et af børneselskaberne i den gamle gade og dels for at holde sig selv med selskab, dels for at øve sig til festen brølede visen med sine lungers hele kraft. Gabriel ventede, til drengen var kommet hen til ham, hvorpå han puffede ham hen i en krog og dunkede ham

i hovedet med sin lygte, bare for at lære ham at dæmpe sin stemme. Og da drengen derpå løb bort med hånden på hovedet og sang i en ganske anden tone, grinede Gabriel Grubb hjerteligt og gik ind på kirkegården og lukkede lågen efter sig.

Han trak frakken af, satte lygten fra sig og arbejdede en times tid med rigtig god vilje. Men jorden var blevet hård af frosten, så at det ikke var nogen let sag at hakke den løs, og skønt det var måneskin, var det kun nymåne, hvorfor der ikke var videre lyst nede i graven, der lå i skyggen af kirken. Til enhver anden tid ville disse hindringer have gjort Gabriel Grubb nedslået og modfalden, men nu var han så glad over at have afbrudt den lille drengs sang, at han ikke brød sig videre om de små fremskridt, han havde gjort, men så med barsk tilfredsstillelse ned i graven, da han var færdig med sit arbejde for den aften, og mumlede, mens han samlede sine redskaber:

> Her reder jeg dig så lun en seng,
> snart skal du få ro, min gamle dreng.
> Under ho'det en sten og ved foden en sten,
> en dyne af jord på de trætte ben.

Ho, ho!" lo Gabriel Grubb, idet han satte sig på en flad sten, et af hans yndlingshvilesteder, og tog flasken frem. "En ligkiste til jul – en julegave. Ho, ho, ho!

"Ho, ho, ho!" lo en stemme, som lød tæt bag ved ham.

Gabriel standsede noget forskrækket, idet han ville sætte flasken for munden, og så sig om. Nede på bunden af de ældste grave rundt omkring ham var det ikke mere stille og roligt end på kirkegården i det blege måneskin. Den kolde rimfrost glinsede på ligstenen og tindrede som en række diamanter på den gamle kirkes stengesimser. Sneen lå hård og skør på jorden

og bredte så hvidt og glat et dække over gravene, at det så ud, som om det var lig, der lå der, kun indsvøbt i deres liglagener. Ikke den svageste raslen afbrød den dybe stilhed på denne højtidelige skueplads. Selve lyden syntes at være frossen fast, så koldt og stille var alt.

"Det var ekkoet," sagde Gabriel og førte flasken til munden.

"Nej, det var ikke ekkoet," sagde en dyb stemme.

Gabriel fo'r op og stod rodfæstet af forbavselse og skræk, for hans øjne faldt på en skikkelse, der bragte hans blod til at isne. På en opretstående ligsten tæt ved ham sad en sælsom, overjordisk skikkelse, der, som Gabriel straks følte, ikke hørte til denne verden. Dens lange, fantastiske ben, som godt kunne have nået ned til jorden, var trukket i vejret og lagt over kors på en sær, fantastisk måde. De senefulde arme var bare, og hænderne hvilede på dens knæ. Omkring sin korte, runde overkrop bar den en tætsluttende klædning med små puffer, og en kort kappe dinglede på dens ryg. Kraven var udskåret i nogle underlige tunger, der tjente nissen i stedet for tørklæde eller halsstrimmel, og skoene bøjede opad i lange snabler. På hovedet havde han en bredskygget, spidspuldet hat, som var udstafferet med en enkelt fjer. Hatten var dækket med rimfrost, og nissen så ud, som om han ganske mageligt havde siddet på ligstenen i to-tre hundrede år. Han sad stille og rakte tunge, ligesom for at gøre nar, og grinede ad Gabriel Grubb med sådan et grin, som kun en nisse kan sætte op.

"Det var ikke ekkoet," sagde nissen.

Gabriel var som lamslået og kunne ikke svare.

"Hvad gør du her juleaften?" spurgte nissen strengt.

"Jeg kom for at grave en grav, sir," stammede Gabriel.

"Hvem er den mand, som vandrer om blandt grave og kirkegårde en aften som denne?" sagde nissen.

"Gabriel Grubb! Gabriel Grubb!" skreg et vildt kor af stemmer, som syntes at fylde kirkegården. Gabriel så sig forskrækket om – men der var intet at se.

"Hvad har du i din flaske?" spurgte nissen.

"Genever, sir," svarede graveren og skælvede endnu stærkere end før, for han havde købt geneveren af smuglere og troede, at nissen måske var ved nissernes toldvæsen.

"Hvem er det, som drikker genever i enrum og på kirkegården en aften som denne?" sagde nissen.

"Gabriel Grubb! Gabriel Grubb!" råbte atter de vilde stemmer.

Nissen skelede ondskabsfuldt til graveren og udbrød med endnu højere røst:

"Og hvem er da vort lovlige og retmæssige bytte?"

På dette spørgsmål svarede det usynlige kor i en tone, der klang ligesom stemmerne af mange sangere, akkompagnerede af det gamle kirkeorgels mægtige brusen – en tone, som syntes at blive båret til graverens øren af en sagte vind og at dø hen, mens dens sagte ånde svævede bort; men omkvædet på dette svar var stadig det samme: "Gabriel Grubb! Gabriel Grubb!"

Nissen slog et endnu bredere grin op, idet han sagde:

"Nå, Gabriel, hvad har du at sige til det?"

Graveren snappede efter vejret.

"Hvad synes du om dette, Gabriel?" sagde nissen, idet han kastede sine fødder op i luften på begge sider af ligstenen og så på sine skosnabler med samme velbehag, som om det havde været de mest moderne støvler.

"Det – det er – mærkeligt, sir," svarede graveren, halvdød af skræk, "meget mærkeligt og meget smukt, men jeg tror, jeg vil gå tilbage og gøre mit arbejde færdigt, hvis De tillader det."

"Arbejde!" sagde nissen. "Hvilket arbejde?"

"Graven, grave graven færdig," stammede graveren,

"Nå, graven. Hvem graver grave for sin fornøjelse på en tid, da alle andre er glade?"

Atter svarede de gådefulde stemmer: "Gabriel Grubb, Gabriel Grubb!"

"Jeg er bange for, at mine venner længes efter dig, Gabriel," sagde nissen og stak tungen endnu længere ud – og det var en forbavsende tunge.

"Undskyld," svarede den forfærdede graver, "det tror jeg ikke, de kan; de kender mig ikke; jeg tror ikke, at disse herrer nogen sinde har set mig."

"Jo vist har de så," svarede nissen. "Vi kender den mand med det tvære ansigt og den barske skulen, som gik ned ad gaden i aften og kastede sit onde øje på børnene og klemte hånden fastere om sin spade. Vi kender den mand, som i sit misundelige hjertes ondskab slog drengen, fordi drengen kunne være glad og han ikke. Vi kender ham, vi kender ham!"

Her slog nissen en skingrende latter op, som ekkoet gav tyvefold tilbage, og stod, idet han kastede benene op i luften, på hovedet eller rettere på spidsen af sin spidspuldede hat lige på kanten af ligstenen, hvorfra han med overordentlig behændighed slog en kolbøtte ned for graverens fødder og satte sig der i den stilling, skrædderne plejer at sidde i på deres arbejdsbord.

"Jeg – jeg – er bange for, at jeg må forlade Dem," sagde graveren og ville gå.

"Forlade os!" sagde nissen. "Gabriel Grubb vil forlade os! Ho! Ho! Ho!"

Idet nissen lo, opdagede graveren gennem kirkevinduerne en glimrende illumination, som om hele bygningen var oplyst. Orgelet spillede en munter melodi, og hele skarer af nisser, der lignede den første, som to dråber vand ligner hinanden, strømmede ind på kirkegården og begyndte at springe buk over ligstenene uden at standse et eneste øjeblik for at trække vejret, men hoppede over de højeste af dem, den ene efter den anden, med den vidunderligste færdighed. Den første nisse var en ganske udmærket springer, og ingen af de andre kunne komme ham nær. Selv graveren kunne, trods sin uhyre rædsel, ikke lade være at lægge mærke til, at mens de andre lod sig nøje med de almindelige ligsten, satte den første over familiebegravelser, jerngitre og andet mere med samme lethed, som om de havde været små milepæle.

Omsider nåede legen et meget spændende punkt. Orglet spillede hurtigere og hurtigere, og nisserne sprang raskere og raskere, idet de rullede sig sammen, tumlede om på jorden og fo'r som kastebolde hen over ligstenene. Graverens hjerne løb rundt ved de hurtige bevægelser, han så, og hans ben vaklede under ham, idet ånderne fløj forbi hans øjne, men pludselig styrtede nissekongen imod ham, lagde sin hånd på hans frakkekrave og sank ned i jorden med ham.

Da Gabriel Grubb havde fået tid til atter at trække sit vejr, som den rasende fart nedad havde taget fra ham et øjeblik, var han i en stor hule, omgivet på alle kanter af store skarer stygge

og bistre nisser, og midt i rummet sad på et ophøjet sæde hans ven fra kirkegården, og tæt ved ham stod Gabriel Grubb selv, ude af stand til at røre sig.

"Det er koldt i aften," sagde nissekongen, "meget koldt. Lad os få et glas med noget varmt."

Efter denne ordre forsvandt straks en halv snes tjenstvillige nisser, som Gabriel Grubb på grund af det smil, der stadig spillede på deres ansigter, mente måtte være hofmænd, og kom øjeblikkelig tilbage med et bæger flydende ild, som de rakte kongen.

"Ah!" sagde nissen, hvis kinder og strube blev ganske gennemsigtige, da han styrtede ilden i sig, "det varmer minsandten. Hent en hel pokal af samme slags til mr. Grubb."

Forgæves forsikrede den ulykkelige graver, at han ikke var vant til at nyde noget varmt om natten. En af nisserne holdt ham, mens en anden hældte den brændende væske i halsen på ham, og hele forsamlingen brølede af latter, da han hostede og rømmede sig og tørrede de tårer af, som i rigeligt mål strømmede ud af hans øjne, da han havde sunket den glohede drik.

"Og nu," sagde kongen, idet han kraftigt stødte den smalle ende af sin spidspuldede hat ind i graverens øje og derved voldte ham den mest ulidelige smerte, "vis nu denne elendige og skumle mand nogle billeder fra vort forrådshus."

Da nissen havde sagt dette, rullede en tyk sky, som havde gjort den modsatte del af hulen mørk, efterhånden bort og viste, tilsyneladende i lang afstand, et lille og simpelt udstyret, men rent og pænt værelse. En flok små børn var samlet om et klart bål, klyngede sig til deres moders kjole og legede ved

hendes stol. Moderen rejste sig nu og da og trak gardinet til side, ligesom for at se ud efter et eller andet; et tarveligt måltid var sat frem på bordet, og en lænestol trukket tæt hen til ilden. Nu bankede det på døren; moderen åbnede den, og børnene flokkedes om hende og klappede i hænderne, idet deres fader trådte ind. Han var våd og træt og rystede sneen af sine klæder, mens børnene omringede ham og med travl iver tog hans kappe, hat, stok og handsker og løb ud af stuen med dem. Og da han nu satte sig til bords ved ilden, klatrede børnene op på hans knæ, og moderen sad ved siden af ham, og alt syntes at være hygge og glæde.

Men næsten umærkeligt skiftede scenen. Skuepladsen var et lille sovekammer, hvor det smukkeste og yngste barn lå for døden. Roserne var forsvundet fra dets kind og lyset fra dets øje, og netop som graveren så på det med en deltagelse, som han aldrig før havde følt eller kendt, døde det. Barnets søskende flokkedes om den lille seng og greb dets magre hånd, der nu var så tung og kold, men de gøs tilbage og så med forfærdelse på det barnlige ansigt, for hvor stille og roligt det end var, og skønt det smukke barn syntes at slumre i ro og fred, mærkede de dog, at det var dødt, og de vidste, at det var blevet en engel, som nu så velsignende ned på dem fra en klar og lykkelig himmel.

Atter gik den lette sky hen over billedet, og atter blev scenen forvandlet. Faderen og moderen var nu blevet gamle og hjælpeløse, og antallet af deres omgivelser var mindre end det halve, men tilfredshed og munterhed strålede på ethvert ansigt og ud af ethvert øje, idet de flokkedes om arnestedet og fortalte og hørte på gamle historier om svundne dage. Langsomt og fredeligt sank faderen i graven, og kort efter fulgte

deltagerinden i al hans sorg og modgang ham til hvilens og fredens sted. De få, som endnu overlevede dem, knælede ved deres grav og vandede grønsværen, som dækkede den, med deres tårer. Derpå rejste de sig og vendte sig sorgfulde bort, dog ikke med bitre skrig eller fortvivlede klager; for de vidste, at de en gang atter skulle mødes, og på ny færdedes de i den travle verden, og deres tilfredshed og munterhed vendte tilbage. Skyen bredte sig over billedet og skjulte det for graverens øjne.

"Hvad synes du om det?" sagde nissen og vendte sit store ansigt mod Gabriel Grubb.

Gabriel mumlede noget om, at det var meget smukt, og så skamfuld ud, da nissen fæstede sine glødende øjne på ham.

"Du er en usling, du!" sagde nissen da med den dybeste foragt og syntes at ville have sagt mere, men forbitrelsen kvalte hans ord. Han løftede derfor et af sine bøjelige ben op i vejret, svang det lidt over sit hoved for at tage så meget des bedre sigte og gav derpå Gabriel Grubb et ordentligt, dygtigt spark, hvorpå alle de opvartende nisser straks omringede den elendige graver og sparkede ham uden barmhjertighed ifølge den også blandt jordiske hofmænd gældende, uforanderlige skik at sparke den, hvem kongemagten sparker, og favne den, hvem den favner.

"Vis ham mere," sagde nissekongen.

Ved disse ord blev skyen atter jaget bort, og nu viste der sig et rigt og skønt landskab – der findes endnu den dag i dag mage dertil en halv mil fra den gamle by. Solen skinnede fra den klare, blå himmel; vandet tindrede i dens stråler; træerne blev mere grønne og blomsterne mere brogede ved den. Vandet rislede med en fornøjelig lyd; træerne raslede for den svage blæst, som susede mellem deres blade; fuglene sang på

kvistene, og i det høje jublede lærken morgenen sin velkomsthilsen i møde. Ja, det var morgen, en klar, balsamisk sommermorgen; det mindste blad, det fineste græsstrå var gennemtrængt af liv, myren krøb frem til sit daglige slid; sommerfuglen flagrede og varmede sig i solens oplivende stråler; myriader af insekter udspændte deres gennemsigtige vinger og frydede sig over deres korte, men lykkelige tilværelse. Mennesket skred frem, stolt af dette skue, og alt var glans og herlighed.

"Du er en usling!" sagde nissekongen i en endnu hånligere tone end før. Og atter svang han sit ben; atter lå det på graverens skulder, og atter fulgte de opvartende nisser deres høvdings eksempel.

Mange gange kom og gik skyen, og mangen en lære gav den Gabriel Grub, som, skønt hans skulder værkede af smerte på grund af de idelige spark af nissernes fødder, så til med en spænding, som intet kunne formindske. Han så, at mennesker, som arbejdede strengt og tjente deres knappe brød i deres ansigts sved, var glade og lykkelige, og at naturens yndige åsyn selv for den mest uvidende var en aldrig svigtende kilde til munterhed og glæde. Han så dem, der var blevet plejet omhyggeligt og opdraget kærligt, være ved godt mod under savn og modstå lidelser, der ville have knust mange af en grovere art, alene fordi de i deres eget bryst ejede evne til lykke, tilfredshed og fred. Han så kvinder, de svageste og skrøbeligste af alle Guds skabninger, være dem, som tiest hævede sig op over sorg, modgang og nød, og han så, at det var, fordi de i deres egne hjerter havde et uudtømmeligt væld af kærlighed og fromhed. Fremfor alt så han, at mennesker, der, ligesom han

selv, snerrede ad andres munterhed, var det fæleste ukrudt på hele den vide, skønne jord, og idet han stillede alle verdens goder mod dens onder, kom han til den slutning, at det dog i grunden var en meget ordentlig og skikkelig verden. Ikke så snart var han kommet til denne sandhed, førend den sky, som havde lukket sig over det sidste billede, syntes at brede sig ud over hans sanser og dysse ham i ro. Nisserne svandt én for én bort, og da den sidste var borte, faldt han i søvn.

Dagen var brudt frem, da Gabriel Grubb vågnede og lå, så lang han var, på den flade ligsten på kirkegården med den tomme flaske ved siden af sig, og sin frakke, spade og lygte strøet omkring på jorden og ganske hvide af rimfrost. Den sten, han først havde set nissen sidde på, stod lige for ham, og graven, han havde arbejdet på, var ikke langt borte. Først ville han ikke tro på sit eventyr, men da han prøvede på at rejse sig, overbeviste den heftige smerte i hans skulder ham om, at nissernes spark visselig ikke havde været indbildte. Atter studsede han ved ikke at kunne se fodspor i sneen, hvor nisserne havde sprunget buk over ligstenene, men han forklarede sig snart denne omstændighed ved at huske på, at da de var ånder, kunne de jo ingen synlige spor efterlade. Gabriel hjalp sig derfor på benene, så godt han kunne for smerte i ryggen, børstede rimfrosten af sin frakke, trak den på og vendte sit ansigt mod byen.

Men han var blevet et andet menneske og kunne ikke udholde tanken om at vende tilbage til et sted, hvor man ville drive spot med hans anger og ikke tro på hans omvendelse. Han tøvede nogle øjeblikke og vendte sig derpå om for at drage ud på lykke og fromme og søge sit brød andetsteds.

Lygten, spaden og flasken fandt man samme dag på kirkegården. Først opkastede man mange gisninger om graverens skæbne, men snart blev man enige om, at han var blevet bortført af nisserne, og det manglede ikke på troværdige vidner, som tydeligt havde set ham fare gennem luften på en enøjet, brun hest med bagben som en løve og hale som en bjørn. Til sidst troede man det, og den ny graver plejede mod en lille drikkeskilling at vise de nysgerrige et temmelig stort stykke af vejrhanen, som var blevet sparket løst af den omtalte hest på dens luftige flugt og et par år efter fundet af ham selv på kirkegården.

Uheldigvis blev disse historier rokket noget ved, at Gabriel Grubb selv viste sig ganske uventet en halv snes år senere som en pjaltet, fornøjet, gigtsvag, gammel mand. Han meddelte præsten og borgmesteren sine hændelser, og i tidens løb blev de taget for en historisk kendsgerning, og den skikkelse har de haft lige til den dag i dag. De, som havde troet på fortællingen om vejrhanen og således sat deres tillid på urette sted, var ikke så lette at få til at give slip på den; de satte derfor så klogt et ansigt op, som de kunne, trak på skuldrene, kløede sig bag øret og mumlede noget om, at Gabriel Grubb havde drukket af geneveren og derpå var faldet i søvn på den flade ligsten. De gav sig mine af at ville udlægge det, som han troede at have set i nissehulen, idet de sagde, at han havde set sig om i verden og var blevet klogere. Men denne mening, som aldrig fandt almindeligt medhold, tabte sig efterhånden, og da Gabriel Grubb var plaget af gigt lige til sin dødsdag, så indeholder denne historie i det mindste én moral, ifald den ikke lærer noget bedre, og det er den, at hvis en mand er gnaven og

drikker i enrum ved juletider, kan han være vis på, at han ingen fornøjelse vil have af det, om brændevinen så er aldrig så god eller holder lige så mange grader som den, Gabriel Grubb så i nissehulen.

30

Om hvorledes pickwickianerne gjorde nærmere bekendtskab med to kønne, unge mennesker, som dyrkede de fri videnskaber; hvorledes de morede sig på isen, og hvorledes deres besøg endte.

"Nå, Sam," sagde Pickwick, da denne yndede tjener trådte ind i hans soveværelse med barbervand til ham, "fryser det?"

"Vandet i vandfadet er overtrukket med is, sir."

"Streng kulde, Sam."

"Dejligt vejr for den, der er godt indpakket, som isbjørnen sagde til sig selv, da den øvede sig i at løbe på skøjter," svarede Sam.

"Jeg skal være nede om et kvarter, Sam," sagde Pickwick og løste båndene i sin nathue.

"Meget vel, sir, der er et par benbrækkere dernede."

"Hvad er en benbrækker for noget?" spurgte Pickwick, ikke ganske vis på, om det var et levende dyr eller noget, man kunne spise.

"Hvad, ved De ikke, hvad en benbrækker er, sir?" spurgte Sam. "Jeg troede, enhver vidste, at en benbrækker er det samme som en feldskær?"

"Nå, så det er en feldskær?"

"Ja, netop, sir," svarede Sam. "Men de, som er dernede, er ikke rigtigt udlærte benbrækkere. De er endnu på skolen."

"Det er vel med andre ord medicinske studenter?" sagde Pickwick.

Sam Weller nikkede.

"Det glæder mig," sagde Pickwick og kastede rask sin nathue hen på tæppet. "Det er herlige folk, meget herlige folk, hvis forstand er modnet ved iagttagelse og eftertanke, og hvis smag er blevet uddannet ved læsning og studeringer. Det glæder mig meget."

"De røg cigarer nede i køkkenet." sagde Sam.

"Ja så!" sagde Pickwick og gned sig i hænderne. "De er fulde af hjertelighed og ungdommeligt livsmod. Netop, hvad jeg holder af at se."

"Og den ene af dem," sagde Sam uden at ænse sin herres afbrydelse, "har lagt benene op på bordet og sidder og drikker tør cognac, og den anden – ham med brillerne – har taget en fjerding med østers mellem sine knæ og lukker dem op med dampkraft, og lige så rask som han kan spise dem, sigter han med skallerne efter syvsoveren, der sidder og snorker i skorstenskrogen."

"Geniets overstrømmende lune, Sam. Du kan gå."

Sam gik altså, og efter et kvarters forløb var Pickwick nede til morgenmaden.

"Der kommer han endelig," sagde gamle Wardle. "Pickwick, det er miss Allens broder Benjamin – vi kalder ham Ben, og det kan De med, hvis De vil. Denne herre er hans gode ven, mr. –"

"Bob Sawyer," tog Benjamin Allen atter til orde, hvorpå Bob Sawyer og Benjamin Allen smilede til hinanden.

Pickwick bukkede for Bob, og Bob bukkede for Pickwick. Bob og hans gode ven tog derpå ivrigt fat på fødevarerne, og Pickwick fik lejlighed til at kaste et blik på dem begge.

Benjamin Allen var en sværlemmet, tyk, undersætsig ung mand med sort, temmelig kort hår og et blegt, temmelig langt

ansigt. Han var prydet med briller og bar hvidt halstørklæde. Neden for hans enspænderfrakke, der var knappet lige op til hagen, viste der sig det sædvanlige antal ben i mørkegrå bukser og i et par halvt blankede støvler. Skønt hans frakke var kort på ærmerne, var der dog ikke spor af manchetter, og skønt hans ansigt var stort nok til at give plads for et par flipper, var der ikke gjort så meget som et tilløb til at forherlige det med en sådan prydelse. Han så i det hele taget noget skimlet ud og udsendte en gennemtrængende duft af ægte "Havana Udskud".

Bob Sawyer, der var iført et klædningsstykke af simpelt, blåt klæde, som, uden at være enten kavaj eller frakke, havde noget af begge disses natur og egenskaber, havde den slags sjuskede raskhed og flotte holdning ved sig, der er ejendommelig for unge personer, som ryger cigarer på båden om dagen, skråler og skriger på samme om natten, tiltaler opvarterne ved deres fornavne og udfører andre idrætter af lignende vittig art. Han bar et par ternede benklæder og en vest af groft tøj med to rader knapper, samt, når han gik ud, en tyk stok med en stor knap. Han foragtede handsker og så i det hele taget omtrent ud som en forsoren Robinson Crusoe.

Således var de to vakre ungersvende, Pickwick blev forestillet for, da han julemorgen satte sig til morgenbordet.

"Herlig morgen, mine herrer."

Bob Sawyer tiltrådte med et let nik denne ytring og bad Benjamin Allen om senneppen.

"Er De kommet langvejs fra i dag, mine herrer?" spurgte Pickwick,

"Fra *Den Blå Løve* i Muggleton," svarede Allen kort.

"De skulle have været her i aftes."

"Det skulle vi også," sagde Bob Sawyer, "men cognacen var for god, til at vi sådan kunne opgive den i en hast, ikke sandt, Ben?"

"Jo," sagde Benjamin Allen, "og cigarerne var ikke dårlige, og svinekoteletterne ikke heller, vel, Bob?"

"Nej, på ingen måde." Og de to gode venner fortsatte atter og endnu djærvere deres angreb på morgenmaden, som om mindet om måltidet den foregående aften havde gjort den endnu mere indbydende.

"Stik på varerne," sagde Allen opmuntrende til Bob.

"Det gør jeg jo," svarede Bob Sawyer. Og man må lade ham, at det gjorde han virkelig også.

"Intet giver så god madlyst som dissekering," sagde Bob Sawyer, idet han så sig om ved bordet.

Pickwick gøs lidt.

"Det er sandt, Bob," sagde Allen, "er du blevet færdig med dit ben?"

"Næsten," svarede Sawyer og tog sig i det samme en halv høne. "Det er meget muskuløst af et barneben at være."

"Så?" sagde Allen ligegyldigt.

"Ja," sagde Bob Sawyer med munden fuld af mad.

"Jeg har tegnet mig for en arm ved vor afdeling," sagde Allen. "Vi har slået os sammen om et kadaver, og listen er næsten fuld, men vi mangler endnu én, der vil tegne sig for et hoved. Gid du ville tage det."

"Nej," svarede Bob Sawyer, "jeg har ikke råd til så kostbare luksusartikler."

"Snak!" sagde Allen.

"Nej, jeg har ikke," forsikrede Bob. "En hjerne, det fik endda være, men et helt hoved kan jeg ikke overkomme."

"Tys, mine herrer, tys!" sagde Pickwick, "jeg hører damerne komme."

Idet Pickwick sagde disse ord, vendte damerne, galant eskorterede af de herrer Snodgrass, Winkle og Tupman, tilbage fra en tidlig morgenvandring.

"Gud, Ben!" sagde Arabella i en tone, der snarere røbede overraskelse end glæde ved synet af broderen.

"Kommer for at tage dig hjem med i morgen," svarede Benjamin.

Winkle blev bleg.

"Ser du ikke Bob Sawyer, Arabella?" spurgte Benjamin noget bebrejdende. Et stikkende had rørte sig i Winkles hjerte, da Bob gav hendes hånd et tydeligt tryk.

"Kære Ben," sagde Arabella rødmende, "er – er – du blevet forestillet for mr. Winkle?"

"Nej, jeg er ikke, men det vil være mig en fornøjelse at blive det," svarede broderen alvorligt og bukkede barsk for Winkle, mens Winkle og Bob sendte hinanden et par øjne, der røbede gensidig mistro.

De to ny gæsters komme og den deraf følgende tvang på Winkle og den unge dame ville efter al sandsynlighed have gjort en højst ubehagelig forstyrrelse i selskabets glæde, hvis ikke Pickwicks munterhed og værtens godmodighed var blevet anvendt til det yderste for det almindelige bedstes skyld. Winkle indyndede sig efterhånden hos Benjamin Allen, ja deltog endog i en venskabelig samtale med Bob Sawyer, der, oplivet af cognacen og frokosten og passiaren, lidt efter lidt kom i et udmærket humør og med stort velbehag fortalte en fornøjelig anekdote om en operation af en svulst på en herres

hoved, idet han tydeliggjorde operationen ved hjælp af en østerskniv og et franskbrød til stor opbyggelse for hele selskabet. Derpå gik de alle i kirke, hvor Benjamin Allen faldt i en dyb søvn, mens Bob Sawyer fjernede sine tanker fra verdslige genstande ved den sindrige proces at skære sit navn i bænken i kirkestolen med fede bogstaver af omtrent fire tommers længde.

"Nå," sagde Wardle, efter at en kraftig lunch med tilsætning af gammelt øl og kirsebærbrændevin var blevet nydt med velbehag, "hvad siger I om en tur på isen? Vi har tid nok."

"Brillant!" sagde Benjamin.

"Fortræffeligt!" udbrød Bob.

"De løber naturligvis på skøjter, Winkle?" sagde Wardle.

"Ja-a, å jo," svarede Winkle. "Men – jeg – jeg er noget ude af øvelse."

"Å, De må endelig løbe på skøjter, mr. Winkle," sagde Arabella, "jeg holder så meget af at se på det."

"Det er så nydeligt," sagde en anden ung dame.

En tredje ung dame sagde, at det var elegant, og en fjerde mente, at det var så "svaneagtigt".

"Det ville være mig en stor fornøjelse," sagde Winkle rødmende, "men jeg har ingen skøjter."

Denne indvending blev straks afvist. Trundle havde to par, og den tykke dreng forsikrede, at der endnu var fem-seks par nede, hvorover Winkle udtrykte sin uendelige glæde og så uendelig ulykkelig ud.

Gamle Wardle viste vej hen til en temmelig stor dam, og efter at den tykke dreng og Sam havde skuffet og fejet den sne bort, der var faldet om natten, spændte Bob Sawyer sine skøjter på

med en færdighed, der forekom Winkle aldeles vidunderlig, og beskrev kredse med sit venstre ben og skar ottetal og gjorde, uden at standse en eneste gang for at trække vejret, en stor mængde andre smukke og overraskende kunster på isen til Pickwicks, Tupmans og damernes umådelige glæde, der steg til ligefrem begejstring, da gamle Wardle og Benjamin Allen, støttede af Bob, udførte nogle gådefulde bevægelser, som de kaldte for at danse reel.

I al denne tid havde Winkle, hvis ansigt og hænder blev blå af kulden, haft travlt med at bore et vridbor ind i sine støvlehæle, og, understøttet af Snodgrass, der næsten forstod sig endnu mindre på skøjter end en hindu, taget sine skøjter på med snablerne bagud og bragt remmene i en meget indviklet og sammenfiltret tilstand. Omsider blev de ulykkelige skøjter dog med Sams hjælp skruet og spændt fast, og Winkle bragt på benene.

"Se så," sagde Sam opmuntrende, "afsted med Dem og vis nu, hvorledes man skal bære sig ad."

"Holdt, Sam, holdt!" sagde Winkle, som rystede over hele legemet, og greb fat i Sams arm med et druknende menneskes tag. "Hvor det er glat, Sam!"

"Det er ikke så sjældent tilfældet med is," svarede Sam. "Stå fast, sir."

Denne sidste ytring blev fremkaldt ved et vanvittigt forsøg, som Winkle i samme øjeblik gjorde på at kaste benene op i luften og daske baghovedet ned mod isen.

"Det er også nogle – nogle – klodsede skøjter, ikke sandt, Sam?" stammede Winkle.

"Jeg er bange for, at det er en klodset herre, der har dem på," mumlede Sam.

"Nå, Winkle!" råbte Pickwick, ganske uvidende om, at der var noget i vejen. "Skynd Dem! Damerne er meget spændte på at se Dem."

"Ja, ja," svarede Winkle med et uhyggeligt smil, "nu kommer jeg."

"Nu skal han lige til at begynde," sagde Sam og søgte at løsrive sig. "Tag nu fart, sir."

"Bliv et øjeblik, Sam," gispede Winkle og klyngede sig kærligt fast til Sam. "Jeg husker netop på, at jeg har et par frakker hjemme, som jeg ikke bruger. Dem må du have, Sam."

"Mange tak, sir," svarede Sam.

"Du skal ikke tage til hatten, Sam," sagde Winkle hastigt. "Du skal ikke tage din hånd bort for at gøre det. Jeg ville have givet dig fem shillings i morges i julegave, Sam. Jeg skal give dig dem i eftermiddag."

"De er alt for god, sir."

"Hold bare lidt på mig i førstningen, Sam," sagde Winkle. "Så – det var ret. Jeg skal snart komme efter det. Ikke for rask, Sam, ikke for rask!"

Mens nu Winkle bøjede sig forover, så at han var nær ved at lægge sig dobbelt, og blev hjulpet frem over isen af Sam på en sælsom og usvaneagtig måde, råbte Pickwick i sin uskyldighed pludselig fra den modsatte bred:

"Sam!"

"Ja vel?" sagde Sam Weller.

"Kom herhen. Jeg vil tale med dig."

"Slip, sir," sagde Sam. "Hører De ikke, herren kalder?"

Med en voldsom anstrengelse rev Sam Weller sig løs fra den forfærdede pickwickianer og satte derved den ulykkelige Winkle i en stærk fart. Med en nøjagtighed, som ingen om end nok så stor færdighed eller øvelse kunne have givet, fo'r den uheldige herre lige midt ind i reelen netop i det øjeblik, da Bob Sawyer udførte en storartet svingning. Winkle fo'r lige bums imod ham, og med et lydeligt brag faldt de begge. Pickwick ilede hen til stedet. Bob Sawyer havde rejst sig, men Winkle var alt for klog til med skøjter på at indlade sig på sådanne vidtløftigheder. Han sad på isen og gjorde krampagtige forsøg på at smile, men kummer stod malet i ethvert træk af hans åsyn.

"Stødte De Dem?" spurgte Benjamin ivrigt.

"Ikke meget," svarede Winkle og gned sin ryg.

"Jeg ville ønske, at De ville lade mig årelade Dem," sagde Benjamin med stor forekommenhed.

"Nej, mange tak," svarede Winkle hurtigt.

"De ville bestemt have godt af det."

"Tak, jeg vil helst være fri."

"Hvad mener De, mr. Pickwick?" spurgte Bob Sawyer.

Pickwick var ophidset og harmfuld. Han vinkede ad Sam og sagde i en streng tone:

"Spænd skøjterne af ham."

"Nej, jeg er jo først netop begyndt," indvendte Winkle.

"Spænd skøjterne af ham," gentog Pickwick bestemt.

Denne befaling måtte adlydes. Winkle tillod stiltiende Sam at udføre den.

"Rejs ham op," sagde Pickwick. Sam hjalp ham på benene.

Pickwick fik Winkle nogle skridt bort fra de andre, fæstede et gennemborende blik på ham og sagde i en dæmpet, men tydelig og eftertrykkelig tone følgende mærkelige ord:

"De er en vindbøjtel, sir."

"Hvad for noget?" sagde Winkle med et sæt.

"En vindbøjtel, sir. Jeg vil tale tydeligere, hvis De ønsker det. En bedrager, sir!"

Med disse ord drejede Pickwick sig langsomt om på hælen og vendte tilbage til de andre.

Mens Pickwick havde afsagt denne dom, havde Sam og den tykke dreng ved fælles arbejde lavet sig en glidebane, hvorpå de nu øvede sig på en mesterlig og glimrende måde. Navnlig udførte Sam Weller det smukke kunststykke, som i almindelighed kaldes "at banke på skoflikkerens dør", og som vil sige at fare hen over isen på det ene ben og med det andet banke på den ligesom et postbud med en dørhammer. Det var en ordentlig, lang glidebane, og der var noget ved bevægelsen, som Pickwick, der var blevet kold af at stå stille, ikke kunne bare sig for at misunde.

"Det ser ud til at være en rar, varm legemsøvelse, ikke sandt?" spurgte han Wardle, da denne var blevet ganske åndeløs af den utrættelighed, hvormed han havde forvandlet sine ben til en passer og tegnet indviklede konstruktioner på isen.

"Ja, det er det rigtignok," svarede Wardle. "Kan De glide?"

"Som dreng plejede jeg at gøre det på rendestenen," svarede Pickwick.

"Prøv ad," sagde Wardle.

"Å ja, gør det, mr. Pickwick," råbte alle damerne.

"Det vil være mig en stor fornøjelse at more Dem," svarede Pickwick, "men jeg har ikke gjort det i de sidste tredive år."

"Å sniksnak!" sagde Wardle og spændte sine skøjter af med den raskhed, der udmærkede alle hans handlinger. "Så; jeg vil holde Dem med selskab, kom!"

Og af sted fløj den godmodige mand ned ad glidebanen med en fart, der kom Sam Wellers meget nær og lod den tykke dreng langt bagefter.

Pickwick tøvede, trak sine handsker af og lagde dem i sin hat, tog nogle korte tilløb, standsede lige så ofte og tog til sidst endnu et tilløb og gled under tilskuernes jubelråb langsomt og gravitetisk ned ad glidebanen.

"Hold gryden i kog, sir," sagde Sam, og ned gled Wardle igen, og så Pickwick, og så Sam, og så Winkle, og så Bob, og så den tykke dreng, og så Snodgrass lige i hælene på hinanden med en ivrighed, som om alle deres fremtidsudsigter afhang af deres hurtighed.

Det var i højeste grad spændende at lægge mærke til den måde, hvorpå Pickwick udførte sin del af ceremonien; at iagttage den pinlige ængstelse, hvormed han så sin bagmand hale ind på sig med truende fare for at vælte ham; at se ham miste den kraft, han i begyndelsen havde udviklet, og vende sig langsomt om på banen med ansigtet mod det punkt, hvorfra han først, var løbet ud; at iagttage det spøgefulde smil, som spillede på hans ansigt, når han havde tilbagelagt banen, og den ivrighed, hvormed han vendte sig om, når han havde gjort det, og løb efter sin formand, idet hans sorte gamacher trippede nok så net gennem sneen, og hans øjne strålede af munterhed og glæde gennem hans briller. Og når han blev revet over ende,

hvilket skete omtrent ved hvert tredje løb, var det det mest styrkende syn, man kunne tænke sig, at se ham med glødende ansigt samle sine handsker, sit tørklæde og sin hat op og atter indtage sin plads i rækken med en fyrighed og begejstring, som intet kunne dæmpe.

Legen var på sit højdepunkt, glidningen i den raskeste fart, latteren øredøvende, da et kort, stærkt brag hørtes; alle styrtede nu ind mod bredden, damerne skreg i vilden sky, og Tupman brølede. Der var et stort hul i isen. Vandet boblede op, og Pickwicks hat, handsker og tørklæde flød på overfladen, og det var alt, hvad der var at se af ham.

Der var sorg og angst i ethvert ansigt, mandfolkene blegnede, og fruentimmerne besvimede; Snodgrass og Winkle greb hinanden i hånden og stirrede med vanvittig ivrighed på det sted, hvor deres fører var gået til bunds, mens Tupman for at yde så hurtig hjælp som muligt og samtidig give dem, som var i nærheden, det tydeligst mulige begreb om katastrofen, løb i fuld galop tværs over marken og skrålede "brand!" af alle livsens kræfter.

Netop i det øjeblik, da gamle Wardle og Sam Weller med forsigtige skridt nærmede sig hullet, og Benjamin Allen holdt en skyndsom konsultation med Bob Sawyer om hensigtsmæssigheden af at årelade hele selskabet som en lille øvelse i deres kirurgiske praksis, netop i dette øjeblik var det, at et ansigt, et hoved og et par skuldre dukkede op af vandet og viste Pickwicks træk og briller.

"Hold Dem oppe et øjeblik – bare et eneste øjeblik," vrælede Snodgrass.

"Ja, gør det; jeg bønfalder Dem – for min skyld!" brølede Winkle, dybt rørt.

Denne bøn var temmelig overflødig, da der var sandsynlighed for, at hvis Pickwick havde vægret sig ved at holde sig oppe for nogen andens skyld, ville det være faldet ham ind, at han lige så gerne kunne gøre det for sin egen.

"Kan De mærke bund der?" sagde Wardle.

"Ja jeg kan," svarede Pickwick, idet han vred vandet af sit hoved og ansigt og snappede efter vejret. "Jeg faldt på ryggen. Jeg kunne ikke straks komme på benene."

Leret på det af Pickwicks frakke, som kunne ses, vidnede om rigtigheden af denne forklaring, og da tilskuerne yderligere blev roligere ved, at den tykke dreng pludselig huskede på, at vandet intetsteds var over halvanden meter dybt, blev der gjort underværker af tapperhed for at få ham op. Efter megen plasken og bragen og halen blev Pickwick omsider lykkelig og vel udløst af sin ubehagelige stilling og stod atter på den faste jord.

"Å, han tager sin død af forkølelse," sagde Emily.

"Den kære, gamle mand!" sagde Arabella. "Lad mig svøbe dette sjal om Dem, mr. Pickwick."

"Ja, det er det bedste, De kan gøre," sagde Wardle, "og når De har fået det på, skal De løbe hjem så rask, som Deres ben kan bære Dem, og straks gå i seng."

En halv snes sjaler var øjeblikkelig rede, og efter at tre-fire af de tykkeste var blevet valgt, blev Pickwick svøbt ind i dem og skyndte sig af sted under Sams vejledning, idet han frembød det højst vidunderlige syn af en ældre herre, der, drivende våd, uden hat og med armene bundet fast til siderne, fløj hen over

jorden uden noget tydeligt formål med en fart af seks gode engelske mil i timen.

Pickwick ænsede i et sådant nødstilfælde ikke det ydre skin, men blev ved, opmuntret af Sam Weller, at løbe, så stærkt han kunne, indtil han nåede gården, hvor Tupman var kommet nogle minutter i forvejen. Han havde gjort den gamle dame så forskrækket, at hun havde fået hjertebanken, idet han indgav hende den urokkelige tro, at der var ild i køkkenskorstenen, en ulykke, der fremstillede sig i de mest glødende farver for den gamle dames fantasi.

Pickwick tøvede intet øjeblik, førend han lå i sin gode, varme seng. Sam tændte et blussende bål i kaminen og bragte ham hans middagsmad op; en bolle punch blev bragt op bagefter, og et stort gilde holdt til ære for hans redning. Gamle Wardle ville ikke vide af, at han stod op, hvorfor sengen forvandledes til en stol, i hvilken Pickwick præsiderede. En anden og tredje bolle kom op, og da Pickwick vågnede næste morgen, sporede han ikke den mindste fornemmelse af gigt, hvilket viser, at intet, som Bob Sawyer med føje mente, er så godt som varm punch i sådanne tilfælde, og at, hvis varm punch en enkelt gang ikke skulle gøre sin virkning som forebyggelsesmiddel, kommer det ene og alene deraf, at patienten havde gjort den tåbelige fejl ikke at drikke nok af den.

Det muntre selskab brød op næste morgen. Det er dejligt at bryde op i vore skoledage, når ferien kommer, men længere hen i livet er det smerteligt nok. Død, egennytte og omskiftelser af lykken opløser hver dag mangen lykkelig gruppe og spreder den vidt omkring, og drengene og pigerne kommer aldrig mere igen. Vi vil ikke sige, at det netop var således i dette tilfælde; alt,

hvad vi ønsker at underrette vore læsere om, er, at de forskellige medlemmer drog til deres forskellige hjem; at Pickwick og hans venner igen en gang tog plads i Muggleton diligencen, og at Arabella Allen vendte tilbage til sit bestemmelsessted, hvor det så var – vi er temmelig sikre på, at Winkle vidste det, men selv, tilstår vi, ved vi det ikke – under sin broder Benjamins og hans bedste og fortroligste ven Bob Sawyers varetægt.

Men førend de skiltes ad, tog Bob og Benjamin med en gådefuld mine Pickwick til side, hvorpå Bob, idet han stak sin pegefinger ind mellem to af Pickwicks ribben og derved på en gang lagde sin medfødte lystighed og sit kendskab til det menneskelige legemes anatomi for dagen, spurgte:

"Hør, gamle dreng, hvor har De Deres bur?"

Pickwick svarede, at det for tiden hang i *George og Gribben*.

"Jeg ville ønske, at De ville besøge mig," sagde Bob.

"Med største glæde," svarede Pickwick.

"Der har De min adresse," sagde Bob og tog et kort frem.

"Lant Street i Southwark, det er tæt ved Guys Hospital og ligger nemt for mig, som De ser. Et kort stykke efter at De er kommet forbi St. Georgekirken – drejer De af fra High Street til højre."

"Jeg finder det nok," sagde Pickwick.

"Kom på torsdag fjorten dage og tag de andre fyre med," sagde Bob, "jeg har nogle kammerater hos mig den aften."

Pickwick tilkendegav, hvilken fornøjelse det ville være ham at træffe sammen med de medicinske studenter, og efter at Bob havde underrettet ham om, at han agtede at gøre det rigtig gemytligt, og at hans ven Ben skulle være med, gav de hinanden hånden og skiltes.

Vi føler, at vi på dette sted udsætter os for det spørgsmål, om Winkle under denne korte samtale ikke hviskede noget til Arabella Allen, og i så tilfælde, hvad han da sagde; samt endvidere, om Snodgrass ikke talte afsides med Emily Wardle, og i så tilfælde, hvad han da sagde. Herpå svarer vi, at hvad de så end kunne have sagt til damerne, sagde de dog aldeles intet til Pickwick eller Tupman på en strækning af flere mil, men sukkede meget ofte, afslog ale og cognac og så meget nedslåede ud. Kan vore skarpsindige læsere udlede nogle tilfredsstillende slutninger af disse kendsgerninger, beder vi dem endelig gøre det.

31

Der helt igennem handler om lovkyndigheden og adskillige heri drevne autoriteter.

Hist og her i de forskellige huler og kroge af Temple findes der nogle sorte og smudsige lejligheder, ind og ud ad hvilke man hele formiddagen i ferietiden og den halve aften med i retsterminen stadig kan se en næsten uafbrudt række af sagførerfuldmægtige gå med store bunker papirer under armen eller stikkende ud af deres lommer. Der gives forskellige grader af sagførerfuldmægtige. Der er således den indskrevne kontorist, der har betalt et gebyr og er sagfører *in spe*, tager på regning hos sin skrædder, modtager indbydelser til selskaber, kender én familie i Gower Street og en anden i Tavistock Square, rejser fra byen i den lange retsferie for at besøge sin fader, der holder utallige rideheste, og, kort sagt, er en sand aristokrat blandt kontoristerne. Dernæst er der den lønnede fuldmægtig – med eller uden kost, ligesom det kan falde sig – der bruger største delen af sine tredive shillings om ugen til sin personlige fornøjelse og prydelse, går i det mindste tre gange om ugen i Adelphi Teatret til halv pris, svirer bagefter majestætisk i mostkældrene og er et smudsigt vrængbillede af den mode, der brugtes for et halvt år siden. Så er der den midaldrende afskriver med en stor familie; han er altid lurvet og tit drikfældig. Og derefter kommer skriverdrengene i deres første frakker, som, når de går hjem om aftenen, slår sig sammen om en spegepølse og et krus porter og finder, at intet er så herligt som at "leve." Overhovedet har denne art så mange

afarter, at de ikke kunne opregnes, men hvor talrige de end er, kan man i bestemte forretningstimer se dem ile frem og tilbage på de ovennævnte steder.

Disse afkroge er sagførerstandens offentlige kontorer, hvor stævninger udtages, domme underskrives, erklæringer afgives, og mangfoldige andre små, sindrige maskiner sættes i gang til pine og plage for Hans Majestæts tro undersåtter og til fordel og berigelse for retfærdighedens tjenere. Det er for det meste lave, mugne værelser, hvor utallige pergamentsruller, som har ligget der og svedt i al hemmelighed i det sidste århundrede, udsender en behagelig duft, der om dagen blander sig med lugten af svamp og om aftenen med de forskellige uddunstninger, der opstiger fra fugtige overfrakker, bulnende paraplyer og de sletteste tællelys.

Omtrent klokken halv otte om aftenen, fjorten dage efter at Pickwick og hans venner var kommet tilbage til London, trådte et individ i en brun frakke med blanke knapper ind i et af disse kontorer. Hans lange hår var omhyggeligt strøget op til skyggen af hans luvslidte hat, og hans smudsige, drapfarvede benklæder var stroppet så stramt ned over hans støvler, at hans knæ hvert øjeblik truede med at sprænge deres hylster. Op af lommen tog han en lang og smal strimmel pergament, hvorpå den tjenestehavende funktionær trykkede et ulæseligt, sort stempel. Dernæst fremtog han fire stykker papir af lignende dimensioner, hvoraf hvert enkelt indeholdt en trykt genpart af pergamentstrimlen med steder til et ikke udfyldt navn, og efter at han havde udfyldt disse huller, stak han alle fem dokumenter i lommen og skyndte sig bort.

Manden med disse gådefulde dokumenter i sin lomme var ingen anden end vor gamle bekendt Jackson af firmaet Dodson & Fogg, men i stedet for at vende tilbage til det kontor, hvorfra han var kommet, tog han vejen til Sun Court, gik lige ind i *George og Gribben* og spurgte, om mr. Pickwick ikke var til stede.

"Kald på mr. Pickwicks tjener, Tom," sagde pigen.

"Gør Dem ingen ulejlighed," sagde Jackson, "jeg kommer i en forretningssag. Hvis De vil vise mig mr. Pickwicks værelse, kan jeg selv gå derop."

"Deres navn, sir?" sagde opvarteren.

"Jackson," sagde kontoristen.

Opvarteren gik op ad trappen for at melde mr. Jackson, men denne sparede ham ulejligheden ved at følge ham, lige i hælene og gå ind i stuen, førend han kunne udtale en stavelse.

Pickwick havde den dag indbudt sine tre venner til middag, og de sad alle fire ved kaminen og drak deres vin, da Jackson fremstillede sig som ovenanført.

"God dag, sir!" sagde Jackson med et nik til Pickwick, som bukkede og så noget forundret ud; for hans hukommelse gemte ikke længere Jacksons ansigtstræk.

"Jeg kommer fra Dodson & Fogg."

Pickwick fo'r op ved dette navn.

"Jeg må bede Dem henvende Dem til min sagfører, mr. Perker i Grays Inn. Opvarter, følg denne herre ned."

"Undskyld, mr. Pickwick," sagde Jackson, idet han roligt satte sin hat på gulvet og trak pergamentstrimlen op af lommen. "Men personlig forkyndelse ved fuldmægtig i disse sager, ved De nok, mr. Pickwick – hvad, sir? Man kan aldrig være forsigtig nok med juridiske formaliteter – hvad?"

Her kastede Jackson øjnene på pergamentet, støttede sine hænder på bordet, så sig om med et venligt, vindende smil og sagde: "Nå, lad os ikke skændes om en så ubetydelig sag som denne. Hvem af de herrer hedder Snodgrass?"

Ved dette spørgsmål gjorde Snodgrass et så naturligt og tydeligt sæt, at et yderligere svar var overflødigt.

"Det tænkte jeg nok," sagde Jackson, endnu mere forekommende. "Jeg har en lille ting at ulejlige Dem med."

"Mig?" udbrød Snodgrass.

"Det er kun en *sub poena* stævning i Bardell-kontra-Pickwick på citantindens vegne," svarede Jackson, idet han tog et af de smalle stykker papir og trak en shilling op af sin vestelomme. "Sagen kommer for den 14. februar, antager vi. Vi har forlangt en speciel jury, og den er kun nr. 10 på listen. Det er Deres, mr. Snodgrass."

Med disse ord lagde Jackson pergamentet for Snodgrass og stak ham papiret og shillingen – vidnegodtgørelsen – i hånden.

Med tavs forundring havde Tupman iagttaget alt dette, men nu vendte Jackson sig pludselig om mod ham og sagde:

"Jeg tror ikke at tage fejl, når jeg siger, at Deres navn er Tupman, gør jeg vel?"

Tupman så på Pickwick, men da han ikke i hans vidt opspilede øjne mærkede nogen opmuntring til at nægte sit navn, sagde han:

"Nej, mit navn er Tupman."

"Og den anden herres sagtens Winkle?"

Winkle fremstammede et Ja, og straks fik begge herrerne af den behændige Jackson et stykke papir og en shilling.

"Ja," sagde Jackson, "jeg er rigtignok bange for, at De vil finde mig noget påtrængende, men jeg må tale med én endnu, hvis det ikke er til ulejlighed. Jeg har Samuel Wellers navn skrevet ned her, mr. Pickwick."

"Lad min tjener komme herop, opvarter," sagde Pickwick.

Opvarteren gik, betydeligt forbavset, og Pickwick gav Jackson tegn til at sætte sig. Der opstod en pinlig pause, som omsider blev afbrudt af den uskyldige indstævnte.

"Jeg formoder," sagde Pickwick, hvis harme voksede, mens han talte, "at Deres principaler vil søge at få mig fældet ved mine egne venners vidnesbyrd?"

Jackson bankede sig flere gange med pegefingeren på sin næse for at vise, at han ikke var kommet for at røbe hemmeligheder, og svarede spøgende:

"Ved ikke; kan ikke sige det."

"Af hvilken anden grund," fortsatte Pickwick, "bliver disse vidnestævninger forkyndt dem, hvis det ikke er af dén?"

"Det er et rigtig godt spørgsmål, det der, mr. Pickwick," svarede Jackson og rystede langsomt på hovedet; "men det nytter ikke. Der er intet ondt i at prøve på det, men De får kun lidt ud af mig."

Her smilede Jackson endnu en gang til selskabet og gav sig, idet han satte sin venstre tommelfinger på sin næsetip, til med sin højre hånd at dreje en tænkt kaffemølle, hvormed han udførte en meget tydelig pantomime (som den gang var meget på mode, men nu desværre næsten er gået af brug), der kaldtes "at narre en skærsliber".

"Nej, nej, mr. Pickwick," sagde Jackson til sidst, "Perkers folk må gætte sig til, hvorfor vi har forkyndt disse *sub poena*'er. Hvis

de ikke kan det, må de vente, til sagen kommer for, så vil de nok få det at vide."

Pickwick kastede et foragteligt blik på sin uvelkomne gæst og havde formodentlig udslynget adskillige frygtelige anatemaer over Dodson & Foggs hoveder, hvis ikke Sams indtrædelse havde forstyrret ham i det.

"Samuel Weller?" spurgte Jackson spørgende.

"En af de største sandheder, De har sagt i mange år," svarede Sam med den største fatning.

"Der har De en *sub poena*, mr. Weller."

"Hvad er det på engelsk?"

"Her er originalen," sagde Jackson, som ikke ville give den ønskede forklaring.

"Hvad for noget?" sagde Sam.

"Dette," svarede Jackson og rystede pergamentet.

"Nå, så det er originalen, er det?" sagde Sam. "Nå, det glæder mig, at jeg har set originalen, for det er så morsomt, og man bliver så let om hjertet ved det."

"Og her er shillingen," sagde Jackson. "Den er fra Dodson & Fogg."

"Da er det meget pænt af Dodson & Fogg, der kender så lidt til mig, at sende mig en foræring, sir," sagde Sam. "Jeg må sige, at det er en stor artighed, og det er til megen ære for dem, at de således lønner fortjenesten, hvor de finder den. Og desuden er det så rørende for ens følelser."

Med disse ord gav Sam Weller sit højre øjenlåg en lille gnidning med sit ærme på samme yndede måde som skuespillerne i rørende familiescener.

Jackson syntes at blive noget forvirret over Sams adfærd, men da han nu havde afleveret alle sine *sub poena*'er og ikke havde mere at sige, lod han, som om han trak den ene handske på, som han plejede at gå med i hånden for et syns skyld, og vendte tilbage til kontoret for at aflægge referat.

Pickwick sov kun lidt den nat, da hans hukommelse havde fået en så ubehagelig påmindelse om mrs. Bardells søgsmål. Efter morgenmaden tidligt næste morgen befalede han Sam at følge med og gik til Grays Inn.

"Sam!" sagde Pickwick og så sig om, da de var kommet til enden af Cheapside.

"Ja vel!" sagde Sam og trådte hen til sin herre.

"Hvilken vej?"

"Op ad Newgate Street."

Pickwick vendte sig ikke straks om, men stirrede nogle sekunder vist på Sams ansigt og drog et dybt suk.

"Hvad er der i vejen, sir?" spurgte Sam.

"Denne sag, Sam," sagde Pickwick, "mener man, skal for den 14. i næste måned."

"Det var et mærkeligt træf, det, sir," sagde Sam.

"Hvorfor mærkeligt, Sam?"

"Fordi det er St. Valentinsdag," svarede Sam. "En rigtig god dag til en sag for brud på ægteskabsløfte."

Sam Wellers smil vakte intet glimt af munterhed i hans herres ansigt. Pickwick drejede sig pludselig om og gik i forvejen. Da de var gået et stykke vej, fordoblede Sam sine skridt, indtil han var lige i hælene på Pickwick, og sagde da, idet han pegede på et hus, som de var ved at gå forbi:

"En smuk svineslagterbutik der, sir!"

"Ja, det lader til det," sagde Pickwick.

"Berømt pølsefabrik," sagde Sam.

"Så?" sagde Pickwick.

"Ja, det skulle jeg rigtignok mene," sagde Sam lidt stødt. "Det var jo der, den agtværdige borgermand forsvandt på en så gådefuld måde for flere år siden."

"Du vil da vel aldrig sige dermed, at han blev burket Note 2), Sam?" sagde Pickwick og så sig hastigt om.

"Nej, jeg vil ikke, sir," svarede Sam, "men gid jeg kunne, for det var noget meget værre end det. Han ejede denne hersens butik, sir, og havde opfundet en patent-damp-pølsemaskine, der kunne tage en kampesten, når man holdt den hen til den, og male den til pølsemad lige så let, som om den havde været et pattebarn. Han var nu meget stolt af denne maskine, hvilket jo var ganske naturligt, og han kunne stå i kælderen og se på den, når den var i fuld gang, til han blev ganske tungsindig af glæde. En grumme lykkelig mand kunne han have været, sir, med denne hersens maskine og desuden to andre dejlige børn, hvis hans kone ikke havde været, men hun var en rigtig forbandet havgasse, hun fulgte ham stadig i hælene og ringede for hans øren, så han til sidst ikke kunne holde det ud længere. "Hør, ved du hvad, min pige," siger han en dag, "hvis du bliver ved med de løjer," siger han, "så vil jeg lade mig hænge, om jeg ikke rejser til Amerika, det vil jeg bare sige dig." – "Du er et dovent æsel," siger hun, "og velbekomme dem derovre i Amerika." Og så bliver hun ved at skælde ham huden fuld i en halv time og løber derpå ind i den lille stue bag ved butikken, hvor hun giver sig til at skråle og siger, at han bliver hendes død, og falder i en besvimelse, der varer tre gode timer – sådan en af den slags besvimelser, hvor

det mest går til med skrigen og sparken. Nå, næste morgen er manden borte. Han havde ikke taget noget med sig af butiksskuffen og heller ikke taget sin overfrakke på, så det var tydeligt nok, at han ikke var rejst til Amerika. Heller ikke kom han tilbage næste dag eller næste uge. Madamen lod trykke plakater, hvori der stod, at hvis han ville komme tilbage, skulle alt være ham tilgivet, (hvilket jo var nok så kønt af hende, da han ingenting havde gjort). Der blev søgt i alle kanalerne, og hver gang der i to måneder derefter blev fundet et lig, blev det som noget, der faldt af sig selv, bragt lige hen til pølsebutikken, men da intet af dem var det rigtige, så foregav de, at han var løbet sin vej, og hun fortsatte forretningen. En lørdag aften kommer der en lille, mager, gammel herre ganske rasende ind i butikken og siger: "Er det Dem, madam, som ejer denne butik?" – "Ja det er," siger hun. – "Godt, madam," siger han, "så vi jeg bare sige Dem, at jeg kommer for at lade Dem vide, at jeg og min familie ikke vil lade os kvæle for ingenting, og hvad mere er, madam," siger han, "så må jeg sige Dem, at da De dog ikke bruger det allerbedste slags kød til at lave pølser af, så synes jeg, at De må kunne indse, at rigtigt kød næsten er lige så billigt som knapper." – "Knapper?" siger hun. – "Knapper, madam," siger herren og tager et stykke papir op af lommen og viser hende en snes halve knapper. "Et dejligt krydderi at komme i pølser, sådan nogle bukseknapper, madam." – "Det er min mands knapper," siger enken, "i et anfald af galskab har han forvandlet sig til pølsemad!" – "Og det havde han, sir," sagde Sam og stirrede på Pickwicks forfærdede ansigt, "eller også var han på en anden måde kommet ind i maskinen. Men hvorledes det nu var eller ikke, så styrtede herren, som hele sit liv havde

holdt så meget af pølser, som en gal ud af butikken og lod aldrig siden høre fra sig."

Under fortællingen af denne gribende tildragelse fra hverdagslivet var herre og tjener kommet til Perkers kontor.

"Ah, bedste sir," sagde den lille Perker og sprang op fra sin stol, "nå, hvad nyt om Deres sag – hvad? Noget mere om vore venner i Freemans Court? De har ikke ligget på den lade side, ved jeg. Ja, det er meget dygtige folk!"

Med disse ord tog den lille mand sig en vældig pris som en hyldest til Dodson & Foggs virksomhed.

"Det er et par store skurke," sagde Pickwick.

"Nå, nå, det kommer af de forskellige anskuelser, og vi vil ikke kives om ord, da man naturligvis ikke kan forlange, at De skal se på disse ting fra et fagmæssigt synspunkt. Nå, vi har sørget for alt fornødent. Jeg har engageret advokat Snubbin."

"Er det en dygtig mand?" spurgte Pickwick.

"Dygtig mand!" svarede Perker, "Gud velsigne Dem, advokat Snubbin er den første mand i faget, har tre gange så meget at bestille som nogen anden i retten og er engageret i enhver sag. De skal ikke tale om det, men vi – vi folk af faget, plejer at sige, at advokat Snubbin har krammet på hele den samlede ret."

Den lille mand tog sig atter en pris tobak, da han gjorde denne meddelelse og nikkede mystisk til Pickwick.

"De har stævnet mine tre venner," sagde Pickwick.

"Ja, det må de naturligvis," svarede Perker. "Vigtige vidner, de så Dem jo i denne kildne stilling!"

"Men hun besvimede med vilje," sagde Pickwick, "hun kastede sig selv i armene på mig."

"Meget muligt, bedste sir," svarede Perker, "meget muligt og ganske naturligt. Men hvem skal bevise det?"

"De har også stævnet min tjener," sagde Pickwick, idet han forlod det andet punkt, da Perkers spørgsmål havde bragt ham i forlegenhed.

"Naturligvis, bedste sir. Det vidste jeg, de ville; det kunne jeg have sagt Dem for en måned siden. De ved jo nok, at når De selv vil styre Deres sager, efter at have overgivet dem til Deres sagfører, må De også selv bære følgerne."

Her rettede Perker sig med selvbevidst værdighed og børstede noget snustobak bort fra sit kalvekrøs.

"Men hvad vil de have ham til at vidne om?" spurgte Pickwick efter nogle minutters tavshed.

"At De sendte ham til klagerinden for at gøre hende et forligstilbud, antager jeg," svarede Perker. "Men det har ikke meget at sige, og jeg tror ikke, at en sagfører vil få ret meget ud af *ham*."

"Nej, det tror jeg rigtignok heller ikke," sagde Pickwick, som trods sin ærgrelse måtte smile ved tanken om Sams optræden som vidne.

"Hvorledes skal vi gå til værks?"

"Vi har kun én vej åben, bedste sir, at krydsforhøre vidnerne, stole på Snubbins veltalenhed, kaste dommerne sand i øjnene og os selv i armene på juryen."

"Og sæt nu, at kendelsen går mig imod?"

Perker smilede, tog sig en meget langtrukken pris, rørte op i ilden, trak på skuldrene og vedligeholdt en udtryksfuld tavshed.

"De mener, at jeg da må betale erstatning?" sagde Pickwick, som med stor alvor havde iagttaget Perkers udtryksfulde fagter. Perker rørte, uden synlig anledning, endnu en gang op i ilden og sagde:

"Jeg er bange for det."

"Så erklærer jeg det for min ufravigelige beslutning, at jeg aldeles ingen erstatning vil betale," sagde Pickwick med største eftertryk. "Ingen, Perker. Ikke et pund, ikke en penny af mine penge skal finde vej til Dodson & Foggs lomme. Det er min velovervejede og urokkelige beslutning."

Og Pickwick slog et vældigt slag i bordet ved siden af sig for at stadfæste, hvor urokkelig hans beslutning var.

"Meget vel, bedste sir," sagde Perker. "Det må De naturligvis selv bedst vide."

"Naturligvis," svarede Pickwick hastigt. "Hvor bor advokat Snubbin?"

"I Lincolns Inn Old Square," svarede Perker.

"Jeg kunne have lyst til at tale med ham."

"Tale med advokat Snubbin!" udbrød Perker med forbavselse. "Hvor vil De hen, bedste sir? Det er rent umuligt. Tale med advokat Snubbin! Gud velsigne Dem. Det er noget ganske uhørt, når der ikke i forvejen er blevet betalt konsultationshonorar og fastsat en konsultation. Det lader sig ikke gøre, bedste sir."

Men Pickwick havde nu en gang sat sig i hovedet, at det ikke alene kunne, men også skulle lade sig gøre, og følgen heraf var, at han ti minutter efter blev af sin konsulent ført til den store advokat Snubbins kontor.

Det var et jævnt stort værelse uden tæppe på gulvet, og tæt ved kaminen stod et stort skrivebord, hvis overtræk for længe siden havde mistet ethvert krav på sin oprindelige grønne farve og efterhånden var blevet gråt af støv og alderdom, undtagen hvor ethvert spor af dets naturlige farve var udslettet af blækklatter. På bordet lå en mængde små bundter papirer med røde bånd, og ved det sad en aldrende kontorist, hvis glatte udseende og svære guldurkæde var imponerende kendetegn på advokat Snubbins store og indbringende praksis.

"Er advokaten i sit værelse, mr. Mallard?" spurgte Perker, idet han med den største høflighed bød ham en pris.

"Ja han er," var svaret, "men han har meget travlt. Se engang her; endnu er der ikke afgivet betænkning i en eneste af disse sager, skønt der er betalt gebyr for hurtig ekspedition i dem alle."

Skriveren smilede, da han sagde dette, og indåndede prisen med et velbehag, der syntes at være sammensat af forkærlighed for snustobak og gebyrer.

"Det kan man kalde praksis," sagde Perker.

"Ja," sagde skriveren, idet han tog sin egen dåse frem og bød den om med den største velvilje, "og det bedste ved det er, at da intet levende menneske, undtagen jeg, kan læse advokatens hånd, må folk vente på hans betænkninger, til jeg har fået dem afskrevet – ha, ha, ha!"

"Hvilket ikke er til skade for, vi ved nok hvem, foruden advokaten, og lokker lidt mere ud af klienterne, hvad?" sagde Perker. "Ha, ha, ha!"

Derover gav advokatens skriver sig til at le; det var ingen støjende, skingrende latter, men en stille, indvendig klukken,

som Pickwick ikke kunne lide at høre. Når et menneske bløder indvendig, er det en farlig sag for ham selv, men ler han indvendig, varsler det intet godt for andre.

"Har De ikke sat en lille regning op til mig på de gebyrer, som jeg er Dem skyldig?" spurgte Perker.

"Nej jeg har ikke," svarede skriveren.

"Da vil jeg ønske, at De vil gøre det. Lad mig få den, så skal jeg sende Dem en anvisning. Men De har sagtens for travlt med at tage imod kontanter til at kunne tænke på debitorer, hvad? Ha, ha, ha!"

Dette indfald syntes at kildre skriveren umådeligt, og han gjorde sig atter til gode med en lille klukken.

"Men min bedste mr. Mallard, " sagde Perker, idet han pludselig igen tog sit alvorlige væsen på og trak den store mands tjener ved frakken hen i en krog. "De må få advokaten til at tale med mig og min klient der."

"Ja så," sagde skriveren, "det var ikke så galt, tale med advokaten! Nej, har man hørt magen!"

Men trods det mageløse i forslaget lod skriveren sig dog trække til side, så at Pickwick ikke kunne høre dem, og gik efter en kort, hviskende samtale ned ad en lille gang og forsvandt inde i den lovkyndige stjernes helligdom. Herfra vendte han kort efter tilbage på tåspidserne og underrettede Perker og Pickwick om, at advokat Snubbin trods alle sine en gang vedtagne regler og vedtægter havde ladet sig overtale til straks at tage imod dem.

Snubbin var en mager, mørkladen mand på omtrent fem og fyrre år, eller, som det hedder i romanerne, kunne vel være de halvtreds. Han havde et par af den slags sløve, kogte øjne, som

så ofte ses hos folk, der i en lang årrække har givet sig af med trættende og besværlige studier, og som, uden hensyn til et dobbelt øjeglas, der hang og dinglede i et bredt, sort bånd om hans hals, ville have været tilstrækkelige til at gøre en fremmed opmærksom på, at han var meget nærsynet. Hans hår var tyndt, hvilket dels stammede fra, at han aldrig havde brugt megen tid til at pleje det, og dels derfra, at han i fem og tyve år havde båret den advokatparyk, der hang på en blok ved siden af ham. Mærkerne af pudder på hans frakkekrave og det mådeligt vaskede og endnu mådeligere bundet halstørklæde viste, at han ikke, siden han forlod retten, havde haft tid til at foretage nogen forandring med sin klædedragt, ligesom det sjuskede ved hans øvrige kostume berettigede til den formodning, at hans ydre ikke ville været blevet videre forbedret, om han også havde gjort det. Juridiske bøger, bunker af papirer og åbnede breve lå strøet omkring på bordet uden orden; bohavet var gammelt og forfaldent; bogskabets døre rådnede på deres hængsler; støvet fløj ved hvert skridt op fra tæppet i små skyer; vinduesjalousierne var gule af alderdom og smuds, og alle ting i værelset viste, at advokat Snubbin var alt for optaget af sine forretninger til at tage noget hensyn til sine personlige bekvemmeligheder.

Advokaten skrev, da hans klienter trådte ind, bukkede åndsfraværende, da Pickwick blev ham forestillet af sin sagfører, og lagde derpå, idet han bad dem tage plads, omhyggeligt sin pen i skrivetøjet, kløede sig på sit venstre ben og ventede på, at man skulle tale til ham.

"Mr. Pickwick er den indstævnte i sagen Bardell-kontra-Pickwick, mr. Snubbin," sagde Perker.

"Er jeg engageret i den?" spurgte advokaten.

"Ja De er, sir," svarede Perker.

Advokaten nikkede og ventede på at høre mere.

"Mr. Pickwick ønskede at hilse på Dem," sagde Perker, "for, førend De indlader Dem videre på sagen, at underrette Dem om, at han nægter, at der gives nogen som helst grund til dette søgsmål, og at han, når han ikke kan møde i retten med rene hænder og med den samvittighedsfuldeste overbevisning om, at han har ret til at modsætte sig citantindens forlangende, slet ikke vil give møde. Jeg tror at fremsætte Deres anskuelser rigtigt, gør jeg ikke, bedste sir?" sagde Perker, idet han henvendte sig til Pickwick.

"Jo, fuldstændigt," svarede denne.

Advokat Snubbin lukkede sin lorgnet op og holdt den for øjnene, og efter med stor nysgerrighed at have stirret på Pickwick nogle sekunder vendte han sig om mod Perker og sagde med et let smil:

"Taler omstændighederne for mr. Pickwick?"

Sagføreren trak på skuldrene.

"Agter De at føre vidner?"

"Nej."

Smilet på advokatens ansigt blev mere bestemt; han svingede stærkt med benet og hostede tvivlende, idet han lagde sig tilbage i lænestolen. Disse tegn på advokatens forudfattede mening om sagen gik, så ubetydelige de end var, dog ikke tabt for Pickwick. Han satte sine briller, gennem hvilke han opmærksomt havde iagttaget ytringerne af advokatens stemning, fastere på næsen og sagde med stor energi og uden at ænse Perkers advarende blinken og rynker i panden.

"At jeg har ønsket at hilse på Dem i et øjemed som dette, vil sikkert, det tvivler jeg ikke om, forekomme en mand, der ser så meget til den slags sager, som De nødvendigvis må gøre, at være en mærkelig omstændighed."

Advokaten prøvede på at se alvorlig ud, men smilet vendte atter tilbage.

"Mænd af Deres fag, sir," fortsatte Pickwick, "ser den værste side af den menneskelige natur – al dens tvedragt, al dens uforligelighed, al dens onde blod fremstille sig for Dem. De ved af Deres kendskab til juryerne (dette være ikke sagt for at nedsætte Dem eller disse), hvor meget det afhænger af effekten, og de er tilbøjelige til at tillægge andre et ønske om i bedragerske og egennyttige øjemed at bruge de samme redskaber, hvis værd sagførerne kender så godt, idet de selv af ren ærlighed og i det rosværdige ønske at gøre deres bedste for deres klienter bruger dem så ofte. Jeg tror virkelig, at denne omstændighed må opfattes som kilden til den lave, men meget almindelige anskuelse, at sagførerne, som stand, er fulde af mistro og mistillid og alt for overdrevent forsigtige. Hvor godt jeg nu end indser det mislige ved under sådanne omstændigheder at gøre Dem en sådan erklæring, har jeg dog indfundet mig her, fordi jeg ønsker, at De skal vide, at jeg er uskyldig i den løgn, der påstås om mig, og skønt jeg til fulde erkender Deres hjælps høje værd, må jeg tillade mig at tilføje, at jeg, hvis De ikke oprigtigt tror dette, heller vil undvære Deres talenter end føre mig Dem til nytte."

Længe før slutningen af denne tiltale, som vi må tilstå, var meget kedelig af en mand som Pickwick, var advokaten hensunket i en åndsfraværende tilstand. Men efter nogle

minutters forløb, under hvilke han igen havde taget sin pen, syntes han atter at huske på sine klienter og sagde, idet han løftede hovedet op fra papiret, temmelig kort:

"Hvem assisterer mig i denne sag?"

"Mr. Funky, advokat Snubbin," svarede sagføreren.

"Funky – Funky," sagde advokaten, "det navn har jeg aldrig hørt før. Det må være en meget ung mand."

"Ja, det er også en meget ung mand," svarede sagføreren. "Han er først nylig blevet sagfører. Lad mig en gang se – å, han har endnu ikke mødt otte år i retten."

"Nå, det tænkte jeg nok," sagde advokaten i en slags medlidende tone, hvori almindelige mennesker kunne omtale et ganske lille, hjælpeløst barn. "Mr. Mallard, send bud efter mr. –"

"Funky – Holborn Court, Grays Inn," afbrød Perker ham, "og sig, at han kunne gøre mig en tjeneste, hvis han ville se herind et øjeblik."

Mallard gik, og advokat Snubbin blev siddende i dybe tanker, indtil Funky blev ført ind til ham. Skønt et barn som sagfører, var han dog en fuldvoksen mand. Han havde et meget ængsteligt væsen og noget pinligt tøvende i sin tale, hvilket ikke syntes at være en naturfejl, men snarere følgen af en frygtsomhed, som hidrørte fra, at han vidste, at han måtte holde sig til jorden af mangel på penge, indflydelse, forbindelser eller uforskammethed, eller hvad det nu kunne være. Han var fuld af ærefrygt for advokaten og yderst høflig mod sagføreren.

"Jeg har ikke haft den fornøjelse at se Dem før, mr. Funky," sagde advokaten med arrogant nedladenhed.

Funky bukkede. *Han* havde derimod i otte et kvart år haft den fornøjelse at se advokaten og misunde ham, med en fattig mands misundelse oven i købet.

"De er også engageret i denne sag, hører jeg?"

Hvis nu mr. Funky havde været en rig mand, ville han straks have sendt bud efter sin skriver for at spørge ham om det; hvis han havde været en klog mand, ville han have lagt pegefingeren på panden og søgt at komme på, om han blandt de mangfoldige andre engagements også havde påtaget sig dette, men da han hverken var rig eller klog – i det mindste ikke i denne forstand – blev han rød i hovedet og bukkede.

"Har De læst akterne, mr. Funky?" spurgte advokaten.

Her burde Funky atter have ladet, som om han havde glemt hele indholdet af sagen, men da han havde læst alle de dokumenter, der var blevet ham forelagt og ikke, hverken vågen eller i søvne, havde tænkt på andet i de to måneder, han havde været engageret som advokat Snubbins assistent, blev han endnu rødere i hovedet og bukkede.

"Det er mr. Pickwick," sagde advokaten og pegede med sin pen hen i den retning, hvor den gamle herre stod.

Funky bukkede for Pickwick med den ærbødighed, som den første klient altid må vække, og bøjede atter sit hoved for sin overmand.

"Måske vil De tage mr. Pickwick med Dem," sagde advokaten, "og – og – og – høre, hvad han har at meddele. Vi skal naturligvis have en konsultation."

Med dette vink om, at han var blevet forstyrret mere end længe nok, holdt advokat Snubbin, der efterhånden var blevet mere og mere åndsfraværende, lorgnetten for sine øjne,

bukkede let for de tilstedeværende og var atter fordybet i den foran ham liggende sag, som stod i forbindelse med en uendelig proces, der hidrørte fra, at et for et århundrede siden eller så ved døden afgået individ havde spærret en sti, som førte fra et sted, hvorfra der aldrig kom nogen, hen til et andet sted, hvorhen der aldrig gik nogen.

Funky ville ikke gå gennem en dør, førend Pickwick og hans konsulent først var gået gennem den, hvorfor det varede noget, inden de kom ned på pladsen, og da de endelig var kommet derned, havde de en lang samtale, hvis udfald var, at det var såre vanskeligt at sige, hvorledes kendelsen ville falde ud, da man aldrig forud kunne regne ud, hvilken gang en sag ville tage, men at det var meget heldigt, at de havde hindret modparten i at engagere advokat Snubbin, og andre lignende ting, som dels bringer en til at tvivle, dels trøster en, og som er meget almindelige under sådanne forhold.

Sam Weller blev derpå vækket af sin herre af en sød søvn, der havde varet en time, og så vendte de tilbage til City.

32

Der mere fuldstændigt, end hofavisreferenten nogen sinde har gjort, beskriver et ungkarlegilde, som gives af Bob Sawyer i hans bolig i Southwark.

Der hviler en ro over Lant Street, som stemmer sjælen til blidt tungsind. Der er altid en hel del huse til leje i gaden, som tilmed er en sidegade, og dens stilhed er beroligende. Et hus i Lant Street vil ikke få navn af en bolig af første rang, men det er alligevel et meget attråværdigt kvarter. Ønsker en mand at trække sig tilbage fra verden, at fjerne sig fra fristelsernes område og unddrage sig muligheden af at lade sig lokke til at se ud ad et vindue, vil vi ret indtrængende råde ham til at flytte til Lant Street.

I dette lykkelige tilflugtssted bor et par vaskekoner, enkelte bogbindersvende, et par gældsfængselskommissionærer, adskillige små husejere, der arbejder på værfterne, en håndfuld syjomfruer og nogle lappeskræddere. De fleste af indbyggerne helliger deres kræfter til at udleje møblerede værelser, eller hengive sig til den sunde og styrkende idræt at rulle. Gadens mest iøjnefaldende livløse fremtoninger er grønne skodder, opslag om "Værelser til leje", messingdørplader og klokkestrenge. De mest iøjnefaldende levende fremtoninger er øltapperdrengen, bagerdrengen og manden, som sælger varme kartofler. Alle bor som nomader og forsvinder i almindelighed hen imod slutningen af kvartalet, og da som oftest om natten. Hans Majestæts skatter blive kun sjældent betalt i denne

lykkelige dal. Huslejen er tvivlsom, og vandforsyningen bliver meget ofte standset.

Tidligt den aften, da Bob Sawyer havde indbudt Pickwick, prydede førstnævnte selv den ene side af kaminen i sin dagligstue, og Ben Allen den anden. Forberedelserne til gæsternes modtagelse syntes at være tilendebragt. Paraplyerne i gangen var blevet stuvet sammen i den lille krog ved døren til bagstuen; tjenestepigens hat og sjal var taget bort fra trapperækværket; der stod kun to par trætøfler på gadedørsmåtten, og en køkkenprås med meget lang tande brændte lystigt i gangvinduet. Bob Sawyer havde selv købt drikkevarerne i en vinkælder i High Street og var fulgt med karlen, der bar dem, for at forebygge muligheden af, at de blev afleveret i et forkert hus. Punchen stod færdig i en rød kande inde i sovekammeret; et lille bord med grønt tæppe var blevet lånt fra stadsestuen til at spille kort ved, og husets glas stod sammen med dem, der i dagens anledning var blevet lånt på værtshuset, opstillede på en bakke, som var sat på gangen uden for døren.

Til trods for disse særdeles tilfredsstillende forberedelser hvilede der dog en sky over Bob Sawyers ansigt, mens han sad ved kaminen, og også i Ben Allens træk var der et medfølende udtryk, som han sad og stirrede alvorsfuldt ind i ilden, og hans stemme klang helt tungsindig, da han efter en lang tavshed sagde:

"Det er også uheldigt, at hun har sat sig i hovedet at blive muggen netop nu. Hun kunne dog godt have ventet med det til i morgen."

"Det er ikke andet end ondskab af hende," sagde Bob Sawyer heftigt. "Hun siger, at hvis jeg kan have råd til at holde selskab, burde jeg også kunne have råd til at betale hendes fordømte "lille regning"."

"Hvor længe har den løbet?" spurgte Ben. En regning er, i forbigående sagt, det vidunderligste lokomotiv, som det menneskelige snilde har opfundet. Den kan blive ved at løbe, om man så bliver aldrig så gammel, uden at standse en eneste gang af egen drift.

"Kun et kvartal og en måned," svarede Bob.

Ben hostede håbløst og sendte et spejdende blik ind mellem jernstængerne i kaminristen.

"Det ville være pokkers ubehageligt, hvis hun skulle få det indfald at gøre vrøvl, mens disse fyre er her, ikke sandt?" sagde Ben Allen omsider.

"Rædsomt," svarede Bob, "rædsomt!"

En sagte banken hørtes på stuedøren. Bob Sawyer så udtryksfuldt på sin ven og sagde: "Kom ind!" hvorpå en snavset tjenestepige, der med sine slæber og sorte bomuldsstrømper kunne gå for en datter af en afsat skraldemand i meget trange kår, stak hovedet ind og sagde:

"Undskyld, mr. Sawyer, mrs. Raddle ønsker at tale med Dem."

Førend Bob Sawyer kunne give noget svar, forsvandt pigen pludselig med et sæt, som om nogen havde givet hende et voldsomt ryk bagfra, og næppe var hun forsvundet på denne gådefulde måde, før der atter hørtes en banken på døren – en rask, skarp banken, der syntes at sige: "Her er jeg, og ind vil jeg!"

Bob Sawyer så fortvivlet på sin ven og råbte atter: "Kom ind!"

Denne tilladelse var slet ikke nødvendig, for førend han havde sagt disse ord, sprang en lille, opbragt kone, skælvende af hidsighed og bleg af raseri, ind i stuen.

"Hør, mr. Sawyer," sagde hun, idet hun søgte at være rolig, "hvis De vil være så god at klare min lille regning, skal De have så mange tak, for jeg skal betale min husleje i eftermiddag, og min vært venter nedenunder."

Her gned den lille kone sig i hænderne og så stadig hen over Bob Sawyers hoved på væggen bag ved ham.

"Det gør mig meget ondt at have sat Dem i forlegenhed, mrs. Raddle," sagde Bob Sawyer ærbødigt, "men –"

"Å, det har slet ikke været nogen forlegenhed for mig," svarede hun med skingrende stemme. "Jeg havde så alligevel ingen brug for pengene før i dag. De kan jo lige så gerne gemme dem som jeg, da de var bestemt til min vært. De lovede at betale mig i eftermiddag, mr. Sawyer, og alle de herrer, der har boet her, har holdt deres ord, sir, som da naturligvis enhver gør, der kalder sig en gentleman."

Og mrs. Raddle virrede med hovedet, bed sig i læberne, gned sig i hænderne og så endnu mere vist på væggen. Det var tydeligt nok, at hun, som Bob Sawyer senere i en slags østerlandsk billedsprog sagde, var "ved at få dampen op."

"Det gør mig meget ondt, mrs. Raddle," sagde Bob med al optænkelig ydmyghed, "men sagen er, at det er slået fejl for mig i City i dag."

Mærkværdigt sted, dette City! Vi kender et forbavsende antal mennesker, for hvem det hver dag slår fejl der.

"Ja, mr. Sawyer," sagde mrs. Raddle, idet hun plantede sig fast på et purpurfarvet blomkålshoved i tæppemønstret, "men hvad

kommer det mig ved?"

"Jeg – jeg – tvivler ikke på, mrs. Raddle," sagde Bob Sawyer, idet han undveg det sidste spørgsmål, "at vi endnu før midten af næste uge skal få vort mellemværende helt afgjort, og så vil vi for fremtiden følge et bedre system."

Det var alt, hvad mrs. Raddle kunne ønske. Hun var ilet op til den ulykkelige Bob Sawyer så forhippet på at yppe klammeri, at betalingen af hendes tilgodehavende efter al sandsynlighed snarere ville have ærgret end glædet hende. Hun var i en ypperlig stemning til en lille adspredelse af den natur, idet hun kort i forvejen havde vekslet nogle venlige ord med sin ægtemage nede i køkkenet.

"Tror De, mr. Sawyer," sagde hun, idet hun hævede sin stemme til bedste for naboerne, "tror De, at jeg har lyst til dag ud og dag ind at lade en sådan fyr som Dem bo i mine værelser, når han aldrig tænker på at betale sin leje, ja ikke engang de penge, jeg lægger ud for ham til smør og sukker og fløde til hans frokost? Tror De, at en flittig og stræbsom kone, der har boet her i gaden i tyve år – ti år ovre på den anden side og ni år og tre fjerdingår her i huset, ikke har andet at tage vare på, end at slide sig ihjel for et par dovne dagdriveres skyld, der ikke gør andet end ryge tobak, drikke og slentre omkring på gaden, i stedet for at bruge deres hænder til noget nyttigt og tjene så meget, at de kan betale deres regninger? Tror De –?"

"Men, kære," afbrød Benjamin Allen hende beroligende.

"Vær så god at beholde Deres bemærkninger hos Dem selv, sir, om jeg må bede," sagde hun, idet hun pludselig standsede sin tales rivende strøm og henvendte sig til Ben med imponerende langsomhed og højtidelighed. "Jeg ved ikke af, at

De har nogen ret til at tale til mig. Jeg tror ikke, at jeg har udlejet disse værelser til Dem."

"Nej, det har De rigtignok ikke," sagde Benjamin Allen.

"Meget vel, sir," svarede hun med værdig høflighed. "Så vil De måske indskrænke Dem til at brække arme og ben på fattigfolk på hospitalet og passe Dem selv, for ellers kan det måske nok ske, at der var folk her, som kunne sige Dem besked."

"Men De er da også et urimeligt menneske," indvendte Benjamin Allen.

"Undskyld, unge mand," sagde mrs. Raddle, idet den kolde sved sprang frem på hendes pande af lutter arrigskab, "men vil De ikke have den godhed at sige det endnu en gang, sir?"

"Jeg brugte ikke det ord for at fornærme Dem, madam," svarede Benjamin, der blev noget urolig for sig selv.

"Undskyld, unge mand," sagde mrs. Raddle endnu højere og mere bydende, "hvem kalder De et menneske? Var det mig, De mente med det, sir?"

"Men Gud velsigne Dem!" sagde Benjamin.

"Var det mig, De mente med det, spørger jeg, sir?" afbrød mrs. Raddle ham med indædt arrigskab og slog døren op på vid gab.

"Ja, naturligvis," svarede Benjamin.

"Ja, naturligvis," gentog mrs. Raddle, idet hun efterhånden gik baglæns hen mod døren og hævede stemmen til særlig opbyggelse for mr. Raddle. "Ja, naturligvis var det mig, De mente, og enhver ved, at han trygt kan fornærme mig i mit eget hus, når min mand sidder nede og sover og ikke bryder sig mere om mig, end om jeg var en hund på gaden. Han burde skamme sig over sig selv –" her gav mrs. Raddle sig til at hulke,

"at han kan lade sin kone behandle og skælde således ud af et par unge lapse, der flænger og skærer i levende mennesker og gør værelserne skam. Den forknytte, elendige pjalt, der ikke tør komme herop og snakke et ord med disse skammelige tølpere – der er bange for – der er bange for – at komme."

Hun standsede for at høre efter, om gentagelsen af spydigheden ikke havde vækket hendes bedre halvdel, men da hun mærkede, at den ikke havde gjort den tilsigtede virkning, ville hun gå ned ad trappen under en uafbrudt hulken, da der i det samme hørtes en lydelig banken på gadedøren, hvorpå hun brast i en krampagtig gråd, ledsaget af ynkelige sukke, der blev ved, indtil denne banken var blevet gentaget seks gange, og da væltede hun i et ustyrligt anfald af åndelige kvaler samtlige paraplyer og forsvandt ind i bagstuen, idet hun smækkede døren i efter sig med et forfærdeligt rabalder.

"Bor mr. Sawyer her?" spurgte Pickwick pigen.

"Ja," svarede hun, "på første sal. Det er døren lige for, når De kommer op ad trappen."

Efter at have meddelt denne oplysning forsvandt pigen, som havde fået sin opdragelse blandt Southwarks oprindelige indbyggere, med lyset i hånden ned ad køkkentrappen, fuldkommen overbevist om at have gjort alt, hvad der kunne forlanges af hende under de foreliggende omstændigheder.

Snodgrass, som var kommet sidst ind, lukkede efter flere frugtesløse forsøg gadedøren ved at hænge kæden for, og vennerne famlede sig derpå op ad trappen, hvor de blev modtaget af Bob Sawyer, der ikke havde turdet gå ned af frygt for at blive overrumplet af mrs. Raddle.

"God aften," sagde den ulykkelige student, "det glæder mig at se Dem – tag Dem i agt for glassene."

Denne advarsel gjaldt Pickwick, der havde sat sin hat på bakken.

"Å, om forladelse," sagde Pickwick.

"Jeg beder, jeg beder," sagde Bob Sawyer. "Jeg har knap plads her, men det må De finde Dem i, når De vil besøge en ungkarl. Træd nærmere. De har jo før set denne herre?"

Pickwick rakte Benjamin Allen hånden, og hans venner fulgte hans eksempel, og næppe havde de sat sig, førend man atter hørte en banken på gadedøren.

"Jeg vil håbe, det er Jack Hopkins!" sagde Bob Sawyer. "Stille! Ja, det er ham. Kom herop, Jack, kom herop."

Tunge fodtrin hørtes på trappen, og straks efter fremstillede Jack Hopkins sig. Han havde en sort fløjlsvest på med grelle knapper og en blåstribet skjorte med en løs, hvid linning.

"Du kommer så sent, Jack," sagde Benjamin Allen.

"Jeg blev opholdt på hospitalet," svarede Jack Hopkins.

"Var der noget nyt?"

"Nej, intet særligt. Bare en, der blev bragt ind i anledning af et lille ulykkestilfælde."

"Hvad var det, sir?" spurgte Pickwick.

"Å, det var kun en mand, der var faldet ned fra fjerde sal, men det var virkelig et interessant tilfælde, et meget interessant tilfælde."

"Tror De, at patienten kan komme sig?" spurgte Pickwick.

"Nej," svarede Hopkins ligegyldigt, "jeg tror snarere det modsatte. Det bliver en glimrende operation i morgen, et prægtigt syn, hvis Snitser foretager den."

"Anser De mr. Snitser for en god operatør?"

"Den bedste, der findes," svarede Hopkins. "Tog lårbenet ud af hoftelejet på en dreng i forrige uge – drengen spiste fem æbler og en peberkage imens – akkurat to minutter efter at det hele var forbi, sagde drengen, at han ikke ville ligge der og lade sig holde for nar, og han ville sige det til sin moder, hvis de ikke snart begyndte."

"Store Gud!" udbrød Pickwick forbavset.

"Å, det er ingenting, det," sagde Jack Hopkins. "Vel, Bob?"

"Nej, slet ingenting, " svarede Bob.

"Det er sandt, Bob," sagde Hopkins med et næppe mærkeligt blik på Pickwicks opmærksomme ansigt, "vi havde et bemærkelsesværdigt tilfælde i aftes. Der blev bragt et barn ind, som havde sunket et halsbånd!"

"Sunket hvad, sir?" faldt Pickwick ind i samtalen.

"Et halsbånd. Ikke på en gang, kan De nok vide, det ville have været for meget forlangt – det kunne ikke være gået i Dem, mr. Pickwick, end sige da i barnet, ha, ha, ha!"

Mr. Hopkins syntes at finde stort behag i sit eget indfald og fortsatte:

"Nej, det gik således til: Barnets forældre var fattige folk, som boede i en baggård, og barnets ældste søster havde købt sig et halsbånd, et almindeligt halsbånd af store, sorte træperler. Barnet, som holdt meget af legetøj, luskede halsbåndet til sig, skjulte det, legede med det, skar snoren over og sank en perle. Barnet syntes, det var herlige løjer, kom igen næste dag og slugte atter en perle."

"Men Gud bevares vel," sagde Pickwick, "det var dog skrækkeligt! Om forladelse, sir; lad Dem ikke afbryde."

"Næste dag sank barnet to perler; dagen efter delikaterede det sig med tre og så fremdeles, indtil det i løbet af en uges tid var blevet færdigt med halsbåndet – fem og tyve perler i det hele. Søsteren, som var en flittig pige og kun sjældent undte sig en smule stads, græd sine modige tårer over tabet af sit halsbånd og søgte og ledte efter det, her og der og alle vegne, men naturligvis uden at kunne finde det. Nogle få dage derefter, da familien sad og spiste – de havde en stegt lammefjerding med kartofler – og barnet, der ikke var sultent, gik og legede i stuen, hørtes der en pokkers alarm ligesom et lille haglvejr.

"Det må du ikke gøre, min dreng," sagde faderen.

"Jeg gør ikke noget," svarede drengen.

"Ja, ja, gør det bare ikke igen," sagde faderen. Der blev nu stille et øjeblik; men derpå begyndte rabalderet igen værre end før.

"Hvis du ikke hører, hvad jeg siger, min dreng," sagde faderen, "kommer du på hovedet i seng," og så ruskede han i barnet for at få det til at lystre, hvorved der opstod en raslen, som ingen nogen sinde før havde hørt mage til.

"Hvad pokker," sagde faderen, "det er inden i drengen! Han har fået strubehoste på det forkerte sted."

"Nej, jeg har ikke, fader," sagde barnet og begyndte at græde. "Det er halsbåndet. Jeg har sunket det, fader."

Faderen tog barnet på armen og løb med det til hospitalet. Perlerne i drengens mave raslede hele vejen således af rystelsen, at folk så op i luften og ned i kældrene for at få at vide, hvor denne usædvanlige lyd kom fra. Han ligger på hospitalet," sagde Jack Hopkins, "og gør sådan en forfærdelig støj, når han går

omkring, at man har været nødt til at svøbe ham ind i en slåbrok, for at han ikke skal vække de andre patienter."

"Det er det mærkværdigste tilfælde, jeg nogen sinde har hørt," sagde Pickwick med et kraftigt slag i bordet.

"Å, det er ingenting," sagde Jack Hopkins, "vel Bob?"

"Nej, slet ingenting," svarede Bob.

"Der sker mange mærkelige ting i vort fag, kan jeg forsikre Dem, sir," sagde Hopkins.

"Ja, det kan jeg tænke mig," svarede Pickwick.

En ny banken på døren meldte en ung mand med et stort hoved og en sort paryk, ledsaget af en kirtelsvag yngling med stift halsbind. Derefter kom en herre med en skjorte, som var prydet med rosenfarvede ankre, og straks efter ham kom en bleg yngling med en pletteret urkæde. Endelig gjorde en flot fyr med rent linned og klædesstøvler selskabet fuldtalligt. Det lille bord med det grønne klæde blev trukket frem; den første omgang punch blev båret ind i en hvid kande, og de tre følgende timer helligedes til en "halvtolv", som kun blev afbrudt en gang ved en ubetydelig tvist mellem den kirtelsvage yngling og ham med de rosenfarvede ankre. Den kirtelsvage yngling ytrede en brændende attrå efter at give herren med håbets sindbilleder en "næsestyver"; som svar herpå udtalte dette individ sin afgjorte utilbøjelighed til godvilligt at finde sig i "næsvisheder", hverken fra den opfarende unge herre med det kirtelsvage ansigt eller fra nogen anden person, der var prydet med et hoved.

Da den sidste "fødte halvtolv" var blevet lagt op, og regnskabet opgjort til alle tilstedeværendes tilfredshed, ringede Bob Sawyer efter aftensmaden, og gæsterne pressede sig nu sammen i krogene, mens der blev dækket.

Men det var ikke så let at få dækket, som visse folk måske tror. For det første var det nødvendigt at vække pigen, der var faldet i søvn med ansigtet på køkkenbordet. Dette varede noget, og selv efter at hun endelig havde indfundet sig, gik der endnu et kvarter til frugtesløse forsøg på at bringe et svagt glimt af fornuft til live hos hende. Manden, hos hvem østerserne var blevet bestilt, havde ikke fået ordre til at lukke dem op, og det er meget vanskeligt at åbne en østers med en bordkniv eller en togrenet gaffel, så det gik langsomt med det. Desuden var kun ganske lidt af oksestegen mør, og skinken, der var fra den tyske pølsebutik på hjørnet, var lige så sej. Imidlertid var der porter nok i en blikkande, og da der var godt forslag i osten, eftersom den var meget skarp, var dette aftensmåltid måske i det hele taget lige så godt, som den slags måltider plejer at være.

Efter aftensmaden blev der stillet en ny kande punch på bordet sammen med cigarer og et par flasker cognac. Derpå opstod der en pinlig pause, som blev fremkaldt ved noget, der vel er ganske sædvanligt under sådanne huslige forhold, men som ikke des mindre kan sætte en i forlegenhed.

Sagen var, at pigen var ved at vaske glassene. Huset kunne kun rose sig af fire, hvilken omstændighed vi ingenlunde meddeler for at nedsætte mrs. Raddle, for der har endnu aldrig været en værtinde, som ikke har haft mangel på glas. Værtindens glas var nogle små, tynde tingester, hvorimod de, som var lånt i værtshuset, var nogle store, vattersotige, oppustede krabater med tykke podagristiske ben. Dette ville i og for sig have været nok til at oplyse selskabet om sagernes rette sammenhæng, men den unge enepige havde ydermere

forebygget enhver mulighed af en misforståelse, idet hun med magt tog hver mands glas fra ham, førend han havde drukket sit øl ud, og med lydelig stemme, trods Bob Sawyers blinken og afbrydelser, erklærede, at hun skulle have dem ned for at skylle dem.

Dog – der er intet så galt, at det jo ikke er godt for noget. Den flotte mand med de klædes støvler, der hele tiden under kortspillet havde været uheldig i sine forsøg på at komme med et lystigt indfald, så nu sit snit og udnyttede det. I samme øjeblik glassene forsvandt, begyndte han på en lang historie om en stor, offentlig personlighed, hvis navn han havde glemt, men som havde givet et særdeles heldigt svar på en ytring af et andet berømt, højtstående individ, som det dog aldrig var lykkedes ham at få nærmere betegnet. Han udbredte sig temmelig vidtsvævende og udførligt om forskellige biomstændigheder, men kunne ikke, om det så skulle have kostet ham hans liv, i øjeblikket huske, hvad denne anekdote egentlig drejede sig om, selv om han havde fortalt historien med meget bifald i de sidste ti år.

"Herre Gud," sagde den flotte herre med de klædes støvler, "det er dog højst mærkeligt."

"Det gør mig ondt, at De har glemt den," sagde Bob Sawyer med et ivrigt blik på døren, idet han troede at høre lyden af klirrende glas.

"Ja, mig med," svarede den flotte herre, "da jeg ved, at den ville have moret Dem meget. Men det er det samme; jeg er temmelig vis på, at jeg kommer på den."

Den flotte herre havde netop nået dette punkt, da glassene kom tilbage, og Bob Sawyer, som hele tiden havde været lutter

opmærksomhed, sagde da, at han længtes efter at høre enden på den, for efter det, han allerede havde hørt, at dømme, var det uden undtagelse den bedste historie, der var til.

Synet af bægrene gengav Bob Sawyer en sindsro, som han ikke havde haft siden sin samtale med sin værtinde. Hans ansigt opklaredes, og han begyndte at føle sig ret gemytlig stemt.

"Nå, Betsy," sagde han med stor venlighed, idet han samtidig fordelte glassene, som pigen havde stillet op i en klump midt på bordet, "nå, Betsy, bring så det varme vand. Skynd Dem, så er De en rar pige."

"De kan ikke få varmt vand," svarede Betsy.

"Ikke få varmt vand!" udbrød Bob.

"Nej," sagde pigen med en rysten på hovedet, som udtrykte en bestemtere nægtelse, end det righoldigste sprog kunne havde udtalt. "Mrs. Raddle har sagt, at De ikke må få noget."

Den forundring, der stod at læse i gæsternes ansigter, gav værten nyt mod.

"Kom straks med varmt vand – straks!" sagde Bob med fortvivlet strenghed.

"Det kan jeg ikke," svarede pigen. "Mrs. Raddle slukkede ilden, førend hun gik i seng, og lukkede kedlen inde."

"Å, det er det samme. Bryd Dem dog ikke om sådanne småting," sagde Pickwick, der så de modstridende følelser, der viste sig i Bob Sawyers mine. "Vi kan lige så godt bruge koldt vand."

"Ja, udmærket," sagde Benjamin Allen.

"Min værtinde får undertiden en lille raptus," bemærkede Bob Sawyer med et uhyggeligt smil, "jeg er bange for, at jeg må sige

hende op."

"Det skal du ikke," sagde Ben Allen.

"Jo, jeg bliver vist nødt til det," sagde Bob med heltemodig fasthed, "jeg vil betale hende, hvad jeg skylder hende, og sige hende op i morgen formiddag."

Den stakkels fyr, hvor inderligt ønskede han ikke at kunne gøre det!

"Nå, Bob," sagde Jack Hopkins, "lad os så tage fat. Jeg har intet imod at synge en vise."

Under larmende bifaldsråb begyndte Hopkins så at synge på: "The King, God Bless him", som han sang så højt, han kunne, på en ny melodi, der var sammensat af to andre velkendte melodier. Koret var det vigtigste af visen, og da hver enkelt sang det på den melodi, han kunne bedst, var virkningen i sandhed slående.

Ved slutningen af omkvædet til det første vers løftede Pickwick sin hånd i vejret i en lyttende stilling og sagde, så snart der var blevet ro:

"Stille! Om forladelse. Det forekom mig, som om jeg hørte nogen kalde ovenpå."

Øjeblikkelig fulgte en dyb tavshed, og Bob blev meget bleg.

"Jeg synes, jeg hørte det igen," sagde Pickwick. "Er De så god at lukke døren op!"

Ikke så snart var døren blevet lukket op, før al tvivl forsvandt.

"Mr. Sawyer, mr. Sawyer!" skreg en stemme oppe fra trappen på anden sal.

"Det er min værtinde," sagde Bob Sawyer og så sig hel modfalden om. – "Ja, mrs. Raddle!"

"Hvad mener De med det, mr. Sawyer?" spurgte den skingrende stemme med umådelig tungefærdighed. "Er det ikke nok, at man skal lade sig snyde for sin leje og for sine udlagte penge? Skal man oven i købet lade sig skælde ud og holde for nar af Deres venner, der sætter huset på den anden ende og gør et spektakel, der kan få sprøjterne til at komme, og det klokken to om morgenen? – Jag de labaner på porten."

"De burde skamme Dem," sagde mr. Raddles stemme, der syntes at komme fra nogle sengeklæder i det fjerne.

"Skamme dem?" sagde mrs. Raddle. "Hvorfor går du ikke ned og smider dem ned ad trappen, alle til hobe? Det ville du gøre, hvis du var en mand."

"Det ville jeg gøre, hvis jeg var en halv snes mand," svarede Raddle fredeligt, "men nu er de mig for mange."

"Uh, din kryster!" sagde konen med dybeste foragt. "Vil De jage de labaner på porten eller ikke, mr. Sawyer?"

"Nu går de, mrs. Raddle," sagde den elendige Bob. "Det er nok bedst, I går. Jeg synes virkelig også, at I gjorde vel megen støj."

"Det er da også kedeligt," sagde den flotte herre. "Netop som vi sad allerbedst!" Sagen var, at han lige begyndte at kunne huske lidt af den historie, han havde glemt. "Det er næsten ikke til at udholde," fortsatte han og så sig om.

"Nej, det bør ikke tåles," svarede Jack Hopkins. "Lad os synge det andet vers, Bob. Kom, begynd!"

"Nej, nej, Jack, lad være," afbrød Bob ham. "Det er en ypperlig vise, men jeg tror dog, at vi gør bedst i at lade det andet vers fare. Folkene her i huset er meget voldsomme af sig."

"Skal jeg gå ovenpå og muntre værten?" spurgte Jack, "eller blive ved at kime på klokken eller gå ud og hyle på trappen? Sig

kun til, Bob."

"Jeg takker dig meget for dit venskab og din gode vilje, Hopkins," sagde den ulykkelige Bob Sawyer, "men jeg tror, at det bedste, vi kan gøre for at undgå yderligere klammeri, er straks at bryde op."

"Nå, mr. Sawyer," skreg værtindens skingrende stemme, "går de tølpere ikke snart?"

"De søger bare efter deres hatte, mrs. Raddle," sagde Bob, "de går på øjeblikket."

"Gå!" sagde hun og stak sin natkappe ud over rækværket, netop som Pickwick, ledsaget af Tupman, kom ud af stuen. "Gå! Hvorfor lod De dem i det hele komme?"

"Min gode kone," indvendte Pickwick, idet han så op.

"Af sted med sig, gamle laban!" svarede mrs. Raddle og trak i en fart natkappen til sig. "Han er jo gammel nok til at være den andens bedstefader, afskum! Han er den værste af dem alle."

Pickwick fandt det unyttigt at bevidne sin uskyldighed og skyndte sig derfor ned ad trappen og ud på gaden, fulgt i hælene af Tupman, Winkle og Snodgrass. Ben var ynkelig nedtrykt både af cognac og sindsbevægelse. Han ledsagede dem lige til London Bridge og betroede undervejs Winkle som den, der særlig egnede sig til at få en sådan hemmelighed at vide, at han havde besluttet at skære halsen over på enhver, ene med undtagelse af Bob Sawyer, som måtte tragte efter at vinde hans søster Arabellas kærlighed. Efter at have udtalt sin beslutning om at opfylde denne pinlige broderpligt med tilbørligt alvor brast han i tårer, trykkede hatten ned over øjnene, bankede på tilbagevejen flere gange på porten til torvehallerne og tog sig

skiftevis en lur på stentrappen indtil daggry i den faste tro, at han boede der, men havde glemt nøglen.

Efter at alle gæsterne var taget bort ifølge mrs. Raddles indtrængende opfordringer, blev den ulykkelige Bob Sawyer ladt alene tilbage for at tænke over aftenens glæder og den næste dags mulige tildragelser.

33

Gamle Weller holder nogle kritiske foredrag over forfatterkunsten og gør ved sin søn Samuels hjælp et lille afdrag på den velærværdige rødnæsede herres regning.

Den 13. februar, dagen før mrs. Bardells sag skulle for, var en travl dag for Sam, som uafladelig var optaget af at rejse frem og tilbage imellem *George og Gribben* og Perkers kontor fra klokken ni om morgenen til klokken to om eftermiddagen. Ikke fordi der egentlig var noget videre at gøre, for konsultationen havde fundet sted, og man var blevet enige om, hvorledes man ville gå til værks, men Pickwick, der var i heftig spænding, sendte idelig sin konsulent småbilletter, der kun indeholdt det spørgsmål: "Bedste Perker, hvorledes går det?" hvorpå Perker ufravigelig afsendte det svar: "Bedste Pickwick, så godt som muligt," idet der, som vi allerede har antydet, ikke kunne gå det allermindste for sig, hverken godt eller ondt, førend retten var blevet sat næste dag.

Men folk, der for første gang enten frivilligt eller nødtvungent fører proces, kan nok have lov til at lide af forbigående pirrelighed og ængstelighed, og med tilbørligt hensyn til den menneskelige naturs skrøbeligheder adlød Sam alle sin herres indfald med det uforstyrrelige, gode humør og den urokkelige fatning, der udgjorde et af de mest fremragende og elskværdige træk i hans karakter.

Sam havde trøstet sig ved et meget rart lille middagsmåltid, og mens han nu i skænkestuen ventede på den varme

blandingsdrik, hvortil Pickwick havde opfordret ham efter de anstrengelser, han havde døjet på sine morgenvandringer, trådte en lille fyr, omtrent tre fod høj, hvis lodne hue og læderbukser røbede en hæderlig ærgerrighed efter en gang i tiden at opnå en staldkarls værdighed, ind i gangen og så først op ad trappen, derpå ind i gangen og så ind i skænkestuen, som om han søgte efter nogen, til hvem han havde et ærinde. Da opvartningspigen ikke mente det usandsynligt, at ærindet kunne gælde etablissementets spise- eller teskeer, tiltalte hun drengen med et:

"Nå, hvad vil du?"

"Er der nogen her, som hedder Sam?" spurgte ynglingen med en skingrende diskantstemme.

"Hvad skulle han hedde mere?" spurgte Sam Weller og så sig om.

"Hvoraf skulle jeg vide det?" spurgte den unge fyr studs.

"Du er kry på det, er du," svarede Sam, "men i dit sted ville jeg ikke stikke snablen alt for højt i sky, for at ikke en eller anden skulle ødelægge den for dig. Hvad mener du med at komme til et hotel og spørge efter Sam omtrent med samme høflighed som en vild indianer?"

"Fordi en gammel herre bad mig om det."

"Og hvad var det for en gammel herre?" spurgte Sam hånligt.

"Ham, som kører Ipswichdiligencen og tager ind hos os –" svarede drengen. "Han sagde til mig i går morges, at jeg skulle gå herhen i eftermiddag og spørge efter Sam."

"Det er min fader, min skat," sagde Sam hen til den unge dame ved skænken. "Jeg tror minsandten, at han næppe ved, hvad mit efternavn er. Nå og så, du unge spinatfrø?"

"Ja, så skal De komme til ham klokken seks hjemme til vorreses, for han vil tale med Dem – *Det Blå Vildsvin* henne på torvet. Skal jeg sige, at De kommer?"

"Det kan du godt vove på," svarede Sam. Og dermed gik den unge fyr sin vej, idet han lod gården og gaden genlyde af fløjtetoner af en højst ejendommelig kraft og fylde, som en ren og korrekt efterligning af kvægdrivernes melodiske tonekunster.

Efter at Sam Weller havde fået lov af Pickwick, der i sin daværende pinefulde spænding aldeles intet havde imod at være alene, gav han sig på vej længe før den fastsatte time, og da han havde tid nok, drev han langsomt gennem en mængde sidegader og gyder. Da han således slentrede af sted og standsede ved næsten enhver genstand, der mødte hans blik, er det ikke så underligt, at han også kunne blive stående uden for en lille boghandler. Men uden en yderligere forklaring ville det være overraskende, at ikke så snart havde hans øjne fæstet sig på nogle billeder, der var udhængt til salg, førend han pludselig fo'r op og med et vældigt dask på låret udbrød:

"Der havde jeg nær gået hen og glemt det, til det var for sent!"

Det billede, hvorpå Sam Wellers øjne var fæstet, da han sagde disse ord, var en stærkt koloreret afbildning af et par menneskehjerter, der var spiddet på en pil og stegtes ved en lystig ild, mens en mandlig og en kvindelig kannibal i moderne dragter – herren var nemlig iført en blå frakke og hvide bukser, og damen en mørkerød pels med en parasol af samme farve – nærmede sig måltidet med grådige blikke ad en bugtet, gruslagt sti. En alt andet end anstændig ung fyr med et par vinger og intet videre var afbildet som forestående ristningen;

et omrids af et kirkespir viste sig i det fjerne, og det hele dannede en "Valentine", hvoraf der, som en skrevet bekendtgørelse i vinduet meddelte, fandtes et stort oplag i butikken, hvis ejermand forpligtede sig til at overlade sine landsmænd det til nedsat pris.

"Jeg havde glemt det, jeg havde bestemt glemt det!" sagde Sam og gik ind i butikken og forlangte et ark af det bedste brevpapir med guldsnit samt en hård pen, som ikke måtte sprutte. Forsynet med disse sager gik han lige hen til torvet i et jævnt trav, der var højst forskelligt fra hans tidligere slentren. Ved at se sig om opdagede han et skilt, hvorpå malerens kunst havde fremstillet noget, der havde en fjern lighed med en blå elefant med ørnenæse i stedet for snabel. Idet Sam rigtigt skønnede, at dette var *Det Blå Vildsvin*, gik han ind og spurgte efter sin fader.

"Han kommer ikke i de første tre kvarter," sagde den unge dame, som forestod husvæsenet i *Det Blå Vildsvin*.

"Meget vel, lille jomfru," svarede Sam. "Vær så god at give mig en lille varm cognacstoddy og et blækhus."

Efter at den varme cognacstoddy og blækhuset var bragt ind i den lille skænkestue, og den unge dame havde raget kullene sammen for at hindre dem i at blusse, samt bortført ildrageren for at forebygge muligheden af, at nogen rørte op i ilden, uden at *Det Blå Vildsvin*s fulde samtykke og tilladelse var blevet indhentet, satte Sam Weller sig i et aflukke ved kaminen og tog sit ark brevpapir og den hårde pen frem. Dernæst smøgede han, efter omhyggeligt at have undersøgt pennen for at se, om der intet hår var i den, og børstet bordet af, for at der ingen

brødkrummer skulle være under papiret, sine frakkeærmer op, spilede albuerne ud og lavede sig til at skrive.

For damer og herrer, der ikke er vante til praktisk at udøve den kunst at føre pennen, er det ingenlunde så let en sag at skrive et brev, da det altid menes at være nødvendigt, at brevskriveren lægger sit hoved på sin venstre arm for at holde øjnene så meget som muligt i højde med papiret og, mens han fra siden af skæver til de bogstaver, han tegner, med tungen at danne tilsvarende skrifttegn. Skønt disse bevægelser utvivlsomt letter tankeudviklingen, lægger de dog i en vis grad bånd på arbejdets flugt, og Sam havde, uden at vide af det, været halvanden time om at skrive en hel del små bogstaver, viske bogstaverne ud med sin lille finger og sætte andre i stedet, som meget ofte måtte gås efter for at kunne ses gennem klatterne af de gamle, da han blev afbrudt ved, at døren gik op, og hans fader trådte ind.

"Nå, Sammy," sagde faderen.

"Nå, du brave berlinerblåt," svarede sønnen og lagde pennen fra sig. "Hvorledes lyder den sidste bulletin om min ste'mor?"

"Hun har haft en meget god nat, men er ualmindelig tvær og ubehagelig i dag – dette til bekræftelse under eds tilbud – Tony Weller. Det er den sidste, der er blevet udstedt, Sammy," svarede faderen og løste sit halstørklæde.

"Ingen bedring endnu?" spurgte Sam.

"Alle symptomerne er blevet værre," svarede gamle Weller og rystede på hovedet. "Men hvad er det, du laver – udvider dine kundskaber under vanskelige forhold – hvad, Sammy?"

"Nu er jeg færdig," svarede Sam lidt forlegen. "Jeg har skrevet."

"Det ser jeg," svarede Weller. "Da vel ikke til et ungt fruentimmer, vil jeg håbe, Sammy?"

"Det kan jo ikke nytte at nægte det," svarede Sam. "Det er en valentin."

"Hvad for noget?" udbrød den gamle som lamslået af rædsel ved dette ord.

"En valentin," svarede Sam.

"Samivel, Samivel!" sagde faderen bebrejdende, "det troede jeg dog ikke, at du ville have gjort. Efter alt, hvad du har kunnet lære af din faders lastefulde lidenskaber; efter alt, hvad jeg har sagt dig om denne selvsamme sag; efter at du selv har set og været i selskab med din ste'mor, hvilket jeg ville have troet var en lærdom og en advarsel, som intet menneske kunne glemme lige til sin dødedag! Det havde jeg ikke tænkt, at du kunne have gjort, nej, det havde jeg ikke, Sammy."

Dette overvældede den gamle mand; han satte Sams glas for sin mund og stak det ud til bunden.

"Hvad er der i vejen?" spurgte Sam.

"Det er det samme, Sammy," svarede den gamle. "Det vil være et hårdt stød for en mand i min alder, men jeg er temmelig sej af mig, og det er dog altid en trøst, som den gamle kalkunske hane sagde, da bonden sagde, at han var bange for, at han kom til at slagte den for at sende den til torvs."

"Hvad er det, der vil være et stød?" spurgte Sam.

"At se dig gift, Sammy, at se dig blive et bedraget offerlam og i din uskyldighed bilde dig ind, at det alt sammen er så såre godt. Det er et skrækkeligt stød for en faders følelser, det, Sammy."

"Å, sludder," sagde Sam. "Jeg tænker jo slet ikke på at gifte mig, så du skal ikke ærgre dig over det. Jeg ved, du forstår dig på de dele. Få du dig en pibe, så skal jeg læse brevet for dig – hører du?"

Vi kan ikke for vist sige, om det var udsigten til piben eller den trøstende tanke, at familien Weller nu engang af skæbnen havde fået et usaligt hang til at gifte sig, som dulmede faderens følelser og dæmpede hans sorg. Vi er snarest tilbøjelige til at tro, at dette resultat skyldtes en forening af disse to trøstegrunde, for han gentog flere gange med dæmpet stemme den sidste, mens han på samme tid ringede på klokken for at få den første. Derpå afførte han sig sin overfrakke, tændte piben og satte sig med ryggen mod ilden således, at han kunne føle dens hele varme og samtidig læne sig til kamingesimsen. Han vendte sig nu om mod Sam og opfordrede ham med et ansigt, der var blevet tydeligt formildet ved tobakkens blidnende indflydelse, til at "brænde løs".

Sam dyppede pennen for at holde sig færdig til at gøre de muligt fornødne rettelser og begyndte derpå med en stærk teatralsk mine:

"Yndige –"

"Stop," sagde gamle Weller og ringede på klokken. "Et glas af det, De ved nok, med dobbelt væge!"

"Ja vel, sir," svarede pigen, som kom, forsvandt, kom tilbage og atter forsvandt med stor hurtighed.

"Folkene her i huset synes at vide, hvorledes du vil have det," sagde Sam.

"Ja, jeg har også været her mere end én gang i mine dage. Videre, Sammy!"

"Yndige skabning," gentog Sam.

"Det er da vel ikke vers?" afbrød hans fader ham.

"Nej, nej," svarede Sam.

"Nå, det glæder mig at høre. Vers er noget unaturligt noget. Intet menneske taler på vers, undtagen jule- og nytårsgratulanter og markskrigere og alle sådanne simple karle. Gør dig aldrig så gemen at tale på vers, min dreng. Begynd igen, Sammy."

Den gamle gav sig atter med kritisk højtidelighed i færd med sin pibe, og Sam begyndte igen og læste, som følger:

"Yndige skabning, jeg er helt forloren –"

"Det passer sig ikke," sagde gamle Weller og tog piben af munden.

"Nej, der står heller ikke forloren," bemærkede Sam, idet han holdt brevet op for lyset, "der står forlegen, der var kommet en klat på det; jeg er helt forlegen."

"Meget godt, videre!"

"Helt forlegen og ganske sje – nu har jeg glemt, hvad der står," sagde Sam og kløede sig med pennen i hovedet under frugtesløse forsøg på at huske det.

"Hvorfor ser du da ikke på det?" spurgte den gamle.

"Jeg ser jo også på det," svarede Sam, "men der er igen en klat. Der står et s. og j. og et e."

"Måske der skal stå sjermeret," mente den gamle.

"Nej, det er ikke det," sagde Sam, "der står sjeneret."

"Det er ikke så godt et ord som sjermeret, Sammy."

"Ikke det?" sagde Sam.

"Nej ikke nær."

"Men synes du ikke, der er en anden mening i det?" spurgte Sam.

"Ja, det kan måske være nok så kærligt," sagde gamle Weller efter at have tænkt sig om. "Videre, Sammy!"

"Jeg er helt forlegen og ganske sjeneret ved at skrive til Dem, for De er en nysselig pige, det er De."

"Det var en meget net sætning," sagde den gamle, idet han tog piben af munden for at gøre plads til ordene.

"Ja, jeg synes også, at den er ganske god," sagde Sam, højlig smigret.

"Hvad jeg kan lide ved denne hersens skrivemåde," sagde den gamle, "er, at man ikke skælder nogen ud for en Venus eller noget af den slags, for hvad kan det nytte, Sammy, at kalde en ung pige en Venus eller en engel?"

"Nej, hvad kan det nytte?" svarede Sam.

"Man kan jo lige så gerne kalde hende en grif eller en enhjørning eller hele det kongelige våben, der jo, som Gud og hver mand ved, er en samling af alle slags fabelagtige dyr," tilføjede gamle Weller.

"Ja, akkurat lige så godt," svarede Sam.

"Videre, Sammy!"

Sam adlød og fortsatte, som følger, mens hans fader blev ved at ryge med en blanding af visdom og velbehag, der var særdeles opbyggelig.

"Førend jeg så Dem, troede jeg, at alle fruentimmerne var ens."

"Det er de også," indskød gamle Weller i parentes.

"Men nu mærker jeg, hvilken dum og vantro kantøffel jeg må have været, for der er ingen som Dem, og jeg synes bedre om

Dem end om nogen anden på jorden. – Jeg synes, at det var bedst at gøre dette rigtig stærkt," sagde Sam og så op.

Gamle Weller nikkede bifaldende, og Sam fortsatte:

"Jeg benytter mig derfor af lejligheden, søde Mary – som gavtyven sagde, da han fandt døren åben – til at sige Dem, at den første og eneste gang jeg så Dem, blev Deres portræt taget af i mit hjerte i langt kortere tid og med langt smukkere farver, end et portræt nogen sinde er blevet taget af på portrætmaskinen – som De måske har hørt tale om, søde Mary – skønt den gør et portræt komplet færdigt og sætter det i glas og ramme med en krog på enden til at hænge det op i og det hele i to og en kvart minut."

"Jeg er bange for, at det er nær ved at være vers, Sammy," sagde gamle Weller lidt uvis.

"Nej, det er ikke," svarede Sam og blev ved at læse meget hurtigt for at undgå en ordstrid om dette punkt.

"Modtag mig, søde Mary, som Deres Valentin og tænk over, hvad jeg har sagt. – Søde Mary, jeg vil nu slutte. – Det er det hele," sagde Sam.

"Der holder du nok noget vel pludselig op, ikke sandt, Sammy?" spurgte den gamle.

"Nej, jeg gør ikke, hun ville ønske, at der var mere, og det er det fine ved skriverkunsten."

"Ja, der kan være noget i det, og jeg ville ønske, at din ste'mor ville indrette sin tale på den samme pæne måde. Skal du nu ikke skrive det under?"

"Det er just knuden," sagde Sam, "jeg ved ikke, hvad jeg skal skrive under."

"Skriv Weller," sagde den ældste indehaver af dette navn.

"Det går ikke," sagde Sam, "man skriver aldrig sit rigtige navn under på et valentinsbrev."

"Så skriv da Pickwick," sagde gamle Weller, "det er et meget godt navn og let at stave."

"Det er brillant!" sagde Sam. "Jeg kunne slutte med et vers; hvad mener du om det?"

"Det synes jeg slet ikke om," svarede gamle Weller. "Jeg har aldrig nogen sinde kendt en anstændig kusk, som skrev vers, undtagen én, som skrev nogle meget rørende vers af, aftenen før han blev hængt for stratenrøveri; men han var også der ovre fra den anden side af Themsen, så det kan ikke regnes for nogen regel."

Men Sam lod sig ikke bringe fra den poetiske tanke, der var faldet ham ind, og han sluttede derfor brevet med:

I tanken giv et lille nik
til din til døden tro Pickwick.

Og efter at have lagt det sammen på en meget indviklet måde prentede han en ned ad bakke gående adresse i det ene hjørne: "Til Mary, stuepige hos mr. Nupkins, borgmester i Ipswich", hvorpå han satte en oblat for og gemte det i sin lomme, færdigt til at afgives på posthuset. Da denne vigtige opgave var udført, gav gamle Weller sig til at fremsætte den sag, for hvis skyld han havde ladet sin søn kalde.

"Det første punkt er om din herre, Sammy. Skal han stilles for retten i morgen?"

"Ja, hans proces skal for," svarede Sam.

"Godt, så vil han vel sagtens gerne have nogle vidner, der kan give ham et godt skudsmål eller måske bevise et alibi. Jeg har tænkt meget herover, og han kan være rolig, Sammy. Jeg har talt

med nogle af mine venner, og de vil gøre begge dele for ham, men hvis jeg måtte råde, skal han give skudsmålet en god dag og bare holde fast på sit alibi. Intet er så godt som et alibi, Sammy, intet."

Den gamle så meget dybsindig ud, mens han afgav denne juridiske betænkning, begravede sin næse i sit bæger og blinkede ud over randen til sin forbavsede søn.

"Hvad tænker du på?" sagde Sam, "tror du da, at han skal stilles for kriminalretten i Old Bailey?"

"Det kommer nu ikke denne del af sagen ved, Sammy," svarede faderen. "Hvor han så skal dømmes, min dreng, så er et alibi det, der skal befri ham. Således skaffede vi Tom Wildspark fri for den drabssag med et alibi, selv om de store parykker alle som en sagde, at intet kunne frelse ham. Og min mening er, Sammy, at hvis din herre ikke beviser sit alibi, bliver han, hvad italienerne kalder rigtig balberet, det er nu min mening."

Da den gamle nærede den faste og uforanderlige overbevisning, at Old Bailey var den øverste domstol i England, og at de der gældende regler og former tjente til rettesnor for alle øvrige domstole, ænsede han aldeles ikke sin søns forsikringer og bevisgrunde, der gik ud på at godtgøre, at et alibi ikke kunne bruges, og påstod på det bestemteste, at mr. Pickwick ville blive "flået". Sam, som mærkede, at det ikke kunne nytte at drøfte dette spørgsmål længere, skiftede derfor emne og spurgte, hvorom hans højtærede fader ville rådføre sig med ham.

"Det er om et punkt, der vedkommer den huslige politik, Sammy," sagde faderen. "Denne hersens Stiggins –"

"Den rødnæsede?" spurgte Sam.

"Netop. Denne hersens rødnæsede karl, Sammy, besøger din ste'mor med en venlighed og iver, som jeg ikke har set mage til. Han holder så meget af familien, Sammy, at når han er borte fra os, så føler han sig ikke tilpas, når han ikke har noget, som han kan huske på os med."

"Hvis jeg var dig, ville jeg give ham noget at vikse og polere hans hukommelse op med i de første ti år," mente Sam.

"Stop et øjeblik," sagde faderen; "jeg ville netop sige, at han nu altid har en flad flaske på en halvanden pægl med, og den fylder han med ananasrom, førend han går."

"Og tømmer den sagtens, førend han kommer igen."

"Lige til bunds," svarede faderen. "Levner ikke andet i den end proppen og lugten. Det kan du være rolig for, Sammy. I aften, min dreng, holder disse hersens fyre møde i deres mådeholdsforening. Din ste'mor ville have været der, Sammy, men hun fik gigten og kan altså ikke komme, men jeg, jeg har fået de to billetter, der blev sendt hende."

Han meddelte denne hemmelighed med så stor glæde og blinkede så vedholdende, at Sam begyndte at tro, at han havde fået krampe i sit højre øjenlåg.

"Nå og hvad så?" sagde den unge.

"Nå," fortsatte hans ophav, idet han så sig meget forsigtig om, "du og jeg vil gå derhen på klokkeslættet. Underhyrden kommer ikke, Sammy! Han kommer ikke."

Her fik den gamle et sådant anfald af kluklatter, at det var så meget, som en gammel kavaler som han netop kunne udholde uden at kvæles.

"Nu har jeg dog aldrig i mine livfødte dage set mage til gammel kegle!" udbrød Sam og gned den gamle så stærkt i

ryggen, at der godt kunne være gået ild i ham. "Hvad er det, du ler ad, tyksak?"

"Stille, Sammy!" sagde den gamle hviskende og så sig om med endnu større forsigtighed. "To af mine venner, som kører på Oxford stationen og altid er med, når det gælder en god spøg, har taget ham på slæbetov, og når han kommer hen i foreningen (som han nok gør, for de følger ham lige til døren og fører ham ind, om det behøves), vil han have sådan en romtoddy-gier, som han ikke har haft den bedre i *Marquien af Granby*, og det vil dog ikke sige så lidt."

Ved disse ord lo gamle Weller endnu en gang umådeligt og sank hen som følge deraf atter i en slags kvælning.

Intet kunne have været Sam Weller mere kærkomment end at kunne blotte den rødnæsede mands virkelige lyster og egenskaber, og da det var nær ved den til mødet fastsatte tid, gav fader og søn sig straks på vej, uden at Sam dog derfor glemte undervejs at kaste sit brev i en postkasse.

Mådeholdsforeningen holdt sine møder i et stort værelse, der havde en behagelig og luftig beliggenhed oven for en sikker og bekvem hønsestige af en trappe. Præsidenten var den stivryggede mr. Humm, en omvendt brandmand, nu skolelærer og lejlighedsvis omvandrende lægprædikant, og sekretæren var spækhøker Jonas Mudge, et begejstret og uegennyttigt kar, der solgte te til medlemmerne. Før forhandlingerne tog deres begyndelse, sad damerne på bænke og drak te så længe, indtil de fandt det hensigtsmæssigt af holde op; og en stor træpengekasse var på en iøjnefaldende måde stillet på det grønne klæde på forretningsbordet, bag hvilket sekretæren stod

og med et nådigt smil modtog ethvert tillæg til den rige kobberåre, der lå skjult i kassen.

Navnlig ved denne lejlighed drak fruentimmerne te i en foruroligende grad og til stor rædsel for gamle Weller, som aldeles ligegyldig for Sams advarende blik stirrede omkring i alle retninger med den mest uforstilte forbavselse.

"Sammy," hviskede han, "hvis nogle af disse godtfolk ikke trænger til at tappes i morgen tidlig, så er jeg ikke din fader, og dermed punktum. Den gamle dame her ved siden af mig drukner sig jo i te."

"Ti dog stille!" mumlede Sam.

"Sam," hviskede gamle Weller et øjeblik efter, "mærk mine ord, min dreng; bliver denne hersens sekretærfyr stadig ved i fem minutter, vil han sprænge sig i luften med ristet brød og vand."

"Nå, så lad ham det, hvis han har lyst," svarede Sam; "det kommer jo ikke dig ved."

"Hvis dette hersens varer meget længere, Sammy," sagde faderen i samme dæmpede tone, "mener jeg, det er min pligt som menneske at rejse mig og bede om ordet. Der sidder et ungt fruentimmer på den tredje bænk herfra, som har drukket halvtiende kontorkop, og hun bulner ud lige for mine øjne."

Der er kun ringe tvivl om, at han ville have bragt sin menneskekærlige hensigt til udførelse, hvis ikke en stærk larm, som fremkaldtes ved, at tekopperne blev sat bort, heldigvis havde tilkendegivet, at tedrikningen var til ende. Efter at tetøjet var bragt ud, blev bordet sat midt i stuen, og aftenens forhandlinger åbnedes nu, idet en lille vigtig mand med skaldet hoved og gråbrune knæbukser, med overvejende fare for at

brække de to små, i de gråbrune indhyllede ben, pludselig fo'r op ad stigen og sagde:

"Mine damer og herrer, jeg foreslår til dirigent vor fortræffelige broder, mr. Anthony Humm."

Ved dette forslag svang damerne en udvalgt samling lommetørklæder i luften, og den lille mand satte bogstavelig mr. Humm på dirigentstolen, idet han tog ham ved skuldrene og trykkede ham ned på et mahognistillads, der engang havde forestillet en formandsstol. Lommetørklædesvingningen blev gentaget, og Humm, en fed, idelig svedende mand med et blegt ansigt, bukkede ydmygt til stor opbyggelse for de kvindelige medlemmer og indtog med fornøden formalitet sin plads. Den lille mand påbød derefter tavshed, og Humm rejste sig og sagde, at med de her tilstedeværende brødres og søstres tilladelse ville sekretæren oplæse komiteens meddelelse – et forslag, som blev modtaget med viften af lommetørklæder.

Efter at sekretæren havde pudset sin næse på en udtryksfuld måde, og den hoste, som altid overfalder en forsamling, når noget særligt skal gå for sig, pligtskyldigst havde fundet sted, oplæstes følgende dokument:

Meddelelse af den af Underafdelingen af Det Store Forenede Ebenezer Mådeholdsselskab nedsatte komite.

Komiteen har i forrige måned fortsat sit taknemmelige arbejde og har den ubeskrivelige glæde at meddele følgende ny eksempler på omvendelse til mådehold.

"H. Walker, skrædder, kone, to børn, tilstår, at han, mens han levede i bedre kår, var forfalden til at drikke ale og porter. Siger, at han ikke er vis på, om han ikke to gange om ugen i tyve år har

drukket "hundesnude", hvilket komiteen ved nærmere undersøgelse har fundet, er en sammensætning af varm porter, puddersukker, genever og muskatnød (et hyl og et: "Ganske rigtigt!" fra en ældre dame). Er nu uden arbejde og penge. Tror, det må komme af porteren (bifald), eller også af tabet af brugen af hans højre hånd; er ikke vis på, hvilken af delene det er, men mener det sandsynligt, at hvis han hele sit liv igennem kun havde drukket vand, ville hans kammerat på værkstedet ikke have jaget en rusten synål i ham og derved voldt hans ulykke (frygtelig jubel). Har kun koldt vand at drikke og lider aldrig af tørst. (Stærkt bifald).

Betsy Martin, enke, ét barn og ét øje. Går ud om dagen for at vaske og gøre rent; har aldrig haft mere end et øje, men ved, at hendes moder drak afproppet porter, og det skulle ikke undre hende, om det har været årsagen dertil (umådeligt bifald). Tror det ikke umuligt, at hun, hvis hun altid havde afholdt sig fra spiritus, nu ville have haft to øjne (frygteligt bifald). Plejede altid på hvert sted, hvor hun kom, at få atten pence om dagen, et krus porter og et glas brændevin, men har, siden hun er blevet medlem af vor forening, altid forlangt tre shilling og en halv. (Efterretningen om denne interessante kendsgerning blev modtaget med øredøvende begejstring).

Henry Beller var i mange år ceremonimester ved forskellige lavsgilder og drak i den tid en hel del udenlandsk vin; kan vel også undertiden have taget et par flasker hjem med; er ikke ganske sikker derpå, men er overbevist om, at hvis han har gjort det, har han drukket indholdet. Føler sig nedtrykt og tungsindig; er meget febrilsk og lider idelig af tørst; tror, det må være vinen, han plejede at drikke (bifald). Er nu uden

arbejde og smager aldrig en dråbe udenlandsk vin (frygtelig klappen).

Thomas Burton sælger råt kød til lordmayorens, sheriffernes og flere borgerrepræsentanters katte (åndeløs spænding). Har et træben; finder det temmelig kostbart at gå med træben på stenbroen; plejede at gå med brugte træben og regelmæssigt hver aften at drikke et glas genevertoddy, undertiden to (dybe sukke). Mærkede, at de brugte træben splintredes og rådnede meget hurtigt; er fast overbevist om, at deres konstitution blev undergravet af genevertoddyen (vedvarende bifald). Køber nu ny træben og drikker ikke andet end vand og tynd te. De ny ben varer dobbelt så længe som de andre, og han tilskriver alene sin mådeholdne levemåde dette (triumferende bifald)."

Humm foreslog nu, at forsamlingen skulle muntre sig med en sang. Med dens åndelige og moralske nydelse for øje havde broder Mordlin lempet de skønne ord i "Den Glade Unge Færgemand" til melodien: "*Hvo ved, hvor nær mig er min ende?*" som han ville opfordre dem til at istemme med ham (stærkt bifald). Han ville benytte lejligheden til at udtale som sin faste tro, at den afdøde digter, overbevist om sit tidligere livs vildfarelser, havde skrevet denne sang for at vise fordelene ved mådehold. Det var en mådeholdssang (dundrende bifald). Den unge mands pyntelige dragt, hans behændige roning, den misundelsesværdige sindsstemning, som satte ham i stand til, for at bruge digterens skønne ord, at

Ro afsted og tænke på slet ingenting,

alt samlede sig for at vise, at han måtte have været en vanddrikker (Hør!). O hvilken dydig og skyldfri tilværelse! Og

hvad blev den unge mands løn? Gid alle tilstedeværende unge mænd ville lægge mærke dertil:

Om hans båd de møer sig flokked' så villig.

(Lydeligt bifald, som også istemtes af damerne). Hvilket lysende eksempel! Søstrene, møerne, flokkedes om den unge færgemand og drev ham fremad på pligtens og mådeholdets bane. Men var det kun møer af ringe stand, som trøstede, opmuntrede og understøttede ham? Nej!

Hos fineste damer første åre han var.

(Umådeligt bifald). Det svagere køn flokkedes som én mand – han bad om forladelse, han mente som én kvinde – om den unge færgemand og vendte sig med afsky bort fra øldrikkerne (bifald). Brødrene af foreningen var færgemænd (bifald og latter). Dette værelse var deres båd; denne forsamling var møerne, og han (Anthony Humm) var, skønt uværdig, den "første åre" (grænseløst bifald).

"Hvad mener han med det svage køn, Sammy?" spurgte gamle Weller hviskende.

"Kvindfolkene," svarede Sam i samme tone.

"Der er mening i den tale, Sammy, for de må rigtignok være et svagt køn, et meget svagt køn, når de vil lade sig tage ved næsen af sådanne karle som han."

Enhver yderligere bemærkning af den vrede gamle blev afbrudt, idet forsamlingen nu istemte sangen, hvoraf Anthony Humm forud oplæste to linjer ad gangen til underretning for dem af tilhørerne, som ikke kendte ordene. Mens den blev sunget, forsvandt den lille mand med de gråbrune bukser, men

vendte straks efter sangens slutning tilbage og hviskede med et umådelig vigtigt ansigt noget til Anthony Humm.

"Mine venner," sagde Humm, idet han rakte hånden afværgende i vejret for at få nogle gamle, svære damer, der var et par linjer tilbage, til at holde op, "mine venner, en afsending fra Dorkingafdelingen, broder Stiggins, venter nedenunder."

Frem kom lommetørklæderne igen og blev svinget med større kraft end før, for Stiggins var særdeles yndet blandt damerne.

"Han må vel træde ind?" sagde Humm og så sig om med et fedt smil: "Broder Tadger, lad ham komme og hilse på os."

Den lille mand med de gråbrune bakser ilede i en fart ned ad trappen og kom straks efter tumlende op med den velærværdige mr. Stiggins.

"Nu kommer han, Sammy," hviskede gamle Weller, hel ildrød i ansigtet af undertrykt latter.

"Tal ikke til mig," svarede Sam, "jeg kan ikke holde det ud! Han er lige ved døren; jeg hører ham støde hovedet mod loftet."

I det samme fløj den lille dør op, og broder Tadger viste sig, fulgt i hælene af den velærværdige mr. Stiggins, der ikke så snart var kommet indenfor, førend han blev modtaget med klappen i hænderne, stampen med fødderne og svingen med lommetørklæderne. Herpå svarede broder Stiggins kun ved med et vildt blik og et stift smil at stirre på lyset på bordet, mens han vaklende og usikker svajede frem og tilbage.

"Er De dårlig, broder Stiggins?" hviskede Humm.

"Jeg er, som jeg skal være," svarede Stiggins i en tone med et på én gang både glubsk og overordentlig tykt mæle; "jeg er, som jeg skal være, sir."

"Nå, nå," svarede Humm og trak sig tilbage.

"Jeg kan ikke tro, at nogen her vover at sige, at jeg ikke er, som jeg skal være?" sagde Stiggins,

"Nej, på ingen måde."

"Jeg ville heller ikke råde nogen til det," sagde Stiggins.

Imidlertid var forsamlingen blevet ganske stille og ventede med synlig ængstelse på, at forhandlingerne skulle fortsættes.

"Vil De tale til forsamlingen, broder?" sagde Humm med et indbydende smil.

"Nej, sir," svarede Stiggins, "jeg vil ikke."

De tilstedeværende så på hinanden med opspilede øjne, og en dæmpet mumlen lød gennem salen.

"Jeg er af den mening, sir," sagde Stiggins, idet han knappede sin frakke op og talte meget højt, "jeg er af den mening, at denne forsamling er fuld. Broder Tadger," fortsatte han med pludselig tiltagende glubskhed og drejede sig om mod den lille mand, "De er fuld, sir!"

Med disse ord gav Stiggins, der nærede det prisværdige ønske at fremme forsamlingens ædruelighed og udelukke alle usømmelige personer fra den, broder Tadger et så sikkert slag på næsen, at de gråbrune bukser forsvandt som et lyn. Broder Tadger var blevet kastet på hovedet ned ad hønsestigen.

Derover opløftede fruentimmerne et ynkeligt skrig, flokkedes i små hobe om deres yndlingsbrødre og slyngede armene om dem for at skærme dem mod fare, et vidnesbyrd om kærlighed, der kunne være blevet skæbnesvangert for Humm, som, da han var overordentlig yndet, næsten blev kvalt af den skare kvindelige tilbedere, som hængte sig om hans hals og

overøste ham med kærtegn. De fleste lys blev hurtigt slukket, og larm og støj lød fra alle sider.

"Hør, Sammy," sagde gamle Weller, idet han ganske sindigt trak sin kavaj af, "gå nu udenfor og hent vægteren."

"Hvad vil du gøre imens?" spurgte Sam.

"Bryd du dig bare aldrig om mig," svarede den gamle. "Jeg vil som tidsfordriv klare en lille regning med denne hersens Stiggins."

Og førend Sam kunne lægge sig imellem for at hindre det, var hans heltemodige fader trængt ind i en afsides krog af stuen, hvor han tog fat i den velærværdige Stiggins med al den færdighed, hans næver rådede over.

"Kom med!" sagde Sam.

"Kom an!" råbte gamle Weller og gav uden flere indbydelser Stiggins et foreløbigt dunk i hovedet og dansede omkring ham med en korkagtig spændighed, som det var et sandt vidunder at skue hos en mand i hans alder. Da Sam så, at alle indvendinger var unyttige, trykkede han sin hat fast på hovedet, tog faderens kavaj på armen, greb den gamle om livet og trak ham med magt ned ad hønsestigen ud på gaden, uden at slippe ham eller tillade ham at stå, førend de var kommet hen på hjørnet. Da de havde nået dette, kunne de høre mængdens hujen og råben, fordi den velærværdige Stiggins ved politiets hjælp fik sig et sikkert nattekvarter, ligesom de kunne høre den larm, som hidrørte fra, at Det Forenede Ebenezer Mådeholdsselskabs underafdelings medlemmer spredte sig i alle retninger.

34

Som udelukkende giver en fuldstændig og tro skildring af den mindeværdige proces Bardell-kontra-Pickwick.

"Jeg gad vidst, hvad formanden for de edsvorne har fået til frokost," sagde Snodgrass for at holde en samtale i gang om morgenen den mindeværdige 14. februar.

"Ja!" sagde Perker, "jeg vil håbe, det har været noget godt."

"Hvorfor det?" spurgte Pickwick.

"Jo, det er meget vigtigt, bedste sir," svarede Perker. "En glad, tilfreds edsvoren med en god frokost i livet er en ypperlig ting at få fat i. Misfornøjede eller sultne edsvorne afsiger altid deres kendelse til fordel for citanten."

"Men min Gud," sagde Pickwick og så ganske forbavset ud, "hvorfor gør de det?"

"Ja, jeg ved ikke rigtig," svarede den lille mand koldblodigt, "måske for at spare tid. Er det nær ved middagstid, tager formanden, når juryen har trukket sig tilbage, uret op og siger: "Men, mine herrer, klokken er allerede ti minutter over fire! Jeg spiser klokken fem, mine herrer." – "Det gør jeg med," sige alle de andre undtagen to, som skulle have spist klokken tre og derfor synes at være mere end halvt tilbøjelige til at holde ud. Formanden smiler og stikker uret i lommen igen. "Nå, mine herrer, hvad skal vi sige? – Citanten eller indstævnte? Jeg synes for mit vedkommende – jeg synes, siger jeg – men lad dette endelig ikke påvirke Dem – jeg synes næsten, at citanten er manden." Hvorpå to, tre andre ganske bestemt siger, at de synes det samme – og således bliver de alle let enige. "Ti minutter

over ni!" sagde den lille mand, idet han så på sit ur. "Tiden går, bedste sir. Proces for brud på ægteskabsløfte. – Retssalen plejer at være fuld ved sådanne sager. De gør bedst i at skaffe en vogn, ellers kommer vi vel sent."

Pickwick ringede på klokken, og efter at en karet var blevet hentet, satte de fire pickwickianere og Perker sig ind i den og kørte til Guildhall, mens Sam Weller, mr. Lowton og den blå prokuratorpose med sagens akter kom bagefter i en droske.

"Lowton," sagde Perker, da de var kommet ind i rettens ydre forsal, "vis mr. Pickwicks venner ind i de juridiske studenters aflukke. Mr. Pickwick selv gør derimod bedst i at tage plads hos mig. Denne vej, bedste sir," og idet han tog Pickwick i ærmet, førte han ham hen til den lave bænk neden for advokaternes pult, der er indrettet til fordel for retskonsulenterne, som derfra kan tilhviske den ordførende advokat de nødvendige oplysninger under proceduren. De, der sidder på denne bænk, er usynlige for den store masse af tilskuere, eftersom de sidder langt lavere end sagførerne og tilhørerne, hvis bænke er hævet op over gulvet. De vender naturligvis ryggen til disse og ansigtet mod dommeren.

"Det er sagtens aflukket til vidnerne?" sagde Pickwick og pegede på en slags talerstol med messingrækværk til venstre.

"Ja, det er vidneaflukket," svarede Perker, idet han gravede en masse dokumenter op af den blå pose, som Lowton i dette øjeblik havde sat ved hans fødder.

"Og det," sagde Pickwick og pegede på et par indelukkede bænke til højre, "der er det vel, de edsvorne sidder, ikke sandt?"

"Jo netop, bedste sir," svarede Perker.

Pickwick blev stående helt optaget og kastede et blik på retssalen. Der var temmelig mange tilskuere på galleriet og en talrig skare herrer med parykker på sagførerpladserne, der til hobe frembød hele den smukke og omfattende samling af forskellige slags næser og skæg, som Englands advokatstand med rette er så berømt for. Nogle af disse herrer, der havde et dokument at fremlægge i retten, bar det til skue på en så iøjnefaldende måde som muligt og kløede sig undertiden på næsen med det for at indprente denne omstændighed så meget des stærkere i tilskuernes opmærksomhed. Andre, som ingen dokumenter havde at fremvise, slæbte på tykke oktaver med røde rygtitler og den slags tvebaksfarvede bind, som med et teknisk udtryk kaldes "juridisk kalveskind." Atter andre, som hverken havde dokumenter eller bøger, stak hænderne i lommen og så så vigtige ud, som de kunne, mens andre igen gik urolige og dybsindige omkring, tilfredse med derved at vække de uindviede fremmedes undren og forbavselse. Den hele skare var til Pickwicks store forundring splittet ad i flere små klynger, der sladrede om dagens nyheder på den ligegyldigste måde af verden, ret som om der slet ingen sag skulle for.

Et buk af Funky, da han trådte ind og satte sig bag ved advokaternes bænk, tiltrak sig Pickwicks opmærksomhed, og straks efter trådte advokat Snubbin også ind, ledsaget af Mallard, som halvt skjulte advokaten med en stor, skarlagenrød pose, som han satte ved hans fødder. Derpå kom nogle andre advokater, og iblandt dem en med en tyk krop og et rødt ansigt, som nikkede venskabeligt til Snubbin og ytrede, at det var smukt vejr.

"Hvem er den mand med det røde ansigt?" hviskede Pickwick.

"Advokat Buzfuz," svarede Perker, "han fører sagen for kontraparten, den herre, der sidder bag ved ham, er hans assistent, mr. Skimpin."

Pickwick, som var i høj grad oprørt over Buzfuz' koldblodige lumpenhed, ville lige til at spørge, hvorledes han, der var modpartens sagfører, kunne vove at sige til Snubbin, der var hans sagfører, at det var smukt vejr, da han blev afbrudt ved, at samtlige sagførere stod op, og en af rettens betjente med hæs stemme råbte: "Stille!" og ved at vende sig om så han, at dette hidrørte fra, at dommeren trådte ind.

Dommeren, mr. Stareleigh, var en påfaldende lille mand og så tyk, at han syntes ikke at være andet end ansigt og vest. Han rullede ind på to små, runde ben, og efter at have bukket gravitetisk for retten, som igen bukkede gravitetisk ror ham, stak han sine ben ind under bordet og lagde sin lille trekantede hat på det, og da han havde gjort dette, kunne man ikke se andet end to små, løjerlige øjne, et bredt, rødt ansigt og omtrent halvparten af en stor og meget morsom paryk.

Ikke så snart havde dommeren taget plads, førend betjentene nede på gulvet i en bydende tone råbte: "Stille!" hvorpå en anden betjent oppe på galleriet i en vred tone råbte: "Stille!" og oven på dette brølede tre-fire andre dørvogtere: "Stille!" med stemmer, som vidnede om den dybeste harme. Da dette var gjort, skred en sortklædt herre til at oplæse navnene på de edsvorne, og efter en hel del brølen blev det opdaget, at kun ti af de edsvorne var til stede. På grund af dette androg advokat Buzfuz om, at der måtte blive udnævnt suppleanter, hvorpå den sortklædte

herre skred til at presse to af de tilstedeværende, og en grønthandler og en apoteker blev øjeblikkelig fanget.

"Svar til Deres navne, mine herrer, for at De kan blive edfæstede," sagde den sortklædte herre, "Richard Upwitch."

"Her," sagde grønthandleren.

"Thomas Groffin."

"Her," sagde apotekeren.

"Aflæg eden, mine herrer, De skal ærligt og redeligt –"

"Jeg beder retten undskylde," sagde apotekeren, "men jeg håber, at retten vil fritage mig."

"Af hvilke grunde, sir?" spurgte dommeren.

"Jeg har ingen medhjælper, mylord," svarede apotekeren.

"Det kan jeg ikke gøre for, sir," sagde dommeren. "De burde fæste en."

"Det har jeg ikke råd til," indvendte apotekeren.

"Så burde De have råd til det, sir," sagde dommeren og blev rød i hovedet, for hans temperament var meget pirreligt og tålte ingen modsigelse.

"Det burde jeg også, hvis det gik mig efter fortjeneste, men det gør det ikke, mylord," svarede apotekeren.

"Tag denne herre i ed," sagde dommeren bydende.

Retsbetjenten var endnu ikke kommet længere end til: "De skal ærligt og redelig søge at," da han atter blev afbrudt af apotekeren. "Jeg skal altså tages i ed, mylord?" sagde denne.

"Ja vist skal De, sir," sagde den lille hidsige dommer.

"Meget vel, mylord," sagde apotekeren resigneret. "Så bliver der mord og drab, førend denne sag er forbi; det er nu min mening. Tag mig i ed, om De behager, sir."

Og det blev han, førend dommeren kunne finde ud af, hvad han ville sige.

"Jeg ville kun have sagt, mylord," sagde apotekeren, idet han sindigt satte sig ned, "at jeg ikke har andre hjemme i min butik end en løbedreng. Det er en meget skikkelig dreng, mylord, men han kender ikke synderlig til medicin, og jeg ved, at han har den faste tro, at sodapulver er det samme som syresalt, og violsirup det samme som opium. Det var ikke andet, jeg ville sige, mylord."

Med disse ord satte han sig i en magelig stilling. Hans ansigt antog et selvbehageligt udtryk, og han syntes at vente det værste.

Nu sporedes der røre i forsamlingen, og straks efter blev mrs. Bardell, ledsaget af mrs. Cluppins, ført ind og i en dånende tilstand sat på den anden ende af Pickwicks bænk. Dernæst blev en ekstrastor paraply bragt ind af Dodson, ligesom Fogg kom med et par galocher, og begge disse herrer havde hver især ved denne lejlighed lavet sig et meget sympatisk og tungsindigt ansigt. Endelig kom mrs. Sanders med unge Bardell ved hånden. Ved synet af sit barn fo'r mr. Bardell op, og idet den gode dame derpå sank hen i en hysterisk, sløv tilstand, spurgte hun, hvor hun var. Til svar på dette vendte mrs. Cluppins og mrs. Sanders hovedet bort og gav sig til at græde, mens Dodson & Fogg bad citantinden fatte sig. Buzfuz gned sine øjne stærkt med et stort, hvidt lommetørklæde og kastede et bønfaldende blik hen på juryen, mens dommeren øjensynlig var rørt, og flere af tilskuerne søgte at betvinge deres medfølelse ved at hoste.

"Det er virkelig et ypperligt indfald," hviskede Perker til Pickwick; "et par dygtige karle, denne Dodson og hans kollega Fogg; forstår sig fortræffeligt på effekten, bedste sir."

Mens Perker talte, begyndte mrs. Bardell langsomt at komme til sig selv igen, og efter en omhyggelig undersøgelse af drengens knapper med de dertil hørende knaphuller stillede mrs. Cluppins ham hen på gulvet i retssalen foran hans moder, et iøjnefaldende sted, hvorfra han ikke kunne undgå at vække både dommerens og juryens medynk og deltagelse. Dette skete imidlertid ikke uden stærk modstand og mange tårer fra drengen, da han nærede en stille anelse om, at det, at han således blev stillet til skue for dommerens blik, ikke var andet end en formel indledning til, at han straks ville blive sendt ud for at blive henrettet eller i det allermindste landsforvist på livstid.

"Bardell-kontra-Pickwick," råbte den sortklædte herre.

"Jeg møder for citantinden, mylord," sagde advokat Buzfuz.

"Hvem har De med Dem, mr. Buzfuz?"

Skimpin bukkede for at tilkendegive, at det var ham.

"Jeg møder for indstævnte, mylord," sagde advokat Snubbin.

"Har De nogen med Dem, mr. Snubbin?" spurgte dommeren.

"Mr. Funky, mylord," svarede Snubbin.

"Advokat Buzfuz og mr. Skimpin for citantinden," sagde dommeren, idet han nedskrev navnene i sin notesbog og læste dem op, ligesom han skrev dem ned, "for indstævnte advokat Snubbin og mr. Flunky."

"Undskyld, Deres Herlighed, Funky."

"Ah, meget vel," sagde dommeren, "jeg har ikke haft den fornøjelse at høre denne herres navn før."

Her bukkede og smilede Funky, og dommeren bukkede og smilede med, og derpå søgte Funky, der blev rød lige op i det hvide af sine øjne, at se ud, som om han ikke vidste af, at alle stirrede på ham, noget, som endnu ikke er lykkedes og efter al rimelighed heller aldrig vil lykkes noget menneske.

"Videre," sagde dommeren.

Dørvogterne påbød atter tavshed, og Skimpin "åbnede sagen", men sagen syntes kun at indeholde meget lidt, da han havde åbnet den, for han gemte de enkeltheder, som han kendte, aldeles hos sig selv og satte sig tre minutter efter ned igen, idet juryen var akkurat lige så klog, som den tidligere havde været.

Derpå rejste Buzfuz sig med al den værdighed og majestæt, som sagens alvorlige natur krævede, og efter at have hvisket noget til Dodson og konfereret kort med Fogg tog han sin kappe på, ordnede sin paryk og tiltalte juryen.

Advokat Buzfuz begyndte med at sige, at han ingen sinde under hele sin embedsvirksomhed, ingen sinde lige fra det første øjeblik, han havde helliget sig til lovkyndighedens studium og praksis, havde taget fat på en sag med så dybt rørte følelser eller med en så tung viden om det ansvar, der påhvilede ham. Et ansvar, måtte han sige, som han ikke ville kunne have båret, hvis han ikke var blevet opretholdt af en overbevisning så stærk, at den var så god som positiv vished, om, at sandhedens og retfærdighedens, eller med andre ord, hans højlig krænkede og undertrykte klientindes sag måtte gøre sin indflydelse gældende hos de tolv højsindede og oplyste mænd, som han nu så for sig.

Advokaterne begynder altid således, for derved at sætte de edsvorne i den rette stemning og få dem til at tro, at de er nogle pokkers karle. Tiltalen gjorde også synlig virkning, idet flere af de edsvorne ivrigt gav sig til at skrive lange noter.

"Af min lærde ven har De hørt, mine herrer," fortsatte Buzfuz, vel vidende, at de edsvorne aldeles intet havde hørt af hans lærde ven, "af min lærde ven har De hørt, mine herrer, at dette er et søgsmål for brud på ægteskabsløfte, hvorunder der er nedlagt påstand på en erstatning af femten hundrede pund sterling. Men min lærde ven har ikke meddelt Dem sagens sammenhæng og omstændigheder. Denne sammenhæng og disse omstændigheder, mine herrer, skal De nu høre udviklet af mig og bevist af den ulastelige kvinde, som jeg skal fremstille i dette aflukke."

Her slog Buzfuz med frygteligt eftertryk på ordet "aflukke" i bordet med en vældig lyd og så på Dodson & Fogg, der nikkede beundrende til advokaten og kastede harmfulde og trodsige blikke til indstævnte.

"Citantinden, mine herrer," blev Buzfuz ved med blid og tungsindig stemme, "citantinden er enke. Ja, mine herrer, enke. Den afdøde mr. Bardell svandt, efter i mange år at have nydt sin suveræns agtelse og tillid som en af hans kongelige indtægters vogtere, næsten umærkeligt bort fra denne verden for andetsteds at søge den fred og ro, som en toldbod ikke kan yde."

Ved denne rørende skildring af Bardells hedengang, som egentlig stammede fra, at han i en værtshuskælder havde fået et ølkrus i hovedet, dirrede den lærde advokats stemme, og han fortsatte med stærk bevægelse:

"Nogen tid før sin død havde han præget sit billede i en lille dreng. Med denne lille dreng, det eneste pant fra hendes bortgangne toldbetjent, trak mrs. Bardell sig tilbage fra verden og søgte ensomhed og ro i Goswell Street, og her opstillede hun i sit dagligstuevindue en plakat med den indskrift: "Møblerede værelser til leje for en ugift herre. Behag at henvende Dem indenfor." Her tav advokat Buzfuz, mens flere af de edsvorne nedskrev opslaget.

"Har det nogen dato, sir?" spurgte en edsvoren.

"Nej, det har ingen dato, mine herrer," svarede Buzfuz, "men det er pålagt mig at sige, at denne plakat netop for tre år siden blev opstillet i citantindens vindue. Jeg henleder juryens særlige opmærksomhed på ordene i dette dokument: "Møblerede værelser til leje for en ugift herre!" Mrs. Bardell havde dannet sine meninger om det andet køn ved at iagttage sin afdøde mands uvurderlige egenskaber. Hun nærede ingen frygt – ingen mistro – ingen mistanke. Alt var tillid og tryghed. "Mr. Bardell," sagde enken, "var en mand af ære – han var en mand af ord – han var ingen bedrager – han havde selv engang været en ugift herre. Hos ugifte herrer søger jeg værn, trøst, understøttelse – i ugifte herrer vil jeg altid se noget, der minder mig om, hvad min mand var, da han vandt mit unge og uprøvede hjerte. Til en ugift herre skal derfor mine værelser udlejes." Opfyldt af denne skønne og rørende tilskyndelse, der hører til de bedste af vor ufuldkomne naturs tilskyndelser, mine herrer, tørrede den ensomme og forladte enke sine tårer, møblerede sin første sal, trykkede sin uskyldige dreng til sin moderlige barm og stillede plakaten op i sit dagligstuevindue. Blev den stående der længe? Nej, slangen lå på lur, løbekrudtet

var lagt, minen under arbejde, sapøren i fuld virksomhed. Førend plakaten havde stået tre dage i vinduet – tre dage, mine herrer – bankede et opretstående, tobenet væsen, hvis ydre havde al mulig lighed med et menneskes og ikke med et uhyres, på mrs. Bardells gadedør. Han forhørte sig; han lejede værelserne og flyttede næste dag ind i dem. Denne mand var Pickwick – Pickwick, den indstævnte."

Advokat Buzfuz, der havde talt med en sådan tungefærdighed, at han var blevet ganske blodrød i ansigtet, standsede her for at trække vejret. Hans tavshed vækkede dommeren, som straks skrev noget ned med en pen, der ikke var dyppet, og så ualmindelig dybsindig ud for at bringe juryen i den tro, at han tænkte dybest med lukkede øjne. Buzfuz gik videre i sagen.

"Om denne Pickwick vil jeg kun sige lidt. Emnet er kun ringe tiltalende, og jeg, mine herrer, er ikke den mand, lige så lidt som De, mine herrer, er mænd, der finder glæde i at iagttage oprørende hjerteløshed og systematisk lumpenhed."

Her gjorde Pickwick, der i nogen tid havde siddet og lidt i stilhed, et voldsomt sæt, som om han havde fået en uklar forestilling om, at han måtte banke advokat Buzfuz i dommerens og lovens ophøjede nærværelse. Et advarende vink fra Perker holdt ham imidlertid i tømme, og han hørte på fortsættelsen af den lærde herres foredrag med et harmfuldt udtryk, der dannede en stærk modsætning til mrs. Cluppins' og mrs. Sanders' beundrende ansigter.

"Jeg siger systematisk lumpenhed, mine herrer," sagde Buzfuz og så tværs igennem Pickwick, mens han slyngede ordene hen imod ham, "og når jeg siger systematisk

lumpenhed, må jeg tilkendegive indstævnte Pickwick, hvis han er til stede her i retten, som jeg hører, han skal være, at det ville have været mere passende, mere sømmeligt, vidne om bedre smag og dømmekraft, hvis han var blevet borte. Jeg må tilkendegive ham, mine herrer, at ingen mishags- eller vredesytringer, som han måtte tillade sig her i retten, ville blive tålt af Dem, og jeg må endvidere tilkendegive ham, hvilket mylord også vil tilkendegive Dem, mine herrer, at en advokat under udførelsen af sin pligt mod sin klient hverken lader sig skræmme, trodse eller kue, og at ethvert forsøg på at gøre enten det ene eller det andet, det første eller det sidste, vil falde tilbage på urostifterens eget hoved, hvad enten han er citant eller indstævnt. Og hvad enten han hedder Pickwick eller Sloakes eller Stiles eller Brown eller Thompson."

Denne lille afvigelse fra det foreliggende emne gjorde naturligvis den tilsigtede virkning at vende alles øjne mod Pickwick, og efter at Buzfuz til dels havde forvundet den moralske højhed, han havde pisket sig op til, fortsatte han derpå således:

"Jeg skal godtgøre, mine herrer, at Pickwick i to år stadig blev ved og uden afbrydelse eller mellemrum at bo i mrs. Bardells hus. Jeg skal godtgøre, at mrs. Bardell i al denne tid vartede ham op, sørgede for hans velvære, lavede hans mad, talte hans linned til vaskekonen, når det blev sendt ud af huset, stoppede, udluftede og gjorde det i stand til brug, når det kom tilbage og, kort sagt, nød hans fuldeste tiltro og tillid. Jeg skal godtgøre, at han ved mange lejligheder gav hendes lille dreng halvpencer, ja endog sixpencer, og jeg skal ved et vidne, hvis vidnesbyrd det vil være min lærde ven umuligt at svække eller kuldkaste,

godtgøre, at han én gang har klappet drengen på hovedet og efter at have spurgt, om han nylig havde vundet mange "malmutter" eller "springstene" – hvilket, efter hvad jeg har hørt, skal være en slags marmorkugler, som denne bys ungdom sætter stor pris på – brugt dette mærkelige udtryk: "Hvad ville du synes om at få en ny fader?" Jeg skal endvidere godtgøre, mine herrer, at for omtrent et år siden begyndte Pickwick pludselig at blive ude fra sit hjem i lange mellemrum, som for efterhånden at bryde med min klientinde, men jeg skal ligeledes godtgøre, at hans beslutning den gang ikke var tilstrækkelig fast, eller at hans bedre følelser, hvis han overhovedet har bedre følelser, sejrede, eller at min klientindes personlige yndigheder og fuldkommenheder fik bugt med hans umandige hensigter, idet jeg skal bevise, at han én gang, da han var kommet tilbage fra landet, tydeligt og udtrykkeligt tilbød hende ægteskab, dog først efter omhyggeligt at have draget omsorg for, at der ingen vidner var til stede ved deres højtidelige overenskomst, og jeg er i stand til ved tre af hans egne venners – højst uvildige vidners – vidnesbyrd at bevise Dem, mine herrer, at han den formiddag af dem blev overrasket i at holde citantinden i sine arme og berolige hende ved kærtegn og omfavnelser."

Denne del af den lærde advokats foredrag gjorde synligt indtryk på tilhørerne. Idet han fremtog to meget små stykker papir, vedblev han:

"Og nu, mine herrer, kun ét ord til. To breve er blevet vekslet mellem parterne, breve, som indrømmes at være skrevet med indstævntes egen hånd, og som virkelig indeholder mere end mange bind. Desuden røber disse breve mandens karakter. Det

er ikke åbne, brændende, veltalende skrivelser, som ikke ånder andet end den kærlige hengivenheds sprog. Det er skjulte, listige, tvetydige meddelelser, men de beviser heldigvis mere, end om de havde været affattet i det mest glødende sprog og de mest poetiske billeder – breve, som må betragtes med et forsigtigt og mistroisk blik – breve, hvorved Pickwick åbenbart havde til hensigt at vildlede og skuffe enhver tredje person, i hvis hænder de måtte falde. Jeg vil oplæse det første: "Garraway's, klokken tolv. – Kære mrs. B. – Koteletter med tomatsauce. Deres Pickwick." Mine herrer, hvad skal dette sige? Koteletter med tomatsauce! Deres Pickwick! Koteletter! Du alvidende Gud! og tomatsauce! Mine herrer, skal en følsom og tillidsfuld kvindes lykke ødelægges ved sådanne lumpne kunstgreb som disse? Det næste har slet ingen dato, hvilket i og for sig er mistænkeligt. – "Kære mrs. B., jeg kommer ikke hjem før i morgen. Langsom diligence." Og derpå følger dette højst mærkelige udtryk: "De skal ikke bryde Dem om varmedunken." Varmedunken! Hvem, mine herrer, bryder sig vel om en varmedunk? Hvornår er en mands eller kvindes sindsro blevet forstyrret eller bragt ud af ligevægt af en varmedunk, der i sig selv er et uskyldigt, nyttigt, og jeg vil tilføje, mine herrer, behageligt stykke bohave? Hvorfor bliver mrs. Bardell så indtrængende opfordret til ikke at bryde sig om denne varmedunk, med mindre dette ord – hvilket upåtvivlelig er tilfældet – er et skalkeskjul for en hemmelig ild – en omskrivning for et eller andet kærtegnende ord eller løfte i overensstemmelse med et tidligere aftalt brevvekslingssystem, som Pickwick snedigt havde udtænkt med hensyn til sin lagte plan om at ville svigagtigt forlade min klientinde, og som jeg

ikke ser mig i stand til at tyde! Og hvad vil den langsomme diligence sige? Jeg indser ikke rettere, end at den må være en hentydning til Pickwick selv, der uimodsigeligt har været en forbryderisk, langsom diligence under hele denne sag, men hvis hurtighed nu vil blive højst uventet fremskyndet, og hvis hjul, mine herrer, snart, som han til sin skade vil få at se, vil blive smurt af Dem!"

Advokat Buzfuz gjorde på dette sted et ophold for at se, om juryen smilede ad hans indfald, men da ingen fattede det undtagen grønthandleren, hvis skarpsindighed vistnok var blevet skærpet ved, at han samme morgen havde ladet en vogn smøre, fandt den lærde advokat det rådeligt at falde lidt tilbage til det tragiske, førend han sluttede.

"Dog nok om det, mine herrer. Det er vanskeligt at smile, når hjertet lider; det er syndigt at spøge, når vore inderligste sympatier er vakte. Min klientindes forhåbninger og udsigter er ødelagt, og det er ingen figurlig talemåde at sige, at hendes næringsvej er lukket. Plakaten er borte – men der er ingen lejer. Anstændige, ugifte herrer går forbi hendes vinduer – men der findes ingen opfordring til dem til at spørge sig for enten inden- eller udenfor. Alt er mørkt og tavst i huset. Selv drengens stemme er dæmpet. Hans barnlige lege er uænsede, når moderen græder. Hans "malmutter" og "springstene" forsømmes; han glemmer det længe vante råb: "Helle min leg"; hans færdighed i "klink" og "skorsten" går tabt. Men Pickwick, mine herrer, Pickwick, den ubarmhjertige tilintetgører af denne huslige oase i Goswell Streets ørken – Pickwick, som har tilstoppet kilden og strøet aske på grønsværen – Pickwick, som i dag viser sig for Dem med sin hjerteløse tomatsauce og sine

varmedunke – Pickwick løfter endnu sit hoved med fræk uforskammethed og iagttager uden et suk den ødelæggelse, han er årsag til. Skadeserstatning, mine herrer, en svær skadeserstatning er den eneste straf, De kan hjemsøge ham med, den eneste løn, De kan tildele min klientinde. Og om denne skadeserstatning henvender hun sig nu til en oplyst, højsindet, rettænkende, samvittighedsfuld, lidenskabsløs, medfølende, forstandig jury af dannede landsmænd."

Med denne smukke slutningstirade satte advokat Buzfuz sig og vækkede derved dommeren.

"Kald på Elisabet Cluppins," sagde advokat Buzfuz med fornyet kraft et minut efter og rejste sig op.

Den nærmeste dørvogter kaldte på Elisabeth Tuppins. En anden, et lille stykke længere borte, råbte på Elisabet Jupkins, og en tredje styrtede ganske åndeløs ud på gaden og skrålede på Elisabet Muffins, til han blev ganske hæs.

Imidlertid var mrs. Cluppins ved mrs. Bardells, mrs. Sanders' og mr. Dodson og Foggs forenede understøttelse blevet hejset ind i vidneaflukket, og efter at hun lykkelig og vel var blevet stillet op på det øverste trin, tog mrs. Bardell plads på det nederste med sit lommetørklæde og sine galocher i den ene hånd og en flaske med en god halv pægl lugtende vand i den anden, forberedt på det værste. Mrs. Sanders, hvis øjne var stift hæftet på dommerens ansigt, plantede sig ved siden af hende med en stor paraply og holdt sin højre tommelfinger fast på fjederen med et alvorligt ansigt, som om hun var rede til ved første vink at slå den op.

"Fat Dem, mrs. Cluppins," sagde advokat Buzfuz, "fat Dem," og mrs. Cluppins gav sig naturligvis i samme øjeblik, hun blev

opfordret til at fatte sig, til at hulke med forøget heftighed og udtrykte foruroligende symptomer på, at hun var nær ved at dåne, eller på, som hun senere kaldte det, at hendes følelser var ved at overvælde hende.

"Husker De, mrs. Cluppins," sagde Buzfuz, "at De en formiddag i juli måned i fjor opholdt Dem i mrs. Bardells bagstue på første sal, mens hun gjorde rent i mr. Pickwicks værelser?"

"Ja, mylord og jury, det husker jeg."

"Mr. Pickwicks dagligstue var jo på første sal til gaden?"

"Ja, den var, sir," svarede mrs. Cluppins.

"Hvad havde De at gøre i bagstuen?" spurgte dommeren,

"Mylord og jury," sagde mrs. Cluppins i en rørt tone, "jeg vil ikke lyve for Dem."

"Det må De også helst lade være med," sagde dommeren.

"Jeg var der," fortsatte mrs. Cluppins, "uden at mrs. Bardell vidste af det, for jeg skal sige Dem, mine herrer, jeg havde været ude med min torvekurv og købt mig et fjerdingkar lange kantøfler til halvtredje pence, og så så jeg mrs. Bardells gadedør stå på klem. Jeg trådte indenfor, bare for at sige godmorgen, og gik, uden at tænke på nogen ting, op ad trappen og ind i bagstuen. Der lød stemmer inde i værelset til gaden, og –"

"Så lyttede De, mrs. Cluppins?" sagde Buzfuz.

"Undskyld, sir," svarede mrs. Cluppins med et majestætisk væsen, "sådan noget ville jeg foragte. Der blev talt højt, så at jeg var nødt til at høre, hvad der blev sagt."

"Godt, mrs. Cluppins, De lyttede ikke, men De hørte, hvad der blev sagt. Var den ene af disse stemmer mr. Pickwicks?"

"Ja, sir."

Og efter udtrykkelig at have erklæret, at mr. Pickwick havde talt til mrs. Bardell, gentog mrs. Cluppins langsomt og ved hjælp af mange spørgsmål den samtale, som vore læsere allerede kender. Juryen så mistroisk ud, og Buzfuz smilede og satte sig. Og endnu mere truende blev dens udseende, da advokat Snubbin tilkendegav, at han ikke ville krydsforhøre vidnet, eftersom mr. Pickwick ønskede, at det måtte blive udtrykkelig udtalt, at han skyldte vidnet at sige, at hendes vidnesbyrd i det væsentlige var rigtigt.

Da mrs. Cluppins først havde brudt isen, fandt hun, det var en meget gunstig lejlighed til at indlade sig på en afhandling om sine huslige anliggender, hvorfor hun uden videre skred til at oplyse retten om, at hun for øjeblikket var moder til otte levende børn, og at hun nærede grundet håb om at skænke sin mand det niende, sådan ved det lag om seks måneder. På dette interessante stadium afbrødes hun meget vredladent af den lille dommer, og følgen af denne afbrydelse var, at denne værdige dame og mrs. Sanders uden længere parlamenteren på en høflig måde blev ført ud, eskorteret af Jackson.

"Nathaniel Winkle," råbte Skimpin.

"Her!" svarede en svag stemme. Og Winkle trådte ind i vidneaflukket, hvor han, efter at være blevet taget i ed, i dybeste ærbødighed bukkede for dommeren.

"Se ikke på mig, sir," sagde dommeren skarpt som svar på hilsenen, "se på juryen."

Winkle adlød og så hen på det sted, hvor han antog det for sandsynligt, at juryen måtte være, for om at se noget i hans åndelig forvirrede tilstand kunne der aldeles ikke være tale. Han blev derpå forhørt af Skimpin, hvem det, som en lovende

ung mand på nogle og fyrre år, naturligvis var magtpåliggende så meget som muligt at forvirre et vidne, som var stemt til fordel for modparten.

"Hav den godhed, sir," sagde Skimpin, "at underrette Hans Herlighed og juryen om Deres navn."

Og Skimpin lagde hovedet på den ene side for at opfatte svaret rigtig skarpt og så imens på juryen, ligesom for at antyde, at han var temmelig vis på, at Winkles medfødte lyst til mened ville bringe ham til at opgive et navn, som ikke var hans eget.

"Winkle," svarede vidnet.

"Hvad er Deres fornavn, sir?" spurgte dommeren.

"Nathaniel, sir."

"Daniel – ikke flere navne?"

"Nathaniel, sir – mylord, ville jeg sige."

"Nathaniel Daniel, eller Daniel Nathaniel?"

"Nej, mylord, kun Nathaniel, slet ikke Daniel."

"Hvorfor sagde De da, at De hed Daniel, sir?"

"Det gjorde jeg ikke, mylord," svarede Winkle.

"Jo De gjorde, sir," sagde dommeren med alvorlige rynker i panden. "Hvorledes kan jeg have noteret navnet Daniel, hvis De ikke havde opgivet det?"

Dette argument var naturligvis uigendriveligt.

"Mr. Winkle har en temmelig slet hukommelse, mylord," tog Skimpin til orde med et nyt blik på juryen. "Men vi skal nok finde på midler til at opfriske den, førend vi slipper ham."

"De gør bedst i at være lidt varsom, sir," sagde den lille dommer med et skummelt blik på vidnet.

Den stakkels Winkle bukkede og søgte at påtage sig et utvungent væsen, som i hans forvirrede tilstand snarere gav ham udseende af en forfjamsket lommetyv.

"Hav nu den godhed, mr. Winkle," sagde Skimpin, "at høre, hvad jeg har at sige, og jeg vil for Deres egen skyld råde Dem til ikke at glemme Hans Herligheds formaninger. De er nok en speciel ven af indstævnte, mr. Pickwick, er De ikke?"

"Jeg har nu, så vidt jeg i dette øjeblik husker, kendt mr. Pickwick i henved –"

"De må ikke omgå spørgsmålet, mr. Winkle. Er eller er De ikke speciel en ven af indstævnte?"

"Jeg ville netop have sagt, at –"

"Vil eller vil De ikke svare på mit spørgsmål, sir?"

"Hvis De ikke svarer på spørgsmålet, bliver De arresteret, sir," udbrød den lille dommer og så ud over sin notesbog.

"Nå, sir," sagde Skimpin, "ja eller nej."

"Jo, jeg er," svarede Winkle.

"Jo, De er. Hvorfor kunne De ikke sige det straks, sir? Måske kender De også citantinden, hvad, mr. Winkle?"

"Jeg kender hende ikke. Jeg har set hende."

"Nå, De kender hende ikke, men De har set hende? Hav nu den godhed at underrette juryen om, hvad De mener med det."

"Jeg mener, at jeg ikke står på nogen fortrolig fod med hende, men at jeg har set hende, når jeg besøgte mr. Pickwick."

"Hvor ofte har De da set hende, sir?"

"Hvor ofte?"

"Ja, mr. Winkle, hvor ofte? Jeg skal gerne gentage dette spørgsmål ti gange for Dem, hvis De ønsker det, sir."

Og med en rynke i panden støttede den lærde herre sine hænder på hofterne og sendte juryen et mistænksomt blik.

Af dette spørgsmål opstod den ved sådanne lejligheder sædvanlige, opbyggelige fremgangsmåde at tage modet fra vidnet. Først og fremmest sagde Winkle, at det var ham umuligt at sige, hvor mange gange han havde set mrs. Bardell. Derpå blev han spurgt, om han havde set hende tyve gange, hvortil han svarede: "Ja, mange flere." Og så spurgte man, om han havde set hende hundrede gange – om han kunne sværge på, at han havde set hende over halvhundrede gange – om han bestemt vidste, at han i det mindste havde set hende fem og halvfjerdsindstyve gange, og så fremdeles, hvorved man til sidst opnåede det tilfredsstillende udbytte, at han blev opfordret til at tage sig i agt og huske på, hvad han sagde. Efter at vidnet nu på denne måde var blevet så forfjamsket, som ønskeligt var, fortsattes forhøret.

"Hør en gang, mr. Winkle, husker De, at De en formiddag i afvigte juli måned besøgte indstævnte Pickwick i hans lejlighed i citantindens hus i Goswell Street?"

"Ja."

"Var De den gang ledsaget af en ven ved navn Tupman og af en anden ved navn Snodgrass?"

"Ja."

"Er de til stede her?"

"Ja de er," sagde Winkle og så meget vist hen mod det sted, hvor hans venner havde fået plads.

"Se på mig, mr. Winkle, og bryd Dem ikke om Deres venner," sagde Skimpin med et nyt udtryksfuldt blik på juryen. "De må afgive Deres forklaring uden nogen foregående rådslagning

med dem, hvis en sådan ikke allerede har fundet sted –" atter et blik på juryen. – "Meddel nu de herrer edsvorne, hvad De så, da De den formiddag kom ind i indstævntes værelse. Ud med det, sir; vi må have det at vide, enten før eller senere."

"Mr. Pickwick holdt citantinden i sine arme og sine hænder om hendes liv," svarede Winkle tøvende, "og hun syntes at være besvimet."

"Hørte De indstævnte sige noget?"

"Jeg hørte ham kalde mrs. Bardell en god kone og bede hende fatte sig og betænke, hvad det var for en stilling, hvis der kom nogen eller i alt fald noget lignende."

"Nu har jeg endnu kun et spørgsmål at stille Dem, mr. Winkle, og jeg beder Dem huske på Hans Herligheds advarsel. Drister De Dem til at afgive ed på, at indstævnte Pickwick ikke ved denne lejlighed sagde: "Kære mrs. Bardell, De er en god kone; fat Dem og find Dem i denne stilling; til denne stilling må De vænne Dem," eller ord af lignende indhold."

"Således opfattede jeg det ikke," sagde Winkle, forbavset over den sindrige fordrejelse af de få ord, han havde sagt. "Jeg var på trappen og hørte ikke tydeligt, men jeg tænker –"

"De herrer edsvorne bryder sig ikke om Deres tanker, som jeg desuden frygter for kun ville være til ringe nytte for brave, ærlige mænd," afbrød Skimpin ham. "De var på trappen og hørte ikke tydeligt, men De vil ikke afgive ed på, at Pickwick ikke brugte de af mig anførte udtryk? Er det Deres mening?"

"Ja det er," svarede Winkle, og ned satte Skimpin sig med et triumferende ansigt.

Hidtil var det just ikke gået så særdeles heldigt med Pickwicks sag, at han ret vel kunne tåle, at der kastedes nogen

yderligere mistanke på ham, men da han derimod nok kunne tåle at blive, om muligt, stillet i et noget fordelagtigere lys, rejste Funky sig for ved et krydsforhør at få et eller andet vigtigt ud af Winkle. Og om han fik noget vigtigt ud af ham, vil straks vise sig.

"Så vidt jeg ved, mr. Winkle," sagde Funky, "er mr. Pickwick ikke nogen ung mand?"

"Nej, på ingen måde," svarede Winkle, "han er gammel nok til at kunne være min fader."

"De har sagt min lærde ven, at De har kendt mr. Pickwick i lang tid. Har De nogen sinde haft grund til at formode eller tro, at han tænkte på at gifte sig?"

"Nej, på ingen måde," svarede Winkle med en sådan ivrighed, at Funky snarest muligt burde have fået ham ud af vidneaflukket. Sagførerne ved, at der findes to slags særlig slette vidner, nemlig de stridige og de alt for villige, og det var Winkles skæbne at skulle optræde i begge egenskaber.

"Jeg vil gå endnu videre, mr. Winkle," fortsatte Funky i den blideste og venligste tone. "Har De nogen sinde i mr. Pickwicks væsen og opførsel mod det andet køn opdaget noget, som kunne få dem til at tro, at han i de senere år har tænkt på ægteskab?"

"Nej, aldeles ikke," svarede Winkle.

"Har han, når damer har været med i spillet, altid opført sig som en mand, der, efter at have nået en temmelig fremrykket alder, nøjes med sine egne forretninger og adspredelser og kun opfører sig mod dem, som en fader mod sine døtre?"

"Det er der ikke mindste tvivl om," svarede Winkle af sit hjertes fylde. "Det vil sige – ja – å jo – ganske vist."

"De har aldrig i hans adfærd imod mrs. Bardell eller nogen anden kvinde mærket noget, der i mindste måde kunne synes mistænkeligt?" sagde Funky og lavede sig til at sætte sig ned igen, idet han så, at advokat Snubbin blinkede ad ham.

"N-ej," svarede Winkle, "undtagen ved en ubetydelig lejlighed, som jeg er overbevist om, let lader sig forklare."

Havde nu den uheldige Funky sat sig, da advokat Snubbin blinkede ad ham, eller havde Buzfuz standset dette uregelmæssige krydsforhør lige i begyndelsen – hvilket han imidlertid var for klog til at gøre, da han lagde mærke til Winkles ængstelighed og helt vel vidste, at den efter al sandsynlighed ville lede til noget, som kunne være ham til nytte – ville denne fortvivlede tilståelse ikke være kommet frem. I samme øjeblik, som ordene undslap Winkles læber, satte Funky sig, hvorpå advokaten hastigt tilkendegav Winkle, at han kunne forlade aflukket, hvilket han også hellere end gerne skulle til at gøre, men han blev i det samme standset af Buzfuz.

"Vent lidt, mr. Winkle – vent lidt. Vil Deres Herlighed ikke have den godhed at spørge ham, hvad det var for et eksempel på en mistænkelig opførsel fra den herres side, der er gammel nok til at kunne være hans fader?"

"De hører, hvad den lærde advokat siger," sagde dommeren, idet han henvendte sig til den elendige og fortvivlede Winkle. "Beskriv den begivenhed, De sigter til."

"Mylord," sagde Winkle, skælvende af ængstelighed, "jeg – jeg ville helst lade være."

"Det er nok muligt; men De må."

Under den dybeste tavshed fremstammede Winkle, at den ubetydelige omstændighed, han sigtede til, var, at Pickwick

engang ved midnatstid var blevet truffet i en dames soveværelse, hvilket, som han troede, var endt med, at damens ægteskab var gået over styr, og, som han vidste, havde medført, at hele selskabet var blevet ført til George Nupkins, borgmester og fredsdommer i Ipswich.

"Nu kan De forlade aflukket, sir," sagde advokat Snubbin. Og Winkle forlod aflukket og styrtede med vanvittig hast hen til *George og Gribben*, hvor han nogle timer efter blev fundet af opvarteren, stønnende og hylende på den ynkeligste måde og med hovedet under sofapuderne.

Tupman og Snodgrass blev derpå hver for sig kaldt ind i aflukket. Begge stadfæstede deres ulykkelige vens vidnesbyrd og blev begge ved overdrevent plageri bragt til fortvivlelsens rand.

Derpå blev Susanna Sanders råbt op og forhørt af Buzfuz og krydsforhørt af Snubbin. Havde altid sagt og troet, at mr. Pickwick ville gifte sig med mrs. Bardell; vidste, at mrs. Bardells forlovelse med mr. Pickwick havde været et stående emne for naboernes samtale efter besvimelsen i juli; havde selv hørt det af mrs. Mudberry, som holdt rulle, og mrs. Bunkin, som vaskede fin vask, men så hverken mrs. Mudberry eller mrs. Bunkin i retten. Havde hørt mr. Pickwick spørge den lille dreng, hvad han ville synes om at få en ny fader. Vidste ikke, om mrs. Bardell den gang havde været gode venner med bageren, men vidste, at bageren den gang var ungkarl, men nu var gift. Kunne ikke sværge på, at mrs. Bardell havde holdt grumme meget af bageren, men skulle tro, at bageren ikke havde holdt videre af mrs. Bardell, da han ellers næppe havde giftet sig med en anden. Troede, at mrs. Bardell var faldet i besvimelse den

formiddag, fordi mr. Pickwick havde bedt hende nævne dagen til brylluppet; vidste, at hun (vidnet) var faldet om som død, da mr. Sanders bad hende nævne dagen til deres bryllup, og troede, at enhver, der kaldte sig en dame, ville gøre det samme under lignende omstændigheder. Hørte mr. Pickwick stille drengen spørgsmålet om marmorkuglerne, men kunne under ed forsikre, at hun ikke kendte forskellen mellem en malmut og en springsten.

Forklarede, at mens hun selv var forlovet, havde hun, ligesom andre damer, modtaget kærlighedsbreve. I løbet af deres brevveksling havde mr. Sanders kaldt hende en "and", men aldrig en "kotelet" eller "tomatsauce". Han holdt særdeles meget af ænder. Havde han holdt lige så meget af koteletter med tomatsauce, havde han måske kaldt hende således.

Advokat Buzfuz rejste sig nu med om muligt større vigtighed, end han hidtil havde lagt for dagen, og råbte:

"Kald på Samuel Weller."

Det var aldeles overflødigt at kalde på Samuel Weller, for Samuel Weller trådte rask ind i aflukket i samme øjeblik, hans navn blev nævnt, og så, efter at have lagt sin hat på gulvet og sine arme på rækværket, på skranken og dommerbænken med et påfaldende muntert og livligt blik.

"Hvad er Deres navn?" spurgte dommeren.

"Sam Weller, mylord."

"Staver De det med et enkelt eller et dobbelt V?"

"Det kommer ganske an på, hvad den, der skal stave det, har mest lyst til, mylord," svarede Sam. "Jeg har kun et par gange i mit liv haft lejlighed til at stave det, men jeg staver det med et enkelt V."

Her udbrød en stemme oppe på galleriet:

"Og det er også ganske rigtigt, Samivel, ganske rigtigt. Skriv det med et enkelt V, mylord!"

"Hvem er det, der vover at tiltale retten?" sagde den lille dommer og så i vejret. "Dørvogter!"

"Ja, mylord."

"Bring straks den person herhen."

"Ja, mylord."

Men da dørvogteren ikke kunne finde personen, kunne han heller ikke bringe ham, og efter megen forstyrrelse satte alle de mennesker, der havde stået op for at se efter forbryderen, sig ned igen. Den lille dommer vendte sig, så snart hans harme tillod ham at tale, om mod vidnet og sagde:

"Ved De, hvem det var, sir?"

"Jeg skulle næsten tro, at det var min fa'r, mylord."

"Ser De ham nu?" spurgte dommeren videre.

"Nej, jeg gør ikke, mylord," svarede Sam og stirrede lige op i loftskuplen i retssalen.

"Hvis De kunne have vist mig ham, ville jeg straks have ladet ham arrestere," sagde dommeren. Sam svarede med et buk og vendte sig stadig munter om mod Buzfuz.

"Nå, mr. Weller," sagde advokaten.

"Vel, sir," svarede Sam.

"De tjener jo hos mr. Pickwick, den indstævnte i nærværende sag? Tal kun rent ud af posen, mr. Weller."

"Jeg vil også tale rent ud af posen, sir," svarede Sam. "Jeg er i denne herres tjeneste, og en rigtig god tjeneste er det, må jeg sige."

"Sagtens lidt at bestille og godt at fortjene, hvad?" sagde Buzfuz spørgende.

"Å, mer end nok, som soldaten sagde, da de dømte ham til halvfjerdehundrede rottingslag," svarede Sam.

"De må ikke fortælle os, hvad soldaten eller noget andet menneske sagde," afbrød dommeren ham; "det kommer ikke vidneforklaringen ved."

"Meget vel, mylord," svarede Sam.

"Kan De huske, om der hændte noget særligt den formiddag, da indstævnte tog Dem i sin tjeneste, mr. Weller?" sagde Buzfuz.

"Ja, jeg kan, sir," svarede Sam.

"Hav den godhed at meddele juryen, hvad det var."

"Jeg fik et sæt splinterny klæder den formiddag, mine herrer," sagde Sam, "og det var en ganske særlig og ualmindelig omstændighed for mig den gang."

Disse ord vakte en almindelig latter, og den lille dommer så med et arrigt ansigt ud over sin pult og sagde:

"De gør bedst i at tage Dem lidt i agt."

"Det samme sagde mr. Pickwick til mig den gang, mylord," svarede Sam, "og jeg tog mig også meget i agt med klæderne, overmåde meget i agt, mylord."

Dommeren så alvorligt på Sam i fulde to minutter, men Sams træk var så rolige og tilfredse, at han ikke sagde noget, men opfordrede Buzfuz til at gå videre.

"Er det Deres mening, mr. Weller," sagde Buzfuz, idet han højtideligt lagde armene over kors og vendte sig halvt om mod juryen, som om han stiltiende ville tilkendegive, at han nok skulle få krammet på vidnet, "er det Deres mening at ville sige

mig, at De ikke så noget til, at citantinden dånede i armene på indstævnte, således som De har hørt vidnerne forklare?"

"Ja, ganske vist," svarede Sam, "jeg blev i gangen, til de kaldte på mig, og da var den gamle dame der ikke."

"Hør nu vel efter, mr. Weller," blev Buzfuz ved og dyppede en stor pen i blækhuset for at forskrække Sam ved at lade, som om han ville skrive hans svar ned. "De var i gangen og så dog intet af det, der foregik. Har De et par øjne, mr. Weller?"

"Ja, jeg har et par øjne," svarede Sam, "og det er netop sagen. Hvis de var et par dobbelte millioner gange forstørrende gasmikkerskroper med ekstrakraft, så kunne jeg kanskesens have været i stand til at se igennem en trappegang og en fyrretræs dør, men da de kun er øjne, ser De, så er mit syn noget svagt."

Ved dette svar, som blev afgivet uden spor af hidsighed og med den største naturlighed og sindsro, begyndte tilhørerne at fnise. Den lille dommer smilede, og Buzfuz så meget flov ud. Efter en kort rådslagning med Dodson & Fogg vendte den lærde advokat sig atter om mod Sam og sagde med pinlig møje for at skjule sin ærgrelse:

"Nu, mr. Weller, vil jeg med Deres tilladelse stille Dem et spørgsmål om et andet punkt."

"Vær så artig, sir," svarede Sam uhyre godmodigt.

"Husker De, at De en aften i afvigte november måned gik til mrs. Bardells hus?"

"Ja vel, meget godt."

"Nå, så det husker De altså. Jeg tænkte nok, at vi til sidst skulle komme til noget."

"Ja, det tænkte jeg såmænd med, sir," svarede Sam, og tilhørerne sig på ny til at fnise.

"Nå, De gik da sagtens derhen for at passiare lidt om denne proces – hvad, mr. Weller?" sagde Buzfuz med et snedigt blik på juryen.

"Jeg gik derhen for at klare huslejen, men vi kom til at tale om processen," svarede Sam.

"Nå, så De kom til at tale om processen," sagde Buzfuz med strålende ansigt, da han ventede at gøre en vigtig opdagelse. "Hvad blev der da sagt om processen? Vil De have den godhed at sige os det, mr. Weller?"

"Med allerstørste fornøjelse af verden, sir," svarede Sam. "Efter nogle meget almindelige ytringer af de to ærbare madammer, der er blevet forhørte her i dag, kunne damerne ikke noksom beundre, hvor honnet d'hrr. Dodson og Fogg – de to herrer, der sidder der tæt ved siden af dem – havde opført sig."

Dette henledede naturligvis den almindelige opmærksomhed på Dodson og Fogg, der så så dydige ud som muligt.

"Citantindens sagførere?" sagde Buzfuz. "Nå, de udbredte sig altså i lovtaler over d'hrr. Dodson & Foggs hæderlige fremgangsmåde?"

"Ja," sagde Sam, "de sagde, at det var så overmåde kønt af dem at påtage sig sagen på spekulats og slet ikke regne noget i omkostninger, med mindre de fik dem af mr. Pickwick."

Ved dette uventede svar fniste tilhørerne igen, og Dodson & Fogg, der blev røde i hovedet, bøjede sig over til Buzfuz og hviskede ham i en fart noget i øret.

"De har fuldstændig ret," sagde Buzfuz højt og med forstilt ro. "Det er aldeles overflødigt, mylord, at søge at få et vidnesbyrd frem over for dette vidnes tykke uvidenhed. Jeg vil ikke opholde retten med at stille ham flere spørgsmål. De kan gå."

"Er der ingen anden, der vil spørge mig om noget?" spurgte Sam, idet han tog sin hat og så sig om.

"Nej tak, jeg ikke, mr. Weller," sagde Snubbin smilende.

"De kan gå, sir," sagde Buzfuz og slog utålmodigt ud med hånden. Sam gik altså efter at have gjort d'hrr. Dodson & Fogg så megen skade, han vel kunne, og sagt så lidt som muligt om mr. Pickwick, hvilket netop var det, han hele tiden havde haft for øje.

"Jeg har, når derved flere vidners afhøring kan undgås, intet imod at indrømme, mylord," sagde Snubbin, "at mr. Pickwick har trukket sig tilbage fra forretningerne og er en uafhængig mand med en betydelig formue."

"Meget vel," sagde Buzfuz. "Så er jeg færdig, mylord."

Snubbin talte derpå til juryen på indstævntes vegne og holdt et meget langt og meget kraftigt foredrag, hvori han udbredte sig i de højeste lovtaler over Pickwicks karakter og handlemåde, men da vore læsere er langt bedre i stand til at fælde en rigtig dom om denne herres værd og fortjenester, end advokat Snubbin kunne være, føler vi os ikke opfordrede til udførligt at gengive den lærde herres tale. Han søgte at godtgøre, at de oplæste breve kun vedrørte Pickwicks middagsmad eller forberedelserne til at modtage ham ved hans tilbagekomst fra en udflugt på landet, og det er tilstrækkeligt i almindelige udtryk at tilføje, at han gjorde, hvad han kunne for Pickwick, og

mere kan jo, som enhver ifølge det gamle ordsprog ved, selv den bedste ikke gøre.

Dommeren gav en udsigt over sagen i den ældgamle en gang for alle vedtagne form. Han læste så meget op af sine noter for juryen, som det var ham muligt at tyde med så kort varsel, og udbredte sig over de aflagte vidneforklaringer. Havde mrs. Bardell ret, var det fuldstændig klart, at mr. Pickwick havde uret, og fandt juryen, at mrs. Cluppins' udsagn fortjente tiltro, ville den tro det, i modsat fald derimod ikke. Var juryen overbevist om, at der var gjort brud på et ægteskabsløfte, ville den udtale sig for citantinden og tilkende hende en sådan skadeserstatning, som måtte findes passende; forekom det den derimod, at der ikke var givet noget ægteskabsløfte, ville den holde med den indstævnte uden at idømme ham nogen erstatning. Juryen gik derpå ind i sit særlige værelse for at overveje sagen, og dommeren gik ligeledes ind i sit særlige værelse for at vederkvæge sig med en lammekotelet og et glas sherry.

Et pinefuldt kvarter gik; juryen kom tilbage, og dommeren blev hentet. Pickwick satte sine briller på og stirrede med spændt ansigt og heftig bankende hjerte på de edsvornes formand.

"Mine herrer," sagde det sortklædte individ, "er De alle enige om Deres kendelse?"

"Ja, vi er," svarede formanden.

"Lyder den for citantinden eller for indstævnte?"

"For citantinden."

"Og hvilken erstatning tilkender De hende?"

"Syvhundrede og halvtreds pund."

Pickwick tog sine briller af, tørrede omhyggeligt glassene, lagde brillerne i futteralet og stak det i lommen, og efter at han derpå med stor pertentlighed havde trukket sine handsker på og hele tiden stirret på formanden, fulgte han mekanisk med Perker og den blå prokuratorpose ud af retten.

De standsede i et sideværelse, hvor Perker betalte retsgebyrerne, og her traf Pickwick sammen med sine venner. Her mødte han ligeledes Dodson & Fogg, der gned sig i hænderne med alle ydre tegn på tilfredshed.

"Nå, mine herrer," sagde Pickwick.

"Nå," sagde Dodson på egne og kompagnons vegne.

"De tror sagtens, mine herrer, at De vil få Deres salær?" sagde Pickwick.

Fogg sagde, at de mente, at det var temmelig sandsynligt, og Dodson smilede og sagde, at de ville prøve på det.

"De kan prøve og prøve og atter prøve på det, mine herrer," sagde Pickwick, "men ikke en hvid af salær eller erstatning skal De nogen sinde få ud af mig, om jeg så skal tilbringe resten af mine dage i et gældsfængsel."

"Ha, ha, ha!" sagde Dodson, "det opgiver De nok før næste retstermin, mr. Pickwick."

"Hi, hi, hi! Det skal vi snart få at se, mr. Pickwick," grinede Fogg.

Målløs af harme lod Pickwick sig af sin konsulent og sine venner føre ud og hjælpe op i en droske, som var blevet hentet af den altid opmærksomme Sam Weller. Sam havde slået trinet op og ville allerede til at springe op på bukken, men mærkede i det samme, at nogen sagte rørte ved hans skulder, og da han vendte sig om, stod hans fader foran ham. Den gamles ansigt

havde et sørgmodigt udtryk. Han rystede alvorligt på hovedet og sagde i en advarende tone:

"Jeg vidste nok, hvad der ville komme ud af at bære sig således ad. O, Sammy, Sammy, hvorfor brugte I ikke et alibi!"

35

Pickwick finder, at han gør bedst i at rejse til Bath, og tager følgelig dertil.

"Men, bedste sir," sagde den lille Perker, da han dagen efter processen var hos Pickwick, "det er da vel aldrig Deres alvor nu, da Deres vrede har lagt sig, at De ikke vil betale salæret og erstatningen?"

"Ikke én halvpenny," sagde Pickwick med fasthed.

"Hurra for princippet, som ågerkarlen sagde, da han ikke ville forny vekslen," bemærkede Sam Weller, som var ved at sætte morgenmaden til side.

"Sam," sagde Pickwick, "hav den godhed at gå ned."

"Straks, sir," svarede Sam og trak sig tilbage.

"Nej, Perker," sagde Pickwick med dyb alvor, "mine venner her har prøvet på at overtale mig til at afstå fra denne beslutning, men uden nytte. Jeg vil beskæftige mig, som jeg plejer, indtil det står i mine modstanderes magt at lade gøre eksekution hos mig, og er de lumpne nok til at bruge dette middel og sætte mig i fængsel, skal jeg vide at finde mig i det med sindsro og tilfredshed. Hvornår kan de gøre det?"

"De kan foretage eksekution for erstatningen og for salæret om to måneder."

"Meget vel," sagde Pickwick. "Lad mig så længe, kære ven, være fri for at høre mere om sagen. Og nu," fortsatte han, idet han så på sine venner med et godmodigt smil og en tindren i øjet, som ingen briller kunne formørke eller skjule, "nu gælder det kun om, hvor vi skal tage hen?"

Tupman og Snodgrass var alt for rørte over deres vens heltemod, til at de kunne give noget svar. Winkle havde endnu ikke tilstrækkelig overstået mindet om sin under sagen afgivne forklaring til at kunne fremkomme med et eneste ord, og Pickwick gjorde derfor forgæves et ophold.

"Nå," sagde han, "overlader De det til mig at foreslå vort bestemmelsessted, så siger jeg Bath. Jeg tror ikke, at nogen af os har været der før."

Det havde ingen, og da forslaget blev varmt understøttet af Perker, som fandt det højst sandsynligt, at når Pickwick så lidt forandring og munterhed, ville han komme på bedre tanker med hensyn til sit forsæt og på ringere med hensyn til gældsfængslet, blev det enstemmigt vedtaget, og Sam straks sendt hen for at tage fem pladser i diligencen, som skulle køre næste morgen.

Der var netop to pladser at få inden i og tre uden på diligencen, og efter at have vekslet nogle få artigheder med betjenten i indskrivningskontoret i anledning af en halvkrone af tin, der blev givet ham som en del af de småpenge, han skulle have tilbage, vandrede han hjem til *George og Gribben*, hvor han lige til sengetid havde travlt med at indskrænke klædningsstykker og linned til det mindst mulige omfang og anstrenge sit mekaniske snilde med at hitte på en mængde sindrige indretninger for at holde låg fast på kasser, som hverken havde låse eller hængsler.

Den næste morgen var højst ugunstig til en rejse; vejret var fugtigt og tåget. Hestene for de diligencer, der skulle bort og var kommet gennem City, dampede således, at de passagerer, som sad udenpå, var usynlige. Avissælgerne dryppede af vand

og lugtede af muggenhed; vand løb ned fra appelsinsælgernes hatte, når de stak hovederne ind ad vognvinduerne, og skaffede dem, der sad indeni, et vederkvægende brusebad. Jøder med de halvhundredebladede penneknive lukkede dem i fortvivlelse, og de, der falbød brevtasker, forvandlede dem til lommebøger. Urkæder og ristegafler blev solgt under prisen, og med blyantspenne og fyrsvamp var det flovt på markedet.

Pickwick og hans venner overlod det til Sam Weller at frelse rejsegodset fra de otte dragere, som havde kastet sig over det som glubende dyr i samme øjeblik, vognen holdt, og da pickwickianerne så, at de var kommet omtrent tyve minutter for tidligt, søgte de ly i gæstestuen, det sidste tilflugtssted for ens fortvivlelse.

Gæstestuen var naturligvis uhyggelig, for ellers ville den ikke være nogen gæstestue. Det var stuen til højre, hvor en fordringsfuld køkkenskorsten syntes at være gået ind, ledsaget af en oprørsk ildrager, ildtang og skuffe. Den var inddelt i aflukker, hvor de rejsende blev spærret inde, og var udstyret med et ur, et spejl og en levende opvarter, hvilken sidste artikel opholdt sig i en lille hule i en krog af værelset og skyllede glas.

Et af disse aflukker var ved denne lejlighed optaget af en mand på omtrent fem og fyrre år med et skarpt blik, et skaldet og glinsende hoved med tykke, sorte hår på siderne og bagpå, samt svære, sorte bakkenbarter. Han var iført en brun frakke, der var knappet helt op til hagen, og på bænken ved siden af ham lå en stor sælskinds rejsehue, en kavaj og en frakke. Da Pickwick trådte ind, så han op fra sin morgenmad med en barsk og bydende mine, der var meget majestætisk, og efter af hjertenslyst at have undersøgt Pickwick og hans ledsagere, gav

han sig til at nynne en melodi, der syntes at sige, at han havde en eller anden mistænkt for at ville snyde ham, men det skulle der ikke blive noget af.

"Opvarter," sagde manden.

"Sir?" svarede en mand med et snavset ansigt og et ditto viskestykke, idet han dukkede op af hulen.

"Mere ristet brød!"

"Ja, sir."

"Men ristet brød med smør på, hører De?"

"Straks, sir," svarede opvarteren.

Manden med bakkenbarterne nynnede en melodi på samme måde som før og nærmede sig kaminen, hvor han tog frakkeskøderne under armene, så på sine støvler og faldt i tanker.

"Jeg gad vide, hvor denne diligence tager ind i Bath," sagde Pickwick blidt til Winkle.

"Hm – hvad – hvad siger De?" sagde den fremmede mand.

"Jeg sagde noget til min ven, sir," svarede Pickwick, der altid var opsat på at indlade sig i en samtale. "Jeg gad vide, hvor denne diligence tager ind i Bath. Måske kan De sige mig det."

"Skal De til Bath?" spurgte den fremmede.

"Ja, jeg skal, sir."

"Og de andre herrer?"

"De skal også dertil."

"De kører ikke inden i diligencen – jeg vil være fordømt, om De kører indeni," sagde den fremmede.

"Ikke alle," sagde Pickwick.

"Nej, ikke alle," sagde den fremmede med eftertryk. "Jeg har taget to pladser. Vil man prøve på at presse seks mennesker ind

i sådan en helvedes kasse, som kun rummer fire, tager jeg en ekstrapost og anlægger sag. Jeg har betalt min fragt. Jeg tillader det ikke; jeg sagde til skriveren, da jeg tog mine pladser, at jeg ikke ville tillade det. Jeg ved godt, at sligt er sket før; jeg ved, at det sker hver dag, men jeg har aldrig ladet og skal aldrig lade mig narre. De, som kender mig bedst, ved det bedst, det gør de pinedød!"

Her ringede den bistre herre med stor heftighed på klokken og sagde til opvarteren, at han gjorde bedst i at komme med det ristede brød om fem sekunder, ellers skulle han vise ham noget andet.

"Bedste sir," sagde Pickwick, "tillad mig at sige, at De aldeles ingen grund har til at blive så heftig. Jeg har kun taget pladser indeni til to."

"Nå, det glæder mig at høre. Jeg tager mine ord tilbage. Jeg beder Dem undskylde. Der er mit kort. Må jeg udbede mig æren af Deres bekendtskab?"

"Med stor fornøjelse, sir," svarede Pickwick. "Vi skal være rejsefæller, og jeg håber, at vi gensidigt vil synes om hinanden."

"Det håber jeg med," sagde den bistre herre; "jeg er overbevist om det. Jeg kan godt lide Deres ansigter, mine herrer. Deres hænder og navne! Lær mig at kende!"

På denne nådige tiltale fulgte naturligvis en udveksling af venlige hilsner, og den bistre herre skred umiddelbart derefter til i de samme korte, afbrudte sætninger at underrette vennerne om, at hans navn var Dowler, at han rejste til Bath for sin fornøjelses skyld, at han tidligere havde tjent i armeen, at han nu levede af sin formue, og at den, som den anden plads

var bestilt til, var en ikke mindre ophøjet personlighed end hans fru gemalinde, mrs. Dowler.

"Det er en smuk kone," sagde Dowler. "Jeg er stolt af hende. Jeg har grund til det."

"Jeg håber at få den fornøjelse selv at dømme om det," sagde Pickwick med et smil.

"Det skal De," svarede Dowler. "Hun skal gøre Deres bekendtskab. Hun vil agte Dem. Jeg friede til hende under underlige omstændigheder. Jeg vandt hende ved et rask løfte. Sådan. Jeg så hende, elskede hende, friede. Hun gav mig kurven. "De elsker en anden?" – "Skån min undseelse." – "Kender jeg ham?" – "Ja." – "Meget vel, bliver han her, flår jeg ham."

"Gud bevares!" udbrød Pickwick uvilkårligt.

"Flåede De virkelig denne herre, sir?" spurgte Winkle med et meget blegt ansigt.

"Jeg skrev et brev til ham. Sagde, at det var en meget pinlig ting. Og det var det."

"Ja, ganske bestemt," sagde Winkle.

"Jeg sagde, at jeg havde givet mit ord som gentleman på at flå ham. Min ære stod på spil. Jeg havde intet valg. Som officer i Hans Majestæts tjeneste var jeg nødt til det. Det gjorde mig ondt, men det måtte ske. Han lod sig overbevise. Han indså, at tjenestens forskrifter var bydende. Han flygtede. Jeg ægtede hende. Der kommer diligencen. Det er hende."

Idet Dowler sluttede, pegede han på en diligence, der netop var kørt frem og gennem hvis åbne vindue et ret smukt ansigt med en lyseblå hat kiggede ud, højst sandsynligt efter den raske mand. Dowler afgjorde sin regning og skyndte sig ud med sin

rejsehue, frakke og kavaj, og Pickwick og hans venner fulgte bagefter for at sikre sig deres pladser.

Tupman og Snodgrass havde taget plads bag på diligencen. Winkle var steget ind i den, og Pickwick gjorde sig allerede klar til at følge efter ham, da Sam Weller kom hen til sin herre og med et udtryk af dyb hemmelighedsfuldhed hviskede, at han ønskede at tale med ham.

"Nå, Sam," sagde Pickwick, "hvad er der nu på færde?"

"Det er en rigtig mærkværdig historie, sir."

"Hvad er det da?" spurgte Pickwick.

"Barestens det, sir," svarede Sam, "at jeg er bange, for, at ejermanden til dette hersens køretøj vil holde os en smule for nar."

"Hvorledes det, Sam?" sagde Pickwick. "Står navnene ikke på passagerlisten?"

"Jo, navnene stå ikke alene på passagerlisten, sir," svarede Sam, "men de har også malet et af dem på vogndøren."

Med disse ord pegede Sam på den del af diligencedøren, hvorpå ejerens navn i almindelighed står malet, og ganske rigtigt stod der med store, forgyldte bogstaver det magiske navn Pickwick!

"Min gud!" udbrød Pickwick, aldeles forvirret over dette tilfælde. "Det var da underligt!"

"Ja, men det er endnu ikke alt," sagde Sam og henvendte atter sin herres opmærksomhed på vogndøren, "de har ikke ladet sig nøje med at male Pickwick, men har sat "Moses" foran, hvilket jeg kalder at føje spot til spe, som poppedrengen sagde, da de ikke alene førte den bort fra dens fødeland, men siden efter også lærte den at snakke engelsk."

"Det er underligt nok, Sam," sagde Pickwick, "men mens vi står her og snakker, mister vi vore pladser."

"Men skal der ikke gøres noget ved det, sir?" udbrød Sam, ganske forfærdet over den koldblodighed, Pickwick beredte sig til at forskanse sig inde i vognen med.

"Gøres?" sagde Pickwick. "Hvad skulle der gøres?"

"Er der ingen, der skulle have en lussing for denne hersens frækhed, sir?" spurgte Sam, der havde ventet, at det i det mindste ville blive overdraget ham at udfordre konduktøren og kusken til en nævekamp lige på stedet.

"Nej, vist ikke," svarede Pickwick ivrigt, "på ingen mulig måde. Sæt dig nu bare op!"

"Jeg er meget bange for," mumlede Sam ved sig selv, idet han vendte sig om, "at der er noget i vejen med herren, ellers havde han ikke taget dette så roligt. Jeg vil da håbe, at denne proces ikke har knækket hans mod, men det ser slemt ud, meget slemt!"

Sam rystede alvorligt på hovedet, og som et tegn på, hvor nær han tog sig denne omstændighed, må man lægge mærke til, at han ikke sagde et eneste ord mere, førend diligencen nåede bommen ved Kensington, hvilket var så lang en tid for ham at tie stille, at det kan regnes som noget aldeles enestående.

Undervejs indtraf der intet, som er værd at omtale. Dowler fortalte en mængde anekdoter, der alle drejede sig om hans personlige mandhaftighed og fortvivlede mod, og tog stadig fruen til vidne på rigtigheden af det, hvorpå hun uforanderlig tilføjede en eller anden mærkelig kendsgerning eller omstændighed, som han havde glemt eller måske af beskedenhed udeladt, for tilføjelserne gik hver gang ud på at

vise, at han var en endnu mærkeligere personlighed, end han selv havde skildret. Pickwick og Winkle hørte til med stor beundring og underholdt i mellemrummene mrs. Dowler, der var en meget net og indtagende dame, og ved hjælp af Dowlers historier, hendes yndigheder, Pickwicks munterhed og Winkles opmærksomhed som tilhører lykkedes det således de indvendige passagerer at slå tiden ihjel.

De udvendige passagerer gjorde, hvad udvendige passagerer altid gør. De var muntre og snaksomme ved begyndelsen af enhver station, forstemte og søvnige midtvejs og atter lystige og årvågne hen imod enden. Der var en ung herre i regnfrakke, som røg cigarer hele dagen, og der var en anden ung herre i en parodi på en slængkappe, som tændte en hel mængde, men øjensynlig følte sig ilde til mode efter det andet drag og kastede dem bort, når han troede, at ingen så det. Der sad en tredje ung mand på kuskesædet, som gerne ville forstå sig på kvæg, og der sad en ældre mand bagpå, som var fortrolig med landbrug. Der var en idelig afveksling af døbenavne i bluser og hvide kitler, der af konduktøren blev indbudt til at "sidde op", og som kendte hver hest og hver staldkarl i hele omegnen, og der var et middagsmåltid, som ville være billigt til en halv kr. pr. mund, når et jævnt antal munde kunne have fået tid til at spise det i bedetiden. Og klokken syv om eftermiddagen trak Pickwick og hans venner og Dowler og hans kone sig tilbage i deres værelser i hotellet *Den hvide Hjort* lige over for den store brøndsalon i Bath.

Næppe var frokosten taget bort den følgende morgen, førend en opvarter bragte mr. Dowlers kort med et ønske fra ham om

at turde forestille en ven. Dowler fulgte straks efter kortet sammen med vennen.

Vennen var en indtagende yngling på ikke stort over de halvtreds, i en meget lyseblå kjole med blanke knapper, sorte benklæder og fine, blankt polerede støvler. En guldlorgnet hang om hans hals i et bredt, sort bånd. Hans venstre hånd omfattede en snustobaksdåse, utallige ringe glimrede på hans fingre, og en stor i guld indfattet diamantnål strålede fra hans kalvekrøs. Han havde et guldur og en guldurkæde med store guldsigneter, og han bar en smidig ibenholtstok med en svær guldknap. Hans linned var det hvideste, fineste og stiveste i sit slags, ligesom hans paryk den blankeste, sorteste og mest krøllede. Hans tobak var meget kostbar og hans parfume *Bouquet du Roi*. Hans træk fortrak sig til et evigt smil, og hans tænder var i en så fuldkommen orden, at det var vanskeligt i en kort afstand at skelne de naturlige fra de kunstige.

"Mr. Pickwick," sagde Dowler, "min ven Angelo Cyrus Bantam, Esquire, C.M. (Ceremonimester ved kuranstalten) – Bantam, mr. Pickwick. De kender hinanden."

"Velkommen til Ba-ath, sir. Det er i sandhed en akkvisition. Inderligt velkommen til Ba-ath. Sir. Det er længe – meget længe siden, mr. Pickwick, at De brugte brønden. Det synes næsten at være et århundrede, mr. Pickwick. Mærkværdigt!"

Disse var de ord, hvormed Angelo Cyrus Bantam, Esquire, C.M., tog Pickwicks hånd, som han beholdt inden i sin, idet han trak skuldrene i vejret under en uafbrudt række buk, som om det ikke var ham muligt at slippe den.

"Det er unægtelig meget længe siden, at jeg drak brønd her," svarede Pickwick, "for så vidt jeg ved, har jeg aldrig været her

før."

"Aldrig i Ba-ath, mr. Pickwick!" udbrød ceremonimesteren og slap forbavset hans hånd. "Aldrig i Ba-ath! He, he! De er en skælm, mr. Pickwick. Ikke dårligt, ikke dårligt. Godt, godt. He, he, he! Mærk-værdigt!"

"Til min skam må jeg tilstå, at jeg taler ganske alvorligt. Jeg har virkelig aldrig været her før," svarede Pickwick.

"Ah, jeg forstår Dem," udbrød ceremonimesteren og så yderst fornøjet ud, "ja, ja – godt, godt, – bedre og bedre. De er den herre, vi har hørt tale om. Ja, vi kender Dem, mr. Pickwick; vi kender Dem."

"Beretningerne om processen i disse fordømte blade," tænkte Pickwick. "Man har hørt alting om mig."

"De er den herre fra Clapham, som mistede brugen af sine lemmer, fordi han ved uforsigtighed forkølede sig efter sin portvin. Han kunne ikke flyttes på grund af heftige smerter og fik vandet fra kongebrønden i Ba-ath afproppet ved en varmegrad af to og tredive grader og bragt med en fragtvogn til sit sovekammer i byen, hvor han badede, nøs og kom sig samme dag. Højst mærk-værdigt! "

Pickwick påskønnede den artighed, som disse ord indeholdt, men havde ikke des mindre selvfornægtelse nok til at afvise den og greb et øjebliks tavshed fra C. M.'s side til at udbede sig tilladelse til at forestille sine venner mr. Tupman, mr. Winkle og mr. Snodgrass. En forestilling, der naturligvis overvældede C.M. med henrykkelse.

"Bantam," sagde Dowler, "mr. Pickwick og hans venner er fremmede. De må skrive Deres navne i fremmedbogen. Hvor er den?"

"Fortegnelsen over de udmærkede brøndgæster i Ba-ath vil i dag klokken to være i brøndsalonen," svarede C.M. "Vil De føre vore venner til denne pragtbygning og sætte mig i stand til at få deres ærede egenhændige håndskrifter?"

"Det skal jeg," svarede Dowler. "Det er på tide at gå; jeg skal være her igen om en time. Kom så!"

"Det er balaften i aften," sagde C.M. og greb atter Pickwicks hånd, idet han rejste sig for at gå. "Balaftenerne i Ba-ath er øjeblikke, som er stjålet fra Paradiset og gøres fortryllende ved musik, skønhed, elegance, moder, etikette og – og – fremfor alt ved fraværelsen af borgerfolk. De passer aldeles ikke til Paradiset, men hver anden uge har de deres særlige sammenkomster på rådhuset, der, mildest talt, er mærkværdige. Far vel, far vel!"

Og efter hele vejen ned ad trappen at have forsikret, at han følte sig højlig tilfredsstillet, højlig henrykt, højlig overvældet og højlig smigret, steg Angelo Cyrus Bantam, Esquire, C.M., op i en meget elegant cabriolet, der holdt for døren, og rullede bort.

På den aftalte tid indfandt Pickwick og hans venner, under Dowlers anførsel, sig i assemblésalen og skrev deres navne i bogen, et eksempel på nedladenhed, hvorved Angelo Bantam blev endnu mere overvældet end før. Der skulle have været udstedt adgangskort til hele selskabet til assembléen om aftenen, men da de endnu ikke var blevet færdige, påtog Pickwick sig, trods alle Angelo Bantams indsigelser, at lade dem afhente ved Sam klokken fire om eftermiddagen. Efter at have gjort en kort vandring gennem byen og efter enstemmigt at være kommet til den overbevisning, at hovedgaden i høj grad

lignede de lodrette gader, et menneske ser i drømme, og som han ikke kan komme opad, om det så skulle koste hans liv, vendte de tilbage til hotellet, hvorpå Sam gik efter adgangskortene.

Sam Weller satte sin hat meget let og graciøst på og gik med hænderne i vestelommerne såre adstadig af sted, idet han fløjtede dagens mest yndede melodier, således som de med ganske ny tempoer var blevet arrangeret for det ædle instrument – lirekassen. Da han var kommet til det hus, som var blevet ham opgivet, holdt han op at fløjte og hamrede lystigt på døren, hvorpå der viste sig en lang, pudret tjener i strålende liberi.

"Er det her, mr. Bantam bor, gamle ven?" spurgte Sam uden at miste fatningen ved synet af den luende glans, som åbenbarede sig for ham i skikkelse af den lange, pudrede tjener i det strålende liberi.

"Hvorfor det, unge mand?" lød det hovmodige spørgsmål.

"Jo, for bor han her, så må De gå ind til ham med dette kort og sige, at mr. Weller venter på svar, hvad, garder?" sagde Sam.

Og med disse ord gik han ganske roligt ind i forstuen og satte sig ned.

Den pudrede tjener smældede døren hårdt i og skulede meget storagtigt, men både smældet og det skulende øjekast var spildt på Sam, som mønstrede et mahogniparaplystativ med tegn på kritisk bifald.

Herrens modtagelse af kortet havde åbenbart gjort et for Sam gunstigt indtryk på tjeneren, for da han kom tilbage, smilede han venligt og sagde, at svaret straks ville være færdigt.

"Meget vel," svarede Sam. "Sig den gamle herre, at han ikke skal forhaste sig. Det jager ikke, garder. Jeg har spist til middag."

"De spiser tidligt, sir," sagde den pudrede tjener.

"Jeg finder, at aftensmaden smager mig bedre, når jeg gør det," svarede Sam.

"Har De været længe i Bath? Jeg har ikke haft den fornøjelse at høre Dem omtale før."

"Nej, jeg har endnu ikke gjort nogen overraskende opsigt her," svarede Sam, "for jeg og de andre fine herrer kom først i går aftes."

"Pænt sted," sagde den pudrede tjener.

"Lader til det," svarede Sam.

"Behageligt selskab," sagde den pudrede tjener. "Et meget behageligt tjenerskab."

"Ja såmænd," svarede Sam. "Omgængelige, ligefremme kammerater, uden komplimenter og dikkedarer."

"Ja det må De nok sige," sagde den pudrede tjener, som øjensynlig opfattede Sams ord som en kompliment. "Det har De fuldstændig ret i. – Gør De noget i den retning?" spurgte tjeneren og fremtog en lille snustobaksdåse med et rævehoved på låget.

"Ikke uden at nyse," svarede Sam.

"Ja, det er vanskeligt, tilstår jeg," sagde den lange tjener. "Men man kan efterhånden vænne sig til det. Man øver sig bedst med malet kaffe. Jeg brugte i lang tid kaffe. Den ligner mest rapé."

Her satte en skarp ringen på klokken den pudrede tjener i den ydmygende nødvendighed at stikke rævehovedet i lommen og med et ærbødigt ansigt at skynde sig ind i mr. Bantams

"studereværelse". I forbigående sagt, kender vi ikke nogen mand, selv om han aldrig skriver eller læser, der ikke alligevel har et lille hummer, som han kalder sit studereværelse.

"Der er svaret," sagde tjeneren. "Jeg er bange for, at De vil finde det noget stort og ubekvemt at bære."

"Å, jeg be'r," sagde Sam, idet han modtog et brev, hvori der lå en lille pakke. "Det kunne dog nok hænde sig, at mine udmattede nerver er i stand til at overleve det."

"Jeg håber, vi ses igen," sagde den pudrede tjener, idet han gned sig i hænderne og fulgte Sam ud til dørtærsklen.

"De er alt for artig," svarede Sam. "De må endelig ikke anstrenge Dem over Deres evne. Tænk på, hvad De skylder samfundet, og svæk Dem ikke ved for meget arbejde; for Deres medmenneskers skyld må De holde Dem så rolig, som De kan. Tænk, hvilket tab det ville være!"

Med disse rørende ord tog Sam afsked.

"Det var dog en underlig fyr," tænkte den pudrede tjener, idet han så efter Sam med et ansigt, der tydeligt røbede, at han ikke kunne blive klog på ham.

Sam sagde slet ingenting. Han blinkede, rystede på hovedet, smilede og blinkede igen og gik lystig sin vej med et udtryk i sit ansigt, som syntes at tilkendegive, at han morede sig kosteligt over noget.

Præcis tyve minutter før otte den aften steg ceremonimesteren Angelo Cyrus Bantam ud af sin vogn uden for døren til assemblésalen med den samme paryk, de samme tænder, den samme lorgnet, det samme ur, de samme signeter, de samme ringe, den samme brystnål og den samme stok. De eneste synlige forandringer i hans ydre var, at han bar en endnu

mere lyseblå kjole med hvidt silkefoer, sorte knæbenklæder, sorte silkestrømper, dansesko og hvid vest og var, om muligt, en tanke mere parfumeret. Således kostumeret stillede han sig op midt i salen for at opfylde sit vigtige embedes vigtige pligter og modtage selskabet.

Da Bath var fuld af tilrejsende, strømmede det ind i massevis såvel med deltagere i festen som med ekstrabetaling for te. I balsalen, den lange spillesal, den ottekantede spillesal, på trappen og på gangene blev man aldeles ør i hovedet af de mange stemmers summen og lyden af de mange fødder. Silkekjoler raslede, fjer vajede, lys skinnede, og diamanter strålede. Man hørte musikken – ikke dansemusikken, for den var endnu ikke begyndt – men musikken af lette, svævende fodtrin, nu og da blandet med en klar, munter latter – dæmpet og sagte, men dog så behagelig for øret, når den kommer fra en kvindelig stemme, hvad enten det er i Bath eller på et andet sted. Strålende øjne, der lyste af glad forventning, glimrede på alle kanter, og hvor man så hen, gled en eller anden herlig skikkelse gennem trængslen og var ikke så snart ude af syne, førend den afløstes af en anden lige så indtagende og fortryllende.

I teværelset og omkring spillebordene havde der samlet sig en stor mængde svære, gamle damer og affældige, gamle herrer, der afhandlede bynyt og byens skandaler med synlig nydelse, som tydeligt vidnede om den inderlige fornøjelse, de havde af det. Blandt disse grupper sås tre-fire mødre, der var på udkig efter svigersønner. De syntes at være aldeles fordybede i samtale, men undlod dog ikke fra tid til anden at kaste længselsfulde sideblikke hen til deres døtre, der, ihukommende

den moderlige formaning om at bruge tiden så godt som muligt, allerede havde begyndt en indledende koketteren ved at forlægge overstykker, trække handsker på, sætte tekopper fra sig og så videre, tilsyneladende ubetydeligheder, men som øvede kunstnerinder i faget kan udnytte med forbavsende fordel.

Ved dørene og i krogene stod forskellige grupper tåbelige unge mennesker og drev, idet de lagde enhver slags dumhed og flovhed for dagen, morede alle fornuftige mennesker i nærheden ved deres indbildskhed og i deres egne tanker troede om sig selv, at de var genstand for almindelig beundring; en vis og kærlig foranstaltning af Forsynet, som intet godt menneske vil have noget at indvende imod.

Og endelig sad der adskillige ugifte damer på nogle af de bageste bænke, hvor de allerede havde taget plads for hele aftenen. De var kommet ud over det store vendepunkt i livet, og da de ikke dansede, fordi de ingen kavalerer kunne få, og ikke spillede kort for ikke at blive anset for at være uigenkaldeligt tabte for ægtestanden, så de sig i den misundelsesværdige stilling at kunne bagtale alle uden skade for sig selv. De kunne kort sagt bagtale alle, for alle var her til stede. Det var et pragtfuldt skue: rigt klædte mennesker, smukke spejle, bonede gulve, lysekroner og vokslys, og over alt på denne skueplads gled den strålende ceremonimester omkring fra sted til sted i solid tavshed, nikkede fortroligt til en gruppe, bukkede ærbødigt for en anden og smilede forekommende til alle.

"Bliv i teværelset. Tag Deres portion. De skænker varmt vand på og kalder det te. Drik det," sagde Dowler højt til Pickwick, der gik i spidsen for det lille selskab og med mrs. Dowler under

armen. Han gik ind i teværelset, og da Bantam her fik øje på ham, borede han sig som en proptrækker gennem trængslen og bød ham med begejstring velkommen.

"Bedste sir, jeg føler mig yderst beæret. Ba-ath er lykkelig, mrs. Dowler, De forskønner salen. Jeg ønsker Dem tillykke med Deres fjer, mærk-værdigt!"

"Er her nogen?" spurgte Dowler mistroisk.

"Nogen! Ba-aths elite. Ser De den dame der med den flors turban, mr. Pickwick?"

"Den tykke gamle dame?" spurgte Pickwick naivt.

"Stille, bedste sir – i Ba-ath er ingen tyk eller gammel. Det er en enkefrue, lady Snufanuf."

"Ja så," sagde Pickwick.

"Ingen ringere, forsikrer jeg dem. Stille, kom lidt nærmere, mr. Pickwick. Ser De den elegante unge mand, som kommer denne vej?"

"Ham med det lange hår og den mærkeligt lave pande?"

"Netop. For øjeblikket den rigeste unge mand i Ba-ath. Den unge lord Mutanhed."

"Er det muligt?"

"Ja. Om et øjeblik vil De høre hans stemme. Han vil tale til mig. Den anden herre, der følger med ham, ham med den røde undervest og de sorte moustacher, er hans fortroligste ven, den højvelbårne mr. Crushton. – God aften, mylord! Hvorledes befinder De Dem?"

"Meget varmt her, Bantam," sagde Hans Herlighed.

"Ja, her er varmt, mylord."

"Har De set Hans Herligheds postkarriol, Bantam?" spurgte den højvelbårne mr. Crushton efter et lille ophold, under hvilket

lord Mutanhed havde søgt at imponere Pickwick ved at stirre på ham, og mr. Crushton overvejet, hvad Hans Herlighed helst ville tale om.

"Min gud, nej," svarede C.M. "En postkarriol! Hvilket ypperligt indfald! Mærk-værdigt!"

"Guds død!" sagde Hans Herlighed; "jeg troede, at alle havde set den. Det er den nydeligste, sødeste, yndigste tingest, der nogen sinde har løbet på hjul; rød med en grå skimmel for."

"Med en rigtig brevkasse og det hele i komplet stand," sagde mr. Crushton.

"Og et lille sæde foran med et jernrækværk til kusken," tilføjede Hans Herlighed. "Jeg kørte den forleden dag over til Bristol i en rød jakke og med to tjenere til hest en halv mil bag efter mig. Jeg vil være forbandet, om folk ikke styrtede ud af deres huse og standsede mig for at få at vide, om jeg var posten. Grinagtigt, meget grinagtigt!"

Over denne anekdote lo Hans Herlighed, hvilket tilhørerne naturligvis også gjorde, og derpå stak lord Mutanhed sin arm gennem den ærbødige mr. Crushtons og gik.

"En fortryllende ung mand," sagde C.M.

"Det lader til det," svarede Pickwick tørt.

Efter at dansen var begyndt, de fornødne forestillinger havde fundet sted, og alle indledende skridt var ordnet, vendte Angelo Bantam tilbage til Pickwick og førte ham ind i spisesalen. I samme øjeblik, som de trådte ind i den, havde enkefru lady Snufanuf og to andre ladyer af et antikt og whistagtigt udseende samlet sig om et ubesat spillebord, og ikke så snart havde de fæstet deres øjne på Pickwick, førend de vekslede

blikke, idet de indså, at han netop var den, der manglede for at få partiet fuldstændigt.

"Bedste Bantam," sagde lady Snufanuf indsmigrende, "skaf os et eller andet overbærende væsen til fjerdemand ved dette bord, så er De sød."

Pickwick så i dette øjeblik netop hen i en anden retning, hvorfor Hendes Nåde nikkede med hovedet efter ham og slog nogle udtryksfulde rynker i sin pande.

"Min ven mr. Pickwick vil, er jeg overbevist om, føle sig særdeles, mærkværdigt lykkelig derved," sagde C.M. "Mr. Pickwick, lady Snufanuf – fru oberstinde Wugsby – miss Bolo."

Pickwick bukkede for enhver af damerne og trak et kort, da han så, at det var umuligt at slippe. Pickwick og miss Bolo blev makkere.

Netop som trumf blev vendt op ved begyndelsen af det andet spil, styrtede to unge damer ind i salen og tog plads hver på sin side af oberstinde Wugsbys stol, hvor de ventede tålmodigt, til spillet var endt.

"Nå, Jane," sagde oberstinden og vendte sig om mod en af de unge piger, "hvad er der?"

"Jeg kommer for at spørge Mama, om jeg må danse med den yngste mr. Crawley," hviskede den yngste og smukkeste.

"Gode gud, Jane, hvor kan du tænke på noget sådant?" svarede mama harmfuldt, "har du ikke tit nok hørt, at hans fader kun har otte hundrede pund om året, som falder bort ved hans død? Jeg skammer mig over dig! Ikke på nogen måde!"

"Mama," hviskede den anden, der var meget ældre end sin søster og meget fjantet og flanevorn, "lord Mutanhed er blevet

præsenteret for mig. Jeg sagde, at jeg ikke *troede*, at jeg var engageret, mama."

"Du er en sød pige, barn," svarede oberstinden og klappede sin datter på kinden med sin vifte, "dig kan man altid stole på. Han er umådelig rig, kære barn. Gud velsigne dig."

Med disse ord kyssede hun kærligt sin ældste datter og ordnede sine kort, idet hun advarende rynkede panden ad den anden.

Den stakkels Pickwick! Han havde aldrig før spillet med tre rigtigt drevne kortspillersker. De var så fortvivlet ivrige på det, at de gjorde ham helt forskrækket. Trak han et fejl kort, så miss Bolo på ham som et lille rustkammer, fuldt af dolke; standsede han for at tænke over, hvilket kort der var det rigtige, lagde lady Snufanuf sig tilbage i sin lænestol og smilede med et halvt utålmodigt, halvt medlidende blik, hvorover oberstinde Wugsby trak på skuldrene og hostede, som om hun ville sige, at hun dog gad vide, hvornår han ville begynde. Og ved slutningen af hvert spil spurgte miss Bolo med sørgmodigt åsyn og et bebrejdende suk, hvorfor han ikke havde svaret i ruder eller trukket klør eller stukket spar eller bragt hjerter under surcoup eller trukket trumf eller spillet esset ud eller inviteret på kongen og alt sådant noget, og som svar på alle disse vægtige beskyldninger var Pickwick aldeles ude af stand til at sige det mindste til sin retfærdiggørelse, eftersom han havde glemt hele spillet. Endvidere kom der folk og så til, hvilket gjorde ham ængstelig. Og foruden alt dette førtes der en forvirrende samtale i nærheden af bordet imellem Bantam og de to misses Matinter, som, da de var ugifte og grimme, gjorde stærk kur til ceremonimesteren i håb om nu og da at få en kavaler. Alt dette i

forening med larmen og forstyrrelsen af den idelige kommen og gåen gjorde, at Pickwick spillede temmelig slet; kortene var ham ligeledes imod, og da de holdt op, rejste miss Bolo sig oprørt fra bordet og tog lige hjem i en strøm af tårer og en bærestol.

Efter at have opsøgt sine venner, der alle som en forsikrede, at de aldrig før havde tilbragt en behageligere aften, fulgte Pickwick med dem til hotellet, hvor han, efter at have bragt sine oprørte følelser til ro med noget varmt, gik i seng og næsten i samme øjeblik faldt i søvn.

36

Hvis hovedtræk er en autentisk version af sagnet om prins Bladud og et højst mærkeligt uheld, som ramte Winkle.

Da Pickwick agtede at opholde sig i det mindste to måneder i Bath, fandt han det rådeligst at leje et privat logi til sig selv og sine venner, og da der tilbød sig en gunstig lejlighed for dem til på rimelige vilkår at få den øverste etage af et hus i Royal Crescent, hvor der var bedre plads, end de behøvede, tilbød mr. og mrs. Dowler at skille dem af med et sovekammer og en dagligstue. Dette tilbud blev straks modtaget, og tre dage efter var de alle flyttet ind i deres ny bolig, hvorpå Pickwick begyndte at drikke brønd med stor udholdenhed. Han brugte brønden systematisk. Han drak en kvart flaske før morgenmaden og gik derpå op ad en bakke, og en kvart flaske efter morgenmaden og gik derpå ned ad en bakke, og efter enhver ny kvart flaske udtalte han med de højtideligste og eftertrykkeligste ord, at han følte sig en hel del bedre, hvad hans venner blev meget glade over, skønt de ikke tidligere havde vidst, at han fejlede noget.

Den store brøndsalon er en rummelig sal, der er prydet med korintiske søjler, et musikgalleri, et pendulur, en billedstøtte af Nash, den berømteste ceremonimester i Bath, og en forgyldt indskrift, som alle vanddrikkere burde skænke opmærksomhed, da den taler til bedste for en velgørenhedsanstalt, der fortjener det. Der findes en stor skranke med en marmorvase, hvorfra opvarteren får vandet, og en mængde gullige bægre, som badegæsterne får det serveret

af, og det er højst opbyggeligt og tilfredsstillende at se den standhaftighed og alvor, de drikker det med. Tæt ved findes der bade, hvor en del af gæsterne vasker sig, og et musikkorps spiller bagefter for at ønske de øvrige til lykke med, at de ikke har gjort det. Der findes en anden brøndsalon, hvor svage damer og herrer bliver trillet ind i en så forbavsende mængde forskellige rulle- og lænestole, at en dumdristig eventyrer, som vover sig derind med det regelmæssige antal tæer, svæver i fare for at komme ud igen uden dem, og der findes en tredje, hvor de stille folk søger hen, da den er mindre larmende end de andre. Der er en umådelig spadseren med og uden krykker og stokke, og en hel del snakken og livlighed og lystighed.

Hver morgen mødte de regelmæssige vanddrikkere, hvor iblandt også Pickwick, i brøndsalonen, drak deres kvarte flaske og gik de påbudte ture. På eftermiddagsvandringen mødtes lord Mutanhed, den højvelbårne mr. Crushton, enkefru lady Snufanuf, oberstinde Wugsby og alle de fine folk, samt alle morgen-vanddrikkerne i en storartet forsamling. Derefter gik de ud eller kørte eller blev skubbet ud i badestole og mødtes atter. Derefter gik herrerne ind i læsesalene og mødtes med afdelinger af massen, og så gik de hjem. Var det en skuespilaften, mødtes de måske i skuespilhuset; var det en assembléaften, mødtes de i salonerne, og var det ingen af delene, mødtes de den næste dag – en meget behagelig kredsgang, dog måske med et svagt skær af ensformighed.

Mens Pickwick efter en således tilbragt dag sad hjemme og skrev i sin dagbog, efter at hans venner var gået i seng, blev han forstyrret af en sagte banken på døren.

"Undskyld, sir," sagde mrs. Craddock, værtinden, og kiggede ind, "men er der ikke noget, De ønsker, sir?"

"Nej tak," svarede Pickwick.

"Min pige er gået i seng, sir, og da mr. Dowler er så god at sidde oppe efter mrs. Dowler, som nok kommer temmelig sent hjem, så tænkte jeg, at hvis der ellers ikke var noget, De ønskede, mr. Pickwick, så vil jeg gå i seng."

"Gør endelig det," svarede. Pickwick.

"Så siger jeg godnat, sir."

"God nat!" svarede Pickwick.

Mrs. Craddock lukkede døren, og Pickwick gav sig atter til at skrive.

En halv time efter var han færdig. Han trykkede omhyggeligt trækpapir af på den sidste side, lukkede bogen, tørrede sin pen af og lukkede skuffen i skrivebordet op for omhyggeligt at gemme den dér. I denne skuffe lå et par tæt beskrevne ark papir, der var lagt således sammen, at titlen, der var skrevet med smukke, store bogstaver, stod tydeligt for hans øjne. Da han heraf så, at det ikke var noget privat dokument, og da det samtidig syntes at have Bath til emne, åbnede han det og læste, som følger:

Det ægte sagn om prins Bladud

For ikke fuldt to hundrede år siden var der på et af de offentlige badesteder i denne by en indskrift til ære for dens mægtige grundlægger, den navnkundige prins. Denne indskrift er nu udslettet.

I mange hundrede år før den tid gik der et gammelt sagn i arv fra den ene generation til den anden om, at den ophøjede

prins, fordi han var blevet hjemsøgt af spedalskhed, efter sin tilbagekomst fra det gamle Athen, hvor han havde indsamlet en rig høst af kundskaber, skyede sin faders hof og i sit tungsind færdedes sammen med bønder og svin. Blandt flokken (således fortalte sagnet) var der et svin med et alvorligt og højtideligt åsyn, som prinsen havde en beslægtet følelse for – thi også han var viis – et svin af en tankefuld og tilbageholden adfærd; et sine lige overordnet dyr, hvis grynten var frygtelig, og hvis bid var skarpt. Den unge prins sukkede dybt, når han iagttog det majestætiske svins udseende. Han tænkte på sin kongelige fader, og hans øjne blev duggede af tårer.

Dette skarpsindige svin holdt meget af at bade sig i tykt, fugtigt mudder, ikke om sommeren, således som almindelige svin nu gør for at køle sig, og således som de også allerede gjorde det i de fjerne århundreder (hvilket er et vidnesbyrd om, at civilisationens lys allerede da begyndte at gry, skønt svagt) – men i de kolde, skarpe vinterdage. Dets hårlag var altid så glat og dets hudfarve så klar, at prinsen satte sig for at prøve de rensende egenskaber ved det samme vand som hans ven. Han gjorde prøven. Under dette sorte mudder boblede Baths varme kilder. Han vaskede sig og blev helbredet. Han ilede til sin faders hof og bragte ham sin bedste hilsen, vendte derpå hurtigt tilbage og grundede denne stad og dens navnkundige bade.

Han søgte efter svinet med deres tidligere venskabs hele varme, men ak! vandet var blevet dets død. Det havde uforsigtigt taget et bad af for høj en temperatur, og naturforskeren var ikke mere! Dets efterfølger blev Plinius, der ligeledes faldt som et offer for sin tørst efter kundskab.

Således lød sagnet. Man hører nu det ægte:

For mange hundrede år siden herskede den navnkundige og vidtkendte Lud Hudibras som konge over Britannien. Han var en mægtig monark. Jorden rystede, når han gik, for han var så svær. Hans folk solede sig i hans ansigts lys; det var så rødt og glødende. Han var i sandhed tomme for tomme konge, og han målte en hel del tommer, for skønt han ikke var særlig høj, havde han dog et bemærkelsesværdigt omfang, og de tommer, han manglede i højde, opvejede han ved sin drøjde. Kunne nogen af den nyere tids vanslægtede monarker på nogen måde sammenlignes med ham, vil jeg sige, at den ærværdige sigøjnerhøvding kong Cole måtte være denne berømmelige potentat.

Denne gode konge havde en dronning, der atten år i forvejen havde fået en søn, som var blevet kaldet Bladud. Han blev sat i en forberedelsesskole i sin faders stater, til han var ti år, hvorpå han under et pålideligt sendebuds varetægt blev sendt til en afgangsskole i Athen, og da der ikke fordredes nogen ekstrabetaling for hans ophold der i ferierne, ligesom heller ikke nogen opsigelse var nødvendig for at tage ham ud af skolen, blev han der i otte år, efter hvilken tid hans fader kongen sendte overkammerherren derned for at klare regningen og bringe ham hjem. Dette gjorde overkammerherren også og blev ved hjemkomsten modtaget med jubelråb og straks pensioneret.

Da kong Lud så sin søn prinsen og fik øje for, hvilken smuk ung mand han var blevet, indså han, hvor herligt det ville være straks at få ham gift, for at hans børn kunne blive midlet til at forplante Luds stamme til verdens seneste tider. Derfor

afsendte han et særligt gesandtskab af høje adelsmænd, som egentlig ikke havde noget at lave og trængte til en indbringende post, til en nabokonge og forlangte hans smukke datter til ægte for sin søn. Samtidig erklærede han, at han inderlig gerne ville leve i den bedste forståelse med sin broder og ven, men kunne de ikke komme overens om at få dette giftermål i stand, ville han se sig sat i den ubehagelige nødvendighed at måtte angribe hans kongerige og stikke hans øjne ud. Hertil svarede den anden konge, der var den svageste af de to, at han var sin ven og broder meget forbunden for al hans godhed og højmodighed, og at hans datter var rede til at lade sig vie, når som helst prins Bladud ville komme og hente hende. Ikke så snart nåede dette svar Britannien, før hele folket blev henrykt af glæde. Intet hørtes uden lyden af gæstebud og festligheder, med undtagelse af klangen af de penge, som folket indbetalte til den kongelige skatmester til dækning af omkostningerne ved denne glædelige ceremoni. Det var ved denne lejlighed, at kong Lud, som sad på sin trone i statsrådet, rejste sig i sine overstrømmende glade følelser og bød lordoverdommeren lade de kostbareste vine og hofskjaldene komme ind, en nåde, som ved krønikeskriverens uvidenhed er blevet tillagt kong Cole i de berømte linjer, hvori Hans Majestæt skildres som

> forlangende sin pibe, forlangende sit krus,
> forlangende spillemænd tre,

hvilket er en åbenbar uretfærdighed mod kong Luds minde og en uredelig ophøjelse af Kong Coles dyder.

Men under alle disse glædesfester var der en person, som ikke drak, når de perlende vine blev skænket, og som ikke dansede, når musikanterne spillede op. Det var ingen anden

end prins Bladud selv, til ære for hvis lykke et helt folk i dette øjeblik anstrengte sine struber og sine lommer lige meget. Sandheden var, at prinsen, der havde glemt udenrigsministerens utvivlsomme ret til at forelske sig på hans vegne, imod ethvert politisk og diplomatisk præcedens havde forelsket sig på sine egne vegne og hemmeligt forlovet sig med en ædel atheners skønne datter.

Her har vi et slående eksempel på en af civilisationens og dannelsens mangfoldige fordele. Havde prinsen levet i en senere tid, kunne han straks have ægtet genstanden for sin faders valg og derpå givet sig i færd med at afkaste den byrde, der hvilede tungt på ham. Han kunne have søgt at knuse hendes hjerte ved systematisk forhånelse og forsømmelse, eller hvis hendes køns mod og en stolt bevidsthed om hendes mange krænkelser havde holdt hende oppe under denne mishandling, kunne han have søgt at skille hende ved livet og således blive hende kvit. Men intet af disse trøstemidler faldt prins Bladud ind, og han fik derfor en privat audiens og åbenbarede alt for sin fader.

Det er en gammel forret for konger at herske over alt undtagen over deres egne lidenskaber. Kong Lud kom i et frygteligt raseri, kastede sin krone op mod loftet og greb den igen – for den gang gik kongerne altid med deres kroner på hovedet og gemte dem ikke i Tower – stampede i gulvet, slog sig for panden, spurgte, hvorledes hans eget kød og blod kunne vove at gøre oprør imod ham, kaldte til sidst på vagten og lod prinsen kaste i fængsel i et højt tårn, en fremgangsmåde, som kongerne i gamle dage gerne brugte mod deres sønner, når

disses ægteskabelige tilbøjelighed ikke stemte overens med deres.

Da prins Bladud havde været indespærret i det høje tårn det meste af et år, uden nogen anden udsigt for sine legemlige øjne end en mur eller for sin åndelige synsevne end vedvarende fængsel, begyndte han ganske naturligt at gruble over en plan til flugt. Efter flere måneders forberedelse lykkedes det ham at iværksætte den, idet han med modent overlæg lod sin bordkniv blive siddende i hjertet på sin fangevogter, for at den stakkels mand, der havde familie, ikke skulle få skyld for at være delagtig i hans undvigelse og af den grund blive straffet af den opbragte konge. Kongen blev rasende ved tabet af sin søn. Han vidste ikke, hvem han skulle lade sin sorg og forbitrelse gå ud over, førend han heldigvis kom til at tænke på overkammerherren, der havde bragt prinsen hjem, hvorpå han straks tog hans pension og samtidig hans hoved fra ham.

Imidlertid vandrede den unge prins i en sikker forklædning på sin fod gennem faderens stater, opmuntret og opretholdt under al sin modgang af ømme minder om den atheniske mø, den uskyldige årsag til alle hans hårde prøvelser. En dag standsede han i en landsby for at hvile sig, og da han så glade danse gå for sig på grønningen, og glade folk ile frem og tilbage, vovede han at spørge en af de tilstedeværende om årsagen til denne lystighed.

"Kender du ikke, o fremmede," var svaret, "vor allernådigste konges sidste kundgørelse?"

"Kundgørelse! Nej. Hvilken kundgørelse?" spurgte prinsen, for han havde fulgt bivejene og vidste intet af, hvad der var foregået på hovedlandevejene.

"Ih," svarede bonden, "den fremmede dame, som vor prins ville have til kone, er blevet gift med en adelsmand i sit eget fædreland, og det har kongen ladet udråbe og desuden påbudt en stor, offentlig glædesfest, for nu vil prins Bladud naturligvis komme tilbage og gifte sig med den, hans fader valgte, og som folk siger skal være så dejlig som middagssolen. Skål! Gud bevare kongen!"

Prinsen ville ikke høre mere. Han flygtede bort og styrtede sig ind i en nærliggende skovs tætteste afkroge. Af sted ilede han dag og nat under den brændende sol og den kolde, blege måne, igennem middagens tørre hede og nattens fugtige kulde, i morgendæmringens grå lys og aftenens røde glød. Så lidt ænsede han tid og ting, at han, som ville til Athen, gjorde en sådan omvej, at han kom til Bath.

Den gang var der ingen by der, hvor Bath nu ligger. Der var intet spor af menneskelige boliger eller tegn på mennesker, men det var det samme herlige landskab: den samme brede udstrækning af bakker og dale; den samme skønne kanal, der lister sig af sted i det fjerne; de samme høje bjerge, der, ligesom livets sorger, når de ses langtfra og delvis fordunkles af morgentågen, taber deres ru og skarpe kanter og synes at være ganske jævne og glatte. Overvældet af omgivelsernes blide skønhed sank prinsen ned på grønsværen og badede sine ophovnede fødder med sine tårer.

"Ak," sagde den ulykkelige Bladud, idet han slog hænderne sammen og sørgmodig vendte sine øjne imod himlen, "gid mine vandringer endte her; disse velgørende tårer, hvormed jeg græder over skuffet håb og forsmået kærlighed, skulle flyde i fred for altid!"

Ønsket blev hørt. Det var i de hedenske guders tid, som undertiden tog folk på ordet med en i nogle tilfælde temmelig utidig raskhed. Jorden åbnede sig for prinsens fødder; han sank ned i svælget, som øjeblikkelig lukkede sig over hans hoved for altid, med undtagelse af det sted, hvor hans hede tårer vældede op af jorden, og hvorfra de stadig siden er blevet ved at strømme frem.

Endnu den dag i dag er der et stort antal ældre damer og herrer, som det ikke er lykkedes at få makkere, og næsten lige så mange unge, der længes efter det samme, som årligt indfinde sig i Bath og drikke det vand, hvorfra de henter så megen styrke og trøst. Dette er meget smigrende for prins Bladuds tårer og stadfæster i høj grad dette sagns troværdighed."

Pickwick gabte flere gange, da han var kommet til ende med dette lille manuskript, lagde det omhyggeligt sammen igen og gemte det i skrivebordet, hvorpå han med et ansigt, der røbede den største træthed, tog sit lys og gik ovenpå for at lægge sig. Han blev stående uden for Dowlers dør og bankede på for at sige godnat.

"Ah," sagde Dowler, "De går i seng? Gid jeg kunne gøre det samme. Ubehageligt vejr i aften; det blæser nok?"

"Ja, meget stærkt," svarede Pickwick. "God nat!"

Pickwick gik ind i sit sovekammer, og Dowler satte sig atter ved kaminen for at opfylde sit tankeløse løfte om at blive oppe, til hans kone kom hjem.

Der gives få ting, som er mere trættende end at sidde oppe og vente på nogen, især når denne nogen er til selskab. Man kan ikke lade være at tænke på, hvor hurtigt den tid, som slæber sig

så tungt hen for en selv, går for den anden, og jo mere man tænker på det, des mere aftager håbet om, at den anden snart kommer. Uret dikker desuden så stærkt, når man sidder alene oppe, og man synes – i det mindste gør vi det altid – at man har fået en underklædning af spindelvæv på. Først er der noget, som klør en på det højre knæ, og derpå plager den samme fornemmelse en på det venstre. Ikke så snart har man forandret sin stilling, før det kommer igen i armene, og når man har rakt og vredet sine lemmer i allehånde underlige stillinger, får man et pludseligt anfald i næsen, som man giver sig til at gnide, som om man skulle gnide den af, og utvivlsomt også ville, hvis man kunne. Også øjnene er kun til ulejlighed, og tanden i det ene lys bliver halvanden tomme lang, mens man pudser det andet. Disse og forskellige andre små, drillende ubehageligheder gør det at sidde oppe i længere tid, efter at alle andre er gået i seng, til et alt andet end opmuntrende tidsfordriv.

Dette var også Dowlers mening, mens han sad ved kaminen og følte en retfærdig harme mod alle de hjerteløse mennesker, der var til selskab og holdt ham så længe oppe. Heller ikke kom han i bedre humør ved at tænke på, at han tidligt på aftenen havde fået den idé, at han havde hovedpine, og derfor var blevet hjemme. Efter forskellige gange at være faldet i søvn og dumpet ned mod ilden og faret tidsnok tilbage til ikke at blive brændemærket i ansigtet, besluttede han at lægge sig lidt på sengen i bagværelset og *tænke*, men naturligvis uden at sove.

"Jeg sover hårdt," sagde Dowler ved sig selv, idet han kastede sig på sengen. "Jeg må holde mig vågen. Jeg tror nok, at jeg kan høre, når det banker. Jo, ganske rigtigt! Nu hører jeg vægteren;

der går han; nu bliver lyden svagere. Lidt svagere. Han drejer om hjørnet. Ah!"

Da Dowler var kommet til dette punkt, drejede også han om det hjørne, hvor han havde nølet så længe, og faldt i en dyb søvn.

Netop som klokken slog tre, kom en bærestol med mrs. Dowler indeni, blæsende ind i gaden, båret af én tyk og lille og én tynd og lang drager, der hele vejen havde haft nok at gøre med at holde sig selv, for ikke at tale om bærestolen, i ligevægt, men på dette højtliggende sted, hvor blæsten susede rundt, som om den skulle rive brostenene op, var dens raseri frygteligt. De var meget glade ved at kunne sætte bærestolen fra sig og give to dygtige slag på gadedøren.

De ventede nogen tid, men der kom ingen.

"Tjenestefolkene ligger sagtens og snorker," sagde den lille drager, idet han varmede sine hænder ved løbedrengens fakkel.

"Så gid nogen vil knibe dem i næsen og vække dem," svarede den lange.

"Bank igen," råbte mrs. Dowler inde fra bærestolen. "Bank flere gange."

Den lille ville gerne snart være fri og stillede sig derfor på dørtrinet og slog fire-fem dundrende slag med dørhammeren, mens den lange gik ud på gaden og så op til vinduerne efter lys.

Der kom ingen. Alt var mørkt og stille som før.

"Å gud," sagde mrs. Dowler, "De må være så god at banke en gang til."

"Er der ingen klokke, frue?" spurgte den lille.

"Jo, der er," tog fakkeldrengen til orde, "jeg har ringet på den hele tiden."

"Det er kun et håndtag," sagde mrs. Dowler. "Strengen er i stykker."

"Gid jeg kunne slå hovedet i stykker på tjenestefolkene," brummede den lange.

"Jeg må ulejlige Dem med at banke igen," sagde mrs. Dowler meget høfligt.

Den lille bankede atter flere gange, uden at det gjorde mindste virkning; den lange, som begyndte at blive utålmodig, afløste ham og fortsatte med at slå dobbeltslag ligesom et vanvittigt postbud.

Omsider begyndte Winkle at drømme, at han var i en klub, hvor medlemmerne var meget ustyrlige, så at formanden var nødt til at hamre dygtigt i bordet for at holde orden; derpå havde han en uklar forestilling om en auktionssal, hvor der ingen lysthavende var, men hvor auktionarius købte alting selv, og til sidst begyndte han at tro, at det dog nok kunne være inden for mulighedens grænser, at der var nogen, som bankede på gadedøren. Men for at blive sikker i sin sag blev han liggende ganske rolig en ti minutter og lyttede, og da han havde talt tre og tredive slag, følte han sig fuldkommen overbevist og meget tilfreds med, at han var så årvågen.

"Rap rap – rap rap – rap rap – ra, ra, ra, ra, ra, ra," sagde dørhammeren.

Winkle sprang op og kunne slet ikke tænke sig, hvad der var på færde, tog i en fart strømper og tøfler på, slog sin slåbrok om sig, tændte et lys og ilede ned ad trappen.

"Nu kommer der endelig nogen," sagde den lille drager.

"Bare jeg var efter ham med et spidsbor," mumlede den lange.

"Hvem er det?" råbte Winkle, mens han løsnede sikkerhedskæden.

"Ingen lang faddersladder, fæhoved," svarede den lange harmfuld, da han troede, at det var en tjener, "luk op!"

"Nå, skrub dig, du murmeldyr!" tilføjede den anden.

Winkle, der endnu sov indvendig, adlød mekanisk befalingen, åbnede døren lidt og så ud. Det første, han så, var det røde skær af løbedrengens fakkel. Overrasket af en pludselig frygt for, at der var ild i huset, slog han hastigt døren op på vid gab, og idet han holdt lyset op over sit hoved, stirrede han ivrigt ud, ikke ganske vis på, om det, han så, var en bærestol eller en sprøjte. I dette øjeblik kom der et heftigt vindstød; lyset blev blæst ud; Winkle følte sig med vold presset ud på trappen, og døren fløj i med et lydeligt brag.

"Så, det gjorde De godt," sagde den lille drager.

Da Winkle fik øje på et barneansigt ved vinduet i bærestolen, drejede han hastigt om, dundrede af alle kræfter med dørhammeren og råbte som en rasende til dragerne:

"Bær den bort, bær den bort! Der kommer nogen ud af et andet hus; lad mig slippe ind i bærestolen. Skjul mig; hjælp mig dog!"

I al denne tid rystede han af kulde, og hver gang han løftede hænderne op til dørhammeren, tog vinden på en nærgående måde fat i hans slåbrok.

"Nu kommer der folk ned ad gaden. Der er damer med; skjul mig; stå foran mig!" brølede han. Men dragerne var alt for udmattede af at le til at kunne yde ham den ringeste hjælp, og damerne kom hvert øjeblik nærmere og nærmere.

Winkle slog det sidste håbløse slag. Damerne var kun et par skridt borte. Han kastede det slukkede lys bort, som han hele tiden havde holdt op over sit hoved, og fo'r lige lukt ind i bærestolen til mrs. Dowler.

Nu havde værtinden endelig hørt bankningen og stemmerne, og efter bare at have tøvet så længe, at hun kunne tage noget pynteligere på sit hoved end sin natkappe, løb hun ud i stuen til gaden for at se, hvem det var, og åbnede vinduet, netop som Winkle styrtede ind i bærestolen. Ikke så snart fik hun øje på, hvad der gik for sig, førend hun udstødte et ynkeligt skrig og opfordrede Dowler til straks at stå op, da hans kone var i færd med at løbe bort med en fremmed herre.

Ved disse ord fo'r Dowler op af sengen som en viskelæderbold og styrtede ind i stuen, hvor han kom til det ene vindue, netop som Pickwick åbnede det andet, og det første, der mødte deres stirrende blikke, var Winkle, der gemte sig i bærestolen.

"Vægter," råbte Dowler rasende, "stop ham – hold ham – hold ham fast – spær ham inde, til jeg kommer ned! Jeg vil skære halsen over på ham – giv mig en kniv – fra det ene øre til det andet. Det vil jeg!"

Og idet den opbragte ægtemand sled sig løs fra den skrigende værtinde og Pickwick, snappede han en lille dessertkniv og løb ud på gaden.

Men Winkle ventede ikke på ham. Så snart han hørte den tapre Dowlers frygtelige trussel, sprang han lige så hurtigt ud af bærestolen, som han var sprunget ind i den, kastede tøflerne og smurte haser, rundt omkring på pladsen, forfulgt af Dowler og vægteren. Han holdt sig forrest; døren stod åben, da han anden gang kom pladsen rundt, han fo'r ind, slog døren i for

Dowlers næse, gik op i sit sovekammer, lukkede døren i lås, stablede en servante, en kommode og et bord op foran den og pakkede nogle klædningsstykker sammen for at kunne flygte ved første morgengry.

Dowler kom til døren, råbte gennem nøglehullet, at det var hans faste beslutning at skære halsen over på Winkle den næste dag, og efter en stor del snakken i salen, under hvilken Pickwicks røst tydeligt kunne høres, idet han søgte at mægle fred, gik husbeboerne til deres forskellige sovekamre, og alt blev atter stille.

Det er ikke usandsynligt, at læseren vil spørge: hvor var da Sam Weller i al denne tid? Og det skal vi sige i det næste kapitel.

37

Som giver en hæderlig forklaring af Sam Wellers fraværelse ved at skildre en soirée, han var indbudt til, og hvori han deltog, samt meddeler, hvorledes Pickwick betroede ham et hemmeligt ærinde af en kilden og vigtig natur.

"Mr. Weller," sagde værtinden morgenen før den skæbnesvangre aften, "her er et brev til Dem."

"Det var da løjerligt," sagde Sam, "jeg er bange for, at der er noget galt på færde, for jeg kan ikke huske nogen af mit bekendtskab, der er i stand til at skrive et."

"Der er måske hændt noget usædvanligt," mente mrs. Craddock.

"Det skulle også være noget ganske ualmindeligt, som kunne få en af mine venner til at indlade sig på de dele," svarede Sam og rystede tvivlende på hovedet, "intet mindre end en naturlig rystelse, som den unge herre sagde, da han blev popplesi-slået. Det kan ikke være fra den gamle, for han, ved jeg, prenter altid, eftersom han har lært at skrive af de store tabeller i diligencekontorerne. Det er ubegribeligt, hvor dette brev kan være kommet fra."

Med disse ord gjorde han, hvad så mange mennesker gør, når de ikke ved, hvem der har skrevet et brev. Han så på seglet og så på den forreste og så på den bageste side og så på kanterne og så på udskriften og syntes endelig, som et sidste middel, at han måske dog lige så gerne kunne kaste et øje på det indvendige for måske at finde ud af det.

"Det er skrevet på papir med guldsnit," sagde Sam, idet han åbnede det, "og forseglet med lak og en nøglekam. Nå, lad os da se."

Og med et alvorligt ansigt læste han følgende:

> "En udvalgt kreds af tjenerskabet i Bath sender mr. Weller sin hilsen og udbeder sig fornøjelsen af hans nærværelse i aften til en venskabelig svarreh, bestående af en sprængt bedekølle med tilbehør. Svarrehen vil stå på bordet præcis klokken halv ti."

Dette lå inden i et andet brev, der lød således:

> "Mr. John Smauker, den herre, der for nogle dage siden havde den fornøjelse at træffe mr. Weller i deres fælles bekendt mr. Bantams hus, tillader sig herved at tilstille mr. Weller indlagte invitation. Hvis mr. Weller vil indfinde sig hos mr. John Smauker klokken ni, vil mr. John Smauker have den fornøjelse at præsentere mr. Weller.
>
> Ærbødigst
>
> *John Smauker."*

Brevet var adresseret til simpelt hen Weller, Esquire, adresse mr. Pickwick, og i en parentes i det ene hjørne stod ordet "Tjenerklokken" til oplysning for overbringeren.

"Nå, det var svært, det," sagde Sam. "Jeg har aldrig før hørt en sprængt bedekølle blive kaldt en svarreh. Hvad mon de da kalder en stegt?"

Imidlertid gik han, uden at opholde sig med at drøfte dette punkt, straks til Pickwick og udbad sig orlov for den aften, som

villigt blev tilladt ham. Med denne tilladelse og gadedørsnøglen i lommen gik han ud lidt før den bestemte tid og vandrede i al magelighed til Bantams bolig, og ikke så snart var han kommet der hen, førend han havde den fornøjelse at se mr. John Smauker støtte sit pudrede hoved til en lygtepæl et lille stykke fra ham og ryge en cigar af et rør af rav.

"God dag, mr. Weller?" sagde John Smauker, idet han med anstand løftede på hatten med den ene hånd og slog langsomt og nedladende ud med den anden. "Hvorledes har De det?"

"Å, så jævnt," svarede Sam. "Men hvorledes har De det, gode ven?"

"Kun så så," sagde John Smauker.

"Å, De har arbejdet for stærkt," sagde Sam. "Det var jeg bange for; går ikke, ved De nok. De må ikke give efter for Deres ubændige arbejdsiver."

"Det er ikke så meget det," svarede John Smauker, "som slet vin; jeg er bange for, at jeg har levet for flot."

"Nå, det er det!" sagde Sam. "Ja, det er en meget slem syge."

"Ja, men husk på fristelsen."

"Ja, ganske vist."

"Styrtet på hovedet lige ud i selskabets malstrøm," sagde John Smauker med et suk.

"Skrækkeligt!" mente Sam.

"Men således går det altid," sagde John Smauker, "når ens skæbne fører en ind i det offentlige liv og i en offentlig stilling, må man vente at blive udsat for fristelser, som andre folk er fri for."

"Netop hvad min gamle onkel sagde, den gang han var kommet ind i en offentlig bestilling," sagde Sam, "og han havde

også ret, for han drak sig ihjel på mindre end tre måneder."

Smauker blev lidt harmfuld over, at nogen kunne drage en parallel mellem ham og den omtalte afdøde, men da Sam satte det mest uforstyrrelige, rolige ansigt op, slog han om og blev venlig igen.

"Det er måske bedst at gå," sagde Smauker efter at have rådført sig med et tombaks sejerværk, der hvilede på bunden af en dyb urlomme og blev halet op på overfladen ved hjælp af et sort bånd med en messingnøgle.

"Det er det vist," svarede Sam, "ellers bliver svarrehen for mør, og det har den ikke godt af."

"Har De nydt brønden?" spurgte hans ledsager, idet de gik henad gaden.

"Én gang," svarede Sam.

"Hvad synes De om det?"

"Jeg fandt det yderst ubehageligt."

"Ah," sagde Smauker, "De kan måske ikke lide minoraliumssmagen?"

"Det forstår jeg mig nu ikke videre på," sagde Sam. "Jeg synes, at det smagte stærkt af varme strygejern."

"Det er jo netop minoraliumssmagen, mr. Weller."

"Ja, når det er tilfældet, så er det et meget utydeligt ord, det er nu min mening," sagde Sam. "Det kan gerne være, at ordet er rigtigt nok, men da jeg ikke forstår mig videre på kemi, kan jeg ikke sige det." Og dermed begyndte Sam til Smaukers store rædsel at fløjte.

"Undskyld, mr. Weller," sagde John Smauker, pint af denne højst upassende lyd, "vil De ikke tage min arm?"

"Mange tak, De er alt for god, men jeg vil ikke tage den fra Dem," svarede Sam. "Jeg har nu en gang den vane at gå med hænderne i lommen, hvis De ikke har noget imod det."

Som sagt, så gjort, og Sam fløjtede endnu højere end før.

"Denne vej," sagde hans nye ven, tydeligt lettet, idet de drejede omkring et gadehjørne, "vi er der snart."

"Så?" sagde Sam, ingenlunde påvirket af denne meddelelse om, at han var så nær ved byens udvalgte tjenerskab.

"Ja," sagde John Smauker. "Men bliv ikke forskrækket."

"Å nej," sagde Sam.

"De vil få nogle smukke uniformer at se, mr. Weller," fortsatte John Smauker, "og De vil måske finde nogle af disse herrer lidt stikne på det i begyndelsen, men de vil snart give sig."

"Det er meget kønt af dem," svarede Sam.

"Og ser De," fortsatte Smauker med en vigtig, beskyttende mine, "da De er fremmed, ville måske nogle af dem i begyndelsen være lidt slemme imod Dem."

"De vil da vel ikke være alt for grusomme?" spurgte Sam.

"Nej, nej," svarede Smauker, idet han tog rævehovedet frem og tog sig en rigtig fornem pris. "Der er nogle lystige fyre iblandt dem, og de vil gøre løjer, men det skal De ikke bryde Dem om, slet ikke!"

"Jeg skal gøre, hvad jeg kan for at tage imod sådan en rigtig gevaldig, vittig overhaling," svarede Sam.

"Det var ret," sagde Smauker, idet han gemte rævehovedet og rakte sit eget i vejret, "jeg skal nok hjælpe Dem."

Imidlertid var de kommet til en lille grønthandlerbutik, hvor Smauker gik ind, fulgt af Sam, som næppe var kommet bagved, førend han tillod sig at skære de allerforunderligste ansigter og

vise andre tegn på, at han var kommet i en misundelsesværdig, indvendig glædestilstand. Da de var kommet gennem butikken og havde sat deres hatte på trappen i den lille gang bag ved den, åbenbarede skuepladsen sig i sin fulde glans for Sam Wellers blik.

Midt i stuen var der to borde med tre-fire duge af forskellig alder og vaskningsdato og stillet således sammen, at de, så meget som omstændighederne tillod det, så ud som ét. Der lå knive og gafler til seks-otte personer. Nogle af knivskafterne var grønne, andre røde og nogle få gule, og da alle gaflerne var sorte, var denne farveblanding meget påfaldende. Tallerkener til et tilsvarende antal gæster blev varmet ved kamingærdet, og foran dette varmede gæsterne sig. Den første og fornemste af dem syntes at være en førladen herre i en rød, langskødet kjole, skarlagenrøde benklæder og trekantet hat. Han stod med ryggen til kaminen og var åbenbart kommet for nylig, thi foruden at han endnu havde sin trekantede hat på hovedet, holdt han også i hånden en lang stok af den slags, som herrer i hans fag i almindelighed holder i en skrå stilling over karethimle.

"Smauker, min ven, Deres lab," sagde han.

Smauker hagede det yderste led af sin lillefinger ind i den anden herres og sagde, at han var glad ved at se ham se så rask ud.

"Ja, man siger jo nok, at jeg ser blomstrende ud," sagde manden med den trekantede hat, "men det er et rent vidunder. Nu har jeg fulgt vor gamle frue i hælene to timer om dagen i de sidste fjorten dage, og hvis en stadig betragtning af den måde, hun hægter sin gamle lavendelblå kjole bagpå, ikke er nok til at

tage modet fra et menneske for livstid, vil jeg bøde et kvart års løn."

Ved disse ord lo de tilstedeværende udvalgte hjerteligt, og en herre med en gul vest, som var kantet med en bred bort, hviskede til en nabo i grønne knæbenklæder, at Tuckle var rigtig oppe i aften.

"Det er sandt," sagde Tuckle, "min gode Smauker, De –" Resten af sætningen blev hvisket Smauker i øret.

"Om forladelse, det havde jeg rent glemt," sagde Smauker. "Mine herrer, må jeg forestille min ven, mr. Weller!"

"Det gør mig ondt, at jeg tager varmen fra Dem, Weller," sagde Tuckle med et nedladende nik. "De fryser vel ikke?"

"På ingen måde, Fyrtårn," svarede Sam. "Det måtte være en rigtig frossenpind, der kunne fryse, når de stod lige over for ham. De kunne spare kul, hvis man stillede Dem bag ved kamingærdet i en offentlig ventesal, kunne De."

Da dette svar syntes at indeholde en personlig hentydning til Tuckles skarlagenrøde liberi, satte denne i nogle sekunder et majestætisk ansigt op, men idet han lidt efter lidt trak sig bort fra kaminen, smilede han tvungent og sagde, at det ikke var dårligt.

"Mange tak for Deres gode mening," svarede Sam. "Vi kommer nok efter det, tør jeg sige. Det skal blive bedre med tiden."

På dette punkt blev samtalen afbrudt ved, at en herre i brandgule plysses indfandt sig, ledsaget af en anden udvalgt i karmoisinrødt med meget lange strømper. Efter at de var blevet budt velkommen, stillede Tuckle det forslag, at aftensmaden skulle bringes ind, hvilket enstemmigt blev vedtaget.

Grønthandleren og hans kone serverede nu en varm, sprængt bedekølle med kaperssauce, roer og kartofler. Tuckle indtog forsædet ved den øverste ende af bordet, og lige over for ham sad herren i de brandgule plysses. Grønthandleren trak et par vaskeskindshandsker på for at række tallerkenerne rundt og stillede sig bag Tuckles stol.

"Harris," sagde Tuckle i en bydende tone.

"Sir," svarede grønthandleren.

"Har De Deres handsker på?"

"Ja, sir."

"Så tag låget af."

"Ja, sir."

Grønthandleren adlød, tilsyneladende med stor ydmyghed, og rakte ærbødigt Tuckle forskærerkniven, men kom i det samme til at gabe.

"Hvad mener De med det?" spurgte Tuckle meget strengt.

"Om forladelse," svarede grønthandleren sønderknust, "jeg gjorde det ikke med vilje; jeg var meget længe oppe i aftes."

"Jeg vil sige Dem, hvad min mening er om Dem, Harris," sagde Tuckle med en udtryksfuld mine, "De er en simpel person."

"Jeg håber, mine herrer," sagde Harris, "at De ikke vil være alt for strenge imod mig. Jeg takker Dem meget for Deres søgning, ligesom også for Deres anbefalinger for mig som lejetjener. Jeg håber, mine herrer, at De er tilfredse med mig."

"Nej," sagde Tuckle, "det er langtfra."

"Vi anser Dem for en uagtsom slubbert," sagde ham med de brandgule plysses.

"Og en gemen tyveknægt," tilføjede ham med de grønne knæbenklæder.

"Og en uforbederlig slyngel," tilføjede ham i karmoisinrødt,

Den stakkels grønthandler bukkede meget dybt, mens han blev dænget til med disse skældsord, og da de alle havde sagt noget for at vise deres overlegenhed, skred Tuckle til at skære bedekøllen for og forsyne selskabet.

Næppe var denne aftenens vigtige forretning begyndt, førend døren blev slået op på vid gab, og en herre i lyseblåt liberi med metalknapper trådte ind.

"Imod reglementet," sagde Tuckle. "For sent, for sent."

"Nej, nej, jeg kan ikke gøre for det," sagde den nyankomne. "Jeg appellerer til selskabet – et galant eventyr – et stævnemøde i teatret."

"Å, ja så," sagde ham med de brandgule plysses.

"Ja, på ære," sagde den blå. "Jeg havde lovet at hente vor yngste datter, og det er sådant et forbandet nysseligt tøsebarn, at jeg ikke havde hjerte til at narre hende. Uden fornærmelse for det tilstedeværende selskab, men et skørt – et skørt, det står uden for reglen."

"Jeg begynder at få mistanke om, at der er noget i gære på den kant," sagde Tuckle, idet den sidst ankomne satte sig ved siden af Sam. "Jeg har et par gange lagt mærke til, at hun støtter sig meget stærkt på Deres skulder, når hun stiger ud eller ind i vognen."

"Nej, nej, Tuckle, det må De ikke sige," sagde manden i blåt. "Det er ikke smukt. Jeg har måske sagt til et par gode venner, at hun er en yndig skabning og har afslået et par gode tilbud uden nogen synlig grund, men – nej, nej, nej, Tuckle – og det oven i

købet i fremmedes nærværelse – det er ikke rigtigt, det skulle De ikke. Delikatesse, bedste ven, delikatesse!" Og den blå rettede på sit halstørklæde og trak i sine opslag og nikkede og rynkede panden, som om der var mere, som han nok kunne sige, hvis han ville, men som hans ære bød ham at tie stille med.

Manden i blåt, der var en lyshåret, stivhalset, lapset fyr med et kækt væsen og et næsvist ansigt, havde lige fra begyndelsen tiltrukket sig Sams særlige opmærksomhed, men da han begyndte at tale på den måde, fik Sam endnu større lyst til at dyrke hans bekendtskab, hvorfor han straks med sit ejendommelige, ligefremme væsen gav sig i snak med ham.

"Deres skål," sagde Sam. "Jeg kan godt lide Deres tale; den falder så herligt."

Ved disse ord smilede den blå, som om det var en kompliment, han længe var vant til, men så samtidig bifaldende på Sam og sagde, at han håbede, at de skulle lære hinanden at kende, for uden at ville smigre syntes han, at han havde et pænt væsen og netop var en karl efter hans hjerte.

"De er alt for god, sir, De er en heldig kantøffel!"

"Hvad mener De?" spurgte den blå.

"Denne hersens unge dame," svarede Sam. "Hun ved min sandten nok, hvad hun gør. Jo, det ser jeg nok."

Sam lukkede det ene øje og rystede på hovedet på en måde, der var smigrende for den anden herres forfængelighed.

"De har vist en skælm bag øret," sagde han.

"Nej, nej, det overlader jeg ganske til Dem. Det kommer Dem langt mere ved end mig, som manden inden for havemuren sagde til manden udenfor, da en gal tyr kom op ad gyden."

"Godt, godt, mr. Weller," sagde den blå. "Det kan nok være, at hun har lagt mærke til min holdning og mit væsen, mr. Weller."

"Jeg skulle mene, at hun ikke godt kan lade det være."

"Har De også sådan en lille historie?" spurgte den heldige blå.

"Ikke ganske," svarede Sam. "Der er ingen døtre i min kondition; ellers havde jeg naturligvis lagt mig efter en af dem. Som det er, tror jeg ikke, at jeg kan indlade mig med noget ringere end en fruentimmer-marquis, skønt jeg måske dog nok vil tage til takke med en pige med en stor formue, om hun også ingen titel havde, når hun bare var rigtig rasende forelsket i mig, men ellers ikke."

"Nej naturligvis," sagde den blå, "man kan da ikke kaste sig bort, og vi, mr. Weller, vi verdensmænd ved, at en smuk uniform før eller senere må slå an hos fruentimmerne. Og, imellem os sagt, det er også det eneste, det er værd at tage kondition for."

"Netop," sagde Sam. "Det er det naturligvis."

Da deres fortrolige samtale havde nået dette punkt, blev der sat glas frem, og hver bestilte nu, hvad han helst ville have. Den blå og manden i brandgult, der udgjorde selskabets finere portion, forlangte "et glas afbrændt", hvorimod genever med sukker og vand syntes at være de øvriges yndlingsdrik. Sam skældte grønthandleren ud for en "gudsforgåen rakkerpukkel" og bestilte en stor bolle punch, to omstændigheder, der syntes at hæve ham særdeles højt i de udvalgtes omdømme.

"Mine herrer," sagde manden i blåt med en umådelig lapset mine, "jeg tillader mig at udbringe en skål for damerne."

"Hør! hør!" sagde Sam. "De unge miss'er!"

Herover blev der råbt "til orden!" Og Smauker tillod sig som den, der havde indført mr. Weller i selskabet, at underrette ham om, at det ord, han nylig havde brugt, var uparlamentarisk.

"Hvad var det for et ord?" spurgte Sam.

"Miss'er, sir," svarede Smauker med en foruroligende panderynken. "Vi kender ikke den slags særlige navne her."

"Vel," sagde Sam. "Så vil jeg bruge et andet ord og kalde dem de søde unger, hvis Fyrtårnet vil tillade mig det."

Manden med de grønne knæbenklæder syntes at nære nogen tvivl om, hvor vidt præsidenten lovmedholdeligt kunne kaldes "Fyrtårnet", men da selskabet syntes mere tilbøjeligt til at holde på sine egne end på hans rettigheder, blev spørgsmålet ikke stillet. Manden med den trekantede hat trak vejret dybt og så vist på Sam, men fandt det åbenbart klogest at tie stille, for at det ikke skulle gå ud over ham selv.

Efter et kort ophold begyndte en herre i en broderet frakke, som nåede ham til hælen, og en tilsvarende vest, som holdt den øverste del af hans ben varme, energisk at røre rundt i sit glas genever og vand, hvorpå han, idet han med en voldsom kraft pludselig rejste sig, sagde, at han ønskede at sige et par ord. Personen med den trekantede hat udtalte derfor, at han ikke tvivlede om, at det ville være selskabet en stor glæde at høre, hvad han ønskede at sige.

"Jeg er meget generet ved at tage ordet," sagde han så, "da jeg desværre kun er kusk og kun er optaget som æresmedlem ved disse rare svarreher, men jeg føler mig forpligtet, mine herrer – om jeg så må sige – pisket til at meddele en sørgelig omstændighed, der er kommet til min kundskab og har tildraget sig, om jeg så må sige, inden for min daglige

atmosfære. Mine herrer, vor ven mr. Whiffers –" alle så på den brandgule "– har taget sin afsked."

En almindelig overraskelse greb tilhørerne. Enhver så på sin nabo og så på kusken.

"De kan med rette blive forundrede, mine herrer," sagde kusken. "Jeg vil ikke driste mig til at meddele grundene til dette uoprettelige tab for tjenesten, men beder mr. Whiffers selv meddele dem til gavn og efterligning for hans beundrende venner."

Da dette forslag vandt lydeligt bifald, forklarede Whiffers sig. Han sagde, at han vistnok kunne have ønsket at beholde den post, han nylig havde fratrådt. Uniformen var overordentlig pragtfuld og kostbar, det kvindelige personale i familien behageligt og de med stillingen forbundne pligter – det måtte han tilstå – ikke meget møjsommelige, idet den væsentligste tjeneste, man krævede af ham, var, at han så meget som muligt skulle se ud ad forstue vinduet sammen med en anden herre, der ligeledes havde taget sin afsked. Han kunne have ønsket at skåne selskabet for de pinlige og oprørende enkeltheder, som han nu ville omtale, men da en forklaring var blevet afkrævet ham, havde han intet andet valg end åben og ligefrem at nævne, at man havde villet have, at han skulle spise kold steg.

Det er umuligt at forestille sig den harme, som denne tilståelse vakte i tilhørernes hjerter. Lydelige råb af "Fy!" blandet med knurren og hyssen hørtes i det mindste i et kvarter.

Whiffers tilføjede derpå, at han var bange for, at en del af denne fornærmelse havde sin grund i hans egen overbærende og føjelige natur. Han huskede tydeligt, at han en gang havde samtykket i at spise salt smør, og han havde endvidere ved et

pludseligt sygdomstilfælde i huset glemt sig selv i den grad, at han havde båret en kulkasse op på anden sal. Han håbede ikke at tabe i sine venners gode omdømme ved denne frimodige tilståelse af sine fejl, og var det så, håbede han, at den bestemthed, hvormed han havde afvist den sidste, af ham anførte, feje fornærmelse, atter ville skaffe ham deres gode omdømme.

Whiffers' foredrag blev modtaget med beundrende råb, og den interessante martyrs skål blev drukket på den mest begejstrede måde. Martyren takkede for dette og foreslog en skål for deres gæst mr. Weller, en herre, han vel ikke havde den fornøjelse at være nærmere kendt med, men som var en ven af mr. Smauker, hvilket var et tilstrækkeligt anbefalingsbrev til ethvert selskab af dannede folk, hvor det end måtte være. Af denne grund kunne han være tilbøjelig til at udbringe mr. Wellers skål med alle sædvanlige æresbevisninger, hvis hans venner havde drukket vin, men da de til afveksling for øjeblikket drak spiritus, og det kunne være ubelejligt at tømme et fuldt bæger ved hver skål, ville han foreslå, at æresbevisningerne blev underforstået.

Ved slutningen af denne tale tog enhver et nip af sit glas til ære for Sam, og efter at han havde skænket og tømt to fulde glas punch til ære for sig selv, takkede han i et meget pænt foredrag.

"Tak skal I have, gamle kammerater," sagde han, mens han, uden i mindste måde at føle sig forlegen, skænkede løs, "for denne hersens artighed, som er ganske overvældende fra den kant. Jeg har hørt en hel del om jer sådan i almindelighed taget, men jeg må sige, at jeg aldrig havde troet, at I var så ualmindelig pæne mennesker, som jeg nu ser, I er. Jeg vil bare

håbe, at I ikke giver noget bort af jeres værdighed, som er så nydelig at se på, når man er ude at spadsere, og som det altid har været mig en stor fornøjelse at iagttage, lige siden jeg var dreng og kun halvt så stor som min meget ærede ven Fyrtårnets stok med messingknappen. Om det brandgule offerlam kan jeg ikke sige andet, end at jeg håber, at han må få så god en plads, som han fortjener, og i så fald vil han kun sjældent blive plaget med kolde svarreher."

Her satte Sam sig med et venligt smil, og efter at hans tale var blevet larmende applauderet, brød selskabet op.

"Hvad, De vil da vel ikke gå allerede, gamle ven?" sagde Sam Weller til sin ven Smauker.

"Jo, jeg må," svarede Smauker, "jeg har lovet Bantam at komme tidligt hjem."

"Ja så," sagde Sam, "det er en anden sag. Måske han vil tage afsked fra Dem, hvis De narrede ham. Vil De også gå, Fyrtårn?"

"Ja, jeg vil."

"Hvad, og lade de tre fjerdedele af en bolle punch stå?" sagde Sam. "Sniksnak, sæt Dem ned igen."

Tuckle kunne ikke modstå denne indbydelse. Han satte den trekantede hat og stokken, som han netop havde taget i hånden, fra sig igen og sagde, at han ville drikke et glas til for godt kammeratskabs skyld.

Da den blå skulle samme vej som Tuckle, lod han sig også overtale til at blive, og da bollen var omtrent halvt tømt, bestilte Sam nogle østers, og virkningen af begge dele var så opmuntrende, at Tuckle med den trekantede hat på hovedet og stokken i hånden dansede en hornpipe på bordet mellem østersskallerne, mens den blå akkompagnerede på et sindrigt

instrument, der var lavet af en redekam og en stump krøllepapir. Da al punchen omsider var forsvundet og natten næsten med, brød de op for at følge hinanden hjem. Tuckle var ikke så snart kommet ud i fri luft, før han pludselig fik lyst til at lægge sig på fliserne, og da Sam syntes, at det var synd at gøre ham imod, lod han ham få sin vilje. Da den trekantede hat ville være blevet ødelagt, hvis den var blevet liggende der, trykkede Sam den med stor omtanke flad på hovedet af den blå og gav ham den lange stok i hånden, hvorpå han stillede ham op mod hans egen gadedør, ringede på klokken og gik selv roligt hjem.

Næste morgen kom Pickwick langt tidligere, end han ellers plejede, fuldt påklædt ned og ringede.

"Sam," sagde Pickwick, da Sam viste sig, "luk døren!"

"Der indtraf et uheldigt tilfælde her i går aftes, Sam," sagde Pickwick, "som gav mr. Winkle grund til at frygte voldsomheder fra mr. Dowlers side."

"Det har jeg hørt af den gamle dame nedenunder, sir."

"Og desværre må jeg sige," fortsatte Pickwick med det mest forlegne ansigt, "at af frygt for disse voldsomheder er mr. Winkle flygtet uden at meddele mig det allermindste, og jeg ved ikke, hvor han er gået hen."

"Han skulle være blevet og have gjort ende på historien," sagde Sam foragteligt. "Det ville ikke have kostet synderlig ulejlighed at gere denne Dowler spag, sir."

"Ja, Sam," sagde Pickwick, "jeg nærer også tvivl om hans store mod og tapperhed. Men hvorom alting er, så er mr. Winkle borte. Han må findes, Sam, findes og bringes tilbage til mig."

"Men sæt nu, at han ikke vil vende tilbage, sir?"

"Så må han tvinges til det, Sam," svarede Pickwick.

"Hvem skal da gøre det, sir?" spurgte Sam med et smil.

"Det skal du," svarede Pickwick.

"Meget vel, sir."

Med disse ord gik Sam ud af stuen, og lidt efter hørte man ham gå ud af gadedøren. Efter to timers forløb vendte han lige så koldblodig tilbage, som om han havde udrettet det alleralmindeligste ærinde, og medbragte den underretning, at et individ, der i alle henseender svarede til Winkles signalement, samme morgen var taget til Bristol med diligencen fra Hotel Royal.

"Sam," sagde Pickwick og greb hans hånd, "du er en flink fyr, en fortræffelig fyr. Du må følge efter ham."

"Med glæde, sir."

"Så snart du opdager ham, skriver du straks til mig. Hvis han prøver på at løbe fra dig, så slå ham til jorden eller spær ham inde. Du har fuldstændig handlefrihed, Sam."

"Jeg skal nok passe på, sir."

"Du skal sige ham, at jeg er meget irriteret, meget misfornøjet og opbragt over hans fremgangsmåde."

"Det skal jeg, sir," svarede Sam.

"Du skal sige ham," blev Pickwick ved, "at hvis han ikke vil vende tilbage her til dette hus med dig, så skal han vende tilbage med mig, for jeg vil komme og hente ham."

"Det skal jeg nok sige," sagde Sam.

"Men tror du også, at du kan finde ham, Sam?" spurgte Pickwick og så ham alvorligt i ansigtet.

"Jo, jeg skal nok finde ham, hvor han så er," svarede Sam tillidsfuldt.

"Godt," sagde Pickwick. "Tag så af sted, jo før jo bedre."

Med denne instruks gav Pickwick sin tro tjener de fornødne penge og befalede ham straks at rejse til Bristol for at forfølge flygtningen.

Sam pakkede nogle småfornødenheder i en vadsæk og var rejseklar, men da han kom til enden af gangen, blev han stående, gik langsomt tilbage og stak hovedet ind ad døren.

"Sir," hviskede han.

"Nå, Sam?"

"Jeg har da vel forstået min instruks rigtigt?"

"Det vil jeg håbe," sagde Pickwick.

"Også det om at kaste ham til jorden?" spurgte Sam.

"Ganske rigtigt," svarede Pickwick. "Gør, hvad du finder nødvendigt. Du har min befaling til det."

Sam nikkede til tegn på, at han havde forstået alt, trak sit hoved tilbage fra døren og drog med let hjerte ud på sin valfart.

38

Om hvorledes Winkle kom gemytligt og hyggeligt af asken og i ilden.

Den af skæbnen forfulgte mand, der havde været den uheldige årsag til den usædvanlige støj og larm, som havde gjort uro i Royal Crescent, tilbragte resten af natten i stor angst og forvirring og forlod derpå det tag, hans venner endnu slumrede under, uden at vide, hvor han skulle ty hen. De fortræffelige og hensynsfulde følelser, som bragte Winkle til at gøre dette skridt, kunne ikke noksom påskønnes eller roses.

"Hvis," sagde Winkle til sig selv, "hvis denne Dowler søger (hvad han utvivlsom gør) at udføre sin trussel om personlig vold mod mig, så bliver jeg nødt til at udfordre ham. Han har en kone; denne kone er ham hengiven og afhængig af ham. Store Gud! Hvis jeg nu dræbte ham i mit blinde raseri, hvilke samvittighedskvaler ville jeg da ikke udsætte mig for!"

Disse pinefulde tanker virkede så mægtig på den menneskekærlige unge mands følelser, at hans knæ stødte mod hinanden, og hans ansigt røbede hans indre uro. Drevet af disse hensyn greb han sin vadsæk, listede sig sagte ned ad trappen, lukkede den afskyelige gadedør med så lidt støj som muligt og gik. Da han kom til Hotel Royal, opdagede han en diligence, der lige skulle køre bort, og i den tanke, at Bristol var et lige så godt tilflugtssted som ethvert andet, satte han sig op og nåede sit mål så tidligt, som man kunne forlange af det par heste, der gjorde turen frem og tilbage mindst to gange om dagen.

Han indkvarterede sig i gæstgivergården *Busken* og med den beslutning at udsætte enhver skriftlig meddelelse til Pickwick, indtil det var sandsynligt, at Dowlers harme ville være dampet bort, gik han ud for at se byen, der forekom ham at være en kende smudsigere end de steder, hvor han hidtil havde været. Efter at have taget havnen og skibene og domkirken i øjesyn spurgte han om vejen til Clifton, og da han havde fået den at vide, slog han ind i den retning, man havde anvist ham. Men ligesom fortovene i Bristol hverken er de bredeste eller de reneste på jorden, således er gaderne i denne by ikke ganske de allerligeste eller mindst indviklede, og da Winkle kom i forlegenhed ved deres mangfoldige krumninger og bøjninger, så han sig om efter en butik, hvor han på ny kunne skaffe sig råd og oplysninger.

Hans øje faldt på et nymalet hus, der for kort siden var blevet forvandlet til en mellemting mellem en privat lejlighed og en butik, og som en rød lygte, der hang ud over vinduet over gadedøren, tilstrækkeligt ville have vist var en praktiserende læges opholdssted, selv om ordet "*Læge*" ikke havde stået skrevet med forgyldte bogstaver på en træplade oven over vinduet til, hvad der i fordums dage havde været dagligstue. Da Winkle nu fandt, at dette var et passende sted til at indhente de ønskede oplysninger, gik han ind i butikken, hvor der var skuffer og flasker med forgyldte påskrifter, og da han ikke fandt nogen der, bankede han med en halvkrone på disken for at vække opmærksomhed hos en eller anden, der muligvis kunne være inde i bagstuen, som han mente måtte være etablissementets inderste helligdom, eftersom ordet "*Læge*" atter fandtes på døren, denne gang for afvekslings skyld med hvide bogstaver.

Ved den første banken ophørte pludselig en larm, der indtil da havde været meget tydelig og lød, som om nogen var oppe at fægte med ildragere, og ved den næste kom en lærd udseende, ung mand med grønne briller på næsen og en stor bog i hånden sagte ind i butikken, hvor han stillede sig bag disken og spurgte, hvad der var til tjeneste.

"Undskyld, at jeg ulejliger Dem," sagde Winkle, "men vil De ikke være så god at sige mig –"

"Ha, ha, ha!" lo den lærde herre, idet han kastede den store bog op i luften og fangede den igen med stor behændighed i samme øjeblik, som den truede med at slå alle flaskerne på disken i tusinde stumper og stykker. "Det kan man kalde en overraskelse!"

Det var det unægtelig også, for Winkle blev så forbavset over den lægekyndige herres påfaldende opførsel, at han uvilkårligt trak sig hen mod døren og så meget urolig ud over denne sælsomme modtagelse.

"Hvad, kender De mig ikke?" spurgte lægen.

Winkle mumlede, at han ikke havde den ære.

"Nå, så er der dog endnu håb for mig. Jeg kan kurere på halvdelen af de gamle koner i Bristol, når jeg kun har lykken en smule med mig. Nå, du skimlede gamle satan, væk med dig."

Med denne besværgelse, som han henvendte til bogen, sparkede han den med mærkværdig behændighed hen i den fjerneste krog af butikken, og efter at have taget sine grønne briller af grinede han akkurat ligesom Robert Sawyer, Esquire, forhen fra Guys Hospital i Southwark med privat bolig i Lant Street.

"Det er da vel ikke Deres alvor, at de ikke kendte mig?" sagde Bob og trykkede Winkles hånd venskabeligt.

"Nej jeg gjorde sandelig ikke," svarede Winkle, idet han gengældte trykket.

"Det undrer mig, at De ikke så navnet," sagde Bob og henledede sin vens opmærksomhed på indgangsdøren, hvorpå ordene "Sawyer, Nockemorfs Efterfølger" stod malet.

"Det lagde jeg slet ikke mærke til," svarede Winkle.

"Herregud, havde jeg vidst, at det var Dem, var jeg styrtet ud og havde trykket Dem i mine arme," sagde Bob, "men jeg troede på ære, at De var skattekræveren."

"Nej virkelig?" sagde Winkle.

"Ja jeg gjorde minsandten," svarede Bob, "og jeg var netop i færd med at sige, at jeg ikke var hjemme, men hvis De vil sige mig, hvad De vil, så skal jeg nok sige det til mig selv, for han kender mig ikke, lige så lidt som brand- og brolægningskommissionens bud kender mig. Derimod tror jeg nok, at buddet, som kræver præstepenge ind, kender mig, og jeg ved, at vandkommissionens bud gør det, for jeg trak en tand ud på ham, straks efter at jeg var kommet hertil. – Men kom indenfor!"

Mens Bob sladrede således, skubbede han Winkle ind i bagstuen, hvor ingen ringere end Benjamin Allen sad og morede sig med at bore små runde huller i kaminen med den glohede ildrager.

"Nå," sagde Winkle, "det er virkelig en glæde, som jeg ikke ventede. Hvor De bor smukt her!"

"Å ja, ret godt," svarede Bob. "Jeg tog eksamen kort efter vort kostelige selskab, og mine venner rykkede ud med det fornødne

til dette etablissement, hvorfor jeg tog et sæt sorte klæder og et par briller på og rejste hertil med et så højtideligt udseende som muligt."

"Og De har sikkert en god lille forretning?" sagde Winkle i en vigtig tone.

"Ja, det er en så god lille forretning," svarede Bob, "at De om et par år kan komme hele udbyttet i et vinglas og skjule det med et stikkelsbærblad."

"Å, det kan aldrig være Deres alvor?" sagde Winkle. "Varerne alene –"

"Øjenforblændelse, min kære, i den ene halvdel af skufferne er der ingenting, og den anden halvdel kan ikke lukkes op."

"Å snak!" sagde Winkle.

"På ære!" svarede Bob og gik ud i butikken, hvor han godtgjorde påstandens rigtighed ved adskillige stærke ryk i de små forgyldte knapper på de eftergjorte skuffer.

"Der er næppe noget andet virkeligt her end blodiglerne, og de er købt brugte."

"Det havde jeg aldrig troet!" udbrød Winkle meget forbavset.

"Det vil jeg heller ikke håbe," svarede Bob. "Hvad nyttede ellers skinnet til? Men hvad vil De nyde? Tag til takke med, hvad huset formår! Hør, Ben, stik din hånd ind i hjørneskabet og kom frem med mavedråberne."

Benjamin smilede imødekommende og tog en flaske, der var halvt fuld af cognac, frem af skabet ved siden af sig.

"De bruger naturligvis ikke vand?" sagde Bob.

"Jo tak," svarede Winkle. "Det er noget tidligt på morgenstunden, så jeg vil helst spæde den lidt, hvis De ikke har noget imod det."

"Ikke det mindste, hvis De kan bringe det over Deres samvittighed," svarede Bob og tømte med det samme et glas med stort velbehag. "Ben, kasserollen!"

Benjamin fremtog af det samme skjul en lille messingkasserolle, og Bob gjorde opmærksom på, at den var hans stolthed, da den tog sig så fagmæssig ud. Efter at den fagmæssige kasserolle i tilbørlig tid var bragt til at koge ved hjælp af nogle små håndfulde kul, som Bob hentede fra et lille skab under vinduet, hvorpå der stod skrevet "*Sodavand*", fortyndede Winkle sin cognac, og samtalen begyndte allerede at blive levende, da den blev afbrudt ved, at en dreng i et ærbart, gråt liberi og med en guldgaloneret hat på hovedet og en lille kurv med låg på armen trådte ind i butikken og straks blev modtaget af mr. Sawyer med det udråb:

"Tom, kom herind, din dagdriver!"

Drengen fremstillede sig for ham.

"Nu har du igen været ude på kommers med alle Bristols gadedrenge, din dovne slyngel!"

"Nej jeg har ikke, sir," svarede drengen.

"Det vil jeg heller ikke råde dig til!" sagde Bob med en truende mine. "Hvem, tror du, vil bruge en doktor, når han ser hans dreng spille klink på gadehjørnerne eller sætte balloner op på torvet? Har du ingen agtelse for dit fag, dit æsel? Afleverede du medicinen, hvor du skulle?"

"Ja, sir."

"Pulverne til barnet i det store hus med de ny beboere, og pillerne, der skal tages fire gange om dagen, hos den hidsige gamle herre, der har podagra?"

"Ja, sir."

"Så luk døren og pas butikken."

"Nå," sagde Winkle, da drengen var gået, "det er jo dog ikke så galt, som De vil have mig til at tro. Der udleveres jo dog nogen medicin."

Bob kiggede ud i butikken for at se, om der ingen uvedkommende var til stede, som kunne høre dem, og sagde så, idet han bøjede sig over mod Winkle, med dæmpet stemme:

"Han afleverer det alt sammen de forkerte steder."

Winkle blev ganske befippet, og Bob Sawyer og hans ven lo.

"Kan De ikke forstå det?" sagde Bob. "Han går op i et hus, ringer på klokken, stikker pigen en pakke medicin uden adresse i næven og går sin vej. Pigen bringer pakken ind i dagligstuen. Herren åbner den og læser påskriften: "Dråber at tage ved sengetid – piller som før – badevand som sædvanlig – hermed pulveret. Fra Sawyer, Nockemorfs Efterfølger. Omhyggelig og prompt tilberedelse af alle slags lægemidler" osv. Han viser sin kone det, og hun læser påskriften, hvorpå det kommer ned til tjenestefolkene, som også læser den. Næste dag kommer drengen igen: "Beder om forladelse – en fejl af ham – så uhyre travlt – så mange pakker at aflevere – mr. Sawyer, Nockemorfs Efterfølger, beder om undskyldning." Navnet bliver kendt, og det er hovedsagen, min ven, i det medicinske fag. Det er langt bedre end al verdens avertissementer. Vi har en medicinflaske, som har været i halvparten af husene i Bristol, og den kan bruges endnu."

"Det må jeg sige," sagde Winkle, "det er et udmærket påfund."

"Å, Ben og jeg har hittet på en halv snes af den slags," svarede Bob med inderlig fryd. "Lampepudseren får atten pence om ugen for at ringe på klokken i ti minutter, når han kommer her

forbi om natten, og min dreng styrter altid ind i kirken, lige før salmesangen skal til at begynde, og mens folk endnu ikke har andet at gøre end at se sig om, og kalder mig ud med frygt og rædsel i sit ansigt. "Store Gud," siger de alle, "der er nogen blevet pludselig syg! Der er bud efter Sawyer, Nockemorfs Efterfølger. Hvor den unge mand dog har meget at gøre!"

Efter denne afsløring af nogle af lægefagets mysterier lagde Bob og hans ven Ben sig tilbage i deres stole og slog en skoggerlatter op, og da de af hjertens grund havde glædet sig over løjerne, tog samtalen en anden retning, hvori Winkle var mere personligt interesseret.

Vi mener tidligere at have ladet falde et vink om, at Benjamin Allen var tilbøjelig til at blive følsom, når han havde drukket cognac. Det er ikke noget enestående sygdomstilfælde, hvilket vi selv kan bevidne, da vi selv har haft patienter, der har været angrebet på en lignende måde. På dette tidspunkt af sin tilværelse var Benjamin måske mere oplagt til føleri end før, og årsagen til denne sygdom var kort og godt denne: Han havde opholdt sig i næsten tre uger hos Bob Sawyer, der ikke udmærkede sig ved mådehold, ligesom Benjamin Allen ikke udmærkede sig ved at kunne tåle særlig meget, og følgen heraf var blevet, at Benjamin i hele dette tidsrum havde vaklet imellem hel og delvis fuldskab.

"Kære ven," sagde Ben Allen, idet han benyttede sig af Bobs midlertidige fravær, da han var gået ind i butikken for at udlevere nogle af de omtalte brugte igler, "kære ven, jeg er meget ulykkelig."

Winkle forsikrede, at det gjorde ham hjertelig ondt at høre dette, og bad om at få at vide, om han kunne gøre noget for at

lindre den stakkels students sorger.

"De kan ikke gøre noget for mig, kære ven," sagde Ben. "De husker nok Arabella – min søster Arabella – et lille pigebarn med sorte øjne – den gang vi var på besøg hos Wardles? Jeg ved ikke, om De tilfældigvis lagde mærke til hende – et net lille pigebarn. Måske kan mine træk genkalde hende i Deres hukommelse?"

Winkle trængte ikke til noget for at huske den fortryllende Arabella, hvilket også var heldigt nok, for hendes broders træk ville uimodsigelig kun have været en mådelig vækker for hans hukommelse. Med så megen ro, som han kunne påtage sig, svarede han, at han rigtig godt huskede den unge dame og håbede, at hun havde det godt.

"Vor ven Bob er en prægtig fyr, Winkle," var Bens eneste svar.

"Ja vist," sagde Winkle, som denne nøje forbindelse af disse to navne ikke rigtig huede.

"Jeg havde bestemt dem for hinanden, de var skabt for hinanden, sat i verden for hinanden, født for hinanden," sagde Ben Allen og satte sit glas fra sig med stærkt eftertryk. "Der råder en egen skæbne i denne sag, kære ven. Der er kun fem års forskel imellem dem, og deres fødselsdage falder begge i august."

Winkle var alt for spændt på at høre, hvad mere der ville komme, til at vise nogen levende forundring over dette mærkelige sammentræf, hvor vidunderligt det end var, hvorfor Ben Allen med et par tårer endvidere tilføjede, at trods al hans agtelse, ærbødighed og ærefrygt for sin ven, havde Arabella på en aldeles ubegribelig og genstridig måde lagt den mest afgjorte afsky for hans person for dagen.

"Og jeg tror," sluttede Ben Allen, "jeg tror, at der er en tidligere forelskelse med i spillet."

"Har De nogen forestilling om, hvem genstanden for denne forelskelse kan være?" spurgte Winkle med synlig bæven.

Ben Allen greb ildrageren, svang den på en krigersk måde over sit hoved, rettede et voldsomt slag imod en usynlig pandeskal og sluttede med meget udtryksfuldt at sige, at han kun ville ønske, at han kunne gætte det.

"Jeg skulle nok sige ham min mening."

Og atter fløj ildrageren rundt, vildere end før.

Alt dette var naturligvis meget trøsteligt for Winkle, der var tavs i nogle minutter, men til sidst mandede sig op til at spørge, om miss Allen opholdt sig i Kent.

"Nej, nej," svarede Ben Allen, idet han lagde ildrageren fra sig og så meget listig ud, "jeg tror ikke, at Wardles hus netop er stedet for et egensindigt pigebarn, og derfor har jeg, som er hendes naturlige formynder, da vore forældre er døde, bragt hende herned til denne kant af landet, for at hun kunne tilbringe nogle måneder hos en gammel tante på et rart, kedeligt og ensomt sted. Jeg tænker nok, at det skal kurere hende, og hvis ikke, gør jeg en lille udenlandsrejse med hende og ser, hvad det kan udrette."

"Bor tanten her i Bristol?" stammede Winkle.

"Nej – ikke i Bristol," svarede ben og knipsede med fingrene over sin skulder, "på den kant – dernede. Men tys, der kommer Bob; ikke et ord, kære ven, ikke et ord!"

Hvor kort denne samtale end var, vakte den dog den allerhøjeste spænding og mismod i Winkles sjæl. Den formodede tidligere forelskelse nagede hans hjerte. Kunne han

være genstanden for den? Kunne det være for hans skyld, at Arabella havde set ned på den raske Bob Sawyer, eller havde han en lykkelig medbejler? Han besluttede at se hende, koste, hvad det koste ville! Men her var der en uoverstigelig hindring, for om Ben Allens forklarende "på den kant" og "dernede" ville sige tre eller tredive eller trehundrede mile borte, var ikke godt at vide.

Men han fik ikke lejlighed til at gruble over sin kærlighed, for Bobs tilbagekomst var den umiddelbare forløber for ankomsten af en kødpostej fra bageren, som Bob påstod, at han skulle være med til at nyde. Bordet blev dækket af en vaskekone, der gjorde tjeneste i egenskab af mr. Bob Sawyers husholderske, og efter at et tredje par knive og gafler var lånt af moderen til drengen i det grå liberi (for Bobs husvæsen var endnu indrettet efter en indskrænket målestok), satte de sig til bords, og øllet blev, som Bob udtrykte sig, sat frem "i sit medfødte tinhylster".

Efter bordet lod Bob den største morter i apoteket bringe ind og gav sig i færd med at brygge en rygende kande rompunch, idet han blandede bestanddelene og rørte dem sammen med en støder på en meget anbefalelsesværdig og fagmæssig måde. Da Bob var ungkarl, havde han kun ét ølglas i huset, der blev overladt Winkle, fordi han var gæst. Ben Allen fik en tragt med en prop i den spidse ende, mens Bob tog til takke med et af hine tudformede bægerglas, hvorpå der findes indætset forskellige mystiske tegn, og som apotekerne plejer at bruge til at afmåle deres forskellige væsker og receptmæssige miksturer i. Efter at disse forberedelser var bragte i orden, blev punchen prøvet og erklæret for udmærket, og efter at man var kommet overens om, at det skulle stå Ben og Bob frit for at fylde deres glas to

gange, for hver gang Winkle fyldte sit, skred man til værket med en god vilje og i godt kammeratskab.

De sang ikke, da Bob mente, at det ikke tog sig fagmæssigt ud, men for at bøde på dette savn lo og snakkede de så meget, at det gerne kunne være blevet og sagtens også blev hørt i den anden ende af gaden, og deres samtale bidrog i høj grad til at virke adspredende og oplivende på Bob Sawyers dreng, der i stedet for at hengive sig til sin sædvanlige beskæftigelse at skrive sit navn på disken og viske det ud igen, kiggede igennem glasdøren og således hørte og så på en gang.

Bobs lystighed blev vildere og vildere, Ben blev mere og mere følsom, og punchen var næsten ganske forsvundet, da drengen kom løbende ind og meldte, at der var kommet en ung dame for at sige, at Sawyer, Nockemorfs Efterfølgers nærværelse ønskedes straks et par gader derfra. Dette gjorde ende på lystigheden. Da Bob Sawyer efter en snes gentagelser begreb budskabet, bandt han sig et vådt klæde om hovedet for at blive ædru, og efter at dette til dels var lykkedes ham, satte han sine grønne briller på og gik. Winkle afslog alle opfordringer om at blive, til han kom tilbage, og da han fandt det aldeles umuligt at indlede en forståelig samtale med Ben om, hvad der lå ham nærmest på hjertet eller om noget andet, tog også han afsked og vendte tilbage til *Busken*.

Den sindsstemning og de mangehånde tanker, som Arabella havde vakt hos Winkle, gjorde, at den del, han havde nydt af morterpunchen, ikke havde den virkning på ham, som den under andre omstændigheder ville have haft, og efter at han derfor havde drukket et glas sodavand med cognac ved

skænken, gik han ind i gæstestuen, snarere modfalden end opmuntret ved eftermiddagens hændelser.

Foran kaminen, med ryggen mod ham, sad en høj herre i overfrakke, den eneste, der, foruden ham selv, opholdt sig i værelset. Det var temmelig koldt den aften, og herren trak sin stol noget til side, for at den ny gæst kunne få et glimt af ilden at se, men man kan tænke sig Winkles overraskelse, da han fik øje på den hævngerrige og blodtørstige Dowlers udseende og skikkelse! Hans første tanke var at trække voldsomt i den nærmeste klokkestreng, men den hang uheldigvis lige bag ved Dowlers hoved. Han havde allerede gjort et skridt hen imod den, da han standsede, og i samme øjeblik trak Dowler sig meget hastigt tilbage.

"Mr. Winkle, vær rolig. Slå mig ikke; jeg tåler det ikke. Et slag! Aldrig," sagde Dowler og så mere spagfærdig ud, end Winkle havde ventet af en mand, der var så glubsk som han.

"Et slag, sir?" stammede Winkle.

"Et slag, sir," svarede Dowler. "Vær rolig. Sæt Dem. Hør mig."

"Sir," sagde Winkle, skælvende fra hoved til fod, "førend jeg samtykker i at sætte mig ned ved siden af eller lige over for Dem, uden at en opvarter er til stede, må jeg udbede mig en betryggende forklaring. De brugte en trussel imod mig i hat, sir, en frygtelig trussel," her blev Winkle meget bleg og holdt pludselig inde.

"Ja, det gjorde jeg," svarede Dowler med et ansigt, der næsten var lige så blegt som Winkles. "Omstændighederne var mistænkelige. De er blevet opklaret. Jeg agter Deres mod. – Deres ædle følelser – bevidstheden om Deres uskyldighed. Der er min hånd. Tag den!"

"Ja, undskyld," sagde Winkle, idet han ikke rigtig vidste, om han skulle række sin hånd frem eller ikke, da han næsten frygtede for, at det hele var en snare, "undskyld, men jeg –"

"Jeg ved, hvad De vil sige," afbrød Dowler ham. "De føler Dem krænket. Ganske naturligt. Det ville jeg også i Deres sted. Jeg havde uret. Jeg gør Dem min undskyldning. Lad os være venner. Tilgiv mig."

Med disse ord greb Dowler Winkles hånd, som han trykkede meget heftigt, idet han erklærede, at han var en modig ung mand, og at han nærede højere tanker om ham end før.

"Sæt Dem nu," sagde Dowler. "Fortæl det hele. Hvorledes fandt De mig? Hvornår tog De efter mig? Tal rent ud!"

"Det var ganske tilfældigt," svarede Winkle næsten målløs over det mærkelige og uventede udfald af dette møde, "ganske tilfældigt."

"Glæder mig," sagde Dowler. "Jeg vågnede i morges. Jeg havde glemt min trussel og lo ad det hele. Jeg følte mig venligt stemt. Jeg sagde det."

"Til hvem?" spurgte Winkle.

"Til mrs. Dowler. – "Du gjorde et løfte," sagde hun. – "Ja," svarede jeg. – "Det var et ubesindigt løfte," sagde hun. – "Ja," svarede jeg, "det var det. Jeg vil gøre en undskyldning. Hvor er han?"

"Hvem?" spurgte Winkle.

"De," svarede Dowler. "Jeg gik ned. De var ikke at finde. Pickwick så mørk ud. Rystede på hovedet. Håbede, at der ikke ville finde voldsomheder sted. Jeg så det hele. De følte Dem fornærmet. De var rejst bort, måske for at opsøge en ven.

Måske pistoler. Ærekær ung mand," sagde jeg. "Jeg beundrer ham."

Winkle hostede, og da han nu begyndte at se, hvorledes sagen forholdt sig, satte han en vigtig mine op.

"Jeg efterlod et brev til Dem," blev Dowler ved. "Jeg skrev, at det gjorde mig meget ondt. Det gjorde det. Nødvendige forretninger førte mig hertil. De følte Dem ikke tilfredsstillet. De fulgte efter. De krævede en mundtlig erklæring. De havde ret. Alt er nu i orden. Mine forretninger også. Jeg vender tilbage i morgen. Følg med!"

Efterhånden som Dowler kom længere ind i sin forklaring, blev Winkles ansigt mere og mere værdigt. Det gådefulde ved den måde, deres samtale blev indledet på, var nu opklaret; Dowler havde lige så stor afsky for dueller som han selv; denne stortalende, forfærdelige person var den største kryster af verden, og idet han, påvirket af sin egen frygt, fejlagtigt havde tydet Winkles fraværelse, havde han gjort det selvsamme skridt som han og klogelig trukket sig tilbage, indtil vreden havde lagt sig.

Da sagens sande sammenhæng stod klart for Winkle, satte han et frygteligt ansigt op og sagde, at han var tilfredsstillet, men sagde det samtidig med en mine, at Dowler måtte tro, at hvis han ikke havde været det, ville det have ført til de skrækkeligste og mest ødelæggende følger. Dowler syntes at være overvældet af beundring over Winkles højmodighed og nedladenhed, og de to krigsførende parter skiltes ad om aftenen med mange forsikringer om evigt venskab.

Omtrent klokken halv et, da Winkle havde ligget en halv snes minutter i den fulde nydelse af sin første søvn, blev han

pludselig vækket af en lydelig banken på sin sovekammerdør, og da den blev gentaget med forøget styrke, fo'r han op i sengen og spurgte, hvem det var, og hvad der var på færde.

"Undskyld, sir, det er en ung mand, som siger, at han straks må tale med Dem," svarede pigen.

"Ja vel, sir," svarede en anden stemme gennem nøglehullet, "og hvis De ikke straks lukker op for samme interessante unge skabning, kan det let ske, at hans ben kommer ind førend hans ansigt."

Efter at den unge mand havde ladet dette vink falde, sparkede han blidt på den nederste del af døren, ligesom for at give sine ord større vægt.

"Er det Dem, Sam?" spurgte Winkle og sprang ud af sengen.

"Man kan aldrig med ren samvittighed forlade sig på, hvad det er for en herre, man har at gøre med, før man giver sig til at se på ham," svarede stemmen belærende.

Winkle, der ikke nærede nogen tvivl om, hvem den unge mand kunne være, lukkede døren op, men ikke så snart havde han gjort det, førend mr. Samuel Weller trådte ind, lukkede døren i lås, stak nøglen i sin vestelomme og sagde, idet han mønstrede Winkle fra hoved til fod:

"De er en overmåde morsom, ung herre, sir! Ja såmænd er De så."

"Hvad mener De med denne opførsel, Sam?" spurgte Winkle harmfuld. "Gå Deres vej på øjeblikket. Hvad mener De?"

"Hvad jeg mener, sir?" svarede Sam. "Hør, det er næsten for meget af det gode, som den unge dame sagde, da hun skændtes med postejbageren, fordi han havde solgt hende en svinepostej,

som der ikke var andet end flæsk i! Hvad jeg mener! Ikke dårligt, må jeg sige."

"Luk døren op og gå straks."

"Jeg skal gå ud af denne stue, nøjagtig i det samme øjeblik, De går ud af den," svarede Sam med eftertryk og satte sig med den største alvor. "Hvis jeg bliver nødt til at bære Dem herfra på min ryg og lade Dem ride fedtelam, så går jeg ganske vist ud af stuen et lille øjeblik før Dem, men tillad mig at ytre det håb, at De ikke vil lade det komme til denne yderlighed, hvormed jeg kun vil sige det samme, som manden sagde til sneglen, da han ikke kunne få den ud af dens hus ved hjælp af en knappenål og følgelig begyndte at frygte for, at han ville blive nødt til at knække den i dørsprækken."

Ved slutningen af dette foredrag, der var et af hans længste, støttede Sam sine hænder på sine knæ og så Winkle ind i ansigtet med et blik, der viste, at han ikke i fjerneste måde havde til hensigt at lade sig holde for nar.

"De er ret en elskværdig ung mand, sir, må jeg sige," fortsatte Sam i en moraliserende tone, "at De således kan skaffe vor rare gamle herre alle slags ærgrelser på halsen, skønt De ved, at han går gennem tykt og tyndt, når det gælder hans principper. De er langt værre end Dodson, sir, og Fogg, han er en sand engel i sammenligning med Dem!"

Efter at mr. Weller havde ledsaget denne sidste sætning med et eftertrykkeligt klask på begge knæ, lagde han armene over kors med en foragtelig mine og kastede sig tilbage i stolen, som om han ventede at høre forbryderens forsvar.

"Kære Sam," sagde Winkle og strakte hånden ud – tænderne klaprede i munden på ham, mens han talte, for han var under

Sam Wellers forelæsning blevet stående på gulvet i natdragt. "Kære Sam, jeg ærer Deres hengivenhed for min fortræffelige ven, og jeg er meget bedrøvet over at have givet ham anledning til uro. Nå Sam, se så!"

"Godt," svarede Sam noget tvært, men trykkede ikke des mindre ærbødigt den fremrakte hånd, "ja, det bør De også være, og jeg er meget glad ved, at De er det, for kan jeg forebygge det, vil jeg ikke, at nogen skal ærgre ham, det er det hele."

"Naturligvis, Sam," sagde Winkle. "Så, gå nu i seng, Sam, så tales vi nærmere ved i morgen."

"Det gør mig meget ondt," sagde Sam, "men jeg kan ikke gå i seng."

"Ikke gå i seng?" gentog Winkle.

"Nej," svarede Sam og lystede på hovedet, "det lader sig ikke gøre."

"Da er det dog vel ikke Deres agt at rejse tilbage i nat, Sam?" spurgte Winkle forbavset.

"Ikke, med mindre De særlig skulle ønske det, men jeg tør ikke forlade dette værelse. Det var herrens bestemte ordre."

"Snak, Sam," sagde Winkle. "Jeg må blive her nogle dage, og hvad mere er, De må også blive her for at hjælpe mig til et møde med en ung dame – miss Allen, Sam, De husker hende nok – som jeg må og vil se, før jeg forlader Bristol."

Men som svar på alt dette rystede Sam energisk på hovedet og sagde: "Det lader sig ikke gøre."

Efter en hel del overtalelser og forestillinger fra Winkles side og en fuldstændig beretning af, hvad der var foregået under samtalen med Dowler, begyndte Sam at vakle, og til sidst blev der sluttet et forlig på følgende vilkår:

Sam skulle trække sig tilbage og lade Winkle i uforstyrret besiddelse af sit værelse, dog skulle Sam have lov til at lukke døren i lås udvendig og tage nøglen med, men under forudsætning af, at døren, i tilfælde af brandråb eller nogen anden farlig hændelse, øjeblikkelig skulle blive lukket op. Tidligt næste morgen skulle der skrives og pr. Dowler afsendes et brev til Pickwick, hvori man anmodede ham om hans samtykke til, at, Sam og Winkle blev i Bristol i det allerede angivne øjemed, og man udbad sig svar med næste diligence; lød det gunstigt, skulle de nævnte personer blive, men hvis ikke, straks efter modtagelsen vende tilbage til Bath. Og endelig skulle Winkle udtrykkeligt forpligte sig til ikke at benytte sig af vinduet, kaminen eller andre underfundige midler til at undvige. Efter at alt dette var vedtaget, lukkede Sam døren i lås og gik.

Da han var kommet næsten helt ned ad trappen, blev han stående og tog nøglen op af lommen.

"Jeg glemte jo rent det om at slå ham til jorden," sagde Sam og vendte sig halvt om. "Herren sagde udtrykkelig, at det skulle gøres. Det var også dumt af mig. Nå, det er det samme," fortsatte han synlig lettet, "det kan altid lade sig gøre i morgen."

Åbenbart trøstet ved denne tanke gemte han igen nøglen og gik ned ad den øvrige del af trappen uden ny samvittighedsnag og lå snart i en dyb søvn.

39

Samuel Weller får det hverv at bringe et stævnemøde i stand, efter at være blevet betroet et kærlighedsærinde, og søger at udføre det; med hvilket held vil siden efter vise sig.

Hele den næste dag holdt Sam stadig udkig med Winkle, fuldt og fast bestemt på ikke at lade sine øjne vige fra ham, førend han havde fået udtrykkelig ordre fra hovedkvarteret. Dog hvor ubehagelige Sams strenge agtpågivenhed og store årvågenhed end var for Winkle, fandt han det alligevel bedre at tåle det, end ved voldsom modstand at udsætte sig for at blive bortført med magt, hvilket Sam mere end én gang tydeligt lod sig forstå med, var den fremgangsmåde, som en streng pligtfølelse opfordrede ham til at slå ind på. Der er ingen grund til at tvivle om, at Sam jo meget snart ville have beroliget sine samvittighedsskrupler ved at bringe Winkle, bundet på hænder og fødder, tilbage til Bath, hvis ikke Pickwicks hurtige besvarelse af den billet, som Dowler havde påtaget sig at aflevere, havde forebygget et sådant skridt. Klokken otte om aftenen trådte, kort sagt, Pickwick selv ind i gæstestuen i *Busken* og sagde smilende til Sam, til dennes store lettelse, at han havde handlet fuldkommen rigtigt, og at han ikke længere havde nødig at stå skildvagt.

"Jeg fandt det bedst at komme selv," sagde Pickwick til Winkle, mens Sam skilte ham ved hans overfrakke og rejsesjal, "for, førend jeg gav mit samtykke til, at Sam blev brugt i denne

sag, at forvisse mig om, at Deres hensigter over for den unge dame er alvorligt ment og vel overlagte."

"Det er de! Det er mit hjertes – min sjæls inderligste ønske!" svarede Winkle med stor kraft.

"Husk på," sagde Pickwick med strålende øjne, "at vi traf hende hos vor fortræffelige, gæstfri ven. Det vil være en slet løn letsindigt og uden tilbørligt overlæg at lege med denne unge dames følelser. Det tillader jeg ikke, Winkle, det tillader jeg ikke."

"Det er sandelig heller ikke min hensigt," udbrød Winkle med varme, "jeg har i lang tid nøje overvejet denne sag, og jeg føler, at min lykke er knyttet til hende."

"Og det med en dobbelt væverknude, som man siger," sagde Sam Weller med et velvilligt smil.

Winkle så noget bister ud over denne afbrydelse, og Pickwick befalede strengt sin tjener ikke at spøge med en af vor naturs bedste følelser, hvortil Sam svarede, at det ville han heller ikke, hvis han bare vidste, hvad det var for en, men der var så mange af dem, at han ikke kunne vide, hvilke der var de bedste, når man hørte tale om dem.

Winkle fortalte nu, hvad der var foregået mellem ham selv og Ben Allen med hensyn til Arabella; sagde, at det var hans hensigt at opnå et møde med hende, og erklærede, at han i henhold til visse dunkle vink og ytringer af Ben Allen følte sig overbevist om, at hvor hun så end for øjeblikket var indespærret, måtte det dog være et eller andet sted i nærheden af byen, hvilket var alt, hvad han vidste og formodede om denne sag.

Med denne ubetydelige tråd til vejledning skulle Sam Weller nu næste morgen drage ud på en opdagelsesrejse. Det blev også aftalt, at Pickwick og Winkle, der ikke havde stor tillid til deres egne evner, skulle spadsere om i byen og lejlighedsvis aflægge et besøg hos Bob Sawyer i håb om at se eller høre noget om den unge dames opholdssted.

Næste morgen drog altså Sam ud på sit togt, uden i mindste måde at tabe modet ved den alt andet end opmuntrende udsigt til et heldigt udfald. Af sted vandrede han, op ad den ene og ned ad den anden gade – vi havde nær sagt: op ad den ene og ned ad den anden bakke – uden at træffe nogen eller noget, der kunne give den mindste smule oplysning. Mange var de samtaler, Sam indlod sig i med staldkarle, som rørte heste på landevejen, og med barnepiger, som rørte børn i gaderne, men han kunne ikke få lokket noget ud, som stod i mindste forbindelse med genstanden for hans snilde forespørgsler. I en hel del huse var der rigtignok en hel del unge damer, som det mandlige og kvindelige tyende lumsk mistænkte for at nære tilbøjelighed for en eller anden, eller for at være fuldt parate til at gøre det, når der tilbød sig en lejlighed, men da ingen af disse unge damer hed Arabella Allen, blev Sam, trods alle disse oplysninger, lige klog.

Sam kæmpede sig tilbage over højdedragene mod en skarp blæst, idet han spurgte sig selv, om det monstro altid var nødvendigt at holde på sin hat med begge hænder på denne del af landet, og kom omsider til et lunt, afsides sted, hvor der hist og her lå spredt nogle små landsteder af et roligt og stilfærdigt udsende. Uden for en stalddør for enden af en lang allé uden udgang gik en staldkarl i morgendragt og drev, idet han

åbenbart indbildte sig, at han arbejdede strengt med en spade og en trillebør. Vi kan her gøre den bemærkning, at vi aldrig har set en staldkarl i nærheden af en stald, uden at han i sine ledige øjeblikke i større eller mindre grad har været et offer for dette sælsomme bedrag.

Sam syntes, at han lige så godt kunne give sig i snak med denne staldkarl som med enhver anden, især da han var træt af at gå, og der lå en stor sten ved trillebøren. Han traskede derfor ned ad alleen, satte sig på stenen og med den lethed og utvungenhed, hvorved han udmærkede sig så meget, åbnede han en samtale.

"Go'morgen, gamle ven," sagde Sam.

"God dag, mener De nok," svarede staldkarlen og kastede et tvært blik til Sam.

"Ganske rigtigt, gamle ven," sagde Sam, "det gør jeg. Hvorledes har De det?"

"Å, jeg har det ikke synderlig bedre efter at have set Dem," svarede den gnavne staldkarl.

"Det var dog sært, det," sagde Sam, "for De ser så ualmindelig munter ud og synes i det hele taget at være så lystig, at det ordentlig gør ens hjerte godt at se på Dem."

Den tvære staldkarl blev ved disse ord endnu tværere, men ikke tvær nok til, at det gjorde noget indtryk på Sam, som straks med et meget nysgerrigt ansigt spurgte, om hans herres navn ikke var Walker.

"Nej, det er ikke," svarede staldkarlen.

"Eller Brown da?"

"Nej, det er ikke."

"Eller Wilson?"

"Nej, heller ikke det."

"Nå, så tager jeg fejl, og han har ikke æren af mit bekendtskab, hvad jeg dog troede. De skal ikke blive her af opmærksomhed mod mig," sagde Sam, da staldkarlen havde trillet børen ind og lavede sig til at lukke porten. "Tag den bare med ro og uden komplimenter, mere forlanger jeg ikke."

"Jeg vil slå hovedet i stykker på Dem for en halfcrown," sagde den tvære staldkarl og lukkede den ene portfløj.

"Har ikke råd til at lade det gøre for så lidt," svarede Sam. "Det vil i det mindste koste Dem kost og løn for hele Deres liv, og det ville endda være spotpris. Hils familien fra mig. Sig dem, at de ikke skal vente på mig med middagsmad, og De skal heller ikke sætte noget til side til mig, for det vil kun blive koldt, inden jeg kommer."

Som svar mumlede staldkarlen, der var blevet rigtig forbitret, noget om at dunke en vis person i hovedet, men forsvandt uden at gøre det, idet han arrigt smækkede døren i efter sig og aldeles ikke brød sig om Sams venlige bøn om at overlade ham en lok af sit hår, inden han gik.

Sam blev siddende på stenen, og mens han tænkte på, hvad han helst skulle gøre, og overvejede en plan om at banke på samtlige døre i fem miles omkreds omkring Bristol, idet han tog halvandet eller to hundrede stykker om dagen, for på den måde at finde miss Arabella, bragte tilfældet ham pludselig, hvad han uden det kunne have siddet et helt år og ventet på, og dog ikke fundet.

Ud imod den allé, hvor han sad, vendte tre-fire havelåger, som førte til lige så mange huse, der, skønt de lå hvert for sig, kun var skilt ved deres haver. Da disse var store og lange og tæt

beplantede med træer, lå husene ikke alene et temmelig langt stykke borte, men de fleste af dem kunne endog næppe ses. Mens Sam sad med øjnene fæstede på en jordbunke uden for den låge, der var nærmest ved den port, staldkarlen var forsvundet ind ad, og tænkte på vanskelighederne ved sit foretagende, gik lågen op, og en tjenestepige kom ud i alleen for at ryste nogle gulvtæpper.

Sam havde så travlt med sine egne tanker, at han sandsynligvis ikke havde skænket det unge fruentimmer anden opmærksomhed, end kun at slå øjnene op og at lægge mærke til, at hun havde en meget net figur, hvis hans galanteri ikke havde fået en kraftig vækker, da han så, at hun ingen havde til at hjælpe sig, og at tæpperne syntes at være for tunge for hendes kræfter. Weller var en meget galant kavaler på sin vis og lagde ikke så snart mærke til dette, før han rejste sig og gik hen til hende.

"Hør, lille ven," sagde Sam, idet han nærmede sig med en ærbødig mine, "De ødelægger minsandten Deres nydelige figur ved at ryste disse tæpper alene. Lad mig hjælpe Dem."

Den unge dame, der blufærdigt havde ladet, som om hun ikke vidste, at en herre var hende så nær, vendte sig om, idet Sam talte – uden tvivl (det sagde hun selv bagefter) for at afslå dette tilbud af en aldeles fremmed person – men i stedet for at svare fo'r hun tilbage og udstødte et halvt undertrykt skrig. Sam blev næppe mindre overrasket, for i den kønne tjenestepiges ansigt genkendte han sin Valentine – den smukke stuepige hos mr. Nupkins.

"Men det er jo Mary!" sagde Sam.

"Gud, mr. Weller," sagde Mary, "hvor De dog gør en bange! "

Sam svarede ikke på denne klage med ord, og vi kan heller ikke nøjagtigt sige, hvilket svar han gav. Vi ved kun, at Mary efter et lille ophold sagde: "Gud, lad være, mr. Weller," og at hans hat i forvejen var faldet af, men af disse to tegn er vi tilbøjelige til at drage den slutning, at ét eller flere kys var blevet udvekslet mellem parterne.

"Men hvorfor er De kommet hertil?" spurgte Mary, da den således afbrudte samtale igen kom i gang.

"Naturligvis for at søge efter Dem, min skat," svarede Sam, som denne gang lod sin lidenskab få herredømmet over sanddruheden.

"Hvordan vidste De da, at jeg var her?" spurgte Mary. "Hvem kan have fortalt Dem, at jeg fik en anden kondition i Ipswich, og at mit herskab siden flyttede helt hertil? Hvem kan have fortalt Dem det, mr. Weller?"

"Ja, ganske rigtigt," sagde Sam med et listigt blik, "det er sagen. Hvem kan have fortalt mig det?"

"Det var da vel aldrig mr. Muzzle, hvad?" spurgte Mary.

"Å nej," svarede Sam og rystede højtideligt på hovedet, "ham var det ikke."

"Så må det have været kokkepigen," sagde Mary.

"Naturligvis må det det," sagde Sam.

"Nej, nu har jeg aldrig kendt mage!" udbrød Mary.

"Jeg heller ikke," sagde Sam. "Men, søde Mary –" her blev Sam overordentlig kærlig "– søde Mary, jeg har også en anden sag at tænke på, som det har stærkt hastværk med. Der er en af min herres venner – mr. Winkle – De husker ham nok?"

"Ham med den grønne frakke?" sagde Mary. "Jo, ham husker jeg godt."

"Nå," sagde Sam, "han er nu så gyselig forelsket, sådan rigtig forelsket op over begge ørene, så at han er helt væk af kærlighed."

"Gud!" sagde Mary.

"Ja," sagde Sam, "men det gør ikke noget, når vi bare kan finde den unge dame," og nu meddelte Sam med mange hentydninger til Marys dejlighed og de ubeskrivelige kvaler, han havde lidt, siden han sidst havde set hende, en nøjagtig beskrivelse af den sørgelige tilstand, hvori Winkle for tiden befandt sig.

"Nej, nu har jeg dog aldrig hørt så galt!" sagde Mary.

"Nej, naturligvis," sagde Sam, "og det hverken har eller vil nogen gøre, men her vandrer jeg nu om som den evige jøde – ham, denne løjerlige fyr, som De nok har hørt tale om, søde Mary, som altid var på farten og altid løb om kap med tiden og aldrig gik i seng – og snuser efter denne hersens miss Arabella Allen."

"Miss hvem?" spurgte Mary.

"Miss Arabella Allen," svarede Sam.

"Ih du forbarmende!" sagde Mary og pegede på den haveport, som den tvære staldkarl havde lukket i lås efter sig. "Men der er jo netop huset, hvor hun har boet i seks uger. Deres første stuepige, der desuden er kammerjomfru, fortalte mig det alt sammen over vaskehusstakittet en morgenstund, førend familien var stået op."

"Hvad siger De, Deres naboer?" sagde Sam.

"Ja netop," svarede Mary.

Sam blev så overvældet ved at høre dette, at han fandt det aldeles nødvendigt at klynge sig op til den smukke pige for at

støtte sig, og der veksledes forskellige små kærtegn imellem dem, førend han kunne fatte sig.

"Nå," sagde Sam, "hvis det ikke er bedre end en hanekamp, så er der ingenting, der er det, som lordmayoren sagde, da premierministeren drak hans kones skål efter bordet. Det hus der! Jeg har et ærinde til hende, som jeg hele dagen har søgt at få udrettet."

"Ja," sagde Mary, "det kan De ikke få udrettet nu, for hun spadserer kun om aftenen, og så kun en ganske kort tid. Hun går aldrig ud undtagen i selskab med den gamle dame."

Sam grublede i nogle øjeblikke og fandt til sidst på følgende felttogsplan. Han ville komme tilbage i mørkningen – den tid, da Arabella spadserede – og når Mary havde lukket ham ind i *hendes* herskabs have, ville han klatre op på muren under grenene af et stort pæretræ, som fuldstændig kunne skjule ham for enhver iagttager, afgive sit budskab og om muligt aftale et stævnemøde med Winkle til næste aften på samme tid. Efter i en fart at have bragt dette i orden hjalp han Mary med det længe udsatte arbejde at ryste tæpperne.

Det er ikke halvt så uskyldigt, som det ser ud til, at ryste gulvtæpper, for om der end ikke er noget videre ondt i rystningen, så er sammenlægningen en meget lumsk proces. Så længe rystningen varer, og de to personer står så langt fra hinanden, som tæppet er langt, er det den uskyldigste fornøjelse, man kan tænke sig, men når sammenlægningen begynder, og afstanden efterhånden formindskes fra en halvdel af den tidligere længde til en fjerdedel og så til en ottendedel, en sekstendedel og en toogtredivtedel, hvis tæppet er langt nok dertil, så bliver den farlig. Vi ved ikke nøje, hvor mange tæpper

der i dette tilfælde blev lagt sammen, men vi tør dristigt påstå, at lige så mange tæpper der var, lige så mange gange kyssede Sam den smukke stuepige.

Sam Weller nød en lille passende forfriskning i den nærmeste kro til hen ad mørkningen og vendte derpå tilbage til alleen. Efter at være blevet lukket ind i haven af Mary og efter at have modtaget forskellige formaninger af denne unge dame om ikke at udsætte sine lemmer for nogen fare klatrede Sam op i pæretræet for at vente på, at Arabella skulle vise sig.

Han ventede så længe, uden at denne længselsfuldt imødesete begivenhed indtraf, at han allerede begyndte at tro, at den slet ikke ville finde sted, da han hørte lette fodtrin på gruset, og straks efter så han Arabella komme gående ud i haven. Da hun næsten var kommet hen under træet, begyndte Sam, for at tilkendegive sin nærværelse, at frembringe forskellige djævelske lyde, der kunne sammenlignes med dem, som formodentlig er naturlige for en person, der fra sin tidligste barndom havde lidt på en gang både af halsbetændelse, strubehoste og kighoste.

Den unge dame kastede et hastigt blik hen til det sted, hvorfra disse skrækkelige lyde kom, og da hendes tidligere forskrækkelse ingenlunde blev mindre ved, at hun så et mandfolk mellem grenene, ville hun rimeligvis være flygtet og have bragt hele huset i oprør, hvis frygten ikke til al lykke havde berøvet hende evnen til at gå, så at hun måtte sætte sig på en havebænk, som tilfældigvis stod der i nærheden.

"Hun dåner," mumlede Sam fortvivlet. "Hvad er det dog også for optøjer med disse unge kreturer; altid falder de i

besvimelse, når de ikke skal! Holla, unge dame, miss Benbrækker, mrs. Winkle, lad være!"

Hvad enten det var Winkles magiske navn, den friske lufts kølighed eller et uklart minde om Sam Wellers stemme, som bragte Arabella til sig selv, det gør intet til sagen. Hun hævede hovedet og spurgte med mat stemme:

"Hvem er det? Hvad vil De?"

"Tys," sagde Sam og svang sig ned på muren, hvor han gjorde sig så lille, som han kunne, "det er bare mig, miss."

"Mr. Pickwicks tjener!" sagde Arabella forbavset.

"Ja, akkurat," svarede Sam. "Mr. Winkle er ganske desperat, miss."

"Ak," sagde Arabella og gik nærmere hen til muren.

"Ja, det må De nok sige," sagde Sam. "Vi troede, at vi skulle have været nødt til at give ham en spændetrøje på i går aftes. Han har været bindegal hele dagen og siger, at hvis han ikke kan få Dem at se inden i morgen aften, så vil han – jeg siger ikke hvad, om han ikke drukner sig."

"Å Gud, å Gud, mr. Weller," sagde Arabella og slog hænderne sammen.

"Ja, det siger han, miss," svarede Sam koldblodigt. "Han er en mand af ord, og jeg tror nu, at han gør det, miss. Han har hørt alting om Dem af benbrækkeren med brillerne."

"Af min broder!" sagde Arabella, som syntes at kunne genkende personen af Sams beskrivelse.

"Jeg ved ikke rigtig, hvem af dem der er Deres broder, miss," svarede Sam. "Er det den mest snavsede af dem?"

"Ja, ja, mr. Weller," svarede Arabella, "bliv ved. Skynd Dem endelig."

"Ja, ser De, miss," sagde Sam, "han har hørt det hele af ham, og herren mener, at hvis De ikke snart lader ham få Dem at se, vil de benbrækkere, vi har talt om, putte så meget koldt bly i hovedet på ham, at de indre dele bliver helt ruinerede og ikke duer til at sættes i spiritus bagefter, om man skulle finde for godt."

"Ak, hvad kan jeg gøre for at hindre denne skrækkelige strid?" udbrød Arabella.

"Det er, fordi man har mistanke om, at der er en tidligere forelskelse med i spillet, som er grunden til det hele," svarede Sam. "De gør bedst i at se ham, miss."

"Men hvorledes? Hvor?" spurgte Arabella heftigt. "Jeg tør ikke forlade huset alene. Min broder er så ukærlig og urimelig. Jeg ved, hvor underligt det vil forekomme Dem, mr. Weller, at jeg taler således, men jeg er meget, meget ulykkelig –"

Og her græd den stakkels Arabella så bitterligt, at Sam blev helt ridderlig.

"Det kan måske synes underligt, at jeg vil tale med om sådanne sager, miss," sagde Sam meget ivrigt, "men alt, hvad jeg kan sige, er, at jeg er både villig og parat til at gøre alt for at klare ærterne, og hvis det kan nytte noget at kaste en af de benbrækkere ud ad vinduet, skal jeg gerne gøre det."

Med disse ord smøgede han, med stor fare for at falde ned fra muren, sine manchetter op for at vise, at han var villig til straks at skride til værket.

Hvor smigrende disse forsikringer om medfølelse end var, afslog Arabella dog rent ud – aldeles ubegribeligt, fandt Sam – hans hjælp. En tid lang nægtede hun at indrømme Winkle den sammenkomst, som Sam så rørende havde bedet om, men da

samtalen truede med at blive afbrudt, gav hun ham i hast med mange forsikringer om sin taknemmelighed at forstå, at der var en fjern mulighed for, at hun måske ville være i haven en time senere næste aften. Sam forstod dette fuldkommen godt, og efter at Arabella derpå havde skænket ham et af sine sødeste smil, svævede hun bort og lod Sam alene tilbage, opfyldt af beundring så vel over hendes ydre som indre fuldkommenheder.

Efter at være kommet uskadt ned fra muren og uden at glemme at ofre nogle øjeblikke til sine egne private kærlighedsanliggender, skyndte Sam sig tilbage til *Busken*, hvor hans lange fraværelse havde vakt en del uro.

"Vi må være forsigtige," sagde Pickwick, efter opmærksomt at have lyttet til Sams fortælling, "ikke for vor egen, men for den unge dames skyld. Vi må være meget forsigtige."

"Vi?" sagde Winkle med stærkt eftertryk.

Et øjeblik så Pickwick noget vred ud over tonen i denne udtalelse, men harmen veg pladsen for hans medfødte velvillige sindelag, da han sagde:

"Ja, *vi*! Jeg ledsager Dem."

"De!" sagde Winkle.

"Ja, jeg," sagde Pickwick mildt. "Ved at indrømme Dem dette møde har den unge dame gjort et måske naturligt, men dog uforsigtigt skridt. Når jeg, en fælles ven, der er gammel nok til at kunne være begge parters fader, er til stede ved mødet, kan bagtalelsen aldrig siden løfte sin røst imod hende."

Pickwicks øjne strålede med rette af stolthed over den omtanke, han havde lagt for dagen, og Winkle blev så rørt over dette lille tegn på den udmærkede agtelse, han nærede for sin

vens unge udkårne, at han greb hans hånd med en følelse, der grænsede til ærefrygt.

"De *skal* følge med," sagde Winkle.

"Ja, det vil jeg," svarede Pickwick. "Sam, hav min overfrakke og mit sjal ved hånden og sørg for, at en vogn holder ved døren i morgen aften helst lidt tidligere end nødvendigt, for at vi kan være der i god tid."

Weller tog pligtskyldigst til sin hat og gik for at træffe forberedelser til ekspeditionen.

Vognen kom præcis til den fastsatte tid, og efter at have hjulpet Pickwick og Winkle op i den satte Sam sig hos kusken. Efter aftale steg de ud noget fra mødestedet og gik resten af vejen til fods.

På dette tidspunkt var det, at Pickwick, med mange smil og forskellige andre tegn på selvtilfredshed, trak en blændlygte, som han særligt havde forsynet sig med ved denne lejlighed, frem af en af sine overfrakkelommer, undervejs gav han sig til at forklare dens mekaniske skønhed for Winkle, til ikke liden forbavselse for de fodgængere, de mødte.

"Det havde været godt for mig, hvis jeg havde haft noget lignende med ved min havehistorie, hvad, Sam?" sagde han og vendte sig godmodigt om mod sin tjener.

"Det er nogle overmåde nette tingester, når de blive rigtigt håndteret, sir," svarede Sam, "men når man ikke ønsker at blive set, synes jeg, at de er mere nyttige, når lyset er gået ud, end mens det brænder."

Pickwick syntes at blive slået af Sams ytring, han stak lygten i lommen igen, og de gik videre i tavshed.

"Denne vej, sir," sagde Sam. "Lad mig gå foran. Der er alleen."

Ned ad alleen gik de, og mørkt nok var det. Pickwick tog lygten et par gange frem, mens de famlede rundt, og den kastede en kraftig lysstråle på godt og vel en fods tværmål frem foran dem. Den var smuk at se til, men syntes at have den virkning, at den gjorde omgivelserne endnu mørkere, end de før havde været. Omsider kom de til den store sten, og her rådede Sam sin herre og Winkle at sætte sig, mens han undersøgte, om Mary ventede på dem.

Ti minutter efter vendte Sam tilbage for at melde, at havelågen var åben og alt stille. Winkle og Pickwick fulgte ham sagte og stod snart i haven. Her sagde de alle tre "Tys!" en del gange, og da det var gjort, syntes ingen af dem at have nogen rigtig klar forestilling om, hvad der nu var at gøre.

"Er miss Allen endnu i haven, Mary?" spurgte Winkle meget bevæget.

"Jeg ved det ikke, sir," svarede den smukke stuepige. "Det er bedst, sir, at Sam Weller hjælper Dem op i træet, og mr. Pickwick er måske så god at passe på, om der kommer nogen op ad alleen, mens jeg holder vagt i den anden ende af haven. Men Gud bevares, hvad er det?"

"Denne hersens velsignede lygte gør det min tro af med os," udbrød Sam ærgerlig. "Tag Dem i agt, sir. De kaster jo lyset ind i dagligstuen."

"Min Gud," sagde Pickwick og vendte sig hurtigt om, "det tænkte jeg ikke på."

"Nu er den i nabohuset, sir," indvendte Sam.

"Men så for pokker dog!" udbrød Pickwick og vendte sig atter om.

"Nu er den i stalden, og folk må tro, at der er ildløs," sagde Sam. "Luk den, sir; kan De ikke lukke den?"

"Det er den mærkeligste lygte, jeg nogen sinde har set!" udbrød Pickwick, forvirret over de virkninger, han ufrivilligt havde frembragt. "Jeg har aldrig set mage til kraftigt hulspejl."

"Det bliver vist alt for kraftigt for os, hvis De bliver ved at fyre løs på den måde, sir," svarede Sam, da Pickwick efter flere forsøg endelig fik låget for. "Der hører jeg den unge dames fodtrin. Nå, mr. Winkle, op med Dem!"

"Holdt, holdt," sagde Pickwick, "jeg må først tale med hende. Hjælp mig op, Sam."

"Så sagte, sir," sagde Sam, idet han støttede sit hoved mod muren og lavede et stillads af sin ryg. "Stå op på den balje. Nu da, op med Dem!"

"Jeg er bange for, at jeg skal gøre dig skade, Sam."

"Bryd Dem aldrig om mig, sir. Ræk ham en hånd, mr. Winkle. Rolig, bare rolig, sådan skal det være."

Mens Sam talte, var det lykkedes Pickwick, ved næsten overmenneskelige anstrengelser af en mand i hans alder og med hans vægt, at komme op på ryggen af Sam, og idet denne langsomt rejste sig op, og Pickwick holdt fast i det øverste af muren, mens Winkle holdt ham i benene, lykkedes det dem på denne måde at bringe hans briller netop oven for murkanten.

"Kære frøken," sagde Pickwick, idet han så ud over muren og fik øje på Arabella på den anden side af den, "bliv ikke forskrækket, det er kun mig."

"Gud, mr. Pickwick, gå bort," sagde Arabella. "Sig til dem, at de alle skal gå, jeg er så frygtelig bange. Kære mr. Pickwick, bliv ikke der! De falder ned og slår Dem ihjel."

"Vær kun ikke urolig for mig," sagde Pickwick trøstende. "Der er ikke mindste grund til frygt, kan jeg forsikre Dem. – Stå fast, Sam!"

"Javel, sir, men bliv ikke længere deroppe end strengt nødvendigt. De er noget tung af Dem."

"Kun et øjeblik endnu," sagde Pickwick, "jeg ønsker kun, at De skal vide, kære frøken, at jeg ikke ville have tilladt min unge ven at se Dem på denne hemmelige måde, hvis Deres stilling havde givet ham noget andet valg, og for så vidt som dette skridt måske skulle volde Dem nogen bekymring, kære barn, så vil det måske være Dem til beroligelse at vide, at jeg er til stede; det er det hele, min kære."

"Jeg er Dem sandelig meget taknemmelig for Deres godhed og omtanke," sagde Arabella, idet hun tørrede øjnene med sit lommetørklæde, og hun ville sandsynligvis have sagt meget mere endnu, hvis ikke Pickwicks hoved pludselig var blevet borte som følge af, at han trådte forkert på Sams skulder, hvorfor han øjeblikkelig faldt. Han kom imidlertid straks på benene igen, og idet han bad Winkle skynde sig og gøre ende på sammenkomsten, løb han med en ynglings hele mod og iver ud i alleen for at holde vagt. Opflammet af øjeblikkets alvor kom Winkle i en fart op på muren, men standsede for at pålægge Sam at passe godt på sin herre.

"Jeg skal nok passe på ham, sir, lad De bare mig om det."

"Hvor er han? Hvad gør han?" spurgte Winkle.

"Gud velsigne hans gamle gamacher!" svarede Sam, idet han så ud ad havelågen. "Han holder vagt i alleen med denne hersens blændlygte ligesom en venlig, gammel mordbrænder. Jeg har aldrig i mine dage set mage til prægtig karl! Jeg vil lade

mig hænge, om jeg ikke tror, at hans hjerte er blevet skabt i det mindste fem og tyve år efter hans krop!"

Winkle hørte ikke denne lovtale. Han sprang ned fra muren, kastede sig for Arabellas fødder og udbredte sig over sin oprigtige lidenskab med en veltalenhed, der ville have været endog Pickwick selv værdig.

Mens alt dette gik for sig under åben himmel, sad en ældre, videnskabelig dannet herre i sit studereværelse et par huse derfra og skrev på en naturvidenskabelig afhandling, idet han af og til vædede sit arbejde og sin aske med et glas rødvin fra en flaske af ærværdigt udseende, som stod ved siden af ham. Under forfatterskabets kvaler så han snart ned på tæppet, snart op på loftet og snart hen på væggen, og når hverken tæppe, loft eller væg skaffede ham de fornødne indskydelser, så han ud ad vinduet.

Mens han under et af disse ophold stirrede åndsfraværende ud i det tykke mørke udenfor, blev han forbavset ved at se et strålende lys glide gennem luften et kort stykke fra jorden og forsvinde næsten øjeblikkelig. Kort efter blev dette fænomen gentaget, ikke en eller to, men flere gange, så at han til sidst lagde pennen fra sig og gav sig til at tænke over, hvilke naturlige årsager dette særsyn vel kunne have.

Det var ikke meteorer, det var de for langt nede til. Det var heller ikke St. Hansorme, det var de for højt oppe til. Det var ikke lygtemænd; det var ikke ildfluer; det var ikke fyrværkeri. Hvad kunne det da være? Et eller andet af naturens sjældne og vidunderlige fænomener, som ingen iagttager hidtil havde set, noget, som det var forbeholdt ham alene at opdage, og som ville gøre hans navn udødeligt, når han skildrede det til bedste for

efterverdenen. Opfyldt af denne tanke greb den lærde herre atter pennen og nedskrev nogle bemærkninger om disse mageløse særsyn med nøjagtig angivelse af dag, time, minut og sekund, da de havde vist sig. Alt dette skulle afgive stof til en omfangsrig afhandling, fuld af omhyggelige undersøgelser og umådelig lærdom, der skulle forbavse alle de himmelkyndige vismænd, som trak vejret i hele den civiliserede verden.

Han lagde sig tilbage i sin lænestol, sunket hen i betragtninger over sin tilkommende storhed. Det gådefulde lys viste sig mere strålende end før, idet det syntes at danse op og ned ad alleen fra den ene side til den anden og at bevæge sig i en lige så uregelmæssig bane som selve kometerne.

Den lærde herre var pebersvend, og da han således ingen kone havde, som han kunne kalde ind og forbavse, ringede han på sin tjener.

"Pruffle, der er noget meget underligt i luften i aften. Har du set det?" spurgte han og pegede ud ad vinduet, da lyset atter blev synligt.

"Ja jeg har, sir."

"Hvad tror du, det er, Pruffle?"

"Hvad jeg tror, sir?"

"Ja. Du er jo opdraget på landet. Hvad tænker du, årsagen kan være til dette lys?"

Den lærde ventede smilende, at Pruffle ville svare, at han slet ingen årsag kunne finde. Pruffle tænkte sig om.

"Jeg skulle næsten tro, at det er tyve," sagde han til sidst.

"Du er et fæ og kan gå."

"Mange tak, sir," sagde Pruffle. Og han gik.

Men den lærde herre kunne ikke udholde tanken om, at den sindrige afhandling, han havde påtænkt, skulle gå tabt for verden, hvilket sikkert ville blive tilfældet, hvis den sindrige tjeners formodning ikke blev kvalt i fødslen. Han tog derfor sin hat og gik ned i haven for grundigt at undersøge sagen.

Men nu var Pickwick kort før løbet ned ad alleen, så stærkt han kunne, for at bringe budskab om, at der kom nogen, og havde af og til skudt låget fra blændlygten for at tage sig i agt for grøften. Ikke så snart var dette budskab bragt, førend Winkle kravlede tilbage over muren, og Arabella gik ind i huset. Haveporten blev lukket, og de tre eventyrere skyndte sig, det bedste de kunne, men blev i det samme skræmt ved, at den lærde herre åbnede sin haveport.

"Pas på!" hviskede Sam, der naturligvis var forrest, "vis lyset bare et sekund, sir."

Pickwick adlød, og da Sam nu så en mands hoved titte forsigtigt ud ad haveporten omtrent en halv meter fra hans eget, gav han det et lille rap med sin knyttede næve, så det gav et lille bums op mod porten. Efter at have udført denne idræt lige så pludseligt som behændigt, tog Sam Pickwick på ryggen og løb ned ad alleen bag efter Winkle med en hurtighed, som, når man husker den byrde, han bar, var aldeles forbavsende.

"Har De fået vejret igen, sir?" spurgte Sam, da de var kommet til enden af alleen.

"Ja, jeg har."

"Så skynd Dem," sagde Sam og satte sin herre ned på jorden. "Hold Dem imellem os. Vi har kun et lille stykke vej at løbe. Tænk Dem, at De løber om kap om en sølvpokal. Nå, af sted!"

Pickwick brugte sine ben så godt som muligt, og vi kan roligt påstå, at et par sorte gamacher aldrig er blevet ført bedre frem over væddeløbsbanen, end Pickwicks blev ved denne mindeværdige lejlighed.

Vognen ventede, hestene var muntre, vejen god og kusken flink. Hele selskabet kom lykkelig og vel tilbage til *Busken*, endnu førend Pickwick havde fået vejret igen.

"Ind med Dem i en fart, sir," sagde Sam, idet han hjalp sin herre ned. "Stå ikke et øjeblik her ude på gaden efter denne anstrengelse. – Undskyld, sir," fortsatte Sam og tog til hatten, idet Winkle steg – ud. "Vil dog håbe, at der ikke var nogen tidligere forelskelse, sir?"

Winkle trykkede sin beskedne vens hånd og hviskede: "Alting i orden, Sam, i bedste orden," hvorpå Sam bankede sig på næsen til tegn på, at han forstod ham, smilede, blinkede og gav sig til at slå vogntrinet op med et ansigt, der udtrykte en levende tilfredshed.

Den lærde herre udviklede senere i en mesterlig afhandling, at hint vidunderlige lys havde været en virkning af elektriciteten, og beviste dette end tydeligere ved at udvikle, hvorledes et lyn havde danset for hans øjne, idet han stak hovedet ud ad porten, og hvorledes han havde fået et stød, som havde lammet ham et helt kvarter. Denne bevisførelse henrykkede alle de videnskabelige selskaber over al måde og skaffede ham navn af et videnskabens lys.

40

Som indfører Pickwick i et nyt og forhåbentlig ikke uinteressant optrin af livets store drama.

Resten af den tid, som Pickwick havde fastsat til sit ophold i Bath, gik hen, uden at noget væsentligt indtraf. Trinitatis retstermin begyndte, og da den første uge af den var omme, vendte Pickwick og hans venner tilbage til London, hvor han, naturligvis ledsaget af Sam, tog lige ind i sit gamle kvarter, *George og Gribben*.

Den tredje morgen efter deres ankomst, netop som Sam trak frisk luft nede i gården, kom der et underligt slags nymalet køretøj, ud af hvilket der sprang en underlig herre, som syntes at være skabt til køretøjet, ligesom dette var skabt til ham. Han kastede tømmerne til en svær mand, som sad ved siden af ham.

Herren var en mand på omtrent fyrre år, med sort hår og et omhyggeligt kæmmet skæg og påklædt på en meget iøjnefaldende måde, og med en mængde forskellige smykker på sig – der alle var omtrent tre gange så store, som den slags ting plejer at være – og en stor, lodden frakke, som satte kronen på det hele.

Det var ikke undgået Sams opmærksomhed, at da denne person steg ned, var en lurvet klædt mand i brun overfrakke, der manglede diverse knapper, efter at have lusket omkring på den anden side af gaden, gået over den og blevet stående tæt ved. Da Sam nu desuden havde mere end en mistanke om hensigten med herrens besøg, gik han foran ham hen til *George*

og Gribben, hvor han pludselig vendte sig om og plantede sig midt i døren.

"Nå, min ven," sagde herren i en bydende tone og søgte samtidig at støde Sam af vejen.

"Nå, hvad godt?" svarede Sam og gengældte stødet med rentes rente.

"Må jeg være fri for den slags," sagde den anden, idet han hævede stemmen og blev ganske bleg. "Hejda, Smouch!"

"Ja, hvad er der?" brummede manden i den brune frakke, der under denne korte samtale havde listet sig ind i gården.

"Det er kun dette unge menneske, der er uforskammet," svarede den anden og gav ham et stød til.

"Hvad er det for optøjer?" brummede Smouch og gav ham et tredje og drøjere.

Dette puf gjorde den virkning, som den erfarne Smouch tilsigtede, for mens Sam i sin ivrighed for at gengælde komplimenten trykkede denne herres krop op imod dørstolpen, listede den anden sig foran og banede sig vej til skænkestuen, hvorhen Sam, efter at have vekslet nogle høflige talemåder med Smouch, øjeblikkelig fulgte ham.

"God morgen, lille ven," sagde manden med den lodne frakke, idet han med Botany Bay lethed og New South Wales sirlighed henvendte sig til den unge dame i skænkestuen, "hvor er mr. Pickwicks værelse, min kære?"

"Vis ham ovenpå," sagde pigen til en opvarter uden at værdige den fine mand et blik.

Opvarteren gik foran op ad trappen, fulgt af herren i den brune frakke, som atter fulgtes af Sam, der til ubeskrivelig morskab for tjenestefolkene og andre tilskuere morede sig med

forskellige fagter, der vidnede om den yderligste foragt. Smouch, der var plaget af tør hoste, blev nede og ekspektorerede sig i gangen.

Pickwick lå endnu i sin sødeste søvn, da hans tidlige gæst sammen med Sam trådte ind i værelset, og den larm, de gjorde, vækkede ham.

"Barbervand, Sam," sagde Pickwick inden for forhænget.

"Barber Dem straks, mr. Pickwick," sagde den fremmede og slog forhænget til side. "Jeg skal arrestere Dem i anledning af den Bardellske sag. Her er ordren, og her er mit kort. De vil sagtens følge med mig til mit hus?"

Og idet sheriffens fuldmægtig – for ham var det – gav Pickwick et venskabeligt klap på skulderen, kastede han sit kort hen på sengetæppet og tog en tandstikker op af vestelommen.

"Mit navn er Namby," sagde fuldmægtigen, idet Pickwick tog sine briller frem under hovedpuden og satte dem på for at læse kortet, "Namby, Coleman Street."

I dette øjeblik tog Sam, som hidtil havde haft sine øjne fæstet på Nambys blanke kastorhat, således til orde:

"Er De kvæker?"

"Jeg skal nok sige Dem, hvem jeg er, førend jeg går," svarede den anden vredt. "Jeg skal lære Dem, hvad høflighed er, førend vi skilles."

"Mange tak," sagde Sam. "Det samme vil jeg gøre med Dem. Tag Deres hat af."

Og med disse ord slog Sam med største sikkerhed hatten af hovedet på Namby, så at den fløj over til den anden side af værelset og det med en sådan heftighed, at dens ejermand nær ved samme lejlighed havde sunket sin tandstikker.

"Læg mærke til dette, mr. Pickwick," sagde den bestyrtede fuldmægtig og snappede efter vejret. "Jeg er under udøvelsen af min pligt blevet overfaldet af Deres tjener i Deres værelse. Han truer mig på, livet. Jeg kalder Dem til vidne herpå."

"Læg ikke mærke til nogen ting, sir," afbrød Sam ham. "Luk Deres øjne. Jeg vil gerne kaste ham ud ad vinduet, hvis han bare kan falde langt nok ned for tagrenden udenfor."

"Sam," sagde Pickwick vred, idet hans tjener gjorde forskellige fjendtlige bevægelser, "siger du et eneste ord til eller i mindste måde fornærmer denne person, afskediger jeg dig på øjeblikket."

"Men –" indvendte Sam.

"Hold mund," afbrød Pickwick ham. "Tag den hat op igen."

Men dette nægtede Sam rent ud at gøre, og efter at han havde fået en streng irettesættelse af sin herre, nedlod fuldmægtigen sig til selv at tage den op, mens han på samme tid udstødte en mængde trusler mod Sam, som denne hørte på med største fatning, idet han indskrænkede sig til at sige, at hvis mr. Namby ville have den godhed at tage sin hat på igen, ville han slå den af hovedet på ham og sparke den ind i slutningen af den følgende uge. Da Namby nu måtte tro, at et sådant skridt kunne medføre ubehageligheder for ham selv, vægrede han sig ved at udsætte ham for denne fristelse og kaldte kort efter på Smouch, og efter at have underrettet denne om, at arrestordren var udført, og at han skulle passe på arrestanten, til han var blevet påklædt, skred Namby ud af stuen og kørte bort. Smouch opfordrede derpå i en tvær tone Pickwick til at skynde sig så meget som muligt, "da det var en travl tid," trak en stol hen til døren og blev siddende der, til Pickwick havde klædt sig på. Da dette var sket,

blev Sam sendt ud efter en droske, og triumviratet kørte nu til Coleman Street. Det var et held, at afstanden var kort, for foruden at mr. Smouch ingenlunde havde de mest indtagende talegaver, var han en afgjort ubehagelig rejsefælle på grund af sin hoste.

Da vognen var drejet ind i en meget smal, mørk gade, blev den holdende uden for et hus med jernstænger for alle vinduerne, og efter at den indre port var blevet åbnet af en herre, der godt kunne være en forsømt tvillingbroder af Smouch, og som havde en stor nøgle i hånden, blev Pickwick ført ind i "kaffestuen".

Denne kaffestue var et værelse til gaden, der udmærkede sig ved nyt sand og gammel tobaksrøg. Da Pickwick var kommet derind, bukkede han for de tre personer, som sad der, og trak sig, efter at have sendt Sam bort efter Perker, tilbage til en mørk krog, hvorfra han opmærksomt iagttog sine ny omgivelser.

En af disse, en ung knægt på en snes år, drak, skønt klokken endnu kun var ti, genever og vand og røg en cigar, adspredelser, som han, efter hans glødende ansigt at dømme, havde hengivet sig til temmelig vedholdende i det sidste par år af sit liv. Lige over for ham og beskæftiget med at røre op i ilden med tåspidsen af sin højre støvle sad en plump, simpel ung mand på omtrent tredive år, med et smudsigt ansigt og en hæs stemme. Han havde åbenbart den verdenskundskab, man får i værtshuse og simple billardknejper. Den tredje gæst var en midaldrende mand, der var iført et sæt meget gamle sorte klæder og havde et blegt og udtæret udsende. Han gik op og ned ad gulvet, idet han nu og da blev stående og ængstelig så ud ad vinduet, som om han ventede nogen, hvorpå han atter fortsatte sin vandring.

"De gør bedst i at låne min barberkniv i dag, mr. Ayresleigh," sagde manden, som rørte op i ilden, og blinkede til sin ven, den unge knægt.

"Nej tak, jeg får ikke brug for den. Jeg venter at komme ud om en times tid," svarede den anden i en hastig tone. Derpå gik han igen hen til vinduet, og idet han atter skuffet vendte sig bort derfra, sukkede han dybt og gik ud af stuen, hvorpå de to andre brast i latter.

"Nej, jeg har dog aldrig set mage til løjer," sagde han, der havde tilbudt barberkniven, og hvis navn var Price, "aldrig!" Price stadfæstede denne påstand med en ed og begyndte derpå atter at le. Denne latter istemte naturligvis den unge knægt, der fandt, at hans kammerat var en rigtig rask fyr.

"De tror vist næppe," sagde Price til Pickwick, "at dette menneske har været her siden i går otte dage, uden endnu at have raget sig en eneste gang, fordi han er så vis på at komme ud om en halv times tid, at han synes, han lige så godt kan opsætte det, til han er kommet hjem?"

"Stakkels mand!" sagde Pickwick. "Er hans udsigter til at komme ud da virkelig så gode?"

"Pokker i vold med hans udsigter," svarede Price, "han har ikke halvparten af et genfærd af udsigt. Jeg vil ikke give så meget som så for hans udsigt til at komme ud på gaden om ti år fra dato."

Og med disse ord knipsede Price hånligt med fingrene og ringede på klokken.

"Lad mig få et ark papir, Crookey," sagde han til opvarteren, der i klædedragt og væsen så ud til at være en mellemting mellem en falleret studepranger og en insolvent kvægdriver, "og

et glas cognac og vand, hører De? Jeg vil skrive til min fader, men jeg må først have mig en kradser, ellers kan jeg ikke gøre tilstrækkeligt indtryk på den gamle krabat."

Over denne skæmtefulde tale var den unge knægt, hvad der næsten er overflødigt at sige, nær ved at få krampe af latter.

"Det var ret," sagde Price. "Aldrig forknyt. Herligt indfald, hvad?"

"Ypperligt!" svarede den unge person.

"Der er mod i Dem, er der," sagde Price. "De har set noget til livet."

"Det skulle jeg mene," svarede knægten. Han havde iagttaget det gennem de snavsede ruder i døren til en skænkestue.

Pickwick, der følte sig lige så oprørt over denne samtale som over de to personers væsen og udseende, ville netop til at spørge, om han ikke kunne få et værelse for sig selv, da nogle fremmede med et net ydre trådte ind. Den unge knægt kastede sin cigar ind i kaminen. Han hviskede til Price, at de var kommet for "at klare det hele for ham," og gik hen til et bord med dem i den anden ende af stuen.

Det lod imidlertid til, at sagerne ikke ville klare sig helt så hurtigt, som den unge person havde ventet, for der opstod en meget lang samtale, som Pickwick ikke kunne undgå at høre enkelte brudstykker af. Der blev talt vredt om et udsvævende liv og gentagen overbærenhed. Til sidst gjorde den ældste herre nogle meget bestemte hentydninger til et gældsfængsel, hvorpå den unge, trods alt sit mod og lette sind og sit kendskab til livet oven i købet, lod hovedet synke ned på bordet og flæbede ynkeligt.

Pickwick, der var meget glad ved, at den unge mands kækhed og raske tone var blevet nedstemt, ringede på klokken og lod sig vise ind i et privat værelse, der var forsynet med gulvtæppe, bord, stole, hjørneskab, sofa, spejl og gamle kobberstykker. Her havde han fordelen af at høre Namby øve sig på et fortepiano oven over, mens frokosten blev tilberedt, og da den kom ind, kom Perker også.

"Aha, bedste sir," sagde den lille mand, "endelig i buret, hvad? Nå, nå, det gør mig i grunden slet ikke ondt for Dem, for De vil lære at indse, hvor tåbelig Deres adfærd er. Jeg har noteret erstatningen og omkostningerne, og vi gør bedst i straks at betale. Namby er sikkert nu kommet hjem. Hvad siger De, skal jeg udstede en anvisning, eller vil De?"

Med disse ord gned den lille mand sig med påtaget munterhed i hænderne, men kunne dog, idet han så på Pickwicks ansigt, ikke bare sig for at kaste Sam Weller et mismodigt blik.

"Perker," sagde Pickwick, "lad mig være fri for at høre mere om det. Jeg indser ikke, hvad det kan nytte, at jeg bliver her længere, og vil derfor gå i fængsel i aften."

"De kan ikke vælge Whitecross Street, bedste sir," sagde Perker, "det er umuligt! Der er tres senge på hver sovesal der, og dørene er lukket seksten timer i døgnet."

"Ja, jeg vil jo rigtignok hellere være i et andet fængsel, hvis jeg kan," sagde Pickwick, "men hvis ikke, må jeg jo finde mig i det."

"De kan vælge Fleet, hvis De endelig vil i fængsel."

"Det er godt," sagde Pickwick. "Jeg tager derhen, så snart jeg har spist frokost."

"Holdt, holdt, bedste sir. De skal ikke have et så forskrækkeligt hastværk for at komme ind i en anstalt, hvorfra andre mennesker er lige så ivrige efter at slippe ud," sagde den godmodige sagfører. "Vi må først have en modtagelsesordre, men der er ingen dommer på kontoret før klokken fire; så længe må De vente."

"Meget vel," svarede Pickwick med urokkelig tålmodighed. "Så vil vi tage os en kotelet her klokken to. Sørg du for det, Sam, og sig dem, at de må være punktlige."

Da Pickwick var fast besluttet, trods alle Perkers forestillinger og argumenter, kom og forsvandt koteletterne til rette tid, hvorpå han blev sat i en anden droske og ført til Chancery Lane, efter at have ventet en halv times tid på Namby, der havde fint middagsselskab og på ingen måde ville lade sig forstyrre før.

I Sergeants Inn fandt de to dommere, en fra Kings Bench og en fra civilretten, og det lod til, at de havde grumme meget at gøre, hvis man kunne drage en slutning af den store mængde sagførerfuldmægtige, der løb frem og tilbage med svære aktbunker. Da de kom til den lave porthvælving, som danner indgangen til dette retskollegium, nølede Perker et øjeblik for at parlamentere med kusken om taksten og småpengene, mens Pickwick, der var trådt et par skridt til side for at undgå den menneskemasse, der strømmede frem og tilbage, nysgerrig så sig om.

De personer, som mest tiltrak sig hans opmærksomhed, var tre-fire lurvet-gentile mennesker, der tog til hatten for mange af de sagførere, som gik forbi, og syntes at have noget at bestille der – hvad, kunne Pickwick dog ikke gætte. Det var nogle

snurrige fyre at se til. Den ene var en smækker og noget halt mand i slidte sorte klæder og med hvidt halstørklæde; den anden en svær, tyk person, samme kostume og med et stort, sortbrunt tørklæde om halsen, og den tredje en lille vissen, fordrukken skabning med filipenser i ansigtet. De drev omkring og hviskede nu og da med ivrige miner til nogle af herrerne, som ilede forbi med papirer under armen. Pickwick huskede, at han meget ofte havde set dem stå og drive i porten, når han var gået forbi, og han blev nu nysgerrig efter at vide, til hvilken branche af faget disse smudsige drivere kunne høre.

Han ville lige til at spørge Namby, der holdt sig tæt ved ham, da Perker kom til. Han sagde, at der ingen tid var at spilde og gik foran ind i retskollegiet. Idet Pickwick nu gik bagefter, nærmede den halte mand sig, tog høfligt til hatten og rakte et overskrevet kort frem, som Pickwick, for ikke at krænke hånden ved et afslag, tog og gemte i sin vestelomme.

"Nå," sagde Perker, idet han, førend han gik ind i et af kontorerne, vendte sig om for at se, om hans ledsagere var der, "værs'go, bedste sir. – Nå, hvad vil De?"

Dette spørgsmål gjaldt den halte mand, som havde sluttet sig til selskabet. Til svar tog den halte mand atter med al mulig artighed til hatten og nærmede sig Pickwick.

"Nej, nej," sagde Perker med et smil. "Vi har ingen brug for Dem, gode ven."

"Undskyld," indvendte den halte mand. "Denne herre har taget imod mit kort. Jeg håber, at De vil bruge mig, sir. Herren der nikkede til mig, jeg vil lade herren selv dømme. Nikkede De ikke til mig, sir?"

"Å, sniksnak. Har De vel nikket, Pickwick? Det er en misforståelse," sagde Perker.

"Denne herre gav mig sit kort," svarede Pickwick, idet han tog kortet op af vestelommen, "og jeg tog imod det, da han syntes at ønske det – desuden var jeg lidt nysgerrig efter at se nøjere på det, når jeg fik tid. Jeg –"

Den lille sagfører brast i en høj latter og tilbageleverede manden kortet med den bemærkning om, at det hele var en misforståelse, hvorpå han, idet manden opbragt gik sin vej, hviskede til Pickwick, at det kun var en kautionist.

"En kautionist!"

"Ja, her findes en halv snes stykker af den slags folk. De går i kaution for hvilket som helst beløb og tager kun en halfcrown for det. En underlig næringsvej, ikke sandt?"

"Hvad vil det sige, at disse mennesker tjener deres brød ved at drive omkring og give falsk ed i retten for en halfcrown for hver forbrydelse?" udbrød Pickwick, forfærdet over denne opdagelse.

"Å, man må ikke tage det så nøje med den falske ed, bedste sir. Det er et hårdt ord, et meget hårdt ord. Det er kun en juridisk fiktion, intet andet."

Og med disse ord trak sagføreren på skuldrene, smilede, tog sig en pris tobak og gik foran ind i kontoret.

Efter at de sædvanlige formaliteter var iagttaget, blev Samuel Pickwick kort efter overgivet til retsbetjenten for af denne at blive bragt til inspektøren over Fleet-fængslet og der at opbevares, indtil beløbet af erstatningssummen og omkostningerne i sagen Bardell-kontra-Pickwick var fuldstændig betalt.

"Men det," sagde Pickwick smilende, "vil vare længe. Skaf en droske til, Sam. Og nu farvel, Perker. Tak for Deres ulejlighed, min ven."

"Jeg følger med Dem," sagde Perker.

"Oprigtig talt," svarede Pickwick, "vil jeg helst tage derhen alene med Sam. Så snart jeg er kommet i orden, skal jeg lade Dem det vide, og da venter jeg at se Dem straks. Farvel så længe!"

Med disse ord satte Pickwick sig sammen med betjenten ind i vognen, og efter at Sam havde taget plads på bukken, rullede den bort.

"En mærkelig mand," sagde Perker, idet han blev stående for at trække sine handsker på.

"Det ville være en udmærket fallent," sagde Lowton, som stod tæt ved. "Hvor han ville bringe skifteretten i knibe! Han ville ikke tabe modet ved, at man truede ham med arrest."

Sagføreren syntes ikke at blive videre henrykt over sin fuldmægtigs dom om Pickwicks karakter og gik bort uden at værdige ham noget svar.

Drosken rullede igennem Fleet Street, således som drosker plejer at gøre. Hestene gik bedre, sagde kusken, når de havde noget foran sig (de måtte være gået i en højst mærkværdig skridtgang, når der ingenting var foran dem), og derfor holdt køretøjet sig bag ved en arbejdsvogn. Når denne holdt, holdt det med, og når den igen kørte, kørte det også. Tiden gør underværker, og ved denne kraftige gamle kavalers hjælp kan endog en droske tilbagelægge en kilometer. Omsider holdt de, og Pickwick steg ud ved porten til Fleet.

Betjenten kiggede tilbage over skulderen for at se, om fangen fulgte i hælene på ham og gik ind i fængslet, hvor de drejede om til venstre og kom igennem en åben dør ind i en forsal, fra hvilken en svær port, som bevogtedes af en slutter med nøglen i hånden, førte lige ind i det indre af fængslet.

Her standsede de, mens betjenten afleverede sine papirer, og her blev Pickwick underrettet om, at han måtte blive der, indtil han var blevet underkastet den ceremoni, der af de indviede kaldes "at sidde for at blive taget af."

"Sidde for at blive taget af?" sagde Pickwick.

"For at få Deres portræt malet," sagde slutteren. "Vi er ganske udmærkede til at male portrætter her; det går i en fart, og de ligner altid ypperligt. Gå indenfor, sir, og lad, som De var hjemme."

Pickwick fulgte indbydelsen og satte sig, mens Sam hviskede, at denne "tagen af" kun var et andet udtryk for at tages i øjesyn af de forskellige sluttere, for at de kunne kende arrestanterne fra dem, der kom og besøgte dem.

"Nå, Sam," sagde Pickwick, "så vil jeg kun ønske, at kunstnerne snart ville komme. Man er så godt som på alfarvej her."

"De kommer nok snart," svarede Sam. "Der hænger et nürnbergerur, sir."

"Det ser jeg."

"Og et fuglebur," blev Sam ved. "Det er hjul inden i hjul, og et fængsel inden i et fængsel, ikke sandt, sir?"

Da Sam Weller havde gjort denne filosofiske iagttagelse, mærkede Pickwick, at aftagningen begyndte. Efter at slutteren var blevet afløst, satte han sig og så skødesløst på ham fra tid til

anden, mens en lang, mager mand stak sine hænder under sine skøder og plantede sig lige over for ham. En tredje, noget surladen herre, der åbenbart var blevet forstyrret ved sin te, eftersom han tyggede på resten af et stykke smørrebrød, stillede sig tæt ved Pickwick og iagttog ham med hænderne støttede på hofterne meget nøje, mens to andre samtidig studerede hans træk med spændte, tankefulde blikke. Pickwick krympede sig svært under denne operation og sad meget uroligt på sin stol, men sagde ikke et ord til nogen, ikke engang til Sam, der støttede sig til stoleryggen og grublede dels over sin herres stilling og dels over den store tilfredsstillelse, det ville være for ham selv at gøre et vældigt anfald på alle slutterne, hvis en sådan adfærd bare havde været lovlig og fredelig.

Endelig var aftagningen forbi, og man meddelte derpå Pickwick, at han nu kunne gå ind i fængslet.

"Hvor skal jeg sove i nat?" spurgte han.

"Ja, jeg ved det ikke så lige," svarede slutteren, "men i morgen vil De blive parret sammen med en anden og få det nok så hyggeligt og rart. Den første nat går det i almindelighed, som det kan bedst, men i morgen kan vi få alting i orden."

Efter nogen snakken frem og tilbage opdagede man, at en af slutterne havde en seng at leje ud, som Pickwick kunne få for den nat, og han samtykkede gerne i at leje den.

"Vil De følge med, skal jeg straks vise Dem den," sagde manden. "Den er ikke stor, men man sover ganske fortræffeligt i den. Denne vej, sir."

De gik gennem den indre port. Nøglen blev drejet om efter dem, og Pickwick var for første gang i sit liv inden for et gældsfængsels mure.

41

Hvad der hændte Pickwick, da han var kommet ind i Fleet; hvilke gældsfanger han så der, og hvorledes han tilbragte hatten.

Tom Roker, den herre, der havde ledsaget Pickwick til fængslet, drejede om til højre og gik foran gennem en jernport, der stod åben, og op ad en kort trappe ind i et langt, smalt, lavt og smudsigt galleri med flisegulv og oplyst meget svagt fra et vindue i hver ende.

"Dette," sagde Roker, idet han stak hænderne i lommen og så skødesløst over skulderen efter Pickwick, "dette er *stuegangen*."

"Ja så," svarede Pickwick og så ned ad en mørk og snavset trappegang, der syntes at føre til en række fugtige og mørke, underjordiske hvælvinger, "og det er sagtens de små kældre, hvor arrestanterne gemmer deres smule brændsel. Nedgangen er ubehagelig, men i sig selv kan de være ret bekvemme, må jeg tilstå."

"Ja, hvorfor skulle de ikke være bekvemme," sagde vejviseren, "adskillige væsener lever ganske hyggeligt i dem! Det er *markedet*, er det."

"Da er det dog vel ikke Deres alvor, min ven," udbrød Pickwick, "at menneskelige væsener lever nede i disse usle huller?"

"Ikke det?" svarede Roker både harmfuld og forundret. "Og hvorfor skulle det ikke være mit alvor, om jeg må spørge?"

"Leve – leve dernede!" gentog Pickwick.

"Leve dernede? Ja, og dø med dernede temmelig ofte! Og hvad så? Hvem kan have noget imod det? Leve dernede! Ja, og det er et meget godt sted at leve på, er det!"

Da Roker med disse ord vendte sig temmelig heftigt om mod Pickwick og desuden ivrigt udtalte uhyggelige forbandelser over sine egne øjne, lemmer og blodorganer, fandt Pickwick det rådeligst ikke at fortsætte samtalen. Roker skred derpå til at gå op ad endnu en trappe, der var lige så smudsig som den første, og Pickwick og Sam fulgte ham i hælene.

"Så," sagde Roker og standsede for at trække vejret, da de var kommet til et galleri med samme rumforhold som det nedenunder, "dette er *kaffestuegangen*. Den oven over denne er den tredje, og den oven over den er den øverste, og den stue, hvor De skal sove i nat, er inspektørens værelse, og det er denne vej – kom så med." Efter at have sagt alt dette i ét åndedræt gik han op ad en trappe til, stadig med Pickwick og Sam i hælene på sig.

Vinduerne i disse trappegange fik deres lys fra en grusbelagt plads, som var omgivet af en høj mur med jernpigge foroven. Denne plads var ifølge Rokers udsagn *fjerboldpladsen*, og der fandtes også en mindre plads, der kaldtes *maleripladsen*, fordi dens mure engang havde været prydet med afbildninger af krigsskibe for fulde sejl, samt andre kunstværker, som en arresteret tegnemester i fordums dage havde udført i sine fritimer.

Efter at have meddelt dette, åbenbart mere for at lette sit bryst end for særligt at oplyse Pickwick, gik vejviseren, da han omsider var kommet til en ny gang, foran ind i en lille gang i

den fjerneste del af den og åbnede døren til et værelse, der ingenlunde så indbydende ud og indeholdt otte-ni jernsenge.

"Se," sagde Roker, idet han holdt døren åben og sendte Pickwick et triumferende blik, "se, det kan man kalde et værelse!"

Da Pickwicks ansigt imidlertid kun røbede en såre ringe tilfredshed med værelset, søgte Roker at finde tilslutning hos Sam Weller, der hidtil havde vedligeholdt en fornem tavshed.

"Det kan man kalde et værelse, unge mand!"

"Det hører jeg," svarede Sam med et roligt nik.

"De havde nok ikke tænkt at finde sådant et værelse i dette hotel, hvad?" blev Roker ved med et selvtilfreds smil.

Hertil svarede Sam ved på en let og ukunstlet måde at knibe det ene øje til, hvilket enten kunne betyde, at han havde tænkt det, eller at han ikke havde tænkt det, eller også at han slet ingenting havde tænkt, alt eftersom iagttageren måtte forestille sig det. Efter at have udført dette kunststykke og lukket sit øje op igen, gav Sam sig til at spørge om den seng, som Roker så smigrende havde beskrevet som ganske fortræffelig til at sove i.

"Der er den," svarede Roker og pegede på en meget rusten seng i en krog. "Den vil få enhver til at sove, vil den seng, hvad enten han så vil eller ej."

"Det lader da til," sagde Sam, idet han undersøgte det omtalte stykke bohave med et meget misfornøjet udtryk, "det lader da til, at sovedråber ingenting er imod den."

"Slet ingenting," sagde Roker.

"Og de andre herrer," fortsatte Sam med et sideblik på sin herre for at se, om der ikke viste sig noget tegn på, at han var

blevet rokket i sin beslutning af, hvad der var foregået, "og de andre herrer, som sover her, er da sagtens gentlemen?"

"Gentlemen til bunds," svarede Roker. "En af dem drikker tolv krus ale om dagen og ryger uafladeligt, selv når han spiser."

"Det må være et rigtigt nummer," sagde Sam.

"Et nummer ét," svarede Roker.

Uden at lade sig skræmme af disse oplysninger tilkendegav Pickwick smilende, at han havde besluttet at prøve det søvndyssende sengesteds egenskaber for den nat. Efter at Roker havde underrettet ham om, at han uden foregående varsel eller andre formaliteter kunne gå til hvile, når han fandt for godt, gik han sin vej og lod Pickwick og Sam stå i gangen.

Det var ved at blive mørkt; det vil sige, at på dette sted, der aldrig var lyst, var et par gasblus blevet tændt til ære for aftenen, som var faldet på udenfor. Da det var temmelig varmt, havde nogle af beboerne af de mange små værelser, som på begge sider vendte ud mod gangen, ladet deres døre stå på klem, og Pickwick så i forbigående nysgerrigt ind ad dem. Her førte nogle store, plumpe fyre, som lige kunne ses gennem en sky af tobaksrøg, en støjende og larmende samtale ved deres halvt tømte ølkrus eller spillede firkort med et spil meget fedtede kort. I naboværelset kunne man se en ensom fange, der ved skinnet af et tællelys stirrede på en bunke lasede papirer, som var gule af støv og faldt fra hinanden af ælde, og for hundrede gang nedskrev en vidtløftig fremstilling af sine ulykker, der var bestemt til at gennemlæses af en eller anden stormand, hvis øjne den aldrig ville nå, eller hvis hjerte den aldrig ville røre. I et tredje rum sås en mand med sin kone og en hel børneflok rede en dårlig seng på gulvet eller på nogle stole

til natteleje for de yngre. Og i et fjerde, femte, sjette, syvende gentog larmen, øllet, tobaksrøgen og kortene sig endnu værre end på de andre steder.

På selve gangene og især på trapperne drev en stor mængde mennesker om, nogle, fordi deres aflukker var tomme og ensomme, andre, fordi de var overfyldte og hede, og de fleste, fordi de ingen ro havde på sig og ikke rigtig vidste, hvad de skulle gøre med sig selv. Der sås mange af samfundets forskellige klasser, fra arbejdsmanden i sin grove kittel til den ruinerede ødeland i sin blomstrende slåbrok med meget betegnende huller på albuerne, men de havde alle det samme præg – et slags sorgløst, letsindigt friskfyrsvæsen, parret med denne dagdrivermine, der siger: "Blæse være med det hele", som ikke lader sig beskrive med ord, men som enhver kan tænke sig, hvilket øjeblik det skal være, når han kun vil sætte sin fod i det nærmeste gældsfængsel og se på den første, den bedste gruppe mennesker, der er der, med samme opmærksomhed som Pickwick.

"Det undrer mig, Sam," sagde Pickwick, idet han bøjede sig ud over rækværket øverst oppe på trappen, "at arrest for gæld næppe er nogen straf."

"Synes De ikke, sir?" spurgte Sam.

"Du ser jo, hvorledes disse mennesker drikker og ryger og støjer," sagde Pickwick. "De kan umulig bryde sig synderligt om det."

"Ja, det er netop sagen, sir," bemærkede Sam; "de folk bryder sig ikke om det. Det er en ren svir for dem – fuldt op med porter og kegler. Det er de andre, som det går ud over, disse hersens modfaldne stakler, som ikke kan holde sig lystige ved

øllet og heller ikke spille kegler; de, som gerne vil betale, hvis de kunne, og taber modet ved at komme i brummen. Jeg skal sige Dem, hvad det er; de, som altid går og driver i værtshusene, har slet ingen skade af det, men de, som altid arbejder, når de kan, har alt for stor skade af det. "Det er ikke lige mingeleret," som min fader plejede at sige, når der ikke var lige meget vand og rom i hans toddy, "det er ikke lige mingeleret, og det er fejlen ved det."

"Jeg tror, du har ret, Sam," sagde Pickwick efter at have tænkt sig om et øjeblik, "fuldkommen ret."

"Måske er der sommetider nogle skikkelige folk, som synes om det," sagde Weller grublende, "skønt jeg aldrig har hørt det om nogen, undtagen om den lille mand med det skidne ansigt og den brune frakke, og det var vanens magt."

"Hvem var det?" spurgte Pickwick.

"Ja, det var netop det, som ingen nogen sinde fik at vide."

"Men hvad havde han da gjort?"

"Å, ikke andet, end hvad så mange andre mennesker, der har været kendte nok, også har gjort; han gav mere ud, end han tog ind."

"Med andre ord, han gjorde gæld."

"Netop, sir," svarede Sam, "og i tidens løb kom han som følge deraf herind. Det var ikke meget, han blev sat for, men hvorledes det nu gik til eller ikke, så blev han her i sytten år. Selv om han havde fået rynker i ansigtet, så var de tilstoppet med snavs, for både det skidne ansigt og den brune frakke så akkurat lige sådan ud efter den tid, som de havde set ud fra begyndelsen af. Det var en meget fredelig og rolig lille én, og altid havde han travlt eller også spillede han fjerbold, men vandt

aldrig, så at slutterne til sidst blev ganske forelskede i ham, og han var inde i vagthuset hver aften og sladrede med dem og fortalte dem historier og alt sådant noget. Mens han nu en aften var derinde hos en af sine meget gamle venner, der havde vagt, sagde han pludselig: "Hør, Bill, jeg har ikke set torvet her udenfor i sytten år," sagde han. – "Ja, det ved jeg nok," sagde slutteren og dampede af sin pibe. – "Jeg kan have stor lyst til at se det bare et minut, Bill," sagde han. – "Det er rimeligt nok," sagde slutteren og dampede af sin pibe for at lade, som om han ikke forstod, hvad det var, den lille mand ønskede. – "Bill, jeg har nu en gang sat mig det i hovedet. Lad mig se gaden en eneste gang endnu, førend jeg dør, og får jeg ikke apopleksi, skal jeg være her tilbage igen bestemt om fem minutter." – "Men hvad vil der blive af mig, hvis De nu fik apopleksi?" sagde slutteren. – "Å," sagde den lille, "enhver, der fandt mig, ville nok bringe mig hjem, for jeg har mit kort i lommen," sagde han, "kaffestuegangen nr. 20;" og det var også ganske sandt, for når han ville indlade sig med nogle, der lige var kommet ind, plejede han gerne at tage en stump kort frem med disse ord på og intet andet, hvorfor han også altid blev kaldt *Nummer Tyve*. Slutteren så vist på ham og sagde højtideligt: "Tyve," sagde han, "jeg vil stole på Dem, De vil ikke bringe Deres gamle ven i forlegenhed?" – "Nej, min ven, jeg håber, at jeg har noget bedre her inde," sagde den lille mand, og ligesom han sagde det, slog han sig meget stærkt for sit lille bryst, og så kom der en tåre ud af hvert af hans øjne, hvad der var påfaldende, da man altid havde troet, at der aldrig kom vand i hans ansigt. Han trykkede slutterens hånd, gik ud –"

"Og kom ikke mere tilbage?" sagde Pickwick.

"Nej, denne gang tog De fejl, sir," svarede Sam, "for han kom tilbage to minutter før tiden, skummende af raseri, og sagde, at han nær var blevet kørt over af en droske. Han var ikke vant til det, sagde han, og pokker skulle tage ham, om han ikke skrev til borgmesteren. Til sidst fik de ham dog stillet tilfreds, og i fem år derefter så han ikke en eneste gang ud ad porten."

"Og så døde han vel?" sagde Pickwick.

"Nej, han gjorde ikke, sir," svarede Sam. "Han fik det indfald at gå hen og smage på øllet i et nyt værtshus på den anden side af gaden, og der var sådan en smuk skænkestue, at han satte sig for at gå derhen hver aften. Dette gjorde han i lang tid, men han kom altid tilbage, nøjagtig et kvarter før porten blev lukket, og det var nu alt sammen så meget rart. Men til sidst syntes han så godt om det, at han glemte tiden, og han kom senere og senere tilbage, indtil hans gamle ven en aften var lige ved at lukke porten – ja, han havde allerede drejet nøglen om, da han kom. "Tøv lidt, Bill," sagde han. – "Hvad, er De ikke kommet hjem endnu, Tyve?" sagde slutteren. "Jeg troede, at De var inde for længe siden." – "Nej jeg var ikke," sagde den lille mand og smilede. – "Nå, så vil jeg sige Dem noget, min ven," sagde slutteren, idet han meget langsomt og tvært lukkede porten op, "jeg tror, at De er kommet i slet selskab, hvad der gør mig meget ondt. Nu vil jeg rigtignok nødig sige Dem noget ubehageligt," sagde han, "men hvis De ikke kan holde Dem til ordentligt selskab og komme tilbage i god tid, så lukker jeg Dem ude, så vist som De står!" Den lille mand fik en voldsom rystelse og gik aldrig siden uden for fængslet."

Da Sam havde sluttet, gik Pickwick ned ad trappen igen. Efter at have gået nogle gange tankefuld op og ned på

maleripladsen, der nu i mørket var næsten helt øde, lod han Sam forstå, at han fandt det på tide at trække sig tilbage og bad ham søge sig et natteleje i et nærliggende værtshus og komme igen tidligt om morgenen for at træffe aftale om flytningen af sin herres garderobe fra *George og Gribben*. Denne befaling gjorde Samuel Weller sig også rede at adlyde, men dog ikke uden tydelige tegn på ulyst, ja han gik endog så vidt, at han prøvede på at lade falde nogle unyttige vink om det hensigtsmæssige i, at han sov på gulvet den nat, men da han mærkede, at Pickwick var hårdnakket døv for ethvert sådant forslag, trak han sig tilbage.

Det kan ikke nytte at lægge skjul på, at Pickwick følte sig meget modfalden og uhyggelig til mode – ikke af mangel på selskab, for fængslet var meget fuldt, og en flaske vin ville straks have skaffet ham nogle udvalgte ånders fortroligste venskab uden præsentationsformaliteter – men han var alene midt i denne rå, simple hob og følte denne forstemte og nedtrykte fornemmelse, der var en naturlig følge af, at han mærkede, at han var under lås og lukke, uden udsigt til at blive sat på fri fod, for den tanke, at det kunne ske ved at give efter for Dodson & Foggs snedighed, faldt ham ikke et øjeblik ind.

I denne stemning vendte han tilbage til kaffestuegangen og gik langsomt frem og tilbage. Stedet var utålelig snavset og lugten af tobaksrøgen aldeles kvælende. Der blev idelig smældet og slået med dørene, når folk gik ind og ud, og larmen af deres stemmer og fodtrin lød stadig i gangen. En ung kone med et barn på armen, der næppe kunne slæbe sig frem, så udtæret og elendig var hun, gik op og ned ad gangen og talte med sin mand, der ikke kunne træffe sammen med hende noget andet

sted. Når de gik forbi Pickwick, kunne han høre konen sukke, og en gang blev hun i den grad overvældet af sin sorg, at hun måtte holde sig ved væggen for ikke at falde, mens manden tog barnet på armen og søgte at trøste hende.

Pickwicks hjerte var alt for fuldt til at kunne udholde dette, og han gik derfor ovenpå for at lægge sig.

Skønt nu inspektørens værelse var højst uhyggeligt, idet det i udstyrelse og bekvemmelighed stod flere hundrede grader under den simpleste sygestue i et fængsel på landet, havde det for øjeblikket dog den fordel, at det ikke indeholdt andre end Pickwick selv. Han satte sig da ved fodenden af sin lille jernseng og gav sig til at tænke på, hvor meget inspektøren vel bragte ud årligt af dette hummer. Ved en matematisk beregning kom han til det resultat, at det i årlig indtægt gav omtrent lige så meget som en hel lille gade i en af Londons forstæder. Han begyndte derpå at gruble over, hvilken fristelse der vel kunne have fået en støvet flue, som krøb hen over hans benklæder, til at komme ind i et beklumret fængsel, selv om den havde valget mellem så mange luftige steder, en tankerække, der ledede ham til den uundgåelige slutning, at insektet måtte være gået fra forstanden. Da han var blevet enig med sig selv om dette, mærkede han, at han blev søvnig, hvorpå han tog sin nathue op af den lomme, hvori han havde været så forsynlig at gemme den om morgenen, klædte sig i ro og mag af, lagde sig i sengen og faldt i søvn.

"Bravo! Først på hælen og så på tåen. – Kil på, kil på, Zefyr! Jeg vil lade mig hænge, om De ikke er født og skabt til balletten. Hæng i! Hurra!"

Disse udbrud, som udtaltes i den mest buldrende tone og ledsagedes af en skraldende skoggerlatter, vakte Pickwick af denne trygge søvn, der, skønt den i virkeligheden kun varer en halv times tid, dog forekommer den sovende at have varet en tre-fire uger.

Stemmen var ikke så snart forstummet, førend værelset blev rystet så voldsomt, at ruderne klirrede, og sengene dirrede. Pickwick fo'r op og var nogle minutter ligesom målløs af forbavselse over det optrin, der viste sig for ham. Midt på gulvet opførte en mand i en bredskødet, grøn jakke, knæbenklæder og grå bomuldsstrømper de mest yndede trin af en hornpipe, og den plumpe og rå måde, hvorpå han latterliggjorde og efterabede de forskellige lette og yndefulde bevægelser i dansen, i forbindelse med hans dragts latterlige udseende, gav det hele et usigelig naragtigt præg. En anden, øjensynlig meget drukken mand, der rimeligvis var blevet kastet i seng af sine kammerater, sad op mellem sengeklæderne og sang med den inderligste rørelse og følelse en stump af en lystig vise, mens en tredje, der sad på en af sengene, klappede af begge kunstnerne med en kenders dybsindige mine og opmuntrede dem med begejstringsudbrud af en lignende art som de, der allerede havde vækket Pickwick af hans søvn.

Den sidstnævnte mand var et mærkværdigt eksemplar af en klasse mennesker, som kun findes i hele deres fuldkommenhed på steder som dette. Man kan vel træffe dem i en ufuldkommene tilstand i gårde og værtshuse, men de opnår først deres fulde blomst i disse drivhuse, som næsten skulle synes at være grundlagt af den lovgivende magt ene og alene for at avle dem.

Det var en høj fyr med et gulgrønt ansigt, langt, sort hår og et tykt, busket kindskæg, der gik helt ned under hagen. Han havde intet halstørklæde på, da han havde spillet fjerbold hele dagen, og hans åbentstående skjortelinning viste skægget i dets fulde frodighed. På hovedet bar han en af de sædvanlige franske huer til atten pence, hvorfra, en broget kvast dinglede ned i den skønneste harmoni med den simple bomuldstøjsjakke. Hans ben, som på grund af deres længde var skrøbelige, var prydet med et par gråmelerede benklæder, der fremhævede disse legemsdeles formsskønhed, men da de blev holdt noget skødesløst oppe af selerne og desuden var ufuldstændigt knappet, faldt de i en række af de ikke allernydeligste folder ned over et par sko, der var tilstrækkelig nedtrådte til at røbe et par meget snavsede strømper. Over hele manden var der udbredt en forvoven, landstrygeragtig raskhed og en slags stortalende slyngelagtighed, der var mere end guld værd.

Denne fyr var den første, som lagde mærke til, at Pickwick så til, hvorpå han blinkede ad Zefyren og med påtaget alvor bad ham om ikke at vække denne herre.

"Ih, Gud velsigne den rare gamle herres øjesten!" sagde Zefyren, idet han vendte sig om og lod, som om han var meget forundret. "Han er jo vågen. Ha, Shakespeare! Hvordan har De det? Hvorledes har Mary og Sarah det? Og Deres rare gamle frue – hvad, sir? Vil De ikke have den godhed at sende dem min bedste hilsen i den første pakke, De sender hjem, og sige Dem, at jeg ville have sendt dem den før, hvis jeg ikke havde været bange for, at den skulle gå i stykker undervejs?"

"Plag ikke herren med forslidte høfligheder. De ser jo, at han længes efter at få noget at drikke," sagde den anden spøgefuldt.

"Hvorfor spørger De ham ikke om, hvad han vil nyde?"

"Gud, det havde jeg rent glemt," svarede den første. "Hvad vil De nyde? Portvin eller sherry, sir? Jeg kan også anbefale Dem ale, eller måske vil De hellere smage porter? Må jeg have den fornøjelse at skille Dem ved Deres nathue, sir."

Med disse ord snappede han nathuen fra Pickwicks hoved og satte den i en håndevending på den drukne mand, som i den faste overbevisning, at han underholdt et talrigt selskab blev ved at hamre løs på sin lystige vise i de tungsindigste toner, man kunne tænke sig.

Med vold at snappe en mands nathue af hans isse og sætte den på hovedet af en fremmed, snavset person er, hvor sindrigt et indfald det end i og for sig kan være, dog en af den slags vittigheder, som henhører under benævnelsen nærgående løjer. Da Pickwick netop så sagen i dette lys, sprang han, uden i mindste måde at lade sig mærke med, hvad han havde i sinde, rask ud af sengen, gav Zefyren et så kraftigt stød for brystet, at det skilte ham ved en god del af det stof, som undertiden bærer hans navn, og satte sig derpå kækt i forsvarsstilling.

"Kom an," råbte Pickwick, idet han pustede, ikke mindre af den heftige sindsbevægelse end af den megen kraftanvendelse, "kom an, begge to – begge to!"

Og med denne ædelmodige opfordring hvirvlede den værdige, gamle herre med sine knyttede næver for at skræmme sine modstandere ved at vise, at han var inde i kunstens regler.

Det var måske Pickwicks uventede mod, eller måske var det den indviklede måde, hvorpå han havde hjulpet sig ud af sengen og ligesom i én masse kastet sig over hornpipemanden, som rørte hans modstandere. Rørte blev de, for i stedet for,

hvad Pickwick troede, at de selvfølgelig ville have gjort, at hakke ham til plukfisk, tøvede de, så vist på hinanden og gav sig til sidst til at skoggerle.

"Nå, De er en rask karl; det kan jeg rigtig godt lide Dem for. Spring så i seng igen, ellers får De gigt. De er da vel ikke vred, håber jeg?" sagde manden med bakkenbarterne og rakte en hånd frem, omtrent af samme størrelse som den klump gule fingre, der undertiden dingler oven over en handskemagers dør.

"På ingen måde," sagde Pickwick hurtigt, for nu, da hidsigheden havde lagt sig, begyndte han at finde det temmelig køligt om benene.

"Må jeg have den ære, sir?" sagde den anden og rakte sin højre hånd frem.

"Med stor fornøjelse, sir," svarede Pickwick, hvorpå han efter at have vekslet et meget langt og højtideligt håndtryk med ham, gik i seng igen.

"Mit navn er Smangle," sagde den skæggede mand.

"Ja så," svarede Pickwick.

"Mit er Mivins," sagde manden med de skidne strømper.

"Det glæder mig at høre," sagde Pickwick.

"Hm," sagde Smangle og rømmede sig.

"Sagde De noget?" spurgte Pickwick.

"Nej, jeg gjorde ikke," svarede Smangle.

"Jeg syntes det," sagde Pickwick.

Alt dette var nu så meget rart, og for at gøre det endnu fornøjeligere forsikrede Smangle mangfoldige gange, at han nærede stor højagtelse for en gentlemans følelser. Denne ytring

gjorde ham virkelig særdeles megen ære, da man på ingen måde kunne vente, at han kunne opfatte den slags følelser.

"Tyr De til retten, sir?" spurgte Smangle.

"Hvortil?" sagde Pickwick.

"Til retten i Portugal Street – retten, som tager sig af fallerede debitorer, ved De nok."

"Nej," svarede Pickwick, "nej, jeg gør ikke."

"Skal De da måske ud?" spurgte Mivins.

"Det tvivler jeg på," svarede Pickwick. "Jeg vil ikke betale en erstatningssum; det er årsagen til, at jeg er her."

"Ja så," sagde Smangle, "papir har været *min* ødelæggelse."

"De er altså papirhandler?" spurgte Pickwick naivt.

"Papirhandler! Nej, nej, slet ikke; så simpel er jeg da heller ikke. Når jeg siger papir, mener jeg veksler."

"Nå, De bruger ordet i den mening!"

"Ja, for pokker, en gentleman kan have modgang," sagde Smangle. "Hvad er der i det? Her er jeg i fængslet. Vel – godt, hvad så? Er jeg værre faren for det, må jeg spørge?"

"Ikke en smule," svarede Mivins. Og han havde fuldkommen ret, for det var så langt fra, at Smangle i nogen henseende var værre faren for det, at han tværtimod på en vis måde var bedre faren, eftersom han, for at gøre sig værdig til optagelse på dette sted, havde sat sig i uhjemlet besiddelse af forskellige luksusgenstande, som for længe siden var vandret til pantelåneren.

"Men hør en gang," sagde Smangle, "alt dette falder for brystet. Lad os rense munden med en dråbe afbrændt sherry. Den, der er kommet sidst, betaler det, Mivins henter det, og jeg

hjælper til med at drikke det. Det er en upartisk og nobel fordeling af arbejdet, skulle jeg mene."

For ikke at udsætte sig for et nyt klammeri samtykkede Pickwick i forslaget og leverede pengene til Mivins, der, da klokken næsten var elleve, skyndte sig til kaffestuen.

"Hør," sagde Smangle, så snart hans ven var vel ude af stuen, "hvor meget gav De ham?"

"En halv sovereign," svarede Pickwick.

"Det er en pokkers flink og nobel fyr," sagde Smangle, "en pokkers flink fyr. Jeg kender ingen bedre, men –"

Her standsede Smangle og rystede på hovedet.

"De mener da vel ikke, at han skulle falde på at bruge pengene til sig selv?"

"Nej, det siger jeg ikke, læg vel mærke til det. Jeg siger udtrykkelig, at han er en fandens nobel fyr; men jeg tror dog, at hvis en eller anden gik ned for at se, om han ikke tilfældigvis skulle stikke sin næse i kruset eller ved en eller anden fordømt fejltagelse tabe pengene på trappen, ville det aldrig være af vejen. – Hør, sir, vil De ikke springe ned og holde øje med Mivins?"

Denne anmodning gjaldt en lille, frygtsom, nervøs mand, hvis ydre tydede på stor fattigdom, og som hele tiden havde siddet sammenkrøbet på sin seng, åbenbart ganske sløvet af det ny i sin stilling.

"De ved, hvor kaffestuen er," sagde Smangle, "spring derned og sig til den herre, at De vil hjælpe ham med kruset. Eller – vent lidt – jeg vil sige Dem noget – jeg vil sige Dem, hvorledes vi skal tage ham," sagde Smangle med et listigt blik.

"Hvorledes?" spurgte Pickwick.

"Lad ham vide, at han skal bruge de småpenge, han får tilbage, til cigarer. Ypperligt indfald! Spring ned og sig ham det, hører De? – De skal ikke gå til spilde, jeg vil ryge dem."

Denne list var så sindrig og blev udført med så urokkelig fatning og koldblodighed, at det ikke ville være faldet Pickwick ind at modsætte sig, selv om han havde kunnet. Kort efter kom Mivins tilbage med sherryen, som Smangle skænkede op i to små, sprukne glas, idet han hensynsfuldt bemærkede, at en gentleman ikke burde være kræsen under sådanne omstændigheder, og at han for sin part ikke var for stolt til at drikke af kruset, hvormed han, for at vise, hvor ærlig han mente det, drak selskabet til med et drag, som halvvejs tømte det.

Efter at en fortræffelig forståelse på denne måde var blevet tilvejebragt, skred Smangle til at underholde sine tilhørere med at fortælle nogle romantiske eventyr, han havde været indviklet i, samt forskellige interessante anekdoter om en fuldblodshest og en dejlig jødinde, begge af fuldendt skønhed og stærkt eftertragtede af den fine og fornemme verden.

Længe førend disse tiltalende uddrag af en fin kavalers levnedsløb var sluttede, var Mivins gået i seng og havde lagt sig til at snorke, idet han lod den frygtsomme medfange og Pickwick i fuld nydelse af Smangles oplevelser.

Men disse var heller ikke så opbyggede, som de kunne have været, af de rørende småtræk, som blev fortalt. Pickwick havde i nogen tid været i en slumrende tilstand, af hvilken han halvt om halvt blev vækket af ved en uklar forestilling om, at den drukne mand på ny havde istemt den lystige vise og af Smangle ved hjælp af vandkrukken fik en blid påmindelse om, at hans tilhørere ikke var oplagt til musik. Han faldt derpå atter i søvn

med en tåget bevidsthed om, at Smangle stadig var beskæftiget med at fortælle en lang historie, der især syntes at dreje sig om, at han ved en vis lejlighed havde "ålet" en rykker med samt hans regning.

42

Der, ligesom det foregående, stadfæster det gamle ordsprog, at modgang lærer mennesket at kende sælsomme sovekammerater, samt indeholder den usædvanlige og forbavsende meddelelse, som Pickwick gør Sam Weller.

Da Pickwick næste morgen åbnede sine øjne, var det første, de kom til at hvile på, Samuel Weller, der sad på en lille sort vadsæk og tilsyneladende var sunket hen i beskuelsen af den flotte Smangles statelige skikkelse, mens Smangle selv, der allerede var halvt påklædt, sad på kanten af sin seng og gjorde forskellige håbløse forsøg på at bringe Sam ud af fatning ved at stirre på ham. Vi siger håbløse forsøg, for Sam blev nok så rolig ved og med alle tegn på levende tilfredsstillelse med et alt omfattende blik at mønstre Smangles hue, fødder, hoved, ansigt, ben og bakkenbarter, og uden mere hensyn til Smangles personlige følelser, end han ville have lagt for dagen over for et skabilkenhoved eller en stråmand.

"Nå, kan De nu kende mig igen?" spurgte Smangle med rynket pande.

"Jeg kan bande på, at det er Dem, hvor det skal være," svarede Sam livligt.

"Vær ikke næsvis mod en gentleman."

"På ingen måde," svarede Sam. "Hvis De vil sige mig, når han står op, skal jeg opføre mig på det allerfineste imod ham."

Denne svage hentydning til, at Smangle ikke var nogen gentleman, bragte denne endnu mere i harnisk.

"Mivins!" sagde han opbragt.

"Hvad er der i vejen?" spurgte denne henne fra sin seng.

"Hvem fanden er den fyr?"

"Å," sagde Mivins med et dorsk blik nede mellem sengeklæderne, "det må jeg nok snarere spørge Dem om. Har han ikke noget at gøre her?"

"Nej."

"Så kast ham ned ad trappen og sig ham, at han ikke må understå sig at rejse sig, før jeg kommer og giver ham et par spark," svarede Mivins, og med dette raske svar gav denne fortræffelige kavaler sig atter til at sove.

Da samtalen nu røbede umiskendelige tegn på, at man var lige ved at gå over til personligheder, fandt Pickwick, at det var passende at afbryde den.

"Sam," sagde Pickwick. "Er der hændet noget nyt siden i aftes?"

"Ikke noget videre mærkeligt," svarede Sam med et blik på Smangles skæg, "den beklumrede og indelukkede luft lader bare til at have fremmet væksten af en slags ukrudt af en foruroligende og blodtørstig natur, men på det nær, er alting roligt nok."

"Jeg vil stå op," sagde Pickwick, "giv mig noget rent linned."

Hvilke fjendtlige hensigter Smangle muligvis end havde næret, blev hans tanker dog hurtigt henvendt på udpakningen af vadsækken, hvis indhold syntes at indgive ham en fordelagtig mening ikke alene om Pickwick, men også om Sam. Han greb derfor lejligheden til med en stemme, der var høj nok til, at denne excentriske personlighed kunne høre den, at erklære ham for en ægte fuldblodsoriginal og følgelig netop en mand

efter hans hoved. Hans kærlighed til mr. Pickwick kendte ingen grænser.

"Er der ikke noget, jeg kan gøre for Dem?" spurgte han.

"Mange tak, ikke det jeg ved af," svarede Pickwick.

"Der er ikke noget tøj, De skal have til vaskekonen? Jeg kender en udmærket kone ude i byen, som kommer to gange om ugen efter mit tøj, og død og pine! – Hvor det træffer sig heldigt! – I dag kommer hun netop. Skal jeg lægge nogle af disse småting mellem mine sager? Tal ikke om ulejligheden. Død og helvede! Jeg skulle da mene, at det ikke er andet end naturligt for dannede folk, der er kommet i en smule forlegenhed, at hjælpe hinanden, så godt de kan."

Således talte Smangle og skubbede sig så tæt som muligt hen til vadsækken, mens hans ansigt strålede af det mest brændende og uegennyttige venskab.

"Er der intet, De vil have ud til karlen for at få det børstet, min kære?" blev han ved.

"Ikke det mindste, min rare ven," sagde Sam, som tog sig den frihed at svare for sin herre. "Hvis en af os selv påtog sig det stykke arbejde uden at gøre karlen ulejlighed, ville det måske være behageligst for alle parter, som skolemesteren sagde, da en af de unge elever gjorde sig obsternasig, fordi han skulle have tamp af pedellen."

"Og der er heller ikke noget, som jeg skal sende til vaskekonen i min lille pakke?" spurgte Smangle og vendte sig med en misfornøjet mine fra Sam til Pickwick.

"Hej, ikke det mindste," svarede Sam, "Deres lille pakke er vist allerede propfuld nok af Deres egne ting."

Disse ord ledsagedes med et så udtryksfuldt blik på Smangles dragt, særlig på det klædningsstykke, ved hvis udseende vaskekonens færdighed i almindelighed prøves, at han snurrede sig rundt på hælen og i al fald for øjeblikket opgav enhver plan på Pickwicks pung og garderobe. Han gik derfor ærgerlig til mode ned på fjerboldpladsen, hvor han nød en let og sund frokost, bestående af et par af de cigarer, der var blevet købt den foregående aften.

Mivins, der ikke røg tobak, og hvis regning for diverse små fornødenhedsartikler var nået helt ned til foden af den sorte tavle og ført over på den anden side, blev liggende i sengen og "sov væk fra det hele" som han sagde.

Pickwick spiste frokost i et lille aflukke, der stødte op til kaffestuen og gik under det imponerende navn "Hyggeligheden", og hvor man mod en lille ekstrabetaling kunne have den ubeskrivelige fordel at høre hele samtalen i den omtalte kaffestue. Efter dernæst at have sendt Sam ud i nogle ærinder gik han hen til kontoret for at tale med Roker om sit tilkommende opholdssted.

"Opholdssted, hvad?" sagde denne og bladede i en stor bog. "Det er der ingen mangel på, mr. Pickwick. De skal få et stuetegn til nummer syv og tyve på tredje gang."

"Hvad er et stuetegn for noget?" spurgte Pickwick.

"Ih, det er jo så klart som blæk. De får et stuetegn til nummer syv og tyve på tredje gang, og de andre, der bor der, er deres sloffer."

"Er der mange?" spurgte Pickwick lidt urolig.

"Tre," svarede Roker.

Pickwick hostede.

"Den ene af dem er en præst," sagde Roker og udfyldte med det samme en blanket, "den anden er slagter."

"Hvilket?" udbrød Pickwick.

"Slagter," gentog Roker, idet han stødte spidsen af sin pen mod pulten for at helbrede den for dens ulyst til at give blæk fra sig. "Hvilken forsoren karl han dog var i sin tid! – De husker jo nok Tom Martin, Neddy?" sagde Roker og henvendte sig til en anden mand, som skrællede snavset af sine sko med en femogtyvebladet lommekniv.

"Ham husker jeg godt," svarede Neddy.

"Å Gud ja," sagde Roker, idet han langsomt rystede på hovedet og stirrede åndsfraværende gennem det tilgitrede vindue, som om han med glæde mindedes et eller andet fredeligt optrin fra sin ungdom; "jeg husker endnu, som om det var i går, hvorledes han børstede kuldrageren dernede ved bolværket. Jeg synes, at jeg endnu kan se ham komme op ad gaden imellem de to betjente, lidt mere rolig efter slagsmålet, med et plaster af eddike og trækpapir på sit højre øjenlåg og den nydelige bulbider, som siden bed en lille, i hælene på sig. Hvor tiden dog er en underlig ting, Neddy!"

"Ved De ikke, hvad den tredje herre er?" spurgte Pickwick, som ikke var synderlig opbygget af denne beskrivelse af sine tilkommende omgangsfæller.

"Hvad er denne Simpson, Neddy?" spurgte Roker sin embedsbroder.

"Hvilken Simpson?" spurgte Neddy.

"Ih, ham i nummer syv og tyve på tredje gang, hvis slof denne herre skal være."

"Nå han!" svarede Neddy; "han er slet ingenting. Tidligere var han hestepranger, og nu er han nok plattenslager."

"Ja, det syntes jeg nok," sagde Roker, idet han lukkede bogen og stak Pickwick et lille stykke papir i hånden. "Der er tegnet, sir."

Lidt mismodig over den måde, hvorpå man skaltede og valtede med hans person, vendte Pickwick tilbage til fængslet, idet han overvejede, hvad han helst skulle gøre, men da han følte sig overbevist om, at det, førend han gjorde noget videre skridt, ville være rådeligst, at han så og personlig talte med de tre, han skulle indkvarteres hos, skyndte han sig det bedste, han kunne, op på tredje gang.

Efter i nogen tid at have famlet omkring og prøvet på at tyde numrene på de forskellige døre i den svagt oplyste gang henvendte han sig omsider til en kældersvend, der netop var i færd med sin sædvanlige morgengerning, at samle de tomme ølkrus.

"Hvor er nummer syv og tyve?"

"Fem døre længere frem," svarede kældersvenden. "Uden på døren er der tegnet et billede af en mand i en galge og med en pibe i munden."

Efter denne oplysning skred Pickwick langsomt ned ad gangen, indtil han traf på det omtalte herreportræt, på hvis ansigt han bankede – i begyndelsen sagte og siden stærkere. Efter at have gentaget dette flere gange uden virkning vovede han at åbne døren og se ind.

Der var kun en person i værelset, og han bøjede sig ud ad vinduet, mens han med stor udholdenhed søgte at spytte en af sine venner, der gik nede på pladsen, i hatten. Da hverken ord,

hosten, næsesnydning, banken eller noget andet sædvanligt middel til at vække opmærksomhed kunne få denne person til at forstå, at der var en fremmed til stede, gik Pickwick hen til vinduet og trak ham sagte i frakkeskødet. Individet tog i en fart hovedet og skuldrene til sig, målte Pickwick fra top til tå og spurgte i en hvas tone, hvad i hede – noget, der begyndte med et stort H – han ville.

"Dette," sagde Pickwick og så på sit kort, "dette er nok nummer syv og tyve på tredje gang?"

"Nå, og hvad så?" lød svaret.

"Jeg henvender mig her på grund af denne billet," svarede Pickwick.

"Lad os se den," sagde den anden.

Pickwick adlød.

"Jeg synes, at Roker godt kunne have indkvarteret Dem et andet sted," sagde Simpson (det var plattenslageren).

Pickwick syntes det samme, men fandt det klogest at tie stille.

Simpson grublede endnu nogle øjeblikke og udstødte derpå, idet han stak hovedet ud ad vinduet, en skingrende piben og råbte flere gange et bestemt ord. Hvad dette ord var, kunne Pickwick ikke skelne, men han tænkte, at det måtte være et eller andet øgenavn, som gjaldt Martin, for en stor mængde mennesker nedenfor gav sig til at råbe "slagter".

Senere tildragelser viste, at Pickwick havde gættet rigtigt, for få sekunder efter trådte en for sin alder meget tyk herre, iført den for faget ejendommelige blå kittel samt kravestøvler med runde snuder, åndeløs ind i værelset, ledsaget af en anden herre i en luvslidt sort dragt og med en sælskindshue på hovedet. Den

sidste, der havde knappet sin frakke helt op til halsen, skiftevis med en knap og en knappenål, havde et plumpt, rødt ansigt og så ud som en fordrukken kapellan, hvad han også var.

Efter at disse to herrer havde gennemlæst Pickwicks kvarterbillet, mente den ene, at det var "en skam", og den anden, at det var "lumpent", og da de havde udtalt deres følelser i disse meget tydelige udtryk, mønstrede de i tavshed Pickwick.

"Det er rigtig ubehageligt netop nu, da vi havde fået det så godt i stand med sengene," sagde kapellanen med et blik på tre snavsede madrasser, som var rullet sammen hver i sit sengetæppe, og som om dagen var stablet op i den ene krog af værelset, hvor de dannede et slags bord, hvorpå der var opstillet et gammelt, revnet vandfad, en vandkande og en sæbekrukke af simpel, gul fajance med blå blomster, "meget ubehageligt!"

Martin udtalte det samme i endnu stærkere udtryk, og efter at Simpson havde sluppet en mængde udfyldningsadjektiver løs på samfundet uden noget vedføjet substantiv, smøgede han sine ærmer op og gav sig til at skylle urterne til middagsmaden.

Mens dette gik for sig, havde Pickwick set på værelset, som var i højeste grad snavset og utålelig beklumret. Der var ikke spor af tæppe, gardin eller jalousi, ja der var ikke engang et skab. Vistnok var der kun få ting at gemme, hvis der havde været et, men hvor få i antal eller ringe i omfang brødsmuler, osteskorper, våde håndklæder, kødstumper, klædningsstykker, pustere uden rør og lemlæstet køkkentøj end kunne være, så ser de dog uhyggelige ud, når de ligger spredt omkring på gulvet i et lille værelse, der tjener til fælles dagligstue og sovekammer for tre mennesker, som intet har at bestille.

"Mon dette ikke skulle kunne lade sig ordne på en eller anden måde?" sagde slagteren efter en temmelig lang pause. "Hvad vil De have for at gå?"

"Om forladelse," svarede Pickwick. "Hvad var det, De sagde? Jeg forstår Dem ikke rigtig."

"Hvad vil De have for at søge Dem en anden lejlighed?" spurgte slagteren. "Den sædvanlige afståelsessum er to og en halv shilling. Vil De gøre det for tre?"

"Og en sixpence?" tilføjede den gejstlige mand.

"Ja, det har jeg ikke noget imod. Det er kun to pence pr. mand mere," sagde Martin. "Hvad siger De til det? Vi vil betale Dem fire og en halv shilling om ugen. Hvad?"

"Og give en kande øl nede," skrålede Simpson. "Nå?"

"Og drikke den lige på stedet," sagde kapellanen. "Nå?"

"Jeg er virkelig så ukendt med reglerne her," svarede Pickwick, "at jeg endnu ikke forstår dem. Kan jeg da bo noget andet sted? Det havde jeg ikke troet."

Ved dette spørgsmål så Martin med et forbavset ansigt på sine venner, hvorpå hver enkelt af dem gav sig til med pegefingeren at beskrive småcirkler på panden, en meget uskyldig spøg, der, når den udføres med tilbørlig alvor, på en fin og fornøjelig måde antyder for vedkommende, at han nok, som man siger, har "en skrue løs".

"Om De kan?" gentog mr. Martin med et medlidende smil.

"Hvis jeg kendte så lidt til livet, kunne jeg lige så gerne æde min hat og synke spændet," sagde den gejstlige herre.

"Det mener jeg med," tilføjede slagsbroderen højtideligt.

Efter denne indledning underrettede de tre venner kort og godt Pickwick om, at penge akkurat var det samme der som

udenfor, for dem kunne han øjeblikkelig få næsten alt, hvad han ønskede, og når han blot havde penge og ville bruge dem, behøvede han bare at sige, at han ønskede at have et værelse for sig selv, for inden en halv time at kunne flytte ind i et med møbler og det hele.

Dermed skiltes selskabet til gensidig tilfredshed. Pickwick vendte tilbage til vagthuset, og de tre kammerater gik til kaffestuen for der at gøre sig til gode med fem shillings, som den gejstlige herre med beundringsværdig klogskab og omsigt havde lånt af Pickwick netop med dette formål for øje.

"Det vidste jeg!" sagde Roker grinende, da Pickwick forklarede, hvorfor han kom tilbage. "Sagde jeg det ikke, Neddy?"

Den dybsindige ejer af den før omtalte pennekniv sagde brummende Ja.

"Jeg vidste nok, at De ville have et værelse for Dem selv," sagde Roker. "Lad mig en gang se, De må også have noget bohave. Det lejer De vel af mig? Det er reglen."

"Med stor fornøjelse," svarede Pickwick.

"Der er et ypperligt værelse oppe på kaffestuegangen, som tilhører en kanslerretsarrestant. Det vil koste Dem et pund om ugen, men det bryder De Dem vel ikke om?"

"Nej, ikke det mindste," svarede Pickwick.

"Så følg med mig," sagde Roker og tog i en hast sin hat. "Sagen er afgjort på fem minutter. Herregud, hvorfor sagde De ikke straks, at De ville spendere noget på det?"

Sagen blev ganske rigtigt bragt i orden. Arrestanten havde været der længe nok til at have mistet venner, formue, hjem og tilfredshed og skaffet sig ret til at have et værelse for sig selv. Da

han imidlertid led af den ubetydelige ulempe ofte at måtte savne en bid brød, lyttede han begærligt til Pickwicks forslag om at leje værelset ud og gik villigt ind på at overlade ham den udelukkende og uforstyrrede besiddelse af det mod en ugentlig godtgørelse af tyve shillings, af hvilken sum han endvidere forpligtede sig til at afholde mulige erstatningsudgifter til den eller dem, der måtte få anvisningstegn på samme.

Mens handlen blev bragt i stand, betragtede Pickwick ham med pinefuld interesse. Det var en høj, gusten, ligbleg mand i en gammel grå frakke og tøfler, med indfaldne øjne og et uroligt, brændende blik. Hans læber var blodløse og hans knogler skarpe og fremstående. Stakkels fyr! Indespærringens og nødens jerntænder havde i tyve lange år gnavet på ham.

"Men hvor vil De selv bo?" spurgte Pickwick, idet han lagde første uges leje på det vaklende bord.

Manden skrabede med skælvende hånd pengene til sig og svarede, at det vidste han endnu ikke. Han måtte se sig om efter et sted, hvor han kunne flytte sin seng hen.

"Jeg er bange for," sagde Pickwick, idet han blidt og medlidende lagde sin hånd på hans arm, "at De bliver nødt til at bo på et støjende, overfyldt sted. Betragt derfor kun dette værelse som Deres eget, når De ønsker ro, eller når Deres venner kommer for at besøge Dem."

"Venner!" udbrød manden med rallende røst. "Om jeg så lå død på bunden af den dybeste afgrund med kistelåget skruet tæt og fast til over mig, eller jeg lå og rådnede i den sorte, stinkende grav, som med sine uhumskheder beskyller dette fængsels mure, kunne jeg ikke være mere glemt og uænset, end jeg er. Jeg er en død mand – død for samfundet, uden den

medlidenhed, der skænkes dem, hvis sjæle er kaldet til den yderste dom. Venner, der skulle besøge mig! Min Gud! På dette sted har jeg henslæbt mine dage, fra jeg var en kraftig mand til nu, jeg er en affældig olding, og der er ingen, som vil løfte sin hånd, når jeg ligger død på mit leje og sige: "Gud være lovet, at han er gået bort!"

Den opblussende sindsstemning, som kastede et uvant lys over mandens ansigt, mens han talte, tabte sig, da han tav, og idet han heftigt og lidenskabeligt pressede sine visne hænder sammen, sjokkede han langsomt ud af værelset.

"Pokker, som han tog på veje," sagde Roker med et smil. "De er ligesom elefanterne. De får sommetider en raptus, og så bliver de vilde."

Efter disse så sympatetiske ord traf Roker sine anstalter med en sådan hurtighed, at værelset kort tid efter var forsynet med et tæppe, seks stole, et bord, en sovesofa, en tekedel og forskellige andre smågenstande, der udlejedes for den meget rimelige pris af syv og tyve shillings om ugen.

"Er der nu mere, vi kan gøre for Dem?" spurgte Roker, idet han med stor tilfredshed så sig om og glad klingrede med den første uges leje.

"Ja," sagde Pickwick, som i nogen tid havde stået i dybe tanker. "Er her nogen, som går ærinder og lignende?"

"Uden for huset, mener De?" spurgte Roker.

"Ja, jeg mener en person, som kun går ud og altså ikke er fange."

"Ja, der er," sagde Roker. "Der er en stakkels pjalt, der har en ven på fattigsiden, og som gerne påtager sig, hvad det skal være

af den slags. Han har løbet ærinder i de sidste to måneder. Skal jeg sende bud efter ham?"

"Ja, vær så god," svarede Pickwick. "Dog – vent lidt. Fattigsiden, sagde De? Den kunne jeg have lyst til at se. Jeg vil selv gå hen til ham."

Fattigsiden i et gældsfængsel er, som navnet antyder, den afdeling, hvor de usleste og elendigste skyldnere holdes indespærrede. En arrestant, der har ladet sig indskrive på fattigsiden, betaler hverken for værelse eller seng. Hans ind- og udskrivningspenge er bragt ned til det mindst mulige, og han har adkomst til at få et lille forråd af levnedsmidler, der skaffes til veje ved legater, som menneskekærlige personer fra tid til anden har stiftet. De fleste af vore læsere vil mindes, at der indtil for meget få år siden i Fleet-fængslets mur var indrettet en slags jernbur, hvori der stod et eller andet forsultent menneske, som af og til raslede med en sparebøsse og med sørgmodig stemme råbte: "Glem ikke de fattige skyldnere!" Indholdet af denne kasse, når der var noget i den, blev delt mellem de fattige gældsarrestanter, og mandfolkene på fattigsiden skiftedes til at varetage denne nedværdigende bestilling.

Skønt denne skik er afskaffet, er disse ulykkelige menneskers usle og nødlidende tilstand dog den samme. Vi tillader ikke længere, at de ved fængselsporten henvender sig til de forbigåendes barmhjertighed, men, til kommende slægters opbyggelse og beundring, ændrer vi ikke en tøddel i den gavnlige og retfærdige lovparagraf, som påbyder, at selv den simpleste forbryder skal fødes og klædes, mens den forarmede gældsfange dør af sult og elendighed.

Grublende over disse ting gik Pickwick op ad den smalle trappe, ved hvis fod Roker havde forladt ham, og havde efterhånden arbejdet sig op i en sådan sindsstemning, at han var nær ved at koge af harme, ja han var i den grad forbitret, at han fo'r ind i det værelse, der var blevet ham opgivet, før end han havde nogen tydelig forestilling om det sted, hvor han var, eller om formålet med sit besøg.

Værelsets udseende bragte ham straks til sig selv, men ikke så snart var hans øjne faldet på en menneskelig skikkelse, der sad i dybe tanker ved den støvede kamin, før han lod sin hat falde på gulvet og blev stående som fastnaglet af forbavselse.

Ja, i pjaltede klæder og uden frakke, iført en simpel, gul, lasket skjorte, med håret hængende ned over ansigtet, afmagret og udtæret af sult og kød, sad – mr. Alfred Jingle der. Hans hoved hvilede på hans hånd; hans øjne var fæstede på kaminen, og hele hans ydre vidnede om elendighed og modfaldenhed.

Tæt ved ham og lænende sig ligegyldig op mod væggen stod en kraftigt bygget landmand og bankede med en forslidt ridepisk på den kravestøvle, der prydede hans højre fod, mens hans venstre var stukket i en gammel tøffel. Heste, hunde og druk havde i forening bragt ham herhen. Der sad en rusten spore på den enlige støvle, som han undertiden sparkede ud med i luften, idet han med det samme gav støvlen et rask slag og mumlede nogle af de lyde, en rytter opmuntrer sin hest med. Han red nu i tankerne et eller andet fortvivlet væddeløb. Den stakkel! Han havde aldrig redet det mest rapfodede dyr i sit kostbare stutteri med halvt så stor hurtighed som den, han var blevet revet hen ad den bane, der endte i Fleet, med.

I den modsatte ende af værelset sad en gammel mand på en trækasse, med øjnene fæstede på gulvet og et ansigt, som udtrykte den dybeste og mest håbløse fortvivlelse. En lille pige, hans datterdatter, hang over ham og forsøgte ved tusinde barnlige småkunster at tiltrække sig hans opmærksomhed, men den gamle mand hverken hørte eller så hende. Den stemme, der engang havde været musik, og de øjne, der havde været lys for ham, gjorde intet indtryk på hans sanser. Sygdom og nød havde lammet hans lemmer og afstumpet hans følelse.

I værelset fandtes endvidere nogle mænd, der stod i en klynge og talte støjende sammen. Der var også et magert, udtæret fruentimmer, en arrestants kone, som med stor omhu vandede en ussel, hentørret plante, der aldrig mere ville skyde noget grønt blad – måske et alt for tro sindbillede på det hverv, som hun selv var kommet for at udføre på dette sted.

Det var, hvad der fremstillede sig for Pickwicks blik, da han i stum forbavselse så sig om. Han blev vækket ved, at en person kom tumlende ind i værelset, og da han vendte sine øjne hen mod døren, faldt de på den indtrædende, og i denne genkendte han, trods hans pjalter og elendighed, Job Trotters træk.

"Mr. Pickwick!" udbrød Job højt.

"Hvad?" sagde Jingle meget heftigt og fo'r op fra sin plads. "Mr. –! Ja, det er det – sært sted – sælsom ting – løn som forskyldt – ja."

Med disse ord gemte Jingle sine hænder på det sted, hvor hans bukselommer før havde været, hvorpå han lod hagen glide ned på brystet og sank tilbage på sin stol.

Pickwick blev rørt; de to så også yderst ulykkelige ud. Det hastige, uvilkårlige blik, som Jingle havde kastet på et lille

stykke råt lammekød, som Job havde bragt med, fortalte mere om deres nødlidende tilstand, end en forklaring på to timer kunne have gjort. Han så mildt på Jingle og sagde:

"Jeg vil gerne tale med Dem under fire øjne. Vil De følge med et øjeblik?"

"Ja, gerne," svarede Jingle og rejste sig hurtigt. "Kan ikke gå langt – ingen fare for, at man skal overanstrenge sig ved at gå – pigge på gærdet – smuk have – romantisk, men ikke videre udstrakt – åben adgang for publikum – familien altid i byen – meget strengt opsyn – meget strengt."

"De har glemt Deres frakke," sagde Pickwick, da de kom ud på trappen og lukkede døren efter sig.

"Hvad?" sagde Jingle. "Vandret til onkel – kær slægtning – den onkel – kunne ikke undgå det – måtte have noget at spise. Naturens krav – og så videre."

"Hvad mener De?"

"Væk, bedste sir – eneste frakke – kunne ikke være anderledes. Levede af et par støvler – i hele fjorten dage. Silkeparaply – elfenbens håndtag – otte – sandhed – på ære – spørg Job – ved det."

"Levede i tre uger af et par støvler og en silkeparaply med elfenbens håndtag!" udbrød Pickwick, som kun havde hørt tale om sådanne ting som følger af skibbrud eller læst om dem i rejsebeskrivelser.

"Sandt," sagde Jingle og nikkede. "Pantelåneren – her er sedlerne – små summer – så godt som intet – kæltringer alle sammen."

"Å," sagde Pickwick, synligt lettet ved denne forklaring, "nu forstår jeg Dem. De har pantsat Deres tøj."

"Alt – Jobs med – alle skjorterne væk – men det er det samme – sparer vasken. Snart intet – ligger i sengen – sulter – dør – ligskue – hen i benhuset med ham – fattig arrestant – mangel på næring – dysses ned – edsvorne – i lommen på inspektøren – holder ren mund med det – naturlig død – dødsattest udstedes – fattigbegravelse – løn som forskyldt – enden på visen – tæppet falder."

Jingle meddelte denne ejendommelige skildring af sine fremtidsudsigter med sin sædvanlige tungefærdighed og med forskellige ansigtstrækninger, som skulle forestille smil, men Pickwick mærkede dog let, at hans sorgløshed var påtaget, og idet han så vist, men ikke uvenligt på ham, lagde han mærke til, at hans øjne var fugtige af tårer.

"Godt menneske," sagde Jingle, idet han trykkede hans hånd og vendte hovedet bort. "Utaknemmelig hund – barnagtigt at græde – kan ikke gøre for det – feber – mat – syg – sulten. Fortjent det alt sammen, men lidt meget – grumme meget."

Aldeles ude af stand til længere at vedligeholde skinnet og måske overvældet af den anstrengelse, han havde gjort, satte den modløse forhenværende komediant sig ned på trappen og gav sig med hænderne for ansigtet til at hulke som et barn.

"Nå, nå," sagde Pickwick rørt, "vi vil se, hvad der kan lade sig gøre, når jeg først har fået det hele at vide."

"Hejda, Job! Hvor er den karl?"

"Her, sir?" svarede job, idet han viste sig på trappen. Vi har allerede tidligere sagt om ham, at han selv i sine bedste dage havde dybtliggende øjne, men i hans nuværende nødlidende tilstand så han ud, som om disse legemsdele var aldeles borte.

"Kom herhen," sagde Pickwick og gjorde sig umage for at se barsk ud, mens store tårer trillede ned ad hans vest. "Der har De den!"

Hvad for en den? I den sædvanlige betydning af dette udtryk måtte det have været et slag, og som verden nu en gang er, vil det have været et ordentligt, velment slag, for Pickwick var blevet narret, bedraget og forurettet af den elendige stodder, som nu ganske var i hans magt. Skal vi sige sandheden? Det var noget, som Pickwick tog op af sin vestelomme, som klingrede, da det kom i Jobs hånd, og som på en eller anden måde fik vor brave gamle vens øje til at tindre og hans bryst til at svulme, idet han skyndte sig bort.

Da Pickwick atter stod i sit værelse, traf han Sam, der var vendt tilbage og i færd med at mønstre de forskellige anstalter, der var truffet for at gøre det hyggeligt derinde, med en vis bister tilfredshed, som var helt fornøjelig at iagttage. Da Sam var afgjort imod, at hans herre i det hele taget opholdt sig her, syntes han at anse det for en moralsk pligt ikke at lade, som om han syntes godt om noget, der var gjort, sagt, ytret eller foreslået.

"Nå, Sam?" sagde Pickwick.

"Nå, sir?" svarede Sam.

"Ganske hyggeligt nu, hvad Sam?"

"Å ja såmænd, sir," svarede Sam med et foragteligt blik.

"Har du talt med mr. Tupman og vore andre venner?"

"Ja, jeg har talt med dem, og de kommer i morgen og var meget forundrede over, at de ikke måtte komme i dag."

"Har du taget de sager med, jeg ønskede?"

Til svar pegede Sam på forskellige pakker, som han havde stillet op så pynteligt, han kunne, i en krog.

"Meget vel! Hør nu efter, hvad jeg vil sige dig."

"Det skal jeg," svarede mr. Weller, "kil bare på."

"Jeg har straks fra begyndelsen af indset," sagde Pickwick meget højtidelig, "at dette ikke er noget sted for en ung mand."

"Og heller ikke for en gammel, sir!"

"Nej, ganske vist, Sam, men gamle mænd kan være kommet herind på grund af deres uforsigtighed og godtroenhed og unge mænd af lutter egenkærlighed fra de personers side, som de tjener hos. Det er i enhver henseende bedst for unge mænd, at de ikke bliver her. Forstår du mig, Sam?"

"Nej jeg gør ikke," svarede Sam Weller tvært.

"Prøv på det, Sam."

"Ja, jeg tror jo nok, at jeg kan se, hvor De vil hen," svarede Sam, "og hvis jeg ser, hvor De vil hen, så er det min mening, at De er mig alt for stærk, som diligencekusken sagde til snefoget, da det indhentede ham."

"Jeg ser, du forstår mig, Sam," sagde Pickwick. "Bortset fra, at jeg ikke kan ønske, at du måske i flere år skulle gå og drive på et sted som dette, vil det være en uhyre tåbelighed af en gældsarrestant at holde tjener. – Sam, du må forlade mig for en tid."

"Hvad for en tid, sir?" spurgte Sam noget spydigt.

"Ja, for den tid, jeg bliver her. Din løn skal jeg blive ved at betale dig. Enhver af mine tre venner vil med glæde tage dig i sin tjeneste, om det også kun var af hengivenhed for mig. Og forlader jeg nogen sinde dette sted, Sam," tilføjede Pickwick

med påtaget munterhed, "giver jeg dig mit ord på, at du straks skal komme til mig igen."

"Nu vil jeg sige Dem noget, sir," sagde Sam Weller med alvorlig og højtidelig røst. "Alt dette går ikke, og lad mig derfor være fri for at høre mere om det."

"Det er mit ramme alvor og min urokkelige beslutning!"

"Nå, så det er det, sir?" svarede Sam med fasthed. "Meget vel, sir. Så har også jeg taget min beslutning."

Med disse ord satte Sam Weller meget bestemt hatten på hovedet og gik rask ud af stuen.

"Sam," råbte Pickwick efter ham, "Sam! Kom!"

Men man hørte ikke længere lyden af fodtrin. Sam Weller var borte.

43

Der viser, hvorledes Sam Weller kom i forlegenhed.

I en høj, dårligt oplyst og endnu ringere udluftet sal i Portugal Street sidder næsten hele året rundt efter omstændighederne én, to, tre eller fire herrer med paryk på hovedet bag nogle små skrivepulte, der, med undtagelse af polituren, ser ud som de, der bruges af dommerne hele landet over. På højre side af dem er der et aflukke med sagførere. På venstre et aflukke med insolvente skyldnere, og foran dem et skråplan af særdeles snavsede ansigter. Disse herrer er medlemmer af skifteretten, og stedet, hvor de sidder, er skifteretten selv.

Det er og har i umindelige tider været denne rets mærkelige skæbne, at den, uden at det egentlig vides hvorfor, ved en stiltiende overenskomst mellem alle pengeløse, lurvet-gentile personer i London er blevet betragtet som deres fælles, daglige tilflugtssted. Den er altid fuld. Dunster af øl og brændevin stiger altid op mod loftet, fortættes af varmen og løber ned ad væggene. Der findes flere sæt gamle klæder i den ad gangen, end der hele året falbydes af Londons sjakkerjøder, og flere uvaskede ansigter og stride skæg, end alle byens pumper og barberstuer vil kunne bringe i en sømmelig stand, om der så blev arbejdet fra morgen til aften.

Man må ikke tro, at disse personer har den mindste skygge af forretninger i eller står i den fjerneste forbindelse med det sted, de besøger så utrætteligt. Var dette tilfældet, ville deres nærværelse ikke være så forunderlig, og det påfaldende ved sagen ville da ophøre. Nogle af dem sover under størstedelen af

forhandlingerne, andre bringer deres middagsmad med, indsvøbt i lommetørklæder eller stikkende ud af deres forslidte lommer, og tygger og hører efter med lige stort velbehag, men man har aldrig mærket, at nogen af dem har haft mindste lod eller del i nogen af de sager, der har været for. Hvad de nu gør eller ikke gør, så sidder de der fra det første øjeblik til det sidste. Er det regnvejr, kommer de drivvåde ind, og så ligner dampen i retssalen dampen i et russisk bad.

En tilfældig gæst kunne let fristes til at tro, at det var indviet til sjofelhedens skytspatron. Der findes ikke et bud eller en retstjener her, der har en frakke på, som er syet til ham; ikke et eneste menneske i den hele anstalt med et nogenlunde frisk og sundt udseende, med undtagelse af en lille hvidhåret, rødkindet betjent, og selv han synes at være ligesom et indskrumpet kirsebær, der er sat på brændevin, tørret og bragt i denne opbevaringstilstand, uden at have nogen naturlig adkomst til det. Endog advokaternes parykker er slet pudrede og uden krusning.

Men sagførerne, der sidder ved et stort bord, er dog de mærkeligste fremtoninger. De mere formuende af disse herrer har indskrænket deres hele kontorhold til en blå pose og en dreng, i almindelighed en yngling af den jødiske trosbekendelse. De har ingen faste kontorer, idet de afgør deres juridiske forretninger i værtshusene eller i fængselsgårdene, hvor de indfinder sig flokkevis og kaprer kunder på samme måde som omnibuskonduktørerne. De har et fedtet og skimlet udseende, og har de overhovedet laster, så er drikfældighed og snyderi de mest fremragende. Deres boliger ligger i

almindelighed i omegnen af gældsfængselkvarteret. Deres ydre er ikke indtagende og deres væsen højst ejendommeligt.

Salomon Pell, et af dette lærde broderskabs medlemmer, var en fed, lasket, bleg mand i en frakke, der i det ene minut så ud, som om den var grøn, og i det andet, som om den var brun, samt var smykket med en krave med det samme skiftende farvespil. Hans pande var smal, hans ansigt bredt, hans hoved stort og hans næse skæv, som om naturen af forbitrelse over de tilbøjeligheder, den havde mærket hos ham ved hans fødsel, havde knebet ham således i den, at den aldrig havde forvundet det. Da han imidlertid var korthalset og trangbrystet, trak han væsentligt vejret gennem denne legemsdel, som således måske ved sin gavnlighed erstattede, hvad den manglede i skønhed.

"Jeg skal nok hjælpe ham igennem," sagde Pell.

"Er De vis på det?" svarede den person, denne forsikring blev henvendt til.

"Ja," sagde Pell, "men hvis han havde henvendt sig til en vinkelskriver, ville jeg ikke have indestået for følgerne."

"Å," sagde den anden.

"Nej, jeg ville ikke," sagde Pell og kneb munden sammen, rynkede panden og rystede hemmelighedsfuldt på hovedet.

Nu var det sted, hvor denne samtale forefaldt, værtshuset lige over for skifteretten, og den person, den blev holdt med, ingen anden end Weller sen., der var kommet for at trøste en ven, hvis andragende om at få sit bo ekstraderet skulle for den dag, og hos hvis sagfører han i dette øjeblik forespurgte sig.

"Men hvor er George?" spurgte den gamle.

Pell gjorde et kast med hovedet hen i retningen mod en bagstue, som Weller straks begav sig hen til, og på den

varmeste og mest smigrende måde blev modtaget af en halv snes af sine standsfæller som tegn på deres glæde over hans komme. Den insolvente mand, der havde næret en spekulativ, men uforsigtig lidenskab for at levere heste til store postruter, hvorved han var kommet i forlegenhed, så særdeles vel ud og søgte at muntre sit sind ved hjælp af porter og rejer.

Hilsenerne mellem Weller og hans venner indskrænkede sig til fagets frimurertegn, nemlig en drejning med det højre håndled, hvorved den lille finger samtidig blev kastet ud i luften. Vi har engang kendt to berømte kuske – nu er de døde, de stakler – et par tvillingbrødre, som der herskede det oprigtigste og inderligste venskab imellem. De kørte hver dag forbi hinanden på Dovervejen i fire og tyve år, uden at veksle nogen anden hilsen end denne, men da den ene døde, tærede den anden hen og fulgte ham kort efter i graven.

"Nå, George," sagde Weller, idet han trak sin kavaj af og satte sig med sin vante værdighed. "Hvordan går det? Alt i orden bagpå og vognen fuld?"

"Alt i orden, gamle ven," svarede manden, der var i knibe.

"Har nogen taget sig af den grå hoppe?"

George nikkede.

"Nå, det var godt, vognen også væk?"

"Den er på et sikkert sted," svarede George, idet han vred hovedet af en halv snes rejer og sank dem uden videre vrøvl.

"Meget godt, meget godt," sagde Weller. "Pas altid på slæbeskoen, når det går ned ad bakke. Og fragtbrevet, er det, som det skal være?"

"Andragendet," sagde Pell, der gættede sig til Wellers mening, "det er så tydeligt og tilfredsstillende, som pen og blæk kan gøre

det."

Weller nikkede på en måde, der viste hans indre tilfredshed, hvorpå han pegede på sin ven George og sagde til Pell:

"Hvornår vil De tage dækkenerne af ham?"

"Å", svarede Pell, "han er nummer tre på listen, og turen vil nok om en halv times tid komme til ham. Jeg har pålagt min skriver at komme over og sige os, når det er tid."

Weller målte med stor beundring sagføreren fra top til tå og spurgte så:

"Hvad vil De nyde, sir?"

"De er alt for –. På ære, jeg er ikke vant til –. Det er så tidligt på formiddagen, at jeg virkelig næsten –. Nå, så lad mig da få en snaps rom."

Den opvartende ungmø, der havde gættet sig til bestillingen, før den blev gjort, satte straks snapsen hen for Pell.

"Mine herrer," sagde Pell og så sig om i selskabet, "på et godt udfald for Deres ven. Jeg holder ikke af at prale. Det er ikke min måde, men jeg kan dog ikke undlade at bemærke, at havde Deres ven været så uheldig at falde i hænderne på – dog jeg vil ikke sige, hvad jeg lige havde på munden at sige. Mine herrer, Deres tjener!"

Efter at have tømt glasset i en fart smækkede Pell med tungen og så velbehageligt på kuskene, der åbenbart anså ham for en slags guddom.

"Lad mig en gang se," sagde den juridiske autoritet. "Hvad var det nu, jeg sagde, mine herrer?"

"Jeg synes, De sagde, at De ikke ville have noget imod at nyde et glas til af samme slags," sagde Weller med skælmsk alvor.

"Ha, ha, ha!" lo Pell, "ikke dårligt, ikke dårligt. På denne tid af formiddagen ville det næsten være for godt. Nå, ja, jeg ved ikke, så lad gå da. Hm!"

Denne sidste lyd var en højtidelig og værdig rømning, som Pell, idet han opdagede en upassende tilbøjelighed til lystighed hos nogle af sine tilhørere, anså det for sin pligt at frembringe.

"Den forrige lordkansler satte stor pris på mig, mine herrer," sagde Pell.

"Meget fornuftigt af ham," afbrød gamle Weller ham.

"Hør, hør!" sagde Pells klient. "Hvorfor skulle han ikke det?"

"Ja, hvorfor ikke det?" sagde en mand med et rødt ansigt, der hidtil ikke havde sagt noget og heller ikke så ud til at ville gøre det oftere. "Hvorfor skulle han ikke det?"

En bifaldsmumlen lød fra hele selskabet.

"Jeg husker, mine herrer," sagde Pell, "at da jeg engang spiste til middag hos ham – der var kun os to, men alting var lige så glimrende, som om han havde ventet tyve gæster. Det store segl lå på en stum tjener til højre, og en mand med hårpung og i fuld rustning holdt med draget sværd og i silkestrømper vagt over scepteret, hvilket altid finder sted, mine herrer, både dag og nat – så sagde han: "Pell," sagde han, "ingen falsk undseelse, Pell. De er en talentfuld mand. De kan hjælpe, hvem det skal være, gennem skifteretten, Pell, og Deres fædreland kan være stolt af Dem." Det var hans egne ord. "Mylord," sagde jeg, "De smigrer mig." – "Pell," sagde han, "jeg vil være forbandet, om jeg gør."

"Sagde han virkelig det?" spurgte gamle Weller.

"Ja, han gjorde," svarede Pell.

"Nå," sagde Weller, "så burde Parlamentet også have ladet ham tiltale, fordi han bandede, og hvis han havde været en

fattig mand, ville det også nok have gjort det."

"Kære ven," indvendte Pell, "det var i fortrolighed."

"Nå, hvis han bandede sig selv i fortrolighed, så var det naturligvis en anden sag."

"Det var det naturligvis," sagde Pell. "De indser selv, at forskellen er tydelig nok."

"Forandrer aldeles sagen. Bliv ved, sir!"

"Nej, jeg vil ikke blive ved," sagde Pell i en dæmpet og alvorlig tone. "De har mindet mig om, at denne samtale var privat – privat og fortrolig, mine herrer. Jeg er en mand, der indtager en offentlig stilling. Det kan være muligt, at jeg nyder en vis agtelse i mit fag, det kan også være, at jeg ikke gør det. Det må andre afgøre. Jeg siger ingenting. Der er allerede her i dette værelse blevet gjort nogle for min ædle vens ære krænkende bemærkninger. De vil undskylde mig, mine herrer; jeg var uforsigtig. Jeg indser, at jeg ikke har ret til at omtale denne sag uden hans samtykke. Tak, sir, tak!"

Med disse ord stak Pell hænderne i lommen og gav sig med et bistert blik og gyselig bestemt mine til at rasle med et par kobberskillinger.

Næppe var denne dydige beslutning taget, førend drengen og den blå pose, der var uadskillelige kammerater, styrtede ind i stuen og sagde – i det mindste sagde drengen det, for den blå pose tog ikke del i det – at sagen straks skulle for. Ikke så snart var denne meddelelse blevet gjort, førend hele selskabet ilede over gaden og begyndte at kæmpe sig frem for at komme ind i retssalen, hvilket stadig er indledningen til enhver forhandling og ved almindelige retssager gerne varer en halv times tid eller så. Da Weller var så svær, kastede han sig straks ind i trængslen

i det fortvivlede håb, at han til sidst ville slumpe til at få sig en skikkelig plads. Hans held svarede imidlertid ikke ganske til hans forventning, for da han havde forsømt at tage sin hat af, blev den slået ned over øjnene af en eller anden person, som han på en temmelig ublid måde havde trådt på tæerne. Dette individ fortrød åbenbart straks efter sin heftighed, for idet der undslap ham et utydeligt forundringsudbrud, trak han den gamle mand ind i salen og frigjorde hans hoved og ansigt.

"Samivel!" udbrød Weller, da han så sin redningsmand.

Sam nikkede.

"Du er en lydig og kærlig søn, er du, sådan at give sin fader på hovedet på hans gamle dage!"

"Hvor kunne jeg vide, at det var dig?" svarede sønnen. "Tror du, at jeg kunne kende dig af vægten, da du trådte mig på tæerne?"

"Ja, det er endelig sandt nok, Sammy," svarede Weller, som straks blev god igen. "Men hvad har du her at gøre? Det kan ikke hjælpe din herre, at han kommer her. De kasserer ikke den kendelse; nej de gør såmænd ikke, Sammy."

Og Weller rystede på hovedet med juridisk højtidelighed.

"Hvor det dog er et tåbeligt gammelt vrøvl med hans kendelser og alibier!" udbrød Sam. "Hvem har nu sagt et eneste ord om kendelsen?"

Weller svarede ikke, men rystede atter dybsindigt på hovedet.

"Lad dog være at dingle således med din hjernekiste, hvis du ikke vil, at den skal gå af led, og før dig op som et fornuftigt menneske. Jeg gik i går aftes hele vejen ned til *Marquien af Granby* for at søge dig."

"Så du marquisen af Granby, Sammy?" spurgte Weller med et suk.

"Ja, jeg gjorde," svarede Sam.

"Hvorledes var den søde skabning?"

"Meget tvær. Jeg tror, at hun efterhånden gør sig selv skade med denne hersens ananasrom og andre stærke mediciner af samme slags."

"Tror du virkelig, Sammy?" spurgte faderen alvorligt.

"Ja, jeg gør."

Weller greb sin søns hånd, trykkede den og slap den igen. Der hvilede, idet han gjorde dette, et udtryk over hans ansigt, ikke af sorg eller frygt, men snarere af et sødt og blidt håb. Et glimt af fortrøstning, ja endog af fryd fo'r hen over hans ansigt, idet han sagde: "Jeg er ikke ganske vis i min sag, Sammy! Jeg vil ikke sige, at jeg er, hvad man egentlig kalder støt på det, for det kunne jo måske dog være en fejltagelse, men jeg tror næsten, min dreng, jeg tror næsten, at hyrden har fået leversyge."

"Ser han dårlig ud?" spurgte Sam.

"Han er ualmindelig bleg," svarede hans fader, "undtagen på næsen, som er rødere end ellers. Hans appetit er kun så som så, men drikke gør han, så det er en lyst."

Visse bitre minder om rom syntes at opstå i Wellers sjæl, idet han sagde dette, for han fik et mørkt og tankefuldt udseende, men han fattede sig dog snart igen, hvilket viste sig i et fuldstændigt alfabet af blinken med øjnene, som han kun plejede at hengive sig til, når han var særlig vel til mode.

"Men nu til min sag," sagde Sam. "Luk dine øren op og ti stille, til jeg har talt ud."

Med denne korte indledning fortalte Sam, så tydeligt han kunne, den sidste mindeværdige samtale, han havde haft med Pickwick.

"Blive der alene, den stakkel," udbrød den gamle Weller, "uden at der er nogen, som kan tage sig af ham! Det går ikke an, Samivel, det går ikke an!"

"Nej naturligvis, det vidste jeg, førend jeg kom."

"De æder ham jo med hud og hår, Sammy," udbrød Weller.

Sam nikkede.

"Han kommer temmelig rå derind, Sammy," sagde Weller i billedlig taleform, "men han kommer så overdreven brunstegt ud igen, at selv hans allerfortroligste venner ikke ville kunne kende ham. Duesteg er ingenting imod det, Sammy."

Atter nikkede Sam.

"Det bør ikke ske, Samivel!"

"Det må ikke ske," sagde Sam.

"På ingen måde," sagde Weller.

"Ja, nu har du stået her og profeteret væk som en rødnæset Jonas, sådan som han er afmalet i billedbøgerne."

"Hvem er det, Sammy?" spurgte Weller.

"Det er lige meget," svarede Sam, "det var ingen kusk, og det må være dig nok!"

"Jeg har kendt en staldmester af det navn," sagde Weller grublende.

"Det var ikke ham. Denne hersens herre var profet."

"Hvad er da en profet for én?" spurgte Weller og så alvorligt på sin søn.

"Det er jo et menneske, som siger forud, hvad der skal ske," svarede Sam.

"Jeg ville ønske, at jeg havde kendt ham, Sammy. Han kunne måske have belært mig en smule angående denne hersens leversyge, som jeg nylig talte om. Men hvis han er død uden at have efterladt forretningen til en anden, så kan det jo ikke nytte at snakke mere om det. Gå videre, Sammy," sagde Weller med et suk.

"Ja, nu har du stået her og profeteret væk om, hvorledes det ville gå herren, hvis han blev overladt til sig selv. Men ser du ingen udvej til at hjælpe ham?"

"Nej, jeg gør ikke, Sammy," sagde Weller med et tankefuldt blik.

"Slet ingen udvej?"

"Nej," svarede Weller, "undtagen –" her opklaredes hans ansigt, som om han havde fået en pludselig indskydelse, og med dæmpet, hviskende røst lagde han munden op til sin førstefødtes øre "– det skulle da være, at man kunne få ham ud i en slagbænk, uden at slutterne mærkede det, eller at man fik ham majet ud som en gammel kone med grønt slør for ansigtet."

Sam modtog begge disse forslag med uventet foragt og fremsatte atter sit spørgsmål.

"Nej," svarede den gamle, "når han ikke vil tillade, at du bliver der, ser jeg slet ingen udvej. Det går ikke Sammy, det går slet ikke."

"Nå, så skal jeg sige dig, hvordan ærterne må klares," sagde Sam. "Du må låne mig fem og tyve pund."

"Hvad skulle det nytte?" spurgte Weller.

"Bryd dig bare aldrig om det. Du vil måske kræve dem tilbage om fem minutter. Måske siger jeg, at jeg ikke vil betale, og

bliver grov. Du vil da vel aldrig tænke på at lade din eneste søn arrestere for de penge og sende ham til Fleet, du unaturlige gamle slubbert?"

Efter dette spørgsmål af Sam vekslede fader og søn en hel række telegrafiske nik og fagter, hvorpå gamle Weller satte sig på et trappetrin og lo, så at han blev ganske purpurrød i hovedet.

"Nej, se til det gamle spektakel!" udbrød Sam, forbitret over den tid, der gik tabt. "Hvorfor sætter du dig der og forvandler dit ansigt til en dørhammer, når der er så meget at gøre? Hvor har du pengene?"

"I magasinet, Sammy, i magasinet," svarede Weller, idet han dæmpede sin munterhed. "Hold min hat, Sammy."

Efter at have befriet sig fra denne hindring gjorde Weller et pludseligt kast med kroppen til den ene side og fik ved et behændigt tag sin højre hånd ned i en meget rummelig lomme, af hvilken han med pusten og anstrengelse fremtog en brevtaske i stort oktav og sammenbundet med en vældig læderrem. Ud af denne brevtaske tog han et par piskesnerte, tre-fire spænder, en lille pose til kornprøver og til sidst en lille pakke meget snavsede pengesedler, blandt hvilke han udtog det forlangte beløb, som han rakte Sam.

"Og hør nu, Sammy," sagde den gamle, da piskesnertene, spænderne og posen atter var blevet pakket ind og bogen gemt på bunden af lommen, "hør nu, Sammy, jeg kender en mand her, som i en fart ordner resten for os. En fyr, der er rigtig dreven i lov og ret, Sammy, og har mere forstand i sin lillefinger, end mangen en anden i hele sit hoved. En ven af

lordkansleren, Sammy, som vi bare behøver at sige, hvad det er, vi vil, for at han kan skaffe dig arresteret for livstid."

"Nej, nej," sagde Sam, "kom nu ikke med den slags."

"Med hvad?" spurgte Weller.

"Ih, jeg mener med denne hersens storkansler og alle de dikkedarer – det er noget, jeg ikke synes om, og det kunne måske også være temmelig farligt at indlade sig på, hvad det anbelanger at slippe ud igen. Jeg vil have, at det hele skal gå ordentligt til."

Weller gav efter for sin søns følelser i så henseende og opsøgte straks den lærde Salomon Pell, hvem han underrettede om, at det var hans ønske, at han ufortøvet skulle udfærdige en arrestordre for en sum af fem og tyve pund sterling, samt procesomkostninger, som alt uden ophold skulle eksekveres på en vis Samuel Wellers person, således at de derved foranledigede udgifter skulle erlægges til Salomon Pell.

Retskonsulenten var i perlehumør, for hesteholderen, der havde været i forlegenhed, havde fået sit bo udleveret. Han billigede aldeles Sams hengivenhed for sin herre, der, som han udtrykte sig, mindede ham om hans egen hengivenhed for hans ven kansleren, og førte straks gamle Weller ned til Temple, for at han skulle beedige fordringen, som drengen ved hjælp af posen havde opsat på stedet.

Imidlertid blev Sam efter højtideligt at være blevet forestillet for den insolvente hesteholder og dennes venner som en aflægger af mr. Weller til *Vildsvinet* behandlet med udsøgt opmærksomhed og opfordret til i selskab med dem at gøre sig til gode i dagens anledning, en opfordring, som han ingenlunde var sen til at opfylde.

Munterheden hos folk af denne klasse er i almindelighed af en rolig og stille natur, men det nærværende tilfælde var af en sjælden festlig slags, og de tøede op i samme forhold. Efter at der var udbragt nogle temmelig buldrende skåle for skifteretten og Salomon Pell, som ved denne lejlighed havde lagt så glimrende evner for dagen, foreslog en herre med et spættet ansigt, at en skulle synge en vise. Herpå blev der straks svaret, at da han så gerne ville have en vise, skulle han selv synge en. Dette afslog han hårdnakket og på en fornærmelig måde, hvilket atter, som det ikke så sjældent plejer at gå i sådanne tilfælde, gav anledning til en temmelig alvorlig diskussion.

"Mine herrer," sagde hestehandleren, "for at ikke samdrægtigheden ved denne glædelige lejlighed skal blive forstyrret, vil mr. Samuel Weller måske vise selskabet den villighed."

"Ja, mine herrer," sagde Sam, "jeg er ikke egentlig vant til at synge, uden at der er musik til, men fred og ro gå for alt, som manden sagde, da han tog imod en ansættelse på et fyrtårn."

Efter denne indledning istemte Sam Weller uden videre omsvøb nedenstående naturfriske og skønne folkevise, som vi i den forudsætning, at den ikke er almindelig kendt, tager os den frihed at gengive.

Visen om stratenrøveren Turpin og biskoppen

På Hounslow Hede Dick Turpin engang
sin hoppe så lystelig tumled',
og bedst som han red, på den landevej lang
en karet med en biskop i rumled'.
Fluks Dick i galop hen til vogndøren red,
sin næse han ind ad den stak;
men biskoppen skreg både ve! og ak!
"Det er Dick, nu ved jeg besked.

Kor:

Men biskoppen skreg både ve! Og ak!
Det er Dick, nu ved jeg besked.

"Ja, jeg skal straks dig nu sige besked,"
sagde Turpin, "med krudt og med bly,"
og dermed tog han pistolen så led
og skød ham foruden al sky.
De løjer den kusk så lidt syntes om,
hans heste sprang i galop,
men Dick jog et skud igennem hans vom,
og dermed den kusk sagde stop.

Koret *(spydigt)*:

Men Dick jog et skud igennem hans vom,
og dermed den kusk sagde stop.

"Jeg siger, at den vise er ærekrænkende for vores stand," sagde den spættede herre, idet han afbrød sangeren. "Jeg forlanger at få navnet at vide på den kusk.

"Det fik ingen at vide," svarede Sam. "Han havde ikke sit kort i lommen."

"Jeg tåler ikke, at der bliver snakket politik," sagde den spættede herre. "Jeg er ikke bange for at sige, så at alle kunne høre det, at denne vise er politisk, eller, hvad der omtrent er det samme, at den ikke er sand. Jeg påstår, at den kusk løb ikke sin vej, men døde som en modig karl, og jeg vil ikke vide af andet at sige."

Da den spættede herre talte med stor kraft og bestemthed, og selskabets meninger om sagen syntes at være delte, tegnede det til, at der ville opstå nyt mundhuggeri, men nu kom gamle Weller og Pell lige i rette tid ind i stuen.

"Alting i orden, Sammy," sagde Weller.

"Betjenten vil være her klokken fire," sagde Pell. "De løber sagtens ikke væk så længe, hvad? Ha, ha, ha!"

"Min grusomme fader giver måske efter forinden," svarede Sam med et bredt grin.

"Nej, jeg gør ikke."

"Å hvad?"

"På ingen måde," svarede den ubønhørlige kreditor.

"Jeg vil udstede veksler for beløbet med seks pence rente om måneden," sagde Sam.

"Jeg modtager dem ikke."

"Ha, ha, ha! Meget godt, meget godt!" sagde Pell, der var i færd med at gøre sin lille regning op. "Det er virkelig en meget morsom sag. Skriv det af, Benjamin."

"Mange tak, mange tak," sagde den lovkyndige herre, da han fik én af de fedtede banksedler, som Weller havde i brevtasken. "Tre pund og ti shillings og et pund og ti shillings er fem pund.

Deres søn er en fortræffelig ung mand. Det er et smukt træk i en ung mands karakterbog, et meget smukt træk," tilføjede Pell med et glad smil, idet han stak pengene til sig.

"Sikke løjer!" sagde gamle Weller fnisende. "Han er en ligefrem forsoren søn!"

"*Forloren* – forloren søn, sir," sagde Pell blidt.

"Det er det samme," sagde Weller med værdighed. "Jeg ved nok, hvad klokken er slået, og når jeg ikke ved det, skal jeg nok udspørge Dem."

Da betjenten omsider kom, havde Sam gjort sig så almindelig yndet, at alle de tilstedeværende ville følge ham til fængslet. Afsted drog de, citanten og indstævnte med hinanden under armen, betjenten i spidsen, og otte svære kuske som bagtrop. I kaffehuset i Sergents Inn stoppede hele selskabet for at indtage en forfriskning, og da de juridiske formaliteter var tilendebragt, drog toget atter af sted.

I Fleet Street fremkaldte bagtroppen en smule røre, idet de endelig ville gå fire mand høj, ligesom det også fandtes nødvendigt at lade den spættede herre blive tilbage for at slås med en sjover, efter at hans venner havde aftalt, at de skulle hente ham, når de gik tilbage. Da de kom til fængslets port, udbragte æresvagten under anførsel af citanten tre frygtelige hurraråb for indstævnte og forlod ham derpå med mange håndtryk.

Da Sam til Rokers forbavselse, og ikke uden at det gjorde et vist indtryk på selv den flegmatiske Neddy, med alle formaliteter var blevet overgivet til inspektørens varetægt, gik han lige hen til sin herres værelse og bankede på døren.

"Kom ind," sagde Pickwick.

Sam trådte ind, tog hatten af og smilede.

"Ah, er det dig, min gode Sam?" sagde Pickwick, øjensynlig glad over atter at se sin beskedne ven. "Det var ikke min hensigt at krænke dig med, hvad jeg sagde i går, så trofast en tjener som du er. Sæt hatten fra dig, Sam, og lad mig forklare dig min mening lidt udførligere."

"Kan det ikke vente lidt, sir?" spurgte Sam.

"Jo, det kan det godt," svarede Pickwick, "men hvorfor ikke nu straks?"

"Jeg vil helst, det venter lidt, sir."

"Hvorfor det?" spurgte Pickwick.

"Fordi –" sagde Sam tøvende.

"Nå, hvorfor?" spurgte Pickwick, urolig ved sin tjeners optræden. "Tal ud, Sam."

"Fordi," svarede Sam, "fordi der er et lille ærinde, som jeg gerne først vil have udrettet."

"Hvad er det for et ærinde?" spurgte Pickwick, forbavset over Sams forlegenhed.

"Å, det er ikke noget af vigtighed."

"Hvis det ikke er noget af vigtighed," sagde Pickwick med et smil, "kan du gerne først tale med mig."

"Jeg vil dog helst afgøre det straks," sagde Sam, stadig tøvende.

Pickwick satte et forundret ansigt op, men sagde intet.

"Sagen er –" sagde Sam, men tav pludselig.

"Nå, tal ud, Sam!"

"Nå ja, sagen er," sagde Sam med en fortvivlet anstrengelse, "at jeg måske gør bedst i at sørge for mit natteleje, førend jeg foretager mig andet."

"Dit natteleje!" udbrød Pickwick forbavset.

"Ja, mit natteleje," svarede Sam. "Jeg er arrestant. Jeg blev i eftermiddag arresteret for gæld."

"Du arresteret for gæld!" udbrød Pickwick og sank ned på en stol.

"Ja, for gæld, sir," svarede Sam, "og den mand, der har sat mig, vil ikke lade mig slippe, før De selv kommer ud."

"Du min Gud og skaber! Hvad er det, du siger?"

"Hvad jeg siger, sir?" sagde Sam. "Om jeg så skal være arresteret her i fyrre år, skal det være mig en fornøjelse, og om det så havde været i Newgate, havde det ikke gjort nogen forskel. Så, nu er det overstået!"

Med disse ord, som han gentog med stærkt eftertryk og stor heftighed, kastede Sam i en usædvanlig ophidset stemning sin hat i gulvet, lagde armene over kors og så sin herre stift og vist ind i ansigtet.

44

Handler om forskellige små hændelser i Fleet og om Winkles gådefulde opførsel, samt viser, hvorledes den stakkels kanslerretsarrestant til sidst fik sin frihed.

Pickwick følte sig alt for rørt over Sams varme hengivenhed til at lægge nogen vrede eller mishag for dagen over det overilede skridt, han havde gjort ved således frivilligt at lade sig sætte i gældsfængsel. Det eneste punkt, han forlangte en forklaring om, var havnet på Sams kreditor, men dette nægtede Sam at opgive.

"Det nytter ikke, sir," sagde Sam atter og atter. "Det er et ondskabsfuldt, verdsligsindet, hadefuldt, hævngerrigt kretur med et hjerte så hårdt som flintesten, som den ærværdige præst sagde om den gamle vattersotige herre, da denne sagde, at han, alt vel overvejet, dog hellere ville testamentere sin kone sin formue end bygge et kapel for den."

"Men husk dog på, Sam," indvendte Pickwick, "summen er så lille, at den meget let kan blive betalt, og da jeg nu er blevet enig med mig selv om, at du skal blive hos mig, burde du tænke på, at du kan være mig til langt større nytte, når du kan gå frit ud og ind her."

"Jeg er Dem meget taknemmelig, " svarede Sam meget alvorlig, "men jeg vil helst være fri."

"Helst være fri, for hvad, Sam?"

"Jeg vil helst være fri, sir, for at nedlade mig til at bede sådan en ubarmhjertig fjende om en tjeneste."

"Men det er jo ikke at bede ham om en tjeneste at forlange, at han skal tage mod pengene, Sam."

"Undskyld, sir," svarede Sam, "det vil netop være at vise ham en meget stor tjeneste at betale ham dem, og det fortjener han ikke; det er sagen."

Her fandt Sam det klogest at forandre samtalens emne, da han så Pickwick gnide sin næse med en noget ærgerlig mine.

"Jeg handler efter principper, sir, og det gør De med – det minder mig for resten om den mand, der tog livet af sig bare for princippets skyld, hvad De naturligvis har hørt tale om."

Sam standsede, da han kom til dette punkt, og kastede et skælmsk blik på sin herre.

"Nej, jeg har naturligvis ikke hørt tale om den historie," sagde Pickwick, der lidt efter lidt måtte smile, trods den uvilje, som han følte over Sams halsstarrighed. "Den omtalte herre har jeg aldrig hørt omtale."

"Ikke det, sir?" udbrød Sam. "Det undrer mig. Han var fuldmægtig i et kongeligt kontor."

"Så?" sagde Pickwick.

"Ja, han var," svarede Weller, "og tilmed en rigtig rar herre – en af den akkurate, pyntelige slags, som i fugtigt vejr stikker fødderne i små brandspande af viskelæder og ikke kender til andre gode venner end et par hareskinds handsker. Han lagde penge op af princip, tog hver dag en ren skjorte på af princip; talte aldrig med nogen af sine slægtninge, også af princip, for at de ikke skulle låne penge af ham, og var i det hele taget en ualmindelig behagelig kavaler. Han lod sit hår klippe hver fjortende dag af princip og sluttede akkord med sin skrædder efter det økonomiske princip: tre sæt klæder om året og send de

gamle tilbage. Da han var en meget ordentlig mand, spiste han hver dag på det samme sted, hvor han for en shilling og ni pence kunne tage så meget for sig af retterne, som han ville, og han gjorde også fyldest for sin shilling og ni pence, som værten tit nok sagde, mens tårerne trillede ham ned ad kinderne, ikke at tale om den måde, han rørte op i ilden om vinteren på, hvilket var et rent tab af fire og en halv pence om dagen, og ikke at regne den ærgrelse, det voldte, at se ham gøre det. Og desuden var han så stor på det. "*Morning Post* efter den anden herre," råbte han hver dag, han kom. "Pas på *Times*, Thomas. Lad mig få *Herald*, når den ikke mere bliver brugt. Glem ikke at bestille *Chronicle* og lad mig få *Advertiser*, hører De?" Og så sad han og stirrede på uret og fo'r ud netop et kvart minut før tiden for at fange drengen, der kom med aftenbladet, som han læste med en så stor opmærksomhed og udholdenhed, at de andre kunder var nær ved at gå ud af deres gode skind, især én hidsig gammel herre, som opvarteren altid på den tid måtte holde skarpt udkig med, for at han ikke skulle fristes til at gøre sig skyldig i en eller anden ubesindighed med forskærerkniven. Og der sad han nu i tre timer på den bedste plads uden at nyde andet efter middagsmaden end en lur, og så gik han hen til et kaffehus et par gader derfra for at få sig en lille kop kaffe med fire sprutbakkelser til, hvorpå han gik hjem og lagde sig. En nat blev han meget syg og sendte bud efter doktoren, som også kom i en grøn karet med vogntrin til, som han selv kunne slå ned, når han ville ud, og trække ind til sig, når han var kommet ind igen, for at kusken ikke skulle have nødig at stige ned og derved oplyse publikum om, at det kun var en liberifrakke, han havde på, uden tilsvarende bukser. – "Hvorledes har De det?"

siger doktoren. – "Meget dårligt," svarer patienten. – "Hvad har De spist?" siger doktoren. – "Kalvesteg," svarer patienten. – "Hvad har De sidst nydt?" siger doktoren. – "Sprutbakkelser," siger patienten. – "Der har vi det," siger doktoren. "Jeg skal straks sende Dem en æske piller, og De må aldrig mere spise dem," siger han. – "Hvad for noget?" siger patienten, "pillerne?" – "Nej, sprutbakkelserne," siger doktoren. – "Hvad?" siger patienten og farer op i sengen. "Nu har jeg af princip hver aften i femten år spist fire sprutbakkelser." – "Ja, så gør De bedst i at holde op med det af princip," siger doktoren. – "Sprutbakkelser er jo sunde, sir," siger patienten. – "Sprutbakkelser er *ikke* sunde, sir," siger doktoren iltert. – "Men de er så billige," siger patienten lidt modfalden, "og fylder så godt i forhold til, hvad de koster." – "De vil blive Dem dyrere, om de så var aldrig så billige, om De så fik penge til for at spise dem," siger doktoren. "Fire sprutbakkelser hver aften vil gøre det af med Dem på et halvt år!" Patienten ser ham lige i ansigtet, grubler længe over det og siger til sidst: "Er De vis på det?" – "Det giver jeg Dem mit æresord som doktor på," siger doktoren. – "Hvor mange sprutbakkelser på en gang tror De, der skal til for at tage livet af mig?" siger patienten. – "Det ved jeg ikke," svarer doktoren. – "Tror De, at så mange som for en halfcrown ville gøre det?" siger patienten. – "Det tror jeg næsten," siger doktoren. – "For tre shillings vil da sikkert gøre det?" siger patienten. – "Ganske vist," svarer doktoren. – "Meget vel," siger patienten, "god nat!" Næste morgen står han op, får gjort ild på, lader hente for tre shillings sprutbakkelser, varmer dem alle sammen, spiser dem alle sammen og skyder sig en kugle for panden."

"Hvorfor gjorde han det?" spurgte Pickwick pludselig, forbavset over denne tragiske slutning på fortællingen.

"Hvorfor han gjorde det, sir?" sagde Sam. "Ih, for at godtgøre, at hans princip om, at det var sundt at spise sprutbakkelser, var rigtigt, og for at vise, at han ikke lod sig tvinge af nogen."

På denne afvekslende og underholdende måde søgte Sam at afværge sin herres spørgsmål om hans natteleje i Fleet, og da Pickwick mærkede, at enhver indvending var nytteløs, gav han omsider, om end ugerne, sit samtykke til, at han lejede sig ind ugevis hos en skaldet skoflikker, der havde et lille værelse i en af de øverste gange. Til denne beskedne bolig bragte så Sam en madras og nogle sengeklæder, som han lejede af Roker, og da han lagde sig til hvile på dem om aftenen, følte han sig lige så meget hjemme, som om han var født og båren i fængslet, og som om hans forfædre i tre slægtled havde tilbragt deres tid der.

"Ryger De altid efter at have lagt Dem, gamle kamphane?" spurgte Sam sin vært, da de var kommet i seng.

"Ja, jeg ger, unge hanekylling," svarede skoflikkeren.

"Med forlov at spørge, hvorfor reder De Deres seng under det fyrretræsbord?" spurgte Sam.

"Fordi jeg har været vant til at ligge i en himmelseng, førend jeg kom her, og fordi jeg mærker, at bordbenene gøre samme tjeneste."

"De har karakter!"

"Jeg har ikke noget af den slags," sagde skoflikkeren og rystede på hovedet, "og ønsker De at finde noget godt af det, er jeg bange for, at De vil have ondt ved at få Deres lyst styret på indskrivningskontoret her."

Under denne korte samtale lå Sam Weller udstrakt på sin madras i den ene ende af værelset, og skoflikkeren på sin i den anden, mens lokalet blev oplyst af en skillingsprås og skoflikkerens tobakspibe, der skinnede under bordet som et glødende kul. Så kort samtalen også var, stemte den dog Sam stærkt til fordel for hans vært. Han rejste sig derfor op på sin albue og mønstrede hans udseende nøjere, end han hidtil havde haft lyst eller tid til at gøre.

Han var gul og gusten som alle skoflikkere og havde et tykt, stridt skæg, ligeledes som alle skoflikkere, og hans ansigt var et morsomt, godmodigt stykke arbejde med skæve træk og prydedes af et par øjne, som engang måtte have været meget livlige, for de funklede endnu. Manden kunne være en tres år gammel, og Himlen må vide, hvor gammel han var som arrestant, så det var sært nok, at han i sit ydre kunne have noget, der lignede munterhed eller tilfredshed. Han var lille, og da han lå med optrukne ben, så han ud, som om han ikke var længere, end han ville have været uden ben. I munden havde han en stor, rød pibe, og han dampede og stirrede på skillingspråsen i et misundelsesværdigt velvære.

"Har De været her længe?" spurgte Sam.

"I tolv år," svarede skoflikkeren og bed spidsen af sin pibe, idet han talte.

"Foragt for retten?" spurgte Sam.

Skoflikkeren nikkede.

"Nå," sagde Sam alvorligt, "hvorfor vil De blive ved at være så stridig og øde Deres kostbare liv i denne store fold? Hvorfor giver De ikke efter og siger til lordkansleren, at det gør Dem

meget ondt at have foragtet hans ret, og at De ikke vil gøre det mere?"

Skoflikkeren stak piben ind i den ene mundkrog, idet han smilede, og flyttede den så tilbage igen, men sagde ikke noget.

"Hvorfor vil De ikke det?" spurgte Sam.

"Å," sagde skoflikkeren. "De forstår Dem ikke rigtig på den slags ting. Hvad tror De, der har ødelagt mig?"

"Å," sagde Sam og pudsede pråsen, "begyndelsen var vel, at De kom i gæld, hvad?"

"Jeg har aldrig skyldt en skilling bort – om igen!"

"Nå," sagde Sam, "så har De måske købt huse, hvad der på engelsk vil sige at gå fra forstanden, eller givet Dem til at bygge, hvilket er et medicinsk udtryk for at være uhelbredelig."

Skoflikkeren rystede på hovedet og sagde:

"Om igen!"

"Jeg vil da ikke håbe, at De har givet Dem af med at føre proces?" spurgte Sam mistroisk.

"Aldrig i mit liv," svarede skoflikkeren. "Sagen er, at jeg blev ødelagt, ved at jeg arvede nogle penge."

"Hvad er det for en snak!" sagde Sam. "Gid en eller anden rig fjende ville prøve på at ødelægge mig på den måde. Det skulle jeg ikke have noget imod."

"Ja, De vil sagtens ikke tro det," sagde skoflikkeren og blev roligt ved at ryge sin pibe. "Det ville jeg heller ikke i Deres sted, men sandt er det alligevel!"

"Hvorledes gik det da til?" spurgte Sam, halvvejs tilbøjelig til at tro det alene på grund af det blik, som skoflikkeren kastede ham.

"Det skal jeg sige Dem," svarede skoflikkeren. "En gammel herre, som jeg arbejdede for nede i landet, og med en af hvis fattige slægtninge jeg giftede mig – hun er død, Gud velsigne hende, og Gud ske lov for det – han fik apopleksi og gik bort."

"Hvorhen?" spurgte Sam, som begyndte at blive søvnig efter dagens mange hændelser.

"Hvor kan jeg vide, hvor han gik hen?" sagde skoflikkeren og talte gennem næsen for ikke at slippe sin kære pibe. "Han afgik ved døden."

"Det var en anden sag," sagde Sam. "Nå, og så?"

"Ja," sagde skoflikkeren, "han efterlod fem tusinde pund."

"Det var overmåde kønt af ham," sagde Sam.

"Det ene tusinde pund," vedblev skoflikkeren, "testamenterede han til mig, fordi jeg havde giftet mig med hans slægtning."

"Det var jo så meget godt," mumlede Sam.

"Og da han havde en mængde nevøer og niecer, der altid klamredes og kævledes om, hvem der skulle arve ham, indsatte han mig til eksekutor og overdrog mig resten på tro og love, for at jeg skulle dele det imellem dem."

"Hvad vil De sige med, at han overdrog Dem resten på tro og love?" spurgte Sam, der var blevet lidt mere vågen. "Når det ikke var rede penge, hvad kunne det så nytte?"

"Det er et juridisk udtryk," svarede skoflikkeren.

"Det forstår jeg ikke," sagde Sam og rystede på hovedet. "Folk er ikke så godtroende i den butik. Men det er nu det samme. Gå videre!"

"Nå ja," sagde skoflikkeren, "da jeg ville have testamentet stadfæstet, indgav nevøerne og niecerne, der var blevet

ærgerlige over, at de ikke havde fået alle pengene, en protest."

"Hvad er det?" spurgte Sam.

"Et juridisk dokument. Det er det samme som at sige, at noget ikke må ske."

"Nå sådan," sagde Sam.

"Men da de mærkede, at de ikke kunne blive enige, og følgelig ikke kunne rejse sag mod testamentet, tog de protesten tilbage, og jeg udbetalte alle legaterne. Næppe havde jeg gjort det, førend en nevø anlagde sag for at få testamentet kuldkastet. Den kom for nogle måneder efter for en gammel døv herre i en bagstue et sted nede ved St. Pauls kirkegård, og efter at fire prokuratorer i fire dage havde skrålet ham ørene fulde, brugte han et par ugers tid til at betænke sig og læse vidneforhøret i seks bind igennem, hvorpå han afsagde den dom, at da testator ikke havde været rigtig i hovedet, skulle jeg betale alle pengene tilbage sammen med alle omkostningerne. Jeg appellerede; sagen kom for for nogle meget søvnige herrer, som havde hørt den fra ende til anden i den anden ret, hvor de var prokuratorer uden at have noget at bestille, idet den eneste forskel var, at de der blev kaldte doktorer og på det andet sted delegater, hvis De forstår det, og de stadfæstede pligtskyldigst den dom, som den gamle herre havde afsagt nedenunder. Så kom vi sammen for kanslerretten, hvor vi endnu er, og hvor jeg altid vil blive. Mine sagførere har for længe siden fået alle mine penge, og arven og samtlige omkostninger, alt i alt ti tusinde pund, gør, at jeg sidder her og må blive siddende her og lappe sko, til jeg dør. Nogle herrer har talt om at bringe sagen for Parlamentet, og de ville vist også have gjort det, hvis de bare havde haft tid til at komme til mig, eller jeg havde kunnet gå til dem, men de er

blevet kede af mine lange breve og har igen opgivet det. Og dette er den rene sandhed, uden at et eneste ord er udeladt eller overdrevet, hvad halvhundrede mennesker både på dette sted og udenfor meget godt ved."

Skoflikkeren standsede for at se, hvilket indtryk hans fortælling havde gjort på Sam, men da han mærkede, at denne var faldet i søvn, bankede han med et suk asken ud af piben, satte den fra sig, trak tæppet op over sit hoved og lagde sig ligeledes til at sove.

Mens Pickwick næste morgen sad alene ved sin morgenmad, idet Sam havde travlt i skoflikkerens kammer med at blanke sin herres sko og børste de sorte gamacher, hørtes der en banken på døren, og før Pickwick kunne råbe: "Kom ind!" viste der sig et lokket hoved og en bomuldsfløjlshue, og disse toiletgenstande genkendte han med lethed som Smangles personlige ejendele.

"Hvordan har De det?" spurgte denne hædersmand og ledsagede spørgsmålet med en snes nik. "De venter vist nogen i dag. Tre herrer – fandens nette fyre – har spurgt efter Dem nede og banket på hver eneste dør, hvilket de blev skældt fælt ud over af vore medkolleger, som havde den ulejlighed at lukke op."

"Herre Gud, hvor det var tåbeligt af dem!" sagde Pickwick og stod op. "Ja, det er ganske sikkert nogle af mine venner, som jeg egentlig havde ventet at se i går."

"Venner af Dem!" udbrød Smangle og greb Pickwicks hånd. "De behøver ikke at sige mere. Jeg vil være fordømt, om de fra dette minut ikke også er venner både af mig og af Mivins. En fandens prægtig og dannet fyr, den Mivins, hvad?" sagde Smangle med megen følelse.

"Jeg kender så lidt til den gode mand, at jeg –"

"Det ved jeg nok," afbrød Smangle ham, idet han slog ham på skulderen. "Men De skal lære ham nærmere at kende. De vil blive henrykt over ham. Den mand, sir," sagde Smangle med et højtideligt ansigt, "ejer et sådant komisk talent, at han ville gøre Drury Lane teatret ære."

"Gør han virkelig?" sagde Pickwick.

"Ja, det gør han pinedød!" forsikrede Smangle. "De skulle høre ham putte de fire katte i trillebøren – fire forskellige katte, giver jeg Dem mit æresord på. Det skulle jeg dog mene er noget ualmindeligt? Man kan da for pokker ikke lade være at holde af en mand, når man ser sådanne egenskaber hos ham. Han har kun en fejl – den lille skrøbelighed, jeg har talt til Dem om, ved De nok."

Da Smangle her på en fortrolig og sympatisk måde rystede på hovedet, indså Pickwick, at han burde sige noget, hvorfor han sagde: "Å ja!" og så uroligt hen imod døren.

"Å ja!" gentog Smangle med et dybt suk. "Han er et underholdende menneske, det er han. Jeg kender ikke nogen bedre end ham, men han har en mangel. Hvis hans bedstefaders genfærd viste sig for ham i dette minut, ville han bede det om at sætte sit navn på en veksel."

"Herre Gud!" udbrød Pickwick.

"Ja," tilføjede Smangle, "og var han i stand til at vække ham op af graven igen, ville han gøre det om to måneder og tre dage fra dato for at få ham til at forny vekslen."

"Det er højst mærkelige egenskaber," sagde Pickwick, "men jeg er bange for, at mens vi står her og snakker, er mine venner i største forlegenhed med at finde mig."

"Jeg skal vise Dem vejen," sagde Smangle, idet han nærmede sig døren. "Far vel, jeg vil ikke forstyrre Dem, mens de er her, forstår De nok. Men det er sandt –"

Idet Smangle udtalte de sidste fire ord, blev han pludselig stående, lukkede atter døren, som han havde åbnet, og gik ganske sagte hen til Pickwick, rejste sig på tåspidserne og sagde med den blødeste hvisken:

"Det skulle vel ikke være Dem belejligt at låne mig en halfcrown til sidst i næste uge?"

Pickwick kunne næppe bare sig for at smile, men bibeholdt sin alvorlighed og tog pengestykket op, som han lagde i Smangles hånd, hvorpå denne med mange nik og øjekast, som skulle udtrykke den dybeste hemmelighedsfuldhed, forsvandt for at opsøge de tre fremmede. Han vendte straks efter tilbage med dem, og efter at have hostet tre gange og nikket lige så ofte for at antyde, at han ikke skulle glemme at betale, vekslede han på den mest forekommende måde håndtryk med samtlige tilstedeværende og gik.

"Mine kære venner," sagde Pickwick, idet han rakte Tupman, Winkle og Snodgrass hånden, "jeg er så glad over at se Dem."

Trekløveret var såre rørt. Tupman rystede beklagende på hovedet; Snodgrass tog med uforstilt rørelse sit lommetørklæde frem, og Winkle gik hen til vinduet, hvor han hulkede ganske højt.

"God morgen, mine herrer," sagde Sam, som i dette øjeblik trådte ind med skoene og gamacherne, "væk med al tungsindighed, som den lille dreng sagde, da skolemadammen var død. Velkommen her inde i akademiet, mine herrer!"

"Denne tossede fyr," sagde Pickwick og klappede Sam på hovedet, mens denne knælede for at knappe sin herres gamacher, "har ladet sig arrestere for at kunne være om mig."

"Hvad!" udbrød de tre venner.

"Ja, mine herrer," sagde Sam, "jeg er – rolig med benet, sir – jeg er arrestant, nødt til at holde mig inde i nogen tid, som den syge sagde."

"Arrestant!" udbrød Winkle med uforklarlig heftighed.

"Halløj, sir!" svarede Sam og så op. "Hvad er der i vejen?"

"Jeg havde håbet, Sam, at – at der er intet, slet intet i vejen," sagde Winkle pludselig.

Der var noget så kort og forvirret i Winkles væsen, at Pickwick uvilkårligt så hen på de andre for at søge en forklaring hos dem.

"Vi ved det ikke," sagde Tupman som svar på denne stumme opfordring. "Han har i de sidste par dage været meget ophidset og teet sig helt anderledes, end han plejer. Vi er bange for, at der er noget i vejen med ham, men han nægter det."

"Nej, nej," sagde Winkle og rødmede, da Pickwick så skarpt på ham, "det er virkelig intet. Jeg forsikrer Dem, det er intet, bedste sir. Det vil være nødvendigt, at jeg forlader byen en kort tid i et privat anliggende, og jeg havde håbet at kunne få Dem til at tillade Sam at følge med mig."

Pickwick så endnu mere forbavset ud end før.

"Jeg tror nok," stammede Winkle, "at Sam ikke ville have haft noget imod det, men når han er arresteret, er det jo naturligvis umuligt. Jeg må derfor rejse alene."

Idet Winkle sagde disse ord, mærkede Pickwick med forundring, at Sam rystede på hånden, mens han knappede

gamacherne, som om han blev forbavset eller overrasket. Sam så samtidig på Winkle, da denne tav, og skønt det blik, de vekslede, kun varede et sekund, syntes de dog at forstå hinanden.

"Ved du noget om dette, Sam?" spurgte Pickwick.

"Nej, jeg gør ikke, sir," svarede Sam og begyndte at knappe meget ivrigt.

"Er du vis på det, Sam?" blev Pickwick ved.

"Ja, sir, jeg er for så vidt vis på det, som jeg ikke har hørt noget om det førend i dette øjeblik. Om jeg også kunne gætte mig til et eller andet," tilføjede Sam med et blik på Winkle, "har jeg dog ikke ret til at sige, hvad det er, da jeg måske kunne have gættet fejl."

"Jeg har ingen ret til at komme med flere spørgsmål vedrørende en vens private anliggender, hvor fortrolig en ven det end er," sagde Pickwick efter en kort pause. "For øjeblikket kan jeg kun sige, at jeg aldeles ikke forstår noget af det hele. Og dermed har vi talt nok om denne sag."

Pickwick førte samtalen hen på andre emner, og Winkle syntes efterhånden at blive mere rolig, skønt han langtfra blev det ganske. De havde alle så meget at tale om, at formiddagen gik meget hurtigt, og da så klokken var tre, og Sam stillede en stegt bedekølle og en uhyre kødpostej på det lille bord, samt diverse fade med grønt og krus med porter på stolene og sovesofaen, eller hvor de bedst kunne få plads, følte de sig alle oplagt til at gå løs på retterne, skønt kødet var blevet købt og stegt og postejen tillavet og bagt i fængselskøkkenet tæt ved. Hertil kom så et par flasker god vin, som Pickwick lod hente fra kaffehuset *Hornet*, hvilke par flasker dog egentlig bør kaldes tre

par, og da de var tømt og teen drukket, ringede klokken alle fremmede gæster ud.

Men havde Winkles adfærd været uforklarlig om formiddagen, blev den aldeles gådefuld og højtidelig, da han, påvirket af sine følelser og sin del af de tre par flasker, lavede sig til at tage afsked med sin ven. Han holdt sig tilbage, til Tupman og Snodgrass var gået, og trykkede derpå med lidenskabelig varme Pickwicks hånd med et udtryk i sit ansigt, hvori en dyb og mægtig beslutning på en skrækkelig måde var parret med det kulsorteste tungsind.

"God nat," sagde Winkle mellem tænderne.

"Gud velsigne Dem, kære ven," svarede den varmtfølende Pickwick, idet han besvarede sin unge vens håndtryk.

"Nå!" råbte Tupman ude i gangen.

"Ja, ja, straks," svarede Winkle. "God nat."

"God nat," sagde Pickwick.

Der blev sagt endnu en gang og endnu en gang og en halv snes gange Godnat, men stadig holdt Winkle fast på sin vens hånd og så ham ind i ansigtet med det samme underlige udtryk.

"Er der virkelig intet i vejen?" spurgte Pickwick til sidst, da hans arm var blevet ganske øm af den megen rysten.

"Nej, intet," sagde Winkle.

"Nå, så god nat da," sagde Pickwick og søgte at få sin hånd løs.

"Min ven, min velgører, min højtærede fører," mumlede Winkle og greb ham om håndleddet. "Døm ikke strengt om mig, når De hører, at jeg, drevet til det yderste af håbløse vanskeligheder –"

"Nå!" sagde Tupman, idet han atter viste sig i døren, "kommer De, eller skal vi lukkes inde her i nat?"

"Ja, ja, jeg er færdig," svarede Winkle. Og med en voldsom anstrengelse rev han sig løs.

Mens Pickwick med stum forbavselse stirrede ned ad gangen efter dem, viste Sam Weller sig øverst oppe på trappen og hviskede i en hast noget til Winkle.

"Jo, ganske sikkert, stol kun på mig," sagde denne højt.

"Mange tak, sir. De glemmer det altså ikke?"

"Nej naturligvis," svarede Winkle.

"Lykke på rejsen, sir," sagde Sam og tog til sin hat. "Jeg var grumme gerne fulgt med Dem, sir, men herren går naturligvis frem for alt."

"Det gør Dem megen ære, at De bliver her," sagde Winkle, og med disse ord forsvandt de ned ad trappen.

"Højst underligt," sagde Pickwick, idet han igen gik ind i sin stue og satte sig grundende ved bordet. "Hvad kan dog den unge mand have for?"

Da han havde siddet og tænkt over sagen i nogen tid, hørte han slutteren Roker spørge, om han måtte komme ind.

"Vær så god," svarede Pickwick.

"Jeg har taget en blødere pude med til Dem, sir," sagde Roker, "i stedet for den, De havde i nat."

"Tak skal De have," sagde Pickwick, "vil De ikke have et glas vin?"

"Mange tak," svarede Roker. "Deres skål, sir."

"Tak," sagde Pickwick.

"Det gør mig ondt at måtte sige, at det er meget dårligt med Deres vært i aften," sagde Roker, idet han satte glasset fra sig og

så på foret i sin hat.

"Hvad, kanslerretsarrestanten?" udbrød Pickwick.

"Han vil ikke være arrestant ret længe," svarede Roker og drejede sin hat således, at hattemagerens navn kom til at vende den rigtige vej, når han så på det.

"De får mit blod til at stivne," sagde Pickwick. "Hvad mener De?"

"Han har længe haft tæring og har så ondt ved at trække sit vejr i aften. Allerede for et halvt år siden sagde doktoren, at kun en forandring af luft kunne frelse ham."

"Store Gud!" udbrød Pickwick. "Har loven langsomt myrdet denne mand i løbet af et halvt år?"

"Det skal jeg ikke kunne sige noget om," svarede Roker og lod sin hat balancere på fingerspidserne. "Det ville sagtens være gået ham ens, hvor han så havde været. Han kom på sygestuen i morges. Doktoren siger, at hans kræfter så meget som muligt må holdes ved lige, og inspektøren har sendt ham vin og suppe og alt sådant noget fra sit eget køkken. Det er ikke inspektørens skyld, må De vide."

"Nej, naturligvis," udbrød Pickwick.

"Men jeg er dog bange for," sagde Roker og rystede på hovedet, "at det er forbi med ham. Jeg tilbød for lidt siden Neddy at holde to mod en på det, men han ville ikke, og det var også meget rigtigt af ham. God nat."

"Vent lidt," sagde Pickwick alvorlig, "hvor er sygestuen?"

"Lige ovenover, hvor De sov i nat, sir," svarede Roker. "Jeg skal vise Dem det, hvis De vil gå med." Pickwick greb sin hat uden at sige noget og fulgte straks med.

Slutteren gik foran uden at sige et ord, løftede sagte klinken på en dør og vinkede til Pickwick, at han skulle gå ind. Det var et stort, øde, uhyggeligt værelse med en mængde jernsenge, og i en af disse lå der udstrakt en bleg, hentæret, spøgelsesagtig skikkelse, der mere lignede en skygge end et virkeligt menneske. Hans åndedræt var tungt og dybt, og han stønnede ynkeligt ved hvert drag. Ved siden af sengen sad en lille, gammel mand, der havde et skoflikkerforklæde for og ved hjælp af et par hornbriller læste højt af Bibelen. Det var den lykkelige arving.

Den syge mand lagde sin hånd på sin staldbroders arm og bad ham standse. Han lukkede bogen og lagde den på sengen.

"Luk vinduet op!" sagde den syge.

Det gjorde han. Den blandede larm af karrer og vogne, af hjulenes rumlen, lyden af de mange røster både fra voksne og børn og hele denne travle støj fra den vældige, larmende og urolige menneskevrimmel strømmede som en dyb summen ind i værelset. Over den hæse, brummende larm lød der nu og da en skraldende latter eller den øreskærende lyd af en eller anden lystig vise, som istemtes af en blandt mængden og kort efter tabte sig mellem brølet og de gjaldende fodtrin – denne brusende brænding af bølgerne på det rastløse menneskehav, som rullede tungt udenfor. En sådan lyd er altid sørgelig for enhver rolig tilhører; hvor meget sørgeligere må den da ikke være for den, der våger ved dødens leje.

"Der er ingen luft her," sagde den syge mand med mat stemme. "Dette sted fordærver den. Den var frisk og let over alt, da jeg for mange år siden gik derude, men den bliver hed og

tung ved at trænge igennem disse mure. Jeg kan ikke indånde den."

"Vi har dog i lang tid indsandet den sammen," sagde den gamle mand. "Giv Dem tilfreds, giv Dem tilfreds!"

Der opstod en kort pause, under hvilken de to tilskuere nærmede sig sengen. Den syge mand tog den ene af sin gamle medfanges hænder, trykkede den kærligt mellem begge sine og holdt fast på den.

"Jeg håber," gispede han noget efter så svagt, at de bøjede deres øren tæt ned til sengen for at opfange de svage, uklare lyde, som kom fra hans kolde, blå læber, "jeg håber, at min barmhjertige dommer vil mindes den tunge straf, jeg har lidt her på jorden. Tyve år, tyve år i denne afskyelige grav. Mit hjerte blev knust, da mit barn døde, og jeg ikke engang kunne kysse det i dets lille kiste. Og hvor skrækkeligt har jeg ikke siden haft det, ganske alene midt i al denne tummel og råhed! Gud forlade mig. Han har set mig i al min forladthed langsomt sygne hen og dø!"

Han foldede hænderne og mumlede noget mere, som de ikke kunne høre, og derpå faldt han i søvn – først kun i søvn, for de så ham smile.

De hviskede en stund til hinanden, indtil slutteren bøjede sig ned mod puden og fo'r hastigt tilbage:

"Så, nu er han min tro udskrevet," sagde han.

Det var han. Men allerede mens han levede, havde han været så dødbleg, at man ikke rigtig kunne vide, når det var, han virkelig var død.

45

Som udmaler en rørende sammenkomst mellem Sam Weller og et familieselskab. Pickwick gør en rejse igennem den lille verden, han bor i, og beslutter at give sig så lidt som muligt af med den i fremtiden.

Få dage efter sin arrestation, da Sam Weller havde ordnet sin herres værelse med al mulig omhu og var vis på, at han sad i al ro og mag ved sine bøger og papirer, gik han bort for at forslå et par timers tid, som han bedst kunne. Det var en smuk morgenstund, og det faldt Sam ind, at et krus porter i fri luft måske kunne hjælpe til at få hast på tiden lige så godt som enhver anden adspredelse.

Han gik altså ned til værtshuset for at købe sit øl. Med dette og avisen fra i forgårs gik han til keglebanen, hvor han satte sig på en bænk og begyndte at hygge sig rigtig grundigt og alvorligt.

Allerførst tog han sig en kvægende slurk af øllet og så derpå op til et vindue og skænkede en ung dame, der skrællede kartofler ved det, et platonisk øjekast. Derpå åbnede han avisen og lagde den således sammen, at beretningerne fra politiretten vendte udad, og da dette er en drillende og besværlig opgave at løse, når det blæser, tog han sig en slurk øl til, da han var blevet færdig med det. Derefter læste han to linjer i avisen, men holdt pludselig op for at se på et par mænd, som spillede et parti fjerbold, og da dette var ude, råbte han: "Meget godt!" i en bifaldende tone og kastede øjnene på tilskuerne for at se, om deres meninger stemte med hans. Dette medførte, at han igen

måtte se op til vinduet, og da den unge dame endnu stadig var der, var det kun en simpel høflighed at sende endnu et øjekast og pantomimisk drikke hendes skål i en slurk øl til. Derpå truede han på en frygtelig måde ad en lille dreng, der med opspilede øjne havde iagttaget hans sidste bevægelse, lagde det ene ben over det andet, tog med begge hænder fat i avisen og gav sig for alvor til at læse.

Næppe havde han sat sig tænksom ned, før han syntes at høre sit navn blive råbt langt borte. Han tog heller ikke fejl, for det gik hurtigt fra mund til mund, og efter få sekunders forløb bugnede luften af råbet "Weller".

"Her!" brølede Sam med stentorstemme. "Hvad er det? Hvem vil tale med ham? Er der kommet ilbud om, at der er gået ild i hans landsted?"

"Der er nogen ude i forstuen, som vil tale med Dem," sagde en mand, der stod i nærheden af ham.

"Å, vær så god og pas på denne avis og på kruset så længe, gamle ven," sagde Sam. "Nu kommer jeg; for pokker, om de så vil kalde mig ind for retten, kunne de ikke gøre mere alarm, tror jeg."

Idet Sam ledsagede disse ord med et blidt dask i hovedet på den omtalte dreng, der uden at vide af, at han var tæt ved den omspurgte person, af fuld hals skrålede "Weller!" ilede han over pladsen og løb op ad trappen ind i forstuen, hvor det første, der mødte hans øjne, var hans elskede fader, som med hatten i hånden sad på et trappetrin og skrålede "Weller!" hvert halve minut.

"Hvad brøler du efter," sagde Sam heftigt, "du gør dig så rød i hovedet som en fortvivlet glaspuster? Hvad er der?"

"Aha!" svarede den gamle, "jeg begyndte at blive bange for, at du havde gjort en spadseretur omkring Regents Park, Sammy."

"Stille," sagde Sam, "ingen af disse spydigheder mod gerrighedens offer, og se til, at du kommer bort fra det trappetrin. Hvad sidder du der efter? Der bor jeg ikke."

"Å, jeg har sådanne løjer til dig, Sammy," sagde Weller sen., idet han rejste sig.

"Tøv et øjeblik, du er jo ganske hvid på ryggen."

"Det var ret, Sammy, børst det af," sagde Weller, mens hans søn rensede ham. "Det kan let se ud, som om man vil gøre nar, når man går med kalk på klæderne her, hvor alting trænger så hårdt til at hvidtes, hvad, Sammy?"

Da Weller her viste utvetydige symptomer på et anfald af krampelatter, lagde Sam sig imellem for at standse det.

"Så vær dog stille; der har da heller aldrig været mage til gammel grinebider. Hvad er det nu, du egentlig vil?"

"Sammy," sagde Weller og tørrede sin pande, "jeg er bange for, at jeg med det allerførste ler mig en poppelsi på halsen, min dreng."

"Ja, men hvorfor vil du det?" sagde Sam. "Nå, hvad har du så på samvittigheden?"

"Hvem tror du, der er fulgt med mig herhen, Samivel?" spurgte Weller, idet han trådte et par skridt tilbage, spidsede munden og trak øjenbrynene i vejret.

"Pell?" sagde Sam.

Weller rystede på hovedet, og hans røde kinder blev udspilede af den latter, som søgte at bane sig vej.

"Måske manden med det spættede ansigt?" mente Sam.

Weller rystede igen på hovedet.

"Hvem da?" spurgte Sam.

"Din ste'mor," svarede Weller, og det var heldigt, at han sagde disse ord, for hans kinder ville ellers ganske sikkert være revnet ved deres unaturlige udspiling.

"Din ste'mor, Sammy, og den rødnæsede mand, min dreng. Ho, ho, ho!"

Med disse ord fik Weller et anfald af krampelatter, mens Sam stod og gloede på ham med et grin, som efterhånden bredte sig over hele hans ansigt.

"De er kommet for at tale lidt alvorligt med dig, Samivel, " sagde Weller og tørrede sine øjne. "Du må ikke sige noget om den unaturlige kreditor, Sammy."

"Hvad, ved de ikke, hvem det er?" spurgte Sam.

"Nej, ikke spor."

"Hvor er de?" spurgte Sam, der grinede lige så galt som faderen.

"I *Hyggeligheden*. Rødnæsen er ikke den mand, der går noget sted, hvor der ikke er drikkevarer at få. Nej, han er ikke, Samivel. Vi havde en rigtig rar tur på vejen fra *Marquien* i morges, Sammy," sagde Weller, da han kunne tale i artikulerede toner. "Jeg kørte den gamle blakkede for den lille enspænder, som tilhørte din ste'mors første mand, og der blev sat en lænestol op i den til hyrden, og jeg vil lade mig hænge, om der ikke blev båret en trappestige ud, for at han kunne kravle op i vognen."

"Det er da ikke dit alvor?" sagde Sam.

"Jo," svarede faderen, "og gid du kunne have set, hvor fast han holdt sig ved trappen, mens han gik op, som om han var bange for at falde ned fra en højde af seks fod og slå sig i tusinde

millioner stykker. Men han kom dog op, og vi kørte, og jeg skulle næsten tro – jeg skulle næsten tro, siger jeg, Samivel – at han kunne mærke, at han blev lidt skumplet, når vi drejede om hjørnerne."

"Så kom du vel sagtens til at køre mod en afviser eller to?"

"Jeg er bange for," svarede Weller med idelig blinken, "jeg er bange for, at jeg kørte mod et par stykker, Sammy. Han fløj hele tiden ud af lænestolen."

Her virrede den gamle med hovedet fra den ene side til den anden og blev angrebet af en hæs, indvendig rumlen, mens hans ansigt svulmede stærkt op, og alle hans træk pludselig blev bredere – symptomer, som gjorde sønnen ganske bange.

"Bliv ikke bange, Sammy," sagde den gamle, da han med megen møje og ved at stampe krampagtigt havde fået sit mæle igen. "Det er kun en slags stille latter, som jeg øver mig i, Sammy."

"Hvis det ikke er andet end det," sagde Sammy, "så må du helst lade være at øve dig. Den øvelse kan let blive noget farlig."

"Kan du ikke lide det, Sammy?"

"Nej, slet ikke," svarede Sam.

"Nå," sagde Weller, mens tårerne blev ved at løbe ned ad hans kinder, "det vil være meget hensigtsmæssigt for mig, hvis jeg kan drive det til fuldkommenhed deri, og det vil spare en hel del ord mellem din ste'mor og mig sommetider, men jeg er bange for, at du har ret, Sammy; det kunne dog måske blive til en poppelsi."

Under denne samtale var de kommet til *Hyggeligheden*. Sam blev stående et øjeblik for at se sig tilbage over skulderen og

kaste et underfundigt blik på sit højtærede ophav, der endnu stadig grinede, og gik så derind.

"Mange tak for din artighed, ste'mor," sagde Sam, idet han hilste på fruen. "God dag, hyrde!"

"O, Samuel!" sagde mrs. Weller. "Det er skrækkeligt!"

"Ikke en smule," svarede Sam. "Er det vel, hyrde?"

Stiggins rakte hænderne i vejret og drejede på øjnene, til der ikke var andet at se af dem end det hvide eller rettere sagt det gule i dem, men svarede ikke med ord.

"Er han meget dårlig?" spurgte Sam og så på sin stedmoder for at få en forklaring.

"Denne gode mand sørger over at se dig her, Samuel," svarede mrs. Weller.

"Nå, det er det, han fejler?" sagde Sam. "Da jeg så på ham, blev jeg bange for, at han måske havde glemt at komme peber på den sidste agurk, han spiste. Sid ned, sir. Vi tager ingen ekstrabetaling for stolene her, som kongen sagde, da han sprængte sine ministre i luften."

"Unge mand," sagde Stiggins, "jeg er bange for, at fængslingen ikke har gjort Dem mildere."

"Undskyld," svarede Sam, "men hvad var det, De var så venlig at sige?"

"Jeg er bange for, unge mand, at Deres natur ikke er blevet blødere ved denne tugtelse," sagde Stiggins højt.

"Sir," svarede Sam, "det er meget smukt af Dem at tale således. Jeg vil håbe, at min natur ikke er så blød af sig. Tak skal De have for Deres gode mening om mig."

På dette punkt af samtalen kom der en lyd, som på en usømmelig måde lignede latter, henne fra den stol, som Weller

sen. havde taget plads på, hvorpå mrs. Weller, efter i en hast at have overvejet omstændighederne, fandt det at være en hellig pligt lidt efter lidt at blive hysterisk.

"Weller," sagde hun, "kom herhen."

"Du skal have så mange tak, lille ven," svarede han; "men jeg har det meget godt, hvor jeg er."

Ved disse ord gav mrs. Weller sig til at græde.

"Hvad er der nu i vejen?" spurgte Sam.

"O, Samuel," svarede hun, "din fader gør mig ulykkelig. Er der intet, der kan forbedre ham?"

"Hører du?" sagde Sam, "moder ønsker at vide, om der ikke er noget, du kan have godt af?"

"Jeg er hende meget forbunden for hendes høflige spørgsmål, Sammy," svarede den gamle. "Jeg kan vist have rigtig godt af en pibe. Kan jeg få det, Sammy."

Her lod mrs. Weller nogle flere tårer falde, og Stiggins stønnede.

"Halløj, nu bliver den ulykkelige herre dårlig igen," sagde Sam og så sig om. "Hvor har De det nu?"

"Å, på det samme sted," svarede Stiggins.

"Hvor er det?" spurgte Sam, tilsyneladende med den største enfoldighed.

"I brystet, unge menneske," svarede Stiggins og pegede med paraplyen på sin vest.

Ved dette rørende svar begyndte mrs. Weller, der var aldeles ude af stand til at undertrykke sine følelser, at hulke med den erklæring, at den rødnæsede mand var en helgen, hvorpå Weller sen. tillod sig at sige i en dæmpet tone, at helgen og helgen var to forskellige ting,

"Jeg er bange for," sagde Sam, "at denne hersens herre med trækningerne i ansigtet er blevet tørstig af det sørgelige syn, han har for sig. Er det tilfældet?"

Den værdige dame så spørgende på Stiggins, hvorpå denne drejede øjnene, tog sig til struben med sin højre hånd og efterlignede den handling at synke for at vise, at han var tørstig.

"Jeg tror, Samuel, at hans følelser er skyld i det," sagde mrs. Weller sørgmodigt.

"Hvad plejer De at drikke?" spurgte Sam.

"Ak, min kære, unge ven," svarede Stiggins, "alle drikke er forfængeligheder."

"Det er kun alt for sandt, ja, det er det," sagde mrs. Weller, idet hun stønnede og nikkede.

"Ja, det kan gerne være," sagde Sam, "men hvad er Deres yndlingsforfængelighed? Hvilken forfængelighed holder De mest af at lugte til?"

"Ak, min kære, unge ven," svarede Stiggins, "jeg foragter dem alle. Hvis der er nogen, som er mig mindre modbydelig end de andre, så er det den drik, der kaldes varm romtoddy – min kære, unge ven, med tre stykker sukker i hvert glas."

"Det gør mig meget ondt at måtte sige Dem, at det ikke er tilladt at sælge den slags forfængeligheder her."

"O, de forhærdede mennesker!" udbrød Stiggins. "O, hvilken afskyelig grusomhed af disse umenneskelige forfølgere!"

Med disse ord drejede han atter øjnene og slog sig for brystet med sin paraply, og det er kun simpel retfærdighed mod den velærværdige mand at sige, at hans harme syntes at være ægte og uforstilt.

Efter at mrs. Weller og den rødnæsede i de stærkeste udtryk havde drøftet denne umenneskelige skik og slynget en mængde fromme og hellige forbandelser ud mod dens ophavsmænd, anbefalede Stiggins en flaske portvin, opvarmet med lidt vand, krydderier og sukker som velgørende for maven og mindre forfængelig end mange andre sammensætninger. Den blev derfor bestilt, og mens den blev lavet, så den rødnæsede mand og mrs. Weller på den gamle Weller og stønnede.

"Nå, Sammy," sagde den gamle, "jeg håber, du er kommet i bedre humør ved dette livlige besøg. Det er en meget livlig og belærende samtale, ikke sandt, Sammy?"

"Du er en forstokket synder," svarede Sam, "og jeg beder dig ikke at komme med flere af dine upassende talemåder til mig."

Det var så langt fra, at Weller blev opbygget af dette meget passende svar, at han straks igen satte et bredt grin op, og da denne halsstarrige opførsel fik damen og Stiggins til at lukke øjnene og rokke uroligt frem og tilbage på deres stole, tillod han sig desuden ved fagter at udtrykke ønsket om at knibe og knubse Stiggins i næsen. Tanken syntes at volde ham en stor åndelig nydelse. Men den gamle var én gang nær blevet opdaget, for da Stiggins tilfældigvis fo'r op, da den bestilte læskedrik kom ind, kom hans hoved til at støde mod den knyttede næve, hvormed Weller i adskillige minutter havde tegnet imaginære ildhjul i luften i en afstand af to tommer fra hans øre.

"Hvorfor strækker du din hånd så glubende ud efter glasset?" spurgte Sam med stor åndsnærværelse. "Ser du ikke, at du støder velærværdigheden?"

"Jeg gjorde det ikke med vilje, Sammy," sagde Weller, lidt modfalden over denne uventede hændelse.

"Prøv på at indtage noget, sir," sagde Sam, da den rødnæsede med ynkelige miner gned sit hoved. "Hvad synes De om dette af en varm forfængelighed at være?"

Stiggins svarede ikke med ord, men hans opførsel var udtryksfuld nok. Han smagte på indholdet af det glas, Sam havde rakt ham, lagde sin paraply på gulvet og smagte atter på det, idet han med velbehag klappede sig på maven. Derpå drak han det hele i ét drag, smækkede med tungen og rakte glasset ud efter mere.

Mrs. Weller var heller ikke sen til at tage til sig af blandingen. Den gode dame begyndte med at forsikre, at hun ikke ville smage en dråbe – nød derpå en lille dråbe – så en stor dråbe – og så en hel del dråber, og da hendes følelser var af samme natur som de substanser, der påvirkes stærkt af spiritus, fældede hun en tåre for hver dråbe, hun nød, og fortsatte således at smelte sine følelser, indtil hun var kommet til et meget rørende og passende standpunkt af jammer og elendighed.

Weller sen. røbede sit mishag over disse tegn og underlige gerninger, og da Stiggins efter et nyt glas af samme slags begyndte at sukke meget sørgeligt, viste han tydeligt sin utilfredshed med alting ved forskellige usammenhængende ord og talemåder, hvoriblandt kun meget hyppige og forbitrede gentagelser af ordet "vind" kunne skelnes.

"Jeg vil sige dig noget, min søn Samivel," hviskede den gamle til sin søn efter længe og vist at have iagttaget sin ægtefælle og

Stiggins, "jeg tror, at der må være noget galt ved din ste'mor indvendig lige såvel som ved den rødnæsede."

"Hvad mener du?" spurgte Sam.

"Jeg mener, Sammy, at det, de drikker, slet ikke synes at være næring for dem. Det bliver alt sammen straks til varmt vand og kommer strømmende ud af øjnene på dem. Du kan tro, Sammy, de har en konstitutionel skavank."

Weller afgav denne videnskabelige afgørelse med mange rynker i panden og nik, og da mrs. Weller af disse måtte tro, at de indeholdt en eller anden nedsættende hentydning enten til hende selv eller til Stiggins eller til dem begge, var hun allerede ved at blive langt dårligere og ville også være blevet det, hvis ikke Stiggins, efter at være kommet på benene så godt, han kunne, havde givet sig til at holde et opbyggeligt foredrag til bedste for hele selskabet og særlig for mr. Samuel, som han i rørende udtryk besvor at være på sin post i denne uretfærdighedens hule, som han var blevet stødt ned i; at afholde sig fra alt hykleri og enhver stolthed, og i alle henseender at vælge ham – Stiggins – til sit mønster og forbillede; da ville han kunne gøre regning på tidligt eller silde at komme til den trøstelige slutning, at han, ligesom han selv, var en agtværdig og pletfri karakter, og at alle hans venner og bekendte var håbløst opgivne og forstokkede syndere. Denne tanke kunne ikke andet end yde ham den mest levende tilfredsstillelse.

Han bad ham inderligt frem for alt at sky drukkenskabens last, som han sammenlignede med svinets skidne vaner og med disse forgiftede og dødbringende midler, som, når man tygger dem, siges at sløve hukommelsen. På dette punkt af sin tale

blev den velærværdige og rødnæsede herre påfaldende usammenhængende, vaklede frem og tilbage i sin veltalenheds hede og så sig nødsaget til at gribe fat i en stoleryg for ikke at tabe ligevægten.

Stiggins bad ikke sine tilhørere om at vogte sig for disse falske profeter og elendige gudsbespottere, som, skønt de ikke har forstand nok til at forklare religionens simpleste læresætninger eller hjerte nok til at fatte dens første grundsætninger, er farligere samfundsmedlemmer end de sædvanlige forbrydere, idet de nødvendigvis bedrager de svageste og mindst oplyste naturer, kaster hån på, hvad der burde være helligst, og gør, at store foreninger af dydige og retskafne mennesker af mange forskellige sekter og trosbekendelser bliver ringeagtede. Da han støttede sig temmelig længe til stoleryggen, lukkede det ene øje og blinkede med det andet, tænkte han vel det alt sammen, men gemte det hos sig selv.

Under dette foredrag græd og hulkede mrs. Weller ved slutningen af hver sætning, mens Sam, som sad på en stol med benene over kors og lod sine arme hvile på stoleryggen, så på taleren med det blideste og velvilligste udtryk, idet han dog af og til tilkastede den gamle, der i begyndelsen havde været henrykt og var faldet i søvn på halvvejen, et meget talende blik.

"Bravo! Meget smukt!" sagde Sam, da den rødnæsede, efter at have talt ud, trak sine forslidte handsker på, hvorved han stak fingrene så langt igennem dem, at hans knoer kom til syne. "Meget smukt!"

"Jeg håber, at du vil have godt af det, Samuel," sagde mrs. Weller højtideligt.

"Det tænker jeg," svarede Sam.

"Gid jeg også turde håbe, at din fader ville have godt af det," sagde mrs. Weller.

"Tak, lille ven," sagde Weller. "Hvorledes har du det selv efter det?"

"Spotter!" udbrød mrs. Weller.

"Forblindede!" sagde velærværdigheden.

"Hvis jeg ikke får bedre lys end Deres måneskin, min værdige mand," sagde den gamle Weller, "så er der al rimelighed for, at jeg bliver ved at køre i mørke, til jeg til sidst holder rent op at køre. Men hør nu, mrs. Weller, hvis den blakkede bliver stående ret længe ved krybben endnu, så står den ikke for noget, når vi kører hjem, og så kan lænestolen og hyrden måske blive vippet over en eller anden hæk på landevejen."

Efter denne ytring samlede den velærværdige med tydelig forfærdelse sin hat og paraply op og foreslog, at man straks skulle tage bort, hvori mrs. Weller samtykkede. Sam fulgte dem til portnerhuset og tog pligtskyldig afsked med dem.

"Adjøs," sagde den gamle.

"Hvad er adjøs?" spurgte Sam.

"Nå, så far vel da," sagde den gamle.

"Nå, det er det, du mener?" sagde Sam. "Far vel, du gamle skælm."

"Sammy," hviskede Weller, idet han så sig varsomt om, "hils din herre så flittigt fra mig og sig ham, at når han er kommet på bedre tanker, skal han lade mig det vide. Jeg og en snedker har udtænkt en plan til at få ham ud. En pianner, Samivel, en pianner!" blev han ved, idet han puffede sin søn i brystet og trådte et par skridt tilbage.

"Hvad mener du?" sagde Sam.

"En piannerfortig, Samivel," svarede Weller i en endnu gådefuldere tone, "som han kan få til leje; en, som inte kan spille, Sammy."

"Hvad skulle han så bruge den til?"

"Han skal lade min ven snedkeren vide, at han kan lade den hente igen," svarede Weller. "Forstår du mig nu?"

"Nej!" svarede Sam.

"Der er intet spilleværk inden i den," hviskede faderen, "og den kan mageligt rumme ham med hat og sko på, og han kan trække vejret gennem benene, som er hule. Han må sørge for, at der er bestilt plads for ham med et skib til Amerika, og den amerikanske regering udleverer ham såmænd ikke, når den først får at vide, at han har bragt penge med der til landet. Der skal din herre blive, til mrs. Bardell er død, eller til Dodson og Fogg er blevet hængt, hvilket rimeligvis vil ske først, Sammy, og så kan han komme tilbage og skrive en bog om amerikanerne. Så kan han tjene sine udlagte penge igen, når han bare hegler dem dygtigt igennem."

Weller meddelte dette hurtige udkast til sin plan med en ivrig hvisken, hvorpå han, som om han var bange for at svække virkningen af denne forfærdelige meddelelse ved en længere fortsat samtale, gav kuskesalutten og forsvandt.

Næppe havde Sam atter fået sit ansigt i de sædvanlige folder, der var blevet bragt i ulave ved hans højtærede slægtnings hemmelige meddelelse, førend Pickwick tiltalte ham.

"Jeg vil gå en tur gennem fængslet, og du skal følge med. Jeg ser en arrestant, som vi kender, komme herhen, Sam," sagde Pickwick smilende.

"Hvem, sir?" spurgte Sam Weller. "Er det den herre med det store hår, eller er det den interessante fange på de bare strømpefødder?"

"Det er ingen af dem," svarede Pickwick, "det er en ældre ven af dig, Sam."

"Af mig, sir?"

"Jeg er overbevist om, at du meget godt husker ham, Sam," svarede Pickwick, "eller også må du lettere glemme dine gamle venner, end jeg havde troet om dig. Stille! ikke et ord, Sam, ikke en stavelse! Der er han."

Mens Pickwick sagde disse ord, nærmede Jingle sig. Han så mindre ussel ud end før, idet han nu var iført et sæt halvslidte klæder, som ved Pickwicks hjælp var blevet indløst fra pantelåneren. Han havde også rent linned på, og hans hår var klippet. Men han var meget bleg og mager, og idet han krøb langsomt nærmere og støttede sig på en stok, var det let at se, at han havde lidt meget af sygdom og mangel. Han tog hatten af, da Pickwick hilste på ham, og lod til at blive meget ydmyget og undselig ved synet af Sam Weller.

Tæt i hælene på ham kom Job Trotter, som man, hvor mange laster han end kunne have, i alt fald ikke kunne sigte for troløshed mod sin herre. Han var endnu pjaltet og smudsig, men hans kinder var dog ikke fuldt så hule, som da han traf sammen med Pickwick for nogle dage siden. Idet han tog hatten af for vor menneskekærlige gamle ven, mumlede han nogle taknemmelige ord og stammede noget om, at han var nu frelst fra at dø af sult.

"Nå, nå," sagde Pickwick utålmodigt, "De kan følge med Sam. Jeg ønsker at tale med Dem, mr. Jingle. Kan De gå uden hans

arm?"

"Ja, sir – aldeles parat – ikke for rask – benene ryster – hovedet svimler – løber rundt – løjerlig fornemmelse som af jordskælv – meget løjerlig!"

"Kom, tag mig under armen."

"Nej, nej," svarede Jingle, "går ikke – slet ikke."

"Snak," svarede Pickwick, "støt Dem til mig, sir, siger jeg."

Da Pickwick så, at han var forvirret og bevæget og ikke rigtig vidste, hvorledes han skulle bære sig ad, gjorde han kort proces ved at tage den svage landstrygers arm og førte ham bort med sig uden at sige et ord mere.

I al denne tid havde Sam Wellers ansigt udtrykt den mest overvældende forbavselse, som man kan tænke sig. Efter i den dybeste tavshed at have set fra Job hen på Jingle og fra Jingle hen på Job, udstødte han sagte de ord:

"Nå da, jeg vil være fordømt!"

Dette gentog han i det mindste en snes gange, og efter denne anstrengelse syntes han at være blevet aldeles målløs og så atter først på den ene og så på den anden, helt ude af sig selv af forbavselse.

"Nå, Sam?" sagde Pickwick, idet han så sig tilbage.

"Nu kommer jeg, sir," svarede Sam Weller og fulgte mekanisk sin herre, men kunne endnu ikke vende øjnene bort fra Job Trotter, der gik tavs ved siden af ham.

Job gik i nogen tid med blikket rettet mod jorden, og Sam holdt sit blik fæstet på Jobs ansigt og løb imod folk, som gik og spadserede, faldt over små børn og snublede over trappetrin og rækværker, uden i mindste måde at synes at mærke det, indtil Job skottede op til ham og sagde:

"Hvorledes har De det, mr. Weller?"

"Det er ham!" udbrød Sam, og da han nu var på det rene med, at det virkelig var Job, slog han sig på lårene og gav sine følelser luft i en lang, skingrende fløjtetone.

"Der er sket en stor forandring med mig," sagde Job.

"Ja, det skulle jeg mene," udbrød Sam, idet han med tydelig forundring mønstrede sin ledsagers pjalter. "Og det er, hvad man kalder en snavs forandring, som manden sagde, da han havde fået to falske shillings og seks pence i kobber for en god halfcrown."

"Ja, det er," svarede Job og rystede på hovedet. "Nu er det ikke længere bedrageri. Tårer," tilføjede han med et lunt blik, "er hverken de eneste eller de bedste beviser på nød."

"Nej, de er ikke," svarede Sam med eftertryk.

"Man kan lade, som om man græder."

"Det ved jeg nok," sagde Sam; "nogle mennesker har tårerne liggende rede og kan trække proppen ud, når de vil."

"Ja," svarede Job, "men *dette* lader sig ikke så let gøre efter, og man må gå meget mere igennem for at få det bragt i stand."

Med disse ord pegede han på sine gustne, indfaldne kinder, trak ærmet op og viste en arm, der så ud, som om den kunne gå itu, når man rørte ved den, så skarpt og skørt trådte benet frem under det tynde lag kød.

"Hvad har De gjort ved Dem selv?" spurgte Sam og fo'r tilbage.

"I mange uger har jeg intet gjort," sagde Job, "og spist og drukket næsten lige så lidt."

Sam betragtede Jobs udmagrede ansigt og usle klæder med et prøvende blik, greb ham derpå i armen og begyndte at hale af

sted med ham.

"Hvor vil De hen, mr. Weller?" spurgte Job, som forgæves vægrede sig mod sin gamle fjendes kraftige tag.

"Kom med," sagde Sam, "kom med!"

Han nedlod sig ikke til nogen yderligere forklaring, førend de var kommet hen til værtshuset, hvor han bestilte et krus porter.

"Nå," sagde Sam, "drik nu hver eneste dråbe af dette, og vend så bunden i vejret på kruset, for at jeg kan se, at De har taget medicinen."

"Men, kære mr. Weller," indvendte Job.

"Ned med det," bød Sam.

På denne opfordring satte Job kruset for munden og hævede det lidt efter lidt helt op i luften. Han standsede én gang, men også kun én gang, for at trække vejret rigtig dybt, dog uden at vende sit ansigt fra kruset, som han straks efter holdt helt ud fra sig med bunden i vejret. Der faldt intet andet end nogle få skumstænk, som langsomt løsnede sig fra randen og dryppede trægt på jorden.

"Godt gjort," sagde Sam. "Hvorledes føler De Dem oven på det?"

"Bedre; jeg synes, at jeg har det bedre."

"Ja, naturligvis," sagde Sam med en belærende mine. "Det er ligesom at komme gas i en luftballon. Jeg kan se ganske tydeligt, at De lægger Dem mere og mere ud. Hvad siger De om en ditto af samme kaliber?"

"Mange tak, men jeg vil helst være fri," svarede Job.

"Nå, hvad siger De da om noget sul?" spurgte Sam.

"Tak, men der er sørget for middagsmad til os," sagde Job. "Klokken kvart i tre får vi lammesteg med kartofler; det kan vi

takke Deres brave herre for."

"Hvad, har han sørget for proviant til jer?" spurgte Sam.

"Det har han," svarede Job. "Og hvad mere er, mr. Weller, da min herre var meget syg, skaffede han os et ordentligt værelse – før lå vi i et hundehul – og betalte for det og kom og så til os om aftenen, for at ingen skulle få det at vide," sagde Job, denne gang med oprigtige tårer i øjnene. "Jeg kunne tjene den mand, til jeg faldt død om for hans fødder."

"Nej stop, gode ven," sagde Sam, "kom ikke til mig med sådan noget."

Job Trotter så ganske forbavset ud.

"Kom ikke til mig med sådan noget, min ven," gentog Sam bestemt. "Ingen må tjene ham uden jeg. Og siden vi er kommet til at tale om det, vil jeg indvie Dem i en hemmelighed til. Jeg har aldrig, ser De, hørt tale eller læst i historiebøger om eller set billeder af engle med knæbukser og gamasker, og heller ikke, så vidt jeg husker, med briller på, skønt det for den sags skyld godt kan være muligt, men læg vel mærke til mine ord, Job Trotter, han er ikke des mindre en ægte, fuldblods engel, og jeg gad nok se den mand, der vil vove at fortælle mig, at han havde kendt nogen bedre."

Med denne påstand gik Sam under mange suk og alvorsfulde miner for at søge den person, de havde talt om.

De fandt Pickwick i selskab med Jingle, som han talte meget alvorligt med, og uden at han skænkede de forskellige grupper, der var samlet på pladsen, så meget som et blik; og dog var det en meget broget forsamling og vel værd at se på, om det så kun var for tidsfordriv.

"Godt," sagde Pickwick, da Sam og hans ledsager nænnede sig, "sørg nu først for at blive rask igen, og imidlertid kan De jo tænke på det. Gør det hele op for mig, når De føler Dem i stand til det, så skal jeg tale med Dem om sagen, når jeg tilbørligt har overvejet den. Gå nu op på Deres værelse; De er træt og har ikke kræfter nok til at være længe ude."

Jingle, som ikke havde så meget som en gnist tilbage af sin gamle livlighed, ja ikke engang af den fortvivlede lystighed, som han havde påtaget sig, da Pickwick første gang traf ham i hans elendighed, bukkede dybt uden at sige et ord og listede sig langsomt bort, efter først at have givet Job et vink om ikke straks at følge med.

"Er dette ikke et mærkeligt optrin, Sam?" sagde Pickwick og så sig godmodigt om.

"Jo overmåde mærkeligt, sir," svarede Sam. "Det får ingen ende med miraklerne," tilføjede han ved sig selv. "Jeg skulle tage meget fejl, om jeg ikke tror, det begyndte at lække så småt for denne hersens Jingle!"

Den plads, som dannedes af muren i den del af fængslet, hvor Pickwick stod, var netop bred nok til at egne sig til en god fjerboldplads, hvis muren ikke havde været. En stor mængde mennesker, hvoraf de fleste ventede på den dag, da de kunne blive fremstillet for skifteretten, mens andre var blevet indespærret for længere tid, som de søgte at få ende på, som de kunne bedst, spadserede eller sad der i alle mulige stillinger. Nogle var lurvede, andre pyntede, mange snavsede og kun nogle få renlige, men alle drev og dorskede og luskede omkring med samme sløvhed og træghed som dyrene i et menageri.

I de vinduer, som vendte ud mod denne plads, lå der en mængde personer. Nogle var i støjende samtale med deres bekendte nedenfor, mens andre spillede bold med nogle forvovne boldspillere dernede, og atter andre så på spillet. Skidne kvindfolk med nedtrådte sko ilede frem og tilbage fra og til køkkenet i det ene hjørne af pladsen; børnene skreg, sloges og legede i et andet; keglernes falden og keglespillernes råb blandede sig idelig med disse og hundrede andre lyde. Over alt var der larm og tummel, undtagen i et lille usselt skur nogle få skridt derfra, for her lå i al sin uhyggelige stilhed liget af den afdøde kanslerretsarrestant og ventede på det gøglespil, der stod tilbage – ligskuet. Her lå "personen", for det er jo med dette navn, at loven betegner dette rastløse, gærende indbegreb af ængstelser og sorger, følelser og forhåbninger, som tilsammen udgør, hvad man kalder det levende menneske. Loven havde sikret sig hans legeme, og der lå det, iført ligklæderne, et rædsomt vidnesbyrd om dens kærlige barmhjertighed.

"Kunne De ikke have lyst til at se en fløjtebutik?" spurgte Job Trotter.

"Hvad mener De med det?" svarede Pickwick.

"En fløjtebutik," gentog Sam.

"Hvad er det, Sam? Er det måske en fuglekræmmer, som lærer fugle at fløjte?" spurgte Pickwick.

"Gud velsigne Dem, nej, sir," svarede Job. "En fløjtebutik kalder vi et sted, hvor der sælges brændevin."

Og nu forklarede Job Trotter kort, at da det under svær straf var alle og enhver forbudt at føre brændevin ind i gældsfængsler, men fangerne satte stor pris på denne artikel, var det faldet en eller anden foretagsom slutter ind imod en

indbringende godtgørelse at se gennem fingre med, at et par arrestanter solgte den så meget yndede genever.

"Og det, må De vide, er efterhånden blevet indført i alle gældsfængsler," sluttede Job.

"Og det har den meget store fordel," sagde Sam, "at slutterne passer nøje på at gribe enhver, der ikke giver dem stikpenge, når han gør sig skyldig i denne forbrydelse. Når det så kommer i bladene, bliver de rost for deres årvågenhed, så at de på den måde slår to fluer med et smæk, idet de afskrækker andre folk fra at drive håndteringen og skaffer sig selv et godt skudsmål."

"Men bliver disse udsalgssteder da aldrig undersøgt, for at man kan få at vide, om der er brændevin skjult i dem?" spurgte Pickwick.

"Jo, det bliver de sikkert nok," svarede Sam; "men slutterne ved det i forvejen og giver fløjtekræmmerne et vink, så at brændevinen er fløjten, førend der kommer nogen og søger efter den."

Imidlertid havde Job banket på en dør, der blev åbnet af en mand med uredt hår, som slog den i efter dem, da de var kommet ind, og grinede, hvorpå Job og Sam gav sig til at grine, ligesom også Pickwick i den tanke, at man ventede det af ham, fortsatte at smile, indtil sammenkomsten var forbi.

Manden med det uredte hår var fuldt ud tilfreds med denne pantomime, for han tog en flad lerdunk, der kunne rumme et par potter, frem under sin seng og skænkede tre snapse genever, som Job og Sam tømte med største færdighed.

"Mere?" spurgte den fløjtende mand.

"Nej," svarede Job, og Pickwick betalte. Døren blev igen lukket op, og ud gik de, idet manden nikkede venskabelig til Roker,

som tilfældigvis gik forbi.

Fra dette sted vandrede Pickwick gennem alle gangene, op og ned ad alle trapperne og endnu en gang rundt om den hele gårdsplads. Massen af fangerne så i det hele taget ud som Mivins og Smangle og præsten og slagteren og fallenten. I alle, både de værste og de bedste kroge herskede samme svineri, samme støj og tummel og de samme ejendommeligheder. Hele stedet syntes at være i oprør og forvirring, og menneskene flokkede sig og flagrede fra og til ligesom skyggebillederne i en urolig drøm.

"Jeg har set nok," sagde Pickwick, idet han kastede sig på en stol i sit lille værelse. "Mit hoved værker af disse optrin og mit hjerte med. Fra nu af vil jeg være fange i min egen stue."

Og Pickwick holdt fast ved denne beslutning. I tre lange måneder holdt han sig inde hele dagen og listede sig kun ud om aftenen for at trække frisk luft, når de fleste af hans medfanger var gået i seng eller svirede i deres værelser. Hans helbred begyndte tydeligt at lide under denne strenge indespærring, men hverken Perkers og hans venners ofte gentagne bønner eller Sam Wellers endnu hyppigere advarsler og formaninger kunne få ham til at forandre en tøddel i den beslutning, han havde taget.

46

Et rørende og ikke uvittigt eksempel på, hvordan d'hrr. Dodson & Fogg både forstår og formår at handle med takt og finhed.

I en af de sidste dage i juli så man en hyrevogn køre i rask trav op ad Goswell Street. Tre mennesker var presset sammen i den foruden kusken, der naturligvis sad på sit eget lille sæde på siden af køretøjet; over forlæderet hang to sjaler, der tilhørte to bistre små damer inden for forlæderet, og imellem dem sad indeklemt en herre af et sløvt, forkuet udseende, og som, hver gang han vovede at sige et ord, blev bidt af af en af de omtalte bistre damer. Til sidst gav damerne og den sløve herre kusken modsatte befalinger, der alle drejede sig om det ene punkt, at han skulle holde uden for mrs. Bardells dør, som den sløve herre stik imod og i fuldkommen modstrid med damerne påstod var en grøn og ikke en gul dør.

"Hold uden for huset med den grønne dør, kusk," sagde herren.

"Uf, du stridige menneske!" udbrød den ene af de bistre damer. "Kør til huset med den gule dør, kusk," hvorpå kusken, som ved en pludselig anstrengelse for at blive holdende ved den grønne dør havde holdt sin hest så hårdt an, at han nær havde trukket den bagover og ind i vognen, atter lod dyrets forben berøre jorden og standsede.

"Hvor skal jeg da holde?" spurgte han. "Det må De selv blive enige om. Det eneste, jeg vil vide, er *hvor*."

Hu fortsattes striden med forøget heftighed, og da hesten blev bange for en flue, som satte sig på dens næse, brugte kusken på en meget menneskekærlig måde sin frihed til at vaske den om ørene med pisken som en slags homøopatisk middel.

"To mod én, det afgør sagen," sagde en af de bistre damer omsider. "Huset med den gule dør, kusk."

Men efter at vognen nok så flot var kørt op foran huset med den gule dør, og, som en af de bistre damer triumferende sagde, "havde gjort mere støj, end om man var kommet kørende i sin egen karet", og efter at kusken var steget ned for at hjælpe damerne ud, stak master Thomas Bardell sit lille hoved ud ad et vindue i et hus med en rød dør nogle få numre derfra.

"Hvor det er ærgerligt!" sagde den ene dame, idet hun sendte herren et knusende blik.

"Det er ikke min skyld, min ven," svarede den ulykkelige.

"Tal ikke til mig, du uhyre," svarede damen. "Huset med den røde dør, kusk. Å, hvis en kone nogen sinde er blevet plaget med en nedrig skabning, som sætter sin ære og glæde i ved enhver mulig lejlighed at gøre hende skamfuld i fremmedes nærværelse, så er det mig."

"De burde skamme Dem over Dem selv, Raddle," sagde den anden lille kone, som ikke var nogen anden end mrs. Cluppins.

"Hvad har jeg da gjort?" spurgte Raddle.

"Tal ikke til mig, dit afskum, hvis du ikke vil have, at jeg skal glemme mit køn og slå dig," sagde mrs. Raddle.

Under denne samtale trak kusken på det skammeligste hesten ved tømmen hen til huset med den røde dør, som master Bardell allerede havde åbnet. Det kunne man kalde en simpel

og lumpen maner at komme til en venindes hus på! Der var ikke tale om at køre frem med dyrets hele ild og vælighed, mens kusken sprang ned og bankede hårdt på døren, ikke tale om, at forlæderet blev smækket til side med et brag i det allersidste øjeblik for ikke at lade damerne sidde i trækken, og heller ikke om, at sjalerne bagefter blev afleveret af karlen, som om han havde været en privat kusk. Det var at tage hele forgyldningen af; det var endnu simplere end at gå.

"Nå, Tommy," sagde mrs. Cluppins, "hvordan har din stakkels moder det?"

"Å, meget godt," svarede drengen. "Hun er inde i dagligstuen, fiks og færdig. Jeg er også færdig."

Med disse ord stak han hænderne i lommen og hoppede op og ned ad dørtrinet.

"Skal der ellers nogen med, Tommy?" spurgte mrs. Cluppins, idet hun ordnede sin pelerine.

"Ja, mrs. Sanders skal med," svarede Tommy. "Og jeg skal også med."

"Pokker stå i den dreng!" sagde mrs. Cluppins. "Han tænker ikke på andre end sig selv. Hør en gang, lille Tommy!"

"Nå?"

"Hvem skal ellers med, min søde unge?" sagde mrs. Cluppins indsmigrende.

"Å, mrs. Rogers skal med," svarede Tommy og spilede øjnene helt op.

"Hvad, den dame, der har lejet værelser hos din moder?" udbrød mrs. Cluppins.

Tommy stak hænderne dybere ned i lommen og nikkede mindst fem og tredive gange for at stadfæste, at det virkelig var

hende og ingen anden.

"Men Gud!" sagde mrs. Cluppins. "Det er jo et formeligt selskab."

"Ja, og så skulle De bare vide, hvad der er i hjørneskabet."

"Hvad er der da?" spurgte mrs. Cluppins slesk. "Du siger mig det, ikke sandt, Tommy?"

"Nej, jeg gør ikke," svarede Tommy, idet han rystede på hovedet og igen gav sig i lag med dørtrinet.

"Den afskyelige dreng!" mumlede mrs. Cluppins. "Sikken et drilagtigt lille skarn han dog er! Nå, Tommy, sig din egen Cluppy det."

"Moder har forbudt mig det; jeg skal også have noget af det."

Opmuntret ved denne udsigt gav den forstandige dreng sig med forøget kraft i lag med sin trædemølle.

Mens dette forhør af den unge barnlige sjæl fandt sted, skændtes parret Raddle med kusken om taksten, og da denne strid endte til fordel for kusken, kom mrs. Raddle halvt dånefærdig hen til sin veninde.

"Gud, Mary Ann, hvad er der på færde?" spurgte mrs. Cluppins.

"Jeg ryster og dirrer over hele kroppen, Betsy," svarede mrs. Raddle, "Raddle er ingen mand; han overlader alting til mig."

Dette var næppe retfærdigt mod den ulykkelige Raddle, som, da striden begyndte, var blevet skubbet til side af sin hustru og havde fået det bestemteste påbud til at holde sin mund. Han fik imidlertid ikke lejlighed til at forsvare sig, da mrs. Raddle viste tydelige tegn på, at hun ville falde i besvimelse, og da dette blev opdaget fra dagligstuevinduet, styrtede mrs. Bardell, mrs. Sanders, den ny logerende og den ny logerendes tjenestepige

hovedkulds ud og førte hende ind i huset, mens de talte i munden på hinanden og udtrykte den mest levende medynk og sorg, som om hun havde været en af de mest lidende på jorden. Hun blev bragt ind i dagligstuen og lagt på en sofa, hvorpå damen fra første sal løb op på første sal og kom tilbage med en flaske salmiakspiritus, som hun med al mulig kvindelig kærlighed og deltagelse trykkede mod hendes næse, indtil mrs. Raddle var i stand til med mange sæt og vridninger at udtale, at hun følte sig meget bedre.

"Å, den stakkel," sagde mrs. Rogers, "jeg ved alt for godt, hvorledes hun må være til mode."

"Å, den stakkel, det ved jeg med," sagde mrs. Sanders, og derpå jamrede alle damerne sig i kor og sagde, at de vidste nok, hvad det var, og de beklagede hende af hjertet, gjorde de. Ja selv den logerendes lille tjenestepige, der var tretten år gammel og knap en meter høj, udtalte sin sympati.

"Men hvad har der været i vejen?" sagde mrs. Bardell.

"Ja, hvad har bragt Dem således ud af fatning?" spurgte mrs. Rogers.

"Jeg blev så forskrækket," svarede mrs. Raddle i en bebrejdende tone, hvorpå damerne tilkastede Raddle harmfulde blikke.

"Sagen er," sagde den ulykkelige mand, idet han trådte frem, "at da vi stod af her udenfor, kom vi i strid med kusken –"

Et lydeligt skrig af hans kone, da han nævnte dette ord, gjorde det umuligt at høre nogen yderligere forklaring.

"Det er bedst, Raddle, at De overlader det til os at få hende rolig," sagde mrs. Cluppins. "Hun bliver ikke bedre, så længe De er herinde."

Da alle damerne var af samme mening, blev Raddle vist ud af stuen og opfordret til at lufte sig lidt i baggården, hvilket han gjorde et kvarters tid, hvorpå mrs. Bardell med et højtideligt ansigt underrettede ham om, at nu kunne han komme ind igen, men han måtte være meget forsigtig med, hvorledes han opførte sig mod sin kone. Hun vidste nok, at han ikke mente det så slemt, men Mary Ann var langtfra stærk, og tog han sig ikke i agt, kunne han miste hende, når han mindst ventede det, hvilket ville være en skrækkelig tanke for ham bagefter, osv. Alt dette hørte Raddle på med største ydmyghed og gik straks ind i dagligstuen igen med det mest lammeagtige væsen af verden.

"Men, bedste mrs. Rogers," sagde mrs. Bardell, "De er jo endnu ikke blevet forestillet. Mr. Raddle, mrs. Cluppins, mrs. Raddle."

"Der er en søster til mrs. Cluppins," sagde mrs. Sanders.

"Ja så!" sagde mrs. Rogers nedladende, for hun var den logerende, og hendes tjenestepige skulle varte op, hvorfor hun i kraft af sin stilling var mere nådig end fortrolig.

Mrs. Raddle smilede sødt, Raddle bukkede, og mrs. Cluppins sagde, "at hun kunne forsikre, at hun var meget glad ved at få lejlighed til at gøre bekendtskab med en dame som mrs. Rogers, som hun havde hørt så meget godt om," en kompliment, som damen modtog meget nådigt.

"Ja, mr. Raddle," sagde mrs. Bardell, "De bør virkelig føle Dem meget æret ved, at De og Tommy er de eneste herrer, som skal ledsage så mange damer til *Spaniolen* i Hampstead. Finder De ikke også, mrs. Rogers, at han bør være det?"

"Jo, ganske bestemt," svarede mrs. Rogers, efter hvem alle de andre damer istemte:

"Jo, ganske bestemt."

"Det er jeg naturligvis også," sagde Raddle, idet han gned sig i hænderne, som om han havde en fornemmelse af, at han igen var kommet til hægterne. "Sandt at sige, sagde jeg, da vi kom kørende –"

Ved at høre dette ord, som vakte så mange pinlige minder, holdt mrs. Raddle atter sit lommetørklæde for øjnene og udstødte et halvkvalt skrig, så at mrs. Bardell rynkede panden ad Raddle for at vise, at han gjorde bedst i at tie stille, og bød med vigtig mine mrs. Rogers' tjenestepige tage vinen frem.

Dette var løsenet til at afsløre skabets skjulte skatte, som bestod i forskellige fade med appelsiner og kager, en flaske gammel portvin – af den til en shilling og ni pence – samt en do. af den berømte ostindiske sherry til fjorten pence, hvilket alt sammen blev sat frem til ære for den logerende og vandt alles udelte påskønnelse. Efter at mrs. Cluppins var blevet meget forskrækket ved et forsøg fra Tommys side på at fortælle, hvorledes hun havde villet udfritte ham om hjørneskabet – et forsøg, som dog heldigvis kvaltes i fødslen ved, at han fik et halvt glas af den gamle portvin i den gale hals og derved satte sit liv i fare i nogle sekunder – gik hele selskabet ud for at søge en bus, som kørte til Hampstead. En sådan blev også snart fundet, og et par timer efter ankom de alle lykkelig og vel til traktørstedet *Spaniolen* i Hampstead, hvor det allerførste, som den uheldige Raddle foretog sig, nær havde voldt hans ægtehalvdel et tilbagefald, idet han nemlig bestilte syv kopper te, hvortil damerne alle som én udtalte, at intet ville have været rimeligere, end at Tommy havde drukket af en eller andens eller

af alles kopper, når opvarteren ikke så det, hvorved man ville have sparet én kop te og endda fået te nok!

Det var imidlertid intet at gøre ved nu, og tebakken kom ind med syv par kopper og smør og brød. Mrs. Bardell kåredes enstemmigt til at føre forsædet, og efter at mrs. Rogers havde taget plads ved hendes højre og mrs. Raddle ved hendes venstre side, gik måltidet meget muntert og heldigt fra hånden.

"Hvor der dog er dejligt på landet!" sukkede mrs. Rogers. "Jeg vil næsten ønske, at jeg altid kunne opholde mig der."

"Det vil De snart blive ked af," svarede mrs. Bardell noget hurtigt, for med hensyn til de værelser, hun lejede ud, var det aldeles ikke rådeligt at opmuntre sådanne lyster.

"Gud nej, De er vist alt for livlig og efterspurgt til at kunne finde Dem i at være på landet," sagde mrs. Cluppins.

"Ja måske, måske," sukkede den logerende.

"For ensomme folk, som ingen bryder sig om eller viser opmærksomhed, eller som er blevet krænket dybt eller sådant noget," mente Raddle, idet han forsøgte at være livlig og så sig om, "kan landet være godt nok. Landet passer for det sårede hjerte, som man siger."

Af alt, hvad denne ulykkelige mand kunne have sagt, ville enhver anden ytring have været at foretrække. Mrs. Bardell brast naturligvis i tårer og forlangte øjeblikkelig at blive ført fra bordet, hvorpå hendes kærlige barn ligeledes begyndte at græde ynkeligt.

"Skulle noget menneske tro, frue," udbrød mrs. Raddle, idet hun heftigt henvendte sig til den logerende, "at en kone kunne være gift med en så umandig karl, der således som han hver eneste time på dagen håner en kvindes følelser?"

"Kære ven," indvendte Raddle, "jeg mente ikke noget med det."

"Jo, du mente noget med det!" gentog mrs. Raddle med dyb hån og foragt. "Gå væk! Jeg kan ikke udholde at se dig, dit uhyre!"

"Du må ikke blive så hidsig, Mary Ann," tog mrs. Cluppins til orde. "Du må virkelig bruge din fornuft, min ven, men det gør du aldrig. Gå nu, Raddle, så er De rar, ellers gør De kun ondt værre."

"De må helst drikke Deres te i enrum, sir," sagde mrs. Rogers og kom igen frem med lugteflasken.

Mrs. Sanders, der, som sædvanlig, havde meget travlt med brødet og smørret, ytrede den samme mening, og Raddle trak sig uden indvendinger tilbage.

Derpå havde man stor møje med at hejse Tommy, der var temmelig stor af et skødebarn at være, op i hans moders arme, under hvilken operation han fik sine støvler op på tebordet og voldte en del forstyrrelse blandt kopperne. Men den slags besvimelser, som er så smitsomme blandt damer, varer sjældent længe, og da han derfor var blevet tilbørligt kysset og bedugget med tårer, fattede mrs. Bardell sig, satte ham ned igen, undrede sig over, at hun havde kunnet være så tosset, og skænkede mere te.

I dette øjeblik hørte man lyden af hjul, og damerne så straks efter en hyrevogn holde ved haveporten.

"Flere gæster," sagde mrs. Sanders.

"Det er en herre," sagde mrs. Raddle.

"Det er jo mr. Jackson, den unge mand fra Dodson & Foggs!" udbrød mrs. Bardell. "Gud, mr. Pickwick skulle vel aldrig have

betalt bøden!"

"Eller tilbudt ægteskab!" sagde mrs. Cluppins.

"Hvor den herre dog er langsom!" sagde mrs. Rogers. "Hvorfor skynder han sig ikke?"

Idet damen havde sagt disse ord, vendte Jackson sig bort fra vognen, hvor han havde vekslet nogle ord med en lurvet klædt mand med sorte gamacher, der i det samme var steget ud af vognen med en tyk stok i sin hånd, og nærmede sig damerne, idet han strøg håret frem under hatteskyggen.

"Er der noget på færde? Er der sket noget, mr. Jackson?" spurgte mrs. Bardell ivrigt.

"Nej, aldeles intet," svarede Jackson. "God dag, mine damer. Jeg må bede Dem undskylde min påtrængenhed, mine damer, men loven, mine damer, loven!"

Med denne undskyldning smilede Jackson, gjorde et alt omfattende buk og purrede endnu en gang op i sit hår. Mrs. Rogers hviskede til mrs. Raddle, at det virkelig var en elegant ung mand.

"Jeg spurgte mig for i Goswell Street," fortsatte Jackson, "og da jeg hørte af pigen, at De var her, tog jeg en vogn og kørte herud. Mine principaler ønsker, at De øjeblikkelig tager ind til City, mrs. Bardell."

"Gud!" udbrød hun og fo'r sammen ved denne pludselige efterretning.

"Ja," sagde Jackson og bed sig i læberne. "Det er en meget vigtig og påtrængende sag, som på ingen måde kan udsættes. Det sagde Dodson udtrykkeligt til mig, og det sagde Fogg med. Jeg har beholdt vognen, for at De kan følge tilbage med mig."

"Det var da underligt!" udbrød mrs. Bardell.

Damerne indrømmede, at det var meget underligt, men var samtidig enige om, at det måtte være noget vigtigt, da Dodson & Fogg ellers ikke ville have sendt bud, og fremdeles, at da sagen var påtrængende, burde hun straks tage ind til Dodson & Fogg.

Der lå noget stolt i den tanke, at ens sagfører ville tale med en i en sådan fart, og det var ingenlunde mrs. Bardell ubehageligt, i særdeleshed da man med grund måtte tro, at det ville hæve hende i hendes logerendes øjne. Hun smilede lidt affektert, som om det var meget kedeligt, og kom til sidst til den slutning, at hun vel måtte tage bort.

"Men vil De ikke nyde noget efter Deres køretur, mr. Jackson?" spurgte mrs. Bardell overtalende.

"Der er virkelig ingen tid at spilde," svarede Jackson, "og jeg har desuden en ven med," blev han ved med et blik på manden med stokken.

"Å, bed Deres ven komme herhen."

"Ja, bed Deres ven komme herhen."

"Mange tak, men jeg vil dog hellere lade være," svarede Jackson lidt forlegen. "Han er ikke vant til dameselskab, og det gør ham kun undselig. Men vil De lade opvarteren bringe ham noget, det er det samme, hvad det er, så drikker han det nok i et drag! Prøv en gang."

Jackson strøg sig hen over næsen, som om han ville antyde, at han talte spøgefuldt.

Opvarteren blev straks sendt hen til den undselige herre, og den undselige herre forlangte noget. Jackson nød ligeledes noget, og damerne gjorde det samme for selskabs skyld. Jackson sagde derefter, at han var bange for, at det var på tide at

tage bort, hvorpå mrs. Sanders, mrs. Cluppins og Tommy, som efter aftale skulle følge med mrs. Bardell, mens de andre blev tilbage under Raddles beskyttelse, steg ind i vognen.

"Isak," sagde Jackson, idet mrs. Bardell lavede sig til at stige ind, og så på manden med stokken, der sad på bukken og røg en cigar.

"Ja."

"Dette er mrs. Bardell."

"Det har jeg vidst for længe siden," svarede manden.

Mrs. Bardell steg ind, Jackson steg ind efter hende, og af sted kørte de. Hun kunne ikke lade være at gruble over det, Jacksons ven havde sagt. Snilde fyre, disse jurister! Gud hjælpe os, hvor de dog kan opsnuse folk!

"Kedsommelig historie, den, med mine principalers omkostninger, ikke sandt?" sagde Jackson, da mrs. Cluppins og mrs. Sanders var faldet i søvn. "Jeg mener deres procesomkostninger."

"Det gør mig meget ondt, at de ikke kan få dem," svarede mrs. Bardell. "Men når d'hrr. jurister indlader sig på sådanne spekulationer, må de jo også finde sig i at lide tab en gang imellem."

"Efter at dommen var faldet, gav De dem en tilståelse for omkostningerne, hører jeg," sagde Jackson.

"Ja, kun for en forms skyld," svarede mrs. Bardell.

"Ganske vist, kun for en forms skyld."

De blev ved at køre, og mrs. Bardell faldt i søvn, men blev vækket noget efter, ved at vognen holdt.

"Gud!" sagde damen, "er vi allerede ved Freemans Court?"

"Vi kører ikke slet så langt," svarede Jackson. "Vær så god at stige ud."

Mrs. Bardell, der endnu ikke var rigtig vågen, adlød. Det var et underligt sted – en stor mur med en port i midten og en brændende gasflamme indenfor.

"Nå, mine damer," råbte manden med stokken, idet han så ind i vognen og ruskede i mrs. Sanders for at få hende vågen, "nu må De ud."

Efter at have vækket sin veninde steg mrs. Sanders ud. Mrs. Bardell, der støttede sig på Jacksons arm og førte Tommy ved hånden, var allerede kommet ind i porthvælvingen. De fulgte bagefter.

Det værelse, hvori de kom ind, så endnu underligere ud end porthvælvingen. Der stod så mange mandfolk der, og de stirrede sådan på dem.

"Hvad er dette for et sted?" spurgte mrs. Bardell og blev stående.

"Kun et af vore offentlige kontorer," svarede Jackson, idet han hastigt skubbede hende ind ad en dør og vendte sig om for at se, om de andre damer kom efter. "Pas godt på, Isak!"

"Skal ske," svarede manden med stokken. Døren faldt tungt i efter dem, og de gik ned ad en lille trappe.

"Her er vi da endelig. Alting i bedste orden, mrs. Bardell!" sagde Jackson og så sig hoverende om.

"Hvad mener De?" spurgte mrs. Bardell med bankende hjerte.

"Ikke andet end" – svarede Jackson og trak hende lidt til side, "men bliv ikke bange, mrs. Bardell. Ingen kan være mere fintfølende end Dodson, og ingen kan være menneskekærligere

end Fogg. Det var deres pligt som forretningsmænd at lade Dem arrestere for disse omkostninger, men de vil desuden gerne skåne Deres følelser så meget som muligt. Hvilken trøst må det ikke være for Dem at tænke på, hvorledes det er blevet udført! Dette er Fleet fængslet, frue. Gid De må sove godt, mrs. Bardell. God nat, Tommy!"

Idet Jackson ilede bort i selskab med manden med stokken, førte en anden mand, der imidlertid havde stået og set til med en nøgle i hånden, den bestyrtede kvinde hen til en lille trappe, som førte op til en dør. Mrs. Bardell skreg voldsomt, Tommy brølede, mrs. Cluppins gøs, og mrs. Sanders løb uden videre omstændigheder sin vej, for der stod den forurettede mr. Pickwick, som gik sin sædvanlige aftentur, og ved siden af ham Sam Weller, som, idet han så mrs. Bardell, med spottende ærbødighed tog sin hat af, mens hans herre drejede sig harmfuldt om på sin hæl.

"Dril ikke konen," sagde slutteren til Sam, "hun er lige kommet herind."

"Som fange?" sagde Sam og satte hurtig hatten på igen. "Hvem har sat hende fast? Hvorfor? Ud med sproget, gamle ven!"

"Dodson & Fogg," svarede manden. "Det er en fordring, de har for procesomkostninger."

"Hejda, Job, Job!" råbte Sam, idet han for ind i gangen. "Spring hen til mr. Perker, Job; han må straks komme. Jeg venter mig noget godt af det. Sikke løjer! Hurra! Hvor er herren?"

Men der kom intet svar på disse spørgsmål, for Job var, så snart han havde fået sit ærinde, løbet af sted i en rasende fart,

og mrs. Bardell var for ramme alvor besvimet.

47

Er særlig helliget til forretningssager og Dodson & Foggs timelige fordel. Winkle indfinder sig igen under mærkelige forhold, og Pickwicks godmodighed viser sig at være større end hans halsstarrighed.

Uden at mindske sin fart løb Job af sted, undertiden midt på gaden, undertiden på fortovet og undertiden i rendestenen, alt efter som udsigterne til at komme frem vekslede med trængslen af mænd, kvinder, børn og vogne, og uden at ænse nogen hindring standsede han ikke noget øjeblik, før han nåede porten til Grays Inn. Men trods den hurtighed, han havde brugt, havde porten været lukket en god halv time. Da han nåede den og endelig havde fået fat i Perkers rengøringskone, manglede der kun et kvarter i den tid, da fængslet blev lukket. Desuden skulle Lowton endnu først snuses op i bagstuen i *Skaden og Stubben*, og næppe havde Job fået dette udrettet og meddelt ham Sam Wellers budskab, før klokken slog ti.

"Så," sagde Lowton, "nu er det for sent. De kan ikke komme ind i aften. De har fået nøglen til gaden, min ven."

"Det er det samme med mig," svarede Job, "jeg kan sove, hvor det skal være. Men er det ikke bedst at tale med mr. Perker endnu i aften, for at vi kan være der så tidligt som muligt i morgen?"

"Ja," sagde Lowton efter at have tænkt sig lidt om, "hvis det gjaldt enhver anden, ville mr. Perker ikke synes om, at jeg opsøgte ham i hans hjem, men da talen er om mr. Pickwick,

tror jeg nok, at jeg tør vove at tage en droske på kontorets regning."

Han tog altså sin hat, lod selskabet vælge en vicepræsident under hans midlertidige fraværelse og gik i forvejen til den nærmeste holdeplads, hvor han valgte sig den fineste droske.

Perker havde haft middagsselskab den dag, hvilket var tydeligt nok af lysene i vinduerne, klangen af et stort piano og en stærk madlugt, som gennemtrængte trappegangen og forstuen. For da et par meget gode klienter var kommet ind fra landet, var et meget behageligt lille selskab blevet samlet til ære for dem. Fra dette selskab løsrev Perker sig, da man hviskede til ham, at hans fuldmægtig var der, og da han var kommet ind i spisestuen, traf han der Lowton og Job Trotter ved en køkkenprås, som den herre, der mod en kvartårlig godtgørelse nedlod sig til at møde i plysses knæbenklæder og bomuldsstrømper, havde sat på bordet med tilbørlig foragt for fuldmægtigen og alt, hvad der hørte til "kontoret".

"Nå, Lowton," sagde Perker, idet han lukkede døren, "hvad er der på færde? Er det et vigtigt brev?"

"Nej," svarede Lowton. "Der er bud fra mr. Pickwick."

"Fra Pickwick, hvad?" sagde den lille mand og vendte sig hurtigt om mod Job. "Nå, hvad er der?"

"Dodson & Fogg har ladet mrs. Bardell arrestere for omkostningerne i hendes sag," svarede Job.

"Nej virkelig!" udbrød Perker, idet han stak hænderne i lommen og støttede sig til skænken.

"Ja," sagde Job. "Det lader til, at de straks efter sagens slutning fik en tilståelse af hende for summen."

"Nu har jeg hørt det med," sagde Perker, idet han tog hænderne op af lommen og slog dem imod hinanden, "det er de snildeste kæltringer, jeg nogen sinde har haft at gøre med!"

"Det er de underfundigste lurendrejere, jeg nogen sinde har kendt," mente Lowton.

"Ja underfundige!" gentog Perker, "man ved aldrig, hvor man har dem."

"Meget sandt," svarede Lowton, og derpå grublede de begge i nogle sekunder med strålende ansigt, som om de tænkte på en af de skønneste og sindrigste opdagelser, som et geni nogen sinde havde gjort. Da de nogenlunde havde fattet sig efter deres henrykkelse, udrettede Job Trotter resten af sit ærinde, Perker nikkede betydningsfuldt og tog sit ur op af lommen.

"På slaget ti skal jeg være der," sagde den lille mand, "Sam har fuldstændig ret. Sig ham det. Vil De have et glas vin, Lowton?"

"Nej tak, sir."

"De mener Jo, kan jeg mærke," sagde den lille mand og vendte sig om mod skænken for at tage karaffel og glas.

Da Lowton virkelig mente Jo, sagde han ikke mere, men spurgte halvhøjt Job, om det portræt af Perker, som hang lige over for kaminen, ikke lignede vidunderligt, hvilket spørgsmål Job naturligvis svarede ja til. Da vinen nu imidlertid var blevet skænket, drak Lowton på mrs. Perkers og børnenes sundhed og Job på Perkers, og da den omtalte herre i plysses knæbenklæder og bomuldsstrømper ikke mente det nødvendigt at følge folk fra kontoret ud og derfor nu ligefrem nægtede at adlyde klokken, fulgte de sig selv ud. Sagføreren gik ind i sin sal, fuldmægtigen hen til *Skaden og Stubben*, og Job til Covent Garden Square for at tilbringe natten i en grøntkurv.

Punktligt til den fastsatte tid næste morgen bankede den godmodige sagfører på Pickwicks dør, som Sam Weller meget ivrigt åbnede.

"Mr. Perker," meldte Sam til Pickwick, der sad ved vinduet i en tankefuld stilling. "Det glæder mig meget, sir, at De tilfældigvis har set herind. Jeg tror, at herren længes efter at tale et par ord med Dem."

Perker kastede Sam et betydningsfuldt blik for at vise, at han havde forstået, at han ikke måtte sige, der var blevet sendt bud efter ham, hvorpå han vinkede ham hen til sig og hviskede ham noget i øret.

"Det er da vel aldrig Deres alvor, sir?" sagde Sam og fo'r overrasket tilbage.

Perker nikkede og smilede.

Sam så først på den lille jurist og så på Pickwick, derefter op mod loftet og så igen på Perker, grinede, lo højt, snappede til sidst sin hat op fra gulvet og forsvandt uden nogen videre forklaring.

"Hvad skal det sige?" spurgte Pickwick og så forbavset på Perker. "Hvad er der med Sam?"

"Å intet," svarede Perker. "Kom og flyt Deres stol herhen til bordet. Jeg har en hel del at sige Dem."

"Hvad er det for papirer?" spurgte Pickwick, idet den lille mand lagde en lille bunke dokumenter med et rødt bånd om på bordet.

"Dokumenterne i sagen Bardell-kontra-Pickwick," svarede Perker og løste knuden med sine tænder.

Pickwick skurede benene på sin stol mod gulvet, kastede sig ned på den og så med foldede hænder strengt – hvis Pickwick i

det hele kunne se streng ud – på sin juridiske ven.

"De kan nok ikke lide at høre den slags omtale?" sagde den lille mand, som endnu stadig var ved at løse knuden.

"Nej, jeg kan ikke."

"Det gør mig ondt, for vi må tale om den."

"Jeg så helst, at det emne aldrig blev bragt på bane imellem os, Perker."

"Å, bedste sir," sagde den lille mand, idet han løste pakken op og fra sine øjenkroge kastede et ivrigt blik på Pickwick. "Det *må* på bane. Det er netop derfor, jeg kommer. Er De rede til at høre, hvad jeg har at sige Dem? Det har ingen hast. Hvis De ikke er det, kan jeg vente. Jeg har taget morgenavisen med og vil ganske rette mig efter Deres lejlighed. Så!"

Med disse ord lagde den lille mand det ene ben over det andet og lod, som om han med megen ro og opmærksomhed begyndte at læse.

"Nå ja," sagde Pickwick med et dybt suk, idet han dog samtidig smilede. "Sig, hvad De har at sige; det er vel den gamle vise?"

"Med en lille forandring, bedste sir," svarede Perker, idet han omhyggeligt lagde avisen sammen og gemte den i sin lomme. "Citanten i sagen, mrs. Bardell, er inden for disse mure."

"Det ved jeg," var Pickwicks svar.

"Meget vel. Og De ved, hvorledes hun er kommet herind. Jeg mener, af hvilke grunde og efter hvis forlangende?"

"Ja, i det mindste har jeg hørt Sams meddelelse om det," sagde Pickwick med påtaget ligegyldighed.

"Hans meddelelse," svarede Perker, "er, tør jeg påstå, fuldstændig rigtig. Det første spørgsmål, jeg har at gøre, er, om

denne kone skal blive her?"

"Blive her," gentog Pickwick.

"Blive her," svarede Perker, idet han lagde sig tilbage i sin stol, tog en pris og så vist på sin klient.

"Hvor kan De spørge mig om det? Det afhænger jo ganske af Dodson og Fogg, som De meget godt ved."

"Det ved jeg intet om," svarede Perker bestemt. "Det afhænger *ikke* af Dodson og Fogg. De kender de folk lige så godt som jeg, bedste sir. Det afhænger ene, udelukkende, fuldstændig af *Dem*."

"Af mig!" udbrød Pickwick, idet han rejste sig uroligt og straks satte sig igen.

"Ja, af Dem! – Jeg siger, bedste sir," blev den lille mand ved, som syntes at føle sig mere vis i sin sag oven på prisen, "jeg siger, at det afhænger af Dem og af Dem alene, om hun snart skal få sin frihed eller altid blive her i fængslet. Hør mig ud, og bliv ikke så ivrig. Det vil kun bringe Dem i sved til aldeles ingen nytte. Jeg siger, at ingen uden De kan befri hende fra denne elendighedens hule, og at De kun kan gøre det ved at betale samtlige omkostninger i sagen, både for citantindens og indstævntes vedkommende, til disse hajfisk. Vær bare rolig, bedste sir."

Pickwick, i hvis ansigt der under denne tale var sket de mest forbavsende forandringer, og som øjensynlig var lige på nippet til at give sin harme luft, dæmpede sin vrede, så godt han kunne, hvorpå Perker, efter at have styrket sin overtalelsesevne ved en pris tobak, fortsatte:

"Jeg har talt med konen i dag. Ved at betale hendes omkostninger kan De få fuld kvittering og tilståelse for bøden

og endvidere – hvad jeg ved, er et langt vigtigere hensyn for Dem – en frivillig og egenhændig udtalelse fra hende i form af et brev til mig om, at hele denne sag lige fra først af er sat i værk, fremmet og udført af disse personer, Dodson & Fogg; at hun dybt angrer nogen sinde at have ladet sig bruge som redskab til at plage og krænke Dem, og at hun beder mig gå i forbøn hos Dem og skaffe Deres tilgivelse."

"Hvis jeg betaler hendes omkostninger for hende," sagde Pickwick forbitret. "Et værdifuldt dokument i sandhed!"

"Her er intet *hvis* med i spillet," sagde Perker. "Se, det er det brev, jeg taler om. Det blev afleveret på mit kontor af en anden kone i morges, førend jeg endnu havde sat min fod her eller talt med mrs. Bardell. Det giver jeg Dem mit æresord på."

Og den lille sagfører fandt brevet blandt sine øvrige papirer, lagde det hen til Pickwick og tog i to minutter den ene pris efter den anden uden at blinke.

"Er det alt, hvad De har at sige mig?" spurgte Pickwick blidt.

"Ikke ganske. Jeg tør i dette øjeblik endnu ikke sige, om ordlyden i tilståelsen, sagens tydelige sammenhæng og de beviser, vi kan tilvejebringe om hele dens førelse, vil være tilstrækkelige til at grunde en anklage for pengeafpresning. Men jeg tror ikke, det går; dertil er de sikkert for snu. Imidlertid er jeg overbevist om, at alt hvad der nu foreligger, vil være tilstrækkeligt til at retfærdiggøre Dem i alle fornuftige folks øjne. Og nu beder jeg Dem overveje følgende: Disse halvandet hundrede pund, eller hvad det nu kan blive – jeg nævner det med et rundt tal – er intet for Dem. En jury har erklæret sig imod Dem; dens kendelse er uretfærdig, det er sandt, men den har afgivet den efter sin overbevisning, og den er Dem imod.

Nu har De lejlighed til på rimelige vilkår at indtage et langt bedre standpunkt, end De kan opnå ved at blive her, hvilket folk, som ikke kender Dem, kun vil opfatte som en hårdnakket, stridig, dum halsstarrighed; tro De mig, bedste sir, intet andet. Kan De betænke Dem på at gribe denne lejlighed, når den giver Dem tilbage til Deres venner, Deres vante sysler, Deres sundhed og adspredelser? Når den frigør Deres trofaste og hengivne tjener, som De ellers fordømmer til fængsel i hele Deres levetid? Og frem for alt, når den sætter Dem i stand til at tage den højsindede hævn – som jeg ved, bedste sir, ret er efter Deres hjerte – at befri denne kone fra al den nød og elendighed, som ingen mand burde udsættes for, men som er endnu mere frygtelig og barbarisk for en kvinde? Nu spørger jeg Dem, bedste sir, ikke alene som Deres lovkyndige rådgiver, men også som Deres oprigtige ven, om De vil lade lejligheden til at opnå disse formål og gøre så meget godt slippe Dem af hænde af det usle hensyn, at et par pund finder vej til et par slynglers lomme, for hvem de ikke er af nogen vigtighed, undtagen for så vidt som, at jo mere de tjener, des grådigere bliver de, og des snarere vil de blive forledet til en eller anden skurkestreg, der ender med forfærdelse? Jeg har, vistnok kun meget svagt og ufuldstændig, fremstillet dette for Dem, bedste sir, men jeg beder Dem tage det under overvejelse. Overvej det så længe, De vil. Jeg skal med største tålmodighed vente på Deres svar."

Førend Pickwick kunne svare, og førend Perker havde taget en tyvendedel af den pris, som det var en bydende nødvendighed, at et så usædvanlig langt foredrag blev sluttet med, hørtes der en dæmpet mumlen udenfor og derpå en tøvende banken på døren.

"Herregud," udbrød Pickwick, som åbenbart var påvirket af sin vens tale, "hvor det er kedeligt med den dør! Hvem er det?"

"Mig, sir," svarede Sam Weller og stak hovedet ind.

"Jeg kan ikke tale med dig nu, Sam," sagde Pickwick. "Jeg har forretninger."

"Undskyld, sir," svarede Sam; "men der er en dame her udenfor, som siger, at hun har noget meget vigtigt at meddele."

"Jeg kan ikke tale med nogen dame," sagde Pickwick, hvis sjæl var opfyldt af mrs. Bardell.

"Det er jeg dog ikke så vis på, sir," sagde Sam Weller og rystede på hovedet. "Hvis De vidste, hvem der er her i nærheden, tror jeg næsten, at De vil skifte tone, som høgen mumlede ved sig selv med en munter latter, da den hørte rødkælken fløjte lige ved siden af."

"Hvem er det?" spurgte Pickwick.

"Vil De se hende, sir?" spurgte Sam og holdt på døren, som om han havde et eller andet mærkeligt, levende dyr udenfor.

"Jeg får vel," sagde Pickwick med et blik på Perker.

"– Godt; så, alle mand frem på brædderne," råbte Sam. "Slå på gongongen, op med tæppet, – og ind træder de to sammensvorne."

Med disse ord rev Sam døren op, og ind i værelset styrtede åndeløs Nathaniel Winkle, førende ved hånden den unge dame, som i Dingley Dell havde båret de omtalte støvler med de lodne kanter om, og som nu med sin yndefulde rødmen og forlegenhed, sin lilla silkekjole, fikse lille hat og sit kostbare kniplingsslør så smukkere ud end nogen sinde før.

"Miss Arabella Allen!" udbrød Pickwick og rejste sig.

"Nej," svarede Winkle, idet han faldt på knæ. "Mrs. Winkle. Tilgiv mig, kære ven, tilgiv mig!"

Pickwick ville næppe tro sine egne sanser og havde måske heller ikke gjort det, hvis han ikke havde set et stadfæstende vidnesbyrd i Perkers smilende ansigt og i den livlige gruppe, der viste sig i baggrunden, nemlig af Sam og den smukke stuepige, som med den mest levende glæde syntes at iagttage, hvad der foregik.

"O, mr. Pickwick," sagde Arabella med dæmpet stemme, som om hun blev urolig over tavsheden, "kan De tilgive min ubesindighed?"

Pickwick svarede ikke med ord på denne tiltale, men tog i en fart sine briller af, greb begge den unge dames hænder og kyssede hende en hel del gange – måske flere gange, end det var strengt nødvendigt – hvorpå han, mens han endnu stadig holdt fast på hendes ene hånd, erklærede Winkle, at han var en fræk hvalp, og bød ham rejse sig op. Winkle, som i nogle sekunder bodfærdigt havde kløet sig på næsen med skyggen af sin hat, gjorde det, hvorefter Pickwick først dunkede ham i ryggen og derpå vekslede et hjerteligt håndtryk med Perker, som, for ikke at stå tilbage med lykønskninger i dagens glædelige anledning, hilste både på den unge kone ug på den smukke stuepige med stor velvilje og, efter på det varmeste at have trykket Winkles hånd, sluttede sine glædesytringer med at tage en pris, som var stor nok til at kunne få en halv snes mennesker med almindeligt konstruerede næser til at nyse for livstid.

"Men, min søde pige," sagde Pickwick, "hvorledes er alt dette gået til? Kom, sid ned og fortæl mig det alt sammen. Hvor hun ser godt ud, hvad, Perker?" tilføjede Pickwick, idet han så på

Arabellas ansigt med lige så megen stolthed og glæde, som om hun havde været hans kødelige datter.

"Fortryllende," svarede den lille mand. "Hvis jeg ikke var en gift mand, kunne jeg blive misundelig på Dem, De gavstrik."

Med disse ord gav den lille jurist Winkle et puf for brystet, som denne gengældte, hvorpå de begge gav sig til at le ganske højt, dog ikke så højt som Sam Weller, der lige havde givet sine følelser luft ved at kysse den smukke stuepige bag skabsdøren.

"Jeg kan ikke være Dem taknemmelig nok, Sam," sagde Arabella med det sødeste smil, man kan tænke sig. "Jeg skal aldrig glemme al den møje, De havde i haven i Clifton."

"Tal ikke om det," svarede Sam. "Jeg kom kun naturen til hjælp, som doktoren sagde til drengens moder, efter at han havde åreladt ham, til han døde af det!"

"Sid ned, lille Mary," sagde Pickwick og afbrød disse komplimenter. "Nå, børnlille, hvor længe har I været gift?"

Arabella så undseligt hen på sin husbond og herre, som svarede:

"Kun tre dage."

"Kun tre dage?" sagde Pickwick. "Men hvad har De taget Dem for i de tre måneder, De har været borte?"

"Ja," tog Perker til orde, "vær så god at gøre regnskab for det driveri. De ser jo, at Pickwick kun undrer sig over, at det ikke er sket for flere måneder siden."

"Sagen er," svarede Winkle med et blik på sin rødmende kone, "at jeg i lang tid ikke kunne overtale Bella til at løbe bort, og da jeg havde fået hende overtalt til det, varede det længe, førend vi kunne få lejlighed til det. Desuden måtte Mary en måned i

forvejen opsige sin kondition, da vi umuligt kunne have bragt det i stand uden hendes hjælp."

"Nå, det må jeg sige," udbrød Pickwick, som imidlertid havde taget sine briller på igen og nu så fra Arabella hen på Winkle og fra Winkle hen på Arabella med et så glædestrålende udtryk, som kun et varmt hjerte og et kærligt sind kan give det menneskelige ansigt, "det må jeg sandelig sige, I synes at være gået meget systematisk til værks. Men ved Deres broder alt dette, lille ven?"

"Å nej, nej, nej," svarede Arabella og skiftede farve. "Kære mr. Pickwick, han må kun få det at høre af Dem, kun af Deres mund. Han er så heftig, så påståelig og har været så ivrig for sin ven, mr. Sawyer," tilføjede Arabella med nedslagne øjne, "at jeg er skrækkelig bange for følgerne."

"Ja, ganske vist," sagde Perker alvorligt. "De må påtage Dem dette hverv for dem. Disse unge mennesker vil have respekt for Dem, når de ikke vil lytte til nogen anden. De må forebygge ulykker, bedste sir. Ungt blod kommer grumme let i kog!"

"De glemmer, kære barn," sagde Pickwick mildt, "at jeg er fange."

"Nej, jeg gør sandelig ikke," svarede Arabella. "Jeg har ikke glemt det, har aldrig ophørt at tænke på, hvor store Deres lidelser må have været på dette rædsomme sted, men jeg havde håbet, at hvad intet hensyn til Dem selv kunne bringe Dem til at gøre, ville måske hensynet til vor lykke kunne udrette. Hvis De er den første, der underretter min broder om denne sag, er jeg vis på, at vi bliver forsonet. Han er min eneste nære slægtning i verden, og hvis De ikke taler min sag, er jeg bange for, at jeg

også mister ham. Jeg har handlet urigtigt, meget urigtigt, det ved jeg."

Her skjulte den stakkels Arabella sit ansigt i sit lommetørklæde og græd bitterligt.

Pickwicks natur blev en hel del påvirket af disse tårer, men da mrs. Winkle tørrede sine øjne og begyndte at trygle og bede med sin yndige stemmes yndigste tone, blev han urolig og åbenbart rådvild, hvilket tydeligt sås af den nervøse måde, han gned sine brilleglas, sin næse, sine knæbenklæder, sit hoved og sine gamacher på.

Idet Perker benyttede disse symptomer på rådvildhed, udviklede han, hvem det lod til, at det unge par straks om morgenen havde søgt tilflugt hos, med juridisk kløgt og skarpsindighed, at den ældre mr. Winkle endnu var ukendt med det vigtige skridt, som hans søn havde gjort på livets vej; at bemeldte søns fremtidsforhåbninger hvilede på, at bemeldte Winkle sen. blev ved at nære usvækket kærlighed og hengivenhed for ham, hvilket det var højst usandsynligt, at han ville, når denne store tildragelse længe blev holdt hemmelig for ham; at når Pickwick tog til Bristol for at søge mr. Allen, kunne han lige så godt tage til Birmingham for at søge mr. Winkle sen., og endelig, at mr. Winkle sen. til en vis grad var fuldstændig berettiget og beføjet til at betragte Pickwick som sin søns formynder og rådgiver, og at det følgelig sømmede sig for Pickwick, ligesom han skyldte sin personlige karakter det, personligt og mundtligt at gøre den omtalte mr. Winkle sen. kendt med sagens forhold og med den del, han havde haft i den.

Tupman og Snodgrass indfandt sig nu heldigvis, og da det var nødvendigt at forklare dem alt, hvad der var sket, med de

forskellige grunde for og imod, blev alle argumenter på ny gennemgået, hvorpå enhver udviklede sit argument på sin måde og så udførligt, han kunne. Og da man så omsider klart og tydeligt havde gendrevet enhver af Pickwicks indvendinger, så man næsten havde drevet ham ud af hans gode skind, tog han Arabella i sin favn og erklærede, at hun var en yndig skabning, og at han ikke kunne indse, hvorledes det var gået til, men han havde lige fra først af holdt så meget af hende, og han kunne aldrig bringe det over sit hjerte at stå i vejen for unge menneskers lykke; de kunne derfor gøre med ham, hvad de ville.

Det første, Sam foretog sig, da han havde hørt denne indrømmelse, var at sende Job Trotter til Pell med fuldmagt til at få udleveret den kvittering, som hans fremsynede fader havde været så forsigtig at give denne lærde herre for påkommende tilfældes skyld. Hans næste skridt var at bruge alle de rede penge, han havde, til indkøbet af hundrede potter let porter, som han selv skænkede ud på fjerboldpladsen til enhver, som ønskede at nyde det, og da dette var gjort, råbte han hurra i forskellige afdelinger af bygningen, indtil han blev ganske hæs, og sank derpå hen igen i sin sædvanlige, rolige og filosofiske tilstand.

Klokken tre samme eftermiddag kastede Pickwick det sidste blik på sit lille værelse og banede sig, så godt han kunne, vej gennem den trængsel af gældsfanger, som stimlede sammen for at trykke hans hånd, indtil han nåede trappen ved vagthuset. Her vendte han sig om for at kaste et blik tilbage, og hans øje tindrede. I den hele skare af blege, udtærede ansigter

så han ikke ét, som ikke var blevet glædet ved hans godgørenhed og deltagelse.

"Perker," sagde Pickwick, idet han vinkede en ung mand hen til sig, "det er mr. Jingle, som jeg har talt til Dem om."

"Meget vel," svarede Perker og så skarpt på Jingle. "De skal se mig igen i morgen, unge mand. Jeg håber, at De må leve længe nok til taknemmeligt at mindes, hvad jeg har at meddele Dem."

Jingle bukkede ærbødigt, rystede stærkt, idet han tog Pickwicks fremrakte hånd, og trak sig tilbage.

"Job kender De vel?" sagde Pickwick, idet han forestillede denne herre.

"Jeg kender den slyngel," svarede Perker godmodigt. "Gå hen til Deres ven og vær til stede i morgen. Hører De? Er der mere?"

"Nej," svarede Pickwick. – "Har du afleveret den pakke, jeg gav dig, til din gamle vært, Sam?"

"Ja, sir," svarede Sam. "Han stak i at græde og sagde, at De var så god og tænksom, og han ønskede bare, at De kunne få ham vaccineret en galoperende svindsot på halsen, for hans gamle ven, der havde boet her så længe, var død, og nu vidste han ikke, hvor han skulle søge sig en anden."

"Stakkels mand, stakkels mand!" sagde Pickwick. "Nå farvel, og Gud velsigne jer, mine venner!"

Da Pickwick havde udtalt disse afskedsord, opløftede hoben et lydeligt råb, og mange trængte sig frem for endnu en gang at trykke hans hånd; men han tog Perker under armen og ilede bort fra fængslet i en langt mere tungsindig stemning, end da han trådte ind i det. Ak, hvor mange sorgfulde og ulykkelige væsener var ikke tilbage der, og hvor mange af dem er ikke indespærret der endnu!

En glad aften var det for i det mindste ét selskab i *George og Gribben*, og lette og glade var to af de hjerter, der den næste morgen trådte ud af dets gæstfri dør. De to hjerter tilhørte Pickwick og Sam Weller. Pickwick tog kort efter plads i en magelig postkaret med et lille tjenersæde bagpå, som Sam med stor behændighed sprang op på.

"Sir!" råbte Sam Weller.

"Hvad godt, Sam?" svarede Pickwick, idet han stak hovedet ud ad karetvinduet.

"Bare de heste havde været tre måneder i Fleet!"

"Hvorfor det, Sam?" spurgte Pickwick.

"Jo, sir," udbrød Sam, idet han gned sig i hænderne, "for sikken de så ville løbe."

48

Hvori det fortælles, hvorledes Pickwick ved Samuel Wellers hjælp søgte at blødgøre Benjamin Allens hjerte og dæmpe Robert Sawyers harme.

Ben Allen og Bob Sawyer sad inde i det lille kirurgiske kabinet bag butikken og undersøgte en kalvepostej og deres egne fremtidsudsigter, da samtalen ganske naturligt førtes hen på den praksis, Bob havde skaffet sig, og den udsigt, han for øjeblikket havde til at få sit udkomme i det hæderlige fag, han havde helliget sig til.

"– og efter min mening," sagde Bob, "efter min mening er den temmelig tvivlsom, Ben."

"Hvad er temmelig tvivlsomt?" spurgte Ben, idet han med det samme skærpede sine åndsevner med en slurk øl. "Hvad er tvivlsomt?"

"Ih, mine udsigter."

"Det havde jeg glemt," sagde Ben. "Øllet mindede mig om, at jeg havde glemt det, Bob; ja, de er tvivlsomme."

"Det er mærkværdigt, hvor fattigfolk under mig deres søgning," sagde Bob eftertænksomt, "de banker mig op hver time på natten, sluger medicin i et omfang, som jeg ville have troet umuligt, bruger trækplastre og blodigler med en udholdenhed, som ville være en bedre sag værdig, og forøger deres familier i en ligefrem forfærdelig grad. Seks af de sidstnævnte små håbefulde panter blev anmeldte og indfriet på en og samme dag, og alle betroet til min varetægt."

"Det er meget opmuntrende, må jeg sige," sagde Ben og rakte sin tallerken frem efter mere kalvepostej.

"Ja," svarede Bob, "men ikke fuldt så opmuntrende, som hvis det havde været patienter, der havde en shilling eller to at undvære. Forretningen her blev for resten udmærket beskrevet i avertissementet, Ben. Det er, hvad man kan kalde en praksis, en meget udstrakt praksis. Det er det – men det er også det hele."

"Bob," sagde Ben, idet han lagde kniv og gaffel fra, sig og fæstede sine øjne på sin vens ansigt, "jeg skal sige dig, hvad du skal gøre."

"Hvad da?" spurgte Bob Sawyer.

"Du skal så snart som muligt gøre dig til herre over Arabellas tusind pund."

"Tre procents statsobligationer, som for tiden står på hendes navn i Bank of Englands bøger," tilføjede Bob.

"Netop," sagde Ben. "Hun får dem, når hun bliver myndig eller gift. Hun mangler et år i myndighedsalderen, og når du bare ville tage mod og mandshjerte til dig, ville det ikke vare en måned, inden hun var gift."

"Hun er en rigtig nydelig og indtagende pige, og har, så vidt jeg ved, kun en eneste fejl, Ben. Men det træffer sig desværre således, at denne ene ufuldkommenhed er mangel på smag. Hun kan ikke lide mig."

"Efter min mening ved hun ikke, *hvad* hun kan lide," sagde Ben hånligt.

"Måske ikke. Men efter min mening ved hun, hvad hun ikke kan lide, og det er af endnu større vigtighed."

"Jeg ville ønske," sagde ben, idet han bed tænderne sammen og talte, snarere som en vild kriger, der lever af råt ulvekød,

som han trancherer med sine fingre, end som en fredelig ung mand, der spiser kalvepostej med kniv og gaffel, "jeg ville ønske, at jeg vidste, om en eller anden slyngel har gjort kur til hende og søgt at vinde hendes kærlighed. Jeg tror, jeg myrdede ham, Bob."

"Jeg ville jage ham en kugle i livet, hvis jeg opdagede, hvem det var," sagde Bob, idet han afbrød sig i nydelsen af en stor slurk øl og så ondskabsfuldt ud over kruset. "Og hvis det ikke var nok til at gøre det af med ham, kunne jeg trække den ud igen og tage livet af ham på den måde."

Benjamin Allen stirrede nogle minutter i dybe tanker på sin ven og sagde derpå:

"Har du nogen sinde ligefrem friet til hende, Bob?"

"Nej, for jeg indså, at det ville være unyttigt."

"Du skal gøre det, førend du er blevet fire og tyve timer ældre," sagde Ben med fortvivlet ro. "Hun skal tage dig, eller også vil jeg vide, hvorfor hun ikke vil. Jeg vil bruge min myndighed!"

"Godt, vi får at se."

"Vi *skal* få det at se, min ven." Han tav nogle sekunder og tilføjede derpå med halvkvalt stemme: "Du har elsket hende fra barn af, min ven. Du elskede hende, mens vi som drenge gik i skole sammen, men selv den gang var hun egensindig og kastede vrag på dine ungdommelige følelser. Husker du, hvorledes du engang med din barnlige kærligheds hele varme ville overtale hende til at modtage to honningkager og et sødt æble, der nok så nydeligt var indsvøbt i et skrivebogsblad?"

"Det husker jeg godt."

"Hun kimsede ad den gave, tror jeg?" sagde Ben.

"Det gjorde hun," svarede Bob. "Hun sagde, at jeg havde haft pakken liggende så længe i min bukselomme, at æblet var blevet varmt."

"Jeg husker det godt," sagde Ben mørkt. "Og så spiste vi det selv, idet vi skiftevis bed af det."

Bob Sawyer viste ved en tungsindig panderynken, at han huskede alt, og de to venner blev derpå nogen tid siddende hensunkne i deres egne tanker.

Under denne samtale og mens drengen i det grå liberi, som undrede sig over, at måltidet trak så usædvanlig længe ud, fra tid til anden kastede et sorgfuldt blik på glasdøren, idet han nærede mørke anelser med hensyn til omfanget af de levninger af kalvepostejen, der skulle tilfredsstille hans personlige krav, rullede en skidengrøn kaleche sindigt igennem Bristols gader. Den blev trukket af en velfodret brun hest og kørt af en gnaven fyr, forneden klædt ud som rideknægt og foroven som kusk. Sådanne køretøjer tilhører for det meste sparsommelige gamle damer, og i dette køretøj sad der også en gammel dame.

"Martin!" råbte den gamle dame ud ad vinduet til den mugne fyr på bukken.

"Hvad godt?" sagde den mugne fyr og tog til hatten for den gamle dame.

"Kør hen til mr. Sawyer," sagde den gamle dame.

"Det gør jeg jo."

Den gamle dame nikkede som tegn på den tilfredsstillelse, hun følte over den mugne fyrs omtanke, og efter at han havde givet den velfodrede hest et rask smæk med pisken, kørte de til Bob Sawyers bolig.

"Martin!" sagde den gamle dame, da de holdt uden for mr. Robert Sawyers, Nockemorfs efterfølgers dør.

"Ja vel," sagde Martin.

"Kald drengen ud og lad ham holde hesten."

"Jeg skal nok selv holde hesten."

"Det kan jeg på ingen måde tillade," sagde den gamle dame. "Dit vidnesbyrd er af største vigtighed, og jeg må tage dig med ind i huset. Du må ikke vige fra min side under den hele samtale, hører du?"

"Ja, jeg hører det nok."

"Nå, hvad venter du så efter?"

"Ikke efter noget," svarede Martin. Med disse ord steg han ned fra vognhjulet, hvor han havde stået og balanceret på den højre fod, og efter at have kaldt på drengen i det grå liberi, åbnet vogndøren, slået trinet ned og stukket en hånd, der var prydet med en mørkladen vaskeskindshandske, ind i vognen trak han den gamle dame ud med samme ligegyldighed, som om hun havde været en båndæske.

"Ak Gud," stønnede den gamle dame. "Jeg er så hjerteklemt nu, da jeg er kommet hertil, at jeg ryster over hele mit legeme."

Martin rømmede sig bag den mørkladne vaskeskindshandske, men viste ikke nogen videre deltagelse, hvorfor den gamle dame, efter at have fattet sig noget, travede op ad trappen med Martin efter sig. Straks efter at den gamle dame var trådt ind i butikken, ilede Benjamin Allen og Bob Sawyer, efter først at have gemt groggen og væltet nogle ildelugtende medikamenter for at drive tobakslugten bort, ud til hende med alle mulige tegn på glæde og henrykkelse.

"Kære tante," udbrød Ben Allen, "hvor det er venligt af Dem at se ind til os! Mr. Sawyer, tante. Min ven mr. Bob Sawyer, som jeg har talt med Dem om – De ved nok selv om hvad."

Og her tilføjede Ben, som i dette øjeblik just ikke var så overordentlig ædru, ordet "Arabella", med hvad der skulle være en hvisken, men som i virkeligheden var en særdeles lydelig og klar tone, som ingen kunne undgå at høre, selv om han ville.

"Kære Benjamin," sagde den gamle dame helt stakåndet, og idet hun rystede over hele kroppen, "bliv ikke forskrækket, min ven, men jeg tror, at jeg hellere må tale et øjeblik i enrum med mr. Sawyer – kun et øjeblik."

"Bob," sagde Ben Allen, "vil du gå med tante ind i kabinettet?"

"Med fornøjelse," svarede Bob i den mest fagmæssige tone. "Denne vej, frue. Vær ikke bange! Vi skal snart få Dem kureret. Her, bedste frue. Nå!"

Efter at han havde ført den gamle dame hen til en stol, lukkede han døren, satte en anden stol tæt ved hende og ventede nu at høre en udførlig skildring af et eller andet ildebefindende, som han i ånden regnede for en righoldig fremtidig indtægtskilde.

Det første, den gamle dame gjorde, var at ryste mange gange på hovedet og briste i gråd.

"Nervøs," sagde Bob venligt, "kamferdråber i vand tre gange om dagen og en kølende drik om aftenen."

"Jeg ved ikke, hvorledes jeg skal begynde, mr. Sawyer," sagde den gamle dame. "Det er så pinligt og sørgeligt."

"De har ikke nødig at begynde," svarede Bob. "Jeg forudser alt, hvad De vil sige. Det er hovedet, det er galt fat med."

"Det skulle gøre mig meget ondt, om det var hjertet," sagde den gamle dame med en sagte stønnen.

"Det er der ikke den mindste fare for, det stammer alt sammen fra maven."

"Mr. Sawyer!" udbrød den gamle dame studsende.

"Det kan der ikke være mindste tvivl om, bedste frue," svarede Bob med en vidunderlig lærd og dybsindig mine. "Afførende midler i tide ville have forebygget det hele."

"Mr. Sawyer," sagde den gamle dame endnu mere forfjamsket end før, "enten er det en meget uforskammet opførsel af Dem imod en dame i min stilling, eller også kommer det hele af, at De ikke kender hensigten med mit besøg. Havde nogen medicin eller nogen forsigtighed fra min side kunnet forebygge, hvad der er sket, skulle jeg sandelig ikke have gjort mig skyldig i nogen forsømmelighed. Jeg må hellere straks tale med min nevø," sagde hun, idet hun stod op og harmfuldt svingede med sin sypose.

"Vent et øjeblik, frue," sagde Bob; "jeg er bange for, at jeg ikke har forstået Dem. Hvad er der da sket?"

"Min niece, mr. Sawyer," sagde den gamle dame, "Deres vens søster –"

"Ja, frue," sagde Bob utålmodigt; for skønt den gamle dame var oprørt, talte hun dog med den pinligste langsomhed, som gamle damer så ofte gør.

"Hun forlod for tre dage siden mit hjem, mr. Sawyer, under påskud af at ville besøge min søster, en anden tante, som har den store kostskole lidt forbi den tredje milepæl, der, hvor De ser en meget stor guldregn og en egetræs port," sagde den gamle dame og standsede for at tørre sine øjne.

"Pokker i vold med guldregnen, frue!" sagde Bob, som i sin spænding helt glemte sin fagmæssige værdighed. "Tal lidt hurtigere; sæt lidt mere damp op."

"I morges," sagde den gamle dame langsomt, "i morges så –"

"Så kom hun vel tilbage," sagde Bob ivrigt. "Kom hun tilbage?"

"Nej, hun gjorde ikke – hun skrev."

"Hvad skrev hun da?" spurgte Bob ivrigt.

"Hun skrev, mr. Sawyer – og det er det, jeg ønsker, at De lidt efter lidt og forsigtigt vil forberede Benjamin på. Hun skrev, at hun var – jeg har brevet her i min lomme, mr. Sawyer, men mine briller ligger ude i vognen, og jeg ville kun spilde tiden, hvis jeg ville vise Dem stedet uden dem. Hun skrev, kort sagt, mr. Sawyer, at hun var gift."

"Hvad!" sagde eller rettere råbte Bob.

"Gift," gentog den gamle dame.

Bob brød sig ikke om at høre mere, men fo'r fra kabinettet ud i butikken og råbte med stentorstemme:

"Ben, min dreng, hun er fløjten!"

Ikke så snart hørte Ben Allen, der havde blundet bag disken med hovedet dinglende godt og vel en halv fod neden for knæene, denne forfærdelige meddelelse, førend han fo'r glubende løs på Martin og, idet han borede sin hånd ind i denne tavse tjeners halstørklæde, erklærede, at det var hans hensigt at kvæle ham på stedet, og med en raskhed, som ofte er virkningen af fortvivlelse, skred han til at udføre sin hensigt med stor kraft og videnskabelig dygtighed.

Martin, der var en mand af få ord og med ringe veltalenheds- eller overtalelsesgaver, fandt sig i nogle sekunder roligt og venligt i denne operation, men da han mærkede, at den truede

med snart at føre til et resultat, der ville sætte ham ude af stand til i fremtiden at gøre krav på kost og løn, mumlede han en uartikuleret indsigelse og kastede Benjamin Allen til jorden. Men da Benjamin havde sin hånd viklet ind i hans halstørklæde, havde Martin intet andet valg end at følge bagefter ned på gulvet. Mens de lå der og sprællede, gik butiksdøren op, og selskabet forøgedes med to uventede gæster, nemlig Pickwick og Samuel Weller.

Det, Sam så, gjorde straks det indtryk på ham, at Martin af etablissementet Sawyer, Nockemorfs efterfølger, var blevet lejet til at tage stærke lægemidler, eller til at få krampetilfælde og lade sig eksperimentere med, eller til nu og da at tage gift, for at man kunne prøve virkningen af en eller anden ny modgift, eller til at gøre et eller andet til den store lægevidenskabs fremme og tilfredsstille den brændende, forskende ånd, som blussede i dens to unge dyrkeres hjerter. Sam blev derfor, uden at driste sig til at skride ind, stående ganske stille og så til, som om han var meget interesseret i resultatet af eksperimentet. Men det var ikke tilfældet med Pickwick. Med sin vante energi kastede han sig straks over de to forbavsede brydere og opfordrede højt de tilstedeværende til at skille dem ad.

Dette bragte Bob, der hidtil havde været ligesom lamslået af sin vens vanvid, til sig selv igen, og ved Bobs hjælp rejste Pickwick Ben Allen op. Martin, som mærkede, at han nu lå alene på gulvet, stod op og så sig om.

"Mr. Allen," sagde Pickwick, "hvad er der på færde?"

"Bryd Dem aldrig om det," svarede Allen trodsigt.

"Hvad er der?" spurgte Pickwick med et blik på Bob. "Er han syg?"

Førend Bob kunne svare, greb Ben Allen Pickwicks hånd og mumlede med vemodig betoning: "Min bedste sir, min søster."

"Å, ikke andet?" sagde Pickwick. "Den sag skal vi let få i orden, håber jeg. Deres søster har det godt, og jeg er her for –"

"Det gør mig ondt, at jeg må afbryde disse interessante forhandlinger, som kongen sagde, da han opløste Parlamentet," sagde Sam, der havde kigget ind ad glasdøren, "men derinde foregår et andet eksperiment. Der ligger en ærværdig gammel dame på gulvtæppet og venter på at blive sprættet op eller galvaniseret, eller hvad man nu ellers kalder disse nymodens, lærde faconer at få folk livet op på."

"Det havde jeg rent glemt!" udbrød Ben Allen. "Det er min tante."

"Herregud!" sagde Pickwick. "Den stakkels dame! Forsigtig, Sam, forsigtig!"

"En løjerlig stilling for en af familien," mente Sam, idet han halede tanten op i en lænestol. "Nå, du benbrækkerfuldmægtig, op med noget lugtende."

Den sidste ytring blev henvendt til drengen i det grå liberi, som, efter at have overgivet vognen til en betjent, var kommet tilbage for at se, hvad al den støj skulle sige. Ved hjælp af drengen, Bob Sawyer og Benjamin Allen, der, da han havde gjort sin tante så bange, at hun var faldet i besvimelse, nu var kærligt omhyggelig for at bringe hende til sig selv igen, kom den gamle dame sig, hvorpå Ben Allen med et forundret ansigt vendte sig om mod Pickwick og spurgte ham, hvad det var, han ville have sagt, da han blev afbrudt.

"Vi er alle venner her, tænker jeg?" sagde Pickwick, idet han rømmede sig og så hen på den ordknappe fyr med det mugne

ansigt.

Dette mindede Bob om, at drengen var til stede og stod og gloede med åbne øjne og øren. Efter at den vordende farmaceut var blevet taget ved kraven og kastet på døren, forsikrede Bob, at Pickwick nu kunne tale uforbeholdent.

"Deres søster," sagde Pickwick, henvendt til Benjamin Allen, "er i London, lykkelig og i bedste velgående."

"Hendes lykke kommer ikke mig ved, sir," sagde Benjamin Allen og slog ud med hånden.

"Men hendes mand kommer mig ved, sir," sagde Bob. "Han skal stå mig til ansvar i tolv skridts afstand, og en ordentlig skive skal jeg gøre af ham, den feje hund!"

I og for sig var dette en meget smuk og højsindet udtalelse, men Bob svækkede til dels dens virkning ved at slutte med nogle almindelige talemåder om næsestyvere og blå øjne, som forholdsvis var simple.

"Stille, sir," sagde Pickwick. "Førend de bruger sådanne udtryk imod den herre, talen er om, bør De roligt overveje omfanget af hans brøde og frem for alt tænke på, at han er min ven."

"Hvad?" sagde Bob.

"Hans navn!" råbte Ben, "hans navn!"

"Mr. Nathaniel Winkle," sagde Pickwick.

Benjamin Allen knuste langsomt sine briller med sin støvlehæl, samlede stykkerne op og gemte dem i tre forskellige lommer, hvorpå han lagde armene over kors, bed sig i læberne og stirrede truende på Pickwicks venlige ansigtstræk.

"Det er altså Dem, som har opmuntret dem og bragt dette parti i stand?" spurgte Benjamin Allen omsider.

"Og det er rimeligvis denne herres tjener," sagde den gamle dame, "der har lusket sig omkring mit hus og søgt at forlede mine folk til at lægge planer op mod deres herskab? – Martin! Er det den unge mand, De så i gyden, og som De fortalte mig om i morges?"

Martin, der, som det allerede har vist sig, var en mand af få ord, gloede på Sam, nikkede og sagde:

"Det er manden."

Sam Weller, som aldrig var stolt, smilede venligt som tegn på genkendelsen, da hans øje faldt på den mugne kusk, og indrømmede i høflige udtryk, at han havde truffet ham før.

"Og det er denne trofaste tjener," udbrød Ben Allen, "som jeg nær havde kvalt! Hvor tør De, mr. Pickwick, tillade den fyr at deltage i min søsters bortførelse? Jeg kræver en forklaring, sir."

"Forklar Dem, sir!" råbte Bob rasende.

"Det er et komplot," sagde Ben Allen.

"En formelig sammensværgelse," tilføjede Bob.

"Et skammeligt bedrageri," mente den gamle dame.

"En lumpen kæltringestreg," sagde Martin.

"Hør mig," bad Pickwick, idet Ben Allen sank ned i en stol, som patienter blev åreladt i, og tog sit lommetørklæde frem. "Jeg har ikke ydet anden hjælp i denne sag, end at jeg har været til stede ved én sammenkomst mellem de to unge mennesker, da jeg ikke kunne forebygge den, og da jeg mente, at min nærværelse ville fjerne enhver skygge af anstødelighed, som den ellers kunne have fået. Det er al den del, jeg har haft i denne sag, og jeg anede ikke, at der for det første tænktes på ægteskab. Men jeg beder Dem lægge mærke til, at jeg ikke siger, at jeg ville have forebygget det, hvis jeg havde vidst, at det var påtænkt."

"Hører De det, hører De det alle sammen?" sagde Benjamin.

"Det håber jeg, De gør," sagde Pickwick venligt og så sig om, "og," tilføjede han med glødende kinder, "jeg håber også, at De hører, hvad jeg nu vil sige, nemlig, at efter hvad der er blevet mig meddelt, så påstår jeg, at De, sir, på ingen måde havde ret til at udøve pres på Deres søsters tilbøjelighed, således som De gjorde, men at De ved kærlighed og overbærenhed burde have søgt at træde i stedet for andre nærmere slægtninge, som hun ikke har kendt siden sin barndom. Hvad min unge ven angår, må jeg tillade mig at tilføje, at han med hensyn til formuesomstændighed står i enhver henseende på lige så god fod som De, om ikke på en langt bedre, og at jeg, hvis man ikke drøfter dette spørgsmål med tilbørlig sindighed og mådehold, må undslå mig for at høre flere ord om det."

"Jeg vil grumme gerne tilføje nogle ganske få ord til det, som den ærede herre, der nylig talte, har fremsat," sagde Sam Weller, idet han trådte frem, "og det er, at et individ her i selskabet har kaldt mig en *fyr*."

"Det har ikke det allermindste med sagen at gøre, Sam," afbrød Pickwick ham; "ti du stille."

"Jeg vil heller ikke sige et eneste ord mere om dette punkt, sir," svarede Sam, "men kun dette. Den herre tror måske, at der havde været en tidligere forelskelse, men det var nu slets ikke tilfældet, for den unge dame sagde lige i begyndelsen af omgængelsen, at hun ikke kunne udstå ham denne anden. Følgelig er der ingen, der har stukket ham ud, og det ville være gået ham akkurat lige sådan, om den unge dame aldrig havde set mr. Winkle. Det var kun det, jeg ville sige, sir, og jeg håber, at jeg nu har beroliget den samme gode herre."

Efter denne trøstende tale fulgte en kort tavshed; derpå rejste Ben Allen sig op og erklærede, at han aldrig mere ville se sin søster for sine øjne, mens Bob Sawyer, trods Sams smigrende forsikring, svor at tage en grusom hævn over den lykkelige brudgom.

Men netop da spændingen havde nået sit højeste punkt og truede med at blive der, fandt Pickwick en mægtig forbundsfælle i den gamle dame, som, åbenbart stærkt grebet af den måde, han havde talt hendes nieces sag på, tillod sig at komme med et par trøstende henstillinger til Ben Allen, som væsentligt gik ud på, at det, når alt kom til alt, måske dog var godt, at det ikke var værre. Jo mindre der blev talt om en ting, des lettere lod den sig jævne, og hun indså i grunden heller ikke, at det i det hele var så slemt; gjort gerning stod ikke til at ændre. Man måtte finde sig i, hvad der ikke kunne være anderledes, og forskellige andre forsikringer af et lige så nyt som styrkende indhold, som Ben Allen svarede på ved at sige, at det ikke var hans mening at fornærme tanten eller nogen af de tilstedeværende, men hvis de intet havde imod, at han måtte råde sig selv, ville han dog helst have den fornøjelse at hade sin søster både i dette liv og det næste med.

Da denne beslutning var blevet udtalt et halvt hundrede gange, begyndte den gamle dame pludselig at knejse, og hun forlangte med en majestætisk mine at få at vide, hvad hun da havde gjort, siden der ingen agtelse skulle vises hendes alder og stilling, at hun skulle nødes til således at tigge og bede sin egen nevø, som hun kunne huske næsten en hel snes år, førend han blev født, og som hun personlig havde kendt, da han ikke havde en tand i sin mund, for ikke at tale om, at hun havde været til

stede, da han første gang fik sit hår klippet, og ydet sin hjælp ved mangfoldige andre lejligheder og ceremonier i hans barndom, hvorfor hun med rette kunne gøre fordring på hans kærlighed, lydighed og hengivenhed, så længe han levede.

Mens den gode dame således tiltalte Ben Allen, var Bob Sawyer og Pickwick under en ivrig samtale gået ind i det indre værelse, hvor Bob bemærkedes flere gange at holde en mørkladen flaske op til sine læber, hvorved hans træk efterhånden fik et muntert ja endog jovialt udtryk. Og til sidst kom han tilbage med flasken i hånden og udtalte, at det gjorde ham meget ondt, at han havde gjort sig til nar, men han ville bede om tilladelse til at udbringe en skål for mr. og mrs. Winkle, hvis lykke han var så langt fra at misunde dem, at han ville være den første til at udtale de bedste ønsker for dem. Ved disse ord sprang Ben Allen pludselig op, snappede den mørkladne flaske og drak så hjerteligt på skålen, at han, da drikken var stærk, næsten blev lige så mørk i ansigtet som flasken selv. Til sidst gik flasken rundt, til den var tom, og der blev sådan en ønsken til lykke og trykken i hånden, at endog Martins stenhårde ansigt nedlod sig til at smile.

"Og nu," sagde Bob og gned sig i hænderne, "vil vi have os en lystig aften."

"Det gør mig ondt," sagde Pickwick, "at jeg må vende tilbage til gæstgivergården. Jeg har i den sidste tid ikke været vant til anstrengelser, og rejsen har trættet mig grumme meget."

"Vil De da ikke drikke en kop te, mr. Pickwick," spurgte den gamle dame med uimodståelig venlighed.

"Nej, mange tak."

Sandheden er, at den gamle dames øjensynlig stigende beundring var den væsentligste anledning for Pickwick til at gå. Han tænkte på mrs. Bardell, og ethvert blik af den gamle dames øjne bragte ham til at svede angstens sved.

Da de ikke kunne overtale Pickwick til at blive, blev det aftalt, at Ben Allen skulle ledsage ham på hans rejse til den ældre Winkle, og at vognen skulle holde uden for døren klokken ni næste morgen. Han tog derpå afsked og vendte tilbage til *Busken*. Det fortjener at omtales, at Martin fik nogle rædsomme krampetrækninger i sit ansigt, da han rakte Sam sin hånd til afsked, og at han samtidig smilede og bandede, hvoraf de, som bedst kendte hans ejendommeligheder, udledede den slutning, at han syntes meget godt om Sam og udbad sig æren af hans nærmere bekendtskab.

"Vil De have et værelse, sir?" spurgte Sam, da de var kommet hen til *Busken*.

"Å nej, Sam," svarede Pickwick, "da jeg har spist til middag i kaffestuen og snart vil lægge mig, er det næppe umagen værd. Men du kan se efter, hvem der er inde i gæstestuen, Sam."

Sam gik og kom straks efter tilbage med den underretning, at der ikke var andre derinde end en herre med ét øje og værten, som drak en bolle biskop sammen.

"Så vil jeg gå ind til dem," sagde Pickwick.

"Det er en snurrig fætter ham med det ene øje, sir," blev Sam ved, idet han viste vej. "Han lyver således for værten, gør han, at denne ikke rigtig ved, om han står på hovedet eller på benene."

Det individ, der var tale om, sad i den øverste ende af stuen, da Pickwick trådte ind, og røg af en lang kridtpibe med det ene øje stift fæstet på værtens trinde ansigt. Værten lod til at være

en lystig gammel karl, og gæsten havde åbenbart netop fortalt ham en vidunderlig historie, hvad man kunne høre af følgende udråb: "Nej, det havde jeg dog aldrig troet! Det er det mærkeligste, jeg nogen sinde har hørt! Jeg ville ikke have troet det for muligt!" og andre udbrud af forbavselse, som uvilkårligt faldt fra hans læber, mens han besvarede den enøjede mands stive blik.

"Tjener, sir," sagde den enøjede mand til Pickwick. "Smuk aften, sir."

"En meget smuk aften," svarede Pickwick, idet opvarteren satte en lille karaffel cognac og noget varmt vand for ham.

Mens Pickwick blandede sin toddy, så den enøjede mand vist på ham og sagde til sidst:

"Jeg tror, jeg har set Dem før."

"Jeg kan ikke mindes Dem," svarede Pickwick.

"Det kan nok være," sagde den enøjede mand. "De har ikke kendt mig, men jeg gjorde bekendtskab med to af Deres venner, som logerede i *Påfuglen* i Eatanswill i valgtiden."

"Ja så!" udbrød Pickwick.

"Ja," svarede den enøjede mand. "Jeg fortalte dem en lille historie om en af mine venner ved navn Tom Smart. De har måske hørt Dem tale om den?"

"Ja tit," sagde Pickwick smilende. "Det var nok Deres onkel, ikke sandt?"

"Nej, nej, kun en ven af min onkel," svarede den enøjede.

"Deres onkel var dog en mærkelig mand," bemærkede værten og rystede på hovedet.

"Ja, det skulle jeg mene. Jeg tør nok sige, at han var en mærkelig mand," svarede den enøjede. "Jeg kan fortælle Dem en

historie om den samme onkel, som vil forbavse Dem."

"Kan De?" sagde Pickwick. "Lad os endelig høre den."

Den enøjede handelsrejsende skænkede sig et glas biskop af bollen og drak det, tog et langt drag af kridtpiben og råbte til Sam Weller, som stod i nærheden af døren, at han ikke behøvede at gå, hvis han ikke havde lyst til det, eftersom historien ingen hemmelighed var, fæstede sit øje på værten og begyndte sin fortælling, således som denne kan læses i det næste kapitel.

49

Der indeholder historien om den handelsrejsendes onkel.

"Min onkel, mine herrer," sagde den handelsrejsende, "var en af de muntreste, behageligste og snildeste fyre, der nogen sinde har været til. Jeg ville ønske, at De havde kendt ham, mine herrer. Ved nærmere eftertanke ønsker jeg dog ikke, at De havde kendt ham, for i så fald ville De nu alle efter naturens orden have været, om ikke døde, så dog så nær ved det, at De ville have holdt Dem hjemme og ikke søgt omgang med andre, så at jeg ikke kunne have den store fornøjelse at tiltale Dem i dette øjeblik. Men jeg ville ønske, mine herrer, at Deres fædre og mødre havde kendt min onkel, de ville have været umådelig indtaget i ham, især Deres højtærede mødre; det ved jeg, de ville. Hvis der blandt de mange dyder, der prydede hans karakter, i det hele var to, som kunne kaldes de ypperste, så ville jeg sige, at det var hans punchlavning, og den måde, han sang sine viser på efter aftensbordet. Undskyld, at jeg dvæler ved disse sørgelige minder om svunden dyd, men De ville ikke få en mand som min onkel at se hver dag i ugen.

Jeg har altid betragtet det som et væsentligt punkt i min onkels karakter, at han var en fortrolig ven og kammerat af Tom Smart af det store hus Bilson & Slum, Cateaton Street i City. Min onkel rejste for Tiggin & Welps, men gjorde i lang tid omtrent den samme runde som Tom, og den første aften, de mødtes, fandt min onkel behag i Tom, ligesom Tom fandt behag i min onkel. Førend de havde kendt hinanden i en halv time,

væddede de om en ny hat, om hvem af dem, der kunne lave den bedste punch og tømme den hurtigst. Min onkel vandt, hvad tillavningen angik, men Tom Smart slog ham, da der var tale om drikke den. De bestilte sig hver en pot punch til for at drikke hinandens skål i den, og fra den tid af var de svorne venner. Der er en skæbne i sådanne ting, mine herrer, man kan ikke undgå den.

Af ydre var min onkel lidt under middelstørrelse, men han var mere førlig end folk i almindelighed, og hans ansigt måske en kende rødligere. Han havde det lystigste ansigt, De nogen sinde har set, mine herrer; det havde en vis lighed med Punchs, kun var næsen og hagen kønnere. Hans øjne spillede og blinkede altid af lune, og bestandig hvilede der et smil – ikke et af disse meningsløse, tørre smil – men et ægte, hjerteligt, lystigt, godmodigt smil på hans ansigt. En gang blev han kastet ud af sin gig og faldt med hovedet mod en milepæl, og der lå han, bedøvet og så forrevet i ansigtet, at, for at bruge min onkels eget stærke udtryk, hvis hans moder havde kunnet besøge jorden igen, ville hun ikke have genkendt ham. Ja, når jeg kommer til at tænke på den ting, mine herrer, føler jeg mig temmelig forvisset om, at hun ikke ville have kunnet det, for hun døde, da min onkel var to år og syv måneder gammel, og jeg anser det for temmelig rimeligt, at selv om rifterne ikke havde været, ville hans kravestøvler have sat den gode dame i en ikke ringe forlegenhed, for ikke at tale om hans lystige, røde ansigt. Men der lå han nu, og jeg har mange gange hørt min onkel sige, at den mand, som samlede ham op, sagde, at han smilede så muntert, som om han havde ladet sig falde for sin fornøjelses skyld, og efter at han var blevet åreladt, havde det

første svage glimt af tilbagevendende liv bestået i, at han fo'r op i sengen og bristet i en skoggerlatter, havde kysset det unge fruentimmer, som holdt vandfadet, og øjeblikkelig bestilt sig en lammekotelet med syltede valnødder. Han holdt meget af syltede valnødder, mine herrer. Han sagde, at han altid havde fundet, at de, når man ikke tog eddike til, gav øllet en bedre smag.

Sin store rejse foretog min onkel om efteråret, på hvilken tid han indkasserede penge og modtog bestillinger i Skotland, idet han tog fra London til Edinburgh, fra Edinburgh til Glasgow, fra Glasgow tilbage til Edinburgh og derfra til London med smakken. De må vide, at dette andet besøg i Edinburgh gjorde han for sin egen fornøjelse. Han plejede at tage tilbage dertil en uges tid for at se til gamle venner, og ved at spise frokost med én, tage en lunch med en anden, spise til middag med en tredje og til aften med en fjerde plejede han at få otte ganske muntre dage ud af det. Jeg ved ikke, om nogen af Dem nogen sinde har deltaget i en ægte, kraftig, gæstfri skotsk frokost og derpå er gået ud til en lille lunch med et par skæpper østers, et dusin flasker afproppet ale og til slut et par snapse whisky. Har De nogen sinde gjort det, må De indrømme mig, at der hører et temmelig stærkt hoved til at gå ud til middag og aften oven på det.

Men Gud velsigne Deres hjerter og øjenbryn, alt dette var intet for min onkel. Han var så godt øvet, at det kun var en barneleg for ham. Jeg har hørt ham sige, at han kunne holde ud med Dundeefolkene en hel dag igennem og bagefter gå hjem uden at dingle, og dog har folkene i Dundee så stærke hoveder og så stærk punch, som man finder noget sted mellem begge

polerne. Jeg har hørt fortælle om en Glasgow'er og en Dundee'er, der drak i femten timer med hinanden i en køre. Så vidt det var muligt at forvisse sig om det, var de begge i det selvsamme øjeblik nær ved at kvæles, men når man undtager denne bagatel, fejlede de ikke det mindste.

En aften, fire og tyve timer før den tid, min onkel havde bestemt at sejle til London, spiste han hos en af sine gamle venner, en rådmand Mac – – med fire stavelser bag efter det, som boede i den gamle stad Edinburgh. Der var rådmandens kone, og rådmandens tre døtre, og rådmandens voksne søn, og nogle svære, gamle lystige skotter med buskede øjenbryn, som rådmanden havde indbudt til ære for min onkel, og for at de skulle hjælpe til med at holde munterheden i gang. Det var et glimrende aftensmåltid. Der var røget laks og kabliau og et lammehoved og finker, en berømt skotsk ret, mine herrer, og mange andre sager, som jeg har glemt navnene på, men som ikke des mindre var gode. Tøsebørnene var smukke og venlige; rådmandens kone umådelig godmodig, og min onkel i et perlehumør, hvoraf følgen blev, at tøsebørnene hele tiden smilede og fniste, rådmandens kone lo højt, og rådmanden selv og de andre gamle krabater brølede, til de blev ganske røde i ansigterne. Jeg husker ikke så nøje, hvor mange glas whiskytoddy hver mand drak efter bordet, men det ved jeg, at omtrent klokken ét om morgenen faldt rådmandens ældste søn under bordet, mens han prøvede på at synge *Willie brygged' en skæppe malt*, og da min onkel i den sidste halve time havde været den eneste, som var synlig oven for mahognibordet, faldt det ham ind, at det næsten kunne være på tiden at gå, især fordi de havde begyndt at drikke klokken syv, for at han ikke skulle

komme alt for sent hjem. Da han imidlertid fandt, at det måske ikke ville være så ganske høfligt at gå straks, udnævnte han sig selv til dirigent, lavede et glas toddy endnu, stod op for at foreslå sin egen skål, holdt en pæn tale fuld af komplimenter til sig selv og drak skålen med stor begejstring. Alligevel vågnede ingen, hvorfor min onkel tog en lille dråbe endnu – denne gang ren whisky, for at han ikke skulle have ondt af toddyen – lagde voldsomt hånd på sin hat og vandrede ud på gaden.

Det var en vild, stormfuld nat, da min onkel lukkede rådmandens dør, og efter først at have trykket hatten rigtig fast på hovedet, for at vinden ikke skulle blæse den af, stak han hænderne i lommen og kastede et blik op på himlen for at se, hvorledes vejret var. Skyerne drev i den mest hvirvlende fart forbi månen, idet de snart aldeles formørkede den, snart tillod den at bryde frem i sin fulde glans og udbrede sit lys over alle omgivelser, men så igen fo'r forbi den og indhyllede alt i mørke.

"Det går virkelig ikke an," sagde min onkel, idet han henvendte sig til vejret, som om han følte sig personlig fornærmet. "Det kan jeg på ingen måde bruge på min rejse. Det går virkelig ikke an," sagde min onkel bestemt. Og efter at have gentaget disse ord flere gange genvandt han med nogen vanskelighed sin ligevægt – for han var blevet lidt svimmel af at se så længe op på himlen – og gik lystig videre.

Rådmandens hus lå i Canongate, og min onkel skulle til den anden ende af Leith Walk, hvilket er gode to kilometers gang. På begge sider af ham skød høje, vindtørre huse med faldefærdige facader og med vinduer, der syntes at have delt skæbne med menneskeøjne og at være blevet sløve og indfaldne af alderdom, op imod den mørke himmel. Seks, syv, otte etager

var husene høje, den ene etage oven på den anden, ligesom når børn bygger huse af kort, og de kastede deres mørke skygge ud over den ujævnt brolagte gader og gjorde natten sortere. Nogle få tranlamper med lange mellemrum viste den smudsige indgang til en eller anden smal gyde eller en fælles trappe, som ad stejle og indviklede krumninger førte op til de forskellige etager. Min onkel så på alle disse ting med en mine, som viste, at han havde set dem alt for ofte til at finde det umagen værd at lægge videre mærke til dem nu, og gik midt hen ad gaden med en tommelfinger i hver vestelomme. Af og til muntrede han sig med brudstykker af forskellige viser, som han foredrog med en sådan god vilje og et sådant udtryk, at de rolige husbeboere for op af deres første søvn og lå og rystede i deres senge, indtil lyden tabte sig i det fjerne, hvorpå de, efter at være blevet enige med sig selv om, at det var en eller anden drukken døgenigt, som søgte at finde hjem, stak næsen under dynen og atter faldt i søvn.

Jeg beskriver så omstændeligt, mine herrer, hvorledes min onkel gik midt hen ad gaden med tommelfingrene i vestelommen, fordi der, som han så ofte – og det med største ret – plejede at sige, slet ikke er noget mærkeligt ved denne historie, med mindre man fra begyndelsen af har gjort sig det klart, at han på ingen måde var noget overspændt eller romantisk gemyt.

Min onkel, mine herrer, vandrede altså med tommelfingrene i vestelommerne midt hen ad gaden, idet han sang, indtil han nåede North Bridge, som på dette sted forbinder det gamle med det ny Edinburgh. Her blev han stående et minut for at se på de sælsomme, uregelmæssige grupper lys, der var stablet

oven på hinanden og blinkede langt borte så højt oppe i luften, at de så ud som stjerner, der tindrede fra borgens mure på den ene og Calton Hill på den anden side, ret som om de lyste på virkelige luftkasteller, mens den gamle, maleriske by sov tungt i mørket nedenfor, og dens slot og kapel Holyrood dag og nat, som en af min onkels venner plejede at sige, blev bevogtet af gamle Arthurs sæde, der hævede sig surmulende og mørkt, som en barsk ånd, op over den ældgamle by, som det så længe havde holdt vagt over. Min onkel, siger jeg, blev stående her et minut for at se sig om, hvorpå han, efter at have gjort vejret en kompliment, fordi det begyndte at klare op, skønt månen var ved at gå ned, fortsatte sin gang lige så majestætisk som før, idet han med stor værdighed holdt sig i midten af gaden og så ud, som om han kunne have stor lyst til at møde nogen, der ville gøre ham hans besiddelse stridig. Men tilfældigvis var der nu ingen, som var oplagt til dette, og han gik derfor fremad med tommelfingrene i sine vestelommer så fredelig som et lam.

Da min onkel kom til enden af Leith Walk, skulle han gå over en temmelig stor, øde fælled, der adskilte ham fra en kort gade, som han måtte dreje ned ad for at komme til sit logis. På denne fælled fandtes der en indhegnet plads, der tilhørte en hjulmand, som havde påtaget sig at afkøbe postvæsenet dets gamle opslidte kareter. Da min onkel nu var en stor ven af kareter, hvad enten de var gamle, unge eller midaldrende, fik han pludselig det indfald gennem stakittet at kigge ind på disse postvogne, som han huskede at have set en halv snes stykker af stå stuvet sammen i en meget sørgelig og ødelagt tilstand. Han var en meget varmblodig mand og rask i sine beslutninger, og da han derfor mærkede, at han ikke kunne se rigtigt ind

gennem stakittet, klatrede han over det og begyndte, efter ganske roligt at have sat sig på en gammel vognaksel, meget alvorligt at tage postkareterne i øjesyn.

Der kunne vel være en halv snes stykker eller flere – min onkel var aldrig helt sikker i sin sag på dette punkt, og da han var en meget samvittighedsfuld mand, hvad tal angik, sagde han det aldrig med bestemthed – men der stod de hulter til bulter imellem hinanden i den allerynkeligste tilstand, man kan tænke sig. Dørene var revet af deres hængsler og taget bort; foret var sprættet af, så at kun en klud hist og her hang fast ved et rustent søm; lygterne var borte; stængerne var for længe siden forsvundet; jernbeslaget rustet, og malingen slidt af; vinden peb gennem sprækkerne i de nøgne fadinger, og regnen, som havde samlet sig på ruffene, faldt dråbevis ned med en hul og sørgelig lyd. De var de hensmuldrende skeletter af hedengangne postkareter, og på dette ensomme sted og denne tid af natten så de så forfrosne og ynkelige ud.

Min onkel støttede sit hoved på sine hænder og tænkte på de travle, støjende mennesker, der for år tilbage havde rullet af sted i de gamle kareter, og nu var lige så tavse og forandrede; han tænkte på de mange mennesker, som et af disse forfaldne, smuldrende køretøjer den ene nat efter den anden i mange år og i alt muligt vejr havde bragt det ængstelig ventede budskab, den ivrigt imødesete pengesum, den lovede forsikring om sundhed og velvære, den pludselige efterretning om sygdom og død. Købmanden, elskeren, hustruen, enken, moderen, skoledrengen, ja selv det lille barn, som vaklede hen til døren, når postbuddet bankede på – med hvilken spænding havde ikke alle disse ventet den gamle karets komme! Og hvor var de nu?

Min onkel, mine herrer, plejede at sige, at han tænkte alt dette den gang, men jeg tror snarere, at han bagefter læste sig det til i en eller anden bog, for han udtalte udtrykkeligt, at han faldt i en slags blund, mens han sad på den gamle vognaksel og så på de forfaldne postkareter, og at han pludselig blev vækket ved, at en dybtklingende kirkeklokke slog to. Desuden var min onkel aldrig hurtig til at tænke, og havde han virkelig tænkt alle disse ting, er jeg vis på, at han ville have tænkt til mindst klokken halv tre. Jeg er derfor af den bestemte mening, mine herrer, at min onkel faldt i søvn uden at have tænkt det mindste på nogen ting.

Nok er det, en kirkeklokke slog to. Min onkel vågnede, gned sine øjne og sprang forbavset op.

I samme øjeblik, som klokken slog, blev der overordentlig livligt og muntert på dette øde og rolige sted. Karetdørene hang på deres hængsler; foret var atter på sin plads; jernbeslaget var så godt som nyt; malingen opfrisket; lygterne tændte; hynder og kavajer bredt ud på alle bukkene; dragere lagde pakker i alle rummene; konduktørerne gemte deres postsække; staldkarle hældte mange spande vand ud over de istandsatte hjul; mange mennesker ilede til for at sætte stænger i alle vognene; passagerer indfandt sig; vadsække blev langet op, heste spændt for, og det var, kort sagt, klart, at alle kareterne straks skulle til at køre. Min onkel spilede sine øjne så vidt op over alt dette, mine herrer, at han lige til sit sidste øjeblik undrede sig over, at han nogen sinde havde kunnet lukke dem igen.

"Nå," sagde en stemme, og min onkel mærkede en hånd på sin skulder, "De har en plads indeni. Det er bedst, De sætter Dem ind."

"Har jeg?" sagde min onkel og vendte sig om.

"Ja."

Min onkel kunne ikke svare, så forbavset var han. Det underligste af det hele var, at skønt der var så mange mennesker til stede, og der hvert øjeblik kom ny ansigter, kunne man dog ikke sige, hvor de kom fra. De syntes på en eller anden måde at komme op af jorden eller falde ned fra luften og forsvinde på samme vis. Når en drager havde læsset sit gods på en vogn og modtaget sin betaling, vendte han sig om og var borte, og førend min onkel vel havde fået tid til at undre sig over, hvor han var blevet af, var der en halv snes ny, som kom vaklende under byrden af pakker, der syntes at være store nok til at knuse dem. Desuden var alle passagererne så underligt klædt – i vide, bredskødede, galonerede frakker med store opslag og kraver, og med parykker, mine herrer, store højtidelige parykker med en sløjfe bagi. Min onkel kunne slet ikke blive klog på det.

"Nå, vil De ikke sætte Dem ind?" sagde den person, som tidligere havde tiltalt min onkel. Han var klædt som en postkonduktør med paryk på hovedet og uhyre store opslag på frakken. I den ene hånd holdt han en lygte og i den anden en vældig muskedonner, som han var i færd med at lægge ned i sin lille våbenkiste. "Vil De ikke sætte Dem ind, Jack Martin?" sagde konduktøren, idet han holdt lygten op for min onkels ansigt.

"Halløj," sagde min onkel og trådte et par skridt tilbage. "Det lyder noget fortroligt."

"Det står der på passagerlisten," svarede konduktøren.

"Står der ikke et *mister* foran?" spurgte min onkel, for han antog, mine herrer, at det, at en konduktør, som ikke kendte

ham, kaldte ham Jack Martin, var en frihed, som postvæsenet ikke ville have billiget, hvis det havde været vidende om det.

"Nej der gør ikke," svarede konduktøren koldblodigt.

"Er fragten betalt?" spurgte min onkel.

"Ja naturligvis," svarede konduktøren.

"Nå, så det er den?" sagde min onkel. "Ja, så af sted – hvilken vogn?"

"Denne," svarede konduktøren og pegede på en gammeldags Edinburgh-London karet. Trinet var slået ned, og døren stod åben. "Stop – der kommer de andre passagerer. Lad dem sætte sig ind først."

Mens konduktøren talte, viste der sig pludselig en ung herre med pudret paryk og en gammel blå frakke med sølvgaloner og meget vid og bred i skøderne, som var foret med stivet lærred. Da Tiggin og Welps gjorde i trykte kattuner og vestetøjer, mine herrer, kendte min onkel straks alle stofferne. Han bar knæbenklæder og en slags lange gamacher, der var trukket op over hans silkestrømper, og sko med spænder. Desuden havde han manchetter, en trekantet hat på hovedet og en lang, spids kårde ved siden. Taskerne på hans vest hang halvt ned på lårene, og enderne af hans halstørklæde nåede ham ned til bæltestedet. Han skred gravitetisk hen til karetdøren, tog hatten af og holdt den i en arms længde op over sit hoved, idet han samtidig bøjede den lille finger, som affekterede folk gør, når de drikker te, hvorpå han trak fødderne sammen, gjorde et dybt, alvorligt buk og strakte sin venstre hånd ud. Min onkel var netop i færd med at træde frem og trykke den hjerteligt, da han mærkede, at denne opmærksomhed ikke gjaldt ham, men en ung dame, som i det samme viste sig ved vogntrinet, iført en

gammeldags kjole af grønt fløjl med langt liv og brystdug. Hun havde ingen hat på sit hoved, der var indhyllet i en sort silkehætte, men hun så sig et øjeblik om, idet hun lavede sig til at stige ind i vognen, og et så dejligt ansigt som hendes havde min onkel aldrig set, ikke engang malet. Hun satte sig ind i kareten, idet hun tog sin kjole op med den ene hånd, og, som min onkel altid sagde med en drøj ed, når han fortalte historien, han ville ikke have troet, at ben og fødder kunne være så fuldkomne, hvis han ikke havde set det med sine egne øjne.

Men af dette ene glimt af det dejlige ansigt så min onkel, at den unge dame havde kastet ham et bønfaldende blik, og at hun var forskrækket og ulykkelig. Han mærkede desuden, at den unge herre trods sit tilsyneladende galanteri, der skulle være så fint og fornemt, greb hende hårdt om håndleddet, da hun satte sig ind, og fulgte selv straks bagefter. En ualmindelig hæslig fyr med en glat, brun paryk, en blommefarvet frakke og en meget stor kårde og støvler, som gik ham op til hofterne, hørte til selskabet, og da han satte sig ved siden af den unge dame, der gysende veg tilbage i et hjørne, idet han nærmede sig, blev min onkel bestyrket i sin oprindelige anskuelse, at der foregik noget mørkt og gådefuldt, eller, som han altid selv sagde, "at der var en skrue løs et eller andet sted." Det er forbavsende, hvor hurtigt han besluttede sig til at vove det yderste for at hjælpe den unge dame, hvis hun skulle behøve hjælp.

"Død og lynild!" udbrød den unge herre og lagde hånden på kården, idet min onkel satte sig ind i vognen.

"Blod og torden!" brølede den anden herre. Med disse ord drog han sin lange slire og gjorde uden videre omstændigheder et udfald mod min onkel. Denne havde intet våben hos sig, men

snappede med stor behændighed den hæslige herres hat af hovedet på ham, fangede spidsen af hans kårde med pulden og klemte hatteskyggerne sammen om den, så at han kunne holde den rigtig fast.

"Stød ham bagfra!" råbte den hæslige herre til sin kammerat, idet han søgte at vriste sin kårde løs.

"Det skulle han helst lade være med!" råbte min onkel, idet han på en truende måde viste den ene af sine skohæle. "Jeg sparker hjernen ud af hovedet på ham, hvis han har nogen, eller knækker i det mindste hans hjerneskal."

Min onkel samlede i dette øjeblik hele sin kraft og fravristede den hæslige herre hans kårde, som han kastede ud ad karetvinduet, hvorpå den unge herre atter brølede sit: "Død og lynild!" og lagde hånden på kårdefæstet, men uden at trække blank. Måske var han, som min onkel plejede at sige med et smil, mine herrer, måske var han bange for at forskrække damen.

"Hør nu, mine herrer," sagde min onkel, idet han roligt satte sig på sin plads, "jeg vil ikke vide af død enten med eller uden lynild at sige i en dames nærværelse, og vi har haft mere end blod og torden nok for én rejse. Lad os derfor sidde roligt på vore pladser som fredelige passagerer. – Hejda, konduktør, tag den herres forskærerkniv op."

Næppe havde min onkel sagt disse ord, førend konduktøren indfandt sig ved karetvinduet med kården i hånden. Han holdt sin lygte i vejret og så min onkel alvorligt i ansigtet, idet han rakte kården ind, men ved skinnet af lygten så min onkel til sin store forbavselse, at en umådelig skare postkonduktører sværmede omkring vinduet, og at hver af dem fæstede sine øjne

stift på ham. Han havde aldrig i sine livfødte dage set et sådant hav af hvide ansigter, røde kroppe og alvorlige øjne.

"Det er det forunderligste, jeg nogen sinde har haft at gøre med," tænkte min onkel. "Tillad mig at række Dem Deres hat, sir."

Den hæslige herre modtog sin hat uden at sige et ord, kiggede på hullet i midten af den med en spørgende mine og trykkede den omsider fast på sin paryk med en højtidelighed, hvis virkning svækkedes en lille smule ved, at han i samme øjeblik kom til at nyse og derved atter tabte hatten.

"Alt i orden!" råbte konduktøren med lygten og satte sig op på sit lille sæde bag kareten. Af sted gik det! Min onkel så ud ad karetvinduet, da de kørte ud af gården og så, at de andre postkareter med kuske, konduktører, heste, passagerer og det hele kørte rundt i store kredse i et langsomt trav af et par kilometer i timen. Min onkel brændte af harme, mine herrer, som handelsmand følte han, at der ikke således burde gøres løjer med postsækkene, og han besluttede at indgive en klage til postvæsenet, så snart han var kommet til London.

For tiden var hans tanker dog mest optaget af den unge dame, der sad i et hjørne af kareten med ansigtet tæt indhyllet i hætten. Den omtalte herre i den himmelblå frakke sad lige over for hende, og den anden mand ved siden af hende, og begge holdt de uafladeligt øje med hende. Hvis hun kun så meget som raslede med folderne af sin hætte, kunne han høre den hæslige mand lægge hånden på sin kårde og mærke på den andens åndedræt – det var så mørkt, at han ikke kunne se hans ansigt – at han så så glubsk ud, som om han ville sluge hende i én mundfuld. Dette ophidsede mere og mere min onkel, og han

ville, hvad der så end skete, se enden på det. Han nærede stor beundring for strålende øjne, smukke ansigter, samt ditto fødder og ben; for han var, kort sagt, en stor ven af det hele køn. Det hører til vor familie, mine herrer; det er jeg også.

Mange var de kunster, som min onkel anvendte for at tiltrække sig damens opmærksomhed eller for at få de gådefulde herrer til at tale. Men det var alt sammen forgæves; herrerne ville ikke, og damen turde ikke. Af og til stak han hovedet ud ad vinduet og råbte til kusken for at få at vide, hvorfor de ikke kørte raskere. Men han råbte, til han blev hæs; ingen brød sig det mindste om ham. Han lagde sig tilbage i kareten og tænkte på det dejlige ansigt og fødderne og benene. Det hjalp bedre; det forslog tiden og forebyggede, at han spekulerede over, hvor han egentlig kørte hen, og hvorledes han var kommet i en så underlig stilling, skønt dette ikke ville have voldet ham synderligt hovedbrud, for han var en meget sorgløs, modig fyr, var min onkel, mine herrer.

Pludselig holdt kareten.

"Halløj," sagde min onkel, "hvad er der nu på færde?"

"Stig ud her," sagde konduktøren, idet han slog trinet ned.

"Her?" råbte min onkel.

"Ja her," svarede konduktøren.

"Det gør jeg på ingen måde," sagde min onkel.

"Meget vel, så bliv, hvor De er."

"Det vil jeg," sagde min onkel.

De andre passagerer havde meget opmærksomt hørt på denne samtale, og da de mærkede, at min onkel var fast besluttet på ikke at stige ud, klemte den yngre mand sig forbi ham for at hjælpe damen ud. I dette øjeblik undersøgte den

hæslige mand hullet i pulden af sin trekantede hat. Idet den unge dame kom forbi, lod hun en af sine handsker falde i min onkels hånd og hviskede med sine læber så tæt ved hans ansigt, at han kunne mærke hendes varme ånde på sin næse, det ene ord: "Hjælp!" hvorpå min onkel straks sprang ud af kareten med en sådan voldsomhed, at den gyngede på fjedrene.

"Nå, De har altså fået andre tanker?" sagde konduktøren, da han så min onkel stå på jorden.

Min onkel så sig nogle sekunder om, idel han tænkte på, om han ikke gjorde bedst i at vriste hans muskedonner fra ham, skyde den af i ansigtet på manden med den lange kårde, dunke resten af selskabet i hovedet med skæftet, snappe den unge dame og bortføre hende i røgen. Ved nærmere eftertanke opgav han imidlertid denne plan som vel melodramatisk og fulgte efter de to gådefulde mænd, som med damen imellem sig nu gik ind i et gammelt hus, som kareten var blevet holdende uden for. De gik ind i gangen, og min onkel fulgte bagefter.

Af alle de øde og forfaldne steder, som min onkel nogen sinde havde set, var dette det mest øde og forfaldne. Det så ud til en gang at have været en stor gæstgivergård, men nu var taget på mange steder styrtet ind, og trapperne var stejle, ujævne og skrøbelige. I det værelse, hvori de kom ind, var der en vældig kamin, hvis skorsten var sværtet af sod, men nu var der intet varmt bål i den. Det hvide, fjerlette støv af udbrændt ved lå endnu strøet omkring på ildstedet, men ovnen var kold, og alt var mørkt og skummelt.

"Nå," sagde min onkel, idet han så sig om, "en postkaret, der kører med en fart af to kilometer i timen og holder en ubestemt tid ved et hul som dette, er et noget uregelmæssigt

befordringsmiddel, skulle jeg mene. Det skal komme til almindelig kundskab; jeg sætter det i bladene."

Min onkel sagde dette temmelig højt og på en åben, ligefrem måde, for om muligt at få de to fremmede til at tale. Men ingen af dem ænsede ham mere, end at de hviskede til hinanden og imidlertid skottede hen til ham. Damen var inde i værelset, og én gang vovede hun at vinke med hånden, som om hun bønfaldt min onkel om at hjælpe hende.

Omsider kom de to fremmede lidt nærmere, og samtalen begyndte for ramme alvor.

"De ved formodentlig ikke, at dette er et privat værelse, karl?" sagde manden i himmelblåt.

"Nej, jeg gør ikke, karl," svarede min onkel. "Kun må jeg tro, at når dette er et privat, forud bestilt værelse, så må den almindelige gæstestue være særdeles hyggelig."

Med disse ord satte min onkel sig på en højrygget stol og målte manden så nøjagtig med sine øjne, at Tiggin og Welps alene efter dette skøn kunne have leveret ham trykt kattun til en hel klædning, uden at der havde været en tomme for meget eller for lidt.

"Forlad dette værelse!" sagde begge mændene på en gang, idet de tog til deres kårder.

"Hvad for noget?" sagde min onkel, som lod til slet ikke at forstå deres mening.

"Forlad dette værelse, eller De er dødsens," sagde den hæslige mand med den lange kårde, som han i samme øjeblik trak ud af skeden og svingede i luften.

"Ned med ham!" sagde den himmelblå herre, idet han ligeledes trak sin kårde og gik et par skridt tilbage. "Ned med

ham!"

Nu udmærkede min onkel sig altid ved stor kækhed og åndsnærværelse. I al den tid, han havde syntes at være så ligegyldig ved, hvad der gik for sig, havde han hemmeligt set sig om efter et angrebs- eller forsvarsvåben, og netop i det øjeblik, da kårderne blev trukket, havde han i kaminkrogen opdaget en gammel rapir med kurvefæste og en rusten skede. Med et spring snappede min onkel den, drog den, svang den modigt over sit hoved, råbte højt til damen, at hun skulle gå til side, kastede stolen efter manden i himmelblåt og skeden efter den blommefarvede, hvorpå han udnyttede forvirringen til at angribe dem begge på en gang.

Man har en gammel fortælling – og den er ikke dårligere, fordi den er sand – om en smuk, ung, irsk herre, som, da han blev spurgt, om han kunne spille på violin, svarede, at det tvivlede han ikke på, dog vidste han det ikke med vished, da han aldrig havde prøvet på det. Dette kan anvendes på min onkel og hans fægtekunst. Han havde aldrig før haft en kårde i sin hånd, undtagen én gang, da han spillede Richard den Tredje på et privat teater, ved hvilken lejlighed det var blevet aftalt med Richmond, at han skulle lade sig støde ned bagfra uden at sætte sig til modværge, men her huggede og sloges han med to øvede fægtere, faldt ud og parerede, stødte og stak og skilte sig ved det på den mandigste og snildeste måde af verden, skønt han indtil da ikke havde vidst af, at han havde mindste forestilling om kunsten. Det viser kun, hvor sandt det gamle ord er, at en mand ikke ved, hvad han duer til, førend han sættes på prøve.

Kamplarmen var frygtelig, idet de alle tre bandede som matroser, og deres kårder klirrede med samme støj, som om

alle knive og stålvarer på markedet i Newport slog mod hinanden på en og samme tid. Da tummelen var på det højeste, slog damen, sandsynligvis for at opmuntre min onkel, hætten tilbage fra sit ansigt og viste et så blændende skønt ansigt, at han ville have kæmpet mod halvtreds mand for at vinde ét smil af det og dø. Han havde tidligere gjort underværker, men nu tog han rigtig fat på at slå om sig som en bindegal kæmpe.

I dette øjeblik vendte den himmelblå herre sig om, og da han så den unge dame med blottet ansigt, gav han sig luft i rasende og skinsyge udbrud, vendte sit våben mod hendes skønne barm og gjorde et stød efter hendes hjerte, der bragte min onkel til at udstøde et rædselsskrig, så det rungede i hele huset. Damen trådte rask til side, hvorpå hun snappede den unge mands kårde ud af hans hånd, førend han havde genvundet sin ligevægt, trængte ham op til væggen og jog kården gennem ham og panelet lige op til fæstet, så at han stod naglet urokkelig fast. Dette var et glimrende eksempel. Med et lydeligt sejrsråb og uimodståelig styrke tvang min onkel sin modstander til at trække sig tilbage i samme retning, stødte den gamle rapir lige midt igennem en stor, rød blomst i mønstret af hans vest og naglede ham fast ved siden af hans ven. Der stod de nu begge, mine herrer, og sprællede i dødskampen med arme og ben ligesom de legetøjsdukker, man sætter i bevægelse ved et stykke sejlgarn. Min onkel sagde altid bagefter, at det var et af de sikreste midler, han kendte, til at gøre det af med en fjende. Kun havde det den ene ulempe, at det var noget kostbart, da man mistede en kårde for hver mand, der blev gjort udygtig til kamp.

"Kareten! Kareten!" råbte damen, idet hun løb hen til min onkel og slog sine skønne arme om hans hals. "Vi kan måske endnu undkomme!"

"*Måske?*" sagde min onkel. "Men, min kære, er der da flere at slå ihjel?" Min onkel blev noget skuffet, for han syntes, at en lille smule kurmageri kunne være ganske rart efter blodbadet, om ikke for andet, så for en forandrings skyld.

"Vi har intet øjeblik at spilde her," sagde den unge dame. "Han," her pegede hun på den unge herre i himmelblåt, "er eneste søn af den mægtige marquis af Filletoville."

"Ja, min kære, da er jeg såmænd bange for, at han aldrig kommer til at arve titlen," svarede min onkel med et koldblodigt blik på herren, der var spiddet til væggen som en oldenborre. "De har skåret stamhusbåndet over, elskværdige dame."

"Jeg er blevet bortført fra mit hjem og mine venner af disse skurke," sagde den unge dame, hvis ansigt glødede af harme. "Den elendige ville om et øjeblik have tvunget mig til at ægte ham."

"Gid Fanden havde hans uforskammethed!" sagde min onkel, idet han tilkastede den døende arving til Filletoville et hånligt blik.

"Som De kan begribe af, hvad De har set," sagde den unge dame, "er de pågældende rede til at myrde mig, hvis De kalder nogen til hjælp. Finder deres medskyldige os her, er det ude med os. Om to minutter er det måske for sent. Kareten!" – Og med disse ord sank hun, overvældet af sine følelser og anstrengelsen ved at have spiddet den unge marquis af Filletoville, i min onkels arme. Min onkel greb hende og bar hende til vogndøren. Der stod kareten forspændt med fire sorte

heste med lange haler og flyvende manker; men der var ingen konduktør, ingen kusk, ikke engang en staldkarl til at holde hestene.

Jeg håber ikke at vise nogen uretfærdighed mod min onkels minde, mine herrer, når jeg går ud fra, at han, skønt ungkarl, havde holdt flere damer i sine arme før den gang. Jeg tror virkelig, at han, om jeg så må sige, havde for skik at kysse opvartningspiger, og jeg ved, at troværdige vidner i et eller to tilfælde har set ham omfavne en værtinde på en meget tydelig måde. Jeg omtaler denne omstændighed for at vise, hvilken ualmindelig person denne skønne dame må have været, siden hun kunne bevæge min onkel således, som hun gjorde, for han sagde ofte, at idet hendes lange, sorte hår hang ned over hans arm, og hendes dejlige, sorte øjne fæstede sig på hans ansigt, da hun kom til sig selv igen, blev han så underlig og ængstelig til mode, at hans ben rystede under ham. Men hvem kan se ind i et par blide, sorte øjne uden at blive underlig til mode? Jeg kan det ikke, mine herrer. Jeg er ordentlig bange for at se på nogle øjne, jeg kender; det er en sandhed!"

"De vil aldrig forlade mig?" stammede den unge dame.

"Nej aldrig," sagde min onkel, og han mente det.

"Min dyrebare frelser!" udbrød den unge dame. "Min kære, gode, modige frelser!"

"Å, lad være!" sagde min onkel og afbrød hende.

"Hvorfor?"

"Fordi Deres mund ser så dejlig ud, når De taler," svarede min onkel, "at jeg er bange for, jeg skal blive så plump at kysse den."

Den unge dame rakte hænderne i vejret ligesom for at bede min onkel ikke at gøre det og sagde – nej, hun sagde ikke noget

– hun smilede. Når man har et par af de dejligste læber i verden for sine øjne og ser dem blidt forme sig til et skælmsk smil – og man er ganske tæt ved dem, og ingen anden er til stede – kan man ikke bedre vise sin beundring for deres skønne form og farve, end ved straks at kysse dem. Det gjorde min onkel, og jeg ærer ham for det.

"Tys!" udbrød den unge dame og fo'r sammen. "Hør, vognhjul og heste!"

"De har ret," svarede min onkel og lyttede. Han havde et godt øre for vognhjul og hovslag, men der syntes at komme så mange vogne og heste langt borte fra, at det var en umulighed at have nogen mening om deres tal. Det var en lyd som af halvtreds rustvogne med seks raceheste for hver.

"Vi bliver forfulgt!" udbrød den unge dame og slog hænderne sammen. "Vi bliver forfulgt; jeg har intet andet håb end Dem."

Der var et sådant udtryk af skræk i hendes smukke ansigt, at min onkel straks tog sin beslutning. Han løftede hende op i kareten, bad hende ikke være bange, trykkede endnu en gang sine læber mod hendes og satte sig op på bukken, efter at han havde rådet hende til at trække vinduet op for at holde den kolde luft ude.

"Et øjeblik, min ven," sagde den unge dame.

"Hvad er det?" spurgte min onkel fra bukken.

"Jeg må tale med Dem," svarede den unge dame, "kun et ord, et eneste ord, kære ven."

"Skal jeg komme ned?" spurgte min onkel. Damen svarede ikke, men smilede igen. Sådant et smil, mine herrer! Det reducerede det forrige aldeles til nul. Min onkel var i en snup nede fra sit ophøjede sæde.

"Hvad er der, min kære?" sagde min onkel, idet han så ind ad karetvinduet. Damen havde i det samme tilfældigvis bøjet sig forover, og min onkel fandt, at hun så endnu smukkere ud, end hun før havde gjort. Han var ganske tæt ved hende, mine herrer, og måtte derfor vide det.

"Hvad er det, min kære?" spurgte min onkel.

"Vil De aldrig elske nogen anden end mig – aldrig gifte Dem med nogen anden?"

Min onkel svor en dyr ed på, at han aldrig ville gifte sig med nogen anden, og den unge dame tog hovedet til sig og trak vinduet op. Han sprang op på bukken, satte albuerne i siden, ordnede tømmerne, tog pisken, gav den fjermer stanghest et smæk, og af sted dansede de fire langhalede sorte heste med flyvende manker, femten gode engelske mil i timen, med den gamle postkaret – hu, hvor de jog af sted!

Men larmen bagved blev stærkere. Jo hurtigere den gamle postkaret kørte, des nærmere kom forfølgerne – mænd, heste og hunde. Larmen var frygtelig, men gennem den lød den unge dames stemme, når hun skyndte på min onkel og råbte: "Raskere! Raskere!"

De hvirvlede forbi de mørke træer ligesom fjer, der gribes af en orkan. Huse, led, kirker, høstakke, alle mulige genstande skød de forbi med en fart og en larm som af brølende bølger, der pludselig er sluppet løs. Men stadig blev larmen stærkere, og stadig kunne min onkel høre den unge dames vilde skrig: "Raskere, raskere!"

Min onkel brugte pisk og tømme, og hestene fløj af sted, til de blev hvide af skum, og dog blev larmen bagved stærkere, og dog råbte den unge dame: "Raskere, raskere!" I øjeblikkets

spænding stampede min onkel hårdt imod fodbrættet og – opdagede, at det gryede ad dag, og at han sad på bukken af en gammel Edinburgher-postkaret og rystede af kulde og fugtighed og stampede med fødderne for at varme dem! Han steg ned og så ivrigt ind i kareten efter den skønne dame – men ak! kareten havde hverken dør eller sæde – den var ikke andet end en tom kasse.

Min onkel vidste naturligvis meget godt, at der var en hemmelighed med i spillet, og at alting nøjagtigt var gået således til, som han plejede at fortælle. Den dyre ed, han havde svoret den unge dame, holdt han, idet han for hendes skyld afslog adskillige gæstgiverenkers hånd og til sidst døde som pebersvend. Han sagde stadig, at det dog var højst mærkeligt, at han ved en sådan ren tilfældighed som den, at han klatrede over stakittet, var kommet til kundskab om, at genfærdene af postkareter, konduktører, kuske og passagerer har den vane regelmæssigt hver nat at foretage rejser, og han plejede at tilføje, at han troede, han var det eneste levende menneske, der nogen sinde var blevet taget med på en af disse udflugter. Jeg tror, at han havde ret, mine herrer; i det mindste har jeg aldrig hørt det om nogen anden."

"Jeg gad nok vide, hvad disse genfærd af postkareter havde i deres postsække, " sagde værten, som med den dybeste opmærksomhed havde hørt på den hele fortælling.

"Naturligvis de breve, som ikke kommer adressaterne i hænde," svarede den handelsrejsende.

"Å – ja – det er rigtigt," sagde værten. "Det tænkte jeg ikke på."

50

Hvorledes Pickwick drog ud, og hvorledes han straks fik forstærkning af en ganske uventet forbundsfælle.

Præcis klokken kvart i ni blev hestene spændt for, og da Pickwick og Sam havde indtaget deres pladser, fik postillonen ordre til først at køre hen til Bob Sawyers hus for at tage Benjamin Allen med.

Det var med en ikke ringe forbavselse, at Pickwick, da han stak hovedet ud ad vinduet, idet vognen holdt uden for døren, så drengen i det grå liberi meget optaget af at lukke skodderne. Da dette var et usædvanligt og meget lidt forretningsmæssigt foretagende på denne tid af dagen, kom han til at gøre to slutninger, nemlig at enten var en af Bob Sawyers gode venner og patienter død, eller også var Sawyer selv gået fallit.

"Hvad er der på færde?" spurgte Pickwick drengen.

"Ingenting, sir," svarede drengen og trak munden op til begge ørene.

"Alt i orden, alt i orden!" råbte Bob, som pludselig viste sig i døren med en lille skrøbelig og snavset håndkuffert i den ene hånd og en overfrakke og et sjal på den anden arm. "Jeg tager med, gamle ven."

"De!" udbrød Pickwick.

"Ja, og en munter tur skal det blive," svarede Bob. "Hejda, Sam – pas på!"

Efter således kort at have vakt Sams opmærksomhed kastede han håndkufferten op på tjenersædet til Sam, der med stor beundring iagttog hans færdighed og straks stoppede

vadsækken ind under sædet. Da dette var gjort, arbejdede Bob sig ved hjælp af drengen med møje ind i overfrakken, der var noget vel lille til ham, hvorpå han nærmede sig vognvinduet og lo af fuld hals.

"Det var en overraskelse, ikke sandt?" sagde Bob, idet han tørrede tårerne af sine øjne med frakkeærmet.

"Bedste sir," sagde Pickwick noget forlegen, "jeg havde ingen anelse om, at De ville ledsage os."

"Det er jo netop sagen, " svarede Bob og greb Pickwick ved frakkeskødet. "Det er det morsomme ved det."

"Det morsomme?" sagde Pickwick.

"Naturligvis, det er kernen ved det hele, at jeg lader butikken passe sig selv, da den lader til at have besluttet ikke at ville passe for mig."

Med denne forklaring af fænomenet med skodderne pegede Bob på butikken og hengav sig atter til den mest overstrømmende lystighed.

"Men Gud bevares vel, De er da vel aldrig så letsindig at forlade Deres patienter, uden at der er nogen, som kan tage sig af dem?" indvendte Pickwick meget alvorligt.

"Hvorfor ikke det? Jeg sparer ved det, må De vide. Ikke en af dem betaler mig, og desuden," tilføjede han med fortrolig hvisken, "vil de alle være tjent med det, for da næsten alle medikamenter er sluppet op for os, og jeg for øjeblikket ikke har råd til at forøge beholdningen, vil jeg være nødt til at give dem alle sammen brækpulver, som vistnok ikke har været gavnligt for adskillige af dem. Derfor er det bedst, som det er."

Der lå en visdom og logik i dette svar, som Pickwick ikke var forberedt på. Han tav nogle øjeblikke og tilføjede derpå mindre

sikkert end før:

"Men denne vogn, min unge ven, denne vogn rummer kun to, og jeg har aftalt at tage mr. Allen med."

"Bryd Dem bare aldrig om mig, jeg har overvejet det hele; Sam og jeg kan dele tjenersædet imellem os. Se en gang her. Denne lille plakat skal klistres på butiksdøren: "Sawyer, Nockemorfs Efterfølger. Man bedes henvende sig til mrs. Cripps lige overfor." Mrs. Cripps er min drengs moder. – "Det gør mr. Sawyer meget ondt," siger mrs. Cripps, "kan ikke undgå det. Blev hentet ganske tidligt i morges til en konsultation med de allerførste kirurger i landet – de kan ikke undvære ham – måtte have ham, hvad det så skulle koste – frygtelig operation." – Sagen er," sagde Bob til sidst, "at jeg vistnok vil have gavn af det. Kan jeg bare komme i bladet, er min lykke gjort. Men der kommer Ben – nå, ind med dig."

Med disse ord skød Bob postillonen til side, skubbede sin ven ind i vognen, smækkede døren i, slog trinet op, klistrede plakaten på gadedøren, lukkede denne af, stak nøglen i lommen og sprang op på tjenersædet, gav ordre til at køre og gjorde alt dette i en sådan fart, at førend Pickwick havde vel begyndt at overveje, om Bob burde tages med, rullede de af sted.

Så længe de kørte på Bristols gader, beholdt den glade Bob sine grønne briller på og opførte sig med sømmelig værdighed og adstadighed, idet han kun gav sig luft i nogle vittigheder ene og alene til gavn og glæde for Sam Weller, men da de var kommet ud på landevejen, aflagde han både brillerne og sin værdighed og gjorde en stor mængde løjer, som måske i temmelig høj grad egnede sig til at vække de vejfarendes opmærksomhed og gøre vognen og dem, der sad i den, til

genstand for mere end almindelig nysgerrighed. Som nogle af de mindst påfaldende spilopper kan nævnes, at han på en højst øredøvende måde efterlignede et klaphorn og en rød fane, ved at binde sit lommetørklæde til en spadserestok, som så af og til blev svunget i luften med en vigtig og hoverende mine.

"Jeg gad dog vide," sagde Pickwick, idet han standsede midt i en meget alvorlig samtale med Ben Allen om hans søsters og Winkles mange gode egenskaber, "jeg gad dog vide, hvorfor alle de folk, som vi kommer forbi, giver sig til at stirre således efter os."

"Det er sådan en net vogn," svarede Ben Allen med en vis stolthed. "De er ikke vant til hver dag at se mage til den, skal jeg sige Dem."

"Måske," sagde Pickwick. "Det kan nok være."

Pickwick ville sandsynligvis være kommet til den slutning, at det virkelig var således, hvis han ikke, idet han tilfældigvis kom til at se ud ad vinduet, havde mærket, at de forbigåendes blikke vidnede om alt andet end ærbødig forundring, og at forskellige telegrafiske meddelelser syntes at finde sted mellem dem og nogle personer uden på køretøjet, hvorfor det straks faldt ham ind, at dette måske kunne have noget at gøre med Bob Sawyers muntre stemning.

"Jeg vil håbe," sagde Pickwick, "at vor unge spasmager ikke har hittet på en eller anden naragtighed."

"Å Gud, nej," svarede Ben Allen. "Når Bob ikke har noget i hovedet, er han det roligste menneske af verden."

Her hørtes pludselig nogle langtrukne toner som fra et klaphorn, efterfulgt af hurraråb og skrig, der alle åbenbart kom

fra det nysnævnte roligste menneskes eller, tydeligere talt, fra Bob Sawyers hals og lunger.

Pickwick og Ben så på hinanden, og idet Pickwick tog sin hat af og bøjede sig så langt ud ad vinduet, at næsten hele hans vest kom udenfor, var han omsider i stand til at opfange et glimt af sin lystige ven.

Bob Sawyer sad, ikke på tjenersædet, men oven på selve kalechen med benene så langt fra hinanden, som det var ham muligt, og med Sam Wellers hat på snur på hovedet. I den ene hånd holdt han et uhyre stykke smørrebrød og i den anden en vældig feltflaske. Med disse gode sager syslede han i det inderligste velvære, idet han dog bragte en afveksling ind i ensformigheden ved af og til at udstøde et hyl eller ved at skifte nogle livlige, spøgefulde ord med de forbigående. Det røde flag var bundet omhyggeligt fast bag på tjenersædet, og Sam med Bob Sawyers hat på hovedet sad på sædet og nød et lignende stykke smørrebrød med en mine, der tydede på den højeste grad af glæde.

Dette var nok til at ophidse en mand med Pickwicks sans for det sømmelige, men det var ikke engang nok med det, for i samme øjeblik kom en propfuld diligence dem i møde, og passagerernes forbavselse viste sig tydeligt nok. Endvidere lagde en irsk familie, der holdt skridt med vognen og tiggede hele tiden, temmelig larmende sin henrykkelse for dagen, især familiens mandlige overhoved, der syntes at opfatte dette skuespil som en del af et politisk triumfoptog.

"Mr. Sawyer!" råbte Pickwick meget opbragt.

"Halløj!" svarede denne, idet han med den største koldblodighed så ned oppe fra kalechen.

"Er De gal, sir?" spurgte Pickwick.

"Nej, slet ikke," svarede Bob, "kun lystig."

"Lystig, sir!" udbrød Pickwick, "tag det skandaløse røde tørklæde bort. Jeg forlanger det bestemt. Tag det bort, Sam!"

Førend Sam kunne lægge sig imellem, strøg Bob med anstand sit flag, hvorpå han, efter at have stukket det i lommen, nikkede høfligt til Pickwick, tørrede mundingen på feltflasken og satte den for sin egen mund, idet han derved uden at bruge overflødige ord ville sige, at han ønskede ham alt muligt lykke og held. Derefter satte Bob atter meget omhyggeligt proppen i, tog med et velvilligt blik ned på Pickwick en stor bid af smørrebrødet og smilede.

"Nå," sagde Pickwick, hvis opbrusende vrede ikke var stærk nok til at modstå Bobs urokkelige fatning, "lad os nu blive fri for flere af disse narrestreger."

"Ja, ja," svarede Bob, idet han atter skiftede hat med Sam, "jeg mente det ikke så slemt. Jeg var kun blevet så munter af køreturen, at jeg ikke kunne holde mig i skindet."

"Tænk dog på, hvor slemt det tager sig ud," fortsatte Pickwick. "De må dog virkelig også tage noget hensyn til, hvad folk vil sige."

"Ja vist, ja vist," svarede Bob, "det går heller ikke an. Nu skal det være forbi, gamle ven."

Beroliget ved denne forsikring tog Pickwick igen hovedet til sig og trak vinduet op, men næppe havde han på ny begyndt på den samtale, som Bob havde afbrudt, førend han blev meget overrasket ved synet af en lille, mørk genstand af langstrakt form, der viste sig uden for vinduet og bankede på dette, som om den endelig ville ind.

"Hvad er nu det?" udbrød Pickwick.

"Det ser ud som en feltflaske," svarede Ben Allen, der med synlig interesse havde betragtet den omtalte genstand gennem sine briller. "Jeg tror næsten, det er Bobs."

Formodningen var fuldstændig rigtig, for Bob, der havde gjort flasken fast til enden af spadserestokken, bankede på vinduet med den til tegn på sit ønske om, at hans venner indenfor skulle nyde godt af dens indhold i godt kammeratskab og al mulig venskabelighed.

"Hvad skal vi gøre?" sagde Pickwick og så på flasken. "Dette er endnu værre end det andet."

"Jeg synes, det er bedst at tage den herind," svarede Ben Allen. "Det vil ikke være mere end løn som forskyldt, om vi tog den fra ham og beholdt den."

"De har ret," sagde Pickwick. "Skal jeg tage den?"

"Jeg synes, det er det bedste, vi kan gøre."

Da dette råd stemte overens med hans egen mening, slog Pickwick sagte vinduet ned og løsnede flasken fra stokken, hvorpå denne blev trukket op, og Bob Sawyer lo hjerteligt.

"Sikken lystig fyr det dog er," sagde Pickwick, idet han med flasken i hånden så hen på sin rejsefælle.

"Ja, det er han," sagde Ben Allen.

"Man kan umuligt være vred på ham."

"Det kan der aldeles ikke være tale om."

Under denne korte udveksling af meninger havde Pickwick i åndsfraværelse trukket proppen op af flasken.

"Hvad er det?" spurgte Ben Allen ligegyldigt.

"Jeg ved det ikke," svarede Pickwick lige så ligegyldigt, "men jeg synes, at det lugter som mælkepunch."

"Ja så!"

"Jeg synes det," svarede Pickwick, idet han meget rigtigt værgede sig imod muligheden af at sige en usandhed. "Jeg kan jo ikke sige det med vished uden at smage på det."

"Så gør det. Det er bedst at få at vide, hvad det er."

"Mener De?" svarede Pickwick. "Nå, siden De er så nysgerrig efter at få det at vide, har jeg naturligvis ikke noget imod det."

Pickwick, som altid var rede til at ofre sine egne følelser for sine venners ønsker, tog straks et temmelig langt drag.

"Hvad er det?" spurgte Ben Allen lidt utålmodigt.

"Det var da underligt!" sagde Pickwick og smækkede med læberne. "Jeg ved det næppe endnu. Jo," tilføjede han efter et nyt drag, "det *er* punch."

Ben Allen så på Pickwick; Pickwick så på Ben, Ben smilede, Pickwick derimod ikke.

"Han havde i grunden fortjent," sagde Pickwick med en streng mine, "at vi drak hver eneste dråbe."

"Netop hvad jeg tænkte på," sagde Ben Allen.

"Nej virkelig? Nå, hans skål da!"

Med disse ord tog den fortræffelige mand en rigtig alvorlig slurk af flasken og rakte den derpå til Ben Allen, som ikke var sen til at følge hans eksempel. Smilene blev gensidige, og mælkepunchen forsvandt efterhånden under megen munterhed.

"Man må sige, hvad man vil," sagde Pickwick, idet han tømte den sidste dråbe, "så er hans spilopper dog meget morsomme og virkelig meget underholdende."

"Det må De nok sige," svarede Ben Allen. Og til bevis på, at Bob var en af de morsomste fyre i verden, gav han sig nu til at

underholde Pickwick med en lang og omstændelig fortælling om, hvorledes den lystige fyr engang havde drukket sig en feber på halsen og fået hovedet raget, og beskrivelsen af denne fornøjelige og lystige tildragelse blev først afbrudt, da vognen holdt ved *Klokken* på Berkeley Hede for at skifte heste.

"Skal vi spise til middag her?" spurgte Bob, idet han så ind ad vinduet.

"Spise til middag!" sagde Pickwick. "Vi har jo kun kørt fem mil og har endnu tyve tilbage."

"Netop derfor burde vi nyde lidt for at have noget at stå imod med og tåle rejsens møjsommeligheder," indvendte Bob.

"Men det er jo rent umuligt at spise til middag klokken halv tolv om formiddagen," svarede Pickwick, idet han så på sit ur.

"Meget rigtigt," sagde Bob, "men så kan vi tage os en lunch. Halløj der! Lunch til tre og det straks, og lad hestene vente et kvarter, sig dem derinde, at de skal sætte alt frem, hvad de har af koldt, og noget ale – og lad os smage på jeres madeira!" Efter at have udstedt disse befalinger med en uhyre vigtighed og travlhed fo'r Bob som en pil ind i huset for at føre tilsyn med anretningen og kom fem minutter efter tilbage og erklærede, at den var fortræffelig.

Lunchen svarede fuldstændig til den lovtale, som Bob havde holdt, og så vel denne herre selv som de herrer Ben Allen og Pickwick lod den vederfares al mulig retfærdighed. Ved forenede anstrengelser fik de tre rejsefæller snart bugt med alen og madeiraen, og da de atter havde indtaget deres pladser og fået feltflasken fyldt med den bedste erstatning for mælkepunch, som kunne opdrives med så kort et varsel, lød

klaphornet, og det røde flag vajede uden mindste indsigelse fra Pickwick.

I *Humlestagen* i Tewkesbury stoppede de for at spise til middag, ved hvilken lejlighed man fik mere ale og madeira samt noget portvin, og her blev feltflasken fyldt for fjerde gang. Under den forenede påvirkning af disse pirringsmidler sov Pickwick og Ben Allen trygt på en strækning af otte mil, mens Bob og Sam Weller sang duetter på tjenersædet.

Det var ganske mørkt, da Pickwick blev tilstrækkelig vågen til at se ud ad vinduet. De tarvelige huse, der lå spredt langs landevejen, den snavsede farve, som alle ting havde, den tykke trykkende luft, vejene med deres kulaffald og murbrokker, de tykke røgstøtter, som væltede sig tungt op fra tårnhøje skorstene og sværtede og formørkede alle deres omgivelser, skæret af lys i det fjerne, de svære fragtvogne, som slæbte sig frem med raslende jernstænger eller store stabler af tunge vareballer – alt vidnede om, at de hurtigt nærmede sig den store fabriksby Birmingham.

Mens de rullede gennem de snævre gader, som førte ind til midtpunktet af al denne rastløse uro, fik de endnu føleligere at mærke både med øjne og øren, at det var sædet for hårdt og møjsommeligt arbejde. Gaderne vrimlede af arbejdsfolk; arbejdets summen lød fra ethvert hus; lys glimtede fra de smalle vinduer i kvistetagerne, og hvirvlende hjul og larmende maskiner fik de skælvende mure til at ryste. Bål, hvis mørkerøde, dæmpede lys kunne ses i flere miles afstand, blussede voldsomt op i de store værksteder og fabrikker. Hamrenes drøn, dampens susen og den dumpe, tunge klang af

maskinerne dannede den skærende musik, som lød fra alle sider.

Postillonen kørte rask gennem de brede gader og forbi de smukke, godt oplyste butikker, der ligger mellem forstæderne og det gamle *Hotel Royal*, førend Pickwick havde fået tid til at tænke på, hvilket vanskeligt og kildent ærinde der havde ført ham dertil.

Det kildne ved sagen og vanskeligheden ved at udføre det på en tilfredsstillende måde blev ingenlunde formindsket ved, at Bob Sawyer frivilligt havde sluttet sig til dem. Sandt at sige måtte Pickwick tilstå for sig selv, at hans nærværelse ved denne lejlighed aldeles ikke var en ære, han frivilligt ville have søgt, ja han ville med fornøjelse have givet en klækkelig pengesum for straks at kunne have fået Bob flyttet hen mindst halvhundrede mil bort.

Pickwick havde aldrig stået i noget personligt forhold til Winkles fader, skønt han havde vekslet breve med ham et par gange og meddelt ham tilfredsstillende svar på hans forespørgsler om hans søns opførsel. Han havde derfor en nervøs følelse af, at det at hilse for første gang på ham i selskab med Bob og Ben, som hver især havde en lille streg over tørsten, ingenlunde var det allerbedste middel til at vinde ham.

"Jeg må nu alligevel gøre mit bedste," sagde Pickwick, idet han søgte at berolige sig, så godt han kunne. "Jeg må tale med ham i aften, for det har jeg lovet, og vil de endelig følge med, må jeg gøre sammenkomsten så kort som muligt og nøjes med det håb, at de for deres egen skyld ikke blotter sig."

Mens han trøstede sig med disse tanker, standsede vognen uden for *Hotel Royal*, og efter at Ben Allen nogenlunde var blevet

vækket op af en dyb søvn og taget i kraven og halet ud af vognen af Sam, lykkedes det Pickwick at stige ud. De blev vist ind i et værelse, og Pickwick henvendte sig straks til opvarteren med en forespørgsel om, hvor mr. Winkle boede.

"Lige her i nærheden, sir," svarede opvarteren, "ikke mere end fem hundrede skridt herfra. Mr. Winkle er bestyrer af et af værfterne nede ved kanalen. Hans private bolig er ikke – nej, sir, *ikke* fem hundrede skridt herfra."

Her blæste opvarteren et lys ud og lod, som om han atter ville tænde det, for at give Pickwick lejlighed til at stille flere spørgsmål, hvis han havde lyst til det.

"Er der noget, De ønsker, sir?" spurgte opvarteren, idet han tændte lyset, fortvivlet over Pickwicks tavshed. "Te eller kaffe? Middagsmad?"

"Nej, ikke for øjeblikket!"

"Meget vel, sir. Måske De vil have aftensmad?"

"Ikke for øjeblikket!"

"Meget vel, sir." Her gik han sagte hen til døren, men blev pludselig stående, vendte sig om og sagde meget forekommende: "Skal jeg sende stuepigen herop, mine herrer?"

"Det kan De," svarede Pickwick.

"Så gerne, sir."

"Og bring så noget sodavand," sagde Bob.

"Sodavand? Ja, sir." Og som om han følte sin sjæl lettet for en overvældende byrde ved endelig at have fået en bestilling på noget, smuttede han umærkeligt bort. Opvartere går eller løber aldrig. De har en ejendommelig og gådefuld evne til at svæve ud af værelser, som ikke er andre dødelige givet.

Efter at sodavandet havde vakt nogle ubetydelige symptomer på livskraft hos Ben Allen, lod han sig overtale til at vaske sig og til at finde sig i at blive børstet af Sam, og da Pickwick og Bob ligeledes havde bødet på den uorden, rejsen havde bragt deres påklædning i, gik de alle tre arm i arm hen til Winkle, idet Bob Sawyer under vandringen derhen gennemtrængte luften og omgivelserne med tobaksrøg.

Nogle hundrede skridt derfra i en stille gade af et velhavende udseende lå et gammelt, rødt, grundmuret hus med tre trappetrin, der førte op til en gadedør med en messingplade, hvorpå navnet: "Mr. Winkle" stod indgraveret med fede, latinske bogstaver. Trappetrinene var meget hvide, murstenene meget røde og huset meget pynteligt, og der stod Pickwick, Ben Allen og Bob Sawyer, netop som klokken slog ti.

En rask tjenestepige lukkede op, da de bankede på, men studsede ved at se de tre fremmede.

"Er mr. Winkle hjemme, mit barn?" spurgte Pickwick.

"Han har nylig sat sig til bords for at spise sin aftensmad," svarede pigen.

"Vær så god at levere ham dette kort," sagde Pickwick, "og sig ham, at det gør mig meget ondt at ulejlige ham så sent, men det er mig magtpåliggende at få ham i tale, og jeg er først kommet her til byen i dette øjeblik."

Pigen så ængsteligt på Bob Sawyer, som med en mængde vidunderlige ansigtsvridninger tilkendegav sin beundring for hendes yndigheder, og råbte med et blik på hattene og overfrakkerne i gangen til en anden pige, at hun skulle passe på døren, mens hun selv gik ovenpå. Denne blev snart afløst, for hun kom straks igen og bad herrerne om forladelse, fordi hun

havde ladet dem stå udenfor, hvorpå hun førte dem ind i en tæppebelagt stue til gården, der var halvt kontor og halvt påklædningsværelse, og hvis væsentligste bohave var en pult, en servante og et barberspejl, en støvlerække med støvleknægt, en kontorstol, fire lænestole, et bord og et otte dages stueur. Oven over kaminhylden var der et par døre til et pengeskab i muren, mens et par hængehylder til bøger, en almanak og flere bundter støvede papirer prydede væggene.

"Det gør mig meget ondt, at jeg lod Dem blive stående udenfor," sagde pigen, idet hun tændte en lampe og talte til Pickwick med et indtagende smil; "men jeg kendte ingen af Dem, og her kommer så mange landstrygere bare for at se, om der er noget, de kan få fingre i, at –"

"Der er ikke mindste grund til at gøre undskyldninger, mit barn," sagde Pickwick godmodigt.

"Nej, ikke den mindste, min snut," sagde Bob, idet han spøgefuldt strakte armene og hoppede fra den ene side til den anden ligesom for at hindre pigen i at forlade værelset.

Hun lod sig aldeles ikke blødgøre af disse lokkemidler, for hun udtalte straks, at Bob Sawyer var en "rigtig ækel én", og da han blev endnu mere påtrængende med sine opmærksomheder, bragte hun sine smukke fingre i berøring med hans ansigt og fo'r ud af værelset med mange forsikringer om den foragt og afsky, hun nærede for ham.

Bob Sawyer gav sig nu til at se ned i pulten, rage i bordskufferne, lade, som om han ville dirke pengekassen op, vende forsiden af almanakken ind mod væggen, trække gamle Winkles støvler oven på sine egne og udføre forskellige andre humoristiske eksperimenter med bohavet, hvilket voldte

Pickwick den ubeskriveligste rædsel og fortvivlelse og skaffede Bob Sawyer en tilsvarende glæde.

Endelig gik døren op, og en lille gammel herre i snustobaksfarvet dragt og med et hoved og ansigt, der var fuldstændige sidestykker til dem, der tilhørte Winkle jun., med undtagelse af, at han var noget skaldet, trådte ind i værelset med Pickwicks kort i den ene og en sølvlysestage i den anden hånd.

"God aften, mr. Pickwick, god aften!" sagde han og rakte hånden frem. "Håber, De har det godt, sir. Glæder mig at se Dem. Tag plads, mr. Pickwick, vær så god! Denne herre er –"

"Min ven, mr. Sawyer," afbrød Pickwick ham, "en ven af Deres søn."

"Ja så," sagde Winkle med et temmelig barsk blik på Bob. "Jeg håber, De har det godt, sir?"

"Frisk som en fisk," svarede Bob.

"Den anden herre," fortsatte Pickwick, "er, som De vil se, når De har læst det brev, der er blevet mig overgivet, en meget nær slægtning eller, som jeg snarere burde sige, en særdeles god ven af Deres søn. Hans navn er Allen."

"Den herre der?" spurgte Winkle og pegede med kortet på Ben Allen, der var faldet i søvn i en sådan stilling, at man ikke kunne se andet af ham end ryggen og kraven på hans frakke.

Pickwick var lige i færd med at svare på spørgsmålet og nævne Benjamin Allens fulde navn, stand og hæderlige stilling, da den livlige Bob for at vække sin ven til bevidsthed om, hvor han var, gav sig til at knibe ham i armen, hvorpå han fo'r op med et hvin. Da Ben Allen så pludselig opdagede, at en fremmed var til stede, nærmede han sig til den gamle Winkle

og rystede begge hans hænder meget hjerteligt i flere minutter, mens han i kun halvt forståelige, afbrudte sætninger mumlede noget om den store glæde, han følte ved at se ham, og stillede ham det gæstfri spørgsmål, om han var oplagt til at nyde noget efter sin vandring, eller om han foretrak at vente til "middagstid". Her satte han sig ned og så stift ud for sig, som om han ikke havde den fjerneste tanke om, hvor han var, hvad han virkelig heller ikke havde.

Alt dette var overmåde pinligt for Pickwick, så meget mere som Winkle øjensynlig var forbavset over hans to ledsageres ejendommelige – for ikke at sige påfaldende – opførsel. For derfor straks at komme til sagen tog han et brev op af lommen og rakte det til Winkle.

"Dette brev, sir, er fra Deres søn. Af dets indhold vil De få at vide, at hans fremtids lykke og velvære afhænger af, om De vil tage et gunstigt og faderligt hensyn til det. Vil De nu være så venlig, rolig og koldsindig at læse det og derefter drøfte sagen med mig i den tone og ånd, hvori dette bør ske? De kan og vil indse, hvor vigtig Deres afgørelse er for Deres søn, og hvor ængstelig spændt han er, når jeg uden foregående varsel tillader mig at hilse på Dem så sent på aftenen og," tilføjede Pickwick med et svagt blik på sine to ledsagere, "og under så ugunstige forhold."

Med denne indledning overrakte Pickwick den forbavsede Winkle flere tæt skrevne sider af det allerfineste brevpapir, fulde af anger og ruelse. Derpå satte han sig atter ned og iagttog hans miner og væsen, ganske vist med ængstelse, men dog med åben pande som en mand, der føler, at han ikke har

gjort noget som helst, som han har nødig at skamme sig over eller gøre undskyldninger for.

Den gamle værftsbestyrer vendte og drejede brevet, så på det forpå, bagpå og på kanterne; foretog en mikroskopisk undersøgelse af den lille tykke dreng i seglet, stirrede på Pickwick, og efter at han derpå havde sat sig på den høje stol og trukket lampen nærmere til sig, brød han seglet, åbnede brevet og lavede sig til at læse det.

Netop i dette øjeblik lagde Bob, hvis vid havde slumret nogle minutter, sine hænder på sine knæ og satte et ansigt op, der skulle ligne den afdøde mimiker Grimaldi som klovn. Men nu hændte det sig, at Winkle, i stedet for, som Bob troede, at være fordybet i læsningen af brevet, tilfældigvis skelede hen over det til en ikke ringere person end Bob Sawyer selv. Da han med rette mente, at det omtalte ansigt blev sat op for at håne og latterliggøre hans egen person, så han så gennemborende på Bob, at Grimaldis træk efterhånden opløste sig i en meget smuk blanding af ydmyghed og forvirring.

"Sagde De noget?" spurgte Winkle efter en rædsom pause.

"Nej, sir," svarede Bob, der ikke havde andet tilbage af klovnen end en overordentlig stærk rødme i sine kinder.

"Er De ganske sikker på det?" sagde Winkle.

"Ja," svarede Bob.

"Da forekom det mig dog," svarede den gamle med et harmfuldt eftertryk. "De *så* måske bare på mig?"

"Nej, slet ikke, sir," svarede Bob meget høfligt.

"Det glæder mig at høre," sagde Winkle. Efter meget majestætisk at have rynket panden ad den modfaldne Bob holdt den gamle brevet op til lyset og begyndte at læse det for alvor.

Pickwick så vist på ham, idet han gik fra den nederste linje på første side op til den øverste linje på anden, fra den nederste linje på denne op til den øverste linje på tredje side, men ikke den mindste forandring i hans ansigtstræk tydede på de følelser, hvormed han modtog efterretningen om sin søns giftermål, der, som Pickwick vidste, blev omtalt i de første ti linjer.

Han læste brevet helt til ende, lagde det sammen igen med en forretningsmands hele omhyggelighed og nøjagtighed, dyppede, netop som Pickwick ventede et eller andet heftigt følelsesudbrud, en pen i blækhuset og sagde så roligt, som om han talte om en ganske almindelig forretning:

"Må jeg spørge Dem om Nathaniels adresse, mr. Pickwick? "

"For øjeblikket bor han i *George og Gribben*."

"*George og Gribben*. Hvor er det?"

"George Yard, Lombard Street."

Den gamle herre skrev forretningsmæssigt adressen bag på brevet, som han lagde ned i pulten, og efter at have lukket denne i lås og stukket nøglen i lommen sagde han, idet han rejste sig:

"Så har vi vel ellers intet videre at tale om, mr. Pickwick?"

"Intet videre, bedste sir?" bemærkede den varmtfølende Pickwick både harmfuld og forbavset. "Har De ingen mening at udtale om denne vigtige tildragelse i vor unge vens liv; ingen forsikring at sende ham gennem mig om, at De vedbliver at skænke ham Deres kærlighed og beskyttelse; intet at sige, som kan være til trøst og opmuntring for ham og den stakkels unge kone, hvis eneste støtte han er? Overvej dog alt dette, bedste sir!"

"Jeg vil overveje det," svarede den gamle. "For øjeblikket har jeg intet at sige. Jeg er forretningsmand, mr. Pickwick; jeg tager aldrig en overilet beslutning i nogen sag, og efter det, jeg kender til denne, at dømme, synes jeg slet ikke om den. Tusinde pund er ikke meget, mr. Pickwick."

"Nej, det har De ret i, sir," sagde Ben Allen, der netop var vågen nok til at huske, at han havde brugt sine tusinde pund med største lethed. "De er en forstandig mand. Det er en pokkers karl, Bob!"

"Det er mig særdeles kært, at De viser mig den retfærdighed at indrømme det," sagde Winkle med et hånligt blik på Ben Allen, som rystede dybsindigt på hovedet. "Sagen er, mr. Pickwick, at da jeg tillod min søn at tumle sig et års tid om i verden på egen hånd for at få skik på sig – hvilket han har gjort under Deres vejledning – og for at han ikke skulle træde ind i livet som et rent flødeskæg, der kunne tages ved næsen af enhver, da havde jeg ikke tænkt mig dette. Det ved han meget godt, og det bør derfor ikke overraske ham, om jeg på grund af det unddrager ham min understøttelse. Han skal høre fra mig, mr. Pickwick. God nat. Luk døren op, Margaret! "

Imidlertid havde Bob hele tiden puffet til Ben for at få ham til at sige et rigtigt alvorsord, og Ben brød derfor nu uden mindste foregående varsel ud i følgende korte, men lidenskabelige ord:

"Sir," sagde han, idet han med et par meget sløve og matte øjne stirrede på den gamle herre og arbejdede stærkt med den højre arm, "De skulle skamme Dem, skulle De."

"Som damens broder er De naturligvis en ypperlig dommer i sagen," svarede Winkle. "Men nok om det. Sig ikke mere, mr. Pickwick. God nat, mine herrer."

Med disse ord tog den gamle lysestagen og gjorde, idet han åbnede stuedøren, en høflig bevægelse med hånden ud mod gangen.

"De vil fortryde dette, sir," sagde Pickwick, der bed tænderne sammen for at undertrykke sin forbitrelse, for han indså, hvor vigtigt det hele kunne blive for hans unge ven.

"Jeg er for øjeblikket af en anden mening," svarede Winkle roligt. "Endnu en gang, god nat."

Pickwick gik med harmfulde skridt ud på gaden. Det samme gjorde Bob Sawyer, der var blevet helt syg ved den gamle herres bestemte væsen. Ben Allens hat trillede straks efter ned ad trappen, og han selv fulgte lige bag efter den. Hele selskabet gik i seng i dybeste tavshed og uden aftensmad, og Pickwick tænkte, kort før han faldt i søvn, at havde han vidst, at Winkle sen. var en så fuldendt forretningsmand, var det højst sandsynligt, at han aldrig havde indfundet sig hos ham i et sådant ærinde.

51

Hvori Pickwick træffer en gammel bekendt, hvilken heldige omstændighed læseren væsentligt skylder flere interessante meddelelser om to mægtige, offentlige mænd.

Den morgen, som næste dag klokken otte oprandt for Pickwick, egnede sig ingenlunde til at oplive hans sind eller til at formindske den forstemthed, som det uventede udfald af hans udsendelse havde fremkaldt. Himlen var mørk og skummel, luften fugtig og rå, gaderne våde og sølede. Røgen hang dorsk oppe omkring skorstenspiberne, som om den manglede mod til at stige i vejret, og regnen dryssede langsomt og tvært ned, som om den ikke havde kraft nok til at skylle. I gården stod en hane, uden en gnist af sin vante livlighed, og balancerede vemodigt på det ene ben, og et æsel, der med ludende hoved stod og surmulede under et skur, syntes efter dets grublende og ynkelige åsyn at dømme at pønse på selvmord. På gaderne så man ikke andet end paraplyer, og trætøflernes klapren og regndråbernes plasken var de eneste lyde, man hørte.

De talte ikke meget ved morgenbordet; selv Bob Sawyer var medtaget af vejret og den foregående dags ophidselse. Han havde, som han i sit udtryksfulde sprog kaldte det, "jammer". Og det havde også både Ben Allen og Pickwick.

Mens de længe ventede på, at det skulle klare op, blev det sidste aftenblad fra London læst og atter læst med den levende interesse, som man kun kender i en så ynkelig tilstand; enhver tomme af tæppet blev undersøgt med samme udholdenhed; der

blev set tit nok ud ad vinduerne til at retfærdiggøre pålæggelsen af en større skat på dem; alle slags emner blev bragt på bane, men slog fejl, og da middagen kom uden at medføre nogen forandring til det bedre, ringede Pickwick og lod spænde for.

Skønt vejene var dyndede, og støvregnen faldt endnu tættere end før, og skønt mudderet og vandet sprøjtede så voldsomt ind ad de åbne vinduer i vognen, at de, der sad indeni, havde det næsten lige så ubehageligt som de, der sad udenpå, var der dog noget ved farten og bevidstheden om at være i virksomhed, der var så langt at foretrække for at være indespærret i et kedsommeligt værelse og se en sådan kedsommelig regn dryppe ned i en kedsommelig gade, at de alle, da de brød op, var enige om, at forandringen var en forbedring, og undrede sig over, at de havde kunnet udsætte den så længe, som de havde gjort.

Da de holdt i Coventry for at få frisk forspand, steg dampen i sådanne skyer op fra hestene, at den ganske skjulte staldmesteren, hvis stemme man imidlertid hørte udtale, at han ventede at få det menneskekærlige selskabs første guldmedalje ved dets næste præmieuddeling, fordi han havde taget postillonens hat af ham, idet nemlig det vand, der styrtede ned fra skyggen af den, ufejlbarligt, efter den usynlige herres forklaring, ville have druknet postillonen, hvis han ikke havde haft den åndsnærværelse at snappe hatten af hovedet på ham og tørre den gispende karls ansigt med en visk halm.

"Det er behageligt," sagde Bob, idet han slog frakkekraven op og trak sjalet op over munden for at koncentrere dunsterne af et nylig sunket glas cognac.

"Ja," svarede Sam roligt.

"De synes ikke at tage Dem af det," mente Bob.

"Jeg indser ikke, hvad det skulle nytte til, at jeg tog mig af det, sir."

"Det kan man ikke sige noget imod."

"Ja, sir," svarede Sam. "Hvad der er ret, er ret, som den unge adelsmand så nydeligt sagde, da de satte ham på pensionslisten, fordi hans moders onkels kones bedstefader engang havde tændt kongens tobakspibe med et fyrtøj, han havde i lommen."

"Ingen dårlig mening, Sam," sagde Bob Sawyer.

"Netop det samme, som den unge adelsmand siden sagde hver fjerdingårsdag, så længe han levede," svarede Sam.

"Blev De aldrig," spurgte Sam, idet han efter et kort ophold kastede et blik på kusken og dæmpede sin stemme til en hvisken, "blev De aldrig, mens De var i benbrækkerlære, kaldt ind for at fisitere en postillon?"

"Nej, det husker jeg ikke, at jeg nogen sinde er blevet," svarede Bob.

"De har vist aldrig set en postillon i det hospital, hvor De gik – som man siger om spøgelser – har De vel?" spurgte Sam.

"Nej," svarede Bob, "det tror jeg ikke, jeg har."

"Eller kendt en kirkegård, hvor der lå en ligsten over en postillon, eller set en død postillon?" fortsatte Sam.

"Nej aldrig," svarede Bob.

"Nej," gentog Sam triumferende. "Og det vil De heller aldrig, og der er en ting til, som et menneske aldrig får at se, og det er et dødt æsel. Ingen har nogen sinde set et dødt æsel undtagen den herre i de sorte silkeknæbukser, der kendte det unge

fruentimmer, som havde en ged, og det var et fransk æsel, og derfor var det rimeligvis ikke af ægte race."

"Ja, men hvad har det med postillonerne at gøre?" spurgte Bob.

"Det skal jeg sige Dem," svarede Sam. "Uden at jeg vil gå så vidt at påstå, som nogle meget forstandige folk gør, at både postilloner og æsler er udødelige, vil jeg bare sige, at når de mærker, at de bliver stive og ikke længere duer til deres gerning, så tager de bort sammen, en postillon til hvert par, som det plejede at være; hvad der bliver af dem, ved ingen. Men rimeligvis tager de bort for at more sig i en anden verden, for intet levende menneske har nogen sinde set et æsel eller en postillon more sig i denne!"

Med drøftelsen af denne lærde og mærkelige teori, for hvilken Sam fremførte mange mærkværdige, statistiske og andre kendsgerninger, fik han tiden til at gå, til de nåede Dunchurch, hvor de fik en tør postillon og friske heste. Den næste station var Daventry og den følgende Towcester, og ved enden af hver station regnede det stærkere og stærkere.

"Nej," sagde Bob, idet han, da de holdt uden for *Tyrkerhovedet* i Towcester, så ind ad vinduet i vognen, "det er ikke længere til at holde ud."

"Herre Gud!" sagde Pickwick, som netop vågnede op af en lille lur. "Jeg er bange for, at De er blevet våd."

"Nej, er De virkelig?" Svarede Bob. "Ja, jeg er også blevet lidt våd, en smule ubehageligt fugtig måske."

Bob så unægtelig fugtig ud, idet regnen strømmede ned fra hans hals, albuer, opslag, frakkeskøder og knæ, og alle hans

klædningsstykker glinsede således af væde, at man kunne have troet, at de var en fuldstændig dragt af voksdug.

"Jeg er noget våd," sagde Bob og rystede sig, hvorved han spredte et lille styrtebad omkring sig, ligesom en newfoundlandhund, der lige er kommet op af vandet.

"Det er aldeles umuligt at køre videre i aften," mente Bob.

"Det kan der ikke være tale om, sir," bemærkede Sam, der havde indfundet sig for at være med til konferencen. "Det er dyrplageri, sir, at forlange det af hestene. Der findes meget renlige og gode senge her, sir," blev Sam ved, henvendt til sin herre. "Og et meget godt lille aftensmåltid kan være færdigt om en halv time – et par høns, og en kalvekotelet med snittebønner, kartofler og kage. De gør bedst i at blive, hvor De er, sir, hvis jeg må sige noget. Følg mit råd, sir, som doktoren sagde."

Værten i *Tyrkerhovedet* viste sig i dette øjeblik i rette tid for at stadfæste Sam Wellers beretning om, hvad huset formåede, og understøtte hans formaninger med en mængde uhyggelige gisninger om vejenes tilstand, tvivl om, at der var friske heste at få på næste station, afgjort vished om, at det ville regne hele natten, lige så afgjort vished om, at det ville klare op næste morgen, og andre for kroværter velkendte lokkemidler.

"Ja," sagde Pickwick, "men jeg må have et brev sendt til London, så det kan blive afleveret straks i morgen tidlig, eller også må jeg rejse videre, hvad det så skal koste."

Værten smilede. Intet kunne være lettere, end at den fremmede herre lagde et brev i et stykke karduspapir og sendte det enten med posten eller natdiligencen fra Birmingham. Var det så særdeles magtpåliggende, at det så snart som muligt blev afleveret, kunne herren jo skrive udenpå: "Afleveres straks,"

hvilket sikkert ville blive udført, eller: "Betal overbringeren en halv krone ekstra for øjeblikkelig aflevering," hvilket ville være endnu sikrere.

"Meget vel," sagde Pickwick, "så bliver vi her."

"Lys i salen, John; tænd op i kaminen; de fremmede herrer er våde!" råbte værten. "Denne vej, mine herrer; bryd Dem ikke om postillonen; jeg skal sende ham ind til Dem, når De ringer. Nå, John, lysene!"

Lysene kom ind; ilden blussede, og et nyt stykke brænde blev lagt på. Ti minutter efter dækkede opvarteren middagsbordet, gardinerne blev rullet ned, ilden brændte lystigt, og alt så ud – således som alt altid ser ud i alle ordentlige gæstgiversteder – som om de rejsende havde været ventet og tilberedelserne til deres modtagelse truffet flere dage i forvejen.

Pickwick skrev i en fart et brev til Winkle, hvori han kun underrettede ham om, at han var blevet opholdt af slet vejr, men ganske sikkert ville være i London den næste dag, til hvilken tid han opsatte enhver yderligere meddelelse om, hvad han havde udrettet. Dette brev blev i en fart lagt i et stykke papir og bragt ned i skænkestuen af Sam.

Sam gav den til værtinden og ville allerede, efter at have tørret sig ved køkkenilden, vende tilbage til sin herre for at trække hans støvler af, da han ved tilfældigvis at se ind ad en halvt åben dør studsede ved synet af en rødhåret mand, der havde en stor bunke aviser liggende på bordet foran sig og læste en ledende artikel i en af dem med et hånligt smil, der gav hans hæse og alle hans ansigtstræk et majestætisk udtryk af stolt foragt.

"Halløj!" sagde Sam. "Jeg synes, at jeg skulle kende dette hersens hår og disse ansigtstræk, og øjeglasset med og den bredskyggede tørv. Fra Eatanswill, eller jeg vil lade mig hænge!"

Sam fik straks en svær hoste for at tiltrække sig den læsendes opmærksomhed, og den læsende studsede ved denne lyd, hævede sit hoved og sit øjeglas og viste de dybsindige og tankefulde træk, som tilhørte mr. Pott, redaktøren af *Eatanswill Gazette*.

"Om forladelse, sir," sagde Sam, idet han nærmede sig med et buk, "min herre er her, mr. Pott."

"Stille, stille!" råbte Pott, idet han trak Sam ind i værelset og lukkede døren efter ham med et hemmelighedsfuldt og forfærdet ansigt.

"Hvad er der, sir?" spurgte Sam forbavset.

"Man må ikke engang hviske mit navn her," svarede Pott. "Denne egn er brun. Hvis den ophidsede og pirrelige pøbel her får at vide, at jeg er her, vil jeg blive revet i stykker."

"Nej, er det muligt, sir?" spurgte Sam.

"Jeg vil blive et offer for pøbelens raseri! Men, unge mand, hvad var det, De sagde om Deres herre?"

"Han bliver her i nat med et par af sine venner på sin rejse til byen," sagde Sam.

"Er den ene af dem mr. Winkle?" spurgte Pott med en rynke i panden.

"Nej, sir; nu holder mr. Winkle sig hjemme. Han er blevet gift."

"Gift!" udbrød Pott med frygtelig heftighed. Han standsede, smilede mørkt og tilføjede i en dæmpet, hævngerrig tone: "Løn som forskyldt!"

Efter dette udbrud af dødeligt had og koldblodig triumf over en falden fjende spurgte Pott, om Pickwicks venner var "blå", og da han havde fået et tilfredsstillende svar af Sam, der vidste lige så meget om dette som Pott selv, samtykkede han i at følge med ham til Pickwicks værelse, hvor han fik en hjertelig modtagelse, og man afsluttede og ratificerede derpå en overenskomst om at spise til middag sammen.

"Nå, hvorledes står det til i Eatanswill?" spurgte Pickwick, da Pott havde taget plads ved kaminen og hele selskabet fået sine våde støvler af og tørre tøfler på. "Er *Den Uafhængige* endnu i live?"

"Den uafhængige, sir," svarede Pott, "slæber sig endnu af sted på sin ynkelige og elendige bane, afskyet og foragtet selv af de få, som er vidende om dens jammerlige og skammelige tilværelse; kvalt af selve det skarn, den i så rigeligt mål kaster omkring sig; døv og blind af sit eget dynds uddunstninger, synker dette smudsblad i lykkelig uvidenhed om sin fornedrede tilstand dybere og dybere ned i det forræderiske mudder, som, idet det synes at skaffe det et fast standpunkt blandt de lave og nedværdigede klasser i samfundet, ikke des mindre hæver sig op over dets foragtede hoved og snart vil opsluge det for stedse."

Efter at have udstedt dette manifest – der udgjorde en del af den ledende artikel for forrige uge – i en heftig tone standsede redaktøren for at trække vejret og så majestætisk på Bob Sawyer.

"De er en ung mand," sagde Pott.

Bob nikkede.

"Og det er De med," sagde Pott til Ben Allen.

Ben gik ind på den venlige anklage.

"Og er De begge dybt gennemtrængte af de blå grundsætninger, som jeg har svoret folket i disse tre kongeriger at støtte og hævde, så længe jeg lever?" spurgte Pott.

"Ja, jeg ved ikke rigtig besked om det," svarede Bob Sawyer, "jeg er –"

"Ikke brun, mr. Pickwick?" afbrød Pott ham og trak sin stol tilbage, "Deres ven er da vel ikke brun, sir?"

"Nej, nej," svarede Bob, "for øjeblikket er jeg et slags tartan; en sammensætning af alle slags farver."

"En vankelmodig," sagde Pott højtideligt. "Jeg kunne have lyst til at vise Dem en række af otte artikler, der har stået i *Eatanswill Gazette*. Jeg tror at turde sige, at De ikke vil være længe om at danne Dem en mening på et sikkert og urokkeligt grundlag."

"Jeg er vis på, at jeg ville blive ganske blå, længe før jeg var færdig med dem," svarede Bob.

Pott så nogle sekunder mistænksom på Bob Sawyer og sagde derpå til Pickwick: "Har De set de litterære artikler, der i de tre sidste måneder er blevet trykt i *Eatanswill Gazette*, og som har vakt en så – jeg tør måske sige, en så almindelig opmærksomhed og beundring?"

"Nej," svarede Pickwick, noget forlegen, "sandt at sige, har jeg været så optaget på anden måde, at jeg ikke har haft lejlighed til at læse dem."

"De burde gøre det," sagde Pott med et strengt ansigt.

"Det vil jeg også," svarede Pickwick.

"De meddeltes i form af en fyldig kritik over et værk om kinesisk metafysik, sir."

"Ja så," svarede Pickwick, "fra Deres pen, håber jeg?"

"Fra min kritikers pen," svarede Pott med værdighed.

"Et vanskeligt emne, skulle jeg mene."

"Meget vanskeligt," svarede Pott med en yderst dybsindig mine. "Efter mit ønske *øste* han, for at bruge et teknisk, men meget sigende udtryk, eller forberedte han sig til sit arbejde i *Encyclopedia Britannica*."

"Nej, virkelig!" sagde Pickwick. "Jeg vidste ikke, at dette værdifulde værk indeholdt oplysninger om kinesisk metafysik."

"Han søgte, sir," svarede Pott, idet han lagde sin hånd på Pickwicks knæ og så sig om med et åndelig overlegent smil, "han søgte sine oplysninger om metafysikken under bogstavet M. og om Kina under bogstavet K., og sammensmeltede de kundskaber, han således havde skaffet sig!"

Potts træk antog et så meget større præg af storhed ved mindet om de evner og den skarpsindighed, der var blevet lagt for dagen i de omtalte lærde udgydelser, at der hengik flere minutter, førend Pickwick dristede sig til at fortsætte samtalen, men da redaktørens ansigt atter lidt efter lidt havde fået sit sædvanlige udtryk af moralsk overlegenhed, tillod han sig at bryde tavsheden med det spørgsmål:

"Er det ubeskedent at spørge om, hvad det er for et stort formål, som har ført Dem så langt fra Deres hjem?"

"Det formål, som driver og styrker mig i alle mine gigantiske anstrengelser – mit fædrelands vel!"

"Jeg troede, at det var et eller andet offentligt hverv."

"Ja," fortsatte Pott, "således er det." Med disse ord bøjede han sig over til Pickwick og hviskede med dyb, hul stemme: "Et brunt bal vil i morgen aften finde sted i Birmingham."

"Store Gud!" udbrød Pickwick.

"Ja, og et aftensmåltid," tilføjede Pott.

"Er det muligt?"

Pott nikkede udtryksfuldt.

Skønt det nu lod til, at Pickwick blev ganske forfærdet over denne meddelelse, var han dog så lidt indviet i de stedlige politiske forhold, at han ikke var i stand til at fatte, hvor vigtig den skændige sammensværgelse var, der sigtedes til. Og da Pott mærkede dette, fremtog han det sidste nummer af *Eatanswill Gazette* og læste følgende artikel op:

Brunist-rænker

"En øgle af en samtidig har for kort tid siden spyet sin sorte gift ud i et frugtesløst og håbløst forsøg på at plette vor udmærkede og fortræffelige repræsentant, den velbårne mr. Slumkeys gode navn – Slumkey, om hvem vi, længe førend han vandt sin nuværende ærefulde og ophøjede stilling, forudsagde, at han en gang ville blive, hvad han nu er, sit fædrelands mest lysende hæder såvel som dets stolteste stolthed og dets kækkeste forsvarer. Hin øgle af en samtidig har, siger vi, gjort sig lystig over købet af en rigt prydet, pletteret kulkasse, som er blevet skænket denne berømmelige mand af hans henrykte vælgere. Den navnløse usling slår på, at den velbårne mr. Slumkey gennem en fortrolig ven af sin kældermester selv har skudt over tre fjerdedele af den sum til, som er tegnet til at købe den for. Indser den i støvet krybende skabning da ikke, at om det også var tilfældet, hvad det ikke er, vil den velbårne mr. Slumkey derved kun vise sig i et endnu elskværdigere og mere strålende lys end før? Kan hans sløvhed ikke engang fatte, at den velvillige og rørende attrå efter at gennemføre valgkredsens ønsker må for stedse gøre ham dyrebar for de af hans medborgere, der

ikke er værre end svin, eller med andre ord, som ikke står så lavt som vor samtidige selv? Men således er brunisteriets usle rænkespil! Dette er imidlertid ikke det eneste kunstgreb. Forræderi er i gære. Vi udtaler dristigt nu, da vi er blevet ægget til at gøre denne meddelelse – og vi tyr til landet og dets politi om værn – vi udtaler dristigt, at der i dette øjeblik træffes hemmelige tilberedelser til et *brunt* bal, som skal holdes i en *brun* by, lige i hjertet og midtpunktet af en *brun* befolkning, ledes af en *brun* ceremonimester, overværes af flere *ultrabrune* parlamentsmedlemmer, og hvortil adgangen gives ved *brune* adgangsbilletter. Krymper vor djævelske samtidige sig? Lad ham vride sig i afmægtig ondskab, idet vi skriver ordene: *Vi skal indfinde os der.*"

"Ser De, sir," sagde Pott, idet han ganske udmattet lagde avisen sammen, "således står sagen."

Da værten og opvarteren i dette øjeblik kom ind med middagsmaden, lagde Pott fingeren på munden til tegn på, at han holdt sit liv for at være i Pickwicks hænder og afhængigt af hans tavshed. Bob Sawyer og Benjamin Allen, der uærbødigt var faldet i søvn under oplæsningen og den derpå følgende diskussion, vaktes ved, at trylleordet: "Maden" blev hvisket til dem, og til bords gik de, idet en god fordøjelse hjalp madlysten, sundhed de to og en opvarter dem alle tre.

Under måltidet og den derpå følgende hvile nedlod Pott sig nogle øjeblikke til huslige emner og underrettede Pickwick om, at da luften i Eatanswill ikke var rigtig sund for hans kone, besøgte hun for tiden forskellige moderne badesteder for at tilbagevinde sin sundhed og livlighed, hvilket var en fin tilslørelse af den kendsgerning, at hun havde opfyldt sin ofte

gentagne trussel om skilsmisse, og efter en mellem hendes broder løjtnanten og Pott sluttet overenskomst havde trukket sig tilbage for altid med sin trofaste livgardist mod at få halvdelen af de indtægter og fordele, som hidrørte fra udgivelsen og salget af *Eatanswill Gazette*.

Mens den store mr. Pott dvælede ved dette og andre sager og fra tid til anden oplivede samtalen med forskellige udtog af sine avisartikler, råbte en rejsende ud fra vinduet i en diligence, der standsede ved gæstgiverstedet, og forlangte at få at vide, om han, hvis han afbrød sin rejse, kunne få nattely med seng og sengeklæder.

"Ja vel, sir," svarede værten.

"Kan jeg virkelig?" spurgte den fremmede, som syntes at være født mistroisk.

"Naturligvis, sir," svarede værten.

"Godt," sagde den fremmede. "Kusk, jeg vil ud her. Konduktør, min vadsæk!"

Med et temmelig kort farvel til de andre passagerer steg han ud. Det var en undersætsig herre med stive, sorte hår, der var klippede à la pindsvin eller skobørste og stod lige og stift i vejret. Hans udseende var opblæst og truende, hans væsen bydende, hans øjne skarpe og urolige, og hele hans holdning røbede en stærk selvtillid og bevidsthed om en umådelig overlegenhed over alle andre mennesker.

Han blev ført ind i det værelse, som oprindelig var blevet den fædrelandssindede mr. Pott anvist, og opvarteren iagttog med stum forbavselse over det sælsomme sammentræf, at ikke så snart havde han tændt lysene, før den fremmede herre greb ned i sin hat, tog en avis op af den og begyndte at læse i den med det

selvsamme forbitrede og foragtelige udtryk, som for en time siden havde været bredt sig over Potts majestætiske træk og havde lammet hans kræfter. Tjeneren så endvidere, at ligesom Potts harme var blevet vakt af en avis, som hed: *Den Uafhængige*, således var denne herres knusende hån blevet fremkaldt af en avis, som hed: *Eatanswill Gazette*.

"Kald på værten!" sagde den fremmede.

"Ja, sir," svarede opvarteren.

Værten kom.

"Kender De mig?" spurgte den fremmede.

"Jeg har ikke den fornøjelse," svarede værten.

"Mit navn er Slurk," sagde den fremmede.

Værten bukkede.

"Slurk, sir," gentog den fremmede hovmodigt. "Kender De mig nu, min gode mand?"

Værten kløede sig i hovedet, så op mod loftet og på den fremmede og smilede svagt.

"Kender De mig, mand?" spurgte den fremmede hidsigt.

Værten gjorde en kraftanstrengelse og svarede til sidst: "Nej, sir, jeg kender Dem ikke."

"Å Gud!" sagde den fremmede og slog med sin knyttede næve i bordet. "Og dette er folkegunst!"

Værten gjorde et par skridt hen mod døren, hvorpå den fremmede fæstede sine øjne på ham og fortsatte:

"Dette er taknemmelighed for årelange studier og arbejder til bedste for masserne. Jeg stiger våd og træt ud af min vogn; ingen begejstret folkeskare myldrer frem for at byde sin talsmand velkommen; kirkeklokkerne tier; selve navnet fremlokker ingen sympatisk følelse i Deres sløve bryst. Det er

nok," sagde Slurk altereret, idet han gik op og ned ad gulvet, "til at stivne blækket i ens pen og bringe en til at opgive deres sag."

"Sagde De cognac og vand, sir?" spurgte værten.

"Rom," sagde slurk og vendte sig barsk om imod ham. "Er der lagt i nogen af kaminerne her?"

"Vi kan straks tænde op i en af dem, sir."

"Som ikke giver varme før ved sengetid," faldt Slurk ham i talen. "Er der nogen i køkkenet?"

"Ikke en sjæl. Derude er der dejlig ild."

Alle var gået i seng og døren lukket.

"Jeg vil drikke min toddy ved skorstensilden," sagde Slurk, som derpå tog sin hat og avis og spankulerede højtideligt efter værten ud i køkkenet, hvor han kastede sig på en bænk, atter satte sit hånlige ansigt op og begyndte at læse og drikke med tavs værdighed.

Nu var der en eller anden tvedragtens dæmon, som i dette øjeblik fløj hen over *Tyrkerhovedet* og tilfældigvis af nysgerrighed kastede sine øjne derned og så, hvorledes Slurk havde indrettet sig nok så hyggeligt ved skorstensilden, mens Pott var oplivet af vin i et andet værelse. Den ondskabsfulde dæmon fløj med ubeskrivelig fart ind i dette værelse, fo'r ind i hovedet på Bob Sawyer og fik ham, for at fremme sine onde hensigter, til at tale som følger:

"Vi har ladet ilden gå ud, ser jeg. Det er ualmindelig koldt efter regnen, ikke sandt?"

"Jo, det er virkelig," svarede Pickwick gysende.

"Det var ikke så galt, om vi røg os en cigar ude ved skorstensilden, hvad?" sagde Bob, stadig tilskyndet af dæmonen.

"Det kunne være hyggeligt," svarede Pickwick. "Hvad siger De, mr. Pott?"

Pott samtykkede, og alle fire rejsende gik, hver med sit glas i hånden, ud i køkkenet med Sam Weller i spidsen som vejviser. Den fremmede læste endnu stadig; han så op og studsede, også Pott studsede.

"Hvad er det?" hviskede Pickwick.

"Det kryb!" svarede Pott.

"Hvilket kryb?" sagde Pickwick og så sig om af frygt for at komme til at træde på en tykmavet skarnbasse eller en vattersottig edderkop.

"Det kryb," hviskede Pott, idet han greb Pickwick ved armen og pegede på den fremmede. "Det kryb – Slurk, redaktøren af *Den Uafhængige*."

"Vi gør måske bedst i at gå," hviskede Pickwick.

"Aldrig, sir," svarede Pott, modig af vinen, "aldrig!" Med disse ord tog han plads på en bænk lige overfor og begyndte at læse i en avis, han valgte blandt en lille bunke blade.

Pott læste naturligvis i *Den Uafhængige* og Slurk naturligvis i *Gazetten*, og hver især af dem udtrykte lydeligt sin foragt for den andens artikler ved en bitter latter og spydig hvæsen, hvorpå de hengav sig til endnu tydeligere meningsytringer, såsom: "Dumt." – "Skændigt." – "Skammeligt." – "Vindbøjtleri." – "Kæltringestreger." – "Snavs." – "Skarn." – "Dynd." – "Grøftevand." – og andre kritiske bemærkninger af lignende natur.

Bob Sawyer og Ben Allen havde begge iagttaget disse tegn på had og skinsyge med en henrykkelse, som gav de cigarer, de dampede på, en forhøjet velsmag. Så snart kampen begyndte at

gå i stå, henvendte den ondskabsfulde Bob Sawyer sig med stor høflighed til Slurk og sagde:

"Tillader De, at jeg ser i Deres blad, når De er færdig med det?"

"De vil kun få meget lidt udbytte ved at læse i den foragtelige tingest," svarede Slurk med et satanisk øjekast til Pott.

"De skal straks få dette," sagde Pott og så op, bleg og dirrende af raseri. "Ha, ha, ha! De vil more Dem over denne karls frækhed."

Der blev lagt et frygteligt eftertryk på "*tingest*" og "*karl*", og begge redaktørers ansigter begyndte at gløde.

"Dette elendige menneskes gemenhed er oprørende væmmelig," sagde Pott, der lod, som om han talte til Bob Sawyer, men skulede over til Slurk.

Her gav Slurk sig til at skoggerle og sagde, idet han vendte bladet, at det kødhoved virkelig morede ham.

"Hvor denne karl dog er en uforskammet idiot!" sagde Pott og blev fra højrød mørkerød.

"Har De nogen sinde læst nogle af det menneskes dumheder, sir?" spurgte Slurk Bob Sawyer.

"Nej," svarede Bob, "er de så slemme?"

"Rædsomme, rædsomme!" sagde Slurk.

"Nej, det er dog alt for afskyeligt!" udbrød Pott i dette øjeblik, idet han endnu stadig lod, som om han var fordybet i læsningen.

"Hvis De kan vade gennem et par sætningers ondskab, lavhed, løgn, mened, forræderi og skældsord," sagde Slurk, idet han rakte Bob bladet, "så vil De måske kunne få det udbytte at komme til at le over dette dannede vrøvlehoveds stil."

"Hvad var det, De sagde, sir?" spurgte Pott, idet han så op og rystede over hele kroppen af arrigskab.

"Hvad kommer det Dem ved, sir?" svarede Slurk.

"Var det udannet vrøvlehoved?" sagde Pott.

"Ja, det var," svarede Slurk, "og *blå flynder,* hvis De synes bedre om det. Ha, ha, ha!"

Pott svarede ikke et ord på denne skæmtefulde fornærmelse, men lagde sit eksemplar af den uafhængige langsomt sammen, glattede det omhyggelig, knuste det med sin støvlesål, spyttede meget højtideligt på det og kastede det i ilden.

"Se der, sir," sagde han, "det er den måde, jeg vil opføre mig på mod den øgle, der er ophavsmand til det blad, hvis jeg ikke til lykke for ham blev holdt tilbage af mit fædrelands love."

"Gør det kun, sir!" råbte Slurk og sprang op. "Han vil aldrig appellere til disse love i en sådan sag!"

"Hør, hør!" sagde Bob Sawyer.

"Bravo!" udbrød Ben Allen.

Pott sendte Slurk et hånligt blik, som kunne have smeltet et anker.

"Gør det kun!" gentog Slurk endnu højere.

"Nej, jeg vil ikke," svarede Pott.

"Så De vil ikke, sir?" sagde Slurk drillende. "Hører De, mine herrer? Han vil ikke; ikke fordi han er bange. Nej, men han *vil* ikke! Ha, ha, ha!"

"Jeg regner Dem for en øgle," sagde Pott, irriteret over denne spydighed, "for en mand, der ved sin frække, skammelige og afskyelige færd har stillet sig uden for samfundets love. Jeg regner Dem, både som menneske og politiker, for den mest enestående og blodtørstige øgle."

Den opbragte *Uafhængige* hørte ikke slutningen. Han greb sin vadsæk, der var propfuld, svang den i luften, idet Pott vendte sig bort, og lod den falde ned på hans hoved med det hjørne, hvor en forsvarlig tyk hårbørste lå indpakket, hvorved der fremkaldtes et skraldende brag, som hørtes over hele køkkenet. Pott blev slået til jorden.

"Mine herrer," råbte Pickwick, da Pott sprang op og greb ildskuffen, "mine herrer, stands for himlens skyld – hjælp – Sam – kom – å, mine herrer – vil ingen skille dem ad?"

Med disse usammenhængende udbrud styrtede Pickwick sig ind mellem de rasende kæmper netop tidsnok til at blive ramt af vadsækken på den ene side og ildskuffen på den anden, og hvad enten nu repræsentanterne for den offentlige stemning i Eatanswill var blinde af fjendskab, eller som kløgtige hoveder indså fordelen af at have en tredjemand imellem sig til at modtage alle slagene, så er så meget vist, at de ikke tog mindste hensyn til Pickwick, men hånede hinanden og brugte vadsækken og ildskuffen med største udholdenhed. Pickwick ville sikkert være kommet til at bøde hårdt for sin menneskekærlige indblanding, hvis ikke Sam Weller ved sin herres råb var ilet til og havde gjort ende på kampen ved at gribe en melsæk, som han trak ned over hovedet og skuldrene på den vældige Pott, hvorpå han slyngede sine arme om hans albuer.

"Tag den anden sæk til det andet galehuslem," sagde Sam til Ben Allen og Bob Sawyer, der ikke havde gjort andet end hoppe omkring gruppen, hver med en lancet med skildpaddes-skaft i hånden for at kunne årelade den første, der dånede. "Slip den, du lille elendige skabning, eller jeg kvæler dig i den."

Forfærdet over disse trusler og aldeles åndeløs lod *Den Uafhængige* sig afvæbne, hvorpå Sam tog sækken af Pott og slap ham med en advarsel.

"Gå nu fredeligt i seng," sagde Sam, "eller jeg skal bringe jer begge til ro og lade jer kæmpe det ud med bunden mund, som jeg ville gøre ved en halv snes sådanne fyre, hvis de ville lege den leg. Og vær De så god at gå denne vej, sir."

Med disse ord til sin herre tog Sam ham ved armen og førte ham bort, mens redaktørerne hver for sig blev bragt til deres sovekamre af værten under tilsyn af Bob og Ben, idet de udstødte mange blodige trusler undervejs og traf aftale om en kamp på liv og død den næste dag. Men da de kom til at tænke nærmere over det, faldt det dem ind, at de kunne gøre det langt bedre på skrift, hvorfor de straks tog fat på skrevne fjendtligheder, og hele Eatanswill genlød af deres kækhed – på papiret.

De tog bort hver med sin diligence tidligt næste morgen, førend de andre rejsende var kommet på benene, og da nu vejret atter var klaret op, vendte Pickwick og hans venner atter næsen mod London.

52

Som indeholder en alvorlig forandring i den Wellerske familie, og den rødnæsede mr. Stiggins' uventede fald.

Da Pickwick mente, at det ikke var delikat at forestille Bob Sawyer og Ben Allen for de unge ægtefolk, før de var forberedt på deres komme, og da han samtidig ønskede at skåne Arabellas følelser så meget som muligt, foreslog han, at han og Sam skulle stige ud i nærheden af *George og Gribben,* og at de to unge herrer foreløbig skulle tage ophold et andet sted. Dette gik de ind på, og i henhold til forslaget gik altså Ben Allen og Bob Sawyer til et afsides liggende ølhus ved den yderste grænse af Southwark, bag hvis skænkestuedør deres navne hyppigt havde pranget i fordums dage i spidsen for lange og indviklede kridtregnskaber.

"Ih, du milde, det er jo mr. Weller!" sagde den smukke stuepige, da hun mødte ham i døren.

"Ja vel, du milde – og yndige skabning, det er mr. Weller," sagde Sam og blev lidt tilbage for at lade sin herre komme så langt, at han ikke kunne høre dem. "Hvor De dog er sød, Mary!"

"Gud, hvor De snakker!" sagde Mary. "Lad være med det."

"Med hvad, lille ven?" sagde Sam.

"Jo, det," svarede den smukke stuepige. "Gå bare væk med Dem." Med denne formaning skød den smukke stuepige smilende Sam til side og påstod, at han havde krøllet hendes kappe og bragt hendes hår i ulave.

"Og hindret mig i at sige, hvad jeg har at sige Dem," tilføjede Mary. "Der har ligget et brev til Dem her i fire dage. De havde

ikke været en halv time borte, da det kom, og hvad mere er, der står udenpå "afleveres straks."

"Hvor er det, min engel?" spurgte Sam.

"Jeg har gemt det til Dem, ellers var det vist blevet borte for længe siden," svarede Mary. "Der, tag det; det er mere, end De fortjener."

Med disse ord og efter mange små og klædelige, kokette fagter og lader og ønsker om, at hun ikke måtte have tabt det, tog Mary brevet frem bag det nydeligste lille musselinshalstørklæde og rakte det til Sam, som derpå kyssede det meget galant og ærbødigt.

"Ih, Gud bevares vel!" sagde Mary, idet hun bragte tørklædet i orden igen. "De synes jo straks at være blevet ganske indtaget i det."

Dette svarede Sam kun på med en blinken, hvis dybe mening ingen skildring ville kunne give den svageste forestilling om, hvorpå han satte sig ved siden af Mary i en vinduesfordybning, åbnede brevet og kastede et blik på dets indhold.

"Halløj!" udbrød Sam, "hvad er dette?"

"Da vel ikke noget slemt, vil jeg håbe?" sagde Mary og kiggede over hans skulder.

"Gud velsigne Deres søde øjne."

"Bryd Dem ikke om mine øjne, men læs hellere Deres brev," sagde den smukke stuepige, og da hun havde sagt dette, lod hun sine øjne blinke så skælmsk og så smukt, at de blev aldeles uimodståelige.

Sam vederkvægede sig med et kys og læste, som følger:

Min kære Sammie.
Jeg er møjet bedrøvet over at have den fornøjelse at fortælle dig dårligt nyt Din stemor forkølede sej fordi hun var så uforsigtig at sætte sej alt for længe i det våde græs i rejnen og høre på en hyre som inte kunne holle op førend langt ud på aftenen desformedelst at han havde strammet sig op med kunjakstoddi og inte kunne stoppe op førend han blev en kende ædru som han var mange timer om dogteren siger at når hun hadde drukket varm toddi bagefter istedetfor iforrevejen hadde det kanske sig inte gjort hinner noet Hjulene blev straks smurt på hinner og alting gjort for at sætte hinner igang som der kunne finnes på Din faer hadde håbet at hun ville have keret sig som sædvanlig men lissom hun var ved at dreje om et jørne min dreng så kom hun ind på en fejl vej og rullede ned af bakken med en fart som du aldrig har set maven til og skønt nu at dogteren straks satte hæmskoen for så hjalp det dov inte noet for hun betalte sine siste bompenge da den manglede tyve menuter i seks i går aftes efter at hun havde gjort rejsen langt under den sædvanlige tid som kanske sig var fordi at hun kun hadde taet møjet lit gods på det er sant din faer siger at hvis du vil komme og besøge mig Sammy så kan du gøre ham en grumme stor fornøjelse, for jej er så overmådig ensom Samivel N.B. han vil have det stavet således

som jej sier inte er rigtig og da der er så mange ting at få i orden så er han vis på at din husbond inte vil ha noet derimod og det vil han natyrligvis inte for jej kender ham bedre end som så og dermed sender han ham sin hilsen som jej osse sender og er Samivel altid din kære.

TONY WELLER."

"Sikken et uforståeligt brev," sagde Sam. "Pokker kan blive klog på alle disse "ham'er" og "jeg'er"! Det er ikke min faders hånd, undtagen underskriften med de prentede bogstaver; den er hans."

"Han har måske fået en anden til at skrive brevet for sig og bagefter selv skrevet det under."

"Tøv lidt," svarede Sam og løb endnu en gang brevet igennem, idet han af og til standsede for at tænke sig om. "Det er s'gu rigtigt, det. Den, som har skrevet det, ville have fortalt det hele om ulykken på den rigtige måde, men så er min fader kommet til og har bragt det alt sammen i vildrede ved at give sin besyv med. Det ligner ham. De har ret, søde Mary."

Efter at være kommet til vished om dette læste Sam atter brevet, og da han nu syntes at forstå dets indhold, lagde han det sammen og udbrød tankefuld:

"Så det stakkels skind er død! Hun var i grunden slet ikke så slem, når bare disse hyrder ville have ladet hende være i fred. Det gør mig meget ondt."

Sam udtalte disse ord med en sådan inderlighed, at den smukke stuepige slog øjnene ned og så meget alvorlig ud.

"Men," sagde Sam, idet han med et sagte suk stak brevet i lommen, "det skulle nu være således, og hvem kan ændre det,

som den gamle dame sagde, da hun havde giftet sig med sin tjener?"

Mary rystede på hovedet og sukkede med.

"Jeg må bede herren om lov til at rejse."

Mary sukkede igen. – Brevet var så rørende.

"Far vel!" sagde Sam.

"Far vel!" sagde den smukke stuepige og vendte hovedet bort.

"Nå, vil De ikke give mig hånden?" sagde Sam.

Hun rakte en hånd frem, som, skønt den tilhørte en stuepige, var meget lille, og rejste sig for at gå.

"Jeg bliver ikke længe borte," sagde Sam.

"De er altid borte," sagde Mary og gjorde et lillebitte kast med hovedet. "Aldrig så snart er De kommet, før De tager bort igen."

Sam trak stuepigeskønheden tættere hen til sig og begyndte en hviskende samtale, som ikke havde varet ret længe, førend hun drejede ansigtet om og nedlod sig til atter at se på ham. Da de skiltes, var det af en eller anden grund aldeles nødvendigt, at hun gik op på sit kammer og bragte kappen og håret i orden igen, førend hun kunne tænke på at fremstille sig for sit herskab, og idet hun så trippede op ad trappen, sendte hun Sam mange nik og smil ud over rækværket.

"Jeg bliver kun en dag eller højst to borte, sir," sagde Sam, da han havde meddelt Pickwick efterretningen om det tab, hans fader havde lidt.

"Bliv du der kun, så længe det er nødvendigt, Sam," svarede Pickwick,

Sam bukkede.

"Sig din fader, Sam, at hvis jeg kan være ham til nogen nytte i hans nærværende stilling, skal jeg med glæde yde ham al den

hjælp, jeg kan."

"Mange tak, sir," svarede Sam, "jeg skal sige ham det."

Og dermed skiltes herre og tjener efter nogle ytringer af gensidig velvilje og deltagelse.

Klokken var netop syv, da Sam, efter at være steget ned fra bukken på diligencen, stod nogle hundrede skridt fra *Marquien af Granby*. Det var en kold, ubehagelig aften; den lille gade var øde og forladt, og den ædle og tapre marquis' mahognifarvede ansigt syntes at have et mere nedslået og tungsindigt udtryk, end det plejede, idet det svajede frem og tilbage og peb ynkeligt i blæsten. Rullegardinerne var trukket ned og skodderne til dels lukkede; af den hob dagdrivere, der i almindelighed plejede at stå ved døren, var der ikke én at se; stedet var øde og forladt.

Da Sam ikke traf nogen, som han kunne henvende sig til, gik han sagte ind, og idet han så sig om, genkendte han straks i nogen afstand sin fader.

Enkemanden sad ved et lille rundt bord i det lille kammer bag ved skænkestuen og røg en pibe, med øjnene stift fæstede på ilden. Jordfæstelsen havde øjensynlig fundet sted samme dag, for til hans hat, som han endnu havde på hovedet, var fæstet et langt sørgeflor, der hang skødesløst ned over stoleryggen. Gamle Weller var i en åndsfraværende og tankefuld stemning, for selv om Sam flere gange nævnte hans navn, blev han dog ved at ryge med det samme ubevægelige og rolige ansigt og kom først til sig selv, da hans søn lagde sin hånd på hans skulder.

"Sammy, velkommen, min dreng!"

"Jeg har kaldt en halv snes gange på dig," sagde Sam, idet han hængte sin hat på en knage, "men du hørte mig ikke."

"Nej, Sammy," sagde den gamle og så atter ind i ilden, "jeg sad i tanker."

"Hvad tænkte du da på?" spurgte Sam og trak sin stol hen til kaminen.

"Jeg tænkte, Sammy, jeg tænkte på *hende*, Samivel." Her gjorde den gamle et kast med hovedet hen i retningen mod Dorking kirkegård som en slags stum forklaring om, at hans ord hentydede til den afdøde mrs. Weller.

"Jeg tænkte på, Sammy," sagde han, idet han meget alvorligt så over sin pibe hen på sin søn, som om han ville forsikre ham, at hvor påfaldende og utrolig erklæringen end kunne synes, så blev den dog fremsat efter det modneste overlæg, "jeg tænkte på, Sammy, at det dog gjorde mig meget ondt, at hun er væk."

"Ja det bør det jo også," svarede Sam.

Den gamle nikkede bifaldende, hvorpå han atter fæstede sine øjne på ilden, indhyllede sig i en sky og grublede dybt.

"Det var nogle meget fornuftige talemåder, hun kom med, Sammy," sagde gamle Weller, idet han efter et langt ophold viftede røgen bort med hånden.

"Hvad sagde hun da?"

"Omtrent som så. "Weller," sagde hun, "jeg er bange for, at jeg ikke ganske har været imod dig, som jeg burde have været. Du er en god mand, og jeg kunne have gjort dit hjem hyggeligere for dig. Nu, da det er for sent, begynder jeg at indse," sagde hun, "at når en gift kone vil være reliøs, må hun begynde med at opfylde sine pligter hjemme i sit hus og gøre sine nærmeste glade og lykkelige, og at om hun også går i kirke eller til gudelige forsamlinger, bør hun dog passe meget nøje på ikke at gøre sådant noget til et skalkeskjul for dovenskab og sløseri. Det

har jeg gjort," sagde hun, "og jeg har spildt tid og penge på dem, der har gjort det i en endnu værre grad end jeg, men jeg håber, at når jeg er død og borte, vil du tænke på mig, således som jeg var, førend jeg lærte disse mennesker at kende, og som jeg virkelig var af naturen.

"Susan", sagde jeg – jeg blev så underlig ved det, Samivel. Det vil jeg ikke nægte, min dreng – "Susan," sagde jeg, "du har altid været en meget god kone imod mig. Tal ikke sådan, men vær ved frisk mod, min ven, og du vil endnu opleve at se mig dunke denne hersens Stiggins i hovedet." Ved de ord smilede hun, Samivel," sagde den gamle og kvalte et suk med sin pibe, "men hun døde dog alligevel."

"Ja," sagde Sam, idet han søgte at komme med et par trøstende ord, efter at den gamle i nogen tid havde siddet alvorsfuldt og dampet, mens han rokkede frem og tilbage med hovedet, "ja, gamle, den vej skal vi alle, først eller sidst."

"Det skal vi, Sammy."

"Der er et forsyn i det alt sammen," sagde Sam.

"Det er der naturligvis, " svarede hans fader med et alvorligt, bifaldende nik. "Hvad skal der ellers blive af bedemændene?"

Helt tabt i beskuelsen af det umådelige felt for gisninger, som denne tanke afslørede for ham, lagde gamle Weller sin pibe på bordet og rørte med tankefuldt udtryk op i ilden.

Mens den gamle var optaget af dette, kom der en rask og trivelig, lille, sørgeklædt kone, der hidtil havde haft noget at gøre ude i skænkestuen, ind. Med mange genkendelsessmil til Sam stillede hun sig bag ved hans faders stol og røbede sin nærværelse ved en let hosten, og da denne ikke blev ænset, ved en lydeligere.

"Halløj," sagde gamle Weller, som tabte ildrageren, idet han så sig om, og hastig trak sin stol bort. "Hvad er der nu?"

"Drik en kop te, så er De rar," sagde den lille trivelige kone indsmigrende.

"Nej, jeg vil ikke, jeg vil før se Dem –" Han afbrød hurtigt sig selv og tilføjede med mere dæmpet stemme, "pokker i vold."

"Herregud, herregud, hvor modgang dog kan forandre folk!" sagde konen og så op.

"Det er det eneste næst efter doktoren, som kan forandre min tilstand," mumlede Weller.

"Jeg har virkelig aldrig set mage til urimeligt menneske," sagde hun.

"Lige meget – det er til mit eget bedste, som skoledrengen trøstede sig med, da han fik ris," svarede den gamle.

Den trivelige kone rystede på hovedet med en medlidende og deltagende mine og appellerede til Sam, idet hun spurgte, om hans fader ikke burde gøre sig umage for at holde humøret ved lige og ikke således give efter for tungsindigheden.

"Ser De, mr. Samuel," sagde den lille kone, "som jeg sagde ham i går, han må føle sig ensom, han kan ikke vente andet, men han bør være ved godt mod, for, herregud, vi beklager jo alle hans tab og vil gøre, hvad det skal være for ham, og der er ingen stilling i livet så dårlig, mr. Samuel, at den ikke kan blive bedre, som en meget værdig person sagde til mig, da min mand var død."

Her holdt hun hånden for munden, rømmede sig og så kærligt hen på gamle Weller.

"Da jeg ikke for øjeblikket har brug for en samtale med Dem, vil De så ikke være så god at gå Deres vej?" spurgte han i en rolig

og bestemt tone.

"Jo, jo, mr. Weller," sagde konen, "jeg talte kun til Dem i den bedste mening."

"Meget muligt. Følg hende ud, Samivel, og luk døren efter hende."

Dette vink var ikke spildt på den lille kone, for hun gik straks og smækkede døren i efter sig, hvorpå gamle Weller, der var kommet i en stærk sved, lagde sig tilbage i sin lænestol og sagde:

"Sammy, hvis jeg blev her alene i en uge – bare en uge, min dreng – ville det kvindemenneske gifte sig med mig med vold og magt, førend den var til ende."

"Hvad, er hun så forlibt i dig?"

"Forlibt!" svarede hans fader. "Jeg kan ikke holde hende fra mig, om jeg så var indelukket i en ildfast, dirkefri pengekasse med patentlås for, ville hun dog finde på midler til at komme ind til mig, Sammy."

"Ja, sådan er det at være så søgt!" sagde Sam smilende.

"Jeg er slet ikke stolt af det, Sammy. Det er en skrækkelig stilling, jeg bliver formelig drevet fra hus og hjem ved det. Vejret var næppe af din salig ste'mor, førend én gammel kælling sender mig en krukke marmelade, en anden en krukke gelé og en tredje brygger en urimelig stor pottefuld kamillete, som hun bringer mig med egen hånd." Gamle Weller standsede med et udtryk af den dybeste modbydelighed og tilføjede hviskende, idet han så sig om: "De var alle sammen enker, Sam, alle sammen undtagen hende med kamilleteen, for det var en ung jomfru på tre og halvtreds."

Sam svarede med et skælmsk blik, og efter at den gamle havde slået et halsstarrigt stykke kul itu med et ansigt, der udtrykte lige så meget alvor og ondskab, som om kulstykket havde været hovedet af en af de omtalte enker, sagde han:

"Kort sagt, Sammy, jeg mærker, at jeg ikke er i sikkerhed noget sted undtagen på bukken."

"Hvorfor er du mere i sikkerhed der end noget andet sted?" afbrød Sam ham.

"Fordi en kusk er et privilegeret menneske; fordi en kusk uden mistanke kan gøre, hvad andre mennesker ikke kan; fordi en kusk kan stå på den venskabeligste fod med fruentimmerne på en strækning af tyve mile, uden at nogen derfor tror, at han vil gifte sig med nogen af dem. Hvilken anden mand kan sige det samme, Sammy?"

"Der er noget i det," mente Sam.

"Hvis din herre havde været kusk," ræsonnerede gamle Weller, "tror du så, at juryen ville have dømt ham, selv om det havde været muligt, at sagen kunne være kommet så vidt? Den havde ikke vovet at gøre det."

"Hvorfor ikke?" spurgte Sam noget hånligt.

"Hvorfor ikke? Fordi det ville have stridt imod dens samvittighed. En rigtig kusk er en slags led imellem den ugifte stand og ægtestanden, og det ved ethvert fornuftigt menneske."

"Er det måske din mening, at de er yndede over alt, uden at nogen dog lægger an på at kapre dem?"

Hans fader nikkede.

"Hvoraf det kommer," fortsatte den gamle, "det kan jeg ikke sige; hvorfor diligencekuske, der kører de lange ture, har sådanne indtagende egenskaber og altid bliver æret, ja tilbedt,

kan jeg gerne sige, af alle de unge fruentimmer i alle de byer, de kører igennem, det ved jeg ikke; jeg ved kun, at det er således; det er sådan indrettet af naturen – en Himlens beskikkelse, som din salig ste'mor plejede at sige."

"En tilskikkelse," rettede Sam.

"For mig gerne, Samivel, en tilskikkelse, hvis du synes bedre om det. Jeg kalder det nu en beskikkelse, og sådan kalder man jo også det, som regeringen giver til folk, der ikke har andet at tage vare på. Det er alt, hvad jeg har at sige om det."

Med disse ord stoppede og tændte han sin pibe igen og fortsatte, idet hans ansigt atter fik et grublende præg, som følger:

"Da jeg nu derfor ikke finder det rådeligt, min dreng, at blive her på stedet og lade mig giftes, enten jeg vil eller ej, og da jeg heller ikke har lyst til ganske at skilles fra disse interessante medlemmer af samfundet, er jeg blevet enig med mig selv om at køre *Sikkerheden* og atter at indkvartere mig i *Vildsvinet*, som er mit naturlige element, Sammy."

"Men hvad skal der så blive af beværtningen?"

"Beværtningen, Samivel, med varebeholdning, søgning og mobilier skal sælges underhånden, og af pengene, som kommer ind for den, skal der, ifølge din ste'mors ønske, kort før hun døde, på dit navn sættes to hundrede pund i – hvad er det nu, de tingester hedder?"

"Hvilke tingester?" sagde Sam.

"Disse tingester, som stadig går op og ned i City."

"Omnibusser?" spurgte Sam.

"Vrøvl! Disse tingester, som stadig er i bevægelse og på en eller anden måde filtrer sig sammen med statsgælden og

skatkammerbeviserne og alt sådant noget."

"Nå, fonds, mener du," sagde Sam.

"Ja, fonds. To hundrede pund af pengene skulle anlægges for dig, Samivel, i disse fonds, fire og en halv procent konsoller, Sammy."

"Det var meget smukt af den gamle dame at tænke på mig," sagde Sam, "og det skal hun have tak for."

"Resten bliver sat ud på mit navn," blev gamle Weller ved, "og når jeg ikke længere sidder på bukken, tilfalder hele klatten dig. Sæt det derfor ikke alt sammen over styr på en gang, min dreng, og pas vel på, at ingen enke får mindste glimt at se af din rigdom, ellers er det ude med dig."

Efter denne formaning tog den gamle lidt mere munter igen fat på sin pibe, idet disse meddelelser syntes overmåde meget at have lettet hans sind.

"Der er nogen, der banker," sagde Sam.

"Lad dem banke," svarede hans fader med værdighed.

Sam fulgte rådet, hvorpå der hørtes endnu en og så igen en banken og så en lang række bankninger, så at Sam til sidst spurgte, hvorfor der ikke måtte blive lukket op.

"Stille!" hviskede den gamle med et frygtsomt blik. "Bryd dig aldrig om det, Sammy; det er måske en af enkerne."

Da bankningen således ikke blev ænset, dristede den usete gæst sig til efter en kort tids forløb at åbne døren og kigge ind. Det var intet kvindeligt hoved, som blev stukket ind ad den halvt åbne dør, men mr. Stiggins' lange sorte lokker og røde ansigt. Gamle Wellers pibe faldt ham ud af hånden.

Den velærværdige herre åbnede næsten umærkeligt døren lidt efter lidt, indtil åbningen netop blev stor nok til, at hans

magre krop kunne slippe igennem, hvorpå han smuttede ind i stuen og lukkede døren omhyggeligt og sagte efter sig. Derpå vendte han sig om mod Sam og løftede hænderne og blikket opad som tegn på den usigelige sorg, han følte over den ulykke, der havde ramt familien, flyttede den højryggede stol hen i den sædvanlige krog ved kaminen, satte sig på den yderste kant af sædet, tog et brunt lommetørklæde frem og trykkede det mod sine øjne.

Mens dette gik for sig, havde gamle Weller siddet i sin lænestol med opspilede øjne, hænderne plantet på sine knæ og et ansigt, som udtrykte en overvældende forbavselse. Sam sad lige over for ham i fuldstændig tavshed og i spændt forventning om, hvad udfald dette optrin ville få.

Stiggins holdt det brune lommetørklæde nogle minutter for øjnene, mens han udstødte en passende mængde suk, hvorpå han med en kraftanstrengelse tvang sine følelser, stak det i lommen igen og knappede denne til. Da han derpå havde rørt op i ilden, gned han sig i hænderne og så på Sam.

"Ak, min unge ven," sagde han med meget dæmpet stemme, "det var en sørgelig tilskikkelse!"

Sam nikkede let.

"Også for vredens mand!" tilføjede Stiggins; "den får ens kristne broderhjerte til at bløde!"

Sam hørte gamle Weller mumle noget om at få en kristen brodernæse til at bløde, men Stiggins hørte det ikke.

"Ved De, unge mand," hviskede Stiggins, idet han skød sin stol nærmere hen til Sam, "om hun har efterladt Emanuel noget?"

"Hvem er det?" spurgte Sam.

"Kapellet, vort kapel, vor fårefold, mr. Samuel."

"Hun har hverken efterladt folden eller hyrden eller fårene eller hundene noget," sagde Sam bestemt.

Stiggins så listigt på Sam, skottede hen til den gamle, der sad med lukkede øjne, som om han sov, og sagde, idet han skød sin stol endnu nærmere:

"Heller ikke noget til mig, mr. Samuel?"

Sam rystede på hovedet.

"Der er dog vist noget," sagde Stiggins og blev så bleg, som han kunne blive. "Tænk Dem om, mr. Samuel; ikke en lille mindegave?"

"Ikke så meget, som Deres gamle paraply er værd."

"Måske," sagde Stiggins nølende efter nogle øjeblikkes dyb eftertanke, "måske har hun talt godt for mig hos vredens mand, mr. Samuel?"

"Det mener jeg, er troligt nok, efter hvad han sagde," svarede Sam; "han talte lidt om Dem."

"Nej, gjorde han virkelig?" udbrød Stiggins synligt lettet. "Ja, han har visseligen forandret sig. Vi kan leve meget behageligt sammen nu, hvad, mr. Samuel? Jeg kan føre tilsyn med hans ejendom, når De ikke er her, et meget godt tilsyn, indser De nok."

Med et dybt suk tav Stiggins for at afvente et svar. Sam nikkede, og gamle Weller frembragte en ganske mærkelig lyd, som hverken var et suk, et grynt, et gisp eller et gylp, men så at sige en blanding af alle fire.

Opmuntret af denne lyd, som Stiggins tog for et tegn på anger og ruelse, så han sig om, gned sig i hænderne, græd igen og gik derpå sagte hen over gulvet til en velkendt hylde i en

krog, hvor han tog et glas og kom ganske langsomt fire stykker sukker i det. Efter at det var gjort, så han sig atter om og sukkede ynkeligt, hvorpå han gik sagte ud i skænkestuen og straks efter kom tilbage med glasset halvt fuldt af ananasrom, nærmede sig kedlen, som snurrede nok så lystigt på kaminpladen, blandede sin toddy, rørte om i den, satte sig ned, tog sig en ordentlig Slurk af toddyen og trak sit vejr dybt. Gamle Weller, der endnu stadig blev ved at gøre forskellige sælsomme og plumpe forsøg på at lade, som om han sov, sagde ikke et ord under alt dette, men da Stiggins holdt inde for at trække vejret, fo'r han løs på ham, rev glasset ud af hånden på ham, kastede ham resten af toddyen i ansigtet og glasset ind i kaminen. Derpå greb han den velærværdige herre i kraven og begyndte pludselig at sparke ham som en rasende, idet han ledsagede hver anbringelse af sin kravestøvle på Stiggins' person med diverse voldsomme og usammenhængende forbandelser over hans øjne, lemmer og hele krop.

"Sammy," råbte han, "tryk min hat fastere på hovedet!"

Sam trykkede pligtskyldig hatten med det lange sørgeflor fastere på faderens hoved, hvorpå den gamle, idet han fortsatte sin sparken med endnu større livlighed end før, tumlede med Stiggins gennem skænkestuen og gangen ud til gadedøren og derfra ud på gaden, idet sparkningen fortsatte hele tiden og snarere tiltog end aftog i heftighed.

Det var et skønt og opmuntrende syn at se den rødnæsede mand vride sig under gamle Wellers næve og hans hele legeme skælve, idet det ene spark fulgte rask på det andet, og det var et endnu mere spændende skue at se den gamle efter en vældig

kamp dykke Stiggins' hoved ned i et vandingstrug, der var fuldt af vand, og holde det deri, indtil han næsten var kvalt.

"Så," sagde han, idet han samlede hele sin styrke i et kunstfærdigt spark, da han lod Stiggins trække hovedet op af truget, "lad nu en af disse dagdrivere af hyrder komme herhen, og jeg skal mase ham til gelé først og drukne ham bagefter. Hjælp mig ind, Sammy, og skænk mig et lille glas cognac. Jeg er ganske forpustet, min dreng."

53

Der indeholder Jingles og Jobs endelige bortgang, samt en stor forretningsformiddag i Grays Inn og slutter med en stærk banken på Perkers dør.

Da Arabella efter forskellige blide forberedelser og mange forsikringer om, at der ikke var mindste grund til at være modfalden, omsider var blevet underrettet om det utilfredsstillende udfald af Pickwicks rejse til Birmingham, brast hun i tårer og klagede under lydelig hulken og med rørende ord over, at hun havde været den ulykkelige årsag til uenighed mellem fader og søn.

"Kære barn," sagde Pickwick venligt, "skylden er ikke Deres. Det var umuligt at forudse, at den gamle herre kunne have så meget imod sin søns giftermål. Jeg er overbevist om," tilføjede Pickwick med et blik på hendes smukke ansigt, "at han ikke aner, hvilken glæde han nægter sig selv."

"Ak, bedste mr. Pickwick," sagde Arabella, "hvad skal vi gøre, hvis han bliver ved at være vred på os?"

"Vent tålmodig, lille ven, til han kommer på bedre tanker," svarede Pickwick muntert.

"Men hvad skal der blive af Nathaniel, hvis hans fader nægter ham sin understøttelse?"

"I så tilfælde, min søde lille, vover jeg at forudsætte, at han nok finder en eller anden ven, der ikke vil nægte ham sin hjælp til at bryde sig en bane."

Meningen med dette svar blev ikke så godt skjult af Pickwick, at Arabella ikke fattede den. Hun slyngede derfor sine arme om

hans hals, kyssede ham ømt og hulkede endnu stærkere end før.

"Nå, nå," sagde Pickwick og greb hendes hånd, "vi vil endnu vente nogle dage og se, om han skriver eller på anden måde svarer på Deres mands besked. Hvis ikke, har jeg udkastet en halv snes andre planer, som hver for sig straks kan gøre Dem lykkelig. Nå, kære barn, nå!"

Med disse ord trykkede Pickwick blidt Arabellas hånd og bad hende tørre sine øjne og ikke gøre sin mand mismodig, hvorefter Arabella gemte lommetørklædet, og da Winkle kom ind til dem, havde hun de samme strålende smil og tindrende øjne, som fra først af havde fængslet ham.

"Det er en sørgelig forlegenhed for dette unge par," tænkte Pickwick, mens han næste morgen klædte sig på. "Jeg vil gå hen til Perker og rådføre mig med ham om denne sag."

Og da Pickwick end yderligere følte sig drevet til Grays Inn af det længselsfulde ønske om hurtigt at ordne sit pengeforhold til sagføreren, skyndte han sig med morgenmaden og udførte sin beslutning så hurtig, at klokken endnu ikke var slået ti, da han nåede Grays Inn.

Den manglede endnu ti minutter i hel, da han gik op ad trappen til Perkers kontor. Skriverne var endnu ikke kommet, og han udfyldte tiden med at se ud ad vinduet på trappegangen.

En smuk oktobermorgens kraftige lys opklarede endog de mørke, gamle huse en smule. Ja nogle af de støvede vinduer så næsten glade ud, da solens stråler faldt på dem. Den ene skriver efter den anden skyndte sig ind på pladsen og påskyndede eller sagtnede, efter et blik på uret i gården, sine skridt i forhold til

det klokkeslæt, hvor hans kontortid skulle begynde. Klokken slog ti.

"De kommer tidligt, mr. Pickwick," sagde en stemme bag ved ham.

"God dag, mr. Lowton," svarede Pickwick, idet han så sig om og genkendte sin gamle bekendt.

"Det er varmt at gå i dag, ikke sandt?" sagde Lowton, idet han tog en lille nøgle op af lommen.

"De lader til at mærke det," svarede Pickwick og smilede til kontorbetjenten, som bogstavelig var gloende rød.

"Jeg har skyndt mig, kan De tro," svarede Lowton. "Den slog halv ti, da jeg kom til The Polygon. Men jeg er dog kommet før ham, så det gør ikke noget."

Lowton åbnede døren, samlede de breve, som postbuddet havde lagt ned i kassen, og førte Pickwick ind i kontoret. Her afførte han sig i en håndevending sin frakke, trak en luvslidt frakke på, hængte sin hat op, tog nogle ark kardus- og trækpapir frem, stak en pen bag øret og gned sig med største tilfredshed i hænderne.

"Ser De, mr. Pickwick," sagde han, "nu er jeg klar. Jeg har fået min kontorfrakke på og mit underlag frem, og nu kan han komme, når han vil. De skulle vel ikke have en pris tobak hos Dem?"

"Nej, jeg har ikke."

"Det var skade," sagde Lowton. "Men det er det samme, jeg vil straks springe ud efter en flaske sodavand. Ser jeg ikke lidt løjerlig ud om øjnene, mr. Pickwick?"

Pickwick så på Lowtons øjne i nogen afstand og udtalte derpå, at der efter hans mening ikke var noget usædvanligt ved

dem.

"Det glæder mig. Vi holdt temmelig længe ud i *Stubben* i aftes, og jeg er ikke rigtig vel tilpas i dag. Men det er sandt, Perker har været i lag med den sag, som De nok ved. Det er sagen med den fyr, hvis veksel vi på Deres regning indfriede med halvhundrede pct. For at få ham ud af Fleet – for at få ham til Demerara."

"Ja, Jingle," sagde Pickwick hastigt. "Ja. Nå!"

"Ja, det er i orden. Agenten i Liverpool sagde, at De havde gjort ham mange tjenester, mens De endnu gav Dem af med forretninger, og at han med fornøjelse ville tage imod ham på Deres anbefaling."

"Det er godt. Det glæder mig at høre."

"Men," fortsatte Lowton, "hvor den anden dog er et tossehoved!"

"Hvilken anden?"

"Ih, denne ven eller tjener, eller hvad han nu er, ved De nok; Trotter."

"Så?" sagde Pickwick med et smil. "Da har jeg dog altid holdt ham for lige det modsatte."

"Ja, det havde jeg med af den smule, jeg kendte til ham," svarede Lowton, "men det viser kun, hvorledes man kan lade sig bedrage. Hvad mener De; han vil også til Demerara."

"Hvad! – og give slip på, hvad der er blevet ham tilbudt her?" udbrød Pickwick.

"Han behandlede Perkers tilbud om atten shillings om ugen med løfte om tillæg, når han opførte sig godt, som om det havde været det rene snavs. Han sagde, at han måtte følge med den anden, og han fik da Perker til at skrive endnu en gang, og han har også skaffet ham en plads på den samme plantage, men

han får det ikke nær så godt der, siger Perker, som en deporteret forbryder får det i New South Wales, når han møder i et sæt ny klæder."

"Den tossede fyr," sagde Pickwick med fugtige øjne, "den tossede fyr!"

"Å, det er værre end tosset; det er ligefrem lumpent!" svarede Lowton. "Han siger, at det er den eneste ven, han har haft, og at han holder så meget af ham, og alt sådant noget. Venskab er en meget god ting på sin måde. Vi er f.eks. allesammen overmåde venskabelige mod hinanden henne i *Stubben* ved vor toddy, hvor enhver betaler for sig, men pokker skulle bringe sig i ulejlighed for en andens skyld! Ingen burde holde af mere end to ting. Den ene er nr. ét, og den anden er damerne. Det er nu min mening, ha, ha, ha!"

Lowton sluttede med en halvt munter, halvt spottende latter, som imidlertid afbrødes af lyden af Perker ude på gangen, hvorpå han med en mærkværdig behændighed sprang op på sin stol og gav sig ivrigt til at skrive.

Hilsnerne mellem Pickwick og hans juridiske konsulent var varme og hjertelige, men næppe havde klienten taget plads i sagførerens lænestol, førend man hørte en banken på døren, og en stemme spurgte, om Perker var til stede.

"Tys," sagde Perker, "der har vi en af vore landstrygere – Jingle selv. Vil De se ham?"

"Hvad mener De?" spurgte Pickwick nølende.

"Jeg synes, De skal gøre det. Hejda, sir, hvad De nu hedder, kom kun indenfor."

Efter denne alt andet end ceremonielle indbydelse kom Jingle og Job ind, men da de fik øje på Pickwick, blev de pludselig

stående i nogen forvirring.

"Nå," sagde Perker, "kender De ikke denne herre?"

"God grund til det," svarede Jingle og trådte frem. "Mr. Pickwick – største taknemmelighed – livs frelse – gjort en mand af mig – De skal aldrig fortryde det, sir."

"Det glæder mig at høre Dem tale således," sagde Pickwick. "De ser nu langt bedre ud."

"Takker Dem for det – stor forandring – majestætens Fleet – usundt sted – meget usundt," sagde Jingle og rystede på hovedet. Han var pænt og renligt klædt, og det var også Job, der stod stiv som en stok bag ved ham og stirrede på Pickwick med et ubevægeligt ansigt.

"Hvornår rejser de til Liverpool?" spurgte Pickwick halvt afsides Perker.

"I aften klokken syv," sagde Job og trådte et skridt frem. "Med diligencen fra City, sir."

"Er Deres pladser bestilt?"

"Ja, sir," svarede Job.

"Og det er Deres faste forsæt at følge med?"

"Ja, det er, sir," svarede Job.

"Med hensyn til den ekvipering, som Jingle uundgåelig havde brug for, har jeg," sagde Perker højt til Pickwick, "tilladt mig at ordne det således, at der hvert kvartal tilbageholdes en lille sum af hans løn, som snart vil dække denne udgift. Jeg misbilliger aldeles, at De gør noget for ham, bedste sir, som ikke er afhængigt af hans eget arbejde og gode opførsel."

"Ganske vist," faldt Jingle ham meget bestemt i talen. "Klart hoved – verdensmand – fuldkommen rigtigt."

"Ved at akkordere med hans kreditor, indløse hans klæder hos pantelåneren, understøtte ham i fængslet og betale hans overrejse," blev Perker ved uden at ænse Jingles ord, "har De allerede tabt over halvtreds pund."

"Ikke tabt," sagde Jingle hastigt, "betaler det alt sammen – passer mine forretninger – lægger det op – hver skilling. Gul feber måske – det kan jeg ikke gøre for – hvis ikke –"

Her tav Jingle og slog voldsomt i sin hattepuld og fo'r med hånden hen over sine øjne og satte sig ned.

"Han mener," sagde Job og nærmede sig nogle skridt, "at hvis han ikke dør af feberen, vil han betale pengene tilbage. Lever han, gør han det også, mr. Pickwick. Jeg skal sørge for det. Jeg ved, han vil det, sir," sagde Job med stor kraft. "Jeg turde gøre min ed på det."

"Godt, godt," sagde Pickwick, der havde sendt Perker et par snese misfornøjede blikke for at afbryde hans opremsning af ydede velgerninger, men som sagføreren halsstarrigt lod uænsede. "De må vogte Dem for at spille flere fortvivlede partier cricket, mr. Jingle, og for at forny Deres bekendtskab med sir Thomas Blazo, så tvivler jeg ikke på, at De vil vedligeholde Deres sundhed."

Jingle smilede ved dette udfald, men så ikke des mindre noget flov ud, hvorfor Pickwick forandrede emnet ved at sige:

"De skulle vel ikke tilfældigvis vide, hvad der er blevet af en anden af Deres venner, en ikke slet så fornem ven, som jeg så i Rochester?"

"Triste Jemmy?" spurgte Jingle.

"Ja."

Jingle rystede på hovedet.

"Snild gavtyv – snurrig fætter, morsomt geni – Jobs broder."

"Jobs broder!" udbrød Pickwick. "Ja nu, da jeg ser nøjere på ham, opdager jeg en lighed."

"Folk sagde altid, at vi lignede hinanden, sir," sagde Job, i hvis øjenkroge et snedigt blik i det samme lurede, "kun var jeg af en alvorlig natur, men han ikke. Han udvandrede til Amerika, da han var alt for søgt her, til at han kunne synes om det, og har ikke siden ladet høre fra sig."

"Det forklarer, hvorfor jeg ikke har modtaget det *Blad af Det Virkelige Livs Romantik*, som han lovede mig en morgen, da han syntes at pønse på selvmord på Rochester Bridge," sagde Pickwick smilende. "Jeg har ikke nødig at spørge, om hans triste væsen var naturligt eller påtaget."

"Han kunne påtage sig, hvad det skulle være," sagde Job. "De kan prise Dem lykkelig, at De slap fra ham for så godt køb. Var De kommet på en fortroligere fod med ham, ville han være blevet en farligere ven end –" Job så på Jingle, tøvede og tilføjede til sidst, "end – end – endog jeg selv."

"Det er en håbefuld familie, De har, mr. Trotter," sagde Perker, idet han forseglede et brev, som han imens havde skrevet.

"Ja, sir," svarede Job, "overmåde håbefuld."

"Nå," sagde den lille mand smilende, "jeg håber, De vil gøre den skam. Levér dette brev til agenten, når De kommer til Liverpool, og jeg vil råde Dem, mine herrer, til ikke at være alt for snilde i Vestindien. Forspilder De denne udvej, fortjener De begge at blive hængt, hvilket jeg da så af mit ganske hjerte håber, at De vil blive. Og nu må De helst lade mr. Pickwick og

mig være alene, for vi har andre ting at tale om, og tiden er kostbar."

Med disse ord så Perker hen til døren i den tydelige hensigt at gøre afskeden så kort som muligt.

Den var kort nok fra Jingles side. Han takkede med nogle hastige ord den lille sagfører for den velvilje og raskhed, hvormed han havde ydet ham hjælp, og blev, idet han vendte sig om imod sin velgører, stående nogle sekunder, som om han ikke vidste, hvad han skulle gøre eller sige. Job Trotter kom ham til undsætning, for med et tilbageholdende, taknemmeligt buk for Pickwick tog han sin ven sagte ved armen og førte ham ud.

"Et værdigt par," sagde Perker.

"Det håber jeg, De vil blive. Hvad tror De? Er der nogen udsigt til deres varige forbedring?"

Perker trak tvivlende på skuldrene, men sagde dog, da han mærkede Pickwicks mismodige og skuffede mine:

"Naturligvis er der en udsigt dertil, og jeg håber, at den vil vise sig at have været god. Nu er de unægtelig opfyldte af anger, men mindet om overståede lidelser er, ved De selv, endnu ganske frisk hos dem. Hvad de vil blive til, når den taber sig, er en gåde, som hverken De eller jeg kan løse. Men derfor," tilføjede Perker, idet han lagde sin hånd på Pickwicks skulder, "er Deres formål lige hæderligt, hvad udfaldet end bliver. Om den slags godhed, der er så yderst forsigtig og fremsynet, at den kun sjældent træder frem, for at velgøreren ikke skal blive bedraget eller såret i sin egenkærlighed, er sand velgørenhed eller kun et kløgtigt skin, overlader jeg til bedre hoveder end mit at afgøre. Men om disse to fyre også gjorde sig skyldige i

indbrudstyveri i morgen, ville min mening om Deres handling være lige høj."

Med disse ord, som udtaltes i en livligere og inderligere tone, end tilfældet plejer at være med d'hrr. jurister, satte Perker sin stol hen til sin pult og hørte på Pickwicks fortælling om gamle Winkles halsstarrighed.

"Giv ham otte dages frist til at tænke sig om," sagde Perker og nikkede profetisk.

"Tror De, han giver sig?" spurgte Pickwick.

"Det tror jeg nok, han gør," svarede Perker. "Hvis ikke, må vi prøve på, hvad den unge dames overtalelser kan udrette; det ville enhver anden end De straks have gjort."

Mens Perker derpå tog sig en pris med forskellige groteske ansigtsfordrejelser, der skulle gælde for en lovtale over unge damers overtalelsesgaver, hørte man en mumlen af spørgsmål og svar i det yderste kontor, hvorefter Lowton bankede på døren.

Fuldmægtigen kom ind og lukkede meget hemmelighedsfuldt døren efter sig.

"Hvad er der?" spurgte Perker.

"Der er nogen, som vil tale med Dem, sir."

"Hvem er det?"

Lowton så på Pickwick og hostede.

"Hvem er det? Kan De ikke tale, mr. Lowton?"

"Jo, sir," svarede Lowton, "det er mr. Dodson og mr. Fogg."

"Så for pokker!" sagde den lille mand og så på sit ur. "Jeg stævnede dem herhen til klokken halv tolv for at afgøre den sag med dem, De ved nok, mr. Pickwick. Jeg gav dem en forskrivning, imod at de sendte mig en kvittering til Dem; det

er meget ærgerligt. Hvad vil De gøre? Vil De ikke gå ind i værelset ved siden af?"

Da værelset ved siden af netop var det, hvori Dodson & Fogg opholdt sig, svarede Pickwick, at han ville blive, hvor han var, så meget mere, som Dodson & Fogg burde skamme sig ved at se ham i ansigtet, i stedet for at han skulle skamme sig ved at se dem, hvilket han med et glødende ansigt og mange tegn på harme bad Perker vel at lægge mærke til.

"Meget vel, bedste sir," svarede Perker, "jeg må kun sige, at hvis De venter, at Dodson eller Fogg skal vise noget tegn på undseelse eller forvirring ved at måtte se Dem eller nogen anden i ansigtet, er De det mest sangvinske menneske, jeg har kendt. Vis Dem herind, mr. Lowton!"

Lowton forsvandt med et grin og vendte straks efter tilbage med firmaet i tilbørlig rangfølge – Dodson først og Fogg bagefter.

"De har sagtens set mr. Pickwick?" sagde Perker til Dodson og pegede med sin pen hen i den retning, hvor han sad.

"God dag, hvorledes har De det, mr. Pickwick?" sagde Dodson.

"Gud, ja," råbte Fogg, "hvorledes har De det, mr. Pickwick? Jeg håber, De er rask. Jeg syntes nok, at jeg skulle kende ansigtet," sagde Fogg, idet han tog en stol og så sig smilende om.

Pickwick bøjede hovedet ganske let til svar på disse hilsner og rejste sig og gik hen til vinduet, da han så Fogg tage en bunke papirer op af sin frakkelomme.

"Mr. Pickwick har såmænd ikke nødig at flytte sig, mr. Perker," sagde Fogg, idet han løste det røde bændel, der holdt bunken sammen, og atter smilede, endnu sødere end før. "Mr.

Pickwick kender ret godt disse akter. Jeg tror ikke, vi har hemmeligheder for hinanden. Hi, hi, hi!"

"Ikke mange, tænker jeg," sagde Dodson. "Ha, ha, ha!" Derpå lo begge kompagnoner i forening, lystigt og muntert, som mennesker så ofte gør, når de skal have penge.

"Vi lader mr. Pickwick betale for det, hvis han kigger os i papirerne," sagde Fogg med spillende lune, idet han bredte sine dokumenter ud. "Beløbet er i det hele et hundrede og tre og tredive pund og seks shillings, mr. Perker."

Efter denne opgivelse begyndte Fogg og Perker at sammenholde og blade i dokumenterne, og samtidig sagde Dodson i en venlig tone til Pickwick:

"Jeg synes ikke, at De er slet så vel ved magt, som da jeg sidst havde den fornøjelse at se Dem, mr. Pickwick."

"Det er nok muligt," svarede Pickwick, der havde slynget lynende blikke ud mod de snu krabater, men uden mindste virkning. "Jeg tror heller ikke, at jeg er det. Jeg er i den sidste tid blevet forfulgt og ærgret af nogle skurke."

Perker hostede stærkt og spurgte Pickwick, om han ikke havde lyst til at se lidt i morgenavisen, en forespørgsel, som Pickwick afviste med det mest bestemte Nej.

"Ja," sagde Dodson, "De er vist blevet ærgret og plaget slemt i Fleet; der findes nogle ubehagelige personager der. På hvilken etage havde De Deres værelser, mr. Pickwick?"

"Jeg havde kun ét," svarede den forurettede gamle herre, "det lå på kaffestuegangen."

"Ja så!" sagde Dodson. "Det er nok en ganske behagelig del af anstalten?"

"Det er det nok," svarede Pickwick tørt.

Der lå en kulde i alt dette, som under de forhåndenværende forhold havde noget særligt irriterende for en herre med et pirreligt sind. Pickwick lagde bånd på sin harme med en gigantisk anstrengelse, men da Perker skrev en anvisning for hele beløbet, og Fogg gemte den i sin brevtaske, idet et triumferende smil bredte sig over hans filipenssmykkede ansigt, og dette smil også forplantede sig til Dodsons barske træk, følte han blodet dirre i sine kinder af harme.

"Se så, mr. Dodson," sagde Fogg, idet han stak brevtasken i lommen og trak sine handsker på, "nu er jeg til Deres tjeneste."

"Meget vel," sagde Dodson og rejste sig, "jeg er færdig."

"Det glæder mig," sagde Fogg, som var blevet blødgjort ved anvisningen, "at have haft den fornøjelse at gøre mr. Pickwicks bekendtskab. Jeg håber, at De ikke tænker fuldt så slemt om os, som da vi første gang havde den fornøjelse at se Dem."

"Det håber jeg med," sagde Dodson med en røst som den krænkede dyd i egen høje person. "Mr. Pickwick kender os bedre nu, mener jeg, men hvilken Deres mening om mænd af vort fag end er, tillader jeg mig at forsikre Dem, at jeg ikke nærer mindste uvilje eller nag til Dem for de ord, De fandt det passende at ytre på vort kontor ved den lejlighed, som min kompagnon har hentydet til."

"Nej, nej, jeg heller ikke," sagde Fogg højmodig.

"Vor færd, sir," sagde Dodson, "vil ved enhver lejlighed, håber jeg, være vor bedste talsmand. Vi har nu i adskillige år helliget os vort fag, mr. Pickwick, og har den ære at nyde mange udmærkede klienters tillid. God morgen, sir."

"En *god* morgen, mr. Pickwick," sagde Fogg, hvorpå han stak sin paraply under armen, trak sin højre handske af og

forsonende rakte sin hånd frem mod den tirrede gamle herre, som stak sine hænder ind under sine frakkeskøder og målte sagføreren med et hånligt og forbavset blik.

"Lowton," råbte Perker, "luk herrerne ud."

"Vent et øjeblik," sagde Pickwick, "Perker, jeg *vil* tale."

"Bedste sir, lad det nu være godt, som det er," sagde Perker, der under den hele sammenkomst havde været temmelig nervøs. "Mr. Pickwick, jeg beder –"

"Jeg lader mig ikke lumpe, sir," svarede Pickwick hastigt. "Mr. Dodson, De har sagt nogle ord til mig, og Deres kompagnon har rakt mig sin hånd, og De har begge talt til mig i en så topmålt, uforskammet tone af påtaget overbærenhed og højmodighed, som jeg ikke engang havde ventet af *Dem!*"

"Hvad behager?" udbrød Dodson.

"Hvad behager?" gentog Fogg.

"Ved De, at jeg har været et offer for Deres rænker og underfundigheder?" fortsatte Pickwick. "Ved De, at jeg er den mand, som De har kastet i fængsel og plyndret? Ved De, at De førte sagen for mrs. Bardell?"

"Ja, sir, det ved vi," svarede Dodson.

"Det ved vi naturligvis," gentog Fogg med et klask på sin lomme, som måske dog kun var tilfældigt.

"Jeg ser, at De mindes det med tilfredsstillelse," blev Pickwick ved, idet han for første gang i sit liv søgte at sætte et hånligt smil op, et forsøg, som dog mislykkedes aldeles. "Skønt jeg i lang tid har længtes efter at sige Dem min mening om Dem med rene, tydelige ord, havde jeg dog af hensyn til min ven Perkers ønske ladet selv denne lejlighed gå unyttet hen, hvis De ikke havde talt til mig i denne utilladeligt næsvise tone."

Pickwick vendte sig om mod Fogg med en så bister mine, at denne med stor hurtighed trak sig tilbage hen mod døren.

"Vogt Dem, sir," sagde Dodson, som, skønt han var den kraftigste af de to, klogeligt havde forskanset sig bag ved Fogg og bleg af skræk talte hen over hans hoved. "Lad ham kun overfalde Dem, mr. Fogg. Sæt Dem for Guds skyld ikke til modværge."

"Nej, nej, det skal jeg nok lade være med," sagde Fogg og retirerede lidt længere tilbage, mens han talte, til åbenbar trøst for hans kompagnon, som på den måde efterhånden kom ud i det yderste kontor.

"De er," fortsatte Pickwick, idet han atter tog tråden op, "De er et rigtig net par gemene, kæltringeagtige, smudsige tyveknægte."

"Nå," afbrød Perker ham, "er det nu ikke nok?"

"Deri er alt sammenfattet," svarede Pickwick, "et par gemene, kæltringeagtige, smudsige tyveknægte."

"Så," sagde Perker i en forsonende tone, "nu har han sagt alt, hvad han havde at sige, mine herrer; gå så. Er den dør åben, Lowton?"

Med en dæmpet fnisen svarede Lowton ja.

"Så – så – god morgen – god morgen – mine herrer – mr. Lowton, døren!" råbte den lille mand og skød ihærdigt Dodson og Fogg ud af kontoret. "Denne vej, mine herrer – lad nu dette få en ende – herregud – Lowton – hvorfor lukker De ikke døren op?"

"Så sandt der er lov og ret i England, sir," sagde Dodson med et blik på Pickwick, idet han satte hatten på, "skal De komme til at bøde for dette."

"De er et par gemene –"

"Vogt Dem, sir, det bliver Dem en dyr historie," sagde Fogg og truede med sin knyttede næve.

"– kæltringeagtige, smudsige tyveknægte!" blev Pickwick ved uden i mindste måde at ænse de trusler, der henvendtes til ham.

"Tyveknægte!" råbte han, idet han løb ud til trappen, da de to sagførere gik ned.

"Tyveknægte!" brølede han, idet han sled sig løs fra Lowton og Perker og stak hovedet ud ad gangvinduet.

Da Pickwick tog hovedet til sig igen, var hans ansigt roligt og smilende. Han gik langsomt ind i kontoret og sagde, at han nu havde væltet en stor sten fra sit hjerte og følte sig glad og veltilfreds.

Perker sagde ikke et ord, før han havde tømt sin snustobaksdåse og sendt Lowton ud for at få den fyldt igen, men så fik han et anfald af latter, der varede i fem minutter, hvorpå han sagde, at han egentlig burde være vred, men han kunne endnu ikke tænke alvorligt over sagen – når han kunne, skulle han blive vred.

"Men," sagde Pickwick, "lad mig nu få vort mellemværende afgjort."

"På samme måde som sidst?" spurgte Perker med en ny lattersalve.

"Ikke ganske," svarede Pickwick, idet han tog sin brevtaske frem og hjerteligt trykkede den lille mands hånd. "De har vist mig mange venskabstjenester, som jeg aldrig kan eller ønsker at gengælde; jeg foretrækker at blive i Deres gæld i så henseende."

Efter denne indledning fordybede de to venner sig i nogle meget indviklede regnestykker og dokumenter, og alt blev straks betalt af Pickwick med mange forsikringer om agtelse og venskab.

Ikke så snart var de kommet så vidt, før der hørtes en voldsom banken på døren. Det var ikke nogen almindelig banken, men en vedvarende, uafbrudt række af lydelige slag, som om dørhammeren havde været et perpetuum mobile, eller som om personen udenfor havde glemt at holde op.

"Men, hvad er det?" udbrød Perker studsende.

"Jeg synes, der er nogen, som banker på døren," sagde Pickwick, som om der kunne være den allermindste tvivl om det.

Dørhammeren gav et kraftigere svar, end ord kunne have givet, for den fortsatte at dundre med overraskende styrke og larm uden at standse et øjeblik.

"Herregud," sagde Perker og ringede på klokken, "hele kollegiet kommer i oprør. – Mr. Lowton, hører De ikke, at det banker?"

"Jeg skal straks lukke op," svarede fuldmægtigen.

Den bankende syntes at høre svaret og at ville vise, at han ikke kunne vente. Han gjorde en frygtelig støj.

"Det er jo forskrækkeligt," sagde Pickwick og stak fingrene i øret.

"Skynd Dem, mr. Lowton," råbte Perker, "vi får ellers fyldingen slået ind."

Lowton, der havde været ved at vaske sine hænder inde i et mørkt aflukke, skyndte sig hen til døren, åbnede den og så da et syn, som beskrives i det følgende kapitel.

54

Som indeholder nogle enkeltheder om den heftige banken og andre ting, blandt hvilke nogle interessante oplysninger om Snodgrass og en ung dame ingenlunde er uvigtige for denne historie.

Det væsen, som viste sig for den forbavsede fuldmægtigs øjne, var en dreng – en vidunderlig tyk dreng – der var i almindelig bondedragt og stod på dørmåtten med øjnene lukkede, som om han sov. Lowton havde aldrig set sådan en tyk dreng, hverken i eller uden for et omrejsende menageri, og dette, i forbindelse med en høj grad af ro og sindighed i hans ydre, der var så aldeles forskellige fra, hvad han med grund kunne have ventet at finde hos den, der kunne slå sådanne slag, fyldte ham med forundring.

"Hvad er der på færde?" spurgte fuldmægtigen.

Den mærkelige dreng svarede ikke et ord, men nikkede én gang og syntes, efter fuldmægtigens mening, ligesom at snorke.

"Hvor kommer du fra?" spurgte fuldmægtigen.

Drengen svarede ikke. Han trak vejret dybt, men var i alle andre henseender ubevægelig.

Lowton gentog spørgsmålet og ville allerede, da han intet svar fik, til at lukke døren igen, da drengen i det samme pludselig slog øjnene op, blinkede flere gange, nøs en gang og løftede hånden ligesom for at banke igen. Da han imidlertid fandt døren åben, stirrede han omkring sig meget forbavset og fæstede omsider sine øjne på Lowtons ansigt.

"Hvorfor Fanden banker du således?"

"Hvordan?" spurgte drengen i en langsom, søvnig tone.

"Som en snes hyrekuske."

"Fordi herren sagde, at jeg ikke måtte holde op at banke, før der blev lukket op, for at jeg ikke skulle falde i søvn."

"Nå," sagde fuldmægtigen, "hvad har du da at sige?"

"Han er der nede," svarede drengen.

"Hvem?"

"Herren. Han vil gerne vide, om I var hjemme deroppe."

Lowton fandt det under disse omstændigheder rigtigst at se ud ad vinduet, og da han så en karet, hvori der sad en rødmosset gammel herre, som så meget spændt opad, tillod han sig at vinke ad ham, hvorpå herren straks sprang ud.

"Det er vel sagtens din herre, han dernede i vognen?" sagde Lowton.

Drengen nikkede.

Alle yderligere forespørgsler blev overflødige, idet gamle Wardle nu kom løbende op ad trappen og, efter flygtigt at have hilst på Lowton, straks gik ind i Perkers værelse.

"Pickwick!" sagde han, "Deres hånd, gamle kammerat. Jeg hørte først i forgårs, at De havde ladet Dem sætte i fængsel! Men hvorfor tillod De det, Perker?"

"Jeg kunne ikke hindre det," svarede Perker med et smil, "De ved jo, hvor halsstarrig han er."

"Ja naturligvis, ja naturligvis," svarede Wardle. "Men det glæder mig inderligt at se ham, og nu vil jeg ikke så snart tabe ham af syne igen."

Med disse ord trykkede han endnu en gang Pickwicks hånd, og efter at have gjort det samme ved Perker kastede han sig i en

lænestol, idet hans glade, røde ansigt strålede af smil og sundhed.

"Nå," sagde han, "det er nogle smukke historier – en pris tobak, Perker – der har aldrig været mage til tider, hvad?"

"Hvad mener De?" spurgte Pickwick.

"Mener?" svarede Wardle. "Ih, jeg tror, at alle pigebørn bliver tummelumske i hovedet. Det er ikke noget nyt, vil De sige? Måske ikke, men sandt er det alligevel."

"Da er De dog vel ikke kommet her til London for at fortælle os det, bedste sir?" spurgte Perker.

"Nej ikke ganske, skønt det dog var den væsentlige grund. Hvorledes har Arabella det?"

"Meget godt," svarede Pickwick, "og hun vil sikkert blive glad ved at se Dem."

"Den sortøjede lille taske!" svarede Wardle. "Jeg havde stærkt tænkt på selv at gifte mig med hende. Men jeg er nu glad alligevel, ved hvad der er sket, rigtig glad!"

"Hvorledes fik De det at vide?" spurgte Pickwick.

"Mine pigebørn fik det naturligvis at vide. Arabella skrev i forgårs, at hun havde giftet sig hemmeligt uden sin svigerfaders samtykke, og at De var rejst ned til ham for at få ham til at give efter, da det nu en gang var for sent at modsætte sig forbindelsen, og alt sådant noget. Jeg fandt, det var et meget passende øjeblik til at tale et alvorsord med mine pigebørn og sagde dem derfor, hvor skrækkeligt det var, at børn kunne gifte sig uden deres forældres samtykke osv. Men ville de tro det? Jeg kunne ikke gøre mindste indtryk på dem. De fandt, at det var langt skrækkeligere, at der havde været et bryllup uden brudepiger, så at jeg lige så gerne kunne have prædiket for Joe."

Her standsede den gamle for at le, og da han havde gjort det af hjertens lyst, fortsatte han: "Men det er ikke det bedste ved det hele, lader det til. Det er kun halvparten af den kæresterering og spekulering, der er gået for sig. I de sidste seks måneder har vi vandret på miner, og omsider er de sprunget."

"Hvad mener De?" udbrød Pickwick og blegnede. "Da vel ikke flere hemmelige giftermål, vil jeg håbe?"

"Nej, nej," svarede gamle Wardle, "så galt er det da ikke heller – nej."

"Hvad er det da? Vedkommer det mig?"

"Skal jeg svare på dette spørgsmål, Perker?" spurgte Wardle.

"Hvis De ikke pådrager Dem noget ansvar ved det!"

"Nu vel da, jo jeg gør," sagde Wardle.

"Hvorledes?" spurgte Pickwick ivrigt. "På hvilken måde?"

"Jo," svarede Wardle. "De er min sandten sådan en ung, hidsig krabat, at jeg næsten er bange for at fortælle Dem det, men hvis Perker vil sætte sig imellem os for at forebygge en ulykke, vil jeg vove det."

Efter at have lukket døren op og styrket sig med en pris til af Perkers dåse fortsatte gamle Wardle:

"Sagen er den, at min datter Bella – Bella, som blev gift med Trundle, ved De nok."

"Ja, ja, det ved vi," sagde Pickwick utålmodigt.

"Gør mig nu ikke straks forskrækket! Emily havde nemlig fået hovedpine og var gået i seng, da hun havde læst Arabellas brev for mig, og Bella satte sig da ved siden af mig i forgårs aftes og begyndte at snakke om denne giftermålshistorie.

"Hvad mener du om den, fader?" sagde hun.

"Å, ikke andet end godt, mit barn; jeg håber, det vil være til deres eget bedste."

Jeg svarede således, fordi jeg den gang sad ved kaminen og drak min toddy i en noget tankefuld stemning og vidste, at jeg ved således nu og da at henkaste et ord ville få hende til at blive ved at tale. Begge mine pigebørn er deres moders udtrykte billede, og jo ældre jeg bliver, des kærere er det mig at sidde i enrum med dem, for deres stemmer og ansigter fører mig tilbage til den lykkeligste tid af mit liv og gør mig for øjeblikket lige så ung, som jeg var den gang, om end ikke slet så let om hjertet.

"Det er et rigtigt inklinationsparti, fader," sagde Bella efter en pause.

"Ja, mit barn, men den slags ægteskaber bliver ikke altid de lykkeligste," sagde jeg."

"Det nægter jeg," sagde Pickwick med varme.

"Meget vel," svarede Wardle, "nægt De, når det er Deres tur at tale, men afbryd ikke mig."

"Jeg beder om forladelse."

"Ingen forseelse."

"Det gør mig ondt at høre dig tale således, fader," sagde Bella og rødmede lidt.

"Det var også forkert af mig. Jeg burde ikke have sagt, hvad jeg sagde, mit barn," svarede jeg og klappede hende på kinden så venligt, som en gammel, plump karl som jeg kan, "for mit ægteskab med din moder var et inklinationsparti, og det var dit med."

"Det er ikke det, jeg mener, fader," sagde Bella. "Sagen er, fader, at jeg gerne vil tale lidt med dig om Emily."

Pickwick fo'r sammen.

"Hvad er der nu på færde?" spurgte Wardle.

"Intet," svarede Pickwick. "Bliv bare ved."

"Jeg har aldrig kunnet tvære en historie ud," sagde Wardle kort. "Det må dog tidligt eller sent komme frem, og det vil spare os en hel del tid, når det bliver sagt straks. Meningen af det hele er da, at Bella omsider tog mod til sig og betroede mig, at Emily var meget ulykkelig. Hun og vor unge ven Snodgrass har siden sidste jul stadig stået i brevveksling med hinanden, og som en god datter havde hun besluttet at løbe bort med ham for på en rosværdig måde at efterligne sin gode veninde og skolekammerat, men da de dog havde følt samvittighedsnag over det, så meget mere, som jeg altid havde vist mig meget god imod dem begge to, har de fundet det rigtigst først at vise mig den artighed at spørge mig, om jeg har noget imod, at de blev gift på den sædvanlige prosaiske måde. Se så, Pickwick, hvis De nu uden alt for stor ulejlighed kan indskrænke Deres øjne til den sædvanlige størrelse igen og sige mig, hvad De synes, at vi bør gøre, så skal De have tak."

Den skælmske tone, den kraftige, gamle herre havde udtalt den sidste sætning i, var ikke aldeles uden grund, for Pickwicks ansigt havde fået et udtryk af forbavselse og befippelse, som var yderst morsomt at skue.

"Snodgrass! – Siden sidste jul!" var de første afbrudte ord, som kom over den forvirrede mands læber.

"Siden sidste jul," svarede Wardle. "Det er tydeligt nok, og vi må have haft meget dårlige briller på, siden vi ikke har opdaget det før."

"Jeg fatter det ikke," sagde Pickwick grublende, "jeg kan sandelig ikke fatte det."

"Da er det let nok," svarede den iltre gamle mand. "Hvis De havde været yngre, ville De for længe siden have været inde i hemmeligheden, og desuden har jeg, sandt at sige, da jeg ikke vidste noget om hele denne sag, i de sidste fire-fem måneder gået Emily noget stærkt på klingen for at overtale hende til (hvis hun kunne, for jeg ville aldrig prøve på at tvinge en ung pige) at vise sig lidt venlig imod en frier nede på vor egn. Nu tvivler jeg ikke på, at hun, som pigebørn plejer, for at forhøje sit værd og forøge mr. Snodgrass' varme, har skildret denne sag med de mest glødende farver, og at de begge er kommet til den overbevisning, at de er et par skrækkeligt forfulgte, ulykkelige unge mennesker, der ikke har noget andet valg end et hemmeligt giftermål eller kulos. Men nu er spørgsmålet, hvad bør der gøres?"

"Hvad har *De* gjort?" spurgte Pickwick.

"Jeg?"

"Jeg mener, hvad gjorde De, da Deres gifte datter fortalte Dem denne historie?"

"Jeg gjorde mig naturligvis til nar," svarede Wardle.

"Rigtigt," sagde Perker, der under denne samtale havde stået og snoet sin urkæde, kløet sig på næsen og givet andre tegn på utålmodighed. "Det var jo ganske naturligt, men hvorledes?"

"Jeg blev uhyre hidsig og gjorde min moder så forskrækket, at hun besvimede," sagde Wardle.

"Det var fornuftigt, og hvad så mere, bedste sir?"

"Jeg gnavede og røg tobak hele den næste dag og satte hele huset på den anden ende," svarede den gamle. "Omsider blev jeg

ked af at gøre mig selv ubehagelig og alle andre ulykkelige og lejede derfor en vogn i Muggleton, spændte mine egne heste for den og kørte hertil under påskud af at lade Emily besøge Arabella."

"Miss Wardle er altså med Dem," sagde Pickwick.

"Ja vist er hun. Hun er for øjeblikket på *Osborne Hotel*, med mindre Deres dristige unge ven er løbet bort med hende, siden jeg tog ud i morges."

"De er altså forsonet?" sagde Perker.

"Ja, det skal jeg lige love for!" svarede Wardle. "Nej, hun har grædt og surmulet hele tiden, med undtagelse af en times tid i går aftes, da hun gjorde meget væsen af at skrive et brev, som jeg dog lod, som jeg ikke ænsede."

"De ønsker sagtens at høre mit råd i denne sag?" sagde Perker, idet han så fra Pickwicks grublende udtryk hen på Wardles ivrige ansigt og tog sig flere priser af sit yndede pirringsmiddel.

"Det tænker jeg," sagde Wardle med et blik på Pickwick.

"Ganske bestemt," svarede denne.

"Nå ja," sagde Perker, idet han stod op og skød sin stol tilbage. "Mit råd er, at De begge går bort sammen eller kører eller overhovedet ser at komme bort på en eller anden måde, for jeg er træt af Dem, og overlægger denne sag med hinanden. Er De ikke kommet til noget resultat, når jeg igen ser Dem, skal jeg sige Dem, hvad der er at gøre."

"Det er min tro net," sagde Wardle, som næppe vidste, om han skulle smile eller blive vred.

"Snak, bedste sir," svarede Perker, "jeg kender Dem langt bedre, end De kender Dem selv. De er allerede enig med Dem

selv i alle mulige henseender."

Med disse ord puffede han først Pickwick for brystet og dernæst Wardle i hjertekulen med sin snustobaksdåse, hvorpå de alle tre gav sig til at le, men især Pickwick og Wardle, som uden nogen synlig eller særlig anledning pludselig gav hinanden hånden.

"De spiser hos mig i dag?" sagde Wardle til Perker, da han fulgte dem ud.

"Tør ikke love det, bedste sir," svarede Perker, "men i ethvert tilfælde ser jeg ind til Dem i aften."

"Jeg venter Dem klokken fem," sagde Wardle. "Nå, Joe," og efter at Joe endelig var blevet vækket, kørte de to venner bort i Wardles vogn, som af simpel menneskekærlighed var forsynet med et tjenersæde bagpå til den tykke dreng, der, hvis der i stedet for sæde kun havde været et sædvanligt trin til at stå på, ville være trillet ned og have slået sig ihjel under den allerførste lur, han tog sig.

Da de kom til *George og Gribben*, fik de at vide, at Arabella og hendes pige straks efter modtagelsen af et brev fra Emily, hvori denne meldte sin ankomst til byen, havde sendt bud efter en droske og var kørt lige til hotellet. Da Wardle havde forretninger i City, sendte de vognen og Joe til hans hotel med den meddelelse, at han og Pickwick ville indfinde sig der klokken fem for at spise til middag.

Med dette budskab vendte den tykke dreng tilbage og slumrede så sødeligt i sit tjenersæde, mens han rullede hen over stenbroen, som om han havde ligget i en edderdunsseng med fjedermadrasser. Ved et eller andet mirakel vågnede han af sig selv, da vognen holdt, og efter at have rystet sig grundigt for at

friske sine åndsevner op, gik han ovenpå for at udrette sit ærinde.

Hvad enten nu denne rysten havde skumplet hans åndsevner sammen eller havde vakt en sådan masse ny forestillinger hos ham, at han glemte alle almindelige former og ceremonier, eller også (hvilket ligeledes er muligt) ikke havde kunnet forebygge, at han faldt i søvn, mens han gik op ad trappen, så er det en kendsgerning, at han gik lige ind i stuen uden at banke på døren og således kom til at se en herre, der slyngede sin arm om hans unge frøkens liv og sad meget kærligt ved siden af hende på en sofa, mens Arabella og hendes smukke kammerjomfru lod, som om de var optaget af at se ud ad et vindue. Ved dette uventede syn udstødte den tykke dreng et udråb, damerne et skrig og herren en ed, næsten alle på én gang.

"Elendige skabning, hvad vil du her?" sagde herren, som det er overflødigt at sige var Snodgrass.

Hertil svarede drengen meget forfærdet ikke andet end:

"Missis."

"Hvad vil du mig?" spurgte Emily, idet hun vendte hovedet bort, "du dumme dyr!"

"Herren og mr. Pickwick vil spise til middag her klokken fem," svarede Joe.

"Gå ud af stuen!" sagde Snodgrass og stirrede på den forvirrede yngling.

"Nej, nej, nej!" tilføjede Emily hastigt, "giv mig et godt råd, kære Bella."

Nu stak Emily og Snodgrass og Arabella og Mary hovederne sammen henne i en krog og talte ivrigt med hinanden.

"Joe," sagde Arabella til sidst og så sig om med et fortryllende smil, "hvordan har du det, Joe?"

"Joe," sagde Emily, "du er en god dreng. Jeg skal ikke glemme dig."

"Joe," sagde Snodgrass, idet han nærmede sig den forbavsede yngling og greb hans hånd, "jeg kendte dig ikke straks. Der har du fem shillings, Joe."

"Og jeg lover dig fem til," sagde Arabella, "for gammelt bekendtskabs skyld," og endnu et indtagende smil fik den korpulente, uvelkomne gæst.

Da den tykke drengs fatteevne var noget langsom, lod det først til, at han havde temmelig ondt ved at forstå den pludselige yndest, han var kommet i, og han stirrede rundt på en foruroligende måde. Omsider begyndte hans brede ansigt at vise symptomer til et grin af tilsvarende brede dimensioner, og efter at have stukket en halv krone i hver af sine lommer og en hånd og et håndled bag efter den, brast han for første og eneste gang i en hæs latter.

"Han forstår os, ser jeg," sagde Arabella.

"Det er bedst, at han straks får noget at spise," mente Emily.

Den tykke dreng lo næsten igen, da han hørte denne bemærkning. Efter at der endnu var blevet hvisket lidt mere, trippede Mary bort fra gruppen og sagde:

"Jeg vil spise med Dem i dag, hvis De ikke har noget imod det."

"Denne vej," sagde drengen ivrigt. "Der er sådan en dejlig kødpostej!"

Med disse ord gik han foran ned ad trappen, og hans smukke ledsagerinde erobrede alle opvarterne og ærgrede alle

stuepigerne, mens hun fulgte ham ind i spisestuen. Der var den kødpostej, som den tykke dreng havde omtalt med så megen følelse, og der var desuden en steg med et fad kartofler og et krus porter.

"Sæt Dem," sagde drengen. "Å, hvor det er dejligt! Jeg er så sulten!"

Efter at han således fem-seks gange havde haft anfald af henrykkelse, satte han sig ved den øverste og Mary sig ved den nederste ende af bordet.

"Vil De have noget af det?" spurgte han, idet han jog kniv og gaffel lige til skaftet ind i postejen.

"Ja tak, et lille stykke," svarede Mary.

Han lagde et lille stykke på Marys tallerken og et meget stort stykke på sin egen og ville lige til at spise, da han pludselig sænkede kniv og gaffel, bøjede sig forover, og idet han lod sine hænder, med kniven og gaflen i dem, synke ned på sine knæ, sagde han meget langsomt:

"Hør, hvor De ser godt ud!"

Dette blev sagt i en beundrende tone og var for så vidt meget rart, men der var dog endnu nok af kannibalen i hans øjne til at gøre komplimenten temmelig tvivlsom.

"Men Gud, Joseph," sagde Mary, der lod, som om hun rødmede, "hvad mener De?"

Den tykke dreng, som derpå lidt efter lidt igen indtog sin tidligere stilling, svarede med et dybt suk, og efter at have siddet nogle øjeblikke i dybe tanker tog han et langt drag af porterkruset. Da han havde udført denne bedrift, sukkede han igen og pillede ivrigt med postejen.

"Hvor miss Emily dog er en smuk, ung dame!" sagde Mary efter et langt ophold.

Den tykke dreng var imidlertid blevet færdig med postejen. Han gloede på Mary og svarede:

"Jeg kender en, som er smukkere."

"Nej virkelig?" sagde Mary.

"Ja virkelig!" svarede drengen ualmindelig livligt.

"Hvad hedder hun?" spurgte Mary.

"Hvad hedder De?"

"Mary."

"Det hedder hun også. Det er Dem!"

Drengen grinede for at give komplimenten større vægt og lavede med sine øjne noget, der var en mellemting mellem at skele og kigge; der er grund til at tro, at han ville have dette optaget som et kælent øjekast.

"Således må De ikke tale til mig," sagde Mary. "De mener det ikke."

"Ikke det?" svarede den tykke dreng. "Hør –"

"Nå?"

"Bliver De her?"

"Nej," svarede Mary og rystede på hovedet, "jeg tager bort igen i aften. Hvorfor det?"

"Jo, vi kunne have moret os så dejligt ved bordet, hvis De var blevet her!"

"Jeg kommer måske af og til og besøger Dem," sagde Mary, idet hun med påtaget koketteri glattede borddugen, "hvis De vil gøre mig en tjeneste."

Den tykke dreng så fra postejfadet hen på stegen, som om han syntes, at en tjeneste på en eller anden måde måtte stå i

forbindelse med mad, og tog derpå en af sine halfcrowns op af sin lomme og så ængsteligt på den.

"Forstår De mig ikke?" spurgte Mary med et skælmsk blik på hans fede ansigt.

Atter så han på den halve krone og sagde mat:

"Nej."

"Damerne ønsker, at De ikke siger noget til mr. Wardle om, at den unge herre har været deroppe. Og jeg ønsker det med."

"Er det det hele?" sagde den tykke dreng, åbenbart meget lettere om hjertet, idet han stak halfcrownen i lommen. "Så skal jeg naturligvis heller ikke gøre det."

"Ser De," sagde Mary, "mr. Snodgrass holder så meget af miss Emily, og miss Emily holder så meget af mr. Snodgrass, og hvis De nu sladrede af skole, vil den gamle tage dem alle sammen med sig mange mile ind i landet, hvor de ikke vil få nogen at se."

"Nej, nej, jeg skal ikke sige et muk," sagde den tykke dreng bestemt.

"Det var smukt af Dem," sagde Mary. "Men nu er det nok på tiden, at jeg går ovenpå og gør min frue i stand til middagsbordet."

"Å, gå ikke endnu," bad den tykke dreng.

"Jeg må. Far vel så længe!"

Med elefantagtigt skælmeri strakte den tykke dreng armene ud for at røve et kys, men da der ikke skulle stor behændighed til at undgå ham, var den fortryllende fe borte, førend han lukkede dem igen, hvorpå den dorske yngling åd et pund steg eller så med et sentimentalt ansigt og faldt i en dyb søvn.

Der var så meget at tale om deroppe og så mange planer at lægge om bortførelse og ægteskab, hvis gamle Wardle skulle

blive ved at være grusom, at der kun var en halv time til middag, da Snodgrass endelig tog afsked. Damerne skyndte sig ind i Emilys sovekammer for at klæde sig på, og den forelskede unge mand tog sin hat og gik. Men næppe var han kommet uden for døren, før han hørte Wardles stemme, og idet han kiggede ud over rækværket, så han ham komme op ad trappen, ledsaget af nogle andre herrer. Da Snodgrass ikke kendte det mindste til huset, vendte han i sin forlegenhed hurtigt tilbage til det værelse, han havde forladt, og efter derfra at være gået ind i en stue indenfor – Wardles sovekammer – lukkede han døren sagte efter sig, lige som de personer, som han havde set et glimt af, kom ind i det yderste værelse. Disse personer var Wardle, Pickwick, Nathaniel Winkle og Benjamin Allen, som han let genkendte på deres stemmer.

"Det var meget heldigt, at jeg havde den åndsnærværelse at undgå dem," tænkte Snodgrass med et smil, idet han gik på tåspidserne hen til den anden dør tæt ved sengen. "Denne fører ud til den samme gang, og jeg kan rolig og sikker gå min vej."

Der var kun den ene omstændighed til hinder for, at han kunne gå sin vej, at døren var lukket i lås.

"Lad os få af Deres bedste vin i dag, opvarter," sagde gamle Wardle og gned sig i hænderne.

"De skal få af den allerbedste, sir," svarede opvarteren.

"Og lad damerne vide, at vi er kommet."

"Ja vel, sir."

Snodgrass ønskede inderligt og ivrigt, at damerne måtte få at vide, at også han var kommet. Han vovede en gang at hviske "opvarter" gennem nøglehullet, men da han kom til at tænke på, at den forkerte opvarter kunne komme ham til undsætning, og

på den store lighed mellem hans egen stilling og den, hvori en anden herre nylig var blevet truffet i et nærliggende hotel, og som der i morgenavisen havde stået en meddelelse under rubrikken "Politisager" om, satte han sig skælvende på en kuffert.

"Vi venter ikke på Perker," sagde Wardle, idet han så på sit ur. "Han er altid akkurat og vil være her i rette tid, hvis han agter at komme; hvis ikke, nytter det ikke at vente. God dag, Arabella!"

"Min søster!" udbrød Benjamin Allen og omfavnede hende på den mest rørende måde.

"Å, kære Ben, hvor du lugter af tobak!" sagde Arabella, næsten overvældet af dette tegn på hans kærlighed.

"Gør jeg, Bella? Ja måske jeg gør."

Måske gjorde han det, for han var lige kommet fra et lystigt lille tobakskollegium af tolv medicinske studenter i en lille bagstue med et stort bål i kaminen.

"Men det glæder mig at se dig," sagde Ben Allen. "Til lykke, Bella!"

"Tak," sagde Arabella og bøjede sig frem for at kysse sin broder, "men omfavn mig ikke mere, kære Ben. Du krøller mig så slemt."

Under denne forsonlige stemning lod Ben Allen sig overvælde af sine følelser samt cigarerne og porteren og så på tilskuerne gennem tårevædede briller.

"Har De da intet at sige mig?" råbte Wardle med åbne arme.

"Jo, en hel del," sagde Arabella, idet hun modtog den gamle herres hjertelige kærtegn og lykønskninger. "De er et hårdhjertet, følelsesløst, grusomt uhyre!"

"De er en lille oprørerske," svarede Wardle i samme tone, "og jeg kommer til at forbyde Dem mit hus. Folk, der gifter sig mod alles vilje, burde ikke have lov til at gå frit omkring. Men det er lige meget," tilføjede den gamle højt, "der kommer maden, og De skal sidde ved siden af mig. Joe! Men pokker står i drengen, han er jo vågen!"

Til sin herres sorg var den tykke dreng virkelig vågen, idet hans øjne stod vidt åbne og så ud til at ville holde sig således. Der var desuden en uforklarlig raskhed i hans væsen. Hver gang hans øjne mødte Emilys eller Arabellas, smiskede og grinede han, og én gang ville Wardle have svoret på, at han så ham blinke.

Denne forandring i drengens væsen hidrørte fra, at han følte sin egen vigtighed og den værdighed, han havde opnået ved at være indviet i de unge damers fortrolighed. Hans smisken, grin og blinken var lige så mange nedladende forsikringer om, at de kunne stole på hans troskab. Men da disse tegn snarere egnede sig til at vække end til at dæmpe mistanke og desuden var noget besværlige, svarede Arabella på dem ved at rynke panden eller ryste på hovedet, hvilket drengen holdt for vink om, at han måtte være på sin post, hvorfor han tilkendegav, at han godt forstod dem, ved at smiske, grine og blinke med dobbelt ivrighed.

"Joe," sagde Wardle efter forgæves at have søgt i sine lommer, "ligger min snustobaksdåse ikke der på sofaen?"

"Nej, sir."

"Nej, nu husker jeg det. Jeg lod den ligge på mit natbord i morges. Spring ind i værelset ved siden af og hent den."

Den tykke dreng gik ind i værelset ved siden af og kom tilbage med tobaksdåsen og det blegeste ansigt, en tyk dreng nogen sinde har haft.

"Hvad fejler drengen?" udbrød Wardle.

"Ingenting," svarede Joe uroligt.

"Har du set spøgelser?" spurgte Wardle.

"Eller spøget med brændevinsflasken?" tilføjede Ben.

"Jeg tror, De har ret," hviskede Wardle hen over bordet. "Han er ganske sikkert fuld."

Ben Allen svarede, at det troede han med, og da han havde set en mængde tilfælde af den sygdom, blev Wardle mere sikker i en mening, han havde haft i den sidste halve time, og var enig med sig selv om, at den tykke dreng måtte være drukken.

"Hold bare øje med ham et par minutter," mumlede Wardle. "Vi skal snart få at vide, om han er det."

Men den ulykkelige yngling havde kun vekslet en halv snes ord med Snodgrass, idet denne havde bønfaldet ham om i al hemmelighed at henvende sig til en eller anden, der kunne hjælpe ham ud, og derpå skubbet ham ud af værelset, for at hans fraværelse ikke skulle lede til en opdagelse. Han nølede lidt, aldeles forstyrret, og gik derpå ud af stuen for at opsøge Mary.

Men Mary var gået hjem efter at have klædt sin frue på, og drengen kom tilbage, endnu mere forstyrret.

Wardle og Ben Allen vekslede øjekast.

"Joe," sagde Wardle.

"Ja, sir."

"Hvad gik du ud efter?"

Den tykke dreng så håbløst på alle de tilstedeværende og stammede, at det vidste han ikke.

"Nå," sagde Wardle, "så du ved det ikke? Bring osten hen til mr. Pickwick."

Nu havde Pickwick under hele måltidet moret sig fortræffeligt og var i dette øjeblik i livlig samtale med. Winkle og Emily, idet han bøjede hovedet i sit foredrags hede, slog venligt ud med hånden for at give sine ord større kraft og glødede over hele ansigtet af de velvilligste smil. Han tog et stykke ost af tallerkenen og ville atter vende sig om for at fortsætte samtalen, da i det samme den tykke dreng bukkede sig så meget, at hans hoved kom i lige linje med Pickwicks, og pegede med tommelfingeren over sin skulder og satte det rædsomste og afskyeligste ansigt op, der er blevet set uden for teatret.

"Men gudbevares!" sagde Pickwick studsende, "hvad er der i vejen?"

Han standsede, for den tykke dreng havde rejst sig op og var, eller lod, som om han var, faldet i søvn.

"Hvad er der?" spurgte Wardle.

"Det er en meget løjerlig dreng, De har," svarede Pickwick med et uroligt blik på drengen. "Det lyder noget underligt, men jeg tror virkelig, at han undertiden er lidt forstyrret."

"Å, mr. Pickwick, sig dog ikke det!" udbrød Emily og Arabella begge på én gang.

"Jeg er naturligvis ikke vis på det," sagde Pickwick, mens de alle tav og så meget forfærdede ud, "men hans opførsel var virkelig meget påfaldende. – Av!" udbrød Pickwick, idet han pludselig sprang op med et lille skrig. "Jeg beder Dem om

forladelse, mine damer, men lige i dette øjeblik jog han mig et skarpt instrument i benet. Han er virkelig ikke rigtig i hovedet!"

"Han er fuld!" brølede Wardle heftigt. "Ring på klokken; kald på opvarterne. Han er fuld!"

"Nej, jeg er ikke," sagde den tykke dreng og faldt på knæ, idet hans herre tog ham i kraven.

"Så er du gal, og det er værre. Kald på opvarterne."

"Jeg er ikke gal, jeg ved godt, hvad jeg gør," indvendte den tykke dreng og gav sig til at græde.

"Hvorfor, for Fanden, ville du da stikke mr. Pickwick i benet?" spurgte Wardle vredt.

"Han ville ikke se på mig," svarede drengen. "Jeg ville have talt med ham."

"Hvad ville du da have sagt?" spurgte de alle på en gang.

Den tykke dreng stønnede, så hen på sovekammerdøren, stønnede igen og tørrede to tårer af med knoerne.

"Hvad ville du have sagt?" spurgte Wardle og ruskede ham.

"Holdt," sagde Pickwick, "lad mig! Hvad ville du have sagt mig, min stakkels dreng?"

"Jeg ville gerne hviske det til Dem."

"Du vil vel bide hans øre af," sagde Wardle. "Kom ham ikke nær, han er ondskabsfuld. Ring på klokken og lad ham blive bragt ned!"

Netop som Winkle ville til at gribe efter klokkestrengen, blev han standset ved et almindeligt udbrud af forbavselse, for den fangne Snodgrass trådte pludselig med et forvirret og rødmende ansigt ud af sovekammeret og bukkede for selskabet.

"Halløj!" råbte Wardle, idet han slap den tykke dreng og vaklede et par skridt tilbage. "Hvad er dette her?"

"Jeg har, siden De kom, været skjult inde i værelset ved siden af," forklarede Snodgrass.

"Mit barn," sagde Wardle bebrejdende til Emily, "jeg afskyr lavhed og bedrageri. Dette er meget lavt og udelikat. Det har jeg virkelig ikke fortjent af dig, Emily."

"Kære fader," sagde Emily, "Arabella ved – enhver her ved – Joe ved – at jeg ingen del har i denne legen skjul. August, for Himlens skyld, forklar sagen."

Snodgrass, der kun havde ventet på at komme til orde, fortalte straks, hvorledes han var blevet bragt i den sørgelige forlegenhed; at kun frygt for at volde strid i familien havde bragt ham til at undgå Wardle, og at han kun ville have gået ud ad en anden dør, men da han fandt den lukket, var han mod sin vilje blevet nødt til at blive. Det var en pinlig stilling at komme i, men nu beklagede han den mindre, da den skaffede ham lejlighed til i deres fælles venners påhør at tilstå, at han dybt og inderligt elskede mr. Wardles datter; at han var stolt af at kunne sige, at denne følelse var gensidig, og at han, selv om tusinde mile skilte dem ad, om oceaner rullede deres vover imellem dem, aldrig noget øjeblik kunne glemme de salige dage, da han første gang – osv. osv.

Efter at have udtalt sig således bukkede Snodgrass på ny, så ned på sin hattepuld og nærmede sig døren.

"Holdt!" råbte Wardle. "Hvorfor i al hede –"

"Verden," foreslog Pickwick mildt i den tro, at der ville komme noget værre.

"Nå ja – verden da," sagde Wardle, "kunne De ikke sige mig alt dette straks?"

"Eller betro Dem til mig?" tilføjede Pickwick.

"Men herregud," sagde Arabella, idet hun kom til undsætning, "hvad kan det nytte at spørge om alt dette nu, især da De dog har rettet Deres gamle griske øjne på en rigere svigersøn og desuden er så vild og hidsig, at alle, undtagen jeg, er bange for Dem? Giv ham hånden og skaf for Himlens skyld noget mad til ham. Han ser jo ud, som om han var ved at sulte ihjel; og tag endelig snart fat på Deres vin, for De bliver ikke til at holde ud, førend De har fået mindst to flasker til livs."

Den værdige gamle herre kneb Arabella i øret, kyssede hende uden spor af skrupler, kyssede ligeledes meget kærligt sin datter og trykkede varmt Snodgrass' hånd.

"Hun har i alt fald ret i et punkt," sagde den gamle muntert. "Ring på vinen!"

Vinen og Perker kom ind i samme øjeblik. Snodgrass fik noget at spise, og da han var færdig, satte han sin stol ved siden af Emilys uden mindste indsigelse fra den gamles side.

Aftenen gik fortræffeligt. Lille Perker viste sig fra den mest glimrende side, fortalte komiske historier og sang en alvorlig vise, der var næsten lige så morsom som anekdoterne. Arabella var højst fortryllende, Wardle meget lystig, Pickwick meget harmonisk, Ben Allen meget larmende, de to elskende meget tavse, Winkle meget snaksom og alle til hobe meget lykkelige.

55

Salomon Pell ordner, understøttet af en udvalgt komité af diligencekuske, den ældre Wellers affærer.

"Samivel," sagde gamle Weller til sin søn morgenen efter jordefærden, "jeg har fundet det, Sammy. Jeg tænkte nok, at det var der."

"Tænkte nok, at hvad var der?" spurgte Sam.

"Din ste'mors testamente, Sammy," svarede gamle Weller. "Det papir, hvorefter alt dette hersens med disse statspapirer skal laves i stand, som jeg talte med dig om i aftes."

"Hvad, sagde hun dig ikke, hvor det var?"

"Nej, ikke en stavelse, Sammy. Vi jævnede vores små uenigheder, og jeg opmuntrede hende og bad hende være ved godt mod, så at jeg rent glemte at spørge hende om det. Og jeg ved ikke engang, om jeg havde gjort det, selv om jeg havde husket det, for det er så underligt, Sammy, at gå og snuse efter syge folks penge, når man plejer dem. Det er akkurat ligesom at hjælpe en udvendig passager op, når han er faldet ned fra en diligence, og stikker sin hånd i hans lomme, mens man med et suk spørger ham om, hvorledes han har det."

Efter denne billedlige forklaring åbnede gamle Weller sin brevtaske og fremtog et ark smudsigt skrivepapir, hvorpå en mængde skrifttegn var hobet sammen i et mærkeligt vildrede.

"Se her er dokumentet, Sammy. Jeg fandt det i den lille sorte tepotte oppe på den øverste hylde i skabet ude i skænkestuen. Hun plejede at gemme sine pengesedler der, førend hun blev gift, Samivel. Jeg har mangen en god gang set hende tage det

låg af for at betale en regning. Ak, den stakkel, hun kunne gerne have fyldt alle tepotterne her i huset med testamenter, uden at hun ville have følt savnet af dem, for i den sidste tid tog hun grumme lidt til sig af den slags, undtagen på mådeholdsaftenerne, for så lagde de jo ligesom en grundvold af te til at komme spiritussen ovenpå."

"Hvad står der i det?" spurgte Sam.

"Netop hvad jeg sagde dig, min dreng," svarede hans fader. "For to hundrede pund konsoller til min ste'søn Samivel, og resten af mine efterladenskaber, af hvad navn nævnes kan, til min mand, Tony Weller, som jeg indsætter til min eneste eksekutter!"

"Og det er det hele?" spurgte Sam.

"Det er det hele," svarede gamle Weller, "og da nu du og jeg er på det rene med sagen, og vi to er de eneste, hvem den kommer ved, kan vi lige så godt putte den lap papir i kaminen."

"Hvad er det, du vil gøre, er du gal?" sagde Sam og snappede papiret fra sin fader, mens denne i al uskyldighed rørte op i ilden. "Jo, du er en net eksekutter, er du."

"Hvorfor ikke?" spurgte gamle Weller og så sig alvorligt om med ildrageren i hånden.

"Hvorfor ikke?" udbrød Sam. "Fordi det først må fremlægges og dokumenteres og beediges og gennemgå en mængde andre formaliteter."

"Det er da vel aldrig dit alvor?"

Sam gemte omhyggeligt testamentet i sin brystlomme, idet han med et øjekast tilkendegav, at hvad han sagde, var hans alvor, og det hans *ramme* alvor.

"Så skal jeg sige dig, hvad det er," sagde gamle Weller efter en kort pause. "Det er en sag for denne hersens gode kammerat af kansleren. Pell må tage sig af det, Sammy, han er manden for en vanskelig juridisk sag. Vi vil straks have denne hersens historie op i skifteretten."

"Jeg har aldrig set mage til gammelt vrøvl!" udbrød Sam ærgerlig. "Old Bailey, skifteretter og alibier og alle slags narrestreger løber stadig rundt i hovedet på ham. Du gør bedst i at tage kisteklæderne på og køre til byen for at få det ordnet i stedet for at stå der og præke om noget, som du ikke forstår dig på."

"Godt, godt, Sammy. Jeg vil gerne gøre, hvad det skal være, for at få ende på sagen. Men det siger jeg dig, min dreng, ingen uden Pell som juridisk rådgiver."

"Jeg bryder mig heller ikke om at tage nogen anden, " svarede Sam. "Nå, kommer du snart?"

"Tøv lidt, Sammy," svarede gamle Weller, som, efter at han ved hjælp af et lille spejl, der hang i vinduet, havde fået sit tørklæde bundet, med de vidunderligste anstrengelser arbejdede sig i sit overtøj. "Tøv lidt, Sammy; når du er blevet så gammel som din fader, får du ikke din frakke slet så let på som nu, min dreng."

"Kunne jeg ikke få den lettere på end som så, ville jeg være fordømt, om jeg ikke langt hellere ville være den foruden," svarede hans søn.

"Ja, det synes du nu," sagde gamle Weller med den ældres erfarne mine, "men du vil nok mærke, at jo mere mave, man får, des mere forstand får man. Mave og forstand, Sammy, følges altid ad!"

Mens han fremsatte denne uomtvistelige grundsætning – udbyttet af mange års personlige oplevelser og iagttagelser – lykkedes det ham ved et snildt kast med kroppen at få sin nederste frakkeknap til at opfylde sit formål. Efter at have pustet nogle sekunder for at trække vejret børstede han sin hat med sin albue og sagde, at han nu var færdig.

"Da fire hoveder er bedre end to, Sammy," sagde gamle Weller, mens de i enspænderen kørte til London, "og hele denne arv er en stor fristelse for en prokurator, vil vi tage et par af mine gode venner med, som nok skal falde ham i flanken, hvis han prøver på at gøre knuder; to af dem, som den gang fulgte dig til Fleet. De er de bedste kendere af heste," tilføjede han halvt hviskende.

"Og af prokuratorer med?" spurgte Sam.

"Den, som forstår sig på at dømme rigtigt om et dyr, kan også dømme rigtigt om enhver anden sag," svarede hans fader så belærende, at Sam ikke søgte at gendrive påstanden.

I overensstemmelse med denne prisværdige beslutning blev manden med det spættede ansigt og to andre meget tykke kuske, som gamle Weller vistnok valgte på grund af deres store maver og deraf følgende forstand, opfordrede til at gøre tjeneste, og efter at de havde lovet deres hjælp, gik hele selskabet til værtshuset i Portugal Street, hvorfra der sendtes et bud til skifteretten lige overfor for at bede Pell om straks at indfinde sig.

Sendebuddet traf heldigvis Pell i retten, hvor han, da der ikke var stort at gøre, gjorde sig til gode med en kryddertvebak og et stykke spegepølse. Ikke så snart hørte han, hvad der var tale om, førend han stak disse fødemidler i sin lomme imellem

forskellige juridiske dokumenter og ilede over gaden med en sådan fart, at han nåede gæstestuen, førend sendebuddet havde fået tid til at komme ud af retssalen.

"Deres tjener, mine herrer," sagde han og tog til hatten. "Jeg siger det ikke for at smigre Dem, men der gives ikke fem andre mænd i verden, for hvis skyld jeg ville have forladt retten i dag."

"Har De så travlt, hvad?" sagde Sam.

"Travlt!" svarede Pell; "jeg er aldeles overlæsset, som min ven lordkansleren så ofte sagde, når han havde hørt på appellationssagerne i Overhuset. Den stakkel, han blev så let træt. Disse sager tog så ualmindelig stærkt på ham. Jeg troede virkelig mere end en gang, at han var bukket under for dem."

Her rystede Pell på hovedet og gjorde en pause, hvorpå gamle Weller, efter at have puffet til sin nabo ligesom for at opfordre ham til at lægge mærke til sagførerens fine forbindelser, spurgte, om disse embedspligter havde haft nogen skadelig indflydelse på hans fine vens helbred.

"Jeg tror ikke, at han nogen sinde rigtigt kom sig efter dem," svarede Pell. "Ja, jeg kan gerne sige, at jeg er vis derpå. "Pell," sagde han mangen en god gang til mig, "hvor pokker De kan udholde at arbejde således med hovedet, er mig en gåde." – "Ja," plejede jeg da at svare, "jeg ved min tro heller ikke rigtig, hvorledes jeg kommer ud af det." – "Pell," kunne han tilføje, idet han sukkede og så på mig med en smule misundelse – venskabelig misundelse, begriber De nok, mine herrer, kun venskabelig misundelse; jeg tog mig aldrig af det. – "Pell, De er et vidunder, et vidunder!" – Å, De ville have syntes godt om ham, hvis De havde kendt ham, mine herrer. Bring mig en snaps rom, lille ven!"

De sidste ord sagde han i en dæmpet, sorgkvalt tone til opvartningspigen, hvorpå han sukkede, så på sine sko og dernæst op på loftet, og da rommen imidlertid var kommet, drak han den.

"Men," fortsatte han og skød en stol hen til bordet, "en mand i mit fag har ingen ret til at tænke på sine private venskabsforhold, når man ønsker hans juridiske hjælp. Det er sandt, mine herrer; siden jeg så Dem sidst her, har vi haft en meget sørgelig tildragelse at sørge over."

Da Pell kom til ordet *sørge*, tog han et lommetørklæde frem, som han dog kun brugte til at aftørre en lille dråbe rom med, der var blevet hængende på hans læbe.

"Jeg læste det i *Advertiser*, mr. Weller," blev Pell ved. "Herregud, kun to og halvtreds! Ak ja – hvad er vi mennesker?"

Disse dybsindige og tankefulde ord blev henvendt til manden med det spættede ansigt, hvis blik Pell tilfældigvis havde fanget, hvorpå manden, hvis fatteevne i reglen var noget tåget, rokkede uroligt på sin stol og sagde, at det jo ikke kunne nægtes, at skæbnens veje var uransagelige, og da denne ytring indeholdt en af disse dybsindige påstande, som det er umuligt at modsige, var der ingen, som imødegik den.

"Jeg har hørt sige, at hun skal have været en meget smuk kone, mr. Weller," sagde Pell i en deltagende tone.

"Ja, sir, det var hun," svarede gamle Weller, der ikke var rigtigt opbygget af denne måde at behandle sagen på, men dog troede, at sagføreren, på grund af sit lange bekendtskab med den afdøde lordkansler, bedst måtte vide, hvad høflighed og god tone krævede. "Hun var en meget smuk kone, dengang jeg lærte hende at kende. Hun var den gang enke."

"Nej, det er dog mærkeligt," sagde Pell og så sig om med et sørgmodigt smil, "mrs. Pell var også enke."

"Det var da løjerligt det," sagde den spættede.

"Ja, det er et mærkeligt sammentræf," sagde Pell.

"Nej, slet ikke," bemærkede den gamle mut. "Der bliver tiere enker gift end ugifte fruentimmer."

"Meget sandt, meget sandt," sagde Pell; "De har fuldkommen ret, mr. Weller. Min kone var en meget elegant og talentfuld dame; hendes væsen vakte almindelig beundring i vort nabolag. Jeg var stolt af at se den kone danse; der var noget så bestemt og værdigt og dog så naturligt i hendes bevægelser. Hendes væsen var ligefremheden selv – ak ja, ak ja! Undskyld mit spørgsmål, mr. Samuel," fortsatte prokuratoren i en mere dæmpet tone, "var Deres stedmoder høj?"

"Ikke videre," svarede Sam.

"Min kone var høj," sagde Pell, "en henrivende kvinde med en stolt figur og en næse, mine herrer, en dronningenæse, der var som skabt til at byde og befale. Hun holdt meget af mig – umådelig meget – og var af god familie; hendes morfader gjorde en fallit på otte hundrede pund; han solgte stempelpapir."

"Nå," sagde gamle Weller, der var blevet noget urolig under alt dette, "nu til vore forretninger."

Dette ord var musik i Pells øren. Han havde svævet i uvished, om der var nogen forretning for ham, eller om han kun var blevet indbudt for at nyde et glas toddy, være med til en bolle punch eller en anden lignende høflighed imod ham som mand af faget, og nu var tvivlen hævet, uden at han i mindste måde

havde vist sig ivrig efter at få den løst. Hans øjne tindrede, da han lagde sin hat på bordet og sagde:

"Hvad er det for en forretning, som – hm? Er der nogen af disse herrer, som ønsker at blive hjulpet gennem skifteretten? Vi må have en arrest, en venskabelig arrest, begribeligvis; vi er vel alle venner her?"

"Giv mig dokumentet, Sammy," sagde gamle Weller og tog testamentet fra sin søn, som syntes at more sig umådeligt over sammenkomsten. "Hvad vi må have, er en konfusion på dette hersens."

"Konfirmation, gode herre," sagde Pell.

"Å, konfusion og konfirmation komme omtrent ud på ét, og kan De ikke forstå, hvad jeg mener, skal jeg nok finde den, der kan det."

"Tag det endelig ikke fortrydeligt op, mr. Weller," sagde Pell ærbødigt. "De er eksekutor, ser jeg," tilføjede han, idet han løb dokumentet igennem.

"Ja, jeg er, sir," svarede gamle Weller.

"De andre herrer er måske legatarier?" spurgte Pell med et lykønskende smil.

"Sammy er en legatarie," svarede gamle Weller; "de andre er nogle gode venner af mig, der er fulgt med for at se, at alting går rigtigt til – en slags voldgiftsmænd."

"Nå," sagde Pell, "meget vel, det har jeg såmænd intet imod. Førend jeg begynder, må jeg allerførst udbede mig en ubetydelighed af fem pund af Dem, ha, ha, ha!"

Da komiteen erklærede, at de fem pund kunne han få, udbetalte Weller pengene, hvorefter en lang rådslagning om aldeles ligegyldige ting fandt sted, under hvilken Pell til fuld

tilfredshed for alle de herrer, som skulle påse, at alt gik rigtigt til, udviklede, at hvis sagen ikke var blevet lagt i hans hånd, så ville det hele være gået galt af grunde, som vel ikke blev klart godtgjorte, men som dog utvivlsomt var tilstrækkelige. Efter at dette vigtige punkt var afgjort, kvægede Pell sig, naturligvis på boets bekostning, med tre stykker karbonade og forskellige såvel maltholdige som spirituøse væsker, og derpå gik de alle til Doctors' Commons.

Næste dag aflagdes der et nyt besøg i Doctors' Commons, hvor en staldkarl, der havde underskrevet testamentet som vitterlighedsvidne og nu, da han var drukken, ikke ville sværge andre end gudsforgående eder, voldte stor forargelse. I ugen derefter aflagdes flere besøg i kontoret for testamentgebyrer, ligesom der også blev afsluttet og underskrevet kontrakter om overdragelsen af beværtningen, optaget inventarier, indtaget luncher og middagsmåltider og foretaget så mange fordelagtige forretninger og opdynget en sådan masse papirer, at Pell og drengen, og posen oven i købet, alle tre blev så tykke, at næppe nogen i dem ville have genkendt den samme mand, dreng og pose, der for få dage siden havde drevet om i Portugal Street.

Da alle disse vigtige sager endelig var bragt i orden, blev en dag fastsat til at afhænde og overdrage statspapirerne og i den anledning at aflægge et besøg hos vekselmægleren Wilkins Flasher.

Det var en slags festlig anledning, og de vedkommende var kostumerede dertil. Gamle Wellers kravestøvler var lige blevet blankede og hans påklædning ordnet med særlig omhu. Manden med det spættede ansigt havde en stor georgine i

knaphullet, og to af hans venner var smykket med buketter af laurbærblade og andet eviggrønt. Alle tre var i stiveste helligdagsdragt, det vil sige, de var tilhyllet lige til hagen og havde så mange klæder på som muligt, hvilket er og altid har været en diligencekusks forestilling om en galadragt.

Til den fastsatte tid var Pell på det sædvanlige mødested, og selv han mødte med handsker og ren skjorte, hvis flipper og håndlinninger var noget flossede på grund af lang og tro tjeneste.

"Et kvarter over et," sagde Pell, idet han så på uret i gæstestuen. "Hvis vi er hos mr. Flasher et kvarter over to, kommer vi netop i rette tid."

"Hvad sige I om en dråbe øl, mine herrer?" spurgte manden med det spættede ansigt.

"Og en bid koldt oksekød?" sagde kusken.

"Eller et par østers?" tilføjede den tredje.

"Hør, hør!" sagde Pell. "For at lykønske mr. Weller til, at han er kommet i besiddelse af sin formue, hvad? Ha, ha, ha!"

"Det skal være mig en fornøjelse, mine herrer," svarede gamle Weller. "Ring på klokken, Sammy."

Sammy adlød, og da porteren, oksekødet og østerserne var bragt ind, stak de på varerne med den bedste vilje af verden. Hvor enhver gjorde sin skyldighed så godt, er det næsten en skam at fremhæve en enkelt, men hvis nogen lagde større evner for dagen end de andre, var det kusken, som brugte en kvart liter eddike til sine østers uden at fortrække en mine.

"Mr. Pell," sagde gamle Weller, idet han rørte rundt i et glas toddy, hvilket også alle de andre blev forsynet med, da østersskallerne var taget bort, "det var min hensigt at have

udbragt en skål for vore fonds ved denne lejlighed, men Samivel har hvisket til mig –"

Her gav Sam, som stiltiende og med et roligt smil havde nydt sine østers, sig til at råbe:

"Hør!"

"– har hvisket til mig, mine herrer," fortsatte hans fader, "at det ville være bedre at anvende det, vi har i glassene til at ønske Dem held og lykke og takke Dem for den måde, hvorpå De har bragt denne sag i orden. Deres skål!"

"Prr – stop," afbrød manden med det spættede ansigt ham med pludselig energi. "Giv agt, alle mand!"

Med disse ord rejste han sig, hvilket de andre ligeledes gjorde. Han mønstrede selskabet og hævede langsomt sin hånd, hvorpå hver mand trak vejret dybt og førte sit bæger til læben. I næste øjeblik sænkede den spættede atter sin hånd, og hvert eneste glas blev sat tomt ned på bordet. Det er umuligt at beskrive den gribende virkning af denne storartede ceremoni, der med den værdighed, højtidelighed og alvor, den blev udført med, havde noget aldeles imponerende ved sig.

"Ja, mine herrer," sagde Pell, "alt, hvad jeg kan sige, er, at sådanne beviser på tillid må være meget glædelige for en mand af faget. Jeg vil nødig sige noget, som kan synes selvbehageligt, mine herrer, men det glæder mig overordentlig for Deres egen skyld, at De er kommet til mig. Havde De henvendt Dem til en fusker i faget, er det min faste overbevisning – og jeg forsikrer Dem om, at den er rigtig – at De for længe siden ville være kommet net op at køre. Jeg ville ønske, at min ædle ven havde oplevet at se, hvorledes jeg har ledet denne sag; jeg siger det ikke af stolthed, men jeg tror – dog, jeg vil ikke opholde Dem

med dette, mine herrer. Jeg er i reglen at træffe her, men skulle jeg ikke være her eller lige overfor, så er her min adresse. De vil finde mine vilkår billige og rimelige, og ingen kan være omhyggeligere for sine klienter end jeg, og jeg håber desuden, at jeg kender lidt til mit fag. Skulle De få lejlighed til at anbefale mig til nogen af Deres venner, skal De have tak, og Deres venner vil være glade, når de først har lært mig at kende. *Deres* skål, mine herrer!"

Efter således at have tolket sine følelser lagde Pell tre små adressekort hen til gamle Wellers venner og mente, idet han atter så på uret, at det nu nok var på tiden at gå. På dette vink betalte gamle Weller regningen, og derpå vendte eksekutor, legatarius, sagfører og voldgiftsmænd deres skridt mod City.

Vekselmægleren Wilkins Flashers kontor lå på første sal i en gård bag ved Bank of England; Wilkins Flashers hus lå i Brixton; Wilkins Flashers hest og gig stod i en nærliggende stald; Wilkins Flashers tjener var på vejen til West End for at aflevere noget vildt; Wilkins Flashers fuldmægtig var gået bort for at spise til middag, og derfor råbte Wilkins Flasher selv: "Kom ind!" da Pell og hans ledsagere bankede på kontordøren.

"God morgen, sir," sagde Pell med et ærbødigt buk, "vi ønskede gerne at gøre en lille transportforretning, hvis De vil have den godhed."

"Kom nærmere, kom nærmere," sagde Flasher. "Sid ned et minut, så skal jeg være hos Dem."

"Mange tak, det haster ikke. Tag en stol, mr. Weller!"

Weller tog en stol, og Sam tog en kasse, og voldgiftsmændene tog, hvad de kunne få, og undersøgte almanakken og et par plakater på væggen med samme gabende ærbødighed, som om

de havde været nogle af de gamle mestres skønneste frembringelser.

"Ja, jeg vil vædde et halvt dusin flasker rødvin med Dem om det," sagde Wilkins Flasher, idet han fortsatte den samtale, som Pell havde afbrudt.

Disse ord henvendtes til en meget flot ung herre, der bar sin hat på sin ene kind og stod og drev ved pulten, hvor han slog fluer ihjel med en lineal. Wilkins Flasher gyngede sig på to ben af en kontorstol og spiddede en oblatæske med en pennekniv, som han nu og da med stor færdighed lod falde ned lige midt i en lille rød oblat, der var klæbet uden på æsken. Begge havde meget udskårne veste og meget runde flipper, meget små støvler og meget store ringe, meget små ure og meget store urkæder og endelig parfumerede lommetørklæder.

"Jeg vædder aldrig om et halvt dusin," svarede den anden. "Jeg holder et helt."

"Top, Simmery!" sagde Wilkins Flasher.

"Men frit i huset," svarede den anden.

"Naturligvis," svarede Wilkins Flasher og førte væddemålet ind i en lille bog med en blyant i guldfutteral, og den anden herre førte det ligeledes ind i en anden lille bog med en anden blyant i et andet guldfutteral.

"Jeg ser, at der i dag er slået en bekendtgørelse op om Boffer," sagde Simmery. "Stakkels fyr, han er blevet vist bort fra Børsen."

"Jeg holder to guineas mod fem på, at han skærer halsen over på sig," sagde Wilkins Flasher.

"Top," svarede Simmery.

"Stop, vent lidt," sagde Wilkins Flasher; "han hænger sig måske."

"Meget vel," svarede Simmery og tog atter blyanten i guldfutteralet frem. "Jeg har intet imod den forandring. Altså – tager livet af sig."

"Tager livet af sig," sagde Wilkins Flasher.

"Vel," svarede Simmery og noterede det. "Flasher – ti guineas mod fem, Boffer tager livet af sig! Inden hvilken tid skal det være?"

"Fjorten dage?" foreslog Wilkins Flasher.

"Nej, Fanden heller!" svarede Simmery og tav et øjeblik for at dræbe en flue med linealen. "Skal vi sige otte?"

"Nej, lad os halvere forskellen, " sagde Wilkins Flasher. "Lad os sige ti dage."

"Godt, ti dage."

Der blev altså ført ind i de små bøger, at enten skulle Boffer tage livet af sig inden ti dage, eller også skulle Wilkins Flasher betale Frank Simmery den sum af ti guineas, og hvis Boffer tog livet af sig inden den tid, skulle derimod Frank Simmery betale Wilkins Flasher fem guineas.

"Det gør mig for resten ondt, at han er gået fallit," sagde Wilkins Flasher. "Han gav herlige middage."

"Og en ypperlig portvin havde han!" udbrød Simmery. "Vi sender vor kældermester hen på auktionen i morgen for at købe os noget af den gamle fra fire og tres."

"Fanden heller!" sagde Wilkins Flasher. "Min tjener skal også derhen. Fem guineas på, at min tjener overbyder Deres!"

"Top."

Atter blev en optegnelse ført ind i de små bøger med blyanterne i guldfutteraler, og da Simmery nu havde slået alle fluerne ihjel og afsluttet alle væddemålene, gik han hen på Børsen for at se, hvad der gik for sig der.

Nu nedlod Wilkins Flasher sig til at modtage Salomon Pells forklaring, hvorpå han udfyldte nogle trykte blanketter og bad alle tilstedeværende om at følge med sig til banken, hvilket de gjorde, idet Weller og hans tre venner med grænseløs forbavselse gloede på alt, hvad de så, og Sam så på alt med en kulde, som intet kunne forstyrre.

Efter at være gået over en gård, hvor alt var larm og travlhed, og forbi et par bude, hvis dragt syntes at skulle passe sammen med den røde sprøjte, der var kørt hen i en krog, kom de ind i et kontor, hvor deres sag skulle ordnes, og hvor Pell og Flasher lod dem stå nogle øjeblikke, mens de gik op i testamentskontoret.

"Hvad er dette for et sted?" hviskede manden med det spættede ansigt til gamle Weller.

"Konsolkontoret," svarede eksekutoren hviskende.

"Hvad er det for herrer, som sidder der bag diskene?" spurgte kusken.

"Reducerede konsoller, tænker jeg," svarede gamle Weller. "Er det ikke, Samivel?"

"Du tror da vel aldrig, at de reducerede konsoller er levende?" spurgte Sam med en vis hån.

"Hvor kan jeg vide det? Jeg synes, de så stærkt ud til det. Hvad er det da for fyre?"

"Skrivere," svarede Sam.

"Hvorfor spiser de alle sammen smørrebrød med skinke på?"

"Det er sagtens, fordi det hører til deres tjeneste; det er en del af systemet; det gør de hele dagen."

Weller og hans venner havde næppe haft et øjebliks tid til at tænke over denne forunderlige indretning ved landets pengesystem, før de atter så Pell og Wilkins Flasher, som førte dem hen til en del af disken, oven over hvilken der hang et rundt, sort bræt med et stort "W" på.

"Hvad skal det betyde, sir?" spurgte gamle Weller for at henlede Pells opmærksomhed på det.

"Det er det første bogstav af den afdødes navn."

"Hør," sagde gamle Weller, idet han vendte sig om mod voldgiftsmændene, "her er bestemt ugler i mosen. W er vores bogstav – det er ikke rigtigt!"

Voldgiftsmændene erklærede straks, at det var deres bestemte mening, at sagen ikke lovligt kunne foretages under bogstavet W, og den ville efter al sandsynlighed også have varet i det mindste en dag til, hvis Sam ikke havde været rask nok til, skønt det ved første øjekast kunne synes noget næsvist, at trække sin fader hen til disken og holde ham fast der, indtil han havde sat sit navn under et par dokumenter. På grund af gamle Wellers vane at prente i stedet for at skrive, var dette et så møjsommeligt og langvarigt arbejde, at skriveren skrællede og skar tre æbler i stykker, før det blev færdigt.

Da gamle Weller absolut ville sælge sin andel straks, gik de fra banken til Børsen, til hvilken Wilkins Flasher kort efter kom tilbage med en anvisning på fem hundrede og tredive pund, hvilket var den sum, gamle Weller efter dagskursen var berettiget til for resten af mrs. Weller den Andens sparepenge i statspapirer. Sams to hundrede pund stod transporteret på

hans navn, og efter at Wilkins Flasher havde fået sin kurtage, lod han ligegyldigt pengene glide ned i sin lomme og gik tilbage til sit kontor.

Gamle Weller var i begyndelsen umådelig opsat på at få hele summen udbetalt i guld, men da voldgiftsmændene forestillede ham, at han så ville blive nødt til at købe en pose til at bære dem hjem i, samtykkede han i at modtage summen i fempunds noter.

"Da min søn," sagde gamle Weller, da de kom ud fra bankierkontoret, "og jeg har et meget nødvendigt ærinde i eftermiddag, og jeg gerne vil have denne sag i orden så snart som muligt, er det bedst, at vi straks går et sted hen, hvor vi kan klarere regningerne."

Der fandtes snart et roligt værelse, og regningerne blev nu fremlagt og gennemgået. Pells regning bedømtes af Sam, og nogle poster underkendtes af voldgiftsmændene, men trods Pells mange højtidelige forsikringer om, at de var alt for strenge imod ham, var dette dog den allerbedste forretning, han nogen sinde havde haft, og en kommission, der i det næste halvår holdt ham med kost, logi og vask.

Da voldgiftsmændene havde fået sig en dram, tog de afsked, eftersom de skulle køre fra byen om aftenen, og da Pell mærkede, at der ikke vankede flere spise- og drikkevarer, anbefalede han sig ligeledes på det venskabeligste, og Sam og hans fader blev alene tilbage.

"Så," sagde gamle Weller, idet han stak sin brevtaske i lommen, "med pengene for beværtningen og det andet har jeg elleve hundrede og firs pund her. Og nu, Samivel, drej nu hestene om mod *George og Gribben*, min dreng!"

56

En vigtig konference finder sted imellem Pickwick og Samuel Weller og overværes af sidstnævntes fader. En gammel herre i en snustobaksfarvet dragt kommer ganske uventet.

Mens Pickwick samme eftermiddag sad alene og grublede over mange ting og blandt andet tænkte på, hvorledes han bedst skulle sørge for det unge par, hvis usikre fremtid var en stadig kilde til sorg og ængstelse for ham, kom Mary sagte ind i hans værelse og sagde temmelig hastigt:

"Om forladelse; Samuel er nede og spørger, om hans fader må hilse på Dem?"

"Med fornøjelse," svarede Pickwick.

"Mange tak, sir," sagde Mary og trippede hen til døren igen.

"Sam har da vel ikke været her længe?" spurgte Pickwick.

"Nej, sir," svarede Mary ivrigt. "Han kom lige før. Nu vil han ikke oftere bede Dem om lov til at tage bort, sir, siger han."

Mary vidste måske, at hun havde meddelt denne sidste efterretning med større varme end nødvendigt, eller også havde hun måske set det godmodige smil, Pickwick betragtede hende med, da hun tav. Nok er det, hun hang med hovedet og undersøgte fligen af et meget net lille forklæde med større nøjagtighed, end der strengt taget syntes at være grund til.

"Sig dem, at de endelig må komme straks," sagde Pickwick.

Åbenbart meget lettet, skyndte Mary sig bort.

Pickwick gik to eller tre gange op og ned ad gulvet, idet han strøg sig om hagen og syntes at falde i dybe tanker.

"Ja, ja," sagde han omsider i en blid, men noget tungsindig tone, "det er den bedste måde, jeg kan lønne ham på for hans troskab og hengivenhed; lad det da ske i Himlens navn. Det er en ensom gammel mands skæbne, at hans omgivelser får andre og nye tilbøjeligheder og forlader ham. Jeg har ikke ret til at kræve, at det skal gå mig anderledes. Nej, nej, det ville være egenkærligt og utaknemmeligt. Jeg bør være glad ved at have lejlighed til at sørge så godt for ham. Og det er jeg, det er jeg naturligvis!"

Pickwick havde været så fordybet i disse tanker, at der blev banket tre-fire gange på døren, før han hørte det. Idet han hastigt satte sig ned og med sit vante, venlige ansigt, sagde: "Kom ind", trådte Sam Weller ind, ledsaget af sin fader.

"Det glæder mig at se dig igen, Sam," sagde Pickwick. "God dag, mr. Weller, hvorledes har De det?"

"Mange tak, sir, meget godt," svarede enkemanden, "håber også, at De har det godt, sir?"

"Jo tak, udmærket," svarede Pickwick.

"Jeg ville gerne have en lille samtale med Dem, sir, hvis De kan afse en fem minutter eller så."

"Meget gerne," sagde Pickwick. "Sam, giv din fader en stol."

"Tak, Samivel, jeg har allerede taget mig en," sagde gamle Weller, idet han trak en stol frem. "Ualmindelig dejligt vejr i dag," tilføjede den gamle og lagde sin hat på gulvet, idet han satte sig.

"Ja, bemærkelsesværdigt smukt," svarede Pickwick. "Meget behageligt."

"Det behageligste vejr, jeg nogen sinde har set." Her fik den gamle et voldsomt anfald af hoste, og da det var forbi, nikkede

og blinkede han og gjorde flere bønlige og truende fagter til sin søn, som Sam dog hårdnakket lod, som om han ikke lagde mærke til.

Da Pickwick mærkede, at den gamle herre følte sig noget forlegen, gav han sig til at skære bladene op i en bog, som lå ved siden af ham, og ventede tålmodigt på, at den gamle Weller skulle komme frem med det, der lå ham på sinde.

"Jeg har aldrig set mage til ærgerlig dreng som dig, Samivel," sagde gamle Weller med et forbitret blik på sin søn, "aldrig i mine livfødte dage!"

"Hvad gør han da, mr. Weller?" spurgte Pickwick.

"Han vil jo inte begynde, sir; han ved, at jeg ikke dur til at trykke mig ud, når der er noget apartigt på færde, og dog kan han stå og se på, at jeg sidder her og spilder Deres kostbare tid og gør mig selv til et rigtigt skabilkenhoved, uden at han skal hjælpe mig med så meget som en stavelse. Det er ingen sønlig opførsel, Samivel, nej, det er ikke."

"Du sagde, at du ville tale," svarede Sam. "Hvor kunne jeg da vide, at munden ville gå i baglås på dig lige straks i begyndelsen?"

"Du kan jo se, at jeg var kørt fast," svarede hans fader. "Jeg er på den gale side af vejen og rykker med vognen ind imellem stakitterne og mange slags ubehageligheder, og dog skal du ikke så meget som give mig en håndsrækning. Jeg skammer mig over dig, Samivel."

"Sagen er, sir," sagde Sam med et let buk, "at den gamle har fået sin arv udbetalt."

"Meget godt, Samivel," sagde den gamle og nikkede tilfreds. "Det var inte min mening at skænde på dig, Sammy. Meget

godt. Det er den rigtige måde at begynde på. Straks til sagen. Det er virkelig meget godt, Samivel."

I sin overstrømmende glæde nikkede han umådelig mange gange og ventede i en lyttende stilling på, at Sam skulle fortsætte sin forklaring.

"Sæt dig kun ned, Sam," sagde Pickwick i følelsen af, at sammenkomsten ville vare noget længere, end han havde ventet.

Sam bukkede atter og satte sig ned, og hans fader så sig om, idet han fortsatte:

"Den gamle har fået udbetalt fem hundrede og tredive pund."

"Reducerede konsoller," afbrød den gamle ham med dæmpet røst.

"Det gør hverken til eller fra, om det er reducerede konsoller," sagde Sam; "fem hundrede og tredive pund er jo summen, ikke sandt?"

"Meget rigtigt, Samivel."

"Og dertil har han for huset og forretningen –"

"Samt varebeholdning, søgning og mobilier," afbrød faderen ham.

"Fået så meget," blev Sam ved, "at det i alt udgør elleve hundrede og firs pund."

"Nej virkelig?" sagde Pickwick. "Det glæder mig at høre. Jeg gratulerer Dem, mr. Weller, til at De sidder så godt i det."

"Vent et øjeblik, sir," sagde den gamle, idet han afværgende løftede hånden. "Bliv ved, Samivel."

"Disse hersens penge," sagde Sam lidt nølende, "vil han nu gerne have sat fast på et sted, hvor han kan vide dem sikre, og det er også mig meget om at gøre, for hvis han beholder dem

selv, så låner han dem enten ud eller køber heste for dem eller taber sin brevtaske i en kælderhals eller bærer sig kort sagt enten på den ene eller den anden måde ad som en kamel."

"Meget godt, Samivel," bemærkede faderen i en så tilfreds tone, som om Sam havde holdt den største lovtale over hans klogskab og forsigtighed.

"Og se derfor," fortsatte Sam og pillede forlegen på skyggen af sin hat, "derfor har han hævet hele klatten i dag og kommer nu her med mig for at sige eller tilbyde eller med andre ord for –"

"For at sige så meget som så," sagde gamle Weller utålmodigt, "at jeg ingen brug har for disse penge. Jeg har igen påtaget mig at køre en diligence og har ingen steder, hvor jeg kan gemme dem, undtagen at jeg skulle betale konduktøren for at passe på dem, eller jeg ville lægge dem i en af karetlommerne, hvilket ville være en fristelse for de indvendige passagerer. Men hvis De, sir, vil gemme dem for mig, ville jeg være Dem meget taknemmelig. Og måske," fortsatte han, idet han gik hen til Pickwick og hviskede til ham, "måske kan de hjælpe lidt med til omkostningerne ved denne hersens proces. Men alt, hvad jeg har at sige, er, om De vil gemme dem for mig, til jeg forlanger dem igen."

Med disse ord stak han brevtasken i hånden på Pickwick, tog sin hat og løb ud af stuen med en fart, som man næppe skulle have ventet af en så svær person.

"Stop ham, Sam," udbrød Pickwick alvorlig. "Hent ham ind; få ham øjeblikkelig tilbage. Mr. Weller – halløj! – Kom dog tilbage!"

Sam så, at hans herre ville have sin vilje, hvorfor han greb sin fader ved armen, idet han ville til at gå ned ad trappen, og trak

ham med magt tilbage med sig.

"Min kære ven," sagde Pickwick, idet han tog den gamle mands hånd, "Deres tilbud overvælder mig."

"Det kan jeg slet ikke se nogen grund til," svarede gamle Weller mut.

"Jeg forsikrer Dem, at jeg har flere penge, end jeg har brug for; langt flere, end en mand på min alder kan bruge i sin levetid," sagde Pickwick.

"Ingen ved, hvor meget han kan bruge, førend han prøver på det."

"Nej, måske," svarede Pickwick, "men da jeg ikke har i sinde at gøre sådanne forsøg, er det ikke rimeligt, at jeg nogen sinde vil komme i trang. Jeg må derfor bede Dem, mr. Weller, at tage disse penge tilbage."

"Meget vel," sagde den gamle misfornøjet. "Læg mærke til mine ord, Sammy; jeg gør noget desperat med disse penge, noget rigtig desperat."

"Du gør pokker heller," svarede Sam.

Faderen tænkte sig om en stund, hvorpå han med bestemthed knappede sin frakke og sagde:

"Jeg giver mig til at være bommert."

"Hvad for noget?" udbrød Sam.

"Bommert," sagde den gamle med sammenbidte tænder, "jeg giver mig til at være bommert. Sig farvel til din fader, Samivel; resten af mine dage tilbringer jeg i et bomhus."

Denne trussel var så skrækkelig, og da den gamle desuden syntes at være fast bestemt på at udføre den og dybt krænket ved Pickwicks afslag, sagde denne:

"Nå, nå, mr. Weller, så vil jeg beholde pengene. Jeg kan måske gøre mere godt med dem, end De selv kan."

"Ja netop," sagde gamle Weller med opklarende ansigt, "det kan De naturligvis."

"Tal ikke mere om det," sagde Pickwick, idet han lagde brevtasken ned i sin pult. "Sæt Dem nu ned igen. Jeg vil gerne rådføre mig med Dem om en ting."

Den indvendige latter, det heldige udfald af hans besøg havde fremkaldt, og de krampagtige trækninger ikke alene i den gamles ansigt, men også i hans arme, ben og hele krop, mens brevtasken blev gemt i pulten, slog pludselig over i den mest højtidelige alvor, da han hørte disse ord.

"Gå et par minutter udenfor, Sam," sagde Pickwick.

Sam trak sig øjeblikkelig tilbage.

Gamle Weller så ualmindelig dybsindig og forbavset ud, da Pickwick åbnede samtalen med disse ord:

"De er nok ingen talsmand for ægtestanden, så vidt jeg ved, mr. Weller?"

Weller rystede på hovedet. Han var aldeles ude af stand til at tale, for utydelige forestillinger om, at en eller anden skændig enke havde været heldig i sine planer mod Pickwick, lammede hans tunge.

"Så De ikke tilfældigvis en ung pige nedenunder, da De kom med Deres søn?" spurgte Pickwick.

"Jo – jeg så en ung tøs."

"Hvad synes De om hende? Sig det kun rent ud, mr. Weller."

"Jeg syntes, hun var godt ved magt og havde en net skabelon," svarede gamle Weller med kendermine.

"Ganske rigtigt," sagde Pickwick, "men hvad synes De om hendes væsen efter det, De så til hende?"

"Jeg syntes, at hun var meget behagelig. Meget behagelig og gelassen."

Hvilken mening han egentlig forbandt med det sidst nævnte adjektiv, kom ikke for dagen, men da det af den tone, hvori han udtalte det, var klart, at det skulle være et rosende udtryk, var Pickwick så tilfreds med det, som om han havde fået en fyldestgørende forklaring af det.

"Jeg interesserer mig meget for hende, mr. Weller."

Weller rømmede sig.

"Jeg mener, jeg interesserer mig for, at det må gå hende godt," blev Pickwick ved, "at hendes fremtid må blive lykkelig. Forstår De mig?"

"Ja vel, ja," svarede den gamle, som endnu ikke forstod noget.

"Den unge pige," sagde Pickwick, "holder af Deres søn."

"Af Samuel!" udbrød faderen.

"Ja."

"Det er natyrligt," sagde den gamle efter at have grundet lidt, "natyrligt, men meget foruroligende. Sammy må tage sig i agt."

"Hvad mener De?"

"Må tage sig meget i agt for ikke at sige noget til hende; han må tage sig i agt for, at han ikke i et uskyldigt øjeblik lader sig forlede til at sige noget, så at han bliver dømt for brud på ægteskabsløfte. Man kan aldrig vide sig sikker for dem; har de først kastet deres garn ud efter en, ved man ikke, hvorledes man skal vogte sig for dem, og inden man ved et ord af det, har de en. Jeg blev første gang gift på den maner, og Sam var resultatet af den manøvre."

"De opmuntrer mig just ikke til at komme til ende med det, jeg har at sige," sagde Pickwick, "men jeg må dog hellere tale ud. Den unge pige holder ikke alene af Deres søn, mr. Weller, men Deres søn holder også af hende."

"Nå! Det er smukke ting for en fader at høre på; det må jeg sige!"

"Jeg har lagt mærke til dem ved flere lejligheder," sagde Pickwick uden at ænse den gamles ord, "og jeg nærer ikke mindste tvivl om det. Sæt nu, at jeg kunne skaffe dem et net udkomme som mand og kone i en eller anden lille forretning, hvad vil De så sige til det, mr. Weller?"

I begyndelsen satte den gamle et surt ansigt op til dette forslag om, at en person, han interesserede sig for, skulle gifte sig, men da Pickwick havde forklaret sagen nærmere for ham og lagt megen vægt på den omstændighed, at Mary ikke var enke, faldt han efterhånden til føje. Pickwick havde stor indflydelse på ham, ligesom Marys ydre havde gjort et stærkt indtryk på ham, for han havde virkelig allerede sendt hende adskillige alt andet end faderlige øjekast. Omsider sagde han, at det ikke passede sig for ham at sætte sig imod Pickwicks ønske, og at det ville være ham meget kært at følge hans råd, hvorpå Pickwick glad tog ham på ordet og kaldte Sam ind i stuen igen.

"Sam, din fader og jeg har talt om dig."

"Om dig, Samivel," sagde gamle Weller i en beskyttende og eftertrykkelig tone.

"Jeg er ikke så blind, Sam, at jeg ikke for længe siden har set, at du nærer noget mere end kun venskabelige følelser for mrs. Winkles pige," sagde Pickwick.

"Hører du det, Samivel?" sagde gamle Weller i den samme myndige tone som før.

"Jeg håber, sir," sagde Sam til sin herre, "jeg håber, at der ikke er noget ondt i, at en ung mand lægger mærke til en ung pige, som både er smuk og velopdragen?"

"På ingen måde," svarede Pickwick.

"På ingen måde," sagde gamle Weller venligt, men dog overlegent.

"Jeg er så langt fra at finde noget ondt i en så naturlig adfærd," fortsatte Pickwick, "at jeg netop meget gerne vil støtte og fremme dine ønsker i så henseende. Derfor har jeg haft en lille samtale med din fader, og da jeg nu ved, at han er af min mening –"

"Såsom kvindemennesket ikke er enke," afbrød gamle Weller ham forklarende.

"Såsom det ikke er en enke," sagde Pickwick smilende. "Jeg ønsker at frigøre dig for den tvang, som din nuværende stilling pålægger dig, og give dig et bevis på min påskønnelse af din troskab og mange andre gode egenskaber ved at sætte dig i stand til straks at gifte dig med denne pige og skaffe dig en uafhængig stilling for dig og din familie. Jeg vil være stolt, Sam," sagde Pickwick, hvis røst hidtil havde skælvet lidt, men nu atter fik sin sædvanlige klang, "stolt og glad ved at drage særlig omsorg for din fremtidige velfærd."

Der opstod en pause, som varede i nogen tid. Og derpå sagde Sam med dæmpet, halvt hviskende røst, men dog tydeligt nok:

"Jeg er Dem meget taknemmelig for al Deres godhed, sir. Det ligner Dem alt sammen, men det kan ikke lade sig gøre."

"Ikke lade sig gøre?" udbrød Pickwick forbavset.

"Samivel!" sagde gamle Weller med værdighed.

"Det kan ikke lade sig gøre, siger jeg," gentog Sam med stærkere røst, "hvad skulle der så blive af Dem?"

"Min brave Sam," svarede Pickwick, "de forandringer, som i den sidste tid har fundet sted med mine venner, vil også ganske forandre min levemåde for fremtiden. Desuden bliver jeg ældre og trænger til fred og ro. Med mine udflugter er det forbi!"

"Hvor kan jeg vide det fra, sir? Således tænker De nu, men sæt, at De kom på andre tanker, hvad der slet ikke er så urimeligt, for De er så livlig, som om De kun var fem og tyve år; hvad skulle der så blive af Dem uden mig? Det kan ikke lade sig gøre, sir!"

"Meget rigtigt, Samivel. Der er en hel del i det, du siger," sagde gamle Weller opmuntrende.

"Jeg taler efter modent overlæg, Sam, og er fuldt og fast bestemt på at holde, hvad jeg siger," sagde Pickwick og rystede på hovedet. "Jeg er kommet ind i helt nye forhold; med mine udflugter er det forbi."

"Ja, ja da," svarede Sam. "Så er det den allerbedste grund til, at De altid bør have en om Dem, der kender Dem, og som kan passe Dem og holde humøret oppe hos Dem. Vil De hellere have en mere poleret tjener, godt, så tag ham, men løn eller ingen løn, opsigelse eller ingen opsigelse, kost eller ingen kost, logi eller intet logi, så bliver Sam Weller hos Dem, der må så komme, hvad der vil; og om så alverden satte sig på bagbenene, skal dog ingen hindre det."

Ved slutningen af denne udtalelse, som Sam afgav med stor bevægelse, rejste gamle Weller sig op fra sin stol, og idet han

glemte ethvert hensyn til tid, sted eller sømmelighed, svingede han sin hat over hovedet og udbragte tre voldsomme hurraråb.

"Men, min gode Sam," sagde Pickwick, da Weller, noget undselig over sin egen begejstring, atter havde sat sig, "du bør dog også tage hensyn til den unge pige."

"Jeg har taget hensyn til den unge pige, sir." sagde Sam. "Jeg har talt med hende; jeg har sagt hende, hvorledes min stilling er; hun har sagt mig, at hun gerne vil vente, til jeg kan tage hende, og det tror jeg også, hun vil. Gør hun det ikke, så er hun ikke den, jeg holder hende for, og så kan hun for mig gå, hvorhen hun vil. De kender mig, sir. Min beslutning er taget, og intet i verden kan forandre den."

Hvem kunne vel modsætte sig denne beslutning! Ikke Pickwick. Han følte i dette øjeblik en større stolthed og glæde over sine beskedne venners uegennyttige hengivenhed, end ti tusinde forsikringer af de største mænd i verden kunne have vakt i hans hjerte.

Mens denne samtale fandt sted i Pickwicks værelse, viste der sig nedenunder en lille, gammel herre i en snustobaksfarvet klædning, ledsaget af en drager med en lille vadsæk, og efter at den gamle herre havde bestilt nattelogi, spurgte han, om en mrs. Winkle logerede her, på hvilket spørgsmål opvarteren naturligvis svarede Ja.

"Er hun alene?" spurgte den lille, gamle herre.

"Det tror jeg, hun er, sir," svarede opvarteren, "jeg kan kalde på hendes pige, sir, hvis De – –"

"Det er ikke nødvendigt," svarede den gamle herre hurtigt; "før mig til hendes værelse uden at melde mig."

"Hvad, sir?" sagde opvarteren.

"Er De døv?" spurgte herren.

"Nej, sir."

"Så vær så god at høre efter. Kan De høre mig nu?"

"Ja, sir."

"Det er godt. Vis mig til mrs. Winkles værelse uden at melde mig."

Da herren havde givet denne ordre, stak han opvarteren fem shillings i hånden og så vist på ham.

"Men jeg ved virkelig ikke," sagde opvarteren, "jeg ved ikke, sir, om –?"

"Å, De gør det nok," sagde den gamle herre. "Gør det lige så godt straks; det sparer tid."

Der var noget så koldblodigt og roligt i den gamle herres væsen, at opvarteren stak de fem shillings i lommen og viste ham op ad trappen uden at sige et ord mere.

"Er det her? Så kan De gerne gå."

Opvarteren adlød, idet han spekulerede på, hvem den gamle herre vel kunne være, og hvad han ville, mens den gamle herre ventede, til han var ude af syne, hvorpå han bankede på døren.

"Kom ind!" sagde Arabella.

"Hm, en smuk stemme i alt fald," mumlede den gamle herre. "Men det har ingen ting at sige."

Med disse ord åbnede han døren og gik ind. Arabella, som sad og syede, rejste sig, da hun så en fremmed, og blev lidt forlegen, men ingenlunde uden ynde.

"Gør Dem ingen ulejlighed, frue," sagde den ukendte, idet han trådte nærmere og lukkede døren efter sig. "Mrs. Winkle, ikke sandt?"

Arabella bøjede hovedet.

"Mrs. Nathaniel Winkle, som giftede sig med en søn af den gamle Winkle i Birmingham?" fortsatte den fremmede og så på Arabella med øjensynlig nysgerrighed.

Atter bøjede Arabella hovedet og så sig uroligt om, som om hun ikke ret vidste, om hun skulle kalde på nogen.

"Jeg overrasker Dem, mærker jeg."

"Noget, tilstår jeg," svarede Arabella mere og mere forundret.

"Med Deres tilladelse vil jeg tage mig en stol, frue."

Han tog en, og efter at have taget et brillefutteral op af sin lomme halede han langsomt et par briller ud af det og satte dem på næsen.

"De kender mig vist ikke, frue?" sagde han og så så vist på Arabella, at hun begyndte at blive ganske forskrækket.

"Nej, sir," svarede hun frygtsomt.

"Nej, jeg ved heller ikke, hvorledes De skulle. Men De kender mit navn!"

"Gør jeg?" sagde Arabella og skælvede, skønt hun næppe vidste hvorfor. "Tør jeg da spørge, hvad De hedder?"

"Det skal De straks få at vide," svarede den fremmede, som endnu ikke havde taget sine øjne fra hendes ansigt. "De er nylig blevet gift?"

"Ja," svarede Arabella i en næppe hørlig tone, idet hun i stærk spænding lagde sit sytøj fra sig, da en tanke, som allerede tidligere var opstået hos hende, trængte sig på hende.

"Uden at have forestillet Deres mand rigtigheden af, at han først burde have spurgt sin fader ad, som han er afhængig af, tror jeg?"

Arabella førte sit lommetørklæde til sine øjne.

"Uden endog så meget som et forsøg på ved en eller anden indirekte henvendelse at komme til kendskab om den gamle mands meninger om et punkt, der naturligvis må være ham meget magtpåliggende?"

"Jeg kan ikke nægte det, sir," sagde Arabella.

"Og uden selv at have tilstrækkelig formue til at skaffe Deres mand et sikkert udkomme til gengæld for den timelige velfærd, som De vidste, han ville have opnået, hvis han havde giftet sig efter sin faders ønske," sagde den gamle herre. "Det er, hvad drenge og piger kalder uegennyttig kærlighed, indtil de selv får drenge og piger og ser det i et mere prosaisk og helt andet lys."

Arabellas tårer flød hurtigt, mens hun til sin undskyldning anførte, at hun var ung og uerfaren, og at kun hendes kærlighed havde fået hende til at gøre det skridt, hun havde gjort, ligesom hun også så at sige siden sin spæde barndom havde måttet savne forældres råd og vejledning.

"Det var urigtigt," sagde den gamle herre i en mildere tone, "meget urigtigt. Det var romantisk, uforretningsmæssigt, tåbeligt!"

"Det var min skyld, alt sammen min skyld," svarede den stakkels Arabella grædende.

"Snak," sagde den gamle herre. "Det var da ikke Deres skyld, at han blev forelsket i Dem, skulle jeg mene. Jo, det var det alligevel," blev han ved og skelede lidt skælmsk til Arabella. "Det var Deres skyld. Han kunne ikke andet."

Denne lille kompliment eller den snurrige måde, den gamle herre kom med den på, eller hans forandrede væsen, der var langt venligere, end det havde været i begyndelsen, eller alle tre

omstændigheder tilsammen tvang Arabella til at smile midt under hendes tårer.

"Hvor er Deres mand?" spurgte den gamle og undertrykte et smil, som netop var i færd med at bryde frem.

"Jeg venter ham hvert øjeblik. Jeg overtalte ham til at gå sig en tur i formiddag. Han er så nedtrykt og ulykkelig over ikke at have hørt fra sin fader."

"Er han det?" sagde den gamle. "Løn som forskyldt!"

"Han tager sig det så nær for min skyld, er jeg bange for," sagde Arabella, "og jeg tager mig det sandelig meget nær for hans. Jeg alene er årsag til, at han er i sin nuværende stilling."

"Bryd Dem ikke om det for hans skyld, min kære," sagde den gamle. "Det har han godt af. Det glæder mig, glæder mig ligefrem, for hans vedkommende."

Næppe var disse ord kommet over den gamle herres læber, før der hørtes fodtrin på trappen, som han og Arabella begge syntes at genkende i samme øjeblik. Den lille herre blev bleg, og med en kraftig anstrengelse for at synes rolig rejste han sig op, da Winkle trådte ind i stuen.

"Fader!" udbrød Winkle og fo'r tilbage af forbavselse.

"Ja," sagde den gamle. "Nå, hvad har du at sige mig?"

Winkle sagde ingen ting.

"Du skammer dig over dig selv, vil jeg håbe."

Endnu sagde Winkle ikke et ord.

"Skammer du dig over dig selv eller ikke?" spurgte den gamle,

"Nej," svarede Winkle, idet han lagde Arabellas arm i sin. "Jeg skammer mig hverken over mig selv eller over min kone."

"Nå, det må jeg sige!" udbrød den gamle ironisk.

"Det smerter mig at have gjort noget, som har svækket Deres hengivenhed for mig," sagde Winkle, "men jeg må samtidig sige, at jeg lige så lidt har grund til at skamme mig over at have denne dame til kone, som der er grund for Dem til at skamme Dem over at have hende til datter."

"Giv mig din hånd, Nat," sagde den gamle med forandret stemme, "kys mig, min skat; De er en rigtig yndig lille svigerdatter!"

Få minutter efter opsøgte Winkle Pickwick, og da han kom tilbage med den sidstnævnte, forestillede han ham for faderen, hvorpå de trykkede hinandens hænder i flere minutter.

"Mr. Pickwick, jeg takker dem hjerteligt for al Deres godhed mod min søn," sagde den gamle Winkle i en ligefrem tone. "Jeg er en hidsig krabat, og da jeg sidst så Dem, blev jeg ærgerlig og overrasket. Nu har jeg selv dømt og er mere end tilfreds. Skal jeg gøre flere undskyldninger, mr. Pickwick?"

"Ikke én," svarede denne. "De har gjort min lykke fuldstændig."

Herpå veksledes atter håndtryk og en mængde venlige ytringer, som, foruden at være høflige, havde den sjældne fordel, at de var oprigtigt mente.

Sam havde pligtskyldig fulgt sin fader til *Vildmanden*, og ved sin tilbagekomst mødte han den tykke dreng, der havde afleveret et brev fra Emily Wardle.

"Hør," sagde Joe, der var ualmindelig snaksom, "hvor den Mary dog er en smuk pige, hvad? Jeg er så forlibt i hende, er jeg!"

Sam Weller svarede ikke med ord, men efter at han aldeles forstenet over den tykke drengs formastelighed, havde gloet på

ham et øjeblik, trak han ham ved kraven hen til gadehjørnet, hvor han affærdigede ham med et uskadeligt, men meget sigende spark og gik derpå fløjtende hjem.

57

Pickwick klubben opløses, og alt afsluttes til alles tilfredshed.

I en hel uge efter gamle Winkles glædelige ankomst fra Birmingham var Pickwick og Sam ude hele dagen, idet de kun kom hjem for at spise til middag og da havde en så vigtig og hemmelighedsfuld mine over sig, som ellers var helt fremmed for deres natur. Det var klart, at meget alvorlige og hemmelighedsfulde sag var i gære, men man gjorde sig forskellige gisninger om dem. Nogle, hvoriblandt Tupman, var tilbøjelig til at tro, at Pickwick pønsede på en ægteskabelig forbindelse, men denne tanke forkastede damerne på det bestemteste. Andre hældede snarere til den mening, at han havde fundet på en plan til en længere tur og for øjeblikket var optaget af at træffe de foreløbige anstalter til en sådan, men dette nægtede Sam selv, som under et af Mary foretaget krydsforhør havde erklæret, at der ikke ville blive foretaget flere rejser. Da selskabet således i seks lange dage havde brudt hjernen med unyttige spekulationer, blev det enstemmigt vedtaget, at man skulle opfordre Pickwick til at forklare sin adfærd og give oplysning om, hvorfor han således fjernede sig fra sine beundrende venner.

Derfor indbød Wardle den hele kreds til middag, og da karaflerne var gået to gange rundt, åbnede han forhandlingerne.

"Vi længes alle efter at få at vide," sagde den gamle herre, "hvad vi har gjort, som har kunnet fornærme Dem og få Dem til

at forlade os og hengive Dem til disse ensomme vandringer."

"Gør De?" svarede Pickwick. "Det er sært nok, at jeg havde tænkt netop i dag frivilligt at give en fuldstændig forklaring, og vil De derfor skænke mig endnu et glas vin, skal jeg tilfredsstille Deres nysgerrighed."

Karaflerne gik med uvant hurtighed fra hånd til hånd, og idet Pickwick med et muntert smil så på sine venners ansigter, fortsatte han:

"Alle de forandringer, der er foregået blandt os, jeg mener det giftermål, som *har* fundet, og det giftermål, som *vil* finde sted, med de forandringer, som de vil medføre, har gjort det nødvendigt for mig sent, men uden tøven at overveje planerne for min fremtid. Jeg besluttede at trække mig tilbage til en eller anden rolig, smuk egn i nærheden af London; jeg så et hus, som straks faldt i min smag. Jeg har lejet og møbleret det. Det er færdigt til at modtage mig, og jeg agter nu at flytte derind i det håb, at jeg endnu må opleve mange rolige år i en fredelig ensomhed, glæde mig ved omgangen med mine venner, mens jeg lever, og venligt mindes af dem, når jeg er død."

Her standsede Pickwick, og en dæmpet mumlen lød rundt omkring bordet.

"Det hus, jeg har lejet," sagde Pickwick, "hører der en stor have til, og det ligger på et af de smukkeste steder i Londons omegn. Det er indrettet med alle mulige hensyn til hyggeligt velvære, måske endog med en smule overdådighed, men det skal De selv dømme om. Sam følger med mig. På Perkers anbefaling har jeg fæstet en husholderske – en meget gammel person – og de øvrige tjenestefolk, hun mener fornødne. Jeg foreslår at indvie mit lille tilflugtssted med en ceremoni, jeg

føler stor interesse for. Jeg ønsker, hvis min ven Wardle intet har imod det, at hans datter må blive gift fra mit nye hus samme dag, som jeg tager det i brug. Unge menneskers lykke," sagde Pickwick rørt, "har altid været mit livs største glæde. Det vil gøre mit hjerte godt, når jeg under mit eget tag kan være vidne til mine kæreste venners lykke."

Pickwick gjorde atter et ophold, og Emily og Arabella sukkede.

"Jeg har både personligt og skriftligt forhandlet med klubben," blev Pickwick ved, "og meddelt den min hensigt. Under vor lange fraværelse har den lidt meget af indre uenighed, og fjernelsen af mit navn i forbindelse med andre omstændigheder har ledet til dens opløsning. Pickwick Klubben er ikke mere til. Jeg skal aldrig sørge over, at jeg har ofret den største del af to år til at komme i berøring med de forskellige afskygninger af den menneskelige karakter, hvor værdiløs min nyfigenhed måske end kan forekomme mange. Da næsten hele mit foregående liv havde været ofret til forretninger og til anskaffelsen af formue, har jeg nu endelig fået blik for mangfoldige forhold, som jeg ikke tidligere havde nogen mening om – og som jeg vil håbe, har udvidet min synskreds og skærpet min forstand. Har jeg også kun gjort meget lidt godt, vil jeg dog håbe, at jeg har gjort endnu mindre ondt, og at intet af mine eventyr vil være andet end en kilde til morskab og behagelige erindringer for mig i mit livs aften. Skål, kære venner, og Gud velsigne jer alle!"

Med disse ord fyldte og tømte Pickwick med skælvende hånd en pokal, og hans øjne vædedes, da hans venner, alle som én, rejste sig og drak ham til af deres ganske hjerte.

Der var kun meget få anstalter at træffe til Snodgrass' bryllup. Han havde hverken fader eller moder, og da han i sin tid havde stået under Pickwicks værgemål, var denne nøje kendt med hans formue og udsigter. Hans oplysninger om begge dele var fuldstændig tilfredsstillende for Wardle – hvilket da også enhver anden oplysning ville have været, for den gode gamle herre strømmede over af glæde og kærlighed – og efter at en klækkelig medgift var blevet sat fast for Emily, blev brylluppet fastsat til fire dage efter. Denne pludselige bestemmelse havde nær bragt tre syjomfruer og en skrædder til at gå fra forstanden.

Gamle Wardle bestilte postheste og kørte hjem næste dag for at bringe sin moder ind til byen. Da han på sin sædvanlige pludselige måde meddelte den gamle dame dette budskab, dånede hun øjeblikkelig, men kom dog snart til sig selv igen, bød, at den brokades silkekjole straks skulle pakkes ned, og gav sig til at fortælle nogle omstændigheder af en lignende natur ved den afdøde lady Tollimglowers ældste datters bryllup.

Mrs. Trundle skulle underrettes om alle de storartede forberedelser, som blev truffet i London, og da hun for øjeblikket var i en noget skrøbelig helbredstilstand, modtog hun meddelelsen om dem af Trundle, for at hun ikke skulle blive overvældet. Men det blev hun ikke, for hun skrev straks til Muggleton for at få en ny kappe og en sort atlaskeskjole og erklærede, at hun ville overvære ceremonien. Derpå lod Trundle lægen kalde, og han sagde, at mrs. Trundle måtte bedst vide, hvorledes hun havde det, hvortil hun svarede, at hun følte sig fuldstændig i stand til det, og at hun havde besluttet at rejse, og så sagde lægen, som var en klog og forsigtig læge og vidste,

hvad der var godt for ham selv og andre, at hvis hun blev hjemme og gik og længtes, kunne hun måske have mere skade af det end af at rejse, hvorfor hun måske gjorde bedst i at tage med. Og det gjorde hun da, efter at lægen havde sendt hende en halv snes flasker mikstur, som hun skulle drikke undervejs.

Foruden ordningen af disse anliggender havde Wardle fået to små breve med til to små unge damer, der skulle være brudepiger. Da de to unge damer havde fået de to breve, blev de helt fortvivlede, fordi de ikke havde deres "sager" i orden til en så vigtig lejlighed og heller ikke tid til at få lavet noget nyt, en omstændighed, som snarere syntes at være tilfredsstillende for de to små unge damers værdige fædre end det modsatte. Imidlertid blev gamle kjoler pudset op og ny hatte syet, og de unge damer så så godt ud, som man kunne forlange, og da de senere hen under ceremonien græd på de rigtige steder og var røde i de passende øjeblikke, skilte de sig fra deres hverv til alle tilskuernes beundring.

Hvorledes de to fattige slægtninge kom til London – om de gik, sad bag på kareter, fik lov til ar køre med en eller anden fragtkusk eller bare hinanden, er uvist – men de kom dertil før Wardle, og de allerførste, som på bryllupsmorgenen bankede på Pickwicks dør, var de to fattige slægtninge med stivet lintøj og lutter smil.

De blev modtaget med største hjertelighed, for rigdom eller fattigdom havde ingen indflydelse på Pickwick. De ny tjenestefolk var lutter iver og opmærksomhed; Sam var i den højeste tilstand af glæde og henrykkelse, og Mary strålede af skønhed og stive silkebånd.

Brudgommen, som i de sidste par dage havde opholdt sig i huset, drog stateligt af sted til kirken for at møde bruden, ledsaget af Pickwick, Ben Allen, Bob Sawyer og Tupman, samt Sam Weller udenpå med en hvid sløjfe i knaphullet, en gave fra hans hjertenskær, og iført et nyt, glimrende liberi, der udtrykkelig var blevet lavet i dagens anledning. I kirken traf de sammen med Wardles, Winkles, bruden, brudepigerne og Trundles, og da ceremonien var fuldbyrdet, rullede kareterne tilbage til Pickwicks hjem, hvor frokosten stod færdig, og Perker allerede ventede på dem.

Her svandt den sidste rest af de alvorsfulde miner fra den højtideligere del af festen; hvert ansigt strålede af glæde, og der hørtes ikke andet end lykønskninger og lovtaler. Alt var så smukt! Buskadset foran, haven bagved, det lille drivhus, spisestuen, dagligstuen, sovekamrene, rygeværelset og fremfor alt studerekammeret med dets malerier og lænestole og underlige skabe og sære borde og utallige bøger og med det store, livlige vindue ud til plænen med udsigt til et herligt landskab, hvor der hist og her lå små huse, halvvejs skjulte bag træerne, og så endelig gardinerne og tæpperne og stolene og sofaerne! Alt var så smukt, så solidt, så pynteligt og så smagfuldt, sagde alle, at man sandelig ikke vidste, hvad man skulle beundre mest.

Og midt i at den herlighed stod Pickwick med et ansigt så strålende og smilende, at ingen kunne modstå det, hverken mand, kvinde eller barn kunne modstå den gladeste blandt de glade, idet han atter og atter trykkede de gode mennesker i hånden, eller, når hans hænder ikke var således optaget, gned sig i dem af fryd, mens han vendte sig snart i en og snart i en

anden retning ved ethvert, nyt udbrud af glæde eller overraskelse og opmuntrede alle med sine glade og henrykte blikke.

"Frokosten er færdig!" blev der meldt. Pickwick fører den gamle dame, der har udbredt sig meget veltalende om lady Tollimglower, til den øverste ende af et langt bord; Wardle sætter sig ved den nederste; Sam tager plads bag sin herres stol; latteren og samtalen standser; efter at have læst til bords standser Pickwick et øjeblik og ser sig om. Idet han gør dette, ruller glædestårerne ned ad hans kinder.

Lad os forlade vor gamle ven i et af disse rene glædesøjeblikke, af hvilke der, når vi kun ville opsøge dem, altid vil findes nogle til opmuntring under vor korte tilværelse her. Der gives mørke skygger her på jorden, men lyset er på grund af modsætningen så meget des stærkere. Nogle mennesker er ligesom flagermusene og uglerne og har mere blik for mørket end for lyset; vi, som ikke har sådanne øjne, vil hellere kaste vort sidste afskedsblik til vore venner i fantasiens verden, som vi har beskæftiget os med i mange ensomme timer, mens verdens kortvarige solskin stråler med sin fulde glans på dem.

Det falder i de fleste menneskers lod, som færdes meget i verden og netop har nået deres bedste alder, at de vinder sig mange venner og så mister dem i tidens løb. Det falder i enhver forfatters eller krønikeskrivers lod at skabe sig venner, fostre af hans fantasi, og så at miste dem i fortællingens løb. Og det er ikke engang nok med det, for der forlanges af ham, at han desuden skal komme med en beretning om dem.

I overensstemmelse med denne utvivlsomt dårlige skik, tilføjer vi nogle biografiske notater om de personer, der var til stede hos Pickwick.

Efter at Winkle og hans kone var blevet taget fuldstændig til nåde af den gamle Winkle, flyttede de kort efter ind i et nyt hus, knap en halv mil fra Pickwicks, og efter at Winkle havde fået en plads i City som agent eller korrespondent for sin fader, byttede han sit tidligere kostume med en englænders sædvanlige dragt og optrådte fra det øjeblik af som et almindeligt, dannet, kristent menneske.

Snodgrass og hans kone bosatte sig i Dingley Dell, hvor de købte og drev en lille gård, mere for at have noget at gøre end for fordelens skyld. Da Snodgrass undertiden er tankefuld og tungsindig, gælder han endnu den dag i dag blandt sine venner for en stor digter, skønt vi ikke ved, at han nogen sinde har skrevet noget, der kunne hjemle denne mening. Vi kender mange, såvel litterære, filosofiske som andre berømte personer, der har stort ry med en ikke bedre adkomst.

Tupman flyttede til Richmond, da hans venner var blevet gift og Pickwick havde slået sig til ro, og har siden boet der. Om sommeren spadserede han hver dag på terrassen med en ungdommelig og lapset mine, der har gjort ham til genstand for beundring blandt mange ældre damer af ugift stand, som opholder sig i denne egn. Han har aldrig senere indladt sig på frieri.

Efter at Bob Sawyer havde lukket butikken i Bristol, tog han til Bengalen, ledsaget af Benjamin Allen, idet de nemlig begge havde fået ansættelse som kirurger i Det Ostindiske Kompagnis tjeneste. De fik hver fjorten gange den gule feber og besluttede

derpå at gøre et lille forsøg med mådeholdenheden, og efter den tid har de været raske.

Mrs. Bardell lejede sine værelser meget fordelagtigt ud til mange omgængelige, ældre herrer, men har aldrig mere indladt sig på nogen sag for brud på ægteskabsløfte. Hendes sagførere fortsætter deres forretninger, som de har store indtægter af, og de bliver i almindelighed anset for at være de kløgtigste blandt de kløgtige i deres håndtering.

Sam Weller holdt ord og giftede sig ikke i de første to år, men da den gamle husholderske derpå døde, indsatte Pickwick Mary i hendes sted på det vilkår, at hun straks skulle gifte sig med Sam, hvilket hun gjorde uden at mukke. På grund af den omstændighed, at to raske smådrenge ofte ses ved havelågen, har vi ret til at tro, at Sam har børn.

Gamle Weller kørte en diligence et års tid, men fik podagra og nødtes til at trække sig tilbage. Men indholdet af brevtasken var blevet sat så fordelagtig ud, at han havde en net indtægt at leve af, og den lever han endnu af den dag i dag i en fortrinlig gæstgivergård i nærheden af Shooters Hill, hvor han æres som et orakel, gør sig umådelig til af sit venskab med Pickwick og nærer den uovervindeligste afsky for enker.

Pickwick blev ved at bo i sit ny hus og tilbragte sine fritimer med at ordne de optegnelser, som han senere forærede den i sin tid berømte klubs sekretær, eller med at høre Sam Weller læse højt og knytte sine bemærkninger til det læste, hvilket altid skaffede Pickwick stor fornøjelse. Først havde han en del bryderi af de mange anmodninger, han fik fra Snodgrass, Winkle og Trundle om at stå fadder til deres poder, men nu er han blevet vant til det og opfylder denne pligt som noget, der

falder af sig selv. Han har aldrig haft grund til at angre sin godhed mod Jingle, for både denne og Job Trotter blev i tidens løb værdige medlemmer af samfundet, men de har stadig vægret sig ved at vende tilbage til skuepladsen for deres gamle eventyr og fristelser. Pickwick er lidt svagelig, men har endnu hele sin ungdommelige åndsfriskhed, og man kan ofte se ham spadsere en tur i den smukke egn, når vejret er godt. Han er kendt af alle nabolagets fattige, som aldrig undlader med største ærbødighed at tage hatten af, når han går forbi. Børnene forguder ham, og det gør i grunden de voksne med. Hvert år er han til stort familiegilde hos Wardle og ledsages ved denne, ligesom ved alle andre lejligheder, af den trofaste Sam, og mellem tjener og herre er der en fast, gensidig hengivenhed, som kun døden kan opløse.

Om "Pickwick-klubben"

Forfatter: Charles Dickens (1812-1870).
Første udgave: *The Posthumous Papers of the Pickwick Club*: Føljeton i hæfter april 1836-november 1837, bogudgave Chapman & Hall, London 1837.
Denne udgave efter: Charles Dickens samlede Værker, oversatte af L. Moltke. Fjerde gennemsete Udgave. Bd. 7+8: *Pickwick Klubbens efterladte Papirer, indeholdende en nøjagtig Beretning om dens Korresponderende Medlemmers Vandringer, Farer, Rejser, Hændelser og Idrætter.* Af Boz (Charles Dickens.) København. P. H. Eibe og J. Erslevs Forlag, København 1891.
Oversætter: Ludvig Moltke (1805-1872).
Redigeret af: Vivi N. Jensen.
Forside: Efter illustration af Fred Barnard (1846-1896): *Mr. Pickwick at the picnic at Dingly Dell*.

ISBN 978-87-7628-288-2.
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-526-6 (Ølstykke 2017).

© 2026 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Note 1:

Wassail: En drik, der er tillavet af æbler, øl og sukker.

Note 2:

Burket: Dræbt for at sælge liget til anatomerne. Ordet har sin oprindelse fra en mand ved navn Burke, som blev henrettet for denne forbrydelse. *Overs. anm.*